T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

AHKÂMÜ'L-KÜLLİYYE ᶜALÂ TAHVÎL-İ SİNİ'L-ᶜÂLEM: DİL İNCELEMESİ, METİN, TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARIM, SÖZLÜK, TIPKIBASIM

EMRE KUNDAKÇI

2502150328

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. UĞUR GÜRSU

İSTANBUL – 2020

ÖZ

AHKÂMÜ'L-KÜLLİYYE ᶜALÂ TAHVÎL-İ SİNİ'L-ᶜÂLEM: DİL İNCELEMESİ, METİN, TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARIM, SÖZLÜK, TIPKIBASIM

Emre KUNDAKÇI

Bu tez, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesinin Şevket Rado Yazma Eserler Kitaplığında ŞR_433 numarada kayıtlı bulunan 67 varaklık kitabın 1b-54b varakları arasında yer alan *El-Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem* adlı eser üzerine hazırlanmış bir dil çalışmasıdır. Eserin istinsah tarihiyle ilgili bir bilgi metin içinde bulunmuyorsa da eserin, metin içerisinde yer alan hesaplamalarda kullanılan H. 1138 / M. 1725-1726 yılları civarına yani Osmanlı Türkçesinin klasik sonrası dönemine ait olduğunu düşünüyoruz. Genel olarak ilm-i nücûm/ahkâm-ı nücûm özel olarak ise sini'l-alem konulu eserin müellifi yahut müstensihi bilinmemektedir.

Çalışmamız; *Ahkâm-ı Nücûm ve Eserin Vasıfları, Dil İncelemesi*, *Metin*, *Türkiye Türkçesine Aktarım*, *Sözlük* ve *Tıpkıbasım* bölümlerinden oluşmaktadır. *Ahkâm-ı Nücûm ve Eserin Vasıfları* bölümünde öncelikle ilm-i nücûm, ahkâm-ı nücûm ve Batlamyus'un evren teorisi temelli felek sistemi hakkında bilgi verilmiştir. Sonrasında bu ilmin Osmanlı ilim hayatındaki konumu kısaca değerlendirilmiş, Osmanlı Devletinde yüzyıllar boyunca varlığını devam ettirmiş olan müneccimbaşılık kurumunun gelişimi özetlenmiştir. Daha sonrasında Osmanlı sosyal ve siyasal hayatındaki konumu hakkında genel anekdotlar aktarılmış, son olarak eserin fiziksel özellikleri, içeriği, üslubu ve nüshaları hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin ikinci bölümü olan *Dil İncelemesi* bölümünde eserin yazım özelliklerine değinilmiş, ses ve şekil bilgisi incelemesi yapılmıştır. *Metin* bölümünde eserin çeviriyazılı metni bulunmaktadır. *Türkiye Türkçesine Aktarım* bölümünde metnin Türkiye Türkçesine dil içi çevirisi yapılmıştır. *Sözlük* bölümünde eserin dizini alınmış genel sözlüğü hazırlanmış, tüm kelimelerin metinde kullanıldıkları anlamları verilmiş, coğrafi isimler sözlüğü oluşturulmuş, ilm-i nücûm sözlüğü hazırlanmış ayrıca metinde tespit edilen kelime grupları belirtilmiştir. *Tıpkıbasım* bölümünde üzerinde çalıştığımız metnin tıpkıbasımı yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: ilm-i nücum, sini'l-alem, astroloji, Osmanlı Türkçesi, dil incelemesi

ABSTRACT

AHKÂMÜ'L-KÜLLİYYE ʿALÂ TAHVÎL-İ SİNİ'L-ʿÂLEM: LANGUAGE EXAMİNE, TEXT, TRANSLATION TO TURKISH SPOKEN IN TURKEY, GLOSSARY, FACSIMILE

Emre KUNDAKÇI

This thesis is a language study on the sheets 1b-54b of *Ahkāmü'l-Külliyye ʿAlā Tahvīl-i Sini'l-ʿĀlem* which is a book that consists of 67 sheets and is registered at number ŞR_433 in İstanbul Research Institute of Şevket Rado Manuscript Library. Although the book does not contain any information about the date of writing, we think that the text belongs to the post-classical period of the Ottoman Turkish, since 1138 A.H. (1725-1726 in Common Era) was used for the calculations in the text by the writer.

This study consist of six different chapters; Ahkâm-ı Nücûm and Attributes of the Manuscript, *Language Examine, Text, Translation to Turkish spoken in Turkey, Glossary and Facsimile*. The first chapter of the study contains information about "ilm-i nücum", "ahkam-ı nücum" and welkin system which is based on the Ptolemaic system. Then, the position of this science in the Ottoman scientific life was evaluated briefly and the development of "müneccimbaşılık" institution which has been in existence in the Ottoman Empire for centuries was summarized. Afterward, general anecdotes about the position of this science in Ottoman political and social life were explained and finally, the physical features, content, style and copies of the text were given. The second chapter of this study gives knowledge about orthographic properties of text then phonetical and morphological explanations have been made. In the third chapter of this study, transcription of *Ahkāmü'l-Külliyye ʿAlā Tahvīl-İ Sini'l-ʿĀlem* is done. In the fourth chapter of this study contains the intralingual translation of the text to Turkish spoken in Turkey. In the *Glossary* chapter, an indexed dictionary of the text has been made and the meanings that all the words are used in the text are given. Also, the word groups identified in the text are indicated. This section includes a glossary of geographical names and a glossary of ilm-i nücum. The *Facsimile* section, for the comparison, contains the facsimile of the manuscript that we study.

Key Words: ilm-i nücum, sini'l-alem, astrology, astronomy, augur.

ÖN SÖZ

Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem, 18. yüzyılın ikinci çeyreğinin başında istinsah edilmiş sini'l-âlem konulu bir eserdir. Ahkâm-ı nücûmun alt disiplinlerinden biri olan Sini'l-âlem, gezegenlerin kavuşmaları (kırânları) ekseninde hanedanların, dinlerin, mezheplerin ortaya çıkışı ve yok oluşu, salgın hastalıkların ortaya çıkışı, kıtlık ve bolluk durumları, doğal afetler gibi evrensel meselelere dair kehanetleri içerir. *Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem*'de kırânât temelinde yani gök cisimlerinin çeşitli şekillerde birleşme ve karşılaşmalarına göre ülkelerin, padişahların, beylerin, dinlerin, mezhep ve bid'atların yükseliş ve çöküşüne; savaşlara, yerine ve zamanına hatta galibine; salgın hastalıkların hangilerinin ne zaman ortaya çıkacağına, verecekleri zararlara ve nasıl def edileceğine; deprem, sel ve fırtına gibi doğal afetlere ve yaratacağı sonuçlara; hava durumuna ve ona bağlı olarak gıda fiyatlarının ucuzluk ve pahalılığına; bolluk yahut kıtlığa yer verilmektedir. Doktora tezi olarak hazırlanan bu çalışmada eserin İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi'nin Şevket Rado Yazmaları Koleksiyonu'nda ŞR_433 numarada kayıtlı bulunan nüshası kullanılmıştır.

Bu çalışma; *Ahkâm-ı Nücûm ve Eserin Vasıfları*, *Dil İncelemesi*, *Metin*, *Türkiye Türkçesine Aktarım*, *Sözlük* ve *Tıpkıbasım* bölümlerinden oluşmaktadır. *Ahkâm-ı Nücûm ve Eserin Vasıfları* bölümünün ilk başlığı olan *Ahkâm-ı Nücûm*'da öncelikle ilm-i nücum ve ahkâm-ı nücûmun tanımı verildikten sonra müneccimlerin faaliyet alanları özetlenmiştir. Sonrasında ahkâm-ı nücûm disiplinleri ve ahkam astrolojisinin alt kolları hakkında bilgi verilerek eserin dahil olduğu sini'l-alem disiplini açıklanmıştır. *Felek Sistemi ve Gezegenler Nelerdir?* alt başlığında müneccimlerin ahkamlarını oluştururken dayandıkları Batlamyus'un evren teorisi temelli felek sistemi hakkında bilgi verilerek gezegenlerin tabiatları, genel özellikleri ve etkilerine üzerinde çalışılan eserde yer alan bilgiler ekseninde değinilmiştir. *Ahkâm-ı Nücûm* başlığında yer alan *Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı İlim Hayatındaki Konumu* alt başlığında, bu

ilmin İslam alimleri tarafından algılanışı, ilimler tasnifi içerisindeki yeri ve Osmanlı ilim hayatındaki konumu kısaca değerlendirilmiştir. Osmanlı Devletinde yüzyıllar boyunca varlığını devam ettirmiş olan müneccimbaşılık kurumunun gelişimi, *Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı İlim Hayatındaki Konumu* başlığı içerisinde yer alan *Müneccimbaşılık Kurumunun Gelişimi* alt başlığında aktarılmıştır. *Ahkam-ı Nücum* başlığında yer alan *Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı Siyasal ve Toplumsal Hayatındaki Konumu* alt başlığında, müneccimbaşının, müneccimlerin ve genel olarak ilm-i nücum faaliyetlerinin Osmanlı'nın siyasal ve toplumsal hayatındaki konumu hakkında genel anekdotlar yer almaktadur. Bu bölümünün ikinci başlığı olan *Eserin Vasıfları*'nda eserin fiziksel özellikleri, içeriği, istinsah tarihi, üslubu, tercüme sebebi ve nüshaları hakkında bilgiler verilmiştir.

Dil İncelemesi bölümünde öncelikle yazma nüshanın yazılış özelliklerine incelenmiş, ardından ses ve şekil bilgisi gerektiğinde tarihī Türk lehçeleriyle karşılaştırılarak ayrıntılı biçimde ele alınmıştır.

Metin bölümünde Arap harfli Türkçe metnin çeviriyazısı yer almaktadır. Yazmanın çeviriyazısı yapılırken sayfaların ilk satırları parantez içerisinde sayfa numarasını içerecek şekilde (12b/1) verilmiş devamında ise yalnızca satır numaraları (2), (3) gösterilmiştir. Metinde çok sayıda derkenar bulunmaktadır. Dipnotlarda belirtilen bu derkenarlar genellikle başlıkları, birkaç yerde ise ek bilgileri içermektedir. Metinde bir adet Arapça ifade bulunmaktadır. Bu ifadenin Arap harfleriyle yazımı metin içerisinde yapıldıktan sonra anlamı dipnotta Türkiye Türkçesiyle verilmiştir. Metnin daha kolay okunması için cümleler noktayla ayrılmıştır. Şevket Rado Kitaplığı'nda yer alan nüsha üzerinden metni eksiksiz kurabildiğimiz için çeviriyazıya Ahmed Paşa nüshası dahil edilmemiştir.

Türkiye Türkçesine Aktarım bölümünde ilm-i nücum, ahkām-ı nücūm ve astroloji konularına hakim olmayan okuyucu ve araştırmacıların da metinden istifade

edebilmeleri adına metnin Türkiye Türkçesine dil içi çevirisi yapılmıştır. Aktarım yapılırken mümkün mertebe müellifin/mütercimin üslubu korunmaya çalışılmış, birden fazla şekilde anlaşılabilecek ifadeler korunmaya çalışılarak eserin fal metni üslubunun kaybedilmemesine özen gösterilmiştir.

Sözlük bölümü üç kısımdan oluşmaktadır. *Genel Sözlük* kısmında eserin dizinli sözlüğü hazırlanmış, tüm kelimelerin metin içerisindeki anlamları verilmiştir. Metinde tespit edilen tamlamalar ve birleşik fiiller, ilgili kelimelerin madde başlarının altında belirtilmiştir. *Genel Sözlük* hazırlanırken Türkçe ek almış alıntı kelimeler Türkçe kabul edilmiş, basit yapıda bulunan alıntı kelimeler ile farklı iki dilin unsurlarının birleşimiyle oluşturulmuş kelimelerin kökenleri belirtilmiştir. Okunuşunda tereddüt bulunan kelimelerin yanında (?) bulunmaktadır. *Coğrafi İsimler Sözlüğü*'nde eserde geçen coğrafi isimler, *İlm-i Nücûm Sözlüğü*'nde ise yıldız ilmiyle ilgili astronomi, astroloji ve takvim terimleri için bir dizini alınmış sözlük yer almaktadır.

Tıpkıbasım bölümünde İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi, Şevket Rado Yazma Eserler Kitaplığında ŞR_433 numarada kayıtlı bulunan nüshanın tıpkıbasımı yer almaktadır.

Bana daima inanan, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme minnettarım. Bu çalışmayı gerçekleştiren insan olmamı sağlayan, bilgi ve birikimleriyle yolumu aydınlatan bütün öğretmenlerime teşekkür ederim. Tez İzleme Komisyonunda yer alan ve kıymetli fikirleri ve teşvikleriyle katkıda bulunan değerli hocalarım Prof. Dr. Vahit TÜRK ve Prof. Dr. Hatice TÖREN'e; çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren, bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Uğur GÜRSU'ya teşekkürü bir borç bilirim. Bu çalışma ile Türkolojiye ve eserle ilgili alanlarda yapılacak olan çalışmalara katkıda bulunmayı ümit ederim.

İstanbul, 2020

Emre KUNDAKÇI

İÇİNDEKİLER

ÖZ ii
ABSTRACT iii
ÖNSÖZ iv
TABLOLAR LİSTESİ xv
ŞEKİLLER LİSTESİ xvi
KISALTMALAR LİSTESİ xvii

BİRİNCİ BÖLÜM
AHKÂM-I NÜCÛM VE ESERİN VASIFLARI

1. Ahkâm-ı Nücûm 1
1.1. Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı İlim Hayatındaki Konumu 8
1.2. Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı Siyasal ve Toplumsal Hayatındaki Konumu ... 17
2. Eserin Vasıfları 20
2.1. Eserin Adı ve Konusu 20
2.2. Eserin Fiziksel Özellikleri ve Nüsha Bilgisi 21
2.3. Eserin İçeriği 23
2.4. Eserin Yazıldığı Yer ve Tarih 25
2.5. Eserin Üslubu 25
2.6. Eserin Tercüme Sebebi ve Şekli 26
2.7. Eserin Diğer Nüshaları 27

İKİNCİ BÖLÜM
DİLBİLGİSİ İNCELEMESİ

1.1. Eserin Yazılış Özellikleri 32
1.1.1. Türkçe Kelimelerde Ünlülerin Yazımı 33
1.1.1.1. /a/ ünlüsünün yazımı 33
1.1.1.1.1. Kelime başında /a/ ünlüsünün yazımı 33
1.1.1.1.2. Kelime içinde /a/ ünlüsünün yazımı 33
1.1.1.1.3. Kelime sonunda /a/ ünlüsünün yazımı 34
1.1.1.2. /e/ ünlüsünün yazımı 34
1.1.1.2.1. Kelime başında /e/ ünlüsünün yazımı 34
1.1.1.2.2. Kelime içinde /e/ ünlüsünün yazımı 34
1.1.1.2.3. Kelime sonunda /e/ ünlüsünün yazımı 35
1.1.1.3. /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı 35
1.1.1.3.1. Kelime başında /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı 35
1.1.1.3.2. Kelime içinde /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı 36
1.1.1.3.3. Kelime sonunda /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı 36
1.1.1.4. /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı 37
1.1.1.4.1. Kelime başında /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı 37
1.1.1.4.2. Kelime içinde /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı 37
1.1.1.4.3. Kelime sonunda /u/ ve /ü/ ünlülerinin yazımı 38
1.1.2. Alıntı Kelimelerde Ünlülerin Yazımı 38
1.1.3. Ünsüzlerin Yazımı 39

1.1.3.1. /b/ ve /p/ ünsüzlerinin yazımı 39
1.1.3.2. /c/ ve /ç/ ünsüzlerinin yazımı 40
1.1.3.3. /g/ ve /ġ/ ünsüzlerinin yazımı 41
1.1.3.4. /k/ ve /ķ/ ünsüzünün yazımı 41
1.1.3.5. /ñ/ ünsüzünün yazımı 42
1.1.3.6. /s/ ünsüzünün yazımı 42
1.1.3.7. /t/ ünsüzünün yazımı 43
1.1.4. Harekeler 43
1.1.4.1. Üstün 43
1.1.4.2. Esre 44
1.1.4.3. Ötre 44
1.1.4.4. Şedde 44
1.1.4.5. Sükun 44
1.1.4.6. Dik Esre / Dik Üstün 45
1.1.4.7. Med 45
1.1.5. Bitişik Yazılan Harfler 45
1.1.6. Bitişik Yazılan Kelimeler 46
1.1.6.1. ile 46
1.1.6.2. soñra 46
1.1.6.3. mI 46
1.1.6.4. kadar 46
1.1.7. Ayrı Yazılan Ekler 47
1.1.7.1. -lAr 47
1.1.7.2. -sIz, -sUz 47
1.1.7.3. -lIk, -lUk 48
1.2. Ses Bilgisi 48
1.2.1. Ünlüler 49
1.2.1.1. Kelimelerde Ünlü Uyumu 49
1.2.1.1.1. Damak Uyumu 50
1.2.1.1.2. Dudak Uyumu 51
1.2.1.1.2.1. Kelimelerde Dudak Uyumsuzluğu 52
1.2.1.1.2.2. Eklerde Dudak Uyumsuzluğu 53
1.2.1.1.2.2.1. Yuvarlak Ünlülü Ekler 53
1.2.1.1.2.2.1.1. +lu, +lü İsimden İsim Yapım Eki 53
1.2.1.1.2.2.1.2. -up, -üp Zarf-fiil Eki 54
1.2.1.1.2.2.1.3. -ġun, -gün Fiilden İsim Yapım Eki 54
1.2.1.1.2.2.1.4. -üz Çokluk 1. Şahıs Eki 54
1.2.1.1.2.2.1.5. -ur, -ür Geniş Zaman Eki 55
1.2.1.1.2.2.1.6. -duķ, -dük, -dıķ, dik Sıfat-fiil Eki 55
1.2.1.1.2.2.1.7. -dur, -dür Ettirgenlik Eki 55
1.2.1.1.2.2.1.8. -ur, -ür Ettirgenlik Eki 56
1.2.1.1.2.2.1.9. +dur, +dür Bildirme Eki 56
1.2.1.1.2.2.1.10 -u, -ü Zarf-fiil Eki 56
1.2.1.1.2.2.1.11. +ArU Yön Eki 57

1.2.1.1.2.2.1.12. -UcI Fiilden İsim Yapım Eki 57
1.2.1.1.2.2.1.13. -gUr / -Ur Fiilden Fiil Yapım Eki 57
1.2.1.1.2.2.2. Düz Ünlülü Ekler 57
1.2.1.1.2.2.2.1. +ı, +i Yükleme Durumu Eki 57
1.2.1.1.2.2.2.2. +ı, +i Teklik 3. Şahıs İyelik Eki 58
1.2.1.1.2.2.2.3. +sı, +si Teklik 3. Şahıs İyelik Eki 58
1.2.1.1.2.2.2.4. -l- Edilgenlik Ekinin Yardımcı Ünlüsü 58
1.2.1.1.2.2.2.5. -n- Dönüşlülük Ekinin Yardımcı Ünlüsü 59
1.2.1.1.2.2.2.6. -dI Görülen Geçmiş Zaman Eki 59
1.2.1.1.2.2.2.7. -mIş Sıfat-fiil eki 59
1.2.1.1.2.2.2.8. +ncI İsimden İsim Yapım Eki 59
1.2.1.1.2.2.2.9. +cI İsimden İsim Yapım Eki 60
1.2.1.2. Ünlü Düşmesi 60
1.2.1.3. Ünlü Birleşmesi (Ünlü Kaynaşması) 61
1.2.1.4. Ünlü Daralması 61
1.2.1.5. Ünlü Türemesi 61
1.2.1.6. Ünlü Değişmeleri 62
1.2.1.6.1. /i/-/e/ meselesi 62
1.2.1.6.2. u>ı, ü>i, u>i değişmesi 63
1.2.1.6.3. ı>u değişmesi 64
1.2.1.6.4. i>ü değişmesi 64
1.2.1.6.5. u>a değişmesi 64
1.2.1.6.6. a>e değişmesi 65
1.2.1.6.7. ı>i değişmesi, a>i değişmesi 65
1.2.1.6.8. ı>a değişmesi 65
1.2.2. Ünsüzler 65
1.2.2.1. Ünsüz Türemesi 67
1.2.2.2. Ünsüz İkizleşmesi 69
1.2.2.3. Ünsüz Yumuşaması 69
1.2.2.3.1. Kelime Sonunda Sedalılaşma 70
1.2.2.3.2. Kelimelerin İçinde Sedalılaşma 71
1.2.2.3.3. Eklerde Sedalılaşma 71
1.2.2.4. Ünsüz Uyumu 71
1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi 73
1.2.2.6. Hece Düşmesi 75
1.2.2.7. Ünsüz Değişmeleri 76
1.2.2.7.1. k- > g- değişmesi 76
1.2.2.7.2. t- > d- değişmesi 77
1.2.2.7.3. -ķ- > -ğ- değişmesi 78
1.2.2.7.4. b- > v-; -b- > -v- değişmesi 79
1.2.2.7.5. ñ > n değişmesi 79
1.2.2.7.6. -d- > -y- değişmesi 80
1.2.2.7.7. -ġ- > -v- değişmesi 80

1.3. Şekil Bilgisi 80
1.3.1. İsim 80
1.3.1.1. İsim Türetme Ekleri 80
1.3.1.1.1. İsimden İsim Türetme Ekleri 80
1.3.1.1.1.1. +lIk / +lUk 80
1.3.1.1.1.2. +cI 81
1.3.1.1.1.3. +sUz / +sIz 81
1.3.1.1.1.4. +lU / +li 81
1.3.1.1.1.5. +cıķ 82
1.3.1.1.1.6. +düz 82
1.3.1.1.1.7. +ncI 82
1.3.1.1.1.8. +daş 83
1.3.1.1.1.9. +çek 83
1.3.1.1.1.10. +layın 83
1.3.1.1.1.11. +ArU 83
1.3.1.1.1.12. +raķ 83
1.3.1.1.2. Fiilden İsim Türetme Ekleri 84
1.3.1.1.2.1. -IcI 84
1.3.1.1.2.2. -mur 84
1.3.1.1.2.3. -ġu 85
1.3.1.1.2.4. -ġun / -ķun 85
1.3.1.1.2.5. -I, -U 85
1.3.1.1.2.6. -Um, -Im 85
1.3.1.1.2.7. -aķ, -ķ 85
1.3.1.1.2.8. -in 85
1.3.1.1.2.9. -din 86
1.3.1.2.10. İsim-Fiiller 86
1.3.1.2.10.1. -maķ, -mek 86
1.3.1.2.10.2. -maķlıķ 86
1.3.1.2.10.3. -ma, -me 87
1.3.1.2.10.4. -ış, -iş, -uş, -üş 87
1.3.1.2. İsim Çekim Ekleri 87
1.3.1.2.1. İsimlerde Çokluk 87
1.3.1.2.2 Aitlik Eki 87
1.3.1.2.3. İyelik Ekleri 88
1.3.1.2.4. Durum Ekleri 88
1.3.1.2.4.1. Yalın Durum 89
1.3.1.2.4.2. İlgi Durumu 89
1.3.1.2.4.3. Yükleme (Akkuzatif) Durumu 90
1.3.1.2.4.4. Yönelme (Datif) Durumu 92
1.3.1.2.4.5. Bulunma (Lokatif) Durumu 93
1.3.1.2.4.6. Ayrılma (Ablatif) Durumu 93
1.3.1.2.4.7. Eşitlik (Ekvatif) Durumu 94
1.3.1.2.4.8. Vasıta (İnstrumental) Durumu 95

1.3.1.2.4.9. Yön Gösterme Durumu Eki 95
1.3.1.3. İsim Tamlaması 96
1.3.1.3.1. Belirtili İsim Tamlaması 96
1.3.1.3.2. Belirtisiz İsim Tamlaması 97
1.3.1.3.3. Zincirleme İsim Tamlaması 97
1.3.1.4. İsim Çekiminde Olumsuzluk ve Soru 97
1.3.2. Sıfat 98
1.3.2.1. Niteleme Sıfatları 98
1.3.2.2. Belirtme Sıfatları 99
1.3.2.2.1. Sayı Sıfatları 99
1.3.2.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları 99
1.3.2.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları 99
1.3.2.2.1.3. Üleştirme Sayı Sıfatları 100
1.3.2.2.1.4. Kesir Sayı Sıfatları 100
1.3.2.2.2. İşaret Sıfatları 100
1.3.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları 101
1.3.2.2.4. Soru Sıfatları 101
1.3.2.3. Sıfat-Fiiller 101
1.3.2.3.1. -an, -en 102
1.3.2.3.2. -maz 102
1.3.2.3.3. -er 102
1.3.2.3.4. -dıḳ, -dik 102
1.3.2.3.5. -acaḳ, -ecek 102
1.3.2.3.6. -mış, -miş 103
1.3.3. Zamir 103
1.3.3.1. İşaret Zamirleri 103
1.3.3.2. Dönüşlülük Zamiri 104
1.3.3.3. Belirsizlik Zamirleri 104
1.3.3.4. Soru Zamirleri 105
1.3.3.5. Bağlama Zamirleri 105
1.3.3.6. İyelik Zamirleri 106
1.3.4. Zarf 106
1.3.4.1. Tarz Zarfları 106
1.3.4.2. Zaman Zarfları 107
1.3.4.3. Yer-Yön Zarfları 107
1.3.4.4. Miktar Zarfları 108
1.3.4.5. Soru Zarfları 108
1.3.4.6. Zarf-Fiiller 109
1.3.4.6.1. -dikçe 109
1.3.4.6.2. -ınca, -ince 110
1.3.4.6.3. -ü 110
1.3.4.6.4. -up, -üp 110
1.3.4.6.5. -araḳ 111
1.3.4.6.6. -ken 111

1.3.4.6.7. -duḳda, -dikde 112
1.3.4.6.8. -dıġından, -diginden 113
1.3.5. Edat 113
1.3.5.1. Çekim Edatları 114
1.3.5.1.1. Yalın Durum İsteyen Edatlar 114
1.3.5.1.1.1. ancaḳ 114
1.3.5.1.1.2. bile 114
1.3.5.1.1.3. ile 114
1.3.5.1.1.4. gibi 115
1.3.5.1.1.5. degil 115
1.3.5.1.1.6. içün 115
1.3.5.1.1.7. üzere 116
1.3.5.1.1.8. ḳadar 116
1.3.5.1.1.9. aṣlā 117
1.3.5.1.1.10. keẕālik 117
1.3.5.1.2. Ayrılma Durumu İsteyen Edatlar 117
1.3.5.1.2.1. +dAn ṣoñra 117
1.3.5.1.2.2. +dAn ötüri 118
1.3.5.1.2.3. +dAn ġayrı 118
1.3.5.1.3. Yönelme Durum İsteyen Edatlar 118
1.3.5.1.3.1. +A göre 118
1.3.5.1.3.2. +A dek 119
1.3.5.1.3.3. +e degin 119
1.3.5.2. Bağlama Edatları 119
1.3.5.2.1. ammā 120
1.3.5.2.2. ancaḳ 120
1.3.5.2.3. çün 121
1.3.5.2.4. eger 121
1.3.5.2.5. ger 121
1.3.5.2.6. ile 122
1.3.5.2.7. imdi/şimdi 122
1.3.5.2.8. ḳaçan 122
1.3.5.2.9. ḳaçan kim 123
1.3.5.2.10. ki 123
1.3.5.2.11. her bār ki 123
1.3.5.2.12. kim 123
1.3.5.2.13. nite kim 124
1.3.5.2.14. pes 124
1.3.5.2.15. pes imdi 125
1.3.5.2.16. tā ki 125
1.3.5.2.17. ve 125
1.3.5.2.18. u/ü 126
1.3.5.2.19. yaʿnī̱ 126
1.3.5.2.20. zī̱rā 127

1.3.5.3. Karşılaştırma-Denkleştirme Edatları 127
1.3.5.3.1. hem ... hem 127
1.3.5.3.2. ne ... ne/ne ... ve ne 127
1.3.5.3.3. yā 128
1.3.5.3.4. veyā 128
1.3.5.3.5. veyāhūd 128
1.3.5.4. Kuvvetlendirme Edatı 129
1.3.2. Fiil 130
1.3.2.1. Fill Türetme Ekleri 130
1.3.2.1.1. Fiilden Fiil Türetme Ekleri 130
1.3.2.1.1.1. Ettirgenlik Eki 130
1.3.2.1.1.2. Edilgenlik Eki 131
1.3.2.1.1.3. Dönüşlülük Eki 132
1.3.2.1.1.4. İşteşlik Eki 132
1.3.2.1.1.5. Olumsuzluk Eki 132
1.3.2.1.2. İsimden Fiil Türetme Ekleri 133
1.3.2.1.2.1. +la- / +le- 133
1.3.2.1.2.2. +a- / +e- 133
1.3.2.1.2.3. +te- 133
1.3.2.1.2.4. +At- 133
1.3.2.2. Fiil Çekim Ekleri 133
1.3.2.2.1. Şahıs Ekleri 133
1.3.2.2.1.1. Zamir Menşeli Şahıs Ekleri 134
1.3.2.2.1.2. İyelik Menşeli Şahıs Ekleri 134
1.3.2.2.1.3. Emir Kipindeki Şahıs Ekleri 135
1.3.2.2.2. Şekil ve Zaman Ekleri 135
1.3.2.2.2.1. Haber Kipleri 135
1.3.2.2.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman Kipi 135
1.3.2.2.2.1.2. Duyulan Geçmiş Zaman Kipi 136
1.3.2.2.2.1.3. Geniş Zaman Kipi 136
1.3.2.2.2.1.4. Gelecek Zaman Kipi 137
1.3.2.2.2.2. Dilek kipleri 137
1.3.2.2.2.2.1. Şart Kipi 137
1.3.2.2.2.2.2. İstek Kipi 138
1.3.2.2.2.2.3. Gereklilik Kipi 142
1.3.2.2.2.2.4. Emir Kipi 143
1.3.2.2.3. Ek-Fiil 144
1.3.2.2.3.1. -i Ek-fiili ve Kullanılışı 144
1.3.2.2.3.1.1. Bildirme Çekimi 145
1.3.2.2.3.1.1.1. Geniş Zaman 145
1.3.2.2.3.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman 145
1.3.2.2.3.1.1.3. Şart Kipi 146
1.3.2.2.3.1.1.4. Zarf-Fiil Eki -ken 146
1.3.2.2.3.1.1.5.Bildirme Çekiminde Birleşik Çekim 146

1.3.2.2.3.1.2. Birleşik Zamanlı Fiil Çekimi 146
1.3.2.2.3.1.2.1. Şart Birleşik Çekimi 147
1.3.2.2.3.1.2.1.1. Geniş Zamanın Şartı 147
1.3.2.2.3.1.2.1.2. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı 147
1.3.2.2.3.1.2.2. Hikāye Birleşik Çekimi 147
1.3.2.2.3.1.2.2.1. Geniş Zamanın Hikayesi 147
1.3.2.2.3.1.2.2.2. Şart Kipinin Hikayesi 148
1.3.2.2.4. Birleşik Fiiller 148
1.3.2.2.4.1. Yardımcı Fiille Oluşturulan Birleşik Fiiller 148
1.3.2.2.4.2. Esas Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller 151

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
METİN

1. Çeviriyazılı Metin 158

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARIM

1. Türkiye Türkçesine Dil İçi Çeviri 277

BEŞİNCİ BÖLÜM
SÖZLÜK

1. Genel Sözlük 420
2. Coğrafi İsimler Sözlüğü 830
3. İlm-i Nücûm Sözlüğü 858

SONUÇ 923
KAYNAKÇA 925
ÖZGEÇMİŞ 938

ALTINCI BÖLÜM
TIPKIBASIM

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo : Gezegenlerin Özellikleri 7
Tablo 1.1 : Metinde Yer Alan Ünlüler 55
Tablo 1.2 : Seda Bakımından Ünsüzler 73
Tablo 1.3 : Boğumlanma Noktaları Bakımından Ünsüzler 73
Tablo 2.1 : Zayiçe-1 168
Tablo 2.2 : Zayiçe-2 168
Tablo 3.1 : Zayiçe-1 (Aktarım) 287
Tablo 3.2 : Zayiçe-2 (Aktarım) 288

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1 : Nazarları Gösteren Yıldız Haritası 283
Şekil 3.1 : Nazarları Gösteren Yıldız Haritası (Aktarım) 426

KISALTMALAR LİSTESİ

( ) : Metin satır numaralarının içine alındığı işaret, açıklamaların içine alındığı işaret
[ ] : Tarafımızdan eklenmiş kelime ve ifadeleri gösterir
[?] : Okunuşunun doğruluğundan emin olunmayan kelime
< : Kelimenin önceki şeklini gösterir
> : Kelimenin sonraki şeklini gösterir
→ : Bakınız, karşılaştırınız
$x_{x.}$: Ek alırken düşen ses
x^{x} : Ekin yardımcı ünlüsü
a : Yazma nüshadaki ön yüzü belirtir.
Ar. : Arapça
A.g.e. : Adı geçen eser
A.g.m. : Adı geçen makale
A.g.t. : Adı geçen tez
A.g.k. : Adı geçen katalog
b : Yazma nüshadaki arka yüzü belirtir.
bs. : Baskı
Bşk. : Başkurt Türkçesi
bk. : Bakınız
c. : Cilt
Çev. : Çeviren
DTCF : Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
Ed. : Editör
E.T. : Eski Türkçe
Erm. : Ermenice
F. : Farsça
Fak. : Fakültesi
Haz. : Hazırlayan
İAE : İstanbul Araştırmaları Enstitüsü
K. balk. : Karaçay-Balkarca
Kırg. : Kırgızistan Türkçesi
Kzk. : Kazakistan Türkçesi
m. : Milâdî
No: : Number
Özb. : Özbekistan Türkçesi
s. : Sayfa
Tat. : Tataristan Türkçesi
TDED : Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi
TDK : Türk Dil Kurumu
Tkm. : Türkmenistan Türkçesi
Uyg. : Yeni Uygur Türkçesi
vb. : ve benzeri
vd. : ve diğerleri
vs. : ve saire
Vol. : Volume
Yak. : Yakutça
Yay. : Yayınları
Yun. : Yunanca

BİRİNCİ BÖLÜM

AHKÂM-I NÜCÛM VE ESERİN VASIFLARI

1.Ahkâm-ı Nücûm

Astronominin (ilm-i felek) metafiziği[1] olarak nitelenen astroloji (ahkâm-ı nücûm); gök cisimlerinin tabiatlarının, konumlarının ve hareketlerinin bir dile sahip olduğu inancına dayanır. Bu dilin şifrelerini çözebilen kimseler (müneccimler) tarafından okunduğunda geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki olay ve durumların bilgisinin elde edilebildiği ilimdir.[2] İlm-i nücumun temelleri, yıldızların göğün yazıları[3] olduğu ve orada milletlerin ve insanların kaderinin yazılığı olduğu düşünülen, bulutsuz ve berrak gökyüzünün topraklarında, Mezopotamya'da atılmıştır. Babil'in Keldanilerden önceki sakinleri olan Nebâtîler, yıldızlara tapmışlar, onların hareketlerini izleyerek onlardan çıkarımlarda bulunmuşlar. Yıldızları kitap gibi okumak ve hayatı onların söylediklerileriyle alımlamak âdeti önce Sâbiîye mezhebinden olan Keldânîlere, Âsurîlere ve oradan İran'a, Hind'e, Mısır'a ve Helenistik kültür içerisinde yoğrulduktan sonra da Yunanistan'a yoluyla Avrupa'ya yayılmıştır. [4]

İlm-i nücûmun başlangıcı ve yayılışı ile ilgili tarihi belgelere dayalı bilgilerin ötesinde, sanırım, ahkâm-ı nücûmun tarihini yeryüzündeki sorunlarının çaresini, uçsuz bucaksızlığıyla onu sarıp sarmalayan ve erişip anlayamadığı gökyüzünde arayan ilk insanla başlatabiliriz.

---

[1] Tevfik Fehd, "İlm-i Ahkam-ı Nücum", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 22, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 2000, s. 124.

[2] İlm-i nücûm, ilm-i ahkâm-ı nücûm, ilm-i heyet terimlerinin çeşitli tanımları için **bk**. Carlo Alfonso Nallino, "Astrology", **Encyclopedia of İslam**, C. 1, Leiden: Brill, 1993, s. 494-497.; Tevfik Fehd, "İlm-i Felek", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 22, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 2000, s. 126-129.; Tevfik Fehd, "İlm-i Ahkam-ı Nücum", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 22, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 2000, s. 124-126.; Seyyid Hüseyin Nasr, **İslam ve İlim**, Çev. İlhan Kutluer, İstanbul, İnsan Yayınları, 1989, s. 95.

[3] Mehmet Aydın, "Fal", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C.12, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 1995, s. 135.

[4] Ömer Ferit Kam, **Divan Şiirinin Dünyasına Giriş - Asar-ı Edebiye Tedkikatı**, Ankara, Birleşik Yay, 2008, s. 187.

Ahkâm-ı nücûmun dalları nelerdir?

Ahkâm-ı nücûmu temelde iki ana disipline ayırabiliriz: Tabii astroloji ve ahkâm astrolojisi. Tabii astroloji gök cisimlerinin kendi mizaçları sebebiyle ve yeryüzündeki dört ana unsur üzerindeki etkileri yoluyla oluşan durumları inceler. Eski astronomi ve tıp anlayışı temelinde çıkarımlarda bulunarak yorumlar yapar. Ahkâm astrolojisi ise bizim üzerinde çalıştığımız eserle daha bağlantılı olan disiplindir. Bu disiplin, gök cisimlerinin hâl ve hareketlerinin insanoğlunun kaderi hakkında bilgi ile dolu olduğu düşüncesini temel alarak onların yorumlanması yoluyla gelecek hakkında kehanette bulunur.[5] Ahkam astrolojisinin de kendi içinde birçok alt kolu bulunmaktadır. Bunların arasında üç ana disiplin ön plana çıkar.[6] İlk olarak mevâlid, gökyüzünün bir kişinin doğum anındaki ya da ana rahmine düşüş anındaki durumundan yola çıkarak kişinin yıldız haritasında bulunan gök cisimlerinin kendi özelliklerinin yanı sıra diğer gök cisimleriyle ilişkileri ve konumları üzerinden o kişinin hayatının gidişatını tahmin etmekle ilgilenir. İlm-i nücûm inancına göre eğer bir kişi "nahs" bir yıldızın etkisi altında doğarsa "talihsiz" olur. Şayet "sâd" bir yıldızın tesiri altında doğarsa "yıldızı yüksek" olacak, ömrü boyunca daima mesut kalacaktır.[7] "Mevâlid", bir insanın doğumu olabileceği gibi bir topluluğun, mezhebin yahut yeni oluşturulan bir kurumun da doğuşu anlamında gelebilir. Bu disiplin birçok toplumda olduğu gibi Osmanlı toplumunda ve saray çevresinde -hatta günümüzde de- astrolojinin en çok talep gören dallarının başında gelmektedir.

Ahkâm astrolojisinin ikinci dalı da ihtiyârât olarak adlandırılan, uğurlu zamanların tespit edilmesidir. Yine Osmanlı toplumunda ve özellikle saray çevresinde önem verilen bir disiplindir. Osmanlı padişahlarının özellikle müneccimbaşılığın kurumlaşmasından sonra yapılacak her işte müneccimlerden uğurlu zaman (eşref

[5] Tevfik Fehd, "İlm-i Ahkam-ı Nücum", s. 125.
[6] Ahkam astrolojisinin alt dallarının yazımında yararlanılan kaynak için **bk.** Ahmet Tunç Şen, **Astrology In The Service Of The Empire: Knowledge, Prognostication, And Politics At The Ottoman Court, 1450s-1550s**, Chicago-Illinois, Chicago University, Department Of Near Eastern Languages And Civilizations, Basılmamış Doktora Tezi, 2016, s. 46-47.
[7] Sebahat Deniz, **16. Yüzyıl Bazı Dîvân Şairlerinin Türkçe Divanlarında Kozmik Unsurlar (Bâkî, Fuzûlî, Hayâlî Beg, Nev'î, Yahyâ Beg)**, İstanbul, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, 1992, s.109.

saati) sordukları bilinmektedir. Bu "iş" gemilerin suya indirilmesi, savaş hazırlıklarının başlatılması, önemli binaların inşa edilme yahut kullanıma açılma zamanı gibi görece önemli olaylar olabileceği gibi traş olma zamanı, bir kimsenin banyoya girme vakti, yeni bir elbisenin ilk kez ne zaman giyileceği gibi konular da olabilir. Bu danışma alışkanlığının boyutları ahkâm-ı nücûma düşkün kimselerin ve bazı padişahların atacakları her adımda müneccimin görüşünü istemesi seviyesine ulaşabilmektedir. İhtiyârât disiplini, belirli bir zamanda gökyüzünün durumundan yola çıkarak kehanette bulunmaya dayalı olması bakımından Osmanlı müneccimlerinin görevlerinden biri olan yıllık takvim[8] hazırlanmasıyla da yakından ilişkilidir. İleri bölümlerde açıklayacağımız üzere Osmanlıda müneccimbaşı her güne hatta saate hükmeden gök cisminin olduğu düşüncesiyle her yıl, yıllık takvim hazırlar ve bu takvimde uğurlu ve uğursuz olayların yanı sıra uğurlu ve uğursuz zamanları da belirtir.

Üçüncü bir disipin olarak Mesâil'i zikredebiliriz. Mesâil, belli bir zamanda belli bir konuda gelen soruların gök cisimlerinin ifade ettikleri bağlamında değerlendirilmesidir. Danışan kişinin iş, evlilik, maddiyat, seyahat vb. konularda sordukları soruların cevaplanması işini her dönemin müneccimleri tarafından gerçekleştirildiği bilinmektedir.

Bu üç disiplin dışında bizim üzerinde çalışılan eserin konusu olan "tahvîl-i sini'l-âlem"den bahsedebiliriz. Arap kökenli olan bu disiplin, gezegenlerin kavuşmaları (kırânları) ekseninde hanedanların, dinlerin, mezheplerin ortaya çıkışı ve yok oluşu; salgın hastalıkların ortaya çıkışı, kıtlık ve bolluk durumları, doğal afetler gibi evrensel meselelere dair kehanetlerde bulunur. Bu disiplini ilerleyen bölümlerde daha ayrıntılı olarak açıklayacağız.

[8] Bir yazın türü olarak ifade edebileceğimiz takvimler, o yılın astrolojik ahkamının çıkarılması için kullanılan yıldızların yıllık haritasıdır. Daha fazla bilgi için **bk.** Ahmet Tunç Şen, "Rasattan Takvime: XV/XVI. Yüzyıl Osmanlı Dünyasında Astrolojinin Yeri Üzerine Bazı Gözlemler", **Osmanlı'da İlim Ve Fikir Dünyası - İstanbul'un Fethinden Süleymaniye Medreselerinin Kuruluşuna Kadar**, Ed. Ömer Mahir Alper, Mustakim Arıcı, İstanbul, Klasik Yay., 2015, s. 232-233.

Felek sistemi ve gezegenler nelerdir?

Felek sistemi, Batlamyus'un M.Ö. 2. yüzyılda ortaya koyduğu dünya merkezli sistem temelli oluşturulmuştur. Bu sisteme göre dünya merkezdedir ve felekler adeta soğan zarları gibi birbirlerinin üzerlerini kaplayarak dünyayı çevreler.[9] İlk yedi feleğin her birinde bir gezegen bulunur. Sekizinci felekte yıldızlar, dokuzuncu felekte felek-i atlas, arş-ı âlâ**,** felek-i âzâm gibi isimlerle anılan felekü'l-eflâk bulunur. Felekü'l-eflâk daima doğudan batıya doğru dönerken diğer gezegenlerin bazıları doğudan batıya, bazıları batıdan doğuya doğru döner. Felekü'l-eflâk, diğer gezegenleri de kendi yönünde dönmeye zorladığı için dünyada türlü alametler ortaya çıkar. İşte dokuzuncu feleğin bu zorlamaları sebebiyle ortaya çıkan durumlar, ahkâm-ı nücûmun birçok disiplininin konusunu oluşturur. Her feleğin bir melek tarafından yönetildiğini düşünen İbn-i Sina ise bu dokuzuncu feleği varlık ve yokluk aleminin geçişinin bulunduğu yıldızsız bir felek olarak niteleyerek konuya İslâmî açıdan yaklaşır.[10]

Geosentrik düşüncede ilk felek dünyanın gökyüzünde başlar. Birinci felekte Ay_1 (Kamer) bulunur, sonrasında sırasıyla $Utarit_2$ (Merkür), $Zühre_3$ (Venüs), $Şems_4$ (Güneş), $Mirrih_5$ (Mars), $Müşteri_6$ (Jüpiter) ve $Zuhal_7$ (Satürn) gezegenleri yer alır.

Müneccimler için bu yedi felek ne kadar önemliyse sekizinci felek de bir o kadar önemlidir. Zira sabit yıldızların yer aldığı sekizinci felekte burçlar bulunur. Felek-i burûc adı verilen bu felek ile diğer yedi feleğin arasındaki ilişkiler müneccimlerin istihrâc ve ahkâmlarında başvurdukları en temel göstergelerdir.

Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın ifadesine göre dokuz kat feleğin kendi tabiatları göklerdeki olayları açıklamaya yetmeyince âlimler, gezegenlerin hareketlerini incelemeye başlamışlar, rücû, istikâmet gibi hadiselerin yanı sıra şeref ve hübût gibi

[9] İskender Pala, **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, İstanbul, Kapı Yay., 2009, s.149.
[10] Seyyid Hüseyin Nasr, **İslam Kozmoloji Öğretilerine Giriş**, Çev. Nazife Şişman, İstanbul, İnsan Yayınları, 1985, s.263.

durumları da göz önünde bulundurmaya başlamışlar.[11] İlm-i nücûmun yolunu açan düşünce hareketlerinin temeli bu âlimlerin gezegenlerin daima aynı olmadıklarını fark etmeleridir.

Erken dönem İslâm alimlerinden itibaren bir yandan oluş bir yandan bozuluş (kevn ü fesad) âlemi olarak nitelendirilen dünya, sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisindedir. Bu dönüşümde feleklerin düz ve ters hareketlerinin yanı sıra gezegenlerin kendi mizaçlarının da etkili olduğu düşünülebilir. Felekler ve o katmanların hâkimleri, soğan kabuğu gibi sardıkları dünyada insanları, hayvanları, bitkileri ve hatta madenleri doğrudan etkileme gücüne sahiptirler. Bizim üzerinde çalıştığımız sini'l-âlem metninde anlatılanlar da tam olarak bu düşünceye dayanmaktadır. Zira sadece insanların değil hayvanların, bitkilerin ve madenlerin ahvâllerini de içeren metinde, bu kozmolojik tesirlerin sonucu olarak ortaya çıkan kıtlık, yokluk ve karışıklıklar anlatılmaktadır.

Erzurumlu İbrahim Hakkı, Marifetname'sinde felekler sistemini açıklarken İslâmî temellere dayanarak Dünya'nın ve Ay'ın bulunduğu feleği de dört katmana ayırmaktadır. Bu katmanlar yukarıdan aşağıya doğru ateş, hava, su ve topraktır. Bu dört unsur burçları gruplandırırken de kullanılmaktadır. Çeşitli delillere göre bu sıralamayı yapan Erzurumlu İbrahim Hakkı, gök cisimlerinin hareketlerinin bu dört unsuru (anâsır-ı erbaa) birbirine katıp karıştırdığını ve dünyadaki düzenin böyle zuhur ettiğini ifade eder. Bazı İslâm alimleri tarafından feleklerin katıp karıştırmaları sonucunda oluşan dünyada sırasıyla madenler, bitkiler ve hayvanlar meydana gelmiştir. Bu üç oluşuma mevâlid-i selâse[12] adı verilir. Bu üç oluşum dünyada birtakım silsilelerden geçerek hayvanın en olgun formuna, insana ulaşmaktadır.[13] Buradan hareketle feleklerin, oluşumunda aktif rol oynadıkları dünya varlıklarının ve hayvan

[11] Erzurumlu İbrahim Hakkı, **Mârifetname**, Çev. Faruk Meyan, İstanbul, Bedir Yayınevi, 1999, s. 97-98.
[12] Bunlar geçiş formları olarak düşünülebilir. Maden ile bitki arasında suda oluşan ve su üzerine çıkarken taşlaşan "mercan", bitki ile hayvan arasında başı kesilince ölen ve dişisi ile erkeği yan yana olmadıkça meyve vermeyen "hurma ağacı", hayvan ile insan arasında ise maymundur. Dünya üzerindeki varlıklar belli merhalelerden geçerek insan olurlar. **Kaynak:** Erzurumlu İbrahim Hakkı, **Mârifetname**, s. 58.
[13] **A.g.e.**, s. 56-58.

merhalesinin en olgunu olan insanın üzerlerindeki etkileri kendi içinde mantıklı bir temele oturtulabilir. İnsan özelinde, gezegenlerin insan vücudundaki belli bölümlere etkileri de kabul görmüş bir inanıştır. Örneğin çalıştığımız eserin hastalıklarla ilgili olan bölümünde başın Koç burcuna ait olduğu, diğer organların da aynı bu şekilde belli gezegenlerle ilişkili olduğu ifade edilip buna uygun olarak hüküm verilmesi gerektiği söylenmektedir. Gök cisimleri ile ilgili pek çok bilginin bulunduğu İhvân-ı Safâ Risâleleri'nde de bizim metnimizde ve diğer pek çok metinde "mizaç" olarak nitelendirilen nefsin insan vücudunda dolaşan bir şey olduğu söylenerek gök cisimlerinin insan mizacına etkileri temellendirilmektedir. Aynı zamanda vücudun yedi unsurunun; kemik, beyin, kas, damarlar, kan, deri, tırnakların tıpkı feleklerin dünyayı sarmaladığı gibi insanı sarmaladığı söylenmektedir. Aynı zamanda insan vücudundaki on iki deliğin; iki göz, iki kulak, iki burun deliği, iki meme ucu, ağız, göbek deliği, boşaltım sisteminin iki son ucunun on iki burca tekabül ettiği söylenerek yedi gezegenin insanın yedi gücüne hükm ettiği ifade edilir. İhvân-ı Safâ'ya göre gözler Jüpiter'in, kulaklar Merkür'ün, Burun delikleri ve göğüs uçları Venüs'ün, boşaltım organları Satürn'ün kontrolü altındadır. Ayrıca Ay, konuşma kabiliyetiyle, Güneş ise düşünme yetisiyle ilişkilendirilir. Zira Ay, nasıl Güneş'ten aldığı ışığı yansıtıyorsa konuşma da zihnin yansıtıcıdır.[14]

Gezegenlerin tabiatları, genel özellikleri ve etkileri

Gezegenlerin tabiatları ve etkileri ahkâm-ı nücûm eserleri arasında genel olarak değişiklik göstermez. Hemen hemen bütün ahkâm-ı nücûm eserlerinde Müşteri en uğurlu, Zuhal en uğursuz, Ay değişken, Merkür uyumlu olarak telakki edilmiştir. Üzerinde çalıştığımız eserde verilen bilgilere göre gezegenler kendi tabiatları gereği uğurlu, uğursuz, değişken ve uyumlu olarak dörde ayrılabilir. Eserin sonlarında yer alan "Gezen Yıldızların Uğurluluk ve Uğursuzlukları Hakkında" (53a/2) bölümünde verilen bilgilere göre, "iki uğursuz" denilenlerden Satürn en büyük uğursuz, Mars en küçük uğursuzdur. "İki uğurlu" denilenlerden Jüpiter en büyük uğurlu, Venüs en küçük uğurludur. Güneş ve Ay, genellikle uğurludur ancak tesdîs ve teslîs konumlarında

[14] Seyyid Hüseyin Nasr, **İslam Kozmoloji Öğretilerine Giriş**, s.118.

uğursuz olurlar. Ay uğursuz yıldızlarla mukârene konumunda olursa uğursuz olur. Merkür kendi tabiatında uğurludur ancak etkileşime girdiği yıldızın tabiatına uyum sağlar; uğurlu ile uğurlu, uğursuz ile uğursuz olur.

Gezegenler	**Görevi**	**Mensuplarına Verdiği Özellikler**	**Uğurlu - Uğursuz**
Ay	Vezir	Zaaf, acz, cehl, mehânet, acele, nemîme, ahbâr, delâil, hareket, savt.	Aslen uğurludur, uğurlu yıldızlarla uğurludur ancak uğursuz bir yıldızla mukârene konumunda bulunursa uğursuz olur.
Merkür	Katip	Edeb, münâfık, kizb, kıyâset, fehm, firâset, zihn, dirâyet, mantık, belâgat, nakş, kitâbet, hesap, isâbet, zekâ, nutk, dikkat, rıfk, rikkat, hüner, san'at, hile, hıyânet.	Kendi tabiatında uğurludur, ilişkiye girdiği gök cisminin tabiatına göre şekil alır.
Venüs	Çalgıcı	Leyyin, tehabbüb, rikkât, tahannut, ferah, temenni, lu'b, tegannî, cimâ', tehenni, hüsn-i hulk.	Küçük uğurlu
Güneş	Hükümdar	Kuvvet, şiddet, kahr, istitâat, gazab, rağbet, hüsn, rikkât, hayâ, iffet.	Aslen uğurludur ancak tesdîs ve teslîs konumlarında uğursuz olur.
Mars	Başkumandan	Neşât, şecâat, hiddet, sefâhet, kuvvet, hıyânet, gazab, vekâhet, inad, riyâset.	Küçük uğursuz
Jüpiter	Kadı	Cehl, din, fehm, hayâ, sehâ, tevâzu, kerem, akıl, zerâfet, fesâhat.	Büyük uğurlu
Satürn	Hazinedar	Humk, cehl, cübn, buhl, hıkd, kizb, levm, kesel, gam, gabâvet, zarar.	Büyük uğursuz

Tablo : Gezegenlerin Özellikleri[15]

[15] Bu tabloyu üzerinde çalıştığımız eserdeki bilgiler ve Ahmet Talat Onay'ın eserindeki ilgili tablodan yararlanarak oluşturduk. **bk.** Ahmet Talat Onay, **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar**

1.1. Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı İlim Hayatındaki Konumu

İslâm düşüncesinde ve ilim dünyasında ahkâm-ı nücûm ve müneccimlik tartışmalı bir kavram olagelmiştir. Müneccimlerin faaliyetlerini İslâm kozmolojisi temeline oturtan ve bu nedenle görece sempati ile bakanlar ile yapılan yorumların Allah'tan başka bir fâile geleceğin bilgisini verme gücünü atfetmek anlamına geldiği düşüncesiyle karşı çıkanlar arasında yaşanan tartışmalar tarihin her döneminde görülmüştür.

İslâm ilim literatüründe ilm-i ahkâm-ı nücûm, ahkâm-ı nücûm, ilm-i ahkâm ya da tencîm olarak adlandırılan ve yıldızların insanların ve toplulukların hal ve hareketlerine etkilerini araştıran faaliyet ile ilm-i felek, ilm-i hey'et, heyetü'l-âlem olarak adlandırılan yıldızların konum ve hareketlerinin hesaplanması faaliyetleri ilm-i nücûm şemsiyesi altında tek bir isimle adlandırılıyordu. İlimlerin tasnifi noktasında ise astroloji olarak adlandırabileceğimiz ilk grup simya, ziraat ve tıp ile birlikte tabii ilimlerin alt dalları olarak görülmekteydi. Osmanlı ilim dünyasında da on dokuzuncu yüzyıla kadar müneccim tabiri hem astronomlar hem de astrologlar için kullanılmaktaydı.[16] Örneğin Osmanlı alimlerinden Kâtip Çelebi, Keşfü'z-Zünûn adlı eserinde ilm-i nücûmun üç sahası olduğundan bahsetmektedir. Bu sahalardan ilk ikisi astronomi faaliyetleri iken üçüncüsü ise astroloji faaliyetleridir.[17] Bu noktada şunu belirtmek gerekir ki dönemin alimleri astronomi ve astroloji ayrımını adlandırmalar üzerinden yapmaktadırlar.

Fârâbî, ilm-i nücûm adıyla anılan bu iki ilmin farklılığını ifade ederek ilm-i ahkâm-ı nücûmun yıldızların olmuş ve olacak olaylar hakkında bilgi edinilmesi amacıyla yorumlanması olduğunu, ilm-i nücûm-ı ta'limînin ise matematiksel

---

ve İzahı, Ankara, Akçağ Yayınları, 2000, s.464. Bu konuyla ilgili bir diğer kaynak: Ahmet Atilla Şentürk, "Osmanlı Edebiyatında Felekler, Seyyare ve Sabiteler (Burçlar)", **Türk Dünyası Araştırmaları**, nr. 90, 1994, s.131-180.

[16] Gülçin Tunalı Koç, "Osmanlı Siyaset Kültürünü Anlamada Kaynak Olarak İlm-i Nücum: Sadullah el-Ankaravî", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C. 2, Sayı: 1, 2004, s. 184.

[17] Tuğçe Dalkırdan, **Osmanlı'da İlm-i Nücum ve Müneccimler (1580-1839)**, Mersin, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019, s. 23.

astronomi olduğunu söyler. İbn Sînâ da Fârâbî ile benzer düşüncelere sahiptir. İbn Haldûn'un görüşleri üzerinde çalıştığımız eser için oldukça önemlidir. Zira İbn Haldûn, eserimizin de dayanaklarından biri olan "tecrübî bilgi"nin oluşması için yüzyılların gerekli olduğundan bahsederek bu ilimde kesin bilgiye ulaşılamaz demektedir. Ayrıca eserimizin ana konusu olan kırân hadisesi konusunda; kırân denilen kavuşumlardan Batlamyus temelli olarak "varsayılan" etkilerin artıp artmayacağının anlaşılmasını inandırıcı bulmayarak Batlamyus'un da geleceğe dair bilgilerin zandan öteye geçemeyeceğini belirttiğini söyler. Aynı zamanda İbn Haldûn, kırân odaklı tahminlerin tevhîd inancına aykırı olduğunu çünkü kainattaki tek fâilin Allah olduğunu, yıldızların "yaptıkları" bir etkinin kabul edilmemesi gerektiğini ifade etmiştir.[18] Kırânât mevzusunda bir diğer önemli görüş de Taşköprizâde'ye aittir. Fârâbî ve İbn Sînâ gibi ilm-i nücûmun içerisinde iki farklı ilmin olduğunu ve bunların birbirlerinden kesin olarak ayrı faaliyetler olduğunu ifade ettikten sonra ilmü'l-hey'etin (astronomi) alt dalı olarak “ilmü’l-zîcât ve’t-tekâvîm”den ve “ilmü’l-kırânât”tan söz eder. Zîc ve takvimler sayesinde yıldızların hareketlerinin ve birbirleriyle oluşturacakları konumların önceden tahmin edilebileceğini, bu sayede tâlilerin de hesaplanabileceğini ifade eder. İşte bu noktada bizim üzerinde çalıştığımız eseri ilgilendiren kısma yani ilmü'l-kırânât konusuna geçiş yapar. Bu bölümde Taşköprizade, kırân hadisesi gerçekleştiğinde Allah'ın izni ve takdiriyle altı ay içinde dünyada büyük olayların gerçekleşeceğini söylerek Nuh tufanından, peygamberlerin ortaya çıkışından, İskender, Cengiz Han ya da Timur'un yükselişinden örnekler verir. Ayrıca İslam ilim tarihinde -ahkâm-ı nücûmun ve müneccimlerin yöneticiler ve halk tarafından da daima sorgulandığı düşünülürse İslâm tarihinde- ahkâm-ı nücûm ve müneccimlik konusunda devrine kadar yaşanan ve ondan sonra da yaşanacak ikircikli duruma değinir. İslam tarihinde birçok âlimin ahkâm-ı nücûm faaliyetlerini haram olarak gördüğünü söylese de kendisi İmâm Şâfiî'ye referansla eğer müneccimler Allah'tan başka müessirin olmadığı düşünecesine olan itikatlarını koruyarak ahkâm istihrac ederlerse bu ilmin bir sakıncası olmadığı düşüncesindedir.[19] Tarih boyunca ahkâm-ı nücûm faaliyetlerini savunan yahut müsâmaha gösteren kimselerin

[18] Tevfik Fehd, "İlm-i Ahkam-ı Nücum", s. 124.
[19] Ahmet Tunç Şen, **a.g.m.**, s. 244-245.

ortaklaştığı argüman budur. Esrâri'n-Nücûm ve Havvâs adlı eserin ismi bilinmeyen yazarı onbeşinci yüzyılda yazdığı eserinin girişinde, ilm-i hisâbın temel teşkil ettiği ilm-i nücûmun ilm-i şerîf olduğunu, bu ilimleri inkâr edenlerin Kur'an-ı Kerîm'in âyetlerini de inkâr etmiş olacağını söyleyerek savını Kur'an-ı Kerîm'de bu ilmin zikredildiği âyetleri örnek vererek güçlendirmektedir. Ancak birçok âlim gibi yaşanan yahut yaşanacak olan bütün dünya olaylarını gök cisimlerine bağlayan ve bu ilim vasıtasıyla açıklamaya çalışanların günah işlediklerini belirterek Hz. Muhammed tarafından bu insanların "dehrî" olarak adlandırıldığını ifade etmektedir.[20]

Bu tartışma ve eleştirilerin ortaya serdiği bir diğer cephe de âlimlerin ilme değil onların uygulayıcılarına karşı olumsuz tutumlarıdır. Ahkâm-ı nücûmu, ay-altı ve ay-üstü alemin birbirine etkilerini Kur'an'la temellendirerek kabullenen âlimler, bu ilmin uygulayıcılarına karşı daima temkinli yaklaşırlar. Örneğin kendisi de ilm-i nücûm ile ilgilenen Sinan Paşa, Maârifnâme adlı eserinde döneminde şüpheyle yaklaşılan iki ilmin temsilcileri müneccimler ve tabipler hakkında bir bölüm kaleme alır. Bu bölüme "ekser-i tabîbe ve müneccime inanmak olmaz ve onlara itikâd edip sözlerine dayanmak olmaz" diyerek başlayıp Allah'ın tek ve ebedi müessir olduğu düşüncesi temeliyle sert eleştirilerde bulunur. Müneccimlerin ahkâmlarının sık sık yanlış çıktığını belirten Sinan Paşa "erbâb-ı dîn-i kavîm"in daima "bî-zîc ü takvîm" olduğunu ifade eder. Ay-üstü alemin ay-altı aleme tesir ettiği düşüncesini yadsımayan Sinan Paşa'nın eleştirileri, ilmin kendisine değil tarih boyunca güvenilmez oldukları düşünülen müneccimlere yöneliktir. Sinan Paşa gibi doğrudan müneccim olmayan ancak yazdıklarından anlaşılana göre ilm-i nücûm konusunda bilgi sahibi olan bir diğer kişi de Müeyyedzade Abdurrahman Efendi'dir. İlm-i nücumu ve müneccimleri sert biçimde eleştiren Cürcanî'ye verdiği yanıtta hiçbir tencîm kitabında gökcisimlerinin dünyada cereyan eden olayların mutlak faili olduğunun yazılmadığını söyleyerek ilm-i nücûmu ve müneccimleri savunmaktadır.[21]

---

[20] Osman Erciyas, **Haza Kitabu Esrari'n-Nücum Ve Havvas Adlı Eser Üzerine Bir Dil İncelemesi (Giriş, İnceleme, Metin, Dizin)**, Ankara, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Ve Edebiyatı (Yeni Türk Dili) Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, 2009, s. 3-4.

[21] Ahmet Tunç Şen, **a.g.m.**, s. 243.

Buraya kadar anlattıklarımızı toparlayacak olursak ahkâm-ı nücûm, Osmanlı ilim dünyasında İslam kozmolojisi ve Kur'an-ı Kerîm temelli olarak algılanan, mutlak müessirin Allah olduğu düşüncesinden ayrılmadan yapılan etkinliklerin hoş görüldüğü bir ilimdir. Bu âlemi yaratan yaratıcının kurduğu düzen içerisinde gökcisimlerinin Dünya'daki olaylara tesir edebileceği fakat bunun kesin olarak bilinemeyeceği ön kabulü hâkimdir. Bu düşünce müneccimler ve tencîm eserleri yazarları açısından da böyledir. Allah'ın mutlak kudretinden münezzeh, katı bir astroloji anlayışı ahkâm-ı nücûm eserlerinde pek yer bulmaz. Ahmet Tunç Şen, doktora tezinde ve ilgili makalesinde II. Bayezid devrinde yaşayan ve yazdığı arzuhalde ismini maalesef söylemeyen eski bir saray müneccîminden bahseder. Bir zamanlar saray müneccimi olan bu şahıs takvim hazırlamakta son zamanlarda ihmâlkâr davrandığı için af diler ve görevine yeniden atanmayı ister. İhmâlinin sebeplerinden biri olarak da yaşlandığını ve ölümünün yaklaştığını; nücumla, özellikle de ahkâmla uğraşmanın gönlüne gam ve kasâvet verdiğini söyler. Bu arzuhal bize müneccimlerin yaptıkları etkinliklerden şüphe duyduklarını göstermektedir.[22] Müneccimler uğraşmakla yükümlü oldukları ilmin, bu alemdeki tek müessir olan Allah'ın yarattığı semâvî işaretlerin örüntüsünü tedbir amaçlı yorumlamak olduğunu sık sık dile getirirler. Bizim üzerinde çalıştığımız eserde de olduğu gibi ahkâmların sonlarında "Allâhü â'lem bi's-savâb", "Allâhü â'lem", "Vallâhü â'lem" gibi ifadeler kullanılarak Allah'tan başka kimsenin gaybı bilemeyeceğini sık sık hatırlatırlar.[23]

Öte yandan Osmanlı döneminde âlimlerin ve hâkimlerin ilgisine ve yer yer iltifatlarına mazhar olmuş ahkâm-ı nücûm, modern bilim tarihi araştırmacıları tarafından sözdebilim olarak görülmüştür. Ekmeleddin İhsanoğlu, editörlüğünü yaptığı Osmanlı Astroloji Literatürü TarihiveOsmanlı Astronomi Literatürü Zeyli adlı katalogun 2011 yılında yayınlanan baskısında önceki basımlarda astrolojiyi göz ardı ettikleri için özür dilemektedir.[24]

[22] Ahmet Tunç Şen, **a.g.m.**, s. 237.; Ahmet Tunç Şen, **a.g.t.**, s. 59.
[23] Ahmet Tunç Şen, **a.g.m.**, s. 236.
[24] Ekmeleddin İhsanoğlu vd., **Osmanlı Astroloji Literatürü Tarihi ve Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi Zeyli**, Ed. Ekmeleddin İhsanoğlu, İstanbul, İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA), 2011, s. XXVII.

Müneccimbaşılık Kurumunun Gelişimi

Tarih boyunca diğer birçok ulusta olduğu gibi Türk ve İslâm devletlerinde de hükümdar ve devlet adamları çevrelerinde "müneccim" bulundurmuşlardır. İslam öncesi Türk devletlerinde de kendine yer bulduğu düşünülen gök cisimlerinin takibi ve yorumlanması ihtiyacı, İslâmiyet'in kabulünden sonra da İslâm kültürü ve ilmi çerçevesinde kendine yer bulmuştur. Örneğin Selçuklu Devleti'nde hükümdarların "müneccim"lere danıştıklarına dair belgeler bulunmaktadır. Özellikle Doğu Türklük sahasında ilm-i nücûm, ilm-i hey'et ve ahkâm-ı nücûm ilmine büyük önem verilmiş, önemli rasathaneler kurulmuştur. Uluğ Bey'in çalışmaları başta olmak üzere onun kurduğu rasathanede yetişen âlimler bu ilimlere büyük hizmetlerde bulunmuş ve hatta Osmanlı'da bu ilimlerin yeşermesini ve gelişmesini sağlamıştır.[25]

Merkezî otoritenin çok güçlü olduğu, merkezin kolunun her yere uzanabildiği için güven ve korku duyulan Osmanlı, elbette müneccimleri de kurumlaştırmış, merkezîleştirmiştir. Böylelikle daha önceki İslâm devletlerinde bulunmayan bir teşkilat, müneccimbaşılık müessesesi ortaya çıkmıştır. Öyle ki saray içerisindekilerle sınırlı kalınmamış, saray dışında faaliyet gösteren müneccimler de dolaylı yoldan kontrol altına alınmak istenmiştir. Zira takvim hazırlamak yahut diğer ilm-i nücûm ve ahkâm-ı nücûm faaliyetlerinde bulunmak sadece müneccimbaşı ve mâiyetinin tekelinde değildi. Saray dışında devlet görevlilerine ve halka bu hizmeti veren kimselerin varlığı bilinmektedir. Aynı yıl içinde farklı isimlerin farkı yöntemlerle hazırladıkları takvimler, hatta mahallî takvimler bulunmaktadır.[26] Osmanlı'da müneccimler tarafından hazırlanan takvimler ilk olarak II. Murad devrinde görülür. Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'un kuşatılması esnasında müneccimlere danıştığı ve sonraki dönemlerinde de danıştığı bir müneccimin varlığı çeşitli eserlerde yer almaktadır.. Müneccimlerin II. Bayezid döneminde önem kazandığı kesindir. Astronomiye büyük önemin verildiği bu dönemde Orta ve Ön Asyanın çeşitli yerlerinden birçok önemli müneccim İstanbul'a gelmiştir. Bu müneccimler Osmanlı

[25] Ayrıntılı bilgi için Türklerin astronomi ve astrolojiyle ilgili çalışmalarını Osmanlı öncesi dönem, Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemi olarak üç bölümde ele alan şu çalışmaya bakılabilir: Yavuz Unat, **Tarih Boyunca Türklerde Gökbilim**, İstanbul, Kaynak Yayınları, 2008.
[26] Ahmet Tunç Şen, **a.g.m.**, s. 235.

astronomisini kuracak ve geliştirecek âlimlerdir. II. Bayezid döneminde astronomi ve astroloji eserleriyle takvim çalışmalarında muazzam bir artış gözlemlenir. Müneccimlerin saraya alınması ve müneccimliğin kurumlaşması II. Bayezid döneminde gerçekleşmiştir. "Sarayın birûn erkânından olan müneccimbaşılar, ulema sınıfında yer almaktadır. Saraya dışarıdan gelen müneccimbaşı silahtar ağaya bağlıdır. Mevcut belgelere göre adı tespit edilen ilk müneccimbaşı Seydi İbrâhim b. Seyyid'dir. II. Bayezid döneminde müneccimbaşı olan Seydi İbrâhim, Kanuni Sultan Süleyman döneminin ortalarına kadar bu görevine devam etmiştir."[27]

16. yüzyılın, belki de Osmanlı tarihinin en tanınan müneccimbaşı Takiyüddin Râsıd'dır. H. 993/1585 yılında vefat eden Takiyüddin, kurduğu rasathane, yaptığı çalışmalar, geliştirdiği aletler ve iftiraya uğraması sonucunda topa tutularak yerle bir edilen rasathanesi vesilesiyle Osmanlı astronomi tarihinin en meşhur müneccimbaşısıdır. Takiyüddin'i diğer birçok müneccimbaşından ayıran en önemli özelliği rasathane kurmuş olmasıdır. III. Murad'ın desteğiyle kurduğu bu rasathanede büyük Türk âlim hükümdarı Uluğ Bey tarafından hazırlanan ve İslâm âleminin tamamında ve Batı dünyasının birçok yerinde kullanılan zîci, "Uluğ Bey Zîci"ni, yeni rasatlarla yeniden düzenlemek istemiştir. Ancak rasathane tam rasatın alındığı otuz yıldan daha kısa ömürlü olmuştur. Siyasi çekişmeler sonucunda yine III. Murad tarafından yıktırılan bu rasathanede kısa süre içinde yapılan çalışmalar ile tespitler ve geliştirilen aletler oldukça dikkate değerdir. Rasathanenin ömrü daha uzun olsaydı ve çalışmalar planlandığı gibi tamamlansaydı ortaya koyulacak eserler, muhtemelen İslâm/Türk astronomi geleneğinin İstanbul'da devam ettirilmesine imkân sağlayacaktı. Resmî belgelerde adı Dâru'r-rasâdu'l-cedîd olarak geçen bu kurumun yıkılışı ve matematik, tıp ve diğer ilimlerde de eserler veren Takiyüddin'in vefatı bazı araştırmacılar tarafından sadece Osmanlı astronomisinin değil genel olarak Osmanlı ilminin gelişmesini engellemiştir.[28] 17. yüzyılın en tanınan müneccimbaşılarından biri de Hüseyin Efendi'dir. Zayiçelerindeki isabetler neticesinde nüfuzunu artıran Hüseyin

[27] Tuğçe Dalkırdan, **a.g.t.**, s. 28.
[28] Takiyüddin Râsıd, rasathanesi ve çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi için **bk.** Sevim Tekeli, "Osmanlıların Astronomi Tarihindeki En Önemli Yüzyılı", **Fatih'ten Günümüze Astronomi, Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan Sempozyumu**, İstanbul, 1994, s. 69-85.

Efendi, devlet işlerine karışmış ve neticesinde idam edilmiştir. Hüseyin Efendi'den sonra gelen müneccimbaşıların birçoğunun akrabalık yahut talebelik bağıyla bağlı olmaları dikkat çekicidir. Bunun sebebi iltimas olabileceği gibi saray dışından müneccim ve müneccimbaşı alımında gözetilen hassasiyet de olabilir. 17. yüzyıl aynı zamanda müneccimbaşılık kurumunun düzenli bir hal aldığı dönemdir. Osmanlı devletinin yıkılışına kadar geçen sürede toplamda 37 kişi müneccimbaşılık görevinde bulunmuştur.[29]

18. yüzyılda dikkat çeken müneccimbaşılardan biri de yirmi altı yıl boyunca makamının koruyan, I. Mahmud, III. Osman ve III. Mustafa'ya hizmet eden Fethiyeli Halil Efendi'dir. Kendisi hakkında R. Hakan Kırkoğlu'nun yaptığı çalışmada aldığı eğitim, terekesi, faaliyetleri ile hizmet ettiği padişahlar ve devrin devlet adamlarıyla ilişkisi ayrıntılı şekilde incelenmiştir.[30]

"Müneccimbaşıların hepsi ilmiye sınıfından gelen kişilerdi. Tümü medrese eğitimi almış, ayrıca astronomi/astroloji konusunda ihtisas yapmıştı. Müneccimbaşılık makamına gelen kişilere bakıldığında başta hekimbaşılık olmak üzere muvakkitlik, ressamlık, kadılık, tabiplik, hattatlık ve vakanüvislik gibi meslekleri icrâ ettikleri görülür. İlmiye sınıfının icra ettiği pek çok mesleği îfâ eden müneccimbaşılar Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği makamına kadar yükselebilmişlerdir. Bîrun erkanından olan müneccimbaşılar yönetimsel olarak hekimbaşının inisiyatifinde olsalar da bürokratik sistem içerisinde hekimbaşının da bağlı olduğu Silahtar Ağa'ya bağlıdırlar. Osmanlı sarayında müneccimbaşı olmak için Kâtip Çelebi'nin Keşfü'z-zünûn'unda dört mertebeden bahsedilir. Bunlardan ilki usturlab kullanabilmek ve takvim hesabı yapabilmektedir. İkinci mertebe sâbite ve seyyârelerin tabiatlarını ve etkilerini bilmek; üçüncüsü yıldızların hareketlerini hesaplayabilmek, ziç ve takvim hazırlayabilmektir. Müneccim olmak için gereken dördüncü mertebe astronomiyi, yıldızların hareketlerinin geometrik durum ve hesaplamalarını doğru olarak bilmektir. Bu mertebeleri geçen kişi artık müneccim olmuştur. Ancak Kâtip Çelebi dönemindeki

[29] Tuğçe Dalkırdan, **a.g.t.**, s.35
[30] R. Hakan Kırkoğlu, **Sultan Ve Müneccimi 18. Yüzyıl Osmanlı Sarayında İlm-i Nücum**, İstanbul, Doğan Kitap, 2017, s. 62.

müneccimlerin çoğunun ilk iki bölümde kaldıklarını, pek azının üçüncü merhaleye ulaşabildiğini ifade eder.[31] Vakanüvis tarihlerinde ve arşiv belgelerinde müneccimbaşılığa tayin edilecek kişi, "fenninde mahir emsali nadir" olarak nitelendirilmektedir.[32]

Müneccimbaşılık teşkilatının az sayıda ancak oldukça teferruatlı görevleri bulunmaktaydı. Öncelikle İslam devletlerinde ibadet zamanlarının belirlenmesi, imsâkiyelerin hazırlanması gibi yer yer muvakkitlikle birlikte yürütülen çalışmalara önem verilmiştir. Vergilerin toplanmasını, ziraatla ilgili işlerin vaktinde yapılmasını düzene sokan takvimleri hazırlamak müneccimbaşının en temel göreviydi. Bu görevleri müneccimbaşı tek başına yüklenmiyordu. Ona yardımcı olan ve takvim hazırlama yetkisi bulunan müneccim-i sânînin yanı sıra kâtip, şakird yahut müneccim adı verilen kişiler de bulunmaktaydı. Bu en alt kademe çalışanlar 16. yüzyıla kadar dört adet, 19. yüzyıla kadar beş adetken 19. yüzyıldan sonra bir adete düşmüştür. Bu kâtipler, müneccimbaşının yaptığı işleri çoğaltma ve dağıtma işini üstlenirlerdi fakat zamanla yükselerek müneccimbaşı olmalarının yolu açıktı. Takvimler her yıl Güneş'in Koç burcuna girdiği zamanda -nevruzda- padişaha, sadrazaman ve devlet ricâline takdim edilirdi. Gayet süslü ve teferruatlı hazırlanan bu takvimler o yıl gökyüzünde gerçekleşecek olayları içerirdi. Birçok önemli tarihi olayı içermeleri açısında büyük öneme sahiptirler. Risale biçiminde hazırlanan takvimler hicrî aylara göre bölünür, belli bölümleri bulunurdu. Bazı takvimlerin en başında önemli tarihî olaylar ve onların günleri belirtilirdi. Takvimin ana kısmında on üç sayfalı cetveller bulunur, hicrî ve milâdî takvimin günleri, mevsimler ve yapılması-yapılmaması gereken işler kaydedilirdi.[33] İmsâkiyeler de münecimbaşılık tarafından hazırlanır, öncelikle padişaha sonra sadrazama ve devlet ricâline sunulurdu. Buraya kadar sayılan görevler genellikle astronomi temelli faaliyetlerdir. Bunların yanı sıra ahkâm-ı nücûma dahil işlerden olan padişahın özel işleri ile devlete ait önemli işlerin hayırla yapılacağı

[31] Bilal Yurtoğlu, **Katip Çelebi**, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2009, s. 413.
[32] Müneccimlerin kaynakları ve vakıf olmaları gereken konular hakkında ayrıntılı ve güncel bir çalışma için **bk.** Ahmet Tunç Şen, **a.g.t.**, s. 119-138.
[33] Takvim ilmiyle ilgili ayrıntılı bilgiler için: Nasirüddin Tûsî, **Muhtasar Fi' 'İlm El-Tencîm ve Ma'rifet El-Takvîm (Risâle-i Si Fasl)**, Çev. Ahmed-i Dâi (Türkiye Türkçesine çev. T. N. Gencan ve M. Dizer), İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Yayını, 1984.

zamanı belirlemek için zâyiçe hazırlamak da müneccimbaşılığın görevidir. Zayiçeler bir işe başlamak için en uygun günü ve saati yani "eşref saati", "vakt-i muhtar" veya "vakt-i sa'd"ı belirlemek için kullanılan tablolardır. Devlete, padişah ile ailesine ve devlet ricâline ait önemli önemsiz pek çok iş için müneccimbaşılar ve bazen müneccim-i sânîler zâyiçeler hazırlamışlardır.[34]

Müneccimbaşılık, dar kadrosu, sınırlı işleri ve aynı zamanda bir eğitim kurumu olması sebebiyle uzun periyotlar boyunca pek değişiklik görmeyen bir kurumdur. Örneğin yaptıkları işler sık sık hatalı çıkan ve her dönemde alttan alta tahkir edilen müneccimbaşıların görevlerinden alınmaları ilimlerinin yetersizliği sebebiyle değil onların ölümleriyle yahut siyasi sebeplerden dolayı gerçekleşmiştir. Bunun tek istisnası üzerinde çalışılan metnin tahmini telif tarihinde müneccimbaşı olan Mustafa Zeki Efendi'dir. Mustafa Zeki Efendi, Ramazan ayının başlangıcını yanlış hesaplamasından sonra görevinden azledilmiştir. 17. yüzyıldan 19. yüzyılın ortalarına kadar akrabalık yahut talebelik bağıyla yapılan müneccim-i sânî ve müneccimbaşı atamalarındaki ilk değişiklik Ahmed Tahir Efendi'nin (öl. 1880) imtihanla müneccim-i sânî olmasıdır. Osmanlının son dönemleri müneccimbaşılık kurumu için hareketli geçmiş, birçok değişikliğe sahne olmuştur. Daha önceki bölümlerde bahsettiğimiz gibi kâtip sayısı beşten bire indirilmiştir. Hüseyin Hilmi Efendi'nin (öl. 1924) müneccimbaşılığı döneminde müneccim-i sânî bulunmamaktadır. Böylelikle müneccimbaşılık kurumunda bir müneccimbaşı ve bir katip kalmıştır. II. Bayezid devrinde kurumlaşan müneccimbaşılık, son müneccimbaşı Hüseyin Hilmi Efendi'nin 1924 yılında vefat etmesinden sonra yerine yeni atama yapılmaması yoluyla son bulmuştur.

[34] Tuğçe Dalkırdan, **a.g.t.**, s. 31-33.

1.2. Ahkâm-ı Nücûmun Osmanlı Siyasal ve Toplumsal Hayatındaki Konumu

Bir yönetici, sürekli temkinli ve tedbirli olmak zorundadır. Bir hükümdar, hem dostlarının hem düşmanlarının ahvâline dair malumatını güncel tutmak, gelişecek olayları öngörmek durumundadır. Hükümdarlıklarının ve ülkelerinin istikbali onların elinde olmasından mütevellit bilgi güçtür ilkesini önemsemeleri gerekir. Kendilerinin ve halkının sağlığı, ülkesinde gerçekleşecek felaketler, gireceği savaşlar; kazanacakları kaybedecekleri, daha nice belirsizlikler onun temel kaygılarını oluşturur. Bu sebeple tarih boyunca hükümdarların ve yöneticilerin önceki bölümlerde değindiğimiz gibi itimat etseler de etmeseler de danıştıkları bir müneccimin bulunmaktadır. Müneccimlerin de astronomi faaliyetlerinin yanında daima hükümdarlara ve yöneticilere zâyiçeler hazırlamak gibi bir görevleri olmuştur. Osmanlı tarihine baktığımızda müneccimlere ve onların tavsiyelerine büyük önem veren, atacakları her adım öncesinde onların görüşlerini alan padişahlar olduğu gibi onlara itimat etmeyen padişahlar da bulunur. Ancak bu itimat etmeyen padişahlar devrinde dahi müneccimbaşı ve mâiyeti varlıklarını korumanın ötesinde bir gelenek çerçevesinde padişaha tavsiyelerde bulunmaya devam etmişlerdir.

Osmanlı devrinde ilk takvimler II. Murad döneminde görülmektedir ancak bu takvimlere ne kadar itimat edildiğini bilemiyoruz. Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u kuşatması esnasında son hücumdan önce bazı müneccimlere danıştığı, sonrasında da bir müneccimi olduğu kaynaklarda yer almaktadır. Müneccimlere itibar eden, günlük hayattaki faaliyetleri öncesinde dahi onlardan görüş isteyen padişahlara bir örnek olarak "'Avcı' lakabıyla bilinen IV. Mehmed'in, ava çıkmadan önce Müneccimbaşı Derviş Ahmed Dede'den çıkacağı avların yanı sıra diğer pek çok işinde de görüş aldığı bilinmektedir.

Osmanlı sarayında müneccimlere gösterilen itibar 18. yüzyılın ikinci yarısında artar. III. Mustafa astronomi ve astrolojiye düşkünlüğü sebebiyle Avrupa ve diğer ükelerden kitaplar getirtip tercüme ettirir. Ayrıca daha fazla istifade için Prusya kralına

gönderdiği elçisiyle ondan 3 müneccim ister. Ancak Kral kendisine, "Biz işlerimizi müneccimlerle görmeyiz. Dostumuz sultana bunu bildiriniz. Ama yine de üç tane müneccim istiyorsa söyleyeyim: Güçlü bir ordu bulundur, hazineyi dolu tut ve son olarak sıkı bir diplomasi kur. İşte benim üç müneccimim." şeklinde cevap vermiştir.

III. Mustafa'yla ilgili bir diğer hadise de Müneccim Yakup Efendi'den naklen anlatılmaktadır. III. Mustafa, oğlu III. Selim'in ana rahmine düştüğü anı sonrasında yıldız haritasını çıkartabilmek için kaydetmiş. Zira bugün doğum anı ve konumuyla çıkarılan yıldız haritaları o dönemin ahkâm-ı nücûm anlayışına göre ana rahmine düşüş anına göre hazırlanmaktaydı. Müneccimbaşı padişahtan aldığı bilgilere göre uğurlu doğum saatini belirlemiş ancak doğum o saatten daha önce başlamış. Hekimbaşı uğurlu saati tutturmak için çok çabalasa da doğum uğurlu saatten daha öncesinde gerçekleşmiş. Fakat II. Mustafa'nın bu durumdan dolayı üzüleceğini düşünen hekimbaşı şehzadenin uğurlu saatte doğduğunu söylemiş. III. Mustafa bu duruma çok sevinmiş hatta vefat ederken adet olmadığı halde ve saltanat Abdülhamid'in hakkı olduğu halde Selim'i veliaht olarak tavsiye etmiş.

Doğumunda ilm-i nücûmun bir cilvesinin bulunduğu ve belki de babasının ahkâm-ı nücûma itimadının yardımıyla tahta çıkan III. Selim müneccimlerin hazırladıkları zâyiçelere inanmazmış. Bir gün kendisine “Donanmanın sefere çıkması için verilen iki zayiçeden hangisiyle hareket edelim?” diye sorulduğunda, fezlekenin üzerine şöyle yazmıştır: “Her gün Cenâb-ı Allah’ın günüdür. Benim asla nücûma itikâdım yoktur. Tevekkeltü alâllah, ne gün münasib görürseniz donanma çıksın. Cenk dahi ne gün münasib ise olsun.” Fakat böyle büyük işlerde müneccimlerin sözüyle hareket etmek adet olduğundan tekrar bir zayiçe arz olunduğunda “Madem ki âdet gibi olmuş, ol vecihle amel olunsun.” cevabını vermiştir. İşte bu hadise müneccimlerden görüş almanın bir devlet geleneği olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda müneccimlere asla itimat etmese de gelenekten ötürü onların zayiçe hazırlamalarına izin veren, ancak onlara güvenmediğini de belirten I. Abdülhamid bir gün, sefer için ordunun İstanbul'dan çıkmasına dair uğurlu saatin belirlenmesi konusunda Sadrazam Koca Yusuf Paşa “Müneccimbaşı ve ikinci müneccimin hazırladığı iki ayrı zayiçeden hangisiyle hareket edelim?” diye sorunca aşağıdaki hatt-ı hümâyunla cevap vermiştir.

“Hazret-i fahr-i kâinat Efendimiz nücûmen bir mahalle hareket etmedi. Benim umûrum Cenab-ı Hakk’a tevfizdir, nücûma tevfiz değildir. Devlet-i Aliyyede gerçi bu misillu umûr-ı muazzamalar vakt-i muhtar addolunagelmiştir, hemen hareket Âsitane’den livâ-i şerif bir serdarıma teslimdir yoksa gayri istimal olmaz, düşmen-i dîn üstümüze geldikde saat gelmemiştir deyu saate müterakkip olunur mu? Ne gûne karar verildi ise hemen hareket edesin, Allah selâmet versin. Perşembe gününe dek nasıl hava olacağı malum değildir, yarından iyi gün olmaz. Fahr-i Âlem Efendimizin mevlidi yevm-i isneyn, ben ona itibar ederim.”

Daha önceki bölümlerde bahsedildiği üzere saray müneccimlerinin yanı sıra saray dışında imparatorluğun dört bir köşesinde faaliyet gösteren müneccimler bulunmaktaydı. Bu müneccimlerin hazırladığı takvimler ve yerel imsakiyeler arşivlerde tespit edilebilmektedir. Elbette bu müneccimler sadece takvim ve imsakiye hazırlamakla kalmamış, devlet adamlarına ve halka zayiçeler hazırlamışlardır. Müneccimlerin halka verdikleri hizmetler hakkında bir bilgi henüz arşiv kayıtlarında tespit edilememiştir. Ancak saray ve çevresine verilen hizmetlerin benzerlerinin halka ve adamlarına da verildiği düşünülebilir. Örneğin 1791 yılında Ziştovi Barış Anlaşması'ndan sonra Viyana'ya elçi olarak tayin edilen Râtib Efendi, reisü'l-küttablığa tayin edileceğini III. Selim'den haber alınca kendi şahsi müneccimine uğurlu vakti belirletir ve tayin işinin bir gün sonraya kalmasını talep eder. Bu arada makama başkası tayin edilir ve kendisi açıkta kalır. Üç yıl sonra aynı makan tekrar teklif edilince müneccimine sormadan teklifi hemen kabul eder. [35]

Nüfus nazırlığı görevini elde eden Sadullah el-Ankaravî ile İzzet Paşa arasındaki ilişki, her ne kadar Sadullah Efendi o makamı hak etmiş olsa da, Paşa'nın yardımıyla olmuştur.[36]

[35] Bu başlıkta yer alan Osmanlı padişahları ve devlet adamlarıyla ilgili bilgilerin her biri için ayrı ayrı kaynak gösterimi yapılmamıştır. Osmanlı siyasal hayatında müneccimlerin rolüyle ilgili ayrıntılı bilgilere ve bizim de yararlandığımız kaynaklara ulaşmak için güncel bir çalışma olarak **bk.** Tuğçe Dalkırdan, **a.g.t.**, s. 44-49.
[36] Gülçin Tunalı Koç, **a.g.m.**, s. 191.

2. Eserin Vasıfları

2.1. Eserin Adı ve Konusu

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde ŞR_433'te kayıtlı olan eserimizin katalog kaydında ismi "el-Aḥḳāmü'l-külliye ʿalā taḥvīli sinniyyi'l-ʿālem" şeklinde yer almaktadır.[37] Eserin en başında bulunan ismin okunuşu bize göre "El-Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem"dir.

Üzerinde çalıştığımız eser "sini'l-âlem / sini-i âlem" konulu bir metindir. R. Hakan Kırkoğlu, tarihi dönemdeki icraata dayalı astrolojiyi beş dala ayırdıktan sonra ikinci dal hakkında şu bilgileri vermektedir: "İkinci dal, evrensel nitelikte kehanetlerle uğraşır (*el ahkâm 'alâ umûrü'l-'âlem*). Bu kehanet metinlerinde hanedanların, dinlerin yükseliş ve çöküşüne, savaşlara, salgın hastalıklara, deprem gibi doğal afetlere, hava durumuna, ayrıca ürünlerin fiyatlarına, bolluk yahut kıtlığa yer verilir. Bu tür kehanetler için, Güneş'in Koç Burcu'nun ilk derecesine yıllık varışı temel alınır, bu nedenle Araplar bu alanı *tahvil sini el-'alem* (Batlamyus'ta evrensel *apotelesmatika* / evrensel kehanetler) olarak adlandırmıştır."[38]

İncelenen eser, Kırkoğlu'nun saydığı konuların hepsini içermektedir. Eserde gezegenlerin ve yıldızların; hareketleri, birbirleriyle ilişkileri ve tabiatlarında taşıdıkları özellikler nedeniyle evrensel boyutta ortaya çıkaracakları olaylar ve durumlar anlatılmaktadır: Kırânât temelinde yani gök cisimlerinin çeşitli şekillerde birleşme ve karşılaşmalarına göre ülkelerin, padişahların, beylerin, dinlerin, mezhep ve bid'atların yükseliş ve çöküşüne; savaşların oluşumuna, yerine ve zamanına hatta galibine; salgın hastalıkların hangilerinin ne zaman ortaya çıkacağına, nasıl zarar vereceğine ve nasıl def edileceğine; deprem, sel ve fırtına gibi doğal afetlerin

[37] Günay Kut; Zehra Toska vd, **İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yazma Eserler Kataloğu**, C. 3, İstanbul, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2014, s. 1160
[38] R. Hakan Kırkoğlu, **a.g.e.**, s. 36.

oluşumuna ve yaratacağı sonuçlara; hava durumuna ve ona bağlı olarak gıda fiyatlarının ucuzluk ve pahalılığına; bolluk yahut kıtlığa yer verilmektedir.

Eserde padişahlar, sadrazamlar, vezirler, beyler, şehirler, ülkeler, mezhepler, dinler ve milletler konu edildiği gibi köleler, cariyeler, ulema, çiftçiler, arıcılar, zenginler, kâtipler, valiler vs. çeşitli meslek gruplarının ve sosyal grupların da talihleri anlatılmaktadır.

Eser, astronomik ve astrolojik delillerin evrensel ölçekteki etkilerini anlattığı için biz de eserin **"El-Ahkâmü'l-Külliye 'alâ Tahvîl-i Sini'l-Âlem"** olan ismini **"Âlemin Yıllık Değişimi Hakkında Genel Hükümler"** şeklinde aktarmayı uygun bulduk.

2.2. Eserin Fiziksel Özellikleri ve Nüsha Bilgisi

Prof. Dr. Günay Kut başkanlığındaki bilimsel ekip tarafından hazırlanan İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yazma Eserler Kataloğu'nda eser hakkında şu bilgiler yer almaktadır: "218 x 150 mm., 135 x 90 mm. (1b/13b), 180 x 90 mm (14a-67a). 1a-54b. 27 st. Nesih. Başlıklar, bazı kelimeler ve derkenardaki yazıların çoğu kırmızı mürekkeple. Bazı kelimelerin üzeri kırmızı mürekepple çizilmiş. Saman sarısı ve açık krem, orta kalın ve ince, aharlı, mistarlı, bazıları su yollu, filigranlı kağır. Eser reddadelidir. Mukavva üzerine kapak yüzleri krem renkli kağıt kağlı, sırtı kahverengi deri cilt. Kapaklarda su lekeleri vardır. Başta ve sonda bir yüzü sarı, diğer yüzü krem renkli koruyucu yapraklı. 1a'da İAE kaşesi vardır."[39] Bu bilgilerin yanı sıra eserin konusu ve içerdiği başlıklar hakkında kısa bir bilgi ile eserin en başı ve en sonu örnek metin olarak katalogda yer almaktadır. Eserin kapağında "767" ifadesi yer almakta, iç kapak "ilk sayfa"da İAE mührü ve altında katalog numarası olan "433" ve "767"

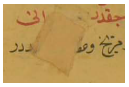
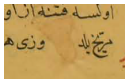
[39] Günay Kut; Zehra Toska vd, **a.g.k.**, s. 1160.

ifadeleri bulunmaktadır. Eserde sayfa numaralandırmaları 2'den başlatılmış, eserin 1a sayfası boş kalmıştır. Biz de metnin çeviriyazısını yaparken eseri 1b'den başlattık.

Kitabın içerisinde iki eser bulunmaktadır. Bunlardan ilki bizim çalıştığımız eser, diğeri ise "Hazā Kitāb-ı Risāle-i Si Fasl-ı Hāce Nasir-i Tūsī" başlığıyla elli altıncı varakta başlayan Nasirüddin Tusi'nin meşhur Muḫtaṣar fī ʿilmi't-tencīm ve maʿrifeti't-taḳvīm (Risāle-i Sī Faṣl) adlı eserinin Ahmet Dai tarafından yapılan tercümesinin istinsahıdır.

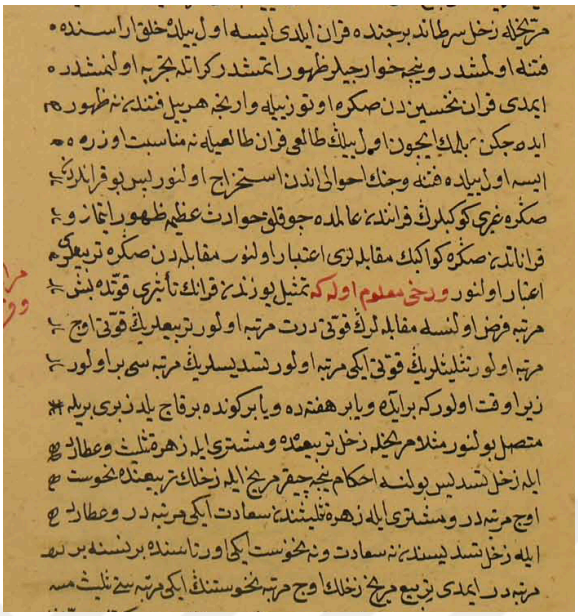
Hiç boş sayfanın bulunmadığı eserimizin satır sayıları şöyledir: 1b-12b (17), 13a-13b (19), 14a-19b (27), 20a (24), 20b-50b (27), 51a (24), 51b-52a (23), 52b (20), 53a (27), 54a (24). 3b sayfasında iki adet tablo yer almaktadır. 51a-52b sayfaları arasında hesaplamaların bulunması satır sayısını azaltmaktadır. 54b sayfasında bir adet yıldız haritası bulunur.

Eserde müstensih yanlış yazdığı yerleri üzerini kapatarak düzeltmektedir.

 (15a/27) (15b/27).

Müstensih bazen bir önceki sayfada rakabe yazmak yerine sayfanın başında bir önceki sayfanın son kelimesini tekrar yazarak bir işaret koymaktadır: (16a/1)

Bazı sayfalarda satır sonunu doldurmak amacıyla çeşitli işaretler kullanılmıştır.

(19a/8-23)

2.3. Eserin İçeriği

Eserde çok sayıda olan başlıkların birçoğunun ayırt edici bir ismi bulunmamaktadır. Başlıklar içerisinde verilen bilgiler sık sık değişmekte, bu durum da eseri bölümlere ayırıp eserdeki konuları listelememizi güçleştirmektedir. Biz eseri giriş bölümünü izleyen sekiz ana bölüme ayırdık. Eserin girişinde, dua bölümünün ardından eserin yazılış amacı ifade edilmektedir. Sonrasında sini'l-alemin temel prensipleri aktarılarak ilk bölüme geçilmekte, "Ḫalḳıñ her ṣınıfınıñ aḥvāli ayru ayru tertīb olunur. Meṣelā pādişāh aḥvāli baʿde vezīr aḥvāli baʿde ʿulemā aḥvāli baʿde ümerā ve ʿasker aḥvāli baʿde küttāb ve taṣarrufān-ı emvāl aḥvāli baʿde meşāyiḫ ve dehāḳīn aḥvāli baʿde ʿavām ve ehl-i sūḳ aḥvāli her birisi ayru ayru tafṣīl olunur." (2b/9) denildikten sonra bu fasıllar hükümlere bölünerek ele alınmaktadır. Fasıl içerisinde "malum ola ki" denilerek bilgiler verilirken, "ve bir mücerreb dahı oldur ki" denilerek ekstra bilgi verilmekte, "mesela" denilerek konunun farklı yönlerine dair durumlar anlatılmaktadır. Sonrasında sağlıkla ilgili hükümler; hangi hastalıkların ortaya çıkacağı, hangisinin daha çok olacağı anlatılır. Bu bahisten sonra halk(lar) arasında güvenlik, huzur ve savaşlar bahsine geçilir. Savaş vaktinin zamanı, şekli, saldırının

yönü ve savaşa delil olan gök cisimleri anlatılır. Sonrasında meteoroloji ve afet konulu ahkâmlara geçilir. Bu bölümün son bahsinde ucuzluk ve pahalılık, kıtlık ve bolluk temelinde tarım ürünlerinin ve ağaçların durumları anlatılır. İkinci bölümde ilk önce büyük kırân anlatılmakta, bu bahisten sonra konular fasıllara bölünerek her fasılda kırân hadisesinin bir biçimi burçlar temelli olarak gezegenlere ve yıldızlara göre; onların ilişkilerine göre anlatılmaktadır. Sonrasında kırân olayının farklı biçimleri anlatılmaktadır. İlk önce ihtirâk, sonrasında sırasıyla, ictimâ, mecâside, tahvîl durumlarında gerçekleşecek hadiseler sıralanır. Üçüncü bölümde gezegenlerin kendi içlerindeki konumları anlatılmaktadır. İlk önce bir gezegenin en kutlu konumu olan şeref anlatılır. Sonrasında sırasıyla hübût, istikâmet, ricʿat anlatılmaktadır. Sonrasında gezegenlerin birbirlerine yaptıkları açılar yani yıldız haritasında birbirlerine göre konumları anlatılmaktadır. Bunlar müneccimin yorumlama esnasında kullandığı belirli açılardır. Tesdîd, terbî, tesdîs, teslîs, mukâbele konumları hakkında bilgiler verilmektedir. Dördüncü bölümde hangi şehirlerin ve ülkelerin hangi burca mensup olduğu anlatılmaktadır. Koç burcundan başlayarak bütün burçlara ait şehirler ve ülkeler listelenmiştir. Bu bölüm sonunda bir "temmet" ifadesi yer alır. Beşinci bölüm, gezegenlerin burçlar feleğindeki konumlarının hesaplamalarının nasıl yapıldığının anlatıldığı bölümdür. Öncelikle Güneş, sonrasında Ay ve daha sonrasında diğer gezegenler; sırasıyla Satürn, Mars, Jüpiter, Venüs, Merkür anlatılmaktadır. Altıncı bölümde gezegenlerin şereflerinin hangi burcun kaçıncı derecesinde olduğu listelenmiştir. Sonraki bölümde gezegenlerin uğurluluk veya uğursuzlukları; kendi tabiatları gereği nasıl olduklarına, hangi gezegenlerle hangi açılarda bulunduklarına, hangi gezegenlerle ilişki içinde olduklarına bağlanarak anlatılmaktadır. Yedinci bölümde gezegenlerin uğurluluk ve uğursuzluk vermeleri hangi konumlarda nasıl olur, hangi gezegen hangi açıda bulunursa diğer gezegenlere uğurluluk, uğursuzluk verir yahut hiçbir etkide bulunmaz, bu konu anlatılmaktadır. Eserin son bölümünde yıldızların -gezegen ve burçların- diğer yıldızlarla buluşmalarına dair terimler açıklanır: Beş nazar olarak tabir edilen; kırân, tesdîs, terbî, teslîs ve mukâbele terimleri hakkında bilgi verilmektedir. Eserin en sonunda nazarları örnekleyen bir yıldız haritası bulunmaktadır.

2.4. Eserin Yazıldığı Yer ve Tarih

Katalogda veya eserin içeriğinde yazıldığı yer ile ilgili hiçbir bilgi yahut ipucu bulunmamaktadır. Yazıldığı tarihle ilgili tek ipucu metinde gezegenlerin belirli zamandaki konumlarının hesaplanmasında kullanılan h. 1138 / m. 1725-1726 tarihidir. Metnin bu yıllar civarında telif edildiğini yahut bu tarihin istinsah edildiği zamana dair bir ipucu olabileceğini düşünüyoruz.

2.5. Eserin Üslubu

Eser, ahkâm-ı nücûm eserlerinde görülen fal üslubunu taşımaktadır. Cümlelerin ucu açıktır. Kelime tercihleri açısından bakarsak ifade içerisinde birden fazla anlama gelebilecek sözcüklerin sanki özellikle kullanıldığı görülmektedir. Metinde birçok cümle birden fazla biçimde anlaşılabilir ve aktarılabilir durumdadır. Bu durum aktarım yaparken bazen tereddüte düşmemize sebep olmuştur.

Bir örnek olarak "Eger Reʾs beşincide bulunsa evlādları ziyāde olup ʿilm ü edebe ibtidā ḳılmalarına." (12a/15) cümlesinde evlatların sayısının çoğalmasından mı, evlatlarının olgunlaşmasından mı bahsedildiği açık değildir. Ötesinde ilm ü edeb ifadesindeki edeb, terbiye anlamında mı yoksa edebiyat anlamında mı bu da açık değildir, hatta biraz düşündüldüğünde evlatlar mı başlıyor yoksa padişah mı evlatlarını başlatıyor, bu durumdan da kesinlikle emin olamıyoruz. Buna benzer olarak bazı cümlelerde "haricî" ifadesiyle dıştan gelen bozguncular mı yoksa Haricîlik mezhebi mensupları mı anlatılmaya çalışılmaktadır yahut "yaramaz, iyi, zor, fitne, kıtal (olmak/zahir olmak)" gibi kelimeler tam olarak neyi ifade etmektedir emin olunamamaktadır. Bu sebeple metnin aktarımını yaparken "doğru" aktarım iddiasını taşıyamadık, "geçerli, kabul edilebilir" aktarımı yapmaya çabaladık. Birden fazla biçimde aktarılabilecek cümleleri metnin geneline uygun şekilde aktarmayı uygun gördük. Aynı şekilde halk, halayık, reaya, beraya, avrat, hatun, karı gibi kelimeleri birbirlerinden ayırt ederek, buna uygun biçimde aktarmaya çalıştık. Örneğin halayık

kelimesinde genel olarak "insanlar" anlamını verip daha uygun olduğunu düşündüğümüz birkaç yerde "halk" olarak aktarsak da bu kelimenin kullanıldığı bütün cümleler "köle kadın" olarak da aktarılabilirdi.

Eserde birçok şahıs ekinin, birçok iyelik ekinin bulunmamasının ve metinde hiç şahıs zamiri bulunmamasının sebebi metnin konusudur. Eser, zarf-fiillerle isim-fiillerle ve bağlaçlarla birbirine bağlanmış uzun cümlelerden oluşmaktadır: Ḳırān. ʿUṭārid Mirrīḫ ile Ḥamel burcunda olsa ḫalḳ arasında silāḥ ve sütūr **ṣatılup** ve sefer-müheyyā olmaḳ ve ġazā ve cihāda müteʿalliḳ işler görülmek vāḳiʿ **olup** baʿżı yirden fitne ve cenk ḫaberleri gelmegine **ve** ʿalem ve sancaḳ ve ṭabl nefīr istiʿmāl **olup** ʿaskerler ʿarż olunmasına **ve** münāfıḳ ve müfsidler **baş ḳaldurup** ḫalḳa zaḥmet ḳılmaḳlarına **ve** ḳallāblar ve maġşūş aḳçeler belürmegine **ve** ḫalḳ arasında ḥīle ve kiẕb ve nifāḳ ziyādeligine **ve** raʿd ve berḳ ve şihāb ve ṣavāʿiḳ vāḳiʿ olmaġına. (20a/22)

Eserde bilgi vermeye yönelik ifade tarzlarıyla öğretme amaçlı olarak nitelendirilebilecek bir üslup kullanılmaktadır. Metnin konusu ve tercüme olması nedeniyle özellikle Arapça ve Farsça kelimeler yoğun biçimde kullanılsa da eserden istifade edecek kimselerin rahatlıkla anlayabilmeleri adına diğer ahkâm-ı nücûm konulu eserlere nazaran daha sade bir dil kullanılmıştır.

Metinde ilgi çekici olan bir diğer anlatım özelliği de birleşik fiillerin, özellikle deyimleşmiş birleşik fiillerin çok sayıda kullanılmasıdır.

2.6. Eserin Tercüme Sebebi ve Şekli

Eserin müellifi, bu eseri ahkâm-ı nücûm konularında zengin eserlerin bulunduğu Arapça ve Farsça kaynaklardan tercüme ettiğini ifade etmektedir. Eserini bu konuda kendini geliştirmek isteyen kimseler yararlansın diye hazırladığını, karşılığında da hayırla hatırlanmayı istediğini söylemektedir:

Ammā baʿd bu risale aḥvāl-i sini-i ʿāleme müteʿallik̇ aḥkām ve ḳavāʿid-i nücūmiyyeye müştemil ʿArabī̇ ve Pārsī̇ lisanından terceme olunup bu birḳaç varaḳ tesvī̇dine şürūʿ olundı. Mercūdur ki müstefī̇d olan erbāb-ı istiʿdād ḫayır ile yād ḳılalar. Ve bi'llāhü't-tevfī̇ḳ. (1b/4)

(Gelelim konumuza, yıllık değişim[lerin] durumlarıyla ilgili hükümlerin ve astrolojinin kurallarının yer aldığı [eserler] Arapça ve Farsça dillerinden bu kitapçık [için] tercüme edilip bu birkaç sayfa karalanmaya başlandı. Faydalanan yetenekli kimselerin [beni] hayırla anmalarını umut ederim. Başarı sadece Allah'tandır.) (1b/4)

2.7. Eserin Diğer Nüshaları

1- Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem

Üzerinde çalıştığımız metnin nüshası olarak değerlendirebileceğimiz ilk metin Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin tercüme-telif ettiği Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem'dir. Metin dememizin sebebi, aslen mevâlid konulu olan bu eserin bizim metnimizin büyük bir bölümünü dikkat çekici benzerlikle içeriyor olmasıdır. Eserin yazılış tarihi hakkında katalogda ve eserde bir bilgi bulunmasa da yazarının 1630/31 yılında vefat etmesine ve eserin yazılmasını isteyen Babüssaade Ağası İsmail Ağa'nın 1622 yılında azledilmiş olmasına bakılarak eser üzerinde yüksek lisans tezi hazırlayan Selim Önler tarafından eserin 17. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirmenin yanlış olmayacağı ifade edilmektedir. Selim Önler'in kaydettiğine göre T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları çevrimiçi katalogunda eserin beş nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalar birbirlerinin genişletilmiş yahut özetlenmiş şekilleridir.[40]

İlgili tezde "Üzerinde Çalışılan Nüshanın Tanıtımı" bölümü şöyledir: "XVII. yüzyılda müneccimbaşı olarak görev yapan Müneccimbaşı Mehmed Çelebi tarafından

[40] Selim Önler, **Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem (Metin, Dil İncelemesi, Dizin)**, Eskişehir, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016, s. 6.

yazılan beş eserden biri olan Usūl-i Ahkām-ı Sāl-i Ālem, astroloji ve astronomi konusunda yazılmış mensur bir eserdir. 81 varak ve 27 satırdır. Eserin istinsah tarihi bilinmemektedir. Çaharkuşe kırmızı meşin, üzeri ebru kaplı ciltlidir. Söz başları ve cetveller kırmızıdır. 205x128-152x75 mm. boyutlarındadır. Yazı türü nesih, kağıt türü harf filigranlıdır. Eserin sonunda beş yaprakta cetveller bulunmaktadır."[41]

Eserin, üzerinde çalıştığımız metni ilgilendiren yönü Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem'in [50b] sayfasında "ikinci kısım" olarak başlayan ve eserin sonuna kadar süren 31 varaklık kısımdır. Bizim üzerinde çalıştığımız metnin kısa halidir. İlk varaklarda büyük oranda benzerlik bulunsa da ilerleyen varaklarda metninler birbirlerinden farklılaşmakta, üzerinde çalıştığımız eser daha ayrıntılı bir yapıya evrilmektedir. Ancak metnin iskeleti, başlıklar ve ele alınan birçok konu benzerliğini korumaktadır.

İstinsah tarihleri arasında yaklaşık yüz yıl bulunan bu iki eser arasındaki ilişki Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem'in bizim çalıştığımız eserin kaynak metni olduğu şeklinde görünmektedir. Zira Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem'in yazarı eserin ilk sayfasında Babüssaâde ağası İsmail Ağa'nın huzurunda iken aldığı emir üzerine Arapça, Farsça ve Avrupa dillerinde yazılmış kitaplardan derleyerek bu eseri Türk dilinde telif ettiğini belirtmektedir. Ancak gözden kaçırılmaması gereken bir durum da bu iki eserin de bambaşka bir kaynak eserden yararlanılarak oluşturulmuş olabileceğidir. Zira tercüme ve tercüme-telif eserlerin telif eserlerden oran olarak hayli fazla olduğu ilm-i nücûm konulu eserlerde metinlerin yeniden inşası rastlanabilir bir durumdur.

Karşılaştırılabilmesi için her iki metnin girişi aşağıda yer almaktadır. Metnin başındaki bu benzerlik ilerleyen bölümlerde azalmaktadır.

[41] Selim Önler, **a.g.t.**, s. 6.

Aḥkāmü'l-Külliye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem

(1b/7) Faṣıl. Maʿlūm ola kim her senede (8) Şems Ḥamel burcuna taḥvīl itdügi vaḳtiñ ṭāliʿine ṭāliʿ-i sāl dirler her (9) şehriñ ufḳunda bir olmaz. Muḫtelif olur. Meşelā Ḳonsṭanṭiniyye ufḳunda (10) ṭāliʿ Ḥamel bulunsa Mekke ve Yemen ve Kürdistān ve ʿAcemde Şevr ṭāliʿ olur. (11) Şarḳ ṭarafına gitdiḳçe ṭāliʿ tefāvüt ider. Meşelā Hind ve Çin içlerinde (12) Cevzā ve Sereṭān olur. Ammā ḳāʿide oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı (13) şehir muʿaẓẓama ve taḫtgāh ise anıñ ṭāliʿiñ çıḳarup andan ḥükm yazalar. (2a/1) Sāʾir şehirlerin ṭāliʿin çıḳarmaḳ lāzım degildir. Zīrā Baṭlamyus Erbaʿa-i (2) Maḳālāt nām kitābında bu ḳāʿide'i beyān etmişdir ki her iḳlīmde ḳanġı şehir (3) muʿaẓẓam ve dārü's-salṭana ise eṭrāfında olan şehirleriñ aḥvāli (4) ol muʿaẓẓam olan şehriñ ṭāliʿine tābiʿdir. Baṭlamyus büyük şehirlere (5) ümmehāt-ı müdün diyü tesmiyye ider ve bu maḥalde iḳlīmden murād iḳlīm-i ʿörfīdir. Meşelā (6) İḳlīm-i Mıṣr iḳlīm-i Rūm iḳlīm-i ʿAcem didükleri gibi yaʿnī vilāyet-i Mıṣr ve vilāyet-i (7) Rūm ve vilāyet-i ʿAcem dimekdir. Yoḫsa meşhūr olan aḳālim-i sebʿa (8) murād degildir. Meşelā Ḳosṭanṭīniyye ki memālik-i İslāmiyyede olan şehirleriñ (9) āʿẓamı ve rubʿ-ı meskūn pādişāhınıñ taḫtgāhı olmaġın eṭrāfında olan (10) vilāyetleriñ aḥkāmı Ḳosṭanṭīnīyye ṭāliʿinden aḫẕ olunmaḳ gerekdir. Ve (11) Mıṣr iḳlīminde daḫı şehr-i Mıṣrıñ ṭāliʿinden eṭrāfında olan memālik aḥkāmı (12) istiḫrāc olunur. Keẕālik Yemende Ṣanʿā şehriniñ ṭāliʿinden Yemende cemīʿ şehirleriñ (13) aḥkāmı aḫẕ olunur. Maʿlūm ola ki her milletiñ aḥvāli her yılda nice olacaġı (14) ol milletiñ dīni ḳanġı şehirden ẓāhir oldīsa ol şehirden ve ol şehriñ (15) ṭāliʿinden maʿlūm olur. Meşelā millet-i İslāmiyye şehr-i Mekke-i şerrefehā'llahdan (16) ẓuhūr itmişdir. İmdi her yılda Kaʿbe-i muʿaẓẓamanıñ ṭāliʿinden ehl-i İslāmıñ (17) aḥvāline naẓar olunmaḳ gerekdir. Ve millet-i Yehud aḥvālini Mıṣr ṭāliʿinden aḫẕ (2b/1) itmek gerekdir. Ve eger bir meẕheb veyā bir bidʿat ẓuhūr itse ol meẕheb (2) ve ol bidʿat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidʿat (3) ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliʿinden görmek gerekdir. (4) Ḳızılbaş meẕhebi Erdebīlden ẓuhūr itmişdir. İmdi Ḳızılbaş ḫalḳınıñ (5) aḥvāli Erdebīl ṭāliʿinden yoḳlanmaḳ gerekdir. Ve bir ḫāricī yā bir müddeʿī ẓāhir olsa (6) ol ḫāricī veyā ol müddeʿī aḥvāli ibtidā ḳanġı şehirden ḫurūc itdīse (7) ol şehriñ ṭāliʿinden maʿlūm olur.

Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ᶜĀlem[42]

[50b] 1) ikinci ḳısm inṣālāt-ı kevākib ve aḥkām-ı küsūfāt ve ḫusūfāt 2) ve aḥkām-ı ṭāliᶜ-i sāl ve aḥkām-ı ᶜāleme müteᶜalliḳ olan aḥvāl beyānındadur- 3) maᶜlum ola ki her yılda āfitāb ḥamel burcına taḥvīl ėtdigi vaḳtüŋ ṭāliᶜne 4) ṭāliᶜ-i sāl dėrler her şehrüŋ ufḳında bir olmaz muḫtelif olur meşelā 5)ḳonsṭanṭiniyye ufḳında ṭāliᶜ-i sāl-i ᶜālem ḥamel olsa mekke ve yemen ve kürdistān 6) ve ᶜacemde şevr ṭāliᶜ olur şarḳ ṭarafına gitdükçe muḫtelif olur ammā ḳāᶜide 7) oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı şehr muᶜaẓẓam ve taḥtgāh ise anuŋ ṭāliᶜini 8) çıḳarup andan aḥkām yazalar sāᶜir şehrlerüŋ lāzım degildür eṭrāfında 9) olan şehrlerden aḥvāl ol muᶜaẓẓam olan şehrlerüŋ ṭāliᶜine 10) tābiᶜdür baṭlamyus büyük şehrlere ümmehāt-ı medīne tesmiye ėder ve 11) bu maḥalde iḳlīmden murād iḳlīm-i ᶜörfīdür iḳlīm-i mıṣr iḳlīm-i rum iḳlīm-i ᶜacem 12) dėdükleri gibi yoksa iḳlīm-i sebᶜa murād degildür meşelā ḳosṭanṭiniyye ki 13) memālik-i islāmiyyede olan şehrlerüŋ aᶜẓamı ve āl-i ᶜoşmān pādişāhuŋ 14) taḥtgāhı olmaġa eṭrāfında olan vilāyetlerüŋ aḥkām-ı ḳosṭanṭiniyye [51a] 1) ṭāliᶜinden aḫẕ olınmaḳ evlādur ve mıṣr iḳlīminde daḫı şehr-i mıṣruŋ 2) ṭāliᶜinden ve yemende ṣanᶜā şehrinüŋ ṭāliᶜinden ve fes ᶜalā hāẕā ve daḫı 3) her milletüŋ aḥvāli ol milletüŋ dīni ḳanġı şehrden ẓāhir oldı ise 4) ol şehrüŋ ṭāliᶜinden maᶜlūm olur meşelā millet-i islāmiyye şehr-i mekkeden 5) ẓuhūr ėtmişdür imdi her yılda kaᶜbenüŋ ṭāliᶜinden ehl-i islāmuŋ aḥvāline 6) naẓar olına ve millet-i yehūduŋ aḥvālin mıṣruŋ ṭāliᶜinden ve millet-i naṣrānuŋ 7) ḳudüs-i şerīf ṭāliᶜinden ḥükm gerekdür ve eger bir meẕheb ve yā bir bidᶜat bir şehrden 8) ẓuhūr ėylese ol bidᶜat ve ol meẕheb üzere olan ḫalḳuŋ ṭāliᶜi 9) ol şehrüŋ ṭāliᶜinden bilinür meşelā ḳızılbaş Erdebil şehrinden ẓuhūr ėtmişdür 10) imdi ḳızılbaş ṭāᶜifesinüŋ aḥvāli ol şehrden gerek bir ḫāricī 11) ve yā celālī ẓuhūr ėtse ḳanġı şehrden ẓuhūr ėylediyse anlaruŋ aḥvāli 12) ol şehrüŋ ṭāliᶜinden maᶜlūm olur

[42] Örnekler adı geçen tezden alınmıştır.

2- Ahmed Paşa Nüshası

Eserin, bu çalışmada incelediğimiz nüshası dışındaki bizim tespit edebildiğimiz tek nüshası, Köprülü Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu'nda 355/2 demirbaş numarasıyla kayıtlı bir kitabın 19b-84b varakları arasında yer almaktadır. Eser, "el-Ahkamü'l-Külliye ala Tahvili Sünniyi'l-Alim" şeklinde yanlış okunarak kaydedilmiştir. Katalog kaydında 150x70 ölçülerinde bir kitabın 19b-84b varakları arasında yer aldığı, her sayfada 21 satırın bulunduğu ve tâlik hattıyla yazıldığı bilgisi yer almaktadır. Eserin içinde bulunduğu kitabın ilk 18 varağında bir dua risalesi bulunmaktadır.

Ahmed Paşa Nüshasının ilk sayfası

İKİNCİ BÖLÜM
DİLBİLGİSİ İNCELEMESİ

1.1. Eserin Yazılış Özellikleri

Eser, nesih hattıyla bazı kelimelerde hareke kullanılarak oldukça okunaklı biçimde yazılmıştır. Metinde yer alan hesaplamalarda H. 1138 / M. 1725-1726 tarihinin kullanıldığını gördüğümüz için metnimizin 18. yüzyılın ikinci çeyreğinin başında telif yahut istinsah edildiğini düşünüyoruz. Osmanlı Türkçesinin klasik dönemi sonrasına ait olan metnimiz, ünlülerin, ünsüzlerin ve eklerin yazımında Eski Uygur Türkçesi döneminde oluşan yazı geleneğinden gelen bir takım özelliklerle Arap yazı dilinden ve Fars yazı dilinden geçmiş bazı özellikleri barındırmaktadır. Metinde Eski Uygur Türkçesi imla geleneğinden gelen kalın sıradaki kelimelerde "س" harfinin kullanılması, p sesinin "ب" ve ç sesinin "ج" ile yazılması, ayrı yazılan eklerin bulunması gibi kullanımlar görülmektedir. Arap yazı dilinden ve Fars yazı dilinden geçmiş özellikler ise; ünlülerin yazılmaması, eklerin kelimeye birleşik yazılması, ince ve kalın sıradaki kelimelerde Arap alfabesinin verdiği imkanların kullanılarak alıntı kelimelerin yanı sıra Türkçe kelimelerde de "ص"-"س", "ت"-"ط" ayrımının gözetilmesi gösterilebilir.[43]

Kelime alıntılarının had safhaya ulaştığı 16-17. yüzyıl sonrasında istinsah edilmiş, Türk müelliflerin Türkçe literatür oluşturmada üretken olamadığı ilm-i nücûm konulu tercüme/telif bir eser olan metnimizde Arap ve Fars yazı dilinin etkileri görülmektedir.

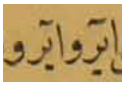
Metinde hareke kullanımı için **bk. Harekeler**

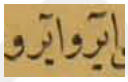
[43] Mecdut Mansuroğlu, "Eski Osmanlıca", **Tarihi Türk Şiveleri**, Çev. Mehmet Akalın, 3. baskı., Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., 1988, s. 249-250.

1.1.1. Türkçe Kelimelerde Ünlülerin Yazımı

1.1.1.1. /a/ ünlüsünün yazımı

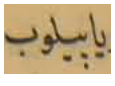
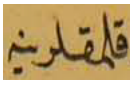
1.1.1.1.1. Kelime başında /a/ ünlüsünün yazımı

Metinde kelime başında /a/ ünlüsünün yazımı için elif (ا) kullanılmıştır. Medli elif (آ) kullanılan ayru ayru (2b/12), arı (15a/23)az (42b/7) yazımlarının Türkçenin aslî uzun ünlülerine dair bir işaret olduğunu düşünülebilir.

arasında (45a/7), alçaḳ (19b/6), aşaġa (31a/01), ayaḳlu (21a/1), ayru (24b/2), ayru ayru (2b/12).

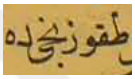
1.1.1.1.2. Kelime içinde /a/ ünlüsünün yazımı

Metinde kelime içinde /a/ ünlüsünün yazımı için elif (ا) veya ayrı yazılan ekler sebebiyle hâ-ı resmiye (ه) kullanılmıştır.

yaşlu (21b/21), yapılup (35a/01), aralarında (29a/06), ḳılmaḳlarına (21b/1), yaġmur (33a/24), olalar (35a/1).

1.1.1.1.3. Kelime sonunda /a/ ünlüsünün yazımı

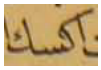
Metinde kelime sonlarında /a/ ünlüsünün yazımı için elif (ا) ve hâ-ı resmiye (ه) kullanılmıştır.

bulunsa (9a/2), olmasına (13a/13), yollarda (35b/21), ṭoḳuzıncıda (16a/14), arpa (42b/23), aşaġa (41b/16).

1.1.1.2. /e/ ünlüsünün yazımı

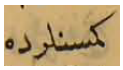
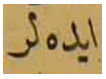
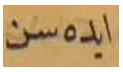
1.1.1.2.1. Kelime başında /e/ ünlüsünün yazımı

Metinde kelime başında /e/ ünlüsünün yazımı için elif (ا) kullanılmıştır.

etmek (16a/15), eyülük (38a/1), ese (17b/9), eyleye (18a/5), eksük (21a/3), er (38a/3), ekincileriñ (41b/8), elinden (42b/22).

1.1.1.2.2. Kelime içinde /e/ ünlüsünün yazımı

Metinde kelime içinde /e/ ünlüsü için genel olarak herhangi bir harf kullanılmamıştır. Ancak birkaç örnekte ayrı yazılan ekler sebebiyle kelime içinde /e/ ünlüsü için hâ-ı resmiye (ه) kullanıldığı görülmektedir.

bilmek (51a/4), eylese (41a/5), gemiler (38b/10), gelince (50b/10), kimesnelerde (32a/14), vireler (41b/11), ideler (30a/8), idesin (51a/1).

1.1.1.2.3. Kelime sonunda /e/ ünlüsünün yazımı

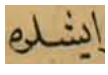
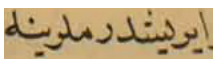
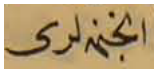
Kelime sonunda /e/ ünlüsünün yazımı için hâ-ı resmiye (ه) kullanılmıştır.

ne (51a/1), beglerde (29b/27), irişe (31a/11), döküle 36a/10), diñlemege (25b/10), öküze (42b/2).

1.1.1.3. /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı

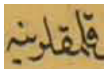
1.1.1.3.1. Kelime başında /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı

Kelime başında /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı için genellikle (ای) kullanılmıştır. Metinde, kelime başında /ı/ ve /i/ ünlüleri için sadece elifin kullanıldığı örnekler de bulunmaktadır. Bu kullanım alıntı kelimelerde görülmektedir.

işlere (35b/21), ilerü (35b/20), irişdürmelerine (35b/9), içün (47b/18), ider (43b/1), incinmeleri (34b/3).

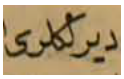
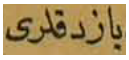
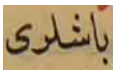
1.1.1.3.2. Kelime içinde /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı

Kelime içinde /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı için ye (ى) kullanılmış veya herhangi bir harf yahut işaret kullanılmamıştır.

birisi (36a/25), yiller (17b/9), dirler (1b/8), biribiriyle (19a/18), ḳılmaḳlarına (22b/6), olmaġına (24a/7), yıldız (19a/18).

1.1.1.3.3. Kelime sonunda /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı

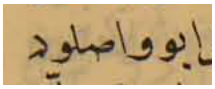
Metinde kelime sonunda /ı/ ve /i/ ünlülerinin yazımı için ye kullanılmıştır. Sadece Farsça'dan alıntı "ki" bağlacının klişeleşmiş yazımında /i/ ünlüsü için hâ-ı resmiye (ہ) kullanıldığı görülmektedir.

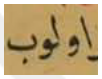
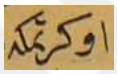
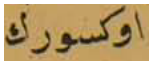
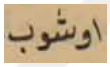
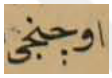
dirlikleri (39b/19), begi (36a/26), dipi (17a/26), yazdıḳları (19a/25), itdigi (18b/6), daḫı (24b/14), başları (34a/16), ṭoġrı (41b/25).

1.1.1.4. /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı

1.1.1.4.1. Kelime başında /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı

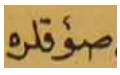
Kelime başında /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı için(او) kullanılmıştır.

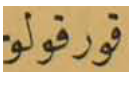
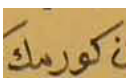
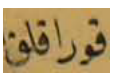
Tek bir örnekte yalnızca elif ile kelime başında /u/ yazıldığı görülmektedir: eyü ve uşlu (32a/13).

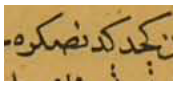
olup (21b/27), oḳumaḳ (22a/2), oğlanlar (26b/12), ögretmege (22a/3), ölüm (24a/13), öksürük (27b/6), ucuzluḳlara (18a/19), ulu (35a/23), uzun (40a/14), üzerine (36b/25), üşüp (42b/11), üçünci (52b/15).

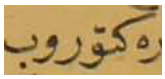
1.1.1.4.2. Kelime içinde /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı

Kelime içinde /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin yazımı için vav (و) kullanılmış yahut herhangi bir harf kullanılmamıştır.

Sadece ṣovuḳ "soğuk" kelimesinin yazılışında vav üzerine hemze kullanılmıştır: ṣovuḳlara (17b/2).

ḳoyunda (15a/19), çoḳ (30a/1), ḳorḳulu (11b/12), görmek (2b/3), göz (15a/16), ḳuraḳlıḳ (29b/16), ṭolular

(17a/25), onuncı (20b/27), eksük (21a/3), geçdükden-ṣoñra

(16b/9), getürüp (6b/6).

1.1.1.4.3. Kelime sonunda /u/ ve /ü/ ünlülerinin yazımı

Kelime sonunda /u/ ve /ü/ ünlüleri için yazımı için vav (و) kullanılmıştır.

ṭatlu (9a/16), yazu (9b/17), ḳuyruḳlu (15b/18), dürlü

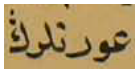
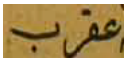
(18b/18), eyü (23a/7), kendü (35b/26).

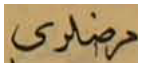
1.1.2. Alıntı Kelimelerde Ünlülerin Yazımı

Alıntı kelimelerde normal ve uzun ünlüler genellikle kaynak dildeki imlaya sadık kalınarak yazılmaktadır.

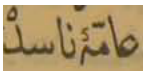
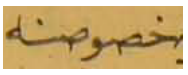
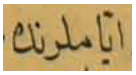
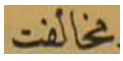
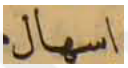
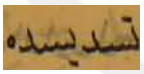
Sadece āfet kelimesinin yazımında hem elif (ا) hem medli elif (آ) kullanılmaktadır: āfet (42b/16), āfet (42b/3)

āhire (30b/26), āʿlem (30a/14), ʿAcem (30b/12), ʿavratlarıñ

 (30a/16), ʿAḳreb (30b/24), aḥvāl (4b/10), bāzār

(21b/15), ziyāde (20a/3), marażları (33b/21), Zuḫal (24a/20),

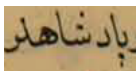
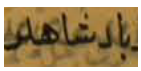
müteġayyir (31b/9), ġālibā (8b/4), ṣafā (4a/11), ammā (43a/10),

veyā (21b/4), ʿāmme-i nāsda (33a/27), ḫuṣūsa (4a/6), ednā (4a/14), eyyāmlarında (22b/18), eger (5a/13), eşrāf (23b/14), memālikde (36a/16), muḫālefet (29b/4), ceng (33a/10), Sünbüle (28a/5), fitne (29a/8), muḥārebe (35b/24), tīre (44a/20), ibtidāsından (50b/15), iḳbāl (28a/13), ishāl (32a/9), diyārında (25a/21), ġarīb (33a/6), tesdīsde (53b/1),

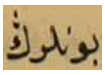
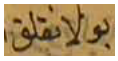
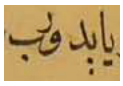
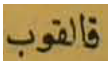
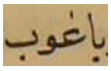
1.1.3. Ünsüzlerin Yazımı

1.1.3.1. /b/ ve /p/ Ünsüzlerinin yazımı

Metinde /p/ ve /b/ ünsüzlerinin yazımında kelime kök ve gövdelerinde belli bir standartın bulunduğunu söyleyebiliriz. Türkçe kelimelerde, bir kelime be (ب) ile yazılıyorsa daima be, pe (پ) ile yazılıyorsa daima pe ile yazılmaktadır. Metinde kelime başında /p/'li Türkçe kelime bulunmuyor.

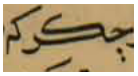
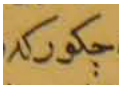
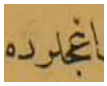
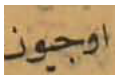
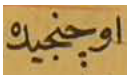
Farsça'dan alıntı pādişāh/bādşāh kelimesinde ikili durum görülmektedir: pādişāhlar (36b/20) / bādşāhlar (43b/26).

Eski Oğuzca döneminin pek çok eseriyle paralel olarak -p / -Up zarf-fiil eki daima be (ب) ile yazılmaktadır. Bu fonetik bir gösterge olmadığı için bu eki çeviriyazıda p'li şekilde gösterdik.

bunlarıñ (37b/17), bulanıḳlıḳ (41a/14), berḳ (49a/2), yapdurup (11a/8), ipek (15a/23, ḳopar (15b/5), ḳalḳup (27a/26), yaġup (39a/16).

1.1.3.2. /c/ ve /ç/ Ünsüzlerinin yazımı

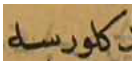
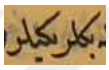
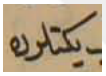
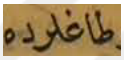
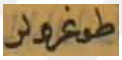
Metinde /ç/ ünsüzü için hem cim (ج) hem çim (چ) kullanılmaktadır. Kelime başında, içinde ve sonunda olması farketmeksizin /c/ ve /ç/ ünsüzlerinin yazımında belirli bir standart bulunmayıp aynı kelimenin hem cim (ج) ile hem çim (چ) ile yazıldığı örnekler bulunuyor. Metinde /ç/ için cim (ج) kullanılması fonetik özellikleri gösteren bir kullanım olmadığı için cim (ج) ile yazılan bazı kelimeler çeviriyazıda /ç/li okunmuştur.

çoḳ (34a/24), çıḳalar (35a/7), çekirge (36b/18) / çekürge (18a/3), çalġu (21b/22), açıḳlıġına (20a/18), ḳaçalar (37b/26), ağaçlara (22b/3), ağaçlarda (27b/1), kaç (50b/10), üç yüz (50b/17), üçüncide (6b/5), geç (11b/9).

1.1.3.3. /g/ ve /ġ/ ünsüzlerinin yazımı

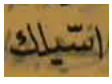
Metinde /g/ ünsüzü için kef (ک), /ġ/ ünsüzü için gayın (غ) istisnasız olarak kullanılmaktadır.

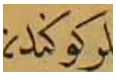
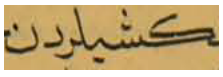
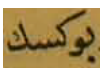
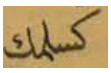
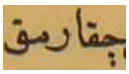
Metinde Türkçe kelime başında ve sonunda /ġ/ örneği bulunmamaktadır.

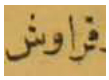
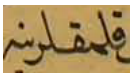
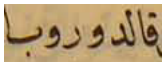
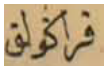
güni (51a/5), gelürse (51a/17), gökçek (20b/9), gice (30b/19), işitmege (41b/25), beglerbegiler (46a/6), yigitlerde (47a/21), beg (38b/20), ṭaġlarda (41b/9), buġday (18b/1), ṭoġrı (41b/25), ṭoġuralar (48b/4), atmaġa (49a/18).

1.1.3.4. /k/ ve /ḳ/ ünsüzünün yazımı

Metinde Türkçe kelimelerde ince sıradaki /k/ ünsüzü için kef (ک), kalın sıradaki /ḳ/ ünsüzü için kaf (ق) kullanılmaktadır.

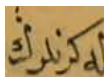
Bu durumun tek istisnası metinde beş defa görülen "issilik (43b/27)" yazımıdır.

kökünden (22a/10), kişilerden (22b/16), kendülerinde (28a/21), yüksek (30b/25), kesilmek (20b/25), buçuḳ (51a/24), çıḳarmaḳ (2a/1), ḳangı (2a/2),

ḳaravaş (3b/15), ḳılmaḳlarına (9a/14), ḳaldurup (33a/8), ḳarañuluḳ (40b/11), yaramazlıḳ (46a/11).

1.1.3.5. /ñ/ ünsüzünün yazımı

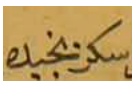
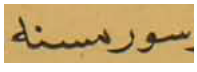
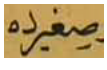
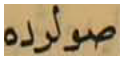
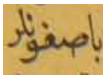
Metinde /ñ/ ünsüzünün yazımı için kef (ک) veya sağır kef (ڭ) kullanılmaktadır.

yeñi (27a/23), yeñiden (9b/1), aña (13b/17), yalıñız (17b/5), soñra (14a/21), ḳışıñ (17b/10), girenleriñ (7b/15), ırmaḳlarıñ (24b/10), begleriñ (32a/7).

1.1.3.6. /s/ ünsüzünün yazımı

Türkçe kelime başında, /s/ ünsüzünün yazımında ön ünlü taşıyan kelimelerde genellikle sin (س), art ünlü taşıyan kelimelerde sad (ص) kullanılmaktadır. Kelime içinde ön ve art ünlülü kelimelerde genellikle sin (س) kullanılırken kelime içinde sad (ص) kullanımı sadece baş- kökünden türemiş kelimelerde görülmektedir.

Alıntı kelimelerde ise sad (ص) ve sin (س) harfleri kelimelerin orijinal imlalarına sadık kalınarak kullanılır.

sözler (49a/20), sekizincide (5b/7), sürmesine (11b/3), yoḫsa (2a/7), ısıtma (24a/18), görülmemesine (7a/8), şığırda (15a/19), şarp (17a/3), şularda (38b/16), basġunlar (16a/3).

1.1.3.7. /t/ ünsüzünün yazımı

Türkçe kelime başında çoğunlukla /t/ ünsüzü için kalın sıradaki kelimelerde tı (ط), ince sıradaki kelimelerde te (ت) kullanılmaktadır. Kalın sıradaki bazı kelimelerin te (ت) ile yazıldığı görülmektedir fakat ince sıradaki kelimelerde tı (ط) hiç kullanılmamıştır.

Metinde ince sırada kelime kökü olarak sadece Türk kelimesi ve bu kökten türeyen isimler bulunmaktadır.

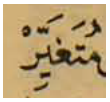
ṭoġrı (36b/9), ṭatlu (18b/2), ṭaġlarda (32a/8), ṭolu (22b/3), ṭutılup (34b/25), toprāḳ (18a/10), toz (21a/10) Türk (28b/8), Türkde (29b/25), Türkmān (33a/10).

1.1.4. Harekeler

Eser genel itibariyle harekesizdir. Ancak bazı kelimelerde muhtemelen okunuşu sağlamlaştırmak ve benzer kelimelerden ayırmak amacıyla hem Türkçe hem de alıntı kelimelerde hareke kullanılmıştır.

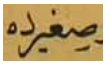
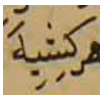
1.1.4.1. Üstün

Harfin a/e ile okunacağını gösteren bir işarettir.

devede (15a/19), tüccār (23a/1), müteġayyir (35b/10) nāmeler (47a/23).

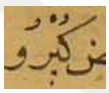
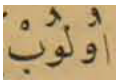
1.1.4.2. Esre

Üzerine eklendiği ünsüz harfin ı/i ile okunacağını gösteren bir işarettir.

ṣığırda (15a/19), yil (20a/21), kişiye (39a/10).

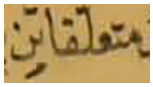
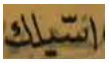
1.1.4.3. Ötre

Üzerine eklendiği ünsüz harfin o/ö, u/ü ile okunacağını gösteren işarettir.

köprü (11a/10), Türk (26a/6), ölüm (28a/4), olup (35b/11),

1.1.4.4. Şedde

Üzerine eklendiği ünsüz harfin çift okunacağını gösteren ektir.

müteʿallikātın (2b/13), yollar (31a/26), issilik (43b/27), ʿāmme (49a/1).

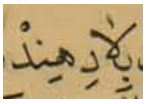
1.1.4.5. Sükun

Üzerine eklendiği ünsüz harfin ünlüsüz seslendirileceğini gösteren işarettir.

ʿAcemde (1b/10), gümişde (42a/15),

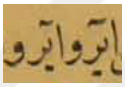
1.1.4.6. Dik Esre / Dik Üstün

Her ne kadar dik esre ve dik üstün, genelde /ī/ ve /ā/ ünlüsü için kullanılan bir işaret olsa da metnimizde esre ve üstün ile aynı görevde kullanılmaktadır.

ḳanġısında (18b/7), bilād-ı Hind (35b/11).

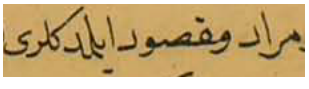
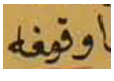
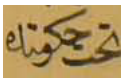
1.1.4.7. Med

Elif harfinin üzerine eklenen bu işaret onun uzun olarak okunacağını gösterir. Eski Oğuzca dönemi itibariyle görüldüğü metinlerde Türkçenin aslī uzunluklarının tespiti için ipucu olarak görülmektedir.

ayru ayru (2b/12), arı (15a/23), az (42b/7).

1.1.5. Bitişik Yazılan Harfler

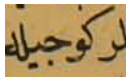
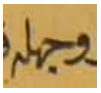
Metinde bazı kelimelerde yan yana gelen mim ve vav harfleri birleşik yazılmıştır. Bu durum genellikle "ve" bağlacından sonra /m/ ünsüzü ile başlayan kelimeler geldiğinde görülürken kelime içinde bitişik yazılan mim ve vav harfi örnekleri de bulunmaktadır.

ve muḳadder (33b/26), murād ve maḳṣūd eylemedikleri (12b/12), oḳumaġa (25b/9), Rūmda (26a/2), taḫt-ı ḥükūmetde (8a/9).

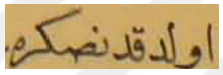
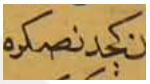
1.1.6. Bitişik Yazılan Kelimeler

Metinde bazı edatlar bazen kendilerinden önceki kelime ile bitişik olarak yazılmaktadır. Bu edatların ayrı yazımları da metinde tespit edilmiştir.

1.1.6.1. ile

güç-ile (27b/12), ṭāliʿ-ile (19a/3), vechle (6a/1), olmağıla (18a/19).

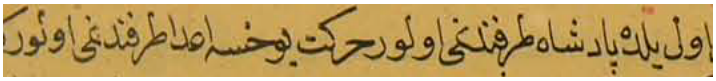
1.1.6.2. soñra

olduḳdan-ṣoñra (3a/2), geçdin-ṣoñra (15a/8), itdikden-ṣoñra (51b/7), şimden-ṣoñra (18b/16).

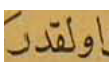
1.1.6.3. mI

Soru ekinin birleşik yazımının tek örneği şu cümlede görülmektedir:

"ol yılda pādişāh ṭarafından-mı olur ḥareket yoḫsa āʿdā ṭarafından-mı olur..."

 (16a/21).

1.1.6.4. kadar

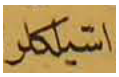
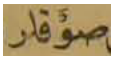
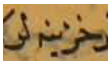
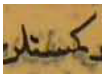
ol-ḳadar (15a/8).

1.1.7. Ayrı Yazılan Ekler

Türklerin özellikle Soğd temelli alfabe ile yazdıkları metinlerde takip edebildiğimiz bir imla özelliği de bazı eklerin daima ayrı yazılmasıdır. 18. yüzyılın başlarında istinsah edildiği tahmin edilen metinde ekler, genellikle harflerin bitişme kuralları dahilinde yazılmaktadır. Bu başlık altında metnimizdeki standart dışı yazımlarının yanı sıra standarta uygun kullanımları da örneklendireceğiz.

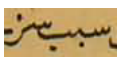
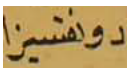
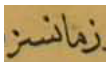
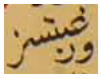
1.1.7.1. +lAr

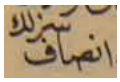
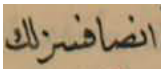
Aslen çokluk eki olan ve çokluk şahıs ifadesi kurulurken de kullanılan -lAr eki, önceki yahut sonraki harf ile bitişebileceği durumdayken kelime içinde ve kelime sonunda bazen ayrı yazılmaktadır.

ḫastalıḳlar (26a/1) / **ḫastalıḳlar** **(26a/9)**, issilikler (26a/10), **çıḳalar** **(30b/26)**, ṣovuḳlar (31a/27), **ḫazīneler** **(43a/8)**, kimesneler (43a/13).

1.1.7.2. +sIz, +sUz

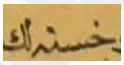
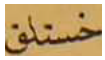
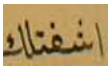
Metinde ekin bitişik ve ayrı yazıldığı örnekler de bulunmaktadır. Aynı kelimede ikili yazım örnekleri de bulunmaktadır.

sebebsiz **(12b/11)**, revnaḳsız (19b/10), zamānsız (19b/24), ve rağbetsiz (23a/10), **rağbetsiz** **(42a/18)**, vaḳitsiz

(22b/3), **şöhretsiz** **(23a/11)**, **inṣāfsızlık** **(44a/5)**, inṣāfsızlık (44b/22).

1.1.7.3. +lIk, +lUk

Metinde genellikle harflerin bitişme kuralları dahilinde birleşik yazılan ek, bazı örneklerde ayrı yazılmaktadır. Eklerin bitişme kurallarına uygun yazımlarını da örneklendiriyoruz.

ḫastelik **(3b/15)**, ḫastelik (29b/11), ḫastalıḳ (13a/4), **ḫastalıḳlar** **(19b/27)**, **aşüftelik** **(27b/21)**, aşüftelik (29b/13), emīnlik (15a/26), **ziyādelik** **(24a/11)**, zeyreklik (25b/8).

1.2. Ses Bilgisi

Ses bilgisi temelde iki başlığa ayrılır: Fonetik ve Fonoloji. Fonetik, dilbilimin bir alt başlığı olarak ses organlarını ve onların yapısını; seslerin çıkış yerlerini ve biçimlerini inceler. Fonetik çalışmaların diğer bir amacı, diller arasında karşılaştırmalı incelemeler yapmak ve genel kurallara ulaşmaktır. Fonoloji ise yalnızca belirli bir dil üzerinde incelemelerde bulunur. Bir dilin genel veya dönemsel ses yapısını ve seslerinin geçirdiği değişimleri inceleyerek dilin ses kurallarına ulaşmaya çalışır. Fonolojik çalışmalar şekil bilgisi ve cümle bilgisi ile olan ilişkileri sayesinde köken

bilgisinden semantik ve pragmatik konulu çalışmalara değin bir dilin farklı tetkik alanlarına katkıda bulunur.[44]

Bu çalışma kapsamında, üzerinde çalıştığımız metnin fonolojik incelemesini yapacağız.

1.2.1. Ünlüler

	Düz		Yuvarlak	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Art Damak	a / ā	ı	o / ō	u / ū
Ön Damak	e	i / ī	ö	ü

Tablo 2.1 :Metinde Yer Alan Ünlüler

Bu tabloda yer alan ā, ū, ō ve ī ünlüleri yalnızca alıntı kelimelerde görülen seslerdir. Metnimizde Türkçenin aslî uzun ünlülerine işaret ettiğini düşündüğümüz örnekler bulunsa da biz metnin çeviriyazısını yaparken o sesler için de kısa ünlüleri kullandık.

1.2.1.1. Kelimelerde Ünlü Uyumu

"Türkçede diğer dünya dillerinin çoğunda olmayan ünlü uyumu kuralı vardır. Bu kural doğrultusunda ünlüler, kelimede bünyesinde nitelikleri bakımından kendilerine benzeyen ünlüleri takip ederler. Ünlü uyumu sayesinde, kelimede ses ahengi oluşur ve meydana gelen ahenk, dile estetiklik kazandırır. Ünlü uyumu kuralı standart Türkçede yaşayan birincil ünlüler için geçerlidir. Bu ünlüler a, e, ı, i, o, ö, u,

[44] Günay Karaağaç, **Türkçenin Ses Bilgisi**, İstanbul, Kesit Yay., 2012, s.17.

ü ünlüleridir. Alıntı ünlülerle (Arapça alıntı *â*, *û*; Fransızcadan alıntı *o*) oluşturulmuş kelimelerde ünlü uyumu aranmaz."[45]

1.2.1.1.1. Damak Uyumu

Bu uyuma kalınlık-incelik uyumu veya büyük ünlü uyumu da denir. Türkçenin çok erken devirlerinde oluştuğu düşünülen ve elimizde olan en eski metinlerden beri tespit edebildiğimiz bu uyum Türkçenin tüm lehçelerinde görülen en yerleşik ses uyumudur. Bu uyum alıntı kelimelerde aranmaz ancak bazı alıntı kelimeler ses benzeşmesi yoluyla damak uyumuna uygun hâle gelmiştir.

Bu uyum, söz içindeki ünlü düzeninin ön ve art ünlülere göre düzenlenmesidir. Türkçe kelimelerin birinci hecesinde bir art ünlü (*a, ı, o, u*) bulunuyorsa, diğer hecelerdeki ünlüler de art ünlü; bir ön ünlü (*e, i , ö, ü*) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de ön ünlü olur. Kelimelere eklenen yapım ve çekim ekleri de çok büyük oranda bu kurala uygun olarak eklense de tek şekilli bir takım ekler bu uyumu bozan örneklerin görülmesine sebep olmaktadır. Oğuz yazı dili metinlerinde bu uyumu bozan özel durumlar yüzyıllara, eserlerin yazıldığı bölgelere ve ağız özelliklerine göre değişiklik gösterebilir. Metinde, Türkçe kelimelerde uyum dışı örnek bulunmamaktadır.

Türkiye Türkçesi yazı dilinde uyuma aykırı örnekleri ortaya çıkaran eklerin de metnimizdeki Türkçe kelimelerde uyum dışı örnek oluşturmadığı görülmüştür: ḳarındaşlarında (5a/14). Yine uyum dışı örneklere sebep veren +ki aitlik eki iki alıntı kelimede tespit edilmiştir: evvelki (2b/8), Zuḫaldeki (5a/4). -ken zarf-fiil eki ise daima cevheri fiil köküne eklenerek ayrı yazılmaktadır ve metinde, kendisinden önce alıntı

[45] M. Volkan Coşkun, **Türkçenin Ses Bilgisi**, 2. baskı, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yay., 2016, s. 36.

kökenli kelime gelmektedir: rāciᶜ iken (14a/21), terbīᶜinde iken (14a/22), derecesinde iken (51a/4).

1.2.1.1.2. Dudak Uyumu

Dudak uyumu, düz ünlülü (a, e, ı, i) hecelerden sonra düz ünlülü; yuvarlak ünlülü (o, ö, u, ü) hecelerden sonra düz-geniş (a, e) veya dar-yuvarlak (u, ü) ünlülerin gelmesidir.[46]

Türkçede damak uyumuna göre daha geç başlamış olduğunu düşünülen bu uyum oldukça ağır yol almaktadır. Eski Türkçeden Merkezî Oğuzcanın yazı dili olarak ürünler verişine kadar pek fazla yol alamayan dudak uyumu, bu süreç içinde gelişen bazı ses değişimleri nedeniyle Eski Türkçeye oranla daha da zayıflamıştır. Bu uyum, Oğuz yazı dilinin oluşumundan Türkiye Türkçesine dek birçok defa başka ses olaylarının etkisiyle bozulmuş, ancak Osmanlı Türkçesinin son dönemleri ve Türkiye Türkçesinde dilin aslî uyumları arasında girebilmiştir.[47]

Özellikle Eski Oğuzca döneminde güçlü bir yuvarlaklaşma temayülünün olduğu görülmektedir. "Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde dudak uyumu yuvarlaklaşma ve düzleşme yoluyla bozulmuştur. Yuvarlaklaşma {-U} sınıfı eklerde ve düzleşme ise {-I} sınıfı eklerde görülür. {-U} sınıfındaki ekler, düz veya yuvarlak tabanlara sürekli yuvarlak-dar ünlülü, {-I} sınıfı ekler ise düz veya yuvarlak tabanlara sürekli düz-dar ünlülü şekilde gelir."[48]

---

[46] Ayrıntılı bilgi için bk. Hayati Develi, **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar**, Ankara, TDK Yay., 1995.; Yavuz Kartallıoğlu, **Klāsik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16., 17., 18. Yüzyıllar)**, Ankara, TDK Yay., 2011.; Aziz Gökçe, "Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesine Dudak Uyumu ve Ünsüz Uyumu", **Turkish Studies**, Volume 4/3 Spring 2009, s. 991-1012.

[47] Muharrem Ergin, **Türk Dili Bilgisi**, İstanbul, Bayrak Basım Yayım, 2009, s. 73.

[48] Ali Akar, **Oğuzların Dili Eski Anadolu Türkçesine Giriş**, 2. baskı, İstanbul, Ötüken Yay., 2018, s. 107.

Klasik Osmanlı Türkçesi dönemi sonrasında istinsah edilmiş olan metnimiz, dudak uyumu bakımından karışık bir görüntü sergilemektedir. Metnimizde oldukça az sayıda kelime harekelenmiş, ünlüler özellikle eklerde yazılmamıştır. Bu nedenle yuvarlaklaşma örneklerini yazı üzerinden takip etmekte zorlandık. Bu nedenle harekelenmiş yahut ünlüleri açıkça yazılmış örneklerden yola çıkarak diğer kelimelerin çeviriyazısını yaptık. Metnimizde ikili yazımı bulunan kelime ve ekler üzerinden dudak uyumunun gelişimini takip etmeye çalıştık.

Metinde dudak uyumuna aykırı örnekleri iki başlık altında inceleyebiliriz: Kelime köklerinde görülen aykırılıklar ve ekler sebebiyle ortaya çıkan aykırılıklar.

1.2.1.1.2.1. Kelimelerde Dudak Uyumsuzluğu

Bu durumun iki nedeni vardır. İlki Eski Türkçe döneminde de yuvarlak ünlü taşıyan bazı kelimelerin aynen veya ufak değişikliklerle kullanılmasıdır:

edgü > eyü (13a/17), gümiş (41b/19), idügi (16a/20), kirü > girü > gerü (33a/1), altun (26a/23), içün (42a/26), yuḳaru (31a/2), temür > demürden (7b/7).

İkincisi ise Eski Türkçedeki birden fazla heceli kelimelerin sonunda bulunan -g/-ġ seslerinin Oğuz yazı dilinde değişmesi, erimesi veya düşmesi sonucunda ikinci heceleri yuvarlaklaşan kelimelerdir. Bu kelimeler 17. yüzyıldan sonra dudak uyumuna girmiştir.[49]

ḳapıġ > ḳapusunda (49a/26), adrıġ > ayru (24b/4).

[49] Hayati Develi, **a.g.e.**, s. 60.

1.2.1.1.2.2. Eklerde Dudak Uyumsuzluğu

Muhtemelen Eski Oğuzca döneminde telif yahut tercüme edilen ve Klasik Osmanlı Türkçesi dönemi sonrasında istinsah edilmiş olan metinde hem Eski Oğuzca hem de Klasik Osmanlı Türkçesi özellikleri görülmektedir. Eski Oğuzcanın genel temayülü yuvarlaklaşmadır. Klasik Osmanlı Türkçesi döneminin ise genel temayülü düzleşmedir ancak tamamlanmamış bir değişimdir. Metinde bu uyumsuzluğu yaratan eklerin bir kısmı, Eski Türkçedeki yapılarını korudukları için bir kısmı ise dudak ünsüzlerinin yanlarındaki ünlüleri yuvarlaklaştırması sebebiyle uyumsuzluk yaratmaktadır.

1.2.1.1.2.2.1. Yuvarlak Ünlülü Ekler

1.2.1.1.2.2.1.1. +lu, +lü İsimden İsim Yapım Eki

Eski Türkçe döneminde +lıġ / +lig şeklinde düz ünlülü bir ektir. Oğuz yazı dilinin oluşumu öncesinde ekin sonundaki +ġ/+g ünsüzünün düşmesiyle ekin ünlüsünün yuvarlaklaştığı düşünülmektedir. Oğuz yazı dilinin Türkiye Türkçesi dönemi öncesinde yaygın olarak görülen yuvarlak ünlülü yapı Eski Türkçe ile Türkiye Türkçesi arasında geçiş dönemi göstergesidir.

Metindeki uyum dışı örneklerden bazıları şöyledir:

tatlu (9a/16), ẖayırlu (10a/3), yaşlu (11b/10), ṭaşlu (17a/3), ayaḳlu (21a/1), yatlu (35a/8), baġlu (43a/20), ḳıdemlü (8a/15), yirlü (13b/8), gizlü (16a/3), fāᵓidelü (29a/1), gizlü (16a/3).

Metinde düz ünlülü bir adet örnek bulunmaktadır ve uyum dışıdır: ölümli (26a/1). Bu örnek uyumun ortaya çıkmaya başladığının göstergesidir.

1.2.1.1.2.2.1.2. -up, -üp Zarf-fiil Eki

Eski Türkçe döneminde -p olarak kullanılan ve ünlüsü uyum dahilinde olan bu ek, Eski Oğuzcada muhtemelen /p/'nin yuvarlaklaştırıcı tesiri ile devamlı olarak yuvarlak ünlülü olarak kullanılmıştır. Metinde düzleşerek dudak uyumuna girdiği görülen örnek hiç bulunmamaktadır. Yuvarlak ünlülü kök ve gövdelere eklendiği durumlarda ortaya çıkan uyumlu örnekler tespit edilebilmektedir. Metinde, düz ünlülü kök ve gövdelerde daima yuvarlak ünlülü şekli kullanılmaktadır.

Metindeki uyum dışı örneklerden bazıları şöyledir:

çıḳarup (1b/13), yazup (3b/8), ḳılup (6b/7), alınup (6b/14), uzadup (22a/20), ayrılup (26b/2), yaġup (37b/12), esüp (43a/3), idüp (43a/13), irişüp (43b/18), kesilüp (48b/2), idinüp (50b/27), virüp (51b/1), çizüp (3b/7).

1.2.1.1.2.2.1.3. -ġun, -gün Fiilden İsim Yapım Eki

Eski Oğuzca metinlerinde yuvarlak ünlülü kullanılan bu ek, metnimizde daima yuvarlak ünlülüdür, dolayısıyla yuvarlak hece sonrasında uyumlu, düz hece sonrasında uyumsuzdur:

bozġunluġundan (5a/17), baṣġunlar (16a/3), azġun (33b/21).

1.2.1.1.2.2.1.4. -üz Çokluk 1. Şahıs Eki

Zamir menşeli bir şahıs eki olan -üz, Eski Oğuzcada ve Osmanlı Türkçesi döneminin başlarında yuvarlak ünlülüyken Osmanlı Türkçesi içerisinde vokal uyumuna bağlanmış ve Türkiye Türkçesindeki şekiller ortaya çıkmıştır.[50]

[50] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 285.

Bu ek metinde iki örnekte görülmektedir ve ikisinde de uyum dışıdır: dirüz (14b/9), isterüz (51a/4).

1.2.1.1.2.2.1.5. -ur, -ür Geniş Zaman Eki

Bu ek, metinde daima yuvarlak ünlülüdür.

uzanur (15a/24), añılur (35a/21), ḳalursa (51b/8), alınur (14a/5), virilür (3a/12), görilür (13b/6), gelür (19a/2), eydür (33a/3).

1.2.1.1.2.2.1.6. -duḳ, -dük, -dıḳ, dik Sıfat-fiil Eki

Bu ek, Eski Türkçe ve Eski Oğuzca dönemlerinde daima yuvarlak ünlülüdür. Bu sebeple yuvarlak ünlülü hece sonrasında uyuma dahildir.[51] Ekin ünlüsünün düzleşmesi ve uyuma dahil olması Osmanlı Türkçesi dönemi içerisinde gerçekleşmiştir. Metinde düz ünlülü şekilleri de bulunmaktadır. Dolayısıyla hem uyumlu hem de uyumsuz örnekler tespit edilebilmektedir.

didükleri (2a/6), itdükleri (5b/13), itdikden-ṣoñra (51b/7), itdiginden (13a/4), geçdükden-ṣoñra (16b/9), varduḳları (6a/3), oldığı (19a/6), yazdıḳları (19a/25).

1.2.1.1.2.2.1.7. -dur-, -dür- Ettirgenlik Eki

Eski Türkçe döneminden beri kullanılan çok işlek bir ektir. Eski Türkçede sadece bünyesinde yuvarlak ünlülü şekilleri bulunan ekin kelime başındaki ünsüzü

[51] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 387.

Eski Oğuzcada tamamen sedalılaşmış ve düz ünlülü şekiller ortaya çıkmıştır. Metinde sadece yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktadır.

yapdurup (11a/8), ḳaldurup (20b/2), irişdüreler (45b/7).

1.2.1.1.2.2.1.8. -ur-, -ür- Ettirgenlik Eki

Ek Eski Türkçe ve Eski Oğuzcada yalnızca yuvarlak ünlülü kullanılmıştır. Osmanlı Türkçesi döneminde düz ünlülü şekiller görülmeye başlanarak uyuma girmeye başlamıştır. Metinde daima yuvarlak ünlülüdür.

getürüp (6b/6), belüre (16a/8), doġurmalarında (28a/27), ṣavrula (18a/10).

1.2.1.1.2.2.1.9. +dur, +dür Bildirme Eki

turur < tur-ur yardımcı fiilinden hece düşmesi yoluyla oluşmuş bu ek, metnimizde ekleşme sürecini tamamlamıştır. Metinde büyük oranda düz ünlülü olan ekin, yuvarlak ünlülü şekli genellikle yuvarlak ünlülü hece sonrasında kullanılmıştır.

Uyum dışı örneklerden bazıları şunlardır: eẕherdür (18b/23), vardur (53b/25), böyledür (4b/14), müteʿalliḳdür (14b/24), delīldür (15b/4).

1.2.1.1.2.2.1.10. -u, -ü Zarf-fiil Eki

Bu zarf-fiil ekinin ortaya çıkardığı uyum dışı örnekler şunlardır: ayru ayru (2b/9), diyü (2a/5).

1.2.1.1.2.2.1.11. +ArU Yön Eki

Eski Türkçede +ġaru / +gerü şeklinde olan ek Oğuz yazı dilinde kelime başındaki /ġ/ ve /g/ ünsüzlerini düşürmüş ve +ArU şekline girmiştir. Eski Oğuzcada bu ek daima yuvarlak ünlülüdür. Dolayısıyla düz ünlülü hece sonrasında uyum dışındadır.

yuḳaru (31a/2), ilerü (25b/3).

1.2.1.1.2.2.1.12. -UcI Fiilden İsim Yapım Eki

İlk ünlüsü yuvarlak ikinci ünlüsü düz olan bu ek uyumsuzluk yaratmaktadır: urucılar (42a/12).

1.2.1.1.2.2.1.13. -gUr / -Ur Fiilden Fiil Yapım Eki

Bu ekin metindeki tek örneği irgürmeklerine (6b/9)'dir.

1.2.1.1.2.2.2. Düz Ünlülü Ekler

1.2.1.1.2.2.2.1. +ı, +i Yükleme Durumu Eki

Eski Türkçe döneminde görülen yükleme durumu eklerinden biri +ġ, +g'dir. Oğuz yazı dilinde ek sonundaki /ġ/ ve /g/ seslerinin düşmesi sonucunda ekin yardımcı ünlüsü, ekin fonksiyonunu üstlenmiştir. Eski Türkçede damak ve dudak uyumuna dahil olan ek, bu değişim sonrasında Eski Oğuzca döneminden itibaren dudak uyumuna aykırıdır: bunı (49b/23), burcunı (51b/18).

1.2.1.1.2.2.2.2. +ı, +i Teklik 3. Şahıs İyelik Eki

Bu ek Eski Türkçe ve Eski Oğuzcada yalnızca düz ünlülü olarak kullanılmaktadır. Osmanlı Türkçesi döneminde uyuma girmiştir. Metinde genel olarak düz ünlülü olan bu ekin, yuvarlak ünlülü ve uyuma dahil şekilleri de bulunmaktadır.

çoġı (31a/1), ḳuyruġı (15b/20), mülūkı (29a/5), bozġunluġına (21b/14) / bozġunluġundan (5a/17), nūrını (16a/22), ṭoḳuz yüzini (51b/12), üçi (14b/20).

1.2.1.1.2.2.2.3. +sı, +si Teklik 3. Şahıs İyelik Eki

Eski Türkçe ve Eski Oğıuzca döneminde yalnızca düz ünlülü olan bu ekin yuvarlak ünlülü şekilleri Osmanlı Türkçesi döneminde görülmeye başlanmıştır. Metinde yuvarlak ünlülü şekli sadece ḳapusunda (49a/26) örneğinde bulunmaktadır. Düz ünlülü kullanımın baskın olduğu metinde uyum dışı sadece iki örnek bulunmaktadır: kendüsi (16a/15), ḳorḳusı (28a/5).

1.2.1.1.2.2.2.4. -l- Edilgenlik Ekinin Yardımcı Ünlüsü

Edilgenlik ekinin önündeki yardımcı ünlü Eski Türkçede uyuma dahildir. Eski Oğuzcada yuvarlak ünlülü fiillerde düz yardımcı ünlülü şekillerin de kullanıldığı görülür. Metinde bu ek özelinde ikilik göze çarpmaktadır. Aynı köke hem düz hem yuvarlak yardımcı ünlülü biçimde eklenmektedir. Bu ikili örnekler uyumun başladığının göstergesidir.

ṭutılup (34b/25) / ṭutulup (46a/17), dökilüp (40b/8) / dökülüp (24b/3), dutılup (9b/14) / dutulmasına (7a/4), görilmesine (13a/17) / görülmesine (7b/10).

1.2.1.1.2.2.2.5. -n- Dönüşlülük Ekinin Yardımcı Ünlüsü

Dönüşlülük ekinin yardımcı ünlüsü Eski Türkçede uyuma dahil iken Eski Oğuzcada yuvarlak ünlülü fiillerde düz yardımcı ünlülü şekiller kullanılmaya başlanır. Metinde sadece gör- fiilinde uyum dışı örnekler görülür: görinen (3a/7), görinmeyen (3a/8). Bu kelime özelinde uyum dahilinde örnek bulunmazken başka kelimelerde ekin yardımcı ünlüsünün uyum dahilinde kullanımları tespit edilebilmektedir.

1.2.1.1.2.2.2.6. -dI Görülen Geçmiş Zaman Eki

Eski Türkçede kelime başında hem sedalı hem sedasız ünlülü fakat sadece dar ünlülü görülen ek, Eski Oğuzcada genellikle -dI şeklinde kullanılmıştır. Ekin ünlüsünün tam uyuma girmesi Osmanlı Türkçesi dönemi içerisinde gerçekleşmiştir: olundı (1b/6), oldı (4a/1), bulundı (4b/16), bozdı (19a/26).

1.2.1.1.2.2.2.7. -mIş Sıfat-fiil eki

Eski Türkçe ve Eski Oğuzca dönemlerinde yalnızca düz ünlülü olan ek, Osmanlı Türkçesi döneminde uyuma bağlanmıştır. Metinde hem düz hem yuvarlak vokalli şekilleri bulunan ek, genellikle uyuma bağlıdır. Metinde uyum dışı tek örnek şudur: oḳumış fāżıllar (19b/19).

1.2.1.1.2.2.2.8. +ncI İsimden İsim Yapım Eki

Eski Türkçede +nç şeklinde olan ekin sonuna Oğuz yazı dilinde /I/ eklenmiştir. Eski Oğuzca dönemine ait metinlerden tespit edebildiğimiz üzere bir müddet sadece ç'li şekiller kullanılmış daha sonrasında ek, c'li şekline dönüşmüştür. Metinde ek daima düz ünlülüdür. Dolayısıyla yuvarlak ünlülü hece sonrasında uyum dışı örnekler ortaya

çıkarmaktadır: üçünci (19b/13), onuncı (20b/27), dördünci (50b/24), ṭoḳuzıncı (52b/14).

1.2.1.1.2.2.2.9. +cI İsimden İsim Yapım Eki

Metinde sadece düz ünlülü görülen ek yuvarlak ünlülü hece sonrasında uyum dışı örnekler ortaya çıkarmaktadır: ḳapucılarda (49a/26), ḳovucılıḳ (42a/21).

1.2.1.2. Ünlü düşmesi

"Vurgusu az olan veya vurgusuz hâle gelen ünlülerin düşmesi hadisesidir. (...) Son hecesi dar ünlülü olan iki veya daha çok heceli bir kelimeye bir ünlü eklenirse, kelimenin sondan bir önceki hecesindeki dar ünlü, vurgunun zayıflaması sebebiyle düşer."[52]

oġlan < oġ$_{u}$l+an (19b/20), ayrılup < ay$_{ı}$r-ıl-up, göñlünde < göñ$_{ü}$l+ü+n+de (31a/20).

Eski Türkçedeki er-'den gelişen ve Oğuz yazı dilininin günümüz de dahil bütün dönemlerinde i- şeklinde görülen cevherî fiilin metinde genellikle korunduğu bazen de düştüğü görülmektedir:

gelürse < gel-ür + $_{ı}$se (51a/17), olursa < ol-ur + $_{ı}$se (14b/26), olur ise (4b/2), bilindi ise (14b/11), terbī^{ç}inde iken (14a/22), derecesinde imiş (51b/4), olmasa idi (19a/26), gündüz idi ise (3a/12).

[52] Mustafa Volkan Coşkun, **a.g.e.**, s. 44-45.

Metinde tespit ettiğimiz bir diğer ünlü düşmesi sık kullanılan kelimelerin zaman içerisinde birleşmesiyle oluşmaktadır: kimse < kim + ise (24a/2), kimesne < kim + ise + ne (33a/3).

1.2.1.3. Ünlü birleşmesi (Ünlü Kaynaşması)

Türkçe'de yan yana sık kullanılan kelimeler zaman içerisinde birleşebilirler. Ünlü ile biten kelime ile ünlüyle başlayan bir kelimenin sık kullanılması sonucunda kalıplaşarak birleşik kelime oluşturmasıyla iki ünlünün kaynaşarak tek ünlü durumuna gelmesi ünlü birleşmesi[53] olarak tanımlanabilir.

buraya < bu araya (52a/23), nesne < ne + ise + ne (11a/15).

1.2.1.4. Ünlü daralması

Daraltıcı etkisi bulunan ünsüzlerin tesiriyle geniş ünlülerin daralması olayıdır.

diyü < de-y-ü (13b/7), didük < de-di-k (51a/10).

1.2.1.5. Ünlü türemesi

"Ses türemesi düşme olayının aksine kelimeyi genişleten bir ses olayıdır. Eklemeyi kolaylaştırmak ve yabancı kelimeleri Türkçenin ses ve hece yapısına uydurmak amacıyla ortaya çıkar."[54]

Metnimizde ünlü türemesi iki şekilde görülmektedir. Bunlardan ilki kelime başındaki sızıcı ünsüz /s/'den önce bir ünlünün türemesi, ikincisi iç seste iki ünsüzün yanyana bulunduğu alıntı kelimelerin Türkçenin ses ve hece yapısına uydurulması ve

[53] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, 4. baskı, Ankara, TDK Yay., 2010, s. 228.
[54] Hatice Şahin, **Eski Anadolu Türkçesi**, 4. baskı, Ankara, Akçağ Yay., 2011, s. 46.

böylelikle okunuşlarını kolaylaştırması amacıyla oluşan türemelerdir. İkinci türeme biçiminde metni bizim okuma tercihlerimizin de etkisi bulunur. Zira metinde bu kelimelerde türeyen ünlü yazılmamış orijinal imlalarına sadık kalınmıştır.

Ünlü türemesinin metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır: (29b/16), ẖayır (1b/6), şehir (2a/2), faṣıl (50b/7).

1.2.1.6. Ünlü Değişmeleri

1.2.1.6.1. /i/-/e/ meselesi

Eski Türkçenin başından beri görülen bu iki yönlü değişimde kelime başında ve ilk hecede bulunan bazı i'ler e, bazı e'ler i olmaktadır.

"Bu değişmede, i'lerin e olması bilhassa Batı grubu lehçelerinde daha çoktur. Kelime başındaki ve ilk hecedeki e-i bakımından her halde i daha eski ve i-e değişikliği e-i değişikliğinden daha aslîdir. Türkçenin en erken devirlerinden itibaren her devrinde bu iki değişme, yan yana ve karışık bir şekilde vuku bulmuştur. Aynı devirde bir yanda bazı e'ler i olurken öte yanda bazı i'ler e olmuştur. Bu sebeple Türkçenin dönemlerini e > i devresi / i > e devresi biçiminde ayıramayız."[55]

Batı Oğuzcası için bu gelişimi şöyle özetleyebiliriz: Eski Oğuzcada kelime başında ve ilk hecede bulunan birçok /i/, Osmanlı Türkçesi döneminin sonlarında ve Türkiye Türkçesinde /e/ olmuştur. Bu değişimin Osmanlı Türkçesinin hangi devrinde gerçekleştiğini tespit etmek, Arap harfli imla dolayısıyla zordur. Ancak Osmanlı Türkçesi döneminde yazılmış harekeli metinlerden yola çıkarak bu değişimin Osmanlı Türkçesinin klasik dönemi sonrasında gerçekleştiğini düşünebiliriz. i > e değişiminin yanı sıra daima görülen e > i değişiminin örnekleri çok sayıda değildir. Bu değişimin

[55] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 79.

en ön plana çıkmış örneği, Eski Türkçede er- şeklinde kullanılan cevheri fiilin sondaki düşme temayüllü /r/ ünsüzünün düşmesi ile Eski Oğuzcada i- şekline girmesidir.[56] Metnimizde cevheri fiil daima i- şeklindedir, bazı örnekler de geriye kalan /i/ ünlüsünün de düştüğü görülmektedir.

Metnimizde bu değişimlerin örneklerinden bazıları ve Türkiye Türkçesindeki şekilleri şöyledir:

gice "gece" (30b/19), didük "dedik" (51a/10), yirlü yirine "yerli yerine" (13b/8), viresiñ "veresin" (50b/12), yil "yel" (17a/7), irişüp "erişip" (43b/18), irmesine "ermesine" (5b/14), işitmege "işitmeye" < E.T. eşit-.

Metinde iki şekilli olan örnekler şöyledir: itmelerine "etmelerine" (11a/11), etmesine "etmesine" (13a/7), eyülük "iyilik" (13a/17), iyilik "iyilik" (38a/20).

1.2.1.6.2. u>ı, ü>i, u>i değişmesi

Eski Türkçe döneminde kelime bünyesindeki bazı dar-yuvarlak ünlülülerin Oğuz yazı dilinde düz-dar ünlüye dönüştüğü görülmektedir. Bu değişim Eski Oğuzca döneminden sonra oluştuğu için[57] hem Eski Oğuzcanın hem de Klasik Osmanlı Türkçesi döneminin özelliklerini gösteren metnimizde bu değişimin geçiş sürecinin emareleri görülür. Metinde bu değişimin tamamlandığı örnekler oldukça sınırlıdır. Genel itibariyle yuḳaru (31a/2), ilerü (47a/9), altun (41b/19) gibi örneklerde de görüldüğü gibi dar-yuvarlak ünlüler korunmaktadır.

Değişimin görüldüğü bazı örnekler şöyledir:

içün (42a/26) < uçun, üçün, açıḳlığına (20a/18) < açuḳ, iyilik (38a/20), eyülük (39a/15) < edgü, kendi (53a/11), kendü (35b/26) < kentü.

[56] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 79-80.
[57] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 81.

1.2.1.6.3. ı>u değişmesi

Bu değişim, Eski Türkçedeki çok heceli kelimelerin ve eklerin sonundaki -ġ/-g ünsüzlerinin Oğuz yazı dilinde kaybolması sonucunda ekin ünlüsünün ekin fonksiyonunu devralması ve yuvarlaklaşmasıdır.

Metnimizdeki örnekleri ve Eski Türkçedeki şekilleri şöyledir:

ḳapusunda (49a/26) < ḳapıġ

ayru (24b/4) < adrıġ

ṭatlu (9a/16) < ṭatlıġ

yaşlu (11b/10) < yaşlıġ

ṭaşlu (17a/3) < ṭaşlıġ

Metinde yer alan bulut (21a/12) < bulıt, değişimin kelime bünyesinde gerçekleşmesinin tek örneğidir.

1.2.1.6.4. i>ü değişmesi

Eski Türkçede düz-dar ünlü ile yazılan "küçük" kelimesi metinde, dar-yuvarlak ünlü ile yazılmıştır: küçük (33b/17) < E.T. kiçig

1.2.1.6.5. u>a değişmesi

Eski Türkçede dar-yuvarlak ünlü ile yazılan "boğaz" kelimesi metinde, düz-geniş ünlü ile yazılmıştır: boġaz (21a/7) < E.T. boġuz

1.2.1.6.6. a>e değişmesi

Bu değişimin en bilinen örneği Eski Türkçede ay-/ayt-/ayıt- şeklinde kullanılan kelimenin başındaki ünlünün incelerek eyt-/eyit-/eydür- şekline dönüşmesidir: eydür (33a/3). Bu örnek dışında metnimizde bu değişime örnek bulunmamaktadır.

1.2.1.6.7. ı>i değişmesi, a>i değişmesi

Bu iki değişimin metindeki tek örneği şudur: imdi (50b/22) < E.T. amtı.

1.2.1.6.8. ı>a değişmesi

Metinde tespit ettiğimiz tek örnek şudur: ağaçlara (22b/3) < E.T. ıgaç.

1.2.2. Ünsüzler

Ağız kanalında ve diğer ses organlarında bir engelleme, daralma veya kapanmayla ve bir ünlü yardımıyla çıkarılan ses: p, b, m; t, d; k, g; ç, c; f, v; y; h; s, z; ş, j; ğ, l, r."[58] "Bütün dillerde ünsüzlerin sayısı ünlülerden fazladır. Ünlülerle karşılaştırıldığında, ünsüzlerin sınıflandırılması daha geniştir. Bundan dolayı ünsüzleri tanımlama ve sınıflandırma, hem akustik hem de boğumlanmayla ilgili birçok özelliği hesaba katmak gerektirir."[59]

---

[58] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 230.

[59] Günay Karaağaç, **a.g.e.**, s. 33. Ayrıntılı ve çeşitli sınıflandırmalar için bk. Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 46-47.; Süer Eker, **Çağdaş Türk Dili**, Ankara, Grafiker Yay., 2002, s. 197.; Tahir Nejat Gencan, **Dilbilgisi**, 4. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1979, s. 48-50.; Tahsin Banguoğlu, **Türkçenin Gramer**i, Ankara, 2011, s. 50-51.; Mustafa Volkan Coşkun, **Türkçenin Ses Bilgisi**, 2. Basım, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2016, s. 46-58.; Nurettin Demir; Emine Yılmaz, **Türk Dili El Kitabı**, Ankara, Grafiker Yay., 2003, s.155-156.; Ahmet Oyar; Levent Doğan vd., **Türk Dili**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2006, s. 51.; Tufan Demir, **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara, Kurmay Basım Yayın Dağıtım, 2004, s. 38.

Ünsüzleri akustik yapı ve boğumlanma noktaları bakımından şöyle sınıflandırabiliriz.[60]

Sedalı ünsüzler	b, c, d, g, ġ, ğ, j, l, m, n, ñ, r, v, y, z
Sedasız ünsüzler	ç, f, h, ḫ, k, ḳ, p, s, ş, t
Sedalı-sedasız ünsüz karşılıkları	b-p, c-ç, d-t, g-k, ġ-ḳ, ğ-ḫ, j-ş, v-f, z-s
Sedasız karşılığı olmayan ünsüzler	l, m, n, ñ, r, y

Tablo 2.2 : Seda Bakımından Ünsüzler

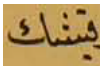
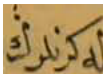
Dudak ünsüzleri	b, p, m
Diş-dudak ünsüzleri	f, v
Diş ünsüzleri	d, t, n, s, z
Damak-diş ünsüzleri	c, ç, j, ş
Ön damak ünsüzleri	g, k, l, r, y
Arka damak ünsüzleri	ġ, ğ, ḫ, ḳ, ñ
Gırtlak ünsüzü	h

Tablo 2.3 : Boğumlanma Noktaları Bakımından Ünsüzler

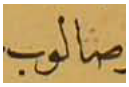
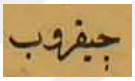
Metinde tespit edilen ünsüz harfler; *b, c, ç, d, ḍ, f, g, ġ, h, ḥ, ḫ, j, k, ḳ, l, m, n, ñ, p, r, s, s̲, ṣ, ş, t, ṭ, v, y, z, ẓ, ż, z̲* 'dir.

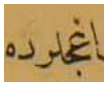
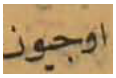
[60] Ünsüzleri akustik yapı ve boğumlanma noktaları bakımından sınıflandırdığımız tablolar için kullanılan kaynak: Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 46-47.

Metnin ünsüzleriyle ilgili genel olarak şunları söyleyebiliriz:

- Metinde /ñ/ ünsüzü korunmaktadır ve hem kef hem sağır kef ile yazılmaktadır: yeñi (27a/23), yeñiden (9b/1), ḳışıñ (17b/10), girenleriñ (7b/15).

- Metinde ñ > n değişimine örnekler bulunmaktadır: memālikin (24b/16), ʿavratların (28a/7), beglerin (30a/22), idesin (51a/1) / viresiñ (50b/12).

- Çeviriyazılı metnimizi hazırlarken p'li okuduğumuz -p zarf-fiil eki metinde daima be ile yazılmaktadır: doḳunup (7a/4), ṣalup (11a/7), çıḳarup (19a/3).

- /ç/ ünsüzü için hem cim hem çim kullanılmaktadır: ḳaçalar (37b/26), aġaçlara (22b/3), aġaçlarda (27b/1), üç yüz (50b/17).

1.2.2.1. Ünsüz Türemesi

Ünsüz türemesi, kelimenin ön, iç veya son sesinde meydana gelebilir. Süreç içinde Türkçenin telaffuzu kolaylaştıran yapısı nedeniyle kelimenin ön sesinde ortaya çıkabilir. Kelime türetmeleri esnasında iç seste görülebilir fakat iç seste ünsüz türemesi genellikle eklenen ek yahut ekleşmiş edatın tesiriyle kelimeden ve eklenen unsurdan bağımsız bir ünsüzün kelime ve eklenen unsur arasında ortaya çıkması şeklinde görülür.

Metnimizde iç seste türeme örneklerinde ortaya çıkan ünsüzler y ve n'dir. Bunlardan asli yardımcı ünsüz olan, ünlü ile biten bir kelimenin ünlüyle başlayan bir ek aldığında görülen /y/'dir. /n/, 3. şahıs iyelik ekli kelimelere durum eki geleceği zamanlarda iyelik eki ile durum eki arasında ortaya çıkan ve genel olarak "pronominal n" veya "zamir n'si" olarak isimlendiren bağlayıcı ünsüzdür. Metnimizde iç seste ünsüz türemesi bağlamında sadece bu ünsüzlerin örnekleri bulunmaktadır.

A) /y/ Türemesi

Ünlü ile biten kelimeye ünlü ile başlayan en geldiğinde ortaya çıkışına örnekler:

eyle-y-e (16a/6), di-y-ü (13b/7), bura+y+a (52a/23), gelme-y-e (42a/24), ḳılma-y-up (7b/12), ṭaşra+y+a (8a/10), ṣu+y+a (11a/10).

Ünlü ile biten kelimeye "ile" edatının gelmesiyle ortaya çıkışına örnekler:

birbiri-y-le (54a/5), biri-y-le (5b/5), ṭarīḳi-y-le (8a/8), taʿmīri-y-le (8a/11), itmeleri-y-le (11b/7), olmaları-y-la (35b/8).

B) /n/ Türemesi

3. şahıs iyelik ekli kelimelerden sonra bir hal eki getirileceği zaman bu iki ekin arasında ortaya çıkan pronominal n'yi bir ses türemesi olarak kabul edersek bu türeme, Oğuz yazı dilinin her döneminde olduğu gibi kurallı bir biçimde görülmektedir.

yüzi-n-i (52a/4), ḫānesi-n-i (13b/15), bāḳīsi-n-i (52a/16), aḥkāmı-n-ı (3b/4), nūrı-n-ı (16a/22), burcu-n-ı (3b/8), arası-n-da (16b/8), ortası-n-da (19a/22), ayaġı-n-da (21a/16), doġurmaları-n-da (28a/27), ḳanġısı-n-da (50b/9), içi-n-de (16b/15), biri-n-de (17a/20), günleri-n-de (17a/25), yiri-n-de (18a/10), begleri-n-de (25a/7), ḳapusu-

n-da (49a/26), yüzü-n-de (4a/8), gönlü-n-de (31a/20), eli-n-den (31a/12), itdükleri-n-den (6a/13), kendisi-n-den (14a/14), ḳanġısı-n-dan (17b/7), aġrısı-n-dan (32b/4), yolları-n-dan (33b/21), açlıġı-n-dan (35b/15), bozġunluġu-n-dan (5a/17), olduġu-n-dan (31a/24), bölügü-n-den (7b/2), kökü-n-den (22a/10), olması-n-a (4a/8), ḳılmaḳları-n-a (4a/17), çoḳluġı-n-a (5b/15), dutulması-n-a (7a/4), arası-n-a (11a/16), düşmekleri-n-e (13b/12), yiri-n-e (14a/2), birbirleri-n-e (15b/3), itmesi-n-e (19b/8), belürmegi-n-e (19b/27), görülmesi-n-e (20a/5), yüzsüzlükleri-n-e (21a/27), olduġu-n-a (4b/13), çoḳluġu-n-a (20a/6), günü-n-e (50b/16), eyülügü-n-e (21a/1).

1.2.2.2. Ünsüz İkizleşmesi

Türkçe kelime bünyesinde gerçekleşen ünsüz ikizleşmesi çeşitli sebeplerden ortaya çıkabilir. Metnimizde ünsüz ikizleşmesinin nedeni Eski Türkçede ile Oğuz yazı dili arasında gerçekleşen hece ve kelime sonu g/ġ ünsüzlerinin düşmesi hadisesidir.

eliġ > elli (51a/5), isiġ > issi (3a/1).

1.2.2.3. Ünsüz Yumuşaması

Metnimizde Türkçenin genel karakteristiğine uygun biçimde ötümsüz p, ç, t, k/ḳ ünsüzleri ile biten kök ve gövdeler ünlü ile başlayan bir ek aldığında kelime sonundaki sedasız ünsüz sedalılaşarak b, c, d, g/ġ ünsüzlerine dönüşmektedir. Titreşimsiz olan süreksiz sert ünsüzlerle biten kelimeler ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında telaffuz zorlaşır. En az çaba yasası gereği bu zorluğu gidermek amacıyla sızıcılaşma olayı gerçekleşir. Bu olaya ötümlüleşme yahut tonlulaşma da denilmektedir.

Metinde bu hadise, genellikle kelime sonunda gerçekleşse de kelime içinde ve eklerde de tespit edilmiştir.

1.2.2.3.1. Kelime Sonunda Sedalılaşma

k/ḳ > g/ġ

emegi (23b/18), çoġı (31a/1), ḳuyruġı (15b/20), bölügünden (7b/2).

t > d

ider (1b/11), gidüp (31a/12), uzadup (22a/20).

Metinde yer alan bazı alıntı kelimeler de bu ses hadisesinden etkilendiği bazı alıntı kelimelerin etkilenmediği görülmüştür. Bu bağlamda verilebilecek birkaç örnek şunlardır:

vaḳti (24a/22), devlete (19b/19), felāketine (19b/15), memleketinde (26a/2), ḥareketi (9b/5).

Metinde tek heceli Türkçe üst kelimesinin bu hadiseden etkilenmediği görülmektedir: üstünde (11a/13).

ç > c

Metinde sonunda /ç/ ünsüzü bulunan birden fazla heceli Türkçe kelime bulunmamaktadır, tek heceli kelimelerde ise yumuşama hadisesi görülmez.

içinde (9b/16), üçi (51b/15), geçüp (19aa/25), uçan (40a/20).

p > b

Günümüz Türkiye Türkçesinde son ünlüsü sedasız olarak kullanılan kitap, hitap, sebep vb. alıntı kelimeler sedalı ünsüzle okunmuştur. Türkçe kelimelerde ise tek heceli fiil ve isim kökleri dışında örneği bulunmamaktadır. Tek heceli köklerde ise bu hadise gerçekleşmez.

ķopar (15b/5), yapular (41a/9).

1.2.2.3.2. Kelime İçinde Sedalılaşma

(E.T.) kiçe > gice (30b/19), (E.T.) yiti > yedi (51a/24)

1.2.2.3.3. Eklerde Sedalılaşma

k/ķ > g/ġ

itmege (38a/18), dikmege (12a/2), artırmaġa (19b/3), atmaġa (49a/18), ķuraķlıġa (17b/2), ķumārbāzlıġa (32b/12), silāḫşōrluġa (47b/4), ḫasteligi (42a/15), itdügi (1b/8), idügi (14a/16), azlığı (2b/13), uzunluġı (7a/4), ḫoşluġı (45a/5), olduġı (51a/2), bulduġı (52b/5), olacaġı (2a/13), itdügümüz (4b/16), idecegin (19a/11).

1.2.2.4. Ünsüz Uyumu

Türkçede, ünlülerde bulunan damak ve dudak uyumunun yanı sıra ünsüzler için de ünsüz uyumu bulunmaktadır. Bu uyum dahilinde sedasız ünsüzlerden sonra sedasız, sedalı ünsüzlerden sonra sedalı ünsüzler kullanılır. Bu uyum sebebiyle birçok ekin sedalı ve sedasız ünsüzlü iki şekli vardır: (+da, +de, +ta, +te / +dır, +dir, +tır, +tir / +ca, +ce, +ça, +çe / +gın, +gin, +kın, +kin) gibi.

Türkiye Türkçesinde yerleşmiş biçimde bulunan bu ünsüz uyumu incelediğimiz metnin yazıldığı dönemde bulunmamaktadır. Bu durumun sebebi imlası kalıplaşmış eklerdir.

Metinde ünsüz uyumunun olmadığını gösteren ekler ve örneklerinden bazıları şunlardır:

-dI Görülen Geçmiş Zaman Eki

gitdi (52a/22), ṭutduḳ (19a/24), itdīse (2b/6).

+dA Bulunma Hâli Eki

aralıḳda (16b/1), atda (15a/19), eşrāfda (24b/21), evḳātda (12a/1), ḫalāyıḳda (42b/2), ḥiddetde (25b/23), işde (8b/6), Ermeniyye-i Küçükde (42b/8), eyülükde (25b/16).

+dAn Ayrılma Hali Eki

alçaḳdan (40a/27), ġārātdan (39b/9), Ḥaḳdan (23a/4), ḫuṣūmetden (21b/13), ʿişretden (23a/13).

-dIḳ, -dUḳ Sıfat-Fiil Eki

itdigi (18b/6), itdükleri (5b/13), geçdikden (15a/15).

-dIr Fiilden Fiil Yapım Eki

irişdürür (53a/19), yapdurup (11a/8).

+dIr Bildirme Eki

etmişdir (2a/2) / itmişdir (2a/16), olacaḳdır (17a/9), dimekdir (2a/7), gerekdir (16a/22), artıḳdır (53b/1), olmuşdur (19a/9).

1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi

Kelime bünyesinde "r, n, l, f" gibi akıcı ve sızıcı ünsüzler ile "y, g, ğ, k, h" gibi ünlüleşme ve sızıcılaşarak erime özelliğine sahip ünsüzlerin düşmesi olayıdır.

Nadir İlhan ünsüz düşmesinin sebeplerini şöyle sıralar:

"1. Türkçenin aslî sesi olmayan ünsüzlerin düşürülmesi / Alınma kelimelerin dilin bünyesine uydurularak alınırken meydana gelen düşmeler.

2. Türkçenin aslī ünsüzlerinin lehçe, şive ve ağızların oluşumunda toplumsal tercihlere bağlı olarak düşürülmesi.

3. Sesin özelliğine bağlı olarak düşürülmeler. Örneğin akıcı ünsüz r'nin telaffuz zorluğu, y'nin yarı ünlü değerinde ve akıcı olması vb. sebeplerden bazı ünlüler kolayca düşürülmektedir."[61]

/g/, /ġ/ Düşmesi

Oğuz grubu yazı dillerinde Eski Türkçeden farklı olarak iç seste hece başı, hece sonu ve kelime sonunda "g/ġ" seslerinin erimesi karakteristiktir. Bu sebeple kelime kökünde olduğu gibi kelime içinde ve kelime sonunda ünsüz düşmesi örnekleri görülebilir.

Metinde, yigirmi (50b/16) kelimesi dışında bu ünsüz düşmesi hadisesi günümüz Türkiye Türkçesi ile parallellik göstermektedir.

Metinde, kelime kökünde g/ġ düşmesine; elli (51a/5) < ellig < elig (E.T.), ḳapu+sunda < ḳapıġ (E.T.), issi (3a/1) > isig (E.T.), ḳatı (13a/17) < ḳatıġ (E.T.), ulu (9a/15) < uluġ, ḳulaḳ (34a/27) < ḳulġaḳ örnekleri verilebilir.

Eski Türkçede kullanılan eklerde yer alan g/ġ ünsüzleri de Oğuz Türkçesi yazı dilinde düşmüştür.

---

[61] Nadir İlhan, "Türk Dilinde Ünsüz Düşmesi, Nedenleri Ve Türleri", **Zeitschrift Für Die Welt Der Türken (Journal Of World Of Turks)**, Vol: 1 No: 2, 2009, s. 45.

+A < +ġa, +ge (Yönelme Hali Eki)

ḳoyuna (35a/10), ḳuraḳlıġa (17b/2), oda (19b/17), ḳayġuya (4b/1), kesadına (19b/19), şanᶜatlara (22b/5).

+I, +U < +ıġ, +ig (Yükleme Hali Eki)

ḫuṣūṣuna (4a/6), maḫlūkunda (15a/22), sürūruna (21b/21), bozgunluġundan (5a/17), bölügünden (7b/2), eyülügüne (21a/1), kökünden (22a/10), kuyruġı (15b/20), lisanından (1b/5), maᶜāşı (20a/17), mālı (10b/6), meclisinde (26a/27), meliki (25b/14), meẕhebi (2b/4).

+ArU < +ġaru, +gerü (Yön Gösterme Eki)

ilerü (41b/27), yuḳaru (42a/14).

+lU < +lıġ, +lig (İsimden İsim Yapım Eki)

ḫayırlu (20a/15), ḫuylu (31a/22), ḳorḳulu (31b/20), ḳuyruḳlu yıldız (15b/18), yaşlu (11b/10), devletlü (47b/20), dürlü (6a/2), gizlü (16a/3), ᶜilletlü (9b/3).

-Inca < -ġınca, gince (Zarf-fiil Eki)

çıḳınca (18b/8), varınca (19a/2), gelince (52a/12).

-An < -ġan, -gen (Sıfat-fiil Eki)

ḳalan (50b/11), olan (2a/3), uçan (40a/20), gelen (17a/2), görinen (3a/7), iden (21b/18), virenler (15b/16).

Metindeki diğer ünsüz düşmeleri; -l-, b-, -w, -r-, -ḳ-'dir.

/-l-/ Düşmesi

Metinde sadece tek örneği bulunmaktadır: keltür- > getürüp (6b/6)

/b-/ ve /-w/ Düşmesi

Metindeki örnekleri şunlardır: sub > suw > su (17a/15), bol- > ol- (26a/2).

/-r-/ Düşmesi

Metinde tek örneği bulunmaktadır: birle > bile (16a/14)

/-ḳ-/ Düşmesi

Metinde tek örneği bulunmaktadır: ḳalḳ- > ḳaldurup (33a/8)[62]

1.2.2.6. Hece Düşmesi

Hece düşmesi metnimizde öncelikle, Eski Türkçede kullanılan tur- yardımcı fiilinden gelişen ve Oğuz yazı dilinde üçüncü şahıs çekimi temelli *durur, dururlar* şeklinden hece düşmesi yoluyla ortaya çıkmış +dUr, +dIr bildirme ekinde görülmektedir.

oldur (16b/10), aşaġadur (18b/24), budur (50b/26), dōstdur (53a/15), böyledür (4b/14), delīldür (15b/4), mertebedür (19a/21), üzeredir (54a/5), degildir (2a/1), nicedir (5a/6), dimekdir (2a/7), andadır (51a/3), vardır (5a/8), lāzımdır (19b/3), burcdadır (51a/20).

[62] Türkçede iki farklı kökten gelişmiş ve iki ayrı anlama sahip kaldır- (Kzk., Tat., Bşk., K. blk. kaldır-; Kırg. kaltır-; Tkm. galdır-; Uyg. kaldur-; Özb. kåldir-; Yak. xaallar- vb.) fiili bulunmaktadır. Bunlardan ilki kal- fiilinden türemiştir ve "bırakmak" anlamına sahiptir. Bu fiil Kuzey ve Doğu Türk Lehçelerinde görülmektedir. İkincisi ise kalk- fiiliin geçişli-ettirgen gövdesidir. Yalnızca Türkiye Türkçesi ve Azerbaycan Türkçesinde görülür ve "yükseltmek" anlamındadır. Ayrıntılı bilgi için **bk.** Hatice Şirin User, "Tonyukuk Yazıtı'nda Geçen (Uğur Kalıtdım) İbaresi Üzerine Yeni Bir Anlamlandırma Teklifi", **ERDEM İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi**, Cilt 16 , Sayı 48, Atatürk Kültür Merkezi Yay., 2007, s. 163-165.

Ayrıca hem hece düşmesine uğramış hem de uğramamış şekli bulunan kimse (24a/2) > kimesne (33a/3)'nin yanı sıra, çıḳalar (35a/7) > taşıḳ-, ṭatlu (9a/16) > ṭatıglıg örnekleri bulunmaktadır.

1.2.2.7. Ünsüz Değişmeleri

1.2.2.7.1. k- > g- değişmesi

Eski Türkçe döneminde kelime başında g sesi bulunmamaktadır. Oğuz yazı dilinde kelime başında görülen *g* sesi, Eski Türkçe döneminde *k*'dir. Ancak Eski Türkçenin kelime başındaki bütün *k*'leri g olmamış; kalın ünlülü kelimelerin büyük bir bölümü ile kullanım sıklığı yüksek olan ince ünlülü kelimelerde k sesi korunmuştur.

Osmanlı Türkçesi döneminde kullanılan Arap harflerinde ince ünlülü kelimelerde, /k/ ve /g/ sesleri için aynı harfin kullanılıyor olması özellikle ince ünlülü kelimelerde bu sesin durumunu kestirmeyi zorlaştırmaktadır. Biz kullanım sıklığı yüksek olan kelimelerde korunduğunu düşünüyoruz.

Metinde g'li şeklinin kullanıldığı bazı örnekler şunlardır:

geçse (18a/6) < keç- (E.T.), geçirüp (4a/11) < keç- (E.T.), gelen (7a/16) < kel (E.T.), gemilere (42b/8) < kemi, kimi (E.T., O.T.), gerekdir (2a/10) < kerek (E.T.), gice (30b/19) < kiçe (E.T.), girenleriñ (7b/15) < kir- (E.T.), gökçek (20b/9) < kökçek (E.T.), göller (23b/23) < köl (E.T.), görürler (19a/3) < kör- (E.T.), göz (42a/15) < köz (E.T.), gümüş (41b/19) < kümüş (E.T.), gün (16b/2) < kün (E.T.).

Metinde k ünsüzünün korunduğu bazı örnekler şunlardır:

ḳaçan (16b/5), ḳalḳup (27a/26), ḳanġı (50b/14), ḳapusunda (49a/26), ḳayġuda (5a/13), keçi (19b/16), kendi (53a/11) / kendü (35b/26), ḳış (17a/26), kimse (24a/2), kişiler (20a/11), ḳulaḳ (34a/27).

1.2.2.7.2. t- > d- değişmesi

Eski Türkçede kelime başında /d/ sesi bulunmazdı. İlk olarak Kaşgarlı'nın kayıtlarından öğrendiğimize göre[63] kelime başında /t/ seslerini "d" yapmak Oğuzların alametlerinden biridir. Eski Oğuzca döneminde, Eski Türkçede /t/li olan birçok kelime /d/li olarak görülmektedir. Ancak bu ses değişimi genelleşmiş durumda değildir, bazı kelimelerin başındaki /t/ sesi Oğuz yazı dilinde korunmuş yahut ikili kullanımlar görülmüştür. Oğuz yazı dili içerisinde Eski Oğuzca döneminden sonra gerçekleşen bir d > t değişimi de bulunmaktadır. Eski Türkçe'de t'li kullanılan fakat Eski Oğuzcada d'ye dönen bazı kelime başı d'leri sonraki dönem tekrar t'ye tahvil olmuştur. Bu nedenle Eski Oğuzca, Türkiye Türkçesinden daha çok /d/ tarafındadır.[64]

Eski Türkçede "t"li olan ve metnimizde "d"li şekilde kullanılan bazı kelimeler şunlardır:

daḫı (14a/6), daşmasına (23b/23), degildir (2a/1), demürden (7b/7), devede (15a/19), diyüp (4b/16), dileseñ (51a/11), dört (14b/18), dürlü (30b/27).

Metinde Eski Türkçeyle paralel olarak "t"li şekilde kullanılan bazı kelimeler şunlardır:

taġlarda (37b/21), ṭalaḳ aġrısı (48b/6), şu ṭaşḳunları (17a/15), ṭaşlu (17a/3), ṭaşraya (8a/10), ṭatlu (9a/16), ṭavarlarıñ (41b/10), ṭoḳsan (54a/12), ṭoḳuzını (51b/21), ṭolu (23a/14),

Eski Türkçede kelime başında bulunan /t/ sesinin Oğuz yazı dilinde bazı örneklerde korunurken bazı örneklerde /d/'ye dönüşmesi hadisesinde metnimiz 18.

---

[63] Akartürk Karahan, "Dîvânü Lugâti't-Türk'e Göre Oğuzca", **5. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu Oğuzlar: Dilleri, Tarihleri ve Kültürleri Sempozyumu Bildirileri**, Ed: Tufan Gündüz; Mikail Cengiz, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2015, s. 44.

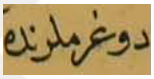
[64] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 91-92.

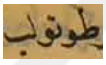
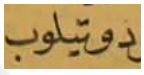
yüzyılda istinsah edilmiş olmasına rağmen genellikle /t/ tarafındadır. Metinde çoğunlukla /t/ sesi korunurken birkaç örnekte /d/'ye dönüştüğü görülmektedir. Aynı kökün hem /t/ hem de /d/ ile yazıldığı örnekler bulunmaktadır. Metindeki Eski Oğuzcaya yakın fakat karışık kullanımı, müstensihin muhtemel kaynak metnine bağlı kalışıyla açıklayabiliriz.

Metinde hem "t"li hem "d"li örneği bulunan kelimeler şunlardır:

ṭarlıḳ (31b/5) / darlık (31a/16)

ṭaşḳunları (17a/15) / daşmasına (23b/23)

ṭoġurmasında (48b/6) / doğurmalarında (28a/27)

ṭutılup (48b/19), ṭutulup (46a/17) / dutılıp (9b/14),

dutulmasına (7a/4).

1.2.2.7.3. -ḳ- > -ḫ- değişmesi

Hece sonunda oluşan bu değişim Ana Oğuzca döneminde görülmeye başlanmıştır. Eski Türkçe döneminde ḳ'li olan bazı kelimeler Oğuz yazı dilinde ikili biçimde kullanılmıştır. Metinde bu değişimin en çok tespit edilen örneği taḳı > daḫı'dır. Metinde bu bağlacın sadece daḫı biçimi görülmektedir.Daḫı dışında metinde bu değişime tek örnek; yoḫsa (16a/21).

1.2.2.7.4. b- > v-; -b- > -v- değişmesi

Eski Türkçe döneminde kelime başında v sesi bulunmazdı, Oğuz yazı dilindeki bazı kelimelerin başındaki v sesi, Eski Türkçe döneminde b idi.

vardır (5a/8) < bar
varınca (15b/13) < bar-
vireler (41b/11) < bir-

Köktürk döneminde iç ve son seslerde bulunan b'ler, Eski Uygur Türkçesi dönemi itibariyle v'ye dönüşmüştür.

ḳaravaşda (19b/23) < ḳarabaş
ṭavarlarıñ (41b/10) < ṭabar

1.2.2.7.5. ñ > n değişmesi

Metinde ñ > n değişimi bağlamında metnin genelinde kef ile yazılan genitif ekinde bulunan ñ sesinin nun ile yazılması şeklinde tespit edilen örnekler bulunmaktadır.

şehirlerin (2a/4), marażların azlıġı (2b/13), ḫ^{v}ace-serāların (21a/22), memālikin (24b/16), ʿavratların (28a/7), beglerin (30a/22), mülūkın (32a/4).

Ayrıca zamir menşeli teklik 2. şahıs ekinde de bu duruma örnek bulunmaktadır. "idesin" ifadesinde daima nun ile yazılan ek, "viresiñ" ifadesinde daima kef ile yazılmaktadır: idesin (51a/1) / viresiñ (50b/12).

1.2.2.7.6. -d- > -y- değişmesi

Oğuz yazı dilinde kurallı biçimde Eski Türkçe'nin d ünsüzünün y'ye dönüştüğü görülmektedir.

ayrılıḳ (42a/17) < adır-, ayrılup (26b/2) < adrıl-, ayru (24b/4) < adır-, eyü (32a/13) < edgü.

1.2.2.7.7. -ġ- > -v- değişmesi

Eski söz içi "ġ" seslerinden bazılarının Oğuz yazı dilinde, yuvarlak ünlülerin tesiriyle "v"ye dönüştüğü görülür. Metnimizde çok örneği bulunmamaktadır.

ṣoġı- > ṣovuḳ "soğuk" (17b/11)
ḳoġ- > ḳovu "dedikodu", ḳovcılıḳ (35a/27) / ḳovuculıḳ (42a/21) "dedikoduculuk"

1.3. Şekil Bilgisi

1.3.1. İsim

1.3.1.1. İsim Türetme Ekleri

1.3.1.1.1. İsimden İsim Türetme Ekleri

1.3.1.1.1.1. +lIk / +lUk

Türkçenin en işlek eklerinden birisi olan bu ek, Türkçe, Arapça ve Farsça sıfat ve isimlerden soyut isimler türetilirken kullanılır. Eski Oğuzca döneminde sadece düz şekilleri kullanılmış, uyum dışına çıkmıştır. Osmanlı Türkçesi dönemi içerisinde tekrar uyuma giren ek günümüzdeki şekline ulaşmıştır. Metinde hem düz ünlülü şekli hem de yuvarlak ünlülü şekli kullanılmaktadır.

bahādırlıḳ (45b/7), darlıḳ (31a/16), yaramazlıḳ (24a/27), ḫarāblıḳ (27a/22), ḳarġaşalıḳ (28a/4), ḳarışıḳlıḳ (24a/3), ḳolaylıḳ (42a/1), perākendeliḳ (19b/16), perīşānlıḳ (40b/7), serkeşliḳ (7b/2), aşüftelik (29b/13), edebsizlik (42a/18), iyilik (38a/20), nevmīdliklerine (21b/2), zeyreklik (25b/8), bī-ḥużūrluḳlarına (22b/9), bolluḳ (43a/6), bozġunluġına (21b/14), dōstluḳ (4b/10), güçlük (25a/15), temerrüdlük (48b/20), tendürüstlük (44a/17).

1.3.1.1.1.2. +cI

Bir fiili yapan kişi adları ve meslek isimleri yapan bu ek, metinde sadece düz ünlülü görülmektedir.

ḳapucılarda (49a/26), ḳovucılıḳ (42a/21), ekinci (23b/16), ḫaberciler (21a/24), şikāyetciler (5b/12).

1.3.1.1.1.3. +sUz / +sIz

İsimlerden yokluk ve sahip olmama anlamlı sıfatlar türeten bir ektir.

sebebsiz (12b/11), revnaḳsız (19b/10), vaḳitsiz (22b/3), raġbetsiz (37a/2), menfaʿatsiz (43a/14), yüzsüzlüklerine (21a/27), yaġmursuzluḳdan (22a/16), ṣusuzluḳdan (22b/18).

1.3.1.1.1.4. +lU / +li

+sIz / +sUz ekinin işlevsel olarak zıttı olan bu ek, oldukça işlektir. Bir şeye veya özelliğe sahip olan anlamında sıfatlar türetir. Ek metinde genel olarak yuvarlak ünlülüdür. Yalnızca bir örnekte ekin düz ünlülü şekli görülür: ölümli (26a/1).

ayaḳlu (41a/8), baġlu (43a/20), bahālu (18a/24), ḫaṭarlu (8a/1), ḫayırlu (24b/19), ḫuylu (31a/22), ḳorḳulu (5b/2), köylüler (45b/3), ḳuvvetlü (6b/3), mertebelü (8b/1).

1.3.1.1.1.5. +cıḳ

Küçültme ve sevgi anlamları taşıyan kelimeler türeten bu ek, metinde yalnızca oğlancıḳlar (34a/26) ve oğlancıḳlarda (48a/15) ifadelerinde görülmektedir.

1.3.1.1.1.6. +düz

İşlek olmayan bu ek, metinde sadece gündüz-idi-ise (3a/12) < E.T. kün+tüz kelimesinde görülmektedir.

1.3.1.1.1.7. +ncI

Sayı isimlerinden sıra sayı isimleri türeten bu ek, Eski Türkçede +nç şeklindedir.[65] Oğuz yazı dilinde ek sonuna eklenen teklik 3. şahıs iyelik ekiyle kalıplaşmıştır.

beşinci (2b/17), üçünci (19b/13), yigirminci (50b/14), yigirmi yedinci (52b/18), onuncı (20b/27), dördünci (50b/24), yedinci (5b/5), on ikinci (12a/7), ṭoḳuzıncı (52b/14).

[65] Annamarie Von Gabain, **Eski Türkçenin Grameri**, Çev. Mehmet Akalın, 5. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2007, s.75.

1.3.1.1.1.8. +daş

Ortaklık ve beraberlik gösteren isimler türeten bu ek, ḳarındaşlarında (5a/14) örneğinde bulunmaktadır.

1.3.1.1.1.9. +çek

Yalnızca bir kelimede tespit ettiğimiz bu ek, +ca / -ce ekinin +oḳ / +ök kuvvetlendirme edatı ile genişletilmiş biçimidir: gökçek (20b/9).

1.3.1.1.1.10. +layın

Kalıplaşmış zarflar türeten bu ek eklendiği kelimeye "gibi" anlamı katmaktadır: buncalayındır (53a/8).

1.3.1.1.1.11. +ArU

Yön zarfları türeten bir ektir: yuḳaru (42a/14), ilerü (41b/27).

1.3.1.1.1.12. +raḳ

aşaġaraḳ (14b/20)

1.3.1.1.2. Fiilden İsim Türetme Ekleri

Türkiye Türkçesinde yapım ekleri arasında sayısı en fazla sayıda olan ekler, seksen bir adet olduğu tespit edilen fiilden isim türetme ekleridir.[66] Fiil kök ve gövdelerine getirilen bu eklerle oluşturulan isimler Türkçede isim varlığının büyük kısmını karşılamaktadır. Elbette bu varlığın belirli bir kısmı isim-fiil ekleri olarak adlandırılan -mA, -Iş, -mAk ekleriyle yapılmış oluş ve kılış isimleridir, bu ekler her fiile getirilebilir ve yüzlerce eylem ismi oluşturabilir.[67]

Fiil kök ve gövdelerine eklenerek sıfat ve zarf oluşturan sıfat-fiil ve zarf-fiil ekleri de bu kategori içerisinde yer almaktadır. Ancak biz bu başlık altında sadece isim-fiil eklerini ele alacağız. Sıfat-fiil ve zarf-fiil eklerini çalışmamızın sıfatlar ve zarflar başlıklarının altında inceleyeceğiz.

1.3.1.1.2.1. -IcI

Metinde yalnızca düz ünlülü kullanılmaktadır. Uyum dışı örnek bulunmamaktadır. yırtıcılarda (15a/21), edici (18a/25), yol kesiciler (27a/11).

1.3.1.1.2.2. -mur

Günümüzde işlek olmayan bir ektir. Metinde sadece yağmur (3a/1) kelimesinde görülmektedir.

---

[66] Mehmet Gedizli, "Türkçede Tek Şekilli Ve Çok İşlevli Yapım Ekleri", **Turkish Studies**, Vol. 7/4 - Fall, s. 3355.

[67] Zeynep Korkmaz, **Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2007, s. 67.

1.3.1.1.2.3. -ġu

Metinde şu örneklerde görülmektedir: ḳayġu (5b/16), çalġu (21b/22).

1.3.1.1.2.4. -ġun / -ḳun

Metinde sadece yuvarlak ünlülü şeklinin görüldüğü bu ekin örnekleri şunlardır: azġun (33b/21), bozġunluġundan (5a/17), başḳun (17a/6) / başġunlar (16a/3).

1.3.1.1.2.5. -I, -U

Eski Türkçe döneminde kullanılan -ıg/-ıġ ekinde yaşanan ses hadisesi sonucunda oluşan bu ekin metindeki örnekleri şunlardır: ayru (2b/9), ayrılıḳ (42a/17), ḳorḳu (31a/14), ṭolu (23a/18), yapular (41a/9), ḳapusunda (49a/26).

1.3.1.1.2.6. -Um, -Im

ölüm (24a/13), yıldırım (32a/21).

1.3.1.1.2.7. -aḳ, -ḳ

Türkçenin tarihi lehçelerinde ve Türkiye Türkçesinde işlek biçimde kullanılan bir ektir: sancaḳ (20a/24) ve ḳuraḳ (18a/9), ṣovuḳ (44b/23), büyük (20b/22), eksük (21a/3), otlaḳ (39b/23), uzaḳ (5b/9).

1.3.1.1.2.8. -in

ekin (33a/1), biçin (20b/18).

1.3.1.1.2.9. -din

Eski Türkçede zarf yapma eki olarak kullanılan -tın / -tin ekinin önseste sedalılaşma yaşamasıyla ortaya çıkan şeklidir: geçdin-ṣoñra (15a/8).

1.3.1.1.2.10. İsim-Fiiller

İsim-fiil ekleri tür/görev değiştirici eklerdir. Eklendikleri fiil kök ya da gövdelerini sözlüklerde yer almayacak isimler haline getirirler. İsim-fiil eki almış kelimeler isimlerin alabileceği bütün ekleri alabilirler.[68]

1.3.1.2.10.1. -maḳ, -mek

bulunmaḳ (14b/15), buyurmaḳlarına (4b/5), çıḳarmaḳ (2a/1), ḳılmaḳlarına (8b/17), oḳumaḳ (22a/2), savmaḳlarına (13a/12), çekmeklerine (21a/10), dimekdir (2a/7), dikmege (12a/2), dökmekden (47b/14), irgürmeklerine (6b/9), kesilmek (20b/25), segirtmekden (13b/2).

1.3.1.2.10.2. -maḳlıḳ

-maḳ isim-fiil ekinin üzerine +lıḳ isimden isim yapım ekinin gelmesiyle oluşan bu ekin metindeki tek örneği şudur: yanmaḳlığına (23b/27).

[68] Konu ile ilgili ayrıntılı bilgiler için **bk.** Saadet Çağatay, "Eski Osmanlıcada Fiil Müştakları, I. Mastarlar", **DTCF Dergisi**, V. I - 1/2, 1947, s. 353-368.

1.3.1.2.10.3. -ma, -me

ḳılmasına (6a/10), ṣavrulmasına (21a/10), ṭoġurmasında (35a/18), yazılmasına (21b/27), bağlanmasına (8b/12), belürmesine (20b/22), bilmeniñ (50b/9), çekmelerine (20b/8), düşmesine (36b/24), görilmesine (13a/17), incinmeleri (34b/3), işidilmesine (6a/11).

1.3.1.2.10.4. -ış, -iş, -uş, -üş

atış (41a/25), ḳovuş (17a/6).

1.3.1.2. İsim Çekim Ekleri

1.3.1.2.1. İsimlerde Çokluk

Eski Türkçe döneminde kullanılan +z, +t, +gUn gibi eklerin kullanımdan düşmesi sonrasında +lAr eki Türkçede isimlerin çokluk ifadelerinin kuruluşu için genelleşmiştir. Bu ek, Türkçe kelimelerin yanı sıra hali hazırda çokluk ifade eden alıntı kelimelerde dahi kullanılmaktadır. Bu kullanım Türkçenin alıntı kelimeleri kendi mantığı içerisine dahil edişinin bir örneği olarak değerlendirilir: armaġanlar (9a/12), bulutlar (44b/10), civānlarda (22a/223), cāsūslar (20b/8), dellāllar (20b/11), dıraḫtlara (23a/17), evlādları (9a/11), fetāvālar (48a/17), ırmaḳlarıñ (24b/10), nizāʿlar (48a/17), oġlancıḳlarda (48a/19), ṭolular (17a/25), yıldızlarıñ (19b/5), ziyāretgāhlara (6a/5).

1.3.1.2.2. Aitlik Eki

Aitlik eki almış kelimeler, iyelik zamirleri başlığı altında incelenmiştir.

1.3.1.2.3. İyelik Ekleri

Zeynep Korkmaz'ın "adın karşıladığı nesnenin bir şahsa veya nesneye ait olduğunu belirten çekim ekleri"[69] olarak tanımladığı iyelik eklerinden 1. ve 2. şahıs iyelik ekleri daima kişi bildirir fakat 3. şahıs iyelik ekleri, tamlayanı kişi olmayan isim tamlamalarında şahıs bildirmez. Ayrıca 3. şahıs iyelik eki üzerine durum ekleri getirildiğinde iki ek arasında zamir n'si olarak adlandırılan ünsüz türer.[70]

Teklik:

2. Şahıs: +uñ; Metinde tek bir örneği bulunmaktadır: olduġuñ (50b/10).

3. Şahıs: +I, +sI, +su; eyyāmı (50b/27), diyārlarında (24b/11), fermānları (10a/5), ṭarafı (16a/23), ḳızları (11b/6), buyurmaḳlarına (4b/5), ḳuyruġı (15b/20), mülūkı (29a/5), nūrını (16a/22), tārīḫinde (51a/20), üçi (14b/20), muḳteżāsınca (19a/3), ortasında (37b/20), ricāsına (6b/13), ṭāʾifesi (21a/18), ḳapusunda (49a/26).

Çokluk:

1. Şahıs: +ümüz, +imiz; itdügümüz (4b/16) / itdügimiz (13b/8)

3. Şahıs: +lArI; cezāların (6a/16), doġurmalarında (28a/27), ḥaḳlarından (7a/13), manṣıbları (39b/19), meclislerinde (24b/13), meyyālleri (41b/25), muʿāmelelerinde (48b/26).

1.3.1.2.4. Durum Ekleri

Durum eklerinin aslen isimleri fiillere bağlayan ekler olduğu kabul edilmektedir. Fakat bu ekler, isimlerin isimlerle ve isim kategorisi içerisinde yer alan edatlarla ilişkisini de teşkil etmektedir.

---

[69] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, s. 135.

[70] Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, 3. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011, s. 12-13.

Durum ekleri Anadolu ağızlarında olduğu gibi Eski Oğuzca metinlerinde sıklıkla birbirlerinin yerine kullanılır. Osmanlı Türkçesinin bazı metinlerinde olduğu gibi üzerinde çalıştığımız metinde de bu durumun örnekleri bulunmaktadır.

1.3.1.2.4.1. Yalın Durum

İsimlerin durum eki almamış, dolayısıyla herhangi bir fiil, isim veya edat ile münasebette olmayan biçimleridir. Yalın durumda bulunan kelimelerin şekil ve cümle bilgisi açısından başlıca görevleri şunlardır:

"1. Genellikle cümlenin öznesi durumundadır.

2. Bazen yükleme durumu eki almış bir kelimenin yerini tutarak içinde bulundukları cümlenin nesnesi görevinde bulunabilirler.

3. Yardımcı fiillerle birleşerek birleşik fiiller oluştururlar.

4. Zaman gösteren isimler yalın durumda kullanıldığında cümlenin zarfı görevindedirler.

5. Yalın durumdaki isimlerin belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan olarak kullanılmaları oldukça sık görülen bir durumdur.

6. Sıfat tamlamalarında tamlanan görevinde kullanılırlar.

7. Bazı durumlarda yalın durumdaki kelimelerin, bir başka kelimenin sıfatı olduğu görülebilir."[71]

1.3.1.2.4.2. İlgi Durumu

Diğer durum eklerinin aksine ilgi durumu eki, ismi fiile değil, ismi isme bağlar. Bu durum sebebiyle bazı araştırmacılar tarafından durum ekleri içerisinde

[71] Emre Kundakçı, **Kitab-ı Ahkamü'l-Akayid (115b/180a) (Giriş - Dilbilgisi İncelemesi - Çeviriyazılı Metin - Türkiye Türkçesine Aktarım - Dizin - Tıpkıbasım)**, İstanbul, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi,, 2014, s. 141.

değerlendirilmemesi gerektiği düşünülmektedirler.[72] Biz, isim tamlamaları yapan ve isimler arasında ilgi kuran ilgi durumu ekinin yanısıra isim kategorisi içinde değerlendirilen edatlarla münasebet kuran diğer durum eklerinin varlığı sebebiyle ilgi durumu ekinin durum ekleri arasında değerlendirilebileceğini düşünüyoruz.

İlgi durumu ifadesi metinde, sonseste ünsüz bulunduran kök ve gövdelere +uñ, +ıñ / +iñ, ünlü bulunduran kök ve gövdelere +nuñ, +nıñ / +nüñ, +nin getirilerek yapılır.

burcuñ (17b/8), eṣmāruñ (18a/15), ḫātūnuñ (11b/13), Ḥūtuñ (51b/3), yılıñ (19a/6) / yılınıñ (19a/3), yıldızlarıñ (19b/5), zānīyeleriñ (23a/10), ādemleriñ (38b/7), bunuñ (51b/12), mülūkunuñ (30a/24), pādişāhınıñ (2a/9), reᶜāyānıñ (46b/24), ᶜulemānıñ (45b/25), Müşterīnüñ (13b/5), Zühreniñ (14a/10), zü-züvābeniñ (15b/22).

1.3.1.2.4.3. Yükleme Durumu

Belirtme durumu da denilen yükleme durumu ekini almış kelimeler cümle içerisinde nesne görevini üstlenirler. İsmin geçişli bir fiilin etkisi altında kaldığı bu durumda yükleme isimden fiile doğru değil, fiilden isime doğrudur. Dolayısıyla bu ek belirtme işlevini yerine getirmektedir. Eski Türkçe dönemimde bir sistem içerisinde isim kök ve gövdelerine +ġ / +g; iyelik ekli tabanlara +n; zamirlerden sonra +nı / +ni şeklinde gelmekteydi. Eski Oğuzca döneminde bu sistem içerisinde yer alan eklerin tamamı kullanılmıştır.[73]

---

[72] Durum eklerinin sayısı ve adlandırılması hakkında çeşitli görüşler için **bk.** Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde İsim Hal Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanılışları**, Malatya, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987.; Ahmet Buran, **Anadolu Ağızlarında İsim Çekim (Hāl) Ekleri**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1996, s. 12-23; Uğur Kalkan, **Türkiye Türkçesinde Hal (Durum) Kavramı ve Hal (Durum) Eklerinin İşlevleri**, Afyonkarahisar, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006, s. 19-29; Tahir Kahraman, "Çağdaş Türkiye Türkçesinde Ad Çekim Eklerinin Kullanım Özellikleri ve İşlevleri", **Türk Gramerinin Sorunları II**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1999, s.279-290.

[73] Gürer Gülsevin, **a.g.e.**, s. 12-15, s. 31-34.; Gürer Gülsevin, iyelik eklerinden sonra kullanılan +n ekini iyelik ekleri içerisinde değerlendirmekte ve bu kullanımı +Ø başlığında değerlendirmektedir.

Metnimizde sadece ġ / g düşmesi sonucunda bünyesindeki yardımcı ünlünün görevi üstlenmesiyle ortaya çıkan[74] +ı, +i ekleriyle, iyelik ekli tabanlarda kullanılan +n eki kullanılmaktadır:

Lakin şu daḫı maʿlūm ola ki ġayrı yıldızlar ki ṣāḥib-i ṭāliʿden ġayrısıdırlar *anları* daḫı görmek gerekdir. (5a/6)

Ve millet-i Yehud *aḥvālini* Mıṣr ṭāliʿinden aḫẕ itmek gerekdir. (2a/17)

Ḳamer ḳanġı burcdadır bilmek murād olunsa ṭarīḳi budur ki māh-ı ʿArabiyyeniñ ḳaç güni geçmiş ise maʿlūm idinüp baʿde evvel geçen *eyyāmı* taż̇ʿīf idesin. (50b/25)

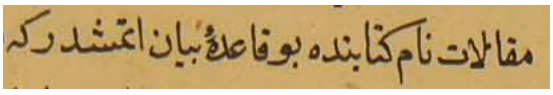
Andan ṣoñra yigirmi yıla varınca her yıl ki gelür ol yıllarıñ daḫı *ṭāliʿlerini* çıḳarup ḳırān yılınıñ ṭāliʿ-ile *münāsebetin* görürler. (19a/2)

Sāʾir şehirlerin *ṭāliʿin* çıḳarmaḳ lāzım degildir. (2a/1)

Eger ʿUṭārid üçüncide bulunsa aḳrabā ve taʿalluḳātlarından ricānāmeler çoḳ gelüp ümmīd ve *maḳṣūdların* ḥāṣıl ḳılmalarına (...) (10a/7)

İmdi ḳırān-ı naḫseynden ṣoñra otuz yıla varınca her yıl fitneden ne ẓuhūr *idecegin* bilmek içün ol yılıñ ṭāliʿi ḳırān ṭāliʿile ne münāsebet üzere ise ol yılda fitne ve cenk aḥvāli andan istiḫrāc olunur. (19a/10)

Rūm askeri arasında ḥarb ve ḳıtāl olup baʿżılar *baʿżısın* yaġmā ve ġāret ideler. (35a/16)

Metinde yükleme durumu ekinin sadece hemzeyle gösterildiği bir örnek bulunur:

(...) *Maḳālāt* nām kitābında bu ḳāʿide'i beyān etmişdir ki ... (2a/2)

[74] Ekin kökeni hakkındaki tartışmalar için bk. Muharrem Ergin, "Kadı Burhanettin Divanı Üzerine Bir Gramer Denemesi", **TDED,** IV/3, 1951, s. 304.; Mustafa Canpolat, "Eski Anadolu Türkçesindeki Belirtme Durumu (Accusativus) Ekinin Kökeni Üzerine", **Türkoloji Dergisi**, C. X, Sayı: 1, DTCF Yay., 1992, s. 9-13.

1.3.1.2.4.4. Yönelme (Datif) Durumu

Yönelme durumu kelime gruplarında ve cümlelerde eylemin yöneldiği ismin içinde bulunduğu durumdur. Oğuz yazı dilinde ve metnimizde bu durumun eki temel olarak +a / +e'dir.

Maʿlūm ola kim her senede Şems Ḥamel *burcuna* taḥvīl itdügi vaḳtiñ *ṭāliʿine* ṭāliʿ-i sāl dirler her şehriñ ufḳunda bir olmaz. (1b/7)

Eger ṭāliʿ burc-ı maṭardan ise ve kevākib-i emṭār daḫı maṭar burclarında bulunsa ol yılda şedīd yaġmurlar *yaġmaġa* delīldir. (17b/12)

Daḫı yaramaz ḫuylu *ʿavratlara* āfet irişüp fısḳ u fücūr idenler giriftār lehv ü luʿb ṣāḥibleri ġam ve elemde olalar (31a/22)

Ve *erbāb-ı devlete* ve *ümerāya* ve *ʿasākire* hümūm ve ġumūm irişe. (35a/12)

(...) Şām meliki yirinden ḳalḳup memleketinden ġayrı *yire* intiḳāl idüp *raʿiyyete* ʿadālet ide. (38b/24)

Yönelme durumu eki bazı örneklerde bulunma ifadesi için kullanılmaktadır:

Ammā niʿmetleriñ çoḳluġına ve esīrleriñ çoḳluġına ve raġbetsizliklerine ve baʿżı vilāyetde zelzele olmasına ḳıble *semtlerine* ve ḳoyun ve ṣıġırda ḫastelik belürmesine ve ʿālī binālar yapılmaġına ve cenūb semtlerinde büyük kişiler safā ve ṣalāḥ üzere olalar. (20b/20)

Bilād-ı Maşrıḳ eşrāf ve kibārında mevt çoḳ olup bilād-ı maġrib *üzerine* āʿdā ẓuhūr ide. (25a/8)

1.3.1.2.4.5. Bulunma (Lokatif) Durumu

Bulunma durumu ilişkili olduğu fiilin somut veya soyut manada konumunu bildirir. Konum bildirmenin yanısıra vasıta, sebep, tarz, iş, süreklilik vb. ifadelerini de taşır. Metinde bulunnma durumu eki +da / +de'dir.

İmdi her *yılda* Kaʿbe-i muʿaẓẓamanıñ ṭāliʿinden ehl-i İslāmıñ aḥvāline naẓar olunmaḳ gerekdir. (2a/16)

Eger Zuḫal *üçüncide* bulunsa aḳrabā ve *ḳarındaşlarında* nuḫūset ve daḫı ziyāde nesneler ẓāhir olmasına. (5a/13)

Eger Mirrīḫ *ṭoḳuzıncıda* bulunsa sefer ve ġazā içün yirlerinden ḥareket ḳılmalarına lakin ol *seferde* miḥnetler ve şiddetler çekilmesine ve her *işde* ʿacele olunup niçe *umūrda* nedāmetler görülmesine. (7b/8)

Vüzerā ve *ekābirde* neşāṭ ve sürūr ve eşrār ve fāsıḳlar tövbe idüp *nāsda* ṣıḥḥat ve selāmet. (31b/12)

Maʿdenlerde ve altun ve *gümişde* fesād olup Bābü'l-Ebvāb ve Deşt-i Ḳıpça[ḳ] ve *Ḫorāsānda* fitne üşüp ẓāhir ola. (42b/10)

1.3.1.2.4.6. Ayrılma (Ablatif) Durumu

Bulunma durumu eki, ismi fiile ilişki içinde olduğu fiilin durumuna ve diğer cümle unsurlarıyla ilişkisine bağlı olarak yer, zaman, mekan, tarz, sebep, ölçü, miktar, parça-bütün vb. ifadeleriyle bağlar. Eski Türkçede yalnızca düz-dar ünlülü olan ek Eski Oğuzca döneminde +dan / +den şeklinde kullanılır. Oğuz yazı dilinin sonraki dönemlerinde ünsüz uyumuna bağlı olarak sedasız ünsüzlü şekilleri ortaya çıkmıştır. Metnimizde ayrılma durumu eki +dan / +den'dir.

Baṭlamyus büyük şehirlere ümmehāt-ı müdün diyü tesmiyye ider ve bu maḥalde *iḳlīmden* murād iḳlīm-i ʿörfīdir. (2a/4)

Eger Zuḫal altıncıda bulunsa ednā ve alçaḳ kimseleriñ *muḫālefetinden* ve serkeş *beglerinden* mütefekkir olmalarına ve imgin ki *balġamdan* ve ṣovuḳ *ʿilletlerinden* biriyle birḳaç gün mużṭarib olmaḳlarına. (5b/3)

Bunlarıñ aḥvāli on birinci *ḫāneden* istiḫrāc olunur ve muṭlaḳā Müşterīnüñ saʿādeti ve nuḫūseti *yüzünden* görilür. (13b/4)

Nāsda birsām ve issi *ḫasteliklerden* mevt olmasına. (32a/5)

Bir beg *mülkünden* ayrılup *fuḳarādan* aġniyāya zaḥmet irişe. (42b/11)

Metinde bir örnekte ayrılma durumu eki bulunma ifade etmektedir: Ekābirden ve ulu *kimesnelerden* ḳorḳuluḳ ve ḫastalıḳlar ola. (26a/8)

1.3.1.2.4.7. Eşitlik (Ekvatif) Durumu

Eşitlik durumu, ismin gibilik, kadarlık, görelik ve eşitlik anlamı yüklenmiş durumudur. Eşitlik eki almış kelimeler bir anlamda kalıplaşmış zarflar olarak değerlendirilebilir. Eski Türkçede sadece ç'li şekilleri olan ekin c'li şekilleri Eski Oğuzca döneminde ortaya çıkmıştır.[75] Metinde eşitlik durumu eki +ca, +ce ve +çe'dir.

Bir *ḫoşca* żabṭ olunmaḳ gerekdir. (3a/16)

Pes imdi ṭāliʿ *nice* naḫs olunur bilindi. (14a/25)

İmdi ṣāḥib-i ṭāliʿ *niçe* menḫūs olur bilindi ise Şems ve Ḳamer daḫı *niçe* menḫūs olur anı daḫı eydelim. (14b/10)

Eger baʿżı yıllarda ġayrı nesne sebebi ile ḳaḥṭlıḳ iderse de *tezce* defʿ ola. (18b/12)

Muḳteżāsınca aḥkām istiḫrāc iderler. (19a/3)

[75] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 239.

1.3.1.2.4.8. Vasıta (İnstrumental) Durumu

Vasıta durumu kelime gruplarında ve cümlelerde fiilin birlikte yapıldığı, fiilin zamanını belirten ismin içinde bulunduğu durumdur. Eski Türkçede vasıta eki aslen +n'dir.[76] Bu ek Eski Oğuzcada da işlek biçimde kullanılmış ancak bunun yanında ile edatından gelişen +la / +le eki de vasıta durumu için kullanılmıştır. Gürer Gülsevin, ile edatından ekleşen yapının yanısıra Eski Oğuzcada kullanılan +la şeklinde başlı başına bir ekin de bulunduğunu ifade eder. Gürer Gülsevinin ifadelerinden bu ekin zarf türetme fonksiyonuna sahip bir ek olduğunu düşünüyoruz.[77] Bunların dışında bile ve birle edatları da vasıta durumunu ifade etmekte kullanılmaktadır.[78] Metinde vasıta durumu ifadesi için ile edatından gelişen +la / +le eki ve +n eki kullanılmaktadır.

(...) murādāt ve maḳṣūdları ḫayırla feṯḥ olmaġına. (9b/12)

Eger Zuḫal ṭoḳuzıncıda bulunsa ol yılda ġazā ve sefer aḥvāllerine meşġūl düşmeklerine belki kendüleri daḫı *saʿādetle* ḥareket buyurmaḳlarına. (4b/3)

Ḳosṭanṭīniyye ki memālik-i İslāmiyyede olan şehirleriñ āʿẓamı ve rubʿ-ı meskūn pādişāhınıñ taḥtgāhı *olmaġın* eṭrāfında olan vilāyetleriñ aḥkāmı Ḳosṭanṭīnīyye ṭāliʿinden aḫẕ olunmaḳ gerekdir. (2a/8)

1.3.1.2.4.9. Yön Gösterme Durumu Eki

Yön gösterme durumu, fiilin yapıldığı yönü gösteren ve cümle içerisinde genellikle zarf görevinde bulunan ismin içinde bulunduğu durumdur. Yön ekleri sonradan sadece belirli kelimelerde kullanılmaya başlanmış ve çekim eki vasfını kaybederek kalıplaşmıştır.[79]Metinde yön gösterme eki +aru / +erü'dür.

---

[76] Annamarie Von Gabain, **a.g.e.**, s. 64.
[77] Gürer Gülsevin, **a.g.e.**, 68-69.
[78] Hatice Şahin, **Eski Anadolu Türkçesi**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2009, s. 54.
[79] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 241-242.

Eyü ve ṣaḥīḥ ḫaberler gelüp ʿavratlarda ve ehl-i sāz u ṭarabda feraḥ ve neşāṭ ve ḳolaylıḳ ile işleri *ileri* gelmesine daḫı çoḳ yaġmurlar yaġup ḥāmile ḫātūnlarıñ ḥāli eyülükde olup (5) eşcār ve mezāriʿ ve nebātātda selāmet ola. (25b/2)

Daḫı nāmdār kimesnelerden çoġı aşaġa düşüp fitne ve ḥarb *yuḳaru* ḳalḳa. (31b/1)

1.3.1.3. İsim Tamlaması

Zeynep Korkmaz'ın "bir ad başka bir adla ilgi durumu eki alarak veya almadan bir anlam bağı oluşturduğunda *ad tamlaması* dediğimiz kelime grubu ortaya çıkar. Burada birinci ad tamlayan, ikinci ad tamlanan niteliğindedir. Arada ilgi durumu ekinin kullanılıp kullanılmamasına veya tamlayananın da bir ad tamlaması olup olmamasına göre ad tamlamaları, 1. Belirtili ad tamlaması, 2. Belirtisiz ad tamlaması ve 3. Zincirleme ad tamlaması olmak üzere üç gruba ayrılır."[80] tanımlayıp açıkladığı isim tamlamalarında tamlayan ve tamlanan kelime grubu olabileceği gibi iki unsur arasına kelime de girebilir.

1.3.1.3.1. Belirtili İsim Tamlaması

Tamlayanın ilgi durumu ekini, tamlananın 3. şahıs iyelik ekini aldığı isim tamlamalardır.

milletiñ aḥvāli (2a/13), Şemsiñ ḳuvveti (3a/12), muḳarrebātıñ ziyāde kemāl-i şöhret ve zeynlerine (8b/2) zü-züvābeniñ imtidādına (15b/22), Zuḫaliñ nūrını (16a/22), ṭāliʿleriñ dördünci ḫānesine (18a/16), burclarıñ vilāyetlerinde (18b/6), ḫalāyıḳıñ

[80] Zeynep Korkmaz, **Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi**, s. 270.

mizācına (28b/2), begleriñ ve aġalarıñ ʿavratlarında (32a/7), vezīrleriñ ve faḳīhleriñ ḥālleri (32b/27), nesneniñ bahāsı (46a/3), muṭribleriñ yaramaz ḥāllerine (49b/8).

1.3.1.3.2. Belirtisiz İsim Tamlaması

Tamlayanın ilgi durumu ekini almadığı, tamlananın 3. şahıs iyelik ekini aldığı isim tamlamalarıdır.

efendileri ḫidmetinden (37b/25), ʿavāmü'n-nās arasında (25b/9), ölüm ḳorḳusı (28a/4), Rūm begleri (36b/6), deryā ḥayvānlarında (41b/4).

1.3.1.3.3. Zincirleme İsim Tamlaması

En az üç isimden meydana gelen ve tamlayanı yahut tamlananı isim tamlaması olan isim tamlamalalarına zincirleme isim tamlaması denir.

ʿAḳrebiñ üçünci derecesiniñ arasında (14b/16), pādişāhıñ ṭāliʿ-i vilādetiniñ intihāsı (16b/10), Zuḫaliñ üç mertebe nuḫūsetiniñ iki mertebesini (19a/23).

1.3.1.4. İsim Çekiminde Olumsuzluk ve Soru

İsim çekiminde olumsuzluk degil kelimesiyle, soru ifadesi mi soru ekiyle sağlanmaktadır. Metnimizde olumsuz soru örneği bulunmamaktadır.

Ammā ḳāʿide oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı şehir muʿaẓẓama ve taḫtgāh ise anıñ ṭāliʿiñ çıḳarup andan ḥükm yazalar. Sāʾir şehirlerin ṭāliʿin çıḳarmaḳ **lāzım degildir**. (1b/12)

Yoḫsa meşhūr olan aḳālim-i sebʿa **murād degildir**. (2a/7)

Ve her ṭāliᶜ-i taḥvīlde ki cenk delīlleri ola ibtidā ḥareket ḳanġı ṭarafdan idügi maṭlūb olsa yaᶜnī ol yılda pādişāh **ṭarafından-mı** olur ḥareket yoḫsa āᶜdā ṭarafından-mı olur görmek gerekdir kim Mirrīḫ Zuḫaliñ nūrını Müşterīye **mi** virür yoḫsa Müşterīniñ nūrını Zuḫale **mi** virür. (16a/19)

1.3.2. Sıfat

Sıfatlar, isimlerden önce gelerek onları nitelik, sayı, işaret, soru ve belirsizlik yönlerinden tanımlayan isimlerdir. Sıfatlar genel olarak iki ana başlıkta incelenebilir:

1. İsimleri niteleyen, onların renk, şekil, biçim, alışkanlık, huy vb. yönlerden nasıl olduklarını ifade eden niteleme sıfatları

2. İsimleri çeşitli yönlerden belirginleştiren belirtme sıfatları.[81]

1.3.2.1. Niteleme Sıfatları

Canlı ve cansız varlıkların renk, şekil, biçim, tat, koku, mesafe, huy, alışkanlık ve yetenek gibi çeşitli iç ve dış özelliklerini bildiren sıfatlardır.[82] Varlıkların ne kadar çok özelliği varsa o sayıda da niteleme sıfatı olduğu için ve nitelik bildiren bütün kelimelerin niteleme sıfatı olarak kullanılabildiği için Türkçede niteleme sıfatlarının sayısı oldukça fazladır. Metnimizde Türkçe kelimelerin yanısıra vasıf bildiren alıntı kelimeler de niteleme sıfatı olarak kullanılmaktadır.

yeñi ḥākimler (19b/8), eyü ḫaberler (21b/24), ulu begler (4b/9), ḳorḳulu ḫaberler (11b/12), issi ḫasteliklerden (32a/6), şöhretsiz dügünler (23a/11), ṭoġrı ḫaberler (41b/25), ḳıymetlü cevāhirlere (8a/4), muᶜtedil yiller (20a/18), köhne aġaçlar (22a/10), sevdāvī ᶜilletler (22a/15), ḳavī ṣovuḳlar (24a/12), nā-ḥaḳ işler (36a/14).

[81] Ali Akar, **a.g.e.**, s. 148-149.
[82] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 362.

1.3.2.2. Belirtme Sıfatları

İsimleri ve sıfatları; sayı, işaret, belirsizlik, soru olmak üzere dört yönden belirginleştiren sıfatlardır. Belirtme sıfatları varlık ve kavramlara ait geçici vasıfları bildirir.

1.3.2.2.1. Sayı Sıfatları

İsimleri ve sıfatları sayı yönünden belirginleştirerek belirten sıfatlardır. Aslen sayı isimleri olan bu sıfatları; asıl sayı sıfatları, sıra sayı sıfatları, üleştirme sıfatları, kesir sayı sıfatları olarak dört başlıkta incelenebilir.

1.3.2.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları

Asıl sayı sıfatları, isimlerin ve sıfatların önüne gelerek onların sayısını bildiren ek almamış sayı isimleridir:

beş mertebe (19a/15), dört ayaḳlu ḥayvānlar (21a/1), üç yüz on altı ʿaded (50b/17).

1.3.2.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları

İsimlerin ve sıfatların sayılarını derecelendirme ve diziliş konumu yönüyle belirten sıfatlardır. Metinde sıra sayı sıfatları +°ncI eki ile oluşturulmaktadır.

onuncı derecesi (16b/7), dördünci ḫānesine (18a/17), yigirminci gününe (50b/15), on beşinci derecesindedir (52b/17), altıncı ḫāne (14b/23), beşinci ḥükm (18a/14),

1.3.2.2.1.3. Üleştirme Sayı Sıfatları

Varlık ve kavramları bölüştürme yoluyla belirten sıfatlardır. Metinde üleştirme sayı sıfatları ünsüz ile biten sayı isimlerine +Ar, ünlü ile biten sayı isimlerine +şAr eki getirilerek yapılmaktadır.

on sekizer on sekizer ṭarḥ idüp (51b/7), on ikişer on ikişer ṭarḥ idüp (51b/22), ḳırḳ beşer ʿaded (51b/17), birer ʿaded (52a/1), otuzar gün (51b/8), ikişer buçuḳ ʿaded (51a/13).

1.3.2.2.1.4. Kesir Sayı Sıfatları

Kelime grubu şeklinde bulunan ve varlık ve kavramların parçalarını belirten sıfatlardır. Metindeki tek örnek, yigirmi yedi buçuḳ ʿaded (51a/24)'dir.

1.3.2.2.2. İşaret Sıfatları

İşaret sıfatları varlıkları gösterme yoluyla belirten sıfatlardır. Belirtme, varlıkların bulundukları yeri mekândaki, zamandaki veya tasavvurdaki uzaklık derecelerine göre göstererek yapılır.[83] Metinde tespit edilen işaret sıfatları; ol, o ve bu'dur.

ol seferde (7b/9), bu sebebden (5a/17), o yıldıza (15a/1).

[83] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 385.

1.3.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Varlık ve nesnelerin vasıflarını ve sayılarını belirsizleştirerek kesinlikten uzak biçim de bildiren sıfatlardır.

bir ulu ḫātūnuñ (11b/13), baʿżı yıllarda (18b/12), niçe begler (31a/11), ekṣer nāsda (43a/4), birkaç varaḳ (1b/5), her ḳanġı kevākibiñ (53a/11), her milletiñ (2a/13), nice dürlü ḥavādiṯ (18b/18).

1.3.2.2.4. Soru Sıfatları

Varlık ve kavramları soru yoluyla belirten sıfatlardır.

ḳaç derece (16b/1), ḳanġı iḳlīmde (16b/17), ḳaçıncı derecesindedir (50b/8), ne maḳṣūdları ve ümmīdleri var ise (4b/8).

1.3.2.3. Sıfat-Fiiller

Fiil kök ve gövdelerine belirli ekler getirilerek oluşturulan sıfat-fiiller bir yanlarıyla fiil bir yanlarıyla sıfattır. Fiiller gibi hareket ve zaman kavramlarını, adlar gibi vasıfları bildirirler. Sıfat-fiil eklerinin zaman ifadesi taşımaları onları çekimli fiillere yaklaştırır. Öte yandan isimler gibi iyelik, çokluk ve isim çekim ekleri alabilirler ve edatlarla birleşebilirler. Sıfat-fiiller isimleri geçici olarak vasıflandırır. Sıfat-fiillerin sıfatlardan ayrılan bir diğer özelliği ise kendilerinden sonra gelen bir isme zorunluluk duymamalarıdır. Sıfat-fiil eki almış kök ve gövdeler isim çekim ekleri alarak isim olabilirler.[84]

[84] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 909-910.

1.3.2.3.1. -an, -en: Geniş zaman anlamı taşır.

müstefīd olan erbāb-ı istiʿdād (1b/6), baʿżı ʿibādāt olunan yirlerde (22b/18), hevāda uçan ḳuşlara (40a/19), bāḳī ḳalan āʿdādı (50b/11), görinen yirlerde (3a/7), bu yılda gelen elçilere (7a/16), şular geçen yirlerde (17a/2), māl cemʿ iden ʿāmiller (21b/18).

1.3.2.3.2. -maz: Geniş zamanın olumsuzu ifadesini taşır.

üç yıldız bir yirde olmaz ise ammā biribirine nāẓır bulunsalar (17a/17), ḳuraḳlıḳ olup ṭaʿām bulunmaz ve bahālu olmasına (19b/14), zinā ve livāṭa ve yaramaz fiʿiller belürmesine (20b/10).

1.3.2.3.3. -er: Geniş zaman anlamı taşır.

deryā yüzünde gezer ḳapudanların baʿżılarına (12a/4), terbīʿ naẓar ider bulunsalar (15b/3), oġlancıḳlar ve emer ḳızlarda ḫastalıḳ olup (34a/26).

1.3.2.3.4. -dıḳ, -dik: Görülen geçmiş zaman anlamı taşır.

işidilmedik sözler peydā olmasına (7b/5), Şarḳ ṭarafına gitdiḳçe ṭāliʿ tefāvüt ider (1b/11), Pes kitābda Mirrīḫle Zuḫaliñ terbīʿinde yazdıḳları aḥkām (19a/24), şehirler içinde ve ḫalḳ cemʿ oldığı yirlerde (17a/5), nite kim Müşterī ḥulūl itdigi burclarıñ vilāyetlerinde (18b/6).

1.3.2.3.5. -acaḳ, -ecek: Gelecek zaman anlamı taşır.

ẓuhūr idecek marażların azlığı ve çoḳluğı (2b/13), ne ẓuhūr idecegin bilmek içün (19a/10), ol yılda ne vāḳiʿ olacaḳdır anı beyān ider (17a/9), cenk ne vaḳitde olacaġı bilmek murād olunsa (16a/27).

1.3.2.3.6. -mış, -miş: Öğrenilen geçmiş zaman anlamı taşır.

terbīᶜde naẓar itmiş bulunsa (17b/18), oḳumış fāżıllar (21b/19).

1.3.3. Zamir

Kişilerin veya varlıkların isimlerinin yerini temsil yahut işaret yoluyla tutan zamirler, sayıları sınırlı olmakla birlikte kullanım alanları geniş kelimelerdir. Zira zamirler her adın yerini tutabildikleri veya işaret yoluyla gösterebildikleri için kapsamları dilde bulunan isimlerin sayısı kadardır. Yerlerini tuttukları isimlerin yerlerini geçici olarak tutan zamirler aslen kendi başlarına anlamı olmayan kelimelerdir. Zamirler tek başlarına bir şey ifade etmez, zamirlerin anlamları yoktur.[85]

Metnimizde şahıs zamiri bulunmamaktadır. Zamirleri işaret, dönüşlülük, belirsizlik, soru, ilgi ve iyelik zamirleri olarak altı başlıkta inceleyeğiz.

1.3.3.1. İşaret Zamirleri

Varlıkları işaret yoluyla karşılayan işaret zamirlerdir. Metnimizde çok sayıda örneği buluınmayan işaret zamirleri, yalın durumda bulundukları gibi durum eklerini almış şekilde de tespit edilmektedir.

Lakin *şu* daḫı maᶜlūm ola ki bu Şemsden ve Ḳamerden olan ḥükm ḥükm-i ᶜāmdur. (3a/13), Nite kim vüzerā ve ümerā *andan* istiḫrāc olunur. (14a/6), Lakin şu daḫı maᶜlūm ola ki ġayrı yıldızlar ki ṣāḥib-i ṭāliᶜden ġayrısıdırlar *anları* daḫı görmek gerekdir. Her biri ṭāliᶜiñ ḳaçıncı ḫānesinde bulunur *anlarıñ* daḫı ᶜalā ḥidetin ḥükümleri vardır ki şimdi beyān olunur. (5a/6), Şimden ṣoñra ṣāḥib-i ṭāliᶜ nice menḫūs olur *anı*

[85] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 262-263.; Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 399

bilmek gerekdir. (14a/26), Ammā hemān ol çıḳınca defᶜ ola. (18b/8), Bir naẓar ki bir naẓarıñ ḳuvvetini bozsa *añа* mużaᶜᶜaf dirler. (19a/27).

1.3.3.2. Dönüşlülük Zamiri

Dönüşlülük zamirleri, yargının öznenin üzerine dönüşünü ifade eden zamirlerdir. Oğuz yazı dilinde dönüşlülük zamirleri kendi ve öz kelimeleri ve çekimli halleridir. Tarihi süreçte *kendi* Osmanlı sahasında yaygınlaşırken *öz* Azerbaycan sahasında yaygınlık kazanmıştır. Metnimizde yalnızca *kendi* zamiri kullanılmaktadır.

ᶜUṭārid *kendi* ṭabīᶜatında saᶜddır. (53a/11), Ve reᶜāyā ve ᶜavāmü'n-nās ve ehl-i bāzār aḥvāli ṭāliᶜ-i sāliñ *kendisinden* ve ṣāḥibinden ḥükm olunur. (14a/13), Ammā ġayrı yüzden *kendileri* menḫūs olurlar. (14b/1).

1.3.3.3. Belirsizlik Zamirleri

Belirsizlik zamirleri, kişileri ve varlıkları belirsiz olarak temsil eden zamirlerdir. Aslen belirsizlik zamiri olan kelimelerin sayısı oldukça azdır, metnimizde de olduğu gibi belirsizlik zamiri işlevi yüklenen kelimelerin çoğu asıl belirsizlik zamirlerine, soru zamirlerine ve zarflara iyelik ekleri getirilmesiyle oluşturulur.

Metinde tespit edilen belirsizlik zamirlerinden bazıları şunlardır:

birisine āfet irişüp (42b/21), bu *ikisinden* (14b/6), *her biri* ṭāliᶜiñ ḳaçıncı ḫānesinde bulunur anlarıñ daḫı ᶜalā ḥidetin ḥükümleri vardır ki şimdi beyān olunur. (5a/7), Her bār ki bu iki kevkeb *biri* hevāyī burcda muḳāren olsalar ve *birbirine* hevāyī burclarda muttaṣıl olsalar ziyāde şedīd yiller esmege delālet ider. (17b/25), *herkes* faẓl ve hüner kesbine ve ṭıbb ve nücūm ögretmege heves ḳılmaġına (22a/2), Bābil mülki bir āḫir *kimse* ḥükmüne girüp (24a/1), Daḫı nāmdār *kimesnelerden* çoġı aşaġa düşüp fitne ve ḥarb yuḳaru ḳalḳa. (31a/1)

1.3.3.4. Soru Zamirleri

Soru zamirleri, varlıkların ve kavramların isimlerini soru biçiminde karşılayan ve onları sormak için kullanılan zamirlerdir.

Metinde bulunan soru zamirlerinden bazıları şunlardır:

ᶜālemde ḫayır ve şerden *ne* ẓuhūr idecek ol yılıñ ṭāliᶜinden istiḫrāc olunur. (19a/1), on iki yāḫūd on ikiden nāḳıṣ *ne* ḳalursa Cedyden ibtidā idüp her burca birer ᶜaded viresiñ. (51b/23), ol meẕheb veyā ol bidᶜat *ḳanġı* şehirden ẓuhūr itdīse (2b/2), ṭāᶜūn ve sāᵓir emrāżıñ *ḳanġısı* ḫalḳ arasında şāyiᶜ olacaġı (14a/17), her burca otuzar ᶜaded viresiñ *ḳanda* nihāyet bulursa Şems ol burcda ve ol derecededir (50b/12).

1.3.3.5. Bağlama Zamirleri

Kelimeler, kelime grupları ve cümleler arasında ilgi bağı kuran zamirlerdir. Metinde kullanılan ilgi zamirleri Türkçe *"kim"* ve Farsça kökenli *"ki"*dir.

Ve her ṭāliᶜ-i taḥvīlde *ki* cenk delīlleri ola ibtidā ḥareket ḳanġı ṭarafdan idügi maṭlūb olsa yaᶜnī ol yılda pādişāh ṭarafından-mı olur ḥareket yoḫsa āᶜdā ṭarafından-mı olur görmek gerekdir *kim* Mirrīḫ Zuḫaliñ nūrını Müşterīye mi virür yoḫsa Müşterīniñ nūrını Zuḫale mi virür. (16a/19)

Ve her ḳanġı yıldız *kim* on ikincide bulunsa hübūṭundan ve ḫażīżine müteveccih ola ol yıldızıñ mensūbları ol yılda ucuz ola. (18a/25)

Zuḫal ḳanġı burcdadır bilmek dileseñ ṭarīḳi budur *kim* tārīḫ-i hicreti otuzar otuzar ṭarḥ idüp otuz yā otuzdan nāḳıṣ ḳalanı Ḥamelden ibtidā idüp her burca ikişer buçuḳ ᶜaded taḳsīm eyle. (51a/11)

Mercūdur *ki* müstefīd olan erbāb-ı istiᶜdād ḫayır ile yād ḳılalar. (1b/6)

İmdi bu ḳāᶜideler maᶜlūm olduḳdan (8) ṣoñra bilgil *ki* ṭāliᶜ-i sāldan beş dürlü ḥükm istiḫrāc olunur. (2b/7)

1.3.3.6. İyelik Zamirleri

Aitlik eki olan +ki ile çekimlenmiş kelimeleri iyelik zamirleri olarak değerlendirebiliriz.

Evvelki ḥükm. (2b/8)

Sāʾir ḫānelerde daḫı her ḳanġı ḫānede bulunursa hemān ḥükm Zuḫaldeki gibidir. (5a/3)

1.3.4. Zarf

Zarflar, filleri tarz, zaman, yer, yön, miktar, pekiştirme ve soru yönlerinden niteleyen kelimelerdir. Fiillerin anlamlarını belirginleştiren zarflar, Eski Oğuzcada sayı bakımından fazla değildir. Fakat çeşitli isimler ve sıfatlar fiileri niteleyerek zarf kategorisine dahil olmaktadır.[86]

1.3.4.1. Tarz Zarfları

Zarfların büyük bölümünü oluşturan tarz zarfları, sebep, beraberlik, dilek, hatırlama, benzerlik, kesinlik, pekiştirme, tekrarlama, karşılaştırma, vb. birçok işlevi yerine getirmektedir. Tarz ve durum bildiren bütün isimler zarf olarak kullanılabildiği için tarz zarflarının sayısı ve işlevleri oldukça fazladır.

Metinde tespit edilen tarz zarflarına bazı örnekler şöyledir:

ḫayırla feṯḥ olmaġına. (9b/12), eksük olmaya (16b/17), ḳuraḳ ola (18a/9), kerrātla tecrübe olunmuşdur (19a/9), güç-ile ṭoġuralar (27b/12), fitne ve fesād çoḳ ola

[86] Ali Akar, **a.g.e.**, s. 153.

(42b/13), Buġday ve arpa ve sāʾir ḥubūbāt çoḳ olup ve ucuz ola. (41a/2), ḫalḳıñ her ṣınıfınıñ aḥvāli ayru ayru tertīb olunur. (2b/9).

1.3.4.2. Zaman Zarfları

Zaman zarfları, fiillerin ve fiil vasfı taşıyan kelimelerin; sıfat-fiillerin ve zarf-fiillerin zaman içindeki yerini bildiren, sınırlandıran ve kesinleştiren zarflardır.

Baʿde ol yılda ḫusūf ve küsūfdan ne vāḳiʿ olursa anıñ daḫı aḥkāmı ne burcda küsūf oldīsa ve ḳanġı kevkeb müdebbiri ise aña göre beyān olunur. (3a/5),

Her biri ṭāliʿiñ ḳaçıncı ḫānesinde bulunur anlarıñ daḫı ʿalā ḥidetin ḥükümleri vardır ki *şimdi* beyān olunur. (5a/7)

Pes *imdi* ṭāliʿ nice naḫs olunur bilindi. (14a/25)

Ol yılda arı ipek ḳurdı besleyenler żarar-ı küllī ideler. (15a/23)

İmdi ḳırān-ı naḫseynden ṣoñra *otuz yıla varınca* her yıl fitneden ne ẓuhūr idecegin bilmek içün ol yılıñ ṭāliʿi ḳırān ṭāliʿile ne münāsebet üzere ise *ol yılda* fitne ve cenk aḥvāli andan istiḫrāc olunur. (19a/10)

(...) mühlik marażlar ẓāhir olup *añsızdan* mevt çoḳ olmasına (...) (22a/11)

Ekin *gerü* buġday olmayup ḳaḥṭ ve ġalā ola. (33a/1)

Zīrā Mirrīḫle Zuḫal burc-ı Sereṭānda her *otuz yılda bir kerre* ḳırān iderler. (19a/7)

(...) *vaḳtinde* yiller esmesine (...) (40b/21).

1.3.4.3. Yer-Yön Zarfları

Yer-yön zarfları, fiilin yerini ve yönünü belirten zarflardır. Metinde tespit edilen yer-yön zarfları; ilerü, aşaġa, yuḳaru'dur.

Ḫalāyıḳıñ mühimmāt ve ḥācātı *ilerü* gelüp misāfirler selāmet ile vaṭanlarına irişeler. (41b/27)

Daḫı nāmdār kimesnelerden çoġı *aşaġa* düşüp fitne ve ḥarb *yuḳaru* ḳalḳa. (31a/1)

Ve fāʾidelü yaġmurlar yaġa ve fitne ve fesād *aşaġa* ḳoya ve ḫayırlu nikāḥlar çoḳ ola. (39a/11)

Ve yaramazla işler görile nās arasında ḥarb ve ḳatl *yuḳaru* ola. (42a/13).

1.3.4.4. Miktar Zarfları

Miktar zarfları; fiillerin, sıfatların ve zarfların miktarını, ölçüsünü ve derecesini belirten zarflardır. Metnimizdeki örnekleri sınırlıdır.

Eger Müşterī ʿāşirde bulunsa ḥākimler ve ümerā ʿadāletler ḳılup memleketlerde ẓulm (8) ve sitem *azdan az* olmasına (...) (6b/7)

Eger Ḳamer ṭoḳuzıncıda bulunsa naḳl ü ḥareketleri rūy-ı deryāda *çoḳ* vāḳiʿ ola ve gemi ile seyrden maḥẓūẓ olalar. (11b/14)

Ve yaġmurlar *az* yaġa. (42b/7)

Ve bu kevākibiñ şerefleri olan burcları bütün şeref olur. (52b/20)

1.3.4.5. Soru Zarfları

Soru zarfları fiilleri çeşitli yönlerden soru yoluyla niteleyen zarflardır. Metinde tespit edilen başlıca soru zarfları şöyledir:

Maʿlūm ola ki her milletiñ aḥvāli her yılda *nice* olacaġı ol milletiñ dīni ḳanġı şehirden ẓāhir oldīsa ol şehirden ve ol şehriñ ṭāliʿinden maʿlūm olur. (2a/13)

İmdi derece-be-derece *ḳaçan* olursa ol vaḳitde ola veyāḫūd Mirrīḫ delīl-i cenk olup rābiʿde bulunsa derece-i ṭāliʿ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece olursa ol-ḳadar gün ṣoñra ola. (16b/4)

(...) ne ẓuhūr idecek (19a/1)

(...) *ḳanda* nihāyet bulursa Şems ol burcda ve ol derecededir. (50b/12)

1.3.4.6. Zarf-Fiiller

"Zarf-fiil ekleri, fiillerin, zaman, durum ve tarzını bildirmek suretiyle varlık ve kavram isimleri yapan eklerdir. Zarf-fiiller, isim-fiiller ve sıfat-fiiller gibi kalıcı isimlere dönüşmezler, isim çekim ekleri almazlar."[87]

Zarf-fiil eklerinin aslî görevi fiilleri başka fiillere bağlamak üzere zarflaştırmaktır. Zarf-fiiller tıpkı sıfat-fiiller gibi niteleme görevlerini yerine getirmenin yanı sıra zaman anlamı da taşırlar.

Türkçe zarf-fiiller bakımından oldukça zengin bir dildir, cümleleri bağlama vasıfları sayesinde birleşik cümleler meydana getirirler. Bu özellikleri metnimizde zengin biçimde görülmektedir. Asli zarf-fiil eklerinin yanında sıfat-fiil eklerinin üzerine isim çekim eklerinin getirilmesi yoluyla zarf-fiil işlevi kazanan yapılar bulunmaktadır.

Metinde yer alan zarf-fiil ekleri şunlardır:

1.3.4.6.1. -dikçe

Metindeki tek örnek, Şarḳ ṭarafına gitdikçe ṭāliʿ tefāvüt ider (1b/11)'dir.

[87] Ali Akar, **a.g.e.**, s. 194.

1.3.4.6.2. -ınca, -ince

Metinde -dığında ve -A kadar anlamı kurmaktadır.

Ammā hemān ol çıḳınca (9) defᶜ ola. (18b/8),

(...) ol yıldan tā yigirmi yıla varınca ᶜālemde ḫayır ve şerden ne ẓuhūr idecek ol yılıñ ṭāliᶜinden istiḫrāc olunur. (18b/27),

Andan ṣoñra yigirmi yıla *varınca* her yıl ki gelür ol yıllarıñ daḫı ṭāliᶜlerini (3) çıḳarup ḳırān yılınıñ ṭāliᶜ-ile münāsebetin görürler. (19a/2)

Ṭarīḳi budur ki Rūmī aylarında her ḳanġısında isek māh-ı āzerden ibtidā idüp olduġuñ güne *gelince* ᶜaded idüp ḳaç gün olursa cümlesinden on gün ṭarḥ eyleyüp bāḳī ḳalan āᶜdādı cümleden ibtidā idüp her burca otuzar ᶜaded viresiñ ḳanda nihāyet bulursa Şems ol burcda ve ol derecededir. (50b/9)

1.3.4.6.3. -ü

Metinde sadece "diyü" edatında kalıplaşmış olarak kullanılmaktadır.

Baṭlamyus büyük şehirlere ümmehāt-ı müdün diyü tesmiyye ider ve bu maḥalde iḳlīmden murād iḳlīm-i ᶜörfīdir. (2a/4)

1.3.4.6.4. -up, -üp

Metinde yoğun biçimde kullanılan bu ek, çok sayıda yardımcı cümleyle tamamlanan uzun cümlelerin kuruluşunda kullanılmaktadır.

Mirrīḫ Zuḫal ile Cevzā burcunda olsa delālet ider yaz günlerinde hevāda fesād ve ᶜufūnet ḥāṣıl olup demevī marażlar ve sevdāvī ᶜilletler peydā olmaġına ve gāhī ᶜaẓīm ḳuraḳlıḳ ve yaġmursuzluḳdan ḫalḳ mużṭar olmaḳlarına ve nebātāt ve eşcāra ḥarāretden

mażarrat irişüp tebāh olmaġına ve gāhī hevāda ẓulmet olup çekirge ve baʿżı hevām ve ḥaşerāt düşmegine ve baʿżı iḳlīmde fitne ve cenk ziyāde olup baʿżı şehirler muḥāṣara ve ġārāt olmasına ve ẓulm ve sitem çoḳ olup muḥārebe ṭarīḳi ile niçe meşhūrlar telef olmaġına ve alçaḳ kimesneler el uzadup ṣāḥib-mertebe olanlarıñ suḳūṭuna ve bu teʾsīrātıñ ekserī Cevzā burcuna mensūb olan şehirlerden birinde ḳavī olmasına. (22a/13)

Vüzerā-ı ʿaẓām ve küttāb ve erbāb-ı aḳlām saʿādet bulup ehl-i İslām ḳuvvetde olup manṣūr ve muẓaffer olmasına ve ḫalḳ arasında duʿālar ve münācātlar olup ḥācetler ḳabūlluġına ve nikāḥlar ve tezvīcler çoḳ olup tevālüd ve tenāsül ḫalḳ arasında ziyāde olmasına ve tendürüstlükler olup ḫalḳ ṣıḥḥat bulmaḳlarına ve ṭaʿāmlar ve meyveler çoḳ olup ucuzluḳlar ẓāhir olmasına ve ḫoş yiller esüp nāfiʿ yaġmurlar yaġmasına delālet eder. (22b/21)

Erbāb-ı dīvān ve ʿālimlerde endūh bāzirgānlarda ve ehl-i bāzārda renc ve meşaḳḳat beyhūde sözler söylenüp ḫalāyıḳda ḥīle ve ḥıyānet hevāda fesād ola. Baʿżı beglerin evlādı vefāt idüp Bilād-ı maġribde ölüm çoḳ ola. (30a/20)

Mülūk ve ḥākimler reʿāyāya cevr ve ẓulm idüp ḳullar efendileri ḫidmetinden ḳaçalar. (37b/25)

Teşlīş-i Ḳamer bā Mirrīḫ delālet ider ki sipāh ḥareket idüp randalar ve ʿayyārlar ḥareket idüp ḫalḳ ṣulḥ ve ṣalāḥa meyl ideler ve ḫalāyıḳ eski ʿahdlerin yeñi idüp hevāda küdūret olmasına. (49a/20)

1.3.4.6.5. -araḳ

Eger delīl-i cenk hevāyī burcda olsa köylerde ve şehirler içinde ve ḫalḳ cemʿ oldıġı yirlerde ve yollarda ekserī ḳovuş ve başḳun ve ḳaçaraḳ cenkleri ola. (17a/4)

1.3.4.6.6. -ken

Metinde ek-fiil tabanında kullanılmakta ve tarz bildirmektedir.

(...) Zuḫal veyā Mirrīḫ veyā ʿUṭārid rāciʿ iken veyā Zuḫaliñ ve Mirrīḫiñ muḳābelesinde ve terbīʿinde iken ṭāliʿ içinde bulunsa ol vaḳt ṭāliʿ naḫsdır (...) (14a/21)

Şems Delv burcunuñ on ikinci derecesinde iken Ḳamer ne burcdadır bilmek isterüz ḥālen māh Cemāziyel-evveliniñ yigirmi yedinci güni taʿdīf eyledik elli dört oldu. (51a/3)

1.3.4.6.7. -duḳda, -dikde

Metinde -dığı zaman anlamı kurmaktadır.

(...) ol kevkeb derece-i ṭāliʿe geldikde ola yaʿnī ol kevkebiñ seyr-i taḳvīm[ī]si ṭāliʿe geldikde ola (15a/9),

Ṭāliʿ-i seneniñ müstevlīsi Zuḫal olduḳda daḫı ḳaḥṭlıḳ belüre. (18b/7),

Maʿlūm ola ki bir āʿdād taḳsīm olunduḳda Ḥamelden Mīzāna gelince otuzar ve Mīzāndan nihāyetine varınca otuz birer ʿaded virilür ġaflet olunmaya. (50b/20),

Şeref-i Şems Ḥamel burcunuñ on ṭoḳuzıncı derecesine ḥulūl eyledikdedir. (52b/13)

Ve daḫı ol yılda ẓuhūr idecek marażlar ne vaḳtdür bilmek murād olunsa altıncı ḫāne ṣāḥibi olan yıldıza varınca derece-i ṭāliʿden ḳaç derece ise yaʿnī derece-i ṭāliʿ ile ol kevkebiñ arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdin-ṣoñra ẓāhir ola veyāḫūd ol kevkeb derece-i ṭāliʿe geldikde ola yaʿnī ol kevkebiñ seyr-i taḳvīm[ī]si ṭāliʿe *geldikde* ola. (15a/5)

Maʿlūm ola ki bir āʿdād taḳsīm *olunduḳda* Ḥamelden Mīzāna gelince otuzar ve Mīzāndan nihāyetine varınca otuz birer ʿaded virilür ġaflet olunmaya. (50b/20)

1.3.4.6.8. -dığından, -diginden

Metinde sebep bildirmektedir.

Eger Ẕeneb beşincide bulunsa evlādlarına ḫastalıḳ veyā fevt miṡillü nesneler iṣābet itdiginden ve ḳorḳulu ḫaberler istimāʿından nevʿen ġam çekmeklerine ve elçilerden ve muḫabirlerden yalan sözler ṣādr olmasına ve baʿżı hedāyā ve tuḥf nesneler ki vārid ola telef ve żāyiʿ olmaġına. (13a/3)

Eger Şems yedincide bulunsa şarḳ mülklerinden birisi ġālibā Ḳızılbaşdan ʿadāvet ẓāhir olmaḳ ve ol cāniblerde ḳarışıḳlıḳlar oldığından ötüri mütefekkir olmaḳlarına. (8b/3)

1.3.5. Edat

Dilin tam manasıyla destekleyici unsuru olan edatlar, kendi başlarına anlamları olmayan ancak ilişki içerisine girdiği kelimeler bağlamında bir dereceye kadar anlam kazanarak o kelimelerin kullanılışlarına ve ifade kabiliyetlerine yardım eden kelimelerdir. Kelime ve kelime grupları arasında ilişkiler kurma vasıtası olan edatlar, görev olarak isim çekim eklerine benzetilebilirler. Zira edatlar, kelime ve öbekler arasında isim çekim eklerinin kuramadığı geçici ilişkileri kurarlar. Bunlar; benzerlik, beraberlik, başkalık, miktar, sebep, vasıta, zaman, mekan, yön gösterme vb. ilişkilerdir.[88]

Metinde tespit edilen edatları; çekim edatları, bağlama edatları, karşılaştırma-denkleştirme edatları ve kuvvetlendirme edatları başlıklarından inceleyebiliriz.

[88] Bu paragrafın oluşturulmasında yararlanılan kaynaklar: Necmettin Hacıeminoğlu, **Türk Dilinde Edatlar (en eski Türkçe metinlerden zamanımıza kadar -yazı dilinde-)**, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yay., 2015, s. XIII.; Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 348.; Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 1052.; Kamil Tiken, **Eski Anadolu Türkçesinde Edat Ve Zarf-fiillerin Fonksiyonları**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1993, s. XVII.

1.3.5.1. Çekim Edatları

Bir isimden sonra gelerek bağlı olduğu ismi cümlenin diğer unsurlarına bağlayan edatlardır. Bu edatların mutlaka bir isimden sonra gelmeleri ve kurdukları o ilişki dahilinde anlam kazanmaları sebebiyle durum eklerinin yerine getiremedikleri görevlere yardımcı oldukları söylenebilir. Bu sebeple biz de edatları eklendikleri kelimenin bünyesindeki durum eklerinin çeşitlerine göre sınıflandıracağız.

1.3.5.1.1. Yalın Durum İsteyen Edatlar

1.3.5.1.1.1. ancaḳ

Ammā bunuñ Zühre ile hemān ancaḳ muḳārene ile tesdīsi vardır. (53b/25)

1.3.5.1.1.2. bile

Eger Şems bile bulunmuş olur ise ve hüccāc aḥvāli ve ḥarameyn-i şerīfeyn ḫuṣūṣunda niçe ḫayırlu işler ẓuhūra getürüp devlet ve şevketleri ziyāde ḳuvvet bulmasına. (6b/4)

Eger Şems ol yıldızlar ile bile olsa sefer pādişāh ile ola. (16a/13)

Eger ʿUṭārid bile bulunsa veyā muttaṣıl bulunsa ṣāʿiḳalar ve rücūm ve züzüvābe miṣillü ʿalāmetler belüre. (17b/15)

1.3.5.1.1.3. ile

Mercūdur ki müstefīd olan erbāb-ı istiʿdād ḫayır ile yād ḳılalar. (1b/6)

Tafṣīl olunsa söz uzanur bu ḳadar ile iktifā olundı ve's-selām. (15a/24)

Giceler ile oġrılar çoḳ olup ʿavāmda ve fāsıḳlarda ḫastalıḳ ve ölüm çoḳ olmasına. (34a/23)

Nāfiᶜ yaġmurlar yaġa ḥāmile ḫātūnlar ḳolaylıḳ ile ṭoġuralar. (42a/1)

Aḥvāl-i ᶜUṭārid her ḳanġı kevākib ile ittiṣāl iderse ol kevkebiñ mizācına tābiᶜ olur yaᶜnī naḫs kevkeb ile ittiṣāl iderse naḫs olur. Saᶜd kevkeb ile ittiṣāl iderse saᶜd olur. (53b/21)

1.3.5.1.1.4. gibi

İḳlīm-i Mıṣr iḳlīm-i Rūm iḳlīm-i ᶜAcem didükleri gibi yaᶜnī vilāyet-i Mıṣr ve vilāyet-i Rūm ve vilāyet-i ᶜAcem dimekdir. (2a/6)

Ve ḳāᶜide-i külliye budur ki burc-ı ᶜāşiri pādişāh ṭāliᶜ farż idüp sāᵓir ḥāneleriniñ aḥkāmını ṭāliᶜ-i mevlūd gibi istiḫrāc iderler. (3b/3)

Eger baᶜżı delīller daḫı olursa küsūf ve ḫusūf gibi ḥükm ḳavī olmasına. (5b/8)

Ḥiṣār cenkleri ve ṣaḥrā cenkleri gibi ola. (16b/26)

Ve bunuñ daḫı Şems ile teṣlīṯi ve terbīᶜi ve tesdīsi ve muḳābele ve muḳārenesi olmaz Zühre gibi. (53b/23)

1.3.5.1.1.5. degil

Sāᵓir şehirlerin ṭāliᶜin çıḳarmaḳ lāzım degildir. (2a/1)

Yoḫsa meşhūr olan aḳālim-i sebᶜa murād degildir. (2a/7)

1.3.5.1.1.6. içün

Eger Müşterī beşincide bulunsa evlādları doġup şāżlıḳlar ḳılmasına ve ṣulḥ ve ṣalāḥ içün ḫākpāylerine elçiler gelüp her ṭarafdan ḫayır ḫaberler işidilmesine ve tuḥf ve armaġanlar ve niçe hediyyeler gelmesine delālet ider. (6a/9)

Eger Mirrīḫ üçüncide bulunsa av ve şikār içün yaḳın yirlere ḥareketleri çoḳ vāḳiᶜ olmasına ve aḳrabālarından baᶜżılarına iḥtimāldir ki żararları doḳunmasına. (7a/8)

İmdi ḳırān-ı naḫseynden ṣoñra otuz yıla varınca her yıl fitneden ne ẓuhūr idecegin bilmek içün ol yılıñ ṭāliᶜi ḳırān ṭāliᶜile ne münāsebet üzere ise ol yılda fitne ve cenk aḥvāli andan istiḫrāc olunur. (19a/10)

Şems bā Müşterī delālet ider ki ḳāżīler ve imāmlar arasında ḫuṣūmet olup ulular bu ṭāᵓifeye raġbet ideler ve ᶜulemā arasında dīn ü meẕheb içün mübāḥaṣe ve mücādele olmasına. (48a/17)

1.3.5.1.1.7. üzere

Ve eger bir meẕheb veyā bir bidᶜat ẓuhūr itse ol meẕheb ve ol bidᶜat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidᶜat ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliᶜinden görmek gerekdir. (2b/1)

Bu üslūb üzere ki şekl-i zāyiçe budur. (3b/10)

Nücūm iḳtiżā itdügi üzere eger ṭāliᶜleri ve ṣāḥib-i ṭāliᶜleri saᶜd ise ve Müşterī mesᶜūd ise saᶜādetlerine ve devletleriniñ ziyādeligine delālet ider. (13b/9)

Pes kitābda Mirrīḫle Zuḫaliñ terbīᶜinde yazdıḳları aḥkām ziyāde żaᶜaf üzere geçüp çoḳluḳ olmamaġa delāletdir. (19a/24)

Fużalā ve ehl-i dīvān ve bāzirgānlar ve ehl-i bāzārıñ ḥālleri eyülük üzere ola. (41b/23)

1.3.5.1.1.8. ḳadar

Ve bir mücerreb daḫı budur ki derece-i ṭāliᶜ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdikden ṣoñra ola. (15a/13)

Tafṣīl olunsa söz uzanur bu ḳadar ile iktifā olundı ve's-selām. (15a/24)

1.3.5.1.1.9. aṣlā

Eger Reʾs sekizincide bulunsa aṣlā ḫavf ve ḫaṭar vāḳiᶜ olmayup cemīᶜ muʾlimāt ve āfātdan sālim olmaḳlarına. (12b/2)

Bir daḫı maᶜlūm ola ki Şemsiñ Zühre ve ᶜUṭārid ile tesdīsi ve teşlīşi ve terbīᶜi ve muḳābele ve muḳārenesi olmaz aṣlā. (53b/12)

1.3.5.1.1.10. keẕālik

Böylece anlamı katar.

Keẕālik Yemende Ṣanᶜā şehriniñ ṭāliᶜinden Yemende cemīᶜ şehirleriñ aḥkāmı aḫẕ olunur. (2a/12)

Keẕālik ḳażāt ve fuḳahā ve eşrāf arasında ᶜadāvet ekābir ve dindār ve zāhidler arasında ḫastelik ve mevt baᶜżı yirlerde ḳaḥṭ ve ġalā ve çekirge ẓuhūr ide. (36b/16)

1.3.5.1.2. Ayrılma Durumu İsteyen Edatlar

1.3.5.1.2.1. +dAn ṣoñra

İmdi bu ḳāᶜideler maᶜlūm olduḳdan ṣoñra bilgil ki ṭāliᶜ-i sāldan beş dürlü ḥükm istiḫrāc olunur. (2b/7)

Şimden ṣoñra ṣāḥib-i ṭāliᶜ nice menḫūs olur anı bilmek gerekdir. (14a/26)

İmdi taḥvīlden yetmiş beş gün geçdükden-ṣoñra cenk olmaġa başlar. (16b/9)

Pes bu ḳırānlardan ṣoñra ġayrı kevkebleriñ ḳırānından ᶜālemde çoḳluḳ ḥavādiṯ-i ᶜaẓīme ẓuhūr itmez ve ḳırānātdan ṣoñra kevākibiñ muḳābeleleri iᶜtibār olunur. Muḳābeleden ṣoñra terbīᶜleri iᶜtibār olunur. (19a/12)

1.3.5.1.2.1. +dAn ötüri

Eger Müşterī altıncıda bulunsa yaramaz fiʿillü niçe kimseler inṣāfa gelüp şer ü şūrdan ferāġat itdüklerinden ötüri mesrūr olmalarına ve ḫuddām ve muḳarreblere ziyāde iḥsānlar ḳılmalarına. (6a/12)

Eger Şems yedincide bulunsa şarḳ mülklerinden birisi ġālibā Ḳızılbaşdan ʿadāvet ẓāhir olmaḳ ve ol cāniblerde ḳarışıḳlıḳlar oldıġından ötüri mütefekkir olmaḳlarına. (8b/3)

Hevāda taġayyür ve zelzele ḳorḳusı baʿżı yirler ḫarāb olup gemilerde furtunalardan ötüri ḫarīḳ āfet ola. (43b/4)

1.3.5.1.2.1. +dAn ġayrı

Ammā bu ikisinden ġayrısı yaʿnī Zuḫal ve Mirrīḫden ġayrı ṣāḥib-i ṭāliʿ olsalar ol vaḳt ol yıldızıñ naḫs olması yā Zuḫale veyā Mirrīḫe her ḳanġısına gerekse olsun yā muḳārin veyā muḳābil veyā terbīʿ bulunsa aña menḫūs dirüz veyāḫūd muḥteriḳ veyā hübūṭda veyā ricʿatda bulunsalar menḫūsdur dirüz. (14b/6)

Eger burūc-ı maṭardan ġayrı burcda cemʿ olsalar çoḳluḳ şedīd ü medīd olmaya. (17a/15)

Mülūk-ı ʿArab ile mülūk-ı Fārs arasında ḫuṣūmet nāsda fitne ve birbiri üzerine ʿadāvet Şām meliki yirinden ḳalḳup memleketinden ġayrı yire intiḳāl idüp raʿiyyete ʿadālet ide. (38b/23)

1.3.5.1.3. Yönelme Durum İsteyen Edatlar

1.3.5.1.3.1. +A göre

Baʿde ol yılda ḫusūf ve küsūfdan ne vāḳiʿ olursa anıñ daḫı aḥkāmı ne burcda küsūf oldīsa ve ḳanġı kevkeb müdebbiri ise aña göre beyān olunur. (3a/5)

Ve daḫı taḥvīl Şems gündüz idi ise Şemsiñ ḳuvveti ve żaᶜafına göre ḥükm virilür. Eger taḥvīl gice idi ise Ḳameriñ ḳuvveti ve żaᶜafına göre ḥükm virilür. (3a/12)

Ve muṭlaḳā Ḳameriñ ḳuvvetine ve ẓaᶜafına ve saᶜādetine ve nuḫūsetine göre ḥükm olunur. (14a/14)

1.3.5.1.3.1. +A dek

Ammā ḳırān vaḳtinde Zuḫal müstaᶜlī bulunsa yigirmi yıla dek ᶜālemde ḳaḥṭ ola. (18b/13)

Ammā millet-i İslāmiyye aḥvāli ve ᶜālemde fitne ve fesāddan ne ẓuhūr ideceği ḳırān-ı naḫsın oldıġı yılıñ ṭāliᶜinden istiḫrāc olunur tā otuz yıla dek. (19a/5)

Eger yigirmiden otuza dek ise vech-i s̱ālis̱dedir. (51a/19)

Kānūn-ı s̱ānīniñ yigirminci gününe dek üç yüz yigirmi altı ᶜaded bulundı. (50b/15).

1.3.5.1.3.1. +e degin

Eger ondan yigirmiye degin ise vech-i s̱ānīdedür. (51a/18)

1.3.5.2. Bağlama Edatları

Bağlama edatları; kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil ve anlam yönünden birbirine bağlayan ve bu unsurlar arasında taşıdıkları anlam ve işlev doğrultusunda çeşitli anlam ilişkileri kuran edatlardır.

Eski Türkçede çeşitli tekit edatları bir manada bağlama görevi yüklense de günümüzde karşılaştığımız anlamda bağlama edatları görülmez. Türkçenin içsel pratiklerinde eş değerli unsurların bağlanması isim-fiil, sıfat-fiil ve özellikle zarf-fiiller yoluyla gerçekleştirilir. Bazı araştırmacılar, Türkçede bağlama edatlarının İslamiyet

ile tanışma sonrasında yazı dilimizde etkilerini yoğun biçimde gördüğümüz Arapça ve Farsçanın etkisiyle ilk defa Karahanlı Türkçesi döneminde ortaya çıktığını ifade eder.[89]

1.3.5.2.1. ammā

Metinde bu bağlaç cümle başlarında söze giriş amaçlı da kullanılmaktadır.

Ammā ḳāʿide oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı şehir muʿaẓẓama ve taḫtgāh ise anıñ ṭāliʿiñ çıḳarup andan ḥükm yazalar. (1b/12)

Lakin şu daḫı maʿlūm ola ki bu Şemsden ve Ḳamerden olan ḥükm ḥükm-i ʿāmdur, ʿāmme-i mülūka yarar ammā ḫāṣṣ bir mülküñ pādişāhınıñ aḥvāli ve aḥkāmı ʿāşirden ve ṣāḥib-i ʿāşirden maʿlūm olur. (3a/13)

Ammā Reʾs ṭāliʿde olsa duʿā ve münācātlar tīz revā olmasına ve baʿżı nesneler ḫāṭır-ı şerīflerine ḳable'l-vuḳūʿ ilhām olmasına. (12a(9)

Fārs ile Türk arasında muḥārebe ve ekṣer memālik üzerine āʿdā ḥareket ṣoñra ḫalāyıḳ üzerine selāmet ve sürūr ẓuhūr ide. Ammā ʿulemāda ve zāhid kimesnelerde çoḳ ḫastelik ve mevt ola. (37a/9)

Ammā ki ʿavāmü'n-nāsda ġam ve endūh ve ḳoyunda āfet ola. (41a/6)

1.3.5.2.2. ancaḳ

Ammā bunuñ Zühre ile hemān ancaḳ muḳārene ile tesdīsi vardır.

[89] Zeynep Korkmaz tarafından 'bağlaçlar' olarak isimlendirilen bağlama edatları hakkında ayrıntılı bilgilere, çeşitli çalışmalara ve tartışmalara ulaşmak için: Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 1091-1093.

1.3.5.2.3. çün

Çün Şems şerefe irişe delālet ider ki begler ve pādişāhlar ve ḥākimlerde ḳuvvet ve saʿādet ve āʿyān ve eşrāfda devlet ve izdiyād-ı cāh u menzilet ve reʿāyāya ʿadl ve merḥametlerine. (45a/18)

1.3.5.2.4. eger

Ve eger bir meẕheb veyā bir bidʿat ẓuhūr itse ol meẕheb ve ol bidʿat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidʿat ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliʿinden görmek gerekdir. (2b/1)

Eger taḥvīl gice idi ise Ḳameriñ ḳuvveti ve żaʿafına göre ḥükm virilür. (3a/13)

Eger Zuḫal üçüncide bulunsa ki Ḥūtdur yaḳın mekānlara naḳl ü ḥareketleri ziyāde vāḳiʿ olmasına ḫuṣūṣā deryā yüzünde gemi ile. (4a/7)

Eger ictimāʿ Ş̱evrde olsa delālet ider ki nebātātda ve çiçeklerde ve dört ayaḳlu ḥayvānlarda fesād ve āfet olup misāfirler ḥareket idüp hevāda taġayyür ve çoḳ binālar ve yapular (10) ola. (41a/7)

Eger şühūr on ikiden zāʾid gelürse on iki ay ṭarḥ idüp bāḳīsi ondan nāḳış ise olduġı burcuñ evāyilindendir yaʿnī vech-i evvelindedür. (51a/17)

1.3.5.2.5. ger

Āḫirü'l-emr ger eyüler yaramazlara ġālib olup fāsıḳ ve fācirler tövbe ideler. (39a/1)

1.3.5.2.6. ile

Ve bir mücerreb daḫı budur ki derece-i ṭāliᶜ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdikden ṣoñra ola. (15a/13)

Mirrīḫ bu ṣuretde eger ṭāliᶜ ile ᶜāşir arasında bulunsa fitne ve ḫavāricī Şarḳla Şimāl arasında yaᶜnī ᶜAcem serḥadları ṭarafında olan vilāyetlerden belüre. (16a/6)

Ehl-i İslām ile Efrenc arasında ḥarb ve ḳıtāl olup ḳanlar dökülüp reᶜāyā ve ᶜavāmü'n-nās vaṭanlarından ayru düşeler. (24b/2)

1.3.5.2.7. imdi/şimdi

İmdi Ḳızılbaş ḫalḳınıñ aḥvāli Erdebīl ṭāliᶜinden yoḳlanmaḳ gerekdir. (2b/4)

İmdi ẕillet ḫānesi Ḳavs oldı. (4a/2)

İmdi her ne yirde cenk olsa Mirrīḫ bulunduġı rubᶜa arḳa virenler ġālib ola. (15b/15)

Her biri ṭāliᶜiñ ḳaçıncı ḫānesinde bulunur anlarıñ daḫı ᶜalā ḥidetin ḥükümleri vardır ki şimdi beyān olunur. (5a/7)

1.3.5.2.8. ḳaçan

İmdi derece-be-derece ḳaçan olursa ol vaḳitde ola veyāḫūd Mirrīḫ delīl-i cenk olup rābiᶜde bulunsa derece-i ṭāliᶜ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece olursa ol-ḳadar gün ṣoñra ola. (16b/4)

Ḳaçan Zuḫal Reʾs ile ḳırān itse delālet ider. (41b/7)

1.3.5.2.9. ḳaçan kim

Zühre ve ᶜUṭārid ve Ḳamer kevkeb-i maṭardır her ḳaçan kim ṭāliᶜ-i sene işbu burclardan birisi olsa ol yılda yaġmur çoḳ yaġmasına delīldir. (17a/10)

1.3.5.2.10. ki

Mercūdur ki müstefīd olan erbāb-ı istiᶜdād ḫayır ile yād ḳılalar. (1b/6)

Eger burc-ı s̱ābitde ise ekṣer budur ki ḳalᶜa muḥāṣaraları ola. (16b/27)

Leṭāyifü'l-Kelāmda eydür ki bir kimesne ẓāhir ola ki peyġambarlıḳ daᶜvāsın ide ve şerīᶜat ᶜādetlerin duta ve ḫalḳı ḥaḳḳa daᶜvet idüp ᶜilm-i taᶜbīrden ḫaberdār ola ve ḫalāyıḳı kendüye muṭīᶜ eyleye ve bir ṭāᵓife gidüp bir ġayrı ṭāᵓife peydā ola. (33a/2)

1.3.5.2.11. her bār ki

Ve daḫı her bār ki işbu yaġmura delīl olan kevkebler Mirrīḫ'e muttaṣıl bulunsalar ᶜaẓīm şimşekler ve gürüldiler olmaġa delāletdir. (17a/23)

Her bār ki bu iki kevkeb biri hevāyī burcda muḳāren olsalar ve birbirine hevāyī burclarda muttaṣıl olsalar ziyāde şedīd yiller esmege delālet ider. (17b/25)

Ve her bār ki ḥażīżine vara ol vaḳitde ucuzluḳ ola. (18b/3)

Her bār ki olmuşdur ᶜālemde ᶜaẓīm fesādı ẓāhir olmuşdur. (24a/8)

1.3.5.2.12. kim

Maᶜlūm ola kim her senede Şems Ḥamel burcuna taḥvīl itdügi vaḳtiñ ṭāliᶜine ṭāliᶜ-i sāl dirler her şehriñ ufḳunda bir olmaz. (1b/7)

Ve her ḳanġı yıldız kim on ikincide bulunsa hübūṭundan ve ḥażīżine müteveccih ola ol yıldızıñ mensūbları ol yılda ucuz ola. (18a/25)

Zuḫal ḳanġı burcdadır bilmek dileseñ ṭarīḳi budur kim tārīḫ-i hicreti otuzar otuzar ṭarḥ idüp otuz yā otuzdan nāḳış ḳalanı Ḥamelden ibtidā idüp her burca ikişer buçuḳ ᶜaded taḳsīm eyle. (51a/11)

1.3.5.2.13. nite kim

Ve ᶜulemā ve ḳażāt aḥvāli üçünci ḫāneden istiḫrāc olunur yaᶜnī ṭāliᶜ-i senesiniñ üçünci ḫānesini ṭāliᶜ diyü yazup ve sāᵓiri ḫāneleri daḫı yazup kevākibi yirlü yirine vażᶜ idüp iḳtiżā itdügi üzere ḥükm ideler nite kim pādişāh aḥkāmında beyān olundı. (13b/13)

Nite kim vüzerā ve ümerā andan istiḫrāc olunur. (14a/6)

Nite kim Müşterī ḥulūl itdigi burcларıñ vilāyetlerinde ucuzluḳ olduġı gibi ve her ḳanġısında Zuḫal ṭāliᶜ içinde bulunsa ol yılda ḳaḥṭ ola. (18b/6)

1.3.5.2.14. pes

Pes bunlar taḥrīr olduḳdan-ṣoñra yine her yılda kevākibiñ ḳırānında ve muḳābelāt ve terbīᶜātından ve teslīsāt ve tesdīsātından ve şeref ve hübūṭ ve ricᶜat ve istiḳāmet ve iḥtirāḳından her ne ḥāl vāḳiᶜ olursa anıñ aḥkāmı ol ay içinde beyān olunur. (3a/2)

Pes bunlar maᶜlūm olduḳdan-ṣoñra bilgil ki bu dört nesne yaᶜnī ṭāliᶜ ve ṣāḥib-i ṭāliᶜ ve Şems ve Ḳamer eger hep menḫūs bulunsalar ol yılda mevt ᶜaẓīm olup ḫalḳ çoḳ telef ola. (14b/18)

Pes bu ḳırānlardan ṣoñra ġayrı kevkebleriñ ḳırānından ᶜālemde çoḳluḳ ḥavādiṯ-i ᶜaẓīme ẓuhūr itmez ve ḳırānātdan ṣoñra kevākibiñ muḳābeleleri iᶜtibār olunur. (19a/12)

1.3.5.2.15. pes imdi

Pes imdi ṭāliᶜ nice naḫs olunur bilindi. (14a/25)

Pes imdi üç yüz dört ᶜaded taḳsīm olunduḳda on iki ᶜaded bāḳī ḳaldı. (50b/22)

Pes imdi saᶜādetde ve nuḫūsetde berāber olurlar. (53a/22)

1.3.5.2.16. tā ki

Eger Zühre sekizincide bulunsa baᶜżı muḫālif ṭaᶜāmlardan iḥtirāz oluna tā ki żarar çekmeyeler. (9b/2)

1.3.5.2.17. ve

Eger Mirrīḫ beşincide bulunsa evlādlarından baᶜżıları ṣafrā ve ḥarāretden müteşekkī olup mizācları mütekeddir olmasına ve cenk ve ḳıtāl ḫaberleri ve fetḥ ve fütūḥ müjdeleri çoḳ gelmesine ve bu yılda gelen elçilere ziyāde ᶜitāb ve ḫiṭāb olunup baᶜżıları iḥtimāldir żarar çekilmelerine. (7a/13)

Meşelā Ḥamel ve Ṣevr ve Ḳavs ve Cedyde olsa ḳoyunda ve ṣıġırda ve atda ve devede ḳırān ola. (15a/18)

ᶜUṭārid Zühre ile Ḥamel burcunda olsa naḳḳāş ve ḫaṭṭātlar ve bezzāzlar aḥvāli gökçek olup ḫalḳ sāz u söze raġbet olmaġına ve zinā ve livāṭa ve yaramaz fiᶜiller belürmesine ve hevāda iḫtilāf ve raᶜd ve berḳ olmasına ve ve bāzārlarda dellāllar ile ḫᵛāceler beyninde ġavġa ve nizāᶜıñ ve fırṭına ve baᶜżı yirden ḫaberler gelmesine. (20b/8)

1.3.5.2.18. u/ü

Eger Şems onuncıda bulunsa salṭanat ve ḥükūmetde ziyāde şān u şöhret virüp ᶜadāletleri şāyiᶜ olmasına ve ziynetlü ve şöhretlü ḥākimleri eṭrāf bilāda irsāl ḳılmaḳlarına. (8b/8)

Teşlīş-i Şems bā Müşterī delālet ider ki pādişāhlar arasında ṣulḥ ve ṣalāḥ olup vüzerā ve eşrāfıñ izdiyād-ı cāh u mertebelerine ve bay ve devletlülerde sürūr ve neşāṭ mülūkda ᶜadl ve inṣāf ve ẓulm ve cevrde noḳṣān ola. (47b/19)

Mirrīḫ delālet ider ki ᶜavāmü'n-nās arasında sipāhile dōstluḳ nāsda fısḳ u fücūra meyl ve oḳ atmaġa ziyāde raġbet olmasına. (49a/17)

Hevāda ḳarañluḳ sipāhda lehv ü ṭarab oġlanlar ve ᶜavratlar mizācında ḥarāret ve yaramaz işlere meyl ve raġbet ola. (26b/12)

Ve umūr-ı dīn ü devletde ᶜaẓīm taġayyür vāḳiᶜ olup ġarīb ve ᶜacīb ḫādiṣeler peydā olmasına. (33a/5)

Erbāb-ı devlete hemm ü ġam irişüp vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde ḥüsn-ü-ḥāl ola. (34a/1)

1.3.5.2.19. yaᶜnī

Pes bunlar maᶜlūm olduḳdan-ṣoñra bilgil ki bu dört nesne yaᶜnī ṭāliᶜ ve ṣāḥib-i ṭāliᶜ ve Şems ve Ḳamer eger hep menḫūs bulunsalar ol yılda mevt ᶜaẓīm olup ḫalḳ çoḳ telef ola. (14b/18)

Ve daḫı ol yılda ẓuhūr idecek marażlar ne vaḳtdür bilmek murād olunsa altıncı ḫāne ṣāḥibi olan yıldıza varınca derece-i ṭāliᶜden ḳaç derece ise yaᶜnī derece-i ṭāliᶜ ile ol kevkebiñ arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdin-ṣoñra ẓāhir ola veyāḫūd ol kevkeb derece-i ṭāliᶜe geldikde ola yaᶜnī ol kevkebiñ seyr-i taḳvīm[ī]si ṭāliᶜe geldikde ola. (15a/5)

Vüzerā oġlanlarından yaᶜnī oġullarından birisi fevt ola. (36a/25)

1.3.5.2.20. zīrā

Eger Zuḥal üçüncide bulunsa ki Ḥūtdur yaḳın mekānlara naḳl ü ḥareketleri ziyāde vāḳiᶜ olmasına ḫuṣūṣā deryā yüzünde gemi ile. Zīrā ābī burc olmaġın böyle iḳtiżā ider. (4a/7)

Meṣelā altıncı ḫāne Ḥamel ola baş aġrısı çoḳ ola. Zīrā baş Ḥamele müteᶜalliḳdür. (14b/24)

Tesdīsleriñ mertebesi bir olur. Zīrā vaḳt olur ki ayda veyā bir haftada veyā bir günde birḳaç yıldız biribiriyle muttaṣıl bulunur. (19a/17)

Pes kitābda Mirrīḫle Zuḥaliñ terbīᶜinde yazdıḳları aḥkām ziyāde żaᶜaf üzere geçüp çoḳluḳ olmamaġa delāletdir. Zīrā teṣlīṣiñ ḥükmi anı bozdı. (19a/24)

Ammā baᶜżı vaḳitde naḫs olurlar. Zīrā Şems tesdīs ve teṣlīṣ naẓarında saᶜd olur. (53a/6)

1.3.5.3. Karşılaştırma-Denkleştirme Edatları

1.3.5.3.1. hem ... hem

Meṣelā rāciᶜ olsalar yāḫūd hübūṭda yā vebālde veyā muḥteriḳ bulunsalar hem naḫs ve hem menḫūs bulunmuş olurlar yaᶜnī Zuḥal ve Mirrīḫ ve bir yüzden daḫı menḫūs olurlar. (14b/2)

Her ḳanġı ṣāḥib-i ṭāliᶜ ise eger Mirrīḫ eger Zuḥal bu ṣuretde hem naḫs ve hem menḫūsdur. (14b/5)

1.3.5.3.2. ne ... ne/ne ... ve ne

Ve ᶜUṭārid ile Zuḥal tesdīsinden ne saᶜādet ve ne nuḫūset iki ortasında bir nesne bir mertebedür. (19a/21)

Ammā terbīᶜde ve muḳābelede ne saᶜādet ve ne nuḥūset irişdürür. (53a/21)

1.3.5.3.3. yā

Ve bir ḫāricī yā bir müddeʿī ẓāhir olsa ol ḫāricī veyā ol müddeʿī aḥvāli ibtidā ḳanġı şehirden ḫurūc itdīse ol şehriñ ṭāliʿinden maʿlūm olur. (2b/5)

Eger Ẕeneb altıncıda bulunsa belden aşaġa baʿżı ʿillet ḥareket etmesine yā bevāsir ve meṣāne ve bunuñ emṣāli nesnelerden iḫtimāldir mizāc-ı şerīflerinde nevʿen küdūret ẓāhir olmaġına ve baʿżı ezell ve alçaḳ kimesneler arasında güft ü gū işidilüp bu sebebden elem çekmelerine. (13a/7)

Meṣelā rāciʿ olsalar yāḫūd hübūṭda yā vebālde veyā muḫteriḳ bulunsalar hem naḫs ve hem menḫūs bulunmuş olurlar yaʿnī Zuḥal ve Mirrīḫ ve bir yüzden daḫı menḫūs olurlar. (14b/2)

1.3.5.3.4. veyā

Ve eger bir meẕheb veyā bir bidʿat ẓuhūr itse ol meẕheb ve ol bidʿat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidʿat ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliʿinden görmek gerekdir. (2b/1)

eger Zuḥal altıncıda olup rāciʿ veyā muḫteriḳ bulunsa mizāc-ı hümāyūnlarında cüzʾī żaʿaf olmaḳ ve emrāż-ı bārideden nevʿen müteʾellim olmaḳlarına. (4a/15)

Eger Mirrīḫ sekizincide bulunsa āteşden veyā demürden bedenlerine bir eṣer doḳunmasına veyā bir zehirlü canāverden daḫı niçe ḫavf ve ḫaṭar çekilmesine. (7b/6)

(...) meyve ve dıraḫtlara issi yillerden mażarrat irişüp vaḳitsiz ṭolu veyā şedīd issiden tebāh olmaḳlarına (...) (23a/17)

1.3.5.3.5. veyāhūd

Ammā tesdīsde veyāḫūd teslīsde bulunsa ne saʿādet ve ne nuḫūset irişdürür. (53b/1)

Şems menḫūs olmaḳ münkesif olmaḳ veyā Zuḫaliñ ve Mirrīḫiñ muḳārenesinde veyāḫūd muḳābelesinde veyā terbīʿinde bulunsa ol vaḳt Şems menḫūsdur. (14b/12)

(...) derece-i ṭāliʿ ile ol kevkebiñ arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdin-ṣoñra ẓāhir ola veyāḫūd ol kevkeb derece-i ṭāliʿe geldikde ola (...) (15a/7)

İmdi derece-be-derece ḳaçan olursa ol vaḳitde ola veyāḫūd Mirrīḫ delīl-i cenk olup rābiʿde bulunsa derece-i ṭāliʿ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece olursa ol-ḳadar gün ṣoñra ola. (16b/4)

1.3.5.4. Kuvvetlendirme Edatı

Metindeki tek kuvvetlendirme edatı daḫı'dır. Aynı zamanda bağlama göreviyle de kullanılmaktadır.

daḫı:

Baʿde ol yılda ḫusūf ve küsūfdan ne vāḳiʿ olursa anıñ daḫı aḥkāmı ne burcda küsūf oldīsa ve ḳanġı kevkeb müdebbiri ise aña göre beyān olunur. Anıñ daḫı teʾsīri görinen yirlerde olur görinmeyen yirlerde olmaz. (3a/5)

İmdi ṭāliʿ-i mevlūd gibi bunuñ daḫı aḥkāmını istiḫrāc eylemek lāzımdır. (4a/2)

İmdi ṣāḥib-i ṭāliʿ niçe menḫūs olur bilindi ise Şems ve Ḳamer daḫı niçe menḫūs olur anı daḫı eydelim. (14b/10)

Nebātāt ve mezāriʿde selāmet daḫı ḫalḳ arasında (9) ṣulḥ ve ṣalāḥ ve ʿulemā ve ḳażātıñ ṭarab ve neşāṭ sürūra meyl itmelerine. (28a/8)

Sünbüleye mensūb olan bilādda eyü kimesnelere baʿżı emrāż irişüp yaramaz eşrārdan daḫı żarar göreler. (28a/16)

Ve ekṣer aḳālīmde fesād ve yaġmā ve ġārāt daḫı ekinlere çekirgeden mażarrat irişe ve baʿżı mülūk ve ümerāda mevt olup niçe begler ḥabs ile helāk olalar. (31a/10)

1.3.2. Fiil

Fiiller, varlıkların yaptığı işleri, hareketleri ve oluşu çekim ekleri yardımıyla şahıs ve zamana bağlı olarak ifade eden kelimelerdir. Fiil kavramı üzerine en toparlayıcı tanımlardan birini yapan M. Kaya Bilgegil, fiillerin gerçek ya da varsayımsal varlıklarla nitelikleri ilişkili olan bir eylemin zaman içinde gerçekleşme durumuyla ilgili haber yahut dileği bildiren veya eylem söz konusu edilmeden gerçek ve varsayımsal varlıklarla nitelikler hakkında verilen hükmü ifade eden kelimeler olduğunu söyler.[90]

İsimler gramer açısından bağımsız kelimeler olmasına karşın fiiller bağımsız değildir, onların karşıladıkları iş ve hareketler ancak isimlerle olan ilişkileri dahilinde ortaya çıkar. Fiiller, kök ve gövde durumdayken isimlerle ilişkiye giremez. İsimlerle karşılıklı olan ilişkiye girebilmek ve asıl işlevlerine yerine getirebilmek için için kişi, kip, zaman ve görünüş çekimlerine girmeleri gerekir.[91]

1.3.2.1. Fiil Türetme Ekleri

1.3.2.1.1. Fiilden Fiil Türetme Ekleri

1.3.2.1.1.1. Ettirgenlik Eki

Ettirgen fiiller öznenin aracılık ettiği eylemleri gösterir, bu fiillerin türetilmesinde metnimizde kullanılan ekler -t-, -dur-, -dür-, -r-, -ır-, -ur-, -ür-, -gür- 'dür. Bu ekler, Eski Türkçe döneminden itibaren işlek biçimde kullanılmaktadır. Bu eklerden -gür, Eski Oğuzca döneminde kullanılmasına rağmen Türkiye Türkçesinde

---

[90] M. Kaya Bilgegil, **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara, Güzel İstanbul Matbaası, 1964, s. 260.; Fiil kavramı hakkında farklı tanımlar ve görüşler için bk. Mustafa Nihat Özön; Kemal Demiray, **Alıştırmalı Dilbilgisi**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1948, s. 60.; Tahir Nejat Gencan**, a.g.e.**, s. 184; Tahsin Banguoğlu, **Türkçenin Gramer**i, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011, s. 408.; Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 217.; Necmettin Hacıeminoğlu, **Yapı Bakımından Türk Dilinde Fiiller**, İstanbul, Cönk Yay., 1984, s. 9.

[91] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 527.

işlekliğini yitirmiştir. Ayrıca Eski Türkçede sedasız şekillerinin de bulunduğu -dUr ekinin başındaki ünsüz Oğuz yazı dilinde tamamen sedalılaşmıştır.

Eski Türkçe döneminde ettirgenlik eklerinin yalnızca yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktaydı. Metnimizde de ettirgenlik eklerinin biri hariç hepsinin sadece yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktadır. Yalnızca art-ır-maġ-a (19b/3) örneğinde düz ünlülü örneği tespit edebiliyoruz.

yap-dur-up (11a/8), ḳal$_{ḳ}$-dur-up (20b/2), iriş-dür-e-ler (45b/7), ge$_{l}$-tür-üp (6b/6), bel-ür-e (16a/8), düş-ür-mek-leri-n-e (19b/20), doġ-ur-ma-ları-n-da (28a/27), ṣav-$_{u}$r-ul-a (18a/10), uza-t-up (22a/20), art-ır-maġ-a (19b/3), ir-gür-me-leri-n-e (9b/9).

1.3.2.1.1.2. Edilgenlik Eki

Edilgen fiiller öznenin yapılan eylemde pasif veya belirsiz olduğunu gösterir, bu fiillerin türetilmesinde metnimizde kullanılan ekler, ünsüzle biten köklerde -l-, -ıl-, -il-, -ul-, -ül-; ünlü ile yahut -l sesi ile biten tabanlarda -ın-, -in-, -un-'dur.

Eski Türkçe döneminde ekin bünyesine aldığı yardımcı ünlü dudak uyumuna riayet eder. Eski Oğuzca döneminde yuvarlak ünlülü fiillerde ekin düz şekillerinin de kullanıldığı görülür. Metnimizde edilgenlik ekleri, bazı örneklerde aynı tabana hem düz hem yuvarlak yardımcı ünlülü biçimde eklenmektedir.

al-ın-ur (14a/5), āteş+le-n-e (34b/13), baġ+la-n-ma-sı-n-a (8b/12), bil-in-di (14a/26), bul-un-muş (16b/8), çal-ın-a (18a/21), ḳıl-ın-up (37a/16), söyle-n-üp (30a/21), ol-un-a (39b/17), ṭut-ıl-up (34b/25) / ṭut-ul-up (46a/17), dök-il-üp (40b/8) / dök-ül-üp (24b/3), dut-ıl-up (9b/14) / dut-ul-ma-sı-n-a (7a/4), gör-il-me-si-n-e (13a/17) / gör-ül-me-si-n-e (7b/10).

1.3.2.1.1.3. Dönüşlülük Eki

Dönüşlü fiiller eylemin özneye dönüşünü gösterir, bu fiilerin türetilmesinde metnimizde kullanılan ekler, -n- ve -in-'dir. Dönüşlülük eki, edilgenlik eki gibi Eski Türkçede uyuma dahil iken Eski Oğuzca döneminde yuvarlak ünlülü fiillerde düz yardımcı ünlülü şekillerin kullanıldığı görülmektedir.

inci-n-me-leri-n-e (26a/13), idin-üp (50b/27), ṣaḳ-ın-maḳ (9b/4), uza-n-ur (15a/24), gör-in-en (3a/7), gör-in-me-y-en (3a/8).

1.3.2.1.1.4. İşteşlik Eki

İşteş fiiller, bir işin karşılıklı yahut birlikte yapıldığını gösterir, bu fiillerin türetilmesinde kullanılan ekler, -iş- ve -uş-'tur.

ir-iş-e-ler (42a/1), id-iş-se-ler (18a/1), ḳav-uş-ma-mış-lar (16b/4).

1.3.2.1.1.5. Olumsuzluk Eki

Olumsuzluk tabanı -ma-, -me- ekiyle kurulur, bu ek Türkçenin her devrinde aynı şekil ve fonksiyonlara sahip olarak kullanılagelmiştir.

ḳavuş-ma-mış-lar (16b/4), ḳıl-ma-y-up (7b/12), ol-ma-ma-sı-n-a (8a/11), var-ma-mış-dır (51b/3), yaġ-ma-y-up (26a/9), çek-me-y-e-ler (9b/3), eyle-me-dik-leri (12b/12), gel-me-y-e (42a/24), gör-il-me-me-si-n-e (7a/8), gör-in-me-y-en (3a/8).

1.3.2.1.2. İsimden Fiil Türetme Ekleri

1.3.2.1.2.1. +la- / +le-

baş+la-r (16b/9), bes+le-y-en+ler (15a/24), diñ+le-meg+e (10a/1), *sö-z+le-meg+e (22a/1), baġ+la-n-up (47a/14).

1.3.2.1.2.2. +a- / +e-

dil+e-se-ñ (51a/11)

1.3.2.1.2.3. +te-

is+te-r-üz (51a/4)

1.3.2.1.2.4. +At-

düz+et-meg+e (12a/3)

1.3.2.2. Fiil Çekim Ekleri

1.3.2.2.1. Şahıs Ekleri

Fiil çekim ekleri arasında, bildirilen işi veya hareketi kişiye bağlayan eklere şahıs ekleri ismi verilir. Şekil ve zaman eklerinden emir ve istek ekleri, aynı zamanda kişi bilgisini de içermeleri bakımından özel bir yere sahiptir.

Türk dili araştırmacılarının geneli şahıs eklerini üç gruba ayırmaktadır.[92]

[92] Bazı araştırmacılar emir ve istek kiplerinin üzerine gelen şahıs eklerini de ayırarak şahıs eklerini dört grupta ele alır. **bk.** Nurettin Demir; Emine Yılmaz, **a.g.e.**, s. 191.; Geoffrey Lewis, **Turkish Grammar**, Second Edition, Oxford, Oxford University Press, 2002, s. 105.; Paşa Yavuzarslan, "Türk Dilinde Kişi Eklerinin Tarihsel Gelişimi Ve Değişimi", **38. ICANAS (International**

- 1. Tip kişi ekleri: Şahıs zamirlerinin ekleşmesiyle oluşan kişi ekleridir.
- 2. Tip kişi ekleri: Birer iyelik ekiyken zamanla fiil çekimlerinde kişi ekleri olarak da kullanılmıştır.
- 3.Tip kişi ekleri: Fiil kök ve gövdesine getirilen emir eki aynı zamanda kişi ifadesi de taşır.[93]

1.3.2.2.1.1. Zamir Menşeli Şahıs Ekleri

Kişi zamirlerinden gelişen bu şahıs ekleri, metinde geniş zaman, öğrenilen/farkına varılan zaman, istek kiplerinde kullanılmaktadır.

Teklik:

2. Şahıs: -siñ, -sin viresiñ (52a/1), idesin (50b/27), eyleyesiñ (51a/16)

3. Şahıs: Ø ḳopar (15b/5), ider (2a/5), naẓar itmiş (17b/18), olmaya (27a/8).

Çokluk:

1. Şahıs: -üz, dirüz (14b/9), isterüz (51a/4)

3. Şahıs: -lar, -ler yazalar (3b/8), dirler (1b/8), ḳavuşmamışlar (16b/4), dimişler (18b/23).

1.3.2.2.1.2. İyelik Menşeli Şahıs Ekleri

İyelik eklerinden şekillenen bu şahıs ekleri, görülen geçmiş zaman ve şart kipinde kullanılmaktadır.

Congress of Asian and North African Studies) Bildiriler Kitabı, Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., Ankara, 2011, s. 1954.

[93] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 571-572.

Teklik:

2. Şahıs: -ñ dileseñ (51a/11)

3. Şahıs: Ø bulunsa (4a/4), olsa (14b/20), ṭoġsa (15b/18), eylese (15b/17), itse (41b/14), gitdi (51a/24), geçdi ise (52b/2).

Çokluk:

1. Şahıs: -ḳ, -k virdik (50b/18), aldıḳ (52a/23), eyledik (52b/9), ḳanġısında isek (50b/9)

3. Şahıs: -lar, -ler bulundılar (16b/4), olsalar (17a/16), ḳılsalar (12b/6)

1.3.2.2.1.3. Emir Kipindeki Şahıs Ekleri

Emir kipindeki şahıs eklerini emir kipi başlığında ele alınacak. **bk. Emir Kipi**

1.3.2.2.2. Şekil ve Zaman Ekleri

1.3.2.2.2.1. Haber kipleri

1.3.2.2.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman Kipi

Konuşma anından önce yapılan ve konuşanın hareketin gerçekleşip gerçekleşmemesi hakkında kesin bilgiye sahip olduğunu belirten[94] görülen geçmiş zaman eki muhtemelen fiilden isim türeten bir ekten gelişmiştir. İyelik menşeli şahıs ekleriyle çekime girmesi de bu durumu destekler. Fakat ekin Eski Türkçe döneminden itibaren kullanılması ve o dönemde gelişimini büyük ölçüde tamamlamış olması kökeni hakkında kesin yargılara varılmasını güçleştirmektedir.[95]

[94] Hatice Şahin, "Türkçede Zaman Belirleyicileri İle Kip Ve Zaman Eklerinin Uyumu", **Prof. Dr. Fikret Türkmen Armağanı**, Ed. Gülsevin G.; Arıkan M, Kanyılmaz Matbaası, 2005, s. 652.
[95] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 584.

Eski Türkçede ek başında hem sedalı hem sedasız ünsüzle fakat sadece dar ünlülü görülen ek, Eski Oğuzcada 1. ve 2. şahısların teklik ve çokluk çekimlerinde daima yuvarlak ünlülü, 3. şahsın teklik ve çokluk çekiminde ise daima düz ünlülü kullanılmıştır. Tam uyuma girmesi Osmanlı Türkçesi dönemi içerisinde gerçekleşmiştir. Bu nedenle metnimizde dudak uyumuna aykırı örneklerin meydana gelmesine neden olmaktadır.

Teklik:

3. Şahıs: Ø ol-dı (3b/11), git-di (51a/24), boz-dı (19a/26), olun-dı (1b/6)

Çokluk:

1. Şahıs: -dI-k, -dU-k vir-di-k (50b/18), al-dı-ḳ (52a/23), eyle-di-k (52b/9), ṭut-du-ḳ (19a/24), eyle-dü-k (51a/21)

3. Şahıs: dı-lar bulun-dı-lar (16b/4)

1.3.2.2.2.1.2. Duyulan Geçmiş Zaman Kipi

Bu kip eki metnimizde dönemin genel özelliklerine paralelel olarak düz ünlülüdür. Zamir menşeli şahıs ekleriyle çekime giren ekin metnimizde iki örneği bulunur.

Çokluk:

3. Şahıs: -mış-lAr ḳavuşma-mış-lar (16b/4), di-miş-ler (18b/23)

1.3.2.2.2.1.3. Geniş Zaman Kipi

Zamir menşeli şahıs ekleriyle çekimlenen bu ekin olumsuz çekimleri -mAz ekiyle yapılır ve metnimizde sadece teklik 3. şahısda görülmektedir.

İstek eki olan -A, metinde yoğun bir biçimde geniş zaman işleviyle kullanılmaktadır. **bk. İstek Eki**

Teklik:

3. Şahıs: -Ur-Ø, -Ar-Ø, -mAz ol-ur (1b/9), olun-ur (3a/2), bulun-ur (5a/8), uzan-ur (15a/24), gel-ür (19a/2), viril-ür (50b/22), ḳop-ar (15b/5), ider (2a/5), döner (53a/12), ol-maz (53b/13), bulunmaz (53b/26), göstermez (16a/15), itmez (19a/13).

Çokluk:

1. Şahıs: -Ar-üz, -r-üz di-r-üz (14b/9), id-er-üz (4b/17), iste-r-üz (51a/4).

3. Şahıs: -ur-lar, -r-ler menḫūs ol-ur-lar (14b/2), di-r-ler (1b/8)

1.3.2.2.2.1.4. Gelecek Zaman Kipi

Metnimizde gelecek zaman kipinin işlevi istek eki olan -A tarafından yüklenilmiştir. **bknz:** İstek Eki

1.3.2.2.2.2. Dilek kipleri

1.3.2.2.2.2.1. Şart Kipi

Bir kip eki mi yoksa bir zarf-fiil mi olduğu tartışmalı olan[96] -sA eki Eski Türkçede -sAr şeklindeydi. Eski Türkçenin sonlarında sondaki /r/ sesi düşmüş, ek -sA şekline girmiştir. Oğuz yazı dilinde her zaman -sA şekliyle kullanılmıştır.[97]

---

[96] Konu üzerindeki görüşler ve itirazlar için **bk.** Gürer Gülsevin, "Türkçede Şart Gerundiumu Üzerine", **Türk Dili**, Sayı: 467, Ankara, TDK Yayınları, 1990, s. 266-279.; Leyla Karahan, "-sa/-se Eki Hakkında", **Türk Dili Dil Ve Edebiyat Dergisi**, Cilt: 1994/II, Sayı: 516, s. 471-474.; Hakan Özdemir, "Bir Nöbetleşme Hadisesi ve -sA Şart Ekine Yansımaları", **Karadeniz Araştırmaları**, Bahar - 2013, Sayı: 37, s. 199-207.; Şahap Bulak, "-sA Ekinin İşlevleri", **Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 46, 2011, s. 25-38.

[97] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 309.

Temel cümlenin yükleminde yer alamayan ancak yardımcı cümlenin yükleminde bulunabilen bu kip, ana cümledeki eylemi bir şarta bağlı olarak göstermek için kullanılır.

Teklik:

2. Şahıs: -se-ñ dile-se-ñ (51a/11)

3. Şahıs: Ø ḳıl-sa (17b/7), bulun-sa (4a/4), ol-sa (14b/20), olma-sa (16a/14), ṭoġ-sa (15b/18), boz-sa (19a/27), eyle-se (15b/17), it-se (41b/14), geç-se (18a/7).

Çokluk:

3. Şahıs: -sA-lAr bulun-sa-lar (54a/8), ol-sa-lar (17a/16), idiş-se-ler (18a/1), it-se-ler (41b/17), ḳıl-sa-lar (12b/6).

1.3.2.2.2.2.2. İstek Kipi

Eski Türkçe döneminde kullanım sıklığını giderek artıran ve gereklilik, gelecek zaman kipleri kuran -ġa(y) / -ge(y) eki, Oğuz yazı dilinde önseste -ġ/-g erimesi ile -A şekline girmiştir. Bu ses değişikliğine paralel olarak görev genişlemesi yaşayarak geniş zaman, şart ve emir görevleri de yüklenmiştir.[98] Metnimizin içerik ve üslup özellikleri sebebiyle ekin, geniş zaman ve gelecek zaman gösterme görevini üstlendiği örnekler oldukça baskın, istek fonksiyonu ile kullanılan örneklerin sayısı ise oldukça azdır. Bunun yanı sıra metnimizi aktarırken geniş zaman olarak aktardığımız cümlelerin büyük bölümü, gelecek zaman şeklinde de aktarılabilirdi. Bu nedenle değerlendirilebilmesi adına bu başlıktaki örnekler cümle şeklinde verilecektir.

[98] M. Mansuroğlu, "Türkçede -gay / -gey eki ve Türemeleri", **Jean Deny Armağanı**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1958, s. 171-183.

Ayrıca istek kipi ile emir kipi birbirleri yerine sıklıkla ve rahatça kullanılabilmektedir. Bu nedenle istek kipinin içinde bulunan emir ve emir kipinin içinde yer alan istek anlamı bu başlık altında ayrıca örneklendirilmeyecektir.

İstek kipinin istek ifadesi kurduğu örnekler:

Teklik:

2. Şahıs: e-siñ, e-sin

Ḳamer ḳanġı burcdadır bilmek murād olunsa ṭarīḳi budur ki māh-ı ʿArabiyyeniñ ḳaç güni geçmiş ise maʿlūm idinüp baʿde evvel geçen eyyāmı tażʿīf **id-e-sin**. (50b/26)

Müşterī ḳanġı burcda bilmesiniñ ṭarīḳi budur ki tārīḫ-i hicretiñ sinīn-i tāmmesiniñ ṭoḳuzını ṭarḥ idüp bāḳī ḳalanına dāʾimā on ʿaded ziyāde idüp mecmūʿını on ikişer on ikişer ṭarḥ idüp on iki yāḫūd on ikiden nāḳış ne ḳalursa Cedyden ibtidā idüp her burca birer ʿaded **vir-e-siñ**. (51b/20)

Ammā burcuñ ḳaçıncı derecesindedir bilmek dileseñ ṭarīḳi oldur ki iki buçuḳ yā iki buçuḳdan nāḳış ḳalan āʿdādı şühūr farż idüp yaʿnī her ʿadedi on iki ay ʿaded **eyle-y-e-siñ**. (51a/14)

Çokluk:

3. Şahıs: -a-lar, -e-ler

Hemān bir zāyiçe şekli çizüp Cedy burcunı ṭāliʿ yirine yazup baʿdesā burcları **yaz-a-lar** ve kevākibi yirlü yirine yazup aḥkāmını ṭāliʿ-i mevlūd gibi istiḫrāc **id-e-ler**. (3b/7)

Eger ṭāliᶜleri ve ṣāḥib-i ṭāliᶜleri naḫs ve Müşterī menḥūs ise ᶜazillerine ve mertebeden düşmeklerine ve baᶜżılarınıñ mevtine ve ḫastalıḳlarına her niçe iḳtiżā ider ise **gör-e-ler** aña göre ḥükm **id-e-ler**. (13b/11)

İstek kipinin geniş zaman ifadesi kurduğu örnekler:

Teklik:

2. Şahıs: -siñ, -sin

İstek ekinin istek anlamı verdiği cümleler metnimizin içeriği dolayısıyla geniş zaman olarak anlamlandırılabilir.

3. Şahıs: Ø

Metnimizde en çok bulunan kip ifadesidir. Metnin içeriğinden dolayı müellif, "..... olursa ..... olur" şeklinde ifadeler kurmaktadır. Elbette bu ifadeler, ".... olursa .... olacak" şeklinde de anlaşılabilir ve aktarılabilirdi fakat biz eserin öğretici fonksiyonunu vurgulamak adına geniş zaman ifadelerini kullanmayı tercih ettik.

Ve her bār ki Mirrīḫ taḥvīl vaḳtinde Mīzān burcunda bulunsa ol yılda müfsidler ve ḫavāricler **belür-e** ve baᶜżı düşmenler ḥareket **eyle-y-e** ve mülūk ve selāṭīn fitne ve ḥareket-i āᶜdādan bī-ḥużūr olalar. (16a/4)

Ḫuṣūṣā kim turābī veyā ābī burclar yirinde ittiṣāl idişseler ve her bār ki Zuḫal ṭāliᶜ-i sāliñ ᶜāşerinde bir issi mizāclu yıldız ile muḳārin bulunsa ve onuncı ḫāne ābī veyā hevāyī burclardan olsa ol yılda çekürge ve ḳurbaġa ve ṣoġlucān gibi nesneler yaġmurla ḳarışıḳ yaġmaḳ vāḳiᶜ **ol-a** ve daḫı her bār ki ᶜUṭārid bir burcdan bir burca naḳl **eyle-y-e** derḥāl hevā müteġayyir olup yaġmur veyā yiller **es-e** ve daḫı Zühre her bār ki bir ābī burca geçse yaġmur **yaġ-a** ve daḫı Zuḫal bir turābī burca geçse zelzele **ol-a**. (18a/1)

ᶜArab begi ve Türk beginden birisi ḳatl **olun-a**. Ve aralarında ḥarb ve ḳıtāl vāḳiᶜ **ol-a**. Daḫı beglere çoḳ ġam ve ġuṣṣa ᶜārıż olup baᶜżı ḳalᶜalar muḥāṣara **olun-a**. Ekṣer bilād ve aḳālīmde ḫastalıḳlar ve mevt olup yaġmurlar çoḳ **yaġ-a**. (31b/13)

Çokluk:

3. Şahıs: -a-lar, -e-ler

Baᶜżı mülūk-ı ᶜArab ve mülūk-ı Şarḳ ḳatl **olun-a-lar** ve memleketlerinde fitne ve nizāᶜ ve ḫuṣūmet çoḳ ola. (37a/17)

Muḳābele-i Şems bā Mirrīḫ delālet ider ki mülūk ve ümerā arasında fitne ve ḥarb ve ḳatl ve ḫāricīler ḥareket idüp niçe maᶜmūr yirler ḫarāb olup ḫalāyıḳ ẓulm ve sitemden rencīde **ol-a-lar**. (48a/26)

Ve baᶜżıları vaḳitsiz oġlanlarıñ **ṭoġur-a-lar** ve zinā çoḳ olup fāsıḳlar ve zānīler giriftār ve rüsvāy **ol-a-lar**.(48b/7)

Erācīf ve kāẕib sözler çoḳ olup oġrılar el **ḳaldur-a-lar**. (25a/5)

Mirrīḫ onuncı ḫānede bulunsa ol yılda veyā ol faṣılda (14) mülūk ve selāṭīn mizācında ġażab ziyāde olup baᶜżı kimesnelere ḫışm **id-e-ler** (15) ve ḳahr ve ḳatl itmege māᵓil **ol-a-lar**.

Şarḳ cānibinde bir ulu melike mevt irişüp Cerāmiḳa diyārında ḥurūb ve fitneler olup begleri ve ᶜaskeri efendilerine iṭāᶜat **itme-y-e-ler** ve kendülerinde daḫı ḫastalıḳ ve mevt ola. (28a/19)

Şeref-i Mirrīḫ delālet ider ki begler ve çavuşlar ve aṣḥāb-ı silāḥda şevket ve ᶜaẓamet daḫı ḫāricīler ve müfsidler ve oġrılarda bahādırlıḳ olup nāsa elem ve ġuṣṣa **irişdür-e-ler** ve nāsda fısḳ u fücūr çoḳ ola. (45b/5)

1.3.2.2.2.2.3. Gereklilik Kipi

Gramer kitaplarında şimdiye kadar gereklilik, gerekirlik, gerekmeklik, ve gereklilik gibi terimlerle karşılanan bu kip, bir oluşun, kılışın veya tasarlanan bir eylemin yapılması gerektiğini bildirmektedir. Türkiye Türkçesinde -mAlI eki ile karşılanan bu kip için Eski Oğuzcada hususî bir ek bulunmaz. Bu kipin ifadesi, -mA ve -mAk mastar ekleri, -sA şart eki veya -A istek eki üzerine getirilen "gerek" kelimesi ile kurulur. Ekin günümüzdeki şeklini kazanması Osmanlı Türkçesi dönemi içerisinde gerçekleşmiş olmalıdır.[99]

Metnimizde gereklilik ifadesi Eski Oğuzcaya uygun olarak "-mAk + gerekdir" şekliyle sağlanmaktadır.

Meşelā Ḳosṭanṭīniyye ki memālik-i İslāmiyyede olan şehirleriñ (9) āᶜẓamı ve rubᶜ-ı meskūn pādişāhınıñ taḫtgāhı olmaġın eṭrāfında olan (10) vilāyetleriñ aḥkāmı Ḳosṭanṭīnīyye ṭāliᶜinden aḫẕ **olunmaḳ gerekdir**. (2a/8)

İmdi her yılda Kaᶜbe-i muᶜaẓẓamanıñ ṭāliᶜinden ehl-i İslāmıñ aḥvāline naẓar **olunmaḳ gerekdir**. Ve millet-i Yehud aḥvālini Mıṣr ṭāliᶜinden aḫẕ **itmek gerekdir**. Ve eger bir meẕheb veyā bir bidᶜat ẓuhūr itse ol meẕheb ve ol bidᶜat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidᶜat ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliᶜinden **görmek gerekdir**. Ḳızılbaş meẕhebi Erdebīlden ẓuhūr itmişdir. İmdi Ḳızılbaş ḫalḳınıñ aḥvāli Erdebīl ṭāliᶜinden **yoḳlanmaḳ gerekdir**. (2a/16)

[99] Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 693.

Bir ḫoşca żabṭ **olunmaḳ gerekdir**. Delāʾil-i ʿāmdan delāʾil-i ḫāṣṣ farḳ **olunmaḳ gerekdir**. (3a/16)

Lakin şu daḫı maʿlūm ola ki ġayrı yıldızlar ki ṣāḥib-i (7) ṭāliʿden ġayrısıdırlar anları daḫı **görmek gerekdir**. (5a/6)

1.3.2.2.2.2.4. Emir Kipi

Sadece şekil bildiren bir ek olan emir ekleri tasarlanan eylemi emir şeklinde ifade ederek eylemin emirle yapılmasına işaret ederler. Emir eklerini diğer fiil çekimlerinden ayıran en önemli özellik şahısların ayrı ayrı eklerinin olmasıdır. Sadece çokluk 3. şahıs eki, teklik 3. şahıs ekinin çokluk ekiyle çekimlenmiş şeklidir. Diğer beş şahsın her birinin birbirinden farklı ekleri bulunur.Bu durum da emir eklerinin aynı zamanda şahıs ifade etmesini sağlar.[100]

Metnimizde çok sayıda örneği bulunmadığı için ayrıntılı olarak ele alınmamıştır.[101]

Teklik:

2. Şahıs: -gil

İmdi bu ḳāʿideler maʿlūm olduḳdan (8) ṣoñra **bil-gil** ki ṭāliʿ-i sāldan beş dürlü ḥükm istiḫrāc olunur. (2b/8)

---

[100] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 304.

[101] Emir ekleri hakkında ayrıntılı bilgi için **bk.** Tahsin Banguoğlu, **a.g.e.**, s. 473.; Zeynep Korkmaz, **a.g.e.**, s. 665-676.; Ahmet Bican Ercilasun, "Türkçede Emir Ve İstek Kipi Üzerine", **Türk Gramerinin Sorunları Toplantısı Bildirileri**, Ankara, TDK Yay., 2011, s. 61-66.; İnan Gümüş, "Türkçede Emir-İstek Kipi Ve Yabancılara Türkçe Öğretimi", **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 39, 2016, s. 253-262.

Pes bunlar maʿlūm olduḳdan-ṣoñra **bil-gil** ki bu dört nesne yaʿnī ṭāliʿ ve ṣāḥib-i ṭāliʿ ve Şems ve Ḳamer eger hep menḫūs bulunsalar ol yılda mevt ʿaẓīm olup ḫalḳ çoḳ telef ola. (14b/18)

3. Şahıs: -sun

Ammā bu ikisinden ġayrısı yaʿnī Zuḫal ve Mirrīḫden ġayrı ṣāḥib-i ṭāliʿ olsalar ol vaḳt ol yıldızıñ naḫs olması yā Zuḫale veyā Mirrīḫe her ḳanġısına gerekse **ol-sun** yā muḳārin veyā muḳābil veyā terbīʿ bulunsa aña menḫūs dirüz veyāḫūd muḫteriḳ veyā hübūṭda veyā ricʿatda bulunsalar menḫūsdur dirüz. (14b/6)

Çokluk:

1. Şahıs:

İmdi ṣāḥib-i ṭāliʿ niçe menḫūs (11) olur bilindi ise Şems ve Ḳamer daḫı niçe menḫūs olur anı daḫı **eyd-elim**. (14b/10)

Şimden-ṣoñra ḳırānāt ve ittiṣālāt-ı kevākibden istidlāl ne ṭarīḳ iledir anı beyān **id-elim**. (18b/16)

1.3.2.2.3. Ek-Fiil

1.3.2.2.3.1. -i Ek-fiili ve Kullanılışı

Zeynep Korkmaz'ın "Eski Türkçede er- yardımcı fiilinin er-> ir-> i- biçiminde ekleşmesinden oluşan ad soylu kelimelerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ve birleşik fiil çekimlerinde de görev alan fiil"[102] olarak tanımladığı i- fiili döneme paralel olarak metnimizin ek-fiilidir. Metnimizde, ekleşmiş örneklerin yanında i- fiilinin

[102] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, s. 81.

ekleşmemiş kullanımı daha baskındır. Günümüz Türkiye Türkçesinde ise bu durum tam tersi yöndedir; ekleşmiş örnekler daha baskındır ancak bir üslup tercihi olarak ek-fiil ayrı da yazılabilmektedir.

Zeynep Korkmaz'ın tanımında da belirtildiği üzere ek-fiilin iki temel görevi bulunur:

1. İsim kök ve gövdelerine eklenerek onların fiil çekimine girmelerini ve cümle içerisinde yüklem olmalarını sağlamak.

2. Birleşik zamanlı fiil çekimi oluşturmak.

1.3.2.2.3.1.1. Bildirme Çekimi

1.3.2.2.3.1.1.1. Geniş Zaman

Metnimizdeki geniş zaman bildirme çekimi örneklerinde, i- fiili dönemin genel özellikleriyle paralel olarak isim ile şahıs eki arasında erimiştir. Metnimizde teklik 3. şahıs bildirme eki örneklerinin sayısı oldukça fazladır. Çokluk 3. şahıs bildirme eki örneği bir adet tespit edilmiştir. Bunlar dışında geniş zaman bildirme çekimi örneği bulunmamaktadır.

menḫūsdur (14b/10), oldur (18b/2), olmuşdur (24a/8), budur (50b/9), dōstdur (53a/15), eẓherdür (18b/23), ʿāşırdır (3b/7), vardır (5a/8), naḫsdır (14a/23), nicedir (5a/6), gibidir (5a/4), evāyilindendir (51a/18), ġayrısıdırlar (5a/7).

1.3.2.2.3.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

Metindeki tek örnek, derecesinde imiş (51b/4)'dir.

1.3.2.2.3.1.1.3. Şart Kipi

taḥtgāh ise (1b/13), müdebbiri ise (3a/7), gerekse (14b/8), varsa (16b/11) / var ise (4b/8), yaz günleri ise (20b/7), vaḳti ise (32a/27), yoḫsa (2a/7).

1.3.2.2.3.1.1.4. Zarf-Fiil Eki -ken

rāciᶜ iken (14a/21), terbīᶜinde iken (14a/22), on ikinci derecesinde iken (51a/4).

1.3.2.2.3.1.1.5. Bildirme Çekiminde Birleşik Çekim

Metinde üç adet örnek bulunmaktadır: gündüz idi ise (3a/12), gice idi ise (3a/13), burcunda imişdir (52a/22)

1.3.2.2.3.1.2. Birleşik Zamanlı Fiil Çekimi

"Bildirme ve tasarlama kipleri ile bildirilen ve tasarlanan hareketlerin görülen geçmiş zamanda, öğrenilen geçmiş zamanda veya şart şeklinde ortaya çıktığını veya çıkacağını ifade etmek için birleşik çekimlere başvurulur. Birleşik çekim, iki çekimli fiilin bir araya gelerek birlikte kullanılmasından ibarettir. Bu iki çekimli fiilden ikincisi i- fiilidir ve birleşme esnasında erir. Birleştirilen iki çekimden biri bir şekil ve zamanı, diğeri de başka bir şekil ve zamanı karşılayarak birbirine bağlanan iki şekil ve zamanı birlikte ifade ederler."[103]

Birleşik zaman çekimleri halihazırda haber ya da dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiş fiilin üzerine ek-fiil getirilerek yapılır. Türkçede birleşik zaman çekimleri; şart, hikaye ve rivayet şeklinde oluşurlar. Metnimizde rivayet çekimine örnek bulunmamaktadır.

[103] Muharrem Ergin, **a.g.e.**, s. 320.

1.3.2.2.3.1.2.1. Şart Birleşik Çekimi

Birleşik zamanlı fiil çekimlerinde kullanılan şart eki -sA'nın hem birleşik hem de ayrı yazımları bulunmaktadır.

1.3.2.2.3.1.2.1.1. Geniş Zamanın Şartı:

gelür-se (51a/17), virürse (16a/23), iderse (53b/22), olursa (14a/27), durursa (15b/23), olmazsa (15b/23), olmaz ise (17a/17).

1.3.2.2.3.1.2.1.2. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı:

Görülen geçmiş zamanın şartı çekiminde şart eki -sA metnimizde genelde ayrı yazılmaktadır, birleşik yazımlarda ise üst üste gelen iki ünlü i/i - /ı/ ikilisi için tek harf (ى) kullanılmaktadır. Bu yazımın çeviriyazısı uzun ünlülü olarak yapılmıştır.

oldīsa (2a/14, 3a/6, 15a/16), itdīse (2b/3, 2b/6), oldı ise (3a/8), bulundı ise (4b/16), ḳırān eyledi ise (19a/8), geçdi ise (52b/2).

1.3.2.2.3.1.2.2. Hikāye Birleşik Çekimi

Birleşik zamanlı fiil çekimlerinde kullanılan hikaye eki -dI, -dU'nun hem birleşik hem de ayrı yazımları bulunmaktadır.

1.3.2.2.3.1.2.2.1. Geniş Zamanın Hikayesi:

olurdı (3b/6), sebeb olurdı (19b/3), ẓuhūr iderdi (19a/27).

1.3.2.2.3.1.2.2.2. Şart Kipinin Hikayesi:

Metinde tek örneği bulunmaktadır: olmasa idi (19a/26).

1.3.2.2.4. Birleşik Fiiller

"Birleşik fiiller, bir ad veya ad soylu Türkçe veya yabancı kökenli bir kelime ile *etmek, edilmek, olunmak, eylemek, kılmak, kılınmak, yapmak* yardımcı fiillerinin birleşmesinden ya da belirli kurallar içinde bir araya gelmiş iki ayrı fiilin anlamca kaynaşmasından oluşmuş birleşik yapıdaki fiil türleridir. (...) Birleşik fiillerin bir başka türü daha vardır. Bu türe girenler, bir veya birden fazla ad ile bir fiilin birleşmesinden oluştukları ve yapı bakımından ad+yardımcı fiil kalıbında oldukları hâlde, işlev ve yapı bakımından yalnızca kaynaşmakla kalmamışlar, aynı zamanda bir kalıplaşmadan geçerek deyimleşmişlerdir. Bunları anlam kayma ve kalıplaşmasına uğramış ve deyimleşmiş birleşik fiiller diye adlandırıyoruz."[104]

Metin, tasvir fiilerinin örnekleri hiç bulunmasa da diğer tür birleşik fiiller açısından oldukça zengindir. Yardımcı fiille oluşturulan birleşik fiillerin yanı sıra deyimleşmiş birleşik fiil örneklerinin miktarı da dikkat çekicidir.

1.3.2.2.4.1. Yardımcı Fiille Oluşturulan Birleşik Fiiller

Bir isim ve onunla beraber kullanılan bir yardımcı fiil şeklinde oluşturulan birleşik fiillerdir. Metinde kullanılan yardımcı fiiller; it- / et-, eyle-, eyleme-, ḳıl-, ḳılın-, ḳılma-, ol- / bol-, olun-, olma- ve bulun-'dur. Metinde bulun- (32), eyle- (42),

[104] Zeynep Korkmaz, **Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi**, s. 530.; Çeşitli araştırmacıların konu ile ilgili görüşleri hakkında bilgiler için **bk.** Ahmet Turan Doğan, "Türkiye Türkçesinde Yardımcı Fiiller Üzerine Değerlendirmeler", **International Journal of Language Academy**, Vol. 5/7 December, 2017, s. 192-221.

eyleme- (1), it- / et- (655 / 6), ḳıl- (102), ḳılın- (3), ḳılma- (1), ol- (692), olma- (11), olun- (120) yardımcı fiilleriyle kurulmuş toplam 1665 adet birleşik fiil tespit edilmiştir. Yardımcı fiillerle kurulmuş birleşik fiil örneklerinden bazıları şöyledir:

it-:

ẓuhūr itdügi (18b/18), ümmīd itdükleri (5b/13),vefāt ide (31a/5), istiḥrāc ideler (3b/10), ḳıyās ideler (13b/17), beyān ider (15a/27), delālet ider (45a/9), taḳsīm idesin (51b/10), ḳırān itmesiniñ (19b/5), cürʾet idüp (48b/18), perākende idüp (6a/8), yeñi idüp (49a/22).

et-:

delālet eder (22b/27), ṣuʿūd edici (18a/25), ḥareket etmek (16a/15), beyān etmişdir (2a/2).

eyle-:

tekmīl eyle (52a/17), basṭ eyledik (51b/14), ḥulūl eylese (18b/5), ḳırān eyleye (18b/27), naḳl eyleye (34a/1), ṭarḥ eyleyüp (50b/11).

eyleme-:

maḳsūd eylemedikleri (12b/12), murād eylemedikleri (12b/12)

ḳıl-:

yād ḳılalar (1b/7), cezā ḳılmaġa (7b/11), fitne ḳılmaḳlarına (21b/1), muḥabbet ḳılmalarına (9b/12), ʿamel ḳılsalar (12b/6), ʿadālet ḳılup (6b/7), taḳayyüd ḳılmalarına (6a/9).

ḳılın-:

mūcib-i ʿibret ḳılınmaḳlarına (7a/5), irsāl ḳılınmasına (10a/14), revā ḳılınup (37a/16).

ḳılma-:

merḥamet ḳılmayup (7b/12).

ol-:

ᶜaẕīm ola (15b/25), defᶜ ola (18b/13), ḥāṣıl ola (31a/22), ḫaberdār ola (33a/4), rencīde olalar (48b/1), yollarından azġun olalar (33b/21), müctemiᶜ olan (52a/15), müntehī olduġı (52a/1), tecdīd olmaġa (19b/9), tebāh olmaġına (22a/17), giriftār olmalarına (48b/2), muḳayyed olmalarına (8b/8), ġarḳ olmasına (40b/14), ḫalāṣ olup (31b/27), ḳavī olur (15a/11).

olun-:

mübāşeret oluna (11b/9), naẕar oluna (15b/1), żikr olunan (14b/17), şürūᶜ olundı (1b/6), ḳatl olunmasına (47b/5), ġāret olunup (34a/8), iᶜtibār olunur (19a/14), tertīb olunur (2b/9).

olma-:

vāḳīᶜ olmamasına (8a/11), defᶜ olmaya (15b/8), ḫālī olmayup (22b/6), nāẕır olmayup (17a/19), maḥẕūẕ olmayup (13a/1).

bulun-:

rāciᶜ buluna (44b/25), muttaṣıl bulunmaḳ (17b/27), naḫs bulunmuş (14b/3), müsteᶜlā bulunsa (18b/14), muḥteriḳ bulunsalar (14b/2).

1.3.2.2.4.2. Esas Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller[105]

Bir veya birden fazla isim ve bir esas fiilden oluşan ve tek bir kavrama karşılık gelen fiillerdir. Bu yapıyı oluşturan unsurlardan ilki de ikincisi de anlam değişikliğine uğrayabilir yahut deyimleşebilir. Bu Metinde tespit edilen esas fiillerle kurulmuş birleşik fiiller ve bazı örnekleri şöyledir:

açıl-:

işler açılmasına (21b/25)

al-:

intiḳām almaġa (11a/9).

añıl-:

adı añılur (35a/21).

āteşlen-:

yürekleri düşmen ile **āteşlene** (34b/13)

[105] Metindeki esas fiillerle kurulan birleşik fiiller tezden üretilen makale kapsamında ayrıntılarıyla ele alınmıştır: Emre Kundakçı, "Ahkâmü'l-Külliyye ʿAlâ Tahvîl-i Sini'l-ʿÂlem'de Esas Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller", **Türk Dünyası Araştırmaları**, C: 125, Sayı: 246, 2020, s. 73-94.

bağlan-:

ʿahdnāmeler bağlanmasına (8b/12), **yollar** fitneden **bağlanup** (31a/26), ʿahdler bağlanup (47a/18), işler bağlanup (47b/27).

bul-:

nihāyet bulduġı (52b/5), refʿet bulmaḳlarına (23b/3), devlet bulup (22a/5), ṣıḥḥat bulup (33b/23), ḳıymet bulmasına (23b/24), ḫalaṣ bulmaġına (23a/17), vuḳūʿ bulup (49b/9).

buyur-:

iltifāt buyurup (12a/13), ḥareket buyurmaḳlarına (4b/4).

çek-:

ḫatār çekmeġine (22a/6), żarar çekmek (13b/1), ġam çekmeklerine (7b/4), ḳaygu çekmeklerine (5a/17), ellerin çeküp (48b/13).

çekil-:

meşaḳḳat çekilmesine (4b/11), müżāyaḳa çekilmesine (5a/12), ḳıllet çekilmesine (6a/4), miḥnetler çekilmesine (7b/9).

çekme-:

żarar çekmeyeler (9b/3).

çıḳ-:

sefer ve yola çıḳup (8b/8), üzerine çıḳalar (30b/26).

doḳun-:

żararları doḳuna (11b/11), eṣer doḳunmasına (7b/7), el uzunluġı doḳunup (7a/4).

dök-:

ḳan dökmekden (47b/14).

dökül-/dökil-:

ḳanlar dökülüp (24b/3), ḳanlar dökile (31b/23).

dut- / ṭut-:

ḳuvvet dutmasına (23b/14), ḳuvvet dutup (19b/10), muᶜādil ṭutduḳ (19a/24), yüz ṭutup (45b/4).

düş-:

ayru düşeler (24b/4), muvāfıḳ düşmegine (20a/21), maẓhar düşmeklerine (10b/15), āvāre düşüp (23b/16), sergerdan düşüp (23b/16), taᶜvīḳe düşüp (16a/24), fikrine düşüp (5b/10).

geç-:

yire geçe (32b/20).

gel-:

lāzım geldikde (13b/6), ilerü gele (45a/22), vücūda gele (11b/6), tövbeye geleler (47b/11), ḥaḳlarından gelmesine (7a/13), ele gelüp (6a/16), rāst gelüp (45a/24), inṣāfa gelüp (6a/13).

gelme-:

ilerü gelmeye (42a/24).

gir-:

ele girenleriñ (7b/15), biribirlerine girüp (24a/1), ḥükmüne girüp (24a/2).

git-:

elinden gitmesine (42b/22).

gör-:

fāʾideler göreler (39a/16), żarar göreler (28a/17), güçlük görmelerine (28a/27).

göster-:

kesr ü noḳṣān göstermeklerine (12b/15), raġbet gösterüp (44a/13), yaramazlıḳ gösterüp (24a/27).

idin-:

maʿlūm idinüp (50b/27).

idiş-:

ittiṣāl idişseler (18a/1).

ir-:

mażarrat irmegine (22a/8), żarar irmegine (21b/7), āfet irmesine (19b/24).

iriş-:

darlıḳ irişe (31a/16), mevt irişe (33b/17), emrāż irişüp (28a/17), noḳṣān irişüp (22b/15), ḳorḳu irişüp (32a/8), żarar irişe (18a/23), ölet irişüp (43b/18).

irişdür-:

żarar irişdürmelerine (35b/9), nuḫūset irişdürür (53a/26), saʿādet irişdürür (53b/15).

ḳal-:

yoldan ḳalalar (41a/27), gerü ḳalup (49b/1), yollarından ḳalup (45b/22), bāḳī ḳalanı (50b/20), nāḳış ḳalan āʿdādı (51a/15).

ḳaldur-:

baş ḳaldurup (20b/2), el ḳalduralar (25a/5).

ḳalḳ-:

ayaġa ḳalḳup (23b/26), yirinden ḳalḳup (38b/24), yuḳaru ḳalḳa (31a/2).

ḳoy-:

aşaġa ḳoya (39a/12).

ṣav-:

ḫavf ve ḫaṭarlar ṣavmaḳlarına (13a/12).

ṣavul-:

ḫavf ve ḫaṭarlar ṣavulmasına (8b/7).

sür-:

yüz sürmesine (11b/3).

uzat-:

el uzadup (22a/20).

vir-:

ḫaber vireler (41b/11), arḳa virenler (15b/16), şān u şöhret virüp (8b/9).

viril-:

ḥükm virilür (3a/12), fetāvālar virile (48a/18).

yan-:

oda yanmasına (19b/17).

Metinde 39 farklı esas fiille kurulmuş 161 farklı birleşik fiil tespit edilmiştir. Toplamda 271 adet olan bu birleşik fiillerin 68 adeti Türkçe kelimelerle yahut Türkçe ek alarak Türkçeleşmiş kelimelerle kurulmuştur. Birden fazla isim unsuruyla kurulanlardan; iki isim unsuru taşıyanlarda "ve" bağlacıyla bağlanmış olanların sayısı 28, "u/ü" bağlacıyla kurulanların sayısı 3'tür. Bunların 28 adetinde iki isim unsuru da alıntı kelimeyken 3 adetinde bir alıntı bir Türkçe kelime bulunmaktadır. İki unsurdan oluşan Türkçe kelime grubu ve esas fiille kurulan tek örnek tespit edilmiştir. Metinde birbirine "ve" bağlacıyla bağlanmış üç isim ve esas fiilden oluşan tek bir örnek bulunmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

1. Çeviriyazılı Metin

(1b/1) El-Aḥkāmü'l-Külliye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem

(2) Bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

(3) El-ḥamdüllāhi'r-rabbi'l-ʿālemīn ve's-salavāt ve's-selām ʿalā Muḥammed ve ālihi ve ṣaḥbihi (4) ecmaʿīn. Ammā baʿd bu risale aḥvāl-i sini-i ʿāleme müteʿallik aḥkām ve ḳavāʿid-i nücūmiyyeye (5) müştemil ʿArabī ve Pārsī lisanından terceme olunup bu birḳaç varaḳ tesvīdine (6) şürūʿ olundı. Mercūdur ki müstefīd olan erbāb-ı istiʿdād ḫayır (7) ile yād ḳılalar. Ve bi'llāhü't-tevfīḳ. Faṣıl. Maʿlūm ola kim her senede (8) Şems Ḥamel burcuna taḥvīl itdügi vaḳtiñ ṭāliʿine ṭāliʿ-i sāl dirler her (9) şehriñ ufḳunda bir olmaz. Muḫtelif olur. Meşelā Ḳonsṭanṭiniyye ufḳunda (10) ṭāliʿ Ḥamel bulunsa Mekke ve Yemen ve Kürdistān ve ʿAcemde Şevr ṭāliʿ olur. (11) Şarḳ ṭarafına gitdiḳçe ṭāliʿ tefāvüt ider. Meşelā Hind ve Çin içlerinde (12) Cevzā ve Sereṭān olur. Ammā ḳāʿide oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı (13) şehir muʿaẓẓama ve taḫtgāh ise anıñ ṭāliʿiñ çıḳarup andan ḥükm yazalar. (2a/1) Sāʾir şehirlerin ṭāliʿin çıḳarmaḳ lāzım degildir. Zīrā Baṭlamyus *Erbaʿa-i* (2) *Maḳālāt* nām kitābında bu ḳāʿide'i beyān etmişdir ki her iḳlīmde ḳanġı şehir (3) muʿaẓẓam ve dārü's-salṭana ise eṭrāfında olan şehirleriñ aḥvāli (4) ol muʿaẓẓam olan şehriñ ṭāliʿine tābiʿdir. Baṭlamyus büyük şehirlere (5) ümmehāt-ı müdün diyü tesmiyye ider ve bu maḥalde iḳlīmden murād iḳlīm-i ʿörfīdir. Meşelā (6) iḳlīm-i Mışr iḳlīm-i Rūm iḳlīm-i ʿAcem didükleri gibi yaʿnī vilāyet-i Mışr ve vilāyet-i (7) Rūm ve vilāyet-i ʿAcem dimekdir. Yoḫsa meşhūr olan aḳālim-i sebʿa (8) murād degildir. Meşelā Ḳosṭanṭīniyye ki memālik-i İslāmiyyede olan şehirleriñ (9) āʿẓamı ve rubʿ-ı meskūn pādişāhınıñ taḫtgāhı olmaġın eṭrāfında olan (10) vilāyetleriñ aḥkāmı

Ḳosṭanṭinīyye ṭāliʿinden aḫẕ olunmaḳ gerekdir. Ve (11) Mışr iḳlīminde daḫı şehr-i Mışrıñ ṭāliʿinden eṭrāfında olan memālik aḥkāmı (12) istiḫrāc olunur. Keẕālik Yemende Ṣanʿā şehriniñ ṭāliʿinden Yemende cemīʿ şehirleriñ (13) aḥkāmı aḫẕ olunur. Maʿlūm ola ki her milletiñ aḥvāli her yılda nice olacaġı (14) ol milletiñ dīni ḳanġı şehirden ẓāhir oldīsa ol şehirden ve ol şehriñ (15) ṭāliʿinden maʿlūm olur. Meṣelā millet-i İslāmiyye şehr-i Mekke-i şerrefehā'llahdan (16) ẓuhūr itmişdir. İmdi her yılda Kaʿbe-i muʿaẓẓamanıñ ṭāliʿinden ehl-i İslāmıñ (17) aḥvāline naẓar olunmaḳ gerekdir. Ve millet-i Yehud aḥvālini Mışr ṭāliʿinden aḫẕ (2b/1) itmek gerekdir. Ve eger bir meẕheb veyā bir bidʿat ẓuhūr itse ol meẕheb (2) ve ol bidʿat üzere olan ḫalḳıñ aḥvālini ol meẕheb veyā ol bidʿat (3) ḳanġı şehirden ẓuhūr itdīse ol şehriñ ṭāliʿinden görmek gerekdir. (4) Ḳızılbaş meẕhebi Erdebīlden ẓuhūr itmişdir. İmdi Ḳızılbaş ḫalḳınıñ (5) aḥvāli Erdebīl ṭāliʿinden yoḳlanmaḳ gerekdir. Ve bir ḫāricī yā bir müddeʿī ẓāhir olsa (6) ol ḫāricī veyā ol müddeʿī aḥvāli ibtidā ḳanġı şehirden ḫurūc itdīse (7) ol şehriñ ṭāliʿinden maʿlūm olur. İmdi bu ḳāʿideler maʿlūm olduḳdan (8) ṣoñra bilgil ki ṭāliʿ-i sāldan beş dürlü ḥükm istiḫrāc olunur. Evvelki ḥükm. (9) Ḫalḳıñ her ṣınıfınıñ aḥvāli ayru ayru tertīb olunur. Meṣelā pādişāh aḥvāli (10) baʿde vezīr aḥvāli baʿde ʿulemā aḥvāli baʿde ümerā ve ʿasker aḥvāli baʿde küttāb ve taṣarrufān-ı (11) emvāl aḥvāli baʿde meşāyiḫ ve dehāḳīn aḥvāli baʿde ʿavām ve ehl-i sūḳ aḥvāli her (12) birisi ayru ayru tafṣīl olunur. İkinci ḥükm. Ol yılda ḫalḳıñ ṣıḥḥati ve marażı ve (13) ẓuhūr idecek marażların azlıġı ve çoḳluġı ve sāʾir müteʿalliḳātın beyān olunur. (14) Üçünci ḥükm. Ol yılda ḫalḳ arasında emīnlikden ve cenk cidālden ve yollarda (15) ḳorḳuluḳdan ve ġavġa ve ṣulḥdan ne vāḳiʿ olacaġı tafṣīl olunur. Dördünci (16) ḥükm. Ol yılda maḥṣūlāt ve mezrūʿāt ḳıllet ve keṣretinden ve ṣalāḥ ve fesādından (17) nice olup ucuzluḳ ve ḳıtlıḳ aḥvāli beyān olunur. Beşinci ḥükm. Ol yılda yazda (3a/1) ve ḳışda issi

ve ṣovuḳ ve yil ve yaġmur ve zelzele ve raʿd ve berḳ ve sāʾir (2) ʿalāmāt aḥvāli beyān olunur. Pes bunlar taḥrīr[106] olduḳdan-ṣoñra yine (3) her yılda kevākibiñ ḳırānında ve muḳābelāt ve terbīʿātından ve teslīsāt ve tesdīsātından (4) ve şeref ve hübūṭ ve ricʿat ve istiḳāmet ve iḫtirāḳından her ne ḥāl vāḳiʿ (5) olursa anıñ aḥkāmı ol ay içinde beyān olunur. Baʿde ol yılda ḫusūf (6) ve küsūfdan ne vāḳiʿ olursa anıñ daḫı aḥkāmı ne burcda küsūf oldīsa (7) ve ḳanġı kevkeb müdebbiri ise aña göre beyān olunur. Anıñ daḫı teʾsīri görinen (8) yirlerde olur görinmeyen yirlerde olmaz. Ve ḳanġı burcda oldı ise ol burca (9) mensūb olan şehirlerde olur nuḫūseti. Vallāhü āʿlem. Faṣl. Ḥükm-i evvel pādişāhlar (10) aḥvāli beyānındadur.[107] Pādişāhlarıñ aḥvāli ṭāliʿ-i sāliñ onuncı ḥānesinden maʿlūm (11) olur. Ve onuncı ḥāneniñ ṣāḥibi olan kevākibiñ aḥvālinden maʿlūm olur. (12) Ve daḫı taḥvīl Şems gündüz idi ise Şemsiñ ḳuvveti ve żaʿafına göre ḥükm virilür. (13) Eger taḥvīl gice idi ise Ḳameriñ ḳuvveti ve żaʿafına göre ḥükm virilür. Lakin şu (14) daḫı maʿlūm ola ki bu Şemsden ve Ḳamerden olan ḥükm ḥükm-i ʿāmdur. ʿĀmme-i (15) mülūka yarar ammā ḫāṣṣ bir mülküñ pādişāhınıñ aḥvāli ve aḥkāmı ʿāşirden ve (16) ṣāḥib-i ʿāşirden maʿlūm olur. Bir ḫoşca żabṭ olunmaḳ gerekdir. Delāʾil-i ʿāmdan (17) delāʾil-i ḫāṣṣ farḳ olunmaḳ gerekdir. Meṯelā şehr-i Ḳonsṭanṭiniyyede ṭāliʿ-i (3b/1) taḥvīl-i sāl Ḥamel olsa ʿāşiri burc Cedy olur ṣāḥib Zuḥal olur. (2) İmdi ol yılda pādişāhıñ aḥvāli burc-ı Cedyden ve Zuḥalden istiḫrāc (3) olunur ḳuvvet ve żaʿaf ve saʿādet ve nuḫūsetine göre. Ve ḳāʿide-i külliye budur ki (4) burc-ı ʿāşiri pādişāh ṭāliʿ farż idüp sāʾir ḫāneleriniñ aḥkāmını ṭāliʿ-i mevlūd (5) gibi istiḫrāc iderler. Birin miṯāl. Meṯelā Ḳosṭanṭīniyyede ṭāliʿ-i sāl (6) Ḥamel olsa böyle olurdı.

[106] Derkenar: İttiṣālāt-ı kevākib
[107] Derkenar: Ḥükm-i evvel aḥvāl-i pādişāhān

Şevr / Cevzā	Ḥamel	Ḥūt / Delv
Sereṭān		Cedy
Esed / Sünbüle	Mīzān	Ḳavs / ʿAḳreb

Tablo 3.1 : Zayiçe-1

Bu kerre pādişāh ḥānesi (7) ʿāşirdir Cedydir. Hemān bir zāyiçe şekli çizüp Cedy (8) burcunı ṭāliʿ yirine yazup baʿdesā burcları yazalar ve (9) kevākibi yirlü yirine yazup aḥkāmını ṭāliʿ-i mevlūd gibi (10) istiḫrāc ideler. Bu üslūb üzere ki şekl-i zāyiçe budur.

Delv / Ḥūt	Cedy	Ḳavs / ʿAḳreb
Ḥamel		Mīzān
Şevr / Cevzā	Sereṭān	Sünbüle / Esed

Tablo 3.2 : Zayiçe-2

(11) Yaʿnī pādişāh ṭāliʿ Cedy oldı mālī ve āʿvān ve enṣārī (12) yaʿnī vüzerā ve ʿaskerī ḥānesi Delv oldı. Ve aḳrabā ve naḳl (13) ü ḥareket ḥānesi Ḥūt oldı ve sükūn ve mülk ve emlāk (14) ve memleket ḥānesi

Ḥamel oldı. Ve oġul ḳız ḥānesi ve elçi ve ḫaber ḥānesi Ṣevr (15) oldı. Ve ḳul ve ḳaravaş ve ḫastelik ḥānesi Cevzā oldı. Zevce ve nikāḥ (16) ḥānesi Sereṭān oldı. Mevt ve ḫavf ve nekbet ḥānesi Esed oldı. Ve sefer (17) ve cihād ve ġazā ḥānesi Sünbüle oldı. Ve ḥükūmet ve salṭanat ve reʾy-i tedbīr (4a/1) ḥānesi Mīzān oldı. Ve dōstlar ve ümmīd ḥānesi ʿAḳreb oldı. Ve düşmenler (2) ve nekbet ve ẕillet ḥānesi Ḳavs oldı. İmdi ẕillet ḥānesi Ḳavs oldı. İmdi ṭāliʿ-i mevlūd gibi bunuñ daḫı aḥkāmını (3) istiḫrāc eylemek lāzımdır. Meṣelā Cedy ṭāliʿ-i pādişāh farż olunsa ṣāḥibi ki (4) Zuḫaldir Cedy içinde bulunsa pādişāhuñ ḳuvvetine ve ṣıḥḥatine ve reʾy-i tedbīri (5) ṣavāb olmasına. Eger Zuḫal ikincide yaʿnī burc-ı Delvde bulunsa māl ve ḫazāʾin (6) ziyādeligine ve āʿvān ve enṣārınıñ ḳuvvetine ve taḥṣīl-i māl ve ḫazīne ḫuṣūṣuna (7) ziyāde taḳayyüd itmeklerine. Eger Zuḫal üçüncide bulunsa ki Ḥūtdur yaḳın mekānlara naḳl ü (8) ḥareketleri ziyāde vāḳiʿ olmasına ḫuṣūṣā deryā yüzünde gemi ile. Zīrā ābī (9) burc olmaġın böyle iḳtiżā ider. Eger Zuḫal dördüncide bulunsa kendi mülkünde (10) ṯābit olup reʿāyā ve aʿvām aḥvāli ile muḳayyed olmaḳlarına. Eger Zuḫal beşincide bulunsa (11) ol yıl ʿayş ʿişret ve seyr ü sülūk ile eyyām geçirüp ẕevḳ safā ve sürūrda (12) olmaḳlarına ve gāh olur ki evlādları vücūda gelüp ulu cemʿiyyetler ve żiyāfetler (13) olmasına ve böyle elçiler çoḳ gelmesine daḫı delālet ider. Eger Zuḫal altıncıda (14) bulunsa ednā kimesneleriñ ḥareketlerinden ve ḳul ṭāʾifesiniñ serkeşlerinden gāhī ġam ve elem (15) çekmelerine ve eger Zuḫal altıncıda olup rāciʿ veyā muḫteriḳ bulunsa mizāc-ı hümāyūnlarında (16) cüzʾī żaʿaf olmaḳ ve emrāż-ı bārideden nevʿen müteʾellim olmaḳlarına. Eger Zuḫal yedincide (17) bulunsa tezvīc ve nikāḥ ile ziyāde taḳayyüdlerine ve zenāna ziyāde meyl ḳılmaḳlarına delālet ider. (4b/1) Eger Zuḫal sekizincide bulunsa ol yılda ḳorḳu ve ḳayġuya düşmeklerine. Eger Zuḫal (2) bu ṣuretde muḫteriḳ olup ol yılda Şems münkesif olur ise daḫı ziyāde (3) ḳorḳulu

nesnelerine delālet ider. Eger Zuḥal ṭoḳuzıncıda bulunsa ol yılda (4) ġazā ve sefer aḥvāllerine meşġūl düşmeklerine. Belki kendüleri daḫı saʿādetle ḥareket (5) buyurmaḳlarına eger ʿUṭārid veyā Ḳamer Zuḥalle ṭoḳuzıncıda maʿān bulunmuş olursa. Eger Zuḥal (6) onuncıda bulunsa ol yılda ḥükm ve siyāset ve tedbīr-i memleket ile muḳayyed olup (7) baʿżı şehirler feṭḥ ḳılmaḳlarına ve ḥükūmetleri cemīʿ ʿāleme cārī olmaġına. Eger Zuḥal (8) on birincide bulunsa ol yılda her ne maḳṣūdları ve ümmīdleri var ise (9) biʿavni Allāhü Teʿalā ḥāṣıl olup niçe ulu begler ve mülk ṣāḥibleri iṭāʿat idüp (10) dōstluḳ ḳılmaḳlarına delālet ider. Eger Zuḥal on ikincide bulunsa ol yıl düşmenden (11) ziyāde meşaḳḳatler ve ḫavflar çekilmesine ve her cānibden düşmenler ve müddeʿīler ḥareket (12) ḳılmasına ve ol yılda ḳaṭʿā bir iş ḥāṣıl olmamaġına delālet ider. İşte Zuḥal (13) ṣāḥib-i ṭāliʿ olduġuna miṣāl budur. Her ḳanġı kevkeb ṣahib-i ṭāliʿ olursa (14) yine hemān ḥükm böyledür. Miṣāl-i diger. Ṭālīʿ-i sāl Sereṭān olsa ʿāşiri Ḥamel olur (15) yaʿnī pādişāh ḫānesi. İmdi yine bir zāyiçe çizüp Ḥameli ṭālīʿ ṭutup Mirrīḫi (16) ṣāḥib-i ṭālīʿ diyüp her ḳanġı ḫānede bulundı ise Zuḥale itdügümüz ḥükmi aña daḫı (17) hemān biʿaynihi ḥükm iderüz. Meṣelā Mirrīḫ Ḥamelde bulunsa yaʿnī ṭālīʿ içinde pādişāhıñ (5a/1) ḳuvvetine ve ṣıḥḥatine ve reʾy-i tedbīri ṣavāb olmasına. Eger Mirrīḫ ikincide yaʿnī (2) Ṣevrde bulunsa māl ve ḫazāʾin ziyādeligine ve āʿvān ve enṣārıñ ḳuvvetine (3) ve taḥṣīl-i māl ve ḫazāʾin ḫuṣūṣuna ziyāde taḳayyüd itmeklerine. Sāʾir ḫānelerde (4) daḫı her ḳanġı ḫānede bulunursa hemān ḥükm Zuḥaldeki gibidir. İşte (5) bu ṣāḥib-i ṭālīʿ olan yıldız ṭālīʿiñ ḳaçıncı ḫānesinde bulunursa ḥükmi (6) nicedir beyān olundı. Lakin şu daḫı maʿlūm ola ki ġayrı yıldızlar ki ṣāḥib-i (7) ṭālīʿden ġayrısıdırlar anları daḫı görmek gerekdir. Her biri ṭālīʿiñ ḳaçıncı (8) ḫānesinde bulunur anlarıñ daḫı ʿalā ḥidetin ḥükümleri vardır ki şimdi beyān

olunur. (9) Meşelā Zuḥal ṣāḥib-i ṭāliᶜ olmadıġı taḳdīrce[108] ṭāliᶜde bulunsa pādişāhıñ (10) ġamına ve māl ḫuṣūṣunda müżāyaḳalarına ve baᶜżı kimesneleri ẓulm ve taᶜaddī üzere (11) ḥareket ḳılup reᶜāyā ve ᶜavāmı rencīde ḳılmalarına. Eger Zuḥal ikincide bulunsa ziyāde (12) maṣraflar olup müżāyaḳa çekilmesine ve niçe ḫasārātlar[109] ve ziyānlar olmasına ve (13) vüzerā ᶜasker ḥāli ḳayġuda ve ẕilletde olmasına. Eger Zuḥal üçüncide bulunsa (14) aḳrabā ve ḳarındaşlarında nuḫūset ve daḫı ziyāde nesneler ẓāhir olmasına. Eger (15) Zuḥal dördüncide bulunsa mülk ve memālik içinde ẓulm ve fesādlar olup ve baᶜżı (16) mevżiᶜler ḫarāb olmasına ve baᶜżı memleketlerde ḥarāmīler ve ḫırsuzlar ve evler başup (17) ġāretler itmeklerine bu sebebden memleket bozġunluġundan ḳayġu çekmeklerine delāletdir. (5b/1) Eger Zuḥal beşincide bulunsa evlādlarına nuḫūset irişüp ol (2) sebebden müteʾellim olmaḳlarına ve baᶜżı ḳorḳulu ḫaberler ve mūḥiş sözler (3) işidüp ġam çekmeklerine. Eger Zuḥal altıncıda bulunsa ednā ve alçaḳ (4) kimseleriñ muḫālefetinden ve serkeş beglerinden mütefekkir olmalarına ve imgin ki balġamdan (5) ve şovuḳ ᶜilletlerinden biriyle birḳaç gün muẓṭarib olmaḳlarına. Eger Zuḥal yedincide (6) bulunsa ol yılda eski düşmenlerden baᶜżıları ḥareket ḳılmasına ve zevce ve (7) ᶜavrat sebebinden ḳayġu çekmeklerine. Eger Zuḥal sekizincide bulunsa ol (8) yılda nekbet ve ḳorḳu vardır. Eger baᶜżı delīller daḫı olursa küsūf ve ḫusūf (9) gibi ḥükm ḳavī olmasına. Eger Zuḥal ṭoḳuzıncıda bulunsa uzun uzaḳ seferler (10) fikrine düşüp naḳl ü ḥareket ḳılmalarına. Eger baᶜżı delīl daḫı olur ise ḥareket (11) ve sefer ḳılmalarına. Eger Zuḥal onuncıda bulunsa ḥākimler ve müdebbirlerden reᶜāyā ẓulm ve sitem (12) görmelerine ve āsitāneye şikāyetciler çoḳ gelmesine. Eger Zuḥal on birincide bulunsa (13) ümmīd itdükleri nesnelerde tevaḳḳuf vāḳiᶜ

[108] Derkenar: Zuḥal ṭāliᶜde olmayup sāʾir ḫānelerde oldıġı beyānındadır
[109] Metinde: خسارتلر

olup ziyāde dōst ittiḫaz itdükleri (14) kimesnelerden baʿżılarına żarar irmesine. Eger Zuḥal on ikincide bulunsa (15) düşmenler çoḳluġına ve ol düşmānlarıñ ḥareketinden mużṭarib olup ġam (16) ve ḳayġu çekmelerine delālet ider. Ammā Müşterī ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı (17) taḳdīrce[110] ṭāliʿ içinde bulunsa beden ṣıḥḥatine ve sürūr üzere olup (6a/1) ʿadl ve dād üzere ḥareketlerine ve ṭāliʿlerinde her vechle ḳuvvet olup her (2) günde bir dürlü ḫayır ẓāhir olmasına. Eger Müşterī ikincide bulunsa ümerā-ı (3) ʿasker aḥvāli ḳavī olup varduḳları yirde fetḥler ḳılmalarına ve eṭrāfdan ḫazīne (4) -ler cemʿ olup mālıñ çoḳluġına ve müżāyaḳa ve ḳılletler çekilmesine. Eger Müşterī (5) üçüncide bulunsa yaḳın yirlere ve ziyāretgāhlara ḥareketleri çoḳ vāḳiʿ olup (6) ḫayrāt ve ṣadāḳata raġbet olmaḳlarına. Eger Müşterī dördüncide bulunsa baʿżı (7) mesācid ve medāris bināsına mübāşeret veyā bunlarıñ taʿmīrine müteʿalliḳ maʿnālara (8) mübāşeret ḳılmalarına ve eṭrāf ve eknāfa ʿadāletnāmeler perākende idüp ẓulm ve sitem (9) defʿine ziyāde taḳayyüd ḳılmalarına. Eger Müşterī beşincide bulunsa evlādları (10) doġup şāżlıḳlar ḳılmasına ve ṣulḥ ve ṣalāḥ içün ḫākpāylerine elçiler (11) gelüp her ṭarafdan ḫayır ḫaberler işidilmesine ve tuḥf ve armaġanlar ve niçe (12) hediyyeler gelmesine delālet ider. Eger Müşterī altıncıda bulunsa yaramaz fiʿillü niçe (13) kimseler inṣāfa gelüp şer ü şūrdan ferāġat itdüklerinden ötüri mesrūr (14) olmalarına ve ḫuddām ve muḳarreblere ziyāde iḥsānlar ḳılmalarına. Eger Müşterī yedincide bulunsa (15) ol yılda baʿżı yirlerde müddeʿīler ve ḫavāricler belürüp ṣūret-i ḥaḳdan görinüp (16) niçe dürlü işler ḳılmalarına āḫirü'l-emr bāṭıl olup nekbetlerine belki ele gelüp cezāların (17) bulmaḳlarına. Eger Müşterī sekizincide bulunsa bu yılda māl ve mīrāṯ miṯillü nuḳūd (6b/1) ziyāde cemʿ ve taḥṣīl olunmasına ve ḳaṭʿā ḫavf ve ḫaṭar vāḳiʿ olmayup (2) yıl selāmet ile mürūr itmesine. Eger Müşterī ṭoḳuzıncıda bulunsa (3)

[110] Derkenar: Būden Müşterī ender ṭālʿi

ol yılda ḳuvvetlü ġazālar ve mübārek seferler tedbīrine meşġūl olup (4) iḥtimāldir ki bi'żżāt ḥareketleri vāḳiʿ olmasına. Eger Şems bile bulunmuş (5) olur ise ve hüccāc aḥvāli ve ḥarameyn-i şerīfeyn ḫuṣūṣunda niçe (6) ḫayırlu işler ẓuhūra getürüp devlet ve şevketleri ziyāde ḳuvvet bulmasına. (7) Eger Müşterī ʿāşirde bulunsa ḥākimler ve ümerā ʿadāletler ḳılup memleketlerde ẓulm (8) ve sitem azdan az olmasına ve ekābir ve āʿyāndan baʿżılarına ʿināyetler ḳılup (9) ulu mertebelere irgürmeklerine. Eger Müşterī on birincide bulunsa eṭrāf ve cenūbunda (10) olan ḥākimler ve begler ṣadāḳatnāmeler gönderüp ʿarż-ı ʿubūdiyyet ḳılmalarına (11) ve cemīʿ murādāt ve maḳṣūdları sühūletle ḥāṣıl olup ve mesrūrluḳlarına. (12) Eger Müşterī on ikincide bulunsa baʿżı düşmānlar ʿadāvetden ferāġat (13) idüp ṣulḥ ricāsına müteveccih olmasına ve baʿżı düşmen vilāyetinden (14) ġanīmetler alınup düşmān aḥvāli żaʿafda olmasına delālet ider. Allāhü āʿlem. (15) Ammā Mirrīḫ ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce[111] ṭāliʿ içinde bulunsa mizāc-ı (16) hümāyūnlarında ḥiddet ve ġażab ziyāde olup baʿżı ulula żararları (17) doḳunmasına ve baʿżı āʿdā ve küffārıñ ḥareketlerinden ġażaba gelüp ġazā ve sefer (7a/1) içün ʿale't-tʿacīl fermān-ı hümāyūnları ẓāhir olmasına ve silāḥ ve ālet-i āteş (2) ve cebeḫāne iḥżārına müteʿalliḳ işlerle muḳayyed olup cenk ve sefer ḫuṣūṣuyla (3) kemāl-i iştiġāllerine. Eger Mirrīḫ ikincide bulunsa ol yılda māl-ı mīrīye (4) ḫāʾinlerden el uzunluġı doḳunup telbīs defterler ve kāġıdlar dutulmasına ve bunlardan (5) baʿżılarına siyāsetler olunup mūcib-i ʿibret ḳılınmaḳlarına ve ümerā ve ʿasākir (6) cenk ve sefere ḥarīs olup edānī ve erzāl esvāḳ ve bāzārlarda rüsvālıḳlar (7) ḳılmalarına ve böyle ʿabeş yirlere ḫarc ve maṣraflar görilüp ḳaṭʿā ol (8) işlerden ḫayır görülmemesine. Eger Mirrīḫ üçüncide bulunsa av ve şikār (9) içün yaḳın yirlere ḥareketleri çoḳ vāḳiʿ olmasına ve aḳrabālarından baʿżılarına (10) iḥtimāldir ki

[111] Derkenar: Būden mirrīḫ ender ṭālʿi

żararları doḳunmasına. Eger Mirrīḫ dördüncide bulunsa baʿżı (11) silāḥḫāne ve cebeḫāneler ve tersāneler taʿmīrine fermān ḳılmalarına ve baʿżı memleketlerde (12) maʿdenī işlere müteʿalliḳ hükümler irsāl ḳılmalarına ve baʿżı memleketlerde ẓulm (13) ve sitem üzere ḥareket idenleriñ[112] ḥaḳlarından gelmesine emr ḳılmaḳlarına. Eger Mirrīḫ beşincide (14) bulunsa evlādlarından baʿżıları ṣafrā ve ḥarāretden müteşekkī olup mizācları (15) mütekeddir olmasına ve cenk ve ḳıtāl ḫaberleri ve feṭḥ ve fütūḥ müjdeleri (16) çoḳ gelmesine ve bu yılda gelen elçilere ziyāde ʿitāb ve ḫiṭāb olunup (17) baʿżıları iḫtimāldir żarar çekilmelerine. Eger Mirrīḫ altıncıda bulunsa ol yılda ḥummā (7b/1) ve ḥarāretden mizāclarında birḳaç gün inḥirāf belürmesine ve ḳul ṭāʾifesiniñ (2) bir bölügünden serkeşliḳ belürmesine ve ḫuddām ve muḳarreblerden baʿżılarına żararları (3) doḳunmaġına. Eger Mirrīḫ yedincide bulunsa baʿżı memleketlerde ḥarāmīler ve ḫırsızlar (4) peydā olup ḫalḳıñ mālların ġārāt ḳılmalarına bu sebebden ġam ve ġuṣṣa çekmeklerine. (5) Ve zevce ve ʿavratlarla araları muḫtelif olup niçe işidilmedik sözler peydā (6) olmasına bu sebebden elem çekmelerine. Eger Mirrīḫ sekizincide bulunsa āteşden (7) veyā demürden bedenlerine bir eṣer doḳunmasına veyā bir zehirlü cānāverden daḫı (8) niçe ḫavf ve ḫaṭar çekilmesine. Eger Mirrīḫ ṭoḳuzıncıda bulunsa sefer ve ġazā içün yirlerinden (9) ḥareket ḳılmalarına lakin ol seferde miḥnetler ve şiddetler çekilmesine ve her işde ʿacele olunup (10) niçe umūrda nedāmetler görülmesine. Eger Mirrīḫ onuncıda bulunsa ḥükm ü ḥükūmete (11) ziyāde ḥarīs olup müfsidlere cezā ḳılmaġa ve ehl-i fesāda ḳaṭʿā merḥamet (12) ḳılmayup ʿademe irsāl ḳılmaḳlarına yine şevket ve ṣalābetleri ve mehābet ve şecāʿatleri (13) ziyāde olup ḫalḳa ziyāde muhīb görinmelerine. Eger Mirrīḫ on birincide bulunsa (14)

[112] Metinde: اندنلرڭ

baʿżı ṣulḥ ve dōstluḳ üzere olan beglerden fesād ve naḳż-ı ʿahd miṣillü (15) nesneler istimāʿ olunmasına ve bunlardan ele girenleriñ bir niçesi telef olmasına (16) ve her ümmīdde ḥuṣūl ve yüsret vāḳiʿ olmasına. Eger Mirrīḫ on ikincide (17) bulunsa bir ulu düşmen aḫz ve ḥabs olunmasına lakin muḳaddemā düşmenden[113] niçe ḫavflar (8a/1) çekilüp ḫaṭarlu işler ẓāhir olmasına delāletdir. Allāhü āʿlem. Ammā Şems (2) ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce[114] ṭāliʿde bulunsa ṭāliʿleri ḳuvvetde (3) olup devlet ve şevketleriniñ ziyādeligine ve ziynet ve şöhrete māʾil olup (4) muraṣṣaʿlara ve ḳıymetlü cevāhirlere raġbet ḳılmalarına. Eger Şems ikincide (5) bulunsa māl ziyāde cemʿ olup ḫazīneleriñ ābādānlıġına ve ümerā ve ʿasker (6) ziyāde tertīb ve tezyīn ile muḳayyed olup kemāl-i mehābetlerine. Eger Şems (7) üçüncide bulunsa aḳrabālarına inʿām ve iḥsānlarına ve seyr ü sülūk (8) ṭarīḳiyle ʿālī köşklere ve laṭīf baġçelere naḳl ü ḥareketleri vāḳiʿ olup (9) ziyāde maḥẓūẓ olmaḳlarına. Eger Şems dördüncide bulunsa taḫt-ı ḥükūmetde (10) ṯābit ve bir ḳarār olup ṭaşraya ḥareketleri az vāḳiʿ olmasına uzaḳ yire (11) sefer ve ḥareket vāḳiʿ olmamasına ve baʿżı ulu köşkler ve şāhāne nişīmenler taʿmīriyle (12) muḳayyed olup ekṯeriyyā ıṣlāḥ ve taʿmīr ve teceddīd ile meşġūl olmaḳlarına (13) ve ulu memleketlere şöhretlü ve nāmdār ḥākimler naṣb idüp şöhretlü ʿasker (14) -ler ile ulu begleri serḥadlara ḥıfẓ u ḥirāset içün taʿyīn ḳılup ziyāde (15) tenbīh ve teʾkīd ḳılmaḳlarına. Eger Şems beşincide bulunsa bu yılda ḳuvvetlü ve ḳıdemlü (16) evlādları ẓuhūra gelüp ʿaẓīm şādlıḳlar ve mesrūrluḳlar olmasına ve eṭrāf ve cevānibde (17) olan beglerden veyā baʿżı ulu bigzādelerden birisi ḫākpāylerine gelüp ʿubūdiyyet ḳılmalarına. (8b/1) Eger Şems altıncıda bulunsa ḳullarından baʿżı ednā mertebelü kimseleri mertebe-i ʿālīye (2) ṣāḥib ḳılmaḳlarına ve ḫuddām ve muḳarrebātıñ ziyāde kemāl-i şöhret

[113] Metinde: دشمند
[114] Derkenar: Būden Şems ender ṭāliʿ

ve zeynlerine ve baʿżılarına (3) inʿām ve iḥsān ḳılmaḳlarına. Eger Şems yedincide bulunsa şarḳ mülklerinden (4) birisi ġālibā Ḳızılbaşdan ʿadāvet ẓāhir olmaḳ ve ol cāniblerde ḳarışıḳlıḳlar (5) oldıġından ötüri mütefekkir olmaḳlarına. Eger sekizincide bulunsa (6) her işde tertīb ve revnaḳ olmayup ʿabeş yirlere zaḥmetler çekilmesine ve niçe ḫavf (7) ve ḫaṭarlar ṣavulmasına. Eger Şems ṭoḳuzıncıda bulunsa saʿādetle sefer ve (8) yola çıḳup mübārek ġazālar tedbīrine muḳayyed olmalarına. Eger Şems onuncıda bulunsa (9) salṭanat ve ḥükūmetde ziyāde şān u şöhret virüp ʿadāletleri (10) şāyiʿ olmasına ve ziynetlü ve şöhretlü ḥākimleri eṭrāf bilāda irsāl (11) ḳılmaḳlarına. Eger Şems on birincide bulunsa bir ulu melik dōst olup (12) ṣulḥ ve ṣalāḥ olup ʿahdnāmeler baġlanmasına ve murādāt ve maḳṣūdları (13) ḥāṣıl olup devlet ve refʿetleri gün be gün teraḳḳīde olmasına. Eger Şems on (14) ikincide bulunsa bir ulu düşmān belürmesine ve ol düşmāndan ḥaylī zaḥmetler (15) çekilmesine. Allāhü āʿlem. Ammā Zühre ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce[115] ṭāliʿ içinde (16) bulunsa ol yılda ʿayş u ʿişrete ziyāde muḳayyed olup ulu cemʿiyyetler ve dügünler (17) ḳılmaḳlarına ve ẕevḳ u neşāṭa māʾil olup zīb ü ziynete meşġūl olmalarına (9a/1) ve aṣḥāb lehv ü luʿba raġbet ḳılup sāz u sözden ziyāde maḥẓūẓ olmalarına. (2) Eger Zühre ikincide bulunsa nefīs ṭaʿāmlara ve ābdār meyvelere ziyāde meyl ḳılup (3) nevpeydā eṭʿimelere ve işrābelere raġbet ḳılmalarına ve libās ve cevāhire meyl ḳılup (4) tertīb-i tezyīn[116] ile meşġūlluḳlarına ve emvālī ve ḫazāʾin ve cevāhir ve maʿādin (5) ḳısmı ziyāde taḥṣīl olunup dāḫl-i ḫazīne olmasına. Eger Zühre üçüncüde (6) bulunsa aḳrabā ve taʿalluḳātlarına inʿām ve iḥsānlar ḳılup ulu sulṭānlardan (7) baʿżılarınıñ mertebelerin yüce ḳılmalarına ve murād maḳṣūdlarınıñ ḥāṣıl ḳılmaḳlarına. (8) Eger Zühre dördüncide bulunsa şehirleri ziynete emr ḳılup ulu şād (9) -lıḳlar olmasına ve ʿavām

[115] Derkenar: Būden Zühre ender ṭāliʿ
[116] Metinde: تربين

ve ġavāṣ feraḥ ve sürūra ve lehv ü luʿba māʾil olmasına (10) ve ulu teferrücgāhları ve mesīreleri saʿādetle müşerref ḳılmalarına. (11) Eger Zühre beşincide bulunsa māh ṭalʿat niçe evlādları ẓuhūra (12) gelüp niçe şenlikler ve şāżilıḳlar olmasına ve niçe hedāyā ve armaġanlar ve meşʿur (13) ṣıdḳ u muḥabbetnāmeler ile şöhretlü elçiler gelüp ulu begler kemāl-i ʿubūdiyyet (14) ʿarż ḳılmaḳlarına. Eger Zühre altıncıda bulunsa ġuddām ve cevārī ḳısmından (15) baʿżılarına ulu baḫşişler ve nevāzişler ḳılup mertebelerin ziyāde ḳılmaḳlarına (16) ve ṭatlu eṭʿime ve ābdār meyveleriñ keṣret istiʿmālinden iḥtimāldir cüzʾī mizāclarına (17) küdūret olup yine tīz mündefiʿ olmasına. Eger Zühre yedincide bulunsa (9b/1) yeñiden tezevvüc ḳılmaġa ḥırṣları ziyāde olup nisā ṭāʾifesine ziyāde meyl (2) ve muḥabbetlerine. Eger Zühre sekizincide bulunsa baʿżı muḫālif ṭaʿāmlar (3) -dan iḥtirāz oluna tā ki żarar çekmeyeler. Zühre bu ġānede ʿilletlü maʿmūl[117] ve memzūc (4) ṭaʿāmlara ve şarāblara delālet ider. Ṣaḳınmaḳ lāzımdur. Eger Zühre ṭoḳuzıncıda (5) bulunsa rāy u tedbīrleri seyr ü sülūk ve ṣayd u şikār ḥareketi içün (6) olup ümerā ve ʿasker-i İslāma şöhretlü alaylar ve tezyīn ve tertībler sipāriş (7) ḳılmalarına. Eger Zühre onuncıda bulunsa münaḳḳaş ve müzeyyen maḳāmlarda ḥükūmetler (8) ḳılup muḳarreblerden baʿżılarına ʿatiyye ḳılmalarına ve āʿyān ve ekābirden baʿżıları (9) ulu manṣıblara irgürmelerine ve ulu ḥākimler birbirlerine żiyāfetler (10) ḳılup ʿarż-ı meveddet ḳılmalarına ʿavām ve ġavāṣıñ muḥabbet ve iltifātlarından (11) ziyāde feraḥ ve sürūr kesb itmelerine. Eger Zühre on birincide bulunsa (12) zenāndan baʿżılarına ziyāde muḥabbet ḳılmalarına ve murādāt ve maḳṣūdları ġayırla (13) fetḥ olmaġına. Eger Zühre on ikincide bulunsa baʿżı düşmān (14) memleketinden baʿżı meşhūreler dutılup maḳbūl-ı hümāyūn olmasına (15) ve niçe ġanāʾim ve emlāk żabṭ olunup envāʿ fetḥler ẓāhir ola biʿavni'llāhi teʿālā. (16)

[117] Metinde: معيول

Ammā ᶜUṭārid ṣāḥib-i ṭāliᶜ olmadıġı taḳdīrce[118] ṭāliᶜ içinde (17) bulunsa yazu yazmaġa ve maḳbūl kitāblara meyl idüp tevārīḫ ve (10a/1) ḥadīṯ diñlemege māᵓil olmalarına ve her dürlü ᶜulūmdan maḥẓūẓ olup (2) ehl-i maᶜārife raġbet ḳılmalarına ve daḳīḳ fikirler ve ᶜamīḳ tedbīrler (3) ḳılup devlet ve salṭanat intiẓāmı içün niçe ḫayırlu işler aẓhār (4) ḳılmalarına. Eger ᶜUṭārid ikincide bulunsa baᶜżı ḫazīne ve māl (5) ḥesābıyla muḳayyed olup baᶜżı kimesne teftīş ve tefaḫḫuṣ ḳılmaġa fermānları (6) cārī olmaġına ve küttāb ve ᶜummālden baᶜżılarına ulu mertebeler iḥsān (7) ḳılmalarına. Eger ᶜUṭārid üçüncide bulunsa aḳrabā ve taᶜalluḳātlarından ricānāme (8) -ler çoḳ gelüp ümmīd ve maḳṣūdların ḥāṣıl ḳılmalarına ve yaḳın yirlere ḫuṣūṣā (9) meşāyiḫ ve ᶜulemā maḥallesine nihānī ḥāżır olmaḳlarına ve aḳvāl-ı ᶜavām u ḫavāṣṣı (10) tefaḫḫuṣ ile muḳayyed olmaḳlarına. Eger ᶜUṭārid dördüncide bulunsa (11) baᶜżı medrese ve ᶜilm ve maᶜarifet taḥṣīl olunan mevżiᶜleri maᶜmūr ḳılmalarına (12) ve baᶜżı bāġçe ve mesīreleri taᶜmīr ve teceddīde fermān ḳılmalarına. Eger (13) ᶜUṭārid beşincide bulunsa ol yılda nāmeler ve emirler eṭrāf ve cevānibe (14) çoḳ irsāl ḳılınmasına ve her ṭarafdan kāġıdlar ve nāmeler ve envāᶜ (15) dürlü ḫaberler gelmesine ve ᶜāḳil ve zeyrek evlādları vücūda gelüp (16) ziyāde maḥẓūẓ olmaḳlarına. Eger ᶜUṭārid altıncıda bulunsa ḥükemā ve eṭibbādan (17) baᶜżılarınıñ mertebelerin ziyāde ḳılmalarına ve müferriḥ maᶜcūnlar ve şarāblar istiᶜmālinden (10b/1) ziyāde taḳavviyet ve menāfiᶜ müşāhede ḳılmalarına ve gāhī muvaffaḳ tedbīrden (2) ḫaylī maḥẓūẓ olmalarına. Eger ᶜUṭārid yedincide bulunsa zenān (3) ve emredāndan ṣāḥib-i lehv ü luᶜb olanlardan baᶜżılarına ziyāde inᶜām (4) ve iḥsānlar ḳılmalarına ve ḥakīmāne ẕevḳ ü neşāṭdan ziyāde maḥẓūẓ (5) olmaḳlarına. Eger ᶜUṭārid sekizincide bulunsa māl-ı evḳāf ḥesābına (6) müteᶜalliḳ ve mīrāṯ mālı taḥṣīline mensūb baᶜżı ḫuṣūṣda tedbīr (7) ve tefekkürlerine ve her işiñ

[118] Derkenar: Būden ᶜUṭārid ender ṭāliᶜ

ʿāḳıbeti fikrinde gāhī mesrūr ve gāhī (8) teşvīş çekmelerine. Eger ʿUṭārid ṭoḳuzıncıda bulunsa naḳl ü ḥareket (9) çoḳ ḳılup iḥtimāldir bi'ż-żāt ġazā ve cihāda ʿazīmet ḳılmalarına ve her (10) ḫuṣūṣda müşāvere ve tedbīrleri ṣavāb gelmesine. Eger ʿUṭārid (11) onuncıda bulunsa ḥükm ü ḥükūmetde ziyāde işābet ḳılup (12) ʿaḳl kiyāsetleri kemāl-i ṣafvetde olup niçe ḫayırlu maʿnālar ḳānūn (13) ḳılmalarına ve ʿadālet ve şöhretleri eṭrāf ʿālime şāyiʿ olmasına ve ehl-i (14) dīvān ve ʿulemādan baʿżıları ziyāde muḳarreb olup envāʿ merḥametlerine (15) maẓhar düşmeklerine. Eger ʿUṭārid on birincide bulunsa vüzerā ve taṣarrufān-ı emvālden (16) baʿżıları ile nihānī esrār ve tenbīh ve teʾkīd vāḳiʿ olup kemāl-i ṣadāḳat üzere (17) müteḥarrik olmalarına. Eger ʿUṭārid on ikincide bulunsa mensūbāt-ı (11a/1) ʿUṭāridden baʿżılarınıñ cürmi ẓāhir olup ḥabs ü ḥaḳāret (2) fermān ḳılmalarına ve āʿdād-ı küffār ṭarafından müşevveş ḫaberler işidilüp (3) bu sebebden cüzʾī mütefekkir olalar. Ammā Ḳamer ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce[119] (4) ṭāliʿ içinde bulunsa devlet ve salṭanat ziyādeligine ve ṭāliʿ ḳuvvetine ve naḳl ü ḥarekete (5) māʾil olmaḳlarına ḫuṣūṣā rūy-ı deryāda gemi ile gezmeklerine ve aḳarṣular (6) kenārında ʿayş ʿişrete ziyāde raġbet olmaḳlarına ve baʿżı yirlere ḳāṣıdlar (7) ve peykler ṣalup ḫaber-i ṣaḥīḥ olmaġına ziyāde meşġūl ve muḳayyed olmaḳlarına (8) ve ulu gemiler yapdurup ʿaẓīm şöhretlü donanmalar çıḳmasına emretmelerine ve küffār-ı (9) ḫāksārdan her vechle intiḳām almaġa cidd ü cehd ḳılmalarına ve baʿżı ulu (10) ṣular getürüp ḫayrātıla muḳayyed olmaḳlarına ve baʿżı köprü ve kemer ve ṣuya (11) müteʿalliḳ binālar emr itmelerine. Eger Ḳamer ikincide bulunsa māl ve ḫazīne çoḳ cemʿ olup (12) ḫavāṣṣ ve ʿavāma inʿām ve iḥsānlar ḳılmalarına. Eger Ḳamer üçüncide bulunsa (13) deryā[120] üstünde gemi ile naḳl ü ḥareket çoḳ vāḳiʿ olup ekṣer uzaḳ bāġçelere ve

[119] Derkenar: Buden Ḳamer ender ṭālʿi
[120] Metinde: در

ṣulu (14) mesīrelere ve meyvesi çoḳ bōstānlara ittifāḳ düşmege ve aḳrabādan baᶜżı ulu (15) nesne sulṭānlara inᶜām ve iḥsānları vāḳiᶜ olmasına. Eger Ḳamer dördüncide (16) bulunsa reᶜāyā ve ᶜavāmü'n-nās arasına ᶜadl ü ḥükūmetleri şāyiᶜ olup reᶜāyā (17) ve berāyāları āsūde-ḥāl olmasına ve mülk ve memleketleri şer ü şürūrdan[121] ḫālī ve teᶜaddī-i (11b/1) āᶜdādan emīn ve maḥfūẓ olmasına. Eger Ḳamer beşincide bulunsa (2) rikāb-ı hümāyūnlarına bir vezīr maḳāmında kimesne elçilik ile bir büyük (3) begden gelüp yüz sürmesine ve bu yılda elçiler ve muḫbir çoḳ (4) gelmesine ve deryāda olan donanmadan ḫayır ḫaberler şāyiᶜ olmasına. (5) Eger Ḳamer mesᶜūd bulunsa baᶜżı evlādları vücūda gelmesine. Ekṣeriyyā (6) budur ki ḳızları vücūda gele. Eger Ḳamer altıncıda bulunsa ḫuddām ve muḳarreblere (7) ᶜināyetler itmeleriyle ve iḫtimāldir reᶜāyā ve ᶜavām ṭarafından baᶜżı muḫālif (8) sözler işidilüp bu sebebden cüzᵓī mütefekkir olmalarına ve her ne (9) umūr ki mübāşeret oluna ol iş tevaḳḳufa düşüp geç tamām ola. (10) Eger Ḳamer yedincide bulunsa yaşlu nisā ṭāᵓifesinden baᶜżılarınıñ (11) muḫālif ḫarekātından müteᵓellim olup anlara żararları doḳuna. Eger Ḳamer (12) sekizincide bulunsa ḳorḳulu ḫaberler ve aṣlı yoḳ sözler işidilüp (13) gāhī ġam ve ḳasāvet ᶜarż olmasına ve bir ulu ḫātūnuñ ḳuvvetinden ḫaylī (14) ḫaylī ḳasāvet ᶜarż olmasına. Eger Ḳamer ṭoḳuzıncıda bulunsa naḳl (15) ü ḥareketleri rūy-ı deryāda çoḳ vāḳiᶜ ola ve gemi ile seyrden (16) maḥẓūẓ olalar. Ve donanma ve deryā seferi umūrunda niçe aḳdāmlar ḳılup (17) ziyāde himmet beẕl ḳılmalarına. Eger Ḳamer onuncıda bulunsa ḥükm ü ḥükūmetde (12a/1) kemāl-i şöhretlerine ve ekṣer evḳātda vüzerā ve āᶜyān ile müşāvereden (2) ḫālī olmamaḳlarına ve sefer ve cenk içün ᶜalem ve sancaḳlar dikmege emr (3) ḳılmaḳlarına ve ḫayme ve bārgāhlar düzetmege fermānları cārī olmasına. (4) Eger Ḳamer on birincide bulunsa deryā yüzünde gezer ḳapudanların

[121] Metinde: شرودن

baʿżılarına (5) ʿināyetler idüp mertebelerin ziyāde itmeklerine ve iḥtimāldir ki küffār beglerinden (6) veyā begzādelerinden birisi iṭāʿat idüp rikāb-ı hümāyūnlarına yüz sür (7) -meklerine. Eger Ḳamer on ikincide bulunsa rūy-ı deryāda ve baʿżı (8) ulu şular kenārında baʿżı düşmān gemileri ẓāhir olup fesādları (9) belürmesine bu sebebden gāhī mütefekkir olmaḳlarına. Ammā Reʾs ṭāliʿde (10) olsa[122] duʿā ve münācātlar tīz revā olmasına ve baʿżı nesneler ḫāṭır-ı şerīflerine (11) ḳable'l-vuḳūʿ ilhām olmasına. Eger Reʾs ikincide bulunsa māl ve ḫazīnelerin (12) ziyādeligine ve ʿasker ẓafer-i meāʾssirleriniñ ḳuvvetine. Eger Reʾs üçüncide bulunsa (13) ʿulemā ve ehl-i taḳvādan baʿżı güşenişīn olanlara iltifāt buyurup murād (14) -ların ḥāṣıl ḳılmalarına. Eger Reʾs dördüncide bulunsa memleket ve reʿāyāları (15) āsūde olup ḫalāyıḳ ṣalāḥ ve taḳvāya meyl ḳılmaḳlarına. Eger Reʾs beşincide (16) bulunsa evlādları ziyāde olup ʿilm ü edebe ibtidā ḳılmalarına. Eger Reʾs (17) altıncıda bulunsa muʿālece ve münāsib tedbīrlerden niçe fāʾide ẓāhir olup (12b/1) ziyāde maḥẓūẓ olmaḳlarına. Eger Reʾs yedincide bulunsa zevce (2) ve nisā ṭāʾifesinden fāʾideler ḥāṣıl olup ṭāliʿleri ḳuvvetde ola. Eger (3) Reʾs sekizincide bulunsa aṣlā ḫavf ve ḫaṭar vāḳiʿ olmayup cemīʿ muʾlimāt (4) ve āfātdan sālim olmaḳlarına. Eger Reʾs ṭokuzuncıda bulunsa ṣaḥīḥ rüʾyālar (5) görüp ʿāḳıbetinde feraḥ ve meserretler ḥāṣıl olmasına ve her ne ḫuṣūṣa (6) tedbīr ve ʿamel ḳılsalar muvāfıḳ-ı taḳdīr düşmegine. Eger Reʾs onuncıda bulunsa ḥükūmet (7) ve salṭanat ve tedbīr-i memleket ile muḳayyed olup duʿāları müstecāb olmasına. (8) Eger Reʾs on birincide bulunsa āʿvān ve enṣārları ḳuvvetde ve āʿdāları (9) ẕilletde olmasına. Eger Reʾs on ikincide bulunsa āʿdā ve düşmān ṭarafından (10) baʿżı muḫālif sözler ve aṣlı yoḳ ḫaberler işidilüp bu sebebden cüzʾī (11) mütefekkir olmaḳlarına. Ammā

[122] Derkenar: Būden Reʾs ender ṭāliʿ

Ẕeneb ṭāliᶜde olsa[123] gāhī sebebsiz ḫāṭırlarında (12) inḳıbaz vāḳiᶜ olmasına ve murād ve maḳṣūd eylemedikleri baᶜżı umūrda tevaḳḳuf (13) vāḳiᶜ olmasına ve baᶜżı ednā ve alçaḳ kimesnelerden aṣlı yoḳ sözler işidilüp (14) müteᵓellim olmaḳlarına. Eger Ẕeneb ikincide bulunsa baᶜżı yirlerde ᶜabeṣ yirlerde māl-ı mīrī (15) ṣarf olunmasına ve baᶜżı muḳāṭaᶜa ve mültezimler kesr ü noḳṣān göstermeklerine ve baᶜżı (16) tımār ve ḫāṣlarıñ maḥṣūllerine mūzī cānverden ziyān irmesine ve ümerā ve ᶜaskerde (17) süstluḳ ve ḫastelik ziyāde olmasına. Eger Ẕeneb üçüncide bulunsa (13a/1) naḳl ü taḥvīlden ve seyr ü sülūkdan çoḳluḳ maḥẓūẓ olmayup gāhī aḳrabā ve taᶜalluḳāt (2) ṭarafından bī-sebeb mütefekkir olmaḳlarına. Eger Ẕeneb dördüncide bulunsa reᶜāyā ve memleket (3) arasında şerr ü fesād ziyāde olup bu sebebden ḳasāvet çekmeklerine. Eger Ẕeneb (4) beşincide bulunsa evlādlarına ḫastalıḳ veyā fevt miṣillü nesneler iṣābet itdiginden (5) ve ḳorḳulu ḫaberler istimāᶜından nevᶜen ġam çekmeklerine ve elçilerden ve muḫabirlerden yalan (6) sözler ṣādr olmasına ve baᶜżı hedāyā ve tuḥf nesneler ki vārid ola telef ve żāyiᶜ (7) olmaġına. Eger Ẕeneb altıncıda bulunsa belden aşaġa baᶜżı ᶜillet ḫareket etmesine (8) yā bevāsir ve meṣāne ve bunuñ emṣāli nesnelerden iḫtimāldir mizāc-ı şerīflerinde nevᶜen (9) küdūret ẓāhir olmaġına ve baᶜżı ezell ve alçaḳ kimesneler arasında (10) güft ü gū işidilüp bu sebebden elem çekmelerine. Eger Ẕeneb yedincide bulunsa (11) zevcelerine ḫastelik veyā daḫı yaramaz nesneler ᶜārıż olmasına. Eger Ẕeneb (12) sekizincide bulunsa gāhī niçe ḫavf ve ḫaṭarlar ṣavmaḳlarına ve baᶜżı (13) aḫbār-ı kāzibe ve mūḥiş sözlerden ḫavf çekmeklerine. Eger Ẕeneb ṭoḳuzıncıda (14) bulunsa baᶜżı tedbīrde ḫaṭā vāḳiᶜ olup sefer ḫuṣūṣīçün gāhī ġam (15) ᶜārıż olmasına ve ḳorḳulu vāḳᶜalar görmeklerine. Eger Ẕeneb onuncıda bulunsa (16) devlet ve salṭanat tedbīrinde niçe ḫākimlerden bidᶜatlar ẓāhir olup maᶜyūb (17) nesneler

[123] Derkenar: Būden Ẕeneb ender ṭāliᶜ

peydā olmasına ve mülk ve devlete müteʿallik̇ ḳatı eyü işler görülmesine. (18) Eger Ẕeneb on birincide bulunsa baʿżı dōst ve ṣādıḳu'l-ḳul ẓann olunan (19) kimesnelerden ḫaṭā ve fesādlar ẓāhir olmasına. Eger Ẕeneb on ikincide (13b/1) bulunsa ata binmekden ve süvār[124] ḳısmından żarar çekmek iḥtimāli vardır. Ḳoşıdan (2) ve segirtmekden iḥtizāz olunmasına ve baʿżı yirlerde giz[?] düşmānlar ḥāṣıl olmasına (3) delālet ider. Allāhü āʿlem bi'ṣ-ṣavāb. Faṣl-ı vüzerā ve ulu ḥākimler ki vilāyet żabṭ (4) idenlerdir. Mıṣr ḥākimi ve Şām ve Ḥaleb ve Diyārbekir ve sāʾir vezīrler.[125] Bunlarıñ (5) aḥvāli on birinci ḫāneden istiḫrāc olunur ve muṭlaḳā Müşterīnüñ saʿādeti (6) ve nuḫūseti yüzünden görilür. Meṣelā vüzerā aḥvāliñ yoḳlamaḳ lāzım geldikde ṭāliʿ-i (7) sāliñ on birinci ḫānesini ṭāliʿ diyü yazup sāʾir ḫāneleri daḫı yazup (8) kevākibi yirlü yirine vażʿ idüp pādişāh aḥkāmına miṣāl itdügimiz gibi (9) biʿayniyye ḥükm ideler. Nücūm iḳtiżā itdügi üzere eger ṭāliʿleri ve ṣāḥib-i (10) ṭāliʿleri saʿd ise ve Müşterī mesʿūd ise saʿādetlerine ve devletleriniñ (11) ziyādeligine delālet ider. Eger ṭāliʿleri ve ṣāḥib-i ṭāliʿleri naḫs ve Müşterī (12) menḥūs ise ʿazillerine ve mertebeden düşmeklerine ve baʿżılarınıñ mevtine ve ḫasta (13) -lıḳlarına her niçe iḳtiżā ider ise göreler aña göre ḥükm ideler. Ve ʿulemā (14) ve ḳażāt aḥvāli[126] üçünci ḫāneden istiḫrāc olunur yaʿnī ṭāliʿ-i senesiniñ (15) üçünci ḫānesini ṭāliʿ diyü yazup ve sāʾiri ḫāneleri daḫı yazup kevākibi (16) yirlü yirine vażʿ idüp iḳtiżā itdügi üzere ḥükm ideler nite kim pādişāh (17) aḥkāmında beyān olundı. Aña ḳıyās ideler ve muṭlaḳā Müşterīniñ saʿādetüñ (18) ve nuḫūsetiñ güdüp aña göre ḥükm ideler. Ve ümerā ve ulu sancaḳ begleri (19) ve rikāb-ı hümāyūn aġaları ve ḳul aġaları ve żābiṭleri ve sāʾir ʿaskerīniñ (14a/1) aḥvāli ṭāliʿ-i sāliñ on

[124] Metinde: سور
[125] Derkenar: Fasl-ı aḥvāl-i vüzerā
[126] Derkenar: Aḥvāl-i ʿulemā ve ḳażāt.

birinci ḫānesinden görilür. Meşelā ṭāliʿ-i sāliñ on (2) birinci ḫānesi ṭāliʿ yirine dutılup sāʾir ḫāneler ve yıldızlar yazılup yirlü yirine vażʿ (3) olunup her ne vāḳiʿ olur ise aña göre ḥükm olunur. Ve muṭlaḳā Mirrīḫiñ ḳuvvetine ve żaʿafına (4) göre ve saʿādetine ve nuḫūsetine göre ḥükm olunur. Defterdārlar ve māl emīnleri (5) ve māl vekīlleriniñ ve sāʾir küttābıñ aḥvāli yana ṭāliʿ-i sāliñ on birinci ḫānesinden alınur. (6) Nite kim vüzerā ve ümerā andan istiḫrāc olunur. Bunlarıñ aḥvāli daḫı andan istiḫrāc olunur. (7) Lakin bunlarda ʿUṭāridiñ aḥvāline ve saʿādetine ve nuḫūsetine ve ḳuvvetine ve żaʿafına göre (8) ḥükm olunur. Ve ḫavātīn-i muʿaẓẓama ki ulu sulṭānlardır ve pādişāhıñ maḥremleri (9) olanlar ve ulu aġalar ve muḳarrebleriñ aḥvāli muṭlaḳā iç ḫalḳı yine hemān ṭāliʿ-i sāliñ (10) on birinci ḫānesinden görilür lakin Zühreniñ saʿādetine ve ḳuvvetine ve nuḫūsetine (11) ve żaʿafına göre ḥükm olunur. Ammā ḳalʿadārlar ve güşenişīnler şeyḫler (12) ve zāhidler ve köy ketḫüdāları ve miʿmārlar aḥvāli ṭāliʿ-i sāliñ dördünci (13) ḫānesinden ve Zuḫalden görilür. Ve reʿāyā ve ʿavāmü'n-nās ve ehl-i bāzār aḥvāli (14) ṭāliʿ-i sāliñ kendisinden ve ṣāḥibinden ḥükm olunur. Ve muṭlaḳā Ḳameriñ ḳuvvetine (15) ve ẓaʿafına ve saʿādetine ve nuḫūsetine göre ḥükm olunur. Ve's-selām. İkinci ḥükm (16) her yılda ṣıḥḥat ve saḳamdan ve emrāż ve mevtden[127] ḫalḳıñ aḥvāli niçe idügi (17) ve ṭāʿūn ve sāʾir emrāżıñ ḳanġısı ḫalḳ arasında şāyiʿ[128] olacaġı beyān (18) olunur inşāʾallāhü teʿālā. Evvelā maʿlūm ola ki ṭāliʿ delīl-i bedendir ve ṣāḥib-i (19) ṭāliʿ delīl-i rūḥdur ve Ḳamer daḫı delīl-i bedendir ve Şems delīl-i rūḥdur. İmdi (20) eger ṭāliʿ içinde yaʿnī derece-i ṭāliʿe ḳarīb beş derece derece-i ṭāliʿden (21) evvel veyā ṣoñra bir kevākib-i naḥs yaʿnī Zuḫal veyā Mirrīḫ veyā ʿUṭārid rāciʿ (22) iken veyā Zuḫaliñ ve Mirrīḫiñ muḳābelesinde ve terbīʿinde iken ṭāliʿ içinde bulunsa (23) ol vaḳt ṭāliʿ

[127] Derkenar: Ḥükm-i ṯānī der beyān-ı emrāż-ı muḫtelife.
[128] Metinde: سايع

naḫsdır veyāḫūd s̲evābitden Reʾsu'l-Ġūl veyā Ḳalbü'l-ᶜAḳreb veyā (24) ᶜAyne's̲-Ş̲evr veyā Menkibü'l-Esed veyā Menkibü'l-Feres veyā Ḳavāṭᶜdan her ḳanġı (25) kevākib derece-i ṭāliᶜde bulunsa ol vaḳt ol ṭāliᶜ naḫsdır. Pes imdi ṭāliᶜ (26) nice naḫs olunur bilindi. Şimden ṣoñra ṣāḥib-i ṭāliᶜ nice menḫūs olur anı (27) bilmek gerekdir. Eger ṣāḥib-i ṭāliᶜ Zuḥal veyā Mirrīḫ olursa ol vaḳt [129] (14b/1) ṣāḥib-i ṭāliᶜ kendisi naḫsdır ġayrıya ḥācet yoḳ. Ammā ġayrı yüzden kendileri (2) menḫūs olurlar. Meş̲elā rāciᶜ olsalar yāḫūd hübūṭda yā vebālde veyā muḫteriḳ bulunsalar (3) hem naḫs ve hem menḫūs bulunmuş olurlar yaᶜnī Zuḥal ve Mirrīḫ ve bir yüzden daḫı (4) menḫūs olurlar. Meş̲elā Mirrīḫ Zuḥaliñ muḳārenesinde bulunsa veyā muḳābelesinde (5) veyā terbīᶜinde yine menḫūs olurlar. Her ḳanġı ṣāḥib-i ṭāliᶜ ise eger Mirrīḫ (6) eger Zuḥal bu ṣuretde hem naḫs ve hem menḫūsdur. Ammā bu ikisinden (7) ġayrısı yaᶜnī Zuḥal ve Mirrīḫden ġayrı ṣāḥib-i ṭāliᶜ olsalar ol vaḳt ol (8) yıldızıñ naḫs olması yā Zuḥale veyā Mirrīḫe her ḳanġısına gerekse olsun yā muḳārin (9) veyā muḳābil veyā terbīᶜ bulunsa aña menḫūs dirüz veyāḫūd muḫteriḳ veyā hübūṭda (10) veyā ricᶜatda bulunsalar menḫūsdur dirüz. İmdi ṣāḥib-i ṭāliᶜ niçe menḫūs (11) olur bilindi ise Şems ve Ḳamer daḫı niçe menḫūs olur anı daḫı eydelim. (12) Şems menḫūs olmaḳ münkesif olmaḳ veyā Zuḥaliñ ve Mirrīḫiñ muḳārenesinde veyāḫūd (13) muḳābelesinde veyā terbīᶜinde bulunsa ol vaḳt Şems menḫūsdur. Ammā Ḳamer menḫūs (14) olmaḳ Ḳamer münḫasif olmaḳ veyā taḫtü'ş-şuᶜāᶜ Şemsiñ muḳārenesinde olmaḳ veyā (15) Zuḥaliñ ve Mirrīḫiñ terbīᶜinde ve muḳābelesinde ve muḳārenesinde bulunmaḳ veyā ṭarīḳ-i muḫteriḳde (16) bulunmaḳ ki Mīzānıñ on ṭoḳuzıncı derecesinden ᶜAḳrebiñ üçünci derecesiniñ (17) arasında bulunmasıdır. İmdi Ḳamer menḫūs olmaḳ daḫı bu z̲ikr olunan üzere (18) -dir. Pes bunlar maᶜlūm olduḳdan-ṣoñra bilgil ki bu dört

[129] Bir sonraki sayfanın ilk kelimesi olan "ṣāḥib" bu sayfa sonunda da yazılmış.

nesne yaᶜnī ṭāliᶜ ve ṣāḥib-i (19) ṭāliᶜ ve Şems ve Ḳamer eger hep menḫūs bulunsalar ol yılda mevt ᶜaẓīm olup (20) ḫalḳ çoḳ telef ola. Eger üçi menḫūs olsa bir miḳdār andan aşaġaraḳ (21) ola. Eger ikisi menḫūs bulunsa daḫı az ola. Eger birisi menḫūs bulunsa (22) mevt ve ṭāᶜūn az ola. Ve daḫı ol yılda ḳanġı maraż çoḳ olur anı (23) bilmek murād olunsa[130] altıncı ḫāne ne burc ise ol burca müteᶜalliḳ marażlar çoḳ (24) ola. Meşelā altıncı ḫāne Ḥamel ola baş aġrısı çoḳ ola. Zīrā baş[131] Ḥamele müteᶜalliḳdür. (25) Ve ṣafrāvī sıtmalar çoḳ ola. Zīrā ṣafrā Ḥamele müteᶜalliḳdir.[132] Ve her burcda ne maraż (26) olursa buña göre ḥükm olunur. Ve daḫı altıncı ḫāneniñ ṣāḥibi ḳanġı kevākib (27) ise ol kevākibe müteᶜalliḳ olan marażlar çoḳ olur. Ve daḫı altıncı ḫānede ne yıldız (15a/1) bulunsa o yıldıza müteᶜalliḳ olan zümrede ol yıl ol maraż çoḳ ẓāhir (2) ola. Meşelā altıncı ḫānede Ḳamer bulunsa ᶜavāmü'n-nāsda maraż çoḳ ola. Eger ᶜUṭārid (3) bulunsa küttābda ve ehl-i maᶜārifde ve eṭfālde çoḳ ola. Eger Müşterī bulunsa (4) ᶜulemāda çoḳ ola. Eger Zuḫal bulunsa şeyḫlerde ve köy keṯḫüdālarında ve miᶜmārlarda (5) ve rencberlerde çoḳ ola. Buña göre ḥükm olunur. Ve daḫı ol yılda ẓuhūr (6) idecek marażlar ne vaḳtdür[133] bilmek murād olunsa altıncı ḫāne ṣāḥibi olan yıldıza (7) varınca derece-i ṭāliᶜden ḳaç derece ise yaᶜnī derece-i ṭāliᶜ ile ol kevkebiñ (8) arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün geçdin-ṣoñra ẓāhir ola (9) veyāḫūd ol kevkeb derece-i ṭāliᶜe geldikde ola yaᶜnī ol kevkebiñ seyr-i taḳvīm[ī]si (10) ṭāliᶜe geldikde ola. Ve ol yılda mevt olması ḥükm olması mevt ne zamānda (11) ḳavī olur bilmek murād olunsa sekizinci ḫāne ile ṣāḥib-i ṭāliᶜ olan yıldızıñ (12) arası ḳaç derece ise nevrūzdan ol-ḳadar gün ṣoñra ola. Ve yāḫūd sekizinci (13) ḫāne ṣāḥibi olan yıldızıñ seyr-i taḳvīmīsi derece-i ṭāliᶜe

[130] Derkenar: Der beyān-ı emrāż
[131] Metinde: باس
[132] Metinde: متعلّقد
[133] Derkenar: Maᶜarifet-i evḳāt-ı emrāż

geldikde ḳavī ola. Ve bir (14) mücerreb daḫı budur ki[134] derece-i ṭāliᶜ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece ise nevrūzdan (15) ol-ḳadar gün geçdikden ṣoñra ola. Ve her ḳanġı yılda küsūf ve ḫusūf ola ol yılda (16) göz aġrısı çoḳ ola. Ḳanġı burcda küsūf ve ḫusūf oldīsa ol burca mensūb (17) olan ṭāᵓifede ziyāde ola. Ve her ḳanġı yılda ḳırān-ı naḫseyn olsa elbette ol yılda (18) ol burca mensūb olan ecnāsda mevt ola. Meṣelā Ḥamel ve Ṣevr ve Ḳavs ve Cedyde (19) olsa ḳoyunda ve ṣıġırda ve atda ve devede ḳırān ola. Eger Cevzāda ve Sünbülede (20) ve Mīzānda ve Delvde olsa insānda mevt ola. Eger Sünbülede olsa ḳuşlarda (21) ḳırān ola. Eger Esedde[135] olsa kelblerde ve yırtıcılarda ḳırān ola. Eger Sereṭānda veyā (22) Ḥūtda olsa balıḳlarda ve deryāda maḫlūkunda ḳırān ola. Eger ᶜAḳrebde olsa (23) hevām ve ḥaşerāt ve sinek ve böcek çoḳ ḳırıla. Ol yılda arı ipek ḳurdı (24) besleyenler żarar-ı küllī ideler. Tafṣīl olunsa söz uzanur bu ḳadar ile iktifā (25) olundı ve's-selām. Üçünci ḥükm ol yılda ḫalḳ arasında (26) emīnlik ve cenk ve fitne ve şerden ne olacaḳdır anı (27) beyān ider.[136] İmdi delīl-i cenk ve fitne Zuḫal ve Mirrīḫ ve ᶜUṭāriddir. (15b/1) Evvelā naẓar oluna bu üç kevākib eger bir yirde olsalar yaᶜnī üçi bir burcda (2) olsalar ol yılda fitne ve ḳıtāl çoḳ ola. Eger ikisi bir yirde olsa (3) andan aşaġa ola. Eger bir yirde olmayup birbirlerine muḳābele yā[137] terbīᶜ naẓar (4) ider bulunsalar yana fitne ve cenge delīldür. İmdi bu kevkebler birbirlerinden (5) sāḳıt bulunsalar fitne ve cenk olmaya olursa ġayrı yüzden ḳopar (6) ve daḫı bu yıldızlar ṭāliᶜde veyā ᶜāşirde veyā buᶜdda veyā rābiᶜde olsalar ol (7) vaḳt cenk ve fitne ḳuvvetlü ola. Eger burc-ı s̱ābit içinde bulunsalar ol cenk (8) ve fitne s̱ābit ola tīz defᶜ olmaya. Eger burc-ı s̱ābit içinde bulunsalar (9) bir ḳaç kerre cenk ola her ne maḥalde olursa. Eger burc-ı münḳalibde

[134] Derkenar: Küsūf ve ḫusūf
[135] Metinde: اسدّده
[136] Derkenar: Ḥükm-i s̱āliṣ
[137] Metinde: مقابله تا تربع

olursa çoḳ (10) cenkler ola. Ve daḫı cenk vaḳtiniñ ẓuhūrı[138] Mirrīḫ ne burcda ve ne ḥaddede ise (11) ol-ṭarafdan ve ol vilāyetden belüre ve Mirrīḫ ḳanġı rubʿda bulunur ise ol (12) rubʿuñ ṭāʾifesi ġālib ola. Şevriñ on derecesinden Esediñ on derecesine (13) varınca rubʿ Şarḳīdür. Esediñ on derecesinden [ʿAḳrebiñ on derecesine varınca rubʿ Cenūbīdür.] ʿAḳrebiñ on derecesinden (14) Delviñ on derecesine varınca rubʿ Ġarbīdür. Delviñ on derecesinden (15) Şevriñ on derecesine varınca rubʿ Şimālīdür. İmdi her ne yirde cenk (16) olsa Mirrīḫ bulunduġı rubʿa arḳa virenler ġālib ola. Çoḳ yirde tecrübe (17) olunmuşdur. Ve bir mücerreb daḫı oldur ki[139] bir yılda zü-züvābe ṭulūʿ eylese yaʿnī (18) ḳuyruḳlu yıldız ṭoġsa ol yılda fitne ve cenk ola. Ḫuṣūṣā zü-züvābe (19) ḳanġı vilāyetiñ semtrāsında mürūr iderse ol yirde ʿaẓīm ḳıtāl ola. (20) Ve başı ne cānibde ise ol cānibden bir ḫāricī ḫurūc ide ḳuyruġı ne (21) ṭarafda ise ol-ṭarafa ol ḫāricī ḳaṣd u ḥareket ḳıla ve fitne ve cenk (22) mümtedd ve müştedd olması zü-züvābeniñ imtidādına göre olur. Eger çoḳ (23) dururbut mużmaḥil olmazsa fitne çoḳ zamān süre. Eger tez mużmaḥill (24) olursa fitne tez bāṭıl ola ve ḫāricī helāk ola. Eger zü-züvābe (25) büyük uzun olsa fitne daḫı ʿaẓīm ola. Eger saġīr ve ḥaḳīr (26) olsa fitne az olup ḳavī olmaya. Ve bir mücerreb daḫı oldur ki[140] (27) Mirrīḫ yıldızı her bār ki ʿAḳreb burcı içinde ricʿat eylese ol (16a/1) [141] yılda ehl-i İslām cemʿ olup ʿaẓīm seferler ve ḥareketler ola. (2) Ve cenklerde çoḳ meşhūr ādemler telef ola. Ve ṭāliʿsinde yaʿnī taḥvīl (3) vaḳtinde eger Mirrīḫ taḥtü'ş-şuʿāʿ bulunsa ol yılda gizlü fitneler ve başġunlar (4) ve yevmī cenkleri ve şebhūn çoḳ ola. Ve her bār ki Mirrīḫ taḥvīl vaḳtinde (5) Mīzān burcunda bulunsa ol yılda

[138] Derkenar: Beyān-ı vaḳt-i cenk
[139] Derkenar: Zü-züvābe
[140] Derkenar: Ḥükm-i ricʿat-ı Mirrīḫ der ʿAḳreb
[141] Müstensih bir önceki sayfada rakabe yazmak yerine bu sayfanın başında bir önceki sayfanın son kelimesini tekrar yazarak bir işaret koymuş:

müfsidler ve ḫavāricler belüre ve baʿżı düşmenler (6) ḥareket eyleye ve mülūk ve selāṭīn fitne ve ḥareket-i āʿdādan bī-ḥużūr olalar. Mirrīḫ (7) bu ṣuretde eger ṭāliʿ ile ʿāşir arasında bulunsa fitne ve ḫavāricī Şarḳla (8) Şimāl arasında yaʿnī ʿAcem serḥadları ṭarafında olan vilāyetlerden belüre. Eger Mirrīḫ ʿāşir (9) ile sābiʿ arasında bulunsa Maġrib ile Şimāl arasında yaʿnī küffār semtlerinde (10) belüre. Sāʾir rubʿlarda yaʿnī sābiʿ ile rābiʿ arasında bulunsa Cenūb semtlerinde (11) ve Sūdān ve Ḥabeş memleketlerinde belüre. Eger rābiʿ ile ṭāliʿ arasında bulunsa Hind (12) ve Sind içlerinde ve Çin memleketlerinde ola ve ṭāliʿ-i sāliñ ṭoḳuzıncı ḫānesinde birḳaç (13) yıldız cemʿ olsa o yılda ʿaskerler cemʿ olup seferler ola. Eger Şems ol yıldız (14) -lar ile bile olsa sefer pādişāh ile ola. Eger Şems ṭoḳuzıncıda olmasa pādişāh (15) ol yılda sefere kendüsi ḥareket etmek göstermez. Eger taḥvīl vaḳtinde Mirrīḫ Şems ile (16) terbīʿ bulunsa ol yılda selāṭīn ve ḥükkām edānī ve esāfilden mużṭarib olup (17) ulular ile ḫalḳ arasında fitneler ola ve taḥvīl vaḳtinde Mirrīḫ ṭoḳuzıncı ḫānede bulunsa (18) ol yılda yollarda ve derbendlerde ḥarāmī ve ḫırsız çoḳ ola ve taḥvīl vaḳtinde Şems (19) Mirrīḫe meveddet ile nāẓır bulunsa ol yılda pādişāh ġālib olup her yirde fetḥler ola. Ve her (20) ṭāliʿ-i taḥvīlde ki cenk delīlleri ola ibtidā ḥareket ḳanġı ṭarafdan idügi maṭlūb olsa (21) yaʿnī ol yılda pādişāh ṭarafından-mı olur ḥareket yoḫsa āʿdā ṭarafından-mı olur görmek (22) gerekdir kim Mirrīḫ Zuḫaliñ nūrını Müşterīye mi virür yoḫsa Müşterīniñ nūrını (23) Zuḫale mi virür. Eger Zuḫaliñ nūrını Müşterīye virürse ol yılda pādişāh ṭarafı (24) çoḳluḳ murād üzere ġālib olmaya işleri taʿvīḳe düşüp mānicler ẓuhūr (25) eyleye. Eger Müşterīniñ nūrını Zuḫale virürse āʿdā ve ḫavāric ve küffār maġlūb (26) olup pādişāh ṭarafı ġālib ve manṣūr olalar. Ve her ḳanġı sene kim cenge delīl-i (27) ṭāliʿde baʿżı delāʾil bulunsa ve cenk ne vaḳitde olacaġı bilmek murād olunsa ṭāliʿ-i taḥvīl (16b/1) derecesinden ol cenge delīl olan naḫsa varınca aralıḳda ḳaç derece var ise (2) ol-ḳadar

gün ṣoñra ola veyāḫūd cenge delīl olan iki naḫs olsa ol (3) iki naḫsıñ tamām ittiṣāli ne vaḳitde olursa ol vaḳitde ola. Meṣelā Mirrīḫ ile Zuḥal (4) bir ṭāliʿde terbīʿen nāẓır bulundılar lakin derece-be-derece ḳavuşmamışlar. İmdi derece (5) -be-derece ḳaçan olursa ol vaḳitde ola veyāḫūd Mirrīḫ delīl-i cenk olup rābiʿde (6) bulunsa derece-i ṭāliʿ ile Mirrīḫ arası ḳaç derece olursa ol-ḳadar gün ṣoñra ola. Meṣelā (7) ṭāliʿ-i sene Ḥamel burcunuñ onuncı derecesi olsa Mirrīḫ dördünci ḫānede Sereṭān burcunuñ (8) beşinci derecesinde bulunmuş olsa ikisiniñ arasında yetmiş beş derece vardır. (9) İmdi taḥvīlden yetmiş beş gün geçdükden-ṣoñra cenk olmaġa başlar. Ve bir meşhūr (10) tecrübe daḫı oldur ki ḳanġı pādişāhıñ ṭāliʿ-i vilādetiniñ intihāsı mevżiʿ-i Mirrīḫe müntehī (11) olsa yaʿnī ṭoġduġı vaḳitde Mirrīḫ oldıġı burca varsa elbette ol yılda sefer (12) pādişāhī olup ʿaẓīm cenkler ve fetḥler olmasına delīldir. Ve her bār ki ṭāliʿ-i (13) taḥvīlde ve ṭāliʿ-i fuṣūllerde Mirrīḫ onuncı ḫānede bulunsa ol yılda veyā ol faṣılda (14) mülūk ve selāṭīn mizācında ġażab ziyāde olup baʿżı kimesnelere ḫışm ideler (15) ve ḳahr ve ḳatl itmege māʾil olalar. Ve taḥvīl-i sene vaḳtinde Mirrīḫ her ḳanġı burc içinde (16) bulunsa ol burca mensūb olan şehirlerde ol yıl fitne ve fesād (17) eksük olmaya ve bir daḫı taḥvīl-i sene vaḳtinde Mirrīḫ ḳanġı iḳlīmde yıldızı ile (18) muḳārin bulunsa ol iḳlīmde fitne ve fesād ol yıl ziyāde ola. Eger (19) muḳārin olmayup muḳābil veyā terbīʿ bulunsa fitne ve fesād bir miḳdār az (20) ola. Meṣelā Mirrīḫ Zuḥal ile bulunsa iḳlīm-i evvelde yaʿnī Hindde fitne ola. (21) Eger Müşterī ile bulunsa Yemen ve Ḥicāz ve Ḥabeşde ola. Eger Mirrīḫ (22) Şems ile bulunsa ʿAcem ve Özbek içlerinde ola. Eger Zühre ile bulunsa (23) Rūm ve Anaṭolı memleketlerinde ola. Eger ʿUṭārid ile bulunsa Frenk (24) ve Bulġar ve Macar içlerinde ola. Eger Ḳamer ile bulunsa Rūs ve Tatar (25) ve Māsḳov içlerinde ola. Eger delīl-i cenk olan kevkeb[142] ḫākī

[142] Derkenar: Der beyān-ı maḥal-i cenk

burcda (26) bulunsa cenk ḳuruda ola. Ḥiṣār cenkleri ve ṣaḥrā cenkleri gibi (27) ola. Eger burc-ı ṣābitde ise ekṣer budur ki ḳalʿa muḥāṣaraları ola. Eger delīl-i (17a/1) cenk olan kevkeb ābī burcda ise deryāda cenk ziyāde ola. Veyāḫūd (2) deryā kenārında ve baʿżı ulu ṣular geçen yirlerde ola. Eger delīl-i cenk (3) olan kevkeb āteşī burcda olsa ṭaġlarda ve ṭaşlu ṣarp yirlerde (4) ola ve baʿżı beriyyelerde ola. Eger delīl-i cenk hevāyī burcda olsa köylerde (5) ve şehirler içinde ve ḫalḳ cemʿ oldığı yirlerde ve yollarda ekṣerī (6) ḳovuş ve başḳun ve ḳaçaraḳ cenkleri ola. Allāhü āʿlem bi'ṣ-ṣavāb. (7) Dördünci ḥükm ol yılda ḳar ve yaġmur ve ṭolu ve yil ve issi ve (8) ṣovuḳ ve raʿd ve berḳ ve zelzele ve şihāb ve āteş[143] ve sāʾir ḥavādiṣden (9) ol yılda ne vāḳiʿ olacaḳdır anı beyān ider. İmdi maʿlūm ola ki Sereṭān (10) ve Esed ve ʿAḳreb ve Delv ve Ḥūt burūcāt-ı maṭardır yaʿnī yaġmur burclarıdır. Zühre (11) ve ʿUṭārid ve Ḳamer kevkeb-i maṭardır her ḳaçan kim ṭāliʿ-i sene işbu burclardan birisi (12) olsa ol yılda yaġmur çoḳ yaġmasına delīldir. Eger kevākib-i (13) meẕkūreden ikisi veyā üçi de bir yirde olsalar yaʿnī bir burcda (14) cemʿ olsalar eger ol cemʿ olduḳları burc burūc-ı emṭārdan ise ol (15) yılda ʿaẓīm seyller ve ṣu ṭaşḳunları ve muttaṣıl mütevātir yaġmurlar ola. Eger burūc-ı (16) maṭardan ġayrı burcda cemʿ olsalar çoḳluḳ şedīd ü medīd olmaya. Ve eger bu (17) üç yıldız bir yirde olmaz ise ammā biribirine nāẓır bulunsalar yine kifāyet (18) ider yaʿnī muḳābele yā terbīʿde biribirine muttaṣıl olsalar yaġmurlara delālet ider. (19) Ve eger bu yıldızlar biribirlerine muḳārin ve nāẓır olmayup her biri burūc-ı emṭārda (20) birinde bulunsalar yine ziyāde yaġmurlara delālet ider. Ve her bār ki ṭāliʿ-i (21) seneniñ onuncı ḫānesinde kevkeb-i emṭārdan bir ikisi bulunsa ḫuṣūṣā (22) onuncı ḫāne burūc-ı maṭardan olsa ol yılda yaġmur çoḳ yaġmaġa delīldir. (23) Ve daḫı her bār ki işbu yaġmura delīl olan kevkebler Mirrīḫe muttaṣıl bulunsalar (24) ʿaẓīm şimşekler

[143] Derkenar: Ḥükm-i rābiʿ

ve gürüldiler olmaġa delāletdir. Ve eger yaġmura (25) delīl olan kevkebler Zuḥale muttaṣıl olsa yaz günlerinde ṭolular yaġmaġa delālet ider. (26) Ve ḳış günlerinde ḳar ve dipi olmaġa delālet ider. Ve daḫı her bār ki ṣāḥib-i (27) ṭāliᶜ ile ṣāḥib-i sābiᶜ arasında fetḥü'l-bāb olsa ol yılda yaġmur çoḳ (17b/1) yaġmağa delālet ider. Fetḥü'l-bāb Şems ile Zuḥaliñ ittiṣālinde olursa (2) yaz günlerde ᶜaẓīm ḳuraḳlıġa ḳış günlerinde ᶜaẓīm ṣovuḳlara ve ḳar yaġmaġa (3) delāletdir. Eger fetḥü'l-bāb ᶜUṭārid ile Müşterīniñ ittiṣālinde olursa (4) ᶜaẓīm yiller ve gürüldiler olmaġa delāletdir. Eger fetḥü'l-bāb Zühre ile Mirrīḫden (5) olursa ᶜaẓīm yaġmurlar ve şimşekler ola. Eger fetḥü'l-bāb yalıñız Ḳamer ile (6) Zuḥalden olursa ṣovuḳlar ve bulanıḳlar ola. Ve daḫı maᶜlūm ola ki[144] Ḳamer (7) işbu kevkebleriñ her ḳanġısından munṣarif olup ḫālī's-seyr ḳılsa ol (8) ḫālī's-seyr ḳıldıġı burcuñ ṭabīᶜatı tezcek hevāda ẓāhir ola. Eger hevāyī burclarda (9) ise yiller ese eger ābī burclarda ise yaġmurlar yaġa eger nārī burclarda ise (10) issiler ola. Eger turābī burclarda ise yazın ziyāde ḳuraḳlar ve ḳışıñ (11) ziyāde ṣovuḳlar ve buzlar ola. Ve daḫı maᶜlūm ola ki taḥvīl vaḳtinde evvel olan (12) ictimāᶜ veyā istiḳbāl ṭāliᶜine naẓar oluna. Eger ṭāliᶜ burc-ı maṭardan ise ve kevākib-i (13) emṭār daḫı maṭar burclarında bulunsa ol yılda şedīd yaġmurlar yaġmaġa delīldir. (14) Ve her bār ki ṭāliᶜ-i senede veyā fuṣūl ṭāliᶜlerinde Mirrīḫ onuncı ḫānede bulunsa (15) hevāda ḳızıllıḳlar ve şihāblar ola. Eger ᶜUṭārid bile bulunsa veyā muttaṣıl bulunsa (16) ṣāᶜiḳalar ve rücūm ve zü-züvābe miṣillü ᶜalāmetler belüre. Eger Mirrīḫ ṭāliᶜ-i sene (17) veyā fuṣūl ṭāliᶜleriniñ yedinci ḫānesinde bulunsa iḥrāḳ ve āteşden ḫaṭālar (18) ve baᶜżı şehirler ḫarāb olmaġa delāletdir. Eger Zühre Mirrīḫe terbīᶜde naẓar itmiş (19) bulunsa daḫı ḳavīdür. Eger ᶜUṭārid Mirrīḫle muḳārin bulunsa burūc-ı āteşīde (20) iḥrāḳa delīldir. Eger taḥvīl vaḳtinde veyā fuṣūl ṭāliᶜlerinde Zuḥal dördünci ḫāne (21) -de bulunsa zelzele olmaġa

[144] Derkenar: Der beyān-ı ḫālī's-seyr-i Ḳamer

delālet ider. Eger ʿUṭārid bile olsa ziyāde (22) mümtedd ve müştedd olup niçe yirler ḫarāb olmaġa delīldir. Eger Zuḥal ṭāliʿ-i senede (23) yā fuṣūl ṭāliʿleriniñ onuncı ḫānesinde bulunsa ʿaẓīm ṣovuḳlar ve hevāda bulanıḳlıḳlar (24) ve ḳarañuluḳlar olmaġa delīldir. Ḫuṣūṣā kim ʿUṭārid muḳārin veyā muttaṣıl bulunsa (25) Zuḥalle ve daḫı ʿUṭārid ve Müşterī bād ider. Her bār ki bu iki kevkeb biri hevāyī (26) burcda muḳāren olsalar ve birbirine hevāyī burclarda muttaṣıl olsalar ziyāde şedīd (27) yiller esmege delālet ider. Ve Ḳamer Zuḥal ile ḳış eyyāmlarında muttaṣıl bulunmaḳ ziyāde ṣovuḳlara (18a/1) delālet ider. Ḫuṣūṣā kim turābī veyā ābī burclar yirinde[145] ittiṣāl idişseler. Ve her (2) bār ki Zuḥal ṭāliʿ-i sāliñ ʿāşirinde bir issi mizāclu yıldız ile muḳārin bulunsa (3) ve onuncı ḫāne ābī veyā hevāyī burclardan olsa ol yılda çekürge ve ḳurbaġa (4) ve ṣoġlucān gibi nesneler yaġmurla ḳarışıḳ yaġmaḳ vāḳiʿ ola ve daḫı her bār ki (5) ʿUṭārid bir burcdan bir burca naḳl eyleye derḥāl hevā müteġayyir olup yaġmur (6) veyā yiller ese ve daḫı Zühre her bār ki bir ābī burca geçse yaġmur yaġa ve daḫı (7) Zuḥal[146] bir turābī burca geçse zelzele ola. Ve her bār ki ṭāliʿ-i seneniñ veyā fuṣūl (8) ṭāliʿleriniñ onuncı ḫānesinde Şems ve Mirrīḫ veyā Müşterī bulunsa ol yıl (9) ve ol fuṣūl ziyāde issi ve ḳuraḳ ola. Eger ʿUṭārid onuncı ḫānede olsa (10) toz ve topraḳ ṣavrula ve yiller çoḳ ese. Ve Ḳamer burūcāt-ı münḳalibeniñ yirinde ḫālī (11) -'s-seyr olsa anıñ ṭabīʿatı derḥāl hevāda ẓāhir ola. Āteşī ise yaz günlerinde (12) hevāda ziyāde issi ola. Hevāyī ise yiller ese ābī ise yaġmur ve bulanıḳlıḳlar (13) ola. Turābī ise ḳuraḳlıḳlar ola. Ḳış eyyāmında ṭoñlar ve ṣovuḳlar ola. Allāhü āʿlem (14) bi'ṣ-ṣavāb. Beşinci ḥükm. Ol yılda ucuzluḳ ve ḳaḥṭlıḳ aḥvāli ve maḥṣūlāt (15) ve ekin ve biçin ve tarḫlar ve ezhār ve eṣmāruñ ḳılleti ve keṣreti ve āfāt ve ʿilelden selāmeti (16) ve fesādı nice olacaḳdır beyān olunur. Evvelā naẓar oluna

[145] Metinde: يرند
[146] Metinde: زجل

ṭāliʿleriñ dördünci ḫānesine (17) yaʿnī yıl ve faṣıl ṭāliʿleriniñ dördünci ḫānesine ve ḫākī burclara. Eger dördünci ḫānede (18) bir saʿd yıldız[147] olsa ve ḫākī burclarda naḥs yıldızlar olmasa ol yılda ekinler (19) ziyāde olmaġıla ve ucuzluḳlara delīldir. Ve eger dördünci ḫānede naḥs yıldızlar (20) bulunsa ve ḫākī yıldızlar bulunsa ol yılda ekinlere żarar irişe. Eger Mirrīḫ (21) dördünci ḫānede issiden ve ḳuraḳlıḳdan ekinler çalına ve tebāh ola. Eger Zuḥal Ḳamerle (22) dördüncide bulunsa bir ābī burc içinde ol yılda ekinlere seylden ve (23) yaġmurdan żarar irişe ve daḫı her ḳanġı yıldızlar kim ṭāliʿ içinde bulunsa (24) ol yıldızıñ mensūbātı ol yılda bahālu ola. Ḫuṣūṣā kim ol yıldız (25) şerefinde ve evcine ṣuʿūd edici ola. Ve her ḳanġı yıldız kim on ikincide (26) bulunsa hübūṭundan ve ḥażīżine müteveccih ola ol yıldızıñ mensūbları (27) ol yılda ucuz ola. Eger dördünci ḫānede Müşterī bulunsa ol yılda (18b/1) arpa ve buġday ve sāʾir meʾkūlāt çoḳ ola. Eger dördünci ḫānede Zühre (2) olsa meyve ve ṭatlu nesneler çoḳ ola. Ve bir mücerreb daḫı oldur ki Zuḥal her bār ki (3) evce vara ol vaḳitde ḳaḥṭ ola. Ve her bār ki ḥażīżine vara ol vaḳitde (4) ucuzluḳ ola. Müşterī ṭāliʿ-i sāliñ ʿāşirinde olmaḳ ḳaḥṭ olmaġa delālet (5) ider. Kerrātla tecrübe olunmuşdur. Ve Zuḥal ḳanġı vilāyetiñ burcuna ḥulūl eylese ol vilāyetlerde (6) ḳaḥṭlıḳ ola. Nite kim Müşterī ḥulūl itdigi burclarıñ vilāyetlerinde ucuzluḳ olduġı (7) gibi ve her ḳanġısında Zuḥal ṭāliʿ içinde bulunsa ol yılda ḳaḥṭ ola. Ṭāliʿ-i (8) seneniñ müstevlīsi Zuḥal olduḳda daḫı ḳaḥṭlıḳ belüre. Ammā hemān ol çıḳınca (9) defʿ ola. Der beyān-ı ḳırān-ı ʿulviyyeyn[148] ve daḫı maʿlūm ola ki her yigirmi yılda (10) bir kerre ḳırān-ı ʿulviyyeyn vāḳiʿ olur yaʿnī Müşterī Zuḥale muḳārin olur. Eger vaḳt-i (11) muḳārinde Müşterī müstaʿlī olsa ol ḳırānıñ müddetinde ki yigirmi yıldır (12) ucuzluḳ ġālib ola. Eger baʿżı yıllarda ġayrı nesne sebebi ile ḳaḥṭlıḳ (13) iderse de tezce

[147] Metinde: يلدر
[148] Derkenar: Der beyān-ı ḳırān-ı ʿulviyyeyn

defᶜ ola. Be-her-ḥāl ucuzluḳ ḳaḥṭlıḳdan ziyāde ola. Ammā ḳırān (14) vaḳtinde Zuḥal müstaᶜlī bulunsa yigirmi yıla dek ᶜālemde ḳaḥṭ ola. Egerçi baᶜżı (15) yıllarda ġayrı delīl sebebi ile ucuzluḳ ẓuhūr iderse de tez geçe yine ḳaḥṭ māʾil (16) ola. Allāhü āᶜlem bi'ṣ-ṣavāb. Faṣıl. Şimden-ṣoñra ḳırānāt ve ittiṣālāt-ı (17) kevākibden istidlāl ne ṭarīḳ iledir anı beyān idelim.[149] Maᶜlūm ola ki (18) kevākibiñ iktirānından ᶜālem-i kevn ü fesādda nice dürlü ḥavādiṯ ẓuhūr itdügi (19) kütüb-i müteḳaddimīnde müṯbetdür. Nite kim Baṭlamyus Ṣemerede[150] buyurur: لا تغفل عن المأت و العشرين قرانا اللّتى الكو اكب المتحية فانّ فيها علم اكثر ما يقع فى العالم الكون و الفساد.[151] Maᶜlūm ola ki ḳırānātıñ teʾṯīr[i] sāʾir evżāᶜdan ḳavī idügi ve ehl-i fenn (22) Müşterī ile Zuḥaliñ muḳārenesinden ᶜālemde niçe ḥavādiṯ-i ġarībe ẓuhūruñ tecrübe (23) itmişlerdir. Ve bu iki kevākibiñ ḳırānātıñ teʾṯīri sāʾir ḳırānlardan aḳvā ve eẓherdür dimişler. (24) Baᶜde Mirrīḫ ile Zuḥaliñ ḳırānı teʾṯīr cihetinden bundan aşaġadur. Lakin burc-ı Sereṭānda (25) Mirrīḫ ile Zuḥaliñ ḳırānı ziyāde müeṯṯirdür. ᶜĀlemde niçe ḥavādiṯ ẓuhūruna delālet ider. (26) Maḥallinde tafṣīl üzere beyān olunur. Ve daḫı maᶜlūm ola ki her ḳanġı yılda ḳırān-ı (27) ᶜulviyyeyn ola yaᶜnī Müşterī ile Zuḥal ḳırān eyleye ol yıldan tā yigirmi yıla varınca (19a/1) ᶜālemde ḫayır ve şerden ne ẓuhūr idecek ol yılıñ ṭāliᶜinden istiḫrāc (2) olunur. Andan ṣoñra yigirmi yıla varınca her yıl ki gelür ol yıllarıñ daḫı ṭāliᶜlerini (3) çıḳarup ḳırān yılınıñ ṭāliᶜ-ile münāsebetin görürler. Muḳteżāsınca aḥkām (4) istiḫrāc iderler. Umūr-ı mülk ü devlet aḥvāli ḳırān-ı ᶜulviyyeyn delāʾilinden ziyāde (5) maᶜlūm olur. Ammā millet-i İslāmiyye aḥvāli ve ᶜālemde fitne ve fesāddan ne ẓuhūr (6) ideceği ḳırān-ı naḫsın oldıġı yılıñ ṭāliᶜinden istiḫrāc olunur tā otuz yıla dek. (7) Żīrā Mirrīḫle Zuḥal burc-ı Sereṭānda

[149] Derkenar: Aḥvāl-i ḳırānat ve ittiṣālāt-ı kevākib
[150] Metinde: ثمرده
[151] *Sabit ve hareketsiz olan gezegenlere bağlı yüz yirmi kırândan habersiz olma. Zira bir yandan yapan bir yandan yıkan bu dünyanın içinde meydana gelenlerin çoğunun ilmi var.*

her otuz yılda bir kerre ḳırān iderler. Her ne yılda ki (8) Mirrīḫle Zuḥal Sereṭān[152] burcunda ḳırān eyledi ise ol yılda ḫalḳ arasında (9) fitne olmuşdur. Ve niçe ḫavāricīler ẓuhūr itmişdir. Kerrātla tecrübe olunmuşdur. (10) İmdi ḳırān-ı naḫseynden ṣoñra otuz yıla varınca her yıl fitneden ne ẓuhūr (11) idecegin bilmek içün ol yılıñ ṭāliʿi ḳırān ṭāliʿile ne münāsebet üzere (12) ise ol yılda fitne ve cenk aḥvāli andan istiḫrāc olunur. Pes bu ḳırānlardan (13) ṣoñra ġayrı kevkebleriñ ḳırānından ʿālemde çoḳluḳ ḥavādiṯ-i ʿaẓīme ẓuhūr itmez ve (14) ḳırānātdan ṣoñra kevākibiñ muḳābeleleri iʿtibār olunur. Muḳābeleden ṣoñra terbīʿleri (15) iʿtibār olunur. Ve daḫı maʿlūm ola ki[153] temṯīl yüzünden ḳırānıñ teʾṯiri ḳuvvetde beş (16) mertebe farż olunsa muḳābeleleriñ ḳuvveti dört mertebe olur. Terbīʿleriñ ḳuvveti üç (17) mertebe olur. Teṯlīṯleriñ ḳuvveti iki mertebe olur. Tesdīsleriñ mertebesi bir olur. (18) Zīrā vaḳt olur ki ayda veyā bir haftada veyā bir günde birḳaç yıldız biribiriyle (19) muttaṣıl bulunur. Meṯelā Mirrīḫle Zuḥal terbīʿde ve Müşterī ile Zühre teṯlīṯ ve ʿUṭārid (20) ile Zuḥal tesdīs buluna aḥkām niçe çıḳar? Mirrīḫ ile Zuḥaliñ terbīʿinde nuḫūset (21) üç mertebedür. Ve Müşterī ile Zühre teṯlīṯinden saʿādet iki mertebedür. Ve ʿUṭārid (22) ile Zuḥal tesdīsinden ne saʿādet ve ne nuḫūset iki ortasında bir nesne bir (23) mertebedür. İmdi terbīʿ-i Mirrīḫ Zuḥaliñ üç mertebe nuḫūsetiniñ iki mertebesini teṯlīṯ-i (24) Müşterī ve Zühreye muʿādil ṭutduḳ. Bir mertebe nuḫūset ḳaldı. Pes kitābda Mirrīḫle (25) Zuḥaliñ terbīʿinde yazdıḳları aḥkām ziyāde żaʿaf üzere geçüp çoḳluḳ (26) olmamaġa delāletdir. Zīrā teṯlīṯiñ ḥükmi anı bozdı. Eger teṯlīṯ olmasa idi yazdıḳları (27) üzere ẓuhūr iderdi. Bir naẓar ki bir naẓarıñ ḳuvvetini bozsa aña muża"af dirler. Eger (19b/1) Mirrīḫle Zuḥaliñ terbīʿi zamānında ʿUṭāridle Zuḥal daḫı terbīʿ bulunsa üç mertebe daḫı (2)

[152] Metinde: سرطاند
[153] Derkenar: Merātib-i teʾṯīr-i ittiṣālāt ve ḳırānāt-ı kevākib

nuḫūset ziyāde olup mertebe-i nuḫūset olup aḥkāmı ḳuvvetle ẓuhūr itmege (3) sebeb olurdı. Bir naẓar bir naẓarıñ ḳuvvetini artırmaġa muḳavvī dirler. Müneccime lāzımdır ki (4) muḳavvī ve muża^{ccaf} her ne vaḳitde niçedir görüp aña göre aḥkām istiḫrāc (5) eyleye. Ve's-selām. Faṣıl. On iki burcuñ her birinde yıldızlarıñ ḳırān itmesiniñ aḥkāmını (6) beyān ider. Ḳırān. Müşterī Zuḥal ile Ḥamel burcunda[154] vāḳi^ᶜ olsa alçaḳ ve dūn (7) kişileriñ zevāline ve eşrāf-ı ṣāḥib-i ṣadr olanlarıñ ḳuvvetine ve ba^ᶜżı (8) iḳlīmde ḫuṣūṣā Ḥamel burcuna mensūb olan şehirlerde yeñi ḥākimler ẓuhūr itmesine (9) ve ḫalḳıñ āynı ve rüsūmı ol memleketlerde tecdīd olmaġa ve yeñi āyīn ve nāmus (10) ḳuvvet dutup eski ^ᶜādetler gün-be-gün revnaḳsız olmaġına ve ḥarb ve ḍarb (11) çoḳ olmaġına ve ^ᶜalī binālar bünyād olunmaġına mesācid ve ṣavāmi^ᶜ gibi ve mu^ᶜīdleriñ (12) revnaḳına. Ḳırān.[155] Mirrīḫ Zuḥal ile Ḥamel burcunda vāḳi^ᶜ olsa Maşrıḳ vilāyetlerinde (13) ḫaṣṣaten üçünci iḳlīmde leşkerler cem^ᶜ olup fitne ve cenkler olmaġına ve ol memleketlerde (14) ḳuraḳlıḳ olup ṭa^ᶜām bulunmaz ve bahālu olmasına ve bir ḳavmiñ zevāline ve demevī ḫastelikler (15) çoḳlugına ve ḳatller olmaġına ve ser^ᶜaskerleriñ felāketine ve yollar ve derbendlerde (16) ḥarāmīleriñ keşretine ve ẓulm ve sitemden ra^ᶜiyyetiñ perākendeligine ve ḳoyun ve keçi ḳısmınıñ (17) āfetine ve ba^ᶜżı şehirler oda yanmasına ve hevāda küdūret ve ḳızıllıḳ ve ra^ᶜd (18) ve berḳ olmaġına. Ḳırān.[156] Zühre Zuḥal ile Ḥamel burcunda vāḳi^ᶜ olsa ḫātūnlar ve muṭribleriñ (19) ġamına ve libās ve ḳumāş ucuz olup ^ᶜıṭrıyyātıñ kesādına ḳış vaḳtinde ^ᶜaẓīm (20) ṣovuḳlar ve hevāda ḳarañuluḳlar olmaġına ve ḥāmile ^ᶜavratlar oġlan düşürmeklerine. (21) Ḳırān.[157] ^ᶜUṭārid Zuḥal ile Ḥamel burcunda vāḳi^ᶜ olsalar ehl-i dīvān ve muḥarrirler ve tācirler (22) ve bāzirgānlarıñ teşvīşine ve müzevvir

[154] Derkenar: Ḳırān-ı Müşterī bā Zuḥal der Ḥamel
[155] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[156] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[157] Derkenar: ^ᶜUṭārid bā Zuḥal

ḫaṭlar ve tezvīr hüccetler ve niçe ḫıyānetler āşikār (23) olmasına ve pāzārlarda kesāt ve ḳoyun ve keçi ve ḳul ḳaravaşda revāc ve ekinlere (24) āfet irmesine ve zamānsız ṣovuḳlar ve raʿd ve berḳ olmasına ve zükkām ve nāzle (25) ve ṣudāʿ ziyāde olmasına ḫalḳ birbirlerine isnād ve töhmet miṣillü işler ḳılmaḳlarına. (26) Ḳırān.[158] Ḳamer Zuḫal ile Ḥamel burcunda olsa ʿāmme-i ḫalāyıḳda ġam ve elem ve elçilerde (27) melālet ve yalan ḫaberler belürmegine ve ḥāmile ʿavratlarda ve eṭfāl ve ṣübyānda ḫastalıḳlar (20a/1) olmasına ve baʿżı yirlerde zelzele ve zamānsız yaġmurlar ve nefʿsiz yiller ve bulutlar (2) olmaġına. Ḳırān.[159] Mirrīḫ Müşterī ile Ḥamel burcunda olsa vüzerā ve ʿulemā ve āʿyān (3) mizācında ḥiddet ve ḥarāret ziyāde olup ümerā arasında münāzaʿa ve nifāḳ ve bir- (4) birlerine isnād ḳılmaḳlarına ve ālāt-ı ḥarb bahāda olup ḫalḳ arasında (5) dīn ve meẕheb içün daʿvālar görülmesine ve ḳışāşlar olmaġına (6) ve issi ḫastelikleriñ çoḳluġuna Maşrıḳ cānibinde üçünci iḳlīmde bu ḫavādiṣleriñ (7) keṣretine. Ḳırān.[160] Zühre Müşterī ile Ḥamel burcunda olsa ʿulemā ve ekābir arasında (8) tezvīc ve nikāḥ ve sūr ve żiyāfet ziyāde olup ʿavratlarıñ ʿiffetine ve niʿmetler (9) ucuz olup ḫalḳıñ tendürüstlügüne ve ḫayırlar ẓāhir olup şer işlerden (10) ḫalḳıñ ictinābına. Ḳırān.[161] ʿUṭārid Müşterī ile Ḥamel burcunda olsa ehl-i tevḥīd (11) ve taḥḳīḳ kişiler iştihār bulup ḫalḳ ʿulūm ve fünūna raġbet ḳılmaḳlarına ve (12) tüccār ve ehl-i ḳalem safā ve sürūrda olup baʿżı eṭrāfdan elçiler gelüp ḫayırlu (13) ḫaberler şāyiʿ olmaġına ve eṭibbā ʿilāçlarda işābet idüp ehl-i tedbīrüñ fikirleri ṣavāb (14) düşmegine ve kitāb ve kāġıd bahālu olup ḳul ḳaravaş bulunmaz olmasına ve ḫalḳ (15) arasında ṣatu bāzār ziyāde olmasına ve ḫayırlu işler ẓuhūr itmegine ve

[158] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[159] Derkenar: Ḳırān-ı Mirrīḫ bā Müşterī
[160] Derkenar: Ḳırān-ı Zühre bā Müşterī
[161] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

hevāda (16) iʿtidāl ve bād-ı şimāl ḥareket ḳılmasına. Ḳırān.[162] Ḳamer Müşterī ile Ḥamel burcunda bulunsa (17) ḫalḳıñ işi ve maʿāşı eyü olup misāfirler ve elçiler gelmesine ve yollarıñ (18) emīnligine[163] ve hevānıñ açıḳlıġına ve muʿtedil yiller esmegine. Ḳırān.[164] Zühre Mirrīḫ ile (19) Ḥamel burcunda olsa er ile ʿavratlar arasında ṭalāḳ ve iftirāḳ ve nizāʿ ve (20) fesād belürmegine ve ʿavratlarda ḥastelikler ẓuhūr itmegine ammā ḫırsızlar ve şerrirler (21) feraḥda olup kārları mizāclarına muvāfıḳ düşmegine ve yil ve yaġmur yaġmasına. (22) Ḳırān.[165] ʿUṭārid Mirrīḫ ile Ḥamel burcunda olsa ḫalḳ arasında silāḥ ve sütūr (23) ṣatılup ve sefer-müheyyā olmaḳ ve ġazā ve cihāda müteʿalliḳ işler görülmek vāḳiʿ (24) olup baʿżı yirden fitne ve cenk ḫaberleri gelmegine ve ʿalem ve sancaḳ ve ṭabl (20b/1) nefīr istiʿmāl olup ʿaskerler ʿarż olunmasına ve münāfıḳ ve müfsidler (2) baş ḳaldurup ḫalḳa zaḥmet ḳılmaḳlarına ve ḳallāblar ve maġşūş aḳçeler (3) belürmegine ve ḫalḳ arasında ḥīle ve kiẕb ve nifāḳ ziyādeligine ve raʿd ve berḳ (4) ve şihāb ve ṣavāʿiḳ vāḳiʿ olmaġına. Ḳırān.[166] Ḳamer Mirrīḫ ile Ḥamel burcunda olsa (5) ʿavratlar arasında ḫuṣūmetler olup ġam ve ḳasāvetden ve ḥiddet ve ḥarāretden (6) baʿżı ḥāmileler oġlan düşürmeklerine ve oġlancıḳlarda çiçek ve ḳızamıḳ ḥasteligi (7) ve hevāda ḥarāret ziyāde olmaġına yaz günleri ise ṣular az olup yaġmuruñ (8) ḳılletine ve cāsūslar ve peykler ḫavf ve ḫaşyet çekmelerine. Ḳırān.[167] ʿUṭārid Zühre (9) ile Ḥamel burcunda olsa naḳḳāş ve ḫaṭṭātlar ve bezzāzlar aḥvāli gökçek olup (10) ḫalḳ sāz u söze raġbet olmaġına ve zinā ve livāṭa ve yaramaz fiʿiller belürmesine (11) ve hevāda iḫtilāf ve raʿd ve berḳ olmasına ve ve bāzārlarda dellāllar ile ḫᵛāceler (12) beyninde ġavġa ve nizāʿıñ ve fırṭına ve baʿżı yirden

[162] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[163] Metinde: امینلغنه
[164] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[165] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[166] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[167] Derkenar: ʿUṭārid bā Zühre

ḫaberler gelmesine. Ḳırān.[168] Ḳamer Zühre (13) ile Ḥamel burcunda olsa ʿavratlar arasında şenlikler[169] ve dügünler olmaġa ve yaġmur (14) ve yil esmege ve tevālüd ve tenāsül ziyāde olmasına. Ḳırān.[170] Ḳamer ʿUṭārid ile Ḥamel burcunda (15) olsa ḳaṣṣāblar ve arıcılarıñ kārı silāḥ ve devāb revācda olmasına (16) ve ḫalḳ ḥīle ve tedbīr ile meşġūl olup ḫoḳḳabāzlar ve ṭarrārlar ve kīse-burlar (17) bāzārlarda ẓuhūr idüp ziyāde olmasına. Faṣl.[171] Ḳırān. Müşterī Ṣevr burcunda (18) olsa ekinciler ve köylüler aḥvāli eyü olup ekin ve biçin ziyāde olmasına (19) ve eski kişiler ve alçaḳ kimesneler devlete vāṣıl olmasına ve baʿżı yirlerde tarḫlar (20) bahāya māʾil olmasına. Ammā niʿmetleriñ çoḳluġına ve esīrleriñ çoḳluġına ve raġbetsiz (21) -liklerine ve baʿżı vilāyetde zelzele olmasına ḳıble semtlerine ve ḳoyun ve ṣıġırda ḫastelik (22) belürmesine ve ʿālī binālar yapılmaġına ve cenūb semtlerinde büyük kişiler safā ve ṣalāḥ (23) üzere olalar. Ḳırān.[172] Mirrīḫ Zuḫal ile Ṣevr burcunda olsa ümerā ve ehl-i silāḥ aḥvāli (24) yaramaz olup ʿaskerī ṭāʾifesiniñ bed-ḥāline ve alçaḳ kişileriñ āfetine ve āʿżālar (25) kesilmek ve hevām ve çekirgeden ekinler ḫarāb olmasına ve zelzele ve āfetler (26) olmasına ve ekinlere āfet-i arżiyye ve yübūsetden żāyiʿ olmasına ve raʿd ve berḳ (27) olmasına. Ḫuṣūṣā onuncı iḳlīmde. Ḳırān.[173] Zühre Zuḫal ile Ṣevr burcunda bulunsa (21a/1) ekinleriñ eyülügüne ve ucuzluḳlar olmasına dört ayaḳlu ḥayvānlar tendürüst (2) olup pīrler ve köylüler neşāṭ ve sürürda olmaġına ve baʿżı yirlerde (3) zelzele olmasına ve ehl-i ṭarab ʿavratlarda ġam ve ḳasāvet eksük olmayup (4) erler ile ʿavratlar arası yaramaz olmaġına ve esīrler çoḳ olup ucuzluḳlarına (5) ve ʿavratlar ve tāze oġlanlar revnaḳsız olup

[168] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[169] Metinde: شنكلر
[170] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[171] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Ṣevr
[172] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal
[173] Derkenar: Zühre bā Zuḫal

mizāclarında fütūr olmaġına (6) ḫuṣūṣā beşinci iḳlīmde. Ḳırān.[174] ʿUṭārid Zuḫal ile Ṣevr burcunda olsa (7) ekin ve biçin aḥvāli yaramaz olup dört ayaḳlulara āfet irmesine ve boġaz (8) aġrısı ve nāzle ve zükkām ziyāde olmaġına ve ḫalḳ arasında ʿadāvet ve ḫıyānet (9) ve ġammaz ve ḥased ziyāde olmaġına ve ehl-i dīvān ve tüccār bed-ḥāl olup żarar (10) çekmeklerine ve tarḫlar aġır olup hevāda toz ve toprak ṣavrulmasına ve gāhī (11) raʿd ve berḳ ve yiller esüp zelzele olmasına. Ḳırān.[175] Ḳamer Zuḫal ile Ṣevr burcunda (12) olsa yaġmur ve bulut ziyāde olup ekinler eyü olmaġına ve ḳoyun ve ṣıġır tendürüst (13) olup ucuz olmaġına Ḳırān.[176] Mirrīḫ Müşterī ile Ṣevr burcunda olsa ekābir (14) ve āʿyān müfsid ve alçaḳ kişilerden rencīde olup aralarında nizāʿ ve ġavġa ẓāhir (15) olmaġına ve ṭaʿām ġıdā fāsid olup ekinlere çekirge ve ḳarıncadan ve ḳuraḳlıḳdan (16) ve at ayaġında żarar irmegine. Ḳırān.[177] Zühre Müşterī ile Ṣevr burcunda olsa (17) niʿmetler çoḳluġına ve ekinleriñ selāmetine vüzerā ve eimmeniñ sürürlarına ve selāmetlerine (18) ve duʿālar maḳbūl olmasına ve ḥasteleriñ ṣıḥḥatine ve ekābir ṭāʾifesi saʿādetde (19) olup aralarında[178] ṣoḥbetler ve nikāḥlar ve dügünler olmasına ve ḥavāller ḫoş (20) olup teferrücler ve ziynetler olmasına ʿavratlar ve muṭribler raḥatda olup (21) ekābirden niçe nefʿler görmeklerine ve ḫalāyıḳıñ diyānet ve ṣiyāset ve emānet üzere (22) olmaḳlarına ve ehl-i lehv ve ümerāniñ beşāşetlerine ve ḫavātīn ve ḫᵛāce-serāların (23) āzad yā da sürürlarına ve zīb ziynet ve tīb ʿayş ve ṣoḥbete raġbet[179] etmelerine. (24) Ḳırān.[180] ʿUṭārid Müşterī ile Ṣevr

[174] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḫal
[175] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[176] Metinde konu girişlerinin yapıldığı yerlerde düzenli biçimde derkenar kullanılmaktadır. Bu konu girişinde derkenar bulunmuyor.
[177] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[178] Metinde: ارالنده
[179] Metinde: زغبت
[180] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

burcunda olsa niᶜmetler bol olup ḫaberciler (25) ve cāsūslar gelmegine ve dört ayaḳlu ḥayvānlar çoḳ gelüp tendürüstlüklerine ve ḥāmile (26) ḫātūnlarıñ selāmetine delālet ider. Allāhü āᶜlem bi'ṣ-ṣavāb. Ḳırān.[181] Zühre Mirrīḫ ile (27) Ṣevr burcunda olsa fısḳ u fücūr çoḳ olup baᶜżı ᶜavratlarıñ yüzsüzlüklerine (21b/1) ve baᶜżı yirlerde oġrılar belürüp fitneler ḳılmaḳlarına ve ᶜavratlarda (2) żaᶜaf-ı ḳalb ve ḫastelik olup murādlarından nevmīdliklerine ve tarḫlar (3) bir miḳdār bahāya māᵓil olmaya ve hevāda bulanıḳlıḳ ve gāhī yaġmur daḫı (4) vāḳiᶜ olmaġına ve bu burca mensūb olan bir şehirde āteş veyā (5) zelzele Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[182] ᶜUṭārid Mirrīḫ ile Ṣevr burcunda olsa (6) baᶜżı ekinler ve nebātāt ve meyveler fāsid olup müᵓeẕẕī cānverlerden (7) żarar irmegine ve ṣatu bāzārdan żarar olup tüccārıñ ḳasāvetlerine (8) ve keẕẕāblar ve münāfıḳlarıñ kārı rāst olup yalan ḫaberler söylenmege ve ḫalḳ biri (9) - birlerine töhmet ve isnād itmeklerine ve baᶜżı yirlere āteş düşmegine ve ᶜummāl (10) ve mutaṣarrıfān ḫavf ve melālet çekmelerine ve hevānıñ taġayyürüne. Ḳırān.[183] Ḳamer Mirrīḫ (11) ile Ṣevr burcunda olsa ḫalḳ yalan sözlere māᵓil olup münāzaᶜa (12) ve mücādeleden ḫālī olmamaḳlarına ve ehl-i bāzār leşkerī ṭāᵓifesiyle ġavġa (13) ve ḫuṣūmetden ḫālī olmamaḳlarına ve yalan ḫaberler ve muḫālif sözler söylenmege (14) ve dört ayaḳlu ḥayvānlar çoḳ ṣarf olmaġına ve hevānıñ bozġunluġına. (15) Ḳırān.[184] ᶜUṭārid Zühre ile Ṣevr burcunda olsa tüccār ve ehl-i bāzār muᶜāmele (16) ve beyᶜ ü şirādan intifāᶜlarına ve misāfirler ve kārbānlar gelüp ḥubūbāt ve meᵓkūlāt (17) çoḳ ve ucuz olmaġına ve eyü ḫaberler şāyiᶜ olmaġına ve ekin ve biçin (18) ve meyveler eyü olup hevānıñ ḫoşluġına ve māl cemᶜ iden ᶜāmiller ve (19)

[181] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[182] Derkenar: ᶜUṭārid bā Mirrīḫ
[183] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[184] Derkenar: ᶜUṭārid bā Zühre

oḳumış fāżıllar ve defter ehliniñ sürūrluġuna. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[185] Ḳamer (20) Zühre ile Şevr burcunda olsa ulu kimesneleriñ oġulları ḫoş-ḥāl (21) olup eski yaşlu ḫātūnlarıñ sürūruna ve cemʿiyyetlerine ve dügünler ve temāşālar (22) olmasına ve muṭribler ve çalġu erbābınıñ ḫoşluḳlarına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[186] Ḳamer (23) ʿUṭārid ile Şevr burcunda olsa ekinlere hevādan fāʾide irişüp tez ḥāṣıl (24) olmasına ve baʿżı misāfirler gelüp eyü ḫaberler kāġıdlar şāyiʿ olmaġına ve alma (25) ve ṣatma ehliniñ feraḥına ve binālar taʿmīri miṣillü işler açılmasına. Allāhü āʿlem. Faṣl.[187] Ḳırān. (26) Müşterī vü Zuḫal Cevzā burcunda olsa delālet ider ʿālim ve ḥakīm ve ʿāḳil (27) kimesneler ẓāhir olup her ʿilmden kitāblar yazılmasına ve ehl-i ʿilm arasında baḥṣler (22a/1) ve cedeller olup daḳīḳ mesʾeleler söylemege ve baʿżı yeñi fenler ẓāhir olup (2) ḫalḳ oḳumaḳ ve yazmaḳ semtine māʾil düşmeklerine ve herkes faẓl ve hüner (3) kesbine ve ṭıbb ve nücūm ögretmege heves ḳılmaġına ve faṣīḥ ve mütekellim kimesneler (4) ẓuhūr idüp mevzūn sözler ve ince maʿnālu beyitler peydā olup (5) ve bu ṭarīḳ ile baʿżıları devlet ve saʿādet bulup ʿālemde yeñiden (6) baʿżı resmler ve ḳānūnlar ve ḫaṭlar çıḳmaġına ve ḫalḳ libāsların ġayrı ṭarza tebdīl (7) ḳılup münaḳḳaş libāslar çıḳmasına ve baʿżı yirlerde müddeʿī ve ḫāricīler çıḳup (8) ḫalḳa mażarrat irmegine ve ġārāt ve tārāc ve esīr çoḳ olup baʿżı (9) maʿmūr vilāyetler ḫarāb olmasına ve ulu ʿimāretlere ve ḳaṣırlara āfet (10) irişmegine ve köhne aġaçlar kökünden çıḳmasına ve ḫalḳ arasında ṭāʿūn (11) ve mühlik marażlar ẓāhir olup añsızdan mevt çoḳ olmasına (12) ve bu ḳırānıñ müddetinde ʿaẓīm yiller ve şedīd fırtınalar olup semūmdan beriyyelerde (13) āfet çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[188] Mirrīḫ Zuḫal ile Cevzā burcunda olsa (14) delālet ider yaz günlerinde hevāda

[185] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[186] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[187] Derkanar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Cevzā
[188] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal

fesād ve ʿufūnet ḥāṣıl olup (15) demevī marażlar ve sevdāvī ʿilletler peydā olmaġına ve gāhī ʿaẓīm ḳuraḳlıḳ ve (16) yaġmursuzluḳdan ḫalḳ mużṭar olmaḳlarına ve nebātāt ve eşcāra ḥarāretden (17) mażarrat irişüp tebāh olmaġına ve gāhī hevāda ẓulmet olup çekirge (18) ve baʿżı hevām ve ḥaşerāt düşmegine ve baʿżı iḳlīmde fitne ve cenk ziyāde (19) olup baʿżı şehirler muḥāṣara ve ġārāt olmasına ve ẓulm ve sitem çoḳ olup (20) muḥārebe ṭarīḳi ile niçe meşhūrlar telef olmaġına ve alçaḳ kimesneler el uzadup (21) ṣāḥib-mertebe olanlarıñ suḳūṭuna ve bu teʾsīrātıñ ekserī Cevzā burcuna mensūb (22) olan şehirlerden birinde ḳavī olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[189] Zühre Zuḥal ile Cevzā (23) burcunda olsa delālet ider. Allāhü āʿlem. Baʿżı genç yaşlu ḫātūnlar ve civānlarda (24) ḫastelik ve miḥnet ve mertebeden ve ʿizzetden suḳūṭ ziyāde olup ṣübyānda (25) āfet ve ṣarʿ ziyāde olmaġına ve hevāda küdüret ve yaġmur vaḳtinde ziyāde (26) vāḳiʿ olmasına. Ḳırān.[190] ʿUṭārid Zuḥal ile Cevzā burcunda olsa delālet ider (27) yalan sözler ve düzme kāġıdlar çoḳ olup ḫalḳ arasında töhmet (22b/1) ve isnād çoḳluġuna ve ʿāmiller ve mutaṣarrıflarıñ melāletine ve ehl-i bāzār (2) ve ehl-i ṣanʿatıñ kesādına ve baʿżı meʿkūlāt ʿazīz olup tarḥlarıñ (3) aġırlıġına ve aġaçlara ve ekinlere vaḳitsiz ṣovuḳdan ve ṭolu ve ḳıraġudan żarar (4) irmegine ve şedīd yiller esüp raʿd ve berḳ olmasına. Ammā ḫalḳ arasında (5) heyʾet ve hendese çoḳ baḥs olunup baʿżı ince ṣanʿatlara yeñiden (6) heves ḳılmaḳlarına ve ehl-i raḳam ve ḳalem endūh ve sitemden ḫālī olmayup ziyāde (7) żarūretlerine. Ḳırān.[191] Ḳamer Zuḥal ile Cevzā burcunda olsa delālet ider (8) ḫalḳ arasında münāzaʿa ve mücādele ve baʿżı yalan ḫaberlerden teşvīş (9) ve ġam ziyāde olup bī-ḥużūrluḳlarına ve muḫālif yiller çoḳ esüp ehl-i (10)

[189] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[190] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḥal
[191] Derkenar: Ḳamer bā Zuḥal

deryānıñ ıżṭırābına ve bāzārlarda kesād ve ḳıllet-i nuḳūd miṣillü ḥālātıñ (11) keṣretine ve hevānıñ küdūretine. Ḳırān.[192] Mirrīḫ Müşterī ile Cevzā burcunda (12) olsa delālet ider ümerā ve ʿasker ve serhengler baʿżı ulu (13) keslerden[193] ḫavf ve hirās çeküp eşrāf ve ʿulemāda ḥiddet (14) ve ıżṭırāb ziyāde olmaġına ve baʿżı māldār kimesneleriñ mālına (15) noḳṣān irişüp ʿadālet yüzünden ẓulmler olmasına ve nā-ḥaḳ yire (16) ḳatl ve baʿżı muʿtemed kişilerden ḫıyānet ẓāhir olmasına ve (17) ʿavāmda ḫastelik ve baʿżı şehirlere āteşden żarar ve ḫavf (18) ve yaz eyyāmlarında ṣusuzluḳdan şiddetler çekilmesine ve baʿżı (19) ʿibādāt olunan yirlerde fesādlar ve ġarāʾib işler olmasına delālet. (20) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[194] Zühre Müşterī ile Cevzā burcunda olsa delālet (21) ider. Vüzerā-ı ʿaẓām ve küttāb ve erbāb-ı aḳlām saʿādet bulup (22) ehl-i İslām ḳuvvetde olup manṣūr[195] ve muẓaffer olmasına ve ḫalḳ arasında (23) duʿālar ve münācātlar olup ḥācetler ḳabūlluġına ve nikāḥlar ve tezvīcler (24) çoḳ olup tevālüd ve tenāsül ḫalḳ arasında ziyāde olmasına (25) ve tendürüstlükler olup ḫalḳ ṣıḥḥat bulmaḳlarına ve ṭaʿāmlar ve meyveler (26) çoḳ olup ucuzluḳlar ẓāhir olmasına ve ḫoş yiller esüp (27) nāfiʿ yaġmurlar yaġmasına delālet eder. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[196] ʿUṭārid (23a/1) Müşterī ile Cevzā burcunda olsa delālet ider ehl-i tüccār ve bāzārda (2) revāc ziyāde olup ḫalḳ fünūn-ı daḳīḳ ve ʿilm-i fıḳhiyye ile muḳayyed (3) düşmeklerine ve ḫasteler ṣıḥḥat bulup muʿāleceden intifāʿlarına (4) ve ehl-i ḳalem ve fażl u belāġat erbāb[ı] revnaḳda olup ehl-i ḥaḳdan (5) baʿżılarınıñ suḳūṭuna ve misāfirleriñ selāmetine ve nāfiʿ yaġmurlar yaġup (6) ḫoş yiller esmegine. Ḳırān.[197] Ḳamer Müşterī ile Cevzā burcunda olsa (7) delālet ider eyü ḫaberler gelmesine ve

[192] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[193] Metinde: لسلردن
[194] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[195] Metinde: منصو
[196] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[197] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī

niᶜmetleriñ bolluġına ve ṣulḥ ṣalāḥ (8) içün ḫayırlu fikirler ve müşāvereler olmasına ve hevānıñ açıḳlıġına. (9) Ḳırān.[198] Zühre Mirrīḫ ile Cevzā burcunda olsa delālet ider zinā ve livāṭa (10) ḫalḳ arasında ziyāde olup baᶜżı zānīyeleriñ rüsvāylıġına ve raġbetsiz (11) nikāḥlar ve şöhretsiz dügünler olup veled-i zinā ṭıfllarıñ (12) ḫᵛārlıġına ve baᶜżı muṭriblerde endūh ve ḳasāvet ve fussāḳ ve ehl-i[199] (13) ᶜişretden baᶜżısına töhmet olup mertebeden düşmeklerine (14) ve hevāda küdūret ve ḳızıllıḳ ve şihāb ve ṣavāᶜik ve āteş ve ṭolu (15) ve şimşek olmasına. Ḳırān.[200] ᶜUṭārid Mirrīḫ ile Cevzā burcunda olsa (16) delālet ider ehl-i ḳalemde ᶜacele ve mābeynlerde ḥased ve ġammaz ve ḳaṣd olup (17) mutaṣarrıfāndan birisi ḥaylī şiddetden ḫalāṣ bulmaġına meyve ve dıraḫtlara issi (18) yillerden mażarrat irişüp vaḳitsiz ṭolu veyā şedīd issiden tebāh olmaḳlarına (19) ve eṭfālde ṣarᶜ ve suḳūṭ miṣillü ᶜilletler çoḳ olup çiçek ve ḳızamıḳ (20) ve issi ısıtmalar ḫalāyıḳda ziyāde belürmegine ve yollarda ḳorḳuluḳlar olup (21) baᶜżı yirlerde başḳun ve ġārāt miṣillü fesādlar olmaġına ve hevāda (22) ḳızıllıḳlar ve şimşek ve yaġmur ve baᶜżı yirlere āteşden żarar işābet (23) itmegine. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[201] Ḳamer Mirrīḫ ile Cevzā burcunda olsa delālet (24) ider ᶜavām-ı nās arasında fitne ve yalan ve bühtān ziyāde olup demevī (25) ḫastelikler ve issi marażlar çoḳ olmasına ve issi yiller esüp hevāda (26) ḳızıllıḳlar olmaġına ve ehl-i kitāb ve ehl-i ḳalem aḥvāli inḳılābda olup hücūm-ı (27) ᶜavāmdan kemāl-i ıżṭırāblarına. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[202] ᶜUṭārid Zühre ile Cevzā (23b/1) burcunda olsa delālet ider ehl-i dīvān ve fużalā arasında (2) meveddet ve ülfet ziyāde olup baᶜżıları muḳarrebān muᶜāvenetiyle refᶜet (3) bulmaḳlarına ve tüccār ve ehl-i

[198] Derkenar: Zühre Mirrīḫ
[199] Diğer satır başında "ve ehl-i" ifadesi tekrar yazılmış.
[200] Derkenar: ᶜUṭārid bā Mirrīḫ
[201] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[202] Derkenar: ᶜUṭārid bā Zühre

bāzār revāc ve intifāʿda olup aḳmişe ve ḥarīriñ (4) ʿizzetine ve ḫoş yiller esüp gemiler gelmesine ve bende ve perestār çoḳ gelüp ucuz (5) olmaġına ve meyveleriñ bolluġına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[203] Ḳamer Zühre ile Cevzā burcunda (6) olsa delālet ider ʿavāmü'n-nās arasında sūr ve żiyāfet çoḳ (7) olup eṭfālde tendürüstlük ve meyvelerde ucuzluḳ olmasına (8) ve eṭrāf cevānibden misāfirler ve ḫoş ḫaberler gelüp hulviyyāt ve ʿıṭrıyyāt (9) merġūb olmasına. Ḳırān.[204] Ḳamer ʿUṭārid ile Cevzā burcunda olsa delālet (10) ider ʿummāl ve mutaṣarrıfān arasında mürāsele ve mükātebe ziyāde olup (11) ḫayırlu işlerde kemāl-i ittifāḳlarına ve ḫūb yiller esüp meyveleriñ çoḳluġına (12) ve baʿżı yirlerden misāfirler ve resūller nāmeler ve kāġıdlar getürmeklerine. (13) Faṣl.[205] Ḳırān. Müşterī Zuḫal ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider pādişāh (14) -lar arasında muḫālefet ve ʿadāvet ẓāhir olup eşrāf ve ʿulemā ḳuvvet dutmasına (15) ve erāzil ve ehl-i fesād ḳısmı melālet ve żaʿaf üzere olup erāzilden (16) bir ḳavmiñ zevāline ve ekinci köylüler yirlerinden āvāre ve sergerdān düşüp (17) ẕelīl ve ḫor olmaḳlarına ve baʿżı aṣılsız kimesneler devlet ve ʿizzet (18) bulmaġa cehd idüp emegi żāyiʿ olmaġına ve şimāl ṭarafından fitne (19) ve fesād ẓāhir olup rūy-ı deryāda gemiler ile ʿaskerler cemʿ (20) olup cenkler olmasına ve Sevāḥilde olan ḳalāʿ ve bilād ḫarāb (21) ve yebāb olup baʿżı yirler seylden ve ṣudan virān olmasına ve zamān (22) ile ʿaẓīm ṣovuḳlar ve yaġmurlar olup ʿaẓīm seyller olmasına ve ṣular ve (23) göller daşmasına ve ābī cānavārlar çoḳ olup cevāhir ḳısmı ziyāde (24) ḳıymet bulmasına ve misāfirān-ı deryānıñ kemāl-i intifāʿlarına. Allāhü āʿlem. (25) Ḳırān.[206] Mirrīḫ Zuḫal ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Allāhü āʿlem. ʿĀlemde (26) bir fitne-i ʿaẓīm peydā olup erāzil-i nās ayaġa

[203] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[204] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[205] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Sereṭān
[206] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal

ḳalḳup ekābirlere hücūm (27) ḳılmaḳlarına ve baʿżı evler başılup niçe şehirler oda yanmaḳlıġına ve (24a/1) ḫalḳ biribirlerine girüp dürlü dürlü ḫuṣūmetler olmaġına ve Bābil (2) mülki bir āḫir kimse ḥükmüne girüp ʿIrāḳ ehli pāy-māl olmaġına ve ehl-i (3) İslām arasında ḳarışıḳlıḳ olup baʿżı ulular fevt olmasına (4) ve rūy-ı deryāda niçe kimseler ġarḳ olup sāḥillerde zelzele ve āteşden (5) baʿżı maʿmūrlar yire geçüp ḫarāb olmasına ve ḳallāblar ẓāhir olup (6) maġşūş aḳçeler ve altunlar çıḳmasına ve ʿaẓīm ḳaḥṭ ve ġalā ẓāhir olup (7) mühlik marażlar ve ṭāʿūn-ı ekber ve merg-i müfācān olmaġına. Ve bu ḳırān (8) her otuz yılda bir kerre olur. Her bār ki olmuşdur ʿālemde ʿaẓīm fesādı (9) ẓāhir olmuşdur. Mücerrebātdandır. Ḳırān.[207] Zühre Zuḥal ile Sereṭān burcunda (10) olsa delālet ider. Allāhü āʿlem. Ulu ḫātūnlarda daḫı ḫidmetkārlarda (11) ve sāz ve ehl-i ṭarab ṣāḥiblerinde ġam ve endūh ola. Ve ṣularda ziyādelik (12) olup ḳavī ṣovuḳlar ola. Vaḳtinde bilād-ı Rūm ve Efrencde āfāt ve belā (13) vāḳiʿ ola. Daḫı ḫalāyıḳda ölüm çoḳ olup ḳaḥṭ ve ġalā ola. Daḫı (14) çoḳ ḫastelikler olup şedīd yiller ve ṣovuḳlar ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[208] (15) ʿUṭārid Zuḥal ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider ehl-i deryā ḥāllerinde (16) yaramazlıḳ ve rüsvālıḳ ola ve bāzirgānlar ve erbāb-ı dīvān zaḥmet ve renc (17) ve meşaḳḳatde olalar. Ṣular vefret olup hevāda bulanıḳlıḳ ola. Baʿżı (18) mülūkda mevt vāḳiʿ olup nāsda ısıtma ḫasteligi çoḳ ola ve baʿżı (19) vüzerā ve erbāb-ı ḳalem ve mutaṣarrıfān-ı emvāl ḥāllerinde yaramazlıḳ ola. Çoḳ (20) yaġmurlar olup ekinler eyü ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[209] Ḳamer Zuḥal ile Sereṭān (21) burcunda olsa delālet ider māldār kimesnelerde ve ulu ḫātūnlarda (22) ġam ve hüzün ziyāde ola. Hevāda küdūret olup vaḳti ise ziyāde (23) ṣovuḳlar ola. ʿAvāmü'n-nāsda melāl ve endūh ḫātūnlarda

[207] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[208] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḥal
[209] Derkenar: Ḳamer bā Zuḥal

ḥastelikler (24) çoḳ ola. ʿAvām arasında fitne ve fesād ola. Ḳırān.[210] Mirrīḫ Müşterī (25) ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Begler ve vezīrler arasında (26) ḫuṣūmet deryāda sefer idenlerde zaḥmet ve meşaḳḳat ola. Şerīr (27) kimesneler eyüler üzerine yaramazlıḳ gösterüp āḫirü'l-emr şerīrler (24b/1) rüsvāy olalar. Mülūk üzerine āʿdā ḥareket idüp oġrılar ḥarāmīler ḳuṭṭaʿ'l (2) -ṭarīḳ çoḳ ola. Dicle ve Fırat çoḳ ola. Ehl-i İslām ile Efrenc (3) arasında ḥarb ve ḳıtāl olup ḳanlar dökülüp reʿāyā ve ʿavāmü'n-nās (4) vaṭanlarından ayru düşeler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[211] Zühre ile Müşterī Sereṭān burcunda (5) olsa delālet ider. Nisbet ve ḥaseb ṣāḥibi ulu kimesnelerde saʿādet (6) olup ḫalāyıḳda feraḥ ve sürūr ola. Ve niʿmetler vāfir olup vüzerā (7) ʿulemā ve ḳażātıñ neşāṭ ve sürūrlarına ve ḫasteleriñ ṣıḥḥatine nāfiʿ yaġmurlar (8) yaġup deryāda olan misāfirleriñ selāmetine daḫı Fārs ve Rūm (9) memleketleriniñ begleri fevt olup Afrīḳiyye ile ehl-i cibāl arasında cenk (10) ve ḥarb vāḳiʿ olmasına. Ziyāde yaġmurlar seyller ve ırmaḳlarıñ ṣuları arta. (11) Ermeniyye ve Ṣayan ve bilād-ı Ḫorāsān ve Rūm diyārlarında[212] zerʿ ve nebātāt (12) eyü ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[213] ʿUṭārid ile Müşterī Sereṭān burcunda olsa delālet (13) ider. Ekābir ve āʿyān meclislerinde fużalā cemʿ olup ehl-i ḳalem ve mutaṣarrıfānda (14) revnaḳ ḫalāyıḳda tendürüsti ve ṣıḥḥat ve selāmet olmasına daḫı Sereṭāna (15) mensūb olan bilād-ı Ḫorāsān ve Rūm ve Ermeniyye ve Ṣayanda ekṣer (16) memālikin ḫarāb olmasına ve vüzerāda feraḥ ve sürūr ola. Ve ʿulemā ve ḳażātda (17) selāmet-ḥāl olmasına delālet ider. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[214] Ḳamer Müşterī ile (18) Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Ṣularda ve yaġmurlarda keṣret (19) olup ḫātūnlarda sürūr

[210] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[211] Derkenar: Zühre bā Müşteri
[212] "Diyarlarında" ifadesi arka arkaya iki kere yazılmış.
[213] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[214] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī

ve feraḥ ve ḫayırlu nikāḥlar olmasına ve hevāda (20) ziyāde ḳuraḳlıḳ ola. Ḫalḳ arasında ḥarb ve ḳıtāl vāḳiᶜ olup ᶜavāmda (21) ve baᶜżı ekābir ve eşrāfda mevt ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[215] Mirrīḫ Şems ile Sereṭān (22) burcunda olsa delālet ider. Mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup (23) ümerāda ve ᶜasākirde saᶜādet olmasına. Baᶜżı biglerde mevt ola. (24) Şimāl cānibinde āteş ve iḫrāḳ vāḳiᶜ ola. Sereṭāna mensūb olan bilād-ı (25) Ḫorāsān ve Ermeniyye ve Rūm nāsında emrāż çoḳ olup ekṣer (26) ḫalāyıḳ cederī ve ḥaṣbe marażlarından vefāt ideler. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[216] (27) Mirrīḫ Zühre ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Şedīd yiller çoḳ esüp (25a/1) ḫātūnlarıñ ve sāzendeleriñ ḥāllerinde yaramazlıḳ olup ᶜavratlarda mevt (2) çoḳ olmasına ammā ki begleriñ ve ᶜaskeriñ ḥālinde eyülük olup mezāriᶜ (3) ve nebātātıñ selāmetine ve ziyāde yaġmurlar olup hevāda ḳarañular olmasına. (4) Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[217] ᶜUṭārid Mirrīḫ ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. (5) Erācīf ve kāẕib sözler çoḳ olup oġrılar el ḳalduralar. Gemilerde (6) āfet bāzirgānlarda ve ehl-i bāzārda saḫt ve nekbet ola. Bilād-ı Ṣayanda ve bilād-ı (7) Rūm beglerinde mevt olup bilad-ı Ḫorāsān ve Ermeniyyede ziyāde ḥarb ve (8) ḳıtāl olmasına. Bilād-ı Maşrıḳ eşrāf ve kibārında mevt çoḳ olup (9) bilād-ı maġrib üzerine āᶜdā ẓuhūr ide. Daḫı mülūk ve ümerā ve ᶜulemā ve ḥükemā (10) meclislerinde fesād olup yaġmur ve ṣularda ḳıllet ve vüzerādan birinde (11) mevt olup ehl-i ḳalem ve mutaṣarrıfīn-i emvāl ḥāllerinde yaramazlıḳ olmasına. (12) Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[218] Mirrīḫ Ḳamer ile Sereṭān burcunda ola delālet ider Afrīḳiyye (13) şehrinde bir beg fevt ḫalḳı biribiriyle ḥarb ve ḳıtāl ideler. Çoḳ yaġmurlar yaġup (14) zerᶜ ve nebātātda selāmet olmasına. Oġrılar daḫı ḥarāmīler çoḳ olmasına (15) ḫātūnlarıñ vażᶜ-ı ḥamllerinde güçlük

[215] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems
[216] Derkenar: Mirrīḫ bā Zühre
[217] Derkenar: ᶜUṭārid bā Mirrīḫ
[218] Derkenar: Mirrīḫ bā Ḳamer

ve hevāda bulanıḳlıḳ nāsda ḫavf ve (16) ḫaşyet ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[219] Şems Zühre ile Sereṭān burcunda (17) olsa delālet ider begler ve pādişāhlarıñ ʿaskerleri ile ḥālleri (18) eyülükde ḫātūnlarda mevt çoḳ ola ve çoḳ yiller esüp Sereṭāna mensūb (19) olan bilād-ı Ḫorāsān ve Ermeniyye ve Rūmda çoḳ yaġmur yaġa. Allāhü āʿlem. (20) Ḳırān.[220] Şems ʿUṭārid ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider Ḫorāsān (21) ve Ermeniyye ve Rūm diyārında ʿulemāda mevt olmasına. Aṣḥāb-ı ḳalem ḥālinde (22) müżāyaḳa ola. Hevāda ziyāde ḥarāret olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[221] Şems Ḳamer ile (23) Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Mülūk raʿiyyet üzerine cevr ve ẓulm (24) idüp ehl-i bāzārın ḥāli yaramaz olup maʿīşetlerinde ṭarlıḳ ola. Allāhü (25) āʿlem. Ḳırān.[222] Zühre ʿUṭārid ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. (26) Bilād-ı Maşrıḳ ve Rūmda nās arasında mevt çoḳ olup zelzele (27) ola. Daḫı raʿd ve berḳ ve yaġmur olup issi yiller ese ḫalāyıḳda sürūr ve feraḥ (25b/1) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[223] Ḳamer ile Zühre Sereṭān burcunda olsa (2) delālet ider. Eyü ve ṣaḥīḥ ḫaberler gelüp ʿavratlarda ve ehl-i sāz (3) u ṭarabda feraḥ ve neşāṭ ve ḳolaylıḳ ile işleri ilerü gelmesine daḫı (4) çoḳ yaġmurlar yaġup ḥāmile ḫātūnlarıñ ḥāli eyülükde olup (5) eşcār ve mezāriʿ ve nebātātda selāmet ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[224] ʿUṭārid (6) Ḳamer ile Sereṭān burcunda olsa delālet ider. Yaramaz issi yiller ve (7) bād-ı semūm esüp vaḳitsiz raʿd ve berḳ ola. Baʿżı ʿulemāda sefāhat (8) ve ʿummālde ve ehl-i ḳalem ve küttābda ḫasārāt[225] ʿavāmü'n-nās zeyreklik (9) ve zekā ve fiṭnat ʿavāmü'n-nās arasında hikāyāt oḳumaġa (10) ve diñlemege meyl ve raġbet olmasına. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı

[219] Derkenar: Şems bā Zühre
[220] Derkenar: Şems bā ʿUṭārid
[221] Derkenar: Şems bā Ḳamer
[222] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[223] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[224] Derkenar: ʿUṭārid bā Ḳamer
[225] Metinde: خسارت

ḳırānātü'l-kevākib (11) der burc-ı Esed.[226] Esed burcuna mensūb olan memleketlerde ki bilād-ı (12) Ṣaʿīd ve Ṭūs ve Nişābūr arż-ı Anṭākiyye ve Ermeniyye ve Bābü'l-Ebvāb (13) ve Ferġāna ve Belḫ ve Buḫārā[227] ve bilād-ı Fārsdır. Ḳırān.[228] Zuḥal Müşterī ile Esed burcunda (14) olsa delālet ider Fārs meliki daḫı ʿIrāḳ ve Rūm melikleri fevt olup (15) Ermeniyye diyārında ziyāde mevt ola. Daḫı ḫalāyıḳ[229] arasında küllī ʿadāvet (16) vāḳiʿ olup ekincileriñ ve ḳoca kişileriñ ḥālleri eyülükde ola. Lakin (17) baʿżı faḳıyyeleriñ ve ḳāżīleriñ emrāż-ı miʿde ve ḳalbden elemleri olup (18) fevt olalar. İḳlīm-i rābiʿde bir ulu beg ẓuhūr idüp mülk-i devletde (19) intiḳāl ola. Ve ġarīb ṭarz ve ʿādetler peydā olmasına ve baʿżı yirlere āteşden (20) żarar irişüp ulu kimesnelerde endūh ve melāl olmasına. Allāhü āʿlem. (21) Ḳırān.[230] Mirrīḫ Zuḥal ile Esed burcunda olsa delālet ider. Bilād-ı Maşrıḳda (22) fitne üşüp ẓāhir olup niçe ulu kimesneler ḳatl olunup ḫalāyıḳda (23) ẓulm ve cevr ve nehb ve ġārāt çoḳ ola. Ve mizāc her dem ḥiddetde olup (24) leşkerler ḥareket ide. Esed burcuna mensūb olan bilādda mülūk (25) arasında muḥārebe ve muḳātele ve ʿaẓīm fitne Ferġāna ve Ermeniyye ve Belḫ ehline (26) ʿaẓīm ḳorḳu ve şiddet irişe. Mezbūr memleketlerde ḳaḥṭ ve (27) ġalā ve ṭāʿūn ve vebā ẓāhir ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[231] Zuḥal Şems ile Esed (26a/1) burcunda olsa delālet ider. Bilād-ı Şarḳda ölümli ḫastalıḳlar çoḳ (2) olup ʿIrāḳ memleketinde ḥarb ve fitne vāḳiʿ ola. Bilād-ı Rūmda (3) ziyāde ḳaḥṭ ve ġalā olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[232] Zühre Zuḥal ile (4) Esed burcunda olsa delālet ider. Ḫalāyıḳda fısḳ u fücūra meyl ve (5) raġbet olup ʿavratlarda ḫastelikler ve ḥāmile

[226] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Esed; Metinde: قرانات الكواكب درج اسد
[227] Metinde: مجارا; müstensih bu şehrin ismini 50b/6'da بخارا şeklinde yazmaktadır.
[228] Derkenar: Zuḥal bā Müşterī
[229] Metinde: خلاق
[230] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[231] Derkenar: Zuḥal bā Şems
[232] Derkenar: Zühre bā Zuḥal

ḫātūnlarda āfet (6) ola ve daḫı Türk meliki ve Ṭūs melikinde mevt olup bilād-ı Maşrıḳda (7) ḳaḥṭ ġalā ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[233] Zuḫal ʿUṭārid ile Esed burcunda olsa (8) delālet ider. Vüzerādan erbāb-ı ḳalemden birisinde mevt ola. Ekābirden (9) ve ulu kimesnelerden ḳorḳuluḳ ve ḫastalıḳlar ola. Yaġmur yaġmayup vaḳtinde (10) ziyāde issilikler olmasına. Begzādelerden birisinde mevt ola. Ḫalāyıḳ (11) arasında erācīf ḫaberler ve kiẕb ve bühtān çoḳ olup biri (12) -birlerine ʿöẕr ve mekr üzere olalar. Bāzirgānlarda ve ehl-i ṣanʿatda ġam ve endūh (13) olup ululardan incinmelerine. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[234] Zuḫal Ḳamer ile Esed burcunda (14) delālet ider. İḳlīm-i Bābīlde bir melik fevt olup[235] ehl-i Ṣaʿīdiñ ḥālleri yaramaz (15) ola. Cümle memālikde çekirge ẓāhir olup Nişābūr ve Türk ḳaḥṭ ola (16) ve ġalā ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[236] Müşterī Mirrīḫ ile Esed burcunda olsa delālet (17) ider. Ekṣerī memālike āʿdā müstevlī olup faḳihleriñ ve ḳāżīleriñ ḥāli (18) yaramaz ola beglerden. Ve ʿaskeriñ ḥāli eyülükde ola. Esede mensūb (19) olan bilādda āteş vāḳiʿ olup ṣularda ḳıllet ve oġrılardan ve ḥarāmīlerden (20) yollarda āfet olmasına ve ekābir ile ehl-i silāḥ arasında muḫālefet ve sipāhda (21) ḳuvvet ve ḫalāyıḳda ḳan ḥastelikleri çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[237] Zühre (22) Müşterī ile Esed burcunda olsa delālet ider. Ḫalāyıḳ arasında emn ve ṣıḥḥat (23) ve selāmet olup altun ve aḳçe çoḳ olup ekābirde sürūr ve żarb (24) ve hevāda iʿtidāl ʿulemā ve fuḳahā ve ḳażātda göñül ḫoşluḳları olup (25) eşrāf ve ekābirde saʿādet ve iḳbāl olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[238] ʿUṭārid (26) Müşterī ile Esed burcunda olsa delālet ider. Ehl-i ṣanāyiʿde revnaḳ (27) ve erbāb-ı ḳalem ve bāzirgānlarda ḳuvvet ve ekābir meclisinde ehl-i faẓl kimesneler

[233] Derkenar: Zuḫal bā ʿUṭārid
[234] Derkenar: Zuḫal bā Ḳamer
[235] Metinde: اولو
[236] Derkenar: Müşterī bā Mirrīḫ
[237] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[238] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

(26b/1) gelüp hevāda ḥarāret ve issi yiller ese. Vüzerāda saʿādet. Bir melik ḳatl (2) olunup ehl-i Maşrıḳ vaṭanlarından ayrılup aralarında ḥarb ve ḳıtāl ola. (3) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[239] Müşterī Ḳamer ile Esed burcunda olsa delālet ider. (4) ʿAvāmü'n-nāsda feraḥ ve sürūr olup çoḳ yiller esüp raʿd ve berḳ (5) ve hevāda ziyāde issilik ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[240] Müşterī Şems ile Esed burcunda (6) olsa delālet ider. Bilād-ı Rūm ve bilād-ı Şarḳ ve bilād-ı Ermeniyye beglerinde (7) mevt olup nāsda ḳorḳu ve ıżṭırāb ola. Ammā begler ve pādişāhlarda (8) feraḥ ve sürūr ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[241] Zühre Mirrīḫ ile Esed burcunda olsa (9) delālet ider ḫalḳ arasında buġż ve ʿadāvet çoḳ ola. Oġrılar (10) ve ḥarāmīlerden yollarda ḫavf ola. Beglerde ve ʿaskerde saʿādet ḫātūnlarda (11) ve ulularda ḫastelikler ve mevt ola. Bilād-ı Ermeniyye ile Rūm arasında (12) ḫarb ve fitne ḥareket ide. Hevāda ḳarañluḳ sipāhda lehv ü ṭarab oġlanlar (13) ve ʿavratlar mizācında ḥarāret ve yaramaz işlere meyl ve raġbet ola. Allāhü āʿlem. (14) Ḳırān.[242] ʿUṭārid Mirrīḫ ile Esed burcunda olsa delālet ider ḫalāyıḳda (15) ḥīle ve mekr ve maʿdenlerde fesād hevāda ḥarāret ve ḳuraḳlıḳ olup çoḳ (16) şihāb ola ve ḥayvānātda ve ālet-i ḥarbde ʿizzet ola. Ehl-i Fārs ile ehl-i (17) ʿIrāḳda çoḳ fitne olup mülūk üzerine ḫāricīler ẓuhūr idüp helāk (18) olalar. Ḫorāsān memleketinde muḥārebe olup vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde (19) endūh ve ḫasārāt. Esede mensūb olan memālikde āteşden (20) żarar ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[243] Mirrīḫ Şems ile Esed burcunda olsa (21) delālet ider bilād-ı Ṭūsda ḥurūb ve ḳıtāl ve fitne çoḳ olup (22) Fārs ve Nişābūrda ḳaḥṭ ola. Mülūk ile ʿasker arasında ıżṭırāb (23) olup mülūk reʿāyāya ẓulm ideler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[244] Ḳamer Mirrīḫ ile Esed (24)

[239] Derkenar: Müşterī bā Ḳamer
[240] Derkenar: Müşterī bā Şems
[241] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[242] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[243] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems
[244] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ

burcunda olsa delālet ider. Bilād-ı ʿArabda bir melik vefāt idüp (25) ol diyārıñ eşrāfı vaṭanlarından perākende olalar. Ve ḥarb ve ḳıtāl ve fitne (26) çoḳ olup Arż-ı Anṭākiyye ve Rūs memleketlerinde mevt olup (27) reʿāyāsında nehb ve ġārāt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[245] Zühre Şems ile (27a/1) Esed burcunda olsa delālet ider. Ḫavātin ḥāli yaramaz ḫastalıḳ ve mevt (2) ola. Mülūkda feraḥ ve sürūr ola. Ve ḥāllerinde eyülük ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[246] (3) ʿUṭārid Şems ile Esed burcunda olsa delālet ider. Esede mensūb (4) olan bilādda çekirge ẓuhūr idüp ekinlere ziyāde żarar ide. Mülūkda (5) feraḥ ve sürūr olup ammā vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde żarar ve ḫüsrān ola. Allāhü (6) āʿlem. Ḳırān.[247] Şems Ḳamer ile Esed burcunda olsa delālet ider. ʿAvāmda ḫastalıḳ (7) olup aralarında fitne ola. Yalan ḫaberler çoḳ olup yaġmur az yaġa ve (8) mülūkuñ raʿiyyet üzere ḥimāyetleri olmaya. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[248] Zühre ʿUṭārid ile (9) Esed burcunda olsa delālet ider. Nās arasında fitne ve muḥārebe ola. Köylerden (10) şehirlerden evlād u ʿayāl ġārāt oluna. Ekṣer iḳlīm ve büldān ehli (11) ḫavf ve ḫaşyetde olup oġrılar ve ḥarāmīler ve yol kesiciler ile ḥarb ve ḳıtāl (12) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[249] Zühre Ḳamer ile Esed burcunda olsa delālet ider. (13) Yaġmurlarda ḳıllet ḫātūnlar ve ehl-i lehv ü ṭarab ḥāllerinde eyülük ʿavām ve ehl-i (14) sūḳ arasında mücādele ve ḫuṣūmet olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[250] ʿUṭārid (15) Ḳamer ile Esed burcunda olsa delālet ider. Ḫalāyıḳda boġaz aġrısı olup (16) baʿżılarında mevt ola. Yalan ve ḳorḳulu ḫaberler çoḳ olup ve şedīd (17) yiller esüp ekṣer aġaçların yemişleri telef ola. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı ḳırānāt'ül (18) -kevākib der burc-ı Sünbüle.[251] Sünbüle burcuna mensūb

[245] Derkenar: Zühre bā Şems
[246] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[247] Derkenar: Şems bā Ḳamer
[248] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[249] Derkenar: Zühre bā Ḳamer
[250] Derkenar: ʿUṭārid bā Ḳamer
[251] Derkenar: Ḳırānāt'ül-kevākib der burc-ı Sünbüle

olan bilād-ı ʿÖmeriyye Mūṣul (19) Cerāmiḳa Sevāḥildir. Ḳırān.[252] Zuḥal Müşterī ile Sünbüle burcunda olsa delālet (20) ider. Bilād-ı Rūmda ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup nāsda ḥuṣūṣā ki vüzerā (21) ve erbāb-ı ḳalemde mevt olmasına. Ekinciler ve köy ḫalḳınıñ ḥāli eyülük üzere (22) olup ekinlerde selāmet ola. Ve baʿżı yirlerde ḥarb ve āşūb ve ḫarāblıḳ (23) ve zelzele olup umūr-ı melik müteġayyir ve yeñi devlet ẓāhir ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[253] (24) Mirrīḫ Zuḥal ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Mezāriʿ ve nebātātda (25) fesād ve zelzeleler olup niçe buḳʿalar ḫarāb ola. Nās arasında fitne (26) ḳalḳup oġrılar ve şirredler ẓuhūr idüp ḳatı ḫastalıḳlar ola. Ehl-i Ḳıbṭ (27) ile Nevbe arasında muḫālefet Cezīre-i ʿÖmeriyyede cenk ve ḥarb vāḳiʿ ola. (27b/1) Mūṣulda merg-i müfācān ziyāde olup aġaçlarda ve ekinlerde āfet olup (2) çekirge ẓāhir olup ekṣer bilādda ʿaẓīm ḳaḥṭ ve ġalā Diyār-ı Maşrıḳda (3) fitne ve ḳıtāl ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[254] Zuḥal Şems ile Sünbüle burcunda olsa (4) delālet ider. Bilād-ı Maşrıḳda bir melik vefāt idüp Bilād-ı şimāl (5) ve Mūṣulda ḥarb ve ḳıtāl çoḳ ola. Hevāda yübūset olup yaġmur (6) az yaġa. Nāsda öksürük ve baş aġrıları ve sersām ve ḥaṣbe ve issi (7) ḫastelikleri ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[255] Zühre Zuḥal ile Sünbüle burcunda (8) olsa delālet ider. Ḫātūnlarda ve ehl-i sāz u ṭarabda ġam ve endūh (9) er ile ʿavrat arasında muḫālefet ve ʿināḍ ola. Vaḳti ise hevāda (10) ziyāde bürūdet ola. Ḫarīr ve libās ucuz ola. Beglerde ve (11) ʿaskerde ḥareket ve aralarında muḫālefet ve çoḳ yaġmurlar yaġmasına (12) ʿavratlarda mevt ḥāmile olan ʿavratlar güç-ile ṭoġuralar. Ekincileriñ (13) ḥāli eyülükde ola. Ḳırān.[256] ʿUṭārid Zuḥal ile Sünbüle burcunda olsa (14) delālet ider. Mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl

[252] Derkenar: Zuḥal bā Müşterī
[253] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[254] Derkenar: Zuḥal bā Şems
[255] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[256] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḥal

çoḳ ola. Üzerlerine (15) ʿasker ve ḫāricīler ḥareket ide. Vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde ḫasārat (16) ʿulemā ve fużalāda merg-i müfācāʾt[257] ve raʿd ve berḳ ola. Bāzārlarda kesād (17) bāzirgānlarda ve ʿummāllar ġam ve endūh ola. Ḫalāyıḳda töhmet ve ḫıyānet (18) ve narḫlarda tefāvüt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[258] Ḳamer Zuḫal ile Sünbüle burcunda (19) olsa delālet ider. ʿAvām arasında ḥurūb ve fiten çoḳ ola. (20) Dıḳḳ u sīll marażları çoḳ ola. Misāfirātda zaḥmet ve meşaḳḳat (21) ve ʿavratlarda aşüftelik çoḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[259] Mirrīḫ Müşterī (22) ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Ulular ve şerīf kimesneler (23) eşrārdan ve ʿaskerden bī-ḥużūr olup ġam ve endūhlarına ve mizāclarına (24) ḥarāret ve ḥiddet müstevlī olup oġrılar ve ḥarāmīler ve yol kesiciler (25) çoḳ ola. Bāzirgānlarıñ ḥāli yaramaz ola. Baʿżı yirlerde ḫarāblıḳ ola. (26) Ehl-i ʿIrāk ve Baġdādda feraḥ ve sürūr olup ḥāllerinde eyülük ola. (27) Lakin ekābirde ve ḳāżīlerde ḫastelik ve mevt ola. Çoḳ yaġmurlar yaġup şedīd (28a/1) yiller ese. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[260] Şems Müşterī ile Sünbüle burcunda olsa (2) delālet ider. Sünbüleye mensūb olan Cezīre-i ʿÖmeriyye ve Sevāḥilde (3) cenk ve cidāl çoḳ ola. Baʿżı mülūkda mevt ḫavfı ola. Vüzerā ve ḳāżīlerde (4) ve ekābirde ıżṭırāb ve ḳarġaşalıḳ ve bu ṭāʾifede çoḳ ḫastelikler ve ölüm (5) ḳorḳusı ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[261] Zühre Müşterī ile Sünbüle burcunda olsa (6) delālet ider. Bilād-ı Rūmda āʿdā çoḳ olup şehirleri āʿdāya teslīm (7) ideler. Ve baʿżı ḳalʿalar muḥāṣara oluna. Ehl-i Bābiliñ ḥāli ḫoş ola. ʿAvratların (8) ve ehl-i ṭarabıñ ḥāli eyü ola. Nebātāt ve mezāriʿde selāmet daḫı ḫalḳ arasında (9) ṣulḥ ve ṣalāḥ ve ʿulemā ve ḳażātıñ ṭarab ve neşāṭ sürūra meyl itmelerine. (10) Ḳırān.[262] ʿUṭārid Müşterī ile Sünbüle burcunda

[257] Metinde: مفاجا ءت
[258] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[259] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[260] Derkenar: Şems bā Müşterī
[261] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[262] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

olsa delālet ider. (11) Aṣḥāb-ı dīvān ve ʿummāl ve tüccār ve ehl-i bāzārda ḳuvvet-ḥāl eyü ḫaberler gelüp (12) fāʾide yiller esüp gemilerde selāmet ḫalāyıḳda zühd ve ṣalāḥa raġbet (13) ola. Vüzerā ve ʿulemā ve erbāb-ı ḳalemde saʿādet ve iḳbāl ve göñül ḫoşluḳları ola. (14) Lakin bu senede ekinlerde ve sāʾir nebātātda yaramazlıḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[263] Müşterī (15) Ḳamer ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Ṣularda ve yaġmurlarda (16) keṣret ve mezāriʿde selāmet. Sünbüleye mensūb olan bilādda (17) eyü kimesnelere baʿżı emrāż irişüp yaramaz eşrārdan daḫı żarar göre (18) -ler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[264] Mirrīḫ Şems ile Sünbüle burcunda olsa delālet (19) ider. Şarḳ cānibinde bir ulu melike mevt irişüp Cerāmiḳa diyārında ḫurūb (20) ve fitneler olup begleri ve ʿaskeri efendilerine iṭāʿat itmeyeler (21) ve kendülerinde daḫı ḫastalıḳ ve mevt ola. Ḳırān.[265] Zühre Mirrīḫ ile Sünbüle (22) burcunda olsa delālet ider. Mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ (23) ola. Baʿżıları baʿżılarıñ ḳatl ideler. ʿAsākirde ḳuvvet ve ṣalāḥ (24) ḥāl Bilād-ı Mūṣul ve Sevāḥilde çekirge ẓuhūr ide. ʿAvratlarda (25) mevt. Bilād-ı Ṣayan ve Sind[d]e ḳaḥṭ ve ġalādan çoḳ kimesneniñ ḥālleri (26) yaramaz ola. Er ile ʿavrat arasında ḫuṣūmet ve ḫastelik çoḳ (27) olup doġurmalarında güçlük görmelerine ve hevāda ḳarañuluḳ olmasına. (28b/1) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[266] ʿUṭārid Mirrīḫ ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. (2) Ḫalāyıḳıñ mizācına ḥarāret müstevlī olup aṣḥāb-ı dīvān ile (3) ehl-i silāḥ arasında ḫuṣūmet ʿavāmda mekr ve ḥīle ve oġrılıḳ (4) hevāda fesād Bilād-ı Ṣayan ve Sind[d]e ḥarb ve ḳıtāl ve fitne ola. Diyār-ı mezbūrda (5) ḫavf ve endūh ve mülūkda mevt ve vüzerā ve erbāb-ı ḳalem ve ʿasākirde (6) yaramazlıḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[267] Ḳamer

[263] Derkenar: Müşterī bā Ḳamer
[264] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems
[265] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[266] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[267] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ

Mirrīḫ ile Sünbüle burcunda olsa (7) delālet ider. Oġrılar ve ḥarāmīler ve yol kesiciler çoḳ ola. ʿArab ile (8) Türk arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ ola. Rūm memālikinde fitne vāḳiʿ olup (9) baʿżılar baʿżılarıñ ḳıtāl ideler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[268] Şems Zühre ile Sünbüle (10) burcunda olsa delālet ider. Hevāda ve ekinlerde selāmet nāfiʿ yiller ese. (11) ʿAvratlarda ḫastelikler olup baʿżılarında mevt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[269] (12) Şems ʿUṭārid ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Şedīd ve ṣovuḳ (13) yiller çoḳ esüp baʿżı eşrāf ve vüzerāda mevt ehl-i ḳalem ve mutaṣarrıfān-ı (14) emvālde sū-i ḥāl ve nāsda ẕātü'l-cenb marażları çoḳ olmasına. (15) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[270] Şems Ḳamer ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Vāsiṭ (16) ile ʿIrāḳ ehli arasında ḥarb çoḳ ola. ʿAvāmü'n-nās ḥāli yaramaz (17) ehl-i ḳalemde ḫasārāt[271] ve endūh olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[272] Zühre ʿUṭārid (18) ile Sünbüle burcunda olsa delālet ider. Ehl-i ʿIrāḳ ile Türk arasında (19) çoḳ ḥarb ve ḳıtāl ola. Mūṣul eṭrāfında ʿadū ẓāhir ola. Vüzerā (20) ve erbāb-ı ḳalemde ḥüsn-ḥāl nisvānda feraḥ ve sürūr raʿd ve berḳ olup (21) yaġmur yaġa. Zenān u merdān arasında muḥabbet ve taʿaşşuḳ ve ḫalāyıḳda neşāṭ (22) ve meserret hevāda taġayyür ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[273] Ḳamer ʿUṭārid ile Sünbüle (23) burcunda olsa delālet ider. Bāzirgānlar ve kārbānlar gelüp bāzārda (24) revāc ve hevāda nemnākī ve ruṭūbet Fārs ve Rūm arasında muḳātele ḫātūnlar (25) oġlanlarıñ düşüreler. Zerʿ ve nebātātda āfet ola. Baʿżı ʿulemā ve bāzirgānlara (26) ḫasārāt irişe. Vüzerādan baʿżına maẓarrat irişe. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[274] (27) Zühre Ḳamer ile Esed burcunda olsa delālet ider. Ehl-i Şarḳ ile

[268] Derkenar: Şems bā Zühre
[269] Derkenar: Şems bā ʿUṭārid
[270] Derkenar: Şems bā Ḳamer
[271] Metinde: حسارت
[272] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[273] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[274] Derkenar: Zühre bā Ḳamer

Bilād-ı Rūm (29a/1) arasında fitne olup nāfiᶜ ve fāʾidelü yaġmurlar yaġmasına güzel rüzgārlar[275] esüp (2) mezāriᶜde selāmet ḫavātīnde feraḥ ve sürūr olmasına delālet ider. Allāhü āᶜlem. (3) Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Mīzān.[276] Mīzāna mensūb olan (4) bilād Kirmān ve Kābil ve Herāt ve Belḫ ve Ṣaᶜīd ve Mıṣr ve Ḥabeşdir. Ḳırān.[277] (5) Zuḥal Müşterī ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Rūm mülūkı (6) aralarında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup üzerlerine āᶜdā ḥareket idüp (7) baᶜżılar baᶜżıların sürüp yaġmā ve ġārāt ideler. Ekṣer bilādda (8) āteşden żarar ola. Ṣaᶜīd Mıṣr ile ehl-i maġrib arasında fitne ve nizāᶜ (9) ve aralarında ᶜadāvet olup ᶜArab Ḥabeşe üzerine[278] ġālib ola. Mīzāna (10) mensūb olan memālikde ziyāde ḳaḥṭ ve ġalā ve şedīd ve żararlu yiller (11) ese. Ekṣer raᶜiyyetde fevt ḥāli buġday ve arpa ve sāʾir ḥubūbāt bahālarında olup (12) bir millet yā devlet yeñi olup ḫalāyıḳıñ evżāᶜ ve eṭvarında taġayyür ve ᶜilm-i mūsiḳī (13) -ye meyl ve raġbet ve yaġmurlarda keṣret olmasına. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[279] Mirrīḫ Zuḥal (14) ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Cānib-i maġribde fitne ẓuhūr idüp (15) leşkerlerde ve yaramaz işlülerde ve cevr ve ẓulm idenlerde[280] āfet (16) ola. Ve oġrılar ḳatl olunup hevāda fesād ola. Ve ehl-i Ḥabeşe ile Yemen (17) arasında ve ehl-i Herāt ile Belḫ arasında fitne ve ḥurūb ve ḳıtāl çoḳ (18) ola. Baᶜżı mülūk arasında birbiriyle muḥārebe olmasına. ᶜArab arasında ḥarb (19) ve ḳıtāl heyecān ide. Ehl-i silāḥda çoḳ ḫastelikler olup ᶜavratlarda (20) mevt ola. Yaġmurlar çoḳ olup ekinde ve sāʾir nebātātda selāmet olmasına. (21) Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[281] Şems Zuḥal ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Nās (22) arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup

[275] Metinde: روزكالر
[276] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Mīzān
[277] Derkenar: Zuḥal bā Müşterī
[278] Metinde: اورينه
[279] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[280] Metinde: اندنلرده
[281] Derkenar: Şems bā Zuḥal

ʿArab beglerinden birisinde mevt ve ḫalāyıḳda (23) vaṭānlarından ve mekānlarından perīşānlıḳ olup memālik ve bilād üzerine āʿdā (24) ḥareket idüp ʿālem ḫalḳında ziyāde ḳorḳu yaġmā ve nehb ve ġāret oġlancıḳlarda (25) ve ḫātūnlarda ve ḳurblarda mevt çoḳ ola. Ve mülūk raʿiyyet üzerine ẓulm ve cevr (26) idüp nāsda dürlü dürlü ḫastelikler olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[282] Zühre (27) Zuḥal ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Allāhü āʿlem. Ziyāde yiller ve yaġmurlar (29b/1) ve raʿd ve berḳ olmasına. Arż-ı Kirmānda ḳaḥṭ ve ġalā ḫātūnlarda ve hiẕmetkārlarda (2) maraż ve elem ve ekincilerde ve meşāyiḫde saʿādet ve iḳbāl ve erbāb-ı ḳalemde (3) ḥüsn-ḥal. Ehl-i sāz u ṭarabda ve ʿavratlarda hüzün ve endūh ezvāc (4) arasında ʿinād ve muḫālefet hevāda vaḳtinde ziyāde bürūdet ola. (5) Ḳırān.[283] ʿUṭārid Zuḥal ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Ehl-i (6) dīvān ile reʿāyā arasında ġażab ve ʿadāvet tüccār ve ʿummālde ġam (7) ve endūh olup bāzārlarda kesād ḫalāyıḳda töhmet ve ḫıyānet (8) Belḫ ve Kābilde mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl şular ve yaġmurlar çoḳ (9) olup baʿżı vüzerā ve ehl-i ḳalemde sū-i ḥāl hevāda iʿtidāl olmasına. (10) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[284] Ḳamer Zuḥal ile Mīzān[285] burcunda olsa delālet ider. (11) Oġlancıḳlarda ve ḥāmile ʿavratlarda ḫastelik ve mevt ʿavām ḥālinde yara (12) -mazlıḳ. Mīzāna mensūb olan bilādda ḳaḥṭ ve ġalā ve mevt ve misāfirānda (13) zaḥmet ve ʿavām arasında perīşānlıḳ ʿavratlarda aşüftelik olmasına. (14) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[286] Mirrīḫ Müşterī ile Mīzān burcunda olsa delālet (15) ider. Vüzerā ve ulularda ḳuvvet-ḥāl ümerāda ve ehl-i silāḥda żaʿaf ve (16) hevāda taġayyür ve ısıcaḳ ve ḳuraḳlıḳ ola. ʿAvām arasında münāzaʿa çoḳ (17) olup birbirisinden

[282] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[283] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḥal
[284] Derkenar: Ḳamer bā Zuḥal
[285] Metinde: میزا
[286] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī

ḳorḳalar. Ekābirde ve ehl-i menāṣıb ve ḳāżīlerde (18) saʿādet ve iḳbāl oġrılar ve ḥarāmīler ẓuhūr idüp ḫalāyıḳıñ māllarıñ[287] (19) nehb ve ġārāt ideler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[288] Şems Müşterī ile Mīzān burcunda (20) olsa delālet ider. Ḥabeş begi vefāt idüp baʿżı mülūkda mevt (21) ola. ʿIrāḳda mülūk üzerine ḫavāric ḫurūc idüp ümerādan ve ʿasākirden (22) bir cemāʿat helāk olalar. Hevāda yaşlıḳ ve yaġmur olmasına. Allāhü āʿlem. (23) Ḳırān.[289] Zühre Müşterī ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. ʿArab (24) begleri arasında muḫālefet olup Bilād-ı şarḳ ve Türk diyārında ḥarb (25) ve ḳıtāl çoḳ ola. Türkde ḫastelik ve mevt olup bāzirgānlarda (26) ve ehl-i lehv ü ṭarabda feraḥ ve sürūr baʿżı mülūk birbirisine rüsūller gönderüp (27) beglerde ve ʿaskerde göñül ḫoşluḳları ola. Mīzān memālikinde ḳaḥṭ ve ġalā (30a/1) bulutlar ve yaġmurlar ve hevāda iʿtidāl olmasına. Çoḳ cemʿiyyetler olup niʿmetlerde (2) bolluḳ ve ḥākimlerde ʿadālet ve ṭoġruluḳ idüp ḫalāyıḳda ṣıḥḥat ve selāmet (3) ḫayırlu nikāḥlarda keṯret olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[290] ʿUṭārid (4) Müşterī ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Ṭoġru ḫaberler gelüp (5) vüzerā ile ehl-i dīvān arasında dōstluḳ ve muḥabbet ḫastelerde ṣıḥḥat (6) ve şifā ve hevāda iʿtidāl ola. ʿAcem ve Rūm meliki vefāt idüp Bilād-ı ʿArab (7) ve Fārsda ḳıtāl ḳorḳusı ola. Oġrılar ve ḥarāmīler bāzirgānlarıñ ve ġayrıların (8) māllarıñ yaġmā ve ġārāt ideler. Vüzerā ve ehl-i ḳalemde feraḥ ve sürūr olup (9) ḥāllerinde ṣalāḥ ola ve şedīd yiller ese. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[291] Ḳamer Müşterī ile (10) Mīzān burcunda olsa delālet ider. ʿAvām arasında ḫuṣūmāt ve nizāʿ (11) çoḳ olup muʿtedil yiller esüp hevāda ruṭūbet ola. Allāhü āʿlem. (12) Ḳırān.[292] Mirrīḫ Şems ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. ʿArab ile

[287] Metinde: حاللرك
[288] Derkenar: Şems bā Müşterī
[289] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[290] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[291] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[292] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems

Sūdān (13) arasında fitne ve ḥurūb çoḳ olup ekṣer memālik ḫalḳında ḳorḳu ve feryād (14) ziyāde olup ʿasker ḥālinde żaʿaf olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[293] Zühre (15) Mirrīḫ ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Bilād-ı Türk Bilād-ı ʿArabda fitne (16) ve ḥurūb çoḳ olup ʿālime żarar irişe. ʿAvratlarıñ erler ile ḫuṣūmetleri (17) çoḳ olup fısḳ u fücūr çoḳ ola. Bilād-ı Rūmda ḫastelikler ve vebā (18) ẓāhir ola. Şedīd yiller esüp raʿd ve berḳ ve yaġmurlar ola. Nāsda yaramaz (19) işlere meyl olup hevāda ḳarañuluḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[294] ʿUṭārid Mirrīḫle (20) Mīzān burcunda olsa delālet ider. Erbāb-ı dīvān ve ʿālimlerde endūh (21) bāzirgānlarda ve ehl-i bāzārda renc ve meşaḳḳat beyhūde sözler söylenüp (22) ḫalāyıḳda ḥīle ve ḥıyānet hevāda fesād ola. Baʿżı beglerin evlādı vefāt (23) idüp Bilād-ı maġribde ölüm çoḳ ola. Vüzerā ve ehl-i ḳalemde ḫasārāt[295] ehl-i (24) Bābil mülūkunuñ aḥvālinde fesād maġrib cānibinde āteşler vāḳiʿ ola. Nāsda (25) boġaz aġrıları çoḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[296] Ḳamer Mirrīḫ ile Mīzān burcunda (26) olsa delālet ider. Bilād-ı Maşrıḳda bir melik vefāt idüp ol diyārlarda (27) ḥarb ve ḳıtāl çoḳ ola. Afrīḳiyye diyārında ziyāde fitne ve münāzaʿalar çoḳ (30b/1) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[297] Şems Zühre ile Mīzān burcunda olsa delālet (2) ider. Baʿżı ʿArab medīneleri muḥāṣara olunup ḫarāb oluna. Daḫı (3) ʿArab şehirlerinde ḫalḳ arasında fitne çoḳ olup ululaı (4) ve ḫātūnlarında ölüm çoḳ ola. Yaġmurlar ve bulutlar ve şedīd yiller ziyāde (5) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[298] [ʿUṭārid] Şems ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. (6) Baʿżı vüzerāda ṭarlıḳ ehl-i ḳalem ḥālinde yaramazlıḳ yaġmurlar ve yiller çoḳ (7) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[299] Ḳamer Şems ile

[293] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[294] Derkenar: Uṭārid bā Mirrīḫ
[295] Metinde: حسارت
[296] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[297] Derkenar: Şems bā Zühre
[298] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[299] Derkenar: Ḳamer bā Şems

Mīzān burcunda olsa delālet (8) ider. Şām begleri ṭarafında yalan ve erācīf ḫaberler çoḳ ola. Şedīd (9) yiller esüp hevāda ruṭūbet mezāriʿ ve nebātāt ḥālinde selāmet ve ehl-i (10) bāzār ḥāli yaramaz ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[300] Zühre ʿUṭārid ile Mīzān burcunda (11) olsa delālet ider. Ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup ʿArab beglerinden birinde (12) mevt ola. Daḫı Türk ile ʿAcem ve Rūm ile ʿIrāḳ arasında muḥārebe ola. Raḳḳa (13) ile Bilād-ı Mışr cānibinde ḫalḳ arasında ʿadāvet olmasına. Mīzāna mensūb (14) olan memālikde ṭāʿūn çoḳ ola. Vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde saʿādet ve (15) iḳbāl olmasına. Fāżıl ve ehl-i ʿilm kimesnelerde ḳuvvet-ḥāl ve neşāṭ ve sürūr (16) ʿavratlar ile oġlanlar arasında dōstluḳ ve muḥabbet bāzārlarda revāc (17) misāfirlerde feraḥ ve sürūr hevāda taġayyür olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[301] Zühre (18) Ḳamer ile Mīzān burcunda olsa delālet ider. Çoḳ ve şedīd yiller esüp (19) hevāda iʿtidāl nāsda fesād ve fısḳ u fücūr ve zenāna raġbet gice ile (20) oġrılar ẓāhir olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[302] ʿUṭārid Ḳamer ile Mīzān burcunda (21) olsa delālet ider. ʿAvāmü'n-nās ve erbāb-ı ḳalemde mevt çārşū ve ehl-i (22) bāzār ḫalḳında feraḥ ve sürūr ekinlerde ve sāʾir nebātātda eyülük ḫalāyıḳda (23) neşāṭ ve feraḥ vüzerādan birisinde mevt vāḳiʿ ola. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı (24) ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı ʿAḳreb.[303] Ḳırān.[304] Müşterī Zuḫal ile ʿAḳreb (25) burcunda olsa delālet ider. Alçaḳ kimesneler yüksek mertebelere irişüp (26) ulu kimesneleriñ üzerine çıḳalar ve mülk ve devlet bir ḫānedāndan āḫire intiḳāl (27) idüp bir büyük devlet ẓāhir ola. Bir dürlü ʿādetler ve bidʿatlar peydā ola. (31a/1) Daḫı nāmdār kimesnelerden çoġı aşaġa düşüp fitne ve ḥarb (2) yuḳaru ḳalḳa. Şimāl ve iḳlīm-i rābiʿde leşkerler ḥareket idüp (3) nehb ve ġārāt

[300] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[301] Derkenar: Zühre bā Ḳamer
[302] Derkenar: ʿUṭārid bā Ḳamer
[303] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı ʿAḳreb
[304] Derkenar: Müşterī bā Zuḫal

ve muḳāteleler ola. Ve baᶜżı yirler ṣudan ḫarāb olup (4) gemilerde ġarḳ daḫı vāḳiᶜ ola. Ḫalāyıḳda mevt çoḳ vāḳiᶜ olup (5) Rūm ve Yemen begleri vefāt ide. Arż-ı Ḥicāz ve Yemen ve Tūnūsda ḥarb (6) ve ḳıtāl çoḳ olup çoḳ kimesneler helāk ola. Ḫalāᵓiḳ fitne ve ᶜadāvet vāḳiᶜ olup (7) ekṣer aḳālīmde āteşden ve ṣudan żarar ola. Faḳīhler ve ḳāżīlerde ḫüsrān (8) meşāyiḫde sürūr ve neşāṭ ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[305] Mirrīḫ Zuḥal ile ᶜAḳreb burcunda (9) olsa delālet ider. Bilād-ı ᶜAcem nevāḥīsinde ḥurūb ve ḳıtāl çoḳ ola. (10) Ve ekṣer aḳālīmde fesād ve yaġmā ve ġārāt daḫı ekinlere çekirgeden mażarrat (11) irişe ve baᶜżı mülūk ve ümerāda mevt olup niçe begler ḥabs ile helāk (12) olalar. Ve bir ulu kimesneniñ mülki elinden gidüp büyük fitne ẓāhir ola (13) ve ḫidmetkārlar efendilerine musallaṭ olup fitne ve fesāddan nās (14) arasında ḳorḳu ola. Ve oġrılar el uzadup alçaḳ kimesnelere (15) ġalebe ideler. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[306] (16) Mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl olup ᶜālem ḫalḳına darlıḳ irişe. (17) Ve Bilād-ı maġribde bir melike mevt vāḳiᶜ olup nāsda emrāż çoḳ ola. (18) Ṭāᶜūn ẓuhūr ide. Hevāda ruṭūbet ve raᶜd ve berḳ ve mezāriᶜde (19) selāmet ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[307] (20) Ḫalāyıḳıñ göñlünde ġam ve hüzün çoḳ olup ıżṭırāb ve şiddetde (21) olalar. Ziyāde yaġmurlar ve yiller olup ḳocalarda ve ekincilerde feraḥ (22) ve sürūr ḥāṣıl ola. Daḫı yaramaz ḫuylu ᶜavratlara āfet irişüp fısḳ (23) u fücūr idenler giriftār lehv ü luᶜb ṣāḥibleri ġam ve elemde olalar. Ziyāde (24) ṣovuḳ olduġundan ve ġalīẓ ekinlere ve nebātāta żarar irişe. Allāhü āᶜlem. (25) Ḳırān.[308] Ehl-i bāzārda (26) ve erbāb-ı dīvān ve bāzirgānlarda teşvīş ve mezāriᶜde āfet yollar (27) fitneden baġlanup vaḳtinde ise ḳatı ṣovuḳlar ve ḳarlar ola. Mülūk (31b/1) arasında münāzaᶜa ve muḥārebe olup nāsda ṭāᶜūn ve mevt ola. (2) Vüzerā ve

[305] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[306] Derkenar: Şems bā Zuḥal
[307] Derkenar: Zühre bā Zuḥal
[308] Derkenar: ᶜUṭārid bā Zuḥal

küttābda bed-ḥāli ve yaramazlıḳ ola. Allāhü ā'lem. Ḳırān.[309] (3) Mülūk arasında elçiler ve nāmeler çoḳ (4) olup 'avām ve ekinciler 'avratlarında ḫastalıḳlar ve mevt ola. Daḫı (5) ehl-i bāzārıñ ma'īşetlerinde ṭarlıḳ ve şedīd yiller ve bulutlar olmasına. (6) Allāhü ā'lem. Ḳırān.[310] 'Irāḳ ile (7) 'Arab arasında fitne ḥareket idüp 'Irāḳ memālikinde yaġmā ve ġārātlar olmasına. (8) Ra'iyyet üzerine 'askeriñ eli uzun olmasına. Ekşer aḳālīm ḫalḳında ḳorḳu (9) ve ġam ulularda ve eşrāfda mevt ḳāżīler mertebelerinden müteġayyir olup (10) vüzerā ve eşrāf üzerine ve ehl-i silāḥ ġalebe idüp eşrārda ḳuvvet (11) ve ḫalḳıñ māllarında telef olmasına. Allāhü ā'lem. Ḳırān.[311] (12) Vüzerā ve ekābirde neşāṭ ve sürūr ve eşrār ve fāsıḳlar (13) tövbe idüp nāsda ṣıḥḥat ve selāmet. 'Arab begi ve Türk beginden birisi (14) ḳatl oluna. Ve aralarında ḥarb ve ḳıtāl vāḳi' ola. Daḫı beglere çoḳ ġam ve ġuṣṣa (15) 'ārıż olup ba'żı ḳal'alar muḥāṣara oluna. Ekşer bilād ve aḳālīmde ḫastalıḳlar (16) ve mevt olup yaġmurlar çoḳ yaġa. »ātūnlar feraḥda ve sürūrda olup (17) ekinler ve nebātāt ḫāli eyü olmasına. Allāhü ā'lem. Ḳırān.[312] (18) Mülūk üzerine ḫāricī 'asker gelüp çoḳ memleketlerinde (19) düşmān hücūm ide. Ḳāżīleriñ daḫı ulu kimesneleriñ ḫāli yaramaz ola. Ve ehl-i (20) 'ırż kimesnelerde ḫastelik ve mevt vāḳi' ola. Yalan daḫı ḳorḳulu ḫaberler (21) çoḳ olmasına. Allāhü ā'lem. Ḳırān.[313] (22) Bilād-ı Şāmda çoḳ ḥarb ve ḳıtāl olup Bilād-ı şarḳ ve Bilād-ı şimālde (23) fitne ola. Düşmān ḥareket idüp ekşer aḳālīmde ḳanlar dökile. Niçe ḳal'alar feṭḥ (24) ola. Ḫorāsānda ve Hemedānda cenk ve ḥarb ve yaġmā ve ġārāt olmasına. Allāhü ā'lem. (25) Ḳırān.[314] Hevānıñ (26) i'tidāline ve deryānıñ sükūnetine ve bāzirgānların tövbelerine ve daḫı maḥbūslar (27) ḫalāṣ

[309] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[310] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[311] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[312] Derkenar: Şems bā Müşterī
[313] Derkenar: 'Uṭārid bā Müşterī
[314] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī

olup deryāda sefer idenlere selāmet ve fāʾidelü yaġmurlar (32a/1) ve yiller ve eyü ḫaberler gelüp bāzirgānlara bāzārlarda revnaḳ olmasına. (2) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[315] Begler (3) ve erbāb-ı silāḥ ve ʿasākirde ḳuvvet ve pādişāh yanında ʿizzetleri (4) olmasına. Daḫı mülūk arasında cenk ve ḥarb ola. Mülūkın ʿasākire (5) iḥtiyāçları çoḳ ola. Ve ʿAcem bilādında bir melik vefāt ide. Nāsda (6) birsām ve issi ḫasteliklerden mevt olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[316] (7) Begleriñ ve aġalarıñ (8) ʿavratlarında mevt ve ṭaġlarda sākin olan kimesnelere ḳorḳu irişüp (9) anlardan[317] yaramaz ḫaberler şāyiʿ ola. Nāsda ishāl marażı çoḳ ola. (10) Ziyāde yaġmurlar yaġa ve leşkerde ve nā-pāk kimesnelerde fısḳ u fücūr (11) çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[318] (12) ʿArab diyārında bir melik fevt ola. Ṭaġlarda sākin (13) olanlar Bilād-ı ʿArab üzerine müstevlī olalar. Baʿżı eyü ve uṣlu (14) kimesnelerde mevt vükelā-yı devletde ḫasārāt[319] ziyāde yaġmurlar ve yiller (15) ola. Ḫalāyıḳda ẓulm ve cevrden ḫavf gemilerde ve ṣularda fesād ve (16) ḫalāyıḳ arasında ġadr ve mekr ve töhmet ve yalan sözler (17) çoḳ olup hevāda yaramazlıḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[320] (18) ʿAcem ve Yemen cānibinde baʿżı mülūkda (19) mevt ve ḥarb ve ḳıtāl ve yaġmā ve ġāret olup ḫalḳ vaṭanlarından ayrılup (20) bir şehirden bir şehre düşeler.[321] ʿAvām ile ehl-i silāḥ arasında yaramaz (21) -lıḳ raʿd ve berḳ ve yıldırım vāḳiʿ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[322] (22) Ḫātūnlarda mevt çoḳ (23) ola. Lehv ü luʿb ve sāz u söz ṣāḥibleri eyülükde ve selāmetde (24) ola. Nās arasında kāẕib ve yaramaz ḫaberler çoḳ ve ṭāʿūn marażı (25) ola. Ve ziyāde

[315] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems
[316] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[317] Metinde: انرلردن
[318] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[319] Metinde: خسارت
[320] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[321] Metinde: دوسلر
[322] Derkenar: Zühre bā Şems

yaġmurlar ve yiller olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[323] (26) Çoḳ yaġmurlar ve şedīd yiller (27) olup ḳar vāḳiʿ ola vaḳti ise vüzerā ve erbāb-ı ḳalemiñ ḥāli (32b/1) yaramaz olup ʿulemāda ve ʿāḳil kimesnelerde mevt olmasına Allāhü āʿlem. (2) Ḳırān.[324] Begler reʿāyāya (3) çoḳ ẓulm ideler. Oġrılar ve ḥarāmīler çoḳ olup āḫir gīr ve begler (4) elinde giriftār ve ḳatl olunalar. Ḫalāyıḳda göz aġrısından ıżṭırāb (5) ve baʿżı kimesnelerde mevt olmasına. Ḳırān.[325] (6) Bilād-ı maġribde baʿżı mülūkda mevt olup (7) İskenderiyye ve Ṣaʿīd cāniblerinde fitne ve ḥarb çoḳ olmasına. (8) Baʿżı ḳalʿalar ḫarāb olup ekṣer memālike oġrılar ve ḥarāmīler yayıla (9) oġlancıḳlarda ve ḥāmile ḫātūnlarda selāmet-ḥāl ve baʿżı nāsda (10) istisḳā marażı vāḳiʿ ola. Şedīd[326] yiller ve yaġmurlar ve raʿd ve berḳ (11) ola. ʿAvratlarda ve oġlanlarda neşāṭ ve deryāda olan misāfirler (12) gelüp ḫalḳda ḳumārbāzlıġa meyl ve fısḳ u fücūra raġbet olunmasına. (13) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[327] (14) Rūm diyārında çoḳ fitneler ola. ʿAvāmü'n-nās ve ehl-i sāz u ṭarabda feraḥ. (15) Ekinlerde ve sāʾir nebātātda selāmet yaġmurlarda ve ṣularda keṣret (16) olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[328] (17) ʿUlemā ile nādānlar arasında çoḳ ḫuṣūmetler ola. Ve Ermeniyyede (18) çoḳ veḳāyiʿ ve fitneler ola. Ḫātūnlarda ve oġlancıḳlarda mevt ola. Bahār (19) faṣlı eyü olup ekinlerde ve aġaçlarda selāmet Frenk memleketlerinde (20) baʿżı yirler yire geçe çoḳ yaġmurlar yaġa. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der (21) burc-ı Ḳavs.[329] Ḳavs burcuna mensūb olan memālik Baġdād ve

[323] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[324] Derkenar: Ḳamer bā Şems
[325] Derkenar: ʿUṭārid bā Zühre
[326] Metinde: سديد
[327] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[328] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[329] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Ḳavs.

Işfaḥāndır. (22) Tā Yemen serḥaddine[330] varınca. Ḳırān.[331] Zuḥal[332] bā Müşterī Ḳavs burcunda (23) olsa delālet ider. Mekke-i Mükerreme cānibinde olan memālikde fitne (24) ve ḥarb ve ḳıtāl ve ḫalḳına belā ve ġam ve endūh irişe. Ehl-i Ḥicāz ve Bilād-ı (25) Yemen ehliniñ daḫı ḥāli yaramaz ola. Ve ziyāde cenk ve ḥarb ẓāhir ola. (26) Ḫalāyıḳ arasında çoḳ ᶜadāvet ve fesād olup Şām ehli Frenk üzerine (27) müstevlī ola. Vezīrleriñ ve faḳīhleriñ ḥālleri yaramaz ola. Ziyāde yaġmurlar yaġar. (33a/1) *[333] Ekin gerü buġday olmayup ḳaḥṭ ve ġalā ola. Dindār[334] kimesnelerde (2) ve fellāḥ ve ekincilerde Türkde ḫalḳda mevt ola. Leṭāyifü'l-Kelāmda[335] (3) eydür ki bir kimesne ẓāhir ola ki peyġambarlıḳ daᶜvāsın ide ve şerīᶜat ᶜādetlerin (4) duta ve ḫalḳı ḥaḳḳa daᶜvet idüp ᶜilm-i taᶜbīrden ḫaberdār ola ve ḫalāyıḳı (5) kendüye muṭīᶜ eyleye ve bir ṭāᵓife gidüp bir ġayrı ṭāᵓife peydā ola. Ve umūr-ı dīn (6) ü devletde ᶜaẓīm taġayyür vāḳiᶜ olup ġarīb ve ᶜacīb ḫādiṣeler peydā olmasına. (7) Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[336] Fitne (8) ve ḥarb baş ḳaldurup ulu ādemlerde ġam ve endūh ve ḳatl ve yaġmā ve ġāret (9) ẓāhir ola. Ve ᶜasākirde āfet ve ṣularda ḳıllet ola. Ve ḥiddetlü marażlar (10) çoḳ ola. Mülūk arasında cenk ve ḥarb olup Türkmān arasında (11) muḳātele ve muḥārebe ola. Ekṣer büldān ve aḳālīmde ve ᶜaskerde ḫastalıḳ (12) ve mevt ola. Ve şedīd yiller ve yaġmurlar ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[337] (13) Işfahān begi fevt (14) ola. Daḫı Rūs cānibinde bir melik vefāt ide. Maşrıḳ cānibi begleri arasında (15) fitne ve ḥarb heyecān idüp niçe bilād ḫarāb ola. Begler pādişāhdan ḫavf (16) üzere olalar. Ḫātūnlarda

[330] Metinde: سرحندنه
[331] Derkenar: Zuḥal bā Müşterī
[332] Metinde: زحل
[333] "yaġar" kelimesi tekrar yazılmış.
[334] Metinde: دندار
[335] Derkenar: Leṭāyifü'l-Kelām
[336] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḥal
[337] Derkenar: Şems bā Zuḥal

ve ḳocalarda ve ekincilerde ḫüsrān ola. Allāhü āʿlem. (17) Ḳırān.[338] ʿAvratlarda (18) ve çengilerde teşvīş olup er ile ʿavrat arasında nizāʿ ola. Ḫātūnlarda (19) ḫastalıḳ baʿżılarında mevt ḫalḳda emrāż-ı ḫārre ve ısıtmalar olup baʿżı (20) ḳāżīlerde mevt olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[339] (21) Mülūk arasında fitneler ola ve üzerlerine (22) ḫavāric ḫurūc ve Yemen ve Baġdād şehirleri cānibinde nehb ve ġārāt olmasına. (23) Ve Türk ilinde niçe ʿālim kimesneler helāk olup ʿulemāda mevt ola. Ve ʿulūm-ı (24) ḥikmet maḥv ola. Vezīrlerden birisi telef ola. Yaġmur az olup (25) zerʿ ve nebātāt telef ola. Ve şedīd yiller ese. Aṣḥāb-ı dīvān ve bāzirgānlar (26) -da nekbet ola. Aḳçe ve altun ḳıllet ola. Bāzārlarda kesād ve müzevvir ḫaṭlar (27) ve muḫāl sözler ve münāfıḳ ve kezzāb kimesneler ẓuhūr idüp ʿāmme-i nāsda ġam (33b/1) ve endūh ve yigitlerde ḫastalıḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[340] Mülūk arasında (2) nāmeler ve elçiler çoḳ olup aralarında ʿadāvet ẓāhir ola. Baʿżı (3) aḳālīm ḫarāb olup ʿavāmda ḫastelikler ve ölüm çoḳ ola. Hevā (4) ṣovuḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[341] (5) Rūm ile Türk arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ ola. (6) Ve ol diyārlarda muḳātelelerden daḫı āteşlerden żarar olup ekṣer (7) memālikde nehb ve ġārāt ola. Ḳāżīleriñ ve ġanīleriñ ʿasker ile ḥālleri (8) yaramaz ola. İçlerinde sıtma ḫasteligi ve mevt vāḳiʿ ola. Ṭaʿāmda ucuzluḳ (9) ola. Yaġmurlar çoḳ yaġup vaḳti ise ṣovuḳlar ola. ʿİlm baḥṣleri çoḳ (10) olup āʿyān ile eşrāf arasında ḫuṣūmet ve ʿasker ṭāʾifesiyle (11) aralarında nizāʿ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[342] (12) ʿIrāḳ memleketinde bir melik vefāt idüp ehl-i (13) İslām ile Naṣārī arasında cenk ve ḥarb mülūk ile ḳāżīleriñ (14) ḥāli yaramaz olup ehl-i ʿırż ve zāhid kimesnelere ġam ve endūh irişe (15) ʿālimlerde ve

[338] Derkenar: Zühre bā Zuḫal
[339] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḫal
[340] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[341] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[342] Derkenar: Şems bā Müşterī

ḫaṭībler de mevt ḫalāyıḳda ḳandan ve ḥarāretden ḫastelik (16) olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[343] (17) Bilād-ı maġribde bir küçük bege mevt irişe ve çoḳ ḥarb ve ḳıtāl (18) sebebinden mülūka şiddet ve elem ire. Ve ümerā ile ʿasākir arasında fitneler vāḳiʿ (19) ola. Er ile ʿavrat arasında ḫuṣūmet ve ʿadāvet ola. Ve ekşer memālikde (20) nās arasında erācīf ve yalan sözler ziyāde ola. Zāhid kimesneler (21) yollarından azġun olalar. ʿAvratlarda mevt ḫalḳda sevdā marażları (22) ẓāhir olmasına. Nikāḥlar çoḳ olup ʿulemāda lehv ü luʿba meyl ola. Ḫasteler (23) ṣıḥḥat bulup ḫalāyıḳ arasında ṣulḥ ve ṣalāḥ ve yaramazlar tövbeye (24) gelüp nāfiʿ yaġmurlar yaġmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[344] (25) Nāsda ʿilm ve edebe raġbet ve ehl-i dīvān (26) ve vüzerāya taḳarrübleri olup ḥaḳ sözler söylenüp hevāda iʿtidāl ve muḳadder (27) yiller olmasına. Şām beglerinden baʿżısına mevt irişe. Ehl-i Şām arasında (34a/1) ḥarb ve ḳıtāl olup baʿżı mülūk mülkünden naḳl eyleye. Erbāb-ı (2) devlete hemm ü ġam irişüp vüzerā ve erbāb-ı ḳalemde ḥüsn-ü-ḥāl ola. (3) Baʿżı ḳażāt ve ʿāḳil kimesnelerde mevt olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[345] (4) ʿAsker arasında (5) daḫı eşrār arasında çoḳ ḫuṣūmetler olup bāzirgānlar çoḳ (6) fāʾide itmesine. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[346] (7) Türk ile ʿAcem arasında fitne ve muḳātele olup ʿālim arasında (8) niçe veḳayiʿ ola. Yollarda ḳorḳu ve bāzirgānlarıñ mālları ġāret olunup (9) żarar ve ḫasārātları ola. Çoḳ yaġmurlar ve yiller ola. Nāsda birsām (10) ve ṭāʿūn marażları olup ʿasākirde mevt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[347] (11) Ḥicāz begi vefāt (12) idüp Bilād-ı Şarḳda fitneler çoḳ ola. Ve aralarında nehb ve ġārāt (13) ola. Ḫātūnlarda ısıtma ve sārī marażları çoḳ olup niçesine (14) elem irişe. Er ile ʿavrat arasında perīşānlıḳ olup vaḳti ise (15)

[343] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[344] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[345] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[346] Derkenar: Şems bā Mirrīḫ
[347] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ

ziyāde şovuḳ ve ḳar olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[348] (16) ʿArab ve Türk başları arasında fitneler (17) ve nehb ve ġāretler ola. Mülūk ḫidmetinde olan ehl-i ḳalemde żarar ve ḫastalıḳ (18) olup ʿāḳil dānā kimesnelere mevt irişe. Yaġmurlar çoḳ yaġup ziyāde (19) şovuḳlar ola. Ehl-i faż̈l ve ehl-i ḳalemde endūh ve melālet bāzārlarda kesād (20) cevr ve ẓulm ve yürek aġrıları çoḳ olup hevāda taġayyür olmasına. (21) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[349] (22) Yemen ve Ḳıble cānibinde fitne ve ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup ekṣer memāliki (23) nehb ve ġārāt ile ḫarāb ola. Giceler ile oġrılar çoḳ olup ʿavāmda (24) ve fāsıḳlarda ḫastalıḳ ve ölüm çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[350] (25) Baʿżı mülūk ḫātūnlarında (26) mevt küçük oġlancıḳlar ve emer ḳızlarda ḫastalıḳ olup büyük ḫātūnlarda (27) saʿādet ve iḳbāl nāsda baş aġrıları ve ḳulaḳ aġrısı olmasına. Allāhü āʿlem. (34b/1) ʿUṭārid Şems[351] ile Ḳavs burcunda bulunsa delālet ider. Cemīʿ bilādda (2) fitneler ḥareket Arż-ı ʿIrāḳ ve Baġdādda ḫalḳ cemʿ ola ḳorḳu ve ıżṭırābdan (3) ḫalāyıḳda ıżṭırāb mülūkuñ vüzerāya ve erbāb-ı ḳaleme nevʿen incinmeleri (4) olup baʿżı vezīrlerde mevt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[352] (5) Oġrılardan ve ḥarāmī ve yol kesicilerden (6) ḫalāyıḳda ḫavf ve ıżṭırāb ve Frenk cezīrelerinde ölet ola. Ḫalḳ (7) arasında erācīf ve yalanlar çoḳ yaġmurlar ve raʿd ve berḳ[353] olmasına. Allāhü (8) āʿlem. Ḳırān.[354] Bāzirgānlarda (9) ve erbāb-ı ṣanāyiʿde revnaḳ ve ʿavrat ve oġlan arasında muḥabbet ekṣer (10) memālikde ḫalāʾiḳ arasında ʿadāvet ve ḳandan ziyāde ḫastalıḳ çoḳ yaġmurlar (11) yaġup yiller ve vaḳti ise ġāyet issiler olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[355] (12) Mülūk üzerine āʿdā (13) ḥareket idüp mülūkuñ

[348] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[349] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[350] Derkenar: Zühre bā Şems
[351] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[352] Derkenar: Ḳamer bā Şems
[353] Metinde: بر
[354] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[355] Derkenar: Ḳamer bā Zühre

yürekleri düşmen ile āteşlene mülūkuñ baʿżı[356] ser (14) -ʿaskerleri ḳatl oluna. ʿAvām arasında çoḳ erācīf ve yalanlar ẓāhir (15) olup ehl-i bāzār eyü fāʾideler göreler. Ḫātūnlarda ve ʿavāmü'n-nāsda mevt (16) ola. Şedīd yiller esüp raʿd ve berḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[357] (17) Mülūk-ı Ermen ve Frenkden (18) baʿżıları fevt ola. Arż-ı Ṭaberiyyede ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup baʿżı (19) mekānlar ḫarāb ola. Ṭaʿāmda ucuzluḳ yıl āḫirinde yaġmurlar çoḳ (20) yaġup zerʿ ve nebātātıñ ḥāli eyü ola. Vezīrlerden baʿżılarında mevt olmasına. (21) Allāhü āʿlem. Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Cedy.[358] Cedy burcuna (22) mensūb olan Bilād-ı Hind ve Ḥabeş ve Bilād-ı Sind ve Mūltān ve ʿUmmān ve (23) Āhūvān ʿAmāra Baḥreyndir. Ḳırān.[359] Müşterī Zuḫal ile Cedy burcunda bulunsa (24) delālet ider. Hind meliki vefāt idüp ekṣer aḳālīmde fitne olup (25) ḳaḥṭ ve ġalā ola. Oġrılar ve ḥarāmīler ve yol kesiciler ṭutılup (26) zindānda helāk olalar. Yaġmurlar az olup ekin ḥāli yaramaz ola. (27) Aḥvāl-i ʿālim ve devletler muġayyir olup alçaḳlar daḫı ḫasīsler ulu olup (35a/1) şerīf kimesneler alçaḳ olalar. Ve muḥkem binālar ve ḥiṣārlar yapılup ḫastelikler (2) çoḳ ola. Ve hevāda ṣovuḳluḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[360] (3) Ḫātūnlarda ve ehl-i lehv ü ṭarabda yaramaz (4) ḥāller olup vażʿ-ı ḥamllerinde güçlük ola. Ve ḫalḳda uzun ḫastelikler (5) ve vaḳtinde ziyāde ṣovuḳ ve ḳar olmasına. Ekṣer aḳālīmde ḥarb ve ḳıtāl olup (6) Bābil ve Ṣayan begleri fevt olalar. Oġrılar ḥarāmīler çoḳ olup baʿżı begler zindāndan (7) çıḳalar. Ve nāsda ṣovuḳ ḫasteliklerden emrāż-ı mühlike ola. Nebātāt (8) ve mezāriʿiñ ḥāli yatlu ola. Ümerāda ve ehl-i silāḥda ḳuvvet-ḥāl ve fuḳarāya meyl (9) ve muḥabbetlerine ve ḫalāyıḳda av ve şikār itmege meyl olup hevāda ḳuraḳlıḳ (10) ve ḳoyuna

[356] Metinde: بعصی
[357] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[358] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Cedy
[359] Derkenar: Şems bā Zuḫal
[360] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal

āfet irişmesine. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[361] (11) Sind cānibinde bir beg fevt olup ehl-i Yemen ile Ḥabeşe (12) arasında çoḳ ḥurūb ve ḳıtāl ola. Ve erbāb-ı devlete ve ümerāya ve ʿasākire (13) hümūm ve ġumūm irişe. Şedīd yiller esüp yaġmurda ve ṣularda ḳıllet (14) ola. ḳocalarda ve ekincilerde ḫüsrān ve żarar ola. Nās arasında (15) ḫastalıḳ ve mevt olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[362] (16) Rūm askeri arasında ḥarb ve ḳıtāl olup (17) baʿżılar baʿżısın yaġmā ve ġāret ideler. Oġlancıḳlarda vebā ve ṭāʿūn ola. Ehl-i (18) sāzıñ ve ḫātūnlarıñ ve ḫidmetkārlarıñ ḥāli yatlu ola. Ve ʿavratlarıñ ṭoġur (19) -masında güçlük ola. Daḫı ḫalḳda uzun ḫastelikler vaḳti ise ziyāde ṣovuḳ (20) ve ḳar olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[363] (21) Nehrevān cānibinde adı añılur bir kimesne fevt ola. Cedy burcuna (22) mensūb olan memālikde zelzeleler olup baʿżı şehirlerde ve ḳalʿalarda (23) yirler yarıla nāsda issi marażlar vāḳiʿ olup ulu nāmdār kimesnelerde mevt (24) ola. Ekşer bilādda ḳaḥṭ ve ġalā ve ḫalāyıḳda mekr ve cināyet ve vaḳti (25) ise ziyāde ḳar ve buz ola. Ehl-i dīvān ve bāzirgānlarda ġam ve endūh (26) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[364] (27) ʿAvām ve ekinciler arasında çoḳ ḫuṣūmet ola. Nāsda yalancılıḳ ve ḳovcılıḳ (35b/1) ola. Baʿżı diyār ḫalḳında ḫastalıḳ ve mevt ola. Ṣular ve yaġmurlar (2) ziyāde olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[365] (3) Ehl-i İslām ile Efrenc arasında muḥārebe ve nehb ve (4) ġārāt olup Bilād-ı Rūmda ḫastalıḳ ve ṭāʿūn ve mevt ola. Ehl-i (5) bādiye ḥāli yatlu olup ʿArab içinde mevt Yemen ve Ṣaʿīd ṭaraflarında (6) ḳaḥṭ ve ġalā issi yiller ve bulutlar ve yaġmurlar çoḳ olmasına. Vüzerā (7) ve ʿulemā ve eşrāfda żaʿaf-ḥāl ve ġam ve melāl ve ümerādan ve ʿasākirden (8) rencīde-ḫaṭır olmalarıyla ve evbāş ve levend ve ḳallāşlar şerīf ve ulu kimesnelere (9)

[361] Derkenar: Şems bā Zuḫal
[362] Derkenar: Zühre bā Zuḫal
[363] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḫal
[364] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[365] Derkenar: Müşterī bā Mirrīḫ

żarar irişdürmelerine. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[366] (10) Mülūk vüzerāya ve ḳāżīlere ḳalbleri müteġayyir (11) olup Bilād-ı Hind ve Sind zelzele ve Şarḳ begleriniñ baʿżında (12) mevt ʿālim ve zāhid kimesnelerde mühlik ḫastalıḳlar olup vefāt (13) ideler. Yeʾcüc ve Meʾcüc arasında daḫı ziyāde ölüt ola. Tarḫlarda (14) tefāvüt ve taġayyür eşcār ve nebātātda fesād olup ḥayvānāta açlıḳ ġalebe (15) itdüginden niçe devāb helāk olup ḳurdlar açlığından köylere (16) hücūm ide. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[367] (17) Rūm ve Ḳıble mülūkundan birisinde mevt ehl-i İslām ile Sūdān (18) arasında fitne yaramaz ḥāllü ḫātūnlarda mevt oġlancıḳlarda ḫastelik (19) ekṣer bilādda ḳaḥṭ ve ġalā ve ḳocalarda ve ḳarılarda mevt ola. Ekābiriñ (20) işleri ilerü gelüp feraḥ ve sürürlarına erler ile ʿavratlar arasında (21) ḥüsn-ḥāl ve yaramazlar tövbeye gelüp eyü işlere meyl ideler. Ve yollarda (22) emn ü emān ve hevāda iʿtidāl olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[368] (23) Ṣovuḳ yiller esüp bāzārlarda (24) revāc ve kātibler ve ʿulemālarda ḳuvvet-ḥāl arż-ı Yemende muḥārebe Rūmda bir beg (25) memleketinden düşüp helāk olup şehirlerine āʿdā ḥareket idüp (26) kendü ve ʿaskeri rüsvāy ola. ʿUlemā ile fuḳahā arasında mübāḥaṣe vüzerā (27) ve ehl-i ḳalemde saʿādet ve iḳbāl ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[369] (36a/1) ʿAvām nās arasında ḫuṣūmet ve nizāʿ çoḳ olup çārşū ve ehl-i (2) bāzār ḫalḳı maʿīşetler eyü olduġundan feraḥ ve sürürda olalar. Allāhü āʿlem. (3) Ḳırān.[370] Türk ile (4) ʿArab arasında ḥarb ve ḳıtāl ekṣer memālikde erācīf ve fesād ola ve (5) fitne olup baʿżılarına muḫālefet ve nehb ve ġārāt üzere olalar. (6) Baʿżı ümerā ve ʿasker mülūka muḫālefet idüp niçe begler zindānda helāk olalar. Ve (7) [371] oġrılar çoḳ ġālib vaḳti ise ziyāde ṣovuḳlar ola. Ve yiller ese. Allāhü

[366] Derkenar: Şems bā Müşterī
[367] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[368] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[369] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[370] Derkenar: Mirrīḫ bā Şems
[371] "ve" tekrar yazılmış.

āʿlem. (8) Ḳırān.[372] Fitne ve ḥarb (9) ve ḳıtāl heyecān ide. Ḫuṣūṣā ʿArab ve Bilād-ı ʿIrāḳ ve Baġdādda ziyāde fitne ola. (10) Ve ol memleketlerde nehb ve ġārāt olup ḳanlar döküle ḥāmile ḫātūnlarda (11) ḫastalıḳ ve mevt çoḳ ola. Mezāriʿde selāmet ve ehl-i silāḥda sürūr ve fısḳ (12) u fücūra raġbet ve çoḳ yaġmur olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[373] (13) Ḫalḳ arasında yalan sözler çoḳ (14) bāzirgānlarda ve ehl-i ṣanāyiʿde renc ve meşaḳḳat ve nā-ḥaḳ işler ẓuhūr ide. (15) Ḫalāyıḳda żaʿaf mizāc ve hevā yaramaz olup raʿd ve berḳ ẓāhir ola. ʿArab (16) ve Ḥabeşe begleri vefāt idüp ol memālikde ḳaḥṭ ve ġalā ve nehb ve (17) ġārāt ola. Ümerā ve ehl-i ḳalem ve ʿasākir ḥālleri yatlu ola. Ehl-i ʿilm ve ʿāḳil kimesnelerde (18) yaramaz ḫastalıḳ ve mevt ve ekṣer nāsda ṣafrā ve sevdādan ḫastalıḳlar ola. (19) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[374] (20) Bilād-ı Ermeniyye ve Rūmda ḥarb ve ḳıtāl ve yaġmā ve ġārāt Arż-ı Filisṭīnde ḫastalıḳ (21) ve ṭāʿūn ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[375] (22) Baʿżı ḥāmile ḫātūnlarda ve oġlancıḳlarda ḫastalıḳ ve mevt (23) ola. Er ile ʿavrat arasında feraḥ ve sürūr şimāl ve Ḳosṭanṭīniyye cānibinde vebā (24) ve ṭāʿūn vāḳiʿ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[376] (25) Vüzerā oġlanlarından yaʿnī oġullarından birisi fevt ola. (26) Daḫı Baḥreyn begi vefāt idüp mezbūr memālikde erācīf ve münāzaʿalar çoḳ (27) olup Bilād-ı Mıṣrda fitne-i ʿaẓīme vāḳiʿ ola. ʿĀlem içinde münkir ve yaramaz ḫaberler şāyiʿ (36b/1) olup ehl-i ḳalem ḥāli yatlu ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[377] (2) Mülūkuñ ʿavāmü'n-nāsa cevr ẓulmleri ola. Nās (3) arasında ḳovu ve yaramaz sözler çoḳ ola. Ve ḫalḳda baş aġrısı ve miʿde (4) aġrıları olup niçesinde mevt ola. Ekinlerde ve sāʾir nebātātda ḥüsn-ḥāl (5) ve çārşū ve bāzār

[372] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[373] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[374] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[375] Derkenar: Zühre bā Şems
[376] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[377] Derkenar: Ḳamer bā Şems

ḫalḳında żarar ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[378] (6) ʿIrāḳ ve Rūm begleri vefāt idüp (7) ol diyārda fitne ġalebe ide. Ḳorḳudan köyler ḫalḳı şehre cemʿ olalar. ʿIrāḳ ve (8) Rūm cānibinde ḫastalıḳlar ve mevt daḫı vāḳiʿ olup ziyāde ṣovuḳdan ḥāmile ḫātūnlar (9) oġlanların düşüreler. Eṭrāfdan ṭoġrı ḫaberler gelüp ḫalāyıḳda neşāṭ ve sürūr (10) ve siḥir ve nārencāta[?] meyl ve raġbet ola. Ve ʿavrat ile oġlan arasında ʿaşḳ (11) ve muḥabbet ve vaḳtinde ziyāde ḳar ve bürūdet ola. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib (12) der burc-ı Delv.[379] Burc-ı Delve mensūb olan bilād Kūfe ve Sūdān Sind ve (13) Ṣaʿīd ve Ḥicāzıñ bir ṭarafı Necide varınca daḫı arż-ı Şimālden Dicle ve Fırata (14) degin. Ḳırān.[380] Müşterī Zuḫal ile Delv burcunda olsa delālet ider. Arż-ı (15) Kūfe nevāḥīsinde mülūk arasında fitne ve muḥārebe ola. Ekṣer (16) memālikde nās arasında ḫuṣūmet ola. Keẕālik ḳażāt ve fuḳahā ve eşrāf (17) arasında ʿadāvet ekābir ve dindār ve zāhidler arasında ḫastelik ve mevt baʿżı (18) yirlerde ḳaḥṭ ve ġalā ve çekirge ẓuhūr ide. Ekincileriñ ḥāli ḫoş ola. Ulular (19) birbirine ḳaṣd idüp bir ḳavim gidüp yirine bir ṭāʾife ẓuhūr idüp alçaḳlar (20) manṣıblara irişe. Ve pādişāhlar helāk ola. Ve nāsıñ ḫuyında ve ḫulḳında (21) taġayyür olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[381] (22) Leşkerler cemʿ olup ḫuṣūṣā Kürdistān ʿaskerinde (23) bahādırlıḳ[382] ola. Ve niçe yirler ḫarāb olup pīrlere ve sipāha āfet irişe ve ḫalḳda (24) ḳorḳu olup bir nāmdār pādişāhıñ devletinden düşmesine. Arż-ı Ermeniyye ve Şimāl (25) cānibinde ḥarb ve ḳıtāl ve yaġmā ve ġārāt olup Bilād-ı ʿArab üzerine āʿdā (26) ḥareket ide. Selāṭīn arasında fitne ve ḫuṣūmet ekṣer aḳālīmde oġrılar (27) ve ḥarāmīler ẓuhūr idüp niçe ʿasker telef ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[383] Zühre Zuḫal ile (37a/1)

[378] Derkenar: ʿUṭārid bā Zühre
[379] Derkenar: Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv
[380] Derkenar: Müşterī bā Zuḫal
[381] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal
[382] Metinde: بهادارلق
[383] Derkenar: Zühre bā Zuḫal

Delv burcunda olsa delālet ider. Vaḳti ise ziyāde ṣovuḳlar ve yiller olup (2) pīrlerde neşāṭ ve sürūr ve dügünler ve raġbetsiz nikāḥlar olup ve Ḳıbṭ begleri (3) vefāt idüp aralarında fitne ve ḳanlar döküle ve oġlancıḳlarda ve ḫātūnlarda çoḳ (4) ḫastelik olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[384] (5) Baʿżı begler manṣıblarından maʿzūl olup erbāb-ı ḳalemde (6) ḫastelik ve mevt ola. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[385] (7) ʿAvām arasında nizāʿ ve ḫuṣūmet çoḳ olup Bilād-ı Şarḳda (8) ḳaḥṭ ve ġalā ḫalāyıḳda ṣovuḳ ḫasteliklerden ıżṭırāb ve elem olmasına. Allāhü ʿālem. (9) Ḳırān.[386] Fārs ile (10) Türk arasında muḥārebe ve ekṣer memālik üzerine āʿdā ḥareket ṣoñra ḫalāyıḳ üzerine (11) selāmet ve sürūr ẓuhūr ide. Ammā ʿulemāda ve zāhid kimesnelerde çoḳ ḫastelik (12) ve mevt ola. Ve mülūk aralarında ḫuṣūmet ola. Ve ḥāllerinde yaramazlıḳ ola. Vüzerā (13) ile arasında muḫālefet ve bir meşhūr kimesnede āfet ve hevāda yaramazlıḳ olup (14) fāʾidesiz yiller esüp ulularda töhmet olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[387] (15) Hevāda ṣafā olup ʿulemā ve (16) eşrāfda feraḥ ve sürūr ʿavratlarda ʿizzet ve devlet ḥācetler revā[388] ḳılınup ṭaʿāmlar (17) çoḳ ola. Baʿżı mülūk-ı ʿArab ve mülūk-ı Şarḳ ḳatl olunalar ve memleketlerinde fitne (18) ve nizāʿ ve ḫuṣūmet çoḳ ola. Ekṣer bilādda ziyāde ḳaḥṭ ola. Mezāriʿde selāmet (19) arż-ı Türkde ve Fārsda ve Sindde ṭaʿāmda ḳıllet olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[389] (20) Mülūk üzerine (21) ḫavāric ḫurūc idüp mülūk-ı Türk ve ʿAcem daḫı ehl-i İslām ile Efrenc arasında (22) fitne ve nehb ve ġārāt ola. Ḳāżīler ve ʿādil kimesneler ḥālinde yaramazlıḳ ola. (23) Reʿāyāya mülūk ṭarafından cevr ve ẓulm irişe. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[390] (24) Arż-ı Maşrıḳda bir melik

[384] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḫal
[385] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[386] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[387] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[388] Metinde: دوا
[389] Derkenar: Şems bā Müşterī
[390] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

fevt olup (25) Bilād-ı Rumda[391] ḥarb ve ḳıtāl ve ḳaḥṭ ve ġalā ola. Baʿżı ʿulemā ve ʿāḳil kimesnelerde ve eṭibbāda (26) emrāż-ı demevīyye ola. Çoḳ yiller esüp vaḳti ise ḳatı ṣovuḳ ola. Ve fāżıl kimesnelerde (27) baḥṣ-ı ʿulūm olup ḫalāyıḳda emānet ve diyānet bāzārlarda revnaḳ ve bāzirgānlarda (37b/1) feraḥ ve sürūr olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[392] (2) Erbāb-ı menāṣıb arasında ḫuṣūmāt ve nāziʿāt (3) çoḳ olup oġrılar ve ḥarāmīler ẓuhūr ide. Oġlancıḳlarda ḫastalıḳ (4) ve mevt olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[393] (5) Türk ve ʿArab beglerinden birisinde mevt olup Bilād-ı (6) Ṣaʿīd ve Fārsda ḥarb ve ḳıtāl ola. Arż-ı Mıṣrda āteşden żarar beglerde (7) ve ʿasker ṭāʾifesinde teşvīş ola. Ḫalāyıḳda sill ü dıḳḳ marażları ẓāhir (8) ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[394] (9) Ekṣer aḳālīmde fitne ḥareket idüp ḳaḥṭ ve ġalā ola. Ḥicāz ve Yemende çekirge (10) ẓāhir ola. Er ile ʿavratlar arasında yaramazlıḳ ḫātūnlarda ḫastelik ve mevt (11) Cezāyir ve Bilād-ı Rūm ve Efrenciyye ehli diyārlarından ayrılup ol memālikde (12) fitne ve ḫarāblıḳ ola. Çoḳ yaġmurlar yaġup hevāda bürūdet olmasına. Allāhü (13) āʿlem. Ḳırān.[395] Deryā kenārında (14) fitne ve ḫurūb olup ahālisi arasında ʿadāvet ola. Ekṣer aḳālīmde ve büldānda (15) fitne ẓuhūr idüp Bilād-ı Fārs ve ʿArabda ḫalāyıḳda ziyāde ḫastelik olmasına. (16) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[396] ʿAsākir (17) ve ʿavāmü'n-nās arasında ḫuṣūmet ola. Bunlarıñ ve ḥākimleriñ ḥāli yaramaz (18) ola. Ekṣer memālikde oġrılar ve ḥarāmīler ve nāsda kiẕb ve erācīf ẓāhir ola. (19) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[397] Ḫātūnlarda (20) ve baʿżı kimesnelerde mevt yıl ortasında ve āḫirinde ziyāde yaġmurlar olmasına. (21) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[398] Ṭaġlarda (22) sākin olanlarda

[391] Metinde: بلاد رمده
[392] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[393] Derkenar: Şems bā Mirrīḫ
[394] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[395] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[396] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[397] Derkenar: Zühre bā Şems
[398] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems

fitne ve ekṣer memālikde kiẕb ve erācīf çoḳ Arż-ı Baṣra ve Vāsiṭde (23) bir kimesne ẓāhir olup devlet ve mülk ṭaleb idüp ʿArab ṭāʾifesinden çoḳ (24) kimesne aña tābiʿ olalar. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[399] (25) Mülūk ve ḥākimler reʿāyāya cevr ve ẓulm idüp ḳullar efendileri (26) ḫidmetinden ḳaçalar. Ve ʿavāmda ḫıyānet olup nāsda gizlü sözler ola. Ve Nīl (27) ziyāde gelüp Mıṣr ehli ziyāde feraḥ ve sürūr üzere olalar. Ve ehl-i Mıṣr ḥāli (38a/1) eyülük üzere olup ṣıḥḥat ve selāmetde olalar. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[400] (2) Rūm ile Türk arasında (3) fitne ve ḥarb ve er ile ʿavratlar arasında yaramazlıḳ ve Delv burcuna mensūb (4) olan aḳālīmde muḫtelif ḫastelikler ve çekirge ẓāhir ola. Ve raʿd ve berḳ (5) ve şedīd yiller ẓāhir ola. Ehl-i bāzār ve bāzirgānlarda revnaḳ ʿālimlerde sürūr (6) ve ʿavrat ile oġlan arasında dōstluḳ ola. Vaḳti ise ḳatı ṣovuḳ (7) olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[401] (8) Rūm ile Türkmān arasında ḥarb ve ḳıtāl ve yaġmā ve Şām mülūkunda (9) ḳuvvet ve saʿādet ve göñül ḫoşluḳları ola. Baʿżı memālikde ḳorḳu mezāriʿ (10) ve nebātātda selāmet nāsda ṭāʿūn marażı ola. ʿUlemā ve fuḳahāda ve zāhid (11) kimesnelerde mevt ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[402] (12) ʿAvām arasında nizāʿ ve ḫuṣūmet olup (13) fısḳ u fücūr çoḳ ola. Nāsda ḫıyānet ḫātūnlar ḥālinde eylük erbāb-ı lehv (14) ü ṭarabda feraḥ ve sürūr olmasına. Allāhü āʿlem. Faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı (15) Ḥūt.[403] Ḥūt burcuna mensūb olan bilād Ṭaberistān ve Cürcān ve Yemen (16) Arż-ı Rūm Şām Diyār-ı Mıṣrıyye Arż-ı Ṣayan ve Sinddir. Ḳırān.[404] Müşterī Zuḫal (17) ile Ḥūt burcunda olsa delālet ider. ʿIrāḳ ve ʿArab begleri fevt olup (18) mülk ve devlet ṭaleb itmege āʿdā ḥareket ide. Daḫı aḳālīmiñ begleri arasında (19) ʿadāvet olup ekṣer büldānda ḳorḳu ve fitne ve ḥarb

[399] Derkenar: Ḳamer bā Şems
[400] Derkenar: Zühre bā ʿUṭārid
[401] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[402] Derkenar: Kamer bā ʿUṭārid
[403] Derkenar: Ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Ḥūt
[404] Derkenar: Müşterī bā Zuḫal

vāḳiᶜ ola. ᶜAcem diyārında (20) ḳaḥṭ ve ġalā ᶜulemā ve fuḳahāda ḫastalıḳ ve mevt ḳocalar ve ekinciler ḥālinde iyilik (21) ola. Ḥayvānātda āfet ve dīn-i devletde taġayyür ve pādişāhlar ḫurūc idüp (22) şular çoḳluġından niçe yirler ḫarāb ola. Ve mülūk arasında fitne ve muḫālefet (23) ve ᶜadāvet vāḳiᶜ ola. Ve ol yılda çoḳ yaġmurlar ve ziyāde yiller ve şovuḳlar (24) ve ḳarlar olmasına. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[405] (25) Ekşer Bilād-ı Şayanda ḥarb ve ḳıtāl ve ḳaḥṭ ve ġalā Bilād-ı (26) Şanᶜāda nehb ve ġārāt Bilād-ı Hindde daḫı Ḥabeşede ḳıtāl ve ḫuṣūmet (27) ve münāzaᶜāt Bilād-ı Şāmda muḳātele ve yaġmā ve ġārāt. Ekşer memālikde ᶜasker ḥareket (38b/1) idüp fitneler ve şedīd belālar olup mülūk ḫavfından baᶜżı ümerā (2) zindānda vefāt ideler. Şimāl ṭarafından ḥurūb ve fitne deryāda fırtınalar olup (3) gemiler ġarḳ ola ve seyller ve yaġmurlardan çoḳ yirlerde żarar irişüp (4) ḫarāb ola. Ve deryā ḥayvānlarında āfet ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[406] (5) Maşrıḳda bir ᶜaẓīmü'ş-şān (6) melik fevt olup mülūk arasında ḥarb ve ḳıtāl ve birbirinden ḳorḳuda (7) olalar. Ekābiriñ daḫı ulu ādemleriñ ḥālleri yaramaz ola. Allāhü āᶜlem. Ḳırān.[407] (8) Rūm meliki vefāt (9) ide. Cezāyir Şayan ve Ḳıbrıs ve sāḥilde fitne ve ḳıtāl çoḳ ola. Deryāda (10) ḫurūb olup niçe gemiler helāk ola. Ulu ḫātūnlarda ve mülūk ḳızlarında (11) mevt ᶜavratlarda ḳatı yaramaz ḥāller ẓāhir ola. Ḳocalarda erbāb-ı ḳalemde feraḥ (12) ve sürūr ve yaġmurlar çoḳ yaġup nebātāt ve mezāriᶜ ḥāli eyü ola. Şedīd (13) şovuḳ yiller esüp vaḳti ise ḳar yaġa ḫātūnlarda ve ḫādimlerde renc ve (14) meşaḳḳat ḫalāyıḳda ġam ve endūh bāzārlarda ve ḳumāşlarda kesād ola. Allāhü (15) āᶜlem. Ḳırān.[408] Baᶜżı (16) vüzerāda mevt erbāb-ı ḳalem ve ehl-i ḥesābda sū-i ḥāl şularda ḳıllet olup (17) bāzirgānlarda ve māldār kimesnelerde ve cevāyişde ġam ve endūh hevāda ḳara (18) -ñuluḳ olup metāᶜ ve

[405] Derkenar: Mirrīḫ bā Zuḫal
[406] Derkenar: Şems bā Zuḫal
[407] Derkenar: Zühre bā Zuḫal
[408] Derkenar: ᶜUṭārid bā Zuḫal

ḳumāşda kesād olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[409] (19) Mülūk arasında ḥarb ve (20) ḳıtāl olup bir küçük beg fevt ola. Baʿżı raʿiyyet nehb ve ġāret ile helāk (21) ola. ʿAvāmda çoḳ ḫastelik ve mevt ola. Vaḳti ise ziyāde ṣovuḳ (22) olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[410] (23) Mülūk-ı ʿArab ile mülūk-ı Fārs arasında ḫuṣūmet nāsda fitne (24) ve birbiri üzerine ʿadāvet Şām meliki yirinden ḳalḳup memleketinden ġayrı (25) yire intiḳāl idüp raʿiyyete ʿadālet ide. Ve gökyüzünden ʿāleme dürlü ʿacāʾib (26) ʿalāmetler ẓāhir ola. ʿUlemāda ve zāhid kimesnelerde mevt vāḳiʿ ola. Ulu kimesneler (27) mizācına ḥarāret ve ḥiddet ġalebe idüp ulu ve meşhūr kimesneler ile ehl-i (39a/1) silāḥ arasında muḫālefet ola. Āḫirü'l-emr ger eyüler yaramazlara ġālib olup (2) fāsıḳ ve fācirler tövbe ideler. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[411] (3) Mülūk üzerine Diyār-ı Mıṣrıyyede ve İskenderiyyede (4) ḫavāric ḫurūc idüp ʿArab begi yā bir ʿaẕīmü'ş-şān melik vefāt ide daḫı reʿāyāya (5) ve ḳāżīlere ġam ve endūh irişe. Rūm ve Efrencde mevt[412] olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[413] (6) Bilād-ı Mūṣulda (7) baʿżı ḳalʿalar muḥāṣara olup ekṣer ḫarāb olup ḥarb ve ḳıtāl çoḳ (8) ola. Ekṣer aḳālīmde ḳaḥṭ ve ġalā ve raʿiyyet üzerine beglerinden ẓulm ve cevr ola. (9) Ehl-i Baġdād ve Şāmda selāmet-ḥāl ve ḫātūnlarda çoḳ ḫastelik ve mevt (10) ola. Ekṣer ḫalāyıḳda emn emān olup her kişiye göñül ḫoşluġı ola. Ve ḫayrāt (11) ve ḥasenāt çoḳ ola. Ve ekābir arasında cemʿiyyetler ve dügünler ola. Ve fāʾidelü yaġmurlar (12) yaġa ve fitne ve fesād aşaġa ḳoya ve ḫayırlu nikāḥlar çoḳ ola. Ve nāsda ʿulūma (13) raġbet ve ʿulemā ve ḳażātda meserret olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[414] (14) Mülūk ile vüzerā arasında saʿādet (15) eşrāf-ı ʿulemā ve erbāb-ı ḳalem pādişāhlar ḫidmetinde eyülük üzere olup

[409] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal
[410] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī
[411] Derkenar: Şems bā Müşterī
[412] Metinde: موب
[413] Derkenar: Zühre bā Müşterī
[414] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī

pādişāhdan (16) fāʾideler göreler. Ḫalāʾiḳ ʿilm-i ḥikmete saʿy ideler. Çoḳ yaġmurlar yaġup şularda (17) vefret ola. Vüzerā ve ekābir ʿālimlere ve ehl-i bāzāra teraḥḥum üzere olup mezbūr (18) ṭāʾifede sürūr ve neşāṭ ve deryāda olan misāfirlerde selāmet ḫalḳda (19) tövbe ve ṣalāḥ-ḥāl ve niʿmetlerde bolluḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[415] (20) Dīn ve ehl-i şerʿ arasında (21) ḫuṣūmet ve nizāʿ ʿavām arasında fitne mezāriʿde selāmet olmasına. (22) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[416] (23) Mülūk-ı ʿAcem ile mülūk-ı ʿArab arasında ḥarb ve ḳıtāl çoḳ olup ümerāda ve (24) ʿaskerde ḳuvvet-ḥāl mülūkda ʿasākire muḥabbet ziyāde yaġmurlar ve şular ve yiller (25) ve ṣovuḳlar ve raʿd ve berḳ ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[417] (26) Çoḳ nikāḥlar olup er ile ʿavrat arasında (27) yaramazlıḳ ve deryā misāfirlerinde zaḥmet ve meşaḳḳat olup Şām beglerinden (39b/1) birisinde mevt Cürcān ve Ṭaberistānda nehb ve ġāret ʿavāmda daḫı (2) aġniyāda ve ḫātūnlarda çoḳ ḫastelik ve mevt er ile ʿavratlar arasında (3) ʿadāvet hevāda iʿtidāl olmasına. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[418] (4) Ehl-i Şām ile Rūm arasında ḥarb (5) ve ḳıtāl çoḳ ola. Bilād-ı Şarḳda fitne olup ḫarāb ola. Ehl-i Ḥicāzda (6) ziyāde cenk olup ol diyārıñ ehli yaġmā ve ġāret olunup şehirlerinden (7) ḳaçalar. Bāzirgānlarda ve ehl-i bāzārda żaʿaf-ḥāl ḫalāyıḳda töhmet ve ḫıyānet (8) hevāda taġayyür ola. Baʿżı ehl-i ʿilm ve ehl-i ḳalem kimesnelerde ḫastelik olmasına. (9) Allāhü āʿlem. Ḳırān.[419] Ehl-i Şarḳ ile Rūm arasında muḳātele olup nehb ve ġārātdan (10) niçe bilād ḫarāb ola. Ehl-i Ḥicāz ve Mekkede nās arasında ḫuṣūmet ve ʿadāvet (11) baʿżı ʿArab begleri Mıṣr sulṭānı ve Şām sulṭānı üzerine ḥareket idüp (12) oġrılar ve ḥarāmīler ve yol kesiciler ẓāhir ola. Raʿiyyetiñ ümerā ile ḥālleri (13) yaramaz ola. Allāhü āʿlem. Ḳırān.[420]

[415] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[416] Derkenar: Şems bā Mirrīḫ
[417] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ
[418] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[419] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[420] Derkenar: Zühre bā Şems

(14) Yemen ve Ṣayan begleri vefāt ideler. Daḫı ol memālikde ḥarb ve (15) ḳıtāl yaġmā ve ġārāt ola. Yaġmurlar ve ṣular çoḳ ola. ḫalāyıḳda arḳa aġrısı (16) olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[421] (17) Diyārbekirde bir melik ḳatl oluna daḫı ol memleketde fitne çoḳ ola. Baʿżı (18) ḥākimler aḫẕ olunup ḥabs olunalar. ʿUlemā ve eşrāf ve vüzerā ve erbāb-ı ḳalem ḥāli (19) ġāyet eyülük üzere olup manṣıbları ve dirlikleri arta. Hevāda bürūdet (20) olup ṣovuḳ yiller ese. Ekinlerde ve sāʾir nebātātda selāmet olmasına. Allāhü (21) ʿālem. Ḳırān.[422] ʿAvām (22) üzerine begler cevr ve ẓulm idüp nās arasında mekr ve ḥīle çoḳ ola. Daḫı (23) ziyāde yaġmurlar olup otlaḳlar ve ekinler eyü ola. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[423] (24) ʿArab ile Türk arasında (25) ḥarb ve ḳıtāl olup ḳanlar döküle. Ehl-i Rūm beglerinden ʿadl görmek[424] ile (26) göñülleri ḫoş ola. Yaġmurlar ve ṣular çoḳ ola. Türk ve Fārs ve Rūmda (27) ölüm çoḳ ola. ʿAvrat ve oġlan arasında muḥabbet ve meveddet ve lehv ü ṭaraba (40a/1) meyl ve raġbet olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[425] (2) Nāsda fısḳ u fücūr çoḳ ola. Ve aralarında nizāʿ ve (3) ḫuṣūmet ola. Faṣl-ı bahār ġāyet eyülük üzere ola. Ekinler ve otlaḳlar (4) eyü olmasına. Allāhü ʿālem. Ḳırān.[426] (5) Ehl-i Rūm Efrenc arasında ḥarb ve ḫuṣūmet ve yaġmā ve ġāret (6) ve fitne ve fesād olmasına. Allāhü ʿālem. Faṣl-ı aḥkām-ı iḫtirāḳātü'l-kevākib (7) der müšelšelāt-ı erbaʿa.[427] Kevākib-i sebʿa-ı seyyāreniñ Şems ile ḳırānına (8) iḫtirāḳ denilür. Yuḳaruda Şemsiñ her bir kevkeb ile ḳırānınıñ aḥkāmı (9) yazılmışdır. Lakin bu maḥalde kiber ve müšelleše iʿtibāriyle iḫtirāḳlarıñ aḥkāmı žikr (10) olunur. Evvelā maʿlūm ola ki Ḥamel ve Esed ve Ḳavs müšelleše-i nārīdir. (11) Cevzā ve Mīzān ve

[421] Derkenar: ʿUṭārid bā Şems
[422] Derkenar: Ḳamer bā Şems
[423] Derkenar: ʿUṭārid bā Zühre
[424] Metinde: كومك
[425] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[426] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid
[427] Derkenar: Der beyān-ı iḫtirāḳātü'l-kevākib

Delv müşelleşe-i hevāʾīdir. Sereṭān ve ʿAḳreb (12) ve Ḥūt müşelleşe-i māʾīdir. Ṣevr ve Sünbüle ve Cedy müşelleşe-i ḫākīdir. (13) İḫtirāḳ[428] müşelleşe-i āteşīde delālet ider ki eski ulu pādişāhlara āfet (14) irişe ve ekābirde ġam ve endūh ve uzun ḫastalıḳlar ola. Maşrıḳda (15) ve iḳlīm-i rābiʿde fitne ve ekābirden birisi ġāʾib ola. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı (16) Zuḫal müşelleşe-i ḫākīde delālet ider ṭaʿāmlarda ḳıllet ve ḥubūbātda āfet ve nebātātda (17) fesād ve vaḳti ise hevāda bürūdet olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Zuḫal müşelleşe-i (18) bādīde delālet ider ḫastelikler çoḳ olup ölet ola ve ṭaʿāmda ḳıllet (19) ve Maġribde fitne ẓāhir olup bir ulu kimesneye nekbet irişe ve hevāda (20) uçan ḳuşlara āfet irişe ve muḫālif yiller olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı (21) Zuḫal müşelleşe-i ābīde delālet ider. Bilād-ı Şimāl ve ʿIrāḳda fitne ve ḳaḥṭ ve ġalā olup (22) ḫuṣūṣā pirincde ziyāde ḳıllet ola. Ve bir ṭāʾife yirlerinden zāʾil olup gemilerde (23) ġarḳ ve āfet olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı aḥkām-ı Müşterī müşelleşe-i āteşīde (24) delālet ider. āʿyān ve eşrāfda nekbet olup mülūk arasında cenk ve ḫuṣūmet (25) ve bu ṭāʾifeden birisinde telef olmasına. Allāhü. İḫtirāḳ-ı Müşterī müşelleşe-i ḫākīde (26) delālet ider. Vüzerā-ı ʿaẓām ve sādāt-ı kirāmda ġam ve endūh ve ḳażātda elem ve meşaḳḳat (27) ve müfsidlerden cevr ve ẓulm ve ḥākimler alçaḳdan ḫavfda olalar. Ammā ki ṭaʿām ucuz (40b/1) ve bolluḳ olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Müşterī müşelleşe-i ābīde ʿulemā ve āʿyān (2) ve aġniyā ve tüvāngerānda ġam ve endūh ve deryā misāfirlerinde selāmet ola. (3) Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı aḥkām-ı Mirrīḫ müşelleşe-i āteşīde delālet ider ki dört (4) ayaḳlu ḥayvānlarda ḫuṣūṣā atda ve ḳoyunda āfet ve mülūk ve ekābiriñ mizācında (5) ḥiddet ve ġażab ve gizlü ḳatller olup Maşrıḳda ve iḳlīm-i rābiʿde sipāhda (6) ḥareket olup şebhūnlar olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Mirrīḫ müşelleşe-i ḫākīde (7) beglere ve ehl-i silāḥda perīşānlıḳ ve bir ḳavim yoḳ olup Cenūbda fitne ve ḥarb

[428] Derkenar: Zuḫal

(8) ve gizlü ḳanlar dökilüp ol cānibiñ ḫalḳına elem ve miḥnet irişe. Allāhü āʿlem. (9) İḫtirāḳ-ı Mirrīḫ müşelleşe-i bādīde ḫalāyıḳda ḫastelikler olup teşvīş ve (10) erācīf çoḳ olup ḳanlar döküle ḫaṣṣa maġrib ṭarafında fitne ola. Hevāda (11) ḳarañuluḳ ve beglerde birbirine muḫālefet ve yaramazlarda āfet ola. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı (12) Mirrīḫ müşelleşe-i ābīde Bābil ve Pārs ve Ermeniyye-i Ṣuġrāda ḥarb ve cenk ve baʿżı (13) yirler ḫarāb ola. Ve leşkerler arasında muḫālefet ve Şimāl cānibi beglerinde āfet (14) ve gemiler ġarḳ olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Zühre[429] müşelleşe-i āteşīde delālet ider. (15) ʿAvratlarda ve ḫādimlerde ḫastalıḳ ve sāzendelerde ġam ve endūh ve beşinci (16) iḳlīmde ulu ve şerīf kimesnelerde ḫastelik ve renc ve meşaḳḳat olmasına. Allāhü (17) āʿlem. İḫtirāḳ-ı Zühre müşelleşe-i ḫākīde ʿavratlarda ve ḫᵛāce-serāyānda ve aṣḥāb-ı (18) lehv ü ṭarabda renc ve meşaḳḳat nebātāt ve ḥayvānātda fesād libās ve ḳumāş ucuz (19) olup ḳavī yaġmurlar yaġa. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Zühre müşelleşe-i bādīde delālet (20) ider. ḫalāyıḳda ḫastelik çoḳ olup meyvelerde ḳıllet ve bāzārlarda kesād (21) vaḳtinde yiller esmesine. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı Zühre müşelleşe-i ābīde delālet ider. (22) Çoḳ yaġmurlar yaġup ṣularda keşret ve yaramaz ʿavratlarıñ ḥāli yaramaz ola. (23) Ve nikāḥlar çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı ʿUṭārid müşelleşe-i āteşīde delālet (24) ider. Fużalā ve ehl-i dīvān ve ehl-i bāzārıñ żaʿaf-ḥāline ve meşhūr kimesnelerde (25) ve ʿālimlerde renc ve nekbet ola. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı ʿUṭārid müşelleşe-i ḫākīde (26) delālet ider. Nebātātda ve dört ayaḳlularda fesād bāzirgānlarda ve ʿālimlerde (27) meşaḳḳat ve zaḥmet ve ḳavī yiller esüp hevāda ḳuruluḳ olmasına. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı (41a/1) ʿUṭārid müşelleşe-i bādīde delālet ider. Dīvānlarda revnaḳ fużalā ve ʿulemā ve bāzirgānlarda (2) ve ehl-i bāzārda ḳuvvet ve feraḥ ve sürūr ola. Allāhü āʿlem. İḫtirāḳ-ı ʿUṭārid (3) müşelleşe-i ābīde delālet

[429] Derkenar: Zühre

ider. Gemilerde fesād ve āfet ve ṣularda vefret olmasına. (4) Allāhü āʿlem. Faṣl der aḥkām-ı ictimāʿ-ı neyyīreyn der burc-ı ün&ī ʿāşir.[430] Ḳameriñ (5) Şems ile ḳırānına ictimāʿ dirler. Eger ictimāʿ Ḥamelde[431] olsa Ḳamer ile ḳırān eylese (6) delālet ider ki mülūk ve selāṭīn ḥāllerinde ḳuvvet ola. Ammā ki ʿavāmü'n-nāsda ġam (7) ve endūh ve ḳoyunda āfet ola. Ve hevāda ḳarañluḳ ola. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Ṣevrde[432] (8) olsa delālet ider ki nebātātda ve çiçeklerde ve dört ayaḳlu ḥayvānlarda fesād (9) ve āfet olup misāfirler ḥareket idüp hevāda taġayyür ve çoḳ binālar ve yapular (10) ola. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Cevzāda[433] olsa delālet ider ki yigitlerde ve (11) ʿavratlarda ḥiddet ve ḥarāret ve ziyāde yiller ḳalḳup aġaçlara āfet irişe. (12) Ve hevāda ḥarāret olmasına. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Sereṭānda[434] olsa (13) delālet ider. Deryādan misāfirler gelüp ṣular çoḳ olmasına. Ve gebe (14) ʿavratlara zaḥmet ve meşaḳḳat ve hevāda bulanıḳlıḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Eger (15) ictimāʿ Esedde[435] olsa delālet ider. Mülūk aḥvālinde revnaḳ ve birbirlerine (16) iltifātları ola. Ve elçiler gönderilüp ve hevānıñ ḥarāretinde şiddet ola. Allāhü āʿlem. (17) Eger ictimāʿ Sünbülede[436] olsa delālet ider. Hevāda taġayyür ola. ḫalāʾiḳ (18) binālara ve ḥubūbāt cemʿ itmege meyl ideler. Ve ʿavāmü'n-nās ululara taḳarrüb ideler. (19) Ve naḳl ü ḥareket ve sefer ideler. Allāhü. Eger ictimāʿ Mīzānda[437] olsa delālet (20) ider. Tarḫlarda tefāvüt ola. Ve begleriñ ve ekābiriñ ḥāṭırlarında tereddüd ve yaġmurlar (21) ve yiller olup nikāḥlar çoḳ olmasına. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ ʿAḳrebde[438] olsa

[430] Derkenar: Aḥkām-i ictimāʿ-ı neyyīreyn
[431] Derkenar: Der Ḥamel
[432] Derkenar: Der Ṣevr
[433] Derkenar: Der Cevzā
[434] Derkenar: Der Sereṭān
[435] Derkenar: Der Esed
[436] Derkenar: Der Sünbüle
[437] Derkenar: Der Mīzān
[438] Derkenar: Der ʿAḳreb

(22) delālet ider. ḫalāyıḳda endūh ve melālet gemilerde āfet cāsūslar giriftār olup (23) hevāda ḳarañuluḳ ve bürūdet ve yaġmurlar olmasına. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Ḳavsda[439] olsa (24) delālet ider. ḳāżīlerde[440] ve ulu kimesnelerde ve ʿulemāda endūh dört ayaḳlularda (25) āfet ḫalḳ atış işlerine raġbet [441]idüp hevāda taġayyür olmasına. Allāhü (26) āʿlem. Eger ictimāʿ Cedyde[442] olsa delālet ider ziyāde ṣovuḳ ve vaḳti ise (27) ḳar olup ehl-i sefer ve elçiler yoldan ḳalalar. Ve ʿavāmdan baʿżı kimesnelere ḥabs (41b/1) vāḳiʿ ola. Ve ḥayvānāta fesād irişüp er ile ʿavrat arasında yaramazlıḳ olmasına. (2) Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Delvde[443] olsa delālet ider. Ekābiriñ ve begleriñ ḫāṭırlarında (3) küdūret ve ʿavratlarda ġam ve endūh olmasına. Allāhü āʿlem. Eger ictimāʿ Ḥūtda[444] (4) olsa delālet ider. Gemilerde muḫāṭara ve āfet irişüp deryā ḥayvānlarında fesād (5) ve çoḳ yaġmurlar yaġup bāġ bōstānlara ḫalāyıḳda raġbet olmasına. Allāhü āʿlem. (6) Faṣl der aḥkām-ı mecāsidātü'l-kevākib. Kevākib-i sebʿa-ı seyyāreniñ Reʾs (7) ve Ẕeneb ile ḳırānına mecāside dirler. Ḳaçan Zuḫal Reʾs[445] ile ḳırān itse delālet ider. (8) Allāhü āʿlem. Mülūk-ı ḳadīme aḥvāli revnaḳda olmaġına daḫı pīrleriñ ve ekincileriñ ḥüsn (9) -ḥāline ve ʿimāretler maʿmūr ola. Ve ehl-i ḳalāʿ ve ṭaġlarda ve ṣaḥrālarda sākin olanlar (10) ḳuvvetde olmaġına ve maḥbūslarıñ ḫalāṣına ve ekinler ve ṭavarlarıñ selāmetine ve baʿżı (11) cāhil ve maʿrifetsiz zāhidler ẓāhir olup ġāʾibden ḫaber vireler. Kerāmet iẓhār ideler. (12) Müşterī Reʾs[446] ile ḳırān itse delālet ider. Allāhü. Vüzerā ve ʿulemā ve ḳażżāt (13) ve eşrāf ḥāli ziyāde ḳuvvetde

[439] Derkenar: Der Ḳavs
[440] Metinde: قاضيلرد
[441] Metinde: اويدوب
[442] Derkenar: Der Cedy
[443] Derkenar: Der Delv
[444] Derkenar: Der Ḥūt
[445] Derkenar: Zuḫal bā Reʾs
[446] Derkenar: Müşterī bā Reʾs

olup teraḳḳīlerine ve aralarında meveddet ve muḥabbet olup (14) meşrūᶜ olan işlere şürūᶜ itmelerine. Mirrīḫ Reʾs[447] ile ḳırān itse delālet. (15) Allāhü āᶜlem. Ümerā ve ehl-i silāḥ ve ᶜasākiriñ ḥāli ḳuvvetde ola. Yaramaz işde olanlar (16) tövbe idüp fitne ve fesād aşaġa ḳoya alçaḳ ādemler ululuḳ ṭaleb ideler. Sipāhda (17) cemᶜiyyet ola. Şems Reʾs[448] ile ḳırān itseler Allāhü āᶜlem delālet ider mülūk (18) ve selāṭīn ve ekābiriñ ḥālleri ziyāde ḳuvvetde olup bu ṭāʾifeniñ cāh ve mertebeleri (19) ziyāde olup daḫı ḥākimlerde ᶜadālet olup altun gümiş çoḳ ola. Zühre (20) ile Reʾs[449] ḳırān itseler delālet ider. Allāhü āᶜlem. ᶜAvratlar ve oġlanlarda ḳuvvet ve (21) saᶜādet olup ḫayırlu nikāḥlar çoḳ ola. Daḫı dügünler ola. Niᶜmetlerde bolluḳ (22) bāzārlarda revnaḳ olup ḫalāyıḳıñ ḥācetleri revā ola. ᶜUṭārid Reʾs[450] ile (23) ḳırān itse delālet ider. Allāhü āᶜlem. Fużalā ve ehl-i dīvān ve bāzirgānlar ve ehl-i bāzārıñ (24) ḥālleri eyülük üzere ola. Ve ṣatu bāzār çoḳ ola. Ḫalāyıḳda diyānet ve emānet (25) ve ḫoş söze raġbet ve vaᶜaż ve naṣīḥat işitmege meyyālleri ola. Ve ṭoġrı ḫaberler gelüp (26) ḫastelerde tendürüst ve ṣıḥḥat ola. Ḳamer Reʾs[451] ile itse delālet ider. Allāhü āᶜlem. (27) Ḫalāyıḳıñ mühimmāt ve ḥācātı ilerü gelüp misāfirler selāmet ile vaṭanlarına (42a/1) irişeler. Nāfiᶜ yaġmurlar yaġa ḥāmile ḫātūnlar ḳolaylıḳ ile ṭoġuralar. Aḥkām. (2) Zuḫal Ẕeneb ile ḳırān[452] itse delālet Allāhü āᶜlem mülūk-ı ḳadīmde daḫı pīrlerde ve (3) köylülerde żaᶜaf-ḥāl ḫalāyıḳda madde-i sevdāviyyeden uzun ḫastelikleri daḫı (4) māl-i ḫulyā ve ḳulunc ve yarakan-ı esved ve istisḳā ve cüdām marażı ẓāhir ola. Daḫı (5) ẓulm ve mekr ẓāhir olup ḫalḳda feryād ola. ḥayvānāt ve mezāriᶜde fesād ehl-i ḳalāᶜ (6) ve cibālde

[447] Derkenar: Mirrīḫ bā Reʾs
[448] Derkenar: Şems bā Reʾs
[449] Derkenar: Zühre bā Reʾs
[450] Derkenar: ᶜUṭārid bā Reʾs
[451] Derkenar: Ḳamer bā Reʾs
[452] Derkenar: Ḳırān-ı Zuḫal bā Ẕeneb

āfet ola. Müşterī Ẕeneb[453] ile ḳırān itse delālet ider. Allāhü ā'lem. (7) Vüzerā ve ʿulemā ve eşrāf ve ā'yān-ı devletde ḫastalıḳ ola. Daḫı nā-meşrūʿ umūr (8) ẓāhir olup ḳāżīler müzevvir işler göreler. Zāhid ve dindār kimesnelerde (9) żaʿaf ulular arasında nifāḳ ḫalḳda teşnic ve yürek aġrıları ḫastelikleri belüre. (10) Hevāda yaramazlıḳ ola. Ve baʿżı ḥayvānātda āfet ola. Mirrīḫ Ẕeneb[454] ile ḳırān itse (11) delālet ider. Allāhü ā'lem. Serʿaskerler ve ehl-i silāḥda żaʿaf-ḥāl oġrılar (12) ve yaramazlarda rüsvāylıḳ ve yol urucılar ile yaramaz arasında fitne ve cenk (13) fısḳ u fücūr çoḳ ola. Ve yaramazla işler görile nās arasında ḥarb ve ḳatl (14) yuḳaru ola. Şems Ẕeneb[455] ile ḳırān itse delālet ider. Allāhü ā'lem. Ekābirde (15) ve ulularda ḫastalıḳ çoḳ yürek ḫasteligi ve göz aġrıları ola. Altun ve gümişde (16) fesād ḥayvānātda āfet ola. Zühre Ẕeneb[456] ile ḳırān itse delālet ider. Allāhü ā'lem. (17) Er ile ʿavrat arasında ayrılıḳ ola. Daḫı Zühreye mensūb olan ṭā'ifede (18) ḫastalıḳ ve fısḳ u fücūr ola. Genç oġlanlarda edebsizlik daḫı raġbetsiz (19) nikāḥlar ola. ʿUṭārid Ẕeneb[457] ile ḳırān itse delālet ider. Allāhü ā'lem. Fużalā (20) ve ehl-i dīvān ve bāzirgānlar ḥālinde żaʿaf ola. Tedbīrlerde ḫaṭā ola. ʿUmmāller (21) ve bāzirgānlarda ġam ve melālet olup ḫalḳda töhmet ve ḳovucılıḳ ve ḫastalıḳ ola. (22) Daḫı müzevvir yazular yazılup ʿabeş sözler çoḳ söylene. Ḳamer Ẕeneb[458] ile (23) ḳırān itse delālet ider. Allāhü ā'lem. ʿAvratlarıñ ḥāli żaʿīf ve yaramaz ola. (24) Ve oġlanlarıñ düşüreler. Cemīʿ umūrda ʿavḳ olup işler ilerü gelmeye (25) Faṣl-ı aḥkām-ı taḥvīlāt-ı kevākib der burc.[459] Taḥvīl-i Zuḥal bā-Ḥamel[460] delālet ider. Pādişāh (26) -lar cenk ve ḥarb içün ḥareket idüp fitne ve

[453] Derkenar: Müşterī bā Ẕeneb
[454] Derkenar: Mirrīḫ bā Ẕeneb
[455] Derkenar: Şems bā Ẕeneb
[456] Derkenar: Zühre bā Ẕeneb
[457] Derkenar: ʿUṭārid bā Ẕeneb
[458] Derkenar: Ḳamer bā Ẕeneb
[459] Derkenar: Aḥkām-ı taḥvīlāt-ı kevākib der burc
[460] Derkenar: Zuḥal be-Ḥamel

ḥarb ve ḳıtāl çoḳ ola. Ve raʿiyyet (27) üzere cevr ve ẓulm ve envāʿ-ı teşvīş olup hevāda ḳarañuluḳ ve yaġmurlar ve ḥarāret (42b/1) olmasına. Taḥvīl-i Zuḥal be-Şevr[461] delālet ider. Begler ve pādişāhlar arasında ḥarb ve fitne (2) olup bir ulu bege āfet irişe. Ḫalāyıḳda ḫavf ve ḫaşyet ve öküze ve ḳoyuna (3) āfet irişe. Ekinlerde fesād ve żarar olup baʿżı buḳʿalar zelzeleden ḫarāb (4) ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-Cevzā[462] ṭaʿāmlarda ʿizzet ve ḳıllet ve yemişlere daḫı aġaçlara āfet (5) irişe. Yigitlerde ḫastalıḳ çoḳ ola. Ve nās arasında ḥarb ve ḳıtāl vāḳiʿ olup (6) yaġmurda ve ṣuda ḳıllet ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-Sereṭān[463] delālet ider. Vaḳtinde ziyāde (7) ṣovuḳ olup ekinlere çekirgeden żarar ve āfet irişe. Ve yaġmurlar az yaġa. (8) ṣularda ḳıllet ola. Belḫ ve Bābil ve Ermeniyye-i küçükde fitne ẓuhūr idüp gemilere (9) āfet irişüp deryā ḥayvānlarından ziyān ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-Esed[464] delālet ider. (10) Maʿdenlerde ve altun ve gümişde fesād olup Bābü'l-Ebvāb ve Deşt-i Ḳıpça[ḳ] ve[465] (11) Ḫorāsānda fitne üşüp ẓāhir ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-Sünbüle[466] delālet ider. Bir beg (12) mülkünden ayrılup fuḳarādan aġniyāya zaḥmet irişe. Buġday ve arpa ve sāʾir (13) ḥubūbāta āfet irişe ve ekābirden māl alınup fitne ve fesād çoḳ ola. Taḥvīl-i (14) Zuḥal be-Mīzān[467] delālet ider nevʿ-i insāna ḫastalıḳ irişüp ṭaʿāmda ḳıllet ve muḫālif (15) ve żararlu yiller esüp ṣularda ḳıllet ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-ʿAḳreb[468] delālet ider. Gemilerde (16) muḫāṭara ve āfet ve ṣularda ḳıllet ve Āzerbaycān ve Diyārbekirde ḥayvānāt telef olmasına. (17) Taḥvīl-i Zuḥal be-Ḳavs[469] delālet ider. Pādişāhlar raʿiyyete muḥtāc olup Maşrıḳ cānibinde (18)

[461] Derkenar: Zuḥal be-Şevr
[462] Derkenar: Zuḥal be-Cevzā
[463] Derkenar: Zuḥal be-Sereṭān
[464] Derkenar: Zuḥal be-Esed
[465] Metinde: قپچا و
[466] Derkenar: Zuḥal be-Sünbüle
[467] Derkenar: Zuḥal be-Mīzān
[468] Derkenar: Zuḥal be-ʿAḳreb
[469] Derkenar: Zuḥal be-Ḳavs

fitne ẓuhūr idüp ḫalāyıḳda ḫastalıḳ ve ḥayvānātda ve maʿādinde żarar ve āfet (19) ola. Taḥvīl-i Zuḥal be-Cedy[470] delālet ider. Hind vilāyetinde fitne ẓāhir olup ḥayvānātda (20) fesād ve vaḳtinde ziyāde ṣovuḳ ve ḳar ve buz olmasına. Taḥvīl-i Zuḥal be-Delv[471] delālet (21) ider. Begler arasında ḥarb ve fitne ve mekr ve ḥīle ve birisine āfet irişüp (22) mülki elinden gitmesine ve şedīd yiller esüp baʿżı bilād ḫarāb ola. Eṭʿimeden ḥubūbāt (23) ḳısmı ki buġday ve arpa ve noḫūd ve pirinc gibiler de ḳıymetde olup bahāları ziyāde ola. (24) Taḥvīl-i Zuḥal be-Ḥūt[472] delālet ider. ʿĀmme-i nāsda fitne olup Ṭaberistān sāḥillerinde (25) fitne üşüp ola ve ṣularda ḳıllet ve ziyāde ṣovuḳdan ziyāde yillerden (26) baʿżı gemilere āfet irişe. Taḥvīl-i Müşterī be-Ḥamel[473] delālet ider. Mülūk ve ekābiriñ ḥāli (27) eyülük üzere olup maʿdenlerde ve altun ve gümişde keṣret ve ṣalāḥ-ḥāl ve (43a/1) ḳoyunda selāmet olmasına. Taḥvīl-i Müşterī be-Ṣevr[474] delālet ider. Niʿmetler bol olup (2) mezāriʿde ve ḥayvānātda selāmet ve mesācid ve medāris ve niçe ḫayırlu binālar yapılmasına. (3) Taḥvīl-i Müşterī be-Cevzā[475] delālet ider. Fāʾidelü yiller esüp ḫalāyıḳda tendürüstlük (4) ve yemişlerde ve aġaçlarda selāmet ola. Lakin ḳāżīlerde ve eşrāfda ve ekṣer nāsda (5) ġam ve endūh ve hevāda ruṭūbet ola. Taḥvīl-i Müşterī be-Sereṭān[476] delālet ider. Vüzerā (6) ve āʿyān-ı devletiñ ḥālinde kemāl-i ḳuvvet olup niʿmetlerde bolluḳ ve yollarda emn ü emān (7) ve fāʾidelü yaġmurlar ola. Taḥvīl-i Müşterī be-Esed[477] delālet ider. Beglerde ve bādşāhlarda (8) sürūr ve neşāṭ ve nuḳūdda keṣret ve vāfir ḫazīneler gelüp lakin raʿiyyete ẓulm ve

[470] Derkenar: Zuḥal be-Cedy
[471] Derkenar: Zuḥal ve-Delv
[472] Derkenar: Zuḥal be-Ḥūt
[473] Derkenar: Müşterī be-Ḥamel
[474] Derkenar: Müşterī be-Ṣevr
[475] Derkenar: Müşterī be-Cevzā
[476] Derkenar: Müşterī be-Sereṭān
[477] Derkenar: Müşterī be-Esed

cevr (9) olmasına. Taḥvīl-i Müşterī be-Sünbüle[478] delālet ider. Nāsda ṣıḥḥat ve selāmet (10) ve bāzārda revāc ve hevāda ṣafā ve gemilerde selāmet ammā ekābir ve āʿyānda (11) ġam ve endūh ve elem ola. Taḥvīl-i Müşterī be-Mīzān[479] delālet ider. Hevāda iʿtidāl (12) ve yollarda emn ve yiller ve yaġmurlar çoḳ olup niʿmetlerde bolluḳ ve ucuzluḳ ola. (13) Taḥvīl-i Müşterī be-ʿAḳreb[480] delālet ider. Ulu kimesneler ḫalāʾiḳe cevr ve ẓulm idüp (14) fitne üşüp ola. Ve māllar telef olunup ṭaʿāmda ʿizzet ve menfaʿatsiz yaġmurlar (15) ola. Taḥvīl-i Müşterī be-Ḳavs[481] delālet ider. Ulu kimesnelerde sürūr ve neşāṭ (16) ve göñül ḫoşluġı olup ḫayrāt ve ḥasenātda keŝret ḥayvānātda selāmet-ḥāl ve aḳçe (17) -de ve altunda vefret ve hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i Müşterī be-Cedy[482] delālet (18) ider. Baʿżı sādātda ve ḳāżīlerde ġam ve endūh ve hevāda iʿtidāl olmasına. (19) Taḥvīl-i Müşterī be-Delv[483] delālet ider. Ucuzluḳ ve bolluḳ ve niʿmetler çoḳ olup (20) ḫalāyıḳıñ ḥāli eyülük üzere olup baġlu işler açıla. Taḥvīl-i Müşterī be-Ḥūt[484] (21) delālet ider. Sādāt ve ʿulemā ve eşrāfda ḳuvvet ve saʿādet ve hevāda ḫoşluḳ (22) ve nāfiʿ yaġmurlar yaġup gemilerde selāmet olmasına. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥamel[485] delālet (23) ider. Sipāh ve ehl-i silāḥ ḥālinde ḳuvvet ve cenk ve muḥārebeye ḥareketlerine ve ṭaʿāmda (24) ʿizzet olup devāb ve sütūrda selāmet ola. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ŝevr[486] delālet (25) ider. Nebātātda fesād ve ehl-i silāḥda ġam ve endūh ve zelzele ḳorḳusı olmasına. (26) Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cevzā[487] delālet ider.

[478] Derkenar: Müşterī be-Sünbüle
[479] Derkenar: Müşterī be-Mīzān
[480] Derkenar: Müşterī be-ʿAḳreb
[481] Derkenar: Müşterī be-Ḳavs
[482] Derkenar: Müşterī be-Cedy
[483] Derkenar: Müşterī be-Delv
[484] Derkenar: Müşterī be-Ḥūt
[485] Derkenar: Mirrīḫ be-Ḥamel
[486] Derkenar: Mirrīḫ be-Ŝevr
[487] Derkenar: Mirrīḫ be-Cevzā

ḫalāyıḳda melālet ve ḫastalıḳ ve ḥıyānet ve hevāda (27) yaramazlıḳ olup yemişlere āfet irişmesine. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Sereṭān[488] delālet (43b/1) ider. Fitne ve ḥarb ẓuhūr idüp ṣularda ḳıllet ve gemilerde ġarḳ ve āfet (2) olmasına. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Esed[489] delālet ider. Hevāda ḫarāret ve ḳorḳuluḳ ve ḳā (3) -iʾdesiz ticāretler ola. Ve ḥalāʾiḳe yırtıcı ḥayvānlardan żarar ve āfet irişe. (4) Taḥvīl[490] delālet ider. Hevāda taġayyür ve zelzele ḳorḳusı baʿżı yirler ḫarāb olup (5) gemilerde furtunalardan ötüri[491] ḫarīḳ āfet ola. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Mīzān[492] delālet ider. (6) ʿAskeriñ büyüklerinde daḫı ʿumūmā ehl-i İslāmda ġam ve endūh ve elem ve tarḫlarda (7) tefāvüt ve ısıcaḳ yiller esüp hevāda ḳuraḳlıḳ olmasına. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-ʿAḳreb[493] (8) delālet ider. Leşkerde ve ehl-i ḥarb ḥāllerinde ḳuvvet Āzerbaycānda fitne ve sipāhda (9) ḥareket ve nā-ḥaḳ ḳatller olup aralarında ʿadāvet ve ḳan ḫastelikleri çoḳ (10) olup fısḳ u fücūrda keṣret ola. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḳavs[494] delālet ider. Raʿiyyetden (11) māl alınup ekābir arasında fitne ve ḥarb ve ṣularda ḳıllet ve hevāda ḳuraḳlıḳ (12) olmasına. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cedy[495] delālet ider. Hind diyārında fitne olup begler daḫı (13) şerr ü fesād ṣāḥibleri ḳuvvet bulalar. Ve hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i Mirrīḫ (14) be-Delv[496] delālet ider. Ḥükemā ve fużalā şerrīrlerden ve yaramazlardan ġam ve endūh ve elemde (15) olalar. Ehl-i şerr ü fesādıñ daḫı ḫālleri yaramaz ola. Daḫı oġrılar ve fāsıḳlar (16) çoḳ olup tünd yiller esmesine. Taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥūt[497] delālet ider. Ulu begler

[488] Derkenar: Mirrīḫ be-Sereṭān
[489] Derkenar: Mirrīḫ be-Esed
[490] Derkenar: Mirrīḫ be-Sünbüle
[491] Metinde: اوتوز
[492] Derkenar: Mirrīḫ be-Mīzān
[493] Derkenar: Mirrīḫ be-ʿAḳreb
[494] Derkenar: Mirrīḫ be-Ḳavs
[495] Derkenar: Mirrīḫ be-Cedy
[496] Derkenar: Mirrīḫ be-Delv
[497] Derkenar: Mirrīḫ be-Ḥūt

arasında (17) cenk ve ḥarb olup cümle ḫalāyıḳda ġuṣṣa ve endūh ola ve şimāl cānibinde (18) ulu kimesnelere ölet irişüp ḫalḳda göz aġrısı çoḳ olmasına. Taḥvīl-i (19) Şems be-Ḥamel[498] delālet ider. Pādişāhlar ḥālinde ḳuvvet ve ʿadl ve dāda ziyāde (20) raġbetleri olup ḫalāyıḳda sürūr ve neşāṭ ve hevāda iʿtidāl ve nāfiʿ yaġmurlar (21) olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Ṣevr[499] delālet ider. ṭaʿāmlarda ʿizzet ve bāzārlarda (22) kesād ve hevāda taġayyür olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Cevzā[500] delālet ider. Oġlancıḳlarda (23) çiçekden ḫastelik olup begler ḥālinde ḳuvvet ve hevāda ziyāde issilik olmasına. (24) Taḥvīl-i Şems be-Sereṭān[501] delālet ider. ṭaʿāmda bolluḳ ucuzluḳ olup ṣular (25) çoḳ ola. Ve gemilerde selāmet ve hevāda ziyāde ḥarāret olmasına. Taḥvīl-i (26) Şems be-Esed[502] delālet ider. Begler ve bādşāhlar reʿāyāya ve fuḳarāya ʿadl ü dād (27) idüp ḳuvvet ve saʿādetde olmalarına ve hevāda ġāyet issilik ve ḥarāret (44a/1) olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Sünbüle[503] delālet ider. Buġday ve arpa ve sāʾir ḥubūbāt (2) çoḳ olup ve ucuz ola. Ve ululariñ ḥālinde ḳuvvet ve mizāc-ı insānda ḳan (3) ʿalbesinden ḫastelikler ola. Ve hevāda ḳuraḳlıḳ olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Mīzān[504] (4) delālet ider. Tarḫlarda ucuzluḳ ve bāzārlarda revāc ululardа endūh ve melālet (5) hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i Şems be-ʿAḳreb[505] delālet ider. Nāsda inṣāfsızlık (6) olup aralarında ʿadāvet ve müfsid ve yaramazlar ḳuvvet bulup çoḳ yaġmurlar yaġmasına (7) Taḥvīl-i Şems be-Ḳavs[506] delālet ider. Begler ve pādişāhlarda ḳuvvet olup narḫlarda (8) ḳaḥṭ ve ġalāya meyl ve hevāda bürūdet ve raʿd ve

[498] Derkenar: Şems be-Ḥamel
[499] Derkenar: Şems be-Ṣevr
[500] Derkenar: Şems be-Cevzā
[501] Derkenar: Şems be-Sereṭān
[502] Derkenar: Şems be-Esed
[503] Derkenar: Şems be-Sünbüle
[504] Derkenar: Şems be-Mīzān
[505] Derkenar: Şems be-ʿAḳreb
[506] Derkenar: Şems be-Ḳavs

berḳ olmasına. Taḥvīl-i (9) Şems be-Cedy[507] delālet ider. ṭaʿāmlarda ʿizzet ve ḳıllet ve bāzārlarda revnaḳ (10) ve ziyāde ṣovuḳ olup ḳar ve buz olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Delv[508] delālet (11) ider. Nās arasında cevr ve ẓulm etlerde ve yaġlarda ve sāʾir ṭaʿām arasında (12) ḳıllet olup ziyāde ṣovuḳlar olmasına. Taḥvīl-i Şems be-Ḥūt[509] delālet ider ḫalāyıḳda (13) bāġ ve bostān ve ekinlerde raġbet gösterüp yaġmurlar çoḳ yaġup hevāda iʿtidāle (14) meyl ve raʿd ve berḳ olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-Ḥamel[510] delālet ider. Nāfiʿ yaġmurlar yaġup (15) nebātātda selāmet ve hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-Ṣevr[511] delālet (16) ider. Mezāriʿde ve sāʾir nebātātda selāmet ḫalāyıḳda ḫuṣūṣā ʿavratlarda (17) tendürüstlük ve ṣıḥḥat selāmet ve raʿd ve berḳ yaġmurlar olmasına. Taḥvīl-i (18) Zühre be-Cevzā[512] delālet ider. Ḫasteler ṣıḥḥat bulup yemişlerde ve aġaçlarda (19) selāmet hevā ḫoş olup muʿtedil yiller çoḳ esmesine. Taḥvīl-i Zühre (20) be-Sereṭān[513] delālet ider. Deryādan misāfirler gelüp tīre bulutlar ve yaġmurlar olmasına. (21) Taḥvīl-i Zühre be-Esed[514] delālet ider. ʿĀmme-i nāsda ḫuṣūṣā beglerde sürūr (22) ve neşāṭ olup hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-Sünbüle[515] delālet (23) ider. Bolluḳ ve ucuzluḳ olup hevāda ḳuruluḳ ve baʿżı kimesnelerde ḫuṣūṣā (24) ʿavratlarda ġam ve ġuṣṣa ve endūh ola. Taḥvīl-i Zühre be-Mīzān[516] delālet ider. Ḫātūnlarda (25) saʿādet ve ʿāmme-i nāsda ṣıḥḥat ve selāmet ve hevāda ḫoşluḳ ve ṭaʿāmlarda (26) ucuzluḳ olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-ʿAḳreb[517] delālet

[507] Derkenar: Şems be-Cedy
[508] Derkenar: Şems be-Delv
[509] Derkenar: Şems be-Ḥūt
[510] Derkenar: Zühre be-Ḥamel
[511] Derkenar: Zühre be-Ṣevr
[512] Derkenar: Zühre be-Cevzā
[513] Derkenar: Zühre be-Sereṭān
[514] Derkenar: Zühre be-Esed
[515] Derkenar: Zühre be-Sünbüle
[516] Derkenar: Zühre be-Mīzān
[517] Derkenar: Zühre be-ʿAḳreb

ider. ʿAvratlarda ve (27) oġlanlarda ġam ve ġuṣṣa ve er ile ʿavrat arasında ḫuṣūmet ve mücādele (44b/1) ve meyḫāneler revnaḳ bulup fısḳ u fücūr çoḳ ola. Vaḳti ise hevāda (2) bürūdet ola. Taḥvīl-i Zühre be-Ḳavs[518] delālet ider. Fāʾidesiz yaġmurlar çoḳ (3) yaġup hevāda eyülük ve devāb ve sütūrda selāmet ola. Taḥvīl-i Zühre be-Cedy[519] (4) delālet ider. ṭaʿāmda ʿizzet ve hevāda ziyāde bürūdet ve gemilerde furtunadan (5) āfet olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-Delv[520] delālet ider. ḥakīmler ve pīrleriñ ḥāllerinde (6) ḳuvvet ʿavratlarda fısḳ u fücūra raġbet er ile ʿavrat arasında yaramazlıḳ (7) ve ḫalāyıḳda neşāṭ ve sürūr olmasına. Taḥvīl-i Zühre be-Ḥūt[521] delālet ider. (8) ḫātūnlarda ve erbāb-ı ʿayş u ṭarabda ḳuvvet-ḥāl oġlanlarda ʿavratlara meyl (9) ve taʿaşşuḳ ve nāfiʿ yaġmurlar olmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥamel[522] delālet ider. ʿAẓīm (10) yiller ḳalḳup raʿd ve berḳ ve bulanıḳ bulutlar olup beyhūde ve erācīf ḫaberler (11) gelmesine. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ṣevr[523] delālet ider. Hevāda iʿtidāl ve çoḳ yiller (12) olup reʿāyādan māl ṭaleb olunmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Cevzā[524] delālet ider. (13) Dīvānlarda revnaḳ ʿāmiller ve tācirler ve ehl-i bāzār ve kātiblerde feraḥ ve sürūr (14) ve eyü ḫaberler gelmesine. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sereṭān[525] delālet ider. Bulutlar ve yaġmurlar (15) olup fāʾidesiz yiller esüp hevāda iʿtidāl olmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid (16) be-Esed[526] delālet ider. Aṣḥāb-ı dīvān bādşāhdan nevāziş ve iltifāt bulup hevāda (17) ḥarāret ve ḳuruluḳ olmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sünbüle[527] delālet ider. Fużalā (18) ve ehl-i dīvān ve ʿāmiller ve

[518] Derkenar: Zühre be-Ḳavs
[519] Derkenar: Zühre be-Cedy
[520] Derkenar: Zühre be-Delv
[521] Derkenar: Zühre be-Ḥūt
[522] Derkenar: ʿUṭārid be-Ḥamel
[523] Derkenar: ʿUṭārid be-Ṣevr
[524] Derkenar: ʿUṭārid be-Cevzā
[525] Derkenar: ʿUṭārid be-Sereṭān
[526] Derkenar: ʿUṭārid be-Esed
[527] Derkenar: ʿUṭārid be-Sünbüle

tācirleriñ ve ehl-i bāzārıñ ḥāllerinde ḳuvvet ve hevāda (19) ṣafā ve nerm yiller esmesine. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Mīzān[528] delālet ider. ḥākimlerde ʿadl (20) ve inṣāf ve ṭaʿām çoḳ olup erbāb-ı ṣanāyiʿde revnaḳ olmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid (21) be-ʿAḳreb[529] delālet ider. Er ile ʿavrat arasında mekr ve[530] tezvīr ve ḥīle ve ḫudʿa (22) çoḳ olup ḫalāyıḳda inṣāfsızlık ola. Ve ziyāde yiller esüp vaḳti ise (23) ġāyet ṣovuḳlar olmasına. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḳavs[531] delālet ider. ġāyetde sert ṣovuḳ (24) yiller esüp ziyāde yaġmurlar ve vaḳti ise ḳarlar yaġa ḫuṣūṣā ʿUṭārid bu (25) burcda rāciʿ yā muḫteriḳ buluna. Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Delv[532] delālet ider. Nāsda ġuṣṣa (26) ve endūh olup eṭʿimede ḳıllet ve bāzārlarda kesādlık ve hevāda ḳuraḳlıḳ olmasına. (27) Taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥūt[533] delālet ider. Bāzirgānlarda ve ehl-i bāzārda keṯret (45a/1) olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥamel[534] delālet ider. Ulu kimesneler evlādında feraḥ ve sürūr (2) gebe ḫātūnlarda ve misāfirlerde neşāṭ ve meserret olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Ṯevr[535] (3) delālet ider. ḫalāyıḳda ululuḳ yüksek mertebeler ṭaleb itmesine, ucuzluḳ ve (4) ʿavratlarda ʿizzet ve ḥürmet olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Cevzā[536] delālet ider. Elçiler daḫı (5) misāfirler ḥareket idüp ḫātūnlarda ve sāʾir nāsda göñül ḫoşluġı olup narḫlar (6) -da tefāvüt ve yaġmurlar ola. Taḥvīl-i Ḳamer be-Sereṭān[537] delālet ider. Mülūk ḥālinde tereddüd (7) ve hevāda issilik ve ḫalāyıḳ arasında nizāʿ ve ḫuṣūmet ola. Taḥvīl-i Ḳamer be-Esed[538] (8) delālet ider. Bāzārlarda revāc olup çoḳ ḫaberler şāyiʿ olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer

[528] Derkenar: ʿUṭārid be-Mīzān
[529] Derkenar: ʿUṭārid be-ʿAḳreb
[530] "ve" bağlacı metinde üst üste iki kere yazılmış.
[531] Derkenar: ʿUṭārid be-Ḳavs
[532] Derkenar: ʿUṭārid be-Delv
[533] Derkenar: ʿUṭārid be-Ḥūt
[534] Derkenar: Ḳamer be-Ḥamel
[535] Derkenar: Ḳamer be-Ṯevr
[536] Derkenar: Ḳamer be-Cevzā
[537] Derkenar: Ḳamer be-Sereṭān
[538] Derkenar: Ḳamer be-Esed

be-Sünbüle[539] (9) delālet ider. ḥayvānātda selāmet ve ucuzluḳ olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Mīzān[540] delālet (10) ider. ḫalāyıḳda ġam ve endūh ve işler baġlu olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-ʿAḳreb[541] delālet ider. (11) ḫalāyıḳ arasında münāzaʿa ve fitne çoḳ olup şularda keşret ve nāsda ḫastalıḳ (12) çoḳ ola. Taḥvīl-i Ḳamer be-Ḳavs[542] delālet ider. Ekābir aḥvālinde taġayyür ve sāʾir ḫalḳ aḥvālinde (13) güçlük hevāda ziyāde taġayyür olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Cedy[543] delālet ider. Fāʾidesiz yiller (14) esüp hevāda ḳarañuluḳ mühim işlerde ve misāfirlerde tevaḳḳuf olmasına. Taḥvīl-i Ḳamer be-Delv[544] (15) delālet ider. ʿĀmme-i nāsda endūh ve melālet elçilerde ḫayret ḫalāyıḳda ḥabs-ı nekbet olmasına. (16) Taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥūt[545] delālet ider. Ulular ḥālinde selāmet her nesnede ucuzluḳ hevāda (17) yaġmur olmasına. Allāhü āʿlem. Faṣl fī beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib. (18) Çün Şems[546] şerefe irişe delālet ider ki begler ve pādişāhlar ve (19) ḥākimlerde ḳuvvet ve saʿādet ve āʿyān ve eşrāfda devlet ve izdiyād-ı cāh u menzilet (20) ve reʿāyāya ʿadl ve merḥametlerine. Şeref-i Ḳamer[547] delālet ider ki ʿavāmü'n-nāsda revnaḳ olup (21) ululardan iltifāt ve nevāzīş bulmalarına ve misāfirlerde ve peyklerde feraḥ ve sürūr (22) olup işleri ilerü gele. Şeref-i Müşterī[548] delālet ider ki ʿulemā ve vüzerā ve (23) ḳāżīler ve imāmlarda ḳuvvet ve ʿizzet ve saʿādet ve pādişāhdan inʿām ve iḥsān (24) görmelerine ve niʿmetler bol olup tedbīrler rāst gelüp muʿāmelelerde fāʾide olmasına. (25) Şeref-i ʿUṭārid[549] delālet ider

[539] Derkenar: Ḳamer be-Sünbüle
[540] Derkenar: Ḳamer be-Mīzān
[541] Derkenar: Ḳamer be-ʿAḳreb
[542] Derkenar: Ḳamer be-Ḳavs
[543] Derkenar: Ḳamer be-Cedy
[544] Derkenar: Ḳamer be-Delv
[545] Derkenar: Ḳamer be-Ḥūt
[546] Derkenar: Şems
[547] Derkenar: Ḳamer
[548] Derkenar: Müşterī
[549] Derkenar: ʿUṭārid

ki vüzerā ve aṣḥāb-ı dīvān ve eṭibbā ve müneccimleriñ ḥāllerinde (26) ḳuvvet ve feraḥ ve meserretlerine ve muʿāmelelerde ḫayır olup aṣḥāb-ı ḳalemiñ saʿādet (27) ve devletine ve daḳīḳ ʿilmler baḥṣ olunup ḫalāyıḳda nerd ve saṭranca meyl ve raġbet (45b/1) ve sālūs ve zarrāḳ kimesneler ẓuhūr idüp oġlancıḳlarda tendürüsti ve ṣıḥḥat (2) ve selāmet olmasına. Şeref-i Zuḫal[550] delālet ider ki eski pādişāhlar ve (3) köylüler ḥālinde ḳuvvet ve emlāk ve ʿaḳāred āfetden selāmet ve narḫlarda tefāvüt (4) olup eṭʿime ve meʾkūlāt ve sāʾir eşyā ziyāde bahāya yüz ṭutup ḳaḥṭ ve ġalā ola. (5) Ve yaramaz yiller esüp ḫalāyıḳ maʿāş ṭalebine saʿy ideler. Şeref-i Mirrīḫ[551] delālet ider ki (6) begler ve çavuşlar ve aṣḥāb-ı silāḥda şevket ve ʿaẓamet daḫı ḫāricīler ve müfsidler (7) ve oġrılarda bahādırlıḳ olup nāsa elem ve ġuṣṣa irişdüreler ve nāsda fısḳ u (8) fücūr çoḳ ola. Şeref-i Zühre[552] delālet ider ki ḫavātīn-i muʿaẓẓama ḥāllerinde ḳuvvet daḫı (9) ḫayırlu nikāḥlar çoḳ olup ibrīşīm ve penbe ve bezde revāc ve cevāhir ve ḳumāşda (10) ʿizzet ve genç oġlanlar ve erler ve ʿavratlar ve erbāb-ı sāz u ṭarabda sürūr ve revnaḳ (11) olmasına. Der Beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib.[553] Hübūṭ-ı Zuḫal[554] delālet ider ki (12) köylerde ve ḳalʿalarda ve ṭaġlarda ve ṣaḥrālarda olan kimesnelerde żaʿaf-ḥāl (13) ve ḫastelik ve yollarda ḫavf daḫı gemilerde āfet olmasına. Hübūṭ-ı Mirrīḫ[555] delālet (14) ider ki erbāb-ı silāḥ ve ʿasākir ve begleriñ ḥālinde żaʿaf ve fütūr-ı duzdān ve (15) ʿayyārān ve ḫāricīlerde ẕüll ü nekbet ve giriftār ve ḳatl olunmalarına. Hübūṭ-ı Zühre[556] (16) delālet ider ki ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫᵛāce-serāyānda tebāhī-ḥāl ve ʿavratlarda ve ehl-i (17) sāz u ṭarabda ġam ve ziyān ve bu ṭāʾife yaramaz

[550] Derkenar: Zuḫal
[551] Derkenar: Mirrīḫ
[552] Derkenar: Zühre
[553] Derkenar: Der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭ-ı kevākib
[554] Derkenar: Zuḫal
[555] Derkenar: Mirrīḫ
[556] Derkenar: Zühre

işlere meyl idüp zānīler rüsvāy (18) olup ḫalāyıḳda böbrek ve meşāne marażları ẓāhir olup ġam ve endūhlarına. Hübūṭ-ı (19) Şems[557] delālet ider ki begleriñ ve ulularıñ ḫāṭırlarında melālet ve cevr ve ẓulm ẓāhir olup (20) pādişāhlarıñ tedbīrinde sehv ü ḫaṭā ve devāb daḫı sāʾir ḥayvānāt ucuz (21) olmasına. Hübūṭ-ı Ḳamer[558] delālet ider ki ʿavāmda ḫorluḳ ve ẓulm ve cevrden nālelerine (22) ve misāfirler yollarından ḳalup elçiler giriftār olup ʿāmme-i nāsda ḫuṣūmet (23) olmasına. Hübūṭ-ı Müşterī[559] delālet ider ki vüzerā ve ʿulemā ve āʿyān-ı devletde daḫı ḳāżīlerde (24) ḥayret ve ġam ve ġuṣṣalarına ve narḫlarda tefāvüt ve tedbīrlerde ḫaṭā ve fāʾidesiz (25) ticāretler olmasına. Hübūṭ-ı ʿUṭārid[560] delālet ider ki fużalānıñ ve ʿulemānıñ daḫı (26) vüzerānıñ ḥāllerinde żaʿaf olup aṣḥāb-ı dīvānda endūh ve melālet ve eṭibbānıñ (27) ʿilāçlarında ḫaṭā olup oġlancıḳlarda ḫastelik ve bāzārlarda kesād olmasına. (46a/1) Der Beyān-ı Aḥkām-ı İstiḳāmet-i Kevākib.[561] İstiḳāmet-i Zuḫal delālet ider ki misāfirler (2) ve şeyḫler ve köylüler ve faḳīrleriñ ḥāllerinde istiḳāmet ve ḳuvvet olup lakin narḫlara (3) tefāvüt ve her nesneniñ bahāsı ziyāde olmasına. İstiḳāmet-i Müşterī[562] delālet (4) ider ki vüzerā ve āʿyān-ı devlet ve erkān-ı salṭanatın ḳuvvet-ḥāllerine ve ʿulemā ve ḳażātda (5) neşāṭ ve sürūr olup her nesne ucuz olmasına. İstiḳāmet-i Mirrīḫ[563] delālet (6) ider ki beglerbegiler ve sāʾir begler ve ʿaskerler ve sipāhıñ ḳuvvet ve saʿādetde olmalarına. (7) İstiḳāmet-i Zühre[564] delālet ider ki zenān[565] ve ḫᵛāce-serāyān ve ehl-i sāzda ḳuvvet (8) ve saʿādet olup tāze oġlanlarıñ revnaḳına ve ḥālleriniñ

[557] Derkenar: Şems
[558] Derkenar: Ḳamer
[559] Derkenar: Müşterī
[560] Derkenar: ʿUṭārid
[561] Derkenar: Aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib
[562] Derkenar: Müşterī
[563] Derkenar: Mirrīḫ
[564] Derkenar: Zühre
[565] Metinde: زنا

ḳuvvetine. İstiḳāmet-i (9) ʿUṭārid[566] delālet ider ki bāzirgānlar ve ʿāmiller ve ehl-i ṣanāyiʿ ve eṭibbā ve müneccimīn (10) -de revnaḳ ve ḥāllerinde ḳuvvet ve bāzārlarda revāc ve eyü ṭoġru ḫaberler gelüp (11) hevāda fesād ve yaramazlıḳ olmasına. Der Beyān-ı Aḥḳām-ı Ricʿat-ı Kevākib.[567] (12) Ricʿat-ı Zuḫal[568] delālet ider ki pīrleriñ ve ekincileriñ ve eski ḫānedān erbābınıñ żaʿaf (13) -ḥāllerine ve ṭaʿāmlarda bolluḳ olup her nesnede ucuzluḳ olmasına. Ricʿat-ı (14) Müşterī[569] delālet ider ki müdebbirler ve vezīrler ve ʿulemā ve ḳāżīlerde ve şerīf ve ulu (15) kimesnelerde endūh ve ḥayret ve żaʿaf-ḥāl ve ṭaʿāmlarda ʿizzet olmasına. Ricʿat-ı (16) Mirrīḫ[570] delālet ider ki beglerbegileri ve serʿaskerler ve erbāb-ı silāḥda ẕüll ve ḫorluḳ (17) ve oġrılar ve ḥarāmīler ṭutulup ḳatl olunalar ve cenk esbābından daḫı devāb ve sütūr (18) ḳısmında kesād olmasına. Ricʿat-ı Zühre[571] delālet ider ki ʿavratlarda ve erbāb-ı sāz (19) u ṭarabda ġam ve endūh ve ḥāllerinde żaʿaf ve libās ve ibrīşīmde kesād olmasına. (20) Ricʿat-ı ʿUṭārid[572] delālet ider ki aṣḥāb-ı dīvān ve eṭibbā ve müneccimān ve ʿāmiller ve (21) tācirleriñ żaʿaf-ḥāllerine ve bāzārlarda kesād olup hevāda iḫtilāf (22) ve eṭibbānıñ ilācında ve müneccimleriñ aḥkāmında sehv ü ḫaṭā olmasına. Allāhü āʿlem. (23) Aḥkām-ı İttiṣālāt El-Kevākib. Tesdīd-i Müşterī Zuḫal[573] ile delālet ider ki (24) Mülūk ve ekābir arasında ve muḥabbet ve meveddet ve ʿulemā ve vüzerānıñ birbirlerine iltifāt (25) ve raġbetleri olup ḥākimlerde ʿadālet ve ḫayrāt ve ḥasenāt çoḳ olup eski (26) ḫastalar ṣıḥḥat ve şifā bulmalarına. Terbīʿ-i Müşterī be-Zuḫal[574]

[566] Derkenar: ʿUṭārid
[567] Derkenar: Aḥḳām-ı ricʿat-ı kevākib
[568] Derkenar: Zuḫal
[569] Derkenar: Müşterī
[570] Derkenar: Mirrīḫ
[571] Derkenar: Zühre
[572] Derkenar: ʿUṭārid
[573] Derkenar: Tesdīd-i Müşterī bā Zuḫal
[574] Derkenar: Zuḫal

delālet ider ki ekābir arasında (27) endūh ve ḫuṣūmet ve köylülerde cevr ve sitemlerine ve ehl-i ḳalʿada ve ṣaḥrāda āfet (46b/1) eşrāf ve ulular nākeslerden melāletde olup māldār kimesnelerden māl alınup (2) ḫalāyıḳ arasında fitne ve fesād olmasına. Teṣlīs-i Müşterī be-Zuḫal delālet ider. Pādişāhlar (3) daḫı ekābir arasında ṣulḥ reʿāyāda emn ve raḥatlık ve niʿmetler bol ve ucuz olup (4) ḫayrāt ve ḥasenāt çoḳ ola. Daḫı meşāyiḫ ve ehl-i ṣaḥrānıñ ḥāllerinde revnaḳ ve yaramaz (5) kimesneler tövbeye gelmelerine. Muḳābele-i Müşterī be-Zuḫal delālet ider ki mülūk ve ekābir arasında (6) ḫuṣūmet ve raʿiyyete cevr ve ẓulmlerine sipāhda ḥareket olup fitne ve āşūbdan (7) bir mülkde taġayyür ve ulularda ḫastelik ve narḫlarda tefāvüt olmasına. Tesdīd-i Mirrīḫ be-Zuḫal[575] (8) delālet ider ki ʿasker ile ekābir arasında daḫı köylüler arasında üns ve ülfet (9) ve birbirlerine merḥamet ve ḥiṣārlar binā olunup ekābire daḫı reʿāyāya pādişāhdan (10) iltifāt olmasına. Terbīʿ-i Mirrīḫ be-Zuḫal delālet ider ki oġrılar ve ḥarāmīler ġalebe idüp (11) āḫir giriftār ve ḳatl olunalar ve ḥarb ve fitne olup reʿāyā ve Ekrādda endūh ve ṣaʿb (12) ḫastelikler ola. Devāb ve sütūrda fesād ve ṣularda ḳıllet ve leşkerler ḥabs (13) olunup ekinlere çekirgeden ve fāreden āfet irişmesine. Teṣlīs-i Mirrīḫ be-Zuḫal delālet (14) ider ki begler ve ulular arasında dōstluḳ ḫalāyıḳda āsāyiş ve raḥat ve ʿasker ile (15) reʿāyā arasında ülfet ve muḥabbet ve cānib-i Maşrıḳda sipāhda cemʿiyyet ve ḥareket (16) olmasına. Muḳābele-i Mirrīḫ be-Zuḫal[576] delālet ider ki bir büyük cenk ẓāhir olup maʿrūf (17) ve meşhūr beglerden birisi helāk ola ve leşkerde ḥareket olup pādişāhlar (18) arasında muḫālefet ve birbirlerine ġadr ve mekr üzere olup bir mülk-i devlet (19) ṣāḥibinden intiḳāl idüp ʿavāmü'n-nāsda ḥayret ve cevr ẓulm çoḳ olup şerrīr (20) ve kezzāb kimesneler ẓuhūr ide ve ḳaḥṭ ve ġalā ola ve baʿżı aḫz ve giriftār

[575] Derkenar: Tesdīd-i Mirrīḫ bā Zuḫal
[576] Derkenar: Muḳābele-i naḥseyn

olalar. (21) Tesdīs-i Şems bā Zuḥal delālet ider ki ulular ve dīzdārlar ve ʿāmme-i reʿāyā pādişāhdan (22) teraḥḥum ve iltifāt görüp ekinler maʿmūr ve ṭaʿāmlar bol olup hevāda taġayyür olmasına. (23) Terbīʿ-i Şems bā Zuḥal delālet ider ki beglerbegiler ulular raʿiyyete ḫışm idüp ekincileriñ (24) ve reʿāyānıñ[577] ḥāli yaramaz ola. Ve ekābir arasında ʿadāvet ve zelzele ḳorḳusı olup (25) vaḳti ise ziyāde şovuḳ olmasına. Teşlīş-i Şems bā Zuḥal delālet ider. Pādişāhlar (26) beglere ve ululara ve köylülere ʿināyet idüp ekābir arasında ṣulḥ ve ṣalāḥ olup (27) cevr ve ẓulm olmaya ve ekinler çoḳ olup alçaḳlar ulu mertebeye irişüp hevāda (47a/1) taġayyür olmasına. Muḳābele-i Şems bā Zuḥal delālet ider ki sipāh ḫurūc idüp mülūk (2) arasında ḫuṣūmet ve ḳalʿalarda ve ṭaġlarda sākin olan kimesnelerde ġam ve endūh (3) ve ẓulm ve cevr ve ḥayvānātda āfet ve narḫlarda bahā ziyāde olup buġday ve arpada ḳıllet (4) olmasına. Tesdīs-i Zühre bā Zuḥal[578] delālet ider ki ʿavratlarıñ ve sāzendeleriñ (5) ḥāli eyü olup köylerde dügünler ve nikāḥlar ola ve er ile ʿavrat arasında (6) dōstluḳ ve pīrlerde neşāṭ ve sürūr ve ḳumāş ve sāʾir metāʿ ucuz ola. Gemilerde (7) selāmet vaḳti ise bürūdetde şiddet olmasına. Terbīʿ-i Zühre bā Zuḥal delālet (8) ider ki tāze oġlanlarda ve ʿavratlarda ḫastelik ve ḫātūnlarıñ vażʿ-ı ḥamllerinde (9) güçlük ve nāsda ġam ve endūh olup işler ilerü gelmeyüp ṭaġlarda ve şaḥrālarda (10) sākin olan kimesnelerde elem ve meşaḳḳat ve hevāda bulanıḳlıḳ vaḳti ise bürūdet (11) olmasına. Teşlīş-i Zühre bā Zuḥal delālet ider ululardа ve ehl-i şaḥrāda ve erbāb-ı ḳalāʿ (12) ve cibālde neşāṭ ve sürūr işlerde ṣalāḥ ve cevr ve ẓulm sākin olup yaz (13) ise hevāda ḥarāret ḳış ise ziyāde şovuḳ olmasına.[579] Muḳābele-i Zühre bā Zuḥal (14) delālet ider ki işler baġlanup raʿiyyetde endūh ve ḫalāyıḳda cevr ve ẓulmde nāle

[577] Metinde: عايانك
[578] Derkenar: Tesdīs-i Zühre bā Zuḥal
[579] Derkenar: Ve arż-ı Ḫomāmda ḥarīḳ ẓuhūrına - naḳl min Cāmiʿü'l-Aḥkām.

(15) ve feryād fāsıḳlar ve zānīler rüsvāy olup ehl-i bāzār arasında ḫuṣūmet er ile (16) ʿavrat arasında ayrılıḳ pīrlerde töhmet ṭaʿāmlarda fesād ve tīre bulutlar olup (17) vaḳtinde ziyāde bürūdet olmasına. Tesdīs-i ʿUṭārid bā Zuḫal[580] delālet ider ki elçiler (18) ḥareket idüp ʿahdler baġlanup ve işler açılup ḫalāyıḳda ulu bināya ve ekinlere (19) raġbet ola. Ve ekincileriñ ḥālinde selāmet ve hevāda bulanıḳlıḳ olmasına. Terbīʿ-i ʿUṭārid (20) bā Zuḫal delālet ider ki ḫalāyıḳda ḫıyānet ve töhmet ẓāhir olup nā-ḥaḳ daʿvālar olmasına (21) ve ehl-i dīvān ve bāzirgān ve ehl-i bāzārda ġam ve endūh hevāda fesād olup yigitlerde (22) ḫastelik daḫı nebātātda āfet vaḳtinde bürūdet olmasına. Teslīs-i ʿUṭārid bā Zuḫal delālet (23) ider ki ulular ve pīrler arasında üns ve iltifāt fāʾidelü yiller esüp nāmeler gönderilüp (24) ṣulḥlar olup ʿāmillerde feraḥ ve kātiblerde daḫı ehl-i ṣanāyiʿde sürūr ve neşāṭ ve (25) her nevʿ ḫaberler gelüp bāzārlarda revāc vaḳti ise ziyāde ṣovuḳ olmasına. Muḳābele-i (26) ʿUṭārid bā Zuḫal delālet ider ki nās arasında ḫuṣūmet ve elçiler giriftār olup (27) efsūnlar ve siḥirler ola. Ve kezzāb ve münāfıḳ kimesneler ẓuhūr idüp ḫalāyıḳda[581] töhmet ve köylerde (47b/1) ve ṭaġlarda sākin olan kimesnelerde āfet ve hevāda bulanıḳlıḳ ve nā-ḫoş ve yaramaz (2) yiller esmesine. Tesdīs-i Mirrīḫ bā Müşterī[582] delālet ider ki ʿulemā ve ḳāżīler ümerā ile ve (3) ehl-i silāḥ ile dōstluḳ üzere olup yaramazlar şerr ü şürūrdan tövbe idüp (4) ve devābda ve ālet-i ḥarbde ʿizzet olup ḫalḳ-ı ʿālem silāḥşōrluġa ve tīrendāzlıġa (5) ziyāde māʾil ola ve oġrılar ve ḥarāmīler ṭutulup ḳatl olunmasına. Terbīʿ-i Mirrīḫ bā Müşterī (6) delālet ider ki sādāt ve ḳażżāt ve ehl-i silāḥ arasında fitne ve fesād olup (7) ulu kimesneler erāzil ve evbāşa ġażab idüp eşrārda āfet ola ve ṣāliḥ ve ʿābid (8) kimesnelerde issi ḫastelikler

[580] Derkenar: ʿUṭārid bā Zuḫal
[581] Metinde: خلايقد
[582] Derkenar: Mirrīḫ bā Müşterī

ve mizāc-ı ekābirde ḥiddet olmasına. Teşlīş-i Mirrīḫ bā (9) Müşterī delālet ider ki vüzerā ve ümerā arasında meveddet ehl-i silāḥda ḳuvvet (10) ve bu ṭāʾife ululardan nevāziş ve iltifāt görüp ḥākimlerde emr-i maʿrūf nehy-i münkere (11) meyl ve raġbet ve şer ü şūr ḳalḳup yaramaz işlüler tövbeye geleler. Muḳābele-i Mirrīḫ (12) bā Müşterī delālet ider. Ulular birbirisine ḳaṣd idüp vüzerā ile ümerā arasında (13) nifāḳ ve ḫuṣūmet ve beglerde ḫastelik ve aġniyādan māl ṭaleb olunup nāsda ḳorḳu (14) ve şerr ü şūr ve ḳan dökmekden ıżṭırāblarına. Tesdīs-i Şems bā Müşterī[583] delālet ider ki (15) begler ve pādişāhlar ḥālinde ḳuvvet ve ʿulemā ile ve ehl-i maʿārif ile aralarında iltifātlarına (16) ve ḫalāyıḳda inṣāf ve ekābiriñ māllarında keşret olup ḫayrāta raġbetlerine. Terbīʿ-i (17) Şems bā Müşterī delālet ider ki ḳāżīler ve imāmlar arasında ḫuṣūmet olup (18) ulular bu ṭāʾifeye raġbet ideler ve ʿulemā arasında dīn ü meẕheb içün mübāḥaşe (19) ve mücādele olmasına. Teşlīş-i Şems bā Müşterī delālet ider ki pādişāhlar arasında (20) ṣulḥ ve ṣalāḥ olup vüzerā ve eşrāfıñ izdiyād-ı cāh u mertebelerine ve bay ve devletlü (21) -lerde sürūr ve neşāṭ mülūkda ʿadl ve inṣāf ve ẓulm ve cevrde noḳṣān ola. (22) *[584] Altun ve gümiş çoḳ olup bolluḳ ve ucuzluḳ ola ve vaḳtinde hevāda ziyāde (23) ısıcaḳ olmasına. Muḳābele-i Şems bā Müşterī delālet ider. Vüzerā ve ʿulemāda endūh (24) ve ḫayret olup aġniyādan māl ṭaleb oluna ve eṭʿimede ḳıllet ve narḫlarda tefāvüt (25) ve hevāda ısıcaḳ olmasına. Tesdīs-i Zühre bā Müşterī[585] delālet ider ki ʿulemā ve eşrāfda (26) şādī ve neşāṭ ve nāsda emn ü emān ve ucuzluḳ olup ḫalāyıḳda tendürüsti (27) ve aralarında ṣulḥ ola. Terbīʿ-i Zühre bā Müşterī delālet ider ki işler bağlanup ʿavratlarda (48a/1) yaramaz işlere meyl ve töhmet ve ḥuḳūḳ-ı şerʿī ṭaleb olunup ḫarīr ve ḳumāş ucuz ve

[583] Derkenar: Şems bā Müşterī
[584] Bir önceki satırdaki "ola" ifadesi tekrar yazılmış.
[585] Derkenar: Zühre bā Müşterī

hevāda (2) nemnākī ve bārāndegi olmasına. Teşlīş-i Zühre bā Müşterī delālet ider ki vüzerāda ve eşrāfda (3) saʿādet ululardа ḳuvvet ḫastalar ṣıḥḥat ve şifā bulup işler ilerü gelüp ziynetlü nikāḥlar (4) çoḳ ola. Ve fitneler sākin olup ḫavātīn ve ehl-i ṭarabda ḫürremī ve neşāṭ ola. Ve eyü ḫaberler (5) gelüp ʿulemāda ve fuḳahāda ʿizzet ve saʿādet olmasına. Muḳābele-i Zühre bā Müşterī delālet (6) ider ki er ile ʿavrat arasında ḫuṣūmet ve fısḳ u fücūrda keşret ehl-i (7) ṣalāḥ bednām olup ḫalāyıḳda ġam ve endūh ve ḫıyānetler ẓāhir olup fāsıḳlardan ehl-i (8) taḳvā ve ʿulemā rencīde olmalarına. Tesdīs-i ʿUṭārid bā Müşterī[586] delālet ider ki kātibler ve ʿummāl (9) ve mültezimlerde revnaḳ bāzārlarda ve ehl-i sūḳda feraḥ ve sürūr ve vüzerā ve ekābirden (10) bu ṭāʾifeye nevāziş ve iltifāt olmasına. Ve ḫalāyıḳ ʿulūm-ı ʿālīyeye meyl ve raġbet ideler ve eyü (11) ḫaberler gelüp muʿtedil yiller esmesine. Terbīʿ-i ʿUṭārid bā Müşterī delālet ider ki ʿulemā ile (12) vüzerā arasında mücādele ehl-i bāzārda ḫuṣūmet ve mekr ve tezvīr ve şedīd yiller (13) olmasına. Teşlīş-i ʿUṭārid bā Müşterī delālet ider ki küttāb ve ʿummālde ḳuvvet-ḥāl ʿulemāda (14) ve fużalāda revnaḳ ve bu ṭāʾife arasında cemʿiyyet ḫalāyıḳda ṭoġrılıḳ ve diyānet (15) küttābda ve bāzirgānlarda[587] saʿādet küçük oġlancıḳlarda ṣıḥḥat ve selāmet ve vaḳtinde (16) yiller ve yaġmurlar olmasına. Muḳābele-i ʿUṭārid bā Müşterī delālet ider ki ʿulemā ve fuḳahā arasında (17) mücādele ve ḫuṣūmet olup dīn ü meẕheb içün nizāʿlar olup nā-ḥaḳ fetā (18) -vālar virile ve ḫalāyıḳ arasında ṭoġrılıḳ olmayup tüccār ve ehl-i bāzarda cenk (19) ve ʿadāvet ehl-i ṣanāyiʿde ġam ve endūh ve oġlancıḳlarda ḫastelik ve muḫālif yiller olmasına. (20) Tesdīs-i Şems bā Mirrīḫ[588] delālet ider ki beglerde ve ehl-i silāḥda ḳuvvet-ḥāl ve cāh ve mertebeleri (21) ziyāde olup mülūk

[586] Derkenar: ʿUṭārid bā Müşterī
[587] Metinde: باذكانلرده
[588] Derkenar: Şems bā Mirrīḫ

ve ekābiriñ mizāclarında ḥiddet ve ḥarāret ve ālet-i ḥarbde ve devābda (22) ʿizzet ve bahāları ḳıymetde olmasına. Terbīʿ-i Şems bā Mirrīḫ delālet ider ki begler ile ekābir arasında (23) ḫuṣūmet olup müfsidlerde ḥayret ḳaṣṣāblarda āfet ve ḫalāyıḳda ḳaṣd ve ġammaz (24) ve mekr ve ḥīle çoḳ olmasına. Teṯlīṯ-i Şems bā Mirrīḫ delālet ider ki begler ve pādişāhlardan (25) ehl-i silāḥ iltifāt ve nevāziş bulup neşāṭ ve sürūrlarına ve bāzārlarda (26) revāc ve vaḳti ise hevāda ḥarāret ola. Muḳābele-i Şems bā Mirrīḫ delālet ider ki mülūk (27) ve ümerā arasında fitne ve ḥarb ve ḳatl ve ḫāricīler ḥareket idüp niçe maʿmūr yirler ḫarāb (48b/1) olup ḫalāyıḳ ẓulm ve sitemden rencīde olalar. Ve ulu kimesneler helāk olup ekābirde (2) ḫastalıḳ ve ḳalp aḳçeler kesilüp oġrılar ve ḥarāmīler ġalebe idüp āḫir giriftār olmalarına. (3) Tesdīs-i Zühre bā Mirrīḫ[589] delālet ider ki er ile ʿavrat arasında muvāfaḳat olup ḳolaylıḳ (4) ile ṭoġuralar. Ve etlerde ve baʿżı eṭʿimede ḳıllet ve çoḳ nikāḥlar ola. Ve hevāda bulanıḳlıḳ (5) ve yaġmurlar olmasına. Terbīʿ-i Zühre bā Mirrīḫ delālet ider ki ʿavratlarda sürūr ve neşāṭ (6) ve revnaḳ ve baʿżılarında ḫastalıḳ ve ṭalaḳ aġrısı vāḳiʿ ola ve ʿavratlarıñ ṭoġurmasında (7) güçlük ola ve erler ile aralarında mekr ve ḥīle çoḳ ola. Ve baʿżıları vaḳitsiz (8) oġlanlarıñ ṭoġuralar ve zinā çoḳ olup fāsıḳlar ve zānīler giriftār ve rüsvāy (9) olalar. Ve raġbetsiz nikāḥlar olup żararlu yiller esüp hevāda ẓulmet ve raʿd (10) ve berḳ ve ziyāde yaġmurlar olmasına. Teṯlīṯ-i Zühre bā Mirrīḫ delālet ider ki ezvāc (11) arasında yaʿnī er ile ʿavrat arasında muvāfaḳat ve dōstluḳ ve dügünler çoḳ (12) olup ālet-i ḥarb ve ḥayvānāt ve devābda ʿizzet ve maḥbūslarda ḫalāṣ ve yollarda (13) emn ü emān ve ẓulm ve fitnede noḳṣān ve ehl-i şerr ü fesād ellerin çeküp hevāda bārendegi (14) olmasına. Muḳābele-i Zühre bā Mirrīḫ delālet ider ki ʿavratlarıñ ḥāli yaramaz olup fısḳ (15) u fücūr ẓuhūr idüp ḥʷāce-i serāyānıñ ḫāllerinde żaʿaf hevāda fesād ve

[589] Derkenar: Zühre bā Mirrīḫ

taġayyür (16) ve nemnākī ve ibrīşīm ve penbede kesād ve ehl-i İslāmıñ iʿtikādlarında süstlük (17) olmasına. Tesdīs-i ʿUṭārid bā Mirrīḫ[590] delālet ider ki ḥīlekārlar ve oġrılar cürʾet (18) idüp ālet-i ḥarbde revāc ve ʿizzet ve ʿāmillerde ḳuvvet olmasına. Terbīʿ-i ʿUṭārid (19) bā Mirrīḫ delālet ider ki oġlancıḳlarda ḫastelik olup oġrılar ṭutılup ḳatl (20) olunalar. Ve bāzirgānlar ve ehl-i bāzārda nekbet ve ḳullarda ve ḫidmetkārlarda temerrüdlük ve kātiblerde (21) ve ʿulemālarda żaʿaf-ḥāl ve ġam ve endūh olmasına. Teṣlīṣ-i ʿUṭārid bā Mirrīḫ delālet (22) ider ki ümerā ve erbāb-ı dīvān ve ehl-i silāḥ arasında muḥabbet ve ehl-i ṣanāyiʿde (23) ve erbāb-ı ḥarfde revnaḳ ve bāzārlarda revāc ve bāzirgānlarda selāmet-ḥāl (24) ve kārbānlar gelüp ḍarbḫānelerde revnaḳ fużalāda fısḳ u fücūr ve tünd yiller (25) olmasına. Muḳābele-i ʿUṭārid bā Mirrīḫ delālet ider ki ʿulemā ile ehl-i dīvān arasında (26) mücādele ve ʿasākiriñ erbāb-ı ṣanāyiʿe cevr ve sitemlerine ve bāzirgānlar muʿāmelelerinde (27) żarar ve endūh ve ḥayretlerine ve ulular arasında ḳaṣd ve ġadr ve mekr ve ḫıyānet (49a/1) çoḳ olup ḳallāblarda keṣret ve ʿāmme-i nāsda endūh ve ġuṣṣa ve muḫālif yiller ve (2) hevāda ḥarāret ve raʿd ve berḳ olmasına. Tesdīs-i Ḳamer bā Zuḫal[591] delālet ider ki (3) er ile ʿavrat ve baba ile oġul arasında ittifāḳ ululard revnaḳ misāfirler (4) gelüp hevāda taġayyür olmasına. Terbīʿ-i Ḳamer bā Zuḫal delālet ider ʿavām arasında cenk (5) ve ḫuṣūmet ve ġam ve ġuṣṣa ḥammāmcılarda ve ehl-i ṣaḥrāda miḥnet olmasına. Teṣlīṣ-i Ḳamer (6) bā Zuḫal delālet ider ḳocalarda ve köylülerde revnaḳ ḫalāyıḳda ṣulḥ ve ṣalāḥ er ile (7) ʿavrat arasında yaramazlıḳ olmasına. Muḳābele-i Ḳamer bā Zuḫal delālet ider ki misāfirlerde (8) renc ve meşaḳḳat baba ile oġulda ḫuṣūmet oġlancıḳlarda ve ḫātūnlarda ḫastalıḳ

[590] Derkenar: ʿUṭārid bā Mirrīḫ
[591] Derkenar: Ḳamer bā Zuḫal

(9) vaḳti ise yaġmurlar olmasına. Tesdīs-i Ḳamer bā Müşterī[592] delālet ider ki merdümde (10) ṣıḥḥat ve selāmet ᶜavratlarda ᶜiffet ululardan ḥācetler ilerü gelüp bāzārlarda (11) revnaḳ olmasına. Terbīᶜ-i Ḳamer bā Müşterī delālet ider ki ulularda alçaḳ kimesnelere ḥiddet (12) ve ᶜavāmü'n-nās ḥāli ḫoş ola. Er ile ᶜavrat arasında ḫuṣūmet olmasına. (13) Teṣlīṣ-i Ḳamer bā Müşterī delālet ider ki ᶜavāmda emānet ve diyānet ve ṭāᶜāt ve ḫayrāt (14) çoḳ olup deryā misāfirlerinde selāmet ve her nesnede ucuzluḳ ḫastalar ṣıḥḥat (15) ve selāmet ve yaġmurlar olmasına. Muḳābele-i Ḳamer bā Müşterī delālet ider ᶜulemā ve ḳāżīler (16) ve imāmlar ve ᶜavāmü'n-nās şerᶜī[593] daᶜvālar çoḳ olup māldār ve ekābirlerde ġam ve endūh misāfirlerde (17) ve alçaḳlarda zaḥmet hevāda küdūret olmasına. Tesdīs bā Mirrīḫ[594] delālet ider ki ᶜavāmü'n-nās (18) arasında sipāhile dōstluḳ nāsda fısḳ u fücūra meyl ve oḳ atmaġa ziyāde raġbet olmasına. (19) Terbīᶜ-i Ḳamer bā Mirrīḫ delālet ider mizāclarda ḥarāret ve ḥiddet olup ḫalāyıḳ arasında ḫuṣūmet (20) ve nizāᶜ ve yalan sözler ve oġrılıḳ ve ḫıyānet olmasına. Teṣlīṣ-i Ḳamer bā Mirrīḫ delālet ider ki sipāh (21) ḥareket idüp randalar ve ᶜayyārlar ḥareket idüp ḫalḳ ṣulḥ ve ṣalāḥa meyl ideler ve ḫalāyıḳ (22) eski ᶜahdlerin yeñi idüp hevāda küdūret olmasına. Muḳābele-i Ḳamer bā Mirrīḫ delālet ider (23) ᶜavām ehl-i silāḥ arasında cenk ve cidāl leşkerler ḥareket idüp bu ṭāᵓifeye ḳaṣd (24) ideler ve oġlancıḳlarda ve gebe ḫātūnlarda ḫastelik yollarda yaramazlıḳ ve āfet hevā taġayyür (25) olmasına. Tesdīs-i Ḳamer bā Şems[595] delālet ider ki ulular ile ᶜavratlar arasında dōstluḳ (26) pādişāh ḳapusunda ḫalḳ çoḳ ḳapucılarda cemᶜiyyet olmasına. Terbīᶜ-i Ḳamer bā Şems delālet (27) ider ki pādişāh muḳarreblerinden ḫalāyıḳda ġam ve endūh ulular arasında ḫuṣūmet

[592] Derkenar: Ḳamer bā Müşterī
[593] Metinde: سرعی
[594] Derkenar: Ḳamer bā Mirrīḫ
[595] Derkenar: Ḳamer bā Şems

mühim işler (49b/1) gerü ḳalup hevāda taġayyür olmasına. Teslīs-i Ḳamer bā Şems delālet ider ki ululardan (2) ḥācetler ḥāṣıl olup ekābir arasında dōstluḳ cümle ḫalḳa teraḥḥumlarına daḫı (3) begler ve ḥākimler reʿāyāya ʿināyet ve merḥamet itmelerine. Muḳābele-i Ḳamer bā Şems delālet ider ki (4) ulular arasında ʿinād ve muḫālefet ve ʿāmme-i ḫalḳa ḫuṣūmetlerine ʿavāmü'n-nās ḥabs (5) olunup dīvānda daʿvālar diñlenüp hevāda taġayyür olmasına. Tesdīs-i Ḳamer bā Zühre[596] (6) delālet ider ki erbāb-ı dīvān ḳuvvetde olup ḫalāyıḳ arasında beyʿ ü şirā çoḳ olup (7) narḫlarıñ ucuz olmasına ve hevānıñ iʿtidāline. Terbīʿ-i Ḳamer bā Zühre delālet ider ki (8) ʿavratlarıñ ve muṭribleriñ yaramaz ḥāllerine. Teslīs-i Ḳamer bā Zühre delālet ider ki ḫalḳ arasında (9) feraḥ ve sürūr olup ʿavāmıñ neşāṭına ve eyü ḫaberler vuḳūʿ bulup hevāleriñ eylügine (10) ve narḫlarda tefāvüt olmasına. Muḳābele-i Ḳamer bā Zühre[597] delālet ider ki ḫalḳ arasında muḫālefet (11) olup ʿavām ile ʿulemā birbirler[ine][598] ḳaṣd ve yaramaz ḥāller ẓuhūr itmesine. Tesdīs-i (12) Ḳamer bā ʿUṭārid[599] delālet ider ki tüccārıñ ḥāli mutavassıṭ olup küttābıñ feraḥ ve sürūr (13) olmasına ve narḫlarıñ ucuz olmasına ve erācīf ve yalan ḫaberler şüyūʿuna ve riyāḥ-ı ṭayyibeniñ (14) esmesine. Terbīʿ-i Ḳamer bā ʿUṭārid delālet ider ki mülūk ile ʿasker mābeyninde muḫālefet olup (15) tüccārıñ ḫavf ve ḫaşyetlerine ve vüzerānıñ ve küttābıñ aḥvāli mutavassıṭ olup yalan ḫaberler (16) şāyiʿ olmasına. Teslīs-i Ḳamer bā ʿUṭārid delālet ider ki tüccārıñ feraḥ ve sürūrlarına (17) daḫı ehl-i sūḳuñ ve küttābıñ ve ehl-i ḳalemiñ ḫoş üzere olmalarına ve icbār-ı (18) sāde vuḳūʿuna ve hevāda ẓulmet ve yaġmurlar yaġmasına. Muḳābele-i Ḳamer bā ʿUṭārid (19) delālet ider ki vüzerānıñ ve erbāb-ı ḳalemiñ feraḥ ve sürūrlarına ve narḫlar ucuz olup (20)

[596] Derkenar: Ḳamer bā Zühre
[597] Metinde: ذره
[598] Metinde: بربرلر
[599] Derkenar: Ḳamer bā ʿUṭārid

tüccārıñ ḥüsn-ḥāllerine ve bārid yiller esüp devābıñ fesādına ve hevā müteġayyir olup ġubār (21) vāḳiᶜ olmasına. Allāhü āᶜlem. Faṣl fī delālātü'l-burūc ᶜale'l-bilād.[600] Maᶜlūm ola ki (22) bilāddan her belde bir burca delālet ider. Pes vāḳiᶜ olan ḳırānāt ve ittiṣālāt-ı (23) kevākib ḳanġı burcda vāḳiᶜ oldı ise görile ve ḥavādiṯāt-ı ᶜālemden delāleti (24) ne ise ol burca mensūb olan bilādda ekṯer ḥükmi ẓuhūr ider. Aña göre aḥkām (25) daḫı istiḫrāc olunup ḥükm olunur. Pes imdi Ḥamel burcuna mensūb olan bilādlar (26) ᶜIrāḳ ve Fārs ve Āzerbaycān ve Bilādü'l-Ferenc ve Filisṭīn ve Belḳā fi'ş-Şām ve Ṭūs (27) ve Nişābūr ve Ḫᵛārẕem[601] ve Semerḳand ve Kābil ve Bürcān ve Anṭākiyyedir. Ṯevr (50a/1) burcuna mensūb olan bilād Işfahān ve Ḳıbrıs ve Ṣıġār Cezāyir (2) Rūm ve İskenderiyye ve Hemedān ve Ekrād ve Cibāl ve Ḳosṭanṭīniyye ve Rāy (3) ve ᶜUmmān ve Herāt ve Ferġāna ve Sicistān ve nevāḥī-i Ṭarsūs ve Ġazze (4) ve Kerḫ ve Ḥilvān ve Ḳaysāriyyedir. Cevzā burcuna mensūb olan bilād (5) Cīlān Deylem Cürcān Ṭaberistān Ermeniyye Ṭrāblūs Mıṣr Būyān[602] (6) Burḳa Tikrīt Ḥarrān Erdebīl Ḫumṣ Cend Sābūrdur. Sereṭān burcuna (7) mensūb olan bilād Beytü'l-Muḳaddes Belḫ Afrīḳiyye Bilād-ı Berber Ḫorāsān (8) Türk Baḥreyn Ermeniyyetü'ṣ-ṣuġrādur. Esed burcuna mensūb olan (9) bilād Dımaşḳ ᶜAsḳalān Rehā Medāīn Nişebīn Ermeniyyetü'd-dāḫil (10) Bābü'l-ebvāb ve burc-ı Ḥamele mensūb olan bilād cümle Urūmiyye[603] ve Ṣaḳaliyye (11) Anṭākiyye Malāṭya Ṭūs Dicle Tedmur Deylem Kirmāndır. Sünbüle burcuna (12) mensūb olan bilād memālik-i Ḥabeşe baᶜżı bilād-ı Şām ve Mūṣul (13) Ṣanᶜā-ı Yemen Seraḫs Şāş Kūfe baᶜżı bilād-ı Afrīḳiyye Ṣuġūr Keşker (14) baᶜżı bilād-ı Fārs Tebrīz Sūs Ṭanca Ḳurṭuba ve cezīre-i Ḥażarādır. (15) Mīzān burcuna mensūb olan bilād arż-ı Necārī

[600] Derkenar: Delālātü'l-burūc ᶜale'l-bilād
[601] Metinde: خواردم
[602] Metinde: بويان
[603] Metinde: رورميه

baʿżı bilād-ı Ḥabeş (16) Kirmān Sicistān Tibbet[?][604] Ṭalḳān Belḫ Cend Sābūr Ṭarsūs ʿAmmuriye (17) Şamşāṭ Baʿalbek Bilādü'r-Rūm Ṣaʿīd Mıṣr Kābil Necāristān nevāḥī-i Maġrib (18) Kerḫ ve ʿĀne Bābü'l-Ebvābdır. ʿAḳreb burcuna mensūb olan bilād Arż-ı (19) Ḥicāz baʿżı Yemen Barḳa Āmed Reyy Medīne Deylem Nihāvend Ṭrāblūs (20) Ḥaleb Dımaşḳ Tedmur Nehrevān Başra Mūṣul Baḥreyn ʿUmmān ve cümle bilād-ı (21) Sereṭāndır. Ḳavs burcuna mensūb olan bilād baʿżı bilād-ı Endülüs ve bilād-ı (22) Şimāliyye Baġdād Iṣfahān Cibāl Ḥabeşe Hind Dīnever Cürcān Burḳa (23) Ḳuhistān Berberü'l-Maġrib bilādü'r-Rūs Istaḫar Sincār Ṣaydā (24) baʿżı bilād-ı Ṣaḳaliyye ve cümle bilād-ı Ḥameldir. Cedy burcuna mensūb olan (25) bilād Sūs el-Aḳṣā Sind Hind bilād-ı Kirmān Baḥreyn ʿUmmān (26) Herāt Ṭaberistāñ Ḳaysāriyye Mehrān Ṣayan-ı şarḳī Arż-ı Rūm (27) Ahvāzü'l-Ġūrdur. Delv burcuna mensūb olan bilād Ferġāna (50b/1) Şāş Berzaʿa Āmed Malāṭya Kirmān Sevād Kūfe ẓahr-ı Ḥicāz (2) baʿżı bilād-ı Fārs Necid baʿżı Ḫorāsān Şirket-i fi'ş-Şām[?][605] Cezīre (3) ve cümle bilād-ı Cevzādır. Ḥūt burcuna mensūb olan bilād (4) Ṭaberistān Şimāl[606] Cürcān Şirket-i fi'r-Rūm[?][607] İskenderiyye Mıṣır[608] (5) Cendālī[?][609] nevaḥī-i Kürd Aḫlāṭ Baḥreyn Vāsiṭ Başra Semerḳand (6) Buḫārā Merve Cezīre Ḳaysāriyye Şamşāṭ ve cümle bilād-ı Sereṭāndır. Temmet. (7) Faṣl fī maʿrifet-i derecetü'ş-Şems min felekü'l-burūc bi't-taḳrīb.[610] Bu faṣıl (8) felekü'l-burūcdan taḳrīben derece-i Şems ne burcdadır ve ḳaçıncı derecesinde (9) -dir bilmeniñ beyānındadır. Ṭarīḳi budur ki Rūmī aylarında her

[604] Metinde: تبّت
[605] Metinde: شركت فى الشام
[606] Kendisinden önceki ve sonraki kelimelerden belirgin biçimde ayrı yazıldığı için tamlama yapısında okunmamıştır.
[607] Metinde: شركت فى الرّوم
[608] Metinde: مصير
[609] Metinde: جندالى
[610] Derkenar: Şuhūr-ı Rūmiyye Āzer[31] Nīsān[30] Māyıs[31] Ḥazīrān[30] Temmūz[31] Aġustōs[31] Eylül[30] Teşrīn-i Evvel[31] Teşrīn-i ṣānī[30] Kānūn-ı Evvel[31] Kānūn-ı ṣānī[31] Şubāṭ[29]

ḳanġısında isek (10) māh-ı āzerden ibtidā idüp olduġuñ güne gelince ᶜaded idüp ḳaç gün (11) olursa cümlesinden on gün ṭarḥ eyleyüp bāḳī ḳalan āᶜdādı (12) cümleden ibtidā idüp her burca otuzar ᶜaded viresiñ. Ḳanda nihāyet[611] (13) bulursa Şems ol burcda ve ol derecededir. Meşelā. Kānūn-ı ṣānīniñ (14) yigirminci gün Şems ḳanġı burcda ve ḳaçıncı derecesindedir bilmek murād (15) eyledik. Māh-ı āzeriñ ibtidāsından ᶜaded eyledik. Kānūn-ı ṣānīniñ yigirminci (16) gününe dek üç yüz yigirmi altı ᶜaded bulundı. On ᶜadedini ṭarḥ eyledik. (17) Üç yüz on altı ᶜaded bāḳī ḳaldı. Pes Ḥamelden ibtidā idüp her burca (18) otuzar ᶜaded taḳsīm idüp virdik yaᶜnī Ḥamel[30] Ṣevr[30] Cevzā[30] Sereṭān[30] (19) Esed[30] Sünbüle[30] Mīzān[31] ᶜAḳreb[31] Ḳavs[31] Cedy[31] on burca üç yüz (20) dört ᶜaded ider. Bāḳī ḳalanı Delve virdik. Tenbīh. Maᶜlūm ola ki bir āᶜdād (21) taḳsīm olunduḳda Ḥamelden Mīzāna gelince otuzar ve Mīzāndan nihāyetine varınca (22) otuz birer ᶜaded virilür ġaflet olunmaya. Pes imdi üç yüz dört (23) ᶜaded taḳsīm olunduḳda on iki ᶜaded bāḳī ḳaldı. Bunı daḫı Delve taḳsīm (24) idüp her derecesine birer ᶜaded virdik. Pes ᶜaded Delviñ on dördünci (25) derecesinde nihāyet bulup derece-i Şems bu oldı. Taḳvīm-i Ḳamer taḳrīben. Ḳamer (26) [612] ḳanġı burcdadır bilmek murād olunsa ṭarīḳi budur ki māh-ı ᶜArabiyyeniñ ḳaç güni geçmiş (27) ise maᶜlūm idinüp baᶜde evvel geçen eyyāmı tażᶜīf idesin. Ḥāṣılına (51a/1) beş ᶜaded dāᵓimā ziyāde idesin ve mecmūᶜı ne miḳdār olursa Şems (2) olduġı burcdan ibtidā idüp her burca beş ᶜaded taḳsīm idüp ᶜaded (3) ḳanġı burcda nihāyet bulursa Ḳamer andadır. Meşelā. Şems Delv burcunuñ (4) on ikinci derecesinde iken Ḳamer ne burcdadır bilmek isterüz ḥālen māh (5) Cemāziyel-evveliniñ yigirmi yedinci güni tażᶜīf eyledik elli (6) dört oldu. Bu cümleye beş ᶜaded ziyāde eyledik elli ṭoḳuz oldı. (7) Şems Delvdedir.

[611] Metinde: بهايت

[612] Bir önceki satırın sonundaki "Ḳamer" kelimesi tekrar yazılmış.

Pes bu elli ṭoḳuz ʿadediñ beş ʿadedini Delve[5] Ḥūta[5] (8) Ḥamele[5] Ş̱evre[5] Cevzāya[5] Sereṭāna[5] Esede[5] Sünbüleye[5] Mīzāna[5] ʿAḳrebe[5] (9) Ḳavsa[5] virdik. On bir burca elli beş ʿaded virdik. Dört ʿaded (10) bāḳī ḳaldı. Pes Ḳamer dört ʿaded ile Cedydedir didük.

27+27=54+5=59-55=04 İḫrāc ve taʿrīf

(11) Taḳvīm-i Zuḥal Taḳrīben.[613] Zuḥal ḳanġı burcdadır bilmek dileseñ ṭarīḳi budur kim tārīḫ-i (12) hicreti otuzar otuzar ṭarḥ idüp otuz yā otuzdan nāḳış (13) ḳalanı Ḥamelden ibtidā idüp her burca ikişer buçuḳ ʿaded taḳsīm eyle. ʿAded (14) ḳanġı burcda nihāyet bulursa Zuḥal ol burcdadır. Ammā burcuñ ḳaçıncı derece (15) -sindedir bilmek dileseñ ṭarīḳi oldur ki iki buçuḳ yā iki buçuḳdan nāḳış ḳalan (16) āʿdādı şühūr farż idüp yaʿnī her ʿadedi on iki ay ʿaded eyleyesiñ. (17) Eger şühūr on ikiden zāʾid gelürse on iki ay ṭarḥ idüp bāḳīsi (18) ondan nāḳış ise olduġı burcuñ evāyilindendir yaʿnī vech-i evvelindedür. Eger (19) ondan yigirmiye degin ise vech-i s̱ānīdedür. Eger yigirmiden otuza dek ise (20) vech-i s̱āliṣdedir. Meṣelā. Biñ yüz otuz sekiz tārīḫinde Zuḥal ḳanġı burcdadır (21) bilmek murād eyledik sinīn-i hicriyyeyi otuzar otuzar ṭarḥ eyledük bāḳī yigirmi sekiz (22) ʿaded ḳaldı. Pes Ḥamelden ibtidā idüp her burca ikişer buçuḳ ʿaded taḳsīm (23) eyledik. Ḥamel[2,5] Ş̱evre[2,5] Cevzāya[2,5] Sereṭāna[2,5] Esede[2,5] Sünbüleye[2,5] Mīzāna[2,5] ʿAḳrebe[2,5] (24) Ḳavsa[2,5] Cedyye[2,5] Delve[2,5] on bir burca yigirmi yedi buçuḳ ʿaded gitdi. (51b/1) nıṣf aded bāḳī ḳaldı. Bu nıṣf ʿadedi daḫı Ḥūta virüp (2) şühūr eyledük bir ʿaded on iki ay ḥesābıyla nıṣf ʿadede altı ay (3) diriz. Ondan nāḳışdır. Pes vech-i evvelde yaʿnī Ḥūtuñ onına varmamışdır. (4) Henüz altıncı derecesinde imiş didük.

1138:30=27

Bāḳī: 28-27,5= 0,5 Derece-i Ḥūt

[613] Derkenar: Burūcātdur: Ḥamel[1] Mirrīḫ Ş̱evr[2] Zühre Cevzā[3] ʿUṭārid Sereṭān[4] Ḳamer Esed[5] Şems Sünbüle[6] ʿUṭārid Mīzān[7] Zühre ʿAḳreb[8] Mirrīḫ Ḳavs[9] Müşterī Cedy[10] Zuḥal Delv[11] Ẕeneb-i Zuḥal Ḥūt[12] Müşterī

(5) Taḳvīm-i Mirrīḫ Taḳrīben. Mirrīḫ ḳanġı burcdadır bilmek dileseñ ṭarīḳi budur ki (6) tārīḫ-i hicretiñ sinīn-i tāmmesini maʿlūm idinüp ve andan ṭoḳuz yüz ʿadedi (7) ṭarḥ itdikden-ṣoñra bāḳī ḳalanını şühūr basṭ idüp on sekizer on sekizer (8) ṭarḥ idüp on sekiz yā on sekizden nāḳış ne ḳalursa her ʿadedi otuzar (9) gün ʿadd idüp ḳaç otuz olursa Sünbüleden ibtidā idüp her burca (10) ḳırḳ beşer ʿaded taḳsīm idesin. ʿAded ḳanġı burcda nihāyet bulursa (11) Mirrīḫ ol burcdadır. Meṣelā. Biñ yüz otuz sekiz senesinde Mirrīḫ ne burcda (12) -dır bilmek isterüz. Bunuñ tāmmesi biñ yüz otuz yedidir. ṭoḳuz yüzini ṭarḥ (13) eyledik. İki-yüz otuz yedi ʿaded bāḳī ḳaldı. Bu bāḳī ḳalanı şühūr basṭ (14) eyledik yaʿnī iki-yüz otuz yedi ay farż idüp on sekize taḳsīm eyledik. (15) baʿdü'l-ḳısmete üç ʿaded bāḳī ḳaldı. Pes bu üç ʿadedi eyyām ḳıyās idüp (16) otuzar günden ṭoḳsan gün didük. Baʿde Sünbüleden ibtidā idüp her (17) burca ḳırḳ beşer ʿaded virdik yaʿnī Sünbüleye ḳırḳ beş Mīzāna ḳırḳ beş ʿaded (18) virdik. ṭoḳsan ʿaded tamām oldı. Pes Mirrīḫ Mīzān burcunı tamām idüp (19) henüz ʿAḳreb burcunuñ ibtidāsına taḥvīl eylemişdir didük. Birin Miṣāl.

1137-900=237 Tefrīḳ 237:18=13 [Bāḳī 3] [3x]30=90-45(Sünbüle)-45(Mīzān)=0 Tefrīḳ Taḳvīm-i Mirrīḫ ʿAḳreb evvelidir.

(20) Taḳvīm-i Müşterī Taḳrīben. Müşterī ḳanġı burcda (21) bilmesiniñ ṭarīḳi budur ki tārīḫ-i hicretiñ sinīn-i tāmmesiniñ ṭoḳuz yüzini[614] ṭarḥ idüp (22) bāḳī ḳalanına dāʾimā on ʿaded ziyāde idüp mecmūʿını on ikişer on ikişer (23) ṭarḥ idüp on iki yāḫūd on ikiden nāḳış ne ḳalursa Cedyden ibtidā (52a/1) idüp her burca birer ʿaded viresiñ. ʿAded müntehī olduġı burc (2) mevżiʿ-i Müşterī olur. Meṣelā. Biñ yüz otuz sekiz senesiniñ tāmmesi (3) biñ yüz otuz yedidir. Müşterī ne burcdadır bilmek isterüz. Biñ yüz otuz (4) yediniñ ṭokuz yüzini ṭarḥ eyledik. İki-yüz otuz yedi

[614] Metinde "ṭoḳuzını" yazmaktadır ancak metnin bağlamına göre "ṭoḳuz yüzini" olmalıdır.

bāḳī ḳaldı. Bunuñ üzerine (5) on ʿaded assı[?][615] ziyāde eyledik. İki yüz ḳırḳ yedi oldı. Mecmūʿını on (6) ikişer on ikişer ṭarḥ eyledik. Bāḳī yedi ʿaded ḳaldı. Cedy burcundan ibtidā (7) idüp her burca birer ʿaded virdik. Cedye Delve Ḥūta Ḥamele Ṣevre (8) Cevzāya Sereṭāna yedi burca birer ʿaded virdik. Sereṭānda tamām oldı. (9) Pes Müşterī Sereṭān burcunı tamām ḳaṭʿ eylemiş ḥālen Esed burcunuñ evveline taḥvīl (10) eylemişdir[616] didük. Birin miṣāl.

1137-900=237 Tefrīḳ 247:12=20 Bāḳī 7 Cedy[1] Delv[1] Ḥūt[1] Ḥamel[1] Ṣevr[1] Cevzā[1] Sereṭān[1] Taḳvīm-i Müşterī Esediñ evvelindedir.

(11) Taḳvīm-i Zühre Taḳrīben. Zühre ḳanġı burcdadır bilmesiniñ ṭarīḳi oldur ki (12) sinīn-i Ḳıpṭiyyeden[617] ibtidā-ı Tūtdan olduġuñ güne gelince ḳaç gün geçdi ise (13) üzerine altı ay ve yigirmi gün yaʿnī iki-yüz ʿaded ziyāde idüp mecmūʿını (14) Ḥamelden ibtidā idüp her burca otuzar ʿaded taḳsīm eyle ʿaded ḳanġı burca (15) nihāyet bulursa mevżiʿ-i Zühre ol olur. Tenbīh. Müctemiʿ olan āʿdād (16) on ikiden ziyāde olursa on iki ayı ṭarḥ idüp bāḳīsini her burca (17) otuz birer ʿaded taḳsīm idüp ʿamelini tekmīl eyle. Meṣelā. Şühūr-ı ḳıpṭiyyeden (18) māh-ı ṭūbeniñ yigirmi ikinci güni şehr-i tūtdan ibtidā idüp Tūt otuz Bābe (19) otuz Hatūr otuz Kehyek otuz Ṭūbe yigirmi iki mecmūʿı yüz ḳırḳ (20) iki ʿaded ider. Altı ay yigirmi gün ki iki yüz ʿadeddür. Ziyāde eyledik üç (21) yüz ḳırḳ iki oldı. Mecmūʿından Ḥamelden ibtidā idüp her burca otuzar (22) ʿaded gitdi. Bāḳī on iki ʿaded ḳaldı. Pes Zühre Ḥūt burcunda imişdir didük. (23) Birin miṣāl.

Tūt 30 Bābe 30 Hatūr 30 Kehyek 30 Ṭūbe 22 = 142

Yüz ḳırḳ ikiyi aldıḳ buraya.

---

[615] Metinde: اسّی

[616] Bu kelime metinde okunamaz haldedir, buradaki kelimenin "eylemişdir" olduğunu düşünüyoruz.

[617] Derkenar: Şühūr-ı ḳıpṭiyye: Tūt[30] Bābe[30] Hatūr[30] Kehyek[30] Ṭūbe[30] Imşīr[30] Bermuhāt[30] Berḥūde[30] Beşteş[30] Būne[30] Ebīb[30] Mısrī[30]

Assa[?][618] 142+200=342

Tefrīḳ 342-330=12

Ḥamel[1] Ṣevr[1] Cevzā[1] Sereṭān[1] Esed[1] Sünbüle[1] Mīzān[1] ʿAḳreb[1] Ḳavs[1] Cedy[1] Delv[1]

Taḳvīm-i Zühre Ḥūt burcundadır didük.

(52b/1) Taḳvīm-i ʿUṭārid Taḳrīben. ʿUṭārid ḳanġı burcdadır bilmesiniñ ṭarīḳi budur ki (2) sinīn-i ḳıpṭiyyeden ibtidā-ı tūtdan olduġuñ güne gelince ḳaç gün geçdi ise (3) üzerine altı ay on dört gün ki yüz ṭoḳsan dört gün ider ziyāde (4) idüp mecmūʿını Ḥamelden ibtidā idüp her burca otuzar ʿaded tevżīʿ idüp (5) ʿaded nihāyet bulduġı burc mevżiʿ-i ʿUṭārid olur. Tenbīh. Ammā müctemiʿ olan (6) āʿdād on ikiden yaʿnī on iki aydan ziyāde olursa on iki ayı ṭarḥ (7) idüp bāḳīsini her burca otuz birer ʿaded taḳsīm idüp ʿamelini tekmīl eyle. (8) Meṣelā. Şühūr-ı ḳıpṭiyyeden māh-ı Ṭūbeniñ yigirmi ikinci gününe gelince şehr-i Tūtdan ibtidā idüp (9) ʿadd eyledik yüz ḳırḳ iki ʿaded oldı. Altı ay ve on dört güni ki yüz ṭoḳsan (10) dört ʿadeddir ziyāde eyledik. Üç yüz otuz altı ʿaded oldı. Mecmūʿını Ḥamelden (11) ibtidā idüp her burca otuzar ʿaded taḳsīm eyledik. On bir burca üç yüz (12) otuz ʿaded gitdi. Bāḳī altı ʿaded ḳaldı. Pes ʿUṭārid Ḥūt burcundadır didük. Birin miṣāl.

Tūt30 Bābe30 Hatūr30 Kehyek30 Ṭūbe22 = Assa[?][619] 142+194 = Tefrīḳ 336-330 = 6

Ḥamel[1] Ṣevr[1] Cevzā[1] Sereṭān[1] Esed[1] Sünbüle[1] Mīzān[1] ʿAḳreb[1] Ḳavs[1] Cedy[1] Delv[1]

Taḳvīm-i ʿUṭārid Ḥūt burcundadır didük. (13) Bu faṣıl kevākib-i seyyāreniñ şerefleri beyānındadır. Şeref-i Şems Ḥamel (14) burcunuñ on ṭoḳuzıncı derecesine ḥulūl eyledikdedir. Ve şeref-i Ḳamer (15) Ṣevr burcunuñ üçünci derecesindedir. Ve şeref-i Zuḥal Mīzān burcunuñ (16)

[618] Metinde: اسّه
[619] Metinde: اسّه

yigirmi birinci derecesindedir. Ve şeref-i Müşterī Sereṭān burcunuñ (17) on beşinci derecesindedir. Ve şeref-i Zühre Ḥūt burcunuñ (18) yigirmi yedinci derecesindedir. Ve şeref-i Mirrīḫ Cedy burcunuñ (19) yigirmi sekizinci derecesindedir. Ve şeref-i ʿUṭārid Sünbüle burcunuñ (20) on beşinci derecesindedir. Ve bu kevākibiñ şerefleri olan burcları (53a/1) bütün şeref olur. Lakin evvelki dereceleri sāʾir derecelerden ḳavī (2) ve teʾsīrde serīʿ olur. Allāhü teʿalā āʿlem. Bu faṣıl kevākib-i seyyāreniñ saʿādet (3) ve nuḥūsetleri beyānındadır. Maʿlūm ola ki Zuḥal naḫs-ı ekberdir ve Mirrīḫ naḫs-ı (4) aṣġardır. Bunlarıñ ikisine naḫseyn dirler. Müşterī saʿd-ı ekberdir. (5) Zühre saʿd-ı aṣġardır. Ve bunlarıñ ikisine saʿdeyn dirler. Ve Şems ve Ḳamer (6) saʿdlardır. Ammā baʿżı vaḳitde[620] naḫs olurlar. Zīrā Şems tesdīs ve teslīṯ (7) naẓarında saʿd olur. Ammā muḳārene ve muḳābele ve terbīʿ naẓarlarında naḫs olur. (8) Ve Ḳamer daḫı buncalayındır. Ammā Ḳamer saʿd kevākib ile muḳārenede bulunsa saʿd olur. (9) Ve naḫs kevākib ile muḳārenede bulunsa naḫs olur. Ve bunlarıñ ikisine yaʿnī Şems ile (10) Ḳamere neyyireyn dirler. Şems neyyir-i āʿẓam ve Ḳamere neyyir-i aṣġar dirler. Ve Şems pādişāhdır. (11) ʿUṭārid kendi ṭabīʿatında saʿddır. Ammā her ḳanġı kevākibiñ naẓarında bulunsa (12) ol kevākibiñ mizācına döner. Meṯelā saʿd ile saʿd olur ve naḫs ile (13) naḫs olur. Bu faṣıl kevākib-i seyyāreniñ naẓarları beyānındadır. Maʿlūm (14) ola ki teslīṯ tamām saʿddır ve dōstdur. Tesdīs nıṣf saʿd ve nīm (15) dōstdur yaʿnī saʿādetde teslīṯden nāḳıṣdır. Ve muḳābele tamām naḫsdır (16) ve düşmāndır. Ve terbīʿ nıṣf naḫsdır ve nīm düşmendir yaʿnī nuḥūsetde (17) muḳābeleden nāḳıṣdır. Ve muḳārene saʿd kevākib ile saʿddır. Ve naḫs kevākib ile (18) naḫsdır. Bu faṣıl kevākib-i seyyāreniñ aḥvālleri beyānındadır. Aḥvāl-i (19) Müşterī kevākib ile ittiṣāl itse saʿādet irişdürür, ḫaṣṣaten teslīṯde. (20) Zīrā ki teslīṯ naẓarı saʿddır. Müşterī daḫı saʿddır. Pes bu naẓar

[620] Metinde: وقتد

mesʿūd (21) olur. Ammā terbīʿde ve muḳābelede ne saʿādet ve ne nuḥūset irişdürür. Zīrā (22) Müşterī saʿd-ı ekberdir. Ve terbīʿ ile muḳābele naẓarları naḥsdır. Pes imdi (23) saʿādetde ve nuḥūsetde berāber olurlar. Ammā tesdīsde ve saʿd kevākib ile (24) muḳārenede daḫı yaʿnī Zühre ʿUṭārid ve Ḳāmer ile muḳārin olsa mesʿūd (25) olur. Ve naḥs kevākib ile yaʿnī Mirrīḫ ve Zuḥal ve Şems ile daḫı muḳārin olsa (26) menḥūs olur. Aḥvāl-i Zuḥal kevākib ile ittiṣāl itse nuḥūset irişdürür, (27) ḫaṣṣaten muḳābelede. Zīrā Zuḥal naḥs-ı ekberdir. Muḳābele daḫı naḥsdır. Ve tamām düşmendir. (53b/1) Pes bunda teʾsīri cümleden ḳavī ve artıḳdır. Ammā tesdīsde veyāḫūd (2) teslīşde bulunsa ne saʿādet ve ne nuḥūset irişdürür. Zīrā Zuḥal naḥsdır. (3) Ve tesdīs ile teslīş naẓarları saʿddır. Pes[621] saʿādet ile nuḥūset berāber (4) olur. Teʾsīri olmaz. Aḥvāl-i Mirrīḫ kevākib ile ittiṣāl itse nuḥūset (5) irişdürür, ḫaṣṣaten terbīʿde. Zīrā terbīʿ tamām naḥsdır. Mirrīḫ daḫı naḥsdır. (6) Pes bu naẓarda menḥūs olur. Ammā teslīşde ve tesdīsde ne saʿādet ve ne (7) nuḥūset irişdürür. Zīrā Mirrīḫ naḥsdır ve bu ittiṣāl yaʿnī teslīş ve tesdīs (8) naẓarları saʿddır. Pes imdi saʿādetde ve nuḥūsetde berāber olur. Teʾsīr (9) olmaz. Aḥvāl-i Şems cemīʿ kevākib ile teslīşde ve tesdīsde saʿādet (10) irişdürür. Ammā Zuḥal ve Mirrīḫ ile terbīʿde ve muḳābelede nuḥūset irişdürür. (11) Ve Müşterī ile terbīʿde ve muḳābelede ne saʿādet ve ne nuḥūset irişdürür. (12) Bir daḫı maʿlūm ola ki Şemsiñ Zühre ve ʿUṭārid ile tesdīsi ve teslīşi (13) ve terbīʿi ve muḳābele ve muḳārenesi olmaz aṣlā. Ve Şems cümle kevākib ile (14) muḳārene naẓarında nuḥūset irişdürür. Aḥvāl-i Zühre kevākib ile ittiṣāl (15) itse saʿādet irişdürür, ḫaṣṣaten tesdīsde. Zīrā Zühre saʿddır. (16) Tesdīs naẓarı daḫı saʿddır.[622] Pes bu naẓarda mesʿūd olur. Ammā (17) terbīʿde ve muḳābelede ve muḳārinde ne saʿādet ve ne nuḥūset irişdürür.

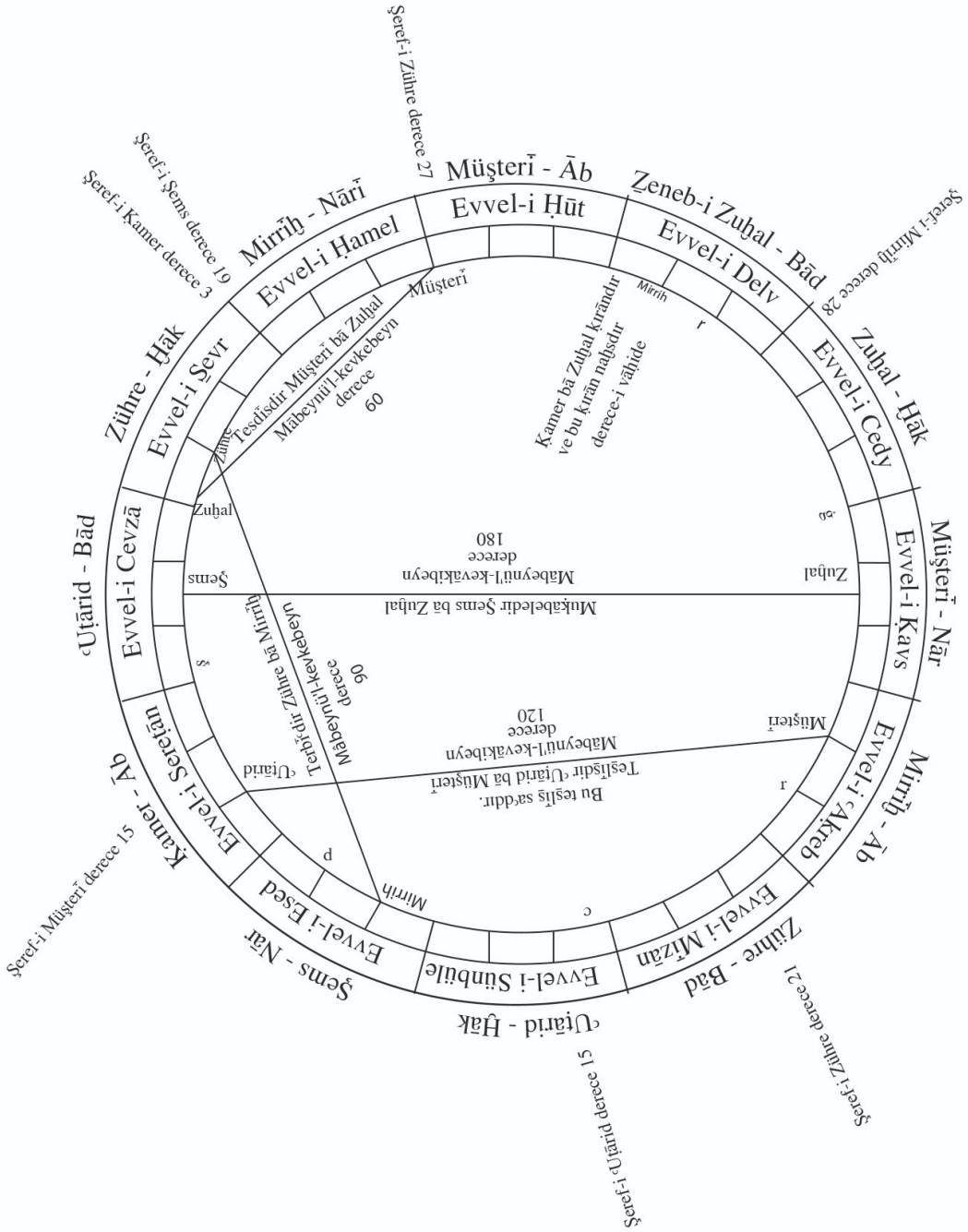
[621] Metinde: پش
[622] Metinde: سعدر

(18) Zīrā Zühre saʿddır. Ve bu ittiṣāl yaʿnī terbīʿ ve muḳābele ve muḳārinde naẓarları (19) naḥsdır. Pes imdi[623] saʿādet ve nuḥūsetde berāber olurlar. Teʾsīri[624] (20) olmaz. Ammā Şems ile tesdīsi ve teslīsi ve terbīʿi ve muḳābele ve muḳārenesi (21) olmaz aṣlā. Aḥvāl-i ʿUṭārid her ḳanġı kevākib ile ittiṣāl iderse (22) ol kevkebiñ mizācına tābiʿ olur yaʿnī naḥs kevkeb ile ittiṣāl iderse naḥs (23) olur. Saʿd kevkeb ile ittiṣāl iderse saʿd olur. Ve bunuñ daḫı (24) Şems ile teslīsi ve terbīʿi ve tesdīsi ve muḳābele ve muḳārenesi olmaz Zühre gibi. (25) Ammā bunuñ Zühre ile hemān ancaḳ muḳārene ile tesdīsi vardır. Ġayrı (26) naẓarları bulunmaz. Aḥvāl-i Ḳamer cümle kevkeb ile teslīside ve tesdīside saʿādet (27) irişdürür. Ammā Zuḥal ve Mirrīḫ ile terbīʿde ve muḳābelede nuḥūset irişdürür. (54a/1) Zühre ve Müşterī ile terbīʿde ve muḳābelede ne saʿādet ve ne nuḥūset (2) irişdürür. Ammā Zühre ve Müşterī ile ve ʿUṭārid ile muḳārenede saʿādet irişdürür. (3) Ve Zuḥal ve Mirrīḫ ve Şems ile muḳārenede nuḥūset irişdürür. Allāhü āʿlem. Temmet. (4) Faṣl der maʿrifet-i ittiṣālātü'l-kevākib bā yekdīger. Maʿlūm ola ki (5) kevākib-i seyyāreniñ birbiriyle ittiṣālleri beş vech üzeredir ki erbāb-ı (6) nücūm bunlara naẓar dirler. Pes[625] imdi naẓar-ı evvel ḳırāndır yaʿnī iki kevkeb bir burcda (7) ve bir derecede bulunsa aña muḳārene dirler. Meselā Ḳamer ve Zuḥal ikisi Ḥūt burcunda (8) bir derecede bulunsalar buña ḳırān-ı Ḳamer maʿa Zuḥal[626] dirler. Naẓar-ı sānī tesdīsdir (9) yaʿnī iki kevkeb mābeyninde altmış derece olsa aña tesdīs dirler. Meselā (10) Müşterī Ḥamel burcunuñ evvel derecesinde olsa ve Zuḥal Cevzā burcunuñ evvel (11) derecesinde olsa ki mābeynleri altmış derecedir buña tesdīs dirler. (12) Naẓar-ı sāliṣ terbīʿdir yaʿnī iki kevkeb mābeyninde ṭoḳsan derece olsa (13) aña terbīʿ dirler. Meselā Zühre Ṣevr

[623] Metinde: امدی
[624] Metinde: تاثیری
[625] Metinde: پش
[626] Derkenar: Maṭlāb Ḳırān-ı Ḳamer Maʿa Zuḥal

burcunuñ yigirminci derecesinde olsa (14) ve Mirrīḫ Esed burcunuñ yigirminci derecesinde bulunsa ki mābeynler ṭoḳsan (15) derecedir buña terbīʿ dirler. Naẓar-ı rābiʿ teṯlīṯdir yaʿnī iki kevkeb mābeyninde (16) yüz yigirmi derece olsa aña teṯlīṯ dirler. Meṯelā ʿUṭārid (17) Sereṭān burcunuñ yigirmi derecesinde olsa ve Müşterī ʿAḳreb (18) burcunuñ yigirmi derecesinde bulunsa ki mābeynleri yüz (19) yigirmi derecedir buñā teṯlīṯ dirler. Naẓar-ı ḫāmis muḳābeledir (20) yaʿnī iki kevkebiñ mābeyni yüz seksen derece olsa aña (21) muḳābele dirler. Meṯelā Şems Cevzānıñ on beşinci derecesinde (22) bulunsa ve Zuḫal daḫı Ḳavsıñ on beşinci derecesinde (23) bulunsa ki mābeynleri yüz seksen derecedir buña muḳābele dirler. (24) Bu fen bu dāireden maʿlūm olur. Naẓar oluna.

(54b)

Şekil 3.1 : Nazarları Gösteren Yıldız Haritası

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARIM
1. Türkiye Türkçesine Dil İçi Çeviri

(1b/1) Âlemin Yıllık Değişimi Hakkında Genel Hükümler

Rahmân ve rahîm olan Allah'ın adıyla.

Alemlerin rabbi olan Allah'a hamd ve Hz. Muhammed'e, onun ailesine ve eshabına, hepsine salat ve selam olsun. Gelelim konumuza, yıllık değişim[lerin] durumlarıyla ilgili hükümlerin ve astrolojinin kurallarının (5) yer aldığı [eserler] Arapça ve Farsça dillerinden bu kitapçık [için] tercüme edilip bu birkaç sayfa karalanmaya başlandı. Faydalanan yetenekli kimselerin [beni] hayırla anmalarını umut ederim. Başarı sadece Allah'tandır.

Bölüm. Her sene Güneşin Koç burcuna girdiği zamanın talihine[627] yıl talihi denildiği bilinsin ve her şehrin ufkunda aynı olmaz, çeşitlidir. Mesela Konstantiniyye ufkunda (10) talih Koç olsa Mekke, Yemen, Kürdistan ve Acem'de talih Boğa olur. Doğuya gittikçe talih farklılaşır. Mesela Hint ve Çin içlerinde İkizler ve Yengeç olur. Kural her iklimde hangi şehir büyük ve saltanat merkezi ise onun talihini çıkarıp ondan hüküm yazmalarıdır. (2a/1) Diğer şehirlerin talihini çıkarmak gerekli değildir. Çünkü Batlamyus *Erba¡a-i Makalât* adlı kitabında her ilkimde hangi şehir büyük ve saltanat merkezi ise etrafında olan şehirlerin durumu o büyük olan şehrin talihine bağlıdır kuralını anlatmıştır. Ba†lamyus büyük şehirleri (5) *ana şehirler* diye isimlendirir ve burada iklimden kasıt geleneksel iklimdir. Mesela Mısır iklimi, Rum iklimi, Acem iklimi dedikleri gibi, yani Mısır şehirleri, Rum şehirleri ve Acem şehirleri demektir. Yoksa meşhur *yedi iklim*

[627] Burada kullanılan "ṭāliʿ" kelimesi hem "talih, baht" hem de "yükselen/doğan (burç)" anlamımdadır. Kast edilen şey, o anda gökyüzünde doğan/yükselen burçtur. Aktarımın bütünlüğü adına "talih" anlamı kullanılacaktır.

kastedilmez. Mesela Konstantiniyye Müslüman memleketlerinde olan şehirlerin en büyüğü ve dünya üzerinde yaşanabilecek yerlerin dörtte birinin padişahının saltanat merkezi olduğu için etrafında olan (10) şehirlerin hükümlerinin Konstantiniyye talihinden alınması gerekir. Mısır ikliminde de Mısır şehrinin talihinden etrafında olan memleketlerin hükümleri çıkarılır. Yine Yemen'de San¡â şehrinin talihinden Yemen'deki bütün şehirlerin hükümleri alınır. Her milletin durumlarının her yılda nasıl olacağı[nın] o milletin dini hangi şehirden ortaya çıktıysa o şehirden ve o şehrin (15) talihinden belli olduğu bilinsin. Mesela İslam milleti Allahın yücelttiği Mekke şehrinden ortaya çıkmıştır. Şimdi her yıl yüce Ka¡be'nin talihinden İslam ehlinin durumlarına bakılması gerekir. Yahudi milletinin durumlarını Mısır'ın talihinden almak (2b/1) gerekir. Eğer bir mezhep veya bir bid¡at ortaya çıksa o mezhep ve o bid¡at üzere olan halkın durumlarını, o mezhep veya bid¡at hangi şehirden ortaya çıktıysa o şehrin talihinden görmek gerekir. Kızılbaş mezhebi Erdebil'den ortaya çıkmıştır. Şimdi Kızılbaş halkının (5) durumları Erdebil talihinden kontrol edilmelidir. İsyancılar ya da bir asi ortaya çıksa o isyancı[ların] veya o asi[nin] durumları [onun fitnesi] ilk hangi şehirden yükseldiyse o şehrin talihinden anlaşılır.

Şimdi bu kurallar anlaşıldıktan sonra yıl talihinden beş türlü hüküm çıkarıldığını bil.

İlk hüküm[de] halkın her sınıfının durumları ayrı ayrı düzenlenir. Mesela [önce] padişahın durumları (10) sonra vezir durumları sonra âlimlerin durumları sonra kumandanların ve askerin durumları sonra katipler ve mal idarecilerinin durumları sonra şeyhlerin durumları sonra köy ağalarının durumları sonra sıradan halkın ve esnafın durumları; her biri ayrı ayrı ayrıntılarıyla açıklanır.

İkinci hüküm[de] o yılda halkın sağlığı, hastalığı, ortaya çıkacak hastalıkların azlığı-çokluğu ve diğer ilgili konular anlatılır.

Üçüncü hüküm[de] o yılda halk(lar) arasında güvenlikten, savaş ve mücadeleden, yollarda (15) tehlikeden, kavga ve barıştan ne gerçekleşeceği ayrıntılarıyla açıklanır.

Dördüncü hüküm[de] o yılda mahsuller ve yeşermiş ekinlerin azlığı ve bolluğu, iyi ve kötü olması bakımından nasıl olacağı [ve] ucuzluk ve kıtlık durumları anlatılır.

Beşinci hüküm[de] o yılda yazın (3a/1) ve kışın; sıcaklık, soğuk, yel, yağmur, deprem, gök gürültüsü, şimşek ve diğer alametlerin durumları anlatılır.

Şimdi bunlar yazıldıktan sonra[628] yine her yılda yıldızların kırânında; mukâbeleleri ve terbîlerinden, teslîsleri ve tesdîslerinden, şeref, hubût, ric¡ât, istikâmet ve ihtirâkından her ne durum gerçekleşirse (5) onun hükümleri o ay içinde anlatılır. Sonra o yılda ay ve güneş tutulmasından ne ortaya çıkarsa onun da hükümleri hangi burçta güneş tutulması olduysa ve hangi gök cismi [tutulmanın] oluşturucusu ise ona göre anlatılır. Onun da etkisi [tutulmanın] gözlemlendiği yerlerde olur gözlemlenmediği yerlerde olmaz. Hangi burçta olduysa kötü etkisi o burca mensup olan şehirlerde olur. En iyisini Allah bilir.

Bölüm. İlk hüküm padişahların (10) durumlarını anlatır.[629] Padişahların durumları yıl talihinin onuncu hanesinden ve onuncu hanenin sahibi olan yıldızların durumlarından anlaşılır. (12) Değişim gündüz olursa Güneşin kuvveti ve zaafına göre hüküm verilir. Eğer

[628] Kenarda: Yıldızların bitişmeleri
[629] Kenarda: İlk hüküm padişahların halleri

değişim gece olursa Ay'ın kuvveti ve zaafına göre hüküm verilir. Fakat bu Güneş ve Ay'dan verilen hükmün genel hüküm [olduğu] da bilinsin. Memleketlerin (15) geneline yarar ama seçkin bir ülkenin padişahının durumları ve hükümleri onuncu evden ve onuncu evin sahibinden anlaşılır. Güzelce tespit etmek gerekir. Genel deliller ile seçkin kimselerin delilleri ayırt edilmelidir. Örneğin Konstantiniyye şehrinde yıllık (3b/1) değişimlerin talihi Koç olsa onuncu evi Oğlak burcu, sahibi Satürn olur. Şimdi o yılda padişahın durumları Oğlak burcundan ve Satürn'den; kuvvet, zaaf, saadet ve uğursuzluk[lar]ına göre çıkarılır. Genel kural onuncu ev burcu[nu] padişahın talihi farz edip diğer hanelerinin hükümlerini doğum talihi (5) gibi çıkarmalarıdır.

Bir örnek: Mesela Kostantiniyyede yıl talihi Koç olsa böyle olurdu.

Boğa İkizler	Koç	Balık Kova
Yengeç		Oğlak
Aslan Başak	Terazi	Yay Akrep

Tablo 4.1 : Zayiçe-1 (Aktarım)

Burada padişah hanesi onuncu evdir [yani] Oğlak'tır. Hemen bir zayiçe şekli çizip Oğlak burcunu [da] talih yerine yazıp sonrasında burçları yazsınlar ve yıldızları yerli yerine yazıp hükümlerini doğum talihi gibi (10) çıkarsınlar. Bu usule göre [hazırlanmış] zayiçe şekli budur.

Kova / Balık	Oğlak	Yay / Akrep
Koç		Terazi
Boğa / İkizler	Yengeç	Başak / Aslan

Tablo 4.2 : Zayiçe-2 (Aktarım)

Yani padişah talihi Oğlak, vezirler ve yardımcılar hanesi Kova oldu. Akraba ve seyahat hanesi Balık oldu. İkamet, devlet, taşınmaz mallar ve memleket hanesi Koç oldu. Evlat hanesi, elçi ve haber hanesi Boğa (15) oldu. Köle, cariye ve hastalık hanesi İkizler oldu. Eş ve evlilik hanesi Yengeç oldu. Ölüm, korku ve felaket hanesi Aslan oldu. Sefer, cihat ve gaza hanesi Başak oldu. Hükümet, saltanat ve karar verme (4a/1) hanesi Terazi oldu. Dostlar ve umut hanesi Akrep oldu. Düşmanlar, talihsizlik ve hakirlik hanesi Yay oldu. Şimdi hakirlik hanesi Yay oldu. Şimdi doğum talihi gibi bunun da hükümlerini çıkarmak gerekir. Mesela Oğlak padişah talihi farz edilirse, sahibi [olan] Satürn Oğlak içinde bulunsa padişahın kuvvetine ve sıhhatine ve verdiği kararların (5) doğru olmasına [delalet eder]. Eğer Satürn ikincide yani Kova burcunda bulunsa mal ve hazine çokluğuna ve yardımcı [devlet adamlarının] kuvvetine ve mal edinme ve hazine çoğaltma konusunda çok çabalamalarına [delalet eder]. Eğer Satürn üçüncü [olan] Balık'ta bulunursa yakın mekanlara genelde deniz yolunda gemiyle seyahatlerinin çok gerçekleşmesine [delalet eder]. Çünkü su burcu olduğu için böyle [olması] gerekir. Eğer Satürn dördüncüde bulunsa kendi ülkesinden (10) ayrılmayıp halkın genelinin ahvaliyle ilgilenmesine [delalet eder]. Eğer Satürn beşincide bulunursa o yıl yiyip içme ve gezip dolaşma ile günleri geçirip zevk, huzur ve mutluluk içinde olmalarına [delalet eder]. Bazen çocuklarının olmasına,

büyük toplantılar ve ziyafetler olmasına ve bu sebeple çok elçi gelmesine de delalet eder. Eğer Satürn altıncıda bulunursa bazen alçak kimselerin hareketlerinden ve köle taifesinin dikbaşlılarından gam ve sıkıntı (15) çekmelerine ve eğer Satürn altıncıda olup râci¡ veya muhterik bulunursa padişahın ruh halinde çok zayıflık olmasına ve soğuk hastalıklarından bir bakıma keyifsizleşmelerine [delalet eder]. Eğer Satürn yedincide bulunursa evlilik ve nikah ile çok ilgilenmelerine ve kadınlara fazlaca meyl etmelerine delalet eder. (4b/1) Eğer Satürn sekizincide bulunursa o yıl korku ve kaygıya düşmelerine, eğer Satürn bu durumda muhterik olup o yıl Güneş tutulursa da çok korkunç şeylere delalet eder. Eğer Satürn dokuzuncuda bulunursa o yıl gaza ve sefer işleriyle meşgul olmalarına ve eğer Merkür veya Ay, Satürnle birlikte bulunmuş olursa belki kendileri[nin] de saadetle [sefere] katılmalarına (5) [delalet eder]. Eğer Satürn onuncuda bulunursa o yıl devlet idaresi, devletler arası ilişkiler ve memleket idaresi ile ilgilenip bazı şehirleri fethetmelerine ve yönetimlerinin bütün alemde geçerli olmasına [delalet eder]. Eğer Satürn on birincide bulunursa o yıl her ne amaçları ve istekleri varsa Allahü Tealanın yardımıyla gerçekleşip çok sayıda büyük beyler[in] ve ülke sahipleri[nin] boyun eğerek (10) dostluk etmelerine delalet eder. Eğer Satürn on ikincide bulunursa o yıl düşmandan çok zorluklar ve korkular çekilmesine, her taraftan düşmanlar ve asilerin gelmesine, o yıl asla bir iş[in] tamamlanmamasına delalet eder. İşte Satürn'ün talih göstergesi olduğu örnek budur. Hangi yıldız talih göstergesi olursa [olsun] hüküm yine aşağı yukarı böyle [verilir].

Bir başka örnek: Yıl talihi Yengeç olsa onuncu evi (15) yani padişah hanesi Koç olur. Şimdi yine bir zayiçe çizip Koç'u talih kabul edip Mars'a talih göstergesi diyip hangi hanede bulunuyorsa Satürn'e verdiğimiz hükmü ona da aşağı yukarı aynı şekilde veririz.

Mesela Mars Koç'ta yani talih içinde bulunursa padişahın (5a/1) kuvvetine ve sıhhatine ve verdiği kararların doğru olmasına [delalet eder]. Eğer Mars ikincide yani Boğa'da bulunursa mal ve hazine çokluğuna, yardımcı [devlet adamlarının] kuvvetine, mal edinme ve hazine konusunda çok çabalamalarına [delalet eder]. Diğer hanelerde de hangi hanede bulunursa hüküm aşağı yukarı Satürn'deki gibidir. İşte (5) bu talih göstergesi olan yıldız talihin kaçıncı hanesinde bulunursa hükmü nasıldır anlatıldı. Fakat talih göstergesinin dışındaki diğer yıldızlara da bakmak gerektiği bilinsin. Her biri talihin kaçıncı hanesinde bulunursa onların da ayrıca hükümleri vardır. Şimdi anlatılır.

Mesela Satürn talih göstergesi olmadığı halde[630] talihte bulunsa padişahın (10) gamına ve mal konusunda darlığına, bazı kimselere zulüm ve insafsızlık göstererek halkın her kesimini kırmasına [delalet eder]. Eğer Satürn ikincide bulunursa harcamalar çok olup geçim sıkıntısı çekilmesine, birçok zarar ve ziyanlar olmasına, vezirlerin ve askerlerin hali[nin] kaygı ve hakirlik içinde olmasına [delalet eder]. Eğer Satürn üçüncüde bulunursa akraba[larında] ve kardeşlerinde uğursuzluk [olmasına], ayrıca çok şeyler[in] ortaya çıkmasına [delalet eder]. Eğer (15) Satürn dördüncüde bulunursa ülke ve memleket içinde zulüm ve kargaşalar olup bazı yerlerin harap olmasına, bazı memleketlerde haramiler ve hırsızların evlere baskın yapıp yağmalamasına; bu yüzden memleketin düzensizliği sebebiyle kaygılanmalarına delalettir. (5b/1) Eğer Satürn beşincide bulunursa evlatlarına uğursuzluk eriştiği için kederlenmelerine, bazı endişe verici haberler ve korkutucu sözler işitip kaygılanmalarına [delalet eder]. Eğer Satürn altıncıda bulunursa aşağılık ve alçak kimselerin muhalefeti ve dik başlı beyleri nedeniyle düşüncelere dalmasına, nezle[nin yarattığı] balgam (5) ve soğuk hastalıklarından biri sebebiyle birkaç gün rahatsızlanmalarına [delalet eder]. Eğer Satürn yedincide bulunursa o

[630] Kenarda: Satürn'ün talihte olmayıp diğer hanelerde olması

yıl eski düşmanlardan bazılarının saldırmasına, eş ve kadın yüzünden kaygılanmalarına [delalet eder]. Eğer Satürn sekizincide bulunursa o yılda talihsizlik ve korku vardır. Eğer güneş ve ay tutulması gibi bazı deliller de olursa [bu], hükm[ün] güçlü olmasına [delalet eder]. Eğer Satürn dokuzuncuda bulunursa uzun [ve] uzak seferler [yapma] (10) düşüncesine kapılıp seyahat etmelerine [delalet eder]. Eğer bazı delil[ler] de olursa sefere çıkmalarına [delalet eder]. Eğer Satürn onuncuda bulunursa halkın, yönetici ve idarecilerden zulüm ve haksızlık görmesine ve başkente şikayetçilerin çok gelmesine [delalet eder]. Eğer Satürn on birincide bulunursa ümit ettikleri şeylerde gecikme olmasına ve yakın dost kabul ettikleri kimselerden bazılarına zarar gelmesine [delalet eder]. Eğer Satürn on ikincide bulunursa (15) düşmanların çokluğuna ve o düşmanların saldırılarından sıkıntıya düşüp gamlanıp kaygılanmalarına delalet eder.

Ama Jüpiter talih göstergesi olmadığı halde[631] talih içinde bulunursa beden sağlığına, mutlu olup (6a/1) adalet ve doğruluk içinde hareket etmelerine, talihlerinde her yönden kuvvvet olup her gün başka türlü hayrın ortaya çıkmasına [delalet eder]. Eğer Jüpiter ikincide bulunursa asker kumandanlarının durumları güçlü olup gittikleri yerde fetihler yapmalarına, dört bir yandan hazineler toplanıp malın çokluğuna, kıtlık ve geçim sıkıntısı yaşanmasına [delalet eder]. Eğer Jüpiter (5) üçüncüde bulunursa yakın yerlere ve türbelere yolculukları çok gerçekleşip hayır ve sadakaya rağbet etmelerine [delalet eder]. Eğer Jüpiter dördüncüde bulunursa bazı mescidler ve medreselerin inşa edilmesine başlamaya veya bunların tamiriyle ilgili eylemlere başlamalarına, dört bir yana adaletnameler gönderip zulüm ve haksızlıkların ortadan kaldırılması için çok çabalamalarına [delalet eder]. Eğer Jüpiter beşincide bulunursa evlatları (10) doğup eğlenceler yapılmasına, barış ve huzur için katına elçilerin gelip dört bir yandan

[631] Kenarda: Jüpiter'in talih içinde olması

hayırlı haberler[in] işitilmesine ve hoşa giden güzel şey[ler] ve armağan[lar] ile birçok hediyelerin gelmesine delalet eder. Eğer Jüpiter altıncıda bulunursa kötü işler yapan birçok insan insafa gelip kötülük ve fitneden vazgeçtiklerinden ötürü memnun olmalarına, hizmetkarlarına ve yakınlarına iyilikler yapmalarına [delalet eder]. Eğer Jüpiter yedincide bulunursa (15) o yıl bazı yerlerde asiler ve isyancılar ortaya çıkıp Hak yolunda görünüp birçok zararlı işler yapmalarına [ancak] sonunda foyaları meydana çıkıp felakete uğramalarına belki yakalanıp cezalandırılmalarına [delalet eder]. Eğer Jüpiter sekizincide bulunursa bu yılda mal ve miras tarzı paraların (6b/1) çok elde edilip toplanmasına, asla korku ve tehlike ortaya çıkmayıp yılın huzurla geçmesine [delalet eder]. Eğer Jüpiter dokuzuncuda bulunursa o yıl kuvvetli gazalar ve kutlu seferler hazırlanmasıyla meşgul olup muhtemelen bizzat sefere çıkmalarına [delalet eder]. Eğer Güneş ile birlikte bulunursa (5) hacıların halleri ve Haremeyn-i Şerµfeyn hususunda birçok hayırlı işlerin yapılmasına, [böylelikle] yücelik ve saadetlerinin güçlenmesine [delalet eder]. Eğer Jüpiter onuncu hanede bulunursa yöneticiler ve kumandanlar adil davranıp memleketlerde zulüm ve haksızlığın azdan az olmasına, yüksek mevkilerde bulunanlardan ve âyânlardan bazılarına lütuflarda bulunup [daha] yüksek mertebelere ulaştırmalarına [delalet eder]. Eğer Jüpiter on birincide bulunursa çevresinde ve güneyinde (10) bulunan hükümdarlar ve beyler[in] bağlılık mektupları gönderip kulluklarını sunmalarına, bütün istek ve amaçlar kolaylıkla elde edilip mutlu olmalarına [delalet eder]. Eğer Jüpiter on ikincide bulunursa bazı düşmanların düşmanlıktan vazgeçip barış istemelerine ve bazı düşman ülkelerinden ganimetler alınıp düşmanın durumunun zayıf olmasına delalet eder. En iyisini Allah bilir.

(15) Ama Mars talih göstergesi olmadığı halde[632] talih içinde bulunursa yüce karakterlerinde hiddet ve gazap çok olup bazı ulu [kişi]lere zararlarının dokunmasına, bazı düşman ve kafirlerin davranışlarından çok öfkelenip gaza ve sefer (7a/1) için hızlıca padişah fermanı çıkarılmasına, silah, ateşli silah ve cephane hazırlanmasıyla alakalı işlerle ilgilenilip savaş ve sefer konusuyla yoğun biçimde meşgul olmalarına [delalet eder]. Eğer Mars ikincide bulunursa o yıl devlet malına hainler tarafından hırsızlık yapılıp [bu işi] gizleyen defterler ve kağıtlar hazırlanmasına ve bunlardan (5) bazılarının idam edilip ibret [alma] sebebi yapılmalarına, kumandanlar ve askerler savaş ve sefere istekli olup alçaklar ve rezillerin çarşılarda ve pazarlarda rezillikler yapmalarına ve böyle anlamsız yerlere harcamalar yapılıp o işlerden asla hayır görülmemesine [delalet eder]. Eğer Mars üçüncüde bulunursa avlanmak için yakın yerlere yolculukların çok gerçekleşmesine ve akrabalarından bazılarına (10) belki zararlarının dokunmasına [delalet eder]. Eğer Mars dördüncüde bulunursa bazı silah deposu, cephane ve tersanelerin tamirine ferman buyurmalarına, bazı memleketlere maden işleriyle ilgili hükümler göndermelerine, bazı memleketlerde zulüm ve eziyet edenlerin haklarından gelinmesi için emirler vermelerine [delalet eder]. Eğer Mars beşincide bulunursa evlatlarından bazılarının safra ve ateşten şikayet edip (15) kederli [bir] ruh haline [bürünmelerine], savaş ve katliam haberleri ve fetih ve zafer müjdelerinin çok gelmesine, bu yıl gelen elçiler oldukça azarlanıp bazıları[ndan] belki zarar görülmesine [delalet eder]. Eğer Mars altıncıda bulunursa o yılda humma (7b/1) ve hararetten ruh hallerinde birkaç gün keyifsizlik ortaya çıkmasına, kul taifesinin bir kısmında dikbaşlılık ortaya çıkmasına, hizmetkarlar ve yakın kimselerden bazılarına zararlarının dokunmasına [delalet eder]. Eğer Mars yedincide bulunursa bazı memleketlerde haramiler ve hırsızlar ortaya çıkıp halkın mallarını yağmalamalarına, bu yüzden kederlenmelerine,

[632] Kenarda: Mars'ın talih içinde olması

(5) eş ve kadınlarla aralarında anlaşmazlıklar olup birçok işitilmemiş sözlerin ortaya çıkmasına [ve] bu yüzden ıztırap çekmelerine [delalet eder]. Eğer Mars sekizincide bulunursa bedenlerine ateşten veya demirden bir iz kalmasına veya zehirli bir hayvandan da birçok tehlikelerin yaşanmasına [delalet eder]. Eğer Mars dokuzuncuda bulunursa sefer ve gaza için yerlerinden hareket etmelerine fakat o seferde zorluklar ve sıkıntılar çekilmesine ve her işte acele edilip (10) birçok işte pişman olunmasına [delalet eder]. Eğer Mars onuncuda bulunursa devlet yönetimine çok hırslanıp bozgunluk çıkaranlara ceza vermesine ve bozgunluk ehline kesinlikle merhamet etmeyip idama yollamalarına, yine yücelikleri, sertlikleri, güçleri ve yiğitlikleri çok olup halka çok dost görünmelerine [delalet eder]. Eğer Mars on birincide bulunursa barış ve dostluk içinde olan bazı beylerden bozgunculuk ve anlaşmayı bozma gibi (15) eylemlerin işitilmesine ve bunlardan ele geçirilenlerin bir kısmının öldürülmesine ve her istekte elde etme ve kolaylık gerçekleşmesine [delalet eder]. Eğer Mars on ikincide bulunursa bir büyük düşmanın yakalanıp hapsedilmesine fakat öncesinde düşmandan birçok korkular (8a/1) çekilip korkunç işler ortaya çıkmasına delalettir. En iyisini Allah bilir.

Ama Güneş talih göstergesi olmadığı halde[633] talihte bulunursa talihleri kuvvetli olup mutluluk ve yüceliklerinin çokluğuna ve süs ve şöhrete meyl edip bezenmiş ve kıymetli taşlara rağbet etmelerine [delalet eder]. Eğer Güneş ikincide (5) bulunursa mal çok toplanıp hazinelerin zenginliğine, kumandan ve asker çok düzenleme ve süsleme ile ilgilenip yüceliklerinin tamamlanmasına [delalet eder]. Eğer Güneş üçüncüde bulunursa akrabalarına iyilik yapmalarına ve gezip dolaşma amacıyla büyük köşklere ve güzel bahçelere seyahatleri gerçekleşip çok memnun olmalarına [delalet eder]. Eğer Güneş dördüncüde bulunursa başkentte (10) sabit ve kendinden emin olup başkent dışına az seyahat

[633] Kenarda: Güneş'in talih içinde olması

etmelerine, uzak yerlere sefer ve seyahat gerçekleşmemesine ve bazı büyük köşkler ve şahane meskenlerin tamiriyle ilgilenip genellikle iyileştirme, tamir ve yenileme ile meşgul olmalarına, büyük memleketlere şöhretli yöneticiler atayıp şöhretli askerler ile büyük beyleri sınırları koruma[ları] için görevlendirip çok (15) uyarı ve hatırlatma yapmalarına [delalet eder]. Eğer Güneş beşincide bulunursa bu yılda kuvvetli ve yetenekli evlatları doğup çok büyük mutluluklar olmasına ve dört bir yanda olan beylerden [bazılarının] ve bazı büyük beyzadelerden birisinin huzuruna gelip [ona] bağlılıklarını sunmalarına [delalet eder]. (8b/1) Eğer Güneş altıncıda bulunursa kullarından bazı düşük rütbeli kimseleri büyük rütbelere getirmelerine, hizmetkar ve yakınların[ın] son derece meşhur ve gösterişli olmalarına ve [onların] bazılarına iyilikler yapmalarına [delalet eder]. Eğer Güneş yedincide bulunursa Doğu ülkelerinden birisi; galiba Kızılbaştan düşmanlık görülmesine ve o taraflarda karışıklıklar (5) olduğundan ötürü düşüncelere dalmalarına [delalet eder]. Eğer Güneş sekizincide bulunursa hiçbir işte düzen ve güzellik olmayıp gereksiz yere zahmetler çekilmesine ve birçok tehlikenin atlatılmasına [delalet eder]. Eğer Güneş dokuzuncuda bulunursa sefer ve yola mutlulukla çıkıp kutlu gazalar düzenlenmesiyle ilgilenmelerine [delalet eder]. Eğer Güneş onuncuda bulunursa saltanat ve yönetimde çok şöhret kazanıp adaletlerinin (10) herkesçe duyulmasına ve yetenekli ve şöhretli yöneticileri çevredeki şehirlere göndermelerine [delalet eder]. Eğer Güneş on birincide bulunursa bir büyük hükümdar dost olup barış ve huzur sağlanıp anlaşmalar yapılmasına, istek ve arzuları gerçekleşip yücelik ve merhametlerinin günden güne artmasına [delalet eder]. Eğer Güneş on ikincide bulunursa bir büyük düşmanın belirmesine ve o düşmandan epey zahmetlerin (15) çekilmesine [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Ama Venüs talih göstergesi olmadığı halde[634] talih içinde bulunsa o yıl yiyip içmeyle çok ilgilenip büyük toplantılar ve düğünler yapmalarına, zevk ve neşeye meyl edip süs ve süslemeyle meşgul olmalarına (9a/1) ve vakit öldürmeye rağbet edip çalıp söylemekten çok keyif almalarına [delalet eder]. Eğer Venüs ikincide bulunursa lezzetli yemeklere sulu meyvelere çok meyl edip yeni çıkan yemeklere ve içeceklere rağbet etmelerine, elbise ve mücevhere meyl edip süsleme hazırlamayla meşgul olmalarına, mallar, hazineler, cevherler ve madenler (5) kısmı[nın] çok elde edilip hazineye girmesine [delalet eder]. Eğer Venüs üçüncüde bulunursa akraba ve yakınlarına iyilikler yapıp büyük hanedan kadınlarından bazılarının mertebelerini yüceltmelerine ve istek [ve] arzularının gerçekleşmesine [delalet eder]. Eğer Venüs dördüncüde bulunursa şehirleri süsleme için emir verip büyük mutluluklar olmasına ve halkın her tabakasının rahatlık ve mutluluğa ve vakit öldürmeye meyl etmesine (10) ve büyük gezinti yerlerini mutlulukla şereflendirmelerine [delalet eder]. Eğer Venüs beşincide bulunursa ay [gibi] güzel yüzlü birçok evlatları dünyaya gelip birçok şenlikler ve eğlenceler[in] yapılmasına, şöhretli elçiler birçok hediyeler, armağanlar ve içten yazılmış bağlılık ve dostluk mektupları ile gelip büyük beylerin bağlılıklarını perçinlemelerine [delalet eder]. Eğer Venüs altıncıda bulunursa hizmetkarlar ve cariyeler kısmından (15) bazılarına hediyeler [verilmesine] ve iltifatlar edilip mertebelerinin yüceltilmesine, tatlı yiyecekler ve sulu meyvelerin çok tüketilmesine belki ruh hallerine çok az keder olup yine [o kederin] çabuk yok olmasına [delalet eder]. Eğer Venüs yedincinde bulunursa (9b/1) yeniden evlenme istekleri çok olup kadınlara fazla meyl edip sevmelerine [delalet eder]. Eğer Venüs sekizincide bulunursa rahatsızlık çekmemek için bazı zıt yiyeceklerden uzak durmalıdırlar. Venüs bu hanede illetli ürünler ile karışık yemeklere ve içeceklere delalet eder. Uzak durmak lazımdır. Eğer Venüs dokuzuncuda (5)

[634] Kenarda: Venüs'ün talih içinde olması

bulunursa düşünce ve hazırlıkları gezip dolaşma ve av gezintileri için olup kumandanlar ve İslam asker[ler]ine gösterişli törenler, süsleme[ler] ve düzenlemeler hazırlatmalarına [delalet eder]. Eğer Venüs onuncuda bulunursa süslü ve gösterişli mevkilerde yönetimsel değişiklikler yapıp yakınlarından bazılarına hediye etmelerine ve ileri gelen kişilerden bazılarını yüksek memuriyetlere getirmelerine, büyük yöneticilerin birbirlerine ziyafetler (10) verip dostluklarını sunmalarına, halkın her tabakasının sevgi ve iltifatlarından çok ferahlayıp sevinmelerine [delalet eder]. Eğer Venüs on birincide bulunursa kadınlardan bazılarına çok sevgi beslemelerine ve istek ve arzularını hayırla elde etmelerine [delalet eder]. Eğer Venüs on ikincide bulunursa bazı düşman memleket[ler]inden bazı ünlü kadınlar esir alınıp [onların] saraya kabul edilmelerine [delalet eder]. (15) Birçok ganimet ve taşınmaz mallar ele geçirilip Allah'ın yardımıyla çok çeşitli fetihler gerçekleşir.

Ama Merkür talih göstergesi olmadığı halde[635] talih içinde bulunsa yazı yazmaya ve hoşa giden kitaplara meyl edip tarih ve (10a/1) hadis dinlemeye istekli olmalarına ve her türlü ilimden zevk alıp eğitim-öğretim ehline itibar etmelerine, ince fikirler [ortaya koyup] ve derin tedbirler alıp devlet ve saltanatın düzeni için birçok hayırlı işler hazırlamalarına [delalet eder]. Eğer Merkür ikincide bulunursa bazı hazine ve mal (5) hesabıyla ilgilenip bazı kimse[lerin] denetlenmesi ve incelenmesine emretmelerine ve katipler ve yöneticilerden bazılarına yüksek mertebeler bahşetmelerine [delalet eder]. Eğer Merkür üçüncüde bulunursa akraba ve yakınlarından istek mektupları çok gelip istek ve arzularını gerçekleştirmelerine, yakın yerlerde özellikle şeyhlerin ve ulemaların çevrelerinde gizlice bulunmalarına ve halkın her tabakasının sözlerini (10) incelemekle ilgilenmelerine [delalet eder]. Eğer Merkür dördüncüde bulunursa bazı medreseleri, ilim ve

[635] Kenarda: Merkür'ün talih içinde olması

hüner öğrenilen yerleri bayındır hale getirmelerine, bazı bahçe ve mesireleri[n] tamir[i] ve yenilenmesi için ferman etmelerine [delalet eder]. Eğer Merkür beşincide bulunursa o yıl mektupların ve emirlerin dört bir yana çok gönderilmesine ve her taraftan kağıtların, mektupların ve envai (15) çeşit haberler[in] gelmesine, akıllı ve aklı başında evlatları dünyaya gelip çok keyiflenmelerine [delalet eder]. Eğer Merkür altıncıda bulunursa ilim adamlarından ve hekimlerden bazılarının mertebelerini yükseltmelerine, ferahlatıcı macunlar ve içeceklerin tüketilmesinden (10b/1) çok güç kazanma[larına] ve yararlar görmelerine ve bazen, başarılmış önlemlerden oldukça mutlu olmalarına [delalet eder]. Eğer Merkür yedincide bulunursa kadınlar ve tüysüz gençlerin gönül eğlendirici olanlarından bazılarına çok iyilikler yapmalarına ve hikmetli zevk ve eğlenceden keyif almalarına (5) [delalet eder]. Eğer Merkür sekizincide bulunursa vakıf mallarının hesabıyla ilgili ve miras malı[nın] tahsiline ait bazı konularda önlem almalarına ve düşünmelerine, her işin sonu[nun nasıl olacağı] düşüncesiyle bazen mutlu bazen sıkıntılı olmalarına [delalet eder]. Eğer Merkür dokuzuncuda bulunursa seyahat çok yapılıp belki bizzat gaza ve cihada gitmelerine, her (10) konuda fikir alışverişlerinin ve kararlarının doğru olmasına [delalet eder]. Eğer Merkür onuncuda bulunursa devlet idaresinde çok isabetli [kararlar] verip zihinlerinin açıklığı son derece temiz olup birçok hayırlı şeyleri yasa haline getirmelerine, adalet ve şöhretleri[nin] civarlarındaki bilginlerce duyulmasına, divan üyeleri ve ulemadan bazıları çok yakın olup çeşitli iyiliklerine ulaşmalarına (15) [delalet eder]. Eğer Merkür on birincide bulunursa vezirler ve mal idarecilerinden bazıları ile gizlice sır[lar söylenip], uyarı[lar] ve hatırlatmalar gerçekleşip son derece sadakatle hareket etmelerine [delalet eder]. Eğer Merkür on ikincide bulunursa Merküre (11a/1) mensup olan bazılarının suçları ortaya çıkıp haps[edilmelerine] ve küçük düşürülmelerine ferman vermelerine [delalet eder]. Kafirlerin düşmanlıkları konusunda karışık haberler işitilir, bu yüzden biraz canları sıkılır.

Ama Ay talih göstergesi olmadığı halde[636] talih içinde bulunursa devlet ve saltanat[larının] güçlü olmasına ve talih kuvvetine, seyahate (5) meyl etmelerine özellikle deniz üstünde gemi ile gezmelerine, akarsular[ın] kenarında yiyip içmeye çok rağbet etmelerine, bazı yerlere haberciler gönderip doğru haber alınmasıyla çok meşgul olup ilgilenmelerine, büyük gemiler yaptırıp muazzam şöhretli donanmalar hazırlanmasına emretmelerine, perişan [olmuş] kafirlerden her yönden intikam almaya ciddi biçimde çaba sarf etmelerine, bazı büyük (10) sular[ı] getirip hayrat ile ilgilenmelerine, bazı köprü, kemer ve suyla ilgili binalar[ın inşa edilmesine] emretmelerine [delalet eder]. Eğer Ay ikincide bulunsa mal ve hazine çok toplanıp halkın her tabakasına iyiliklerde bulunmalarına [delalet eder]. Eğer Ay üçüncüde bulunursa deniz üstünde gemiyle seyahatleri çok gerçekleşip genellikle uzak bahçelere ve sulu gezinti yerlerine ve meyvesi çok [olan] bostanlara tesadüf etmelerine, akrabadan bazı büyük (15) olan sultanlara iyilikleri[nin] gerçekleşmesine [delalet eder]. Eğer Ay dördüncüde bulunsa halk ve halkın alt tabakası arasın[da] adalet ve idareleri görülüp halk ve halkın vergi ve haraç vermeyen müslüman ve kılıç ehli kısımları[nın] mesut halde olmalarına, ülkeleri[nin] kötülüklerden uzak ve düşmanların (11b/1) saldırılarından korunmuş olmasına [delalet eder]. Eğer Ay beşincide bulunursa padişahın huzuruna vezir makamında bir kimsenin, büyük bir beyin elçiliği [görevi]yle gelip yere kapanmasına, bu yılda elçiler ve haberci[lerin] çok gelmesine ve denizde olan donanmadan hayır[lı] haberler duyulmasına [delalet eder]. (5) Eğer Ay uğurlu bulunursa bazı evlatları[nın] dünyaya gelmesine [delalet eder], genellikle kızları olur. Eğer Ay altıncıda bulunursa hizmetkar ve yakınlara iyilikler yapmalarıyla belki halk ve halkın alt tabakası tarafından bazı uygun olmayan sözler işitilip bu yüzden biraz canlarının sıkılmalarına [delalet eder]. Hangi emirler[in uygulanmasına] başlansa o iş beklemeye düşüp geç tamamlanır. (10)

[636] Kenarda: Ay'ın talih içinde bulunması

Eğer Ay yedincide bulunursa yaşlı kadınlar taifesinden bazılarının muhalif davranışlarından kederlenip onlara zararları dokunur. Eğer Ay sekizincide bulunursa korkutucu haberler ve gerçek olmayan sözler işitilip bazen gam ve sıkıntı[nın] ortaya çıkmasına ve bir büyük hatunun kuvvetinden epey çok sıkıntı[nın] ortaya çıkmasına [delalet eder]. Eğer Ay dokuzuncuda bulunursa (15) deniz üstünde seyahatleri çok gerçekleşir ve gemiyle yolculuktan zevk alırlar. Donanma ve deniz seferi işlerinde birçok girişimlerde bulunup çok emek harcamalarına [delalet eder]. Eğer Ay onuncuda bulunursa devlet idaresinde (12a/1) son derece şöhret [kazanma]larına ve çoğu zaman vezirler ve âyânlarla fikir alışverişinden uzak durmamalarına, sefer ve savaş için bayrak ve sancaklar dikilmesine emir vermelerine, çadır ve sultan çadırlar[ı] inşa edilmesine emretmelerine [delalet eder]. Eğer Ay on birincide bulunursa deniz üstünde gezen kaptanların bazılarına (5) iyilikler yapıp mertebelerini yükseltmelerine ve belki kafir beylerinden veya beyzadelerinden birisi[nin] boyun eğip padişahın huzuruna [gelip] yere kapanmasına [delalet eder]. Eğer Ay on ikincide bulunursa deniz üzerinde ve bazı büyük sular[ın] kenarında bazı düşman gemileri ortaya çıkıp bozgunculuk yapmalarına, bu yüzden bazen canlarının sıkılmasına [delalet eder].

Re's talihte (10) olsa[637] dua ve yakarmalar[ın] çabuk kabul olmasına bazı şeyler[in] asil zihinlerine gerçekleşmeden önce doğmasına [delalet eder]. Eğer Re's ikincide bulunursa mal ve hazinelerin çokluğuna ve gelecek nesillere kalacak askerî zaferlerin kuvvetine [delalet eder]. Eğer Re's üçüncüde bulunursa ulema ve takva ehlinden bazı inzivaya çekilmiş [olanlarla] ilgilenip [onların] isteklerini gerçekleştirmelerine [delalet eder]. Eğer Re's dördüncüde bulunsa memleket[leri] ve halkları (15) mutlu olup köle ve cariyeler[in] doğruluk ve takvaya meyl etmelerine [delalet eder]. Eğer Re's beşincide

[637] Kenarda: Res'in talih içinde bulunması

bulunursa evlatlarının sayısı çoğalıp, [zamanı gelen evlatlarının] ilim ve terbiye [öğrenmeye] başlamalarına [delalet eder]. Eğer Re's altıncıda bulunursa ilaç[lardan] ve uygun önlemlerden pek çok fayda görülüp (12b/1) çok memnun olmalarına [delalet eder]. Eğer Re's yedincide bulunursa eş ve kadın taifesinden faydalar görülüp talihleri kuvvette olur. Eğer Re's sekizincide bulunursa asla korku ve tehlike meydana gelmeyip bütün üzücü şeyler ve afetlerden uzak olmalarına [delalet eder]. Eğer Re's dokuzuncuda bulunursa gerçek[leşen] rüyalar (5) görüp sonunda ferahlık ve mutluluklar meydana gelmesine, hangi işe hazırlansalar ve girişseler Cenab-ı Hakk'ın vermiş olduğu ezeli karara uygun olmasına [delalet eder]. Eğer Re's onuncuda bulunursa devlet yönetimi ve memleket meseleleri ile ilgilenip dualarının kabul olmasına [delalet eder]. Eğer Re's on birincide bulunsa yardımcıları ve koruyucuları[nın] güçlü ve düşmanları[nın] düşkün olmasına [delalet eder.] Eğer Re's on ikincide bulunsa rakipler ve düşman tarafından (10) bazı uygunsuz sözler ve gerçek olmayan haberler işitilip bu yüzden biraz canlarının sıkılmasına [delalet eder.]

Zeneb talihte olsa[638] bazen sebepsiz iç sıkıntıları[nın] olmasına, isteyip arzu etmedikleri bazı işlerde gecikme olmasına ve bazı aşağılık ve alçak kimselerden gerçek olmayan sözler işitilip kederlenmelerine [delalet eder]. Eğer Zeneb ikincide bulunursa bazı anlamsız yerlerde devlet malı[nın] (15) harcanmasına, ikta sahipleri ve mültezim[lerin kazançlarını] fazla ve eksik göstermelerine ve bazı tımar ve has [toprakların] mahsullerine zararlı hayvanlardan zarar dokunmasına ve kumandanlar ve asker[ler]de gevşeklik ve hastalık çok olmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb üçüncüde bulunursa (13a/1) yolculuktan ve gezip dolaşmaktan genelde keyif almayıp bazen akraba ve yakınlar tarafından boş yere canlarının sıkılmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb dördüncüde bulunursa gayrimüslimler ve memleket [halkı] arasında

[638] Kenarda: Zeneb'in talih içinde olması

kargaşa ve bozgunculuk çok olup bu sebepten tasalanmalarına [delalet eder]. Eğer Zeneb beşincide bulunursa evlatlarının [başına] hastalık veya ölüm kabilinden şeyler geldiğinden (5) ve korkunç haberler duymak cinsinden [sebeplerle] gam çekmelerine, elçilerden ve habercilerden yalan sözler ortaya çıkmasına ve gelen bazı hediyeler[in] ve hoşa giden güzel şeyler[in] boşa gitmesine ve kaybolmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb altıncıda bulunursa belden aşağı bazı hastalıkların oluşmasına örneğin basurlar, mesane ve bunun benzeri şeylerden belki asil ruh hallerinde bu anlamda kaygılar[ın] ortaya çıkmasına ve bazı çok aşağılık ve alçak kimseler arasında (10) dedikodu işitilip bu yüzden hüzünlenmelerine [delalet eder]. Eğer Zeneb yedincide bulunursa karılarına hastalık ve başka kötü şeyler[in] musallat olmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb sekizincide bulunursa bazen birçok tehlike ve korkunun uzaklaştırılmasına ve bazı yalan haberler ve korkutucu sözlerden tedirgin olmalarına [delalet eder]. Eğer Zeneb dokuzuncuda bulunsa bazı kararlarda hata yapılıp sefer konusu için bazen gamlanmalarına (15) ve korkutucu olaylar görmelerine [delalet eder]. Eğer Zeneb onuncuda bulunursa devlet ve saltanat idaresinde birçok yöneticiden yeni adetler görülüp ayıplanan şeyler ortaya çıkmasına, ülke ve devletle ilgili çok iyi işler yapılmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb on birincide bulunursa bazı dost ve sadık kul sanılan kimselerden kabahat ve kötülükler ortaya çıkmasına [delalet eder]. Eğer Zeneb on ikincide (13b/1) bulunursa ata binmekten ve atlı kısmından zarar görme ihtimali vardır. Koşudan ve hızlı yürümekten keyif alınmasına ve bazı yerlerde gizli düşmanların ortaya çıkmasına delalet eder. Doğruyu en iyi Allah bilir.

Şehir yöneten vezirler ve büyük yöneticilerin bölümü; Mısır, Şam, Halep ve Diyarbakır[ın] yöneticisi ve diğer vezirler.[639] Bunların (5) durumları on birinci haneden çıkarılır ve mutlaka Jüpiter'in

[639] Kenarda: Vezirlerin durumlarının bölümü

uğurluluğu ve uğursuzluğu yüzünden görülür. Mesela vezirlerin durumlarına bakmak gerektiğinde yıl talihinin on birinci hanesini talih diye yazdıktan sonra diğer haneleri de yazıp yıldızları yerli yerine koyup padişah ahkâmında örnek verdiğimiz gibi aynı şekilde hüküm versinler. Yıldız[ın] gerektirdiği üzere eğer talihleri ve talih (10) göstergeleri uğurlu ise ve Jüpiter bahtlı ise uğurluluklarına ve mevkilerinin yüksekliğine delalet eder. Eğer talihleri ve talih göstergeleri uğursuz ve Jüpiter bahtsız ise görevlerinin sona ermesine ve mevkilerinden düşmelerine, bazılarının ölümüne ve hastalıklarına [delalet eder]. Gerektiği şekilde baksınlar ve ona uygun olarak hüküm versinler.

Ulema ve kadıların durumları[640] üçüncü haneden çıkarılır yani yıl talihinin (15) üçüncü hanesini talih diye yazdıktan sonra diğer haneleri de yazıp yıldızları yerli yerine koyup gerektiği üzere hüküm versinler. Padişah hükümlerinde nasıl anlatıldığıysa onu örnek alsınlar. Mutlaka Jüpiterin uğurluluğunu ve uğursuzluğunu göz önünde bulundurup ona göre hüküm versinler.

Kumandanlar, büyük sancak beyleri, harem ağaları, kul ağaları ve zabitleri ve diğer asker sınıfının (14a/1) durumları yıl talihinin on birinci hanesinden bakılır. Mesela yıl talihinin on birinci hanesi talih yerine kabul edilip diğer haneler ve yıldızlar yazılıp yerli yerine koyulup her ne ortaya çıkarsa ona göre ve mutlaka Mars'ın kuvvetine ve zaafına göre ve uğurluluğuna ve uğursuzluğuna göre hüküm verilir.

Defterdarlar[ın], mal eminleri[nin], (5) mal vekillerinin ve diğer katiplerin durumları yine yıl talihinin on birinci hanesinden alınır. Vezirler ve kumandanlar oradan çıkarıldığı gibi bunların durumları da

[640] Kenarda: Kadıların ve alimlerin durumları

oradan çıkarılır fakat bunlarda Merkür'ün durumlarına; uğurluluğuna, uğursuzluğuna, kuvvetine ve zaafına göre hüküm verilir.

Büyük hanedan kadınlarının ve padişahın mahremleri [gibi] sıradan olmayan kadınlar[ın], büyük ağalar ve yakın dostların durumları; [sarayın] bütün iç halkı, yine her zaman yıl talihinin (10) on birinci hanesinden bakılır fakat Venüs'ün uğurluluğuna, kuvvetine, uğursuzluğuna ve zaafına göre hüküm verilir.

Kale muhafızları, münzeviler, şeyhler, zahitler, köy kethüdaları ve mimarlar[ın] durumları yıl talihinin dördüncü hanesinden ve Satürn'den bakılır.

Gayrimüslim halk, sıradan halk ve esnaf[ın] durumları[na] yıl talihinin kendisinden ve sahibinden [bakılır] ve mutlaka Ay'ın kuvvetine, zaafına, uğurluluğuna ve uğursuzluğuna göre hüküm verilir. [Bu konudaki] son söz budur.

İkinci hüküm[de] (15) her yıl sağlık, illet, hastalık ve ölüm bakımından halkın durumları[nın] nasıl olacağı, veba ve diğer illetlerin hangisi[nin] halk arasında görüleceği Allah nasip ederse anlatılır. Öncelikle talih, beden delili ve talih göstergesi, ruh delilidir. Ay[ın] beden delili ve Güneş[in] ruh delili [olduğu] bilinsin. Şimdi eğer talih içinde yani talih derecesine yakın, beş derece talih derecesinden (20) önce veya sonra bir uğursuz yıldız yani Satürn, Mars veya Merkür râciyken veya Satürn'ün ve Mars'ın mukâbelesinde ve terbîsindeyken talih içinde bulunsa o zaman talih uğursuzdur veya yıldızlardan Res'ul-Ġūl, Kalbü'l-Akrep, ʿAyne'ş-Şevr, Menkibü'l-Esed, Menkibü'l-Feres veya Kavâtʿ'dan biri talih derecesinde bulunursa o zaman o talih uğursuzdur. Böylelikle talih (25) nasıl uğursuz olur öğrenildi. Şimdiden sonra talih göstergesi nasıl uğursuz olur onu bilmek gerekir. Eğer talih

göstergesi Satürn veya Mars olursa o zaman (14b/1) talih göstergesi[nin] kendisi uğursuzdur başka bir şeye gerek yok. Ama başka sebepten kendileri [de] bahtsız olurlar. Mesela râci olsalar yahut hübûtta, vebâlde veya muhterik bulunsalar hem uğursuz hem bahtsız bulunmuş olurlar yani Satürn ve Mars['ın yanı sıra] bir sebepten daha bahtsız olurlar. Mesela Mars, Satürn'ün mukârenesinde, mukâbelesinde veya terbîsinde bulunursa (5) yine bahtsız olurlar. Hangi biri talih göstergesi ise ister Mars ister Satürn [olsun] bu şekilde hem uğursuz ve hem bahtsızdır. Ama bu ikisinden başkası yani Satürn ve Mars'tan başkası talih göstergesi olsa o zaman o yıldızın uğursuz olması [şöyle olur]; Satürn'e veya Mars'a, hangisine olursa olsun mukârin, mukâbil veya terbî bulunsa ona bahtsız deriz yahut muhterik, hübûtta (10) veya ricʿatta bulunsa bahtsız deriz. Şimdi talih göstergesi nasıl bahtsız olur öğrenildiyse Güneş ve Ay nasıl bahtsız olur onu da söyleyelim. Güneş[in] bahtsız olması [şöyle olur]; tutulmuş olursa, Satürn'ün ve Mars'ın mukârenesinde, mukâbelesinde veya terbîsinde bulunursa o zaman Güneş bahtsızdır. Ay[ın] bahtsız olması [şöyle olur]; Ay tutulmuş olursa, ışın kaynağı [olan] Güneş'in mukârenesinde olursa, (15) Satürn'ün ve Mars'ın terbîsinde, mukâbelesinde ve mukârenesinde bulunursa, muhterik yolunda [yani] Terazi'nin on dokuzuncu derecesiyle Akreb'in üçüncü derecesinin arasında bulunursa [bahtsız olur]. Şimdi Ay[ın] bahtsız olması da bu söylenen şekildedir. Böylelikle bunlar öğrenildikten sonra bu dört nesne yani talih, talih göstergesi, Güneş ve Ay eğer hep bahtsız bulunursa o yıl ölüm çok fazla olup (20) halk[ın] çoğu[nun] öleceğini bil. Eğer üçü bahtsız olsa ondan bir miktar aşağı olur. Eğer ikisi bahtsız bulunursa daha az olur. Eğer birisi bahtsız bulunsa ölüm ve salgın hastalık az olur.

O yıl hangi rahatsızlık çok olur bilinmek istense[641] altıncı hane hangi burç ise o burçla ilintili rahatsızlıklar çok olur. Mesela altıncı

[641] Kenarda: Hastalıkların anlatılması

hane Koç olsa baş ağrısı çok olur çünkü baş Koç'la ilintilidir. (25) Safra sıtmaları çok olur çünkü safra Koç'la ilintilidir. Hangi rahatsızlığın hangi burçla [ilintili] olduğuna [bakılıp] ona göre hüküm verilir. Altıncı hanenin sahibi hangi yıldızlar ise o yıldızlarla ilintili olan rahatsızlıklar çok olur. Altıncı hanede hangi yıldız (15a/1) bulunursa o yıldızla ilintili olan toplulukta o yıl o rahatsızlık çok olur. Mesela altıncı hanede Ay bulunursa sıradan halkta rahatsızlık çok olur. Eğer Merkür bulunursa katiplerde, eğitimcilerde ve çocuklarda çok olur. Eğer Jüpiter bulunursa ulemada çok olur. Eğer Satürn bulunursa şeyhlerde, köy kethüdalarında, mimarlarda (5) ve inşaat amelelerinde çok olur. Buna uygun olarak hüküm verilir.

O yıl ortaya çıkacak rahatsızlıklar ne zaman [olacak][642] bilmek istense altıncı hane[nin] sahibi olan yıldıza kadar talih derecesinden kaç derece ise yani talih derecesi ile o yıldızın arası kaç derece ise nevruzdan o kadar geçtikten sonra ortaya çıkar. Yahut o yıldız talih derecesine geldiğinde olur. Yani o yıldızın yıllık seyri (10) talihe geldiğinde olur. O yıl ölüm olması[nın] hükmünü vermek, ölüm ne zaman çok olur bilmek istense sekizinci hane ile talih göstergesi olan yıldızın arası kaç dereceyse nevruzdan o kadar gün sonra olur. Yahut sekizinci hane sahibi olan yıldızın yıllık seyri talih derecesine geldiğinde güçlü olur. Bir tecrübe de[643] talih derecesiyle Mars arası kaç dereceyse nevruzdan (15) o kadar gün geçtikten sonra olmasıdır. Hangi yıl güneş ve ay tutulması olur[sa] o yıl göz ağrısı çok olur. Hangi burçta ay ve güneş tutulması olduysa o burca mensup olan taifede çok olur. Hangi yıl uğursuzların kırânı olsa şüphesiz o yıl o burca mensup olan [canlı] türlerinde ölüm olur. Mesela Koç, Boğa, Yay ve Oğlak'ta olsa koyun, sığır, at ve devede toplu ölüm olur. Eğer İkizler, Başak, (20) Terazi ve Kova'da olsa insanda ölüm olur. Eğer Başak'ta olsa kuşlarda

[642] Kenarda: Hastalıkların zamanının bilinmesi
[643] Kenarda: Güneş ve Ay tutulması

toplu ölüm olur. Eğer Aslan'da olsa köpeklerde ve yırtıcılarda toplu ölüm olur. Eğer Yengeç veya Balık'ta olsa balıklarda ve deniz canlılarında toplu ölüm olur. Eğer Akrep'te olsa pire, karınca, yılan, akrep, sinek ve böcek çok kırılır. O yıl arı, ipek böceği besleyenler iflas ederler. Ayrıntılarıyla açıklanırsa söz uzar, bu kadarla (25) yetinildi. [Bu konudaki] son söz budur.

Üçüncü hüküm o yıl halk arasında huzur, savaş, fitne ve kötülükten ne olacaktır onu anlatır.[644] Şimdi savaş ve fitne göstergesi Satürn, Mars ve Merkür'dür. (15b/1) Öncelikle bakılır, bu üç gezegen eğer bir yerde olsa yani üçü bir burçta olsa o yıl fitne ve katliam çok olur. Eğer ikisi bir yerde olsa ondan daha az olur. Eğer bir yerde olmayıp birbirlerine mukâbele veya terbî görünür bulunsalar yine fitne ve savaşa delildir. Şimdi bu yıldızlar birbirlerinden (5) uzaklaşıp etkisiz bulunsalar fitne ve savaş olmaz, [savaş] olursa başka sebepten olur. Bu yıldızlar talihte, onuncu [hanede] veya aralıkta[645] ya da dördüncü [hanede] olsalar o zaman savaş ve fitne kuvvetli olur. Eğer sabit burç içinde bulunsalar o savaş ve fitne sabit olur, çabuk ortadan kalkmaz. Eğer sabit burç içinde bulunsalar o yerde birkaç kere savaş olur. Değiştiren burçta olursa çok (10) savaş olur.

Savaş zamanının ortaya çıkışı[646] Mars hangi burçta ve hangi derecede ise o taraftan ve o şehirden ortaya çıkar. Mars hangi çeyrekte bulunursa o çeyreğin taifesi kazanır. Boğa'nın on derecesinden Aslan'ın on derecesine kadar çeyrek Doğusaldır. Aslan'ın on derecesinden [Akrep'in on derecesine kadar çeyrek Güneyseldir.] Akrep'in on derecesinden Kova'nın on derecesine kadar çeyrek Batısaldır. Kova'nın on derecesinden (15) Boğa'nın on derecesine kadar çeyrek Kuzeyseldir.

[644] Kenarda: Üçüncü hüküm
[645] Burada kastedilen yerden gezegene ve Güneş'e çizilen iki doğrunun arasındaki açıdır.
[646] Kenarda: Savaş zamanının anlatılması

Şimdi savaş hangi yerde olursa Mars['ın] bulunduğu çeyreğe arka verenler kazanır. Çok yerde tecrübe edilmiştir.

Bir tecrübe de budur[647]: Bir yıl zü-züvâbe tulû¡ etse yani kuyruklu yıldız doğsa o yıl fitne ve savaş olur. Özellikle kuyruklu yıldız hangi şehrin üstünden geçiş yaparsa o yerde çok büyük katliam olur. (20) Başı hangi tarafta ise o taraftan bir isyancı baş kaldırır. Kuyruğu ne tarafta ise o tarafa o isyancı sataşıp saldırır. Fitne ve savaş[ın] uzun ve şiddetli olması kuyruklu yıldızın uzun sürmesine göre olur. Eğer çok dururs[a] [kolayca] kaybolmazsa fitne çok zaman sürer. Eğer çabuk kaybolursa fitne çabuk hükümsüz olur ve isyancı helak olur. Eğer kuyruklu yıldız (25) büyük [ve] uzun olsa fitne de çok büyük olur. Eğer ufak ve cansız olsa fitne az olup güçlü olmaz.

Bir tecrübe de budur[648]: Mars yıldızı ne zaman Akrep burcu içinde ricʿat etse o (16a/1) yıl İslam ehli toplanıp çok büyük seferler ve yolculuklar yapar. Savaşlarda çok meşhur insanlar telef olur. Talihinde yani değişim zamanında eğer Mars ışın kaynağı olursa o yıl gizli fitneler, baskınlar, günlük savaşlar ve gece baskınları çok olur. Mars ne zaman değişim vaktinde (5) Terazi burcunda bulunursa o yıl fesatlar ve isyancılar ortaya çıkar. Bazı düşmanlar saldırır. Melikler ve sultanlar fitne ve düşman saldırılarından huzursuz olurlar. Mars bu şekilde eğer talih ile onuncu [hane] arasında bulunursa fitne ve isyancı[lar] Doğu ile Kuzey arasında yani Acem sınırları tarafında olan şehirlerden ortaya çıkar. Eğer Mars onuncu [hane] ile yedinci [hane] arasında bulunursa Batı ile Kuzey arasında yani kafirlerin tarafında (10) ortaya çıkar. Diğer çeyreklerde yani yedinci [hane] ile dördüncü [hane] arasında bulunursa Güney taraflarında, Sudan ve Habeş memleketlerinde ortaya çıkar. Eğer dördüncü [hane] ile talih arasında bulunursa Sind içlerinde, Hint

[647] Kenarda: Kuyruklu yıldız
[648] Kenarda: Mars'ın Akrep içinde ricʿatının hükmü

ve Çin memleketlerinde olur. Yıl talihinin dokuzuncu hanesinde birkaç yıldız toplansa o yıl askerler toplanır, seferler olur. Eğer Güneş o yıldızlar ile birlikte olsa sefer padişah ile olur. Eğer Güneş dokuzuncuda olmasa padişah (15) o yıl sefere kendisi çıkmaz. Eğer değişim zamanında Mars, Güneş ile terbî bulunursa o yıl sultanlar ve yöneticiler çok aşağılık ve çok sefil kimselerden ızdırap çekip büyük kişiler ile halk arasında fitneler olur. değişim zamanında Mars dokuzuncu hanede bulunursa o yıl yollarda ve dar geçitlerde yol kesici ve hırsız çok olur. Değişim zamanında Güneş Mars'a dostluk ile bakar bulunsa o yıl padişah güçlü olup her yerde fetihler olur.

(20) Savaş delilleri olan bütün değişim talih[ler]inde ilk saldırı[nın] hangi taraftan olacağı yani o yıl saldırı padişah tarafından mı olur yoksa düşman tarafından mı olur [öğrenilmek] istense Mars, Satürn'ün ışığını Jüpiter'e mi verir yoksa Jüpiter'in ışığını Satürn'e mi verir bakmak gerekir. Eğer Satürn'ün ışığını Jüpiter'e verirse o yıl padişah tarafı çoğunlukla amaçları üzere galip olmaz, işleri gecikip engeller ortaya (25) çıkar. Eğer Jüpiter'in ışığını Satürn'e verirse düşman, isyancı ve kafirler yenilip padişah tarafı baskın ve Allah'ın yardımıyla galip olur.

Hangi senede talih göstergelerinde bazı savaş delilleri bulunsa ve savaş[ın] ne zaman olacağı bilinmek istense değişim talihi (16b/1) derecesinden o savaşa delil olan uğursuz [delile] kadar arada kaç derece varsa o kadar gün sonra olur. Yahut savaşa iki uğursuz delil olsa o iki uğursuzun tam buluşması ne zaman olursa [savaş] o zaman olur. Mesela Mars ile Satürn bir talihte terbî şeklinde bakarlardı fakat derece derecesine kavuşmamışlar. Şimdi derece (5) derecesine ne zaman olursa o zamanda olur yahut Mars savaş delili olup dördüncü [hane]de bulunsa talih derecesi ile Mars arası kaç derece olursa o kadar gün sonra olur. Mesela senelik talih Koç burcunun onuncu derecesi olsa Mars, dördüncü hanede Yengeç burcunun beşinci derecesinde bulunmuş olsa

ikisinin arasında yetmiş beş derece vardır. Şimdi değişimden yetmiş beş gün geçtikten sonra savaş olmaya başlar.

Bir meşhur (10) tecrübe de budur: Hangi padişahın doğum talihinin sonu Mars'ın alanına ulaşmış olsa yani dünyaya geldiği zamanda, Mars olduğu burca ulaşsa o yıl sefer mutlaka padişahla birlikte olup çok büyük savaşlar ve fetihler olmasına delildir. Mars['ın] değişim talihlerinde ve mevsim talihlerinde onuncu hanede bulunduğu her yıl veya mevsim, melikler ve sultanlar[ın] ruh hallerinde gazap çok olup bazı kimselere öfkelenirler (15) ve [onları] mahvetmeye ve öldürmeye istekli olurlar. Sene değişimi zamanında Mars hangi burç içinde bulunursa o burca mensup olan şehirlerde o yıl fitne ve fesat eksik olmaz. Bir de sene değişimi zamanında Mars hangi iklimde yıldızı ile mukârin bulunursa o iklimde fitne ve fesad o yıl çok olur. Eğer mukârin olmayıp mukâbil veya terbî bulunursa fitne ve fesad bir miktar az (20) olur. Mesela Mars, Satürn ile ilk iklimde bulunursa yani Hint'te fitne olur. Eğer Jüpiter ile bulunursa Yemen, Hicaz ve Habeş'te olur. Eğer Mars, Güneş ile bulunursa Acem ve Özbek içlerinde olur. Eğer Venüs ile bulunursa Rum ve Anadolu memleketlerinde olur. Eğer Merkür ile bulunursa Frenk, Bulgar ve Macar içlerinde olur. Eğer Ay ile bulunursa Rus, Tatar (25) ve Moskov içlerinde olur.

Eğer savaş delili olan yıldız[649] toprak [grubundan bir] burçta bulunursa cenk kuru [yer]de olur. Hisar savaşları ve ova savaşları gibi olur. Eğer sabit burçta ise genelde kale kuşatmaları olur. Eğer savaş (17a/1) delili olan yıldız su [grubundan bir] burçta ise denizde savaş çok olur. Yahut deniz kenarında ve bazı büyük sular[ın] geçtiği yerlerde olur. Eğer savaş delili olan yıldız ateş [grubundan bir] burçta olsa dağlarda; taşlı, geçilmesi zor yerlerde ve bazı çöllerde olur. Eğer savaş delili hava [grubundan bir] burçta olsa köylerde, (5) şehirler[in] içinde,

[649] Kenarda: Savaş yerinin anlatılması

halk[ın] toplandığı yerlerde ve yollarda genellikle takip, baskın ve kovalama savaşları [şeklinde] olur. Doğruyu en iyi Allah bilir.

Dördüncü hüküm o yıl kar, yağmur, dolu, yel, sıcak, soğuk, gök gürültüsü, şimşek, deprem, meteor, yangın[650] ve diğer olaylardan hangi[leri] gerçekleşecektir onu anlatır. Şimdi Yengeç, (10) Aslan, Akrep, Kova ve Balık['ın] burûcât-ı matar yani yağmur burçları [olduğu] bilinsin. Venüs, Merkür ve Ay yağmur yıldızlarıdır. Sene talihi ne zaman bu burçlardan birisi olsa o yıl yağmur[un] çok yağmasına delildir. Eğer sözü edilen yıldızlardan ikisi veya üçü de bir yerde olsalar yani bir burçta toplansalar eğer o toplandıkları burç yağmur burçlarından ise o (15) yıl çok büyük seller, su taşkınları ve aralıksız [yağan] sağanak yağmurlar olur. Eğer yağmur burçlarından başka [bir] burçta toplansalar genellikle şiddetli ve uzun olmaz. Eğer bu üç yıldız bir yerde olmazsa ama birbirine dönük bulunursa yine yeterlidir yani mukâbele veya terbîde [bir de] birbirleriyle yan yana [olurlarsa] yağmurlara delalet eder. Eğer bu yıldızlar birbirlerine mukârin ve dönük olmayıp her biri yağmur burçlarından (20) birinde bulunsa yine çok yağmurlara delalet eder. Sene talihinin onuncu hanesinde, yağmur yıldız[lar]ından herhangi ikisi[nin] bulunduğu her seferde, özellikle onuncu hane yağmur burçlarından olsa o yıl yağmur[un] çok yağmasına delildir. Ayrıca yağmura delil olan bu yıldızlar[ın] Mars'a bitişik bulunduğu her sefer, çok şiddetli şimşekler ve gök gürültüleri[nin] olmasına delalettir. Eğer yağmura (25) delil olan yıldızlar Satürn'e bitişik olsa yaz günlerinde dolular[ın] yağmasına ve kış günlerinde kar ve tipi olmasına delalet eder. Ayrıca talih göstergesi ile yedinci [hanenin] sahibi arasında fethü'l-bâb['ın][651] olduğu her sefer o yıl yağmur[un] çok (17b/1) yağmasına delalet eder. Fethü'l-bâb Güneş ile Satürn'ün bitişmesinde olursa yaz günlerinde aşırı kuraklığa

[650] Kenarda: Dördüncü hüküm
[651] "Fethü'l-bāb: Kapı açılması" ifadesinin terim anlamı tespit edilemedi.

kış günlerinde aşırı soğuklara ve kar yağmasına delalettir. Eğer fethü'l-bâb Merkür ve Jüpiter'in bitişmesinde olursa aşırı yeller ve gök gürültüler[inin] olmasına delalettir. Eğer fethü'l-bâb Venüs ile Mars'tan (5) olursa şiddetli yağmurlar ve şimşekler olur. Eğer fethü'l-bâb sadece Ay ile Satürn'den olursa soğuklar ve bulutlu havalar olur.

Bilinsin[652]: Ay bu yıldızların herhangi birini terk edip serbest dolaşım yapsa o serbest dolaşım yaptığı burcun özellikleri havada hızlıca görünür. Eğer hava burçlar[ın]da ise yeller eser, eğer su burçlar[ın]da ise yağmurlar yağar, eğer ateş burçlar[ın]da ise (10) sıcaklıklar olur. Eğer toprak burçlar[ın]da ise yaz aylarında şiddetli kuraklıklar ve kış aylarında şiddetli soğuklar ve buzlar olur.

Ayrıca değişim vaktinde önce [varolan] kavuşum veya karşıma talihine bakıldığı bilinsin. Eğer talih yağmur burcundan ise ve yağmur yıldızları da yağmur burçlarında bulunsa o yıl şiddetli yağmurlar yağmasına delildir.

Sene talihinde veya mevsim talihlerinde Mars[ın] onuncu hanede olduğu her sefer (15) havada kızıllıklar ve meteorlar olur. Eğer Merkür'le bulunsa veya bitişik bulunsa yıldırımlar, meteor ve kuyruklu yıldız gibi alametler belirir. Eğer Mars sene talihi[nin] veya mevsim talihlerinin yedinci hanesinde bulunsa yangın ve ateşten hatalar[a] ve bazı şehirler[in] harap olmasına delalettir. Eğer Venüs, Mars'a terbîde konumlanmış bulunsa daha kuvvetlidir. Eğer Merkür, Mars'la ateş burcunda mukârin bulunsa (20) yangına delildir. Eğer tahvîl vaktinde veya mevsim talihlerinde Satürn dördüncü hanede bulunsa deprem olmasına delalet eder. Eğer Satürn'le olsa çok daha uzun ve şiddetli olup birçok yer[in] harap olmasına delildir. Eğer Satürn, sene talihinde veya mevsim talihlerinin onuncu hanesinde bulunsa şiddetli soğuklar,

[652] Kenarda: Ay'ın serbest dolaşımının anlatılması

havada bulutlar ve karanlıklar olmasına delildir. Özellikle Merkür, Satürn'le mukârin veya bitişik bulunursa. (25) Ayrıca Merkür ve Jüpiter rüzgar yapar. Bu iki yıldız[dan] biri hava burcunda mukâren olsalar ve hava burçlarında birbirlerine bitişik olsalar çok şiddetli yeller esmesine delalet eder. Ay['ın] Satürn ile kış günlerinde bitişik bulunması çok soğuk [olmasına] (18a/1) delalet eder. Özellikle toprak veya su burçlar[ının] yerinde bitişseler. Ne zaman Satürn yıl talihinin onuncu hanesinde sıcak karakterli bir yıldız ile mukârin bulunsa ve onuncu hane su veya hava burçlarından olsa o yıl yağmurla karışık çekirge, kurbağa ve solucan gibi şeyler[in] yağması gerçekleşir. Ne zaman (5) Merkür bir burçtan bir burca geçiş yaparsa hava hemen bozulup yağmur [yağar] veya yeller eser. Venüs ne zaman bir su burcuna geçse yağmur yapar. Satürn bir toprak burcuna geçse deprem olur. Ne zaman sene talihinin veya mevsim talihlerinin onuncu hanesinde Güneş, Mars veya Jüpiter bulunsa o yıl ve o mevsim çok sıcak ve kurak olur. Eğer Merkür onuncu hanede olsa (10) toz ve toprak savrulur ve yeller çok eser. Ay değişken burçların yerinde serbest dolaşım [yapar] olsa onun özellikleri hemen havada ortaya çıkar. Ateş [burcu] ise yaz günlerinde havada çok sıcaklık olur. Hava [burcu] ise yeller eser, su [burcu] ise yağmur [yağar] ve bulutlu havalar olur. Toprak [burcu] ise kuraklıklar olur. Kış günlerinde donlar ve soğuklar olur. Doğruyu en iyi Allah bilir.

Beşinci hüküm o yıl ucuzluk ve pahalılık durumları; mahsulat, (15) ekip biçme, tarlalar, çiçekler; meyvelerin kıtlığı ve bolluğu, afetler ve hastalıklardan uzak oluşu ve hastalıklar nedeniyle bozuluşu nasıl olacaktır anlatılır. Öncelikle talihlerin dördüncü hanesine yani yıl ve mevsim talihlerinin dördüncü hanesine ve toprak burçlarına bakılır. Eğer dördüncü hanede uğurlu bir yıldız olsa ve toprak burçlarında uğursuz yıldızlar olmasa o yıl ekinler[in] çok olmasına ve ucuzluklara delildir. Eğer dördüncü hanede uğursuz yıldızlar (20) ve toprak yıldızlar[ı] bulun[ur]sa o yıl ekinlere zarar gelir. Eğer Mars dördüncü hanede [olursa] sıcaktan ve kuraklıktan ekinler yere düşer ve harap olur.

Eğer Satürn Ay'la bir su burcu içinde dördüncü [hane]de bulunsa o yıl ekinlere selden ve yağmurdan zarar gelir ve de talih içinde bulunan tüm yıldızların ürünleri o yıl pahalı olur. Özellikle o yıldız (25) şerefinde [olursa] ve tepe noktasına yükselirse. On ikinci [hane]de bulunan herhangi bir yıldız aşağıya inmeye [başlasa] ve en alt noktasına yönelse o yıldızın ürünleri o yıl ucuz olur. Eğer dördüncü hanede Jüpiter bulunsa o yıl (18b/1) arpa, buğday ve diğer yiyecekler çok olur. Eğer dördüncü hanede Venüs olsa meyve ve tatlı nesneler çok olur.

Bir tecrübe de budur: Satürn ne zaman tepe noktasına varırsa o zaman kıtlık olur. Ne zaman en alt noktasına varırsa o zaman ucuzluk olur. Jüpiter['in] yıl talihinin onuncu hanesinde olması kıtlık olmasına delalet (5) eder. Defalarca tecrübe olunmuştur. Satürn hangi vilayetin burcuna girse o vilayetlerde kıtlık olur. Nitekim Jüpiter['in] girdiği burçların vilayetlerinde ucuzluk olduğu gibi hangisinde talih içinde Satürn bulun[ur]sa o yıl kıtlık olur. Yıl talihinin idare edeni Satürn olunca da kıtlık belirir. Ama o çıkınca hemen defolur.

İki Büyüğün Kavuşmasının Anlatılması.[653] Ayrıca her yirmi yılda (10) bir kere iki büyüğün kavuşması[nın] gerçekleştiği yani Jüpiter['in] Satürne bitiştiği bilinsin. Eğer bitişme zamanında üstün gelen Jüpiter olsa o kırânın yirmi yıllık süresince ucuzluk baskın olur. Eğer bazı yıllarda başka şey sebebiyle kıtlık olursa da çabuk defolur. Her hâlükârda ucuzluk kıtlıktan çok olur. Ama kırân zamanında üstün gelen Satürn olursa dünyada yirmi yıla kadar kıtlık olur. Her ne kadar bazı (15) yıllarda başka delil sebebiyle ucuzluk ortaya çıkarsa da çabuk geçer yine kıtlık baş gösterir. Doğruyu en iyi Allah bilir.

[653] Kenarda: İki Büyüğün Kavuşmasının Anlatımı

Bölüm. Şimdiden sonra kırânlar ve yıldızların bitişmelerinden hüküm verme ne yolladır onu anlatalım.[654] Yıldızların aynı burçta bulunmaları sebebiyle bir taraftan yapan bir taraftan yıkan alemde ne türlü olaylar[ın] ortaya çıktığı[nın] eskilerin kitaplarında ispatlanmış [olduğu] bilinsin. Nitekim Batlamyus *Semere*'de şöyle söyler: *"Sabit ve hareketsiz olan gezegenlere bağlı yüz yirmi kırândan habersiz olma. Zira bir yandan yapan bir yandan yıkan bu dünyanın içinde meydana gelenlerin çoğunun ilmi var."* Kırânların etkisi[nin] diğer durumlardan güçlü [olduğu] ve ilim adamları[nın] Jüpiter ile Satürn'ün mukârenesi sebebiyle alemde birçok tuhaf olayın ortaya çıkışını tecrübe ettikleri bilinsin. [Alimler] bu iki yıldızın kırânlarının tesiri diğer kırânlardan daha kuvvetli ve daha parlaktır demişler. Sonra Mars ve Satürn'ün kırânı etki yönünden bundan aşağıdır. Fakat Yengeç burcunda (25) Mars ile Satürn'ün kırânı daha etkilidir. Alemde birçok olayın ortaya çıkmasına delalet eder. Yeri geldiğinde ayrıntılarıyla anlatılacak.

Ayrıca hangi yıl iki büyüğün kavuşması olursa yani Jüpiter ile Satürn bitişirse o yıldan itibaren yirmi yıl kadar (19a/1) alemde hayır ve şerden ne[lerin] ortaya çıkacağının o yılın talihinden çıkarıldığı bilinsin. Ondan sonra yirmi yıl kadar, gelen her yılın talihlerini çıkarıp kırân yılının talihiyle ilişkisine bakarlar, gereğince hükümler çıkarırlar. Devlet işleri[nin] durumları büyük kavuşma[nın] delillerinden çok daha [rahat] (5) anlaşılır. Otuz yıl boyunca İslam milletinin durumları ve alemde fitne ve fesattan ne ortaya çıkacağı uğursuz buluşmanın olduğu yılın talihinden çıkarılır. Çünkü Mars ile Satürn Yengeç burcunda her otuz yılda bir kırân ederler. Hangi yıl Mars ile Satürn Yengeç burcunda kırân ettiyse o yıl halk arasında fitne olmuş, birçok isyancılar ortaya çıkmıştır. Defalarca tecrübe edilmiştir. (10) Şimdi uğursuz buluşmadan sonra otuz yıl kadar, her yıl fitneden ne ortaya çıkacağını bilmek için o yılın talihi kırân talihi ile nasıl [bir] ilişki üzereyse [bakılır], o yıl fitne

[654] Kenarda: Yıldızların bitişme ve kırânlarının durumları

ve savaş durumları ondan çıkarılır. Artık bu kırânlardan sonra diğer yıldızların kırânında alemde genelde çok büyük olaylar ortaya çıkmaz ve kırânlardan sonra yıldızların mukâbeleleri[ne] önem verilir. Mukâbeleden sonra terbîleri[ne] (15) önem verilir. Ayrıca[655] yol gösterme bakımından kırânın etkisi, kuvvette beş birim kabul edilse mukâbelelerin kuvveti[nin] dört birim, terbîlerin kuvveti[nin] üç birim, teslîslerin kuvveti[nin] iki birim, tesdîslerin birimi[nin] bir olduğu bilinsin. Çünkü bazen ayda, bir haftada veya bir günde birkaç yıldız birbiriyle bitişik bulunur. Mesela Mars ile Satürn terbîde, Jüpiter ile Venüs teslîs[te] ve Merkür (20) ile Satürn tesdîs[te] bulunsa hüküm nasıl çıkar? Mars ile Satürn'ün terbîsinde uğursuzluk üç birimdir. Jüpiter ile Venüs teslîsinde uğurluluk iki birimdir. Merkür ile Satürn tesdîsinden ne uğur ne uğursuzluk iki[sinin] ortasında bir şey [gelir], bir birimdir. Şimdi Mars ve Satürn'ün terbîsinin üç birim uğursuzluğunun iki birimini Jüpiter ve Venüs'ün teslμsine eşitledik. Bir birim uğursuzluk kaldı. Şimdi kitapta Mars ile (25) Satürn'ün terbîsinde yazdıkları hükümler çok etkisiz şekilde geçip genelde olmamaya delalet eder. Çünkü teslîsin hükmü onu bozdu. Eğer teslîs olmasaydı yazdıkları şekilde gerçekleşirdi. Bir konum diğer bir konumun kuvvetini bozsa ona zayıflatma derler. Eğer (19b/1) Mars ile Satürn'ün terbîsi zamanında Merkür ile Satürn de terbî bulunsa uğursuzluk üç birim daha çoğalıp uğursuzluk seviyesine gelip hükümleri[n] kuvvetle gerçekleşmesine sebep olurdu. Bir konum[un] diğer bir konumun kuvvetini artırmasına güçlendirme derler. Müneccime güçlendirme ve zayıflatma hangi zamanda nasıldır görüp ona göre hükümler çıkarma (5) gereklidir. Bu [bölüm] bu kadar.

[655] Kenarda: Yıldızların kırânları ve bitişmelerinin etkisinin dereceleri

Bölüm. On iki burcun her birinde yıldızların kırân etmesinin hükümlerini anlatır.

Kırân. Jüpiter, Satürn ile Koç burcunda[656] bulunsa alçak ve soysuz kişilerin düşmelerine, yüksek mertebeli itibarlı kimselerin kuvvetine, bazı ülkelerde, özellikle Koç burcuna mensup olan şehirlerde yeni yöneticiler[in] ortaya çıkmasına, halkın töresi ve adetleri[nin] yenilenmesine ve yeni töre ve ahlak (10) güçlenip eski adetler[in] günden güne sönmesine, savaş ve şiddet[in] çok olmasına, mescitler ve tapınaklar gibi büyük binalar[ın] inşa edilmesine ve müderris yardımcılarının iyi durumda olmasına [delalet eder].

Kırân.[657] Mars, Satürn ile Koç burcunda bulunsa Doğu memleketlerinde, özellikle üçüncü iklimde, askerler toplanıp karışıklık ve savaşlar[ın] olmasına, o memleketlerde kuraklık olup yiyecek[lerin] bulunmaz ve pahalı olmasına, bir kavmin yok olmasına, kan hastalıkları[nın] (15) çokluğuna, öldürmeler[in] olmasına ve seraskerlerin felaketine, yollar ve dar geçitlerde yol kesicilerin çokluğuna, eziyet ve haksızlıkdan halkın darmadağınık [olmasına], koyun ve keçi kısmının afetine, bazı şehirler[in] yanmasına, havada bulanıklık, kızıllık, gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder].

Kırân.[658] Venüs, Satürn ile Koç burcunda bulunsa kadınlar ve müzisyenlerin gamına, elbise ve kumaş ucuz olup kokuların azlığına, kış zamanında çok (20) soğuklar[a] ve havada karanlıklar olmasına ve hamile kadınlar[ın] çocuk düşürmelerine [delalet eder].

[656] Kenarda: Jüpiter ve Satürn'ün Koç burcunda kırânı
[657] Kenarda: Mars ile Satürn
[658] Kenarda: Venüs ile Satürn

Kırân.[659] Merkür, Satürn ile Koç burcunda bulunsa divan üyeleri, yazıcılar, ticaretle uğraşan kimselerin kederlenmelerine, laf taşıyan yazılar, sahte belgeler ve birçok ihanetler[in] ortaya çıkmasına ve pazarlarda [işlerin] kesat [olmasına], koyun, keçi ve kölelerde değer kazanma[ya], ekinlere felaket gelmesine, zamansız soğuklar, gök gürültüsü ve şimşek olmasına, burun akıntısı, nezle (25) ve baş ağrısı[nın] çok olmasına, halk[ın] birbirlerine iftira [atmak] ve suçlama gibi işler yapmalarına [delalet eder].

Kırân.[660] Ay, Satürn ile Koç burcunda olsa cariyelerin genelinde gam ve elem, elçilerde bıkkınlık [olmasına], yalan haberler[in] ortaya çıkmasına, hamile kadınlarda ve çocuklarda hastalıklar (20a/1) olmasına, bazı yerlerde deprem, zamansız yağmurlar, faydasız yeller ve bulutlar olmasına [delalet eder].

Kırân.[661] Mars, Jüpiter ile Koç burcunda olsa vezirler, ulema ve âyân[ların] ruh hallerinde öfke ve hararet çok olup kumandanlar arasında tartışma ve küslük [olmasına] ve birbirlerine ifitra etmelerine, savaş aletleri pahalı olup halk arasında (5) din ve mezhep için davalar görülmesine, kısaslar[ın] uygulanmasına, sıcak hastalıkların çokluğuna, Doğu tarafında üçüncü iklimde bu olayların çokluğuna [delalet eder].

Kırân.[662] Venüs, Jüpiter ile Koç burcunda olsa ulema ve yüksek mevkide bulunanlar arasında evlilik, nikah, düğün ve ziyafet çok olup kadınların namusluluğuna ve yiyecek içecekler[in] ucuz olup halkın sağlıklı olmasına, hayırlar meydana gelip şer işlerden (10) halkın sakınmasına [delalet eder].

---

[659] Kenarda: Merkür ile Satürn
[660] Kenarda: Ay ile Satürn
[661] Kenarda: Mars ile Jüpiter'in kırânı
[662] Kenarda: Venüs ile Jüpiter'in kırânı

Kırân.[663] Merkür, Jüpiter ile Koç burcunda olsa araştırıp sorgulayan Müslümanlar şöhret kazanıp halk[ın] ilimlere ve bilimlere rağbet etmelerine, tüccar ve kalem ehli huzurlu ve mutlu olup bazı taraflardan elçiler gelip hayırlı haberler[in] herkesçe duyulmasına, doktorlar[ın] ilaçlarda doğru kararlar verip önlem alan kimselerin fikirleri[nin] doğru çıkmasına, kitap ve kağıt pahalı olup köle[lerin] bulunmaz olmasına, halk (15) arasında alışveriş[in] çok olmasına, hayırlı işler[in] ortaya çıkmasına, havada yumuşaklık [olmasına] ve kuzey rüzgarının esmesine [delalet eder].

Kırân.[664] Ay, Jüpiter ile Koç burcunda bulunsa halkın işi ve geliri iyi olup yolcular ve elçiler[in] gelmesine, yolların güvenli olmasına, havanın açıklığına ve ılık yeller esmesine [delalet eder].

Kırân.[665] Venüs, Mars ile Koç burcunda olsa erkek ile kadınlar arasında boşanma, ayrılık, anlaşmazlık ve bozukluk meydana gelmesine, kadınlarda hastalıklar ortaya çıkmasına ama hırsızlar ve kötü kimseler (20) ferahlıkta olup işleri[nin] huylarına uygun olmasına, yel [esmesine] ve yağmur yağmasına [delalet eder].

Kırân.[666] Merkür, Mars ile Koç burcunda olsa halk arasında silah ve binek hayvan satılıp sefere hazır olma, gaza ve cihatla ilgili işler[in] yapılması gerçekleşip bazı yerden karışıklık ve savaş haberleri[nin] gelmesine, bayrak, sancak, savaş davulu (20b/1) ve toplanma borusu kullanılıp askerler[in] toplanmasına, iki yüzlü[lerin] ve ara bozucular[ın] isyan edip halka zorluk yaşatmalarına, kalpazanlar ve saf olmayan hileli paralar[ın] belirmesine, halk arasında hile, yalan ve ara

[663] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[664] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[665] Kenarda: Venüs ile Mars
[666] Kenarda: Merkür ile Mars

bozuculuğ[un] çokluğuna, gök gürültüsü, şimşek, meteor ve yıldırımlar[ın] oluşmasına [delalet eder].

Kırân.[667] Ay, Mars ile Koç burcunda olsa (5) kadınlar arasında husumetler olup gam ve kederden, öfke ve kızgınlıktan bazı hamileler[in] çocuk düşürmesine, küçük çocuklarda çiçek ve kızamık hastalığı [olmasına], havanın çok sıcak olmasına, yaz günleri ise sular az olup yağmurun azlığına, casuslar ve haberciler[in] tedirginlik ve korku yaşamalarına [delalet eder].

Kırân.[668] Merkür, Venüs ile Koç burcunda olsa nakkaş[lar], hattatlar ve manifaturacılar[ın] durumları güzel olup (10) halk[ın] müziğe rağbet etmesine, zina, oğlancılık ve fena işler[in] belirmesine, havada bozulma, gök gürültüsü ve şimşek olmasına ve pazarlarda satışlara aracılık yapan kimseler ve tüccarlar arasında kavga ve tartışmanın [olmasına], fırtına [olmasına] ve bazı yerlerden haber[lerin] gelmesine [delalet eder].

Kırân.[669] Ay, Venüs ile Koç burcunda olsa kadınlar arasında şenlikler ve düğünler[in] olmasına, yağmur [yağmasına] ve yel esmesine, doğma ve doğurma[nın] çok olmasına [delalet eder].

Kırân.[670] Ay, Merkür ile Koç burcunda (15) olsa kasaplar ve arıcıların kazancı[na], silah[ların] ve binek hayvan[ların] değer kazanmasına, halk aldatma ve önlem ile meşgul olup dolandırıcılar ve yan kesiciler[in] pazarlarda ortaya çıkıp çok olmasına [delalet eder].

---

[667] Kenarda: Ay ile Mars
[668] Kenarda: Merkür ile Zühre
[669] Kenarda: Ay ile Zühre
[670] Kenarda: Ay ile Merkür

Bölüm.[671] Kırân. Jüpiter, Boğa burcunda olsa çiftçiler ve köylüler[in] durumları iyi olup ekip biçme[nin] çok olmasına, eski kişiler[in] ve alçak kimseler[in] devlet görevine girmelerine ve bazı yerlerde vergiler[in] (20) yükselmesine [delalet eder]. Ama nimetlerin çokluğuna, esirlerin çokluğuna ve ucuzluklarına, bazı şehir[ler]de deprem olmasına, kıble semtlerinde koyun ve sığırda hastalık belirmesine, büyük binalar yapılmasına [delalet eder]. Güney taraflarında büyük kişiler mutluluk ve huzur üzere olurlar.

Kırân.[672] Mars, Satürn ile Boğa burcunda olsa kumandanlar ve silah ehli[nin] durumları zararlı olup asker taifesinin kötü haline, alçak kişilerin felaketine ve organlar[ının] (25) kesilmesine, zararlı böcekler ve çekirgeden ekinler[in] harap olmasına, deprem ve afetler[in] olmasına, ekinlere toprakla ilgili felaketler [gelmesine] ve kuruluktan heba olmalarına, gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder]. Özellikle onuncu iklimde.

Kırân.[673] Venüs, Satürn ile Boğa burcunda bulunsa (21a/1) ekinlerin iyiliğine ve ucuzluklar olmasına, dört ayaklı hayvanlar sağlıklı olup yaşlılar ve köylüler[in] sevinç ve neşe içinde olmasına, bazı yerlerde deprem olmasına, eğlendirici kadınlarda gam ve kasvet eksik olmayıp erkekler ve kadınlar[ın] arası[nın] kötü olmasına, esirler[in] çok olup ucuz olmalarına, (5) kadınlar ve genç oğlanlar cansız olup ruh hallerinde bezginlik olmasına [delalet eder]. Özellikle beşinci iklimde.

Kırân.[674] Merkür, Satürn ile Boğa burcunda olsa ekip biçme durumları kötü olup dört ayaklılara felaket gelmesine, boğaz ağrısı,

[671] Kenarda: Yıldızların Boğa burcunda kırânları
[672] Kenarda: Mars ile Satürn
[673] Kenarda: Venüs ile Satürn
[674] Kenarda: Merkür ile Satürn

nezle ve zükkam[ın] çok olmasına, halk arasında düşmanlık, hıyanet, laf taşıma ve kıskançlığ[ın] çok olmasına, divan üyeleri ve tüccar[ların] kötü halde olup zarar (10) görmelerine, vergiler ağır olup havada toz toprak savrulmasına, bazen gök gürültüsü ve şimşek [olup], yeller esip deprem olmasına [delalet eder].

Kırân.[675] Ay, Satürn ile Boğa burcunda olsa yağmur ve bulut çok olup ekinler[in] iyi olmasına, koyun ve sığır[ların] sağlıklı olup ucuz olmasına [delalet eder].

Kırân.[676] Mars, Jüpiter ile Boğa burcunda olsa yüksek mertebeli kimseler ve şehrin ileri gelenleri, ara bozucu ve alçak kişilerden rahatsız olup aralarında anlaşmazlık ve kavga ortaya (15) çıkmasına ve yiyecek içecek[ler] bozulup ekinlere çekirge ve karıncadan, kuraklıktan ve at ayağından zarar gelmesine [delalet eder].

Kırân.[677] Venüs, Jüpiter ile Boğa burcunda olsa yiyecek içecekler[in] çokluğuna ve ekinlerin esenliğine, vezirler ve imamların mutluluklarına ve esenliklerine, dualar[ın] kabul olmasına, hastaların iyileşmelerine, yüksek mertebeli kişiler mutluluk içinde olup aralarında sohbetler, nikahlar ve düğünler olmasına, etraf hoş (20) olup seyirlikler ve süslemeler olmasına, kadınlar ve müzisyenler huzur içinde olup yüksek mertebeli kişilerden birçok faydalar görmelerine, hizmetkarların dindarlık, iyi davranış ve güvenilirlik üzere olmalarına, eğlence ehli ve kumandanların güleçliğine, hatunlar ve hadım ağaların[ın] serbest kalmalarına ya da mutluluklarına ve süs, takı, güzel koku, yiyip içme ve sohbete rağbet etmelerine [delalet eder].

---

[675] Kenarda: Ay ile Satürn
[676] Metinde konu girişlerinin yapıldığı yerlerde düzenli biçimde derkenar kullanılmaktadır. Bu konu girişinde derkenar bulunmuyor.
[677] Kenarda: Venüs ile Jüpiter

Kırân.[678] Merkür, Jüpiter ile Boğa burcunda olsa yiyecek içecekler bol olup haberciler[in] (25) ve casuslar[ın] gelmesine, dört ayaklı hayvanlar çok gelip sağlıklı olmalarına, hamile kadınların selametine delalet eder. Doğruyu en iyi Allah bilir.

Kırân.[679] Venüs Mars ile Boğa burcunda olsa günah işleme çok olup bazı avratların utanmazlığına, (21b/1) bazı yerlerde hırsızlar belirip karışıklık çıkarmalarına, kadınlarda kalp zayıflığı ve hastalık olup arzularından ümitsizliklerine ve vergiler[in] bir miktar pahalılaşmasına, havada kapalılığ[a] ve bazen yağmur da yağmasına, bu burca mensup olan bir şehirde yangın [çıkmasına] veya (5) deprem [olmasına delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[680] Merkür, Mars ile Boğa burcunda olsa bazı ekinler, bitkiler ve meyveler bozulup zararlı hayvanlardan zarar gelmesine, alışverişten zarar edilip tüccar[lar]ın kasvetlerine, yalancılar ve iki yüzlülerin işleri rast gidip yalan haberler söylenmesine, halk[ın] birbirlerini suçlama[larına] ve iftira atmalarına, bazı yerlere ateş düşmesine, valiler (10) ve idareciler[in] korku [duymalarına] ve bıkkınlık çekmelerine ve havanın bozulmasına [delalet eder].

Kırân.[681] Ay, Mars ile Boğa burcunda olsa halk[ın] yalan sözlere yönelip tartışma ve mücadeleden uzak olmamasına, esnaf[ın] asker taifesiyle kavga ve düşmanlıktan uzak olmamasına, yalan haberler ve muhalif sözler söylenmesine, dört ayaklı hayvanlar[ın] çok telef olmasına ve havanın düzensizliğine [delalet eder].

[678] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[679] Kenarda: Venüs ile Mars
[680] Kenarda: Merkür ile Mars
[681] Kenarda: Ay ile Mars

(15) Kırân.[682] Merkür, Venüs ile Boğa burcunda olsa tüccar ve esnaf[ın] iş yapmak[tan] ve alım satımdan fayda sağlamalarına, yolcular ve kervanlar gelip tahıl ve yiyecekler[in] çok ve ucuz olmasına, iyi haberler duyulmasına, ekip biçme [işleri] ve meyveler iyi olup havanın hoşluğuna, mal toplayan görevliler ve okumuş faziletli kimseler ve defter ehlinin mutluluğuna [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[683] Ay, (20) Venüs ile Boğa burcunda olsa büyük kimselerin oğulları[nın] hali hoş olup çok yaşlı hatunların mutluluğuna ve bir araya gelmelerine, düğünler ve seyirlikler[in] olmasına, müzisyenlerin ve çalgıcıların hoşluğuna [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[684] Ay, Merkür ile Boğa burcunda olsa ekinlere havadan fayda gelip hızlı yetişmelerine, bazı yolcular gelip iyi haberler [ve] mektupların duyulmasına, alma (25) ve satma ehlinin ferahlığına, binalar[ın] onarılması gibi işler[e] başlanmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Bölüm.[685] Kırân. Jüpiter ve Satürn İkizler burcunda olsa bilgin, ilim adamı ve akıllı kimseler ortaya çıkıp her ilimden kitaplar yazılmasına, ilim ehli arasında sohbetler (22a/1) ve tartışmalar olup anlaşılması büyük dikkat isteyen meseleler[i] konuşmaya, bazı yeni fenlerin ortaya çıkıp halk[ın] okuma ve yazma tarafına yönelmesine, herkes[in] erdem ve hüner edinmeye ve tıp ve yıldız ilmi öğretmeye istekli olmalarına, ahenkli ve güzel konuşan kimseler ortaya çıkıp vezinli sözler ve ince manalı beyitler söylenmesine, (5) bu yolla

[682] Kenarda: Merkür ile Zühre
[683] Kenarda: Ay ile Zühre
[684] Kenarda: Ay ile Merkür
[685] Kenarda: Yıldızların İkizler burcunda kırânları

bazıları[nın] devlet ve saadet bul[masına], alemde yeniden bazı adetler, yasalar ve yazılar çıkmasına, halk elbiselerini farklı tarzla değiştirip nakışlı elbiseler[in ortaya] çıkmasına, bazı yerlerde asi[ler] ve isyancılar [ortaya] çıkıp halka zarar gelmesine, yağma, talan ve esir [etmeler] çok olup bazı gelişip güzelleşmiş şehirler[in] harap olmasına, büyük imaretlere ve küçük saraylara felaket (10) uğramasına, yaşlı ağaçlar[ın] kökünden çıkmasına, halk arasında salgın hastalıklar ve ölümcül hastalıklar ortaya çıkıp aniden ölüm[lerin] çok olmasına, bu kırân süresince çok büyük yeller ve şiddetli fırtınalar olup sam yelinden çöllerde felaket[lerin] çok olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[686] Mars, Satürn ile İkizler burcunda olsa yaz günlerinde havada bozukluk ve kötü koku oluşup (15) kan rahatsızlıkları ve sevdayla ilgili hastalıkların ortaya çıkmasına, bazen çok fazla kuraklık ve yağmursuzluktan halk[ın] çaresiz kalmasına, bitkiler ve ağaçlara sıcaktan zarar gelip mahvolmalarına, bazen havada karanlık olup çekirge, bazı böcekler, yılan, akrep vb. küçük hayvanlar[ın] yağmasına, bazı iklimde karışıklık ve savaş çok olup bazı şehirler[in] kuşatılması ve yağmalanmasına, zulüm ve haksızlık çok olup (20) savaşlar yoluyla birçok ünlü [kişi]ler[in] telef olmasına, alçak kimseler [ve] el uzatıp mertebe sahibi olanların düşmelerine, bu etkilerin çoğunlukla İkizler burcuna mensup olan şehirlerden birinde kuvvetli olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[687] Venüs, Satürn ile İkizler burcunda olsa -en iyi bilen Allah'tır- bazı genç hatunlar ve genç erkeklerde hastalık, sıkıntı, mertebeden ve itibardan düşme çok olup çocuklarda (25) felaket ve sara çok olmasına, havada bulanıklık [olmasın] ve yağmur[un] vaktinde çok gerçekleşmesine delalet eder.

[686] Kenarda: Mars ile Satürn
[687] Kenarda: Venüs ile Satürn

Kırân.[688] Merkür, Satürn ile İkizler burcunda olsa yalan sözler ve sahte kağıtlar çok olup halk arasında suçlama (22b/1) ve iftira çokluğuna, vergi toplayan görevliler ve sancak beylerinin bıkkınlıklarına, esnaf ve sanatkarların [işlerinde] durgunluğa, bazı yiyecekler[in] değeri yükselip vergilerin ağırlığına, ağaçlara ve ekinlere zamansız soğuktan, dolu ve kırağıdan zarar gelmesine, şiddetli yeller esip gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder]. Halk arasında (5) astronomi ve geometri çok konuşulup bazı ince sanatlara yeniden istek duymalarına, kalem ve rakam ehli[nin] keder ve eziyetten uzak olmayıp çok maddi sıkıntı [çekmesine] delalet eder.

Kırân.[689] Ay, Satürn ile İkizler burcunda olsa halk arasında tartışma ve mücadele, bazı yalan haberlerden karışıklık ve kaygı çok olup huzursuzluklarına, ters rüzgarlar çok esip denizcilerin (10) zahmetlerine ve pazarlarda satışlar az olup nakitler[in] azlığı gibi durumların çokluğuna ve havanın bulanıklığına delalet eder.

Kırân.[690] Mars, Jüpiter ile İkizler burcunda olsa [halkın], kumandanlar, asker[ler] ve divan-ı hümayun çavuşu [gibi] bazı ulu kişilerden korkmasına, ileri gelenler ve ulemada hiddet ve eziyet[in] çok olmasına, bazı mal sahibi kimselerin malı[nın] (15) azalmasına, adalet adına zulümler [ve] haksız yere öldürme olmasına, bazı güvenilir kişilerden hıyanet görülmesine, sıradan halkta hastalık [görülmesine], bazı şehirlere ateşten zarar ve korku [olmasına], yaz günlerinde susuzluktan zorluklar çekilmesine, ibadet edilen bazı yerlerde karışıklık ve tuhaf işler olmasına delalet eder. (20) En iyi bilen Allah'tır.

[688] Kenarda: Merkür ile Satürn
[689] Kenarda: Ay ile Satürn
[690] Kenarda: Mars ile Jüpiter

Kırân.[691] Venüs, Jüpiter ile İkizler burcunda olsa veziriazamlar, katipler ve devlet görevlileri mutluluk bulup müslümanlar kuvvette olup Allah'ın yardımıyla zafere ulaşmış olmalarına, halk arasında dualar ve yakarmalar olup isteklerin kabul olmasına, nikahlar ve evlilikler çok olup doğma ve doğurma[nın] halk arasında çok olmasına (25) esenlikler olup halk[ın] sıhhat bulmalarına, yiyecekler ve meyveler çok olup ucuzluklar[ın] ortaya çıkmasına, hoş yeller esip yararlı yağmurlar yağmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[692] Merkür, (23a/1) Jüpiter ile İkizler burcunda olsa tüccarlar ve pazarlarda bereket çok olup halk[ın] ince fenler ve fıkıh ilmiyle ilgilenmelerine, hastalar[ın] iyileşip ilaçlardan fayda görmelerine, kalem ehli ve faziletli ve güzel konuşan kimseler güzellik içinde olup hak yolunda olanların (5) bazılarının düşüşüne ve yolcuların güvende olmasına ve yararlı yağmurlar yağıp hoş yeller esmesine delalet eder.

Kırân.[693] Ay, Jüpiter ile İkizler burcunda olsa iyi haberler gelmesine, nimetlerin bolluğuna, barış [ve] huzur için hayırlı fikirler ve fikir alışverişleri[nin] olmasına ve havanın açıklığına delalet eder.

Kırân.[694] Venüs, Mars ile İkizler burcunda olsa zina ve oğlancılık (10) halk arasında çok olup bazı zina yapan kadınların rezil olmasına, itibarsız nikahlar ve gösterişsiz düğünler olup evlilik dışı doğan çocukların kötü halde olmasına, bazı müzisyenlerde keder ve kasvet, günahkarlar ve içki içenlerden bazısına suçlama yapılıp mertebeden düşmelerine, havada bulanıklık, kızıllık, meteor, yıldırımlar, ateş, dolu (15) ve şimşek olmasına delalet eder.

---

[691] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[692] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[693] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[694] Kenarda: Venüs Mars

Kırân.[695] Merkür, Mars ile İkizler burcunda olsa kalem ehlinde telaş, sarayın selamlık dairesinde kıskançlık, laf taşıma ve kötü niyet olup [halka] fazla sert davrandığı için sancak beylerinden biri[nin] görevden alınmasına, meyve ve ağaçlara sıcak yellerden zarar gelip zamansız dolu ve şiddetli sıcaklıktan heba olmalarına, çocuklarda sara ve düşük gibi hastalıklar çok olup çiçek, kızamık (20) ve sıcak sıtmalar[ın] hizmetkarlarda çok belirmesine, yollarda tehlike olup bazı yerlerde baskın ve yağma gibi kötülükler olmasına, havada kızıllıklar, şimşek, yağmur [olmasına] ve bazı yerlere ateşten zarar gelmesine delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[696] Ay, Mars ile İkizler burcunda olsa sıradan halk arasında fitne, yalan ve iftira çok olup kan (25) hastalıkları ve sıcak rahatsızlıklar[ın] çok olmasına, sıcak yeller esip havada kızıllıklar olmasına, kitap ehli ve kalem ehli[nin] durumları kökten değişip sıradan insanların saldırılarından sıkıntılarının çokluğuna delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[697] Merkür, Venüs ile İkizler (23b/1) burcunda olsa divan üyeleri ve bilginler arasında sevgi ve dostluk çok olup bazıları[nın] padişaha yakın olan kimseler[in] yardımıyla himaye bulmalarına, tüccar ve esnaf[ın] işleri açık ve kazancı bol olup kumaşlar ve ipeğin kıymetli olmasına ve hoş yeller esip gemiler gelmesine, esir ve köle çok gelip ucuz (5) olmasına, meyvelerin bolluğuna delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

[695] Kenarda: Merkür ile Mars
[696] Kenarda: Ay ile Mars
[697] Kenarda: Merkür ile Zühre

Kırân.[698] Ay, Venüs ile İkizler burcunda olsa sıradan halk arasında düğün ve ziyafet çok olup çocuklarda sağlıklılık ve meyvelerde ucuzluk olmasına, yakın bölgelerden yolcular ve hoş haberler gelip şekerlemeler ve kokular[ın] istenir olmasına delalet eder.

Kırân.[699] Ay, Merkür ile İkizler burcunda olsa (10) valiler ve sancak beyleri arasında haberleşme ve mektuplaşma çok olup hayırlı işlerde tam işbirliği yapmalarına, güzel yeller esip meyvelerin çokluğuna, bazı yerlerden yolcular ve haberciler[in] mektuplar ve kağıtlar getirmelerine delalet eder.

Bölüm.[700] Kırân. Jüpiter, Satürn ile Yengeç burcunda olsa padişahlar arasında muhalefet ve düşmanlık ortaya çıkıp ileri gelenler ve ulema[nın] güçlenmesine, (15) çok rezil kimseler ve arabozucu kimseler usanç ve zayıflık içinde olup çok rezil kimselerden [oluşan] bir kavmin yok olmasına, çiftçi köylüler[in] evsiz barksız kalıp ne yapacaklarını bilemez olup aşağılanıp itibarlarını kaybetmelerine, bazı köksüz kimseler[in] yüksek rütbe ve itibar bulmaya çalışıp emek[ler]i[nin] boşa gitmesine, kuzey tarafından karışıklık ve arabozuculuk ortaya çıkıp deniz üzerinde gemiler ile askerler toplanıp (20) savaşlar olmasına, Doğu Afrika'daki kale ve şehirler yıkılıp harabe olup bazı yerler[in] selden ve sudan harap olmasına, zamanı gelince çok fazla soğuklar ve yağmurlar olup çok büyük seller olmasına, sular ve göller[in] taşmasına ve su hayvanları çok olup mücevherler[in] çok kıymetlenmesine, deniz yolcularinin yararlanmalarına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

[698] Kenarda: Ay ile Zühre
[699] Kenarda: Ay ile Merkür
[700] Kenarda: Yıldızların Yengeç burcunda kırânları

(25) Kırân.[701] Mars, Satürn ile Yengeç burcunda olsa -en iyi bilen Allah'tır- alemde çok büyük bir karışıklık ortaya çıkıp çok rezil, bayağı ve adi insanlar[ın] ayaklanıp yüksek mertebedeki kimselere saldırmalarına, bazı evlere baskın yapılıp birçok şehrin ateşe verilmesine, (24a/1) halk[ın] birbirlerine girip türlü türlü husumetler[in] olmasına, Babil ülkesi bir sonraki kimse[nin] hükmüne girip Irak halkı[nın] perişan olmasına, Müslümanlar arasında karışıklık olup bazı yüce kişiler[in] ölmesine, deniz yüzeyinde birçok kişi[nin] boğulup sahillerde deprem ve ateşten (5) bazı büyük binalar[ın] yere geçip harap olmasına, kalpazanlar ortaya çıkıp hileli akçeler ve altınlar çıkmasına, çok büyük kıtlık ve pahalılık ortaya çıkıp ölümcül hastalıklar, büyük salgın hastalık ve ansız ölüm olmasına delalet eder. Bu kırân her otuz yılda bir kere olur. Her olduğunda alemde çok büyük fenalıklar ortaya çıkmıştır. Tecrübe edilmiş şeylerdendir.

Kırân.[702] Venüs, Satürn ile Yengeç burcunda (10) olsa delalet eder: En iyi bilen Allah'tır. Büyük hatunlarda, hizmetkarlarda, saz ve eğlence insanlarında gam ve keder olur. Sularda bolluk olup güçlü soğuklar olur. Zamanında Rum ve Frenk beldelerinde afetler ve felaket[ler] gerçekleşir. Ayrıca esir kadınlarda ölüm çok olup kıtlık ve pahalılık olur. Ayrıca çok hastalıklar olup şiddetli yeller ve soğuklar olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[703] (15) Merkür, Satürn ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Denizcilerin hallerinde kötülük ve rezillik olur. Tüccarlar ve divan erbabı zahmet, eziyet ve sıkıntı içinde olurlar. Sular bol olup havada kapalılık olur. Bazı hükümdarlarda ölüm gerçekleşip insanlarda sıtma hastalığı çok olur. Bazı vezirler, kalem erbabı ve malları yöneten

[701] Kenarda: Mars ile Satürn
[702] Kenarda: Venüs ile Satürn
[703] Kenarda: Merkür ile Satürn

kimselerin hallerinde yararsızlık olur. Çok (20) yağmurlar yağıp ekinler iyi olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[704] Ay, Satürn ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Zengin kimselerde ve büyük hatunlarda gam ve hüzün çok olur. Havada bulanık olup zamanı ise çok soğuklar olur. Halkın genelinde usanç ve hüzün hatunlarda hastalıklar çok olur. Halkın alt tabakası arasında karışıklık ve bozgunculuk olur.

Kırân.[705] Mars, Jüpiter (25) ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Beyler ve vezirler arasında husumet denizde sefer yapanlarda zahmet ve meşakkat olur. Kötü kimseler iyilere fenalık yapıp işin sonunda kötü kimseler (24b/1) rezil olurlar. Hükümdarlar üzerine düşman saldırıp hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler çok olur. Dicle ve Fırat[ın suyu] çok olur. Müslümanlar ve Frenkler arasında savaş ve çatışma olup kanlar dökülüp gayrimüslim halk ve sıradan insanlar vatanlarından ayrı düşerler. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[706] Venüs ile Jüpiter Yengeç burcunda (5) olsa delalet eder: Soylu ve asalet sahibi ulu kimselerde mutluluk olup esir kadınlarda ferahlık ve sevinç olur. Nimetler bol olup vezirler, ulema ve kadıların neşe ve sevinçlerine ve hastaların iyileşmesine yararlı yağmurlar yağıp denizde olan yolcuların güvende olmalarına ayrıca Fars ve Rum memleketlerinin beyleri vefat edip Tunus ve dağlılar arasında mücadele (10) ve savaş gerçekleşmesine [delalet eder]. Çok yağmurlar [yağar] seller [olur] ve ırmakların suları artar. Ermenistan ve Sayan ve Horasan beldeleri ve Rum diyarlarında yeşermiş ekin[ler] ve bitkiler iyi olur. En iyi bilen Allah'tır.

[704] Kenarda: Ay ile Satürn
[705] Kenarda: Mars ile Jüpiter
[706] Kenarda: Venüs ile Müşteri

Kırân.[707] Merkür ile Jüpiter Yengeç burcunda olsa yüksek mevkilerde bulunlar[ın] ve şehrin ileri gelenleri[nin] meclislerinde faziletli kimseler toplanıp kalem ehli ve yöneticilerde gösteriş [olmasına], insanlarda dinçlik, sıhhat ve esenlik olmasına, Yengeç'e (15) mensup olan Horasan beldelerinde, Rum, Ermenistan ve Sayan'da çoğu ülkenin harap olmasına [delalet eder]. Vezirlerde ferahlık ve sevinç olur. Ulema ve kadılarda esenlik hali olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[708] Ay, Jüpiter ile Yengeç burcunda olsa sularda ve yağmurlarda bolluk olup hatunlarda sevinç ve ferahlık ve hayırlı nikahlar olmasına delalet eder. Havada (20) çok kuraklık olur. Halk arasında savaş ve birbirini öldürme gerçekleşip sıradan halkta ve bazı ileri gelenler ve itibarlı kimselerde ölüm olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[709] Mars, Güneş ile Yengeç burcunda olsa hükümdarlar arasında savaş ve birbirini öldürme çok olup kumandanlarda ve askerlerde saadet olmasına delalet eder. Bazı beylerde ölüm olur. Kuzey tarafında yangın ve yakma gerçekleşir. Yengeç'e mensup olan Horasan (25) beldeleri ve Ermenistan ve Rum halkında hastalıklar çok olup çoğu insan çiçek ve kızamık hastalıklarından vefat ederler. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[710] Mars, Venüs ile Yengeç burcunda olsa şiddetli yeller çok esip (25a/1) hatunların ve çalgıcıların hallerinde fenalık olup kadınlarda ölüm[ün] çok olmasına ama beylerin ve askerin halinde iyilik olup tarlalar ve bitkilerin tehlikeden uzak olmasına, çok

[707] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[708] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[709] Kenarda: Mars ile Güneş
[710] Kenarda: Mars ile Zühre

yağmurlar olup havada karanlıklar olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[711] Merkür, Mars ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: (5) Uydurma ve yalan sözler çok olup hırsızlar el kaldırırlar. Gemilerde felaket, tüccarlarda ve esnafta güçlük ve talihsizlik olur. Sayan şehirlerinde ve Rum şehirlerinin beylerinde ölüm olup Horasan ve Ermenistan şehirlerinde çok savaş ve birbirini öldürme olmasına [delalet eder]. Doğu şehirlerinde itibarlı ve soylu kimselerde ölüm çok olup batı şehirleri üzerinde düşman ortaya çıkar. Ayrıca hükümdarlar, kumandanlar, din bilginleri ve ilim adamları[nın] (10) meclislerinde kargaşa olup yağmur ve sularda bolluk ve vezirlerden birinde ölüm olup kalem ehli ve malları yöneten kimselerin hallerinde fenalık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[712] Mars, Ay ile Yengeç burcunda olunca delalet eder: Tunus şehrinde bir bey ölür, halkı birbirleriyle savaşır ve birbirlerini öldürürler. Çok yağmurlar yağıp yeşermiş ekin ve bitkilerde esenlik olmasına [delalet eder]. Hırsızlar ve haydutlar[ın] çok olmasına, (15) hatunların doğum yapmalarında güçlük, havada kapalılık, halkta korku ve dehşete kapılma olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[713] Güneş, Venüs ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Beyler ve padişahların askerleri ile halleri iyilik [içinde olur]. Hatunlarda ölüm çok olur. Çok yeller esip Yengeç'e mensup olan Horasan, Ermenistan ve Rum şehirlerinde çok yağmur yağar. En iyi bilen Allah'tır.

[711] Kenarda: Merkür ile Mars
[712] Kenarda: Mars ile Ay
[713] Kenarda: Güneş ile Zühre

(20) Kırân.[714] Güneş, Merkür ile Yengeç burcunda olsa Horasan, Ermenistan ve Rum diyarında din bilginlerinde ölüm olmasına delalet eder. Kalem sahipleri geçim sıkıntısı içinde olur. Havada çok hararet olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[715] Güneş, Ay ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Hükümdarlar halka eziyet ve haksızlık yapıp esnafın hali kötü olup kazançlarında darlık olur. En iyi (25) bilen Allah'tır.

Kırân.[716] Venüs, Merkür ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Doğu şehirlerinde ve Rum'da halk arasında ölüm çok olup deprem olur. Ayrıca gök gürültüsü, şimşek ve yağmur olup sıcak yeller eser. Köle kadınlarda mutluluk ve ferahlık (25b/1) olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[717] Ay ile Venüs Yengeç burcunda olsa delalet eder: İyi ve doğru haberler gelip kadınlarda ve eğlence ehlinde ferahlık, neşe [olup] işlerini kolayca ilerletmelerine, çok yağmurlar yağıp hamile hatunların hali iyilik [içinde] olup (5) ağaçlar, tarlalar ve bitkilerde esenlik olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[718] Merkür, Ay ile Yengeç burcunda olsa delalet eder: Zararlı sıcak yeller ve Sam yeli esip zamansız gök gürültüsü ve şimşek olur. Bazı ulemalarda zevk ve eğlenceye aşırı düşkünlük, idare memurlarında, kalem ehlinde ve katiplerde zararlar, halkın alt tabakası[nın] aklı başındalık, zeka ve zihin açıklığı [içinde olmalarına], halkın alt tabakası arasında hikayeler okumaya (10) ve dinlemeye ilgi ve rağbet olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

---

[714] Kenarda: Güneş ile Merkür
[715] Kenarda: Güneş ile Ay
[716] Kenarda: Venüs ile Merkür
[717] Kenarda: Ay ile Zühre
[718] Kenarda: Merkür ile Ay

Aslan Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[719] Aslan burcuna mensup olan[lar]: Said beldeleri, Tus, Nişabur, Antakya toprakları, Ermenistan, Bâbü'l-Ebvab, Fergana, Belh, Buhara ve Fars şehirleridir.

Kırân.[720] Satürn Jüpiter ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Fars hükümdarı, Irak ve Rum hükümdarları ölüp (15) Ermenistan diyarında çok ölüm olur. Ayrıca insanlar arasında toptan düşmanlık gerçekleşip çiftçilerin ve yaşlı kişilerin halleri iyi durumda olur. Fakat bazı fıkıh alimlerinin ve kadıların mide hastalıkları ve kalpten sıkıntıları olup vefat ederler. Dördüncü iklimde ulu bir bey ortaya çıkıp devlet topraklarında el değiştirme olur. Değişik tarz ve adetler[in] ortaya çıkmasına ve bazı yerlere ateşten (20) zarar gelip ulu kimselerde gam ve hüzün olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[721] Mars, Satürn ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Doğu şehirlerinde fitne çoğalıp ortaya çıkıp birçok ulu kimseler öldürülüp insanlarda zulüm ve eziyet ve yağmalamalar çok olur. [İnsanların] ruh hali her zaman öfkeli olup askerler hücuma geçer. Aslan burcuna mensup olan şehirlerde hükümdarlar (25) arasında savaş, birbirini öldürme ve çok büyük karışıklık [olur]. Fergana, Ermenistan ve Belh halkına çok büyük endişe ve sıkıntı erişir, adı geçen memleketlerde kıtlık, pahalılık ve salgın hastalık ortaya çıkar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[722] Satürn, Güneş ile Aslan (26a/1) burcunda olsa delalet eder: Doğu şehirlerinde ölümcül hastalıklar çok olup Irak ülkesinde savaş ve karışıklık gerçekleşir. Rum şehirlerine çok kıtlık ve pahalılık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[719] Kenarda: Aslan burcunda yıldızların kırânları
[720] Kenarda: Satürn ile Jüpiter
[721] Kenarda: Mars ile Satürn
[722] Kenarda: Satürn ile Güneş

Kırân.[723] Venüs, Satürn ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Köle kadınlarda ahlaksızlık ve günahkarlığa ilgi ve (5) istek olup kadınlarda hastalıklar ve hamile hatunlarda felaket olur. Ayrıca Türk hükümdarı ve Tus hükümdarı vefat edip Doğu şehirlerinde kıtlık ve pahalılık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[724] Satürn, Merkür ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Vezirlerden, kalem erbabından birisi vefat eder. Önde gelen kimselerde ve ulu kimselerde kaygı ve hastalıklar olur. Yağmur yağmayıp zamanında (10) çok sıcaklıklar[ın] olmasına [delalet eder]. Bey çocuklarından birisi vefat eder. Köle kadınlar arasında uydurma haberler, yalan ve iftira çok olup birbirlerinde kusur [arama] ve [birbirlerini] aldatma halinde olurlar. Tüccarlarda ve sanat ehlinde gam ve keder olup büyük [kimseler]den zarar görmelerine [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[725] Satürn, Ay ile Aslan burcunda delalet eder: Babil diyarında bir hükümdar vefat edip Said halkının durumları kötü (15) olur. Bütün ülkelerde çekirge ortaya çıkıp Nişabur ve Türk['te] kıtlık ve pahalılık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[726] Jüpiter, Mars ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Ülkelerin çoğunu düşman istila edip fıkıh alimlerinin ve kadıların hali beyler yüzünden kötü olur. Askerin hali iyilik içinde olur. Aslan'a mensup olan şehirlerde yangın olup sularda kıtlık [olmasına], hırsızlar ve yol kesiciler yüzünden (20) yollarda sıkıntı olmasına, yüksek mevkide bulunan kişiler ile silah ehli arasında anlaşmazlık [olmasına],

[723] Kenarda: Venüs ile Satürn
[724] Kenarda: Satürn ile Merkür
[725] Kenarda: Satürn ile Ay
[726] Kenarda: Jüpiter ile Mars

süvarilerde kuvvet ve insanlarda kan hastalıkları[nın] çok olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[727] Venüs, Jüpiter ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Köle kadınlar arasında huzur, sıhhat ve güven olup altın ve akçe çok olup yüksek mevkide bulunan kimselerde mutluluk ve kuvvet, havada yumuşaklık, ulema, fıkıh alimleri ve kadılarda gönül hoşlukları olup (25) itibarlı kimselerde ve yüksek mevkide bulunan kimselerde saadet ve baht açıklığı olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[728] Merkür, Jüpiter ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Zanaatkarlarda güzellik, kalem erbabında ve tüccarlarda kuvvet [olur]. Yüksek mevkide bulunan kimseler[in] meclisine faziletli kimseler (26b/1) gelip havada hararet [olur] ve sıcak yeller eser. Vezirlerde mutluluk [olur]. Bir hükümdar katledilip Doğu halkı vatanlarından ayrılıp aralarında savaş ve birbirini öldürme olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[729] Jüpiter, Ay ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Halkın alt tabakasında ferahlık ve mutluluk olup çok yeller esip gök gürültüsü, şimşek (5) ve havada fazlasıyla sıcaklık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[730] Jüpiter, Güneş ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Rum şehirleri, Doğu şehirleri ve Ermenistan şehirleri[nin] beylerinde ölüm olup halkta endişe ve zahmet olur. Ama beyler ve padişahlarda ferahlık ve mutluluk olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[731] Venüs, Mars ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Halk arasında nefret ve düşmanlık çok olur. Hırsızlar (10) ve yol kesicilerden

[727] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[728] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[729] Kenarda: Jüpiter ile Ay
[730] Kenarda: Jüpiter ile Güneş
[731] Kenarda: Venüs ile Mars

yollarda endişe olur. Beylerde ve askerde mutluluk, hatunlarda ve ulularda hastalıklar ve ölüm olur. Ermenistan şehirleri ile Rum [şehirleri] arasında savaş ve ara bozukluğu başlar. Havada karanlık, süvarilerde gönül eğlendirme [olur]. Oğlanlar ve kadınlar[ın] ruh hallerinde coşkunluk ve uygunsuz işlere istek ve arzu olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[732] Merkür, Mars ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Köle kadınlarda (15) hile ve kandırma, madenlerde bozulma, havada sıcaklık ve kuraklık olup çok meteor olur. Hayvanlarda ve savaş aletlerinde kuvvet olur. Fars halkı ile Irak halkında çok karışıklık olup hükümdarlar[a] karşı isyancılar ortaya çıkıp [isyancılar] helak olurlar. Horasan memleketinde savaş olup vezirler ve kalem erbabı[nda] endişe ve zarar [olur]. Aslan'a mensup olan memleketlerde ateşten (20) zarar olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[733] Mars, Güneş ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Tus şehirlerinde savaşlar, birbirini öldürme ve karışıklık çok olup Fars ve Nişabur'da kıtlık olur. Hükümdarlar ve asker arasında eziyet olup hükümdarlar halka zulm ederler. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[734] Ay, Mars ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Arap şehirlerinde bir hükümdar vefat edip (25) o diyarın itibarlı kimseleri vatanlarından ayrı düşerler. Savaş, birbirini öldürme ve karışıklık çok olup Antakya topraklarında ve Rus memleketlerinde ölüm olup halkında yağmalama olur. En iyi bilen Allah'tır.

[732] Kenarda: Merkür ile Mars
[733] Kenarda: Mars ile Güneş
[734] Kenarda: Ay ile Mars

Kırân.[735] Venüs, Güneş ile (27a/1) Aslan burcunda olsa delalet eder: Hatunların hali kötü olup hastalık ve ölüm olur. Hükümdarlarda ferahlık ve mutluluk olur ve hallerinde iyilik olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[736] Merkür, Güneş ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Aslan'a mensup olan şehirlerde çekirge ortaya çıkıp ekinlere çok zarar verir. Hükümdarlarda (5) ferahlık ve mutluluk fakat vezirler ve kalem erbabında zarar ve hüsran olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[737] Güneş, Ay ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Halkın alt tabakasında hastalık olup aralarında ara bozuculuk olur. Yalan haberler çok olup yağmur az yağar ve hükümdarların halk üzerinde korumaları olmaz. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[738] Venüs, Merkür ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Halk arasında bozgunculuk ve çatışma olur. Köylerden (10) şehirlerden çoluk çocuk kaçırılır. Çoğu ülke ve şehirlerin halkı korku ve dehşet içinde olup hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler ile savaş ve birbirini öldürme olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[739] Venüs, Ay ile Aslan burcunda olsa yağmurlarda kıtlık, hatunlar ve eğlence ehli[nin] hallerinde iyilik, halkın alt tabakası ve esnaf arasında mücadele ve anlaşmazlık olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[740] Merkür, (15) Ay ile Aslan burcunda olsa delalet eder: Köle kadınlarda boğaz ağrısı olup bazılarında ölüm olur. Yalan ve

[735] Kenarda: Venüs ile Güneş
[736] Kenarda: Merkür ile Güneş
[737] Kenarda: Güneş ile Ay
[738] Kenarda: Venüs ile Merkür
[739] Kenarda: Venüs ile Ay
[740] Kenarda: Merkür ile Ay

korkutucu haberler çok olur, şiddetli yeller esip çoğu ağacın meyveleri telef olur. En iyi bilen Allah'tır.

Başak Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[741] Başak burcuna mensup olan Ömeriyye beldeleri, Musul, Ceramika [ve] Sevahil'dir.

Kırân.[742] Satürn, Jüpiter ile Başak burcunda olsa (20) Rum şehirlerinde savaş ve birbirini öldürme çok olup halkta, özellikle de vezirler ve kalem erbabında ölüm olmasına delalet eder. Çiftçiler ve köy halkının hali iyilik içinde olup ekinlerde esenlik olur. Bazı yerlerde savaş, karışıklık, perişanlık ve deprem olup hükümdarın işleri[nde] bozulma [olur] ve yeni [bir] devlet ortaya çıkar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[743] Mars, Satürn ile Başak burcunda olsa delalet eder: Tarlalar ve bitkilerde (25) bozulma [olur], depremler olup birçok büyük bina harap olur. Halk arasında karışıklık artıp hırsızlar ve kötülük yapanlar ortaya çıkıp zor hastalıklar olur. Kıptîler ile Nevbe arasında çatışma, Cezire-i Ömeriyyede savaş ve çatışma gerçekleşir. (27b/1) Musul'da ani ölüm çok olup ağaçlarda ve ekinlerde felaket olup çekirge ortaya çıkıp çoğu şehirde çok büyük kıtlık ve pahalılık, Doğu diyarında karışıklık ve birbirini öldürme olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[744] Satürn, Güneş ile Başak burcunda olsa delalet eder: Doğu şehirlerinde bir hükümdar vefat edip Kuzey şehirleri (5) ve Musul'da savaş ve birbirini öldürme çok olur. Havada kuruluk olup yağmur az yağar. Halkta öksürük, baş ağrıları, sersemlik, kızamık ve sıcak hastalıkları olur. En iyi bilen Allah'tır.

---

[741] Kenarda: Başak burcunda yıldızların kırânları
[742] Kenarda: Satürn ile Jüpiter
[743] Kenarda: Mars ile Satürn
[744] Kenarda: Satürn ile Güneş

Kırân.[745] Venüs, Satürn ile Başak burcunda olsa delalet eder: Hatunlarda ve eğlence ehlinde gam ve endişe, erkek ile kadın arasında anlaşmazlık ve inat olur. Vaktiyse havada (10) çok soğukluk olur. İpek ve elbise ucuz olur. Beylerde ve askerde hareket ve aralarında muhalefet [olmasına] ve çok yağmurlar yağmasına [delalet eder]. Kadınlarda ölüm [olur]. Hamile olan kadınlar zor doğururlar. Çiftçilerin hali iyilik içinde olur.

Kırân.[746] Merkür, Satürn ile Başak burcunda olsa delalet eder: Hükümdarlar arasında savaş ve birbirini öldürme çok olur. Üstlerine (15) asker ve isyancılar hücum eder. Vezirler ve kalem erbabında zararlar, ulema ve faziletli kimselerde ani ölüm ve gök gürültüsü ve şimşek olur. Pazarlarda kesat, tüccarlarda ve idare memurlarında gam ve endişe olur. Köle kadınlarda suçlama ve ihanet, resmî fiyatlarda farklılık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[747] Ay, Satürn ile Başak burcunda olsa delalet eder: Halkın alt tabakası arasında çatışmalar ve karışıklıklar çok olur. (20) İnce ağrı ve verem hastalıkları çok olur. Yolcularda zahmet ve zorluk ve kadınlarda iffetsizlik çok olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[748] Mars, Jüpiter ile Başak burcunda olsa delalet eder: Büyükler ve şerefli olan kimseler[in] çok kötü kimselerden ve askerden huzursuz olup gam ve endişe içinde [olurlar] ve [onların] ruh hallerine hararet ve hiddet hakim olur. Hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler (25) çok olur. Tüccarların hali kötü olur. Bazı yerlerde yıkılıp dökülme olur. Irak ve Bağdat halkında ferahlık ve mutluluk olup hallerinde iyilik olur.

[745] Kenarda: Venüs ile Satürn
[746] Kenarda: Merkür ile Satürn
[747] Kenarda: Ay ile Satürn
[748] Kenarda: Mars ile Jüpiter

Fakat yüksek mevkide bulunan kimselerde ve kadılarda hastalık ve ölüm olur. Çok yağmurlar yağıp şiddetli (28a/1) yeller eser. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[749] Güneş, Jüpiter ile Başak burcunda olsa delalet eder: Başak'a mensup olan Cezire-i Ömeriyye ve Sevahil'de savaş ve çekişme çok olur. Bazı hükümdalarda ölüm korkusu olur. Vezirler ve kadılarda ve yüksek mevkide bulunan kimselerde eziyet ve düzensizlik ve bu taifede çok hastalıklar ve ölüm (5) korkusu olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[750] Venüs, Jüpiter ile Başak burcunda olsa delalet eder: Rum beldelerinde düşman çok olup şehirleri düşmana bırakırlar. Bazı kaleler kuşatılır. Babil halkının hali hoş olur. Kadınların ve eğlence ehlinin hali iyi olur. Bitkiler ve tarlalarda esenlik ve halk arasında barış ve huzur [olur]. Ulema ve kadıların eğlence, neşe ve mutluluğa meyletmelerine [delalet eder].

(10) Kırân.[751] Merkür, Jüpiter ile Başak burcunda olsa delalet eder: Divan üyeleri, idare memurları, tüccar ve esnafta kuvvetli hal, iyi haberler gelip faydalı yeller esip gemilerde esenlik, insanlarda nefsini her türlü zevkten alıkoyup ibadete yönelme ve dinin yasakladığı şeylerden kaçınmaya istek olur. Vezirler, ulema ve kalem erbabında mutluluk, baht açıklığı ve gönül hoşlukları olur. Fakat bu senede ekinlerde ve diğer bitkilerde kötülük olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[752] Jüpiter, (15) Ay ile Başak burcunda olsa sularda ve yağmurlarda bolluk ve tarlalarda esenliğe delalet eder. Başak'a mensup

[749] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[750] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[751] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[752] Kenarda: Jüpiter ile Ay

olan beldelerde iyi kimseler bazı hastalıklara yakalanıp çok kötü kimselerden de zarar görürler. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[753] Mars, Güneş ile Başak burcunda olsa delalet eder: Doğu tarafında bir ulu hükümdar vefat edip Ceramika diyarında savaşlar (20) ve karışıklıklar olup beyleri ve askeri efendilerine itaat etmezler ve kendilerinde de hastalık ve ölüm olur.

Kırân.[754] Venüs, Mars ile Başak burcunda olsa delalet eder: Hükümdarlar arasında savaş ve birbirini öldürme çok olur. Bazıları bazılarını katlederler. Askerlerde kuvvet ve iyi hal [olur]. Musul beldelerinde ve Doğu Afrikada çekirge ortaya çıkar. Kadınlarda (25) ölüm [olur]. Sayan beldelerinde ve Sind'de kıtlık ve pahalılıktan çok kimsenin halleri kötü olur. Erkek ile kadın arasında husumet ve hastalık çok olup [kadınların] doğrumalarında güçlük yaşamalarına ve havada karanlık olmasına [delalet eder]. (28b/1) En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[755] Merkür, Mars ile Başak burcunda olsa delalet eder: Köle kadınların ruh hallerine coşkunluk hakim olup divan üyeleri ile silah ehli arasında husumet, halkın alt tabakasında aldatma, hile ve hırsızlık, havada bozukluk Sayan beldeleri ve Sind'de savaş ve birbirini öldürme ve karışıklık olur. Söz edilen diyarda (5) korku ve endişe, hükümdarlarda ölüm, vezirler ve kalem erbabı ve askerlerde kötü şeyler olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[756] Ay, Mars ile Başak burcunda olsa delalet eder: Hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler çok olur. Arap ile Türk arasında savaş ve

[753] Kenarda: Mars ile Güneş
[754] Kenarda: Venüs ile Mars
[755] Kenarda: Merkür ile Mars
[756] Kenarda: Ay ile Mars

birbirini öldürme çok olur. Rum memleketlerinde karışıklık oluşup bazıları bazılarını öldürür. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[757] Güneş, Venüs ile Başak (10) burcunda olsa delalet eder: Havada ve ekinlerde esenlik [olur], yararlı yeller eser. Kadınlarda hastalıklar olup bazılarında ölüm olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[758] Güneş, Merkür ile Başak burcunda olsa delalet eder: Şiddetli ve soğuk yeller esip itibarlı kimselerin bazıları ve vezirlerde ölüm, kalem ehli ve mal idarecilerinde kötü hal [olmasına] ve halkta akciğer iltihabı hastalıkları[nın] çok olmasına [delalet eder]. (15) En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[759] Güneş, Ay ile Başak burcunda olsa delalet eder: Vasit ile Irak halkı arasında savaş çok olur. Halkın alt tabakasının hali kötü [olur], kalem ehlinde zarar ve endişe olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[760] Venüs, Merkür ile Başak burcunda olsa delalet eder: Irak halkı ile Türk arasında savaş ve birbirini öldürme çok olur. Musul taraflarında düşman ortaya çıkar. Vezirler (20) ve kalem erbabında güzel hal, kadınlarda ferahlık ve mutluluk [olur]. Gök gürültüsü ve şimşek olup yağmur yağar. Kadınlar ve erkekler arasında muhabbet ve aşk, insanlarda mutluluk ve sevinç, havada bozulma olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[761] Ay, Merkür ile Başak burcunda olsa delalet eder: Tüccarlar ve kervanlar gelip pazarda iş açıklığı ve havada nemlilik ve

[757] Kenarda: Güneş ile Zühre
[758] Kenarda: Güneş ile Merkür
[759] Kenarda: Güneş ile Ay
[760] Kenarda: Venüs ile Merkür
[761] Kenarda: Ay ile Merkür

rutubet, Fars ve Rum arasında savaş [olur]. Hatunlar (25) çocuklarını düşürürler. Yeşermiş ekin[lerde] ve bitkilerde afet olur. Bazı ulema ve tüccarlara zararlar gelir. Vezirlerden bazısına zarar gelir. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[762] Venüs, Ay ile Aslan burcunda olsa Doğu halkı ile Rum beldeleri (29a/1) arasında karışıklık olup yararlı ve faydalı yağmurlar yağmasına, güzel rüzgarlar esip tarlalarda esenlik hatunlarda ferahlık ve mutluluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Terazi Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[763] Teraziye mensup olan beldeler Kirman, Kabil, Herat, Belh, Said, Mısır ve Habeş'tir.

Kırân.[764] (5) Satürn, Jüpiter ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Rum hükümdarları aralarında savaş ve birbirini öldürme çok olup üstlerine düşman saldırıp bazıları bazılarını sürüp yağmalarlar. Beldelerin çoğunda ateştan zarar olur. Said Mısır ile Batı halkı arasında ara bozukluğu, çekişme ve aralarında düşmanlık olup Arap, Habeşe'nin üzerine galip gelir. Teraziye (10) mensup olan memleketlerde çok kıtlık, pahalılık [olur] ve şiddetli ve zararlı yeller eser. Halkın çoğunda ölüm hali, buğday ve arpa ve diğer tahıllar değerlerinde olup yeni bir millet veya devlet kurulup insanların vaziyet ve tavırlarında değişme ve musiki ilmine ilgi ve istek [ortaya çıkar] ve yağmurlarda bolluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[765] Mars, Satürn ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Batı tarafında karışıklık ortaya çıkıp (15) askerlerde, kötü işler yapanlarda,

[762] Kenarda: Venüs ile Ay
[763] Kenarda: Terazi burcunda yıldızların kırânları
[764] Kenarda: Satürn ile Jüpiter
[765] Kenarda: Mars ile Satürn

eziyet ve zulüm edenlerde afet olur. Hırsızlar öldürülüp havada bozukluk olur. Habeşe halkı ile Yemen arasında ve Herat halkı ile Belh arasında ara bozukluğu, savaşlar ve birbirini öldürme çok olur. Bazı hükümdarlar arasında birbiriyle savaşma olmasına [delalet eder]. Arap arasında savaş ve birbirini öldürme çoğalır. Silah ehlinde çok hastalıklar olup kadınlarda (20) ölüm olur. Yağmurlar çok olup ekinde ve diğer bitkilerde esenlik olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[766] Güneş, Satürn ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Halk arasında savaş ve birbirini öldürme çok olup Arap beylerinden birisinde ölüm [olur]. Köle kadınlarda vatanlarından ve mekanlarından dağılma olup memleketler ve beldeler üzerine düşman saldırıp dünya halkında çok korku, yağma ve talan [olur]. Oğlancıklarda (25) ve hatunlarda ve yakın kimselerde ölüm çok olur. Hükümdarlar halk üzerine zulüm ve eziyet edip halkta türlü türlü hastalıklar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[767] Venüs, Satürn ile Terazi burcunda olsa delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Çok yeller, yağmurlar, (29b/1) gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder]. Kirman topraklarında kıtlık ve pahalılık, hatunlarda ve hizmetkarlarda hastalık ve elem [olur]. Çiftçilerde ve şeyhlerde saadet ve baht açıklığı ve kalem erbabında güzel hal [olur]. Çalgı ve eğlence ehlinde ve kadınlarda hüzün ve endişe, karı kocalar arasında inat ve muhalefet, havada zamanında çok soğukluk olur.

(5) Kırân.[768] Merkür, Satürn ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Divan üyeleri ile halk arasında kızgınlık ve düşmanlık, tüccar ve idare memurlarında gam ve endişe olup pazarlarda kesat [olur]. Köle

[766] Kenarda: Güneş ile Satürn
[767] Kenarda: Venüs ile Satürn
[768] Kenarda: Merkür ile Satürn

kadınlarda suçlama ve hıyanet, Belh ve Kabil'de hükümdarlar arasında savaş ve birbirini öldürme [olur]. Sular ve yağmurlar çok olup bazı vezirler[de] ve kalem ehlinde kötü hal, havada yumuşaklık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen (10) Allah'tır.

Kırân.[769] Ay, Satürn ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Bebeklerde ve hamile kadınlarda hastalık ve ölüm, sıradan halk[ın] halinde kötülük [olur]. Terazi'ye mensup olan beldelerde kıtlık, pahalılık ve ölüm [olur]. Yolcularda zahmet ve sıradan halk arasında düzensizlik, kadınlarda iffetsizlik olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[770] Mars, Jüpiter ile Terazi burcunda olsa delalet (15) eder: Vezirler ve ulularda kuvvetli hal, beylerde ve silah ehlinde zaaf [olur]. Havada bozulma, sıcak ve kuraklık olur. Sıradan halk arasında tartışma çok olup birbirlerinden korkarlar. Yüksek mevkide bulunan kimselerde, büyük memurlarda ve kadılarda saadet ve baht açıklığı, hırsızlar ve yol kesiciler ortaya çıkıp halkın mallarını yağmalarlar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[771] Güneş, Jüpiter ile Terazi burcunda (20) olsa delalet eder: Habeş beyi vefat edip bazı hükümdarlarda ölüm olur. Irak'ta hükümdarlar üzerine isyancı[lar] baş kaldırıp beylerden ve askerlerden bir topluluk helak olur. Havada nem ve yağmur olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[772] Venüs, Jüpiter ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Arap beyleri arasında muhalefet olup Doğu beldelerinde ve Türk

[769] Kenarda: Ay ile Satürn
[770] Kenarda: Mars ile Jüpiter
[771] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[772] Kenarda: Venüs ile Jüpiter

diyarında savaş (25) ve birbirini öldürme çok olur. Türk'te hastalık ve ölüm olup tüccarlarda ve eğlence ehlinde ferahlık ve mutluluk bazı hükümdarlar birbirlerine elçiler gönderip beylerde ve askerde gönül hoşlukları olur. Terazi memleketlerinde kıtlık ve pahalılık, (30a/1) bulutlar, yağmurlar ve havada yumuşaklık olmasına [delalet eder]. Çok toplantılar olup yiyecek içeceklerde bolluk ve yöneticiler adalet ve doğruluk gösterip insanlarda sıhhat ve esenlik, hayırlı nikahlarda bolluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[773] Merkür, Jüpiter ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Doğru haberler gelip (5) vezirler ile divan üyeleri arasında dostluk ve muhabbet, hastalarda iyileşme ve havada yumuşaklık olur. Acem ve Rum hükümdarı vefat edip Arap beldeleri ve Fars'ta [insanların] birbirini öldürmesi korkusu olur. Hırsızlar ve yol kesiciler tüccarların ve diğerlerinin mallarını yağmalarlar. Vezirler ve kalem ehlinde ferahlık ve mutluluk olup hallerinde huzur olur. Şiddetli yeller eser. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[774] Ay, Jüpiter ile (10) Terazi burcunda olsa delalet eder: Halkın alt tabakası arasında düşmanlık ve çekişme çok olup ılık yeller esip havada rutubet olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[775] Mars, Güneş ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Arap ile Sudan arasında karışıklık ve savaşlar çok olup memleketlerin çoğu[nun] halkında korku ve sızlanma çok olup asker[in] halinde zaaf olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[773] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[774] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[775] Kenarda: Mars ile Güneş

Kırân.[776] Venüs, (15) Mars ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Türk beldeleri [ve] Arap beldelerinde karışıklık ve savaşlar çok olup alim[ler]e zarar dokunur. Kadınların erkekler ile husumetleri çok olup ahlaksız işler çok olur. Rum beldelerinde hastalıklar ve veba ortaya çıkar. Şiddetli yeller esip gök gürültüsü, şimşek ve yağmurlar olur. Halkta kötü işlere meyil olup havada karanlık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[777] Merkür, Mars'la (20) Terazi burcunda olsa delalet eder: Divan üyeleri ve alimlerde endişe, tüccarlarda ve esnafta zahmet ve zorluk [olur]. Boş sözler söylenip insanlarda hile ve hıyanet, havada bozukluk olur. Bazı beylerin evladı vefat edip Batı beldelerinde ölüm çok olur. Vezirler ve kalem ehlinde zararlar, Babil halkının hükümdarlarının hallerinde bozukluk, batı tarafında yangınlar gerçekleşir. Halkta (25) boğaz ağrıları çok olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[778] Ay, Mars ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Doğu beldelerinde bir hükümdar vefat edip o diyarlarda savaş ve birbirini öldürme çok olur. Afrika diyarında büyük karışıklık ve çatışmalar çok (30b/1) olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[779] Güneş, Venüs ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Bazı Arap şehirleri kuşatılıp harap edilir. Ayrıca Arap şehirlerinde halk arasında karışıklık çok olup ulları ve hatunlarında ölüm çok olur. Yağmurlar ve bulutlar ve şiddetli yeller çok (5) olur. En iyi bilen Allah'tır.

[776] Kenarda: Venüs ile Mars
[777] Kenarda: Merkür ile Mars
[778] Kenarda: Ay ile Mars
[779] Kenarda: Güneş ile Zühre

Kırân.[780] [Merkür][781], Güneş ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Bazı vezirlerde maddi sıkıntı ve kalem ehli[nin] halinde kötülük, yağmurlar ve yeller çok olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[782] Ay, Güneş ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Şam beyleri tarafında yalan ve uydurma haberler çok olur. Şiddetli yeller esip havada rutubet, tarlalar ve bitkiler[in] halinde esenlik [olur]. Pazarcılar[ın] (10) hali kötü olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[783] Venüs, Merkür ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Savaş ve birbirini öldürme çok olup Arap beylerinden birisi vefat eder. Ayrıca Türk ile Acem ve Rum ile Irak arasında savaş olur. Rakka ile Mısır beldeleri tarafında halk arasında düşmanlık olmasına [delalet eder]. Terazi'ye mensup olan memleketlerde salgın hastalık çok olur. Vezirler ve kalem erbabında saadet ve (15) baht açıklığı olmasına [delalet eder]. Fazilet sahibi ve ilim ehli kimselerde kuvvetlilik, sevinç ve mutluluk, kadınlar ve oğlanlar arasında dostluk ve muhabbet, pazarlarda iş açıklığı, yolcularda ferahlık ve mutluluk, havada bozulma olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[784] Venüs, Ay ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Çok ve şiddetli yeller esip havada yumuşaklık, halkta bozulma, ahlaksızlık ve kadınlara düşkünlük [olmasına], geceleri (20) hırsızlar[ın] ortaya çıkmasına [delalet eder].

Kırân.[785] Merkür, Ay ile Terazi burcunda olsa delalet eder: Halkın alt tabakası ve kalem erbabında ölüm, çarşı [esnafı] ve pazarcılarda

[780] Kenarda: Merkür ile Güneş
[781] Metinde müstensih/müellif gezegen ismini yazmayı unutmuş. [Merkür]
[782] Kenarda: Ay ile Güneş
[783] Kenarda: Venüs ile Merkür
[784] Kenarda: Venüs ile Ay
[785] Kenarda: Merkür ile Ay

ferahlık ve mutluluk [olur]. Ekinlerde ve diğer bitkilerde iyilik [olur]. Köle kadınlarda sevinç ve ferahlık, vezirlerden birisinde ölüm gerçekleşir. En iyi bilen Allah'tır.

Akrep Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[786] Kırân.[787] Jüpiter, Satürn ile Akrep (25) burcunda olsa delalet eder: Alçak kimseler yüksek mertebelere ulaşıp ulu kimselerin üzerine çıkarlar. Topraklar ve devlet bir hanedandan sonrakine geçip büyük bir devlet ortaya çıkar. Tuhaf adetler ve davranışlar ortaya çıkar. (31a/1) Ayrıca şöhretli kimselerden çoğu aşağı düşüp karışıklık ve çatışma artar. Kuzey[de] ve dördüncü iklimde askerler hareketlenip yağmalama ve katletmeler olur. Bazı yerler sudan harap olup gemilerde batma da gerçekleşir. Köle kadınlarda ölüm çok gerçekleşip (5) Rum ve Yemen beyleri vefat eder. Hicaz toprakları, Yemen ve Tunus'ta savaş ve birbirini öldürme çok olup çok kimseler helak olur. Köle kadınlar[da] fitne ve düşmanlık ortaya çıkıp iklimlerin çoğunda ateşten ve sudan zarar olur. Fıkıh alimleri ve kadılarda hüsran, şeyhlerde mutluluk ve neşe olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[788] Mars, Satürn ile Akrep burcunda olsa delalet eder: Acem beldeleri civarındaki yerlerde savaşlar ve birbirini öldürme çok olur. (10) Çoğu iklimde bozulma, yağma ve talan [olur], ayrıca ekinlere çekirgeden zarar gelir ve bazı hükümdarlar ve kumandanlarda ölüm olup birçok bey hapiste ölürler. Bir ulu kimsenin devleti elinden gidip büyük karışıklık ortaya çıkar ve hizmetkarlar rahatsız edecek şekilde efendilerinin başına dert olup karışıklık ve bozulmadan halk arasında korku olur. Hırsızlar el uzatıp alçak kimselerin (15) hakkından gelirler. En iyi bilen Allah'tır.

[786] Kenarda: Akrep burcunda yıldızların kırânları
[787] Kenarda: Jüpiter ile Satürn
[788] Kenarda: Mars ile Satürn

Kırân.[789] Hükümdarlar arasında savaş ve birbirini öldürme olup alem halkına geçim zorluğu gelir. Batı beldelerinde bir hükümdar vefat edip halkta hastalıklar çok olur. Salgın hastalık ortaya çıkar. Havada rutubet, gök gürültüsü ve şimşek; tarlalarda esenlik olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[790] (20) Köle kadınların gönlünde gam ve hüzün çok olup eziyet ve zorluk [içinde] olurlar. Çok yağmurlar ve yeller olup yaşlılarda ve çiftçilerde ferahlık ve mutluluk meydana gelir. Ayrıca kötü huylu kadınlara afet erişip ahlaksızlık edenler yakalanır, eğlence erbabı gam ve elemde olurlar. [Hava] çok soğuk ve sert olduğundan ekinlere ve bitkilere zarar gelir. En iyi bilen Allah'tır.

(25) Kırân.[791] Zanaatkarlarda, divan üyeleri ve tüccarlarda zihin karışıklığı ve tarlalarda afet [olur]. Yollar karışıklık yüzünden kapanıp zamanı ise sert soğuklar ve karlar olur. Hükümdarlar (31b/1) arasında çekişme ve savaş olup halkta salgın hastalık ve ölüm olur. Vezirler ve katiplerde kötü hal ve kötü şeyler olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[792] Hükümdarlar arasında elçiler ve mektuplar çok olup halkın alt tabakası[nın] ve çiftçiler[in] kadınlarında hastalıklar ve ölüm olur. (5) Ayrıca zanaatkarların kazançlarında darlık ve şiddetli yeller ve bulutlar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[793] Irak ile Arap arasında karışıklık başlayıp Irak memleketlerinde yağmalamalar olmasına [delalet eder]. Askerin halk üzerine elinin uzun olmasına [delalet eder]. Çoğu iklim[in] halkında korku ve gam, ulularda ve önde gelenlerde ölüm, kadılar

[789] Kenarda: Güneş ile Satürn
[790] Kenarda: Venüs ile Satürn
[791] Kenarda: Merkür ile Satürn
[792] Kenarda: Ay ile Satürn
[793] Kenarda: Mars ile Jüpiter

mertebelerinden düşüp (10) silah ehli, vezirler ve önde gelenlerin üzerine baskı kurup çol kötü insanlarda kuvvet ve halkın mallarında boşa harcama olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[794] Vezirler ve yüksek mevkide bulunan kimselerde sevinç ve mutluluk, çok kötü insanlar ve günahkarlar tövbe edip halkta sıhhat ve esenlik [olur]. Arap beyi ve Türk beylerinden birisi katledilir ve aralarında savaş ve birbirini öldürme gerçekleşir. Ayrıca beylere çok gam ve keder (15) musallat olup bazı kaleler kuşatılır. Çoğu beldede ve iklimde hastalıklar ve ölüm olup yağmurlar çok yağar. Hatunlar ferahlık ve mutluluk içinde olup ekinler ve bitkiler[in] hali[nin] iyi olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[795] Hükümdarlar üzerine çok sayıda isyancı asker gelip memleketlerine düşman hücum eder. Kadıların ve ulu kimselerin hali kötü olur. Namuslu (20) kimselerde hastalık ve ölüm gerçekleşir. Yalan ve korkunç haberler[in] çok olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[796] Şam beldelerinde çok savaş ve birbirini öldürme olup Doğu beldeleri ve Kuzey beldelerinde karışıklık olur. Düşman saldırıp çoğu iklimde kanlar dökülür. Birçok kale fetholur. Horasan'da ve Hemedan'da savaş ve yağmalama olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

(25) Kırân.[797] Havanın ölçülülüğüne, denizin sakinliğine, tüccarların tövbelerine ve de mahpuslar serbest kalıp denizde sefer edenlerde esenlik ve faydalı yağmurlar [olmasına], (32a/1) yeller ve iyi

[794] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[795] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[796] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[797] Kenarda: Ay ile Jüpiter

haberler gelip tüccarlara çarşılarda güzellik olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[798] Beyler, silah erbab[lar]ı ve askerlerde kuvvet ve [onların] padişah yanında itibarları[nın] olmasına [delalet eder]. Ayrıca hükümdarlar arasında savaş olur. Hükümdarların askerlere (5) ihtiyaçları çok olur. Acem beldelerinde bir hükümdar vefat eder. Halkta halüsinasyon [olmasına] ve sıcak hastalıklardan ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[799] Beylerin ve ağaların karılarında ölüm [olur] ve dağlarda yaşayan kimselere korku erişip onlardan kötü haberler duyulur. Halkta ishal rahatsızlığı çok olur. (10) Çok yağmur yağar. Askerde ve temiz olmayan kimselerde ahlaksızlığ[ın] çok olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[800] Arap diyarında bir hükümdar vefat eder. Dağlarda yaşayanlar Arap beldelerini istila ederler. Bazı iyi ve akıllı kimselerde ölüm, vekiller kurulu üyelerinde zararlar; çok yağmurlar ve yeller (15) olur. Köle kadınlarda zulüm ve eziyetten korku, gemilerde ve sularda bozulma, insanlar arasında haksızlık, aldatma, suçlama ve yalan sözler çok olup havada kötü hal olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[801] Acem ve Yemen taraflarında bazı hükümdarlarda ölüm, savaş, birbirini öldürme ve yağmalama olup halk vatanlarından ayrılıp (20) bir şehirden bir şehre düşerler. Halkın alt tabakası ile silah ehli arasında kötü hal, gök gürültüsü, şimşek ve yıldırım olur. En iyi bilen Allah'tır.

---

[798] Kenarda: Mars ile Güneş
[799] Kenarda: Venüs ile Mars
[800] Kenarda: Merkür ile Mars
[801] Kenarda: Ay ile Mars

Kırân.[802] Hatunlarda ölüm çok olur. Zevk ve eğlence erbabı iyilik ve esenlik içinde olur. Halk arasında yalan ve kötü haberler çok [olur]. Veba hastalığı (25) olur. Çok yağmurlar ve yeller olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[803] Çok yağmurlar ve şiddetli yeller olup vaktiyse kar yağar. Vezirler ve kalem erbabının hali (32b/1) kötü olup ulemada ve akıllı kimselerde ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[804] Beyler halka çok zulm ederler. Hırsızlar ve yol kesiciler çok olup en sonunda yakalanır ve beyler[in] elinde tutsak [olup] katlolunurlar. Köle kadınlarda göz ağrısından sıkıntı (5) ve bazı kimselerde ölüm olmasına [delalet eder].

Kırân.[805] Batı beldelerinde bazı hükümdarlarda ölüm olup İskenderiye ve Said taraflarında karışıklık ve savaş[ın] çok olmasına [delalet eder]. Bazı kaleler harap olup çoğu memlekete hırsızlar ve yol kesiciler yayılır, küçük çocuklarda ve hamile hatunlarda güvenli hal ve halkın bir kısmında (10) istiska[806] hastalığı görülür. Şiddetli yeller, yağmurlar, gök gürültüsü ve şimşek olur. Kadınlarda ve oğlanlarda sevinç [olur]. Deryada olan yolcular gelip halkta kumarbazlığa eğilim ve ahlaksızlığa rağbet olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[807] Rum diyarında çok karışıklıklar olur. Halkın alt tabakası ve eğlence ehlinde ferahlık, (15) ekinlerde ve diğer bitkilerde esenlik,

[802] Kenarda: Venüs ile Güneş
[803] Kenarda: Merkür ile Güneş
[804] Kenarda: Ay ile Güneş
[805] Kenarda: Merkür ile Zühre
[806] Vücudun çeşitli yerlerinde su toplanması, yaşlılarda verem hastalığı.
[807] Kenarda: Ay ile Zühre

yağmurlarda ve sularda bolluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[808] Ulema ve cahiller arasında çok tartışmalar olur. Ermenistanda çok olaylar ve karışıklıklar olur. Hatunlarda ve küçük çocuklarda ölüm olur. Bahar mevsimi iyi olup ekinlerde ve ağaçlarda esenlik [olur]. Frenk memleketlerinde (20) bazı yerler yere geçer. Çok yağmurlar yağar. En iyi bilen Allah'tır.

Yay Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[809] Yay burcuna mensup olan memleketler Bağdat ve Isfahan'dır. Ta Yemen sınırına varıncaya kadar.

Kırân.[810] Satürn ile Jüpiter Yay burcunda olsa delalet eder: Mekke-i Mükerreme tarafında olan memleketlerde karışıklık, savaş ve birbirini öldürme [olur] ve halkına bela, gam ve endişe erişir. Hicaz halkı ve (25) Yemen beldelerinin halklarının da hali kötü olur. Çok çatışma ve savaş ortaya çıkar. Köle kadınlar arasında düşmanlık ve bozukluk çok olup Şam halkı Frenk'i istila eder. Vezirlerin ve fıkıh alimlerinin halleri kötü olur. Yağmurlar çok yağar. (33a/1) Ekin sonrasında buğday olmayıp kıtlık ve pahalılık olur. Dindar kimselerde, çiftçi[lerde], ekincilerde [ve] Türk'te halkta ölüm olur. Letâyifü'l-Kelâm'da[811] şöyle söyler: Peygamberlik davasını güden ve şeriat adetlerini tutan bir kimse ortaya çıkar. Halkı Hakka davet edip rüya yorumlama ilminden anlar. Halkı (5) kendisine bağlar. Bir kavim gidip bir başka kavim ortaya çıkar. Din ve devlet işlerinde büyük farklılaşmalar gerçekleşip tuhaf ve acayip olaylar[ın] ortaya çıkmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[808] Kenarda: Ay ile Merkür
[809] Kenarda: Yay burcunda yıldızların kırânları
[810] Kenarda: Satürn ile Jüpiter
[811] Kenarda: Letâyifü'l-Kelâm

Kırân.[812] Karışıklık ve savaş çoğalıp büyük insanlarda gam ve endişe; öldürme ve yağmalama ortaya çıkar. Askerlerde afet ve sularda kıtlık olur. Hiddetli hastalıklar (10) çok olur. Hükümdarlar arasında çatışma ve savaş olup Türkmen arasında birbirini öldürme ve savaş olur. Çoğu şehirde, iklimde ve askerde hastalık ve ölüm olur. Şiddetli yeller ve yağmurlar olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[813] Isfahan beyi vefat eder. Ayrıca Rus tarafında bir hükümdar vefat eder. Doğu tarafı beyleri arasında (15) ara bozukluğu ve savaş çoğalıp birçok şehir harap olur. Beyler padişahtan korkarlar. Hatunlarda, yaşlılarda ve çiftçilerde hüsran olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[814] Kadınlarda ve çengilerde akıl karışıklığı olup erkek ile kadın arasında anlaşmazlık olur. Hatunlarda hastalık, bazılarında ölüm, halkta sıcak hastalıklar ve sıtmalar olup bazı (20) kadılarda ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[815] Hükümdarlar arasında ara bozuklukları olur ve üzerlerine isyancılar saldırır. Yemen ve Bağdat şehirleri tarafında yağmacılık olmasına [delalet eder]. Türk ülkesinde birçok alim kimseler helak olup ulemada ölüm olur. Hikmetli ilimler yok olur. Vezirlerden birisi ölür. Yağmur az olup (25) yeşermiş ekin[ler] ve bitkiler telef olur. Şiddetli yeller eser. Divan üyeleri ve tüccarlarda bahtsızlık olur. Akçe ve altın az olur. Pazarlarda işsizlik [olur]. Uydurulmuş yazılar, imkansız sözler ve iki yüzlü ve yalancı kimseler ortaya çıkıp halkın genelinde gam (33b/1) ve endişe [olur]. Gençlerde hastalık olur. En iyi bilen Allah'tır.

---

[812] Kenarda: Mars ile Satürn
[813] Kenarda: Güneş ile Satürn
[814] Kenarda: Venüs ile Satürn
[815] Kenarda: Merkür ile Satürn

Kırân.[816] Hükümdarlar arasında mektuplar ve elçiler çok olup aralarında düşmanlık ortaya çıkar. Bazı iklimlerde savaş olup halkta hastalıklar ve ölüm çok olur. Hava soğuk olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[817] (5) Rum ile Türk arasında savaş ve birbirini öldürme çok olur. O diyarlarda birbirini öldürmekten ve ateşlerden zarar olup çoğu memlekette yağmalama olur. Kadıların ve zenginlerin asker ile halleri kötü olur. İçlerinde sıtma hastalığı ve ölüm gerçekleşir. Yiyecekte ucuzluk olur. Yağmurlar çok yağıp zamanıysa soğuklar olur. İlim sohbetleri çok (10) olup âyân[lar] ile itibarlı kimseler arasında husumet ve asker taifesiyle aralarında anlaşmazlık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[818] Irak memleketinde bir hükümdar vefat edip Müslümanlar ile Hristiyanlar arasında çatışma ve savaş [olur]. Hükümdarlar ve kadıların hali kötü olup namuslu kimseler ve zahit kimselere gam ve endişe erişir. (15) Alimlerde ve hatiplerde ölüm, insanlarda kandan ve sıcaktan hastalık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[819] Batı beldelerinde bir küçük bey vefat eder. Çok savaş ve birbirini öldürme sebebinden hükümdarlar zorlanır ve kederlenir. Kumandanlar ile askerler arasında ara bozukluğu olur. Erkek ile kadın arasında husumet ve düşmanlık olur. Çoğu memlekette (20) halk arasında uydurma ve yalan sözler çok olur. Zahit kimseler yollarından ayrılırlar. Kadınlarda ölüm[ün], halkta sevda hastalıkları[nın] ortaya çıkmasına [delalet eder]. Nikahlar çok olup ulemada eğlenceye

[816] Kenarda: Ay ile Satürn
[817] Kenarda: Mars ile Jüpiter
[818] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[819] Kenarda: Venüs ile Jüpiter

düşkünlük olur. Hastalar iyileşip insanlar arasında huzur ve rahatlık [olur]. Kötü kişiler tövbe edip yararlı yağmurlar yağmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[820] (25) Halk ilim ve edebe ilgi gösterir ve divan üyeleri ile vezirlere yakınlaşırlar. Doğru sözler söylenip havada yumuşaklık ve olağan yeller olmasına [delalet eder]. Şam beylerinden bazısı vefat eder. Şam halkı arasında (34a/1) savaş ve birbirini öldürme olup bazı hükümdarlar ülkesinden başka yere gider. Devlet görevlilerine kaygı ve gam erişip vezirler ve kalem erbabında güzel hal olur. Bazı kadılar ve akıllı kimselerde ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[821] Asker[ler] arasında (5) ve çok kötü kimseler arasında çok husumetler olup tüccarlar[ın] çok kazanmalarına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[822] Türk ile Acem arasında karışıklık ve birbirini öldürme olup alim[ler] arasında birçok olaylar olur. Yollarda korku [olur]. Tüccarların malları yağmalanıp zarar görürler. Çok yağmurlar ve yeller olur. Halkta halüsinasyon (10) ve vebaya benzer hastalıklar olup askerlerde ölüm olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[823] Hicaz beyi vefat edip Doğu beldelerinde karışıklıklar çok olur ve aralarında yağmalamalar olur. Hatunlarda sıtma ve bulaşıcı hastalıklar çok olup birçoğuna keder erişir. Erkek ile kadın arasında dağınıklık olup vaktiyse (15) çok soğuk ve kar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[820] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[821] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[822] Kenarda: Güneş ile Mars
[823] Kenarda: Venüs ile Mars

Kırân.[824] Arap ve Türk liderleri arasında ara bozukluğu ve yağmalamalar olur. Hükümdarlar hizmetinde olan kalem ehlinde zarar ve hastalık olup akıllı ve bilgili kimselere ölüm erişir. Yağmurlar çok yağıp fazlasıyla soğuklar olur. Fazilet ehli ve kalem ehlinde endişe ve usanç, pazarlarda kesat; (20) eziyet, zulüm ve yürek ağrıları çok olup havada bozulma olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[825] Yemen ve Kıble taraflarında karışıklık, savaş ve birbirini öldürme çok olup çoğu şehri yağmalamalar ile harap olur. Geceleri hırsızlar çok olup halkın alt tabakasında ve günahkarlarda hastalık ve ölüm[ün] çok olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[826] (25) Bazı hükümdar hatunlarında ölüm, küçük oğlancıklar ve annesini emen kızlarda hastalık olup büyük hatunlarda saadet ve baht açıklığı, halkta baş ağrıları ve kulak ağrısı olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır. (34b/1)

Merkür, Güneş[827] ile Yay burcunda bulunsa delalet eder: Bütün beldelerde karışıklıklar başlayıp Irak diyarı ve Bağdat'ta halk, korku ve maddi veya manevi acı yüzünden toplanır. Halkta azap [olur]. Hükümdarlar vezirlere ve kalem erbabına bir sebepten incinirler, bazı vezirler vefat eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[828] (5) Hırsızlardan, haydut ve yol kesicilerden halkta korku ve azap; Frenk adalarında salgın hastalık olur. Halk arasında uydurma ve yalanlar, çok yağmurlar, gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

---

[824] Kenarda: Merkür ile Mars
[825] Kenarda: Ay ile Mars
[826] Kenarda: Venüs ile Güneş
[827] Kenarda: Merkür ile Güneş
[828] Kenarda: Ay ile Güneş

Kırân.[829] Tüccarlarda ve zanaatkarlarda güzellik, kadınlar ve oğlan[lar] arasında muhabbet [olmasına], çoğu (10) memlekette insanlar arasında düşmanlık [olmasına], kandan çok hastalık [olmasına], çok yağmurlar yağıp yeller ve vaktiyse epey sıcaklıklar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[830] Hükümdarlar üzerine düşman saldırıp hükümdarların yürekleri düşman ile ateşlenir, hükümdarların bazı üst rütbeli askerleri katledilir. Halkın alt tabakası arasında uydurma ve yalanlar çok ortaya (15) çıkıp esnaf[lar] iyi kazanırlar. Hatunlarda ve halkın alt tabakasında ölüm olur. Şiddetli yeller esip gök gürültüsü ve şimşek olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[831] Ermen hükümdarları ve Frenk'ten bazıları vefat eder. Taberiye topraklarında savaş ve birbirini öldürme çok olup bazı mekanlar harap olur. Yiyecekte ucuzluk [olur]. Yıl sonunda yağmurlar çok (20) yağıp yeşermiş ekin ve bitkilerin hali iyi olur. Vezirlerden bazılarında ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Oğlak Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[832] Oğlak burcuna mensup olan Hint beldeleri, Habeş, Sind beldeleri, Multan, Umman, Ahuvan, Amara [ve] Bahreyn'dir.

Kırân.[833] Jüpiter, Satürn ile Oğlak burcunda bulunsa delalet eder: Hint hükümdarı vefat edip çoğu iklimde karışıklık olup (20) kıtlık ve pahalılık olur. Hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler yakalanıp zindanda helak olurlar. Yağmurlar az olup ekin[lerin] hali kötü olur. Dünyanın hali ve devletler değişip alçaklar ve cimriler yücelip (35a/1) şerefli

[829] Kenarda: Venüs ile Merkür
[830] Kenarda: Ay ile Zühre
[831] Kenarda: Ay ile Merkür
[832] Kenarda: Oğlak burcunda yıldızların kırânları
[833] Kenarda: Güneş ile Satürn

kimseler alçalırlar. Sağlam binalar ve hisarlar yapılıp hastalıklar çok olur. Havada soğukluk olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[834] Hatunlarda ve eğlence ehlinde kötü haller olup [kadınların] doğum yapmalarında güçlük olur. Halkta uzun hastalıklar (5) ve vaktinde çok soğuk ve kar olmasına [delalet eder]. Çoğu iklimde savaş ve birbirini öldürme olup Babil ve Sayan beyleri vefat ederler. Hırsızlar, yol kesiciler çok olup bazı beyler zindandan çıkarlar. Halkta soğuk hastalıklarından ölümcül hastalıklar olur. Bitkiler ve tarlaların hali kötü olur. Kumandanlarda ve silah ehlinde kuvvetlilik [olur] ve fukaraya ilgi ve muhabbetlerine [delalet eder]. Halkta avlanmaya istek olup havada kuraklık [olmasına] (10) ve koyuna afet erişmesine [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[835] Sind taraflarında bir bey vefat edip Yemen halkı ile Habeşe arasında savaşlar ve birbirini öldürme çok olur. Devlet erbabına, kumandanlara ve askerlere kederler ve gamlar erişir. Şiddetli yeller esip yağmurda ve sularda azlık olur. Yaşlılarda ve çiftçilerde hüsran ve zarar olur. Halk arasında (15) hastalık ve ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[836] Rum askeri arasında çatışma ve birbirini öldürme olup bazıları bazılarını yağmalarlar. Küçük çocuklarda salgın hastalık olur. Saz ehlinin, hatunların ve hizmetkarların hali kötü olur. Kadınların doğurmasında güçlük olur. Ayrıca halkta uzun hastalıklar ve vaktiyse çok soğuk (20) ve kar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[834] Kenarda: Mars ile Satürn
[835] Kenarda: Güneş ile Satürn
[836] Kenarda: Venüs ile Satürn

Kırân.[837] Nehrevan taraflarında adı anılır bir kimse vefat eder. Oğlak burcuna mensup olan memleketlerde depremler olup bazı şehirlerde ve kalelerde yerler yarılır, halkta sıcak hastalıklar olup çok şöhretli kimselerde ölüm olur. Çoğu beldede kıtlık ve pahalılık, insanlarda hile ve cinayet, vaktiyse (25) kar ve buz çok olur. Divan üyeleri ve tüccarlarda gam ve endişe olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[838] Sıradan halk ve çiftçiler arasında husumet çok olur. Halkta yalancılık ve dedikoduculuk (35b/1) olur. Bazı diyar[ların] halkında hastalık ve ölüm olur. Sular ve yağmurlar[ın] çok olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[839] Müslümanlar ile Avrupalılar arasında savaş ve yağmalamalar olup Rum şehirlerinde hastalık, salgın ve ölüm olur. Çölde (5) yaşayanlar[ın] hali kötü olup Arap içinde ölüm, Yemen ve Said taraflarında kıtlık ve pahalılık [olmasına], sıcak yeller, bulutlar ve yağmurlar[ın] çok olmasına [delalet eder]. Vezirler, ulema ve ileri gelenlerde zayıflık, gam ve usanç ve [ayrıca] kumandanlardan ve askerlerden gönülleri[nin] kırılmasıyla serseri, namussuz ve iki yüzlü[lerin] itibarlı ve ulu kimselere zarar vermelerine [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[840] (10) Hükümdarlar[ın] vezirlere ve kadılara kalpleri bozulup Hint şehirleri ve Sind['de] deprem [olur]. Doğu beylerinin bazısında ölüm, alim ve zahit kimselerde ölümcül hastalıklar olup vefat ederler. Yecüc ve Mecüc arasında da birbirini öldürme çok olur. Vergilerde farklılık ve değişim [olur]. Ağaçlar ve bitkilerde bozulma olup hayvanlara açlık galebe ettiğinden (15) birçok binek ve yük

[837] Kenarda: Merkür ile Satürn
[838] Kenarda: Ay ile Satürn
[839] Kenarda: Jüpiter ile Mars
[840] Kenarda: Güneş ile Jüpiter

hayvanı helak olup kurtlar açlığından köylere hücum eder. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[841] Rum ve Kıble hükümdarlarından birisinde ölüm, Müslümanlar ile Sudan arasında ara bozukluğu, kötü halli hatunlarda ölüm, bebeklerde hastalık, çoğu beldede kıtlık ve pahalılık ve yaşlı adamlarda ve kadınlarda ölüm olur. Yüksek mevkilerde bulunanların (20) işleri ilerleyip ferahlık ve mutluluklarına [delalet eder]. Erkekler ve kadınlar arasında güzel hal [olur]. Kötüler tövbeye gelip iyi işlere meylederler. Yollarda güvenlilik ve havada yumuşaklık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[842] Soğuk yeller esip pazarlarda canlılık, katipler ve ulemalarda kuvvetlilik [olur]. Yemen topraklarında çatışma [olur]. Rum'da bir bey (25) memleketinden düşüp helak olup şehirlerine düşman saldırıp kendi ve askeri rezil olur. Ulema ile fıkıh alimleri arasında ilmî konularda tartışma, vezirler ve kalem ehlinde saadet ve baht açıklığı olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[843] (36a/1) Sıradan halk arasında husumet ve anlaşmazlık çok olup çarşı ve pazar halkı, kazançları iyi olduğundan ferahlık ve mutluluk içinde olurlar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[844] Türk ile Arap arasında savaş ve birbirini öldürme [olur]. Çoğu memlekette yalan ve bozulma olur. (5) Karışıklık olup bazılarında muhalefet ve yağmalama olur. Bazı kumandanlar ve asker[ler], hükümdarlara karşı çıkıp beylerin birçoğu zindanda helak

[841] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[842] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[843] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[844] Kenarda: Mars ile Güneş

olur. Hırsızlar çok baskın olur. Vaktiyse çok soğuklar olur. Yeller eser. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[845] Karışıklık, savaş ve birbirini öldürme çoğalır. Özellikle Arap ve Irak beldeleri ve Bağdat'ta çok karışıklık olur. (10) O memleketlerde yağmalamalar olup kanlar dökülür. Hamile hatunlarda hastalık ve ölüm çok olur. Tarlalarda esenlik, silah ehlinde mutluluk ve ahlaksız işlere rağbet [olmasına] ve çok yağmur olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[846] Halk arasında yalan sözler çok [olur]. Tüccarlarda ve zanaatkarlarda eziyet ve sıkıntı [olur]. Haksız işler ortaya çıkar. (15) Köle kadınlarda kırılgan ruh hali ve hava kötü olup gök gürültüsü ve şimşek görülür. Arap ve Habeşe beyleri vefat edip o memleketlerde kıtlık, pahalılık ve yağmalamalar olur. Kumandanlar, kalem ehli ve askerler[in] halleri kötü olur. İlim ehli ve akıllı kimselerde kötü hastalık ve ölüm ve çoğu insanda safra ve sevdadan hastalıklar olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[847] (20) Ermenistan şehirleri ve Rum'da savaş, birbirini öldürme, yağma ve talan; Filistin topraklarında hastalık ve veba olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[848] Bazı hamile hatunlarda ve küçük çocuklarda hastalık ve ölüm olur. Erkek ile kadın arasında ferahlık ve mutluluk, Kuzey ve Konstantiniye taraflarında salgın hastalık görülür. En iyi bilen Allah'tır.

[845] Kenarda: Venüs ile Mars
[846] Kenarda: Merkür ile Mars
[847] Kenarda: Ay ile Mars
[848] Kenarda: Venüs ile Güneş

Kırân.[849] (25) Vezirler[in] oğlanlarından yani oğullarından birisi vefat eder. Ayrıca Bahreyn beyi vefat edip söz edilen memleketlerde yalanlar ve tartışmalar çok olup Mısır şehirlerinde büyük karışıklık gerçekleşir. Dünyada inkarcı ve kötü haberler duyulup (36b/1) kalem ehli[nin] hali kötü olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[850] Hükümdarların halkın alt tabakasına eziyetleri olur. Halk arasında dedikodu ve kötü sözler çok olur. Halkta baş ağrısı ve mide ağrıları olup birçoğunda ölüm olur. Ekinlerde ve diğer bitkilerde iyi hal, (5) çarşı ve pazar halkında zarar olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[851] Irak ve Rum beyleri vefat edip o diyarda karışıklık bastırır. Korkudan köylüler şehre toplanır. Irak ve Rum taraflarında hastalıklar ve ölüm de gerçekleşip çok soğuktan hamile hatunlar çocuklarını düşürürler. Etraftan doğru haberler gelip insanlarda sevinç ve mutluluk, (10) büyü ve narenciyelere istek ve rağbet olur. Kadın ile oğlan arasında aşk ve muhabbet, vaktinde kar ve soğukluk çok olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kova Burcunda Yıldızların Kırânlarının Bölümü.[852] Kova burcuna mensup olan beldeler Kufe, Sudan, Sind, Said, Hicazın Necid'e doğru olan tarafı, ayrıca Kuzey topraklarından Dicle ve Fırata kadar['dır].

Kırân.[853] Jüpiter, Satürn ile Kova burcunda olsa delalet eder: Kufe toprakları (15) civarında hükümdarlar arasında ara bozukluğu ve çatışma olur. Çoğu memlekette halk arasında husumet olur. Aynı şekilde kadılar, fıkıh alimleri ve ileri gelenler arasında düşmanlık;

[849] Kenarda: Merkür ile Güneş
[850] Kenarda: Ay ile Güneş
[851] Kenarda: Merkür ile Venüs
[852] Kenarda: Kova burcunda yıldızların kırânlarının bölümü
[853] Kenarda: Jüpiter ile Satürn

yüksek mevkilerde bulunanlar, dindar ve zahitler arasında hastalık ve ölüm [olur]. Bazı yerlerde kıtlık, pahalılık ve çekirge ortaya çıkar. Çiftçilerin hali hoş olur. Ulular birbirine zarar verip bir kavim gidip yerine bir taife ortaya çıkıp alçaklar (20) büyük makamlara erişir. Padişahlar helak olur. Halkın huyunda ve ahlakında değişme olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[854] Askerler toplanıp özellikle Kürdistan askerinde cesurluk olur. Birçok yer harap olup yaşlılara ve süvarilere afet erişir. Halkta korku olup bir meşhur padişahın devletinden düşmesine [delalet eder]. Ermenistan topraklarında ve Kuzey (25) taraflarında savaş, birbirini öldürme ve yağmalamalar olup Arap beldeleri üzerine düşman hücum eder. Sultanlar arasında ara bozukluğu ve husumet, çoğu iklimde düşmanlar ve yol kesiciler ortaya çıkıp birçok asker telef olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[855] Venüs, Satürn ile (37a/1) Kova burcunda olsa delalet eder: Vaktiyse çok soğuklar ve yeller olup yaşlılarda sevinç ve mutluluk [olur]. Düğünler ve itibarsız nikahlar olur. Kıpt beyleri vefat eder ve [beyler] arasında soğukluk [oluşur] ve kanlar dökülür. Küçük çocuklarda ve hatunlarda çok hastalık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[856] (5) Bazı beyler makamlarından düşüp kalem erbabında hastalık ve ölüm olur. En iyi bilen Allah'tır.

[854] Kenarda: Mars ile Satürn
[855] Kenarda: Venüs ile Satürn
[856] Kenarda: Merkür ile Satürn

Kırân.[857] Halkın alt tabakası arasında anlaşmazlık ve husumet çok olup Doğu beldelerinde kıtlık ve pahalılık, insanlarda soğuk hastalıklardan sıkıntı ve elem olmasına [delalet eder].

Kırân.[858] Fars ile (10) Türk arasında çatışma ve çoğu memleket üzerine düşman saldırısı [olur]. Sonra insanlar üzerine esenlik ve mutluluk doğar. Ama ulemada ve zahit kimselerde çok hastalık ve ölüm olur. Hükümdarlar[ın] arasında husumet ve hallerinde kötülük olur. Vezirler ile arasında muhalefet [olur]. Bir meşhur kimsede felaket [olur]. Havada kötülük olup faydasız yeller esip ululara suçlama olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[859] (15) Havada berraklık olup ulemada ve ileri gelenlerde ferahlık ve mutluluk, kadınlarda itibar ve baht, istekler karşılanıp yiyecekler çok olur. Bazı Arap hükümdarları ve Doğu hükümdarları katledilir. Memleketlerinde karışıklık, anlaşmazlık ve husumet çok olur. Çoğu beldede büyük kıtlık olur. Tarlalarda esenlik, Türk diyarında, Fars'ta ve Sind'de yiyeceklerde azlık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[860] (20) Hükümdarlar üzerine isyancılar çıkıp Türk hükümdarları ve Acem ayrıca Müslümanlar ile Avrupalılar arasında ara bozukluğu ve yağmalamalar olur. Kadılar ve adil kimseler[in] halinde kötülük olur. Halka hükümdar tarafından eziyet ve zulüm erişir. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[861] Doğudaki topraklarda bir hükümdar vefat edip (25) Rum beldelerinde savaş, birbirini öldürme, kıtlık ve pahalılık olur. Bazı

[857] Kenarda: Ay ile Satürn
[858] Kenarda: Mars ile Jüpiter
[859] Kenarda: Venüs ile Jüpiter
[860] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[861] Kenarda: Merkür ile Jüpiter

ulemada, akıllı kimselerde ve hekimlerde kan hastalıkları olur. Çok yeller esip vaktiyse sert soğuk olur. Faziletli kimselerde ilim sohbetleri olup insanlarda güvenilirlik ve dinine bağlılık, pazarlarda güzellik, tüccarlarda (37b/1) ferahlık ve mutluluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[862] Yüksek mevkilerde bulunan kimseler arasında düşmanlıklar ve anlaşmazlıklar çok olup hırsızlar ve yol kesiciler ortaya çıkar. Küçük çocuklarda hastalık ve ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[863] (5) Türk ve Arap beylerinden birisinde ölüm olup Said beldeleri ve Fars'ta savaş ve birbirini öldürme olur. Mısır topraklarında ateşten zarar, beylerde ve asker taifesinde akıl karışıklığı olur. Köle kadınlarda ince ağrı ve verem hastalıkları ortaya çıkar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[864] Çoğu iklimde karışıklık başlayıp kıtlık ve pahalılık olur. Hicaz ve Yemen'de çekirge (10) ortaya çıkar. Erkek ile kadınlar arasında kötülük, hatunlarda hastalık ve ölüm [olur]. Cezayir, Rum beldeleri ve Avrupa halk[lar]ı diyarlarından ayrılıp o memleketlerde karışıklık ve haraplık olur. Yağmurlar çok yağıp havada soğukluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[865] Deniz kenarında karışıklık ve savaşlar olup halkı arasında düşmanlık olur. Çoğu iklimde ve beldelerde (15) karışıklık ortaya çıkıp Fars beldeleri ve Arap'ta insanlarda çok hastalık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

---

[862] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[863] Kenarda: Güneş ile Mars
[864] Kenarda: Venüs ile Mars
[865] Kenarda: Merkür ile Mars

Kırân.[866] Askerler ve halkın alt tabakası arasında husumet olur. Bunların ve yöneticilerin hali kötü olur. Çoğu memlekette hırsızlar ve yol kesiciler, halkta yalan ve uydurma ortaya çıkar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[867] Hatunlarda (20) ve bazı kimselerde ölüm, yıl ortasında ve sonunda çok yağmurlar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[868] Dağlarda yaşayanlarda karışıklık ve çoğu memlekette yalan ve uydurma çok [olur]. Basra toprakları ve Vasit'te bir kimse ortaya çıkıp devlet ve toprak talep edip Arap taifesinden çok kimse ona bağlanırlar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[869] (25) Hükümdarlar ve yöneticiler halka eziyet ve zulüm edip köleler efendileri[nin] hizmetinden kaçarlar. Halkın alt tabakasında hıyanet olup halkta gizli sözler olur. Nil çok kabarıp Mısır ehli çok ferahlık ve mutluluk üzere olurlar. Mısır halkı[nın] hali (38a/1) iyilik üzere olup sıhhat ve esenlik içinde olurlar. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[870] Rum ile Türk arasında ara bozukluğu ve savaş, erkek ile kadınlar arasında kötülük [olur]. Kova burcuna mensup olan iklimlerde çeşitli hastalıklar ve çekirge ortaya çıkar. Gök gürültüsü, şimşek (5) ve şiddetli yeller görülür. Esnaf ve tüccarlarda güzellik, alimlerde mutluluk ve kadın ile oğlan arasında dostluk olur. Vaktiyse sert soğuk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

---

[866] Kenarda: Ay ile Mars
[867] Kenarda: Venüs ile Güneş
[868] Kenarda: Merkür ile Güneş
[869] Kenarda: Ay ile Güneş
[870] Kenarda: Venüs ile Merkür

Kırân.[871] Rum ile Türkmen arasında savaş, birbirini öldürme ve yağma; Şam hükümdarlarında kuvvet ve saadet ve gönül hoşlukları olur. Bazı meleketlerde korku, tarla (10) ve bitkilerde esenlik, halkta veba hastalığı olur. Ulema[da], fıkıh alimlerinde ve zahit kimselerde ölüm olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[872] Halkın alt tabakası arasında anlaşmazlık ve husumet olup günah işleme çok olur. Halkta hıyanet, hatunlar[ın] halinde iyilik, eğlence erbabında ferahlık ve mutluluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Balık Burcunda Yıldızların Kırânlarının (15) Bölümü.[873] Balık burcuna mensup olan beldeler Taberistan, Cürcan, Yemen, Rum memleketi, Şam, Mısır Diyarı, Sayan toprakları ve Sind'dir.

Kırân.[874] Jüpiter, Satürn ile Balık burcunda olsa delalet eder: Irak ve Arap beyleri vefat edip toprak ve devlet talep etmek için düşman saldırır. Ayrıca iklimlerin beyleri arasında düşmanlık olup çoğu beldede korku, karışıklık ve savaş gerçekleşir. Acem diyarında (20) kıtlık ve pahalılık, ulema ve fıkıh alimlerinde hastalık ve ölüm, yaşlılar ve çiftçiler halinde iyilik olur. Hayvanlarda felaket, devletin dininde değişme [olur]. Padişahlar tahta çıkıp sular[ın] çokluğundan birçok yerler harap olur. Hükümdarlar arasında ara bozukluğu, muhalefet ve düşmanlık gerçekleşir. O yılda çok yağmurlar, fazlaca yeller, soğuklar ve karlar olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[875] (25) Çoğu Sayan beldesinde savaş, birbirini öldürme, kıtlık ve pahalılık; San'a beldelerinde yağmalama, Hint beldelerinde ve

[871] Kenarda: Ay ile Zühre
[872] Kenarda: Kamer ile Merkür
[873] Kenarda: Balık burcunda yıldızların kırânları
[874] Kenarda: Jüpiter ile Satürn
[875] Kenarda: Mars ile Satürn

Habeşe'de birbirini öldürme, husumet ve anlaşmazlıklar; Şam beldelerinde birbirini öldürme ve yağmalama [olur]. Çoğu memlekette asker harekete geçip (38b/1) karışıklıklar ve şiddetli belalar olup hükümdarlar[ın] korkusundan bazı kumandanlar zindanda vefat ederler. Kuzey tarafından savaşlar ve karışıklık [olur]. Denizde fırtınalar olup gemiler batar. Seller ve yağmurlardan çok yerlerde zararlar oluşup harap olur. Deniz hayvanlarında felaket olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[876] (5) Doğuda çok şöhretli bir hükümdar vefat edip hükümdarlar arasında savaş, birbirini öldürme [olur] ve birbirlerinden korkarlar. Yüksek mevkide bulunan kimseler ve ulu insanların halleri kötü olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[877] Rum hükümdarı vefat eder. Cezayir, Sayan, Kıbrıs ve sahil[ler]de karışıklık ve birbirini öldürme çok olur. Denizde (10) savaşlar olup birçok gemi helak olur. Ulu hatunlarda ve hükümdarlar[ın] kızlarında ölüm [olur]. Kadınlarda çok kötü haller ortaya çıkar. Yaşlılarda ve kalem erbabında ferahlık ve mutluluk; yağmurlar çok yağıp bitkiler ve tarlalar[ın] hali iyi olur. Şiddetli ve soğuk yeller esip vaktiyse kar yağar. Hatunlarda ve hizmetkarlarda eziyet ve zorluk; insanlarda gam ve endişe; pazarlarda ve kumaşlarda kesat olur. En iyi bilen (15) Allah'tır.

Kırân.[878] Bazı vezirlerde ölüm; kalem erbabı ve hesap erbabında kötü hal [olur]. Sularda azlık olup tüccarlarda ve zengin kimselerde ve zırh yapan kimselerde gam ve endişe [olur]. Havada karanlık olup elbise ve kumaşta kesat olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[876] Kenarda: Güneş ile Satürn
[877] Kenarda: Venüs ile Satürn
[878] Kenarda: Merkür ile Satürn

Kırân.[879] Hükümdarlar arasında savaş ve (20) birbirini öldürme olup bir küçük bey vefa eder. Bazı halk yağmalamayla helak olur. Halkın alt tabakasında hastalık ve ölüm olur. Vaktiyse çok soğuk olmasına [delalet eder].

Kırân.[880] Arap hükümdarları ile Fars hükümdarları arasında husumet; halkta karışıklık ve birbiri üzerine düşmanlık [olur]. Şam hükümdarı yerinden kalkıp memleketinden başka (25) yere gidip halka adalet verir. Gökyüzünden aleme türlü tuhaf alametler ortaya çıkar. Ulemada ve zahit kimselerde ölüm gerçekleşir. Ulu kimseler[in] ruh hallerine hararet ve kızgınlık basıp ulu ve meşhur kimseler ile silah ehli (39a/1) arasında muhalefet olur. Sonunda iyiler yaramazları bastırınca günahkarlar tövbe ederler. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[881] Hükümdarlar üzerine Mısır diyarında ve İskendireye'de isyancılar baş kaldırıp Arap beyi ya da çok şanlı bir hükümdar vefat eder. Halka (5) ve kadılara gam ve endişe erişir. Rum ve Avrupa'da ölüm olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[882] Musul beldelerinde bazı kaleler kuşatılıp çoğu harap olup savaş ve birbirini öldürme çok olur. Çoğu iklimde kıtlık ve pahalılık; halk üzerine beylerinden zulüm ve eziyet olur. Bağdat halkı ve Şam'da güvenli hal ve hatunlarda çok hastalık ve ölüm (10) olur. Köle kadınların çoğunda güvenirlilik olup her insana gönül hoşluğu olur. Hayır hasenat çok olur. Yüksek mevkide bulunanlar arasında toplantılar ve düğünler olur. Faydalı yağmurlar yağar. Karışıklık ve bozulma azalır. Hayırlı nikahlar çok olur. Halkta ilimlere rağbet ve

[879] Kenarda: Ay ile Satürn
[880] Kenarda: Mars ile Jüpiter
[881] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[882] Kenarda: Venüs ile Jüpiter

ulema ve kadılarda mutluluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[883] Hükümdarlar ile vezirler arasında saadet [olur]. (15) Ulemanın önde gelenleri ve kalem erbabı padişahlar[ın] hizmetinde iyilik üzere olup padişahtan faydalar görürler. Halk hikmet ilmiyle uğraşır. Yağmurlar çok yağıp sularda bolluk olur. Vezirler ve yüksek mevkilerde bulunan kimseler alimlere ve esnafa merhamet üzere olup sözü edilen taifede mutluluk ve neşe [olur]. Denizde olan yolcularda esenlik, halkta tövbe; doğruluk ve dürüstlükten ayrılmama [olur]. Nimetlerde bolluk olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[884] (20) Din ve şeriat ehli arasında husumet ve anlaşmazlık, halkın alt tabakası arasında ara bozukluğu, tarlalarda esenlik olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[885] Acem hükümdarları ile Arap hükümdarları arasında savaş ve birbirini öldürme çok olup kumandanlarda ve askerde kuvvetlilik, hükümdarlarda askerlere sevgi [olur]. Ziyade yağmurlar, sular, yeller, (25) soğuklar, gök gürültüsü ve şimşek olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[886] Nikahlar çok olup erkek ile kadın arasında kötülük [olur]. Deniz yolcularında zahmet ve zorluk olup Şam beylerinden (39b/1) birisinde ölüm [olur]. Cürcan ve Taberistan'da yağmalamalar; halkın alt tabakasında, zenginlerde ve hatunlarda çok hastalık ve ölüm [olur]. Erkek ile kadınlar arasında düşmanlık, havada yumuşaklık olmasına [delalet eder].

[883] Kenarda: Merkür ile Jüpiter
[884] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[885] Kenarda: Güneş ile Mars
[886] Kenarda: Venüs ile Mars

Kırân.[887] Şam halkı ile Rum arasında savaş (5) ve birbirini öldürme çok olur. Şark beldelerinde karışıklık olup [şehirler] harap olur. Hicaz halkında çok çatışma olup o diyarın halkı yağmalanıp şehirlerinden kaçarlar. Tüccarlarda ve esnafta zaafiyet, insanlar suçlama ve hıyanet, havada bozulma olur. Bazı ilim ehli ve kalem ehli kimselerde hastalık olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[888] Şark halkı ile Rum arasında birbirini öldürme olup yağmalamalar nedeniyle (10) birçok şehir harap olur. Hicaz halkı ve Mekke'de halk arasında husumet ve düşmanlık [olur]. Bazı Arap beyleri, Mısır sultanı ve Şam sultanı üzerine saldırıp hırsızlar, haydutlar ve yol kesiciler ortaya çıkar. Halkın kumandanlar ile halleri kötü olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[889] Yemen ve Sayan beyleri vefat ederler. Ayrıca o memleketlerde savaş ve (15) birbirini öldürme, yağmalamalar olur. Yağmurlar ve sular çok olur. Köle kadınlarda sırt ağrısı olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[890] Diyarbakırda bir hükümdar katledilir ve o memlekette karışıklık çok olur. Bazı yöneticiler yakalanıp haps olunurlar. Ulema, önde gelenler, vezirler ve kalem erbabı[nın] hali gayet iyilik üzere olup makamları ve gelirleri artar. Havada soğukluk (20) olup soğuk yeller eser. Ekinlerde ve diğer bitkilerde esenlik olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

[887] Kenarda: Merkür ile Mars
[888] Kenarda: Ay ile Mars
[889] Kenarda: Venüs ile Güneş
[890] Kenarda: Merkür ile Güneş

Kırân.[891] Beyler, halkın alt tabakasına eziyet ve zulüm edip halk arasında aldatma ve hile çok olur. Ayrıca yağmurlar çok olup otlaklar ve ekinler iyi olur. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[892] Arap ile Türk arasında (25) savaş ve birbirini öldürme olup kanlar dökülür. Rum halkı[nın] gönülleri, beylerinden adalet gördükleri için hoş olur. Yağmurlar ve sular çok olur. Türk, Fars ve Rum'da ölüm çok olur. Kadın ve oğlan arasında muhabbet ve dostluk [olup] eğlenceye (40a/1) istek ve rağbet olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Kırân.[893] Halkta günahkarlık çok olur ve aralarında anlaşmazlık ve husumet olur. Bahar mevsimi gayet iyilik üzere olur. Ekinler ve otlaklar[ın] iyi olmasına [delalet eder].

Kırân.[894] (5) Rum halkı [ile] Avrupalılar arasında savaş, düşmanlık, yağmalamalar ve ara bozukluğu olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Burç Gruplarında Yıldızların İhtirâklarının Hükümlerinin Bölümü[895] Gezen yedi yıldızın Güneş ile kırânına ihtirâk denilir. Yukarıda Güneş'in her bir yıldız ile kırânının hükümleri yazılmıştır. Fakat bu bölümde kiber ve üçlüler açısından ihtirâkların hükümleri anlatılır. (10) Öncelikle bilinsin: Koç, Aslan ve Yay ateş üçlüsüdür. İkizler, Terazi ve Kova hava üçlüsüdür. Yengeç, Akrep ve Balık su üçlüsüdür. Boğa, Başak ve Oğlak toprak üçlüsüdür.

[891] Kenarda: Ay ile Güneş
[892] Kenarda: Merkür ile Zühre
[893] Kenarda: Ay ile Zühre
[894] Kenarda: Ay ile Merkür
[895] Kenarda: Yıldızların ihtirâklarının anlatılması

İhtirâk[896] ateş üçlüsünde [olursa] delalet eder: Eski ulu padişahlara felaket erişir. Yüksek mevkide bulunanlara gam, endişe ve uzun hastalıklar olur. Doğuda (15) ve dördüncü iklimde karışıklık [olur] ve ekabirden birisi kaybolur. En iyi bilen Allah'tır. Satürn'ün ihtirâkı toprak üçlüsünde [olursa] yiyeceklerde azlık, tahıllarda felaket, bitkilerde bozulma ve vaktiyse havada soğukluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Satürn'ün ihtirâkı hava üçlüsünde [olursa] hastalıklar çok olup salgın hastalıklar olur. Yiyecekte azlık [olur]. Batı'da karışıklık ortaya çıkıp bir ulu kimseye felaket erişir. Havada (20) uçan kuşlara felaket erişir. [Denizde] muhalif yeller olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Satürn'ün ihtirâkı su üçlüsünde [olursa] Kuzey beldeleri ve Irak'ta karışıklık, kıtlık ve pahalılık olup özellikle pirinçte çok azlık olur. Bir taife yerlerinden yok olup gemilerde batma ve felaket olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Jüpiter'in ihtirâkının hükümleri. [İhtirâk] ateş üçlüsünde [olursa] önde gelenler ve itibarlı kimselerde bahtsızlık olup hükümdarlar arasında mücadele ve husumet (25) ve bu taifeden birisinde telef olmasına delalet eder. [En iyi bilen] Allah'tır. Jüpiter'in ihtirâkı toprak üçlüsünde [olursa] veziriazam ve tarikat büyüklerinde gam ve endişe [olur]. Kadılarda elem ve zorluk [olur]. [Kadıların] bozgunculardan eziyet ve zülum [görmelerine delalet eder]. Yöneticiler alçak kimseler yüzünden korku içinde olurlar. Fakat yemeğ[in] ucuz [olmasına] (40b/1) ve bolluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Jüpiter'in ihtirâkı su üçlüsünde [olursa] ulema, önde gelenler, zenginler ve kudretli kimselerde gam ve endişe, derya yolcularında esenlik olur. En iyi bilen Allah'tır.

Mars'ın ihtirâkının hükümleri, [İhtirâk] ateş üçlüsünde [olursa] dört ayaklı hayvanlarda özellikle atta ve koyunda felaket [olur].

[896] Kenarda: Satürn

Hükümdarlar ve yüksek mevkide bulunan kimselerin ruh hallerinde (5) hiddet ve öfke, gizli can almalar olup Doğu'da ve dördüncü iklimde süvarilerde hareketlenme olup gece baskınları olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Mars'ın ihtirâkı toprak üçlüsünde [olursa] beylerde ve silah ehlinde perişanlık ve bir kavim yok olup Güney'de karışıklık ve savaş [olur] ve gizli kanlar dökülüp o tarafın halkında elem ve ıztırap erişir. En iyi bilen Allah'tır. Mars'ın ihtirâkı hava üçlüsünde [olursa] insanlarda hastalıklar olup kafa karışıklığı ve (10) yalan sözler çok olup kanlar dökülür. Özellikle Batı tarafında karışıklık olur. Havada karanlık, beylerde birbirine muhalefet ve kötü insanlarda felaket olur. En iyi bilen Allah'tır. Mars'ın ihtirâkı su üçlüsünde [olursa] Babil, Fars ve Küçük Ermenistan'da savaş ve mücadele [olur] ve bazı yerler harap olur. Askerler arasında muhalefet ve Kuzey tarafı beylerinde felaket [olur]. Gemiler[in] gark olmasına [delalet eder]. En iyi bilen Allah'tır.

Venüs'ün ihtirâkı[897] ateş üçlüsünde [olursa] (15) kadınlarda ve hizmetkarlarda hastalık, çalgıcılarda gam ve endişe [olur]. Beşinci iklimde ulu ve itibarlı kimselerde hastalık, eziyet ve zorluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Venüs'ün ihtirâkı toprak üçlüsünde [olursa] kadınlarda, hadım ağalarında ve eğlence erbabında eziyet ve zorluk, bitkiler ve hayvanlarda bozulma [olur]. Elbise ve kumaş ucuz olup güçlü yağmurlar yağar. En iyi bilen Allah'tır. Venüs'ün ihtirâkı hava üçlüsünde [olursa] (20) insanlarda hastalık çok olup meyvelerde azlık ve pazarlarda kesat [olur]. Vaktinde yeller esmesine delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Venüs'ün ihtirâkı su üçlüsünde [olursa] çok yağmurlar yağıp sularda bolluk [olur]. Kötü kadınların hali kötü olur. Nikahlar[ın] çok olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Merkür'ün ihtirâkı ateş üçlüsünde [olursa] faziletli kimseler, divan üyeleri ve esnafların zaafiyetine delalet eder. Meşhur kimselerde

[897] Kenarda: Venüs

(25) ve alimlerde eziyet ve bahtsızlık olur. En iyi bilen Allah'tır. Merkür'ün ihtirâkı toprak üçlüsünde [olursa] bitkilerde ve dört ayaklılarda hastalık, tüccarlarda ve alimlerde zorluk ve zahmet [olur]. Güçlü yeller esip havada kuruluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Merkür'ün (41a/1) ihtirâkı hava üçlüsünde delalet eder: Divanlarda güzellik; fuzala[da], ulema[da], tüccarlarda ve esnafta kuvvet, ferahlık ve mutluluk olur. En iyi bilen Allah'tır. Merkür'ün ihtirâkı su üçlüsünde [olursa] gemilerde bozulma ve felaket, sularda bolluk olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Işık veren ikilinin burçlarda kavuşmalarının hükümleri hakkındaki bölüm. Ay'ın (5) Güneş ile kırânına ictimâ derler.

Eğer ictimâ Koç'ta[898] olsa Ay ile kırân etse delalet eder: Hükümdarlar ve sultanlar[ın] hallerinde kuvvet olur. Ama halkın alt tabakasında gam ve endişe, koyunda felaket olur. Havada karanlık olur. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Boğa'da[899] olsa delalet eder: Bitkilerde, çiçeklerde ve dört ayaklı hayvanlarda bozulma ve felaket olup yolcular yola çıkıp havada değişme [olur]. Çok binalar ve yapılar (10) inşa edilir. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ İkizler'de[900] olsa gençlerde ve kadınlarda hiddet ve hararet [olur]. Çok yeller kalkıp ağaçlara felaket erişir. Havada sıcaklık olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

[898] Kenarda: Koç'ta
[899] Kenarda: Boğa'da
[900] Kenarda: İkizler'de

Eğer ictimâ Yengeç'te[901] olsa denizden yolcular gelip sular[ın] çok olmasına [delalet eder]. Gebe kadınlara zahmet ve zorluk [olur]. Havada kapalılık olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Aslan'da[902] olsa delalet eder: Hükümdarlar[ın] hallerinde güzellik ve birbirlerine iltifatları olur. Elçiler gönderilip havanın sıcaklığında şiddet olur. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Başak'ta[903] olsa delalet eder: Havada değişme olur. Halk binalara ve tahıllar[ı] toplamaya meylederler. Halkın alt tabakası ululara yakınlaşır ve yolculuk ve sefer ederler. [En iyi bilen] Allah'tır.

Eğer ictimâ Terazi'de[904] olsa (20) vergilerde farklılık olur. Beylerin ve yüksek mevkide bulunanların zihinlerinde kararsızlık [olur]. Yağmurlar ve yeller olup nikahlar[ın] çok olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Akrep'te[905] olsa insanlarda endişe ve bıkkınlık, gemilerde felaket [olur]. Casuslar yakalanıp havada karanlık, soğukluk ve yağmurlar olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Yay'da[906] olsa kadılarda, ulu kimselerde ve ulemada endişe, dört ayaklılarda (25) felaket, halk atış işlerine rağbet edip havada değişme olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

---

[901] Kenarda: Yengeç'te
[902] Kenarda: Aslan'da
[903] Kenarda: Başak'ta
[904] Kenarda: Terazi'de
[905] Kenarda: Akrep'te
[906] Kenarda: Yay'da

Eğer ictimâ Oğlak'ta[907] olsa soğuk çok [olur] ve vaktiyse kar olup seferciler ve elçiler yoldan kalırlar. Halkın alt tabakasından bazı kimseler hapsedilir. (41b/1) Hayvanlara hastalık erişip erkek ile kadın arasında kötü şeyler olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Eğer ictimâ Kova'da[908] olsa yüksek mevkide bulunanların ve beylerin zihinlerinde bulanıklık, kadınlarda gam ve endişe olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır. Eğer ictimâ Balık'ta[909] olsa gemilere tehlike ve felaket erişip deniz hayvanlarında hastalık [olur]. (5) Yağmurlar çok yağıp bağ [ve] bostanlara halkın rağbet etmesine delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Yıldızların Re's ve Zeneb İle Karşılaşmalarının Hükümleri Hakkındaki Bölüm. Gezen yedi yıldızın Re's ve Zeneb ile kırânına mecaside derler.

Ne zaman Satürn, Re's ile kırân etse -en iyi bilen Allah'tır- eski hükümdarlar[ın] halleri[nin] güzel olmasına ve yaşlıların ve çiftçilerin güzel haline delalet eder. İmaretler yapılır. Kalede, dağlarda ve çöllerde yaşayanlar[ın] (10) kuvvette olmasına ve hapsedilmişlerin serbest kalmasına ve ekinler ve hayvan sürülerinin esenliğine [delalet eder]. Bazı cahil ve beceriksiz zahitler ortaya çıkıp gözle görülmeyen alemden haber verirler, keramet gösterirler.

Jüpiter, Re's[910] ile kırân etse -en iyi bilen Allah'tır- vezirler, ulema, kadılar ve itibarlı kimseler[in] hali çok kuvvette olup yükselmelerine, aralarında dostluk ve muhabbet olup dine, akla ve vicdana uygun işlere başlamalarına delalet eder.

[907] Kenarda: Oğlak'ta
[908] Kenarda: Kova'da
[909] Kenarda: Balık'ta
[910] Kenarda: Jüpiter ile Re's

Mars, Re's[911] ile kırân etse delalet [eder]: (15) -en iyi bilen Allah'tır- Kumandanlar, silah ehli ve askerlerin hali kuvvette olur. Kötü işler yapanlar tövbe edip günahkarlığı azaltırlar. Alçak insanlar yüksek mevkilerde bulunmak isterler. Süvarilerde birlik olur.

Güneş, Re's[912] ile kırân etse -en iyi bilen Allah'tır- delalet eder: Hükümdarlar, sultanlar ve yüksek mevkide bulunanların halleri çok kuvvette olup bu taifenin mevki ve makamları yükselip ayrıca yöneticilerde adalet olup altın gümüş çok olur.

Venüs, (20) ile Re's[913] kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Kadınlar ve oğlanlarda kuvvet ve saadet olup hayırlı nikahlar çok olur. Ayrıca düğünler olur. Nimetlerde bolluk, pazarlarda güzellik olup insanların istekleri gerçekleşir.

Merkür, Re's[914] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Faziletli kimseler, divan üyeleri, tüccarlar ve esnafların halleri iyilik üzere olur. Alışveriş çok olur. Köle kadınlarda dinine bağlılık, güvenirlilik [olur]. (25) Hoş söze rağbet[leri], vaaz ve nasihat dinlemeye istekleri olur. Doğru haberler gelüp hastalarda dinçlik ve sıhhat olur.

Ay, Re's[915] ile etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Köle kadınların önemli işleri ve istekleri ilerleyip yolcular güven içinde vatanlarına (42a/1) ulaşırlar. Yararlı yağmurlar yağar. Hamile hatunlar kolaylıkla doğururlar.

---

[911] Kenarda: Mars ile Re's
[912] Kenarda: Güneş ile Re's
[913] Kenarda: Venüs ile Re's
[914] Kenarda: Merkür ile Re's
[915] Kenarda: Ay ile Re's

Hükümler. Satürn, Zeneb ile kırân[916] etse delalet [eder]: -en iyi bilen Allah'tır- Eski hükümdarlarda, yaşlılarda ve köylülerde zaafiyet [olur]. Köle kadınlarda kara safradan uzun hastalıklar, melankoli, şiddetli ağrı, siyah hepatit, istiska ve cüzzam hastalıkları ortaya çıkar. Ayrıca (5) zulüm ve aldatma ortaya çıkıp halkta şikayet etme olur. Hayvanlar ve tarlalarda bozulma, kalede ve dağlarda yaşayanlarda felaket olur.

Jüpiter, Zeneb[917] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Vezirler, ulema, itibarlı kimseler ve devletin önde gelenlerinde hastalık olur. Ayrıca kanun ve nizama aykırı işler ortaya çıkıp kadılar arabozucu işler yaparlar. Zahit ve dindar kimselerde zaaf [olur]. Ulular arasında ara bozukluğu [olur], spazm ve yürek ağrısı hastalıkları belirir. (10) Havada kötülük olur. Bazı hayvanlarda felaket olur.

Mars, Zeneb[918] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Seraskerler ve silah ehlinde zaafiyet, hırsızlar ve kötü insanlarda rezil olma ve yol kesiciler ile kötü insanlar arasında çekişme ve çatışma [olur], günahkarlık çok olur. Kötü kimselerin yardımıyla işler görülür, halk arasında savaş ve birbirini öldürme çoğalır.

Güneş, Zeneb[919] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Yüksek mevkilerde bulunanlarda (15) ve ulularda hastalık, yürek hastalığı ve göz ağrıları çok olur. Altın ve gümüşte bozulma, hayvanlarda felaket olur.

[916] Kenarda: Satürn ile Zeneb'in kırânı
[917] Kenarda: Jüpiter ile Zeneb
[918] Kenarda: Mars ile Zeneb
[919] Kenarda: Güneş ile Zeneb

Venüs, Zeneb[920] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Erkek ile kadın arasında ayrılık olur. Ayrıca Venüs'e mensup olan taifede hastalık ve günah işleme olur. Genç oğlanlarda terbiyesizlik ve itibarsız nikahlar olur.

Merkür, Zeneb[921] ile kırân etse delalet eder: -en iyi bilen Allah'tır- Faziletli kimseler, (20) divan üyeleri ve tüccarlar[ın] halinde zaaf olur. Düşünce ve önlemlerde hata olur. İdare memurlarında ve tüccarlarda gam ve usanç olup halkta birbirini suçlama, dedikoduculuk ve hastalık olur. Ayrıca yalan yazılar yazılıp saçma sözler çok söylenir.

Ay, Zeneb[922] ile kırân etse delalet eder. -en iyi bilen Allah'tır- Kadınların hali zayıf ve kötü olur, çocuklarını düşürürler. Bütün işlerde gecikme olup işler ilerlemez.

(25) Burçlarda Yıldızların tahvîllerinin Hükümlerinin Bölümü.[923] Koç ile Satürn'ün tahvîli[924] delalet eder: Padişahlar mücadele ve savaş için harekete geçip karışıklık, savaş ve birbirini öldürme çok olur. Halk üzerine eziyet, zulüm ve her türlü karışıklık olup havada karanlık; yağmurlar ve hararet (42b/1) olmasına [delalet eder].

Boğa ile Satürn'ün tahvîli[925] delalet eder: Beyler ve padişahlar arasında savaş ve ara bozukluğu olup bir ulu beye felaket erişir. Köle kadınlarda korku ve dehşet [olur]. Öküze ve koyuna felaket erişir. Ekinlerde bozulma ve zarar olup bazı büyük binalar depremden harap olur.

---

[920] Kenarda: Venüs ile Zeneb
[921] Kenarda: Merkür ile Zeneb
[922] Kenarda: Ay ile Zeneb
[923] Kenarda: Burçlarda yıldızların tahvīllerinin hükümleri
[924] Kenarda: Satürn ile Koç
[925] Kenarda: Satürn ile Boğa

İkizler ile Satürn'ün tahvîli[926] [delalet eder:] Yiyeceklerde kıymet ve azlık olur. Meyvelere ve ağaçlara felaket (5) erişir. Gençlerde hastalık çok olur. Halk arasında savaş ve birbirini öldürme gerçekleşip yağmurda ve suda azlık olur.

Yengeç ile Satürn'ün tahvîli[927] delalet eder: Vaktinde soğuk çok olup ekinlere çekirgeden zarar ve felaket erişir. Yağmurlar az yağar. Sularda azlık olur. Belh, Babil ve Küçük Ermenistan'da karışıklık ortaya çıkıp gemilere felaket erişip deniz hayvanları heba olur.

Aslan ile Satürn'ün tahvîli[928] delalet eder: (10) Madenlerde, altın ve gümüşte bozulma olup Babü'l-Ebvab, Deşt-i Kıpçak ve Horasan'da şiddetli fitne ortaya çıkar.

Başak ile Satürn'ün tahvîli[929] delalet eder: Bir bey ülkesinden ayrılıp fakirlerden zenginlere zahmet erişir. Buğday, arpa ve diğer tahıllara felaket erişir. Yüksek mevkide bulunanlardan mal alınıp karışıklık ve bozulma çok olur.

Terazi ile Satürn'ün tahvîli[930] delalet eder: İnsanoğluna hastalık erişip yiyeceklerde azlık [olur]. Muhalif (15) ve zararlı yeller esip sularda azlık olur.

Akrep ile Satürn'ün tahvîli[931] gemilerde tehlike ve felaket [olmasına], sularda azlık [olmasına], Azerbaycan ve Diyarbakırda hayvanlar[ın] telef olmasına delalet eder.

---

[926] Kenarda: Satürn ile İkizler
[927] Kenarda: Satürn ile Yengeç
[928] Kenarda: Satürn ile Aslan
[929] Kenarda: Satürn ile Başak
[930] Kenarda: Satürn ile Terazi
[931] Kenarda: Satürn ile Akrep

Yay ile Satürn'ün tahvîli[932] delalet eder: Padişahlar halka muhtaç olup Doğu tarafında karışıklık ortaya çıkıp insanlar hastalık [olur]. Hayvanlarda ve madenlerde zarar ve felaket olur.

Oğlak ile Satürn'ün tahvîli[933] Hint diyarında karışıklık ortaya çıkıp hayvanlarda (20) bozulma [olmasına], vaktinde çok soğuk, kar ve buz olmasına delalet eder.

Kova ile Satürn'ün tahvîli[934] delalet eder: Beyler arasında savaş, ara bozukluğu, aldatma ve hile [olur]. [Beylerden] birisine felaket erişip ülkesi[nin] elinde gitmesine [delalet eder]. Şiddetli yeller esip bazı beldeler harap olur. Yemeklerden buğday, arpa, nohut ve pirinç gibi tahıllar da kıymetli olup fiyatları çok olur.

Balık ile Satürn'ün tahvîli[935] delalet eder: Halkın alt tabakasında karışıklık olup Taberistan sahillerinde (25) karışıklık çoğalıp ortaya çıkar. Sularda azlık [olur]. Çok soğuktan çok yellerden bazı gemilere felaket erişir.

Koç ile Jüpiter'in tahvîli[936] hükümdarlar[ın] ve yüksek mevkide bulunanların hali iyilik üzere olup madenlerde, altın ve gümüşte bolluk ve iyi hal [olmasına], (43a/1) koyunda esenlik olmasına delalet eder.

Boğa ile Jüpiter'in tahvîli[937] nimetler bol olup tarlalarda ve hayvanlarda esenlik [olmasına], mescitler, medreseler ve birçok hayırlı binalar inşa edilmesine delalet eder.

---

[932] Kenarda: Satürn ile Yay
[933] Kenarda: Satürn ile Oğlak
[934] Kenarda: Satürn ve Kova
[935] Kenarda: Satürn ile Balık
[936] Kenarda: Jüpiter ile Koç
[937] Kenarda: Jüpiter ile Boğa

İkizler ile Jüpiter'in tahvîli[938] delalet eder: Faydalı yeller esip insanlarda dinçlik [olur]. Meyvelerde ve ağaçlarda esenlik olur. Fakat kadılarda, itibarlı kimselerde ve insanların çoğunda (5) gam ve endişe [olur]. Havada rutubet olur.

Yengeç ile Jüpiter'in tahvîli[939] delalet eder: Vezirler ve devlet önde gelenlerinin halinde son derece kuvvet olup nimetlerde bolluk, yollarda güvenlilik [olur]. Faydalı yağmurlar olur.

Aslan ile Jüpiter'in tahvîli[940] beylerde ve padişahlarda mutluluk ve sevinç [olmasına], nakitte bolluk [olmasına], çok hazineler gelmesine fakat halka zulüm ve eziyet olmasına delalet eder.

Başak ile Jüpiter'in tahvîli[941] delalet eder: Halkta sıhhat ve esenlik [olur]. (10) Pazarda ilgi, havada berraklık ve gemilerde güvenlilik [olur]. Ama yüksek mevkide bulunanlar ve önde gelenlerde gam, endişe ve keder olur.

Terazi ile Jüpiter'in tahvîli[942] delalet eder: Havada ölçülülük ve yollarda güven [olur]. Yeller ve yağmurlar çok olup nimetlerde bolluk ve ucuzluk olur.

Akrep ile Jüpiter'in tahvîli[943] delalet eder: Ulu kimseler halka eziyet ve zulüm edip şiddetli fitne ortaya çıkar. Mallar telef olunup yiyeceklerde kıymet [olur]. Yararsız yağmurlar (15) olur.

[938] Kenarda: Jüpiter ile İkizler
[939] Kenarda: Jüpiter ile Yengeç
[940] Kenarda: Jüpiter ile Aslan
[941] Kenarda: Jüpiter ile Başak
[942] Kenarda: Jüpiter ile Terazi
[943] Kenarda: Jüpiter ile Akrep

Yay ile Jüpiter'in tahvîli[944] ulu kimselerde mutluluk, neşe ve gönül hoşluğu olup hayır ve hasenatta çokluk [olmasına], hayvanlarda esenlik [olmasına], akçede ve altında bolluk [olmasına], havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Oğlak ile Jüpiter'in tahvîli[945] bazı seyitlerde ve kadılarda gam ve endişe [olmasına] ve havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Kova ile Jüpiter'in tahvîli[946] delalet eder: Ucuzluk ve bolluk [olur]. Nimetler çok olur. (20) Halkın hali iyilik üzere olup bağlı işler açılır.

Balık ile Jüpiter'in tahvîli[947] seyitler, ulema ve itibarlı kimselerde kuvvet ve saadet [olmasına], havada hoşluk [olup] yararlı yağmurlar yağıp gemilerde güvenlik olmasına delalet eder.

Koç ile Mars'ın tahvîli[948] delalet eder: Asker ve silah ehli[nin] halinde kuvvet [olup] savaş ve muharebeye girişmelerine [delalet eder]. Yiyeceklerde kıymet olup binek ve yük hayvanlarında esenlik olur.

Boğa ile Mars'ın tahvîli[949] (25) bitkilerde bozulma; silah ehlinde gam, endişe ve deprem korkusu olmasına delalet eder.

İkizler ile Mars'ın tahvîli[950] insanlarda hüzün, hastalık ve hıyanet [olmasına], havada kötülük olup meyvelere felaket erişmesine delalet eder.

---

[944] Kenarda: Jüpiter ile Yay
[945] Kenarda: Jüpiter ile Oğlak
[946] Kenarda: Jüpiter ile Kova
[947] Kenarda: Jüpiter ile Balık
[948] Kenarda: Mars ile Koç
[949] Kenarda: Mars ile Boğa
[950] Kenarda: Mars ile İkizler

Yengeç ile Mars'ın tahvîli[951] (43b/1) karışıklık ve savaş ortaya çıkıp sularda azlık [olmasına], gemilerde batma ve felaket olmasına delalet eder.

Aslan ile Mars'ın tahvîli[952] delalet eder: Havada hararet ve korkunçluk [olur]. Kuralsız ticaretler olur. Halka yırtıcı hayvanlardan zarar ve felaket erişir.

[Başak ile Mars'ın] tahvîli[953] delalet eder: Havada değişme ve deprem korkusu [olur]. Bazı yerler harap olup (5) gemilerde fırtınalardan dolayı [yelkenleri] yırtıcı felaket olur.

Terazi ile Mars'ın tahvîli[954] askerin büyüklerinde ve bütün Müslümanlarda gam, endişe ve keder [olmasına], vergilerde farklılık [olmasına], sıcak yeller esip havada kuraklık olmasına delalet eder.

Akrep ile Mars'ın tahvîli[955] delalet eder: Askerde ve savaş ehli[nin] hallerinde kuvvet [olur]. Azerbaycan'da karışıklık [olur]. Süvarilerde hareket ve haksız öldürmeler olup aralarında düşmanlık [olur]. Kan hastalıkları çok (10) olup günahkarlık çoğalır.

Yay ile Mars'ın tahvîli[956] halktan mal alınıp yüksek mevkide bulunanlar arasında ara bozukluğu ve savaş [olmasına], sularda azlık ve havada kuraklık olmasına delalet eder.

---

[951] Kenarda: Mars ile Yengeç
[952] Kenarda: Mars ile Aslan
[953] Kenarda: Mars ile Başak
[954] Kenarda: Mars ile Terazi
[955] Kenarda: Mars ile Akrep
[956] Kenarda: Mars ile Yay

Oğlak ile Mars'ın tahvîli[957] delalet eder: Hint diyarında karışıklık olup beyler, kötüler ve bozulmuş kimseler kuvvetlenirler. Havada yumuşaklık olmasına [delalet eder].

Kova ile Mars'ın tahvîli[958] delalet eder: İlim adamları ve faziletli kimseler kötü kimselerden ve ahlaksızlar yüzünden gam, endişe ve kederde (15) olurlar. İşi gücü ara bozmak ve kötülük yapmak olanların da halleri kötü olur. Ayrıca hırsızlar ve günahkarlar çok olup şiddetli yeller esmesine [delalet eder].

Balık ile Mars'ın tahvîli[959] delalet eder: Ulu beyler arasında çatışma ve savaş olup bütün halkta hüzün ve endişe olur. Kuzey tarafında ulu kimselere salgın hastalık bulaşıp halkta göz ağrısı[nın] çok olmasına [delalet eder].

Koç ile Güneş'in tahvîli[960] padişahlar halinde kuvvet [olmasına], [padişahlar] adalet ve doğruluğa çok (20) önem verip halkta mutluluk ve neşe [olmasına], havada ölçülülük ve yararlı yağmurlar olmasına delalet eder.

Boğa ile Güneş'in tahvîli[961] yiyeceklerde kıymet ve pazarlarda kesat [olmasına], havada değişme olmasına delalet eder.

İkizler ile Güneş'in tahvîli[962] küçük çocuklarda çiçek hastalığı olup beyler halinde kuvvet [olmasına] ve havada çok sıcaklık olmasına delalet eder.

---

[957] Kenarda: Mars ile Oğlak
[958] Kenarda: Mars ile Kova
[959] Kenarda: Mars ile Balık
[960] Kenarda: Güneş ile Koç
[961] Kenarda: Güneş ile Boğa
[962] Kenarda: Güneş ile İkizler

Yengeç ile Güneş'in tahvîli[963] delalet eder: Yiyeceklerde bolluk, ucuzluk olup sular (25) çok olur. Gemilerde güvenlilik ve havada çok hararet olmasına [delalet eder].

Aslan ile Güneş'in tahvîli[964] beyler ve padişahlar[ın] halka ve fakirlere adalet ve doğruluk gösterip kuvvet ve mutluluk içinde olmalarına, havada gayet sıcaklık ve hararet (44a/1) olmasına delalet eder.

Başak ile Güneş'in tahvîli[965] delalet eder: Buğday, arpa ve diğer tahıllar çok olup ucuz olur. Ulu[ların halinde kuvvet ve insan bedeninde kan bileşenlerinden hastalıklar olur. Havada kuraklık olmasına [delalet eder].

Terazi ile Güneş'in tahvîli[966] vergilerde ucuzluk ve pazarlarda ilgi, ulularda endişe ve hüzün, (5) havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Akrep ile Güneş'in tahvîli[967] insanlarda acımasızlık olup aralarında düşmanlık [olmasına], ara bozucular ve kötüler kuvvet bulup çok yağmurlar yağmasına delalet eder.

Yay ile Güneş'in tahvîli[968] beyler ve padişahlarda kuvvet olup fiyatlarda kıtlık ve pahalılığa meyil ve havada soğukluk, gök gürültüsü ve şimşek olmasına delalet eder.

[963] Kenarda: Güneş ile Yengeç
[964] Kenarda: Güneş ile Aslan
[965] Kenarda: Güneş ile Başak
[966] Kenarda: Güneş ile Terazi
[967] Kenarda: Güneş ile Akrep
[968] Kenarda: Güneş ile Yay

Oğlak ile Güneş'in tahvîli[969] yiyeceklerde kıymet ve azlık [olmasına], pazarlarda güzellik [olmasına] (10) ve [hava] çok soğuk olup kar ve buz olmasına delalet eder.

Kova ile Güneş'in tahvîli[970] insanlar arasında eziyet ve zulüm [olmasına], etlerde, yağlarda ve diğer yiyecek[ler] arasında azlık olup çok soğuklar olmasına delalet eder.

Balık ile Güneş'in tahvîli[971] halk[ın] bağ ve bostan ve ekinlere ilgi göstermesine [delalet eder]. Yağmurlar[ın] çok yağıp havanın ölçülülüğe meyl [etmesine] ve gök gürültüsü ve şimşek olmasına delalet eder.

Koç ile Venüs'ün tahvîli[972] yararlı yağmurlar yağıp (15) bitkilerde esenlik ve havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Boğa ile Venüs'ün tahvîli[973] tarlalarda ve diğer bitkilerde esenlik, halkta özellikle kadınlarda dinçlik, sıhhat ve esenlik [olmasına], gök gürültüsü ve şimşek, yağmurlar olmasına delalet eder.

İkizler ile Venüs'ün tahvîli[974] hastalar iyileşip meyvelerde ve ağaçlarda selamet [olmasına], hava hoş olup ılık yeller[in] çok esmesine delalet eder.

Yengeç ile (20) Venüs'ün tahvîli[975] denizden yolcular gelip kara bulutlar ve yağmurlar olmasına delalet eder.

---

[969] Kenarda: Güneş ile Oğlak
[970] Kenarda: Güneş ile Kova
[971] Kenarda: Güneş ile Balık
[972] Kenarda: Venüs ile Koç
[973] Kenarda: Venüs ile Boğa
[974] Kenarda: Venüs ile İkizler
[975] Kenarda: Venüs ile Yengeç

Aslan ile Venüs'ün tahvîli[976] halkın genelinde özellikle beylerde mutluluk ve neşe olup havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Başak ile Venüs'ün tahvîli[977] delalet eder: Bolluk ve ucuzluk olup havada kuruluk [olur]. Bazı kimselerde özellikle kadınlarda gam, keder ve endişe olur.

Terazi ile Venüs'ün tahvîli[978] hatunlarda (25) saadet ve halkın genelinde sıhhat ve esenlik [olmasına], havada hoşluk ve yiyeceklerde ucuzluk olmasına delalet eder.

Akrep ile Venüs'ün tahvîli[979] delalet eder: Kadınlarda ve oğlanlarda gam ve keder [olur]. Erkek ile kadın arasında husumet ve mücadele [olur]. (44b/1) Meyhaneler rağbet görüp günahkarlık çok olur. Vaktiyse havada soğukluk olur.

Yay ile Venüs'ün tahvîli[980] delalet eder: Faydasız yağmurlar çok yağıp havada iyilik [olur]. Binek ve yük hayvanlarında esenlik olur.

Oğlak ile Venüs'ün tahvîli[981] yiyeceklerde kıymet ve havada çok soğukluk [olmasına] ve gemilerde fırtına sebebiyle (5) felaket olmasına delalet eder.

[976] Kenarda: Venüs ile Aslan
[977] Kenarda: Venüs ile Başak
[978] Kenarda: Venüs ile Terazi
[979] Kenarda: Venüs ile Akrep
[980] Kenarda: Venüs ile Yay
[981] Kenarda: Venüs ile Oğlak

Kova ile Venüs'ün tahvîli[982] yöneticiler ve yaşlıların hallerinde kuvvet, avratlarda günahkarlığa rağbet [olmasına], erkek ile kadın arasında kötü şeyler ve halkta neşe ve mutluluk olmasına delalet eder.

Balık ile Venüs'ün tahvîli[983] hatunlarda ve yiyip içmeyi sevenlerde kuvvetlilik [olmasına], oğlanlarda kadınlara ilgi ve aşık olma[ya] ve yararlı yağmurlar olmasına delalet eder.

Koç ile Merkür'ün tahvîli[984] büyük (10) yeller kalkıp gök gürültüsü, şimşek ve bulanık bulutlar olup gereksiz ve uydurma haberler gelmesine delalet eder.

Boğa ile Merkür'ün tahvîli[985] havada ölçülülük ve çok yeller olup halktan mal talep edilmesine delalet eder.

İkizler ile Merkür'ün tahvîli[986] divanlarda güzellik, vergi toplayıcılar, tüccarlar, esnaf ve katiplerde ferahlık ve mutluluk [olmasına] ve iyi haberler gelmesine delalet eder.

Yengeç ile Merkür'ün tahvîli[987] bulutlar ve yağmurlar (15) olup faydasız yeller esip havada ölçülülük olmasına delalet eder.

Aslan ile Merkür'ün tahvîli[988] divan üyeleri[nin] padişahtan gönül alma ve iltifat görmesine ve havada hararet ve kuruluk olmasına delalet eder.

---

[982] Kenarda: Venüs ile Kova
[983] Kenarda: Venüs ile Balık
[984] Kenarda: Merkür ile Koç
[985] Kenarda: Merkür ile Boğa
[986] Kenarda: Merkür ile İkizler
[987] Kenarda: Merkür ile Yengeç
[988] Kenarda: Merkür ile Aslan

Başak ile Merkür'ün tahvîli[989] faziletli kimselerin, divan üyeleri, vergi toplayıcılar, tüccarların ve esnafın hallerinde kuvvet ve havada berraklık [olmasına], yumuşak yeller esmesine delalet eder.

Terazi ile Merkür'ün tahvîli[990] yöneticilerde adalet (20) ve insaf [olmasına] ve yiyecek çok olup zanaatkarlarda güzellik olmasına delalet eder.

Akrep ile Merkür'ün tahvîli[991] delalet eder: Erkek ile kadın arasında kandırma, yalancılık, hile ve düzenbazlık çok olup halkta acımasızlık olur. Çok yeller esip vaktiyse gayet soğuklar olmasına [delalet eder].

Yay ile Merkür'ün tahvîli[992] delalet eder: Son derece şiddetli soğuk yeller esip yağmurlar ve vaktiyse karlar çok yağar. Özellikle Merkür bu (25) burçta râci yahut muhterik bulursa.

Kova ile Merkür'ün tahvîli[993] insanlarda keder ve endişe olup yiyeceklerde azlık, pazarlarda durgunluk ve havada kuraklık olmasına delalet eder.

Balık ile Merkür'ün tahvîli[994] tüccarlarda ve esnafta çokluk (45a/1) olmasına delalet eder.

[989] Kenarda: Merkür ile Başak
[990] Kenarda: Merkür ile Terazi
[991] Kenarda: Merkür ile Akrep
[992] Kenarda: Merkür ile Yay
[993] Kenarda: Merkür ile Kova
[994] Kenarda: Merkür ile Balık

Koç ile Ay'ın tahvîli[995] ulu kimseler[in] çocuklarında ferahlık ve mutluluk, gebe hatunlarda ve yolcularda neşe ve sevinç olmasına delalet eder.

Boğa ile Ay'ın tahvîli[996] halkta kibir [olmasına], [halkın] yüksek mertebeler[i] arzu etmesine, ucuzluk [olmasına] ve kadınlarda saygı ve hürmet olmasına delalet eder.

İkizler ile Ay'ın tahvîli[997] delalet eder: Elçiler ve (5) yolcular yola çıkıp hatunlarda ve diğer insanlarda gönül hoşluğu olup fiyatlarda farklılık ve yağmurlar olur.

Yengeç ile Ay'ın tahvîli[998] delalet eder: Hükümdarlar[ın] davranışlarında kararsızlık, havada sıcaklık ve halk arasında anlaşmazlık ve husumet olur.

Aslan ile Ay'ın tahvîli[999] pazarlarda iş açıklığı olup çok haberler duyulmasına delalet eder.

Başak ile Ay'ın tahvîli[1000] hayvanlarda esenlik ve ucuzluk olmasına delalet eder.

Terazi ile Ay'ın tahvîli[1001] (10) halkta gam ve endişe [olmasına] ve işler[in] bağlı olmasına delalet eder.

---

[995] Kenarda: Ay ile Koç
[996] Kenarda: Ay ile Boğa
[997] Kenarda: Ay ile İkizler
[998] Kenarda: Ay ile Yengeç
[999] Kenarda: Ay ile Aslan
[1000] Kenarda: Ay ile Başak
[1001] Kenarda: Ay ile Terazi

Akrep ile Ay'ın tahvîli[1002] delalet eder: Halk arasında tartışma ve ara bozukluğu çok olup sularda bolluk [olur]. Halkta hastalık çok olur.

Yay ile Ay'ın tahvîli[1003] yüksek mevkide bulunanların hallerinde değişme ve diğer halk[ın] hallerinde güçlük [olmasına], havada çok değişme olmasına delalet eder.

Oğlak ile Ay'ın tahvîli[1004] faydasız yeller esip havada karanlık, önemli işlerde ve yolcularda gecikme olmasına delalet eder.

Kova ile Ay'ın tahvîli[1005] (15) halkın alt tabakasında endişe ve usanç, elçilerde şaşkınlık, halkta bahtsızlıktan kurtulamama olmasına delalet eder.

Balık ile Ay'ın tahvîli[1006] ulular halinde esenlik her nesnede ucuzluk, havada yağmur olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Yıldızların Eşreflerinin Hükümlerinin Anlatıldığı Bölüm. Güneş[1007] Şeref'e eriştiğinde beyler, padişahlar ve yöneticilerde kuvvet ve saadet [olmasına], önde gelen ve itibarlı kimselerde baht ve makam ve mertebelerinde yükselme [olmasına] (20) ve halka adalet ve merhamet [dağıtmalarına] delalet eder.

Ay'ın şeref'i[1008] halkın alt tabakasında güzellik olup ululardan iltifat ve gönül alma bulmalarına delalet eder. Yolcularda ve habercilerde ferahlık ve mutluluk olup işleri ilerler.

[1002] Kenarda: Ay ile Akrep
[1003] Kenarda: Ay ile Yay
[1004] Kenarda: Ay ile Oğlak
[1005] Kenarda: Ay ile Kova
[1006] Kenarda: Ay ile Balık
[1007] Kenarda: Güneş
[1008] Kenarda: Ay

Jüpiter'in şeref'i[1009] ulema, vezirler, kadılar ve imamlarda kuvvet, kıymet ve saadet [olmasına] ve padişahtan lütuf ve iyilik görmelerine, nimetler bol olup önlemler rast gelip yapılan işlerde fayda olmasına delalet eder.

(25) Merkür'ün şeref'i[1010] vezirler, divan üyeleri, hekimler ve müneccimlerin hallerinde kuvvet, ferahlık ve sevinç ve yaptıkları işlerde hayır olup kalem sahiplerinin saadet ve bahtlarının açıklığına [delalet eder]. İnce ilimler konuşulup halkta tavla ve satranca istek ve rağbet [olmasına], (45b/1) ikiyüzlü ve münafık kimseler ortaya çıkıp oğlancıklarda dinçlik, sıhhat ve esenlik olmasına delalet eder.

Satürn'ün şeref'i[1011] delalet eder: Eski padişahlar ve köylüler halinde kuvvet ve taşınmaz mallar felaketten uzak [olur]. Fiyatlarda farklılık olup yiyecekler ve diğer eşya[lar] çok pahalanıp kıtlık ve pahalılık olur. (5) Kötü yeller esip halk gelir edinmeye çaba gösterir.

Mars'ın şeref'i[1012] delalet eder: Beyler, çavuşlar ve silah sahiplerinde heybet ve büyüklük [olur]. İsyancılar, ortalığı karıştıranlar ve hırsızlarda cesaret olup halka elem ve keder verirler. Halkta günahkarlık çok olur.

Venüs'ün şeref'i[1013] büyük hatunlar[ın] hallerinde kuvvet [olmasına] ve hayırlı nikahlar çok olup ipek iplik ve pamuk ve bezde kıymet [olmasına], cevherler ve kumaşta (10) değerlilik ve genç oğlanlar, erkekler, kadınlar ve eğlence erbabında mutluluk ve güzellik olmasına delalet eder.

[1009] Kenarda: Jüpiter
[1010] Kenarda: Merkür
[1011] Kenarda: Satürn
[1012] Kenarda: Mars
[1013] Kenarda: Zühre

Yıldızların Hübûtunun Hükümlerinin Anlatılması.[1014] Satürn'ün Hübût'u[1015] köylerde, kalelerde, dağlarda ve çöllerde olan kimselerde zaafiyet ve hastalık [olmasına], yollarda korku ayrıca gemilerde felaket olmasına delalet eder.

Mars'ın hübûtu[1016] silah erbabı, askerler ve beylerin hallerinde zayıflık ve hırsızlardan bezginlik [olmasına], (15) serseriler ve isyancılarda hakirlik, bahtsızlık [olmasına]; yakalanmalarına ve öldürülmelerine delalet eder.

Venüs'ün hübûtun[1017] büyük hatunlarda ve hadım ağalarında mahvolmuşluk ve kadınlarda ve eğlence ehlinde gam ve zarar [olmasına] ve bu taife kötü işlere meyledip zinacılar rezil olup insanlarda böbrek ve mesane hastalıkları ortaya çıkıp gam ve endişelerine delalet eder.

Güneş'in hübûtu[1018] beylerin ve ulların zihinlerinde usanç, eziyet ve zulüm ortaya çıkıp (20) padişahların önlemlerinde yanlışlık ve hata [olmasına], binek hayvanları ve diğer hayvanlar[ın] ucuz olmasına delalet eder.

Ay'ın hübûtu[1019] halkın alt tabakasının aşağılanmışlık, zulüm ve eziyetten inlemelerine ve yolcular yollarından kalıp elçiler tutulup halkın alt tabakasında düşmanlık olmasına delalet eder.

[1014] Kenarda: Yıldızların hübûtunun hükümlerinin anlatılması
[1015] Kenarda: Satürn
[1016] Kenarda: Mars
[1017] Kenarda: Zühre
[1018] Kenarda: Güneş
[1019] Kenarda: Ay

Jüpiter'in hübûtu[1020] vezirler, ulema ve devletin önde gelenlerinde ayrıca kadılarda şaşkınlık, gam ve keder [olmasına] ve fiyatlarda farklılık, önlemlerde hata ve yararsız (25) ticaretler olmasına delalet eder.

Merkür'ün hübûtu[1021] fazilet sahiplerinin ve ulemanın ayrıca vezirlerin hallerinde zaaf olup divan üyelerinde endişe ve usanç [olmasına], hekimlerin ilaçlarında hata olup küçük çocuklarda hastalık ve pazarlarda kesat olmasına delalet eder.

(46a/1) Yıldızların İstikâmetinin Hükümlerinin Anlatılması.[1022] Satürn'ün istikâmeti yolcular, şeyhler, köylüler ve yoksulların hallerinde düzenlilik ve kuvvet fakat fiyatlarda farklılık [olmasına] ve her şeyin fiyatı[nın] çok olmasına delalet eder.

Jüpiter'in istikâmeti[1023] vezirler, devletin ileri gelenleri ve saltanat büyüklerinin kuvvetliliğine ve ulema ve kadılarda (5) neşe ve mutluluk olup her şey[in] ucuz olmasına delalet eder.

Mars'ın istikâmeti[1024] beylerbeyleri, diğer beyler, askerler ve süvarilerin kuvvet ve saadet içinde olmalarına delalet eder.

Venüs'ün istikâmeti[1025] kadınlar, hadım ağaları ve müzisyenlerde kuvvet ve saadet olup genç oğlanların güzelliğine ve hallerinin kuvvetine delalet eder.

[1020] Kenarda: Jüpiter
[1021] Kenarda: Merkür
[1022] Kenarda: Yıldızların istikâmetinin hükümleri
[1023] Kenarda: Jüpiter
[1024] Kenarda: Mars
[1025] Kenarda: Zühre

Merkür'ün istikâmeti[1026] tüccarlar, el emeğiyle üretenler, zanaatkarlar, hekimler ve müneccimlerde (10) güzellik ve hallerinde kuvvet ve pazarlarda ilgi [olmasına] iyi [ve] doğru haberler gelip havada bozulma ve kötülük olmasına delalet eder.

Yıldızların Ricʿatının Hükümlerinin Anlatılması.[1027] Satürn'ün Ricat'ı[1028] pirlerin, çiftçilerin ve eski hanedan üyelerinin zaafiyetlerine ve yiyeceklerde bolluk olup her şeyde ucuzluk olmasına delalet eder.

Jüpiter'in ricʿat'ı[1029] idareciler[de], vezirler[de], ulema ve kadılarda ve itibarlı ve ulu (15) kimselerde endişe, şaşkınlık ve zaafiyet [olmasına], yiyeceklerde kıymet olmasına delalet eder.

Mars'ın ricʿat'ı[1030] beylerbeyleri, seraskerler ve silah erbabında alçalma ve hakirlik [olmasına delalet eder]. Hırsızlar ve yol kesiciler yakalanıp öldürülürler ve savaş sebeplerinden de yük ve binek hayvanları kısmında azlık olmasına delalet eder.

Venüs'ün ricʿat'ı[1031] kadınlarda ve eğlence erbabında gam ve endişe ve hallerinde zaaf [olmasına], elbise ve ipek iplikte azlık olmasına delalet eder.

(20) Merkür'ün ricʿat'ı[1032] divan üyeleri, hekimler, müneccimler, zanaatkarlar ve tacirlerin zaafiyetlerine [delalet eder]. Pazarlarda kesat olup havada bozulma [olmasına], hekimlerin ilacında ve

[1026] Kenarda: Merkür
[1027] Kenarda: Yıldızların ricʿatının hükümleri
[1028] Kenarda: Satürn
[1029] Kenarda: Jüpiter
[1030] Kenarda: Mars
[1031] Kenarda: Zühre
[1032] Kenarda: Merkür

müneccimlerin hükümlerinde yanılma ve hata olmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Yıldızların Bitişmelerinin Hükümleri. Satürn [ile] Jüpiter'in tesdîd'i[1033] hükümdarlar ve yüksek mevkide bulunanlar arasında muhabbet ve sevgi [olmasına], ulema ve vezirlerin birbirlerine iltifat (25) ve rağbetleri olup yöneticilerde adalet, hayır ve hasenat çok olup uzun süredir hasta [olan]lar[ın] iyileşmelerine delalet eder.

Satürn ile Jüpiter'in terbî'si[1034] yüksek mevkide bulunanlar arasında keder ve düşmanlık [olmasına], köylülerde eziyet [çekme] ve haksızlığa uğrama, kalede yaşayanlarda ve çöllerde felaket [olmasına], (46b/1) itibarlı kimseler ve ulular aşağılık kimselerden usanıp zengin kimselerden mal alınıp insanlar arasında fitne ve fesat olmasına delalet eder.

Satürn ile Jüpiter'in teslîs'i[nde] padişahlar ve yüksek mevkide bulunanlar arasında uyuşma [olup] halkta güven ve rahatlık [olur]. Nimetler bol ve ucuz olup hayır ve hasenat çok olur. Ayrıca şeyhler ve çölde yaşayanların hallerinde güzellik [olmasına] ve kötü (5) kimseler[in] tövbe etmelerine delalet eder.

Satürn ile Jüpiter'in mukâbele'si hükümdarlar ve yüksek mevkide bulunanlar arasında anlaşmazlık [olmasına] ve halka eziyet ve zulümlerine, süvarilerde hareket olup karışıklık ve kargaşadan bir ülkede değişme [olmasına] ve ulularda hastalık ve fiyatlarda farklılık olmasına delalet eder.

[1033] Kenarda: Jüpiter ile Satürn'ün tesdîdi
[1034] Kenarda: Satürn

Satürn ile Mars'ın tesdîd'i[1035] asker ile yüksek mevkide bulunanlar arasında ayrıca köylüler arasında yakınlık, dostluk ve birbirlerine merhamet [olmasına] ve hisarlar inşa edilip yüksek mevkide bulunanlara ve halka padişahtan (10) iltifat olmasına delalet eder.

Satürn ile Mars'ın terbî'si[nde] hırsızlar ve yol kesiciler baskı kurup sonunda yakalanır ve öldürülürler. Savaş ve karışıklık olup gayrimüslimler ve Kürtlerde endişe ve zor hastalıklar olur. Binek ve yük hayvanlarında hastalık ve sularda azlık ve askerler hapsedilip ekinlere çekirgeden ve fareden felaket gelmesine delalet eder.

Satürn ile Mars'ın teslîs'i beyler ve ulular arasında dostluk, halkta huzur ve kolaylık [olmasına], asker ile (15) halk arasında kaynaşma ve sevgi [olmasına], Doğu tarafında süvaride birlik ve hareket olmasına delalet eder.

Satürn ile Mars'ın mukâbele'si[1036] delalet eder: Büyük bir savaş ortaya çıkıp tanınmış ve şöhretli beylerden birisi helak olur. Askerde hareket olup padişahlar arasında zıtlaşma [olur]. Birbirlerine [karşı] zulüm ve hile üzere olup bir devlet toprağı, sahibinden başkasına geçip halkın alt tabakasında şaşkınlık, eziyet ve zulüm çok olup kötü (20) ve yalancı kimseler ortaya çıkar. Kıtlık ve pahalılık olur. Bazı [kötü insanlar] yakalanıp ele geçerler.

Satürn ile Güneş'in tesdîs'i delalet eder: Ulular, kale muhafızları ve halkın tamamı padişahtan merhamet ve iltifat görüp ekinler gelişmiş ve yiyecekler bol olup havada değişme olmasına delalet eder.

[1035] Kenarda: Mars ile Satürn'ün tesdîdi
[1036] Kenarda: İki Uğursuzun Mukâbelesi

Satürn ile Güneş'in terbî'si[nde] beylerbeyleri [ve] ulular halka öfkelenip çiftçilerin ve halkın hali kötü olur. Yüksek mevkide bulunanlar arasında düşmanlık ve deprem korkusu olup (25) vaktiyse çok soğuk olmasına [delalet eder].

Satürn ile Güneş'in teslîs'i[nde] padişahlar beylere, ululara ve köylülere iyilik yapıp yüksek mevkide bulunanlar arasında barış ve huzur olup eziyet ve zulüm olmaz. Ekinler çok olup alçaklar yüksek mertebeye erişip havada (47a/1) değişme olmasına delalet eder.

Satürn ile Güneş'in mukâbele'si süvariler ayaklanıp hükümdarlar arasında husumet [olup] kalelerde ve dağlarda yaşayanlarda gam, endişe, zulüm ve eziyet [olup] hayvanlarda felaket ve fiyatlarda pahalılık çok olup buğday ve arpada azlık olmasına delalet eder.

Satürn ile Venüs'ün tesdîs'i[1037] delalet eder: Kadınların ve çalgıcıların (5) hali iyi olup köylerde düğünler ve nikahlar olur. Erkek ile kadın arasında dostluk ve pirlerde neşe ve mutluluk [olur]. Kumaş ve diğer elbiseler ucuz olur. Gemilerde güvenlilik, vaktiyse soğuklukta şiddet olmasına [delalet eder].

Satürn ile Venüs'ün terbî'si genç oğlanlarda ve kadınlarda hastalık [olmasına], hatunların doğum yapmalarında güçlük ve halkta gam ve endişe olup işler ilerlemeyip dağlarda ve çöllerde (10) yaşayan kimselerde elem ve zorluk [olmasına], havada bulutluluk, vaktiyse soğuk olmasına delalet eder.

Satürn ile Venüs'ün teslîs'i ululara; çölde, kalede, ve dağlarda [yaşayanlarda] neşe ve mutluluk [olup] işlerde düzelme [olmasına] ve

[1037] Kenarda: Venüs ile Satürn'ün Tesdidi

eziyet ve zulüm az olup yaz ise havada hararet kış ise çok soğuk olmasına delalet eder.[1038]

Satürn ile Venüs'ün mukâbele'si işler tıkanıp halkta endişe ve insanlarda eziyet ve zulümden inleme [ve] (15) feryat [olmasına], günahkarlar ve zinacılar rezil olup esnaf arasında husumet [olmasına], erkek ile kadın arasında ayrılık, pirlerde iftira, yemeklerde bozulma [olmasına], kara bulutlar olup vaktinde çok soğukluk olmasına delalet eder.

Satürn ile Merkür'ün tesdîs'i[1039] delalet eder: Elçiler yola çıkar, anlaşmalar yapılıp işler açılır. Halkta büyük binaya ve ekinlere ilgi olur. Çiftçilerin halinde esenlik ve havada bulutluluk olmasına [delalet eder].

Satürn ile Merkür'ün terbî'si (20) halkta hainlik ve iftira ortaya çıkıp haksız davalar olmasına ve divan üyeleri, tüccar ve esnafta gam ve endişe [olmasına], havada bozulma olup gençlerde hastalık [olmasına], ayrıca bitkilerde felaket, vaktinde soğukluk olmasına delalet eder.

Satürn ile Merkür'ün teslîs'i ulular ve pirler arasında yakınlık ve iltifat [olmasına], faydalı yeller esip mektuplar gönderilip barışlar olup vergi toplayıcılarda ferahlık [olmasına] ve katiplerde ayrıca zanaatkarlarda mutluluk ve neşe [olmasına], (25) her çeşit haberler gelip pazarlarda canlılık vaktiyse çok soğuk olmasına delalet eder.

Satürn ile Merkür'ün mukâbele'si delalet eder: Halk arasında husumet [olup] elçiler tutulup efsunlar ve büyüler olur. Yalancılar ve iki yüzlü kimseler ortaya çıkıp halkta töhmet [olmasına], köylerde

[1038] Müstensihin Dipnotu: Ve Homam topraklarında yangın ortaya çıkmasına - Câmiü'l-Ahkâm'dan naklen.
[1039] Kenarda: Merkür ile Satürn

(47b/1) ve dağlarda yaşayan kimselerde felaket [olmasına], havada bulutluluk [olup] hoş olmayan ve kötü yeller[in] esmesine [delalet eder].

Jüpiter ile Mars'ın tesdîs'i[1040] ulema ve kadılar, kumandanlarla ve silah ehliyle dostluk içinde olup kötüler kötü işlerden tövbe edip ve binek hayvanlarında ve savaş aletlerinde kıymet olup dünya halkı iyi silah kullanmaya ve okçuluğa (5) çok meraklı olur. Hırsızlar ve yol kesiciler[in] yakalanıp öldürülmesine delalet eder.

Jüpiter ile Mars'ın terbî'si, seyitler, kadılar ve silah ehli arasında karışıklık ve ara bozukluğu olup ulu kimseler çok rezil kimseler[e] ve serserilere öfkelenir. Çok kötü kimselerde felaket olur. İyi amel sahipleri ve ibadetlerini yerine getiren kimselerde sıcak hastalıklar [olmasına] ve yüksek mevkide bulunanların ruh hallerinde hiddet olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Mars'ın teslîs'i delalet eder: Vezirler ve kumandanlar arasında sevgi, silah ehlinde kuvvet [olur]. (10) Bu taife ululardan gönül alma ve iltifat görüp yöneticilerde doğruluğa teşvik etme ve kötülükten men etmeye istek ve rağbet [olur]. Kötülük ve fitne ortadan kalkıp kötü şeyler yapanlar tövbe ederler.

Jüpiter ile Mars'ın mukâbele'si, ulular[ın] birbirine zarar vermeye niyetlenmesine vezirler ile kumandanlar arasında ara bozukluğu ve husumet [olmasına], beylerde hastalık [olmasına], zenginlerden mal talep edilip halkta korku ve kötülük ve kan dökmekten acı çekmelerine delalet eder.

[1040] Kenarda: Mars ile Jüpiter

Jüpiter ile Güneş'in tesdîs'i[1041] (15) beyler ve padişahların halinde kuvvet [olmasına], ulema ve eğitimciler ile aralarında güler yüz göstermeye, insanlarda merhamet ve yüksek mevkide bulunanların mallarında bolluk olup hayırlar [yapmakla] ilgilenmelerine delalet eder.

Jüpiter ile Güneş'in terbî'si delalet eder: Kadılar ve imamlar arasında husumet olup ulular bu taifeye ilgi gösterirler. Ulema arasında din ve mezhep için tartışmalar ve mücadele olmasına [delalet eder].

Jüpiter ile Güneş'in teslîs'i padişahlar arasında (20) barış ve huzur olup vezirler ve itibarlı kimselerin makam ve mertebelerinin yükselmesine delalet eder. Zengin ve yüksek mertebeli kimselerde mutluluk ve neşe, hükümdarlarda adalet ve merhamet [olur] Zulüm ve eziyette azlık olur. Altın ve gümüş çok olup bolluk ve ucuzluk olur. Vaktinde havada çok sıcaklık olmasına [delalet eder].

Jüpiter ile Güneş'in mukâbele'si delalet eder: Vezirler ve ulemada endişe ve şaşkınlık olup zenginlerden mal talep edilir. Yiyeceklerde azlık, fiyatlarda farklılık (25) ve havada sıcaklık olmasına [delalet eder].

Jüpiter ile Venüs'ün tesdîs'i[1042] delalet eder: Ulema ve itibarlı kimselerde mutluluk ve neşe [olur]. İnsanlarda güvenlilik [olur]. Ucuzluk olup insanlarda dinçlik ve aralarında barış olur.

Jüpiter ile Venüs'ün terbî'si[nde] işler bağlanıp kadınlarda (48a/1) kötü işlere istek ve suçlama [olup] şeriat hukuku talep edilip ipek ve kumaş ucuz [olur]. Havada nemlilik ve yağışlılık olmasına delalet eder.

[1041] Kenarda: Güneş ile Jüpiter
[1042] Kenarda: Venüs ile Jüpiter

Jüpiter ile Venüs'ün teslîs'i delalet eder: Vezirlerde ve itibarlı kimselerde saadet, ulularda kuvvet [olur]. Hastalar iyileşip işler ilerleyip gösterişli nikahlar çok olur. Karışıklıklar azalıp hatunlar ve eğlence ehlinde sevinç ve neşe olur. İyi haberler (5) gelip ulemada ve fıkıh alimlerinde itibar ve saadet olmasına [delalet eder].

Jüpiter ile Venüs'ün mukâbele'si erkek ile kadın arasında husumet ve günahkarlıkta çoğalma, dürüst insanlar[ın] adı kötüye çıkıp insanlarda gam ve endişe ve hıyanetler ortaya çıkıp takva ehli ve ulema[nın] günahkarlardan rahatsız olmalarına delalet eder.

Jüpiter ile Merkür'ün tesdîs'i[1043] katipler, idare memurları ve mültezimlerde güzellik, pazarlarda ve esnafta ferahlık ve mutluluk [olmasına], vezirler ve yüksek mevkide bulunanlardan (10) bu taifeye gönül alma ve ilgilenme olmasına delalet eder. Halk büyük ilimlere istek [duyar] ve ilgi gösterir. İyi haberler gelip ılık yeller esmesine [delalet eder].

Jüpiter ile Merkür'ün terbî'si ulema ile vezirler arasında mücadele, esnaflarda husumet, aldatma ve yalancılık [olmasına] ve şiddetli yeller olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Merkür'ün teslîs'i katipler ve idare memurlarında kuvvetlilik, ulemada ve faziletli kimselerde güzellik ve bu taife arasında birlik [olmasına], insanlarda doğruluk ve dindarlık, (15) katiplerde ve tüccarlarda saadet [olmasına], küçük çocuklarda sıhhat ve esenlik [olmasına] ve vaktinde yeller ve yağmurlar olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Merkür'ün mukâbele'si delalet eder: Ulema ve fıkıh alimleri arasında mücadele ve husumet olup din ve mezhep için

[1043] Kenarda: Merkür ile Jüpiter

anlaşmazlıklar [olur], haksız fetvalar verilir. Köle kadınlar arasında doğruluk olmayıp tüccar ve esnafta kavga ve düşmanlık, zanaatkarlar[da] gam ve endişe [olmasına], küçük çocuklarda hastalık [olmasına] ve muhalif yeller olmasına [delalet eder].

(20) Mars ile Güneş'in tesdîs'i[1044] beylerde ve silah ehlinde kuvvetlilik [olmasına], mevki ve makamları yükselip hükümdarlar ve yüksek mevkide bulunanların ruh hallerinde hiddet ve coşkunluk [olmasına], savaş aletlerinde ve binek hayvanlarda kıymet ve fiyatlarının pahalı olmasına delalet eder.

Mars ile Güneş'in terbî'si beyler ile yüksek mevkide bulunanlar arasında husumet olup ara bozucularda şaşkınlık [olmasına], kasaplarda felaket ve insanlarda kötü niyet, laf taşıma, kandırma ve hile[nin] çok olmasına delalet eder.

Mars ile Güneş'in teslîs'i beyler ve padişahlardan (25) silah ehli iltifat ve gönül alma görüp neşe ve mutluluklarına delalet eder. Pazarlarda iş açıklığı ve vaktiye havada sıcaklık olur.

Mars ile Güneş'in mukâbele'si delalet eder: Hükümdarlar ve kumandanlar arasında ara bozukluğu, savaş ve öldürme [olur]. İsyancılar ayaklanıp birçok gelişip güzelleşmiş yerler harap (48b/1) olup insanlar[ın] zulüm ve eziyetten gönülleri kırılır. Ulu kimseler helak olup yüksek mevkide bulunanlarda hastalık [olur]. Sahte akçeler kesilir. Hırsızlar ve yol kesiciler baskı kurup sonunda yakalanmalarına [delalet eder].

[1044] Kenarda: Güneş ile Mars

Mars ile Venüs'ün tesdîs'i[1045] delalet eder: Erkek ile kadın arasında uzlaşma olup [kadınlar] kolaylık ile doğururlar. Etlerde ve bazı yiyeceklerde kıtlık ve çok nikahlar olur. Havada kapalılık (5) ve yağmurlar olmasına [delalet eder].

Mars ile Venüs'ün terbî'si delalet eder: Kadınlarda mutluluk, neşe ve güzellik ve bazılarında hastalık ve dalak ağrısı olur. Kadınların doğurmasında güçlük olur. Erkekler ile aralarında kandırma ve hile çok olur. Bazıları çocuklarını zamansız doğururlar. Zina çok olup günahkarlar ve zinacılar yakalanır ve rezil olurlar. İtibarsız nikahlar olup zararlı yeller esip havada karanlık, gök gürültüsü, (10) şimşek ve çok yağmurlar olmasına [delalet eder].

Mars ile Venüs'ün teslîs'i eşler arasında yani erkek ile kadın arasında uzlaşma ve dostluk [olmasına], düğünler çok olup savaş aletleri, hayvanlar, binek ve yük hayvanlarında kıymet [olmasına], hapsedilmişlerde kurtuluş ve yollarda güvenlilik ve zulüm ve karışıklıkta azalma [olmasına], günahkar ve kötü kimseler ellerini çekip havada yağış olmasına delalet eder.

Mars ile Venüs'ün mukâbele'si kadınların hali kötü olup günahkarlık (15) ortaya çıkıp hadım ağalarının hallerinde zaaf [olmasına], havada bozulma, değişme ve nemlilik [olmasına], ipek iplik ve pamukta kıtlık ve Müslümanların imanlarında zayıflık olmasına delalet eder.

Mars ile Merkür'ün tesdîs'i[1046] düzenbazlar ve hırsızlar cesurlaşıp savaş aletlerinde değer ve kıymet [olmasına], valilerde kuvvet olmasına delalet eder.

[1045] Kenarda: Venüs ile Mars
[1046] Kenarda: Merkür ile Mars

Mars ile Merkür'ün terbî'si delalet eder: Küçük çocuklarda hastalık olup hırsızlar yakalanıp öldürülürler. (20) Tüccarlar ve esnafta bahtsızlık ve kölelerde ve hizmetkarlarda diklenme [olmasına], katiplerde ve ulemalarda zafiyet, gam ve endişe olmasına [delalet eder].

Mars ile Merkür'ün teslîs'i kumandanlar, divan üyeleri ve silah ehli arasında muhabbet [olmasına], zanaatkarlarda ve harf erbabında güzellik ve pazarlarda iş açıklığı [olmasına], tüccarlarda güvenlilik [olup] kervanlar gelip darphanelerde güzellik [olmasına], faziletli kimselerde günahkarlık [olup] şiddetli yeller (25) olmasına delalet eder.

Mars ile Merkür'ün mukâbele'si ulema ve divan üyeleri arasında mücadele [olmasına], askerlerin zanaatkarlara eziyet ve haksızlıklarına, tüccarlar yaptıkları işlerde zarar, endişe ve şaşkınlıklarına ve ulular arasında kötü niyet, zulüm, kandırma ve hainlik (49a/1) çok olup kalpazanlarda çokluk ve halkın genelinde endişe ve keder [olmasına] ve ters yeller [esmesine] ve havada sıcaklık, gök gürültüsü ve şimşek olmasına delalet eder.

Satürn ile Ay'ın tesdîs'i[1047] erkek ile kadın ve baba ile oğul arasında birlik, ulularda güzellik [olmasına], yolcular gelip havada bozulma olmasına delalet eder.

Satürn ile Ay'ın terbî'si halkın alt tabakası arasında çatışma, (5) husumet, gam ve keder; hamamcılarda ve çölde yaşayanlarda zorluk olmasına delalet eder.

[1047] Kenarda: Ay ile Satürn

Satürn ile Ay'ın teslîs'i yaşlılarda ve köylülerde güzellik, insanlarda huzur ve iyileşme, erkek ile kadın arasında kötülük olmasına delalet eder.

Satürn ile Ay'ın mukâbele'si yolcularda eziyet ve zorluk, baba ile oğulda husumet, küçük çocuklarda ve hatunlarda hastalık, vaktiyse yağmurlar olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Ay'ın tesdîs'i[1048] adam[lar]da (10) sıhhat ve esenlik, kadınlarda namusluluk, ululardan istekler yerine gelip pazarlarda güzellik olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Ay'ın terbî'si delalet eder: Ulularda alçak kimselere hiddet [olur]. Halkın geneli[nin] hali hoş olur. Erkek ile kadın arasında husumet olmasına [delalet eder].

Jüpiter ile Ay'ın teslîs'i halkın alt tabakasında güvenirlilik, dindarlık ve ibadete önem verme [olmasına], hayırlı işler çok olup derya yolcularında esenlik ve her şeyde ucuzluk [olmasına], hastalar[da] sıhhat (15) ve esenlik [olup] yağmurlar olmasına delalet eder.

Jüpiter ile Ay'ın mukâbele'si ulema, kadılar, imamlar ve halkın geneli[nde] şeriatla ilgili davaları çok olup zenginler ve yüksek mevkide bulunanlarda gam ve endişe, yolcularda ve alçaklarda zahmet, havada bulanıklık olmasına delalet eder.

Mars ile tesdîs[1049] halkın geneli arasında askerle dostluk, halkta günahkarlığa meyil ve ok atmaya çok ilgi olmasına delalet eder.

[1048] Kenarda: Ay ile Jüpiter
[1049] Kenarda: Ay ile Mars

Mars ile Ay'ın terbî'si ruh hallerinde hararet ve hiddet olup insanlar arasında husumet, (20) anlaşmazlık, yalan sözler, hırsızlık ve hainlik olmasına delalet eder.

Mars ile Ay'ın teslîs'i delalet eder: Asker hareketlenip aylaklar ve serseriler hareketlenip halk barış ve huzura meyleder. Köle kadınlar eski anlaşmalarını yenileyip havada bulanıklık olmasına [delalet eder].

Mars ile Ay'ın mukâbele'si delalet eder: Halkın alt tabakası [ile] silah ehli arasında çatışma ve mücadele [olur ve] askerler bu taifeye zarar vermek amacıyla harekete geçerler. Küçük çocuklarda ve gebe hatunlarda hastalık, yollarda kötülük ve felaket [olmasına], hava[nın] (25) bozulmasına [delalet eder].

Güneş ile Ay'ın tesdîs'i[1050] ulular ile kadınlar arasında dostluk, padişah kapısında halk[ın] çok, [padişahın] kapıcılar[ın]da birlik olmasına delalet eder.

Güneş ile Ay'ın terbî'si padişahın gözde cariyelerinde gam ve endişe, ulular arasında husumet [olmasına], önemli işler (49b/1) geri kalıp havada bozulma olmasına delalet eder.

Güneş ve Ay'ın teslîs'i ululardan istekler gerçekleşip yüksek mevkide bulunanlar arasında dostluk [olmasına], halkın tamamına merhamet etmelerine, ayrıca beyler ve yöneticiler[in] gayrimüslim halka iyilik ve merhamet etmelerine delalet eder.

[1050] Kenarda: Ay ile Güneş

Güneş ile Ay'ın mukâbele'si ulular arasında inat, muhalefet ve halkın geneline husumetlerine, halkın alt tabakası hapsedilip (5) divanda davalar dinlenip havada bozulma olmasına delalet eder.

Venüs ile Ay'ın tesdîs'i[1051] divan üyeleri kuvvette olup halk arasında alışveriş çok olup fiyatların ucuz olmasına ve havanın ölçülü olmasına delalet eder.

Venüs ile Ay'ın terbî'si kadınların ve müzisyenlerin kötü hallerine delalet eder.

Venüs ile Ay'ın teslîs'i halk arasında ferahlık ve mutluluk olup halkın alt tabakasının neşeli olmasına ve iyi haberler ortaya çıkıp havaların iyiliğine (10) ve fiyatlarda farklılık olmasına delalet eder.

Venüs ile Ay'ın mukâbele'si halk arasında muhalefet olup halkın alt tabakası ile ulema[nın] birbirlerine kötü niyetli [olmalarına] ve kötü haller[in] ortaya çıkmasına delalet eder.

Merkür ile Ay'ın tesdîs'i[1052] tüccarın hali orta halli olup katiplerin ferahlık ve mutluluk [içinde] olmasına ve fiyatların ucuz olmasına ve uydurma ve yalan haberler[in] duyulmasına ve hoş meltemlerin esmesine delalet eder.

Merkür ile Ay'ın terbî'si hükümdarlar ile asker arasında muhalefet olup (15) tüccar[lar]ın korku ve dehşetlerine ve vezirlerin ve katiplerin durumu orta halli olup yalan haberler[in] duyulmasına delalet eder.

[1051] Kenarda: Ay ile Zühre
[1052] Kenarda: Ay ile Merkür

Merkür ile Ay'ın teslîs'i tüccar[lar]ın ferahlık ve mutluluklarına, ayrıca esnafın, katiplerin ve kalem ehlinin hoşluk içinde olmalarına ve basit (18) zorlanmalar[ın] gerçekleşmesine ve havada karanlık [olup] yağmurlar yağmasına delalet eder.

Merkür ile Ay'ın mukâbele'si vezirlerin ve kalem erbabının ferahlık ve mutluluklarına ve fiyatlar ucuz olup (20) tüccar[lar]ın halinin güzel olmasına ve soğuk yeller esip binek ve yük hayvanlarının telef olmasına ve hava bozulup toz ortaya çıkmasına delalet eder. En iyi bilen Allah'tır.

Beldelere Göre Burçların Delillerinin Bölümü[1053] Beldeler [arasında] her belde[nin] bir burca delalet ettiği bilinsin. Öyleyse, oluşan kırânlar ve yıldızların birleşmeleri hangi burçta gerçekleştiyse görülür ve dünyadaki olaylardan delaleti neyse çoğu hükmü o burca mensup olan beldelerde ortaya çıkar. Ona göre ahkam (25) da çıkarılıp hüküm verilir.

Öyleyse şimdi Koç burcuna mensup olan beldeler: Irak, Fars, Azerbaycan, Avrupa beldeleri, Filistin, Şam'daki Belka, Tus, Nişabur, Harzem, Semerkant, Kabil, Bürcan ve Antakya'dır.

Boğa (50a/1) burcuna mensup olan beldeler: Isfahan, Kıbrıs, Küçük Cezayir, Rum, İskenderiye, Hemedan, Ekrad, Cibal, Konstantiniye, Ray, Umman, Herat, Fergana, Sicistan, Tarsus civarı, Gazze, Kerh, Hilvan ve Kayseridir.

İkizler burcuna mensup olan beldeler: (5) Cilan, Deylem, Cürcan, Taberistan, Ermenistan, Trablus, Mısır, Buyan[?], Burka, Tikrit, Harran, Erdebil, Hums, Cens, Saburdur.

[1053] Kenarda: Beldelere göre burçların delilleri

Yengeç burcuna mensup olan beldeler: Beytü'l Mukaddes, Belh, Afrika, Bilad-ı Berber, Horasan, Türk, Bahreyn, Küçük Ermenistandır.

Aslan burcuna mensup olan beldeler: Dımaşk, Askalan, Roha, Medain, Nusaybin, Ermenistan'ın iç tarafı, (10) Babü'l-Ebvab ve Koç burcuna mensup olan beldeler, tüm Urumiye ve Sakaliye, Antakya, Malatya, Tus, Dicle, Tedmur, Deylem [ve] Kirmandır.

Başak burcuna mensup olan beldeler: Habeşe memleketleri, bazı Şam beldeleri, Musul, Yemen'in San'a'sı, Serhas, Şaş, Kufe, bazı Afrika beldeleri, Sugur, Keşker, bazı Fars beldeleri, Tebriz, Sus, Tanca, Kurtuba, Hazara Adalarıdır.

(15) Terazi burcuna mensup olan beldeler: Necari toprakları, bazı Habeş beldeleri, Kirman, Sicistan, Tibbet[?], Talkan, Belh, Cend, Sabur, Tarsus, Ammuriye, Şamşat, Ba'albek, Rum beldeleri, Said, Mısır, Kabil, Necaristan, Batı tarafları, Kerh, Âne, Babü'l-Ebvab'dır.

Akrep burcuna mensup olan beldeler: Hicaz toprakları, Yemen'in bir kısmı, Barka, Amed, Rey, Medine, Deylem, Nihavend, Trablus, (20) Halep, Dımaşk, Tedmur, Nehrevan, Basra, Musul, Bahreyn, Umman ve tüm Yengeç beldeleridir.

Yay burcuna mensup olan beldeler: Bazı Endülüs beldeleri, Kuzey beldeleri, Bağdat, Isfahan, Cibal, Habeşe, Hint, Dinever, Cürcan, Burka, Kuhistan, Berberü'l-Magrib, Rus beldeleri, Istahar, Sincar, Sayda, bazı Sakaliye beldeleri, ve tüm Koç beldeleridir.

Oğlak burcuna mensup olan (25) beldeler: Sus, Aksâ, Sind, Hint, Kirman beldeleri, Bahreyn, Umman, Herat, Taberistan, Kayseri, Mehran, Doğu Sayan, Rum toprakları, Gur'daki Ahvaz'dır.

Kova burcuna mensup olan beldeler: Fergana, (50b/1) Şaş, Berza'a, Amed, Malatya, Kirman, Sevad, Kufe, Hicaz'ın arkası, bazı Fars beldeleri, Necid, Horasan'ın bir kısmı, Şam'ın tamamı, Cezire ve tüm İkizler beldeleridir.

Balık burcuna mensup olan beldeler: Taberistan, Kuzey, Cürcan, Rum'un tamamı, İskenderiye, Mısır, (5) Cendali[?], Kürt civarı, Ahlat, Bahreyn, Vasıt, Basra, Semerkant, Buhara, Merve, Cezire, Kayseri, Şamşat ve tüm Yengeç beldeleridir. Bitti.

Burçlar Feleğinden Güneş'in Derecesinin Yaklaşık Olarak [Tespit Edilme] İlminin Bölümü[1054] Bu bölüm burçların feleğinden Güneş'in derecesi hangi burçtadır ve kaçıncı derecesindedir yaklaşık olarak bilmenin hakkındadır. Yolu şudur: Rûmî aylarından hangisindeysek (10) Azer ayından başlayıp olduğun güne gelinceye [kadar] sayıp kaç gün olursa toplamından on gün çıkarıp geriye kalan sayıyı toplamdan başlayıp her burca otuzar adet verirsin, nerede son bulursa Güneş o burçta ve o derecededir.

Mesela: Kanunusaninin yirminci gün[ü] Güneş hangi burçta ve kaçıncı derecesindedir bilmek istedik. (15) Azer ayının başından saydık. Kanun-ı saninin yirminci gününe kadar üç yüz yirmi altı sayıldı. On adetini çıkardık. Üç yüz on altı adet geriye kaldı. Öyleyse Koç'tan başlayıp her burca otuzar adet dağıtıp verdik yani Koç[30], Boğa[30], İkizler[30], Yengeç[30], Aslan[30], Başak[30], Terazi[31], Akrep[31], Yay[31], Oğlak[31] on burca üç yüz (20) dört adet eder. Geriye kalanı Kova'ya verdik. Uyarı: Bir sayı dağıtılırken Koç'tan Terazi'ye gelinceye [kadar] otuzar ve Terazi'den sonuna varana kadar otuz birer adet verildiği bilinsin,

[1054] Kenarda: Rûmî ayları: Azer[31] Nisan[30] Mayıs[31] Haziran[30] Temmuz[31] Ağustos[31] Eylül[30] Teşrin-i Evvel[31] Teşrin-i Sani[30] Kanun-ı Evvel[31] Kanun-ı Sani[31] Şubat[29]

dalgınlık yapılmasın. Öyleyse şimdi üç yüz dört adet dağıtıldığında on iki adet geriye kaldı. Bunu da Kova'ya dağıtıp her derecesine birer adet verdik. Öyleyse miktar Kova'nın on dördüncü (25) derecesinde son bulup Güneş'in derecesi bu oldu.

Ay'ın Yaklaşık Olarak Konumu. Ay hangi burçtadır bilmek istense yolu budur: Arap aylarının kaç günü geçmişse öğrenip sonra önce geçen günleri ikiyle çarparsın. Toplamına (51a/1) her zaman beş adet eklersin ve toplamı ne kadar olursa Güneş['in] olduğu burçtan başlayıp her burca beş adet dağıtıp sayı hangi burçta son bulursa Ay ondadır.

Mesela: Güneş, Kova burcunun on ikinci derecesindeyken Ay hangi burçtadır bilmek isteriz, o anda ay (5) Cemaziyel-evvelin yirmi yedinci günü, ikiyle çarptık elli dört oldu. Bu toplama beş adet ekledik elli dokuz oldu. Güneş Kova'dadır. Öyleyse bu elli dokuz adetin beş adetini Kova'ya[5], Balık'a[5], Koç'a[5], Boğa'ya[5], İkizler'e[5], Yengeç'e[5], Aslan'a[5], Başak'a[5], Terazi'ye[5], Akrep'e[5], Yay'a[5] verdik. On bir burca elli beş adet verdik. Dört adet (10) geriye kaldı. Öyleyse Ay dört adet ile Oğlak'tadır dedik.

27+27=54+5=59-55=04 Çıkarma ve sonuç

Satürn'ün Yaklaşık Olarak Konumu.[1055] Satürn hangi burçtadır bilmek istesen yolu budur: Hicrî tarihi otuzar otuzar çıkarıp otuz ya da otuzadan eksik kalanı Koç'tan başlayıp her burca ikişer buçuk adet dağıt. Adet hangi burçta son bulursa Satürn o burçtadır. Ama burcun kaçıncı derecesindedir (15) bilmek istersen yolu budur: İki buçuk ya da iki buçuktan eksik kalan adeti ay farz edip yani her adedi on iki ay sayarsın. Eğer ay on ikiden fazla gelirse on iki ay çıkardığında kalanı

[1055] Kenarda: Burçlardır: Koç[1]Mars Boğa[2]Venüs İkizler[3]Merkür Yengeç[4]Ay Aslan[5]Güneş Başak[6]Merkür Terazi[7]Venüs Akrep[8]Mars Yay[9]Jüpiter Oğlak[10]Satürn Kova[11]Zeneb-i Satürn Balık[12]Jüpiter

ondan eksik ise olduğu burcun başlangıcında yani ilk otuzundadır. Eğer ondan yirmiye dek ise ikinci otuzundadır. Eğer yirmiden otuza dek ise (20) üçüncü otuzundadır.

Mesela: Bin yüz otuz sekiz tarihinde Satürn hangi burçtadır bilmek istedik, hicrî seneleri otuzar otuzar çıkardık, geriye yirmi sekiz adet kaldı. Şimdi Koç'tan başlayıp her burca ikişer buçuk adet dağıttık. Koç[2,5], Boğa'ya[2,5], İkizlere[2,5], Yengeç'e[2,5], Aslan'a[2,5], Başak'a[2,5], Terazi'ye[2,5], Akrep'e[2,5], Yay'a[2,5], Oğlak'a[2,5], Kova'ya[2,5] on bir burca yirmi yedi buçuk adet gitti. (51b/1) Yarım adet geriye kaldı. Bu yarım adeti de Balık'a verip ay yaptık. Bir adet on iki ay hesabıyla yarım adete altı ay deriz. Ondan eksiktir. Böylece ilk kısmında yani Balık'ın onuna ulaşmamıştır. Henüz altıncı derecesindeymiş dedik.

1138:30=27

Kalan: 28-27,5= 0,5 Balık'ın Derecesi

(5) Mars'ın Yaklaşık Olarak Konumu. Mars hangi burçtadır bilmek istesen yolu budur: Hicrî tarihin bir eksik yılını kabul edip ve ondan dokuz yüz adeti çıkardıktan sonra geriye kalanını ay [gibi] açıp on sekizer on sekizer çıkardığında on sekiz ya da on sekizden eksik ne kalırsa her adeti otuzar gün kabul edip kaç otuz olursa Başak'tan başlayıp her burca (10) kırk beşer adet dağıtırsın. Adet hangi burçta son bulursa Mars o burçtadır.

Mesela: Bin yüz otuz sekiz senesinde Mars hangi burçtadır bilmek isteriz. Bunun bir eksiği bin yüz otuz yedidir. Dokuz yüzünü çıkardık. İki yüz otuz yedi adet geriye kaldı. Bu geriye kalanı ay [gibi] açtık yani iki yüz otuz yedi ay farz edip on sekize böldük. (15) Bölüm sonrasına üç adet geriye kaldı. Şimdi bu üç adeti gün kabul edip otuzar günden doksan gün dedik. Sonra Başak'tan başlatıp her burca kırk beşer adet verdik yani Başak'a kırk beş, Terazi'ye kırk beş adet verdik.

Doksan adet tamamlandı. Öyleyse Mars Terazi burcunu tamamlayıp henüz Akrep burcunun başına gelmiştir dedik.

Bir örnek:
1137-900=237 Çıkarma
237:18=13 [Kalan 3]
[3x]30=90-45(Başak)-45(Terazi)=0 Çıkarma
Mars'ın konumu Akrep'in başındadır.

(20) Jüpiter'in Yaklaşık Olarak Konumu. Jüpiter hangi burçta bilmesinin yolu budur: Hicrî tarihin bir eksiğinin dokuz yüzünü çıkarıp geri kalanına her zaman on adet ekleyip toplamını on ikişer on ikişer çıkarıp on iki veya on ikiden eksik ne kalırsa Oğlak'tan başlayıp (52a/1) her burca birer adet verirsin. Adet['in] bittiği burç Jüpiter'in konumu olur.

Mesela: Bin yüz otuz sekiz senesinin bir eksiği bin yüz otuz yedidir. Jüpiter hangi buçtadır bilmek isteriz. Bin yüz otuz yedinin dokuz yüzünü çıkardık. İki yüz otuz yedi geriye kaldı. Bunun üzerine (5) on adet ekledik. İki yüz kırk yedi oldu. Toplamını on ikişer on ikişer çıkardık. Geriye yedi adet kaldı. Oğlak burcundan başlayıp her burca birer adet verdik. Oğlak'a Kova'ya Balık'a Koç'a Boğa'ya İkizler'e Yengeç'e yedi burca birer adet verdik. Yengeç'te tamamlandı. Öyleyse Jüpiter Yengeç burcunu tamamen geçmiş, o anda Aslan burcunun başına gelmiştir (10) dedik.

Bir örnek:
1137-900=237 Çıkarma 247:12=20 Kalan 7 Oğlak[1] Kova[1] Balık[1] Koç[1] Boğa[1] İkizler[1] Yengeç[1] Jüpiter'in konumu Aslan'ın başlangıcındadır.

Venüs'ün Yaklaşık Olarak Konumu. Venüs hangi burçtadır bilmesinin yolu budur: Kıptî yıllarından[1056] Tût'un başlangıcından olduğun güne gelinceye [kadar] kaç gün geçti ise üzerine altı ay ve yirmi gün yani iki yüz adet ekleyip toplamını Koç'tan başlayıp her burca otuzar adet dağıt, adet hangi burçta (15) son bulursa Venüs'ün konumu o olur. Uyarı: Toplanan adetler on ikiden fazla olursa on iki ayı çıkarıp kalanını her burca otuz birer adet dağıtıp işini tamamla.

Mesela: Kıptî aylarından Tûbe ayının yirmi ikinci günü, Tût ayından başlayıp Tût otuz, Bâbe otuz, Hatûr otuz, Kehyek otuz, Tûbe yirmi iki toplamı yüz kırk (20) iki oldu. Toplamından Koç'tan başlayıp her burca otuzar adet gitti. Geriye on iki adet kaldı. Öyleyse Venüs, Balık burcundaymış dedik.

Bir örnek:

Tut 30 Babe 30 Hatur 30 Kehyek 30 Tube 22 = 142

Yüz kırk ikiyi aldık buraya.

Toplama 142+200=342

Çıkarma: 342-330=12

Koç[1] Boğa[1] İkizler[1] Yengeç[1] Aslan[1] Başak[1] Terazi[1] Akrep[1] Yay[1] Oğlak[1] Kova[1]

Venüs'ün konumu Balık burcundadır dedik.

(52b/1) Merkür'ün Yaklaşık Olarak Konumu. Merkür hangi burçtadır bilmesinin yolu budur: Kıptî yıllarından Tût'un başlangıcından olduğun güne gelinceye [kadar] kaç gün geçtiyse üzerine doksan dört gün eden altı ay on dört günü ekleyip toplamını Koç'tan başlayıp her burca otuzar adet dağıtıp (5) adet[in] son bulduğu burç Merkür'ün konumu olur. Uyarı: Ama toplanan adetler on ikiden

[1056] Kenarda: Kıptî Ayları: Tût[30] Bâbe[30] Hatûr[30] Kehyek[30] Tûbe[30] Imşîr[30] Bermûhat[30] Berhûde[30] Beşteş[30] Bûne[30] Ebîb[30] Mısrî[30]

yani on iki aydan çok olursa on iki ayı çıkarıp kalanını her burca otuz birer adet dağıtıp işini tamamla.

Mesela: Kıptî aylarından Tûbe ayının yirmi ikinci gününe gelinceye [kadar] Tût ayından başlayıp saydık, yüz kırk iki adet oldu. Yüz doksan dört adet olan (10) altı ay ve on dört günü ekledik. Üç yüz otuz altı adet oldu. Toplamını Koç'tan başlayıp her burca otuzar adet dağıttık. On bir burca üç yüz otuz adet gitti. Geriye altı adet kaldı. Öyleyse Merkür Balık burcundadır dedik.

Bir örnek:

Tût$_{30}$ Bâbe$_{30}$ Hatûr$_{30}$ Kehyek$_{30}$ Tûbe$_{22}$ = Toplama 142+194 = Çıkarma 336-330 = 6

Koç^{1} Boğa^{1} İkizler^{1} Yengeç^{1} Aslan^{1} Başak^{1} Terazi^{1} Akrep^{1} Yay^{1} Oğlak^{1} Kova^{1} Merkür'ün konumu Balık burcundadır dedik.

Bu bölüm gezen yıldızların şerefleri hakkındadır. Güneş'in şerefi Koç burcunun on dokuzuncu derecesine girdiğindedir. Ay'ın (15) şerefi Boğa burcunun üçüncü derecesindedir. Satürn'ün şerefi Terazi burcunun yirmi birinci derecesindedir. Jüpiter'in şerefi Yengeç burcunun on beşinci derecesindedir. Mars'ın şerefi Oğlak burcunun yirmi sekizinci derecesindedir. Merkür'ün şerefi Başak burcunun (20) on beşinci derecesindedir. Bu yıldızların şerefleri olan burçları (53a/1) tamamen şeref olur. Fakat önceki dereceleri diğer derecelerden güçlü ve tesirde çabuk olur. En iyi bilen Allahü teala'dır.

Bu bölüm gezen yıldızların uğurluluk ve uğursuzlukları hakkındadır. Satürn'ün en büyük uğursuz ve Mars'ın en küçük uğursuz olduğu bilinsin. Bunların ikisine iki uğursuz derler. Jüpiter en büyük uğurlu, (5) Venüs en küçük uğurludur. Bunların ikisine iki uğurlu derler. Güneş ve Ay uğurlulardır ama bazı zaman[lar]da uğursuz olurlar. Çünkü Güneş tesdîs ve teslîs konumlarında uğursuz olur. Ay da

onun gibidir. Ay uğurlu yıldızlar ile mukârenede bulunsa uğurlu olur. Uğursuz yıldızlar ile mukârenede bulunsa uğursuz olur. Bunların ikisine yani Güneş ile (10) Ay'a iki parlak derler. Güneş['e] parlaklığı en fazla olan ve Ay'a parlaklığı daha az olan derler. Güneş padişahtır. Merkür kendi yaratılışı bakımından uğurludur. Ama hangi bir yıldızın tesirinde bulunsa o yıldızın huyuna benzer. Mesela uğurlu ile uğurlu olur ve uğursuz ile uğursuz olur.

Bu bölüm gezen yıldızların konumları hakkındadır. Teslîs[in] tam uğurlu ve dost olduğu bilinsin. Tesdis yarım uğurlu ve yarı (15) dosttur yani uğurlulukta teslîsten eksiktir. Mukâbele tam uğursuzdur ve düşmandır. Terbî yarım uğursuzdur ve yarı düşmandır yani uğursuzlukta mukâbeleden eksiktir. Mukârene uğurlu yıldızlar ile uğurludur, uğursuz yıldızlar ile uğursuzdur.

Bu bölüm gezen yıldızların halleri hakkındadır. Jüpiter'in halleri yıldızlar ile bitişse uğurluluk verir, özellikle teslîste. (20) Çünkü teslîs konumu uğurludur. Jüpiter de uğurludur. Böylece bu konum uğurlu olur. Ama terbîde ve mukâbelede ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Çünkü Jüpiter en büyük uğurludur ve terbî ile mukâbele konumları uğursuzdur. Böylece şimdi uğurlulukta ve uğursuzlukta eşit olurlar. Ama tesdîste ve uğurlu yıldızlar ile mukârenede de yani Venüs, Merkür ve Ay ile mukarin olsa uğurlu (25) olur. Uğursuz yıldızlar ile yani Mars, Satürn ve Güneş ile de mukarin olsa uğursuz olur. Satürn'ün halleri yıldızlar ile bitişse uğursuzluk verir, özellikle mukâbelede. Çünkü Satürn en büyük uğursuzdur. Mukâbele de uğursuzdur ve tam düşmandır. (53b/1) Böylece bunda etkisi hepsinden güçlü ve fazladır. Ama tesdîste ya da teslîste bulunsa ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Çünkü Satürn uğursuzdur. Tesdîs ve teslîs konumları uğurludur. Böylece uğurluluk ile uğursuzluk eşit olur. Etkisi olmaz. Mars'ın halleri yıldızlar ile bitişse uğursuzluk (5) verir, özellikle terbîde. Çünkü terbî tam uğursuzdur. Mars da uğursuzdur. Böylece bu konumda uğursuz

olur. Ama teslîste ve tesdîste ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Çünkü Mars uğursuzdur ve bu bitişme yani teslîs ve tesdîs konumları uğurludur. Böylece şimdi uğurlulukta ve uğursuzlukta eşit olur. Etki olmaz. Güneş'in halleri bütün yıldızlar ile teslîste ve tesdîste uğurluluk (10) verir. Ama Satürn ve Mars ile terbîde ve mukâbelede uğursuzluk verir. Jüpiter ile terbîde ve mukâbelede ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Bir de Güneş'in Venüs ve Merkür ile tesdîsi, teslîsi, terbîsi, mukâbele ve mukârenesi[nin] asla olmadığı bilinsin. Güneş bütün yıldızlar ile mukârene konumunda uğursuzluk verir. Venüs'ün durumları yıldızlar ile bitişse (15) uğurluluk verir, özellikle tesdîste. Çünkü Venüs uğurludur. Tesdîs konumu da uğurludur. Böylece bu konumda uğurlu olur. Ama terbîde, mukâbelede ve mukarinde ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Çünkü Venüs uğurludur. Bu bitişme[de] yani terbî, mukâbele ve mukarinde konumları uğursuzdur. Böylece şimdi uğurluluk ve uğursuzlukta eşit olurlar. Etkisi (20) olmaz. Ama Güneş ile tesdîsi, teslîsi, terbîsi, mukâbele ve mukârenesi asla olmaz. Merkür'ün halleri hangi bir yıldız ile bitişirse o yıldızın huyuna bağlanır yani uğursuz yıldız ile bitişirse uğursuz olur. Uğurlu yıldız ile bitişirse uğurlu olur. Bunun da Venüs gibi Güneş ile teslîsi, terbîsi, tesdîsi, mukâbele ve mukârenesi olmaz. (25) Ama bunun Venüs ile yalnızca mukârene ile tesdîsi vardır. Diğer konumları bulunmaz. Ay'ın halleri bütün yıldız[lar] ile teslîste ve tesdîste uğurluluk verir. Ama Satürn ve Mars ile terbîde ve mukâbelede uğursuzluk verir. (54a/1) Venüs ve Jüpiter ile terbîde ve mukâbelede ne uğurluluk ve ne uğursuzluk verir. Ama Venüs, Jüpiter ve Merkür ile mukârenede uğurluluk verir. Satürn, Mars ve Güneş ile mukârenede uğursuzluk verir. En iyi bilen Allah'tır. Bitti.

Yıldızların Birbirleriyle Bitişmeleri İlminin Bölümü. Gezen yıldızların (5) birbirleriyle bitişmelerinin, yıldız erbabının nazar dediği beş şekilde olduğu bilinsin.

Böylece şimdi ilk nazar kırândır yani iki yıldız bir burçta ve bir derecede bulunsa ona mukârene derler. Mesela Ay ile Satürn ikisi Balık burcunda bir derecede bulunsalar buna Satürn ile Ay'ın kırânı[1057] derler.

İkinci nazar tesdîstir yani iki yıldız arasında altmış derece olsa ona tesdîs derler. Mesela: (10) Müşteri, Koç burcunun ilk derecesinde olsa ve Satürn, İkizler burcunun ilk derecesinde olsa, araları altmış derecedir, buna tesdîs derler.

Üçüncü nazar terbîdir yani iki yıldız arasında doksan derece olsa ona terbî derler. Mesela: Venüs, Boğa burcunun yirminci derecesinde olsa ve Mars, Aslan burcunun yirminci derecesinde bulunsa, araları doksan (15) derecedir, buna terbî derler.

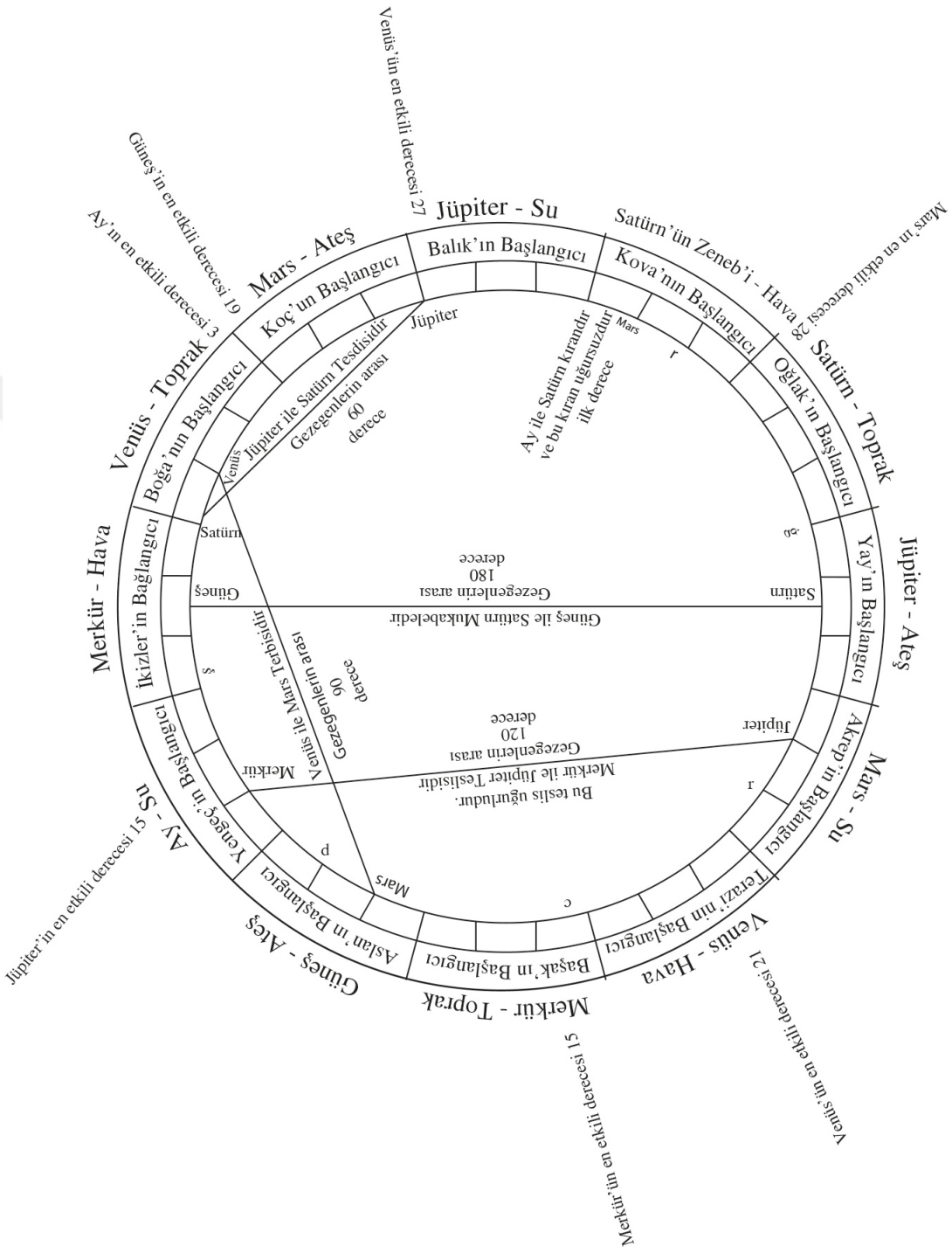
Dördüncü nazar teslîstir yani iki yıldız arasında yüz yirmi derece olsa ona teslîs derler. Mesela: Merkür, Yengeç burcunun yirminci derecesinde olsa ve Jüpiter, Akrep burcunun yirminci derecesinde bulunsa, araları yüz yirmi derecedir, buna teslîs derler.

Beşinci nazar mukâbeledir (20) yani iki yıldızın arası yüz seksen derece olsa ona mukâbele derler. Mesela: Güneş, İkizlerin on beşinci derecesinde bulunsa ve Satürn de Yay'ın on beşinci derecesinde bulunsa, araları yüz seksen derecedir, buna mukâbele derler.

Bu ilim bu daireden anlaşılır. Bakılsın.

[1057] Kenarda: Önemli konu: Ay ile Satürn'in kırānı

(54b)

Şekil 3.1 : Nazarları Gösteren Yıldız Haritası (Aktarım)

BEŞİNCİ BÖLÜM

SÖZLÜK

1. Genel Sözlük

A/Ā

ābādānlıḳ Zenginlik.

ā.+ına (ābādānlıġına) 8a/5

[=1]

ābdār (F.) Sulu.

ā. 9a/2, 9a/16

[=2]

ʿabeṣ (Ar.) Anlamsız, boş, gereksiz.

a. 7a/7, 8b/6, 12b/14, 42a/22

[=4]

ʿābid (Ar.) İbadetlerini yerine getiren kimse.

ā. 47b/7

[=1]

ʿacāʾib (Ar.) Tuhaf.

a. 38b/25

[=1]

ʿacele (Ar.) Acele, telaş.

a. 23a/16

a. (ʿacele olun-) 7b/9

[=2]

ʿacīb (Ar.) Acayip. →**ʿacāʾib**

a. 33a/6

[=1]

açıḳlıḳ Açıklık.

a.+ına (açıḳlığına) 20a/18, 23a/8

[=2]

açıl- Açılmak.

a.-a 43a/20

a.-masına (işler açıl-) 21b/25

a.-up 47a/18

[=3]

açlıḳ Açlık.

a. 35b/14

a.+ından (açlığından) 35b/15

[=2]

ad Ad.

a.+ı (adı añıl-) 35a/21

[=1]

āʿdā (Ar.) Düşman.

ā. 6b/17, 12b/9, 16a/21, 16a/25, 24b/1, 25a/9, 26a/17, 28a/6, 29a/6, 29a/23, 34b/12, 35b/25, 36b/25, 37a/10, 38a/18

ā.+dan (ḥareket-i āʿdā) 16a/6

ā.+dan (teʿaddī-i aʿdā) 11b/1

ā.+ları 12b/8

ā.+ya 28a/6

[=19]

āʿdād (Ar.) Sayılar, adetler.

ā. 50b/20, 52a/15, 52b/6

ā. (āʿdād-ı küffār) 11a/2

ā.+ı 50b/11, 51a/16

[=6]

ʿadālet (Ar.) Adalet. →**ʿadl**

a. 10b/13, 22b/15, 41b/19, 46a/25

a. (ʿadālet it-) 38b/25

a. (ʿadālet ve ṭoġruluḳ it-) 30a/2

a.+ler (ʿadālet ḳıl-) 6b/7

a.+leri 8b/9

[=8]

ʿadāletnāme (Ar.) Padişahların görevini kötüye kullanan, halka zulüm eden idarecileri uyarmak için gönderdiği ferman.

a.+ler 6a/8

[=1]

ʿadāvet (Ar.) Düşmanlık.

a. 8b/4, 21a/8, 23b/14, 25b/15, 26b/9, 29a/9, 29b/6, 30b/13, 31a/6, 32b/26, 33b/2, 33b/19, 34b/10, 36b/17, 37b/14, 38a/19, 38a/23, 38b/24, 39b/3, 39b/10, 43b/9, 44a/6, 46b/24, 48a/19

a.+den 6b/12

[=25]

ʿadd →**ʿaded**

a. (ʿadd eyle-) 52b/9

a. (ʿadd it-) 51b/9

[=2]

ᶜaded (Ar.) Sayı. →**ᶜadd**

a. 50b/12, 50b/16, 50b/17, 50b/18, 50b/20, 50b/22, 50b/23, 50b/23, 50b/24, 50b/24, 51a/1, 51a/2, 51a/2, 51a/6, 51a/9, 51a/9, 51a/10, 51a/13, 51a/13, 51b/1, 51a/16, 51a/22, 51a/22, 51a/24, 51b/2, 51b/10, 51b/10, 51b/13, 51b/15, 51b/17, 51b/17, 51b/18, 51b/22, 52a/1, 52a/1, 52a/5, 52a/6, 52a/7, 52a/8, 52a/13, 52a/14, 52a/14, 52a/17, 52a/20, 52a/22, 52a/22, 52b/4, 52b/5, 52b/7, 52b/9, 52b/10, 52b/11, 52b/12, 52b/12

a. (ᶜaded eyle-) 50b/15

a. (ᶜaded it-) 50b/10

a.+dir 52b/10

a.+dür 52a/20

a.+e 51b/2

a.+i 51a/16, 51b/1, 51b/6, 51b/8, 51b/15

a.+iñ 51a/7

a.+ini 50b/16, 51a/7

[=67]

ᶜadem (Ar.) İdam.

a.+e 7b/12

[=1]

ādem (Ar.) İnsan.

ā.+ler 16a/2, 41b/16

ā.+lerde 33a/8

ā.+leriñ 38b/7

[=4]

ᶜādet (Ar.) Ādet, alışkanlık.

ā.+ler 19b/10, 25b/19, 30b/27

ā.+lerin 33a/3

[=4]

ᶜādil (Ar.) Adil.

ā. 37a/22

[=1]

ᶜadl (Ar.) Adalet. →**ᶜadālet**

a. 6a/1, 39b/25, 43b/19, 44b/19, 45a/20, 47b/21

a. (ᶜadl ü hükūmet) 11a/16

a. (ᶜadl ü dād) 43b/26

[=8]

ᶜadū (Ar.) Düşman.

a. 28b/19

[=1]

āfāt (Ar.) Afetler, felaketler.

ā. 18a/15, 24a/12

ā.+dan 12b/4

[=3]

āfet (Ar.) Afet, felaket.

ā. 22a/13, 22a/25, 25a/6, 26a/5, 26a/20, 27b/1, 28b/25, 29a/15, 31a/22, 31a/26, 33a/9, 36b/23, 37a/13, 38a/21, 38b/4, 40a/13, 40a/16, 40a/20, 40a/23, 40b/4, 40b/11, 40b/13, 41a/3, 41a/7, 41a/9, 41a/11, 41a/22, 41a/25, 41b/4, 42a/6, 42a/10, 42a/16, 42b/2, 42b/3, 42b/4, 42b/7, 42b/9, 42b/13, 42b/16, 42b/18, 42b/21, 42b/26, 43a/27, 43b/1, 43b/3, 43b/5, 44b/5, 45b/13, 46a/27, 46b/13, 47a/3, 47a/22, 47b/1, 47b/7, 48a/23, 49a/24

ā. (āfet-i arżiyye) 20b/26

ā. (āfet ir-) 19b/24, 21a/7

ā. (āfet iriş-) 22a/9, 35a/10

ā.+den 45b/3

ā.+ine 19b/17, 20b/24

ā.+ler 20b/25

[=65]

ağa Ağa.

a.+lar 14a/9

a.+ları 13b/19

a.+ları (ḳul ağaları) 13b/19

a.+larıñ 32a/7

[=4]

ağaç Ağaç.

a.+lar 22a/10

a.+lara 22b/3, 41a/11, 42b/4

a.+larda 27b/1, 32b/19, 43a/4, 44a/18

a.+ların 27a/17

[=9]

ağır Ağır.

a. 21a/10

[=1]

ağırlıḳ Ağırlık.

a.+ına (ağırlığına) 22b/3

[=1]

ağniyā (Ar.) Zenginler.

a. 40b/2

a.+da 39b/2

a.+dan 47b/13, 47b/24

a.+ya 42b/12

[=5]

ağrı Ağrı.

a.+ları (baş ağrıları) 27b/6, 34a/27

a.+ları (boğaz ağrıları) 30a/25

a.+ları (göz ağrıları) 42a/15

a.+ları (miʿde ağrıları) 36b/4

a.+ları (yürek ağrıları) 34a/20, 42a/9

a.+sı (arḳa ağrısı) 39b/15

a.+sı (baş ağrısı) 14b/24, 36b/3

a.+sı (boğaz ağrısı) 21a/8, 27a/15

a.+sı (göz ağrısı) 15a/16, 43b/18

a.+sı (ḳulaḳ ağrısı) 34a/27

a.+sı (ṭalaḳ ağrısı) 48b/6

a.+sından (göz ağrısı) 32b/4

[=17]

ahāli (Ar.) Halk.

a.+si 37b/14

[=1]

aḫbār (Ar.) Haberler.

a. (aḫbār-ı kāzibe) 13a/13

[=1]

ʿahd (Ar.) Anlaşma.

a. (naḳż-ı ʿahd) 7b/14

a.+ler 47a/18

a.+lerin 49a/22

[=3]

ʿahdnāme (Ar.) Anlaşma metni.

a.+ler 8b/12

[=1]

āḫir (Ar.) Bir sonraki, en sonunda.

ā. 24a/2, 32b/3, 46b/11, 48b/2

ā.+e 30b/26

ā.+inde 34b/19, 37b/20

[=7]

āḫirü'l-emr (Ar.) Sonunda, en sonunda.

ā. 6a/16, 24a/27, 39a/1

[=3]

aḥvāl (Ar.) Haller, durumlar.

a. (aḥvāl-i ʿālim) 34b/27

a. (aḥvāl-i ʿUṭārid) 53b/21

a. (aḥvāl-i Ḳamer) 53b/26

a. (aḥvāl-i Mirrīḫ) 53b/4

a. (aḥvāl-i Müşterī) 53a/18

a. (aḥvāl-i sini-i ʿālem) 1b/4

a. (aḥvāl-i Şems) 53b/9

a. (aḥvāl-i Zuḫal) 53a/26

a. (aḥvāl-i Zühre) 53b/14

a.+i 2a/3, 2a/13, 2b/5, 2b/6, 2b/9, 2b/9, 2b/10, 2b/10, 2b/10, 2b/11, 2b/11, 2b/11, 2b/17, 3a/2, 3a/10, 3a/10, 3a/15, 3b/2, 6a/3, 6b/5, 6b/14, 13b/5, 13b/14, 14a/1, 14a/5, 14a/6, 14a/9, 14a/12, 14a/13, 14a/16, 18a/14, 19a/4, 19a/5, 19a/12, 20b/9, 20b/18, 20b/23, 21a/7, 23a/26, 41b/8, 49b/15

a.+i-ile 4a/10

a.+iñ 13b/6

a.+inde 30a/24, 41a/15, 45a/12, 45a/12

a.+inden 3a/11

a.+ine 2a/17, 14a/7

a.+ini 2a/17, 2b/2

a.+leri 53a/18

a.+lerine 4b/4

[=63]

aḫz (Ar.) Almak, yakalanmak.

a. (aḫz it-) 2a/17

a. (aḫz olun-) 2a/10, 2a/13, 7b/17, 39b/18

a. (aḫz ve giriftār ol-) 46b/20

[=6]

aḳālīm (Ar.) İklimler.

a. 31b/8, 33b/3

a. (aḳālim-i sebʿa) 2a/7

a.+de 31a/7, 31a/10, 31b/15, 31b/23, 33a/11, 34b/24, 35a/5, 36b/26, 37b/9, 37b/14, 38a/4, 39a/8

a.+iñ 38a/18

[=15]

ʿaḳāred (Ar.) Taşınmaz mal.

a. 45b/3

[=1]

aḳarṣu Akarsu.

a.+lar 11a/5

[=1]

aḳçe Akçe.

a. 26a/23, 33a/26

a.+de 43a/16

a.+ler 20b/2, 24a/6, 48b/2

[=6]

aḳdām (Ar.) Girişim.

a.+lar (aḳdāmlar ḳıl-) 11b/16

[=1]

ᶜāḳıbet (Ar.) Son.

ā.+i 10b/7

ā.+inde 12b/5

[=2]

ᶜāḳil (Ar.) Akıllı, aklı başında.

ā. 10a/15, 21b/26, 32b/1, 34a/3, 34a/18, 36a/17, 37a/25

[=7]

ᶜaḳl (Ar.) Akıl.

a. 10b/12

[=1]

aḳlām (Ar.) Resmi daireler.

a. (erbāb-ı aḳlām) 22b/21

[=1]

aḳmişe (Ar.) Kumaşlar.

a. 23b/3

[=1]

aḳrabā (Ar.) Akraba.

a. 5a/14, 9a/6, 10a/7, 13a/1

a. (aḳrabā ḥānesi) 3b/12

a.+dan 11a/14

a.+larına 8a/7

a.+larından 7a/9

[=7]

aḳvā (Ar.) Daha kuvvetli.

a. 18b/23

[=1]

aḳvāl (Ar.) Sözler.

a. (aḳvāl-ı ʿavām u ḫavāṣṣ) 10a/9

[=1]

al- Almak.

a.-dıḳ 52a/23

a.-ma (alma ve ṣatma) 21b/24

a.-maġa (intiḳām al-) 11a/9

[=3]

ʿalā ḥidetin (Ar.) Ayrıca.

a. 5a/8

[=1]

ʿalāmāt (Ar.) Alametler.

a. 3a/2

[=1]

ʿalāmet (Ar.) Alamet.

a.+ler 17b/16, 38b/26

[=2]

ālāt (Ar.) Aletler.

ā. (ālāt-ı ḥarb) 20a/4

[=1]

alay Tören.

a.+lar 9b/6

[=1]

ʿalbe (Ar.) Bileşen.

a.+sinden 44a/3

[=1]

alçaḳ Alçak, aşağılık.

a. 5b/3, 12b/13, 13a/9, 19b/6, 20b/19, 20b/24, 21a/14, 22a/20, 30b/25, 31a/14, 35a/1, 41b/16, 49a/11

a.+dan 40a/27

a.+lar 34b/27, 36b/19, 46b/27

a.+larda 49a/17

[=18]

ʿālem (Ar.) Âlem, dünya.

ā. 29a/24, 31a/16, 36a/27

ā. (aḥvāl-i ʿālem) 34b/27

ā. (ʿālem-i kevn ü fesād) 18b/18

ā. (ḫalḳ-ı ʿālem) 47b/4

ā.+den (ḥavādiṯāt-ı ʿālem) 49b/23

ā.+de 18b/14, 18b/22, 18b/25, 19a/1, 19a/5, 19a/13, 22a/5, 23b/25, 24a/8

ā.+e 38b/25

ā.+e (cemiʿ ʿālem) 4b/7

ā.+e (aḥvāl-i sini-i ʿālem) 1b/4

[=19]

ʿalem (Ar.) Bayrak.

a. 12a/2, 20a/24

[=2]

ālet (Ar.) Alet.

ā. (ālet-i āteş) 7a/1

ā. (ālet-i ḥarb) 26b/16, 47b/4, 48a/21, 48b/12, 48b/18

[=6]

ʿalet-tʿacīl (Ar.) Hızlıca.

a. 7a/1

[=1]

alın- Alınmak.

a.-up 42b/13, 43b/11, 46b/1, 6b/14

a.-ur 14a/5

[=5]

ʿālī (Ar.) Yüksek, büyük.

ā. 8a/8, 19b/11, 20b/22

ā.+ye (mertebe-i ʿālī) 8b/1

[=4]

ʿālim (Ar.) Ālim, bilgin.

ā. 21b/26, 33a/23, 34a/7, 35b/12

ā.+e 10b/13, 30a/16

ā.+lerde 30a/20, 33b/15, 38a/5, 40b/25, 40b/26

ā.+lere 39a/17

[=12]

ʿālīye → **ʿālī**

ā.+ye (ʿulūm-ı ʿālīye) 48a/10

[=1]

Allāhü → **Allāhü āʿlem**

a. 40a/25, 41a/19, 41b/12

[=3]

Allāhü āʿlem (Ar.) En iyi bilen Allah'tır.

a. 6b/14, 8a/1, 8b/15, 21b/5, 21b/19, 21b/22, 21b/25, 22a/13, 22a/22, 22a/23, 22b/20, 22b/27, 23a/23, 23a/27, 23b/5, 23b/24, 23b/25, 24a/10, 24a/14, 24a/20, 24b/4, 24b/12, 24b/17, 24b/21, 24b/26, 25a/4, 25a/12, 25a/16, 25a/19, 25a/22, 25a/24, 25b/1, 25b/5, 25b/10, 25b/20, 25b/27, 26a/3, 26a/7, 26a/13, 26a/16, 26a/21, 26a/25, 26b/3,

26b/5, 26b/8, 26b/13, 26b/20, 26b/23, 26b/27, 27a/2, 27a/5, 27a/8, 27a/12, 27a/14, 27a/17, 27a/23, 27b/3, 27b/7, 27b/18, 27b/21, 28a/1, 28a/5, 28a/14, 28a/18, 28b/1, 28b/6, 28b/9, 28b/11, 28b/15, 28b/17, 28b/22, 28b/26, 29a/2, 29a/13, 29a/21, 29a/26, 29a/27, 29b/10, 29b/14, 29b/19, 29b/22, 30a/3, 30a/9, 30a/11, 30a/14, 30a/19, 30a/25, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/10, 30b/17, 30b/20, 30b/23, 31a/8, 31a/15, 31a/19, 31a/24, 31b/2, 31b/6, 31b/11, 31b/17, 31b/21, 31b/24, 32a/2, 32a/6, 32a/11, 32a/17, 32a/21, 32a/25, 32b/1, 32b/13, 32b/16, 32b/20, 33a/7, 33a/12, 33a/16, 33a/20, 33b/1, 33b/4, 33b/11, 33b/16, 33b/24, 34a/3, 34a/6, 34a/10, 34a/15, 34a/21, 34a/24, 34a/27, 34b/4, 34b/7, 34b/11, 34b/16, 34b/21, 35a/2, 35a/10, 35a/15, 35a/20, 35a/26, 35b/2, 35b/9, 35b/16, 35b/22, 35b/27, 36a/2, 36a/7, 36a/12, 36a/19, 36a/21, 36a/24, 36b/1, 36b/5, 36b/11, 36b/21, 36b/27, 37a/4, 37a/6, 37a/8, 37a/14, 37a/19, 37a/23, 37b/1, 37b/4, 37b/8, 37b/12, 37b/16, 37b/19, 37b/21, 37b/24, 38a/1, 38a/7, 38a/11, 38a/14, 38a/24, 38b/4, 38b/7, 38b/14, 38b/18, 38b/22, 39a/2, 39a/5, 39a/13, 39a/19, 39a/22, 39a/25, 39b/3, 39b/9, 39b/13, 39b/16, 39b/20, 39b/23, 40a/1, 40a/4, 40a/6, 40a/15, 40a/17, 40a/20, 40a/23, 40b/1, 40b/3, 40b/6, 40b/8, 40b/11, 40b/14, 40b/16, 40b/19, 40b/21, 40b/23, 40b/25, 40b/27, 41a/2, 41a/4, 41a/7, 41a/10, 41a/12, 41a/14, 41a/16, 41a/21, 41a/23, 41a/25, 41b/2, 41b/3, 41b/5, 41b/8, 41b/15, 41b/17, 41b/20, 41b/23, 41b/26, 42a/2, 42a/6, 42a/11, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/23, 45a/17, 46a/22, 49b/21, 54a/3

[=241]

Allāhü ᾱᶜlem bi'ṣ-ṣavāb (Ar.) Doğruyu en iyi Allah bilir.

a. 13b/3, 17a/6, 18a/13, 18b/16, 21a/26

[=5]

Allāhü teᶜalā ᾱᶜlem → Allāhü ᾱᶜlem, Allāhü

a. 53a/2

[=1]

altı Altı.

a. 51b/2, 52a/13, 52a/20, 52b/3, 52b/9, 52b/12

[=6]

altıncı Altıncı.

a. 51b/4

a. (altıncı ḫāne) 14b/23, 14b/24, 14b/26, 14b/27, 15a/2, 15a/6

a.+da 4a/13, 4a/15, 5b/3, 6a/12, 7a/17, 8b/1, 9a/14, 10a/16, 11b/6, 12a/17, 13a/7

[=18]

altmış Altmış.

a. 54a/9, 54a/11

[=2]

altun Altın.

a. 26a/23, 33a/26, 41b/19, 42a/15, 42b/10, 42b/27, 47b/22

a.+da 43a/17

a.+lar 24a/6

[=9]

ʿām (Ar.) Genel.

ā.+dan (delāʾil-i ʿām) 3a/16

ā.+dur (ḥükm-i ʿām) 3a/14

[=2]

ʿamel (Ar.) İş.

a. (ʿamel ḳıl-) 12b/6

a.+ini 52a/17, 52b/7

[=3]

ʿamīḳ (Ar.) Derin.

a. 10a/2

[=1]

ʿāmil (Ar.) Vergi ve mal toplayan görevli.

ā.+ler 21b/18, 22b/1, 44b/13, 44b/18, 46a/9, 46a/20

ā.+lerde 47a/24, 48b/18

[=8]

ammā (Ar.) Ama, fakat.

a. 3a/15, 5b/16, 6b/15, 8a/1, 8b/15, 9b/16, 11a/3, 12a/9, 12b/11, 14a/11, 14b/1, 14b/6, 14b/13, 17a/17, 18b/8, 18b/13, 19a/5, 1b/4, 1b/12, 20a/20, 20b/20, 22b/4, 25a/2,

26b/7, 27a/5, 37a/11, 40a/27, 41a/6, 43a/10, 51a/14, 52b/5, 53a/6, 53a/8, 53a/11, 53a/21, 53a/23, 53b/1, 53a/7, 53b/6, 53b/10, 53b/16, 53b/20, 53b/25, 53b/27, 54a/2

[=45]

ʿāmme (Ar.) Genel, tamam.

ā. (ʿāmme-i ḫalāyıḳ) 19b/26

ā. (ʿāmme-i ḫalḳ) 49b/4

ā. (ʿāmme-i mülūk) 3a/14

ā. (ʿāmme-i nās) 33a/27, 42b/24, 44a/21, 44a/25, 45a/15, 45b/22, 49a/1

ā. (ʿāmme-i reʿāyā) 46b/21

[=11]

aña Ona.

a. 3a/7, 4b/16, 13b/13, 13b/17, 13b/18, 14a/3, 14b/9, 19a/27, 19b/4, 37b/24, 49b/24, 54a/7, 54a/9, 54a/13, 54a/16, 54a/20

[=16]

ancaḳ Yalnızca.

a. 53b/25

[=1]

anda Onda.

a.+dır 51a/3

[=1]

andan Ondan, onun yüzünden.

a. 14a/6, 14a/6, 14b/20, 15b/3, 19a/2, 19a/12, 1b/13, 51b/6

[=8]

anı Onu.

a. 14a/26, 14b/11, 14b/22, 15a/26, 17a/9, 18b/17, 19a/26

[=7]

añıl- Anılmak.

a.-ur (adı añıl) 35a/21

[=1]

anıñ Onun.

a. 1b/13, 3a/5, 3a/6, 3a/7, 18a/11

[=5]

anlar Onlar.

a.+a 11b/11

a.+dan 32a/9

a.+ı 5a/7

a.+ıñ 5a/8

[=4]

añsız Ani.

a.+dan 22a/11

[=1]

ara Ara. →**aralıḳ**

a.+ları 7b/5

a.+larında 21a/14, 21a/19, 26b/2, 27a/7, 27b/11, 29a/6, 29a/9, 31b/14, 33b/2, 33b/11, 34a/12, 37a/3, 37a/12, 40a/2, 41b/13, 43b/9, 44a/6, 47b/15, 47b/27, 48b/7

a.+sı 15a/8, 15a/12, 15a/14, 16b/6, 21a/4

a.+sına 11a/16

a.+sında 2b/14, 13a/3, 13a/9, 14a/17, 14b/17, 15a/25, 16a/7, 16a/8, 16a/9, 16a/9, 16a/10, 16a/11, 16a/17, 16b/8, 17a/27, 19a/8, 20a/3, 20a/4, 20a/7, 20a/15, 20a/19, 20a/22, 20b/3, 20b/5, 20b/13, 21a/8, 21b/27, 22a/10, 22a/27, 22b/4, 22b/8, 22b/22, 22b/24, 23a/10, 23a/24, 23b/1, 23b/6, 23b/10, 23b/14, 24a/3, 24a/24, 24a/25, 24b/3, 24b/9, 24b/20, 24b/22, 25a/26, 25b/9, 25b/15, 25b/25, 26a/11, 26a/20, 26a/22, 26b/9, 26b/11, 26b/22, 27a/9, 27a/14, 27a/25, 27a/27, 27b/9, 27b/14, 27b/19, 28a/8, 28a/22, 28a/26, 28b/3, 28b/8, 28b/16, 28b/18, 28b/21, 28b/24, 29a/1, 29a/8, 29a/17, 29a/17, 29a/18, 29a/18, 29a/22, 29b/4, 29b/6, 29b/8, 29b/13, 29b/16, 29b/24, 30a/5, 30a/10, 30a/13, 30b/3, 30b/12, 30b/13, 30b/16, 31a/14, 31a/16, 31b/1, 31b/3, 31b/7,

32a/4, 32a/16, 32a/20, 32a/24, 32b/17, 32b/26, 33a/10, 33a/10, 33a/14, 33a/18, 33a/21, 33b/1, 33b/5, 33b/10, 33b/13, 33b/18, 33b/19, 33b/20, 33b/23, 33b/27, 34a/4, 34a/5, 34a/7, 34a/7, 34a/14, 34a/16, 34b/7, 34b/9, 34b/10, 34b/14, 35a/12, 35a/14, 35a/16, 35a/27, 35b/3, 35b/13, 35b/18, 35b/20, 35b/26, 36a/1, 36a/4, 36a/13, 36a/23, 36b/3, 36b/10, 36b/15, 36b/16, 36b/17, 36b/17, 36b/26, 37a/7, 37a/10, 37a/13, 37a/21, 37b/2, 37b/10, 37b/14, 37b/17, 38a/2, 38a/3, 38a/6, 38a/8, 38a/12, 38a/18, 38a/22, 38b/6, 38b/19, 38b/23, 39a/1, 39a/11, 39a/14, 39a/20, 39a/21, 39a/23, 39a/26, 39b/2, 39b/4, 39b/9, 39b/10, 39b/22, 39b/24, 39b/27, 40a/5, 40a/24, 40b/13, 41b/1, 42a/9, 42a/12, 42a/13, 42a/17, 42b/1, 42b/5, 42b/21, 43b/11, 43b/16, 44a/11, 44a/11, 44a/27, 44b/6, 44b/21, 45a/7, 45a/11, 46a/24, 46a/26, 46b/2, 46b/3, 46b/5, 46b/8, 46b/8, 46b/14, 46b/15, 46b/18, 46b/24, 46b/26, 47a/2, 47a/5, 47a/15, 47a/16, 47a/23, 47a/26, 47b/6, 47b/9, 47b/12, 47b/17, 47b/18, 47b/19, 48a/6, 48a/12, 48a/14, 48a/16, 48a/18, 48a/22, 48a/27, 48b/3, 48b/11, 48b/11, 48b/22, 48b/25, 48b/27, 49a/3, 49a/4, 49a/7, 49a/12, 49a/18, 49a/19, 49a/23, 49a/25, 49a/27, 49b/2, 49b/4, 49b/6, 49b/8, 49b/10

[=277]

ᶜArab (Ar.) Arap.

a. 28b/7, 29a/9, 29a/18, 29a/22, 29b/23, 30a/12, 30b/2, 30b/3, 30b/11, 31b/7, 31b/13, 32a/12, 34a/16, 35b/5, 36a/4, 36a/9, 36a/15, 37b/5, 37b/23, 38a/17, 39a/4, 39b/11, 39b/24

a. (bilād-ı ᶜArab) 30a/6, 32a/13, 36b/25

a. (mülūk-ı ᶜArab) 37a/17, 38b/23, 39a/23

a.+da 37b/15

a.+da (bilād-ı ᶜArab) 26b/24, 30a/15

[=32]

ᶜArabī (Ar.) Araplara ait olan.

a. 1b/5

[=1]

ᶜArabiyye →**ᶜArabī**

a.+niñ (māh-ı ᶜArabiyye) 50b/26

[=1]

aralıḳ →**ara**

a.+da 16b/1

[=1]

arı Arı.

a. 15a/23

[=1]

arıcı Arıcı.

a.+larıñ 20b/15

[=1]

ʿārıż (Ar.) Sonradan ortaya çıkan.

ā. (ʿārıż ol-) 13a/11, 13a/15, 31b/15

[=3]

arḳa Arka, sırt.

a. (arḳa aġrısı) 39b/15

a. (arḳa vir-) 15b/16

[=2]

armaġan Armağan.

a.+lar 6a/11, 9a/12

[=2]

arpa Arpa.

a. 18b/1, 29a/11, 42b/12, 42b/23, 44a/1

a.+da 47a/3

[=6]

art- Artmak.

a.-a 24b/10, 39b/19

[=2]

artıḳ Fazla.

a.+dır 53b/1

[=1]

artır- Artırmak.

a.-maġa 19b/3

[=1]

arż (Ar.) Bir ülkenin veya şehrin toprağı, diyar, memleket.

a. (arż-ı Anṭākiyye) 25b/12, 26b/26

a. (arż-ı Baṣra) 37b/22

a. (arż-ı Ermeniyye) 36b/24

a. (arż-ı Filisṭin) 36a/20

a. (arż-ı Ḥicāz) 31a/5, 50a/18

a. (arż-ı ʿIrāḳ) 34b/2

a. (arż-ı Kirmān) 29b/1

a. (arż-ı Kūfe) 36b/14

a. (arż-ı Maşrıḳ) 37a/24

a. (arż-ı Mıṣr) 37b/6

a. (arż-ı Necārī) 50a/15

a. (arż-ı Rūm) 38a/16, 50a/26

a. (arż-ı Ṣayan) 38a/16

a. (arż-ı Şimāl) 36b/13

a. (arż-ı Ṭaberiyye) 34b/18

a. (arż-ı Türk) 37a/19

a. (arż-ı Yemen) 35b/24

[=20]

ᶜarż (Ar.) Sunma.

a. (ᶜarż-ı ᶜubūdiyyet) 6b/10

a. (ᶜarż-ı meveddet ḳıl-) 9b/10

a. (ᶜarż ḳıl-) 9a/14

a. (ᶜarż ol-) 11b/13, 11b/14

a. (ᶜarż olun-) 20b/1

[=6]

arżiyye (Ar.) Toprakla ilgili.

a. (āfet-i arżiyye) 20b/26

[=1]

ᶜasākir (Ar.) Askerler.

a. 7a/5, 33b/18, 36a/17, 37b/16, 45b/14

a.+de 24b/23, 28a/23, 28b/5, 32a/3, 33a/9, 34a/10

a.+den 29b/21, 35b/7

a.+e 32a/4, 35a/12, 39a/24

a.+iñ 41b/15, 48b/26

[=18]

āsāyiş (F.) Huzur.

ā. 46b/14

[=1]

aṣġar (Ar.) En küçük, daha az.

a. (neyyir-i aṣġar) 53a/10

a.+dır (naḫs-ı aṣġar) 53a/4

a.+dır (saᶜd-ı aṣġar) 53a/5

[=3]

aṣḥāb (Ar.) Sahipler, bir şeye veya yere mensup olan kimseler.

a. 9a/1

a. (aṣḥāb-ı dīvān) 28a/11, 28b/2, 33a/25, 44b/16, 45a/25, 45b/26, 46a/20

a. (aṣḥāb-ı ḳalem) 25a/21, 45a/26

a. (aṣḥāb-ı lehv ü ṭarab) 40b/17

a. (aṣḥāb-ı silāḥ) 45b/6

[=12]

aṣıl (Ar.) Gerçek.

a.+ı (aṣlı yoḳ) 11b/12, 12b/10, 12b/13

[=3]

aṣılsız Köksüz.

a. 23b/17

[=1]

āsitāne (F.) Başkent.

ā.+ye 5b/12

[=1]

ᶜasker (Ar.) Asker.

a. 5a/13, 8a/5, 12a/12, 22b/12, 26b/22, 27b/15, 2b/10, 30a/14, 31b/18, 33b/7, 33b/10, 34a/4, 36a/6, 36b/27, 37b/7, 38a/27, 46b/8, 46b/14, 49b/14

a. (ᶜasker-i İslām) 9b/6

a. (ümerā-ı ᶜasker) 6a/3

a.+de 12b/16, 26b/10, 27b/11, 29b/27, 33a/11, 39a/24

a.+den 27b/23

a.+i 28a/20, 35a/16, 35b/26

a.+iñ 25a/2, 26a/18, 31b/8, 43b/6

a.+inde 36b/22

a.+ler 8a/13, 16a/13, 20b/1, 23b/19, 46a/6

a.+leri 25a/17

[=42]

ʿaskerī (Ar.) Askere, askerliğe ait olan.

a. 20b/24

a. (ʿaskerī ḥāne) 3b/12

a.+niñ 13b/19

[=3]

aṣlā (Ar.) Asla.

a. 12b/3, 53b/13, 53b/21

[=3]

assa[?] (?) Toplama[?]. → **assı[?]**

a. 52a/23, 52b/12

[=2]

assı[?] (?) Toplama[?].→ **assa[?]**

a. 52a/5

[=1]

āsūde (F.) Mutlu, mesut.

ā. (āsūde-ḥāl) 11a/17

ā. (āsūde ol-) 12a/15

[=2]

aşaġa Aşağı, az.

a. 13a/7, 15b/3, 31a/1

a. (aşaġa ḳoy-) 39a/12, 41b/16

a.+dur 18b/24

[=6]

aşaġaraḳ Daha az.

a. 14b/20

[=1]

āşikār (F.) Görünür.

ā. (āşikār ol-) 19b/22

[=1]

ʿaşḳ (Ar.) Aşk.

a. 36b/10

[=1]

āşūb (F.) Karışıklık.

ā. 27a/22

ā.+dan 46b/6

[=2]

aşüftelik İffetsizlik.

a. 27b/21, 29b/13

[=2]

at At.

a. 21a/16

a.+a 13b/1

a.+da 15a/19, 40b/4

[=4]

at- Atmak.

a.-maġa 49a/18

[=1]

āteş (F.) Ateş, yangın.

ā. 17a/8, 21b/4, 21b/9, 23a/14, 24b/24, 26a/19

ā. (ālet-i āteş) 7a/1

ā.+den 7b/6, 17b/17, 22b/17, 23a/22, 24a/4, 25b/19, 26b/19, 29a/8, 31a/7, 37b/6

ā.+ler 30a/24

ā.+lerden 33b/6

[=19]

āteşlen- Ateşlenmek.

ā.-e (yürekleri ateşlen-) 34b/13

[=1]

atış Atış.

a. 41a/25

[=1]

ᶜatiyye (Ar.) Hediye.

a. (ᶜatiyye ḳıl-) 9b/8

[=1]

av Av.

a. 35a/9, 7a/8

[=2]

ᶜavām (Ar.) Halk, halkın alt tabakası.

a. 2b/11, 9a/9, 9b/10, 11b/7, 24a/24, 27a/13, 27b/19, 29b/11, 29b/13, 29b/16, 30a/10, 31b/4, 32a/20, 34b/14, 35a/27, 36a/1, 37a/7, 38a/12, 39a/21, 39b/21, 49a/4, 49a/23, 49b/11

a. (ᶜavām-ı nās) 23a/24

a. (ᶜavām u ḫavāṣṣ) 10a/9

a. (ᶜavāmü'n-nās) 11a/16, 14a/13, 15a/2, 23b/6, 24a/23, 24b/3, 25b/8, 25b/9, 26b/4, 28b/16, 30b/21, 32b/14, 34b/15, 36b/2, 37b/17, 41a/6, 41a/18, 45a/20, 46b/19, 49a/12, 49a/16, 49a/17, 49b/4

a.+a 11a/12

a.+da 22b/17, 24b/20, 27a/6, 28b/3, 33b/3, 34a/23, 37b/26, 38b/21, 39b/1, 45b/21, 49a/13

a.+dan 41a/27

a.+dan (hücūm-ı ʿavām) 23a/27

a.+ı 5a/11

a.+ıñ 49b/9

[=64]

aʿvām →**ʿavām**

a. 4a/10

[=1]

āʿvān (Ar.) Yardımcılar.

ā. 4a/6, 5a/2, 12b/8

ā. (aʿvān ḥānesi) 3b/11

[=4]

āvāre (F.) Evsiz barksız.

ā. (āvāre ve sergerdān düş-) 23b/16

[=1]

ʿavḳ (Ar.) Gecikme.

a. 42a/24

[=1]

ʿavrat (Ar.) Kadın, eş.

a. 5b/7, 27b/9, 28a/26, 33a/18, 33b/19, 34a/14, 34b/9, 36a/23, 36b/10, 38a/6, 39a/26, 39b/27, 41b/1, 42a/17, 44a/27, 44b/6, 44b/21, 47a/5, 47a/16, 48a/6, 48b/3, 48b/11, 49a/3, 49a/7, 49a/12

a.+lar 19b/20, 20a/19, 20b/5, 20b/13, 21a/4, 21a/5, 21a/20, 26b/13, 27b/12, 30b/16, 35b/20, 37b/10, 38a/3, 39b/2, 41b/20, 45b/10, 49a/25

a.+lara 31a/22, 41a/14, 44b/8

a.+larda 19b/27, 20a/20, 21a/3, 21b/1, 25a/1, 25b/2, 26a/5, 27b/12, 27b/21, 28a/24, 28b/11, 29a/19, 29b/3, 29b/11, 29b/13, 32b/11, 33a/17, 33b/21, 37a/16, 38b/11, 40b/15, 40b/17, 41a/11, 41b/3, 44a/16, 44a/24, 44a/26, 44b/6, 45a/4, 45b/16, 46a/18, 47a/8, 47b/27, 48b/5, 49a/10

a.+ların 28a/7

a.+larıñ 20a/8, 21a/27, 30a/16, 35a/18, 40b/22, 42a/23, 47a/4, 48b/6, 48b/14, 49b/8

a.+larında 31b/4, 32a/8

a.+larla 7b/5

[=94]

ayaḳ Ayak.

a.+a (ayaġa ḳalḳ-) 23b/26

a.+ında (ayaġında) 21a/16

[=2]

ayaḳlu Ayaklı.

a. 41a/8

[=1]

ʿayāl (Ar.) Aile reisinin geçimlerini sağlamak zorunda olduğu kimseler, çoluk çocuk. **→evlād**

a. (evlād u ʿayāl) 27a/10

[=1]

āʿyān (Ar.) Şehrin ileri gelenleri, önde gelenler; Osmanlı Devleti'nde masrafların ve vergilerin dağıtılması ve toplanması konusunda halk tarafından seçilen ve halkı temsil eden kimse.

ā. 9b/8, 20a/2, 21a/14, 24b/13, 33b/10, 40a/24, 40b/1, 45a/19

ā. (āʿyān-ı devlet) 42a/7, 43a/6, 45b/23, 46a/4

ā.-ile 12a/1

ā.+da 43a/10

ā.+dan 6b/8

[=15]

āyīn (F.) Töre, ahlak.

ā. 19b/9

[=1]

āyn → **āyīn**

ā.+ı 19b/9

[=1]

ᶜAyne'ş-Şevr (Ar.) Boğa'nın gözü; Boğa takımyıldızının içerisinde yer alan Epsilon Tauri adlı turuncu dev yıldız.

a. 14a/24

[=1]

ayrıl- Ayrılmak.

a.-up 26b/2, 32a/19, 37b/11, 42b/12

[=4]

ayrılıḳ Ayrılık.

a. 42a/17, 47a/16

[=2]

ayru Ayrı.

a. (ayru ayru) 2b/9, 2b/12

a. (ayru düş-) 24b/4

[=3]

ᶜayş (Ar.) Yaşayış, yiyip içip eğlenme.

a. 4a/11, 11a/6, 21a/23

a. (ᶜayş u işret) 8b/16

a. (ᶜayş u ṭarāb) 44b/8

[=5]

ᶜayyār (Ar.) Serseri.

a.+lar 49a/21

[=1]

ᶜayyārān (Ar.) Serseriler.

a. 45b/15

[=1]

az Az.

a. 6b/8, 8a/10, 14b/21, 14b/22, 15b/26, 16b/19, 20b/7, 27a/7, 27b/6, 33a/24, 34b/26, 42b/7

a.+dan (azdan az) 6b/8

[=13]

āᶜżā (Ar.) Organ.

ā.+lar 20b/24

[=1]

āzad (F.) Serbest kalma.

ā. 21a/23

[=1]

āᶜẓam (Ar.) En büyük. →**ᶜaẓām**

ā. (neyyir-i āᶜẓam) 53a/10

ā.+ı 2a/9

[=2]

ᶜaẓām (Ar.) En büyük. →**āᶜẓam**

a. (vüzerā-ı ᶜaẓām) 22b/21, 40a/26

[=2]

ᶜaẓamet (Ar.) Büyüklük.

a. 45b/6

[=1]

azġun Ayrılmış.

a. (yollarından azġun ol-) 33b/21

[=1]

aẓhār (Ar.) Hazır .

a. (aẓhār ḳıl-) 10a/3

[=1]

ᶜazil (Ar.) Görevine son verme.

a.+lerine 13b/12

[=1]

ᶜaẕīm (Ar.) Çok fazla, şiddetli, büyük, yüce.

a. 8a/16, 11a/8, 15b/19, 16a/1, 16b/12, 17a/15, 17a/24, 17b/2, 17b/2, 17b/4, 17b/5, 17b/23, 19b/19, 22a/12, 22a/15, 23b/22, 23b/22, 24a/6, 24a/8, 25b/25, 25b/26, 27b/2, 33a/6, 44b/9

a. (ᶜaẕīm ol-) 14b/19, 15b/25

a. (ᶜaẕīmü'ş-şān) 38b/5, 39a/4

a. (fitne-i ᶜaẕīm) 23b/26

[=29]

ᶜaẕīme (Ar.) Büyük.

a. (fitne-i ᶜaẕīme) 36a/27

a. (ḫavādiṯ-i ᶜaẕīme) 19a/13

[=2]

ᶜazīmet (Ar.) Yola çıkma.

a. (ᶜazīmet ḳıl-) 10b/9

[=1]

ᶜazīz (Ar.) Değerli.

a. 22b/2

[=1]

azlıḳ Az olma.

a.+ı (azlığı) 2b/13

[=1]

B

bā ile. → **be-ᶜAḳreb maddesi ve devamındaki ilgili maddeler**

b. 32b/22

[=1]

bāb (Ar.) Kapı.

b. (fetḥü'l-bāb) 17a/27, 17b/1, 17b/3, 17b/4, 17b/5

[=5]

baba Baba.

b. 49a/3, 49a/8

[=2]

bād (F.) Yel.

b. (bād-ı semūm) 25b/7

b. (bād-ı şimāl) 20a/16

b. (bād it-) 17b/25

[=3]

baᶜd (Ar.) Sonra; ammā kelimesi ile birlikte kullanıldığında "Bundan sonra, gelelim konumuza, başlayalım" anlamlarına gelmektedir.

b. 1b/4

b. (baᶜdü'l-ḳısmet) 51b/15

[=2]

baᶜde (Ar.) Sonra.

b. 2b/10, 2b/10, 2b/10, 2b/10, 2b/11, 2b/11, 3a/5, 18b/24, 50b/27, 51b/16

[=10]

baᶜdesā (Ar.) Sonrasında.

b. 3b/8

[=1]

bādiye (Ar.) Çöl.

b. (ehl-i bādiye) 35b/5

[=1]

bādşāh (F.) Padişah.→ **pādişāh**

b.+dan 44b/16

b.+lar 43b/26

b.+larda 43a/7

[=3]

bāġ (F.) Bağ.

b. 41b/5, 44a/13

[=2]

bağçe (F.) Bahçe.

b. 10a/12

b.+lere 8a/8, 11a/13

[=3]

bağlan- Bağlanmak.

b.-masına (ʿahdnāmeler bağlan-) 8b/12

b.-up (ʿahdler bağlan-) 47a/18

b.-up (işler bağlan-) 47a/14, 47b/27

b.-up (yollar bağlan-) 31a/27

[=5]

bağlu Bağlı.

b. 43a/20, 45a/10

[=2]

bahā (F.) Kıymet, fiyat.

b. 47a/3

b.+da 20a/4

b.+ları 42b/23, 48a/22

b.+larında 29a/11

b.+sı 46a/3

b.+ya 20b/20, 21b/3, 45b/4

[=9]

bahādırlıḳ Cesaret, cesurluk.

b. 36b/23, 45b/7

[=2]

bahālu Pahalı.

b. 18a/24, 19b/14, 20a/14

[=3]

bahār (F.) Bahar.

b. 32b/18

b. (faṣl-ı bahār) 40a/3

[=2]

baḥs (Ar.) Sohbet.

b. (baḥs-ı ʿulūm) 37a/27

b. (baḥs olun-) 22b/5, 45a/27

b.+ler 21b/27

b.+leri 33b/9

[=5]

baḫşiş (F.) Hediye.

b.+ler (baḫşişler ḳıl-) 9a/15

[=1]

bāḳī (Ar.) Geriye kalan, artan.

b. 51a/21, 51b/4, 51b/19, 52a/6, 52a/10, 52a/22, 52b/12

b. (bāḳī ḳal-) 50b/11, 50b/17, 50b/20, 50b/23, 51a/10, 51b/1, 51b/7, 51b/13, 51b/13, 51b/15, 51b/22, 52a/4

b.+si 51a/17

b.+sini 52a/16, 52b/7

[=22]

balġam (Ar.) Balgam.

b.+dan 5b/4

[=1]

balıḳ Balık.

b.+larda 15a/22

[=1]

bār (F.) Defa, kere.

b. (her bār ki) 15b/27, 16a/4, 16b/12, 17a/20, 17a/23, 17a/26, 17b/14, 17b/25, 18a/2, 18a/4, 18a/6, 18a/7, 18b/2, 18b/3, 24a/8

[=15]

bārāndegi (F.) Nemlilik. →**bārendegi**

b. 48a/2

[=1]

bārendegi →**bārāndegi**

b. 48b/13

[=1]

bārgāh (F.) Sultan çadırı.

b.+lar 12a/3

[=1]

bārid (Ar.) Soğuk.

b. 49b/20

[=1]

bāride → **bārid**

b.+den (emrāż-ı bāride) 4a/16

[=1]

baṣ- Baskın yapmak.

b.-up 5a/16

[=1]

baṣġun →**baṣḳun**

b.+lar 16a/3

[=1]

baṣıl- Baskın yapılmak.

b.-up 23b/27

[=1]

baṣḳun Baskın. →**baṣġun**

b. 17a/6, 23a/21

[=2]

basṭ (Ar.) Açma; yayma.

b. (basṭ eyle-) 51b/13

b. (basṭ it-) 51b/7

[=2]

baş Baş, kafa.

b. 14b/24

b. (baş ağrıları) 27b/6, 34a/27

b. (baş ağrısı) 14b/24, 36b/3

b. (baş ḳaldur-) 20b/2, 33a/8

b. +ı 15b/20

b.+ları 34a/16

[=9]

başla- Başlamak.

b.-r 16b/9

[=1]

bāṭıl Hükümsüz.

b. (bāṭıl ol-) 6a/16, 15b/24

[=2]

Baṭlamyus Klaudyos Batlamyus, tahminen 85 ilā 165 yılları arasında yaşamış İskenderiyeli Yunan astronom, coğrafyacı ve matematikçi.

b. 2a/1, 2a/4, 18b/19

[=3]

bay Zengin.

b. 47b/20

[=1]

bāzār (F.) Pazar, çarşı.

b. 36b/5

b. (ehl-i bāzār) 14a/13, 21b/12, 21b/15, 22b/1, 23b/3, 30b/10, 30b/22, 34b/15, 36a/2, 38a/5, 44b/13, 47a/15

b.+a (ehl-i bāzār) 39a/17

b.+da 23a/1, 28b/23, 43a/10

b.+da (ehl-i bāzār) 25a/6, 28a/11, 30a/21, 31a/25, 39b/7, 41a/2, 44b/27, 47a/21, 48a/12, 48a/18, 48b/20

b.+ıñ (ehl-i bāzār) 31b/5, 40b/24, 41b/23, 44b/18

b.+ın (ehl-i bāzār) 25a/24

b.+larda 7a/6, 20b/11, 20b/17, 22b/10, 27b/16, 29b/7, 30b/16, 32a/1, 33a/26, 34a/19, 35b/23, 37a/27, 38b/14, 40b/20, 41b/22, 43b/21, 44a/4, 44a/9, 44b/26, 45a/8, 45b/27, 46a/10, 46a/21, 47a/25, 48a/9, 48a/25, 48b/23, 49a/10

[=61]

baʿżı (Ar.) Bazı.

b. , 5a/10, 5a/15, 5a/16, 5b/2, 5b/8, 5b/10, 6a/6, 6a/15, 6b/12, 6b/13, 6b/16, 6b/17, 7a/10, 7a/11, 7a/12, 7b/3, 7b/14, 8a/11, 8a/17, 8b/1, 9b/2, 9b/13, 9b/14, 10a/4, 10a/5, 10a/11, 10a/12, 10b/6, 11a/6, 11a/9, 11a/10, 11a/14, 11b/5, 11b/7, 12a/7, 12a/8, 12a/10, 12a/13, 12b/10, 12b/12, 12b/13, 12b/14, 12b/15, 12b/15, 13a/6, 13a/7, 13a/9, 13a/12, 13a/14, 13a/18, 13b/2, 16a/5, 16a/27, 16b/14, 17a/2, 17a/4, 17b/18, 18b/12, 18b/14, 19b/7, 19b/17, 20a/1, 20a/12, 20a/24, 20b/6, 20b/12, 20b/19, 20b/21, 21a/2, 21a/27, 21b/1, 21b/6, 21b/9, 21b/24, 22a/1, 22a/6, 22a/7, 22a/8, 22a/18, 22a/18, 22a/19, 22a/23, 22b/2, 22b/5, 22b/8, 22b/12, 22b/14, 22b/16, 22b/17, 22b/18, 23a/10, 23a/12, 23a/21, 23a/22, 23b/12, 23b/17, 23b/21, 23b/27, 24a/3, 24a/5, 24a/17, 24a/18, 24b/21, 24b/23, 25b/7, 25b/17, 25b/19, 27a/22, 27b/25, 28a/3, 28a/7, 28a/17, 28b/13, 28b/25, 29a/18, 29b/9, 29b/20, 29b/26, 30a/22, 30b/2, 30b/6, 31a/3, 31a/11, 31b/15, 32a/13, 32a/18, 32b/5, 32b/6, 32b/8, 32b/9, 32b/20, 33a/19, 33b/2, 34a/1, 34a/3, 34a/25, 34b/4, 34b/13, 34b/18, 35a/6, 35a/22, 35b/1, 36a/6, 36a/22, 36b/17, 37a/5, 37a/17, 37a/25, 37b/20, 38a/9, 38b/1, 38b/15, 38b/20, 39a/7, 39b/8, 39b/11, 39b/17, 40b/12, 41a/27, 41b/10, 42a/10, 42b/3, 42b/22, 42b/26, 43a/18, 43b/4, 44a/23, 46b/20, 48b/4, 4b/7, 50a/12, 50a/13, 50a/14, 50a/15, 50a/19, 50a/21, 50a/24, 50b/2, 50b/2, 53a/6

b.+lar 28b/9, 29a/7, 35a/17

b.+ları 5b/6, 7a/14, 7a/17, 9b/8, 10b/14, 10b/16, 22a/5, 23b/2, 28a/23, 34b/18, 48b/7

b.+ların 29a/7

b.+larıñ 28a/23, 28b/9

b.+larına 5b/14, 6b/8, 7a/5, 7a/9, 7b/2, 8b/2, 9a/15, 9b/8, 9b/12, 10a/6, 10b/3, 12a/4, 36a/5

b.+larında 27a/16, 28b/11, 33a/19, 34b/20, 48b/6

b.+larınıñ 9a/7, 10a/17, 11a/1, 11b/10, 13b/12, 23a/5

b.+na 28b/26

b.+nda 35b/11

b.+sın 35a/17

b.+sına 23a/13, 33b/27

[=225]

bāzirgān (F.) Tüccar.

b. 47a/21

b.+lar 24a/16, 28b/23, 34a/5, 41b/23, 42a/20, 46a/9, 48b/20, 48b/26

b.+lara 28b/25, 32a/1

b.+larda 25a/6, 26a/12, 26a/27, 27b/17, 29b/25, 30a/21, 31a/26, 33a/25, 34b/8, 35a/25, 36a/14, 37a/27, 38a/5, 38b/17, 39b/7, 40b/26, 41a/1, 42a/21, 44b/27, 48a/15, 48b/23

b.+ların 31b/26

b.+larıñ 19b/22, 27b/25, 30a/7, 34a/8

[=37]

be-ᶜAḳreb (< F. be- + Ar. ᶜAḳreb) Akrep burcu ile.

b. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-ᶜAḳreb) 44b/21

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-ᶜAḳreb) 45a/10

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-ᶜAḳreb) 43b/7

b. (taḥvīl-i Müşterī be-ᶜAḳreb) 43a/13

b. (taḥvīl-i Şems be-ᶜAḳreb) 44a/5

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-ᶜAḳreb) 42b/15

b. (taḥvīl-i Zühre be-ᶜAḳreb) 44a/26

[=7]

be-Cedy (< F. be- + Ar. Cedy) Oğlak burcu ile.

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cedy) 45a/13

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cedy) 43b/12

b. (taḥvīl-i Müşterībe-Cedy) 43a/17

b. (taḥvīl-i Şems be-Cedy) 44a/9

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cedy) 42b/19

b. (taḥvīl-i Zühre be-Cedy) 44b/3

[=6]

be-Cevzā (< F. be- + Ar. Cevzā) İkizler burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Cevzā) 44b/12

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cevzā) 45a/4

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cevzā) 43a/26

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Cevzā) 43a/3

b. (taḥvīl-i Şems be-Cevzā) 43b/22

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cevzā) 42b/4

b. (taḥvīl-i Zühre be-Cevzā) 44a/18

[=7]

be-Delv (< F. be- + Ar. Delv) Kova burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Delv) 44b/25

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Delv) 45a/14

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Delv) 43a/19

b. (taḥvīl-i Şems be-Delv) 44a/10

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Delv) 42b/20

b. (taḥvīl-i Zühre be-Delv) 44b/5

[=6]

be-Esed (< F. be- + Ar. Esed) Aslan burcu ile.

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Esed) 45a/7

b. (tahvīl-i Mirrīḫ be-Esed) 43b/2

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Esed) 43a/7

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Esed) 42b/9

b. (taḥvīl-i Zühre be-Esed) 44a/21

[=5]

be-Ḥamel (< F. be- + Ar. Ḥamel) Koç burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥamel) 44b/9

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥamel) 45a/1

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥamel) 43a/22

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥamel) 42b/26

b. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥamel) 44a/14

[=5]

be-Ḥūt (< F. be- + Ar. Ḥūt) Balık burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥūt) 44b/27

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥūt) 45a/16

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥūt) 43b/16

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥūt) 43a/20

b. (taḥvīl-i Şems be-Ḥūt) 44a/12

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḥūt) 42b/24

b. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥūt) 44b/7

[=7]

be-her-ḥāl (< F. be- + F. her + Ar. ḥāl) Her hālükārda.

b. 18b/13

[=1]

be-Ḳavs (< F. be- + Ar. Ḳavs) Yay burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḳavs) 44b/23

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḳavs) 45a/12

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḳavs) 43b/10

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḳavs) 43a/15

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḳavs) 42b/17

b. (taḥvīl-i Zühre be-Ḳavs) 44b/2

[=6]

be-Mīzān (< F. be- + Ar. Mīzān) Terazi burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Mīzān) 44b/19

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Mīzān) 45a/9

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Mīzān) 43b/5

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Mīzān) 43a/11

b. (taḥvīl-i Şems be-Mīzān) 44a/3

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Mīzān) 42b/14

b. (taḥvīl-i Zühre be-Mīzān) 44a/24

[=7]

be-Şevr (< F. be- + Ar. Şevr)Boğa burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Şevr) 44b/11

b. (taḥvīl-i Ḳamer be+Şevr) 45a/2

b. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Şevr) 43a/24

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Şevr) 43a/1

b. (taḥvīl-i Şems be-Şevr) 43b/21

b. (taḥvīl-i Zuḫal be+Şevr) 42b/1

b. (taḥvīl-i Zühre be-Şevr) 44a/15

[=7]

be-Sereṭān (< F. be- + Ar. Sereṭān) Yengeç burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sereṭān) 44b/14

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sereṭān) 45a/6

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Sereṭān) 43a/5

b. (taḥvīl-i Şems be-Sereṭān) 43b/24

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sereṭān) 42b/6

b. (taḥvīl-i Zühre be+Sereṭān) 44a/20

[=6]

be-Sünbüle (< F. be- + Ar. Sünbüle) Başak burcu ile.

b. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sünbüle) 44b/17

b. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sünbüle) 45a/8

b. (taḥvīl-i Müşterī be-Sünbüle) 43a/9

b. (taḥvīl-i Şems be-Sünbüle) 44a/1

b. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sünbüle) 42b/11

b. (taḥvīl-i Zühre be-Sünbüle) 44a/22

[=6]

bed (F.) Kötü.

b. (bed-ḥāl) 20b/24, 21a/9, 31b/2

[=3]

beden (Ar.) Beden.

b. 5b/17

b.+dir (delīl-i beden) 14a/18, 14a/19

b.+lerine 7b/7

[=4]

bednām (F.) Adı kötüye çıkmış.

b. (bednām ol-) 48a/7

[=1]

beg Bey. →**big**

b. 25a/13, 25b/18, 35a/11, 35b/24, 38b/20, 42b/11

b.+den 11b/3

b.+e 33b/17, 42b/2

b.+i 29b/20, 31b/13, 33a/13, 34a/11, 36a/26, 39a/4

b.+inden 31b/13

b.+ler 4b/9, 6b/10, 9a/13, 24a/25, 25a/17, 26b/7, 31a/11, 32a/2, 32b/2, 32b/3, 33a/15, 35a/6, 36a/6, 37a/5, 39b/22, 42b/1, 42b/21, 43b/12, 43b/16, 43b/23, 43b/26, 44a/7, 45a/18, 45b/6, 46a/6, 46b/14, 47b/15, 48a/22, 48a/24, 49b/3

b.+lerde 26b/10, 27b/10, 29b/27, 37b/6, 40b/11, 43a/7, 44a/21, 47b/13, 48a/20

b.+lerden 7b/14, 8a/17, 26a/18, 46b/17

b.+lere 31b/14, 40b/7, 46b/26

b.+leri 8a/14, 24b/9, 28a/20, 29b/24, 30b/8, 31a/5, 33a/14, 35a/6, 36a/16, 36b/6, 37a/2, 38a/17, 38a/18, 39b/11, 39b/14

b.+leri (sancaḳ begleri) 13b/18

b.+lerin 30a/22

b.+leriñ 25a/2, 32a/7, 41a/20, 41b/2, 45b/14, 45b/19

b.+lerinde 25a/7, 26b/6, 40b/13

b.+lerinden 5b/4, 12a/5, 29a/22, 30b/11, 33b/27, 37b/5, 39a/8, 39a/27, 39b/25

b.+leriniñ 35b/11

[=98]

beglerbegi Beylerbeyi.

b.+ler 46a/6, 46b/23

b.+leri 46a/16

[=3]

begzāde Bey çocuğu .→**bigzāde**

b.+lerden 26a/10

b.+lerinden 12a/6

[=2]

bel Bel.

b.+den 13a/7

[=1]

belā (Ar.) Bela.

b. 24a/12, 32b/24

b.+lar 38b/1

[=3]

belāġat(Ar.) Güzel konuşma.

b. (faż̈l u belāġat) 23a/4

[=1]

belde (Ar.) Belde.

b. 49b/22

[=1]

belki (< Ar. bel + F. ki) Belki.

b. 4b/4, 6a/16

[=2]

belür- Belirmek, ortaya çıkmak.

b.-e 15b/11, 16a/5, 16a/8, 16a/10, 16a/11, 17b/16, 18b/8, 42a/9

b.-megine 19b/27, 20a/20, 20b/3, 23a/20

b.-mesine 7b/1, 7b/2, 8b/14, 12a/9, 20b/10, 20b/22

b.-üp 6a/15, 21b/1

[=20]

bende (F.) Köle.

b. 23b/4

[=1]

berāber (F.) Eşit.

b. 53b/3

b. (berāber ol-) 53a/23, 53b/8, 53b/19

[=4]

berāyā (Ar.) Halkın vergi ve haraç vermeyen Müslüman ve kılıç ehli kısmı.

b.+ları 11a/17

[=1]

Berber (Ar.) Tarihte Kuzey Afrika'da yaşamış, günümüzde Cezayir ve Fas'ın nüfusunun çoğunluğunu oluşturan bölgenin bilinen en eski halkı.

b. (bilād-ı Berber) 50a/7

[=1]

beriyye (Ar.) Çöl.

b.+lerde 17a/4, 22a/12

[=2]

berḳ (Ar.) Şimşek.

b. 3a/1, 17a/8, 19b/18, 19b/24, 20b/3, 20b/11, 20b/26, 21a/11, 22b/4, 25a/27, 25b/7, 26b/4, 27b/16, 28b/20, 29b/1, 30a/18, 31a/18, 32a/21, 32b/10, 34b/7, 34b/16, 36a/15, 38a/4, 39a/25, 44a/8, 44a/14, 44a/17, 44b/10, 48b/10, 49a/2

[=30]

besle- Beslemek.

b.-yenler 15a/24

[=1]

beş Beş.

b. 2b/8, 14a/20, 19a/15, 51a/1, 51a/2, 51a/6, 51a/7, 54a/5

[=8]

beşāşet (Ar.) Güleçlik.

b.+lerine 21a/22

[=1]

beşinci Beşinci.

b. 2b/17, 16b/8, 18a/14

b. (beşinci iḳlīm) 21a/6, 40b/15

b.+de 4a/10, 5b/1, 6a/9, 7a/13, 8a/15, 9a/11, 10a/13, 11b/1, 12a/15, 13a/4

[=15]

bevāsir (Ar.) Basurlar.

b. 13a/8

[=1]

beyᶜ (Ar.) Satma, satış.

b. (beyᶜ ü şirā) 21b/16, 49b/6

[=2]

beyān (Ar.) Anlatma.

b. (beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib) 45a/17

b. (beyān-ı ḳırān-ı ʿulviyyeyn) 18b/9

b. (beyān et-) 2a/2

b. (beyān it-) 15a/27, 17a/9, 18b/1, 19b/6

b. (beyān olun-) 2b/13, 2b/17, 3a/2, 3a/5, 3a/7, 5a/6, 5a/8, 13b/17, 14a/17, 18a/16, 18b/26

b. (der beyān-ı aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib) 46a/1

b. (der beyān-ı aḥḳām-ı ricʿat-ı kevākib) 46a/11

b. (der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib) 45b/11

b.+ındadır 50b/9, 52b/13, 53a/3, 53a/13, 53a/18

b.+ındadur 3a/10

[=27]

beyhūde (F.) Boş, gereksiz.

b. 30a/21, 44b/10

[=2]

beyit (Ar.) İki mısradan oluşan nazım birimi.

b.+ler 22a/4

[=1]

beyn (Ar.) Ara.

b.+inde 20b/12

[=1]

bez (Ar.) Bez.

b.+de 45b/9

[=1]

beẕl Harcama.

b. (beẕl ḳıl-) 11b/17

[=1]

bezzāz (Ar.) Manifaturacı.

b.+lar 20b/9

[=1]

biᶜavni Allahü teᶜalā (Ar.) Allahın yardımıyla.

b. 4b/9

[=1]

biᶜavni'llāhi teᶜālā → biᶜavni Allahü teᶜalā

b. 9b/15

[=1]

biᶜaynihi (Ar.) Aynı şekilde.

b. 4b/17

[=1]

biᶜayniyye →biᶜaynihi

b. 13b/9

[=1]

biçin Biçme.

b. 18a/15, 20b/18, 21a/7, 21b/17

[=4]

bidᶜat (Ar.) Yeni âdet; Hz. Muhammed döneminde bulunmayıp sonradan ortaya koyulan hüküm ve âdet.

b. 2b/1, 2b/2, 2b/2

b.+lar 13a/16, 30b/27

[=5]

big Bey. →**beg**

b.+lerde 24b/23

[=1]

bigzāde →**begzāde**

b.+lerden 8a/17

[=1]

bī-ḥużūr (< F. bī- + Ar. ḥużūr) Huzursuz.

b. 27b/23

b. (bī-ḥużūr ol-) 16a/6

[=2]

bī-ḥużūrluḳ (< F. bī- + Ar. ḥużūr + T. +luḳ) Huzursuzluk.

b.+larına 22b/9

[=1]

bil- Bilmek.

b.-gil 14b/18, 2b/8

b.-mek 14a/27, 14b/23, 15a/6, 15a/11, 16a/27, 19a/11, 50b/14, 50b/26, 51a/4, 51a/11, 51a/15, 51a/21, 51b/5, 51b/12, 52a/3

b.-meniñ 50b/9

b.-mesiniñ 51b/21, 52a/11, 52b/1

[=21]

bilād (Ar.) Beldeler, şehirler, memleketler.

b. 23b/20, 29a/4, 29a/23, 31b/15, 33a/15, 36b/12, 38a/15, 39b/10, 42b/22, 50a/1, 50a/4, 50a/7, 50a/9, 50a/10, 50a/12, 50a/15, 50a/18, 50a/21, 50a/25, 50a/27, 50b/3

b. (bilād-ı ʿAcem) 31a/9

b. (bilād-ı ʿArab) 26b/24, 30a/6, 30a/15, 32a/13, 36a/9, 36b/25

b. (bilād-ı ʿÖmeriyye) 27a/18

b. (bilād-ı Afriḳiyye) 50a/13

b. (bilād-ı Berber) 50a/7

b. (bilād-ı Cevzā) 50b/3

b. (bilād-ı Endülüs) 50a/21

b. (bilād-ı Ermeniyye) 26b/6, 26b/11, 36a/20

b. (bilād-ı Fārs) 25b/13, 37b/15, 50a/14, 50b/2

b. (bilādü'l-Ferenc) 49b/26

b. (bilād-ı Ḥabeş) 50a/15

b. (bilād-ı Ḥamel) 50a/24

b. (bilād-ı Ḫorāsān) 24b/11, 24b/15, 24b/24, 25a/19

b. (bilād-ı Hind) 34b/22, 35b/11, 38a/26

b. (bilād-ı Kirmān) 50a/25

b. (bilād-ı Maġrib) 25a/9, 30a/23, 31a/17, 32b/6, 33b/17

b. (bilād-ı Maşrıḳ) 25a/8, 25a/26, 25b/21, 26a/6, 27b/4, 30a/26

b. (bilād-ı Mışr) 30b/13, 36a/27

b. (bilād-ı Mūṣul) 28a/24, 39a/6

b. (bilād-ı Rūm) 24a/12, 25a/6, 26a/2, 26b/6, 27a/20, 28a/6, 28b/27, 30a/17, 35b/4, 37b/11

b. (bilād-ı Rum) 37a/25

b. (bilād-ı Ṣaʿīd) 25b/11, 37b/5

b. (bilād-ı Ṣaḳaliyye) 50a/24

b. (bilād-ı Ṣayan) 25a/6, 28a/25, 28b/4, 38a/25

b. (bilād-ı Sanʿā) 38a/25

b. (bilād-ı Sereṭān) 50a/20, 50b/6

b. (bilād-ı Sind) 34b/22

b. (bilād-ı Şām) 31b/22, 38a/27, 50a/12

b. (bilād-ı Şarḳ) 26a/1, 26b/6, 29b/24, 31b/22, 34a/12, 37a/7, 39b/5

b. (bilād-ı Şimāl) 27b/4, 31b/22, 40a/21

b. (bilād-ı Şimāliyye) 50a/21

b. (bilād-ı Ṭūs) 26b/21

b. (bilād-ı Türk) 30a/15

b. (bilād-ı Yemen) 32b/24

b. (bilādü'r-Rūm) 50a/17

b. (bilādü'r-Rūs) 50a/23

b. (bilad-ı Ḫorāsān) 25a/7

b.+a 8b/10

b.+da 25b/24, 26a/19, 27a/4, 27b/2, 28a/16, 29a/7, 29b/12, 34b/1, 35a/24, 35b/19, 37a/18, 49b/24

b.+dan 49b/22

b.+ında 32a/5

b.+lar 49b/25

[=124]

bile İle.

b. 6b/4, 16a/14, 17b/15, 17b/21

[=4]

bilin- Öğrenmek.

b.-di 14a/26

b.-di ise 14b/11

[=2]

Billāhü't-tevfīḳ (Ar.) Başarı sadece Allah'tandır.

b. 1b/7

[=1]

Biñ yüz otuz sekiz Bin yüz otuz sekiz.

b. 51a/20, 51b/11, 52a/2

[=3]

Biñ yüz otuz yedi Bin yüz otuz yedi.

b.+dir 51b/12, 52a/3

b.+niñ 52a/3

[=3]

bin- Binmek.

b.-mekden 13b/1

[=1]

binā (Ar.) Bina, yapı.

b. (binā olun-) 46b/9

b.+lar 11a/11, 19b/11, 20b/22, 21b/25, 35a/1, 41a/9, 43a/2

b.+lara 41a/18

b.+sına 6a/7

b.+ya 47a/18

[=11]

bir Herhangi, bir.

b. 2b/1, 2b/1, 2b/5, 2b/5, 3a/15, 3a/16, 3b/7, 4b/12, 4b/15, 6a/2, 7b/2, 7b/7, 7b/7, 7b/15, 7b/17, 8a/10, 8b/11, 8b/14, 11b/2, 11b/2, 11b/13, 14a/21, 14b/3, 14b/20, 15a/13, 15b/1, 15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/17, 15b/17, 15b/20, 15b/26, 16b/4, 16b/9, 16b/17, 16b/19, 17a/13, 17a/13, 17a/17, 17a/21, 18a/2, 18a/5, 18a/5, 18a/6, 18a/7, 18a/18, 18a/22, 18b/2, 18b/10, 19a/7, 19a/17, 19a/22, 19a/27, 19a/27, 19b/3, 19b/3, 19b/14, 1b/9, 21b/3, 21b/4, 23b/16, 23b/26, 24a/2, 25a/13, 25b/18, 26a/14, 26b/1, 26b/24, 27b/4, 28a/19, 29a/12, 29b/22, 30a/26, 30b/26, 30b/27, 30b/27, 31a/12, 31a/17, 32a/5, 32a/12, 32a/20, 32a/20, 33a/3, 33a/5, 33a/5, 33a/14, 33b/12, 33b/17, 35a/11, 35a/21, 35b/24, 36b/13, 36b/19, 36b/19, 36b/24, 37a/13, 37a/24, 37b/23, 38b/5, 38b/20, 39a/4, 39b/17, 40a/8, 40a/19, 40a/22, 40b/7, 42b/2, 42b/11, 46b/7, 46b/16, 46b/18, 49b/22, 50b/20, 53b/12, 54a/6, 54a/7, 54a/8

b.+i 5a/7, 17a/19, 17b/25

b.+inde 17a/20, 19b/5, 22a/22

[=127]

bir(2) Bir.

b. 19a/18, 19a/18, 19a/22, 19a/24, 24a/8, 51b/2

b.+in 3b/5, 51b/19, 52a/10, 52a/23, 52b/12

[=11]

birer Birer.

b. 50b/24, 52a/1, 52a/7, 52a/8

[=4]

biri Biri.

b. (birbiri) 38b/24

b. (birbirisinden) 29b/17

b. (birbirisine) 29b/26

b.+ler (birbirler) 49b/11

b.+lerinden (birbirlerinden) 15b/4

b.+lerine (birbirlerine) 9b/9, 19b/25, 20a/3, 41a/15, 46a/24, 46b/9, 46b/18

b.+lerine (biribirlerine) 15b/3, 17a/19, 21b/8, 26a/11

b.+lerine (biribirlerine gir-) 24a/1

b.+nde 25a/10, 30b/11

b.+nden (birbirinden) 38b/6

b.+ne (birbirine) 17a/18, 17b/26, 36b/19, 40b/11

b.+ne (biribirine) 17a/17

b.+si 8a/17, 8b/4, 12a/6, 14b/21, 17a/11, 23a/17, 2b/12, 31b/13, 33a/24, 36a/25, 40a/15, 46b/17

b.+sinde 26a/8, 26a/10, 29a/22, 30b/23, 35b/17, 37b/5, 39b/1, 40a/25

b.+sine 42b/21

b.+sine (birbirisine) 47b/12

b.+yle 5b/5

b.+yle (birbiriyle) 29a/18, 54a/5

b.+yle (biribiriyle) 19a/18, 25a/13

[=52]

birḳaç Birkaç.

b. 1b/5, 5b/5, 7b/1, 15b/9, 16a/12, 19a/18

[=6]

birsām (Ar.) Halüsinasyon.

b. 32a/6, 34a/9

[=2]

bī-sebeb (< F. bī- + Ar. sebeb) Sebepsiz.

b. 13a/2

[=1]

Bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm (Ar.) Rahman ve rahim olan Allahın adıyla.

b. 1b/2

[=1]

biżżāt (Ar.) Bizzat.

b. 6b/4, 10b/9

[=2]

boġaz Boğaz.

b. (boġaz aġrıları) 30a/25

b. (boġaz aġrısı) 21a/7, 27a/15

[=3]

bol Bol, çok, fazla.

b. 21a/24, 43a/1, 45a/24, 46b/3, 46b/22

[=5]

bolluḳ Bolluk, çokluk.

b. 30a/2, 39a/19, 40b/1, 41b/21, 43a/6, 43a/12, 43a/19, 43b/24, 44a/23, 46a/13, 47b/22

b.+ına (bolluġına) 23a/7, 23b/5

[=13]

bōstān (F.) Bostan.

b.+lara 11a/14, 41b/5

[=2]

bostān →**bōstān**

b. 44a/13

[=1]

boz- Bozmak.

b.-dı 19a/26

b.-sa 19a/27

[=2]

bozġunluḳ Düzensizlik.

b.+ına (bozġunluġına) 21b/14

b.+undan (bozġunluġundan) 5a/17

[=2]

böbrek Böbrek.

b. 45b/18

[=1]

böcek Böcek.

b. 15a/23

[=1]

bölük Kısım.

b.+ünden (bölügünden) 7b/2

[=1]

böyle Böyle.

b. 3b/6, 4a/9, 4a/13, 7a/7

b.+dür 4b/14

[=5]

bu Bu.

b. 1b/4, 1b/5, 2a/2, 2a/5, 2b/7, 3a/14, 3b/6, 3b/10, 4b/2, 5a/5, 5a/17, 6a/17, 7a/16, 7b/4, 7b/6, 8a/15, 9b/3, 11a/3, 11b/3, 11b/8, 12a/9, 12b/10, 13a/3, 13a/10, 14b/6, 14b/6, 14b/17, 14b/18, 15a/24, 15b/1, 15b/4, 15b/6, 16a/7, 17a/16, 17a/19, 17b/25, 18b/23, 19a/12, 20a/6, 21b/4, 22a/5, 22a/12, 22a/21, 24a/7, 28a/4, 28a/14, 40a/9, 40a/25, 41b/18, 44b/24, 45b/17, 47b/10, 47b/18, 48a/10, 48a/14, 49a/23, 50b/7, 50b/25, 51a/6, 51a/7, 51b/1, 51b/13, 51b/15, 52b/13, 52b/20, 53a/2, 53a/13, 53a/18, 53a/20, 53b/6, 53b/7, 53b/16, 53b/18, 54a/24, 54a/24

b.+dur 3b/3, 3b/10, 4b/13, 11b/6, 15a/14, 16b/27, 50b/9, 50b/26, 51a/11, 51b/5, 51b/21, 52b/1

b.+ña 54a/8, 54a/11, 54a/19, 54a/23

b.+nda 53b/1

b.+nı 50b/23

b.+nlara 54a/6

b.+nlarıñ 53a/4, 53a/5, 53a/9

b.+nuñ 51b/12, 52a/4, 53b/23, 53b/25

[=101]

buᶜd (Ar.) Ara.

b.+da 15b/6

[=1]

buġday Buğday.

b. 18b/1, 29a/11, 33a/1, 42b/12, 42b/23, 44a/1, 47a/3

[=7]

buġż (Ar.) Nefret.

b. 26b/9

[=1]

buḳᶜa (Ar.) Büyük bina.

b.+lar 27a/25, 42b/3

[=2]

bul- Bulmak.

b.-alar (ḳuvvet bul-) 43b/13

b.-duġı (nihāyet bul-) 52b/5

b.-maġa (devlet ve ʿizzet bul-) 23b/18

b.-maġına (ḫalaṣ bul-) 23a/17

b.-maḳlarına (cezāların bul-) 6a/17

b.-maḳlarına (refʿet bul-) 23b/3

b.-maḳlarına (ṣıḥḥat bul-) 22b/25

b.-malarına (iltifāt ve nevāziş bul-) 45a/21

b.-malarına (ṣıḥḥat ve şifā bul-) 46a/26

b.-masına (ḳuvvet bul-) 6b/6

b.-masına (ḳıymet bul-) 23b/24

b.-up (devlet ve saʿādet bul-) 22a/5

b.-up (iltifāt ve nevāziş bul-) 48a/25

b.-up (iştihār bul-) 20a/11

b.-up (ḳuvvet bul-) 44a/6

b.-up (nevāziş ve iltifāt bul-) 44b/16

b.-up (nihāyet bul-) 50b/25

b.-up (revnaḳ bul-) 44b/1

b.-up (saʿādet bul-) 22b/21

b.-up (ṣıḥḥat bul-) 23a/3, 33b/23, 44a/18

b.-up (ṣıḥḥat ve şifā bul-) 48a/3

b.-up (vuḳūʿ bul-) 49b/9

b.-ursa (nihāyet bul-) 50b/13, 51a/3, 51a/14, 51b/10, 52a/15

[=29]

bulanıḳ Bulutlu, kapalı.

b.+lar 17b/6, 44b/10

[=2]

bulanıḳlıḳ Bulutluluk, kapalılık.

b. 21b/3, 24a/17, 25a/15, 41a/14, 47a/10, 47a/19, 47b/1, 48b/4

b.+lar 17b/23, 18a/12

[=10]

bulun- Bulunmak, yer almak.

b.-a (muḥteriḳ bulun-) 44b/25

b.-a (rāciʿ bulun-) 44b/25

b.-a (tesdīs bulun-) 19a/20

b.-dı 50b/16

b.-dı ise 4b/16

b.-dılar (nāẓır bulun-) 16b/4

b.-duġı 15b/16

b.-maḳ (muttaṣıl bulun-) 17b/27

b.-maḳ 14b/15, 14b/16

b.-masıdır 14b/17

b.-maz 19b/14, 20a/14, 53b/26

b.-muş 4b/5, 6b/4, 16b/8

b.-muş (menḫūs bulun-) 14b/3

b.-muş (naḫs bulun-) 14b/3

b.-sa 4a/4, 4a/5, 4a/7, 4a/9, 4a/10, 4a/14, 4a/17, 4b/1, 4b/3, 4b/6, 4b/8, 4b/10, 4b/17, 5a/2, 5a/9, 5a/11, 5a/13, 5a/15, 5b/1, 5b/3, 5b/6, 5b/7, 5b/9, 5b/11, 5b/12, 5b/14, 5b/17, 6a/2, 6a/5, 6a/6, 6a/9, 6a/12, 6a/14, 6a/17, 6b/2, 6b/7, 6b/9, 6b/12, 6b/15, 7a/3, 7a/8, 7a/10, 7a/14, 7a/17, 7b/3, 7b/6, 7b/8, 7b/10, 7b/13, 7b/17, 8a/2, 8a/5, 8a/7, 8a/9, 8a/15, 8b/1, 8b/3, 8b/5, 8b/7, 8b/8, 8b/11, 8b/14, 8b/16, 9a/2, 9a/6, 9a/8, 9a/11, 9a/14, 9a/17, 9b/2, 9b/5, 9b/7, 9b/11, 9b/13, 9b/17, 10a/4, 10a/7, 10a/10, 10a/13, 10a/16, 10b/2, 10b/5, 10b/8, 10b/11, 10b/15, 10b/17, 11a/4, 11a/11, 11a/12, 11a/16, 11b/1,

11b/6, 11b/10, 11b/12, 11b/14, 11b/17, 12a/4, 12a/7, 12a/11, 12a/12, 12a/14, 12a/16, 12a/17, 12b/1, 12b/3, 12b/4, 12b/6, 12b/8, 12b/9, 12b/14, 12b/17, 13a/2, 13a/4, 13a/7, 13a/10, 13a/12, 13a/14, 13a/15, 13a/18, 13b/1, 14a/22, 14a/25, 14b/4, 14b/13, 15a/1, 15a/2, 15a/3, 15a/3, 15a/4, 16a/5, 16a/7, 16a/9, 16a/10, 16a/11, 16a/17, 16a/27, 16b/6, 16b/13, 16b/16, 16b/20, 16b/21, 16b/22, 16b/22, 16b/23, 16b/24, 16b/26, 17a/21, 17b/13, 17b/14, 17b/15, 17b/17, 17b/21, 17b/23, 18a/8, 18a/20, 18a/20, 18a/22, 18a/23, 18a/26, 18a/27, 18b/7, 20a/16, 20b/27, 34b/1, 34b/23, 53a/8, 53a/9, 53a/11, 53b/2, 54a/7, 54a/14, 54a/18, 54a/22, 54a/23

b.-sa (menḫūs bulun-) 14b/21, 14b/21

b.-sa (mesʿūd bulun-) 11b/5

b.-sa (muḥteriḳ bulun-) 4a/15

b.-sa (muḳābil veyā terbīʿ bulun-) 16b/19

b.-sa (muḳārin bulun-) 16b/18, 17b/19, 18a/2

b.-sa (muḳārin veyā muttaṣıl bulun-) 17b/24

b.-sa (muttaṣıl bulun-) 17b/15

b.-sa (müstaʿlī bulun-) 18b/14

b.-sa (naẓar itmiş bulun-) 17b/19

b.-sa (nāẓır bulun-) 16a/19

b.-sa (taḥtü'ş-şuʿāʿ bulun-) 16a/3

b.-sa (ṭāliʿ bulun-) 1b/10

b.-sa (terbīʿ bulun-) 16a/16, 19b/1

b.-sa (yā muḳārin veyā muḳābil veyā terbīʿ bulun-) 14b/9

b.-salar 14b/10, 15b/7, 15b/8, 17a/20, 54a/8

b.-salar (menḫūs bulun-) 14b/19

b.-salar (muḥteriḳ bulun-) 14b/2

b.-salar (muttaṣıl bulun-) 17a/23

b.-salar (naẓar ider bulun-) 15b/4

b.-salar (nāẓır bulun-) 17a/17

b.-salar (sāḳıt bulun-) 15b/5

b.-ur 5a/8

b.-ur (muttaṣıl bulun-) 19a/19

b.-ur ise 15b/11

b.-ursa 5a/4, 5a/5

[=227]

bulut Bulut.

b. 21a/12

b.+lar 20a/1, 30a/1, 30b/4, 31b/5, 35b/6, 44a/20, 44b/10, 44b/14, 47a/16

[=10]

buña Buna.

b. 14b/26, 15a/5, 54a/15

[=3]

buncalayın Bu gibi.

b.+dır 53a/8

[=1]

bundan Bundan.

b. 18b/24

[=1]

bunlar Bunlar.

b. 3a/2, 14b/18

b.+da 14a/7

b.+dan 7a/4, 7b/15

b.+ıñ 6a/7, 13b/4, 14a/6, 37b/17

[=8]

bunuñ Bunun.

b. 4a/2, 13a/8

[=2]

buraya Buraya.

b. 52a/23

[=1]

buyur- Etmek, söylemek.

b.-maḳlarına (ḥareket buyur-) 4b/5

b.-up (iltifāt buyur-) 12a/13

b.-ur 18b/19

[=3]

buz Buz.

b. 35a/25, 42b/20, 44a/10

b.+lar 17b/11

[=4]

bühtān (Ar.) İftira.

b. 23a/24, 26a/11

[=2]

büldān (Ar.) Beldeler, şehirler.

b. 27a/10, 33a/11

b.+da 37b/14, 38a/19

[=4]

bünyād (F.) Bina.

b. (bünyād olun-) 19b/11

[=1]

bürūdet (Ar.) Soğukluk.

b. 27b/10, 29b/4, 36b/11, 37b/12, 39b/19, 40a/17, 41a/23, 44a/8, 44b/2, 44b/4, 47a/10, 47a/17, 47a/22

b.+de 47a/7

[=14]

bütün Bütün.

b. 53a/1

[=1]

büyük Büyük.

b. 2a/4, 11b/2, 15b/25, 20b/22, 30b/27, 31a/12, 34a/26, 46b/16

b.+lerinde 43b/6

[=9]

C

cāh (Ar.) Mevki.

c. 41b/18, 48a/20

c. (cāh u menzilet) 45a/19

c. (cāh u mertebe) 47b/20

[=4]

cāhil (Ar.) Cahil.

c. 41b/11

[=1]

cānavār (F.) Hayvan. →**cānver, canāver**

c.+lar 23b/23

[=1]

canāver → **cānavar**

c.+den 7b/7

[=1]

cānib (Ar.) Taraf.

c. (cānib-i maġrib) 29a/14

c. (cānib-i maşrıḳ) 46b/15

c.+de-ise 15b/20

c.+den 4b/11, 15b/20

c.+i 33a/14, 40b/13

c.+iñ 40b/8

c.+inde 20a/6, 24b/24, 28a/19, 30a/24, 30b/13, 32a/18, 32b/23, 33a/14, 33a/22, 34a/22, 35a/11, 35a/21, 36a/23, 36b/8, 36b/25, 42b/17, 43b/17

c.+lerde 8b/4

c.+lerinde 32b/7

[=27]

cānver (F.) Hayvan. →**cānavār, canāver**

c.+den 12b/16

c.+lerden 21b/6

[=2]

cārī (Ar.) Yürürlükte olan, geçerli.

c. (cārī ol-) 4b/7, 10a/6, 12a/3

[=3]

cāsūs (Ar.) Casus.

c.+lar 20b/8, 21a/25, 41a/22

[=3]

cebeḫāne (Moğ. cebe + F. ḫāne) Cephane.

c. 7a/2

c.+ler 7a/11

[=2]

cedel (Ar.) Tartışma.

c.+ler 22a/1

[=1]

cederī (Ar.) Çiçek hastalığı.

c. 24b/26

[=1]

cehd (Ar.) Çalışma, çaba sarfetme.

c. (cehd it-) 23b/18

c. (cidd ü cehd) 11a/9

[=2]

cemᶜ (Ar.) Toplama, toplanma.

c. (cemᶜ it-) 21b/18, 41a/18

c. (cemᶜ ol-) 6a/4, 8a/5, 11a/11, 16a/1, 16a/13, 16a/13, 17a/5, 17a/14, 17a/14, 17a/16, 19b/13, 23b/19, 24b/13, 34b/2, 36b/7, 36b/22

c. (cemᶜ olun-) 6b/1

[=19]

cemāᶜat (Ar.) Topluluk.

c. 29b/22

[=1]

cemīᶜ (Ar.) Bütün, tüm.

c. 2a/12, 6b/11, 12b/3, 34b/1, 42a/24, 53b/9

c. (cemiᶜ ᶜālem) 4b/7

[=7]

cemᶜiyyet (Ar.) Birlik, toplantı, bir araya gelme.

c. 41b/17, 46b/15, 48a/14, 49a/26

c.+ler 4a/12, 8b/16, 30a/1, 39a/11

c.+lerine 21b/21

[=9]

cenk (F.) Savaş, mücadele, çekişme.

c. 2b/14, 7a/2, 7a/6, 7a/15, 12a/2, 15a/26, 15b/5, 15b/7, 15b/7, 15b/9, 15b/10, 15b/15, 15b/18, 15b/21, 16a/20, 16a/27, 16b/9, 16b/26, 17a/1, 19a/12, 20a/24, 22a/18,

24b/9, 27a/27, 28a/3, 31b/24, 32a/4, 32b/25, 33a/10, 33b/13, 39b/6, 40a/24, 40b/12, 42a/12, 42a/26, 43a/23, 43b/17, 46a/17, 46b/16, 48a/18, 49a/4, 49a/23

c. (delīl-i cenk) 15a/27, 16b/5, 16b/25, 17a/1, 17a/2, 17a/4

c.+e (cenge) 15b/4, 16a/26, 16b/1, 16b/2

c.+ler 15b/10, 16b/12, 19b/13, 23b/20

c.+lerde 16a/2

c.+leri 16b/26, 16b/26, 17a/6

c.+leri (yevmī cenkleri) 16a/4

[=61]

cenūb (Ar.) Güney.

c. 16a/10, 20b/22

c.+da 40b/7

c.+unda 6b/9

[=4]

cevāhir(Ar.) Cevherler, kıymetli taşlar.

c. 9a/4, 23b/23, 45b/9

c.+e 9a/3

c.+lere 8a/4

[=5]

cevānib (Ar.) Etraf, dört bir yan.

c.+de 8a/16

c.+den 23b/8

c.+e 10a/13

[=3]

cevārī (Ar.) Cariyeler.

c. 9a/14

[=1]

cevāyiş (Ar.) Zırh yapan kimse.

c. 38b/17

[=1]

cevr (Ar.) Eziyet, haksızlık.

c. 25b/23, 29a/15, 34a/20, 36b/2, 37a/23, 39a/8, 40a/27, 42a/27, 43a/8, 44a/11, 45b/19, 46a/27, 46b/6, 46b/19, 46b/27, 47a/3, 47a/12, 47a/14, 48b/26

c. (cevr it-) 29a/25

c. (cevr ve ẓulm it-) 25a/23, 37b/25, 39b/22, 43a/13

c.+de 47b/21

c.+den 32a/15, 45b/21

[=27]

cezā (Ar.) Ceza.

c. (cezā ḳıl-) 7b/11

c.+ların 6a/16

[=2]

cezīre (Ar.) Ada.

c. 50b/2, 50b/6

c. (cezīre-i Ḥażarā) 50a/14

c.+lerinde 34b/6

[=4]

cibāl (Ar.) Dağlar.

c. 50a/2, 50a/22

c.+de 42a/6, 47a/12

[=4]

cidāl (Ar.) Çekişme, mücadele.

c. 28a/3, 49a/23

c.+den 2b/14

[=3]

cidd (Ar.) Ciddiyet.

c. (cidd ü cehd) 11a/9

[=1]

cihād (Ar.) Cihat.

c. (cihād ḥānesi) 3b/17

c.+a 10b/9, 20a/23

[=3]

cihet (Ar.) Yön.

c.+inden 18b/24

[=1]

cināyet (Ar.) Cinayet.

c. 35a/24

[=1]

civān (F.) Genç erkek.

c.+larda 22a/23

[=1]

cüdām (Ar.) Cüzzam.

c. 42a/4

[=1]

cümle (Ar.) Hepsi, herkes.

c. 26a/15, 43b/17, 49b/2, 50a/10, 50a/20, 50a/24, 50b/3, 50b/6, 53b/13, 53b/26

c.+den 50b/12, 53b/1

c.+sinden 50b/11

c.+ye 51a/6

[=14]

cürʾet (Ar.) Cesaret.

c. (cürʾet it-) 48b/17

[=1]

cürm (Ar.) Suç.

c.+i 11a/1

[=1]

cüzʾī (Ar.) Çok az, biraz.

c. 4a/16, 9a/16, 11a/3, 11b/8, 12b/10

[=5]

Ç

çalġu Çalgı.

ç. 21b/22

[=1]

çalın- Yere düşmek.

ç.-a 18a/21

[=1]

çārşū (F.) Çarşı.

ç. 30b/21, 36a/1, 36b/5

[=3]

çavuş Çavuş.

ç.+lar 45b/6

[=1]

çek- Bir halin etkisi altında olmak.

ç.-mek (żarar çek-) 13b/1

ç.-meklerine (żarar çek-) 21a/10

ç.-meklerine (ġam çek-) 5b/3, 13a/5

ç.-meklerine (ḫavf çek-) 13a/13

ç.-melerine(ḫavf ve melālet çek-) 21b/10

ç.-meklerine (ḳasāvet çek-) 13a/3

ç.-meklerine (ḳayġu çek-) 5a/17, 5b/7

ç.-melerine (elem çek-) 13a/10, 7b/6

ç.-melerine (ġam çek-) 5b/16

ç.-melerine(ġam ve elem çek-) 4a/15

ç.-melerine (ġam ve ġuṣṣa çek-) 7b/4

ç.-melerine (ḫavf ve ḫaşyet çek-) 20b/8

ç.-melerine (ḳayġu çek-) 5b/16

ç.-melerine (teşvīş çek-) 10b/8

ç.-üp (ellerin çek-) 48b/13

ç.-üp (ḫavf ve hirās çek-) 22b/13

[=19]

çekil- Bir halin etkisi altında olunması.

ç.-melerine (żarar çekil-) 7a/17

ç.-mesine (ḫavf ve ḫaṭar çekil-) 7b/8

ç.-mesine (müżāyaḳa ve ḳılletler çekil-) 6a/4

ç.-mesine (meşaḳḳatler ve ḫavflar çekil-) 4b/11

ç.-mesine (miḥnetler ve şiddetler çekil-) 7b/9

ç.-mesine (müżāyaḳa çekil-) 5a/12, 6a/4

ç.-mesine (şiddetler çekil-) 22b/18

ç.-mesine (zaḥmetler çekil-) 8b/6, 8b/15

ç.-üp (ḫavflar çekil-) 8a/1

[=11]

çekirge Çekirge. →**çekürge**

ç. 21a/15, 22a/17, 26a/15, 27a/4, 27b/2, 28a/24, 36b/18, 37b/9, 38a/4

ç.+den 20b/25, 31a/10, 42b/7, 46b/13

[=13]

çekme- Bir halin etkisi altında olmamak.

ç.-yeler (żarar çekme-) 9b/3

[=1]

çekürge Çekirge. →**çekirge**

ç. 18a/3

[=1]

çengi (F.) Def, zil veya kaşık çalarak dans eden kadın.

ç.+lerde 33a/18

[=1]

çıḳ- Çıkmak.

ç.-alar 35a/7

ç.-alar (üzerine çıḳ-) 30b/26

ç.-ar 19a/20

ç.-ınca 18b/8

ç.-mağına 22a/6

ç.-masına 11a/8, 22a/7, 22a/10, 24a/6

ç.-up 22a/7

ç.-up (sefer ve yola çıḳ-) 8b/8

[=11]

çıḳar- Çıkarmak.

ç.-maḳ 2a/1

ç.-up 1b/13, 19a/3

[=3]

çiçek Çiçek.

ç. 20b/6, 23a/19

ç.+den 43b/23

ç.+lerde 41a/8

[=4]

çiz- Çizmek.

ç.-üp 3b/7, 4b/15

[=2]

çoḳ Çok.

ç. 4a/13, 5b/12, 6a/5, 7a/9, 7a/16, 10a/8, 10a/14, 10b/9, 11a/11, 11a/13, 11a/14, 11b/3, 11b/15, 14b/20, 14b/22, 14b/23, 14b/24, 14b/25, 14b/27, 15a/1, 15a/2, 15a/3, 15a/4, 15a/5, 15a/16, 15a/23, 15b/2, 15b/9, 15b/16, 15b/22, 15b/23, 16a/2, 16a/4, 16a/18, 17a/12, 17a/22, 17a/27, 18a/10, 18b/1, 18b/2, 19b/11, 21a/4, 21a/25, 21a/27, 21b/14, 21b/17, 22a/8, 22a/11, 22a/13, 22a/19, 22a/27, 22b/5, 22b/9, 22b/24, 22b/26, 23a/19, 23a/25, 23b/4, 23b/6, 23b/23, 24a/13, 24a/14, 24a/18, 24a/19, 24a/24, 24b/2, 24b/2, 24b/22, 24b/25, 24b/27, 25a/2, 25a/5, 25a/8, 25a/13, 25a/14, 25a/18, 25a/18, 25a/19, 25a/26, 25b/4, 25b/23, 26a/1, 26a/11, 26a/21, 26a/23, 26b/4, 26b/9, 26b/15, 26b/17, 26b/21, 26b/26, 27a/7, 27a/16, 27a/20, 27b/5, 27b/11, 27b/14, 27b/19, 27b/20, 27b/21, 27b/25, 27b/27, 28a/3, 28a/4, 28a/6, 28a/22, 28a/25, 28a/26, 28b/7, 28b/8, 28b/13, 28b/14, 28b/16, 28b/19, 29a/6, 29a/17, 29a/19, 29a/20, 29a/22, 29a/25, 29b/8, 29b/16, 29b/25, 30a/1, 30a/11, 30a/13, 30a/16, 30a/17, 30a/17, 30a/23, 30a/25, 30a/27, 30a/27, 30b/3, 30b/4, 30b/6, 30b/8, 30b/11, 30b/14, 30b/18, 31a/4, 31a/6, 31a/6, 31a/9, 31a/17, 31a/20, 31b/3, 31b/14, 31b/16, 31b/18, 31b/21, 31b/22, 32a/5, 32a/9, 32a/11, 32a/17, 32a/22, 32a/24, 32a/26, 32b/3, 32b/3, 32b/7, 32b/14, 32b/17, 32b/18, 32b/20, 32b/26, 33a/10, 33b/2, 33b/3, 33b/5, 33b/9, 33b/9, 33b/17, 33b/22, 34a/5, 34a/5, 34a/9, 34a/12, 34a/13, 34a/18, 34a/20, 34a/22, 34a/23, 34a/24, 34b/7, 34b/10, 34b/14, 34b/18, 34b/19, 35a/2, 35a/6, 35a/12, 35a/27, 35b/6, 36a/1, 36a/7, 36a/11, 36a/12, 36a/13, 36a/26, 36b/3, 37a/3, 37a/7, 37a/11, 37a/17, 37a/18, 37a/26, 37b/3, 37b/12, 37b/22, 37b/23, 38a/13, 38a/23, 38b/3, 38b/9, 38b/12, 38b/21, 39a/7, 39a/9, 39a/11, 39a/12, 39a/16, 39a/23, 39a/26, 39b/2, 39b/5, 39b/15, 39b/17, 39b/22, 39b/26, 39b/27, 40a/2, 40a/18, 40b/10, 40b/20, 40b/22, 40b/23, 41a/9, 41a/13, 41a/21, 41b/5, 41b/19, 41b/21, 41b/24, 42a/13, 42a/15, 42a/22, 42a/26, 42b/5, 42b/13, 43a/12, 43a/19, 43b/9, 43b/16, 43b/18, 43b/25, 44a/2, 44a/6, 44a/13, 44a/19, 44b/1, 44b/2, 44b/11, 44b/20, 44b/22, 45a/8, 45a/11, 45a/12, 45b/8, 45b/9, 46a/25, 46b/4, 46b/19, 46b/27, 47b/22, 48a/4, 48a/24, 48b/4, 48b/7, 48b/8, 48b/11, 49a/1, 49a/14, 49a/16, 49a/26, 49b/6

ç.+ı (çoġı) 31a/1

[=288]

çoḳluḳ Çokluk; çok olma durumu.

ç. 13a/1, 16a/24, 17a/16, 19a/13, 19a/25

ç.+ı (çoḳluġı) 2b/13

ç.+ına (çoḳluġına) 5b/15, 6a/4, 19b/15, 20b/20, 20b/20, 21a/17, 23b/11

ç.+ından (çoḳluġından) 38a/22

ç.+una (çoḳluġuna) 20a/6, 22b/1

[=16]

çün (F.) Farsça edatı; bulunduğu cümleye "-diğinde"anlamı katar.

ç. 45a/18

[=1]

D/Ḍ

da da →**de, daḫı**

d. 21a/23

[=1]

dād (F.) Doğruluk.

d. 6a/1

d. (ʿadl ü dād) 43b/26

d.+a 43b/19

[=3]

daḫı daha, ve, ayrıca, da. →**da, de**

d. 2a/11, 3a/6, 3a/7, 3a/12, 3a/14, 4a/2, 4a/13, 4b/2, 4b/4, 4b/16, 5a/4, 5a/6, 5a/7, 5a/8, 5a/14, 5b/8, 5b/10, 7b/7, 13a/11, 13b/7, 13b/15, 14a/6, 14a/19, 14b/3, 14b/11, 14b/11, 14b/17, 14b/21, 14b/22, 14b/26, 14b/27, 15a/5, 15a/14, 15b/6, 15b/10, 15b/17, 15b/25, 15b/26, 16b/10, 16b/17, 17a/23, 17a/26, 17b/6, 17b/11, 17b/13,

17b/19, 17b/25, 18a/4, 18a/6, 18a/6, 18a/23, 18b/2, 18b/8, 18b/9, 18b/26, 19a/2, 19a/15, 19b/1, 19b/1, 21b/3, 24a/10, 24a/13, 24a/13, 24b/8, 24b/14, 25a/9, 25a/14, 25a/27, 25b/3, 25b/14, 25b/15, 26a/6, 28a/8, 28a/17, 28a/21, 30b/2, 30b/12, 31a/1, 31a/4, 31a/10, 31a/22, 31b/4, 31b/14, 31b/19, 31b/20, 31b/26, 32a/4, 32b/25, 33a/14, 33b/6, 34a/5, 34b/27, 35a/19, 35b/13, 36a/26, 36b/8, 36b/13, 37a/21, 38a/18, 38a/26, 38b/7, 39a/4, 39b/1, 39b/14, 39b/17, 39b/22, 41b/8, 41b/19, 41b/21, 42a/2, 42a/3, 42a/4, 42a/7, 42a/17, 42a/18, 42a/22, 42b/4, 43b/6, 43b/12, 43b/15, 43b/15, 45a/4, 45b/6, 45b/8, 45b/13, 45b/20, 45b/23, 45b/25, 46a/17, 46b/3, 46b/4, 46b/8, 46b/9, 47a/22, 47a/24, 49b/2, 49b/17, 49b/25, 50b/23, 51b/1, 53a/8, 53a/20, 53a/24, 53a/25, 53a/27, 53b/5, 53b/12, 53b/16, 53b/23, 54a/22

[=150]

dāḫl (Ar.) İçeri girmiş.

d. (dāḫl-i ḫazīne) 9a/5

[=1]

dāʾimā (Ar.) Her zaman.

d. 51a/1, 51b/22

[=2]

dāire (Ar.) Daire.

d.+den 54a/24

[=1]

daḳīḳ (Ar.) İnce, anlaşılması zor.

d. 10a/2, 22a/1, 45a/27

d. (fünūn-ı daḳīḳ) 23a/2

[=4]

dānā (F.) Bilgili.

d. 34a/18

[=1]

ḍarb (Ar.) Şiddet.

ḍ. 19b/10

[=1]

ḍarbḫāne (Ar. ḍarb + F. ḫāne) Darphane.

d.+lerde 48b/24

[=1]

darlıḳ Zorluk. →**ṭarlıḳ**

d. (darlıḳ iriş-) 31a/16

[=1]

dārü's-salṭana (Ar.) Başkent.

d. 2a/3

[=1]

daş- Taşmak.

d.-masına 23b/23

[=1]

daᶜvā (Ar.) Dava, bir meziyetin kendinde bulunduğunu ileri sürme.

d.+lar 20a/5, 47a/20, 49a/16, 49b/5

d.+sın 33a/3

[=5]

daᶜvet (Ar.) Davet.

d. (daᶜvet it-) 33a/4

[=1]

de de. →**da, daḫı**

d. 17a/13, 18b/13, 18b/15, 30a/2

[=4]

defᶜ (Ar.) Uzaklaşma.

d. (defᶜ ol-) 18b/9, 18b/13

d. (defᶜ olma-) 15b/8

d.+ine 6a/9

[=4]

defter (Ar.) Defter.

d. 21b/19

d.+ler 7a/4

[=2]

defterdār (Ar. defter + F. dār) Defterdar; Osmanlılarda maliye işlerinin en yüksek yetkilisi.

d.+lar 14a/4

[=1]

degil Değil.

d.+dir 2a/1, 2a/8

[=2]

degin Kadar, dek. →**dek**

d. 36b/14

d.-ise 51a/19

[=2]

dehāḳīn (Ar.) Köy ağaları.

d. 2b/11

[=1]

dek Kadar. →**degin**

d. 18b/14, 19a/6, 50b/16

d.-ise 51a/19

[=4]

delāʾil (Ar.) Deliller.

d. 16a/27

d. (delāʾil-i ʿām) 3a/16

d. (delāʾil-i ḫāṣṣ) 3a/17

d.+inden 19a/4

[=4]

delālet (Ar.) Delil, işaret, gösterge.

d. 22b/19, 41b/14, 42a/2

d. (delālet et-) 22b/27

d. (delālet it-) 4a/13, 4a/17, 4b/3, 4b/10, 4b/12, 5b/16, 6a/12, 6b/14, 9b/4, 13b/3, 13b/11, 17a/18, 17a/20, 17a/25, 17a/26, 17b/1, 17b/21, 17b/27, 18a/1, 18b/4, 18b/25, 21a/26, 21b/26, 22a/14, 22a/23, 22a/26, 22b/7, 22b/12, 22b/20, 23a/1, 23a/7, 23a/9, 23a/16, 23a/23, 23b/1, 23b/6, 23b/9, 23b/13, 23b/25, 24a/10, 24a/15, 24a/21, 24a/25, 24b/5, 24b/12, 24b/17, 24b/18, 24b/22, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25a/17, 25a/20, 25a/23, 25a/25, 25b/2, 25b/6, 25b/14, 25b/21, 26a/1, 26a/4, 26a/8, 26a/14, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/6, 26b/9, 26b/14, 26b/21, 26b/24, 27a/1, 27a/3, 27a/6, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27a/19, 27a/24, 27b/4, 27b/8, 27b/14, 27b/19, 27b/22, 28a/2, 28a/6, 28a/10, 28a/15, 28a/18, 28a/22, 28b/1, 28b/7, 28b/10, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/23, 28b/27, 29a/2, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/20, 29b/23, 30a/4, 30a/10, 30a/12, 30a/15, 30a/20, 30a/26, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/11, 30b/18, 30b/21, 30b/25, 31a/9, 32b/23, 34b/1, 34b/24, 36b/14, 37a/1, 38a/17, 40a/13, 40a/16, 40a/18, 40a/21, 40a/24, 40a/26, 40b/3, 40b/14, 40b/19, 40b/21, 40b/23, 40b/26, 41a/1, 41a/3, 41a/6, 41a/8, 41a/10, 41a/13, 41a/15, 41a/17, 41a/19, 41a/22, 41a/24, 41a/26, 41b/2, 41b/4, 41b/7, 41b/12, 41b/17, 41b/20, 41b/23, 41b/26, 42a/6, 42a/11, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/23, 42a/25, 42b/1, 42b/6, 42b/9, 42b/11, 42b/14, 42b/15, 42b/17, 42b/19, 42b/20, 42b/24, 42b/26, 43a/1, 43a/3, 43a/5, 43a/7, 43a/9, 43a/11, 43a/13, 43a/15, 43a/17, 43a/19, 43a/21, 43a/22, 43a/24, 43a/26, 43a/27, 43b/2, 43b/4, 43b/5, 43b/8, 43b/10, 43b/12, 43b/14, 43b/16, 43b/19, 43b/21, 43b/22, 43b/24, 43b/26, 44a/1, 44a/4, 44a/5, 44a/7, 44a/9, 44a/10, 44a/12, 44a/14, 44a/15, 44a/18, 44a/20, 44a/21, 44a/22, 44a/24, 44a/26, 44b/2, 44b/4, 44b/5, 44b/7, 44b/9, 44b/11, 44b/12, 44b/14, 44b/16, 44b/17, 44b/19, 44b/21, 44b/23, 44b/25, 44b/27, 45a/1, 45a/3, 45a/4, 45a/6, 45a/8, 45a/9, 45a/9, 45a/10, 45a/12, 45a/13, 45a/15, 45a/16, 45a/18, 45a/20, 45a/22, 45a/25, 45b/2, 45b/5, 45b/8, 45b/11, 45b/13, 45b/16, 45b/19, 45b/21, 45b/23, 45b/25, 46a/1, 46a/3, 46a/5, 46a/7, 46a/9, 46a/12, 46a/14, 46a/16, 46a/18, 46a/20, 46a/23, 46a/26, 46b/2, 46b/5, 46b/8, 46b/10, 46b/13, 46b/16, 46b/21, 46b/23, 46b/25, 47a/1, 47a/4, 47a/7, 47a/11, 47a/14, 47a/17, 47a/20, 47a/22, 47a/26, 47b/2, 47b/6, 47b/9, 47b/12, 47b/14, 47b/17, 47b/19, 47b/23, 47b/25, 47b/27, 48a/2, 48a/5, 48a/8, 48a/11, 48a/13, 48a/16, 48a/20, 48a/22, 48a/24, 48a/26, 48b/3, 48b/5, 48b/10, 48b/14, 48b/17, 48b/19, 48b/21, 48b/25, 49a/2, 49a/4, 49a/6, 49a/7, 49a/9, 49a/11, 49a/13, 49a/15, 49a/17, 49a/19, 49a/20, 49a/22, 49a/25, 49a/26, 49b/1, 49b/3, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 49b/10, 49b/12, 49b/14, 49b/16, 49b/19, 49b/22

d.+dir 5a/17, 8a/1, 17a/24, 17b/3, 17b/4, 17b/18, 19a/26

d.+i 49b/23

[=358]

delīl (Ar.) Delil, gösterge.

d. 5b/10, 18b/15

d. (delīl-i beden) 14a/18, 14a/19

d. (delīl-i cenk) 15a/27, 16b/5, 16b/25, 16b/27, 17a/2, 17a/4

d. (delīl-i rūḥ) 14a/19, 14a/19

d. (delīl-i ṭāliᶜ) 16a/26

d. (delīl ol-) 16b/1, 16b/2, 17a/23, 17a/25

d.+dir 16b/12, 17a/12, 17a/22, 17b/13, 17b/20, 17b/22, 17b/24, 18a/19

d.+dür 15b/4

d.+ler 5b/8

d.+leri 16a/20

[=28]

dellāl (Ar.) Satışlarda aracılık yapan kimse.

d.+lar 20b/11

[=1]

dem (F.) Zaman.

d. 25b/23

[=1]

demevī (Ar.) Kanla ilgili. →**demevīyye**

d. 19b/14, 22a/15, 23a/24

[=3]

demevīyye (Ar.) Kanla ilgili. →**demevī**

d. (emrāż-ı demevīyye) 37a/26

[=1]

demür Demir.

d.+den 7b/7

[=1]

denil- Denilmek.

d.-ür 40a/8

[=1]

der (F.) Kendisinden sonraki kelimeye "-de, hakkında" anlamı katan bir edat.

d. 18b/9, 25b/11, 27a/18, 29a/3, 30b/24, 32b/20, 34b/21, 36b/12, 38a/14, 40a/7

d. (der beyān-ı aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib) 46a/1

d. (der beyān-ı aḥḳām-ı ricʿat-ı kevākib) 46a/11

d. (der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib) 45b/11

d. (faṣl-ı aḥkām-ı taḥvīlāt-ı kevākib der burc) 42a/2

[=14]

derbend (F.) Dar geçit.

d.+lerde 16a/18, 19b/15

[=2]

derḥāl Hemen.

d. 18a/5, 18a/11

[=2]

deryā (F.) Deniz.

d. 4a/8, 11a/13, 11b/16, 17a/2, 37b/13, 38b/4, 39a/27, 40b/2, 41b/4, 42b/9, 49a/14

d. (deryā yüzü) 12a/4

d. (ehl-i deryā) 24a/15

d.+da 11b/4, 15a/22, 17a/1, 24a/26, 24b/8, 31b/27, 32b/11, 38b/2, 38b/9, 39a/18

d.+da (rūy-ı deryā) 11a/5, 11b/15, 12a/7, 23b/19, 24a/4

d.+dan 41a/13, 44a/20

d.+nıñ 31b/26

d.+nıñ (ehl-i deryā) 22b/10

d.+nıñ (misāfirān-ı deryā) 23b/24

[=33]

devāb (Ar.) Binek ve yük hayvanları.

d. 20b/15, 35b/15, 43a/24, 44b/3, 45b/20, 46a/17, 46b/12

d.+da 47b/4, 48a/21, 48b/12

d.+ıñ 49b/20

[=11]

deve Deve.

d.+de 15a/19

[=1]

devlet (Ar.) Devlet, büyüklük, mutluluk, baht.

d. 6b/6, 8a/3, 8b/13, 10a/3, 11a/4, 13a/16, 27a/23, 29a/12, 30b/26, 30b/27, 37a/16, 37b/23, 38a/18, 45a/19, 46b/18

d. (āʿyān-ı devlet) 46a/4

d. (devlet bul-) 22a/5

d. (devlet ve ʿizzet bul-) 23b/17

d. (umūr-ı mülk ü devlet) 19a/4

d.+de (āʿyān-ı devlet) 42a/7, 45b/23

d.+de (dīn-i devlet) 38a/21

d.+de (dīn ü devlet) 33a/6

d.+de (mülk-i devlet) 25b/18

d.+de (vükelā-yı devlet) 32a/14

d.+e 13a/17, 20b/19

d.+e (erbāb-ı devlet) 34a/2, 35a/12

d.+iñ (āʿyān-ı devlet) 43a/6

d.+inden 36b/24

d.+ine 45a/27

d.+ler 34b/27

d.+leriniñ 13b/10

[=34]

devletlü Yüksek mertebeli kimse.

d.+lerde 47b/20

[=1]

dıḳḳ (Ar.) İnce ağrı.

d. (sill ü dıḳḳ) 27b/20, 37b/7

[=2]

dıraḫt (F.) Ağaç.

d.+lara 23a/17

[=1]

di- Demek, söylemek.

d.-dük 51a/10, 51b/4, 51b/16, 51b/19, 52a/10, 52a/22, 52a/23, 52b/12, 52b/12

d.-dükleri 2a/6

d.-mekdir 2a/7

d.-mişler 18b/23

d.-rler 19a/27, 19b/3, 1b/8, 41a/5, 41b/7, 53a/4, 53a/5, 53a/10, 53a/10, 54a/6, 54a/7, 54a/8, 54a/9, 54a/11, 54a/13, 54a/15, 54a/16, 54a/19, 54a/21, 54a/23

d.-rüz 14b/9, 14b/10, 51b/3

d.-yü 13b/7, 13b/15, 2a/5

d.-yüp 4b/16

[=39]

diger (F.) Başka.

d. 4b/14

[=1]

dik- (F.) Dikmek.

d.-mege 12a/2

[=1]

dile- Dilemek.

d.-señ 51a/11, 51a/15, 51b/5

[=3]

dīn (Ar.) Din.

d. 20a/5, 39a/20

d. (dīn-i devlet) 38a/21

d. (dīn ü devlet) 33a/5

d. (dīn ü mez̲heb) 47b/18, 48a/17

d.+i 2a/14

[=7]

dindār Dindar.

d. 33a/1, 36b/17, 42a/8

[=3]

diñle- Dinlemek.

d.-mege 10a/1, 25b/10

[=2]

diñlen- Dinlenmek.

d.-üp 49b/5

[=1]

dipi Tipi.

d. 17a/26

[=1]

dirlik Gelir.

d.+leri 39b/19

[=1]

dīvān (F.) Osmanlı İmparatorluğu'nda devlet işlerinin görüşüldüğü teşkilat.

d. (aṣḥāb-ı dīvān) 28a/11, 28b/2, 33a/25, 44b/16, 45a/25, 46a/20

d. (ehl-i dīvān) 10b/14, 19b/21, 21a/9, 23b/1, 29b/6, 30a/5, 33b/25, 35a/25, 40b/24, 42a/20, 44b/18, 47a/21, 48b/25

d. (erbāb-ı dīvān) 24a/16, 30a/20, 31a/26, 48b/22, 49b/6

d.+da 49b/5

d.+da (aṣḥāb-ı dīvān) 45b/26

d.+larda 41a/1, 44b/13

[=28]

diyānet(Ar.) Dindarlık, dine bağlılık.

d. 21a/21, 37a/27, 41b/24, 48a/14, 49a/13

[=5]

diyār (Ar.) Memleket, ülke, belde.

d. 35b/1

d. (diyār-ı maşrıḳ) 27b/2

d. (diyār-ı mezbūr) 28b/4

d. (diyār-ı Mıṣrıyye) 38a/16, 39a/3

d.+da 36b/7

d.+ıñ 26b/25, 39b/6

d.+ında 25a/21, 25b/15, 28a/19, 29b/24, 30a/27, 32a/12, 32b/14, 38a/19, 43b/12

d.+larda 30a/26, 33b/6

d.+larında 24b/11

d.+larından 37b/11

[=21]

dīzdār (F.) Kale muhafızı.

d.+lar 46b/21

[=1]

doġ- Doğmak. →**ṭoġ-**

d.-up 6a/10

[=1]

doġur- Doğurmak. →**ṭoġur-**

d.-malarında 28a/27

[=1]

doḳun- Dokunmak.

d.-a (żararları doḳun-) 11b/11

d.-mağına (żararları doḳun-) 7b/3

d.-masına (żararları doḳun-) 6b/17, 7a/10

d.-masına (eṣer doḳun-) 7b/7

d.-up (el uzunluġı doḳun-) 7a/4

[=6]

donanma Donanma.

d. 11b/16

d.+dan 11b/4

d.+lar 11a/8

[=3]

dōst (F.) Dost.

d. 13a/18, 5b/13

d. (dōst ol-) 8b/11

d.+dur 53a/14, 53a/15

d. +lar (dōstlar ḫānesi) 4a/1

[=6]

dōstluḳ Dostluk.

d. 4b/10, 7b/14, 30a/5, 30b/16, 38a/6, 46b/14, 47a/6, 47b/3, 48b/11, 49a/18, 49a/25, 49b/2

[=12]

dök- Dökmek.

d.-mekden (ḳan dök-) 47b/14

[=1]

dökil- Dökülmek.

d.-e (ḳanlar dökil-) 31b/23

d.-üp (ḳanlar dökil-) 40b/8

[=2]

dökül- Dökülmek.→**dökil-**

d.-e (ḳanlar dökül-) 36a/10, 37a/3, 39b/25, 40b/10

d.-üp (ḳanlar dökül-) 24b/3

[=5]

dön- Benzemek.

d.-er 53a/12

[=1]

dördünci Dördüncü.

d. 17a/7, 2b/15

d. (dördünci ḫāne) 14a/12, 16b/7, 17b/20, 18a/16, 18a/17, 18a/17, 18a/19, 18a/21, 18a/27, 18b/1

d.+de 4a/9, 5a/15, 6a/6, 7a/10, 8a/9, 9a/8, 10a/10, 11a/15, 12a/14, 13a/2

d.+de (dördünci ḫāne) 18a/22

[=23]

dört Dört.

d. 14b/18, 19a/16, 41a/8, 51a/9, 51a/10

[=5]

Dört ayaḳlu Dört ayaklı hayvan.

d. 21a/1, 21a/7, 21a/25, 21b/14, 40b/3

d.+larda 40b/26, 41a/24

[=7]

duʿā (Ar.) Dua.

d. 12a/10

d.+lar 21a/18, 22b/23

d.+ları 12b/7

[=4]

dūn (Ar.) Soysuz.

d. 19b/6

[=1]

dur- Bir yerde bir süre oyanlanmak, eğleşmek.

d.-ursa 15b/23

[=1]

dut- Benimsemek, kazanmak. →**ṭut-**

d.-a 33a/4

d.-masına (ḳuvvet dut-) 23b/14

d.-up (ḳuvvet dut-) 19b/10

[=3]

dutıl- Kabul edilmek, esir alınmak. →**dutul-**, →**ṭutıl-**, →**ṭutul-**

d.-up 9b/14, 14a/2

[=2]

dutul- Yazılı belge hazırlanmak. →**dutıl-**, →**ṭutul-**, →**ṭutıl-**

d.-masına 7a/4

[=1]

duzdān (F.) Hırsızlar.

d. 45b/14 (fütūr-ı duzdān)

[=1]

dügün Düğün.

d.+ler 8b/16, 20b/13, 21a/19, 21b/21, 23a/11, 37a/2, 39a/11, 41b/21, 47a/5, 48b/11

[=10]

dürlü Türlü.

d. 2b/8, 6a/2, 6a/16, 10a/1, 10a/15, 18b/18, 30b/27, 38b/25

d. (dürlü dürlü) 24a/1, 29a/26

[=10]

düş- Başını alıp gitmeye mecbur olmak, makamını veya ülkesini kaybetmek, ortaya çıkmak, gerçekleşmek, yağmak, olmak.

d.-eler 32a/20

d.-megine (āteş düş-) 21b/9

d.-eler (ayru düş-) 24b/4

d.-mege (ittifāḳ düş-) 11a/14

d.-megine 22a/18

d.-megine (muvāfıḳ-ı taḳdīr düş-) 12b/6

d.-megine (muvāfıḳ düş-) 20a/21

d.-megine (ṣavāb düş-) 20a/14

d.-meklerine (ḳorḳu ve ḳayġuya düş-) 4b/1

d.-meklerine (māʾil düş-) 22a/2

d.-meklerine (maẓhar düş-) 10b/15

d.-meklerine (mertebeden düş-) 13b/12, 23a/13

d.-meklerine (meşġūl düş-) 4b/4

d.-meklerine (muḳayyed düş-) 23a/3

d.-mesine (devletinden düş-) 36b/24

d.-üp (aşaġa düş-) 31a/1

d.-üp (āvāre ve sergerdān düş-) 23b/16

d.-üp (fikrine düş-) 5b/10

d.-üp (memleketinden düş-) 35b/25

d.-üp (taᶜvīḳe düş-) 16a/24

d.-üp (tevaḳḳūfa düş-) 11b/9

[=22]

düşmān (F.) Düşman. →**düşmen**

d. 6b/14, 8b/14, 9b/13, 12a/8, 12b/9, 31b/19, 31b/23

d.+dan 8b/14

d.+dır 53a/16

d.+lar 6b/12, 13b/2

d.+larıñ 5b/15

[=12]

düşmen (F.) Düşman. →**düşmān**

d. 6b/13, 7b/17, 34b/13

d.+den 4b/10, 7b/17

d.+dir 53a/16, 53a/27

d.+ler 4b/11, 5b/15, 16a/5

d.+ler (düşmenler ḥānesi) 4a/1

d.+lerden 5b/6

[=12]

düşür- Hamile kadınların düşük yapması.

d.-eler 28b/25, 36b/9, 42a/24

d.-meklerine 19b/20, 20b/6

[=5]

düzet- İnşa etmek.

d.-mege 12a/3

[=1]

düzme Sahte.

d. 22a/27

[=1]

E

ecnās (Ar.) Türler.

e.+da 15a/18

[=1]

edānī (Ar.) Çok aşağılık, pek alçak kimseler.

e. 7a/6, 16a/16

[=2]

edeb (Ar.) Terbiye.

e.+e 33b/25

e.+e (ʿilm ü edeb) 12a/16

[=2]

edebsizlik Terbiyesizlik.

e. 42a/18

[=1]

ednā (Ar.) Çok aşağılık.

e. 4a/14, 5b/3, 8b/1, 12b/13

[=4]

efendi (Yun.) Sahip.

e.+leri 37b/25

e.+lerine 28a/20, 31a/13

[=3]

Efrenc (Ar.) Frenk, Avrupalı.

e. 24b/2, 35b/3, 37a/21, 40a/5

e.+de 24a/12, 39a/5

[=6]

efsūn (F.) Büyü.

e.+lar 47a/27

[=1]

eger (F.) Eğer. →**ger**

e. 2b/1, 3a/13, 4a/5, 4a/7, 4a/9, 4a/10, 4a/13, 4a/15, 4a/16, 4b/1, 4b/1, 4b/3, 4b/5, 4b/5, 4b/7, 4b/10, 5a/1, 5a/11, 5a/13, 5a/14, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/7, 5b/8, 5b/9, 5b/10, 5b/11, 5b/12, 5b/14, 6a/2, 6a/4, 6a/6, 6a/9, 6a/12, 6a/14, 6a/17, 6b/2, 6b/4, 6b/7, 6b/9, 6b/12, 7a/3, 7a/8, 7a/10, 7a/13, 7a/17, 7b/3, 7b/6, 7b/8, 7b/10, 7b/13, 7b/16, 8a/4, 8a/6, 8a/9, 8a/15, 8b/1, 8b/3, 8b/5, 8b/7, 8b/8, 8b/11, 8b/13, 9a/2, 9a/5, 9a/8, 9a/11, 9a/14, 9a/17, 9b/2, 9b/4, 9b/7, 9b/11, 9b/13, 10a/4, 10a/7, 10a/10, 10a/12, 10a/16, 10b/2, 10b/5, 10b/8, 10b/10, 10b/15, 10b/17, 11a/11, 11a/12, 11a/15, 11b/1, 11b/5, 11b/6, 11b/10, 11b/11, 11b/14, 11b/17, 12a/4, 12a/7, 12a/11, 12a/12, 12a/14, 12a/15, 12a/16, 12b/1, 12b/2, 12b/4, 12b/6, 12b/8, 12b/9, 12b/14, 12b/17, 13a/2, 13a/3, 13a/7, 13a/10, 13a/11, 13a/13, 13a/15, 13a/18, 13a/19, 13b/9, 13b/11, 14a/20, 14a/27, 14b/5, 14b/6, 14b/19, 14b/20, 14b/21, 14b/21, 15a/2, 15a/3, 15a/4, 15a/19, 15a/20, 15a/21, 15a/21, 15a/22, 15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/7, 15b/8, 15b/9, 15b/22, 15b/23, 15b/24, 15b/25, 16a/3, 16a/7, 16a/8, 16a/11, 16a/13, 16a/14, 16a/15, 16a/23, 16a/25, 16b/18, 16b/21, 16b/21, 16b/22, 16b/23, 16b/24, 16b/25, 16b/27, 16b/27, 17a/2, 17a/4, 17a/12, 17a/14, 17a/15, 17a/16, 17a/19, 17a/24, 17b/3, 17b/4, 17b/5, 17b/8, 17b/9, 17b/9, 17b/10, 17b/12, 17b/15, 17b/16, 17b/18, 17b/19, 17b/20, 17b/21, 17b/22, 18a/9, 18a/17, 18a/19, 18a/20, 18a/21, 18a/27, 18b/1, 18b/10, 18b/12, 19a/26, 19a/27, 41a/5, 41a/7, 41a/10, 41a/12, 41a/14, 41a/17, 41a/19, 41a/21, 41a/23, 41a/26, 41b/2, 41b/3, 51a/17, 51a/18, 51a/19

[=215]

egerçi (F.) Her ne kadar.

e. 18b/14

[=1]

ehl (Ar.) Sahip; bir yerin, bir topluluğun mensubu olan; bir işin ustası, o işte becerikli, ehliyetli kimse.

e. (ehl-i ʿIrāḳ) 26b/16, 27b/26, 28b/18

e. (ehl-i ʿırż) 31b/19, 33b/14

e. (ehl-i ʿilm) 21b/27, 30b/15, 36a/17, 39b/8

e. (ehl-i ʿişret) 23a/12

e. (ehl-i Bābil) 28a/7, 30a/23

e. (ehl-i bādiye) 35b/4

e. (ehl-i bāzār) 14a/13, 21b/12, 21b/15, 22b/1, 23b/3, 25a/6, 25a/24, 28a/11, 30a/21, 30b/9, 30b/21, 31a/25, 31b/5, 34b/15, 36a/1, 38a/5, 39a/17, 39b/7, 40b/24, 41a/2, 41b/23, 44b/13, 44b/18, 44b/27, 47a/15, 47a/21, 48a/12, 48a/18, 48b/20

e. (ehl-i Baġdād) 39a/9

e. (ehl-i cibāl) 24b/9

e. (ehl-i deryā) 22b/9, 24a/15

e. (ehl-i dīvān) 10b/13, 19b/21, 21a/9, 23b/1, 29b/5, 30a/5, 33b/25, 35a/25, 40b/24, 41b/23, 42a/20, 44b/18, 47a/21, 48b/25

e. (ehl-i Fārs) 26b/16

e. (ehl-i fażl) 26a/27, 34a/19

e. (ehl-i fenn) 18b/21

e. (ehl-i fesād) 23b/15, 7b/11

e. (ehl-i Ḥabeşe) 29a/16

e. (ehl-i ḥaḳ) 23a/4

e. (ehl-i ḥarb) 43b/8

e. (ehl-i Ḥicāz) 32b/24, 39b/5, 39b/10

e. (ehl-i ḥisāb) 38b/16

e. (ehl-i Herāt) 29a/17

e. (ehl-i İslām) 16a/1, 22b/22, 24a/2, 24b/2, 2a/16, 33b/12, 35b/3, 35b/17, 37a/21, 43b/6, 48b/16

e. (ehl-i ḳalʿa) 46a/27

e. (ehl-i ḳalāᶜ) 41b/9, 42a/5

e. (ehl-i ḳalem) 20a/12, 23a/4, 23a/16, 23a/26, 24b/13, 25a/11, 25b/8, 28b/13, 28b/17, 29b/9, 30a/8, 30a/23, 30b/6, 34a/17, 34a/19, 35b/27, 36a/17, 36b/1, 39b/8, 49b/17

e. (ehl-i kitāb) 23a/26

e. (ehl-i lehv) 21a/22

e. (ehl-i lehv ü ṭarab) 27a/13, 29b/26, 35a/3

e. (ehl-i maᶜārif) 10a/2, 15a/3

e. (ehl-i maġrib) 29a/8

e. (ehl-i maşrıḳ) 26b/2

e. (ehl-i menāṣıb) 29b/17

e. (ehl-i Mıṣr) 37b/27

e. (ehl-i raḳam vü ḳalem) 22b/6

e. (ehl-i Rūm) 39b/25, 40a/5

e. (ehl-i Ṣaᶜīd) 26a/14

e. (ehl-i ṣaḥrā) 46b/4, 47a/11, 49a/5

e. (ehl-i ṣanᶜat) 26a/12

e. (ehl-i ṣanāyiᶜ) 26a/26, 36a/14, 46a/9, 47a/24, 48a/19, 48b/22

e. (ehl-i sāz) 35a/17, 46a/7

e. (ehl-i sāz u ṭarab) 25b/2, 27b/8, 29b/3, 32b/14, 45b/16

e. (ehl-i sanᶜat) 22b/2

e. (ehl-i sefer) 41a/27

e. (ehl-i silāḥ) 20b/23, 26a/20, 28b/3, 29a/19, 29b/15, 31b/10, 32a/20, 35a/8, 36a/11, 38b/27, 40b/7, 41b/15, 42a/11, 43a/23, 43a/25, 47b/3, 47b/6, 47b/9, 48a/6, 48a/20, 48a/25, 48b/22, 49a/23

e. (ehl-i sūḳ) 27a/13, 2b/11, 48a/9, 49b/17

e. (ehl-i Şām) 33b/27, 39b/4

e. (ehl-i şarḳ) 28b/27, 39b/9

e. (ehl-i şerʿ) 39a/20

e. (ehl-i şerr ü fesād) 43b/15, 48b/13

e. (ehl-i ṭarab) 21a/3, 24a/11, 28a/8, 48a/4

e. (ehl-i taḳvā) 12a/13, 48a/7

e. (ehl-i tedbīr) 20a/13

e. (ehl-i tevḥīd) 20a/10

e. (ehl-i tüccār) 23a/1

e. (ehl-i Yemen) 35a/11

e. (ehl-i Ḳıbṭ) 27a/26

e.+i 24a/2, 27a/10, 28b/16, 32b/26, 37b/11, 37b/27, 39b/6, 47b/15

e.+ine 25b/25

e.+iniñ 21b/19, 21b/25, 32b/25

[=199]

eimme (Ar.) İmamlar.

e.+niñ 21a/17

[=1]

ekābir (Ar.) Yüksek mevkide bulunan kimse.

e. 6b/8, 20a/7, 21a/13, 21a/18, 24b/13, 24b/21, 26a/20, 26a/27, 36b/17, 39a/11, 39a/17, 43a/10, 43b/11, 45a/12, 46a/24, 46a/26, 46b/3, 46b/5, 46b/8, 46b/24, 46b/26, 48a/22, 49b/2

e.+de 26a/23, 26a/25, 27b/27, 28a/4, 29b/17, 31b/12, 40a/14, 42a/14, 48b/1

e.+de (mizāc-ı ekābir) 47b/8

e.+den 21a/21, 26a/8, 40a/15, 42b/13, 48a/9, 9b/8

e.+e 46b/9

e.+iñ 35b/19, 38b/7, 40b/4, 41a/20, 41b/2, 41b/18, 42b/26, 47b/16, 48a/21

e.+lerde 49a/16

e.+lere 23b/26

[=51]

ekber (Ar.) Büyük, en büyük.

e. (ṭāᶜūn-ı ekber) 24a/7

e.+dir (naḫs-ı ekber) 53a/3, 53a/27

e.+dir (saᶜd-ı ekber) 53a/4, 53a/22

[=5]

ekin Ekin.

e. 18a/15, 20b/18, 21a/7, 21b/17, 33a/1, 34b/26

e.+de 29a/20

e.+ler 18a/18, 18a/21, 20b/25, 21a/12, 21b/6, 24a/20, 31b/17, 39b/23, 40a/3, 41b/10, 46b/22, 46b/27

e.+lerde 27a/22, 27b/1, 28a/14, 28b/10, 30b/22, 32b/15, 32b/19, 36b/4, 39b/20, 42b/3, 44a/13

e.+lere 18a/20, 18a/22, 19b/23, 20b/26, 21a/15, 21b/23, 22b/3, 27a/4, 31a/10, 31a/24, 42b/7, 46b/13, 47a/18

e.+leriñ 21a/1, 21a/17

[=45]

ekinci Çiftçi.

e. 23b/16

e.+ler 20b/18, 27a/21, 31b/4, 35a/27, 38a/20

e.+lerde 29b/2, 31a/21, 33a/2, 33a/16, 35a/14

e.+leriñ 25b/16, 27b/12, 36b/18, 41b/8, 46a/12, 46b/23, 47a/19

[=18]

eknāf (Ar.) Dört bir yan.

e.+a 6a/8

[=1]

ekṣer (Ar.) Birçok, çoğu. →**ekserī, ekṣeriyyā**

e. 11a/13, 12a/1, 16b/27, 24b/15, 24b/25, 27a/10, 27a/17, 27b/2, 29a/7, 29a/11, 30a/13, 31a/7, 31a/10, 31b/8, 31b/15, 31b/23, 32b/8, 33a/11, 33b/6, 33b/19, 34a/22, 34b/9, 34b/24, 35a/5, 35a/24, 35b/19, 36a/4, 36a/18, 36b/15, 36b/26, 37a/10, 37a/18,

37b/9, 37b/14, 37b/18, 37b/22, 38a/19, 38a/25, 38a/27, 39a/7, 39a/8, 39a/10, 43a/4, 49b/24

[=44]

ekṣerī (Ar.) Genellikle. →**ekser, ekṣeriyyā**

e. 17a/5, 22a/21, 26a/17

[=3]

ekṣeriyyā (Ar.) Genellikle. →**ekser, ekserī**

e. 8a/12, 11b/5

[=2]

eksük Eksik.

e. 21a/3

e. (eksük olma-) 16b/17

[=2]

el El.

e. (el ḳaldur-) 25a/5

e. (el uzat-) 22a/20, 31a/14

e. (el uzunluġı) 7a/4

e.+e (ele gel-) 6a/16

e.+e (ele gir-) 7b/15

e.+i (eli uzun ol-) 31b/8

e.+inde 32b/4

e.+inden (elinden git-) 31a/12, 42b/22

e.+lerin (ellerin çek-) 48b/13

[=11]

elbette (Ar.) Şüphesiz, mutlaka.

e. 15a/17, 16b/11

[=2]

elçi Elçi.

e. (elçi ḫānesi) 3b/14

e.+ler 4a/13, 6a/10, 9a/13, 11b/3, 20a/12, 20a/17, 31b/3, 33b/2, 41a/16, 41a/27, 45a/4, 45b/22, 47a/17, 47a/26

e.+lerde 19b/26, 45a/15

e.+lerden 13a/5

e.+lere 7a/16

[=19]

elçilik Elçilik.

e.-ile 11b/2

[=1]

elem (Ar.) Keder, gam, üzüntü.

e. 4a/14, 19b/26, 29b/2, 33b/18, 37a/8, 40a/26, 40b/8, 43a/11, 43b/6, 45b/7, 47a/10

e. (elem çek-) 13a/10, 7b/6

e. (elem iriş-) 34a/14

e.+de 31a/23, 43b/14

e.+leri 25b/17

[=17]

elli beş Elli beş.

e. 51a/9

[=1]

elli dört Elli dört.

e. 51a/5

[=1]

elli ṭoḳuz Elli dokuz.

e. 51a/6, 51a/7

[=2]

emān (Ar.) Güvenlilik.

e. 39a/10

e. (emn ü emān) 35b/22, 43a/6, 47b/26, 48b/13

[=5]

emānet (Ar.) Güvenilirlik.

e. 21a/21, 37a/27, 41b/24, 49a/13

[=4]

emek Emek.

e.+i (emegi) 23b/18

[=1]

emer Annesini emen çocuk.

e. 34a/26

[=1]

emīn (Ar.) Korunmuş, Osmanlı İmparatorluğu'nda bir işin sorumlusu olanara verilen memuriyet unvanı.

e. (emīn ol-) 11b/1

e.+leri (māl emīnleri) 14a/4

[=2]

emīnlik Güvenlilik.

e. 15a/26

e.+den 2b/14

e.+ine (emīnligine) 20a/18

[=3]

emir (Ar.) Emir.

e.+ler 10a/13

e. (emr it-) 11a/8, 11a/11

e. (emr ḳıl-) 7a/13, 9a/8, 12a/2

[=6]

emlāk (Ar.) Taşınmaz mallar.

e. 9b/15, 45b/3

e. (emlāk ḥānesi) 3b/13

[=3]

emn (Ar.) Emniyet, güvenlilik.

e. 26a/22, 39a/10, 43a/12, 46b/3

e. (emn ü emān) 35b/22, 43a/6, 47b/26, 48b/13

[=8]

emr-i maʿrūf nehy-i münker İyiliği emretme, kötülükten men etme.

e.+e 47b/10

[=1]

emrāż (Ar.) Hastalıklar.

e. 14a/16, 24b/25, 31a/17

e. (emrāż-ı bārde) 4a/16

e. (emrāż-ı demevī̈yye) 37a/26

e. (emrāż-ı ḥārre) 33a/19

e. (emrāż-ı miʿde ve ḳalb) 25b/17

e. (emrāż-ı mühlike) 35a/7

e. (emrāż iriş-) 28a/17

e.+ıñ 14a/17

[=10]

emredān (Ar.) Tüysüz genç.

e.+dan 10b/3

[=1]

emṣāl (Ar.) Benzer.

e.+i 13a/8

[=1]

emṭār (Ar.) Yağmurlar.

e. (kevākeb-i emṭār) 17b/13

e.+da (burūc-ı emṭār) 17a/19

e.+dan (kevkeb-i emṭār) 17a/21

e.+dan+ise (burūc-ı emṭār) 17a/14

[=4]

emvāl (Ar.) Mallar.

e. (mutaṣarrıfān-ı emvāl) 24a/19

e. (mutaṣarrıfīn-i emvāl) 25a/11

e. (taṣarrufān-ı emvāl) 2b/10

e.+de (mutaṣarrıfān-ı emvāl) 28b/14

e.+den (taṣarrufān-ı emvāl) 10b/15

[=5]

emvālī (Ar.) Mallar ile ilgili olan.

e. 9a/4

[=1]

endūh (F.) Endişe.

e. 22b/6, 23a/12, 24a/11, 24a/23, 25b/20, 26a/12, 26b/19, 27b/8, 27b/17, 28b/5, 28b/17, 29b/3, 29b/7, 30a/20, 32b/24, 33a/8, 33b/1, 33b/14, 34a/19, 35a/25, 38b/14, 38b/17, 39a/5, 40a/14, 40a/26, 40b/2, 40b/15, 41a/7, 41a/22, 41a/24, 41b/3, 43a/5, 43a/11, 43a/18, 43a/25, 43b/6, 43b/14, 43b/17, 44a/4, 44a/24, 44b/26, 45a/10, 45a/15, 45b/26, 46a/15, 46a/19, 46a/27, 46b/11, 47a/2, 47a/9, 47a/14, 47a/21, 47b/23, 48a/7, 48a/19, 48b/21, 48b/27, 49a/1, 49a/16, 49a/27

e.+larına 27b/23, 45b/18

[=62]

enṣār (Ar.) Yardımcılar.

e.+ıñ 5a/2

e.+ınıñ 4a/6

e.+ları 12b/8

[=3]

enṣārī (Ar.) Yardımcılarla ilgili olan.

e. (enṣārī ḫānesi) 3b/11

[=1]

envāᶜ (Ar.) Çeşitli, birçok, her türlü.

e. 9b/15, 10a/14, 10b/14

e. (envāᶜ-ı teşvīş) 42a/27

[=4]

er Erkek.

e. 20a/19, 27b/9, 28a/26, 33a/18, 33b/19, 34a/14, 36a/23, 37b/10, 38a/3, 39a/26, 39b/2, 41b/1, 42a/17, 44a/27, 44b/6, 44b/21, 47a/5, 47a/15, 48a/6, 48b/3, 48b/11, 49a/3, 49a/6, 49a/12

e.+ler 21a/4, 30a/16, 35b/20, 45b/10, 48b/7

[=29]

erācīf (Ar.) Uydurmalar, yalanlar.

e. 25a/5, 26a/11, 30b/8, 33b/20, 34b/7, 34b/14, 36a/4, 36a/26, 37b/18, 37b/22, 40b/10, 44b/10, 49b/13

[=13]

erāzil (Ar.) Çok rezil kimseler.

e. 23b/15, 47b/7

e. (erāzil-i nās) 23b/26

e.+den 23b/15

[=4]

erbāb (Ar.) Bir şeye veya bir yere ait olan; bir işten anlayan, o işte yetkin olan kimse.

e. (erbāb-ı ʿayş u ṭarāb) 44b/8

e. (erbāb-ı aḳlām) 22b/21

e. (erbāb-ı devlet) 34a/1, 35a/12

e. (erbāb-ı dīvān) 24a/16, 30a/20, 31a/26, 48b/22, 49b/6

e. (erbāb-ı ḥarf) 48b/23

e. (erbāb-ı istiʿdād) 1b/6

e. (erbāb-ı ḳalāʿ) 47a/11

e. (erbāb-ı ḳalem) 24a/19, 26a/8, 26a/27, 26b/18, 27a/5, 27a/21, 27b/15, 28a/13, 28b/5, 28b/20, 29b/2, 30b/14, 30b/21, 32a/27, 34a/2, 34b/3, 37a/5, 38b/11, 38b/16, 39a/15, 39b/18, 49b/19

e. (erbāb-ı lehv ü ṭarab) 38a/13

e. (erbāb-ı menāṣıb) 37b/2

e. (erbāb-ı nücūm) 54a/5

e. (erbāb-ı ṣanāyiʿ) 34b/9, 44b/20, 48b/26

e. (erbāb-ı sāz u ṭarab) 45b/10, 46a/18

e. (erbāb-ı silāḥ) 32a/3, 45b/14, 46a/16

e.+ı 23a/4

e.+ınıñ 21b/22, 46a/12

[=48]

erkān (Ar.) Devletin ileri gelenleri.

e. (erkān-ı salṭanat) 46a/4

[=1]

Ermen Ermeni.

e. (mülūk-ı Ermen) 34b/17

[=1]

erzāl (Ar.) Reziller.

e. 7a/6

[=1]

es- Esmek.

e.-e 17b/9, 18a/6, 18a/10, 18a/12, 25a/27, 26b/1, 28a/1, 28b/10, 29a/11, 30a/9, 33a/25, 36a/7, 39b/20

e.-mege 17b/27, 20b/14

e.-megine 20a/18, 23a/6

e.-mesine 40b/21, 43b/16, 44a/19, 44b/19, 47b/2, 48a/11, 49b/14

e.-üp 21a/11, 22b/4, 22b/9, 22b/26, 23a/25, 23b/4, 23b/11, 24b/27, 25a/18, 25b/7, 26b/4, 27a/17, 28a/12, 28b/13, 29a/1, 30a/11, 30a/18, 30b/9, 30b/18, 34b/16, 35a/13, 35b/23, 37a/14, 37a/26, 38b/13, 40b/27, 42b/15, 42b/22, 43a/3, 43b/7, 44b/15, 44b/22, 44b/24, 45a/14, 45b/5, 47a/23, 48b/9, 49b/20

[=62]

esāfil (Ar.) Çok sefil kimseler.

e.+den 16a/16

[=1]

esbāb (Ar.) Sebepler.

e.+ından 46a/17

[=1]

eṣer (Ar.) İz.

e. 7b/7

[=1]

esīr (Ar.) Esir.

e. 22a/8

e.+ler 21a/4

e.+leriñ 20b/20

[=3]

eski Eski, önceki.

e. 5b/6, 19b/10, 20b/19, 40a/13, 45b/2, 46a/12, 46a/25, 49a/22

e. (eski yaşlu) 21b/21

[=9]

eṣmār (Ar.) Meyveler.

e.+uñ 18a/15

[=1]

esrār (Ar.) Sırlar.

e. 10b/16

[=1]

esvāḳ (Ar.) Çarşılar.

e. 7a/6

[=1]

eşcār (Ar.) Ağaçlar.

e. 25b/5, 35b/14

e.+a 22a/16

[=3]

eşrāf (Ar.) İtibarlı kimseler; gezegenlerin en etkili olduğu nokta.

e. 22b/13, 23b/14, 25a/8, 26a/25, 28b/13, 31b/10, 33b/10, 36b/16, 39b/18, 41b/13, 42a/7, 46b/1

e. (beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib) 45a/17

e. (eşrāf-ı ʿulemā) 39a/15

e. (eşrāf-ı ṣāḥib-i ṣadr) 19b/7

e.+da 24b/21, 31b/9, 35b/7, 37a/16, 40a/24, 43a/4, 43a/21, 45a/19, 47b/25, 48a/2

e.+ı 26b/25

e.+ıñ 47b/20

[=27]

eşrār (Ar.) Çok kötü kimseler.

e. 31b/12, 34a/5

e.+da 31b/10, 47b/7

e.+dan 27b/23, 28a/17

[=6]

eşyā (Ar.) Eşya.

e. 45b/4

[=1]

et- Etmek.→**it-**

e.-er (delālet et-) 22b/27

e.-ici (ṣuʿūd et-) 18a/25

e.-mek (ḥareket et-) 16a/15

e.-melerine (raġbet et-) 21a/23

e.-mesine (ḥareket et-) 13a/7

e.-mişdir(beyān et-) 2a/2

[=6]

et Et.

e.+lerde 44a/11, 48b/4

[=2]

eṭfāl (Ar.) Çocuklar.

e. 19b/27

e.+de 15a/3, 23a/19, 23b/7

[=4]

eṭibbā (Ar.) Hekimler.

e. 20a/13, 45a/25, 46a/9, 46a/20

e.+da 37a/25

e.+dan 10a/16

e.+nıñ 45b/26, 46a/22

[=8]

eṭʿime (Ar.) Yemekler, yiyecekler.

e. 9a/16, 45b/4

e.+de 44b/26, 47b/24, 48b/4

e.+den 42b/22

e.+lere 9a/3

[=7]

eṭrāf (Ar.) Yönler, dört bir yan.

e. 6a/8, 6b/9, 8a/16, 8b/10, 10a/13, 10b/13, 23b/8

e.+dan 6a/3, 20a/12, 36b/9

e.+ında 2a/3, 2a/9, 2a/11, 28b/19

[=14]

eṭvar (Ar.) Tavırlar.

e.+ında 29a/12

[=1]

ev Ev.

e.+ler 5a/16, 23b/27

[=2]

evāyil (Ar.) Başlangıç.

e.+indendir 51a/18

[=1]

evbāş (Ar.) Serseri.

e. 35b/8

e.+a 47b/7

[=2]

evḳāf (Ar.) Vakıflar.

e. (māl-ı evḳāf) 10b/5

[=1]

evḳāt (Ar.) Zamanlar.

e.+da 12a/1

[=1]

evlād (Ar.) Evlat.

e. (evlād u ʿayāl) 27a/10

e.+ı 30a/22

e.+ında 45a/1

e.+ları 4a/12, 6a/9, 8a/16, 9a/11, 10a/15, 11b/5, 12a/16

e.+larına 5b/1, 13a/4

e.+larından 7a/14

[=13]

evvel (Ar.) Birinci, ilk, başlangıç, önce.

e. 14a/21, 17b/11, 50b/27, 54a/10, 54a/10

e. (faṣl-ı ḥükm-i evvel) 3a/9

e. (naẓar-ı evvel) 54a/6

e.+de (iḳlīm-i evvel) 16b/20

e.+de (vech-i evvel) 51b/3

e.+idir 51b/19

e.+indedir 52a/10

e.+indedür (vech-i evvel) 51a/18

e.+ine 52a/9

e.+ki 2b/8, 53a/1

[=15]

evvelā (Ar.) İlk önce, ilk olarak.

e. 14a/18, 15b/1, 18a/16, 40a/10

[=4]

evżāᶜ (Ar.) Vaziyetler, durumlar.

e. 29a/12

e.+dan 18b/21

[=2]

eyle- Yapmak, etmek.

e. (tekmīl eyle-) 52a/17, 52b/7

e.-di ise (ḳırāñ eyle-) 19a/8

e.-dik (ᶜadd eyle-) 52b/9

e.-dik (ᶜaded eyle-) 50b/15

e.-dik (basṭ eyle-) 51b/14

e.-dik (murād eyle-) 50b/15, 51a/21

e.-dik (ṭarḥ eyle-) 50b/16, 51b/13, 52a/4, 52a/6

e.-dik (taḳsīm eyle-) 51a/13, 51a/23, 51b/14, 52a/14, 52b/11

e.-dik (tażᶜīf eyle-) 51a/5

e.-dik (ziyāde eyle-) 51a/6, 52a/5, 52a/20, 52b/10

e.-dikdedir (ḥulūl eyle-) 52b/14

e.-dük (şühūr eyle-) 51b/2

e.-dük (ṭarḥ eyle-) 51a/21

e.-mek (istiḥrāc eyle-) 4a/3

e.-miş (ḳaṭᶜ eyle-) 52a/9

e.-mişdir (taḥvīl eyle-) 51b/19, 52a/10

e.-se (ḥulūl eyle-) 18b/5

e.-se (ḳırān eyle-) 41a/5

e.-se (ricᶜat eyle-) 15b/27

e.-se (ṭulūᶜ eyle-) 15b/17

e.-ye (ḥareket eyle-) 16a/6

e.-ye (istiḫrāc eyle-) 19b/5

e.-ye (ḳırān eyle-) 18b/27

e.-ye (muṭīʿ eyle-) 33a/5

e.-ye (naḳl eyle-) 18a/5, 34a/1

e.-ye (ẓuhūr eyle-) 16a/25

e.-yesiñ (ʿaded eyle-) 51a/16

e.-yüp (ṭarḥ eyle-) 50b/11

[=42]

eyleme- Etmemek.

e.-dikleri (murād ve maḳsūd eyleme-) 12b/12

[=1]

eylük İyilik. →**eyülük, iyilik**

e. 38a/13

e.+ine (eylügine) 49b/9

[=2]

eyt- Söylemek, anlatmak.

e.-elim (eydelim) 14b/11

e.-ür (eydür) 33a/3

[=2]

eyü İyi.

e. 13a/17, 20a/17, 20b/18, 21a/12, 21b/17, 21b/18, 21b/24, 23a/7, 24a/20, 24b/12, 25b/2, 28a/8, 28a/11, 28a/17, 31b/17, 32a/1, 32a/13, 32b/19, 34b/15, 34b/20, 35b/21, 36a/2, 38b/12, 39b/23, 40a/4, 44b/14, 46a/10, 47a/5, 48a/4, 48a/10, 49b/9

e.+ler 24a/27, 39a/1

[=33]

eyülük İyilik. →**eylük, iyilik**

e. 25a/2, 27a/2, 27a/13, 27b/26, 30b/22, 44b/3

e. (eyülük üzere ol-) 27a/21, 38a/1, 39a/15, 39b/19, 40a/3, 41b/24, 42b/27, 43a/20

e.+de 25a/18, 25b/4, 25b/16, 26a/18, 27b/13, 32a/23

e.+üne (eylülgüne) 21a/1

[=21]

eyyām (Ar.) Günler.

e. 4a/11, 51b/15

e.+ı 50b/27

e.+ında 18a/13

e.+larında 17b/27, 22b/18

[=6]

ezell (Ar.) Çok aşağılık.

e. 13a/9

[=1]

ezhār (Ar.) Çiçekler.

e. 18a/15

[=1]

eẓher (Ar.) Daha parlak.

e.+dür 18b/23

[=1]

ezvāc (Ar.) Karı kocalar, eşler.

e. 29b/3, 48b/10

[=2]

F

fācir (Ar.) Günahkar kimse.

f.+ler 39a/2

[=1]

fāʾide (Ar.) Fayda.

f. 12a/17, 21b/23, 28a/12, 45a/24

f. (fāʾide it-) 34a/6

f.+ler 12b/2, 34b/15

f.+ler (fāʾideler gör-) 39a/16

[=8]

fāʾidelü Faydalı.

f. 29a/1, 31b/27, 39a/11, 43a/3, 43a/7, 47a/23

[=6]

fāʾidesiz Faydasız.

f. 37a/14, 44b/2, 44b/15, 45a/13, 45b/24

[=5]

faḳīh (Ar.) Fıkıh alimi.→**faḳiyye**

f.+ler 31a/7

f.+leriñ 25b/17, 32b/27

[=3]

faḳīr (Ar.) Yoksul.

f.+leriñ 46a/2

[=1]

faḳiyye (Ar.) Fıkıh alimi. →**faḳīh**

f.+leriñ 26a/17

[=1]

fāre (Ar.) Fare.

f.+den 46b/13

[=1]

farḳ (Ar.) İki şeyin birbirinden ayrılmasını sağlayan değişik taraf.

f. (farḳ olun-) 3a/17

[=1]

farż (Ar.) Kabul.

f. (farż it-) 3b/4, 51a/16, 51b/14

f. (farż olun-) 19a/16, 4a/

[=5]

fāsıḳ (Ar.) Günahkar.

f. 39a/2

f.+lar 31b/12, 43b/15, 47a/15, 48b/8

f.+larda 34a/24

f.+lardan 48a/7

[=7]

faṣıl (Ar.) Bölüm.

f. 18a/17, 18b/16, 19b/5, 1b/7, 50b/7, 52b/13, 53a/2, 53a/13, 53a/18

f. (faṣl-ı bahār) 40a/3

f. (faṣl-ı ḥükm-i evvel) 3a/9

f. (faṣl-ı ḳırān-ı Müşterī) 20b/17, 23b/13

f. (faṣl-ı ḳırān-ı Müşterī vü Zuḫal) 21b/25

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Ḳavs) 32b/20

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı ʿAḳreb) 30b

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Cedy) 34b/21

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv) 36b/11

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Esed) 25b/10

f. (faṣl-ı ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Mīzān) 29a/3

f. (faṣl-ı kırānātü'l-kevākib der burc-ı Ḥūt) 38/14

f. (faṣl-ı vüzerā ve ulu ḥākimler) 13b/3

f. (faṣl der aḥkām-ı mecāsidātü'l-kevākib) 41b/6

f. (faṣl der maʿrifet-i ittiṣālātü'l-kevākib bā-yekdīger) 54a/0

f. (faṣl fī beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib) 45a/17

f. (faṣl fī delālātü'l-burūc ʿalel-bilād) 49b/21

f.+da 16b/13

f.+ı (faṣlı) 32b/19

[=28]

fāsid (Ar.) Bozulmuş.

f. (fāsid ol-) 21a/15, 21b/6

[=2]

faṣīḥ (Ar.) Ahenki ve güzel konuşan (kimse).

f. 22a/3

[=1]

fāżıl (Ar.) Fazilet sahibi kimse.

f. 30b/15, 37a/26

f.+lar 21b/19

[=3]

fażl (Ar.) Fazilet.

f. 22a/2

f. (ehl-i fażl) 26a/27, 34a/19

f. (fażl u belāġat) 23a/4

[=4]

felāket (Ar.) Felaket.

f.+ine 19b/15

[=1]

felek (Ar.) Felek.

f. (felekü'l-burūc) 50b/8

[=1]

fellāḥ (Ar.) Çiftçi.

f. 33a/2

[=1]

fen (Ar.) İlim.→**fenn**

f. 54a/24

f.+ler 22a/1

[=2]

fenn →**fen**

f. (ehl-i fenn) 18b/21

[=1]

ferāġat (Ar.) Vazgeçme.

f. (ferāġat it-) 6a/13, 6b/12

[=2]

feraḥ (Ar.) Ferahlık.

f. 9a/9, 9b/11, 12b/5, 24b/6, 24b/16, 24b/19, 25a/27, 25b/3, 26b/4, 26b/8, 27a/2, 27a/5, 27b/26, 28b/20, 29a/2, 29b/26, 30a/8, 30b/17, 30b/22, 30b/23, 31a/21, 32b/14, 35b/20, 36a/2, 36a/23, 37a/16, 37b/1, 38a/14, 38b/11, 41a/2, 44b/13, 45a/1, 45a/21, 45a/26, 47a/24, 48a/9, 49b/9, 49b/12, 49b/16, 49b/19

f. (feraḥ ve sürūr üzere ol-) 37b/27

f.+da 20a/21, 31b/16

f.+ına 21b/25

[=44]

fermān (F.) Ferman, emir.

f. (fermān ḳıl-) 7a/11, 10a/12, 11a/2

f. (fermān-ı hümāyūn) 7a/1

f.+ları 10a/5, 12a/3

[=6]

feryād (F.) Sızlanma, inleme.

f. 30a/13, 42a/5, 47a/15

[=3]

fesād (Ar.) Bozulma, bozukluk, karışıklık, hastalık.

f. 7b/14, 16b/16, 16b/18, 16b/19, 20a/20, 22a/14, 23b/19, 24a/24, 25a/10, 26b/15, 27a/25, 28b/4, 29a/16, 30a/22, 30a/24, 30b/19, 31a/10, 32a/15, 32b/26, 35b/14, 36a/4, 39a/12, 40a/6, 40a/17, 40b/18, 40b/26, 41a/3, 41a/8, 41b/1, 41b/4, 41b/16, 42a/5, 42a/16, 42b/3, 42b/10, 42b/13, 42b/20, 43a/25, 46a/11, 46b/2, 46b/12, 47a/16, 47a/21, 47b/6, 48b/15

f. (ehl-i fesād) 23b/15

f. (şer ü fesād) 48b/13

f. (şerr ü fesād) 13a/3, 43b/13

f.+a (ehl-i fesād) 7b/11

f.+da (kevn ü fesād) 18b/18

f.+dan 19a/5, 31a/13

f.+ı 18a/16, 24a/8

f.+ıñ (şerr ü fesād) 43b/15

f.+ına 49b/20

f.+ından 2b/16

f.+lar 5a/15, 13a/19, 22b/19, 23a/21

f.+ları 12a/8

[=63]

fetāvā (Ar.) Fetvalar.

f.+lar 48a/17

[=1]

fetḥ (Ar.) Fetih.

f. 7a/15

f. (fetḥ ḳıl-) 4b/7

f. (fetḥ ol-) 9b/13, 31b/23

f. (fetḥü'l-bāb) 17a/27, 17b/1, 17b/3, 17b/4, 17b/5

f.+ler 6a/3, 9b/15, 16a/19, 16b/12

[=13]

fevt (Ar.) Ölüm.

f. 13a/4, 25a/13, 29a/11

f. (fevt ol-) 24a/3, 24b/9, 25b/14, 25b/18, 26a/14, 32a/12, 33a/13, 34b/18, 35a/6, 35a/11, 35a/21, 36a/25, 37a/24, 38a/17, 38b/6, 38b/20

[=19]

fıḳhiyye (Ar.) Fıkıh.

f. (ʿilm-i fıḳhiyye) 23a/2

[=1]

fırṭına →**fırtına, furtuna**

f. 20b/12

[=1]

fırtına (İt.) Fırtına →**fırṭına, furtuna**

f.+lar 22a/12, 38b/2

[=2]

fısḳ (Ar.) Ahlaksızlık.

f. (fısḳ u fücūr) 21a/27, 26a/4, 30a/17, 30b/19, 31a/22, 32a/10, 32b/12, 36a/11, 38a/13, 40a/2, 42a/13, 42a/18, 43b/10, 44b/1, 44b/6, 45b/7, 48a/6, 48b/14, 48b/24, 49a/18

[=20]

fiʿil (Ar.) İş

f.+ler 20b/10

[=1]

fiʿillü Bir işi yapan.

f. (yaramaz fiʿillü) 6a/12

[=1]

fikir (Ar.) Fikir.

f.+inde (fikrinde) 10b/7

f.+ine (fikrine) 5b/10

f.+ler 10a/2, 23a/8

f.+leri 20a/13

[=5]

fiten (Ar.) Karışıklıklar.

f. 27b/19

[=1]

fiṭnat (Ar.) Zihin açıklığı.

f. 25b/9

[=1]

fitne (Ar.) Karışıklık, ara bozukluğu.

f. 15a/26, 15a/27, 15b/2, 15b/4, 15b/5, 15b/7, 15b/8, 15b/18, 15b/21, 15b/23, 15b/24, 15b/25, 15b/26, 16a/6, 16a/7, 16b/16, 16b/18, 16b/19, 16b/20, 19a/5, 19a/9, 19a/12, 19b/13, 20a/24, 22a/18, 23a/24, 23b/18, 24a/24, 25b/22, 25b/25, 26a/2, 26b/12, 26b/17, 26b/21, 26b/25, 27a/7, 27a/9, 27b/3, 28b/4, 28b/8, 29a/1, 29a/8, 29a/14, 29a/17, 30a/13, 30a/15, 30a/27, 30b/3, 31a/1, 31a/6, 31a/12, 31a/13, 31b/7, 31b/23, 32b/7, 32b/23, 33a/7, 33a/15, 34a/7, 34a/22, 34b/24, 35b/18, 36a/5, 36a/8, 36a/9, 36b/7, 36b/15, 36b/26, 37a/3, 37a/17, 37a/22, 37b/9, 37b/12, 37b/14, 37b/15, 37b/22, 38a/3, 38a/19, 38a/22, 38b/2, 38b/9, 38b/23, 39a/12, 39a/21, 39b/5, 39b/17, 40a/6, 40a/15, 40a/19, 40a/21, 40b/7, 40b/10, 41b/16, 42a/12, 42a/26, 42b/1, 42b/8, 42b/11, 42b/13, 42b/18, 42b/19, 42b/21, 42b/24, 42b/25, 43a/14, 43b/1, 43b/8, 43b/11, 43b/12, 45a/11, 46b/2, 46b/6, 46b/11, 47b/6, 48a/27

f. (fitne-i ʿaẓīm) 23b/26

f. (fitne-i ʿaẓīme) 36a/27

f. (fitne ḳalḳ-) 27a/25

f.+de 48b/13

f.+den 19a/10, 31a/27

f.+ler 16a/3, 16a/17, 28a/20, 32b/14, 32b/18, 33a/21, 33b/18, 34a/12, 34a/16, 34b/2, 38b/1, 48a/4

f.+ler (fitne ḳıl-) 21b/1

[=134]

fuḳahā (Ar.) Fıkıh alimleri.

f. 26a/24, 35b/26, 36b/16, 48a/16

f.+da 38a/10, 38a/20, 48a/5

[=7]

fuḳarā (Ar.) Fakirler.

f.+dan 42b/12

f.+ya 35a/8, 43b/26

[=3]

furtuna→fırṭına, fırtına

f.+dan 44b/4

f.+lardan 43b/5

[=2]

fussāḳ (Ar.) Günahkarlar.

f. 23a/12

[=1]

fuṣūl (Ar.) Mevsimler .

f. 17b/14, 17b/17, 17b/20, 17b/23, 18a/7, 18a/9

f.+lerde (ṭāliᶜ-i fuṣūl) 16b/13

[=7]

fużalā (Ar.) Faziletli kimseler.

f. 23b/1, 24b/13, 40b/24, 41a/1, 41b/23, 42a/19, 43b/14, 44b/17

f.+da 27b/16, 48a/14, 48b/24

f.+nıñ 45b/25

[=12]

fücūr (Ar.) Ahlak kurallarına aykırı yaşama.

f. (fısḳ u fücūr) 21a/27, 30a/17, 30b/19, 31a/23, 32a/10, 38a/13, 40a/2, 42a/13, 42a/18, 44b/1, 45b/8, 48b/15, 48b/24

f.+a (fısḳ u fücūr) 26a/4, 32b/12, 36a/12, 44b/6, 49a/18

f.+da (fısḳ u fücūr) 43b/10, 48a/6

[=20]

fünūn (Ar.) İlimler.

f. (fünūn-ı daḳīḳ) 23a/2

f.+a 20a/11

[=2]

fütūḥ (Ar.) Fetihler.

f. 7a/15

[=1]

fütūr (Ar.) Bezginlik.

f. 21a/5

f. 45b/14 (fütūr-ı duzdān)

[=2]

G/Ġ

ġadr (Ar.) Haksızlık.

ġ. 32a/16, 46b/18, 48b/27

[=3]

ġaflet (Ar.) Dalgınlık.

ġ. (ġaflet olun-) 50b/22

[=1]

gāh →**gāhī**

g. 4a/12

[=1]

gāhī (F.) Bazen. →**gāh**

g. 4a/14, 10b/1, 10b/7, 10b/7, 11b/13, 12a/9, 12b/11, 13a/1, 13a/12, 13a/14, 21a/10, 21b/3, 22a/15, 22a/17

[=13]

ġāʾīb (Ar.) Gözle görülmeyen alem.

ġ.+den 41b/11

[=1]

ġāʾib (Ar.) Kayıp.

ġ. (ġāʾib ol-) 40a/15

[=1]

ġalā (Ar.) Pahalılık.

ġ. 24a/6, 24a/13, 26a/7, 26a/16, 27b/2, 29a/10, 29b/1, 29b/12, 29b/27, 33a/1, 34b/25, 35a/24, 35b/6, 35b/19, 36a/16, 36b/18, 37a/8, 37a/25, 37b/9, 38a/20, 38a/25, 39a/8, 40a/21, 45b/4, 46b/20

ġ. (ḳaḥṭ u ġalā) 25b/27, 26a/3

ġ.+dan 28a/25

ġ.+ya 44a/8

[=29]

ġalebe (Ar.) Galip olma, üstün olma, bastırma.

ġ. (ġalebe it-) 31a/15, 31b/10, 35b/14, 36b/7, 38b/27, 46b/10, 48b/2

[=7]

ġālib (Ar.) Galip, üstün.

ġ. 36a/7

ġ. (ġālib ol-) 15b/12, 15b/16, 16a/19, 18b/12, 29a/9, 39a/1

ġ. (ġālib olma-) 16a/24

ġ. (ġālib ve manṣūr ol-) 16a/26

[=9]

ġālibā (Ar.) Galiba.

ġ. 8b/4

[=1]

ġalīẓ (Ar.) Sert.

ġ. 31a/24

[=1]

ġam (Ar.) Gam, keder, sıkıntı.

ġ. 4a/14, 11b/13, 13a/14, 19b/26, 20b/5, 21a/3, 22b/9, 24a/11, 24a/22, 26a/12, 27b/8, 27b/17, 27b/23, 29b/6, 31a/20, 31a/23, 31b/9, 31b/14, 32b/24, 33a/8, 33a/27, 33b/14, 35a/25, 35b/7, 38b/14, 38b/17, 39a/5, 40a/14, 40a/26, 40b/2, 40b/15, 41a/6, 41b/3, 42a/21, 43a/5, 43a/11, 43a/18, 43a/25, 43b/6, 43b/14, 44a/24, 44a/27, 45a/10, 45b/17, 45b/18, 45b/24, 46a/19, 47a/2, 47a/9, 47a/21, 48a/7, 48a/19, 48b/21, 49a/5, 49a/16, 49a/27

ġ. (ġam çek-) 13a/5, 5b/3, 5b/15, 7b/4

ġ. (hemm ü ġam) 34a/2

ġ.+ına 19b/19, 5a/10

[=63]

ġammaz (Ar.) Laf taşıma, ara bozucu kimse.

ġ. 21a/9, 23a/16, 48a/23

[=3]

ġanāʾim (Ar.) Ganimetler.

ġ. 9b/15

[=1]

ġanī (Ar.) Zengin.

ġ.+leriñ 33b/7

[=1]

ġanīmet (Ar.) Ganimet.

ġ.+ler 6b/14

[=1]

ġarāʾib (Ar.) Tuhaf.

ġ. 22b/19

[=1]

ġārāt (Ar.) Yağmalar.

ġ. 22a/8, 22a/19, 23a/21, 25b/23, 26b/27, 29a/7, 31a/3, 31a/10, 31b/24, 33a/22, 33b/7, 34a/12, 34a/23, 35b/4, 36a/5, 36a/10, 36a/17, 36a/20, 36b/25, 37a/22, 38a/26, 38a/27, 39b/15

ġ. (ġārāt ḳıl-) 7b/4

ġ. (ġārāt olun-) 27a/10

ġ. (nehb ve ġārāt it-) 29b/19

ġ. (yaġma ve ġārāt it-) 30a/8

ġ.+dan 39b/9

ġ.+lar 31b/7

[=29]

ġāret (Ar.) Yağma.

ġ. 29a/24, 32a/19, 33a/8, 38b/20, 39b/1, 40a/5

ġ. (ġāret olun-) 34a/8

ġ. (yaġma ve ġāret it-) 35a/17

ġ. (yaġma ve ġāret olun-) 39b/6

ġ.+ler 34a/17

ġ.+ler (ġāret it-) 5a/17

[=11]

ġarīb (Ar.) Tuhaf, değişik.

ġ. 25b/19, 33a/6

[=2]

ġarībe (Ar.) Tuhaf.

ġ. (ḥavādiṯ-i ġarībe) 18b/22

[=1]

ġarḳ (Ar.) (Suya) batma, (suda) boğulma.

ġ. 31a/4, 40a/23, 43b/1

ġ. (ġarḳ ol-) 24a/4, 38b/3, 40b/14

[=6]

ġavġa (F.) Kavga, mücadele.

ġ. 2b/15, 20b/12, 21a/14, 21b/12

[=4]

ġāyet (Ar.) Epey, çok, son derece.

ġ. 34b/11, 39b/19, 40a/3, 43b/27, 44b/23

ġ.+de 44b/23

[=6]

ġayrı Başka, farklı.

ġ. 5a/6, 14b/1, 14b/7, 15b/5, 17a/16, 18b/12, 18b/15, 19a/13, 22a/6, 33a/5, 38b/24, 53b/25

ġ.+ların 30a/7

ġ.+sı 14b/7

ġ.+sıdırlar 5a/7

ġ.+ya 14b/1

[=16]

ġazā (Ar.) İslām dini uğruna yapılan savaş, cihat.

ġ. 4b/4, 6b/17, 7b/8, 10b/9, 20a/23

ġ. (ġazā ḫānesi) 3b/17

ġ.+lar 6b/3, 8b/8

[=8]

ġażab (Ar.) Öfke, kızgınlık.

ġ. 16b/14, 29b/6, 40b/5, 6b/16

ġ. (ġazab it-) 47b/7

ġ.+a (ġażaba gel-) 6b/17

[=6]

gebe Hamile.

g. 41a/13, 45a/2, 49a/24

[=3]

geç Geç.

g. 11b/9

[=1]

geç- Geçmek.

g.-di ise 52a/12, 52b/2

g.-dikden 15a/15

g.-din-ṣoñra 15a/8

g.-dükden-ṣoñra 16b/9

g.-e 18b/15

g.-e (yire geç-) 32b/20

g.-en 17a/2, 50b/27

g.-miş-ise 50b/26

g.-se 18a/6, 18a/7

g.-üp 19a/25

g.-üp (yire geç-) 24a/5

[=14]

geçir- Geçirmek.

g.-üp 4a/11

[=1]

gel- Gelmek.

g.-dikde 15a/9, 15a/10, 15a/13

g.-dikde (lāzım gel-) 13b/6

g.-e (ilerü gel-) 45a/22

g.-e (vücūda gel-) 11b/6

g.-eler (tövbeye gel-) 47b/11

g.-en 7a/16

g.-ince 50b/10, 50b/21, 52a/12, 52b/2, 52b/8

g.-megine 20a/24, 21a/25

g.-melerine (tövbeye gel-) 46b/5

g.-mesine 4a/13, 5b/12, 6a/12, 7a/16, 10a/15, 11b/4, 20a/17, 20b/12, 23a/7, 23b/4, 44b/11, 44b/14

g.-mesine (ḥaḳlarından gel-) 7a/13

g.-mesine (ilerü gel-) 25b/3

g.-mesine (ṣavāb gel-) 10b/10

g.-mesine (vücūda gel-) 11b/5

g.-üp 6a/11, 8a/17, 9a/13, 10a/8, 11b/3, 20a/12, 21a/25, 21b/16, 21b/24, 23b/4, 23b/8, 25b/2, 26b/1, 28a/11, 28b/23, 30a/4, 31b/18, 32a/1, 32b/12, 36b/9, 37b/27, 41a/13, 41b/25, 43a/8, 44a/20, 46a/10, 47a/25, 48a/5, 48a/11, 48b/24, 49a/4

g.-üp (ele gel-) 6a/16

g.-üp (ġażaba gel-) 6b/17

g.-üp (ilerü gel-) 35b/20, 41b/27, 48a/3, 49a/10

g.-üp (inṣāfa gel-) 6a/13

g.-üp (rāst gel-) 45a/24

g.-üp (tövbeye gel-) 33b/24, 35b/21

g.-üp (vücūda gel-) 4a/12, 10a/15

g.-üp (ẓuhūra gel-) 8a/16, 9a/12

g.-ür 19a/2

g.-ürse 51a/17

[=79]

gelme- Gelmemek.

g.-ye (ilerü gelme-) 42a/24

g.-yüp (ilerü gelme-) 47a/9

[=2]

gemi Gemi.

g.-+ile 4a/8

g.-ile 11a/5, 11a/13, 11b/15

g.+ler 11a/8, 23b/4, 23b/19, 38b/3, 38b/10, 40b/14

g.+lerde 25a/5, 28a/12, 31a/4, 32a/15, 40a/22, 41a/3, 41a/22, 41b/4, 42b/15, 43a/10, 43a/22, 43b/1, 43b/5, 43b/25, 44b/4, 45b/13, 47a/6

g.+lere 42b/8, 42b/26

g.+leri 12a/8

[=30]

genç Genç.

g. 42a/18, 45b/10

g. (genç yaşlu) 22a/23

[=3]

ger (F.) Eğer. →**eger**

g. 39a/1

[=1]

gerek Lazım, gerekli.

g.+dir 2a/10, 2b/1, 2b/5, 5a/7, 16a/22

g.+dir (maḳ gerekdir) 2a/17, 2b/3, 3a/16, 3a/17, 14a/27

g.+se 14b/8

[=11]

gerü Geri, sonra.

g. 33a/1

g. (gerü ḳal-) 49b/1

[=2]

getür- Getirmek.

g.-meklerine 23b/12

g.-üp 6b/6, 11a/10

[=3]

gez- Gezmek.

g.-er 12a/4

g.-meklerine 11a/5

[=2]

ġıdā (Ar.) Yiyecek.

ġ. 21a/15

[=1]

gibi Gibi.

g. 5b/9, 13b/8, 16b/26, 18a/4, 18b/7, 19b/11, 2a/6, 3b/5, 3b/9, 4a/2, 53b/24

g.+dir 5a/4

g.+ler 42b/23

[=13]

gice Gece.

g. 30b/19

g.+ler 34a/23

g.+idi-ise 3a/13

[=3]

gir- Girmek.

g.-enleriñ (ele gir-) 7b/15

g.-üp (biribirlerine gir-) 24a/1

g.-üp (ḥükmüne gir-) 24a/2

[=3]

gīr (F.) Yakalanmış.

g. 32b/3

[=1]

giriftār (F.) Tutulmuş, yakalanmış.

g. 31a/23, 32b/4, 46b/11

g. (aḫz ve giriftār ol-) 46b/20

g. (giriftār ol-) 41a/22, 45b/22, 47a/26, 48b/2

g. (giriftār olun-) 45b/15

g. (giriftār ve rüsvāy ol-) 48b/8

[=10]

git- Gitmek.

g.-di 51a/24, 52a/22, 52b/12

g.-diḳçe 1b/11

g.-mesine (elinden git-) 42b/22

g.-üp (elinden gidüp) 31a/12

g.-üp (gidüp) 33a/5, 36b/19

[=8]

giz →**gizlü**

g. 13b/2

[=1]

gizlü Gizli. →**giz**

g. 16a/3, 37b/26, 40b/5, 40b/8

[=4]

gökçek Güzel.

g. 20b/9

[=1]

gökyüzü Gökyüzü.

g.+nden 38b/25

[=1]

göl Göl.

g.+ler 23b/23

[=1]

gönder- Göndermek.

g.-üp 6b/10, 29b/26

[=2]

gönderil- Gönderilmek.

g.-üp 41a/16, 47a/23

[=2]

göñül Gönül.

g. 26a/24, 28a/13, 29b/27, 38a/9, 39a/10, 43a/16, 45a/5

g.+leri 39b/26

g.+ünde (göñlünde) 31a/20

[=9]

gör- Görmek.

g.-eler 13b/13

g.-eler (fāʾideler gör-) 34b/15, 39a/16

g.-eler (işler gör-) 42a/8

g.-eler (żarar gör-) 28a/17

g.-mek 2b/3, 5a/7, 16a/21

g.-mek (ʿadl gör-) 39b/25

g.-meklerine 13a/15

g.-melerine (güçlük gör-) 28a/27

g.-melerine (inʿām ve iḥsān gör-) 45a/24

g.-meklerine (nefʿler gör-) 21a/21

g.-melerine (ẓulm ve sitem gör-) 5b/12

g.-üp 19b/4

g.-üp (nevāziş ve iltifāt gör-) 47b/10

g.-üp (rüʾyālar gör-) 12b/5

g.-üp (teraḥḥum ve iltifāt gör-) 46b/22

g.-ürler 19a/3

[=19]

göre Göre, uygun olarak.

g. 3a/7, 3a/12, 3a/13, 3b/3, 13b/13, 13b/18, 14a/3, 14a/4, 14a/4, 14a/7, 14a/11, 14a/15, 14b/26, 15a/5, 15b/22, 19b/4, 49b/24

[=17]

göril- Görülmek. →**görül-**

g.-e 42a/13, 49b/23

g.-mek 20a/23

g.-mesine 13a/17, 20a/5

g.-üp 7a/7

g.-ür 13b/6, 14a/1, 14a/10, 14a/13

[=10]

görilme- Görülmemek.

g.-mesine 7a/8

[=1]

görin- Görünmek.

g.-en 3a/7

g.-melerine 7b/13

g.-üp 6a/15

[=3]

görinme- Görünmemek.

g.-yen 3a/8

[=1]

görül- Görülmek. →**göril-**

g.-mesine 7b/10

[=1]

göster- Göstermek.

g.-meklerine (kesr ü noḳṣān göster-) 12b/15

g.-mez 16a/15

g.-üp (raġbet göster-) 44a/13

g.-üp (yaramazlıḳ göster-) 24a/27

[=4]

göz Göz.

g. (göz aġrıları) 42a/15

g. (göz aġrısı) 15a/16, 32b/4, 43b/18

[=4]

gū (F.) Söyleyen.

g. (güft ü gū) 13a/10

[=1]

ġubār (Ar.) Toz.

ġ. 49b/20

[=1]

ġumūm (Ar.) Gamlar.

ġ. 35a/13

[=1]

ġuṣṣa (Ar.) Keder, hüzün, sıkıntı.

ġ. 31b/14, 43b/17, 44a/24, 44a/27, 44b/25, 45b/7, 49a/1, 49a/5

ġ. (ġuṣṣa çek-) 7b/4

ġ.+larına 45b/24

[=10]

gūşenişīn (F.) İnzivaya çekilmiş.

g.+ler 12a/13, 14a/11

[=2]

güç Zor.

g.+-ile 27b/12

[=1]

güçlük Zorluk.

g. 25a/15, 35a/4, 35a/19, 45a/13, 47a/9, 48b/7

g. (güçlük gör-) 28a/27

[=7]

güft (F.) Söz.

g. (güft ü gū) 13a/10

[=1]

gümiş Gümüş.

g. 41b/19, 47b/22

g.+de 42a/15, 42b/10, 42b/27

[=5]

gün Gün.

g. 5b/5, 7b/1, 15a/8, 15a/12, 15a/15, 16b/2, 16b/6, 16b/9, 50b/10, 50b/11, 50b/14, 51b/9, 51b/16, 52a/12, 52a/13, 52a/20, 52b/2, 52b/3, 52b/3

g. (gün-be-gün) 8b/13, 19b/10

g.+de 6a/2, 19a/18

g.+den 51b/16

g.+e 50b/10, 52a/12, 52b/2

g.+i 50b/26, 51a/5, 52a/18, 52b/9

g.+lerde 17b/2

g.+leri ise 20b/7

g.+lerinde 17a/25, 17a/26, 17b/2, 18a/11, 22a/14

g.+üne 50b/16, 52b/8

[=40]

gündüz Gündüz.

g.+-idi-ise 3a/12

[=1]

gürüldi Gürültü.

g.+ler 17a/24, 17b/4

[=2]

güt- Göz önünde bulundurmak.

g.-üp (güdüp) 13b/18

[=1]

güzel Güzel.

g. 29a/1

[=1]

H/Ḥ/Ḫ

ḫaber (Ar.) Haber.

ḫ. (ḫaber ḥānesi) 3b/14

ḫ. (ḫaber vir-) 41b/11

ḫ. (ḫaber-i ṣaḥīḥ) 11a/7

ḫ.+ler 5b/2, 6a/11, 10a/15, 11a/2, 11b/4, 11b/12, 12b/10, 13a/5, 19b/27, 20a/13, 20b/12, 21b/8, 21b/13, 21b/17, 21b/24, 23a/7, 23b/8, 25b/2, 26a/11, 27a/7, 27a/16, 28a/11, 30a/4, 30b/8, 31b/20, 32a/1, 32a/9, 32a/24, 36a/27, 36b/9, 41b/25, 44b/10, 44b/14, 45a/8, 46a/10, 47a/25, 48a/4, 48a/11, 49b/9, 49b/13, 49b/15

ḫ.+lerden 22b/8

ḫ.+leri 7a/15, 20a/24

[=47]

ḫaberci Haberci.

ḫ.+ler 21a/24

[=1]

ḫaberdār (Ar. ḫaber + F. +dār) Haberdar.

ḫ. (ḫaberdār ol-) 33a/4

[=1]

ḥabs (Ar.) Hapis.

ḥ. 31a/11, 41a/27

ḥ. (ḥabs-ı nekbet) 45a/15

ḥ. (ḥabs olun-) 7b/17, 39b/18, 46b/12, 49b/4

ḥ. (ḥabs ü ḥaḳāret) 11a/1

[=8]

ḥācāt (Ar.) İstekler.

ḥ.+ı 41b/27

[=1]

ḫʷāce (Ar.) Tüccar.

ḫ.+ler 20b/11

[=1]

ḫvāce-serā (F.) Hadım ağası.

ḫ.+ların 21a/22

[=1]

ḥᵛāce-serāyān →ḫᵛāce-serāyān

ḥ.+ıñ 48b/15

[=1]

ḫᵛāce-serāyān (F.) Hadım ağaları. **→ḥᵛāce-serāyān**

ḫ. 46a/7

ḫ.+da 40b/17, 45b/16

[=3]

ḥācet (Ar.) İstek.

ḥ. 14b/1

ḥ.+ler 22b/23, 37a/16, 49a/10, 49b/2

ḥ.+leri 41b/22

[=6]

ḥadde (Ar.) Derece.

ḥ.+de-ise 15b/10

[=1]

ḫādim (Ar.) Yardımcı.

ḫ.+lerde 38b/13, 40b/15

[=2]

ḥadīṯ (Ar.) Hadis.

ḥ. 10a/1

[=1]

ḫādiṯe (Ar.) Olay.

ḫ.+ler 33a/6

[=1]

hafta (F.) Hafta.

h.+da 19a/18

[=1]

ḫā'in (Ar.) Hain.

ḫ.+lerden 7a/4

[=1]

Ḥaḳ (Ar.) Allah.

ḫ.+a (Ḥaḳḳa) 33a/4

ḫ.+dan (ehl-i Ḥaḳ) 23a/4

ḫ.+dan (ṣūret-i Ḥaḳ) 6a/15

[=3]

ḥaḳ(2) (Ar.) Doğru, olması gereken.

ḫ. 33b/26

ḫ.+larından (ḥaḳlarından gel-) 7a/13

[=2]

ḥaḳāret (Ar.) Küçük düşürme.

ḫ. (ḥabs ü ḥaḳāret) 11a/1

[=1]

ḥākim (Ar.) Yönetici.

ḫ. (faṣl-ı vüzerā ve ulu ḥākimler) 13b/3

ḫ.+i 13b/4

ḫ.+ler 5b/11, 6b/7, 6b/10, 8a/13, 9b/9, 19b/8, 30a/2, 37b/25, 39b/18, 40a/27, 49b/3

ḫ.+lerde 41b/19, 44b/19, 45a/19, 46a/25, 47b/10

ḫ.+lerden 13a/16

ḫ.+leri 8b/10

ḫ.+leriñ 37b/17

[=21]

ḥakīm (Ar.) Filozof.

ḥ. 21b/26

ḥ.+ler 44b/5

[=2]

ḥakīmāne (Ar. ḥakīm + F. +āne) Hikmetli.

ḥ. 10b/4

[=1]

ḥaḳīr (Ar.) Ufak.

ḥ. (ḥaḳīr ol-) 15b/25

[=1]

ḫākpāy (F.) Büyük bir kimsenin huzuru.

ḫ.+lerine 6a/10, 8a/17

[=2]

ḫāksār (F.) Perişan.

ḫ.+dan (küffār-ı ḫāksār) 11a/9

[=1]

ḥāl (Ar.) Hal, durum, davranış.

ḥ. 3a/4

ḥ. (āsūde-ḥāl) 11a/17

ḥ. (bed-ḥāl) 21a/9

ḥ. (ḥüsn-ḥāl) 28b/20, 35b/21, 36b/4

ḥ. (ḫoş-ḥāl) 21b/20

ḥ. (ḥüsn-ü-ḥāl) 34a/2

ḥ. (ḳuvvet-ḥāl) 28a/11, 35a/8, 30b/15, 35b/24, 39a/24, 44b/8, 48a/13, 48a/20

ḥ. (ṣalāḥ-ḥāl) 28a/23, 39a/19, 42b/27

ḥ. (selāmet-ḥāl) 24b/17, 32b/9, 39a/9, 43a/16, 48b/23

ḥ. (sū-i ḥāl) 28b/14, 29b/9, 38b/16

ḥ. (tebāhī̱-ḥāl) 45b/16

ḥ. (żaᶜaf-ḥāl) 35b/7, 39b/7, 42a/3, 42a/11, 45b/12, 46a/15, 48b/21

ḥ.+i 5a/13, 25a/24, 25b/4, 26a/17, 26a/18, 27a/1, 27a/21, 27b/13, 27b/25, 28a/7, 28a/8, 28b/16, 29a/11, 30b/10, 31b/17, 31b/19, 32a/27, 32b/25, 33b/14, 34b/20, 34b/26, 35a/8, 35a/18, 35b/5, 36b/1, 36b/18, 37b/17, 37b/27, 38b/12, 39b/18, 40b/22, 41b/13, 41b/15, 42a/23, 42b/26, 43a/20, 46b/24, 47a/5, 48b/14, 49a/12, 49b/12

ḥ.+i (bed-ḥāl) 31b/2

ḥ.+inde 25a/2, 25a/21, 29b/11, 30a/14, 30b/6, 30b/9, 37a/22, 38a/13, 38a/20, 42a/20, 43a/6, 43a/23, 43b/19, 43b/23, 44a/2, 45a/6, 45a/16, 45b/3, 45b/14, 47a/19, 47b/15

ḥ.+ine (bed-ḥāl) 20b/24

ḥ.+ine (ḥüsn-ḥāl) 41b/8

ḥ.+ine (żaᶜaf-ḥāl) 40b/24

ḥ.+ler 35a/4, 38b/11, 49b/11

ḥ.+leri 25a/17, 25b/16, 26a/14, 28a/25, 32b/27, 33b/7, 36a/17, 38b/7, 39b/12, 41b/18, 41b/24, 43b/15

ḥ.+leriñ 29b/18

ḥ.+lerinde 24a/15, 24a/19, 25a/1, 25a/11, 27a/2, 27a/13, 27b/26, 30a/9, 37a/12, 41a/6, 43b/8, 44b/5, 44b/18, 45a/25, 45b/8, 45b/26, 46a/2, 46a/10, 46a/19, 46b/4, 48b/15

ḥ.+lerine 49b/8

ḥ.+lerine (ḥüsn-ḥāl) 49b/20

ḥ.+lerine (ḳuvvet-ḥāl) 46a/4

ḥ.+lerine (żaᶜaf-ḥāl) 46a/12, 46a/21

ḥ.+leriniñ 46a/8

ḥ.+lü 35b/18

[=145]

ḫalāᵓiḳ (Ar.) İnsanlar, halk. →**ḫalāyıḳ, ḥalāᵓiḳ**

ḫ. 31a/6, 34b/10, 39a/16, 41a/17

ḫ.+e 43a/13

[=5]

ḫalāʾiḳ Halk. →**ḫalāyıḳ**

ḫ.+e 43b/3

[=1]

ḫalāṣ (Ar.) Kurtuluş.

ḫ. 48b/12

ḫ. (ḫalāṣ ol-) 23a/17, 31b/27

ḫ.+ına 41b/10

[=4]

ḫālāt (Ar.) Durumlar.

ḫ.+ıñ 22b/10

[=1]

ḫalāyıḳ (Ar.) İnsanlar, halk. →**ḫalāʾiḳ, ḫalāʾiḳ**

ḫ. 12a/15, 24b/26, 25b/15, 26a/10, 26a/22, 32a/16, 32b/26, 33b/23, 37a/10, 45a/7, 45a/11, 45b/5, 46b/2, 48a/10, 48a/18, 48b/1, 49a/19, 49a/21, 49b/6

ḫ.+da 23a/20, 24a/13, 24b/6, 24b/14, 25a/27, 25b/22, 26a/4, 26a/21, 26b/14, 27a/15, 27b/17, 28a/12, 28b/21, 29a/22, 29b/7, 30a/2, 30a/22, 30b/22, 31a/4, 32a/15, 32b/4, 33b/15, 34b/3, 34b/6, 35a/9, 35a/24, 36a/15, 36b/9, 37a/8, 37a/27, 37b/7, 37b/15, 38b/14, 39a/10, 39b/7, 39b/15, 40b/9, 40b/20, 41a/22, 41b/5, 41b/24, 42a/3, 42b/2, 42b/18, 43a/3, 43a/26, 43b/17, 43b/20, 44a/12, 44a/16, 44b/7, 44b/22, 45a/3, 45a/10, 45a/15, 45a/27, 45b/18, 46b/14, 47a/14, 47a/18, 47a/20, 47a/27, 47b/16, 47b/26, 48a/7, 48a/14, 48a/23, 49a/6, 49a/27

ḫ.+da (ʿāmme-i ḫalāyıḳ) 19b/26

ḫ.+ı 33a/4

ḫ.+ıñ 21a/21, 28b/2, 29a/12, 29b/18, 31a/20, 41b/22, 41b/27, 43a/20

[=98]

ḫālen (Ar.) O anda.

ḫ. 51a/4, 52a/9

[=2]

ḫalḳ (Ar.) Halk. →**ḥalḳ**

ḫ. 14a/17, 14b/20, 15a/25, 16a/17, 17a/5, 19a/8, 19b/25, 20a/4, 20a/11, 20a/14, 20a/22, 20b/3, 20b/10, 20b/16, 21a/8, 21b/8, 21b/11, 22a/2, 22a/6, 22a/10, 22a/16, 22a/27, 22b/4, 22b/8, 22b/22, 22b/24, 22b/25, 23a/2, 23a/10, 24a/1, 24b/20, 26b/9, 28a/8, 2b/14, 30b/3, 30b/13, 32a/19, 34b/2, 34b/6, 36a/13, 41a/25, 45a/12, 49a/21, 49a/26, 49b/8, 49b/10

ḫ. (ḫalḳ-ı ʿālem) 47b/4

ḫ.+a 7b/13, 20b/2, 22a/8, 49b/2

ḫ.+a (ʿāmme-i ḫalḳ) 49b/4

ḫ.+da 32b/12, 33a/2, 33a/19, 33b/21, 35a/4, 35a/19, 36b/3, 36b/23, 39a/18, 42a/5, 42a/9, 42a/21, 43b/18

ḫ.+ı 25a/13, 33a/4, 36a/2, 36b/7

ḫ.+ı (iç ḫalḳ) 14a/9

ḫ.+ıñ 2b/2, 2b/9, 2b/12, 31b/11, 7b/4, 14a/16, 19b/9, 20a/9, 20a/10, 20a/17

ḫ.+ına 31a/16, 32b/24, 40b/8

ḫ.+ında 29a/24, 30a/13, 30b/22, 31b/8, 35b/1, 36b/5

ḫ.+ınıñ 2b/4, 27a/21

[=89]

ḥāmile (Ar.) Hamile.

ḥ. 19b/20, 19b/27, 21a/25, 25b/4, 26a/5, 29b/11, 32b/9, 36a/10, 36a/22, 36b/8, 42a/1

ḥ. (ḥāmile ol-) 27b/12

ḥ.+ler 20b/6

[=13]

ḫāmis (Ar.) Beşinci.

ḫ. (naẓar-ı ḫāmis) 54a/19

[=1]

ḥaml (Ar.) Gebelik.

ḥ.+lerinde (vażʿ-ı ḥaml) 25a/15, 35a/4, 47a/8

[=3]

ḥammāmcı Hamamcı.

ḥ.+larda 49a/5

[=1]

ḫānedān (F.) Hanedan.

ḫ. 46a/12

ḫ.+dan 30b/26

[=2]

ḥarāb (Ar.) Yıkılmış. →**ḫarāb**

ḥ. (ḥarāb ol-) 39b/5

[=1]

ḫarāb (Ar.) Yıkılmış, viran. →**ḥarāb**

ḫ. (ḫarāb ol-) 5a/16, 17b/18, 17b/22, 20b/25, 22a/9, 24a/5, 24b/16, 27a/25, 31a/3, 32b/8, 33a/15, 33b/3, 34a/23, 34b/19, 36b/23, 38a/22, 38b/4, 39a/7, 39b/10, 40b/13, 42b/3, 42b/22, 43b/4, 48a/27

ḫ. (ḫarāb olun-) 30b/2

ḫ. (ḫarāb ve yebāb ol-) 23b/20

[=26]

ḫarāblıḳ Perişanlık.

ḫ. 27a/22, 37b/12

ḫ. (ḫarāblıḳ ol-) 27b/25

[=3]

ḥarāmī (Ar.) Haydut, yol kesici.

ḥ. 16a/18, 34b/5

ḥ.+ler 5a/16, 7b/3, 24b/1, 25a/14, 27a/11, 27b/24, 28b/7, 29b/18, 30a/7, 32b/3, 32b/8, 34b/25, 35a/6, 36b/27, 37b/3, 37b/18, 39b/12, 46a/17, 46b/10, 47b/5, 48b/2

ḥ.+lerden 26a/19, 26b/10

ḥ.+leriñ 19b/16

[=26]

ḥarāret (Ar.) Sıcaklık.

ḥ. 20a/3, 20b/7, 25a/22, 26b/1, 26b/13, 26b/15, 27b/24, 28b/2, 38b/27, 41a/11, 41a/12, 42a/27, 43b/2, 43b/25, 43b/27, 44b/17, 47a/13, 48a/21, 48a/26, 49a/2, 49a/19

ḥ.+den 7a/14, 7b/1, 20b/5, 22a/16, 33b/15

ḥ.+inde 41a/16

[=27]

ḥarb (Ar.) Savaş, mücadele, çatışma.

ḥ. 19b/10, 24b/3, 24b/10, 24b/20, 24b/22, 25a/7, 26a/2, 26b/2, 26b/12, 26b/25, 27a/11, 27a/20, 27a/22, 27a/27, 27b/5, 27b/14, 28a/22, 28b/4, 28b/8, 28b/16, 28b/19, 29a/6, 29a/18, 29a/22, 29b/8, 29b/24, 30a/27, 30b/11, 31a/1, 31a/5, 31a/16, 31b/14, 31b/22, 31b/24, 32a/4, 32a/19, 32b/7, 32b/24, 32b/25, 33a/8, 33a/10, 33a/15, 33b/5, 33b/13, 33b/17, 34a/1, 34a/22, 34b/18, 35a/5, 35a/16, 36a/4, 36a/8, 36a/20, 36b/25, 37a/25, 37b/6, 38a/3, 38a/8, 38a/19, 38a/25, 38b/6, 38b/19, 39a/7, 39a/23, 39b/4, 39b/14, 39b/25, 40a/5, 40b/7, 40b/12, 42a/13, 42a/26, 42a/26, 42b/1, 42b/5, 42b/21, 43b/1, 43b/11, 43b/17, 46b/11, 48a/27

ḥ. (ālāt-ı ḥarb) 20a/4

ḥ. (ālet-i ḥarb) 48b/12

ḥ. (ehl-i ḥarb) 43b/8

ḥ. (ḥarb ve ḳıtāl it-) 25a/13

ḥ.+de (ālet-i ḥarb) 26b/16, 47b/4, 48a/21, 48b/18

[=89]

ḫarc (Ar.) Harcama.

ḫ. 7a/7

[=1]

ḥarekāt (Ar.) Davranışlar.

ḥ.+ından 11b/11

[=1]

ḥareket (Ar.) Yola çıkma, toplu olarak bir davranışı sergileme, baş kaldırma.

ḥ. 4b/4, 8a/11, 16a/21, 27b/11, 34b/2, 37a/10, 40b/6, 43b/9, 46b/6, 46b/15, 46b/17

ḥ. (ḥareket-i āʿdā) 16a/6

ḥ. (ḥareket et-) 13a/7, 16a/15

ḥ. (ḥareket eyle-) 16a/6

ḥ. (ḥareket it-) 7a/13, 24b/1, 25b/24, 26b/12, 27b/15, 29a/6, 29a/24, 31a/2, 31b/7, 31b/23, 34b/13, 35b/25, 36b/26, 37b/9, 38a/18, 38a/27, 39b/11, 41a/9, 42a/26, 45a/5, 47a/18, 48a/27, 49a/21, 49a/21, 49a/23

ḥ. (ḥareket ḳıl-) 4b/11, 5a/11, 5b/6, 5b/10, 7b/9, 20a/16

ḥ. (ibtidā-ı ḥareket) 16a/20

ḥ. (naḳl ü ḥareket) 3b/13, 5b/10, 10b/8, 11a/13, 41a/19

ḥ.+e (naḳl ü ḥareket) 11a/4

ḥ.+i 9b/5

ḥ.+inden 5b/15

ḥ.+ler 16a/1

ḥ.+leri 6a/5, 6b/4, 7a/9, 8a/10

ḥ.+leri (naḳl ü ḥareket) 4a/8, 8a/8, 11b/15

ḥ.+lerinden 4a/14, 6b/17

ḥ.+lerine 6a/1, 43a/23

[=67]

ḥarf (Ar.) Harf.

ḥ.+de (erbāb-ı ḥarf) 48b/23

[=1]

ḫāricī (Ar.) İsyankar.

ḫ. 15b/20, 15b/21, 15b/24, 2b/5, 2b/6, 31b/18

ḫ.+ler 22a/7, 26b/17, 27b/15, 45b/6, 48a/27

ḫ.+lerde 45b/15

[=12]

ḫarīḳ (Ar.) Yırtıcı.

ḫ. 43b/5

[=1]

ḥarīr (Ar.) İpek.

ḥ. 27b/10, 48a/1

ḥ.+iñ 23b/3

[=3]

ḥarīs (Ar.) İstekli, hırslı.

ḥ. (ḥarīs ol-) 7a/6, 7b/11

[=2]

ḫᵛārlıḳ Kötü hal.

ḫ.+ına (ḫᵛārlıġına) 23a/12

[=1]

ḥārre (Ar.) Sıcak.

ḥ. (emrāż-ı ḥārre) 33a/19

[=1]

ḫāṣ (Ar.) Osmanlı'da devlet görevlilerine ayrılan, yıllık geliri yüz bin akçenin üstündeki arazi.

ḫ.+larıñ 12b/16

[=1]

ḫasārāt (Ar.) Zararlar.

ḫ. 25b/8, 26b/19, 27b/15, 28b/17, 28b/26, 30a/23, 32a/14

ḫ.+lar 5a/12

ḫ.+ları 34a/9

[=9]

ḥaṣbe (Ar.) Kızamık.

ḥ. 24b/26, 27b/6

[=2]

ḥaseb (Ar.) Asalet.

ḥ. 24b/5

[=1]

ḥased (Ar.) Kıskançlık.

ḥ. 21a/9, 23a/16

[=2]

ḥasenāt (Ar.) İnsanların iyiliği için yapılan hayırlı işler.

ḥ. 39a/11, 46a/25, 46b/4

ḥ.+da 43a/16

[=4]

ḥāṣıl (Ar.) Ortaya çıkan.

ḥ. (ḥāṣıl ḳıl-) 9a/7, 10a/8, 12a/14

ḥ. (ḥāṣıl ol-) 4b/9, 6b/11, 8b/13, 12b/2, 12b/5, 13b/2, 21b/23, 22a/14, 31a/22, 49b/2

ḥ. (ḥāṣıl olma-) 4b/12

ḥ.+ına 50b/27

[=15]

ḫasīs (Ar.) Cimri.

ḫ.+ler 34b/27

[=1]

ḫāṣṣ (Ar.) Seçkin.

ḫ. 3a/15

ḫ. (delāʾil-i ḫāṣṣ) 3a/17

[=2]

ḫaṣṣa →**ḫaṣṣaten**

ḫ. 40b/10

[=1]

ḫaṣṣaten (Ar.) Özellikle. →**ḫaṣṣa**

ḫ. 19b/13, 53a/19, 53a/27, 53b/5, 53b/15

[=5]

ḫasta (F.) Hasta. →**ḥasta, ḫaste**

ḫ.+lar 46a/26, 48a/3, 49a/14

[=3]

ḫastalıḳ Hastalık. →**ḥastalıḳ, ḫastelik**

ḫ. 13a/4, 27a/1, 27a/6, 28a/21, 33a/11, 33a/19, 33b/1, 34a/17, 34a/24, 34a/26, 34b/10, 35a/15, 35b/1, 35b/4, 36a/11, 36a/18, 36a/20, 36a/22, 37b/3, 38a/20, 40b/15, 42a/7, 42a/15, 42a/18, 42a/21, 42b/5, 42b/14, 42b/18, 43a/26, 45a/11, 48b/2, 48b/6, 49a/8

ḫ.+lar 19b/27, 26a/1, 26a/9, 27a/26, 31b/4, 31b/15, 35b/12, 36a/18, 36b/8, 40a/14

ḫ.+larına 13b/12

[=44]

ḫaste (F.) Hasta. →**ḥasta, ḫasta**

ḫ.+ler 23a/3, 33b/22, 44a/18

ḫ.+lerde 30a/5, 41b/26

ḫ.+leriñ 24b/7

[=6]

ḥaste (F.) Hasta. →**ḫasta, ḫaste**

ḥ.+leriñ 21a/18

[=1]

ḥastelik Hastalık. →**ḫastalıḳ, ḫastelik**

ḥ. 39a/9

ḥ.+i (ḥasteligi) 20b/6

ḥ.+ler 20a/20, 24a/23

ḥ.+leri 26a/21

[=5]

ḫastelik Hastalık. →**ḥastalıḳ, ḫastalıḳ**

ḫ. 12b/17, 13a/11, 20b/21, 21b/2, 22a/24, 22b/17, 27b/27, 28a/26, 29b/11, 29b/25, 31b/20, 33b/15, 35b/18, 36b/17, 37a/4, 37a/6, 37a/11, 37b/10, 37b/15, 38b/21, 39b/2, 39b/8, 40b/16, 40b/20, 43b/23, 45b/13, 45b/27, 46b/7, 47a/8, 47a/22, 47b/13, 48a/19, 48b/19, 49a/24

ḫ. (ḫastelik ḥānesi) 3b/15

ḫ.+i (ḫasteligi) 33b/8

ḫ.+i (ḫastelik) 24a/18

ḫ.+i (yürek ḫasteligi) 42a/15

ḫ.+ler 19b/14, 23a/25, 24a/14, 26a/5, 26b/11, 28a/4, 28b/11, 29a/19, 29a/26, 30a/17, 33b/3, 35a/1, 35a/4, 35a/19, 38a/4, 40a/18, 40b/9, 44a/3, 46b/12, 47b/8

ḫ.+lerden 32a/6, 35a/7, 37a/8

ḫ.+leri 27b/7, 42a/3, 42a/9

ḫ.+leri (ḳan ḫastelikleri) 43b/9

ḫ.+leriñ 20a/6

[=66]

ḥaşerāt (Ar.) Yılan, akrep vb. küçük hayvanlar, böcekler.

ḥ. 15a/23, 22a/18

[=2]

ḫaşyet (Ar.) Korku, dehşet.

ḫ. 25a/16, 42b/2

ḫ. (ḫaşyet çek-) 20b/8

ḫ.+de 27a/11

ḫ.+lerine 49b/15

[=4]

ḫaṭ (Ar.) Yazı.

ḫ.+lar 19b/22, 22a/6, 33a/26

[=3]

ḫaṭā (Ar.) Hata.

ḫ. 13a/14, 13a/19, 42a/20, 45b/24, 45b/27

ḫ.+lar 17b/17

ḫ. (sehv ü ḫaṭā) 45b/20, 46a/22

[=8]

ḫaṭar (Ar.) Tehlike, korku.

ḫ. 6b/1, 12b/3

ḫ. (ḫaṭar çekil-) 7b/8

ḫ.+lar (ḫaṭarlar ṣav-) 13a/12

ḫ.+lar (ḫaṭarlar ṣavul-) 8b/7

[=5]

ḫaṭarlu Korkunç.

ḫ. 8a/1

[=1]

ḫaṭır (Ar.) Duygu.

ḫ. (rencīde-ḫaṭır) 35b/8

[=1]

ḥāṭır (Ar.) Zihin. →**ḫāṭır**

ḥ.+larında 41a/20

[=1]

ḫāṭır (Ar.) Zihin. →**ḥāṭır**

ḫ. (ḫāṭır-ı şerīf) 12a/10

ḫ.+larında 12b/11, 41b/2, 45b/19

[=4]

ḫaṭīb (Ar.) Hatip.

ḫ.+lerde 33b/15

[=1]

ḫaṭṭāt (Ar.) Hattat.

ḫ.+lar 20b/9

[=1]

ḫātūn (F.) Hatun; soylu kadın.

ḫ.+lar 19b/18, 22a/23, 27a/13, 28b/24, 31b/16, 36b/8, 38a/13, 42a/1

ḫ.+larda 24a/10, 24a/21, 24a/23, 24b/19, 25a/18, 26a/5, 26b/10, 27b/8, 29a/25, 29b/1, 32a/22, 32b/9, 32b/18, 33a/16, 33a/18, 34a/13, 34a/26, 34b/15, 35a/3, 35b/18, 36a/10, 36a/22, 37a/3, 37b/10, 37b/19, 38b/10, 38b/13, 39a/9, 39b/2, 44a/24, 44b/8, 45a/2, 45a/5, 49a/8, 49a/24

ḫ.+larıñ 21a/26, 21b/21, 25a/1, 25a/15, 25b/4, 35a/18, 47a/8

ḫ.+larında 30b/4, 34a/25

ḫ.+uñ 11b/13

[=53]

ḥavādiṯ (Ar.) Olay.

ḥ. 18b/18, 18b/25

ḥ. (ḥavādiṯ-i ʿaẓīme) 19a/13

ḥ. (ḥavādiṯ-i ġarībe) 18b/22

ḥ.+den 17a/8

ḥ.+leriñ 20a/6

[=6]

ḥavādiṯāt (Ar.) Olaylar.

ḥ. (ḥavādiṯāt-ı ʿālim) 49b/23

[=1]

ḫavāl (Ar.) Etraf.

ḫ.+ler 21a/19

[=1]

ḫavāric (Ar.) İsyancı. →**ḫavāricī**

ḫ. 16a/25, 29b/21, 33a/22, 37a/21, 39a/4

ḫ.+ler 16a/5, 6a/15

[=7]

ḫavāricī (Ar.) →**ḫavāric**

ḫ. 16a/7

ḫ.+ler 19a/9

[=2]

ḫavāṣ →**ḫavāṣṣ**

ḫ. 9a/9

ḫ.+ıñ 9b/10

[=2]

ḫavāṣṣ (Ar.) Toplumun üst kesimi.

ḫ. 11a/12

ḫ.+ı (ʿavām u ḫavāṣṣ) 10a/9

[=2]

ḫavātīn (Ar.) Hatunlar.

ḫ. 21a/22, 48a/4

ḫ. (ḫavātīn-i muʿaẓẓama) 14a/8, 45b/8, 45b/16

ḫ.+de 29a/2

[=6]

ḫavātin →**ḫavātīn**

ḫ. 27a/1

[=2]

ḫavf (Ar.) Korku.

ḫ. 6b/1, 12b/3, 22b/17, 25a/15, 26b/10, 27a/11, 28b/5, 32a/15, 33a/15, 34b/6, 42b/2, 45b/13, 49b/15

ḫ. (ḫavf çek-) 13a/13, 20b/8, 21b/10, 22b/13

ḫ. (ḫavf çekil-) 7b/8

ḫ. (ḫavf ḥānesi) 3b/16

ḫ. (ḫavf ṣav-) 13a/12

ḫ. (ḫavf ṣavul-) 8b/6

ḫ.+da (ḫavfda ol-) 40a/27

ḫ.+ı 28a/3

ḫ.+ından 38b/1

ḫ.+lar (ḫavflar çekil-) 4b/11, 7b/17

[=26]

ḫayır (Ar.) Hayır.

ḫ. 6a/2, 6a/11, 7a/8, 11b/4, 19a/1, 1b/6, 45a/26

ḫ.+la 9b/12

ḫ.+lar 20a/9

[=9]

ḫayırlu Hayırlı.

ḫ. 6b/6, 10a/3, 10b/12, 20a/12, 20a/15, 23a/8, 23b/11, 24b/19, 30a/3, 39a/12, 41b/21, 43a/2, 45b/9

[=13]

ḫaylī (F.) Çok.

ḫ. 10b/2

ḫ. (ḫaylī ḫaylī) 11b/13

[=2]

ḥaylī (F.) Fazla, epey.

ḥ. 8b/14, 23a/17

[=2]

ḫayme (Ar.) Çadır.

ḫ. 12a/3

[=1]

ḫayrāt (Ar.) Hayırlar, iyilikler.

ḫ. 6a/6, 39a/10, 43a/16, 46a/25, 46b/4, 49a/13

ḫ.+a 47b/16

ḫ.+ıla 11a/10

[=8]

ḫayret (Ar.) →**ḥayret**

ḫ. 45a/15, 47b/24

[=2]

ḥayret (Ar.) Şaşkınlık.

ḥ. 45b/24, 46a/15, 46b/19, 48a/23

ḥ.+lerine 48b/27

[=5]

ḥayvān (Ar.) Hayvan.

ḥ.+lar 21a/1, 21a/25, 21b/14

ḥ.+larda 40b/4, 41a/8

ḥ.+lardan 43b/3

ḥ.+larında 38b/4, 41b/4

ḥ.+larından 42b/9

[=9]

ḥayvānāt (Ar.) Hayvanlar.

ḥ. 42a/5, 42b/16, 45b/20, 48b/12

ḥ.+a 35b/14, 41b/1

ḥ.+da 26b/16, 38a/21, 40b/18, 42a/10, 42a/16, 42b/18, 42b/19, 43a/2, 43a/16, 45a/9, 47a/3

[=17]

ḫazā'in (Ar.) Hazineler.

ḫ. 4a/5, 5a/2, 5a/3, 9a/4

[=4]

ḥāżır (Ar.) Bir yerde mevcut olan.

ḥ. (ḥāżır ol-) 10a/9

[=1]

ḫazīne (Ar.) Hazine.

ḫ. 4a/6, 10a/4, 11a/11

ḫ. (dāḫl-i ḫazīne) 9a/5

ḫ.+ler 6a/3, 43a/8

ḫ.+lerin 12a/11

ḫ.+leriñ 8a/5

[=8]

ḥażīż (Ar.) En alt nokta.

ḥ. +ine 18a/26, 18b/3

[=2]

hedāyā (Ar.) Hediyeler.

h. 9a/12, 13a/6

[=2]

hediyye (Ar.) Hediye.

h.+ler 6a/12

[=1]

helāk (Ar.) Ölme, mahvolma, yok olma.

h. (helāk ol-) 15b/24, 26b/17, 29b/22, 31a/6, 31a/11, 33a/23, 34b/26, 35b/15, 35b/25, 36a/6, 36b/20, 38b/10, 38b/20, 46b/17, 48b/1

[=15]

hem (F.) Hem.

h. (hem...hem) 14b/3, 14b/3, 14b/6, 14b/6

[=4]

hemān (F.) Hemen, çabucak, derhal.

h. 3b/7, 4b/14, 4b/17, 5a/4, 14a/9, 18b/8, 53b/25

[=7]

hemm (Ar.) Kaygı.

h. (hemm ü ġam) 34a/2

[=1]

hendese (Ar.) Geometri.

h. 22b/5

[=1]

henüz (F.) Henüz.

h. 51b/4, 51b/19

[=2]

hep (F.) Hep.

h. 14b/19

[=1]

her (F.) Bütün, hangi.

h. 1b/7, 1b/8, 1b/12, 1b/12, 2a/2, 2a/13, 2a/13, 2a/16, 2b/9, 2b/11, 3a/3, 4b/11, 4b/13, 4b/16, 5a/4, 5a/7, 6a/1, 6a/1, 6a/11, 7b/9, 7b/16, 8b/6, 10a/1, 10a/14, 10b/7, 10b/9, 11a/9, 13b/13, 14a/16, 14a/24, 14b/5, 14b/8, 14b/25, 15a/15, 15a/17, 15b/9, 16a/19, 16a/19, 16a/26, 16b/15, 17a/11, 17a/19, 17b/7, 18a/23, 18a/25, 18b/7, 18b/9, 18b/26, 19a/2, 19a/7, 19a/7, 19a/10, 19b/4, 19b/5, 21b/27, 24a/8, 25b/23, 39a/10, 40a/8, 45a/16, 46a/3, 46a/5, 46a/13, 47a/25, 49a/14, 49b/22, 50b/9, 50b/12, 50b/17, 50b/24, 51a/2, 51a/13, 51a/16, 51a/22, 51b/8, 51b/9, 51b/16, 52a/1, 52a/7, 52a/14, 52a/16, 52a/21, 52b/4, 52b/7, 52b/11, 53a/11, 53b/21

h. (her bār ki) 15b/27, 16a/4, 16b/12, 17a/20, 17a/23, 17a/26, 17b/14, 17b/25, 18a/1, 18a/4, 18a/6, 18a/7, 18b/2, 18b/3, 24a/8

h. (her ne) 3a/4, 4b/8, 11b/8, 12b/5, 14a/3, 15b/15

[=108]

herkes (F.) Herkes.

h. 22a/2

[=1]

ḥesāb (Ar.) Hesap.

ḥ.+da (ehl-i ḥesāb) 38b/16

ḥ.+ına 10b/5

ḥ.+ıyla 10a/5, 51b/2

[=4]

hevā (Ar.) Hava.

h. 18a/5, 33b/3, 36a/15, 44a/19, 49a/24, 49b/20

h.+da 17b/8, 17b/15, 17b/23, 18a/11, 18a/12, 19b/17, 19b/20, 20a/15, 20b/7, 20b/11, 21a/10, 21b/3, 22a/14, 22a/17, 22a/25, 23a/14, 23a/21, 23a/25, 24a/17, 24a/22, 24b/19, 25a/3, 25a/15, 25a/22, 26a/24, 26b/1, 26b/5, 26b/12, 26b/15, 27b/5, 27b/9, 28a/27, 28b/4, 28b/10, 28b/22, 28b/24, 29a/16, 29b/4, 29b/9, 29b/16, 29b/22, 30a/1, 30a/6, 30a/11, 30a/19, 30a/22, 30b/9, 30b/17, 30b/19, 31a/18, 32a/17, 33b/26, 34a/20, 35a/2, 35a/9, 35b/22, 37a/13, 37a/15, 37b/12, 38b/17, 39b/3, 39b/8, 39b/19, 40a/17, 40a/19, 40b/10, 40b/27, 41a/7, 41a/9, 41a/12, 41a/14, 41a/17, 41a/23, 41a/25, 42a/10, 42a/27, 43a/5, 43a/10, 43a/11, 43a/17, 43a/18, 43a/21, 43a/26, 43b/2, 43b/4, 43b/7, 43b/11, 43b/13, 43b/20, 43b/22, 43b/23, 43b/25, 43b/27, 44a/3, 44a/5, 44a/8, 44a/13, 44a/15, 44a/22, 44a/23, 44a/25, 44b/1, 44b/3, 44b/4, 44b/11, 44b/15, 44b/16, 44b/18, 44b/26, 45a/7, 45a/13, 45a/14, 45a/16, 46a/11, 46a/21, 46b/22, 46b/27, 47a/10, 47a/13, 47a/19, 47a/21, 47b/1, 47b/22, 47b/25, 48a/1, 48a/26, 48b/4, 48b/9, 48b/13, 48b/15, 49a/2, 49a/4, 49a/17, 49a/22, 49b/1, 49b/5, 49b/18

h.+dan 21b/23

h.+larıñ 49b/9

h.+nıñ 20a/18, 21b/10, 21b/14, 21b/18, 22b/11, 23a/8, 31b/25, 41a/16, 49b/7

[=154]

hevām (Ar.) Zararlı böcekler.

h. 15a/23, 20b/25, 22a/18

[=3]

heves (Ar.) İstek.

h. (heves ḳıl-) 22a/3, 22b/6

[=2]

heyecān (Ar.) Yükselme, artma.

h. (heyecān it-) 29a/19, 33a/15, 36a/9

[=3]

ḥıfẓ (Ar.) Koruma.

ḥ. (hıfẓ u ḥirāset) 8a/14

[=1]

ḥırṣ (Ar.) Hırs.

ḥ.+ları 9b/1

[=1]

ḫırsız Hırsız.

ḫ. 16a/18

ḫ.+lar 7b/3, 20a/20

[=3]

ḫırsuz →**ḫırsız**

ḫ.+lar 5a/16

[=1]

ḫışm (F.) Öfke.

ḫ. (ḫışm it-) 16b/14, 46b/23

[=2]

ḫıyānet (Ar.) Hıyanet.→**ḫıyānet**

ḫ. 21a/8, 22b/16, 27b/17, 29b/7, 37b/26, 38a/13, 39b/7, 47a/20, 48b/27, 49a/20

ḫ.+ler 19b/22, 48a/7

[=12]

ḥıyānet→ḫıyānet

ḥ. 30a/22, 43a/26

[=2]

hicret (Ar.) Hicret.

h.+i (tārīḫ-i hicret) 51a/12

h.+iñ (tārīḫ-i hicret) 51b/6, 51b/21

[=3]

ḥiddet (Ar.) Öfke, kızgınlık.

ḥ. 20a/3, 20b/5, 22b/13, 27b/24, 38b/27, 40b/5, 41a/11, 47b/8, 48a/21, 49a/11, 49a/19, 6b/16

ḥ.+de 25b/23

[=13]

ḥiddetlü Öfkeli.

ḥ. 33a/9

[=1]

ḫidmet (Ar.) Hizmet.

ḫ.+inde 34a/17, 39a/15

ḫ.+inden 37b/26

[=3]

ḫidmetkār (Ar. ḫidmet + F. +kār) Hizmetkar. →**hiẕmetkār**

ḫ.+lar 31a/13

ḫ.+larda 24a/10, 48b/20

ḫ.+larıñ 35a/18

[=4]

hikāyāt (Ar.) Hikayeler.

h. 25b/9

[=1]

ḥikmet (Ar.) Felsefe.

ḥ. (ʿulūm-ı ḥikmet) 33a/24

ḥ.+e (ʿilm-i ḥikmet) 39a/16

[=2]

ḥīle (Ar.) Hile, kandırma, aldatma.

ḥ. 20b/3, 20b/16, 26b/15, 28b/3, 30a/22, 39b/22, 42b/21, 44b/21, 48a/24, 48b/7

[=10]

ḥīlekār (Ar. ḥīle + F. +kār) Düzenbaz.

ḥ.+lar 48b/17

[=1]

ḥimāyet (Ar.) Koruma.

ḥ.+leri 27a/8

[=1]

himmet (Ar.) Emek.

h. 11b/17

[=1]

hirās (F.) Korku.

h. (hirās çek-) 22b/13

[=1]

ḥirāset (Ar.) Koruma.

ḥ. (ḥıfẓ u ḥirāset) 8a/14

[=1]

ḥiṣār (Ar.) Hisar.

ḥ. 16b/26

ḥ.+lar 35a/1, 46b/9

[=3]

ḫiṭāb (Ar.) Sözü yöneltme.

ḫ. (ḫitāb olun-) 7a/16

[=1]

hiẕmetkār (Ar. hiẕmet + F. +kār) Hizmetkar. →**ḫidmetkār**

h.+larda 29b/1

[=1]

ḥoḳḳabāz (Ar. ḥoḳḳa + F. +bāz) Dolandırıcı.

ḥ.+lar 20b/16

[=1]

ḫor (F.) İtibarsız.

ḫ. (ḫor ol-) 23b/17

[=1]

ḫorluḳ Aşağılanmışlık.

ḫ. 45b/21, 46a/16

[=2]

ḫoş (F.) Hoş.

ḫ. 21a/19, 22b/26, 23a/6, 23b/4, 23b/8, 28a/7, 36b/18, 41b/25, 44a/19, 49a/12

ḫ. (ḫoş-ḥāl) 21b/20

ḫ. (ḫoş ol-) 39b/26

ḫ. (ḫoş üzere ol-) 49b/17

ḫ.+ca 3a/16

ḫ.+luḳları 38a/9

[=15]

ḫoşluḳ Hoşluk, güzellik.

ḫ. 43a/21, 44a/25

ḫ.+ı (ḫoşluġı) 39a/10, 43a/16, 45a/5

ḫ.+ına (ḫoşluġına) 21b/18

ḫ.+ları 26a/24, 28a/13, 29b/27

ḫ.+larına 21b/22

[=10]

ḫūb (F.) Güzel.

ḫ. 23b/11

[=1]

ḥubūbāt (Ar.) Tahıl.

ḥ. 21b/16, 29a/11, 41a/18, 42b/22, 44a/1

ḥ.+a 42b/13

ḥ.+da 40a/16

[=7]

ḫudʿa (Ar.) Düzenbazlık.

ḫ. 44b/21

[=1]

ḫuddām (Ar.) Hizmetkarlar.

ḫ. 6a/14, 7b/2, 8b/2, 9a/14, 11b/6

[=5]

ḥuḳūḳ (Ar.) Hukuk.

ḥ. (ḥuḳūḳ-ı şerʿī) 48a/1

[=1]

ḫulḳ (Ar.) Ahlak.

ḫ.+ında 36b/20

[=1]

ḥulūl (Ar.) Girme.

ḥ. (ḥulūl eyle-) 18b/5, 52b/14

ḥ. (ḥulūl it-) 18b/6

[=3]

hulviyyāt (Ar.) Şekerlemeler.

h. 23b/8

[=1]

ḥummā (Ar.) Humma; şiddetli ateş yapan hastalıkların ortak adı.

ḥ. 7a/17

[=1]

ḥurūb (Ar.) Savaşlar.

ḥ. 26b/21, 27b/19, 28a/19, 29a/17, 30a/13, 30a/16, 31a/9, 35a/12, 38b/2, 38b/10

[=10]

ḫurūb (Ar.) Savaşlar.

ḫ. 37b/14

[=1]

ḥurūc (Ar.) Padişahların tahta çıkması. →**ḫurūc**

ḥ. (ḥurūc it-) 38a/21

[=1]

ḫurūc (Ar.) Ortaya çıkma, baş kaldırma, isyan etme. →**ḥurūc**

ḫ. 33a/22

ḫ. (ḫurūc it-) 15b/20, 2b/6, 29b/21, 37a/21, 39a/4, 47a/1

[=7]

ḫusūf (Ar.) Ay tutulması.

ḫ. 3a/5, 5b/8, 15a/15, 15a/16

[=4]

ḥuṣūl (Ar.) Elde etme.

ḥ. 7b/16

[=1]

ḫuṣūmāt (Ar.) Düşmanlıklar.

ḫ. 30a/10, 37b/2

[=2]

ḫuṣūmet (Ar.) Düşmanlık, anlaşmazlık, ara bozukluğu.

ḫ. 24a/26, 27a/14, 28a/26, 28b/3, 33b/10, 33b/19, 35a/27, 36a/1, 36b/16, 36b/26, 37a/7, 37a/12, 37a/18, 37b/17, 38a/12, 38a/26, 38b/23, 39a/21, 39b/10, 40a/3, 40a/5, 40a/24, 44a/27, 45a/7, 45b/22, 46a/27, 46b/6, 47a/2, 47a/15, 47a/26, 47b/13, 47b/17, 48a/6, 48a/12, 48a/17, 48a/23, 49a/5, 49a/8, 49a/12, 49a/19, 49a/27

ḫ.+den 21b/13

ḫ.+ler 20b/5, 24a/1, 32b/17, 34a/5

ḫ.+leri 30a/16

ḫ.+lerine 49b/4

[=48]

ḫuṣūṣ (Ar.) Konu.

ḫ.+a 12b/5

ḫ.+da 10b/6, 10b/10

ḫ.+-ī̇çün 13a/14

ḫ.+una 4a/6, 5a/3

ḫ.+unda 5a/10, 6b/5

ḫ.+uyla 7a/2

[=9]

ḫuṣūṣā (Ar.) Özellikle.

ḫ. 4a/8, 10a/8, 11a/5, 15b/18, 17a/21, 17b/24, 18a/1, 18a/24, 19b/8, 20b/27, 21a/6, 27a/20, 36a/9, 36b/22, 40a/22, 40b/4, 44a/16, 44a/21, 44a/23, 44b/24

[=20]

ḫuy (F.) Huy.

ḫ.+ında 36b/20

[=1]

ḫuylu Huylu.

ḫ. 31a/22

[=1]

hüccāc (Ar.) Hacılar.

h. 6b/5

[=1]

hüccet (Ar.) Belge.

h.+ler 19b/22

[=1]

hücūm (Ar.) Saldırı.

h. (hücūm-ı ʿavām) 23a/26

h. (hücūm it-) 31b/19, 35b/16

h. (hücūm ḳıl-) 23b/26

[=4]

ḥükemā (Ar.) İlim adamları.

ḥ. 10a/16, 25a/9, 43b/14

[=2]

ḥükkām (Ar.) Yöneticiler.

ḥ. 16a/16

[=1]

ḥükūmet (Ar.) Yönetme.

ḥ. 11a/16, 11a/16, 11a/16, 12b/6

ḥ. (hükūmet ḥanesi) 3b/17

ḥ.+de (ḥükm ü ḥükūmet) 10b/11, 11b/17

ḥ.+de (taḫt-ı hükūmet) 8a/9

ḥ.+e (ḥükm ü ḥükūmet) 7b/10

ḥ. +ler (hükūmetler ḳıl-) 9b/7

ḥ.+leri 4b/7

ḥ.+leri (ʿadl ü ḥükūmet) 11a/16

[=12]

ḥüküm (Ar.) Hüküm, karar, hakimiyet.

ḥ. 1b/13, 2b/8, 2b/8, 2b/12, 2b/14, 2b/16, 2b/17, 3a/14, 4b/6, 4b/14, 5a/4, 5b/9, 14a/15, 15a/25, 17a/7, 18a/14

ḥ. (faṣl-ı ḥükm-i evvel) 3a/9

ḥ. (ḥükm-i ʿām) 3a/14

ḥ. (ḥükm it-) 4b/17, 13b/9, 13b/13, 13b/16, 13b/18

ḥ. (ḥükm ol-) 15a/10

ḥ. (ḥükm olun-) 14a/3, 14a/4, 14a/8, 14a/11, 14a/14, 14b/26, 15a/5

ḥ. (ḥükm ü ḥükūmet) 7b/10, 10b/11, 11b/17

ḥ. (ḥükm vir-) 3a/12, 3a/13

ḥ. (hükm olun-) 49b/25

ḥ.+i (ḥükmi) 4b/16, 5a/5, 19a/26, 49b/24

ḥ.+de 8b/9

ḥ.+ler 7a/12

ḥ.+leri 5a/8

ḥ.+üne (ḥükmüne gir-) 24a/2

[=45]

hümāyūn (F.) Padişaha ve/veya padişahlığa ait.

h. (maḳbūl-ı hümāyūn) 9b/14

h. (rikāb-ı hümāyūn) 13b/19

h.+ları (fermān-ı hümāyūn) 7a/1

h.+larına (rikāb-ı hümāyūn) 11b/2

h.+larına (rikāb-ı hümāyūn) 12a/6

h.+larında (mizāc-ı hümāyūn) 4a/15, 6b/16

[=7]

hümūm (Ar.) Kederler.

h. 35a/13

[=1]

hüner (F.) Hüner.

h. 22a/2

[=1]

ḥürmet (Ar.) Hürmet.

ḥ. 45a/4

[=1]

ḫürremī (F. ḫürrem + Ar. +ī) Sevinç.

ḫ. 48a/4

[=1]

ḥüsn (Ar.) Güzel.

ḥ. (ḥüsn-ḥāl) 28b/20, 29b/3, 35b/21, 36b/4, 41b/8, 49b/20

ḥ. (ḥüsn-ü-ḥāl) 34a/2

[=7]

ḫüsrān (Ar.) Hüsran.

ḫ. 27a/5, 31a/7, 33a/16, 35a/14

[=4]

hüzün (Ar.) Hüzün.

h. 24a/22, 29b/3, 31a/20

[=3]

I

ırmaḳ Irmak.

ı.+larıñ 24b/10

[=1]

ʿırż (Ar.) Namus.

ı. (ehl-i ʿırż) 31b/20, 33b/14

[=2]

ısıcaḳ Sıcak.

ı. 29b/16, 43b/7, 47b/23, 47b/25

[=4]

ısıtma Sıtma.

ı. 24a/18, 34a/13

ı.+lar 33a/19

ı.+lar (issi ısıtma) 23a/20

[=4]

ışlāḥ (Ar.) İyileştirme.

ı. 8a/12

[=1]

ʿıṭrıyyāt (Ar.) Kokular.

ı. 23b/8

ı.+ıñ 19b/19

[=2]

ıżṭırāb (Ar.) Zahmet, sıkıntı, eziyet.

ı. 22b/14, 26b/7, 26b/22, 28a/4, 31a/20, 32b/4, 34b/3, 34b/6, 37a/8

ı.+dan 34b/2

ı.+ına 22b/10

ı.+larına 47b/14

ı.+larına (kemāl-i ıżṭırāb) 23a/27

[=13]

İ

ʿibādāt (Ar.) İbadetler.

i. (ʿibādāt olun-) 22b/19

[=1]

ʿibret (Ar.) Bir olaydan veya durumdan çıkarılan uyarıcı ders.

i. (mūcib-i ʿibret) 7a/5

[=1]

ibrīşīm (F.) İpek iplik.

i. 45b/9, 48b/16

i.+de 46a/19

[=3]

ibtidā (Ar.) Başlangıç, başlama.

i. 2b/6

i. (ibtidā-ı ḥareket) 16a/20

i. (ibtidā-ı Tūt) 52a/12, 52b/2

i. (ibtidā it-) 50b/10, 50b/12, 50b/17, 51a/2, 51a/13, 51a/22, 51b/9, 51b/16, 51b/23, 52a/6, 52a/14, 52a/18, 52a/21, 52b/4, 52b/8, 52b/11

i. (ibtidā ḳıl-) 12a/16

i.+sına 51b/19

i.+sından 50b/15

[=23]

icbār (Ar.) Zorlanma.

a. 49b/17

[=1]

ictināb (Ar.) Sakınma.

i.+ına 20a/10

[=1]

iç İç.

i. (iç ḫalḳ) 14a/9

i.+inde 3a/5, 4a/4, 4b/17, 5a/15, 5b/17, 6b/15, 8b/15, 9b/16, 11a/4, 14a/20, 14a/22, 15b/7, 15b/8, 15b/27, 16b/15, 17a/5, 18a/22, 18a/23, 18b/7, 35b/5, 36a/27

i.+lerinde 1b/11, 16a/12, 16b/22, 16b/24, 16b/25, 33b/8

[=28]

içün İçin.

i. 6a/10, 7a/1, 7a/9, 7b/8, 8a/14, 9b/5, 10a/3, 12a/2, 19a/11, 20a/5, 23a/8, 42a/26, 47b/18, 48a/17

[=14]

idin- Sahip olmak.

i.-üp (maʿlūm idin-) 50b/27, 51b/6

[=2]

idiş- Yapmak.

i.-seler (ittiṣāl idiş-) 18a/1

[=1]

idük Menşe, yer.

i.+i (idügi) 16a/20, 18b/21

[=2]

ʿiffet (Ar.) Namusluluk.

i. 49a/10

i.+ine 20a/8

[=2]

iftirāḳ (Ar.) Ayrılık.

i. 20a/19

[=1]

iḫrāc (Ar.) Çıkarma.

i. 51a/10

[=1]

iḥrāḳ (Ar.) Yangın, yanma.

i. 17b/17, 24b/24

i.+a 17b/20

[=3]

iḥsān (Ar.) İyilik, bağış.

i. 45a/23

i. (iḥsān ḳıl-) 8b/3, 10a/6

i.+lar (iḥsān ḳıl-) 6a/14

i.+lar (iḥsānlar ḳıl-) 9a/6, 10b/4, 11a/12

i.+ları 11a/15

i.+larına 8a/7

[=10]

[=1]

iḫtilāf (Ar.) Bozulma .

i. 20b/11, 46a/21

[=2]

iḥtimāl (Ar.) Belki, muhtemel.

i.+dir 6b/4, 7a/10, 7a/17, 9a/16, 10b/9, 11b/7, 12a/5, 13a/8

i.+i 13b/1

[=9]

iḫtirāz (Ar.) Uzak durma.

i. (iḫtirāz olun-) 9b/3

[=1]

iḫtiyāç (Ar.) İhtiyaç.

i.+ları 32a/5

[=1]

iḫtizāz (Ar.) Keyif alma.

i. (iḫtizāz olun-) 13b/2

[=1]

iḫżār (Ar.) Hazırlama.

i.+ına 7a/2

[=1]

iḳbāl (Ar.) Baht açıklığı, yüksek mevki.

i. 26a/25, 28a/13, 29b/2, 29b/18, 30b/15, 34a/27, 35b/27

[=7]

iki İki.

i. 16b/2, 16b/3, 17b/25, 18b/23, 19a/17, 19a/21, 19a/22, 19a/23, 52a/19, 54a/6, 54a/9, 54a/12, 54a/15, 54a/20

i.+si 15b/2, 17a/13, 17a/21, 54a/7

i.+sinden 14b/6

i.+sine 53a/4, 53a/5, 53a/9

i.+siniñ 16b/8

[=23]

iki buçuḳ İki buçuk.

i. 51a/15

i.+dan 51a/15

[=2]

iki yüz İki yüz.

i. 52a/20

i. (iki-yüz) 52a/13

[=2]

iki yüz ḳırḳ yedi İki yüz kırk yedi.

i. 52a/5

[=1]

iki yüz otuz yedi İki yüz otuz yedi.

i. (iki yüz otuz yedi) 51b/13, 51b/14, 52a/4

[=3]

ikinci İkinci.

i. 14a/15, 2b/12

i.+de 4a/5, 5a/1, 5a/11, 6a/2, 7a/3, 8a/4, 9a/2, 10a/4, 11a/11, 12a/11, 12b/14

[=13]

ikisi İkisi.

i. 14b/21

[=1]

ikişer buçuḳ İkişer buçuk.

i. 51a/13, 51a/22

[=2]

iḳlīm (Ar.) Ülke, diyar.

i. 27a/10

i. (iḳlīm-i ʿAcem) 2a/6

i. (iḳlīm-i ʿörfī) 2a/5

i. (iḳlīm-i Bābīl) 26a/14

i. (iḳlīm-i evvel) 16b/20

i. (iḳlīm-i Mıṣr) 2a/6

i. (iḳlīm-i rābiᶜ) 25b/18, 31a/2, 40a/15, 40b/5

i. (iḳlīm-i Rūm) 2a/6

i.+de 1b/12, 2a/2, 16b/17, 16b/18, 19b/8, 22a/18

i.+de (beşinci iḳlīm) 21a/6, 40b/16

i.+de (onuncı iḳlīm) 20b/27

i.+de (üçünci iḳlīm) 19b/13, 20a/6

i.+den 2a/5

i.+inde 2a/11

[=24]

iktifā (Ar.) Yetinme.

i. (iktifā olun-) 15a/24

[=1]

iktirān (Ar.) İki gezegenin aynı burçta bulunması.

i.+ından 18b/18

[=1]

iḳtiżā (Ar.) Gerekme.

i. (iḳtiżā it-) 4a/9, 13b/9, 13b/13, 13b/16

[=4]

il Ülke.

i.+inde 33a/23

[=1]

ᶜilāç (Ar.) İlaç.

i.+larda 20a/13

i.+larında 45b/27

i.+ında (ilacında) 46a/22

[=3]

ile İle; ve.

i. 8a/14, 9a/4, 16a/9, 16a/9, 16a/10, 16a/11, 16a/17, 16b/3, 16b/6, 17b/1, 17b/4, 18b/22, 18b/24, 18b/25, 18b/27, 19a/19, 19a/20, 19a/20, 19a/21, 19a/22, 1b/7, 20a/19, 20b/11, 21a/4, 24b/4, 24b/9, 24b/12, 26a/20, 26b/11, 26b/16, 26b/22, 27a/27, 27b/9, 28a/26, 28b/2, 28b/7, 28b/16, 28b/18, 28b/27, 29a/8, 29a/16, 29a/17, 29b/6, 30a/5, 30a/12, 30a/16, 30b/12, 30b/12, 30b/13, 30b/16, 31b/6, 32a/20, 32b/17, 33a/18, 33b/5, 33b/10, 33b/13, 33b/13, 33b/18, 33b/19, 34a/7, 34a/14, 35a/11, 35b/3, 35b/17, 35b/20, 35b/26, 36a/3, 36a/23, 36b/10, 37a/9, 37a/13, 37a/21, 37b/10, 38a/2, 38a/3, 38a/6, 38a/8, 38b/23, 38b/27, 39a/14, 39a/23, 39a/26, 39b/2, 39b/4, 39b/9, 39b/12, 39b/24, 41b/1, 42a/12, 42a/17, 44a/27, 44b/6, 44b/21, 46b/8, 46b/14, 47a/5, 47a/15, 47b/12, 48a/6, 48a/11, 48a/22, 48b/3, 48b/11, 48b/25, 49a/3, 49a/3, 49a/6, 49a/8, 49a/12, 49a/25, 49b/11, 49b/14, 53a/9, 53b/3, 53b/3,

[=116]

ile(2) İle; birlikte.

i. 16a/14, 16a/14, 16a/15, 16a/19, 16b/17, 16b/20, 16b/21, 16b/22, 16b/22, 16b/23, 16b/24, 17a/27, 17b/3, 17b/5, 17b/27, 18a/2, 18b/12, 18b/15, 19b/6, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 19b/26, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/16, 20a/18, 20a/22, 20b/4, 20b/9, 20b/13, 20b/14, 20b/16, 20b/23, 20b/27, 21a/6, 21a/11, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 21a/26, 21b/5, 21b/11, 21b/15, 21b/20, 21b/23, 22a/5, 22a/13, 22a/20, 22a/22, 22a/26, 22b/7, 22b/11, 22b/20, 23a/1, 23a/2, 23a/6, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23a/27, 23b/5, 23b/9, 23b/13, 23b/19, 23b/22, 23b/25, 24a/9, 24a/15, 24a/20, 24a/25, 24b/2, 24b/17, 24b/21, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25a/16, 25a/17, 25a/20, 25a/22, 25a/25, 25b/1, 25b/3, 25b/6, 25b/13, 25b/21, 25b/27, 26a/3, 26a/7, 26a/13, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/5, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/23, 26b/27, 27a/3, 27a/6, 27a/8, 27a/11, 27a/12, 27a/15, 27a/19, 27a/24, 27b/3, 27b/7, 27b/13, 27b/18, 27b/22, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/15, 28a/18, 28a/21, 28b/1, 28b/6, 28b/9, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/22, 28b/27, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/19, 29b/23, 30a/4, 30a/9, 30a/12, 30a/15, 30a/25, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/10, 30b/18, 30b/19, 30b/20, 30b/24, 31a/8, 31a/11, 33b/7, 34a/23, 34a/23, 34b/1, 34b/13, 34b/23, 36b/14, 36b/27, 38a/17, 38b/20, 39b/25, 40a/7, 40a/8, 41a/5, 41a/5, 41b/7, 41b/7, 41b/12, 41b/14, 41b/17, 41b/20, 41b/22, 41b/26, 41b/27, 42a/1, 42a/2, 42a/6, 42a/10, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/22, 46a/23, 47b/2, 47b/3, 47b/15, 47b/15, 48b/4, 48b/7, 51a/10, 53a/8, 53a/9, 53a/12, 53a/12, 53a/17, 53a/17, 53a/19, 53a/22, 53a/23, 53a/24, 53a/25, 53a/25, 53a/26, 53b/4, 53b/9, 53b/10, 53b/11, 53b/12, 53b/13, 53b/14, 53b/20, 53b/21, 53b/22, 53b/23, 53b/24, 53b/25, 53b/25, 53b/26, 53b/27, 54a/1, 54a/2, 54a/2, 54a/3

i.+dir 18b/17

[=227]

ʿilel (Ar.) Hastalıklar.

i.+den 18a/15

[=1]

ilerü İleri.

i. (ilerü gel-) 25b/3, 35b/20, 41b/27, 45a/22, 48a/3, 49a/10

i. (ilerü gelme-) 42a/24, 47a/9

[=8]

ilhām (Ar.) İçe doğan şey.

i. (ilhām ol-) 12a/11

[=1]

ʿillet (Ar.) Hastalık, rahatsızlık.

i. 13a/7

i.+ler 22a/15, 23a/19

i.+lerinden 5b/5

[=4]

ʿilletlü Hastalıklı.

i. 9b/3

[=1]

ʿilm (Ar.) İlim.

i. 10a/11, 33b/9, 33b/25

i. (ʿilm-i fıḳhiyye) 23a/2

i. (ʿilm-i ḥikmet) 39a/16

i. (ʿilm-i mūsiḳī) 29a/12

i. (ʿilm-i taʿbīr) 33a/4

i. (ʿilm ü edeb) 12a/16

i. (ehl-i ʿilm) 21b/27, 30b/15, 36a/17, 39b/8

i.+den 21b/27

i.+ler 45a/27

[=14]

iltifāt (Ar.) İlgilenme, gönül alma.

i. 44b/16, 45a/21, 46a/24, 46b/10, 46b/22, 47a/23, 47b/10, 48a/10

i. (iltifāt buyur-) 12a/13

i. (iltifāt ve nevāziş bul-) 48a/25

i.+ları 41a/16

i.+larına 47b/15

i.+larından 9b/10

[=13]

imām (Ar.) İmam.

i.+lar 47b/17, 49a/16

i.+larda 45a/23

[=3]

ʿimāret (Ar.) Bulunduğu yeri daha gelişmiş ve yaşanabilir hale getiren cami, medrese, hastane, aşevi vb. yapılar.

i.+ler 41b/9

i.+lere 22a/9

[=2]

imdi Şimdi.

i. 2a/16, 2b/4, 2b/7, 3b/2, 14a/19, 14a/25, 14b/10, 14b/17, 15a/27, 15b/4, 15b/15, 16b/4, 16b/9, 17a/9, 19a/10, 19a/23, 49b/25, 4a/2, 4a/2, 4b/15, 50b/22, 53a/22, 53b/8, 53b/19, 54a/6

[=25]

imgin Nezle.

i. 5b/4

[=1]

imtidād (Ar.) Uzun sürme.

i.+ına 15b/22

[=1]

ʿinād (Ar.) İnat.

i. 27b/9, 29b/4, 49b/4

[=3]

inʿām (Ar.) İyilik etme.

i. 11a/15, 45a/23, 8a/7

i. (inʿām ḳıl-) 10b/3, 11a/12, 8b/3, 9a/6

[=7]

ʿināyet (Ar.) Yardım.

i. (ʿināyet it-) 46b/26

i. (ʿināyet ve merḥamet it-) 49b/3

i.+ler (ʿināyet ḳıl-) 6b/8

i.+ler (ʿināyetler it-) 11b/7, 12a/5

[=5]

ince İnce.

i. 22b/5

i. (ince maʿnālu) 22a/4

[=2]

incin- İncitmek.

i.-meleri 34b/3

i.-melerine 26a/13

[=2]

inḥirāf (Ar.) Keyifsizlik.

i. 7b/1

[=1]

inḳıbaz (Ar.) Sıkıntı.

i. 12b/12

[=1]

inḳılāb (Ar.) Kökten değişme.

i.+da (inḳılābda ol-) 23a/26

[=1]

inṣāf (Ar.) İnsaf, acıma.

i. 44b/20, 47b/16, 47b/21

i.+a (inṣāfa gel-) 6a/13

[=4]

inṣāfsızlık Acımasızlık.

i. 44a/5, 44b/22

[=2]

insān (Ar.) İnsan.

i.+a (nevᶜ-i insān) 42b/14

i.+da (mizāc-ı insān) 44a/2

i.+da 15a/20

[=3]

inşāʾallahü teᶜālā (Ar.) Allah izin verirse.

i. 14a/18

[=1]

intifāᶜ (Ar.) Faydalanma.

i.+da (revāc ve intifāᶜda ol-) 23b/3

i.+larına 21b/16, 23a/3

i.+larına (kemāl-i intifāᶜ) 23b/24

[=4]

intihā (Ar.) Son.

i.+sı 16b/10

[=1]

intiḳāl (Ar.) Geçme.

i. (intiḳāl it-) 30b/26, 38b/25, 46b/19

i. (intiḳāl ol-) 25b/19

[=4]

intiḳām (Ar.) İntikam.

i. (intiḳām al-) 11a/9

[=1]

intiẓām (Ar.) Düzen.

i.+ı 10a/3

[=1]

ipek ḳurdı İpek böceği.

i. 15a/23

[=1]

ir- Ulaşmak, değmek, gelmek.

i.-e (elem ir-) 33b/18

i.-megine (mażarrat ir-) 22a/8

i.-megine (żarar ir-) 21a/16, 21b/7, 22b/4

i.-mesine (āfet ir-) 19b/24, 21a/7

i.-mesine (żarar ir-) 5b/14

i.-mesine (ziyān ir-) 12b/16

[=9]

irgür- Ulaştırmak, getirmek.

i.-meklerine 6b/9

i.-melerine 9b/9

[=2]

iriş- Ulaşmak, gelmek.

i.-e 36b/20, 45a/18

i.-e (âfet iriş-) 36b/23, 40a/14, 40a/20, 41a/11, 42b/2, 42b/3, 42b/5, 42b/7, 42b/13, 42b/26, 43b/3

i.-e (belā ve ġam ve endūh iriş-) 32b/24

i.-e (cevr ve ẓulm iriş-) 37a/23

i.-e (darlıḳ iriş-) 31a/16

i.-e (elem iriş-) 34a/14

i.-e (elem ve miḥnet iriş-) 40b/8

i.-e (ġam ve endūh iriş-) 33b/14, 39a/5

i.-e (ḫasārāt iriş-) 28b/26

i.-e (hümūm ve ġumūm iriş-) 35a/13

i.-e (ḳorḳu ve şiddet irişe) 25b/26

i.-e (mażarrat iriş-) 28b/26, 31a/11

i.-e (mevt iriş-) 33b/17, 33b/27, 34a/18

i.-e (nekbet iriş-) 40a/19

i.-e (zaḥmet iriş-) 42b/12

i.-e (żarar iriş-) 18a/20, 18a/23, 30a/16, 31a/24

i.-eler 42a/1

i.-megine (āfet iriş-) 22a/10

i.-mesine 43a/27, 46b/13

i.-mesine (āfet iriş-) 35a/10

i.-üp 30b/25, 46b/27

i.-üp (āfet iriş-) 31a/22, 41b/4, 42b/9, 42b/21

i.-üp (emrāż iriş-) 28a/17

i.-üp (fāʾide iriş-) 21b/23

i.-üp (fesād iriş-) 41b/1

i.-üp (ḫastalıḳ iriş-) 42b/14

i.-üp (hemm ü ġam iriş-) 34a/2

i.-üp (ḳorḳu iriş-) 32a/8

i.-üp (mażarrat iriş-) 22a/17, 23a/18

i.-üp (mevt iriş-) 28a/19

i.-üp (noḳṣān iriş-) 22b/15

i.-üp (nuḫūset iriş-) 5b/1

i.-üp (ölet iriş-) 43b/18

i.-üp (żarar iriş-) 25b/20, 38b/3

[=59]

irişdür- Ulaştırmak, vermek.

i.-eler (elem ve ġuṣṣa irişdür-) 45b/7

i.-melerine (żarar irişdür-) 35b/9

i.-ür (nuḫūset irişdür-) 53a/21, 53a/26, 53b/2, 53b/5, 53b/7, 53b/10, 53b/11, 53b/14, 53b/15, 53b/17, 53b/27, 54a/2, 54a/3

i.-ür (saᶜādet irişdür-) 53a/19, 53b/10, 53b/27, 54a/2

[=19]

irsāl (Ar.) Gönderme.

i. (irsāl ḳıl-) 7a/12, 7b/12, 8b/10

i. (irsāl ḳılın-) 10a/14

[=4]

işābet (Ar.) Gelme, doğru olma, değme.

i. (işābet it-) 13a/4, 20a/13, 23a/22

i. (işābet ḳıl-) 10b/11

[=4]

ishāl (Ar.) İshal.

i. 32a/9

[=1]

İslām (Ar.) İslam, Müslümanlık.

i. (ehl-i İslām) 16a/1, 22b/22, 24a/3, 24b/2, 33b/13, 35b/3, 35b/17, 37a/21

i.+a (ʿasker-i İslām) 9b/6

i.+da (ehl-i İslām) 43b/6

i.+ıñ (ehl-i İslām) 2a/16, 48b/16

[=12]

İslāmiyye (Ar.) Müslüman.

i. (millet-i İslāmiyye) 2a/15, 19a/5

i.+de (memālik-i İslāmiyye) 2a/8

[=3]

isnād (Ar.) İftira.

i. 19b/25, 22b/1

i. (isnād it-) 21b/9

i. (isnād ḳıl-) 20a/4

[=4]

issi Sıcak.

ı. 3a/1, 17a/7, 18a/2, 18a/9, 18a/12, 20a/6, 23a/17, 23a/25, 25a/27, 25b/6, 26b/1, 27b/6, 32a/6, 35a/23, 35b/6, 47b/8

ı. (issi ısıtma) 23a/20

ı. (issi maraż) 23a/25

ı.+dan 18a/21, 23a/18

ı.+lar 17b/10, 34b/11

[=22]

issilik Sıcaklık.

ı. 26b/5, 43b/23, 43b/27, 45a/7

ı.+lar 26a/10

[=5]

iste- İstemek.

i.-rüz 51a/4, 51b/12, 52a/3

[=3]

istiᶜdād (Ar.) Yetenek.

i. (erbāb-ı istiᶜdād) 1b/6

[=1]

istimāᶜ (Ar.) İşitme.

i. (istimāᶜ olun-) 7b/15

i.+ından 13a/5

[=2]

istiᶜmāl (Ar.) Kullanma.

i. (istiᶜmāl ol-) 20b/1

i.+inden 9a/16, 10a/17

[=3]

istisḳā (Ar.) Vücudun çeşitli yerlerinde su toplanması.

i. 32b/10, 42a/4

[=2]

iş İş

i. 4b/12, 11b/9

i.+de 7b/9, 8b/6, 41b/15

i.+i 20a/17

i.+iñ 10b/7

i.+ler 6a/16, 6b/6, 8a/1, 10a/3, 13a/17, 19b/25, 20a/15, 20a/23, 21b/25, 22b/19, 36a/14, 42a/8, 42a/13, 42a/24, 43a/20, 45a/10, 47a/9, 47a/14, 47a/18, 47b/27, 48a/3, 49a/27

i.+lerde 23b/11, 45a/14, 47a/12

i.+lerden 20a/9, 7a/8

i.+lere 7a/12, 26b/13, 30a/19, 35b/21, 41b/14, 45b/17, 48a/1

i.+leri 16a/24, 25b/3, 35b/20, 45a/22

i.+lerine 41a/25

i.+lerle 7a/2

[=47]

işbu Bu.

i. 17a/11, 17a/23, 17b/7

[=3]

işidil- İşitilmek.

i.-mesine 6a/11

i.-üp 11a/2, 11b/8, 11b/12, 12b/10, 12b/13, 13a/10

[=7]

işit- İşitmek.

i.-ilmedik (işidilmedik) 7b/5

i.-mege 41b/25

i.-üp (işidüp) 5b/3

[=3]

işlü Bir eylemi yapan kimse.

i.+ler 47b/11

i.+lerde 29a/15

[=2]

işrābe (Ar.) İçecekler.

i.+lere 9a/3

[=1]

ʿişret (Ar.) İçme, içki içme.

i. 4a/11

i.+den (ehl-i ʿişret) 23a/13

i.+e 11a/6

i.+e (ʿayş u ʿişret) 8b/16

[=4]

işte İşte.

i. 4b/12, 5a/4

[=2]

iştiġāl (Ar.) Meşgul olma.

i.+lerine (kemāl-i iştiġāl) 7a/3

[=1]

iştihār (Ar.) Şöhret.

i. (iştihār bul-) 20a/11

[=1]

it- Etmek.

i.-dīse(ḫurūc it-) 2b/6

i.-dīse(ẓuhūr it-) 2b/3

i.-digi (ḫulūl it-) 18b/6

i.-diginden (iṣābet it-) 13a/4

i.-dikden-ṣoñra (ṭarḥ it-) 51b/7

i.-dügi(taḥvīl it-) 1b/8

i.-dügi (iḳtiżā it-) 13b/9, 13b/16

i.-dügi (ẓuhūr it-) 18b/18

i.-dügimiz (miṣāl it-) 13b/8

i.-düginden (ġalebe it-) 35b/15

i.-dügümüz (ḥükm it-) 4b/16

i.-dükleri (ittiḫaz it-) 5b/13

i.-dükleri (ümmīd it-) 5b/13

i.-düklerinden (ferāġat it-) 6a/13

i.-e (daʿvāsın ide) 33a/3

i.-e (ʿadālet ide) 38b/25

i.-e (ġalebe ide) 36b/7

i.-e (ḥareket ide) 25b/24, 27b/15, 36b/26, 38a/18

i.-e (ḫareket ide) 26b/12

i.-e (ḫurūc ide) 15b/20

i.-e (heyecān ide) 29a/19, 36a/9

i.-e (hücūm ide) 31b/19, 35b/16

i.-e (vefāt ide) 31a/5, 32a/5, 33a/14, 38b/9, 39a/4

i.-e (żarar ide) 27a/4

i.-e (ẓuhūr ide) 25a/9, 28a/24, 31a/18, 36a/14, 36b/18, 37a/11, 37b/3, 46b/20

i.-ecegin (ẓuhūr idecegin) 19a/11

i.-eceği (ẓuhūr ideceği) 19a/6

i.-ecek(ẓuhūr idecek) 2b/13

i.-ecek (ẓuhūr idecek) 15a/6, 19a/1

i.-eler (ġalebe ideler) 31a/15

i.-eler (ḥarb ve ḳıtāl ideler) 25a/13

i.-eler (ḥükm ideler) 13b/9, 13b/13, 13b/16, 13b/18

i.-eler (ḫışm ideler) 16b/14

i.-eler (istiḥrāc ideler) 3b/10

i.-eler (iẓhār ideler) 41b/11

i.-eler (ḳaṣd ideler) 49a/24

i.-eler (ḳatl ideler) 28a/23

i.-eler (ḳıtāl ideler) 28b/9

i.-eler (ḳıyās ideler) 13b/17

i.-eler (meyl ideler) 35b/21, 41a/18, 49a/21

i.-eler (meyl ve raġbet ideler) 48a/10

i.-eler (naḳl ü ḥareket ideler) 41a/19

i.-eler (nehb ve ġārāt ideler) 29b/19

i.-eler (raġbet ideler) 47b/18

i.-eler (saʿy ideler) 39a/16, 45b/5

i.-eler (sefer ideler) 41a/19

i.-eler (ṭaleb ideler) 41b/16

i.-eler (taḳarrüb ideler) 41a/18

i.-eler (teslīm ideler) 28a/7

i.-eler (tövbe ideler) 39a/2

i.-eler (vefāt ideler) 24b/26, 35b/13, 38b/2, 39b/14

i.-eler (yaġma ve ġārāt ideler) 29a/7, 30a/8

i.-eler (yaġma ve ġāret ideler) 35a/17

i.-eler (żarar-ı küllī ideler) 15a/24

i.-eler (ẓulm ideler) 26b/23, 32b/3

i.-elim (beyān idelim) 18b/17

i.-en (cemʿ iden) 21b/18

i.-enler (fısḳ u fücūr idenler) 31a/23

i.-enlerde (sefer idenlerde) 24a/26

i.-enlerde (ẓulm idenlerde) 29a/15

i.-enlerdir (żabṭ idenlerdir) 13b/4

i.-enlere (sefer idenlere) 31b/27

i.-enleriñ (ḥareket idenleriñ) 7a/13

i.-er 50b/20, 52a/20, 52b/3

i.-er (delālet ider) 13b/3, 9b/4

i.-er (bād ider) 17b/25

i.-er (beyān ider) 15a/27, 17a/9, 19b/6

i.-er (delālet ider) 4a/13, 4a/17, 4b/3, 4b/10, 4b/12, 5b/16, 6a/12, 6b/14, 13b/11, 17a/18, 17a/20, 17a/25, 17a/26, 17b/1, 17b/21, 17b/27, 18a/1, 18b/5, 18b/25, 21a/26, 21b/26, 22a/14, 22a/23, 22a/26, 22b/7, 22b/12, 22b/21, 23a/1, 23a/7, 23a/9, 23a/16, 23a/24, 23b/1, 23b/6, 23b/10, 23b/13, 23b/25, 24a/10, 24a/15, 24a/21, 24a/25, 24b/5, 24b/13, 24b/17, 24b/18, 24b/22, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25a/17, 25a/20, 25a/23, 25a/25, 25b/2, 25b/6, 25b/14, 25b/21, 26a/1, 26a/4, 26a/8, 26a/14, 26a/17, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/6, 26b/9, 26b/14, 26b/21, 26b/24, 27a/1, 27a/3, 27a/6, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27a/20, 27a/24, 27b/4, 27b/8, 27b/14, 27b/19, 27b/22, 28a/2, 28a/6, 28a/10, 28a/15, 28a/19, 28a/22, 28b/1, 28b/7, 28b/10, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/23, 28b/27, 29a/2, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/15, 29b/20, 29b/23, 30a/4, 30a/10, 30a/12, 30a/15, 30a/20, 30a/26, 30b/2, 30b/5, 30b/8, 30b/11, 30b/18, 30b/21, 30b/25, 31a/9, 32b/23, 34b/1, 34b/24, 36b/14, 37a/1, 38a/17, 40a/13, 40a/16, 40a/18, 40a/21, 40a/24, 40a/26, 40b/3, 40b/14, 40b/20, 40b/21, 40b/24, 40b/26, 41a/1, 41a/3, 41a/6, 41a/8, 41a/10, 41a/13, 41a/15, 41a/17, 41a/20, 41a/22, 41a/24, 41a/26, 41b/2, 41b/4, 41b/7, 41b/12, 41b/17, 41b/20, 41b/23, 41b/26, 42a/6, 42a/11, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/23, 42a/25, 42b/1, 42b/6, 42b/9, 42b/11, 42b/14, 42b/15, 42b/17, 42b/19, 42b/21, 42b/24, 42b/26, 43a/1, 43a/3, 43a/5, 43a/7, 43a/9, 43a/11, 43a/13, 43a/15, 43a/18, 43a/19, 43a/21, 43a/23, 43a/25, 43a/26, 43b/1, 43b/2, 43b/4, 43b/5, 43b/8, 43b/10, 43b/12, 43b/14, 43b/16, 43b/19, 43b/21, 43b/22, 43b/24, 43b/26, 44a/1, 44a/4, 44a/5, 44a/7, 44a/9, 44a/11, 44a/12, 44a/14, 44a/16, 44a/18, 44a/20, 44a/21, 44a/23, 44a/24, 44a/26, 44b/2, 44b/4, 44b/5, 44b/7, 44b/9, 44b/11, 44b/12, 44b/14, 44b/16, 44b/17, 44b/19, 44b/21, 44b/23, 44b/25, 44b/27, 45a/1, 45a/3, 45a/4, 45a/6, 45a/8, 45a/9, 45a/10, 45a/10, 45a/12, 45a/13, 45a/15, 45a/16, 45a/18, 45a/20, 45a/22, 45a/25, 45b/2, 45b/5, 45b/8, 45b/11, 45b/14, 45b/16, 45b/19, 45b/21, 45b/23, 45b/25, 46a/1, 46a/4, 46a/6, 46a/7, 46a/9, 46a/12, 46a/14, 46a/16, 46a/18, 46a/20, 46a/23, 46a/26, 46b/2, 46b/5, 46b/8, 46b/10, 46b/14, 46b/16, 46b/21, 46b/23, 46b/25, 47a/1, 47a/4, 47a/8, 47a/11, 47a/14, 47a/17, 47a/20, 47a/23, 47a/26, 47b/2, 47b/6, 47b/9, 47b/12, 47b/14, 47b/17, 47b/19, 47b/23, 47b/25, 47b/27, 48a/2, 48a/6, 48a/8, 48a/11, 48a/13, 48a/16, 48a/20, 48a/22, 48a/24, 48a/26, 48b/3, 48b/5, 48b/10, 48b/14, 48b/17, 48b/19, 48b/22, 48b/25, 49a/2, 49a/4, 49a/6, 49a/7, 49a/9, 49a/11, 49a/13, 49a/15, 49a/17, 49a/19, 49a/20, 49a/22, 49a/25, 49a/27, 49b/1, 49b/3, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 49b/10, 49b/12, 49b/14, 49b/16, 49b/19, 49b/22

i.-er (iḳtiżā ider) 4a/9

i.-er (kifāyet ider) 17a/18

i.-er (naẓar ider) 15b/4

i.-er (tefāvüt ider) 1b/11

i.-er (tesmiye ider) 2a/5

i.-er (ẓuhūr ider) 49b/24

i.-er-ise (iḳtiżā ider) 13b/13

i.-erdi (ẓuhūr it) 19a/27

i.-erler (istiḥrāc iderler) 3b/5, 19a/4

i.-erse (ḳaḥṭlıḳ iderse) 18b/13

i.-erler (ḳırān iderler) 19a/7

i.-erse (ittiṣāl iderse) 53b/21, 53b/22, 53b/23

i.-erse (mürūr iderse) 15b/19

i.-erse (ẓuhūr iderse) 18b/15

i.-erüz (ḥükm iderüz) 4b/17

i.-esin (taḳsīm idesin) 51b/10

i.-esin (taż^{c}īf idesin) 50b/27

i.-esin (ziyāde idesin) 51a/1

i.-mege (cem^{c} it-) 41a/18

i.-mege (ḳahr it-) 16b/15

i.-mege (ḳatl it-) 16b/15

i.-mege (şikār it-) 35a/9

i.-mege (ṭaleb it-) 38a/18

i.-mege (ẓuhūr it-) 19b/2

i.-megine (iṣābet it-) 23a/23

i.-megine (ẓuhūr it-) 20a/15, 20a/20

i.-mek (aḫẕ it-) 2b/1

i.-meklerine (ġāret it-) 5a/17

i.-meklerine (isnād it-) 21b/9

i.-meklerine (taḳayyüd it-) 4a/7, 5a/3

i.-meklerine (töhmet it-) 21b/9

i.-meklerine (ziyāde it-) 12a/5

i.-melerine (ʿināyet ve merḥamet it-) 49b/3

i.-melerine (emr it-) 11a/8, 11a/11

i.-melerine (kesb it-) 9b/11

i.-melerine (meyl it-) 28a/9

i.-melerine (şürūʿ it-) 41b/14

i.-meleriyle (ʿināyetler it-) 11b/7

i.-mesine (fāʾide it-) 34a/6

i.-mesine (mürūr it-) 6b/2

i.-mesine (ṭaleb it-) 45a/3

i.-mesine (ẓuhūr it-) 19b/8, 49b/11

i.-mesiniñ (ḳırān it-) 19b/5

i.-meyeler (iṭāʿat it-) 28a/20

i.-mez (ẓuhūr it-) 19a/13

i.-miş (naẓar it-) 17b/18

i.-mişdir (ẓuhūr it-) 19a/9, 2a/16, 2b/4

i.-mişlerdir (tecrübe it-) 18b/23

i.-se (ittiṣāl it-) 53a/19, 53a/26, 53b/4, 53b/15

i.-se (ḳırān it-) 41b/7, 41b/12, 41b/14, 41b/23, 41b/26, 42a/2, 42a/6, 42a/10, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/23

i.-se (ẓuhūr it-) 2b/1

i.-seler (ḳırān it-) 41b/17, 41b/20

i.-üp (ʿadālet ve ṭoġruluḳ idüp) 30a/2

i.-üp (ʿadd idüp) 51b/9

i.-üp (ʿaded idüp) 50b/10

i.-üp (ʿadl ü dād idüp) 43b/27

i.-üp (ʿināyet idüp) 46b/26

i.-üp (ʿināyetler idüp) 12a/5

i.-üp (basṭ idüp) 51b/7

i.-üp (cehd idüp) 23b/18

i.-üp (cevr idüp) 29a/26

i.-üp (cevr ve ẓulm idüp) 25a/24, 37b/25, 39b/22, 43a/13

i.-üp (cürʾet idüp) 48b/18

i.-üp (daʿvet idüp) 33a/4

i.-üp (farż idüp) 3b/4, 51a/16, 51b/14

i.-üp (ferāġat idüp) 6b/13

i.-üp (ġalebe idüp) 31b/10, 38b/27, 46b/10, 48b/2

i.-üp (ġazab idüp) 47b/7

i.-üp (ḥareket idüp) 24b/1, 29a/6, 29a/24, 31a/2, 31b/7, 31b/23, 34b/13, 35b/25, 37b/9, 38b/1, 39b/11, 41a/9, 42a/26, 45a/5, 47a/18, 48a/27, 49a/21, 49a/21, 49a/23

i.-üp (ḥurūc idüp) 38a/21

i.-üp (ḫışm idüp) 46b/23

i.-üp (ḫurūc idüp) 37a/21, 39a/4, 47a/1

i.-üp (heyecān idüp) 33a/15

i.-üp (hürūc idüp) 29b/21

i.-üp (ibtidā idüp) 50b/10, 50b/12, 50b/17, 51a/2, 51a/13, 51a/22, 51b/9, 51b/16, 52a/1, 52a/7, 52a/14, 52a/18, 52a/21, 52b/4, 52b/8, 52b/11

i.-üp (intiḳāl idüp) 30b/27, 38b/25

i.-üp (intikāl idüp) 46b/19

i.-üp (işābet idüp) 20a/13

i.-üp (iṭāʿat idüp) 12a/6, 4b/9

i.-üp (ḳaṣd idüp) 36b/19, 47b/12

i.-üp (ḳıyās idüp) 51b/15

i.-üp (meyl idüp) 45b/17, 9b/17

i.-üp (muḫālefet idüp) 36a/6

i.-üp (naṣb idüp) 8a/13

i.-üp (perākende idüp) 6a/8

i.-üp (raġbet idüp) 41a/25

i.-üp (ṭaleb idüp) 37b/23

i.-üp (ṭarḥ idüp) 51a/12, 51a/17, 51b/8, 51b/21, 51b/23, 52a/16, 52b/7

i.-üp (taḳsīm idüp) 50b/18, 50b/24, 51a/2, 52a/17, 52b/7

i.-üp (tamām idüp) 51b/18

i.-üp (tevżīʿ idüp) 52b/4

i.-üp (tövbe idüp) 31b/13, 41b/16, 47b/3

i.-üp (vażʿ idüp) 13b/16

i.-üp (vażʿ idüp) 13b/8

i.-üp (vefāt idüp) 26b/24, 29b/20, 30a/6, 30a/23, 30a/26, 33b/12, 34a/12, 34b/24, 36a/16, 36a/26, 36b/6, 37a/3

i.-üp (vefāt idüp) 27b/4

i.-üp (yeñi idüp) 49a/22

i.-üp (ẓuhūr idüp) 20b/17, 22a/4, 25b/18, 26b/17, 27a/4, 27a/26, 29a/14, 29b/18, 33a/27, 36b/19, 36b/27, 37b/15, 42b/8, 42b/18, 43b/1, 45b/1, 47a/27, 48b/15

i.-üp (ẓulm idüp) 29a/26

i.-üp (ziyāde idüp) 51b/22, 52a/13, 52b/4

[=658]

iṭāʿat (Ar.) Boyun eğme.

i. (iṭāʿat it-) 12a/6, 28a/20, 4b/9

[=3]

ʿitāb (Ar.) Azarlama.

i. (ʿitāb olun-) 7a/16

[=1]

iʿtibār (Ar.) Dikkate alma, değer.

i. (iʿtibār olun-) 19a/14, 19a/15

i.+iyle 40a/9

[=3]

iʿtidāl (Ar.) Ölçülülük, yumuşaklık.

i. 20a/16, 26a/24, 29b/9, 30a/1, 30a/6, 30b/19, 33b/26, 35b/22, 39b/3, 43a/11, 43a/17, 43a/18, 43b/13, 43b/20, 44a/5, 44a/15, 44a/22, 44b/11, 44b/15

i.+e 44a/13

i.+ine 31b/26, 49b/7

[=22]

iʿtikād (Ar.) İman.

i.+larında 48b/16

[=1]

ittifāḳ (Ar.) Birlik, tesadüf etme, işbirliği.

i. 49a/3

i. (ittifāḳ düş-) 11a/14

i.+larına (kemāl-i ittifāḳ) 23b/11

[=3]

ittiḫaz (Ar.) Kabul etme.

i. (ittiḫaz it-) 5b/13

[=1]

iyilik İyilik. →**eylük, eyülük**

i. 38a/20

[=1]

izdiyād (Ar.) Yükselme.

i. (izdiyād-ı cāh u menzilet) 45a/19, 47b/20

[=2]

iẓhār (Ar.) Ortaya çıkma.

i. (iẓhār it-) 41b/11

[=1]

ʿizzet (Ar.) Kıymet, itibar, büyüklük.

i. 26b/16, 37a/16, 42b/4, 43a/14, 43a/24, 43b/21, 44a/9, 44b/4, 45a/4, 45a/23, 45b/10, 46a/15, 47b/4, 48a/5, 48a/22, 48b/12, 48b/18

i. (devlet ve ʿizzet bul-) 23b/17

i.+den 22a/24

i.+ine 23b/4

i.+leri 32a/3

[=21]

K/Ḳ

ḳablel-vuḳūʿ (Ar.) Gerçekleşmeden önce.

ḳ. 12a/11

[=1]

ḳabūlluḳ Kabul olma.

ḳ.+ına (ḳabūlluġına) 22b/23

[=1]

ḳaç Kaç.

ḳ. 15a/7, 15a/8, 15a/12, 15a/14, 16b/1, 16b/6, 50b/10, 50b/26, 51b/9, 52a/12, 52b/2

[=11]

ḳaç- Kaçmak.

ḳ.-alar 37b/26, 39b/7

[=2]

ḳaçan Ne zaman.

ḳ. 16b/5, 17a/11, 41b/7

[=3]

ḳaçaraḳ Kovalama.

ḳ. 17a/6

[=1]

ḳaçıncı Kaçıncı.

ḳ. 5a/5, 5a/7, 50b/8, 50b/14, 51a/14

[=5]

ḳadar (Ar.) Kadar.

ḳ. (ol-ḳadar) 15a/8, 15a/12, 15a/15, 16b/2, 16b/6

ḳ.-ile 15a/24

[=6]

ḳadīm (Ar.) Eski.

ḳ.+de (mülūk-ı ḳadīm) 42a/2

[=1]

ḳadīme→ḳadīm

ḳ. (mülūk-ı ḳadīme) 41b/8

[=1]

kāġıd (F.) Kağıt, yazı, belge.

k. 20a/14

k.+lar 7a/4, 10a/14, 21b/24, 22a/27, 23b/12

[=6]

ḳahr (Ar.) Mahvetme.

ḳ. (ḳahr it-) 16b/15

[=1]

ḳaḥṭ (Ar.) Kıtlık.

ḳ. 18b/3, 18b/4, 18b/7, 18b/14, 18b/15, 24a/6, 24a/13, 25b/26, 26a/3, 26a/7, 26a/15, 26b/22, 27b/2, 28a/25, 29a/10, 29b/1, 29b/12, 29b/27, 33a/1, 34b/25, 35a/24, 35b/6, 35b/19, 36a/16, 36b/18, 37a/8, 37a/18, 37a/25, 37b/9, 38a/20, 38a/25, 39a/8, 40a/21, 44a/8, 45b/4, 46b/20

[=36]

ḳaḥṭlıḳ Kıtlık.

ḳ. 18a/14, 18b/6, 18b/8, 18b/12

ḳ.+dan 18b/13

[=5]

ḳāʿide (Ar.) Kural.

ḳ. 1b/12

ḳ. (ḳāʿide-i külliye) 3b/3

ḳ.+i 2a/2

ḳ.+ler 2b/7

[=4]

ḳāiʾdesiz Kuralsız.

ḳ. 43b/2

[=1]

ḳal- Kalmak, artmak.

ḳ.-alar (yoldan ḳal-) 41a/27

ḳ.-an (bāḳī ḳal-) 50b/11

ḳ.-an (nāḳış ḳal-) 51a/15

ḳ.-anı (bāḳī ḳal-) 50b/20, 51b/13

ḳ.-anı (nāḳış ḳal-) 51a/13

ḳ.-anına (bāḳī ḳal-) 51b/22

ḳ.-anını (bāḳī ḳal-) 51b/7

ḳ.-dı 19a/24

ḳ.-dı (bāḳī ḳal-) 50b/17, 50b/23, 51a/10, 51a/22, 51b/1, 51b/13, 51b/15, 52a/4, 52a/6, 52a/22, 52b/12

ḳ.-up (gerü ḳal-) 49b/1

ḳ.-up (yollarından ḳal-) 45b/22

ḳ.-ursa (nāḳış ḳal-) 51b/8, 51b/23

[=24]

ḳalᶜa (Ar.) Kale.

ḳ. 16b/27

ḳ.+da (ehl-i ḳalᶜa) 46a/27

ḳ.+lar 28a/7, 31b/15, 31b/23, 32b/8, 39a/7

ḳ.+larda 35a/22, 45b/12, 47a/2

[=10]

ḳalāᶜ →**ḳalᶜa**

ḳ. 23b/20

ḳ. (ehl-i ḳalāᶜ) 41b/9, 42a/5

ḳ. (erbāb-ı ḳalāᶜ) 47a/11

[=4]

ḳalᶜadār (Ar. ḳalᶜa + F.+dār) Kale muhafızı.

ḳ.+lar 14a/11

[=1]

ḳalb (Ar.) Kalp.

ḳ. (żaᶜaf-ı ḳalb) 21b/2

ḳ.+den (emrāż-ı miᶜde ve ḳalb) 25b/17

ḳ.+leri 35b/10

[=3]

ḳaldur- Kaldırmak.

ḳ.-up (baş ḳaldur-) 20b/2, 33a/8

ḳ.-alar (el ḳaldur-) 25a/5

[=3]

ḳalem (Ar.) Kalem.

ḳ. (aṣḥāb-ı ḳalem) 25a/21

ḳ. (ehl-i ḳalem) 20a/12, 23a/4, 23a/26, 24b/13, 25a/11, 25b/8, 28b/13, 30b/6, 36a/17, 36b/1, 39b/8

ḳ. (ehl-i raḳam vü ḳalem) 22b/6

ḳ. (erbāb-ı ḳalem) 26a/27, 28b/5, 38b/16, 39a/15, 39b/18

ḳ. (erbab-ı ḳalem) 24a/19

ḳ.+de (ehl-i ḳalem) 23a/16, 28b/17, 29b/9, 30a/8, 30a/23, 34a/17, 34a/19, 35b/27

ḳ.+de (erbāb-ı ḳalem) 26b/18, 27a/5, 27a/21, 27b/15, 28a/13, 28b/20, 29b/2, 30b/14, 30b/21, 34a/2, 37a/5, 38b/11

ḳ.+den (erbāb-ı ḳalem) 26a/8

ḳ.+e (erbāb-ı ḳalem) 34b/3

ḳ.+iñ (aṣḥāb-ı ḳalem) 45a/26

ḳ.+iñ (ehl-i ḳalem) 49b/17

ḳ.+iñ (erbāb-ı ḳalem) 32a/27, 49b/19

[=45]

ḳalḳ- Kalkmak, artmak, yok olmak.

ḳ.-a (yuḳaru ḳalḳ-) 31a/2

ḳ.-up 27a/26, 41a/11, 44b/10, 47b/11

ḳ.-up (ayaġa ḳalḳ-) 23b/26

ḳ.-up (yirinden ḳalḳ-) 38b/24

[=7]

ḳallāb (Ar.) Kalpazan.

ḳ.+lar 20b/2, 24a/5

ḳ.+larda 49a/1

[=3]

ḳallāş (F.) İki yüzlü.

ḳ.+lar 35b/8

[=1]

ḳalp (Ar.) Sahte.

ḳ. 48b/2

[=1]

ḳan Kan.

ḳ. 26a/21, 44a/2

ḳ. (ḳan dök-) 47b/14

ḳ. (ḳan ḫastelikleri) 43b/9

ḳ.+dan 33b/15, 34b/10

ḳ.+lar 31b/23, 36a/10, 37a/3, 39b/25, 40b/8, 40b/10

ḳ.+lar (ḳānlar dökül-) 24b/3

[=13]

ḳanda Nerede.

ḳ. 50b/12

[=1]

ḳanġı Hangi.

ḳ. 1b/12, 2a/2, 2a/14, 2b/3, 2b/6, 3a/7, 3a/8, 49b/23, 4b/13, 4b/16, "5a/4, 14a/24, 14b/5, 14b/22, 14b/26, 15a/15, 15a/16, 15a/17, 15b/11, 15b/19, 16a/20, 16a/26, 16b/10, 16b/15, 16b/17, 18a/23, 18a/25, 18b/5, 18b/26, 50b/14, 50b/26, 51a/3, 51a/11, 51a/14, 51a/20, 51b/5, 51b/10, 51b/20, 52a/11, 52a/14, 52b/1, 53a/11, 53b/21

ḳ.+sı 14a/17

ḳ.+sına 14b/8

ḳ.+sında 18b/7

ḳ.+sında-isek 50b/9

ḳ.+sından 17b/7

[=48]

ḳānūn (Ar.) Kanun, yasa.

ḳ. (ḳānūn ḳıl-) 10b/12

ḳ.+lar 22a/6

[=2]

ḳapu Kapı.

ḳ.+sunda 49a/26

[=1]

ḳapucı Kapıcı.

ḳ.+larda 49a/26

[=1]

ḳapudan (İt.) Kaptan.

ḳ.+ların 12a/4

[=1]

ḳar Kar.

ḳ. 17a/7, 17a/26, 17b/2, 32a/27, 34a/15, 35a/5, 35a/20, 35a/25, 36b/11, 38b/13, 41a/27, 42b/20, 44a/10

ḳ.+lar 31a/27, 38a/24, 44b/24

[=16]

kār (F.) Kazanç, iş

k.+ı 20b/15, 21b/8

k.+ları 20a/21

[=3]

ḳarañluḳ →**ḳarañuluḳ**

ḳ. 26b/12, 41a/7

[=2]

ḳarañu →**ḳarañuluḳ**

ḳ.+lar 25a/3

[=1]

ḳarañuluḳ Karanlık.

ḳ. 28a/27, 30a/19, 38b/17, 40b/11, 41a/23, 42a/27, 45a/14

ḳ.+lar 17b/24, 19b/20

[=9]

ḳarār (Ar.) Bir yerde durma.

ḳ. 8a/10

[=1]

ḳaravaş Köle.

ḳ. (ḳul ḳaravaş) 20a/14

ḳ. (ḳul ve ḳaravaş ḥānesi) 3b/15

ḳ.+da (ḳul ḳaravaş) 19b/23

[=3]

kārbān (F.) Kervan.

k.+lar 21b/16, 28b/23, 48b/24

[=3]

ḳarġaşalıḳ Düzensizlik.

ḳ. 28a/4

[=1]

ḳarı Kadın.

ḳ.+larda 35b/19

[=1]

ḳarınca Karınca.

ḳ.+dan 21a/15

[=1]

ḳarındaş Kardeş.

ḳ.+larında 5a/14

[=1]

ḳarışıḳ Karışık.

ḳ. 18a/4

[=1]

ḳarışıḳlıḳ Karışıklık.

ḳ. 24a/3

ḳ.+lar 8b/4

[=2]

ḳarīb (Ar.) Yakın.

ḳ. 14a/20

[=1]

ḳasāvet (Ar.) Sıkıntı.

ḳ. 11b/13, 11b/14, 21a/3, 23a/12

ḳ. (ḳasāvet çek-) 13a/3

ḳ.+den 20b/5

ḳ.+lerine 21b/7

[=7]

ḳaṣd (Ar.) Kötü niyet, zarar vermeye teşebbüs etme.

ḳ. 23a/16, 48a/23, 48b/27, 49b/11

ḳ. (ḳaṣd it-) 36b/19, 47b/12, 49a/23

ḳ. (ḳaṣd u ḥareket ḳıl-) 15b/21

[=8]

ḳāṣıd (Ar.) Haberci.

ḳ.+lar 11a/6

[=1]

ḳaṣır (Ar.) Küçük saray.

ḳ.+lara 22a/9

[=1]

ḳaṣṣāb (Ar.) Kasap.

ḳ.+lar 20b/15

ḳ.+larda 48a/23

[=2]

ḳaṭᶜ (Ar.) Geçme.

ḳ. (ḳaṭᶜ eyle-) 52a/9

[=1]

ḳaṭᶜā (Ar.) Asla.

ḳ. 4b/12, 6b/1, 7a/7, 7b/11

[=4]

ḳatı Katı.

k. 13a/17, 27a/26, 31a/27, 37a/26, 38a/6, 38b/11

[=6]

kātib (Ar.) Katip.

k.+ler 35b/24, 48a/8

k.+lerde 44b/13, 47a/24, 48b/20

[=5]

ḳatl (Ar.) Öldürme.

ḳ. 22b/16, 33a/8, 42a/13, 48a/27

ḳ. (ḳatl it-) 16b/15, 28a/23

ḳ. (ḳatl olun-) 25b/22, 26b/1, 29a/16, 31b/14, 32b/4, 34b/14, 37a/17, 39b/17, 45b/15, 46a/17, 46b/11, 47b/5, 48b/19

ḳ.+ler 19b/15, 40b/5, 43b/9

[=22]

ḳavāʿid (Ar.) Kurallar.

ḳ. (ḳavāʿid-i nücūmiyye) 1b/4

[=1]

ḳavī (Ar.) Güçlü, kuvvetli.

ḳ. 6a/3, 18b/21, 24a/12, 40b/19, 40b/27, 53a/1, 53b/1

ḳ. (ḳavī ol-) 5b/9, 15a/11, 15a/13, 22a/22

ḳ. (ḳavī olma-) 15b/26

ḳ.+dür 17b/19

[=13]

ḳavim (Ar.) Kavim.

ḳ. 36b/19, 40b/7

ḳ.+iñ (ḳavmiñ) 19b/14, 23b/16

[=4]

ḳavuşma- Kavuşmamak.

ḳ.-mışlar 16b/4

[=1]

ḳaygu Kaygı.

ḳ. (ḳaygu çek-) 5a/17, 5b/7, 5b/16

ḳ.+da 5a/13

ḳ.+ya 4b/1

[=5]

ḳażāt (Ar.) Kadılar.

ḳ. 13b/14, 34a/3, 36b/16

ḳ.+da 24b/16, 26a/24, 39a/13, 40a/26, 46a/4

ḳ.+ıñ 24b/7, 28a/9

[=10]

ḳāżī (Ar.) Kadı.

ḳ.+ler 31b/9, 37a/22, 42a/8, 45a/23, 47b/2, 47b/17, 49a/15

ḳ.+lerde 27b/27, 28a/3, 29b/17, 31a/7, 33a/20, 41a/24, 43a/4, 43a/18, 45b/23, 46a/14

ḳ.+lere 35b/10, 39a/5

ḳ.+leriñ 25b/17, 26a/17, 31b/19, 33b/7, 33b/13

[=24]

kāẕib (Ar.) Yalancı.

k. 25a/5, 32a/24

[=2]

kāzibe (Ar.) Yalan.

k. (aḫbār-ı kāzibe) 13a/13

[=1]

ḳażżāt →**ḳażāt**

ḳ. 41b/12, 47b/6

[=2]

keçi Keçi.

k. 19b/16, 19b/23

[=2]

kelb (Ar.) Köpek.

k.+lerde 15a/21

[=1]

kemāl (Ar.) Bir şeyin tam ve noksansız olması durumu, son derece.

k. (kemāl-i ʿubūdiyyet) 9a/13

k. (kemāl-i ıẓṭırāb) 23a/27

k. (kemāl-i intifāʿ) 23b/24

k. (kemāl-i iştiġāl) 7a/3

k. (kemāl-i ittifāḳ) 23b/11

k. (kemāl-i ḳuvvet) 43a/6

k. (kemāl-i mehābet) 8a/6

k. (kemāl-i ṣadāḳat) 10b/16

k. (kemāl-i ṣafvet) 10b/12

k. (kemāl-i şöhret) 8b/2, 12a/1

[=11]

kemer (F.) Kavisli yapı unsuru.

k. 11a/10

[=1]

kenār (F.) Kenar.

k.+ında 11a/6, 12a/8, 17a/2, 37b/13

[=4]

kendi Kendi. →**kendü**

k. 4a/9, 53a/11

k.+leri 14b/1

k.+si 14b/1

k.+sinden 14a/14

[=5]

kendü →**kendi**

k. 35b/26

k.+leri 4b/4

k.+lerinde 28a/21

k.+si 16a/15

k.+ye 33a/5

[=5]

kerāmet (Ar.) Keramet.

k. 41b/11

[=1]

kerrāt (Ar.) Defalar.

k.+la 18b/5, 19a/9

[=2]

kerre (Ar.) Defa.

k. 3b/6, 15b/9, 18b/10, 19a/7, 24a/8

[=5]

kes (F.) Kimse.

k.+lerden 22b/13

[=1]

kesād (Ar.) Alışverişte durgunluk, kıtlık, yokluk, azlık.

k. 22b/10, 27b/16, 29b/7, 33a/26, 34a/19, 38b/14, 38b/18, 40b/20, 43b/22, 45b/27, 46a/18, 46a/19, 46a/21, 48b/16

k.+ına 19b/19, 22b/2

[=16]

kesādlık Durgunluk.

k. 44b/26

[=1]

kesāt → **kesād**

k. 19b/23

[=1]

kesb (Ar.) Kazanmak, elde etme.

k. (kesb it-) 9b/11

k.+ine 22a/3

[=2]

kesici Kesen.

k.+ler (yol kesici) 27a/11, 27b/24, 28b/7, 34b/25, 39b/12

k.+lerden (yol kesicilerden) 34b/5

[=6]

kesil- Kesilmek.

k.-mek 20b/25

k.-üp 48b/2

[=2]

kesir (Ar.) Fazla.

k. (kesr ü noḳṣān) 12b/15

[=1]

keşret (Ar.) Bolluk, çokluk, fazlalık.

k. 9a/16, 28a/16, 29a/13, 30a/3, 32b/15, 40b/22, 42b/27, 43a/8, 43a/16, 43b/10, 44b/27, 45a/11, 47b/16, 48a/6, 49a/1

k. (keşret ol-) 24b/18

k.+i 18a/15

k.+inden 2b/16

k.+ine 19b/16, 20a/7, 22b/11

[=21]

ketḫüdā (F.) Köylerde devlet ile halk arasındaki ilişkiyi sağlayan görevli.

k.+ları (köy ketḫüdāları) 14a/12

k.+larında (köy ketḫüdaları) 15a/4

[=2]

kevn (Ar.) Yapıcı.

k. (kevn ü fesād) 18b/18

[=1]

keẕālik (Ar.) Yine, aynı şekilde.

k. 2a/12, 36b/16

[=2]

keẕẕāb (Ar.) Yalancı.

k. 21b/8, 33a/27, 46b/20, 47a/27

[=4]

ḳıble (Ar.) Kābe'nin bulunduğu yer ve o yere doğru olan yön.

ḳ. 20b/21, 34a/22, 35b/17

[=3]

Ḳıbṭ (Ar.) Mısır'ın eski ve yerli halkı.

ḳ. 37a/2

ḳ. (ehl-i Ḳıbṭ) 27a/26

[=2]

ḳıdemlü Yetenekli.

ḳ. 8a/15

[=1]

ḳıl- Kılmak, yapmak, etmek.

ḳ.-a (ḳaṣd u ḥareket ḳıl-) 15b/21

ḳ.-alar (yād ḳıl-) 1b/7

ḳ.-dığı (ḫālī̆'s-seyr ḳıl-) 17b/8

ḳ.-maġa (cezā ḳıl-) 7b/11

ḳ.-maġa (tefaḫḫuṣ ḳıl-) 10a/5

ḳ.-maġa (teftī̆ş ḳıl-) 10a/5

ḳ.-maġa (tezevvüc ḳıl-) 9b/1

ḳ.-maġına (heves ḳıl-) 22a/3

ḳ.-maḳlarına (ᶜarż ḳıl-) 9a/14

ḳ.-maḳlarına (cemᶜiyyetler ve dügünler ḳıl-) 8b/17

ḳ.-maḳlarına (dōstluḳ ḳıl-) 4b/10

ḳ.-maḳlarına (emr ḳıl-) 7a/13, 12a/3

ḳ.-maḳlarına (fetḥ ḳıl-) 4b/7

ḳ.-maḳlarına (fitne ḳıl-) 21b/1

ḳ.-maḳlarına (ḥāṣıl ḳıl-) 9a/7

ḳ.-maḳlarına (heves ḳıl-) 22b/6

ḳ.-maḳlarına (hücūm ḳıl-) 23b/27

ḳ.-maḳlarına (iḥsān ḳıl-) 8b/3

ḳ.-maḳlarına (inʿām ḳıl-) 8b/3

ḳ.-maḳlarına (irsāl ḳıl-) 7b/12, 8b/11

ḳ.-maḳlarına (isnād ḳıl-) 20a/4

ḳ.-maḳlarına (isnād ve töhmet miṣillü işler ḳıl-) 19b/25

ḳ.-maḳlarına (meyl ḳıl-) 4a/17, 12a/15

ḳ.-maḳlarına (raġbet ḳıl-) 20a/11

ḳ.-maḳlarına (ṣāḥib ḳıl-) 8b/2

ḳ.-maḳlarına (teʿkīd ḳıl-) 8a/15

ḳ.-maḳlarına (tenbīh ḳıl-) 8a/15

ḳ.-maḳlarına (zaḥmet ḳıl-) 20b/2

ḳ.-maḳlarına (ziyāde ḳıl-) 9a/15

ḳ.-malarına (ʿarż-ı meveddet ḳıl-) 9b/10

ḳ.-malarına (ʿarż-ı ʿubūdiyyet ḳıl-) 6b/10

ḳ.-malarına (ʿatiyye ḳıl-) 9b/8

ḳ.-malarına (ʿazīmet ḳıl-) 10b/9

ḳ.-malarına (aẓhār ḳıl-) 10a/4

ḳ.-malarına (beẕl ḳıl-) 11b/17

ḳ.-malarına (cidd ü cehd ḳıl-) 11a/9

ḳ.-malarına (fermān ḳıl-) 7a/11, 10a/12, 11a/2

ḳ.-malarına (fetḥler ḳıl-) 6a/3

ḳ.-malarına (ġārāt ḳıl-) 7b/4

ḳ.-malarına (ḥāṣıl ḳıl-) 10a/8, 12a/14

ḳ.-malarına (ḥareket ḳıl-) 5b/11, 7b/9

ḳ.-malarına (ibtidā ḳıl-) 12a/16

ḳ.-malarına (iḥsān ḳıl-) 6a/14, 10a/7

ḳ.-malarına (iḥsānlar ḳıl-) 10b/4, 11a/12

ḳ.-malarına (inʿām ḳıl-) 10b/4

ḳ.-malarına (irsāl ḳıl-) 7a/12

ḳ.-malarına (ḳānūn ḳıl-) 10b/13

ḳ.-malarına (meʿmūr ḳıl-) 10a/11

ḳ.-malarına (muḥabbet ḳıl-) 9b/12

ḳ.-malarına (mübāşeret ḳıl-) 6a/8

ḳ.-malarına (müşāhede ḳıl-) 10b/1

ḳ.-malarına (müşerref ḳıl-) 9a/10

ḳ.-malarına (naḳl ü ḥareket ḳıl-) 5b/10

ḳ.-malarına (niʿām ḳıl-) 11a/12

ḳ.-malarına (nice dürlü işler ḳıl-) 6a/16

ḳ.-malarına (raġbet ḳıl-) 8a/4, 9a/3, 10a/2

ḳ.-malarına (rencīde ḳıl-) 5a/11

ḳ.-malarına (rüsvālıḳ ḳıl-) 7a/7

ḳ.-malarına (sefer ḳıl-) 5b/11

ḳ.-malarına (sipāriş ḳıl-) 9b/7

ḳ.-malarına (taḳayyüd ḳıl-) 6a/9

ḳ.-malarına (ʿubūdiyyet ḳıl-) 8a/17

ḳ.-malarına (yüce ḳıl-) 9a/7

ḳ.-malarına (ziyāde ḳıl-) 10a/17

ḳ.-masına (ḥareket ḳıl-) 4b/12, 5b/6, 20a/16

ḳ.-masına (şāżlıḳ ḳıl-) 6a/10

ḳ.-sa (ḫālī's-seyr ḳıl-) 17b/7

ḳ.-salar (ᶜamel ḳıl-) 12b/6

ḳ.-salar (tedbīr ḳıl-) 12b/6

ḳ.-up (iḥsānlar ḳıl-) 9a/6

ḳ.-up (inᶜām ḳıl-) 9a/6

ḳ.-up (ᶜadālet ḳıl-) 6b/7

ḳ.-up (ᶜināyet ḳıl-) 6b/8

ḳ.-up (aḳdāmlar ḳıl-) 11b/16

ḳ.-up (baḫşişler ḳıl-) 9a/15

ḳ.-up (emr ḳıl-) 9a/8

ḳ.-up (fikir ḳıl-) 10a/3

ḳ.-up (ḥareket ḳıl-) 5a/11

ḳ.-up (hükūmetler ḳıl-) 9b/8

ḳ.-up (işābet ḳıl-) 10b/11

ḳ.-up (meyl ḳıl-) 9a/2, 9a/3

ḳ.-up (naḳl ü ḥareket çok ḳıl-) 10b/9

ḳ.-up (nevāzişler ḳıl-) 9a/15

ḳ.-up (raġbet ḳıl-) 9a/1

ḳ.-up (taᶜyīn ḳıl-) 8a/14

ḳ.-up (tebdīl ḳıl-) 22a/7

ḳ.-up (tedbīr ḳıl-) 10a/3

ḳ.-up (ziyāfetler ḳıl-) 9b/10

[=102]

ḳılın- Yapılmak, edilmek.

ḳ.-maḳlarına (mūcib-i ᶜibret ḳılın-) 7a/5

ḳ.-masına (irsāl ḳılın-) 10a/14

ḳ.-up (revā ḳılın-) 37a/16

[=3]

ḳıllet (Ar.) Azlık.

ḳ. 2b/16, 25a/10, 26a/19, 27a/13, 33a/9, 35a/13, 37a/19, 38b/16, 40a/16, 40a/18, 40a/22, 40b/20, 42b/4, 42b/6, 42b/8, 42b/14, 42b/15, 42b/16, 42b/25, 43b/1, 43b/11, 44a/9, 44a/12, 44b/26, 46b/12, 47a/3, 47b/24, 48b/4

ḳ. (ḳıllet-i nuḳūd) 22b/10

ḳ. (ḳıllet ol-) 33a/26

ḳ.+i 18a/15

ḳ.+ine 20b/8

ḳ.+ler (ḳıllet çekil-) 6a/4

[=33]

ḳılma- Etmemek.

ḳ.-yup (merḥamet ḳılma-) 7b/12

[=1]

Ḳıpṭiyye (Ar.) Mısır'ın yerli halkı olan Kıptîlere ait olan.

ḳ.+den (sinīn-i ḳıpṭiyye) 52a/12, 52b/2

ḳ.+den (şühūr-ı ḳıpṭiyye) 52a/17, 52b/8

[=4]

ḳırağu Kırağı.

ḳ.+dan 22b/3

[=1]

ḳırıl- Kırılmak.

ḳ.-a 15a/23

[=1]

ḳırḳ beş Kırk beş.

ḳ. 51b/17, 51b/17

[=2]

ḳırḳ beşer Kırk beşer.

ḳ. 51b/10, 51b/17

[=2]

ḳışāṣ (Ar.) Kötü bir fiili gerçekleştiren kişiye bu fiili aynen uygulamak.

ḳ.+lar 20a/5

[=1]

ḳısım (Ar.) Bölüm, cins, tür.

ḳ.+ı (ḳısmı) 9a/5, 23b/15, 23b/23, 42b/23

ḳ.+ında (ḳısmında) 46a/18

ḳ.+ından (ḳısmından) 9a/14, 13b/1

ḳ.+ınıñ (ḳısmınıñ) 19b/16

[=8]

ḳısmet (Ar.) Bölme işlemi.

ḳ.+e (baʿdü'l-ḳısmet) 51b/15

[=1]

ḳış Kış.

ḳ. 17a/26, 17b/2, 17b/27, 18a/13, 19b/19

ḳ.+da 3a/1

ḳ.-ise 47a/13

[=7]

ḳışın Kış aylarında.

ḳ. 17b/10

[=1]

ḳıtāl (Ar.) Birbirini öldürme.

ḳ. 7a/15, 15b/2, 15b/19, 24b/3, 24b/20, 24b/22, 25a/8, 26b/2, 26b/21, 26b/25, 27a/11, 27a/20, 27b/3, 27b/5, 27b/14, 28a/22, 28b/4, 28b/8, 28b/19, 29a/6, 29a/17, 29a/19, 29a/22, 29b/8, 29b/25, 30a/7, 30a/27, 30b/11, 31a/6, 31a/9, 31a/16, 31b/14, 31b/22, 32a/19, 32b/24, 33b/5, 33b/17, 34a/1, 34a/22, 34b/18, 35a/5, 35a/12, 35a/16, 36a/4, 36a/9, 36a/20, 36b/25, 37a/25, 37b/6, 38a/8, 38a/25, 38a/26, 38b/6, 38b/9, 38b/20, 39a/7, 39a/23, 39b/5, 39b/15, 39b/25, 42a/26, 42b/5

ḳ. (ḥarb ve ḳıtāl it-) 25a/13

ḳ. (ḳıtāl it-) 28b/9

[=64]

ḳıtlıḳ Kıtlık.

ḳ. 2b/17

[=1]

ḳıyās (Ar.) Örnek alma, kabul etme.

ḳ. (ḳıyās it-) 13b/17, 51b/15

[=2]

ḳıymet (Ar.) Değer.

ḳ. (ḳıymet bul-) 23b/24

ḳ.+de 48a/22

ḳ.+de (ḳıymetde ol-) 42b/23

[=3]

ḳıymetlü Değerli.

ḳ. 8a/4

[=1]

ḳız Kız.

ḳ. (oġul ḳız ḥānesi) 3b/14

ḳ.+larda 34a/26

ḳ.+ları 11b/6

ḳ.+larında 38b/10

[=4]

ḳızamıḳ Kızamık.

ḳ. 20b/6, 23a/19

[=2]

Ḳızılbaş Kızılbaşlık inancını taşıyan kimse.

ḳ. 2b/4, 2b/4

ḳ.+dan 8b/4

[=3]

ḳızıllıḳ Kızıllık.

ḳ. 19b/17, 23a/14

ḳ.+lar 17b/15, 23a/22, 23a/26

[=5]

ki (F.) Ki.

k. 1b/6, 1b/12, 2a/2, 2a/8, 2a/13, 2b/8, 3a/14, 3b/3, 3b/10, 4a/3, 4a/7, 4a/12, 5a/6, 5a/6, 5a/8, 5b/4, 6b/4, 7a/10, 9b/3, 11b/6, 11b/9, 12a/5, 13a/6, 13b/3, 14a/8, 14a/18, 14b/16, 14b/18, 15a/14, 15b/17, 15b/26, 16a/20, 16b/10, 16b/27, 17a/9, 17b/6, 17b/11, 18b/2, 18b/9, 18b/11, 18b/17, 18b/21, 18b/26, 19a/2, 19a/7, 19a/15, 19a/18, 19a/27, 19b/3, 25a/2, 25b/11, 27a/20, 33a/3, 33a/3, 40a/10, 40a/13, 40a/27, 40b/3, 41a/6, 41a/6, 41a/8, 41a/10, 42b/23, 45a/18, 45a/20, 45a/22, 45a/25, 45b/2, 45b/5, 45b/8, 45b/11, 45b/14, 45b/16, 45b/19, 45b/21, 45b/23, 45b/25, 46a/1, 46a/4, 46a/6, 46a/7, 46a/9, 46a/12, 46a/14, 46a/16, 46a/18, 46a/20, 46a/23, 46a/26, 46b/5, 46b/8, 46b/10, 46b/14, 46b/16, 46b/21, 46b/23, 47a/1, 47a/4, 47a/8, 47a/14, 47a/17, 47a/20, 47a/23, 47a/26, 47b/2, 47b/6, 47b/9, 47b/14, 47b/17, 47b/19, 47b/25, 47b/27, 48a/2, 48a/6, 48a/8, 48a/11, 48a/13, 48a/16, 48a/20, 48a/22, 48a/24, 48a/26, 48b/3, 48b/5, 48b/10, 48b/14, 48b/17, 48b/19, 48b/22, 48b/25, 49a/2, 49a/7, 49a/9, 49a/11, 49a/13, 49a/17, 49a/20, 49a/25, 49a/27, 49b/1, 49b/3, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 49b/10, 49b/12, 49b/14, 49b/16, 49b/19, 49b/21, 50b/9, 50b/20, 50b/26, 51a/15, 51b/5, 51b/21, 52a/11, 52a/20, 52b/1, 52b/3, 52b/9, 53a/3, 53a/14, 53a/20, 53b/12, 54a/4, 54a/5, 54a/11, 54a/14, 54a/18, 54a/23

k. (her bār ki) 15b/27, 16a/4, 16b/12, 17a/20, 17a/23, 17a/26, 17b/14, 17b/25, 18a/2, 18a/4, 18a/6, 18a/7, 18b/2, 18b/3, 24a/8

[=186]

kibār (Ar.) İtibarlı.

k.+ında 25a/8

[=1]

kifāyet (Ar.) Yeterli olma.

k. (kifāyet it-) 17a/17

[=1]

kim →**ki**

k. 1b/7, 16a/22, 16a/26, 17a/11, 17b/24, 18a/1, 18a/23, 18a/24, 18a/25, 51a/11

k. (nite-kim) 13b/16, 14a/6, 18b/6, 18b/19

[=14]

kimesne Kimse. →**kimse**

k. 10a/5, 11b/2, 33a/3, 35a/21, 37b/23, 37b/24

k.+de 37a/13

k.+ler 13a/9, 20b/19, 21b/27, 22a/3, 22a/20, 23b/17, 24a/27, 25b/22, 26a/27, 27b/22, 30b/25, 31a/6, 33a/23, 33a/27, 33b/20, 35a/1, 37a/22, 38b/26, 38b/27, 43a/13, 45a/1, 45b/1, 46b/5, 46b/20, 47a/27, 47b/7, 48b/1

k.+lerde 24a/21, 24b/5, 25b/20, 30b/15, 31b/20, 32a/10, 32a/14, 32b/1, 32b/5, 33a/1, 34a/3, 35a/23, 35b/12, 36a/17, 37a/11, 37a/25, 37a/26, 37b/20, 38a/11, 38b/17, 38b/26, 39b/8, 40b/16, 40b/24, 41a/24, 42a/8, 43a/15, 44a/23, 45b/12, 46a/15, 47a/2, 47a/10, 47b/1, 47b/8

k.+lerden 5b/14, 12b/13, 13a/19, 26a/9, 31a/1, 46b/1

k.+lere 16b/14, 28a/17, 31a/14, 32a/8, 33b/14, 34a/18, 35b/8, 41a/27, 43b/18, 49a/11

k.+leri 5a/10

k.+leriñ 4a/14, 21b/20, 22b/14, 30b/26, 31b/19

k.+niñ 28a/25, 31a/12

k.+ye 40a/19

[=93]

kimse Kimse. → **kimesne**

k. 24a/2

k.+ler 6a/13, 24a/4

k.+leri 8b/1

k.+leriñ 5b/4

[=5]

kirām (Ar.) Ulu kimseler.

k.+da (sādāt-ı kirām) 40a/26

[=1]

kīse-bur (F.) Yan kesici.

k.+lar 20b/16

[=1]

kişi Kişi.

k.+ler 20a/11, 20b/19, 20b/22

k.+lerden 21a/14, 22b/16

k.+leriñ 19b/7, 20b/24, 25b/16

k.+ye 39a/10

[=9]

kitāb (Ar.) Kitap.

k. 20a/14

k. (Kitābü's-Semere) 18b/19

k.+da 19a/24

k.+ında 2a/2

k.+lar 21b/27

k.+lara 9b/17

[=5]

kiyāset (Ar.) Zihin açıklığı.

k.+leri 10b/12

[=1]

kiẕb (Ar.) Yalan.

k. 20b/3, 26a/11, 37b/18, 37b/22

[=4]

ḳoca Yaşlı, koca.

ḳ. 25b/16

ḳ.+lar 38a/20

ḳ.+larda 31a/21, 33a/16, 35a/14, 35b/19, 38b/11, 49a/6

[=7]

ḳolaylıḳ Kolaylık.

ḳ. 25b/3, 42a/1, 48b/3

[=3]

ḳop- Ortaya çıkmak.

ḳ.-ar 15b/5

[=1]

ḳorḳ- Korkmak.

ḳ.-alar 29b/17

[=1]

ḳorḳu Korku.

ḳ. 4b/1, 5b/8, 25b/26, 26b/7, 29a/24, 30a/13, 31a/14, 31b/8, 34a/8, 34b/2, 36b/24, 38a/9, 38a/19, 47b/13

ḳ. (ḳorḳu iriş-) 32a/8

ḳ.+da 38b/6

ḳ.+dan 36b/7

ḳ.+sı 28a/5, 30a/7, 43a/25, 43b/4, 46b/24

[=22]

ḳorḳulu Korkunç, korkutucu.

ḳ. 4b/3, 5b/2, 11b/12, 13a/5, 13a/15, 27a/16, 31b/20

[=7]

ḳorḳuluḳ Tehlike, kaygı.

ḳ. 26a/9, 43b/2

ḳ.+dan 2b/15

ḳ.+lar 23a/20

[=4]

ḳoşı Koşu.

ḳ.+dan 13b/1

[=1]

ḳovcılıḳ →**ḳovucılıḳ**

ḳ. 35a/27

[=1]

ḳovu Dedikodu.

ḳ. 36b/3

[=1]

ḳovucılıḳ Dedikoduculuk.

ḳ. 42a/21

[=1]

ḳovuş Takip.

ḳ. 17a/6

[=1]

ḳoy- ... duruma getirmek.

ḳ.-a (aşaġa ḳoy-) 39a/12, 41b/16

[=2]

ḳoyun Koyun.

ḳ. 19b/16, 19b/23, 20b/21, 21a/12

ḳ.+a 35a/10, 42b/2

ḳ.+da 15a/19, 40b/4, 41a/7, 43a/1

[=10]

köhne (F.) Yaşlı.

k. 22a/10

[=1]

kök Kök.

k.+ünden 22a/10

[=1]

köprü Köprü.

k. 11a/10

[=1]

köşk (F.) Köşk.

k.+lere 8a/8

k.+ler 8a/11

[=1]

köy (F.) Köy.

k. 27a/21

k. (köy ketḫüdāları) 14a/12, 15a/4

k.+ler 36b/7

k.+lerde 17a/4, 45b/12, 47a/5, 47a/27

k.+lerden 27a/9

k.+lere 35b/15

[=10]

köylü Köylü.

k.+ler 20b/18, 21a/2, 23b/16, 45b/3, 46a/2, 46b/8

k.+lerde 42a/3, 46a/27, 49a/6

k.+lere 46b/26

[=10]

ḳul Kul, köle, yeniçeri.

ḳ. 4a/14, 7b/1

ḳ. (ḳul aġaları) 13b/19

ḳ. (ḳul ḳaravaş) 19b/23, 20a/14

ḳ. (ḳul ve ḳaravaş+ḥānesi) 3b/15

ḳ. (ḳul żābiṭleri) 13b/19

ḳ. (ṣādıḳu'l-ḳul) 13a/18

ḳ.+lar 37b/25

ḳ.+larda 48b/20

ḳ.+larından 8b/1

[=11]

ḳulaḳ Kulak.

ḳ. (ḳulaḳ aġrısı) 34a/27

[=1]

ḳulunc (Ar.) Vücutta, özellikle omuz başlarında duyulan şiddetli ağrı.

ḳ. 42a/4

[=1]

ḳumārbāzlıḳ Kumarbazlık.

ḳ.+a (ḳumārbāzlıġa) 32b/12

[=1]

ḳumāş (Ar.) Kumaş.

ḳ. 19b/19, 40b/18, 47a/6, 48a/1

ḳ.+da 38b/18, 45b/9

ḳ.+larda 38b/14

[=7]

ḳuraḳ Kurak.

ḳ. 18a/9

ḳ.+lar 17b/10

[=2]

ḳuraḳlıḳ Kuraklık.

ḳ. 19b/14, 22a/15, 26b/15, 29b/16, 35a/9, 43b/7, 43b/11, 44a/3, 44b/26

ḳ. (ḳuraḳlıḳ ol-) 24b/20

ḳ.+a (ḳuraḳlıġa) 17b/2

ḳ.+dan 18a/21, 21a/15

ḳ.+lar 18a/13

[=14]

ḳurb (Ar.) Yakın kimse.

ḳ.+larda 29a/25

[=1]

ḳurbaġa Kurbağa.

ḳ. 18a/3

[=1]

ḳurd Kurt.

ḳ.+lar 35b/15

[=1]

ḳuru Kuru.

ḳ.+da 16b/26

[=1]

ḳuruluḳ Kuruluk.

ḳ. 40b/27, 44a/23, 44b/17

[=3]

ḳuş Kuş.

ḳ.+lara 40a/20

ḳ.+larda 15a/20

[=2]

ḳuṭṭaʿl-ṭarīḳ (Ar.) Yol kesiciler.

ḳ. 24b/1

[=1]

ḳuvvet (Ar.) Kuvvet, güç.

ḳ. 3b/3, 6a/1, 6b/6, 26a/21, 26a/27, 28a/23, 31b/10, 32a/3, 38a/9, 41a/2, 41a/6, 41b/20, 43a/21, 43a/23, 43b/8, 43b/19, 43b/23, 43b/27, 44a/2, 44a/7, 44b/6, 44b/18, 45a/19, 45a/23, 45a/26, 45b/3, 45b/8, 46a/2, 46a/6, 46a/7, 46a/10, 47b/9, 47b/15, 48a/3, 48b/18

ḳ. (ḳuvvet-ḥāl) 28a/11, 29b/15, 30b/15, 35a/8, 35b/24, 39a/24, 44b/8, 46a/4, 48a/13, 48a/20

ḳ. (ḳuvvet bul-) 43b/13, 44a/6

ḳ. (ḳuvvet dut-) 19b/10, 23b/14

ḳ. (kemāl-i ḳuvvet) 43a/6

ḳ.+de 8a/2, 12b/8, 19a/15, 22b/22, 41b/10, 41b/13, 41b/15, 41b/18, 49b/6

ḳ.+de (ḳuvvetde ol-) 12b/2

ḳ.+i 3a/12, 3a/13, 19a/16, 19a/16, 19a/17

ḳ.+inden 11b/13

ḳ.+ine 4a/4, 4a/6, 5a/1, 5a/2, 11a/4, 12a/12, 14a/3, 14a/7, 14a/10, 14a/15, 19b/7, 46a/8

ḳ.+ini 19a/27, 19b/3

ḳ.+le 19b/2

[=81]

ḳuvvetlü Kuvvetli.

ḳ. 6b/3, 8a/15, 15b/7

[=3]

ḳuyruḳ Kuyruk.

ḳ.+ı (ḳuyruġı) 15b/20

[=1]

küçük Küçük.

k. 33b/17, 34a/26, 38b/20, 48a/15

k.+de (Ermeniyye-i küçük) 42b/8

[=5]

küdūret (Ar.) Bulanıklık, gam.

k. 13a/9, 19b/17, 22a/25, 23a/14, 24a/22, 41b/3, 49a/17, 49a/22, 9a/17

k.+ine 22b/11

[=10]

küffār (Ar.) Kafirler.

k. 12a/5, 16a/9, 16a/25

k. (āʿdād-ı küffār) 11a/2

k. (küffār-ı ḫāksār) 11a/8

k.+ıñ 6b/17

[=6]

küllī (Ar.) Toptan.

k. 25b/15

k. (żarar-ı küllī) 15a/24

[=2]

külliye (A.) Genel.

k. (ḳāʿide-i külliye) 3b/3

[=1]

küttāb (Ar.) Katipler.

k. 10a/6, 22b/21, 2b/10, 48a/13

k.+da 15a/3, 25b/8, 31b/2, 48a/15

k.+ıñ 14a/5, 49b/12, 49b/15, 49b/17

[=12]

kütüb (Ar.) Kitaplar.

k. (kütüb-i müteḳaddimīn) 18b/19

[=1]

L

lakin (Ar.) Fakat, ama.

l. 3a/13, 5a/6, 7b/9, 7b/17, 14a/7, 14a/10, 16b/4, 18b/24, 25b/16, 27b/27, 28a/14, 40a/9, 43a/4, 43a/8, 46a/2, 53a/1

[=16]

laṭīf (Ar.) Güzel.

l. 8a/8

[=1]

lāzım (Ar.) Gerekli.

l. 2a/1

l. (lāzım gel-) 13b/6

l.+dır 4a/3, 19b/3

l.+dur 9b/4

[=5]

lehv (Ar.) Faydasız iş, oyun, eğlence.

l. (ehl-i lehv) 21a/22

l. (ehl-i lehv ü ṭarab) 29b/26

l. (lehv ü luʿb) 9a/1, 9a/9, 10b/3, 31a/23, 32a/23, 33b/22

l. (lehv ü ṭarab) 26b/12, 27a/13, 35a/3, 38a/13, 39b/27, 40b/18

[=14]

leşker (F.) Asker.

l.+de 32a/10, 43b/8, 46b/17

l.+ler 19b/13, 25b/24, 31a/2, 36b/22, 40b/13, 46b/12, 49a/23

l.+lerde 29a/15

[=11]

leşkerī (F. leşker + Ar. +ī) Askerle ilgili.

l. 21b/12

[=1]

Leṭāyifü'l-Kelām Bir eser adı.

l.+da 33a/2

[=1]

levend (F.) Namussuz.

l. 35b/8

[=1]

libās (Ar.) Elbise.

l. 9a/3, 19b/19, 27b/10, 40b/18, 46a/19

l.+lar 22a/7

l.+ların 22a/6

[=7]

lisan (Ar.) Dil.

l.+ından 1b/5

[=1]

livāṭa (Ar.) Oğlancılık.

l. 20b/10, 23a/9

[=2]

luᶜb (Ar.) Oyun.

l. (lehv ü luᶜb) 10b/3, 31a/23, 32a/23

l.+a (lehv ü luᶜb) 9a/1, 9a/9, 33b/22

[=6]

M

maᶜa (Ar.) İle. →**maᶜan**

m. 54a/8

[=1]

maᶜādin (Ar.) Madenler.

m. 9a/4

m.+de 42b/18

[=2]

maᶜān (Ar.) Birlikte. →**maᶜa**

m. 4b/5

[=1]

maᶜārif (Ar.) Eğitim.

m. (ehl-i maᶜārif) 47b/15

m.+de (ehl-i maᶜārif) 15a/3

m.+e (ehl-i maᶜārif) 10a/2

[=3]

maᶜāş (Ar.) Gelir.

m. 45b/5

m.+ı 20a/17

[=2]

mābeyn (Ar.) Ara.

m.+i 54a/20

m.+inde 49b/14, 54a/9, 54a/12, 54a/15

m.+ler 54a/14

m.+lerde 23a/16

m.+leri 54a/11, 54a/18, 54a/23

[=10]

maᶜcūn (Ar.) Macun.

m.+lar 10a/17

[=1]

madde (Ar.) Madde.

m. (madde-i sevdāviyye) 42a/3

[=1]

maᶜden (Ar.) Maden.

m.+lerde 26b/15, 42b/10, 42b/27

[=3]

maᶜdenī (Ar.) Madenle ilgili.

m. 7a/12

[=1]

maġlūb (Ar.) Yenilmiş.

m. (maġlūb ol-) 16a/25

[=1]

Maġrib (Ar.) Batı.

m. 16a/9, 30a/24, 40b/10

m. (bilād-ı maġrib) 25a/9

m. (ehl-i maġrib) 29a/8

m. (nevāḥī-i maġrib) 50a/17

m.+de 40a/19

m.+de (bilād-ı maġrib) 30a/23, 31a/17, 32b/6, 33b/17

m.+de (cānib-i maġrib) 29a/14

[=12]

maġşūş (Ar.) Saf olmayan.

m. 20b/2, 24a/6

[=2]

maḥal (Ar.) Yer.

m.+de 2a/5, 15b/9, 40a/9

m.+inde (maḥallinde) 18b/26

[=4]

maḥalle (Ar.) Çevre.

m.+sine 10a/9

[=1]

maḥbūs (Ar.) Hapsedilmiş.

m.+lar 31b/26

m.+larda 48b/12

m.+larıñ 41b/10

[=3]

maḥfūẓ (Ar.) Korunmuş.

m. (maḥfūẓ ol-) 11b/1

[=1]

maḫlūk (Ar.) Canlı.

m.+unda 15a/22

[=1]

maḥrem (Ar.) Nikah düşmediği için yahut nikahlı olduğu için bir erkekten kaçmayan kadın.

m.+leri 14a/8

[=1]

maḥṣūl (Ar.) Buğday, arpa, tütün, meyve vb. topraktan elde edilen ürün.

m.+lerine 12b/16

[=1]

maḥṣūlāt (Ar.) Buğday, arpa, tütün, meyve vb. topraktan elde edilen ürünler.

m. 2b/16, 18a/14

[=2]

maḥv (Ar.) Yok olma.

m. (maḥv ol-) 33a/24

[=1]

maḥẓūẓ (Ar.) Hoşlanmış, zevk almış.

m. (maḥẓūẓ ol-) 8a/9, 9a/1, 10a/1, 10a/16, 10b/2, 10b/4, 11b/16, 12b/1

m. (maḥẓūẓ olma-) 13a/1

[=9]

māʾil (Ar.) İstekli, meyletmiş.

m. (māʾil düş-) 22a/2

m. (māʾil ol-) 8a/3, 8b/17, 9a/9, 10a/1, 11a/5, 16b/15, 18b/15, 20b/20, 21b/3, 21b/11, 47b/5

[=12]

maʿīşet (Ar.) Kazanç.

m.+ler 36a/2

m.+lerinde 25a/24, 31b/5

[=3]

maḳām (Ar.) Makam, mevki.

m.+ında 11b/2

m.+larda 9b/7

[=2]

maḳbūl (Ar.) Kabul edilmiş.

m. 9b/17

m. (maḳbūl-ı hümāyūn) 9b/14

m. (maḳbūl ol-) 21a/18

[=3]

maḳṣūd (Ar.) İstenilen, arzu edilen şey.

m. (maḳsūd eyleme-) 12b/12

m.+ları 4b/8, 6b/11, 8b/12, 9b/12

m.+ların 10a/8

m.+larınıñ 9a/7

[=7]

māl (Ar.) Mal.

m. 4a/5, 4b/9, 5a/2, 5a/10, 6a/17, 8a/5, 10a/4, 11a/11, 12a/11, 21b/18, 42b/13, 43b/11, 44b/12, 46b/1, 47b/13, 47b/24

m. (māl-ı evḳāf) 10b/5

m. (māl-ı mīrī) 7a/3, 12b/14

m. (māl emīnleri) 14a/4

m. (māl vekīlleri) 14a/5

m. (ṭaḥṣīl-i māl) 4a/6, 5a/3

m.+ı 10b/6

m.+ıñ 6a/4

m.+ına 22b/14

m.+lar 43a/14

m.+ları 34a/8

m.+ların 7b/4

m.+larıñ 30a/8

m.+larında 31b/11, 47b/16

[=32]

māl-i ḫulyā (Ar. māl-i ḫülyā) Melankoli.

m. 42a/4

[=1]

māldār (Ar. māl + F. +dār) Zengin, mal sahibi.

m. 22b/14, 24a/21, 38b/17, 46b/1, 49a/16

[=5]

mālī (F.) Dolu.

m. 3b/11

[=1]

maʿlūm (Ar.) Öğrenilmiş olan şey.

m. (maʿlūm idin-) 50b/27, 51b/6

m. (maʿlūm ol-) 1b/7, 2a/13, 2a/15, 2b/7, 2b/7, 3a/10, 3a/11, 3a/14, 3a/16, 5a/6, 14a/18, 14b/18, 17a/9, 17b/6, 17b/11, 18b/9, 18b/17, 18b/21, 18b/26, 19a/5, 19a/15, 40a/10, 49b/21, 50b/20, 53a/3, 53a/13, 53b/12, 54a/4, 54a/24

[=31]

maʿmūl (Ar.) Ürün.

m. 9b/3

[=1]

maʿmūr (Ar.) Gelişip güzelleşmiş, bayındır, büyük bina.

m. 22a/9, 46b/22, 48a/27

m. (maʿmūr ol-) 41b/9

m. (maʿmūr ḳıl-) 10a/11

m.+lar 24a/5

[=6]

maᶜnā (Ar.) Anlam.

m.+lar 10b/12

m.+lara 6a/7

[=2]

maᶜnālu Anlamlı.

m. (ince maᶜnālu) 22a/4

[=1]

mānicᶜ (Ar.) Engel.

m.+ler 16a/24

[=1]

manṣıb (Ar.) Mevki, makam.

m.+lara 9b/9, 36b/20

m.+ları 39b/19

m.+larından 37a/5

[=4]

manṣūr (Ar.) Allahın yardımıyla zafere ulaşan.

m. (ġālib ve manṣūr ol-) 16a/26

m. (manṣūr ol-) 22b/22

[=2]

maraż (Ar.) Hastalık, rahatsızlık.

m. 14b/22, 14b/25, 15a/1, 15a/2, 29b/2

m.+ı 2b/12, 32a/9, 32a/24, 32b/10, 38a/10, 42a/4

m.+lar 14b/23, 14b/27, 15a/6, 22a/11, 22a/15, 24a/7, 33a/9, 35a/23

m.+lar (issi maraż) 23a/25

m.+ları 27b/20, 28b/14, 33b/21, 34a/10, 34a/13, 37b/7, 45b/18

m.+ların 2b/13

m.+larından 24b/26

[=29]

maʿrifet (Ar.) Hüner, beceri.

m. 10a/11

m.+siz 41b/11

[=2]

maʿrūf (Ar.) Tanınmış.

m. 46b/16

[=1]

maṣraf (Ar.) Masraf.

m.+lar 5a/12, 7a/7

[=2]

maşrıḳ (Ar.) Doğu.

m. 19b/12, 20a/6, 33a/14, 42b/17

m. (bilād-ı maşrıḳ) 25a/8, 25a/26

m. (ehl-i maşrıḳ) 26b/2

m.+da 38b/5, 40a/14, 40b/5

m.+da (arż-ı maşrıḳ) 37a/24

m.+da (bilād-ı maşrıḳ) 25b/21, 26a/6, 27b/4, 30a/26

m.+da (cānib-i maşrıḳ) 46b/15

m.+da (diyār-ı maşrıḳ) 27b/2

[=17]

maṭar (Ar.) Yağmur.

m. 17b/13

m.+dan (burūc-ı maṭar) 17a/16, 17a/22

m.+dan+ise(burc-ı maṭar) 17b/12

m.+dır (burūcāt-ı maṭar) 17a/10

m.+dır (kevkeb-i maṭar) 17a/11

[=6]

maṭlūb (Ar.) İstenilen şey.

m. (maṭlūb ol-) 16a/20

[=1]

maᶜyūb (Ar.) Ayıplanan.

m. 13a/16

[=1]

mażarrat (Ar.) Zarar.

m. 28b/26

m. (mażarrat ir-) 22a/8

m. (mażarrat iriş-) 22a/17, 23a/18, 31a/10

[=5]

maẓhar (Ar.) Ulaşan.

m. (maẓhar düş-) 10b/15

[=1]

maᶜzūl (Ar.) Makamından düşmüş.

m. (maᶜzūl ol-) 37a/5

[=1]

meāʾs̲s̲ir (Ar.) Gelecek nesillere kalacak şeyler.

m.+leriniñ (ẓafer-i meāʾs̲s̲ir) 12a/12

[=1]

meclis (Ar.) Toplantı.

m.+inde 26a/27

m.+lerinde 24b/13, 25a/10

[=3]

meclis (Ar.) Toplantı.

m.+inde 26a/27

m.+lerinde 24b/13, 25a/10

[=3]

mecmūᶜ (Ar.) Toplam.

m.+ı 51a/1, 52a/19

m.+ından 52a/21

m.+ını 51b/22, 52a/5, 52a/13, 52b/4, 52b/10

[=8]

Meᵓcüc (Ar.) Kıyamete yakın bir zamanda ortaya çıkıp pek çok kötülük yapacaklarına inanılan çok kısa boylu iki kavimden biri. →**Yeᵓcüc**

m. 35b/13

[=1]

medāris (Ar.) Medreseler.

m. 43a/2, 6a/7

[=2]

medīd (Ar.) Uzun süren.

m. (şedīd ü medīd) 17a/16

[=1]

medīne (Ar.) Şehir.

m.+leri 30b/2

[=1]

medrese (Ar.) Medrese.

m. 10a/11

[=1]

mehābet (Ar.) Yücelik.

m. 7b/12

m.+lerine (kemāl-i mehābet) 8a/6

[=2]

mekān (Ar.) Mekan.

m.+lar 34b/19

m.+lara 4a/7

m.+larından 29a/23

[=3]

mekr (Ar.) Aldatma, hile.

m. 26b/15, 28b/3, 32a/16, 35a/24, 39b/22, 42a/5, 42b/21, 44b/21, 48a/12, 48a/24, 48b/7, 48b/27

m. (ʿöz̲r ve mekr üzere ol-) 26a/12

m. (mekr üzere ol-) 46b/18

[=14]

meʾkūlāt (Ar.) Yiyecekler.

m. 18b/1, 21b/16, 22b/2, 45b/4

[=4]

melāl (Ar.) Usanç, keder.

m. 24a/23, 25b/20, 35b/7

[=3]

melālet (Ar.) Bıkma, usanma.

m. 19b/27, 23b/15, 34a/19, 41a/22, 42a/21, 43a/26, 44a/4, 45a/15, 45b/19, 45b/26

m. (melālet çek-) 21b/10

m.+de 46b/1

m.+ine 22b/1

[=13]

melik (Ar.) Hükümdar.

m. 8b/11, 26a/14, 26b/1, 26b/24, 27b/4, 30a/26, 32a/5, 32a/12, 33a/14, 33b/12, 37a/24, 38b/6, 39a/4, 39b/17

m. (umūr-ı melik) 27a/23

m.+e 28a/19, 31a/17

m.+i 25b/14, 26a/6, 30a/6, 34b/24, 38b/8, 38b/24

m.+inde 26a/6

m.+leri 25b/14

[=25]

memālik (Ar.) Memleketler, ülkeler.

m. 2a/11, 5a/15, 29a/23, 30a/13, 32b/21, 37a/10

m. (memālik-i Ḥabeşe) 50a/12

m. (memālik-i İslāmiyye) 2a/8

m.+de 26a/15, 26b/19, 29a/10, 30b/14, 32b/23, 33b/7, 33b/19, 34b/10, 35a/22, 36a/4, 36a/16, 36a/26, 36b/16, 37b/11, 37b/18, 37b/22, 38a/9, 38a/27, 39b/14

m.+e 26a/17, 32b/8

m.+i 34a/22

m.+in 24b/16

m.+inde 28b/8, 29b/27, 31b/7

[=34]

memleket Ülke, şehir.

m. 5a/17, 12a/14, 13a/2

m. (memleket ḥānesi) 3b/14

m.+de 39b/17

m.+-ile (tedbīr-i memleket) 4b/6, 12b/7

m.+inde 26a/2, 26b/18, 33b/12

m.+inden 9b/14, 35b/25, 38b/24

m.+lerde 5a/16, 6b/7, 7a/11, 7a/12, 7b/3, 19b/9, 19b/13, 25b/11, 25b/26, 36a/10

m.+lere 8a/13

m.+leri 11a/17

m.+lerinde 16a/11, 16a/12, 16b/23, 26b/26, 31b/18, 32b/19, 37a/17

m.+leriniñ 24b/9

[=33]

memzūc (Ar.) Karışık.

m. 9b/3

[=1]

menāfiᶜ (Ar.) Yararlar.

m. 10b/1

[=1]

menāṣıb (Ar.) Büyük memuriyetler, yüksek mevkiler.

m. (ehl-i menāṣıb) 29b/17

m. (erbāb-ı menāṣıb) 37b/2

[=2]

menfaᶜatsiz Yararsız.

m. 43a/14

[=1]

menḥūs →**menḫūs**

m. (menḥūs ol-) 53a/26

m.-ise 13b/12

[=2]

menḫūs (Ar.) Uğursuz. →**menḥūs**

m. 14b/9

m. (menḫūs bulun-) 14b/3, 14b/19, 14b/21, 14b/21

m. (menḫūs ol-) 14a/26, 14b/2, 14b/4, 14b/5, 14b/10, 14b/11, 14b/12, 14b/13, 14b/17, 14b/20, 53b/6

m.+dur 14b/6, 14b/10, 14b/13

[=19]

mensūb (Ar.) Bir memleket, millet, din, burç, yıldız veya gezegene bağlı, ilgili ya da ait olan.

m. 10b/6

m. (mensūb ol-) 3a/9, 15a/16, 15a/18, 16b/16, 19b/8, 21b/4, 22a/21, 24b/15, 24b/24, 25a/18, 25b/11, 25b/24, 26a/18, 26b/19, 27a/3, 27a/18, 28a/2, 28a/16, 29a/3, 29a/10, 29b/12, 30b/13, 32b/21, 34b/22, 35a/22, 36b/12, 38a/3, 38a/15, 42a/17, 49b/24, 49b/25, 50a/1, 50a/4, 50a/7, 50a/8, 50a/10, 50a/12, 50a/15, 50a/18, 50a/21, 50a/24, 50a/27, 50b/3

m.+ları 18a/26

[=45]

mensūbāt (Ar.)Mensup olanlar.

m. (mensūbāt-ı ʿUṭārid) 10b/17

m.+ı 18a/24

[=2]

menzilet (Ar.) Mertebe.

m. (cāh u menzilet) 45a/19

[=1]

mercū (Ar.) Umut edilen.

m.+dur 1b/6

[=1]

merdān (F.) Erkekler.

m. (zenān u merdān) 28b/21

[=1]

merdüm (F.) Adam.

m.+de 49a/9

[=1]

merg (F.) Ölüm.

m. (merg-i müfācāʾt) 27b/16

m. (merg-i müfācān) 24a/7, 27b/1

[=3]

merġūb (Ar.) İstenilen.

m. (merġūb ol-) 23b/9

[=1]

merḥamet (Ar.) Merhamet, acıma.

m. 46b/9

m. (ʿināyet ve merḥamet it-) 49b/3

m. (merḥamet ḳılma-) 7b/11

m.+lerine 10b/14, 45a/20

[=5]

mertebe (Ar.) Mertebe, seviye, rütbe.

m. 19a/16, 19a/16, 19a/17, 19a/17, 19a/23, 19a/24, 19b/1

m. (mertebe-i ʿālī) 8b/1

m. (mertebe-i nuḫūset) 19b/2

m. (ṣāḥib-mertebe) 22a/21

m.+den 13b/12, 22a/24, 23a/13

m.+dür 19a/21, 19a/21, 19a/23

m.+ler 10a/6, 45a/3

m.+lere 6b/9, 30b/25

m.+leri 41b/18, 48a/20

m.+lerin 9a/7, 9a/15, 10a/17, 12a/5

m.+lerinden 31b/9

m.+lerine (cāh ü mertebe) 47b/20

m.+si 19a/17

m.+sini 19a/23

m.+ye 46b/27

[=31]

mertebelü Rütbeli.

m. 8b/1

[=1]

mesācid (Ar.) Mescitler.

m. 6a/7, 19b/11, 43a/2

[=3]

meṣāne (Ar.) Mesane.

m. 13a/8, 45b/18

[=2]

meṣelā (Ar.) Mesela, örneğin.

m. 1b/9, 1b/11, 2a/5, 2a/8, 2a/15, 2b/9, 3a/17, 3b/5, 4a/3, 4b/17, 5a/9, 13b/6, 14a/1, 14b/2, 14b/4, 14b/24, 15a/2, 15a/18, 16b/3, 16b/6, 16b/20, 19a/19, 50b/13, 51a/3, 51a/20, 51b/11, 52a/2, 52a/17, 52b/8, 53a/12, 54a/7, 54a/9, 54a/13, 54a/16, 54a/21

[=35]

mesʾele (Ar.) Mesele.

m.+ler 22a/1

[=1]

meserret (Ar.) Sevinç, mutluluk.

m. 28b/22, 39a/13, 45a/2

m.+ler 12b/5

m.+lerine 45a/26

[=5]

mesīre (Ar.) Gezinti yeri.

m.+lere 11a/14

m.+leri 9a/10, 10a/12

[=3]

meskūn (Ar.) Yaşanılan yer.

m. (rubᶜ-ı meskūn) 2a/9

[=1]

mesrūr (Ar.) Mutlu.

m. 10b/7

m. (mesrūr ol-) 6a/13

[=2]

mesrūrluḳ Mutluluk.

m.+lar 8a/16

m.+larına 6b/11

[=2]

mesᶜūd (Ar.) Uğurlu.

m. 11b/5, 53a/20, 53a/24

m. (mesᶜūd ol-) 53b/16

m.-ise 13b/10

[=5]

meşaḳḳat (Ar.) Güçlük, zorluk, eziyet, zahmet.

m. 24a/26, 27b/20, 30a/21, 36a/14, 38b/14, 39a/27, 40a/26, 40b/16, 40b/18, 40b/27, 41a/14, 47a/10, 49a/8

m.+de 24a/17

m.+ler (meşaḳḳat çekil-) 4b/11

[=15]

meşāyiḫ (Ar.) Şeyhler.

m. 2b/11, 10a/9, 46b/4

m.+de 29b/2, 31a/8

[=5]

meşġūl (Ar.) Meşgul, bir şeyle uğraşan.

m. (meşġūl düş-) 4b/4

m. (meşġūl ol-) 6b/3, 8a/12, 8b/17, 11a/7, 20b/16

m.+lar 22a/20

[=8]

meşhūre (Ar.) Ünlü.

m.+ler 9b/14

[=1]

meşrūᶜ (Ar.) Dine, akla ve vicdana uygun.

m. (meşrūᶜ ol-) 41b/14

[=1]

meşᶜur (Ar.) İçten.

m. 9a/12

[=1]

metāᶜ (Ar.) Elbise.

m. 38b/18, 47a/6

[=2]

meveddet (Ar.) Sevgi, sevme.

m. 16a/19, 23b/2, 39b/27, 41b/13, 46a/24, 47b/9

m. (ᶜarż-ı meveddet ḳıl-) 9b/10

[=7]

mevlūd (Ar.) Doğum.

m. (ṭāliᶜ-i mevlūd) 3b/4, 3b/9, 4a/2

[=3]

mevt (Ar.) Ölüm.

m. 14b/19, 14b/22, 15a/10, 22a/11, 24a/18, 24b/21, 24b/23, 25a/1, 25a/7, 25a/11, 25a/18, 25a/21, 25a/26, 25b/15, 26a/8, 26a/10, 26b/11, 27a/1, 27a/21, 27b/12, 28a/3, 28a/21, 28a/25, 28b/5, 28b/11, 28b/13, 29a/20, 29a/22, 29a/25, 29b/11, 29b/12,

29b/20, 29b/25, 30b/12, 30b/21, 30b/23, 31a/4, 31a/11, 31a/17, 31b/1, 31b/4, 31b/9, 31b/16, 31b/20, 32a/6, 32a/8, 32a/14, 32a/19, 32a/22, 32b/1, 32b/5, 32b/6, 32b/18, 33a/2, 33a/12, 33a/19, 33a/20, 33a/23, 33b/8, 33b/15, 33b/21, 34a/3, 34a/10, 34a/26, 34b/4, 34b/15, 34b/20, 35a/15, 35a/23, 35b/1, 35b/4, 35b/5, 35b/12, 35b/17, 35b/18, 35b/19, 36a/11, 36a/18, 36a/22, 36b/4, 36b/8, 36b/17, 37a/6, 37a/12, 37b/4, 37b/5, 37b/10, 37b/20, 38a/11, 38a/20, 38b/11, 38b/16, 38b/21, 38b/26, 39a/5, 39a/9, 39b/1, 39b/2

m. (mevt ḥānesi) 3b/16

m. (mevt iriş-) 28a/19, 33b/17, 33b/27, 34a/18

m. (mevt ol-) 15a/10, 15a/18, 15a/20, 25a/8, 26a/6, 26b/7, 26b/26, 27a/16, 27b/27

m.+den 14a/16

m.+ine 13b/12

[=114]

mevżiᶜ (Ar.) Yer, konum.

m. (mevżiᶜ-i ᶜUṭārid) 52b/5

m. (mevżiᶜ-i Mirrīḫ) 16b/10

m. (mevżiᶜ-i Müşterī) 52a/2

m. (mevżiᶜ-i Zühre) 52a/15

m.+ler 5a/16

m.+leri 10a/11

[=6]

mevzūn (Ar.) Vezinli.

m. 22a/4

[=1]

meyḫāne (F.) Meyhane.

m.+ler 44b/1

[=1]

meyl (Ar.) İstek, ilgi.

m. 9b/1, 29a/13, 32b/12, 33b/22, 35a/8, 35a/9, 36b/10, 40a/1, 44a/8, 44a/14, 44b/8, 45a/27, 47b/11, 48a/1, 49a/18

m. (meyl it-) 9b/17, 28a/9, 35b/21, 41a/18, 45b/17, 49a/21

m. (meyl ḳıl-) 4a/17, 9a/2, 9a/3, 12a/15

m. (meyl ol-) 30a/19

m. (meyl ve raġbet it-) 48a/10

m. (meyl ve raġbet ol-) 25b/10, 26a/4, 26b/13

[=30]

meyve (F.) Meyve.

m. 18b/2, 23a/17

m.+ler 21b/6, 21b/18, 22b/25

m.+lerde 23b/7, 40b/20

m.+lere 9a/2

m.+leriñ 9a/16, 23b/5, 23b/11

m.+si 11a/14

[=12]

meyyāl (Ar.) İstek.

m.+leri 41b/25

[=1]

mezāriᶜ (Ar.) Tarlalar.

m. 25a/2, 25b/5, 27a/24, 30b/9, 38a/9, 38b/12

m.+de 28a/8, 28a/16, 29a/2, 31a/18, 31a/26, 36a/11, 37a/18, 39a/21, 42a/5, 43a/2, 44a/16

m.+iñ 35a/8

[=18]

mezbūr (Ar.) Sözü edilen, adı geçen. →**meẕkūre**

m. 25b/26, 36a/26, 39a/17

m.+da (diyār-ı mezbūr) 28b/4

[=4]

mezheb (Ar.) Mezhep.

m. 2b/1, 2b/1, 2b/2, 20a/5

m. (dīn ü mezheb) 47b/18, 48a/17

m.+i 2b/4

[=7]

mezkūre (Ar.) Sözü edilen. →**mezbūr**

m.+den (kevākeb-i mezkūre) 17a/13

[=1]

mezrūʿāt (Ar.) Yeşermiş ekin.

m. 2b/16

[=1]

miʿde (Ar.) Mide.

m. (emrāż-ı miʿde ve ḳalb) 25b/17

m. (miʿde aġrıları) 36b/3

[=2]

miḥnet (Ar.) Sıkıntı, zorluk.

m. 22a/24, 40b/8, 49a/5

m.+ler (miḥnetler çekil-) 7b/9

[=4]

miḳdār (Ar.) Miktar.

m. 14b/20, 16b/19, 21b/3, 51a/1

[=4]

millet (Ar.) Millet.

m. 29a/12

m. (millet-i İslāmiyye) 2a/15, 19a/5

m. (millet-i Yehud) 2a/17

m.+iñ 2a/13, 2a/14

[=6]

miʿmār (Ar.) Mimar.

m.+lar 14a/12

m.+larda 15a/4

[=2]

mīrāṣ (Ar.) Miras.

m. 6a/17, 10b/6

[=2]

mīrī (< F. mīr + Ar. +ī) Devlete ait olan.

m. (māl-ı mīrī) 12b/14

m.+ye (māl-ı mīrī) 7a/3

[=2]

misāfir (Ar.) Yolcu.

m.+ler 20a/17, 21b/16, 21b/24, 23b/8, 23b/12, 32b/11, 41a/9, 41a/13, 41b/27, 44a/20, 45a/5, 45b/22, 46a/1, 49a/3

m.+lerde 30b/17, 39a/18, 45a/2, 45a/14, 45a/21, 49a/7, 49a/16

m.+leriñ 23a/5, 24b/8

m.+lerinde 39a/27, 40b/2, 49a/14

[=26]

misāfirān (Ar.) Yolcular. →**misāfirāt**

m. (misāfirān-ı deryā) 23b/24

m.+da 29b/12

[=2]

misāfirāt (Ar.) Yolcular. →**misāfirān**

m.+da 27b/20

[=1]

miṣāl (Ar.) Örnek, benzer.

m. 3b/5, 4b/13, 4b/14, 51b/19, 52a/10, 52a/23, 52b/12

m. (miṣāl it-) 13b/8

[=8]

miṣillü Gibi.

m. 6a/17, 7b/14, 13a/4, 17b/16, 19b/25, 21b/25, 22b/10, 23a/19, 23a/21

[=9]

mizāc (Ar.) Ruh hali, psikoloji.

m. 25b/23, 36a/15

m. (mizāc-ı ekābir) 47b/8

m. (mizāc-ı hümāyūn) 4a/15, 6b/15

m. (mizāc-ı insān) 44a/2

m. (mizāc-ı şerīf) 13a/8

m.+ına 28b/2, 38b/27, 53a/12, 53b/22

m.+ında 16b/14, 20a/3, 26b/13, 40b/4

m.+larda 49a/19

m.+ları 7a/14

m.+larına 9a/16, 20a/21, 27b/23

m.+larında 7b/1, 21a/5, 48a/21

[=23]

mizāclu Karakterli.

m. 18a/2

[=1]

muᶜādil (Ar.) Eşit.

m. (muᶜādil ṭut-) 19a/24

[=1]

muᶜālece (Ar.) İlaç.

m. 12a/17

m.+den 23a/3

[=2]

muᶜāmele (Ar.) İş yapma, yapılan iş.

m. 21b/15

m.+lerde 45a/24, 45a/26

m.+lerinde 48b/26

[=4]

muᶜāvenet (Ar.) Yardım.

m.+iyle 23b/2

[=1]

muᶜaẓẓam (Ar.) Büyük. →**muᶜaẓẓama**

m. 2a/3, 2a/4

[=2]

muᶜaẓẓama (Ar.) Büyük. →**muᶜaẓẓam**

m. 1b/13

m. (ḫavātīn-i muᶜaẓẓama) 14a/8, 45b/8, 45b/16

m.+nıñ (Kaᶜbe-i muᶜaẓẓama) 2a/16

[=5]

mūcib (Ar.) Sebep.

m. (mūcib-i ʿibret) 7a/5

[=1]

muġayyir (Ar.) Değişmiş.

m. (muġayyir ol-) 34b/27

[=1]

muḥabbet (Ar.) Sevgi.

m. 9b/10, 28b/21, 30a/5, 30b/16, 34b/9, 36b/11, 39a/24, 39b/27, 41b/13, 46a/24, 46b/15, 48b/22

m. (muḥabbet ḳıl-) 9b/12

m.+lerine 9b/2, 35a/9

[=15]

muḥabbetnāme (< Ar. muḥabbet + F. nāme) Dostça yazılmış mektup.

m.+ler-ile (ṣıdḳ u muḥabbetnāme) 9a/13

[=1]

muḫabir (Ar.) Haberci.

m.+lerden 13a/5

[=1]

muḥāl (Ar.) İmkansız.

m. 33a/27

[=1]

muḫālefet (Ar.) Anlaşmazlık, karşı çıkma.

m. 23b/14, 26a/20, 27a/27, 27b/9, 27b/11, 29b/4, 29b/24, 36a/5, 37a/13, 38a/22, 39a/1, 40b/11, 40b/13, 46b/18, 49b/4, 49b/10, 49b/14

m. (muḫālefet it-) 36a/6

m.+inden 5b/4

[=19]

muḫālif (Ar.) Uygun olmayan, ters.

m. 9b/2, 11b/7, 11b/11, 12b/10, 21b/13, 22b/9, 40a/20, 42b/14, 48a/19, 49a/1

[=10]

muḥārebe (Ar.) Savaş, mücadele, çatışma.

m. 22a/20, 25b/25, 26b/18, 27a/9, 29a/18, 30b/12, 31b/1, 33a/11, 35b/3, 35b/24, 36b/15, 37a/10

m.+ye 43a/23

[=13]

muḥarrir (Ar.) Yazıcı.

m.+ler 19b/21

[=1]

muḥāṣara (Ar.) Kuşatma.

m. 22a/19

m. (muḥāṣara ol-) 39a/7

m. (muḥāṣara olun-) 28a/7, 30b/2, 31b/15

m.+ları 16b/27

[=6]

muḫāṭara (Ar.) Tehlike.

m. 41b/4, 42b/16

[=2]

muḫbir (Ar.) Haberci.

m. 11b/3

[=1]

muḥīb (Ar.) Dost.

m. 7b/13

[=1]

mūḥiş (Ar.) Korkutucu.

m. 5b/2, 13a/13

[=2]

muḥkem (Ar.) Sağlam.

m. 35a/1

[=1]

muḥtāc (Ar.) Muhtaç.

m. (muḥtāc ol-) 42b/17

[=1]

muḫtelif (Ar.) Çeşitli, anlaşmazlık.

m. 1b/9, 38a/4

m. (muḫtelif ol-) 7b/5

[=3]

muʿīd (Ar.) Müderris yardımcısı.

m.+leriñ 19b/11

[=1]

muḳābelāt (Ar.) Mukâbeleler. →**muḳābele**

m. 3a/3

[=1]

muḳaddemā (Ar.) Öncesinde.

m. 7b/17

[=1]

muḳadder (Ar.) Olağan.

m. 33b/26

[=1]

muḳarreb (Ar.) Yakın.

m. (muḳarreb ol-) 10b/14

m.+lerden 7b/2, 9b/8

m.+lere 6a/14, 11b/6

m.+leriñ 14a/9

m.+lerinden 49a/27

[=7]

muḳarrebān (Ar.) Yakınlar. →**muḳarrebāt**

m. 23b/2

[=1]

muḳarrebāt (Ar.) Yakınlar. →**muḳarrebān**

m.+ıñ 8b/2

[=1]

muḳāṭaʿa (Ar.) İkta sahibi; Eskiden devlete ait bir gelir veya araziyi kira karşılığında ve başkasına satmamak şartıyle geçici mülk olarak edinen kişi.

m. 12b/15

[=1]

muḳātele (Ar.) Birbirini öldürme.

m. 25b/25, 28b/24, 33a/11, 34a/7, 38a/27, 39b/9

m.+ler 31a/3

m.+lerden 33b/6

[=8]

muḳavvī (Ar.) Kuvvetini artıran, kuvvetle.

m. 19b/3, 19b/4

[=2]

muḳayyed (Ar.) İlgili olan.

m. (muḳayyed düş-) 23a/2

m. (muḳayyed ol-) 4a/10, 4b/6, 7a/2, 8a/6, 8a/12, 8b/8, 8b/16, 10a/5, 10a/10, 11a/7, 11a/10, 12b/7

[=13]

muḳteżā (Ar.) Bir şeyin gereği olan.

m.+sınca 19a/3

[=1]

muʾlimāt (Ar.) Üzücü şeyler.

m. 12b/3

[=1]

murād (Ar.) İstek.

m. 2a/5, 2a/8, 9a/7, 16a/24

m. (murād eyle-) 50b/14, 51a/21

m. (murād eyleme-) 12b/12

m. (murād olun-) 14b/23, 15a/6, 15a/11, 16a/27, 50b/26

m.+ların 12a/13

m.+larından 21b/2

[=14]

murādāt (Ar.) İstekler.

m. 6b/11, 8b/12, 9b/12

[=3]

muraṣṣaʿ (Ar.) Bezenmiş.

m.+lara 8a/4

[=1]

musallaṭ (Ar.) Bir kimsenin başına dert olan.

m. (musallaṭ ol-) 31a/13

[=1]

mūsiḳī (Ar.) Musiki.

m.+ye (ʿilm-i mūsiḳī) 29a/12

[=1]

mutaṣarrıf (Ar.) Sancak beyi.

m.+larıñ 22b/1

[=1]

mutaṣarrıfān (Ar.) Bir işi yöneten kimseler, yöneticiler. →**mutaṣarrıfīn**

m. 21b/10, 23b/10

m. (mutaṣarrıfān-ı emvāl) 24a/19, 28b/13

m.+da 24b/13

m.+dan 23a/17

[=6]

mutaṣarrıfīn →**mutaṣarrıfān**

m. (mutaṣarrıfīn-i emvāl) 25a/11

[=1]

mutavassıṭ (Ar.) Orta halli.

m. (mutavassıṭ ol-) 49b/12, 49b/15

[=2]

muʿtedil (Ar.) Ilık.

m. 20a/18, 30a/11, 44a/19, 48a/11

[=4]

muʿtemed (Ar.) Güvenilir kişi.

m. 22b/16

[=1]

muṭīʿ (Ar.) Bir kimseye bağlanmış olan.

m. (muṭīʿ eyle-) 33a/5

[=1]

muṭlaḳā (Ar.) Mutlaka, bütün.

m. 13b/5, 13b/17, 14a/3, 14a/9, 14a/15

[=5]

muṭrib (Ar.) Müzisyen.

m.+ler 21a/20, 21b/22

m.+lerde 23a/12

m.+leriñ 19b/18, 49b/8

[=5]

muvāfaḳat (Ar.) Uzlaşma.

m. 48b/3, 48b/11

[=2]

muvaffaḳ (Ar.) Başarılmış.

m. 10b/1

[=1]

muvāfıḳ (Ar.) Uygun.

m. (muvāfıḳ-ı taḳdīr düş-) 12b/6

m. (muvāfıḳ düş-) 20a/21

[=2]

muża‘af (Ar.) Zayıflatma.

m. 19a/27, 19b/4

[=2]

muẓaffer (Ar.) Zafere ulaşmış.

m. (muẓaffer ol-) 22b/22

[=1]

mūzī (Ar.) Zararlı.

m. 12b/16

[=1]

mużmaḥil (Ar.) Yok olmuş.

m. (mużmaḥil ol-) 15b/23, 15b/23

[=2]

mużṭar (Ar.) Çaresiz kimse.

m. (mużṭar ol-) 22a/16

[=1]

mużṭarib (Ar.) Rahatsız.

m. (mużṭarib ol-) 5b/5, 5b/15, 16a/16

[=3]

mübāḥaṣe (Ar.) Tartışma.

m. 35b/26, 47b/18

[=2]

mübārek (Ar.) Kutlu.

m. 6b/3, 8b/8

[=2]

mübāşeret (Ar.) Bir işe başlama.

m. 6a/7

m. (mübāşeret ḳıl-) 6a/8

m. (mübāşeret olun-) 11b/9

[=3]

mücādele (Ar.) Mücadele.

m. 22b/8, 27a/14, 44a/27, 47b/19, 48a/12, 48a/17, 48b/26

m.+den 21b/12

[=8]

mücerreb (Ar.) Tecrübe.

m. 15a/14, 15b/17, 15b/26, 18b/2

[=4]

mücerrebāt (Ar.) Tecrübe edilmiş şeyler.

m.+dandır 24a/9

[=1]

müctemiᶜ (Ar.) Toplanmış .

m. (müctemiᶜ ol-) 52a/15, 52b/5

[=2]

müddeʿī (Ar.) Asi.

m. 2b/5, 2b/6, 22a/7

m.+ler 4b/11, 6a/15

[=5]

müddet (Ar.) Süre.

m.+inde 18b/11, 22a/12

[=2]

müdebbir (Ar.) Oluşturucu, idareci.

m.+i-ise 3a/7

m.+ler 46a/14

m.+lerden 5b/11

[=3]

müdün (Ar.) Şehirler.

m. (ümmehāt-ı müdün) 2a/5

[=1]

müeṣṣir (Ar.) Etkili.

m.+dür 18b/25

[=1]

müʾeẕẕī (Ar.) Zararlı.

m. 21b/6

[=1]

müfācān (Ar.) Ansızın, ani. →**müfācāʾt**

m. (merg-i müfācān) 24a/7, 27b/1

[=2]

müfācāʾt →**müfācān**

m. (merg-i müfācāʾt) 27b/16

[=1]

müferriḥ (Ar.) Ferahlatıcı.

m. 10a/17

[=1]

müfsid (Ar.) Ara bozucu kimse, fesat kimse.

m. 21a/14, 44a/6

m.+ler 16a/5, 20b/1, 45b/6

m.+lerde 48a/23

m.+lerden 40a/27

m.+lere 7b/11

[=8]

müheyyā (Ar.) Hazır.

m. (sefer-müheyyā) 20a/23

[=1]

mühim (Ar.) Önemli.

m. 45a/14, 49a/27

[=2]

mühimmāt (Ar.) Önemli işler.

m. 41b/27

[=1]

mühlik (Ar.) Ölümcül.

m. 22a/11, 24a/7, 35b/12

[=3]

mühlike →**mühlik**

m. (emrāż-ı mühlike) 35a/7

[=1]

müjde (F.) Müjde.

m.+leri 7a/15

[=1]

mükātebe (Ar.) Mektuplaşma.

m. 23b/10

[=1]

mükerreme (Ar.) Yüce.

m. (Mekke-i mükerreme) 32b/23

[=1]

mülk (Ar.) Memleket, bir ülkenin veya hükümdarın hüküm ve idaresi altında bulunan topraklar.

m. 5a/15, 11a/17, 13a/17, 30b/26, 37b/23, 38a/18

m. (mülk-i devlet) 25b/18, 46b/18

m. (mülk ḫānesi) 3b/13

m. (umūr-ı mülk ü devlet) 19a/4

m.+de 46b/7

m.+i 24a/2, 31a/12, 42b/22

m.+lerinden 8b/3

m.+üñ 3a/15

m.+ünde 4a/9

m.+ünden 34a/1, 42b/12

[=19]

mültezim (Ar.) Devlet gelirlerinden birinin toplanması işini yapan kimse.

m.+ler 12b/15

m.+lerde 48a/9

[=2]

mülūk (Ar.) Hükümdarlar.

m. 16a/6, 16b/14, 24b/1, 24b/22, 25a/9, 25a/23, 25b/24, 26b/17, 26b/22, 26b/23, 27b/14, 28a/22, 29a/18, 29a/25, 29b/8, 29b/21, 29b/26, 31a/11, 31a/16, 31a/27, 31b/3, 31b/18, 32a/4, 33a/10, 33a/21, 33b/1, 33b/13, 34a/1, 34a/17, 34a/25,

34b/12, 35b/10, 36b/15, 37a/12, 37a/20, 37a/23, 37b/25, 38a/22, 38b/1, 38b/6, 38b/10, 38b/19, 39a/3, 39a/14, 40a/24, 40b/4, 41a/6, 41a/15, 41b/17, 42b/26, 45a/6, 46a/24, 46b/5, 47a/1, 48a/21, 48a/26, 49b/14

m. (mülūk-ı ᶜAcem) 39a/23

m. (mülūk-ı ᶜArab) 37a/17, 38b/23, 39a/23

m. (mülūk-ı Ermen) 34b/17

m. (mülūk-ı Fārs) 38b/23

m. (mülūk-ı ḳadīm) 42a/2

m. (mülūk+ı ḳadīme) 41b/8

m. (mülūk-ı şarḳ) 37a/17

m. (mülūk-ı Türk) 37a/21

m.+a 33b/18, 36a/6

m.+a (ᶜāmme-i mülūk) 3a/15

m.+da 24a/18, 27a/2, 27a/4, 28a/3, 28b/5, 29b/20, 32a/18, 32b/6, 39a/24, 47b/21

m.+ı 29a/5

m.+ın 32a/4

m.+uñ 27a/8, 34b/3, 34b/13, 34b/13, 36b/2

m.+unda 38a/8

m.+undan 35b/17

m.+unuñ 30a/24

[=90]

mümtedd (Ar.) Uzun.

m. 15b/22, 17b/22

[=2]

münācāt (Ar.) Yakarma.

m.+lar 12a/10, 22b/23

[=2]

münāfıḳ (Ar.) İki yüzlü.

m. 20b/1, 33a/27, 47a/27

m.+larıñ 21b/8

[=4]

münaḳḳaş (Ar.) Nakışlı, süslü.

m. 9b/7, 22a/7

[=2]

münāsebet (Ar.) İlişki.

m. 19a/11

m.+in 19a/3

[=2]

münāsib (Ar.) Uygun.

m. 12a/17

[=1]

münāzaᶜa (Ar.) Tartışma, çekişme, anlaşmazlık.

m. 20a/3, 21b/11, 22b/8, 29b/16, 31b/1, 45a/11

m.+lar 30a/27, 36a/26

[=8]

münāzaᶜāt (Ar.) Anlaşmazlık.

m. 38a/27

[=1]

mündefiᶜ (Ar.) Yok olmak.

m. (mündefiᶜ ol-) 9a/17

[=1]

münkir (Ar.) İnkarcı.

m. 36a/27

[=1]

müntehī (Ar.) Ulaşmış.

m. (müntehī ol-) 16b/10, 52a/1

[=2]

mürāsele (Ar.) Haberleşme.

m. 23b/10

[=1]

mürūr (Ar.) Geçiş, geçme.

m. (mürūr it-) 6b/2, 15b/19

[=2]

müṣbet (Ar.) İspatlanmış.

m.+dür 18b/19

[=1]

müstaʿlī (Ar.) Üstün gelen.

m. (müstaʿlī bulun-) 18b/14

m. (müstaʿlī ol-) 18b/11

[=2]

müstecāb (Ar.) Kabul edilen.

m. (müstecāb ol-) 12b/7

[=1]

müstefīd (Ar.) Yararlanan.

m. (müstefīd ol-) 1b/6

[=1]

müstevlī (Ar.) İstila eden, hakim olan, idare eden.

m. (müstevlī ol-) 26a/17, 27b/24, 28b/2, 32a/13, 32b/27

m.+si 18b/8

[=6]

müşāhede (Ar.) Görme.

m. (müşāhede ḳıl-) 10b/1

[=1]

müşāvere (Ar.) Fikir alışverişi.

m. 10b/10

m.+den 12a/1

m.+ler 23a/8

[=3]

müşerref (Ar.) Şereflenmiş.

m. (müşerref ḳıl-) 9a/10

[=1]

müşevveş (Ar.) Karışık.

m. 11a/2

[=1]

müştedd (Ar.) Şiddetli.

m. 15b/22, 17b/22

[=2]

müştemil (Ar.) Kapsayan.

m. 1b/5

[=1]

müteʿalliḳ (Ar.) İlgili, ait, alakalı.

m. 1b/4, 6a/7, 7a/2, 7a/12, 10b/6, 11a/11, 13a/17, 14b/23, 20a/23

m. (müteʿalliḳ ol-) 14b/27, 15a/1

m.+dir 14b/25

m.+dür 14b/24

[=13]

müteʿallikāt (Ar.) İlgili konular.

m.+ın 2b/13

[=1]

müteʾellim (Ar.) Kederli.

m. 4a/16

m. (müteʾellim ol-) 5b/2, 11b/11, 12b/14

[=4]

mütefekkir (Ar.) Düşüncelere dalan, canı sıkılan, kederlenen.

m. (mütefekkir ol-) 5b/4, 8b/5, 11a/3, 11b/8, 12a/9, 12b/11, 13a/2

[=7]

müteġayyir (Ar.) Değişen, bozulmuş.

m. (müteġayyir ol-) 18a/5, 27a/23, 31b/9, 35b/10, 49b/20

[=5]

müteḥarrik (Ar.) Hareket eden.

m. (müteḥarrik ol-) 10b/17

[=1]

müteḳaddimīn (Ar.) Eski insanlar.

m.+de (kütüb-i müteḳaddimīn) 18b/19

[=1]

mütekeddir (Ar.) Kederli

m. (mütekeddir ol-) 7a/15

[=1]

mütekellim (Ar.) Güzel konuşan.

m. 22a/3

[=1]

müteşekkī (Ar.) Şikayet eden.

m. (müteşekkī ol-) 7a/14

[=1]

mütevātir (Ar.) Sağanak.

m. 17a/15

[=1]

müteveccih (Ar.) Yönelmiş.

m. (müteveccih ol-) 6b/13, 18a/26

[=2]

müżāyaḳa (Ar.) Darlık, geçim sıkıntısı.

m. 25a/22

m. (müżāyaḳa çekil-) 5a/12, 6a/4

m.+larına 5a/10

[=4]

müzevvir (Ar.) Laf taşıyan, ara bozucu, yalan.

m. 19b/22, 33a/26, 42a/8, 42a/22

[=4]

müzeyyen (Ar.) Gösterişli.

m. 9b/7

[=1]

N

nādān (F.) Cahil.

n.+lar 32b/17

[=1]

nāfiᶜ (Ar.) Faydalı, yararlı.

n. 22b/27, 23a/5, 24b/7, 28b/10, 29a/1, 33b/24, 42a/1, 43a/22, 43b/20, 44a/14, 44b/9

[=11]

nā-ḥaḳ (< F. nā- + Ar. ḥaḳ) Haksız.

n. 22b/15, 36a/14, 43b/9, 47a/20, 48a/17

[=5]

nā-ḫoş (F.) Hoş olmayan.

n. 47b/1

[=1]

naḫs (Ar.) Uğursuz.

n. 13b/11, 14b/6, 16b/2, 18a/18, 18a/19, 53a/6, 53a/7, 53a/9, 53a/9, 53a/12, 53a/13, 53a/17, 53a/25, 53b/22, 53b/22

n. (kevākib-i naḫs) 14a/21

n. (naḫs-ı aṣġar) 53a/3

n. (naḫs-ı ekber) 53a/3, 53a/27

n. (naḫs bulun-) 14b/3

n. (naḫs ol-) 14b/8

n. (naḫs olun-) 14a/26

n.+a 16b/1

n.+dır 14a/23, 14a/25, 14b/1, 53a/15, 53a/16, 53a/18, 53a/22, 53a/27, 53b/2, 53b/5, 53b/5, 53b/7, 53b/19

n.+ıñ 16b/3

n.+ın (ḳırān-ı naḫs) 19a/6

[=38]

nākes (F.) Aşağılık kimse.

n.+lerden 46b/1

[=1]

nāḳıṣ (Ar.) Eksik.

n. 51b/8, 51b/23

n. (nāḳıṣ ḳal-) 51a/12, 51a/15

n.-ise 51a/18

n.+dır 51b/3, 53a/15, 53a/17

[=9]

naḳḳāş (Ar.) Nakkaş.

n. 20b/9

[=1]

naḳl (Ar.) Bir yerden başka bir yere gitme, gezme, geçiş yapma.

n. (naḳl eyle-) 18a/5, 34a/1

n. (naḳl ü ḥareket) 4a/7, 5b/10, 8a/8, 10b/8, 11a/4, 11a/13, 11b/14, 3b/12, 41a/19

n. (naḳl ü taḥvīl) 13a/1

[=12]

naḳż (Ar.) Bozma.

n. (naḳż-ı ʿahd) 7b/14

[=1]

nāle (F.) İnleme.

n. 47a/14

n.+lerine 45b/21

[=2]

nām (F.) İsim.

n. 2a/2

[=1]

nāmdār (F.) Şöhretli.

n. 8a/13, 31a/1, 35a/23, 36b/24

[=4]

nāme (F.) Mektup.

n.+ler 10a/13, 10a/14, 23b/12, 31b/3, 33b/2, 47a/23

[=6]

nā-meşrūᶜ (< F. nā- + Ar. meşrūᶜ) Kanun ve nizama aykırı.

n. 42a/7

[=1]

nāmus (Ar.) Namus.

n. 19b/9

[=1]

nā-pāk (F.) Temiz olmayan.

n. 32a/10

[=1]

nārencāt (Ar.) Narenciyeler.

n.+a 36b/10

[=1]

narḫ (F.) Resmi makamlarca konan ve uyulması gereken sabit fiyat.

n.+lar 49b/19

n.+lara 46a/2

n.+larda 27b/18, 44a/7, 45a/5, 45b/3, 45b/24, 46b/7, 47a/3, 47b/24, 49b/10

n.+larıñ 49b/7, 49b/13

[=13]

nās (Ar.) Halk, insanlar.

n. 25a/26, 27a/9, 27a/25, 29a/21, 31a/13, 32a/24, 33b/20, 35a/14, 36a/1, 36b/2, 36b/16, 39b/10, 39b/22, 42a/13, 42b/5, 44a/11, 47a/26

n. (ᶜavām-ı nās) 23a/24

n. (ᶜavāmü'n-nās) 11a/16, 14a/13, 23b/6, 24b/3, 25b/8, 25b/9, 28b/16, 30b/21, 32b/14, 37b/17, 41a/18, 49a/12, 49a/16, 49a/17, 49b/4

n. (erāzil-i nās) 23b/26

n.+a 45b/7

n.+a (ᶜavāmü'n-nās) 36b/2

n.+da 24a/18, 25a/15, 26b/7, 27a/20, 27b/6, 28b/14, 29a/26, 30a/18, 30a/24, 30b/19, 31a/17, 31b/1, 31b/13, 32a/5, 32a/9, 32b/9, 33b/25, 34a/9, 34a/27, 35a/7, 35a/23, 35a/27, 36a/18, 37b/18, 37b/26, 38a/10, 38a/13, 38b/23, 39a/12, 40a/2, 43a/4, 43a/9, 44a/5, 44b/25, 45a/5, 45a/11, 45b/7, 47a/9, 47b/13, 47b/26, 49a/18

n.+da (ʿāmme-i nās) 33a/27, 44a/21, 44a/25, 45a/15, 45b/22, 49a/1

n.+da (ʿamme-i nās) 42b/24

n.+da (ʿavāmü'n-nās) 15a/2, 24a/23, 26b/4, 34b/15, 41a/6, 45a/20, 46b/19

n.+ıñ 36b/20

n.+ında 24b/25

[=93]

Naṣārī (Ar.) Hıristiyanlar.

n. 33b/13

[=1]

naṣb (Ar.) Atama.

n. (naṣb it-) 8a/13

[=1]

naṣīḥat (Ar.) Nasihat.

n. 41b/25

[=1]

nāziʿāt (Ar.) Anlaşmazlıklar.

n. 37b/2

[=1]

nāzle (Ar.) Nezle.

n. 19b/24, 21a/8

[=2]

ne Ne.

n. 2b/15, 3a/6, 15a/26, 16a/27, 17a/9, 18b/17, 19a/1, 19a/5, 19a/7, 19a/10, 19a/11, 19a/22, 19a/22, 50b/8, 51a/1, 51a/4, 51b/8, 51b/11, 51b/23, 52a/3, 53a/21, 53a/21, 53b/2, 53b/2, 53b/6, 53b/6, 53b/11, 53b/11, 53b/17, 53b/17, 54a/1, 54a/1

n. (her ne) 3a/4, 4b/8, 11b/8, 12b/5, 14a/3, 15b/15

n.-ise 49b/24

[=39]

ne(2) Hangi.

n. 3a/6, 14b/23, 14b/25, 14b/27, 15a/6, 15a/10, 15b/9, 15b/10, 15b/10, 15b/20, 15b/20, 16b/3, 19b/4

[=13]

nebātāt (Ar.) Bitkiler.

n. 21b/6, 22a/16, 24b/11, 28a/8, 30b/9, 31b/17, 33a/25, 35a/7, 38b/12, 40b/18

n.+a 31a/24

n.+da 25a/14, 25b/5, 27a/24, 28a/14, 28b/25, 29a/20, 30b/22, 32b/15, 35b/14, 36b/4, 38a/10, 39b/20, 40a/16, 40b/26, 41a/8, 43a/25, 44a/15, 44a/16, 47a/22

n.+ıñ 25a/3, 34b/20

[=32]

nedāmet (Ar.) Pişman olma.

n.+ler 7b/10

[=1]

nefᶜ (Ar.) Fayda.

n.+ler 21a/21

[=1]

nefīr (F.) Toplanma borusu.

n. 20b/1

[=1]

nefīs (Ar.) Nefis.

n. 9a/2

[=1]

nefᶜsiz Faydasız.

n. 20a/1

[=1]

nehb (Ar.) Yağma.

n. 25b/23, 26b/27, 29a/24, 31a/3, 33a/22, 33b/7, 34a/12, 34a/17, 34a/23, 35b/3, 36a/5, 36a/10, 36a/16, 37a/22, 38a/26, 38b/20, 39b/1, 39b/9

n. (nehb ve ġārāt it-) 29b/19

[=19]

nekbet (Ar.) Bahtsızlık, felaket.

n. 5b/8, 25a/6, 33a/26, 40a/19, 40a/24, 40b/25, 48b/20

n. (ḥabs-ı nekbet) 45a/15

n. (nekbet ḥānesi) 3b/16, 4a/2

n. (ẕull ü nekbet) 45b/15

n.+lerine 6a/16

[=12]

nemnāk̄ (F.) Nemlilik.

n. 28b/24, 48a/2, 48b/16

[=3]

nerd (F.) Tavla oyunu.

n. 45a/27

[=1]

nerm (F.) Yumuşak.

n. 44b/19

[=1]

nesne Nesne, şey.

n. 11a/15, 14b/18, 18b/12, 19a/22, 46a/5

n.+de 45a/16, 46a/13, 49a/14

n.+ler 5a/14, 7b/15, 12a/10, 13a/4, 13a/6, 13a/11, 13a/17, 18a/4, 18b/2

n.+lerde 5b/13

n.+lerden 13a/8

n.+lerine 4b/3

n.+niñ 46a/3

[=21]

neşāṭ (Ar.) Sevinç, neşe.

n. 21a/2, 24b/7, 25b/3, 28a/9, 28b/21, 30b/15, 30b/23, 31a/8, 31b/12, 32b/11, 36b/9, 37a/2, 39a/18, 43a/8, 43a/15, 43b/20, 44a/22, 44b/7, 45a/2, 46a/5, 47a/6, 47a/12, 47a/24, 47b/21, 47b/26, 48a/4, 48a/25, 48b/5

n.+a (żevk u neşāt) 8b/17

n.+dan (żevḳ ü neşāṭ) 10b/4

n.+ına 49b/9

[=31]

nevᶜ (Ar.) Çeşit, tür.

n. 47a/25

n. (nevᶜ-i insān) 42b/14

[=2]

nevāḥī (Ar.) Tarafları, civar.

n. (nevāḥī-i Maġrib) 50a/17

n. (nevāḥī-i Ṭarsūs) 50a/3

n. (nevaḥī-i Kürd) 50b/5

n.+sinde 31a/9, 36b/15

[=5]

nevāzīş →**nevāziş**

n. 45a/21

[=1]

nevāziş (F.) Gönül alma, iltifat etme. → **nevāzīş**

n. 44b/16, 47b/10, 48a/10

n. (iltifāt ve nevāziş bul-) 48a/25

n.+ler (nevāzişler ḳıl-) 9a/15

[=5]

nev‘en (Ar.) Cinsinden, bir bakıma, bu anlamda.

n. 4a/16, 13a/5, 13a/8, 34b/3

[=4]

nevmīdlik Ümitsizlik.

n.+lerine 21b/2

[=1]

nevpeydā (F.) Yeni çıkan.

n. 9a/3

[=1]

nıṣf (Ar.) Yarım.

n. 51b/1, 51b/1, 51b/2, 53a/14, 53a/16

[=5]

nice Ne, nasıl. →**niçe**

n. 2a/13, 2b/17, 14a/26, 14a/26, 18a/16, 18b/18

n.+dir 5a/6

[=7]

niçe Birçok, nasıl. →**nice**

n. 4b/9, 5a/12, 6a/11, 6a/12, 6a/16, 6b/5, 7b/5, 7b/8, 7b/10, 7b/17, 8b/6, 9a/11, 9a/12, 9a/12, 9b/15, 10a/3, 10b/12, 11b/16, 12a/17, 13a/12, 13a/16, 13b/13, 14b/10, 14b/11, 17b/22, 18b/22, 18b/25, 19a/9, 19a/20, 19b/22, 21a/21, 22a/20, 23b/27, 24a/4, 25b/22, 27a/25, 31a/11, 31b/23, 33a/15, 33a/23, 34a/8, 35b/15, 36a/6, 36b/23, 36b/27, 38a/22, 38b/10, 39b/10, 43a/2, 48a/27

n.-idügi 14a/16

n.+dir 19b/4

n.+si 7b/15

n.+sinde 36b/4

n.+sine 34a/13

[=55]

nifāḳ (Ar.) Tartışma, ara bozuculuk, ara bozukluğu.

n. 20a/3, 20b/3, 42a/9, 47b/13

[=4]

nihānī (< F. nihān + Ar. +ī) Gizlice.

n. 10a/9, 10b/16

[=2]

nihāyet (Ar.) Son.

n. (nihāyet bul-) 50b/12, 50b/25, 51a/3, 51a/14, 51b/10, 52a/15, 52b/5

n.+ine 50b/21

[=8]

nikāḥ (Ar.) Evlilik, nikah.

n. (nikāḥ ḥānesi) 3b/15

n.+lar 20a/8, 21a/19, 22b/23, 23a/11, 24b/19, 33b/22, 37a/2, 39a/12, 39a/26, 40b/23, 41a/21, 41b/21, 42a/19, 45b/9, 47a/5, 48a/3, 48b/4, 48b/9

n.+-ile 4a/17

n.+larda 30a/3

[=21]

nīm (F.) Yarı.

n. 53a/14, 53a/16

[=2]

niʿmet (Ar.) Yiyecek içecek.

n.+ler 20a/8, 21a/17, 21a/24, 24b/6, 43a/1, 43a/19, 45a/24, 46b/3

n.+lerde 30a/1, 39a/19, 41b/21, 43a/6, 43a/12

n.+leriñ 20b/20, 23a/7

[=15]

nisā (Ar.) Kadın.

n. 9b/1, 11b/10, 12b/2

[=3]

nisbet Soyluluk.

n. 24b/5

[=1]

nisvān (Ar.) Kadınlar.

n.+da 28b/20

[=1]

nişīmen (F.) Mesken.

n.+ler 8a/11

[=1]

nite Nasıl.

n. (nite-kim) 13b/16, 14a/6, 18b/6, 18b/19

[=4]

nizāᶜ (Ar.) Anlaşmazlık, çekişme, kavga.

n. 20a/19, 21a/14, 29a/8, 30a/10, 33a/18, 33b/11, 36a/1, 37a/7, 37a/18, 38a/12, 39a/21, 40a/2, 45a/7, 49a/20

n.+ıñ 20b/12

n.+lar 48a/17

[=16]

noḫūd (F.) Nohut.

n. 42b/23

[=1]

noḳṣān (Ar.) Eksik, eksiklik.

n. 47b/21, 48b/13

n. (kesr ü noḳṣān) 12b/15

n. (noḳṣān iriş-) 22b/15

[=4]

nuḥūset →**nuḫūset**

n. 53a/21, 54a/1

n.+i 3a/9

n.+ine 3b/3, 14a/15

n.+leri 53a/3

[=6]

nuḫūset (Ar.) Uğursuzluk. →**nuḥūset**

n. 5a/14, 5b/1, 19a/20, 19a/22, 19a/24, 19b/2, 53a/26, 53b/2, 53b/3, 53b/4, 53b/7, 53b/10, 53b/11, 53b/14, 53b/17, 53b/27, 54a/3

n. (mertebe-i nuḫūset) 19b/2

n.+de 53a/16, 53a/23, 53b/8, 53b/19

n.+i 13b/6

n.+iñ 13b/18

n.+ine 14a/4, 14a/7, 14a/10

n.+iniñ 19a/23

[=28]

nuḳūd (Ar.) Paralar, nakitler.

n. 6a/17

n. (ḳıllet-i nuḳūd) 22b/10

n.+da 43a/8

[=3]

nūr (Ar.) Işık.

n.+ını 16a/22, 16a/22, 16a/23, 16a/25

[=4]

O

o O. →**ol**

o. 15a/1, 16a/13

[=2]

od Ateş.

o.+a (oda yan-) 19b/17, 23b/27

[=2]

oġlan (Ar.) Çocuklar, erkek çocuklar.

o. 19b/20, 20b/6, 34b/9, 36b/10, 38a/6, 39b/27

o.+lar 21a/5, 26b/12, 30b/16, 45b/10

o.+larda 32b/11, 41b/20, 42a/18, 44a/27, 44b/8, 47a/8

o.+ların 36b/9

o.+larıñ 28b/25, 42a/24, 46a/8, 48b/8

o.+larından 36a/25

[=22]

oġlancıḳ Bebek, küçük çocuk.

o.+lar 34a/26

o.+larda 20b/6, 29a/24, 29b/11, 32b/9, 32b/18, 35a/17, 35b/18, 36a/22, 37a/3, 37b/3, 43b/22, 45b/1, 45b/27, 48a/15, 48a/19, 48b/19, 49a/8, 49a/24

[=19]

oġrı Hırsız.

o.+lar 21b/1, 24b/1, 25a/5, 25a/14, 26b/9, 27a/11, 27a/26, 27b/24, 28b/7, 29a/16, 29b/18, 30a/7, 30b/20, 31a/14, 32b/3, 32b/8, 34a/23, 34b/25, 35a/6, 36a/7, 36b/26, 37b/3, 37b/18, 39b/12, 42a/11, 43b/15, 46a/17, 46b/10, 47b/5, 48b/2, 48b/17, 48b/19

o.+larda 45b/7

o.+lardan 26a/19, 34b/5

[=35]

oġrılıḳ Hırsızlık.

o. 28b/3, 49a/20

[=2]

oġul Erkek çocuk, oğul.

o. 49a/3

o. (oġul ḳız ḥānesi) 3b/14

o.+da 49a/8

o.+ları 21b/20

o.+larından 36a/25

[=5]

oḳ Ok.

o. 49a/18

[=1]

oḳu- Okumak.

o.-maġa 25b/9

o.-maḳ 22a/2

[=2]

oḳumış Okumuş.

o. 21b/19

[=1]

ol O. →**o**

o. 2a/4, 2a/14, 2a/14, 2a/14, 2b/1, 2b/2, 2b/2, 2b/2, 2b/3, 2b/6, 2b/6, 2b/7, 2b/12, 2b/14, 2b/16, 2b/17, 3a/5, 3a/5, 3a/8, 3b/2, 4a/11, 4b/1, 4b/2, 4b/3, 4b/6, 4b/8, 4b/10, 4b/12, 5b/1, 5b/6, 5b/7, 5b/15, 6a/15, 6b/3, 7a/3, 7a/7, 7a/17, 7b/9, 8b/4, 8b/14, 8b/16, 10a/13, 11b/9, 14a/23, 14a/25, 14a/25, 14a/27, 14b/7, 14b/7, 14b/13, 14b/19, 14b/22, 14b/23, 14b/27, 15a/1, 15a/1, 15a/5, 15a/7, 15a/9, 15a/9, 15a/10, 15a/15, 15a/16, 15a/17, 15a/18, 15a/23, 15a/25, 15b/2, 15b/6, 15b/7, 15b/11, 15b/11, 15b/18, 15b/19, 15b/20, 15b/21, 15b/27, 16a/3, 16a/5, 16a/13, 16a/15, 16a/16, 16a/18, 16a/19,

16a/21, 16a/23, 16b/1, 16b/2, 16b/3, 16b/3, 16b/5, 16b/11, 16b/13, 16b/13, 16b/16, 16b/16, 16b/18, 16b/18, 17a/7, 17a/9, 17a/12, 17a/14, 17a/14, 17a/22, 17a/27, 17b/7, 17b/13, 18a/3, 18a/8, 18a/9, 18a/14, 18a/18, 18a/20, 18a/22, 18a/24, 18a/24, 18a/24, 18a/26, 18a/27, 18a/27, 18b/3, 18b/3, 18b/5, 18b/7, 18b/8, 18b/11, 18b/27, 19a/1, 19a/2, 19a/8, 19a/11, 19a/12, 19b/9, 19b/13, 26b/25, 30a/26, 33b/6, 36a/10, 36a/16, 36b/7, 37b/11, 38a/23, 39b/6, 39b/14, 39b/17, 40b/8, 49b/24, 50b/13, 50b/13, 51a/14, 51b/11, 52a/15, 53a/12, 53b/22

o. (ol-ḳadar) 15a/8, 15a/12, 15a/15, 16b/2, 16b/6

o. (ol-ṭaraf) 15b/11, 15b/21

o.+dur 1b/12, 15b/17, 15b/26, 16b/10, 18b/2, 51a/15, 52a/11

[=168]

ol- Olmak.

o.-a 14b/21, 14b/21, 14b/22, 14b/24, 14b/24, 14b/24, 14b/25, 15a/2, 15a/3, 15a/4, 15a/5, 15a/9, 15a/10, 15a/12, 15a/15, 15a/15, 15a/16, 15b/2, 15b/3, 15b/7, 15b/8, 15b/9, 15b/10, 15b/18, 15b/19, 16a/1, 16a/4, 16a/12, 16a/13, 16a/14, 16a/17, 16a/18, 16a/19, 16a/20, 16b/2, 16b/5, 16b/6, 16b/18, 16b/20, 16b/20, 16b/21, 16b/22, 16b/23, 16b/24, 16b/25, 16b/26, 16b/27, 16b/27, 17a/1, 17a/2, 17a/4, 17a/4, 17a/6, 17a/15, 17b/5, 17b/6, 17b/10, 17b/11, 17b/15, 18a/7, 18a/9, 18a/11, 18a/12, 18a/13, 18a/13, 18a/13, 18a/24, 18a/25, 18a/27, 18b/1, 18b/2, 18b/3, 18b/4, 18b/6, 18b/7, 18b/13, 18b/14, 18b/27, 24a/11, 24a/12, 24a/13, 24a/14, 24a/16, 24a/17, 24a/18, 24a/19, 24a/22, 24a/23, 24a/24, 24a/24, 24a/26, 24b/2, 24b/2, 24b/6, 24b/16, 24b/21, 24b/23, 25a/6, 25a/12, 25a/16, 25a/18, 25a/22, 25a/24, 25a/27, 25b/1, 25b/5, 25b/7, 25b/15, 25b/16, 25b/23, 26a/6, 26a/7, 26a/8, 26a/9, 26a/10, 26a/15, 26a/16, 26a/18, 26b/2, 26b/5, 26b/7, 26b/8, 26b/9, 26b/10, 26b/11, 26b/16, 26b/16, 26b/22, 26b/27, 27a/2, 27a/2, 27a/2, 27a/5, 27a/7, 27a/9, 27a/12, 27a/22, 27a/26, 27b/3, 27b/5, 27b/7, 27b/9, 27b/10, 27b/13, 27b/14, 27b/16, 27b/17, 27b/19, 27b/20, 27b/21, 27b/25, 27b/26, 28a/3, 28a/3, 28a/5, 28a/7, 28a/8, 28a/13, 28a/13, 28a/14, 28a/21, 28a/23, 28b/4, 28b/7, 28b/8, 28b/11, 28b/16, 28b/19, 28b/22, 28b/25, 29a/8, 29a/16, 29a/16, 29a/18, 29a/20, 29a/25, 29b/4, 29b/16, 29b/21, 29b/25, 29b/27, 30a/6, 30a/7, 30a/9, 30a/11, 30a/17, 30a/18, 30a/19, 30a/22, 30a/23, 30a/25, 30a/27, 30b/1, 30b/4, 30b/5, 30b/7, 30b/8, 30b/10, 30b/12, 30b/12, 30b/14, 31a/3, 31a/7, 31a/8, 31a/9, 31a/14, 31a/17, 31a/19, 31a/27, 31b/1, 31b/2, 31b/4, 31b/23, 32a/4, 32a/5, 32a/9, 32a/9, 32a/15, 32a/17, 32a/23, 32a/24, 32a/25, 32b/11, 32b/14, 32b/17, 32b/18, 32b/18, 33a/1, 33a/2, 33a/9, 33a/10, 33a/11, 33a/12, 33a/12, 33a/16, 33a/18, 33a/21, 33a/23, 33a/26, 33b/1, 33b/3, 33b/4, 33b/5, 33b/7, 33b/9, 33b/9, 33b/19, 33b/19, 33b/20, 33b/22, 34a/2, 34a/8, 34a/9, 34a/9, 34a/10, 34a/12, 34a/13, 34a/17, 34a/19, 34b/2, 34b/4, 34b/6, 34b/16, 34b/20, 34b/25, 35a/2, 35a/2, 35a/4, 35a/7, 35a/8, 35a/12,

35a/14, 35a/14, 35a/17, 35a/18, 35a/19, 35a/24, 35a/25, 35a/26, 35a/27, 35b/1, 35b/1, 35b/4, 35b/13, 35b/19, 35b/27, 36a/4, 36a/7, 36a/9, 36a/11, 36a/17, 36a/17, 36a/18, 36a/21, 36a/23, 36b/1, 36b/2, 36b/3, 36b/4, 36b/5, 36b/10, 36b/11, 36b/15, 36b/16, 36b/18, 36b/23, 37a/6, 37a/12, 37a/12, 37a/17, 37a/18, 37a/18, 37a/22, 37a/22, 37a/25, 37a/26, 37a/26, 37b/6, 37b/7, 37b/9, 37b/12, 37b/14, 37b/17, 37b/26, 38a/6, 38a/9, 38a/10, 38a/11, 38a/13, 38a/21, 38b/4, 38b/9, 38b/10, 38b/12, 38b/14, 38b/21, 39a/1, 39a/8, 39a/8, 39a/10, 39a/10, 39a/11, 39a/11, 39a/12, 39a/17, 39a/25, 39b/5, 39b/8, 39b/15, 39b/15, 39b/17, 39b/22, 39b/23, 39b/26, 39b/27, 40a/2, 40a/3, 40a/14, 40a/18, 40a/22, 40b/2, 40b/10, 40b/11, 40b/25, 41a/2, 41a/6, 41a/7, 41a/7, 41a/10, 41a/16, 41a/16, 41a/17, 41a/20, 41b/15, 41b/17, 41b/19, 41b/21, 41b/21, 41b/24, 41b/25, 41b/26, 42a/5, 42a/6, 42a/7, 42a/10, 42a/10, 42a/13, 42a/14, 42a/15, 42a/16, 42a/17, 42a/18, 42a/19, 42a/20, 42a/20, 42a/21, 42a/23, 42a/26, 42b/4, 42b/5, 42b/6, 42b/8, 42b/9, 42b/13, 42b/15, 42b/19, 42b/25, 43a/4, 43a/5, 43a/7, 43a/11, 43a/12, 43a/14, 43a/15, 43a/24, 43b/3, 43b/5, 43b/10, 43b/15, 43b/17, 43b/25, 44a/2, 44a/3, 44a/24, 44b/1, 44b/2, 44b/3, 44b/22, 45a/6, 45a/7, 45a/12, 45b/4, 45b/8, 46b/4, 46b/12, 46b/20, 46b/24, 47a/5, 47a/6, 47a/19, 47a/27, 47b/7, 47b/21, 47b/22, 47b/27, 48a/4, 48a/4, 48a/26, 48b/4, 48b/7, 48b/7, 49a/12

o.-a (ʿaẕīm ol-) 15b/25

o.-a (bāṭıl ol-) 15b/24

o.-a (defʿ ol-) 18b/9, 18b/13

o.-a (eyü ol-) 24a/20, 24b/12

o.-a (eyülük üzere ol-) 40a/3, 41b/24

o.-a (fetḥ ol-) 31b/24

o.-a (fevt ol-) 32a/12, 33a/14, 34b/18, 35a/21, 36a/25, 38b/20

o.-a (ġāʾib ol-) 40a/15

o.-a (ġālib ol-) 15b/12, 15b/16, 18b/12, 29a/9

o.-a (ġarḳ ol-) 38b/3

o.-a (ḥāṣıl ol-) 31a/22

o.-a (ḥarāb ol-) 39b/5

o.-a (ḫaberdār ol-) 33a/4

o.-a (ḫarāb ol-) 27a/25, 33a/15, 34a/23, 34b/19, 38a/22, 38b/4, 39b/10, 40b/13, 42b/22

o.-a (ḫarāblıḳ ol-) 27b/25

o.-a (ḫoş ol-) 39b/26

o.-a (helāḳ ol-) 15b/24

o.-a (helāk ol-) 31a/6, 36b/20, 38b/21, 46b/17

o.-a (intiḳāl ol-) 25b/19

o.-a (ḳavī ol-) 15a/13

o.-a (ḳıllet ol-) 33a/26

o.-a (ḳırān ol-) 15a/19, 15a/21, 15a/21, 15a/22

o.-a (ḳuraḳlıḳ ol-) 24b/20

o.-a (ḳuvvetde ol-) 12b/2

o.-a (maʿlūm ol-) 1b/7, 2a/13, 3a/14, 5a/6, 14a/18, 17a/9, 17b/6, 17b/11, 18b/9, 18b/17, 18b/21, 18b/26, 19a/15, 40a/10, 49b/21, 50b/20, 53a/3, 53a/14, 53b/12, 54a/4,

o.-a (maʿmūr ol-) 41b/9

o.-a (māʾil ol-) 18b/16, 47b/5

o.-a (maḥv ol-) 33a/24

o.-a (mevt ol-) 15a/18, 15a/20, 27a/16, 27b/27

o.-a (meyl ve raġbet ol-) 26b/13

o.-a (müstevlī ol-) 32b/27

o.-a (müteveccih ol-) 18a/26

o.-a (peydā ol-) 30b/27, 33a/5

o.-a (revā ol-) 41b/22

o.-a (rüsvāy ol-) 35b/26

o.-a (tamām ol-) 11b/9

o.-a (tebāh ol-) 18a/21

o.-a (tefāvüt ol-) 27b/18

o.-a (telef ol-) 14b/20, 16a/2, 27a/17, 33a/24, 33a/25, 36b/27

o.-a (ucuz ol-) 27b/10

o.-a (vāḳiᶜ ol-) 11b/15, 24a/13, 24b/24, 26a/2, 27a/27, 30a/24, 30b/23, 31a/4, 31b/14, 31b/20, 32a/21, 32a/27, 32b/10, 33b/8, 36a/24, 36a/27, 38a/19, 38a/23, 38b/26, 41b/1, 48b/6

o.-a (vārid ol-) 13a/6

o.-a (vaḳiᶜ ol-) 18a/4

o.-a (yaramaz ol-) 26a/15, 26a/18, 27b/25, 28a/26, 31b/19, 32b/25, 32b/27, 33b/8, 34b/26, 37b/18, 38b/7, 39b/13, 40b/22

o.-a (yaramazlıḳ ol-) 37a/12

o.-a (żarar ol-) 26b/20

o.-a (ẓāhir ol-) 9b/15, 15a/2, 15a/8, 17b/8, 25b/27, 27a/23, 28b/19, 30a/18, 30b/27, 31a/12, 32b/25, 33a/3, 33a/9, 33b/2, 36a/15, 37b/8, 37b/10, 37b/18, 38a/4, 38a/5, 38b/11, 38b/26, 39b/12, 42a/4, 42b/11

o.-a (ziyāde ol-) 15a/17, 42b/23

o.-acaġı 2a/13, 14a/17, 16a/27

o.-acaġı (vāḳiᶜ ol-) 2b/15

o.-acaḳdır 15a/26, 17a/9, 18a/16

o.-alar 20b/23, 24a/17, 31a/21, 31a/23, 33a/16, 35a/1, 36a/2, 36a/5, 38a/1, 38b/7, 43b/15

o.-alar (ᶜöẕr ve mekr üzere ol-) 26a/12

o.-alar (aḫz ve giriftār ol-) 46b/20

o.-alar (bī-ḥużūr ol-) 16a/6

o.-alar (cemᶜ ol-) 36b/7

o.-alar (feraḥ ve sürūr üzere ol-) 37b/27

o.-alar (fevt ol-) 25b/18, 35a/6

o.-alar (ġālib ve manṣūr ol-) 16a/26

o.-alar (giriftār ve rüsvāy ol-) 48b/9

o.-alar (ḫavfda ol-) 40a/27

o.-alar (helāk ol-) 26b/18, 29b/22, 31a/12, 34b/26, 36a/6

o.-alar (māᵓil ol-) 16b/15

o.-alar (maḥẓūẓ ol-) 11b/16

o.-alar (müstevlī ol-) 32a/13

o.-alar (mütefekkir ol-) 11a/3

o.-alar (perākende ol-) 26b/25

o.-alar (rencīde ol-) 48b/1

o.-alar (rüsvāy ol-) 24b/1

o.-alar (tābiᶜ ol-) 37b/24

o.-alar (yollarından azġun ol-) 33b/21

o.-an 2a/3, 2a/4, 2a/7, 2a/8, 2a/9, 2a/11, 2b/2, 3a/14, 7b/14, 8a/17, 11b/4, 15a/6, 15a/11, 15a/13, 15a/18, 16a/8, 16b/25, 17a/1, 17a/3, 17b/11, 23b/20, 24b/8, 32b/11, 32b/23, 34a/17, 45b/12, 52b/20

o.-an (delīl ol-) 16b/1, 16b/2, 17a/23, 17a/25

o.-an (ḥāmile ol-) 27b/12

o.-an (mensūb ol-) 3a/9, 15a/17, 16b/16, 19b/8, 21b/4, 22a/22, 24b/15, 24b/24, 25a/19, 25b/11, 25b/24, 26a/19, 26b/19, 27a/4, 27a/18, 28a/2, 28a/16, 29a/3, 29a/10, 29b/12, 30b/14, 32b/21, 34b/22, 35a/22, 36b/12, 38a/4, 38a/15, 42a/17, 49b/24, 49b/25, 50a/1, 50a/4, 50a/7, 50a/8, 50a/10, 50a/12, 50a/15, 50a/18, 50a/21, 50a/24, 50a/27, 50b/3

o.-an (meşrūᶜ ol-) 41b/14

o.-an (müctemiᶜ ol-) 52a/15, 52b/5

o.-an (müstefīd ol-) 1b/6

o.-an (müteᶜalliḳ ol-) 14b/27, 15a/1

o.-an (sākin ol-) 32a/8, 47a/2, 47a/10, 47b/1

o.-an (vāḳiᶜ ol-) 49b/22

o.-anlar 14a/9, 41b/15

o.-anlar (sākin ol-) 32a/13, 41b/9

o.-anlara 12a/13

o.-anlarda (sākin ol-) 37b/22

o.-anlarıñ 19b/7, 22a/21

o.-dı 3b/11, 3b/12, 3b/13, 3b/14, 3b/15, 3b/15, 3b/16, 3b/16, 3b/17, 4a/1, 4a/1, 4a/2, 4a/2, 50b/25, 51a/6, 52a/5, 52a/21, 52b/9, 52b/10

o.-dı (tamām ol-) 51b/18, 52a/8

o.-dı-ise 3a/8

o.-dıġı 16b/11, 19a/6

o.-dıġı (cemᶜ ol-) 17a/5

o.-dıġından 8b/5

o.-disa 15a/16, 3a/6

o.-disa (ẓāhir ol-) 2a/14

o.-du 51a/6

o.-du-ise (vāḳiᶜ ol-) 49b/23

o.-duġı 8a/2, 18b/6, 51a/2, 51a/18

o.-duġı (müntehī ol-) 52a/1

o.-duġuñ 50b/10, 52a/12, 52b/2

o.-duġuna 4b/13

o.-duġundan 31a/24, 36a/2

o.-duḳda 18b/8

ol.-duḳdan (maᶜlūm ol-) 2b/7

o.-duḳdan-ṣoñra 14b/18

o.-duḳdan-soñra (taḥrīr ol-) 3a/2

o.-duḳları (cemᶜ ol-) 17a/14

o.-maġa 16b/9, 17a/24, 17a/26, 17b/4, 17b/21, 17b/24, 18b/4, 20b/13

o.-maġa (ḫarāb ol-) 17b/18, 17b/22

o.-maġa (tecdīd ol-) 19b/9

o.-maġıla 18a/19

o.-maġın 2a/9, 4a/9

o.-maġına 19b/10, 19b/11, 19b/13, 19b/15, 19b/18, 19b/20, 20a/2, 20a/5, 20b/7, 21a/2, 21a/4, 21a/5, 21a/8, 21a/9, 21a/12, 21a/13, 21b/17, 21b/24, 22a/25, 22b/14, 23a/21, 23a/26, 23b/5, 24a/1, 24a/7, 41b/8, 41b/10

o.-maġına (cārī̆ ol-) 4b/7, 10a/6

o.-maġına (fetḥ ol-) 9b/13

o.-maġına (ḫaber-i ṣaḥī̆ḥ ol-) 11a/7

o.-maġına (pāy-māl ol-) 24a/2

o.-maġına (peydā ol-) 22a/15

o.-maġına (raġbet ol-) 20b/10

o.-maġına (ṣarf ol-) 21b/14

o.-maġına (şāyiᶜ ol-) 20a/13, 21b/17

o.-maġına (tebāh ol-) 22a/17

o.-maġına (telef ol-) 13a/7, 22a/20

o.-maġına (vāḳiᶜ ol-) 20b/4, 21b/4

o.-maġına (żāyiᶜ ol-) 13a/7, 23b/18

o.-maġına (ẓāhir ol-) 13a/9, 21a/15

o.-maḳ 14b/14, 18b/4, 20a/23, 4a/16

o.-maḳ (menḫūs ol-) 14b/12, 14b/14, 14b/17

o.-maḳ (münḫasif ol-) 14b/14

o.-maḳ (münkesif ol-) 14b/12

o.-maḳ (ẓāhir ol-) 8b/4

o.-maḳlarına 4a/12, 4a/16, 21a/22

o.-maḳlarına (ḫāżır ol-) 10a/9

o.-maḳlarına (ḫor ol-) 23b/17

o.-maḳlarına (māʾil ol-) 11a/5

o.-maḳlarına (maḥẓūẓ ol-) 8a/9, 10a/16, 10b/5, 12b/1

o.-maḳlarına (meşġūl ol-) 8a/12, 11a/7

o.-maḳlarına (muḳayyed ol-) 4a/10, 10a/10, 11a/7, 11a/10

o.-maḳlarına (muẕṭarib ol-) 5b/5

o.-maḳlarına (mużṭar ol-) 22a/16

o.-maḳlarına (müteʾellim ol-) 5b/2, 12b/14

o.-maḳlarına (mütefekkir ol-) 8b/5, 12a/9, 12b/11, 13a/2

o.-maḳlarına (raġbet ol-) 6a/6, 11a/6

o.-maḳlarına (sālim ol-) 12b/4

o.-maḳlarına (tebāh ol-) 23a/18

o.-maḳlarına (ẕelīl ol-) 23b/17

o.-malarına 43b/27, 46a/6

o.-malarına (giriftār ol-) 48b/2

o.-malarına (ḫoş üzere ol-) 49b/17

o.-malarına (māʾil ol-) 10a/1

o.-malarına (maḥẓūẓ ol-) 9a/1, 10b/2

o.-malarına (mesrūr ol-) 6a/14

o.-malarına (meşġūl ol-) 8b/17

o.-malarına (muḳayyed ol-) 8b/8

o.-malarına (mütefekkir ol-) 5b/4, 11b/8

o.-malarına (müteḥarrik ol-) 10b/17

o.-malarına (rencīde ol-) 48a/8

o.-malarıyla (rencīde-ḫaṭır ol-) 35b/8

o.-mamaḳlarına (ḫālī olma-) 12a/2, 21b/12, 21b/13

o.-ması 15b/22

o.-ması (ḥükm ol-) 15a/10

o.-ması (mevt ol-) 15a/10

o.-ması (naḫs ol-) 14b/8

o.-masına 4a/13, 5a/12, 5a/13, 6b/14, 8a/16, 8b/13, 9a/5, 9a/9, 9a/12, 11a/17, 16b/12, 19b/14, 19b/24, 19b/25, 20a/1, 20a/14, 20a/15, 20b/11, 20b/14, 20b/15, 20b/17, 20b/18, 20b/21, 20b/26, 20b/27, 21a/1, 21a/3, 21a/11, 21a/19, 21a/20, 21b/22,

22a/11, 22a/13, 22a/19, 22b/4, 22b/15, 22b/19, 22b/24, 23a/8, 23a/15, 23a/25, 23b/7, 23b/20, 23b/22, 24b/14, 24b/17, 24b/19, 24b/23, 25a/2, 25a/3, 25a/8, 25a/11, 25a/14, 25a/14, 25a/21, 25a/22, 25b/20, 26a/3, 26a/10, 26a/20, 26a/21, 26a/25, 27a/14, 27a/21, 28a/27, 28b/6, 28b/14, 28b/17, 29a/2, 29a/13, 29a/18, 29a/20, 29a/26, 29b/1, 29b/9, 29b/13, 29b/22, 30a/1, 30a/3, 30a/14, 30b/13, 30b/15, 30b/17, 31b/5, 31b/7, 31b/11, 31b/17, 31b/21, 31b/24, 32a/4, 32a/6, 32a/11, 32a/25, 32b/1, 32b/5, 32b/7, 32b/16, 33a/20, 33a/22, 33b/11, 33b/16, 33b/27, 34a/3, 34a/15, 34a/20, 34a/24, 34a/27, 34b/7, 34b/11, 34b/16, 34b/20, 35a/5, 35a/15, 35a/20, 35b/2, 35b/6, 35b/22, 36a/12, 36b/21, 37a/4, 37a/8, 37a/14, 37a/19, 37b/1, 37b/4, 37b/12, 37b/15, 37b/20, 38a/7, 38a/14, 38a/24, 38b/18, 38b/22, 39a/5, 39a/13, 39a/19, 39a/21, 39b/3, 39b/8, 39b/16, 39b/20, 40a/1, 40a/6, 40a/17, 40a/20, 40a/23, 40a/25, 40b/1, 40b/6, 40b/16, 40b/23, 40b/27, 41a/3, 41a/12, 41a/13, 41a/14, 41a/21, 41a/23, 41a/25, 41b/1, 41b/3, 41b/5, 42b/1, 42b/20, 43a/1, 43a/9, 43a/17, 43a/18, 43a/22, 43a/25, 43b/2, 43b/7, 43b/12, 43b/13, 43b/18, 43b/21, 43b/22, 43b/23, 43b/25, 44a/1, 44a/3, 44a/5, 44a/8, 44a/10, 44a/12, 44a/14, 44a/15, 44a/17, 44a/20, 44a/22, 44a/26, 44b/5, 44b/7, 44b/9, 44b/15, 44b/17, 44b/20, 44b/23, 44b/26, 45a/1, 45a/2, 45a/4, 45a/9, 45a/10, 45a/13, 45a/14, 45a/15, 45a/17, 45a/24, 45b/2, 45b/11, 45b/13, 45b/21, 45b/23, 45b/25, 45b/27, 46a/3, 46a/5, 46a/11, 46a/13, 46a/15, 46a/18, 46a/19, 46a/22, 46b/2, 46b/7, 46b/10, 46b/16, 46b/22, 46b/25, 47a/1, 47a/4, 47a/7, 47a/11, 47a/13, 47a/17, 47a/19, 47a/20, 47a/22, 47a/25, 47b/8, 47b/19, 47b/23, 47b/25, 48a/2, 48a/5, 48a/10, 48a/13, 48a/16, 48a/19, 48a/22, 48a/24, 48b/5, 48b/10, 48b/14, 48b/17, 48b/18, 48b/21, 48b/25, 49a/2, 49a/4, 49a/5, 49a/7, 49a/9, 49a/11, 49a/12, 49a/15, 49a/17, 49a/18, 49a/20, 49a/22, 49a/25, 49a/26, 49b/1, 49b/5, 49b/7, 49b/10, 49b/13, 49b/13

o.-masına (ʿārıż ol-) 13a/11, 13a/15

o.-masına (ʿarż ol-) 11b/13, 11b/14

o.-masına (āşikār ol-) 19b/23

o.-masına (azdan az ol-) 6b/8

o.-masına (cārī ol-) 12a/3

o.-masına (eli uzun ol-) 31b/8

o.-masına (emīn ol-) 11b/1

o.-masına (eyü ol-) 40a/4

o.-masına (fevt ol-) 24a/3

o.-masına (ġarḳ ol-) 40b/14

o.-masına (ḥāṣıl ol-) 12b/5, 13b/2, 21b/24

o.-masına (ḫarāb ol-) 5a/16, 20b/25, 22a/9, 24a/5, 24b/16

o.-masına (ilhām ol-) 12a/11

o.-masına (ḳavī ol-) 5b/9, 22a/22

o.-masına (māʾil ol-) 9a/9, 20b/20

o.-masına (maḥfūẓ ol-) 11b/1

o.-masına (maḳbūl-ı hümāyūn ol-) 9b/14

o.-masına (maḳbūl ol-) 21a/18

o.-masına (manṣūr ol-) 22b/22

o.-masına (merġūb ol-) 23b/9

o.-masına (meyl ve raġbet ol-) 25b/10

o.-masına (muẓaffer ol-) 22b/22

o.-masına (mündefiᶜ ol-) 9a/17

o.-masına (müstecāb ol-) 12b/7

o.-masına (mütekeddir ol-) 7a/15

o.-masına (mütteveccih ol-) 6b/13

o.-masına (peydā ol-) 13a/17, 25b/19, 33a/6, 7b/6

o.-masına (revā ol-) 12a/10

o.-masına (revnāḳ ol-) 32a/1

o.-masına (ṣādr ol-) 13a/6

o.-masına (ṣavāb ol-) 4a/5, 5a/1

o.-masına (şāyiᶜ ol-) 8b/10, 10b/13, 11b/4, 45a/8, 49b/16

o.-masına (telef ol-) 7b/15, 42b/16

o.-masına (vāḳiᶜ ol-) 4a/8, 6b/4, 7a/9, 7b/16, 8a/10, 11a/15, 12b/12, 12b/13, 22a/26, 24b/10, 49b/21

o.-masına (vāṣıl ol-) 20b/19

o.-masına (virān ol-) 23b/21

o.-masına (ẕilletde ol-) 12b/9

o.-masına (żāyiᶜ ol-) 20b/26

o.-masına (ẓāhir ol-) 5a/14, 6a/2, 7a/1, 8a/1, 13a/19, 22b/16, 22b/26, 30b/20, 33b/22

o.-masına (ziyāde ol-) 12b/17

o.-maya (māʾil ol-) 21b/3

o.-maz 1b/9, 3a/8, 53b/4, 53b/9, 53b/13, 53b/20, 53b/21, 53b/24

o.-maz+ise 17a/17

o.-mazsa (mużmaḥill ol-) 15b/23

o.-muşdur 19a/9, 24a/8

o.-muşdur (ẓāhir ol-) 24a/9

o.-sa 3b/1, 3b/6, 3b/13, 12a/10, 12b/11, 15a/17, 15a/19, 15a/20, 15a/20, 15a/21, 15a/22, 15a/22, 15b/2, 15b/16, 15b/25, 16a/14, 16b/2, 16b/7, 16b/8, 16b/11, 17a/3, 17a/4, 17a/12, 17a/22, 17a/27, 17b/21, 18a/3, 18a/9, 18a/11, 18a/18, 18b/2, 19b/26, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/19, 20a/22, 20b/4, 20b/9, 20b/13, 20b/15, 20b/18, 20b/23, 21a/6, 21a/12, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 21a/27, 21b/5, 21b/11, 21b/15, 21b/20, 21b/23, 21b/26, 22a/13, 22a/23, 22a/26, 22b/7, 22b/12, 22b/20, 23a/1, 23a/6, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23b/1, 23b/6, 23b/9, 23b/25, 24a/10, 24a/15, 24a/21, 24a/25, 24b/5, 24b/12, 24b/18, 24b/22, 24b/27, 25a/4, 25a/17, 25a/20, 25a/23, 25a/25, 25b/1, 25b/6, 25b/14, 25b/21, 26a/1, 26a/4, 26a/7, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/6, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/24, 27a/1, 27a/3, 27a/6, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27a/19, 27a/24, 27b/3, 27b/8, 27b/13, 27b/19, 27b/22, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/15, 28a/18, 28a/22, 28b/1, 28b/6, 28b/10, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/23, 28b/27, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/20, 29b/23, 30a/4, 30a/10, 30a/12, 30a/15, 30a/20, 30a/26, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/11, 30b/18, 30b/21, 30b/25, 31a/9, 32b/23, 36b/14, 37a/1, 38a/17, 41a/5, 41a/8, 41a/10, 41a/12, 41a/15, 41a/17, 41a/19, 41a/21, 41a/23, 41a/26, 41b/2, 41b/4, 4b/14, 54a/9, 54a/10, 54a/11, 54a/12, 54a/13, 54a/16, 54a/17, 54a/20

o.-sa (cemᶜ ol-) 16a/13

o.-sa (ḥaḳḲr ol-) 15b/26

o.-sa (maṭlūb ol-) 16a/20

o.-sa (menḫūs ol-) 14b/20

o.-sa (muḳārin ol-) 53a/24, 53a/25

o.-sa (muttaṣıl ol-) 17a/25

o.-sa (müsteʿlā ol-) 18b/11

o.-sa (saġīr ol-) 15b/26

o.-sa (vāḳiʿ ol-) 19b/6, 19b/12, 19b/18

o.-sa (ẓāhir ol-) 2b/5

o.-salar 14b/7, 15b/1, 15b/2, 15b/6, 17a/13

o.-salar (cemʿ ol-) 17a/14, 17a/16

o.-salar (muḳāren ol-) 17b/26

o.-salar (muttaṣıl ol-) 17a/18, 17b/26

o.-salar (rāciʿ ol-) 14b/2

o.-salar (vāḳiʿ ol-) 19b/21

o.-sun 14b/8

o.-up 2b/17, 4a/15, 5a/12, 5a/15, 6a/1, 6a/3, 6b/16, 7b/13, 8a/3, 8a/10, 8b/12, 9a/17, 9b/6, 10b/12, 15b/26, 16b/5, 16b/12, 16b/14, 17b/22, 19b/2, 19b/2, 19b/14, 19b/19, 20a/3, 20a/4, 20a/8, 20a/9, 20a/12, 20a/14, 20a/17, 20a/21, 20b/5, 20b/7, 20b/9, 20b/18, 20b/24, 21a/4, 21a/5, 21a/7, 21a/9, 21a/10, 21a/12, 21a/19, 21a/20, 21a/20, 21a/24, 21a/27, 21b/2, 21b/7, 21b/18, 22a/1, 22a/8, 22a/12, 22a/17, 22a/19, 22a/19, 22a/24, 22a/27, 22b/2, 22b/9, 22b/22, 22b/23, 22b/24, 22b/25, 22b/26, 23a/2, 23a/10, 23a/11, 23a/16, 23a/19, 23a/20, 23a/24, 23b/2, 23b/7, 23b/10, 23b/15, 23b/22, 23b/23, 24a/3, 24a/12, 24a/13, 24a/14, 24a/20, 24a/22, 24b/3, 24b/6, 24b/22, 24b/25, 25a/1, 25a/2, 25a/3, 25a/5, 25a/7, 25a/10, 25a/11, 25a/26, 25a/27, 25b/4, 25b/17, 25b/23, 26a/2, 26a/11, 26a/13, 26a/23, 26a/23, 26a/24, 26b/4, 26b/15, 26b/17, 26b/18, 26b/21, 26b/23, 26b/26, 27a/5, 27a/7, 27a/7, 27a/11, 27a/15, 27a/16, 27a/20, 27a/23, 27a/25, 27b/1, 27b/1, 27b/5, 27b/23, 27b/26, 28a/6, 28a/20, 28a/27, 28b/11, 28b/20, 29a/1, 29a/6, 29a/9, 29a/11, 29a/19, 29a/20, 29a/22, 29b/7, 29b/9, 29b/17, 29b/24, 29b/25, 30a/1, 30a/8, 30a/11, 30a/13, 30a/14, 30a/16, 30a/17, 30b/3, 30b/11, 31a/6, 31a/11, 31a/16, 31a/20, 31a/21, 31b/1, 31b/4, 31b/16, 31b/16, 31b/22, 32a/17, 32a/19, 32a/27, 32b/1, 32b/3, 32b/6, 32b/19, 32b/26, 33a/10, 33a/18, 33a/19, 33a/24, 33b/2, 33b/10, 33b/14, 33b/22, 33b/26, 34a/1, 34a/5, 34a/7, 34a/10, 34a/13, 34a/14, 34a/18, 34a/20, 34a/22, 34a/23, 34a/26, 34b/4, 34b/15, 34b/18, 34b/24, 34b/26, 35a/4, 35a/5, 35a/6, 35a/9, 35a/11, 35a/16, 35a/22, 35b/4, 35b/5, 35b/12, 35b/14, 36a/1, 36a/5, 36a/10, 36a/27, 36b/4, 36b/24, 36b/25, 37a/1, 37a/2, 37a/7, 37a/15, 37a/27, 37b/3, 37b/5, 37b/14, 37b/26, 38a/12, 38a/19, 38b/1, 38b/2, 38b/10, 38b/16, 38b/18, 38b/20, 39a/10, 39a/23, 39a/26, 39a/27, 39b/5, 39b/6, 39b/9, 39b/20, 39b/23, 39b/25, 40a/18, 40a/21, 40a/24, 40b/5, 40b/6, 40b/9, 40b/10, 40b/19, 40b/20, 41a/9, 41a/21, 41a/27, 41b/13, 41b/13, 41b/18, 41b/19, 41b/19, 41b/21, 41b/22, 42a/21, 42a/24, 42a/27,

42b/2, 42b/3, 42b/7, 42b/10, 42b/24, 43a/1, 43a/6, 43a/12, 43a/16, 43a/19, 43a/24, 43a/27, 43b/9, 43b/10, 43b/12, 43b/16, 43b/17, 43b/20, 43b/23, 43b/24, 44a/2, 44a/6, 44a/7, 44a/10, 44a/12, 44a/19, 44a/22, 44a/23, 44b/10, 44b/12, 44b/15, 44b/20, 44b/22, 44b/26, 45a/5, 45a/8, 45a/11, 45a/20, 45a/22, 45a/24, 45a/26, 45b/4, 45b/7, 45b/9, 45b/26, 45b/27, 46a/2, 46a/5, 46a/8, 46a/13, 46a/21, 46a/25, 46a/25, 46b/1, 46b/3, 46b/6, 46b/11, 46b/16, 46b/17, 46b/19, 46b/22, 46b/24, 46b/26, 46b/27, 47a/3, 47a/5, 47a/9, 47a/12, 47a/16, 47a/21, 47a/24, 47a/26, 47b/3, 47b/4, 47b/6, 47b/16, 47b/17, 47b/20, 47b/22, 47b/24, 47b/26, 48a/4, 48a/17, 48a/17, 48a/23, 48b/3, 48b/8, 48b/9, 48b/12, 48b/19, 49a/1, 49a/14, 49a/16, 49a/19, 49b/6, 49b/6, 49b/9, 49b/11, 49b/14, 49b/19

o.-up (ᶜārıż ol-) 31b/15

o.-up (ᶜaẓ̄ım ol-) 14b/19

o.-up (āsūde ol-) 12a/15

o.-up (bāṭıl ol-) 6a/16

o.-up (bednām ol-) 48a/7

o.-up (cemᶜ ol-) 6a/4, 8a/5, 11a/11, 16a/1, 16a/13, 19b/13, 23b/20, 24b/13, 36b/22

o.-up (dōst ol-) 8b/11

o.-up (eyülük üzere ol-) 27a/22, 38a/1, 39a/15, 39b/19, 42b/27, 43a/20

o.-up (fāsid ol-) 21a/15, 21b/6

o.-up (fevt ol-) 24b/9, 25b/14, 26a/14, 37a/24, 38a/17, 38b/6

o.-up (ġālib ol-) 16a/19, 39a/1

o.-up (ġarḳ ol-) 24a/4

o.-up (giriftār ol-) 41a/22, 45b/22

o.-up (ḥāṣıl ol-) 4b/9, 6b/11, 8b/13, 12b/2, 22a/14, 49b/2

o.-up (ḥarı̄s ol-) 7a/6, 7b/11

o.-up (ḫalāṣ ol-) 31b/27

o.-up (ḫarāb ol-) 31a/3, 32b/8, 33b/3, 36b/23, 39a/7, 43b/4, 48b/1

o.-up (ḫarāb ve yebāb ol-) 23b/21

o.-up (ḫoş-ḥāl ol-) 21b/21

o.-up (helāk ol-) 33a/23, 35b/15, 35b/25, 48b/1

o.-up (inḳılābda ol-) 23a/26

o.-up (istiʿmāl ol-) 20b/1

o.-up (ḳıymetde ol-) 42b/23

o.-up (keşret ol-) 24b/19

o.-up (maʿzūl ol-) 37a/5

o.-up (māʾil ol-) 8a/3, 8b/17, 21b/11

o.-up (maġlūb ol-) 16a/26

o.-up (maḥżūż ol-) 10a/1

o.-up (mekr üzere ol-) 46b/18

o.-up (meşġūl ol-) 20b/16, 6b/3

o.-up (mevt ol-) 25a/8, 26a/6, 26b/7, 26b/26

o.-up (meyl ol-) 30a/19

o.-up (meyl ve raġbet ol-) 26a/5

o.-up (muġayyir ol-) 34b/27

o.-up (muḥāṣara ol-) 39a/7

o.-up (muḥtāc ol-) 42b/17

o.-up (muḥteriḳ ol-) 4b/2

o.-up (muḫtelif ol-) 7b/5

o.-up (muḳarreb ol-) 10b/14

o.-up (muḳayyed ol-) 4b/6, 7a/2, 8a/6, 8a/12, 8b/16, 10a/5, 12b/7

o.-up (munṣarif ol-) 17b/7

o.-up (musallaṭ ol-) 31a/13

o.-up (mutavassıṭ ol-) 49b/12, 49b/15

o.-up (muẓṭarib ol-) 5b/15, 16a/16

o.-up (müstevlī ol-) 26a/17, 27b/24, 28b/2

o.-up (müteʾellim ol-) 11b/11

o.-up (müteġayyir ol-) 18a/5, 31b/9, 35b/11, 49b/20

o.-up (müteşekkī ol-) 7a/14

o.-up (perīşānlıḳ ol-) 29a/23

o.-up (peydā ol-) 7b/4, 22a/4, 23b/26

o.-up (rāst ol-) 21b/8

o.-up (rencīde ol-) 21a/14

o.-up (revāc ve intifāʿda ol-) 23b/3

o.-up (revnaḳda ol-) 23a/4

o.-up (rüsvāy ol-) 45b/18, 47a/15

o.-up (s̱ābit ol-) 4a/10

o.-up (sürūr üzere ol-) 5b/17

o.-up (şāyiʿ ol-) 11a/16, 36b/1

o.-up (tendürüst ol-) 21a/2, 21a/13

o.-up (teraḥḥum üzere ol-) 39a/17

o.-up (töhmet ol-) 23a/13

o.-up (ulu ol-) 34b/27

o.-up (vāfir ol-) 24b/6

o.-up (vāḳiʿ ol-) 5b/13, 6a/5, 8a/8, 10b/16, 11a/13, 13a/14, 20a/24, 24a/18, 24b/20, 25b/16, 26a/19, 28b/8, 31a/4, 31a/6, 31a/17, 33a/6, 35a/23, 36b/8, 42b/5

o.-up (vefret ol-) 24a/17

o.-up (yaramaz ol-) 25a/24, 36a/15, 48b/14

o.-up (yaramazlıḳ ol-) 37a/13

o.-up (yeñi ol) 29a/12

o.-up (yoḳ ol-) 40b/7

o.-up (żarar ol-) 33b/6

o.-up (ẓāhir ol-) 11a/1, 12a/8, 12a/17, 13a/16, 20a/9, 21b/27, 22a/1, 22a/11, 23b/14, 23b/19, 24a/5, 24a/6, 25b/22, 26a/15, 27b/2, 37b/23, 40a/19, 41b/11, 42a/5, 42a/8, 42b/19, 45b/18, 45b/19, 47a/20, 48a/7

o.-up (zāʾil ol-) 40a/22

o.-up (ziyāde ol-) 9b/1, 12a/16, 13a/3, 48a/21

o.-ur 1b/9, 1b/10, 1b/12, 3a/8, 3a/9, 3b/1, 3b/1, 4a/12, 4b/14, 14a/26, 14b/22, 14b/27, 15b/22, 16a/21, 16a/21, 19a/16, 19a/17, 19a/17, 19a/17, 19a/18, 24a/8, 52a/2, 52a/15, 52b/5, 53a/1, 53a/2, 53a/7, 53a/7, 53a/8, 53a/9, 53a/12, 53a/13, 53a/21, 53a/25, 53b/4, 53b/23, 53b/23

o.-ur (berāber ol-) 53b/8

o.-ur (ḳavī ol-) 15a/11

o.-ur (maʿlūm ol-) 2a/15, 2b/7, 3a/11, 3a/11, 3a/16, 19a/5, 54a/24

o.-ur (menḥūs ol-) 53a/26

o.-ur (menḫūs ol-) 14b/11, 14b/11, 53b/6

o.-ur (mesʿūd ol-) 53b/16

o.-ur (muḳārin ol-) 18b/10

o.-ur (tābīʿ ol-) 53b/22

o.-ur (vāḳiʿ ol-) 18b/10

o.-ur-ise 5b/10, 6b/5

o.-ur-ise (münkesif ol-) 4b/2

o.-ur-ise (vāḳiʿ ol-) 14a/3

o.-urdı 3b/6

o.-urdı (sebep ol-) 19b/3

o.-urlar 14b/3, 53a/6

o.-urlar (berāber ol-) 53a/23, 53b/19

o.-urlar (menḫūs ol-) 14b/2, 14b/4, 14b/5

o.-ursa 4b/5, 4b/13, 5b/8, 14a/27, 14b/26, 15b/5, 15b/9, 15b/9, 16b/3, 16b/5, 16b/6, 17b/1, 17b/3, 17b/5, 17b/6, 50b/11, 51a/1, 51b/9, 52a/16, 52b/6

o.-ursa (müżmaḥill ol-) 15b/24

o.-ursa (vāḳiʿ ol-) 3a/5, 3a/6

[=2118]

olan Olan.

o. 3a/11, 5a/5, 6b/10, 39a/18

o.-lardan 10b/3

[=5]

olma- Olmamak.

o.-dığı 5a/9, 5b/16, 6b/15, 8b/15, 9b/16, 11a/3

o.-maġa 19a/26

o.-maġına (ḥāṣıl olma-) 4b/12

o.-masına (vāḳiᶜ olma-) 8a/11

o.-sa 16a/14, 18a/18

o.-sa-idi 19a/26

o.-ya 15b/5, 17a/16, 27a/8, 46b/27

o.-ya (defᶜ olma-) 15b/8

o.-ya (eksik olma-) 16b/17

o.-ya (ġālib olma-) 16a/24

o.-ya (ḳavī olma-) 15b/26

o.-yup 8b/6, 15b/3, 16b/19, 21a/3, 33a/1, 48a/18

o.-yup (ḫālī olma-) 22b/6

o.-yup (maḥẓūẓ olma-) 13a/1

o.-yup (nāẓır olma-) 17a/19

o.-yup (vāḳiᶜ olma-) 6b/1, 12b/3

[=31]

olun- Olunmak.

o.-a (ġārāt olun-) 27a/10

o.-a (ḫarāb olun-) 30b/2

o.-a (iḥtirāz olun-) 9b/3

o.-a (ḳatl olun-) 31b/14, 34b/14, 39b/17

o.-a (muḥāṣara olun-) 28a/7, 31b/15

o.-a (mübāşeret olun-) 11b/9

o.-a (naẓar olun-) 15b/1, 17b/12, 18a/16, 54a/24

o.-a (ṭaleb olun-) 47b/24

o.-alar (ḥabs olun-) 39b/18

o.-alar (ḳatl olun-) 32b/4, 37a/17, 46a/17, 46b/11, 48b/20

o.-an (ᶜibādāt olun-) 22b/19

o.-an (taḥṣīl olun-) 10a/11

o.-an (żikr olun-) 14b/17

o.-an (ẓann olun-) 13a/18

o.-dı (şürūᶜ olun-) 1b/6

o.-dı (beyān olun-) 5a/6, 13b/17

o.-dı (tafsīl olun-) 15a/25

o.-duḳda (taḳsīm olun-) 50b/21, 50b/23

o.-maġına (bünyād olun-) 19b/11

o.-maḳ (aḫẕ olun-) 2a/10

o.-maḳ (farḳ olun-) 3a/17

o.-maḳ (naẓar olun-) 2a/17

o.-maḳ (żabṭ olun-) 3a/16

o.-malarına (giriftār olun-) 45b/15

o.-malarına (ḳatl olun-) 45b/15

o.-masına (ᶜarż olun-) 20b/1

o.-masına (aḫż olun-) 7b/17

o.-masına (cemᶜ olun-) 6b/1

o.-masına (habs olun-) 7b/17

o.-masına (iḫtizāz olun-) 13b/2

o.-masına (istimāᶜ olun-) 7b/15

o.-masına (ḳatl olun-) 47b/5

o.-masına (raġbet olun-) 32b/12

o.-masına (ṣarf olun-) 12b/15

o.-masına (ṭaleb olun-) 44b/12

o.-masına (taḥṣīl olun-) 6b/1

o.-maya (ġaflet olun-) 50b/22

o.-muşdur (tecrübe olun-) 15b/17, 18b/5, 19a/9

o.-sa (farż olun-) 4a/3, 19a/16

o.-sa (murād olun-) 14b/23, 15a/6, 15a/11, 16a/27, 50b/26

o.-sa (tafsīl olun-) 15a/24

o.-up (ʿacele olun-) 7b/9

o.-up (ʿitāb olun-) 7a/16

o.-up (aḫẕ olun-) 39b/18

o.-up (baḫṣ olun-) 22b/5, 45a/27

o.-up (binā olun-) 46b/9

o.-up (ġāret olun-) 34a/8

o.-up (ḥabs olun-) 46b/13, 49b/5

o.-up (ḫitāb olun-) 7a/16

o.-up (istiḫrāc olun-) 49b/25

o.-up (ḳatl olun-) 25b/22, 26b/2, 29a/16

o.-up (muḥāṣara olun-) 30b/2

o.-up (siyāset olun-) 7a/5

o.-up (ṭaleb olun-) 47b/13, 48a/1

o.-up (taḥṣīl olun-) 9a/5

o.-up (telef olun-) 43a/14

o.-up (terceme olun-) 1b/5

o.-up (vażʿ olun-) 14a/3

o.-up (yaġma ve ġāret olun-) 39b/6

o.-up (żabṭ olun-) 9b/15

o.-ur (aḫẕ olun-) 2a/13

o.-ur (beyān olun-) 2b/13, 2b/17, 3a/2, 3a/5, 3a/7, 5a/8, 14a/18, 18a/16, 18b/26

o.-ur (ḥükm olun-) 14a/3, 14a/4, 14a/8, 14a/11, 14a/14, 14a/15, 14b/26, 15a/5

o.-ur (hükm olun-) 49b/25

o.-ur (iʿtibār olun-) 19a/14, 19a/15

o.-ur (istiḥrāc olun-) 2b/8, 13b/5, 13b/14

o.-ur (istiḫrāc olun-) 2a/12, 14a/6, 14a/6, 19a/2, 19a/6, 19a/12

o.-ur (istihrāc olun-) 3b/3

o.-ur (naḫs olun-) 14a/26

o.-ur (tafṣīl olun-) 2b/12, 2b/15

o.-ur (tertīb olun-) 2b/9

o.-ur (ẕikr olun-) 40a/10

[=120]

on On.

o. 15b/12, 15b/12, 15b/13, 15b/13, 15b/14, 15b/14, 15b/15, 50b/11, 50b/16, 50b/19, 51b/22, 52a/5

o.+dan 51a/18, 51a/19, 51b/3

o.+ına 51b/3

[=16]

on beşinci On beşinci.

o. 52b/17, 52b/20, 54a/21, 54a/22

[=4]

on bir On bir.

o. 51a/9, 51a/24, 52b/11

[=3]

on birinci On birinci.

o. (on birinci ḫāne) 13b/5, 13b/7, 14a/1, 14a/1, 14a/5, 14a/10

o.+de 4b/8, 5b/12, 6b/9, 7b/13, 8b/11, 9b/11, 10b/15, 12a/4, 12b/8, 13a/18

[=16]

on dördünci On dördüncü.

o. 50b/24

[=1]

on dört On dört.

o. 52b/3, 52b/9

[=2]

on iki On iki.

o. 19b/5, 50b/23, 51a/16, 51a/17, 51b/2, 51b/23, 52a/16, 52a/22, 52b/6, 52b/6

o.+den 51a/17, 51b/23, 52a/16, 52b/6

[=14]

on ikinci On ikinci.

o. 51a/4

o.+de 4b/10, 5b/14, 6b/12, 7b/16, 8b/13, 9b/13, 10b/17, 12a/7, 12b/9, 13a/19

o.+de (on ikinci ḫāne) 18a/25

[=12]

on ikişer On ikişer.

o. 51b/22, 51b/22, 52a/5, 52a/6

[=4]

on sekiz On sekiz.

o. 51b/8

o.+den 51b/8

o.+e 51b/14

[=3]

on sekizer On sekizer.

o. 51b/7, 51b/7

[=2]

on ṭoḳuzuncı On dokuzuncu.

o. 14b/16, 52b/14

[=2]

onuncı Onuncu.

o. 16b/7, 3a/10, 3a/11

o. (onuncı ḫāne) 16b/13, 17a/21, 17a/22, 17b/14, 17b/23, 18a/3, 18a/8, 18a/9

o. (onuncı iḳlīm) 20b/27

o.+da 4b/6, 5b/11, 7b/10, 8b/8, 9b/7, 10b/11, 11b/17, 12b/6, 13a/15

[=22]

orta Orta.

o.+sında 19a/22, 37b/20

[=2]

otlaḳ Otlak.

o.+lar 39b/23, 40a/3

[=2]

otuz Otuz.

o. 19a/6, 19a/7, 19a/10, 24a/8, 43b/5, 51a/12, 51b/9, 52a/18, 52a/19, 52a/19, 52a/19

o.+a 51a/19

o.+dan 51a/12

[=13]

otuz birer Otuz birer.

o. 50b/22, 52a/17, 52b/7

[=3]

otuzar Otuzar.

o. 50b/12, 50b/18, 50b/21, 51a/12, 51a/12, 51a/21, 51a/21, 51b/8, 51b/16, 52a/14, 52a/21, 52b/4, 52b/11

[=13]

Ö

ögret- Öğretmek.

ö.-mege 22a/3

[=1]

öksürük Öksürük.

ö. 27b/6

[=1]

öküz Öküz.

ö.+e 42b/2

[=1]

ölet Salgın hastalık.

ö. 34b/6, 40a/18, 43b/18

[=3]

ölüm Ölüm.

ö. 24a/13, 28a/4, 30a/23, 30b/4, 33b/3, 34a/24, 39b/27

[=7]

ölümli Ölümcül.

ö. 26a/1

[=1]

ölüt Birbirini öldürme.

ö. 35b/13

[=1]

örfī (Ar.) Geleneksel.

ö.+dir (iḳlīm-i ʿörfī) 2a/5

[=1]

ötüri ötürü, -den dolayı.

ö. 6a/13, 8b/5, 43b/5

[=3]

ʿöẕr (Ar.) Kusur.

ö. (ʿöẕr ve mekr üzere ol-) 26a/12

[=1]

P

pādişāh (F.) Padişah. → **bādşāh**

p. 2b/9, 3b/4, 3b/6, 3b/11, 13b/8, 13b/16, 16a/14, 16a/14, 16a/19, 16a/21, 16a/23, 16a/26, 32a/3, 49a/26, 49a/27

p. (pādşāh ḥānesi) 4b/15

p. (ṭāliʿ-i pādişāh) 4a/3

p.+dan 33a/15, 39a/15, 45a/23, 46b/9, 46b/21

p.+dır 53a/10

p.+ıñ 3b/2, 4b/17, 5a/9, 14a/8, 16b/10, 36b/24

p.+ınıñ 2a/9, 3a/15

p.+lar 23b/13, 36b/20, 38a/21, 39a/15, 3a/9, 42a/25, 42b/1, 42b/17, 43b/19, 45a/18, 45b/2, 46b/2, 46b/17, 46b/25, 47b/15, 47b/19

p.+lara 40a/13

p.+larda 26b/7, 44a/7

p.+lardan 48a/24

p.+larıñ 25a/17, 3a/10, 45b/20

p.+uñ 4a/4

[=55]

pādişāhī (< F. pādişāh + Ar. +ī) Padişahın yönetiminde.

p. 16b/12

[=1]

Pārsī (< F. Pārs + Ar. +ī) Farsça.

p. 1b/5

[=1]

pāy-māl (F.) Perişan.

p. (pāy-māl ol-) 24a/2

[=1]

pāzār (F.) Pazar.

p.+larda 19b/23

[=1]

penbe (F.) Pamuk.

p. 45b/9

p.+de 48b/16

[=2]

perākende (F.) Dağılmış, ayrı.

p. (perākende it-) 6a/8

p. (perākende ol-) 26b/25

[=2]

perākendelik Darmadağınık.

p.+ine (perākendeliğine) 19b/16

[=1]

perestār (F.) Köle.

p. 23b/4

[=1]

perīşānlıḳ Perişanlık, düzensizlik, dağınıklık.

p. 29b/13, 34a/14, 40b/7

p. (perīşānlıḳ ol-) 29a/23

[=4]

pes (F.) Böylelikle, böylece, öyleyse, şimdi.

p. 3a/2, 14a/25, 14b/18, 19a/12, 19a/24, 49b/22, 49b/25, 50b/17, 50b/22, 50b/24, 51a/7, 51a/10, 51a/22, 51b/3, 51b/15, 51b/18, 52a/9, 52a/22, 52b/12, 53a/20, 53a/22, 53b/1, 53b/3, 53b/6, 53b/8, 53b/16, 53b/19, 54a/6

[=28]

peydā (F.) Açıkta veya meydanda olan.

p. (peydā ol-) 7b/4, 7b/5, 13a/17, 22a/4, 22a/15, 23b/26, 25b/19, 30b/27, 33a/5, 33a/6

[=10]

peyġambarlıḳ Peygamberlik.

p. 33a/3

[=1]

peyk (F.) Haberci.

p.+ler 11a/7, 20b/8

p.+lerde 45a/21

[=3]

pīr (F.) Yaşlı.

p.+ler 21a/2, 47a/23

p.+lerde 37a/2, 42a/2, 47a/6, 47a/16

p.+lere 36b/23

p.+leriñ 41b/8, 44b/5, 46a/12

[=10]

pirinc (F.) Pirinç.

p. 42b/23

p.+de 40a/22

[=2]

R

rābiᶜ (Ar.) Dördüncü.

r. 16a/10, 16a/11

r. (naẓar-ı rābiᶜ) 54a/15

r.+de 15b/6, 16b/5

r.+de (iḳlīm-i rābiᶜ) 25b/18, 31a/2, 40a/15, 40b/5

[=9]

raᶜd (Ar.) Gök gürültüsü.

r. 3a/1, 17a/8, 19b/17, 19b/24, 20b/3, 20b/11, 20b/26, 21a/11, 22b/4, 25a/27, 25b/7, 26b/4, 27b/16, 28b/20, 29b/1, 30a/18, 31a/18, 32a/21, 32b/10, 34b/7, 34b/16, 36a/15, 38a/4, 39a/25, 44a/8, 44a/14, 44a/17, 44b/10, 48b/9, 49a/2

[=30]

raġbet (Ar.) İstek, arzu, meyil, alaka.

r. 28a/12, 29a/13, 30b/19, 33b/25, 36a/12, 36b/10, 39a/13, 40a/1, 41b/5, 41b/25, 44b/6, 45a/27, 47a/19, 47b/11, 49a/18

r. (meyl ve raġbet it-) 48a/10

r. (meyl ve raġbet ol-) 25b/10, 26a/5, 26b/13

r. (raġbet et-) 21a/23

r. (raġbet göster-) 44a/13

r. (raġbet it-) 41a/25, 47b/18

r. (raġbet ḳıl-) 8a/4, 9a/1, 9a/3, 10a/2, 20a/11

r. (raġbet ol-) 6a/6, 11a/6, 20b/10

r. (raġbet olun-) 32b/12

r.+leri 43b/20, 46a/25

r.+lerine 47b/16

[=35]

raġbetsiz İtibarsız.

r. 23a/10, 37a/2, 42a/18, 48b/9

[=4]

raġbetsizlik Ucuzluk.

r.+lerine 20b/20

[=1]

raḥat (Ar.) Kolaylık, huzur.

r. 46b/14

r.+da 21a/20

[=2]

raḥatlık Rahatlık.

r. 46b/3

[=1]

raʿiyyet (Ar.) Bir hükümdarın yönetimi altında olan, vergi veren ve devlet tarafından korunan halk.

r. 25a/23, 27a/8, 29a/25, 31b/8, 38b/20, 39a/8, 42a/26

r.+de 29a/11, 47a/14

r.+den 43b/10

r.+e 38b/25, 42b/17, 43a/8, 46b/6, 46b/23

r.+iñ 19b/16, 39b/12

[=17]

raḳam (Ar.) Rakam.

r. (ehl-i raḳam vü ḳalem) 22b/6

[=1]

randa (F.) Aylak.

r.+lar 49a/21

[=1]

rāst (F.) Rastlama.

r. (rāst gel-) 45a/24

r. (rāst ol-) 21b/8

[=2]

rāy (Ar.) Fikir. →**reʾy**

r. (rāy u tedb̄ir) 9b/5

[=1]

reʿāyā (Ar.) Osmanlı Devleti'nde halkın vergi ve haraç veren, genellikle toprakla uğraşan gayri-müslim kısmı, halk.

r. 4a/10, 5b/11, 5a/11, 11a/16, 11a/16, 11b/7, 13a/2, 14a/13, 24b/3, 29b/6, 46b/11, 46b/15

r. (ʿāmme-i reʿāyā) 46b/21

r.+da 46b/3

r.+dan 44b/12

r.+ları 12a/14

r.+nıñ 46b/24

r.+sında 26b/27

r.+ya 26b/23, 32b/2, 37a/23, 37b/25, 39a/4, 43b/26, 45a/20, 46b/9, 49b/3

[=27]

refʿet (Ar.) Himaye, merhamet.

r. (refʿet bul-) 23b/2

r.+leri 8b/13

[=2]

renc (F.) Eziyet, zahmet.

r. 24a/16, 30a/21, 36a/14, 38b/13, 40b/16, 40b/18, 40b/25, 49a/8

[=8]

rencber (F.) İnşaat amelesi.

r.+lerde 15a/5

[=1]

rencīde (F.) İncinmiş, kırılmış.

r. (rencīde-ḫaṭır) 35b/8

r. (rencīde ḳıl-) 5a/11

r. (rencīde ol-) 21a/14, 48a/8, 48b/1

[=5]

resm (Ar.) Âdet.

r.+ler 22a/6

[=1]

resūl (Ar.) Haberci.

r.+ler 23b/12

[=1]

revā (F.) Uygun, layık.

r. (revā ḳılın-) 37a/16

r. (revā ol-) 12a/10, 41b/22

[=3]

revāc (Ar.) Kıymet, itibar, istenir olma.

r. 19b/23, 23a/2, 28b/24, 30b/16, 35b/24, 43a/10, 44a/4, 45a/8, 45b/9, 46a/10, 47a/25, 48a/26, 48b/18, 48b/23

r. (revāc ve intifāʿda ol-) 23b/3

r.+da 20b/15

[=16]

revnaḳ (Ar.) Güzellik, canlılık.

r. 8b/6, 24b/14, 26a/26, 34b/9, 37a/27, 38a/5, 41a/1, 41a/15, 41b/22, 44a/9, 44b/13, 44b/20, 45a/20, 45b/10, 46a/10, 46b/4, 48a/9, 48a/14, 48b/6, 48b/23, 48b/24, 49a/3, 49a/6, 49a/11

r. (revnaḳ bul-) 44b/1

r. (revnāḳ ol-) 32a/1

r.+da 41b/8

r.+da (revnaḳda ol-) 23a/4

r.+ına 19b/12, 46a/8

[=30]

revnaḳsız Sönük, çirkin.

r. 19b/10, 21a/5

[=2]

reʾy Fikir, karar verme. →**rāy**

r. (reʾy-i tedbīr) 3b/17, 4a/4, 5a/1

r. (reʾy-i tedbīr ḥānesi) 3b/17

[=4]

ricā (Ar.) İsteme.

r.+sına 6b/13

[=1]

ricānāme (< Ar. ricā + F. nāme) İstek mektubu.

r.+ler 10a/7

[=1]

rikāb (Ar.) Büyük bir kimsenin katı, huzuru.

r. (rikāb-ı hümāyūn) 11b/2, 12a/6, 13b/19

[=3]

risale (Ar.) Kitapçık.

r. 1b/4

[=1]

riyāḥ (Ar.) Meltemler.

r. (riyāḥ-ı ṭayyibe) 49b/13

[=1]

rūḥ (Ar.) Ruh.

r.+dur (delīl-i rūḥ) 14a/19, 14a/19

[=2]

ruṭūbet (Ar.) Rutubet, nem.

r. 28b/24, 30a/11, 30b/9, 31a/18, 43a/5

[=5]

rūy (F.) Yüzey, üst

r. (rūy-ı deryā) 11a/5, 11b/15, 12a/7, 23b/19, 24a/4

[=5]

rüsūl (Ar.) Elçiler.

r.+ler 29b/26

[=1]

rüsūm (Ar.) Âdetler.

r.+ı 19b/9

[=1]

rüsvālıḳ Rezillik. →**rüsvāylıḳ**

r. 24a/16

r.+lar (rüsvālıḳ ḳıl-) 7a/6

[=2]

rüsvāy (F.) Rezil.

r. (giriftār ve rüsvāy ol-) 48b/8

r. (rüsvāy ol-) 24b/1, 35b/26, 45b/17, 47a/15

[=5]

rüsvāylıḳ →**rüsvālıḳ**

r. 42a/12

r.+ına (rüsvāylıġına) 23a/10

[=2]

rüʾyā (Ar.) Rüya.

r.+lar 12b/4

[=1]

rüzgār (F.) Rüzgar.

r.+lar 29a/1

[=1]

S/Ṣ/Ş

saʿādet (Ar.) Mutluluk, uğurluluk.

s. 19a/21, 19a/22, 24b/5, 24b/23, 26a/25, 26b/1, 26b/10, 28a/13, 29b/2, 29b/18, 30b/14, 34a/27, 35b/27, 38a/9, 39a/14, 3b/3, 41b/21, 43a/21, 44a/25, 45a/19, 45a/23, 45a/26, 46a/8, 48a/3, 48a/5, 48a/15, 53a/2, 53a/19, 53a/21, 53b/2, 53b/3, 53b/6, 53b/9, 53b/11, 53b/15, 53b/17, 53b/19, 53b/26, 54a/1, 54a/2

s. (saʿādet bul-) 22a/5, 22b/21

s.+de 21a/18, 43b/27, 46a/6, 53a/15, 53a/23, 53b/8

s.+i 13b/5

s.+ine 14a/4, 14a/7, 14a/10, 14a/15

s.+le 4b/4, 8b/7, 9a/10

s.+lerine 13b/10

s.+üñ 13b/17

[=58]

ṣaʿb (Ar.) Zor.

ṣ. 46b/11

[=1]

sābiᶜ (Ar.) Yedinci.

s. 16a/9, 16a/10

s. (ṣāḥib-i sābiᶜ) 17a/27

[=3]

s̲ābit (Ar.) Sabit.

s̲. 8a/10, 15b/8

s̲. (burc-ı s̲ābit) 15b/7, 15b/8

s̲. (s̲ābit ol-) 4a/10

s̲.+de-ise (burc-ı s̲ābit) 16b/27

[=6]

saᶜd (Ar.) Uğurlu.

s. 18a/18, 53a/7, 53a/8, 53a/8, 53a/12, 53a/12, 53a/14, 53a/17, 53a/23, 53b/23, 53b/23

s. (saᶜd-ı aṣġar) 53a/5

s. (saᶜd-ı ekber) 53a/4, 53a/22

s.-ise 13b/10

s.+dır 53a/11, 53a/14, 53a/17, 53a/20, 53a/20, 53b/3, 53b/8, 53b/15, 53b/16, 53b/18

s.+lardır 53a/6

[=26]

ṣadāḳat (Ar.) Sadakat.

ṣ. (kemāl-i ṣadāḳat) 10b/16

ṣ.+a 6a/6

[=2]

ṣadāḳatnāme (< Ar. ṣadāḳat + F. nāme) Bağlılık mektubu.

ṣ.+ler 6b/10

[=1]

sādāt (Ar.) Seyitler, tarikat büyükleri.

s. 43a/21, 47b/6

s. (sādāt-ı kirām) 40a/26

s.+da 43a/18

[=4]

sāde (F.) Basit.

s. 49b/18

[=1]

ṣādıḳ (Ar.) Sadık.

ṣ. (ṣādıḳu'l-ḳul) 13a/18

[=1]

ṣādr (Ar.) Ortaya çıkan.

ṣ. (ṣādr ol-) 13a/6

[=1]

ṣadr (Ar.) Yüksek mertebe.

ṣ. (eşrāf-ı ṣāḥib-i ṣadr) 19b/7

[=1]

ṣafā (Ar.) Berraklık.

ṣ. 37a/15, 43a/10, 44b/19

[=3]

safā (Ar.) Huzur.

s. 4a/11, 20a/12, 20b/22

[=3]

ṣafrā (Ar.) Safra.

ṣ. 7a/14, 14b/25, 36a/18

[=3]

ṣafrāvī (Ar.) Safrayla ilgili.

ṣ. (ṣafrāvī sıtma) 14b/25

[=1]

ṣafvet (Ar.) Temizlik.

ṣ.+de (kemāl-i ṣafvet) 10b/12

[=1]

ṣaġīr (Ar.) Ufak.

s. (ṣaġīr ol-) 15b/25

[=1]

ṣāḥib (Ar.) Sahip; bahsedilen şeyi meydana getiren, yapan, düzenleyen; bahsedilen şey kendisinde bulunan, o vasfa sahip olan.

ṣ. 3b/1

ṣ. (eşrāf-ı ṣāḥib-i ṣadr) 19b/7

ṣ. (ṣāḥib-i ʿāşir) 3a/16

ṣ. (ṣāḥib-i lehv ü luʿb) 10b/3

ṣ. (ṣāḥib-i sābiʿ) 17a/27

ṣ. (ṣāḥib-i ṭāliʿ) 4b/13, 4b/13, 4b/16, 5a/5, 5a/6, 5a/9, 5b/16, 6b/15, 8a/2, 8b/15, 9b/16, 11a/3, 13b/9, 13b/11, 14a/18, 14a/26, 14a/27, 14b/1, 14b/5, 14b/7, 14b/10, 14b/18, 15a/11, 17a/26

ṣ. (ṣāḥib-mertebe) 22a/21

ṣ. (ṣāḥib ḳıl-) 8b/2

ṣ.+i 3a/11, 4a/3, 14b/26, 15a/6, 15a/13, 24b/5

ṣ.+inden 14a/14, 46b/19

ṣ.+leri 4b/9, 31a/23, 32a/23, 43b/13

ṣ.+lerinde 24a/11

[=44]

ṣaḥīḥ (Ar.) Doğru, gerçekleşen.

ṣ. 12b/4, 25b/2

ṣ. (ḫaber-i ṣaḥīḥ) 11a/7

[=3]

sāḥil (Ar.) Sahil.

s.+de 38b/9

s.+lerde 24a/4

s.+lerinde 42b/24

[=3]

ṣaḥrā (Ar.) Çöl.

ṣ. 16b/26

ṣ.+da 46a/27

ṣ.+da (ehl-i ṣaḥrā) 47a/11, 49a/5

ṣ.+larda 41b/9, 45b/12, 47a/9

ṣ.+nıñ (ehl-i ṣaḥrā) 46b/4

[=8]

saḫt (F.) Güçlük.

s. 25a/6

[=1]

ṣāʿiḳa (Ar.) Yıldırım.

ṣ.+lar 17b/16

[=1]

sāʾir (Ar.) Diğer.

s. 2a/1, 3a/1, 3b/4, 13b/4, 13b/7, 13b/19, 14a/2, 14a/5, 14a/17, 16a/10, 17a/8, 18b/1, 18b/21, 18b/23, 28a/14, 29a/11, 29a/20, 2b/13, 30b/22, 32b/15, 36b/4, 39b/20, 42b/12, 44a/1, 44a/11, 44a/16, 45a/5, 45a/12, 45b/4, 45b/20, 46a/6, 47a/6, 53a/1, 5a/3

s.+i 13b/15

[=35]

saḳam (Ar.) İllet.

s.+dan 14a/16

[=1]

ṣaḳın- Uzak durmak.

ṣ.-maḳ 9b/4

[=1]

sāḳıt (Ar.) Etkisiz.

s. (sāḳıt bulun-) 15b/5

[=1]

sākin (Ar.) Az, bir yerde yaşayan.

s. 47a/12

s. (sākin ol-) 32a/8, 32a/12, 37b/22, 41b/9, 47a/2, 47a/10, 47b/1, 48a/4

[=9]

sāl (F.) Yıl, sene.

s. (ṭāliᶜ-i sāl) 1b/8, 3b/5, 4b/14

s. (ṭāliᶜ-i taḥvīl-i sāl) 3b/1

s.+dan (ṭāliᶜ-i sāl) 2b/8

s.+iñ (ṭāliᶜ-i sāl) 3a/10, 13b/7, 14a/1, 14a/1, 14a/5, 14a/9, 14a/12, 14a/14, 16a/12, 18a/2, 18b/4

[=16]

ṣal- Göndermek.

ṣ.-up 11a/7

[=1]

ṣalābet (Ar.) Sertlik.

ṣ.+leri 7b/12

[=1]

ṣalāḥ (Ar.) İyi olma, barış, huzur, dinin yasakladığı şeylerden kaçınma, dürüstlük.

ṣ. 2b/16, 6a/10, 8b/12, 12a/15, 20b/22, 23a/7, 28a/9, 30a/9, 33b/23, 46b/26, 47a/12, 47b/20, 49a/6

ṣ. (ehl-i salāḥ) 48a/7

ṣ. (ṣalāḥ-ḥāl) 28a/23, 39a/19, 42b/27

ṣ.+a 28a/12, 49a/21

[=19]

ṣāliḥ (Ar.) İyi amel sahibi kimse.

ṣ. 47b/7

[=1]

sālim (Ar.) Korku, endişe ve afet gibi şeylerden uzak.

s. (sālim ol-) 12b/4

[=1]

s̱āliṣ (Ar.) Üçüncü

s. (naẓar-ı s̱āliṣ) 54a/12

s.+dedir (vech-i s̱āliṣ) 51a/20

[=2]

salṭana →salṭanat

s.+-ise (dārü's-salṭana) 2a/3

[=1]

salṭanat (Ar.) Hükümdarlık.

s. 8b/9, 10a/3, 11a/4, 12b/7, 13a/16

s. (salṭanat ḥānesi) 3b/17

s.+ın (erkān-ı salṭanat) 46a/4

[=7]

sālūs (F.) İki yüzlü.

s. 45b/1

[=1]

ṣanᶜat (Ar.) Sanat.

ṣ.+da (ehl-i ṣanᶜat) 26a/12

ṣ.+ıñ (ehl-i sanᶜat) 22b/2

ṣ.+lara 22b/5

[=3]

ṣanāyiᶜ (Ar.) Zanaat.

ṣ. (ehl-i ṣanāyiᶜ) 46a/9

ṣ.+de (ehl-i ṣanāyiᶜ) 26a/26, 36a/14, 47a/24, 48a/19, 48b/22

ṣ.+de (erbāb-ı ṣanāyiᶜ) 34b/9, 44b/20

ṣ.+e (erbāb-ı ṣanāyiᶜ) 48b/26

[=9]

sancaḳ Bir devletin, bir askeri birliğin şeref ve gururunu temsil eden, yere dikilecek şekilde yapılmış gönderli bayrak; Osmanlı Devleti'nde vilayet ve kaza arasında yer alan idari bölüm.

s. 20a/24

s. (sancaḳ begleri) 13b/18

s.+lar 12a/2

[=3]

s̲ānī̱ (Ar.) İkinci.

s̲. (naẓar-ı s̲ānī̱) 54a/8

s̲.+dedür (vech-i s̲ānī̱) 51a/19

[=2]

ṣarᶜ (Ar.) Sara hastalığı.

ṣ. 22a/25, 23a/19

[=2]

ṣarf (Ar.) Harcama.

ṣ. (ṣarf ol-) 21b/14

ṣ. (ṣarf olun-) 12b/15

[=2]

sārī̱ (Ar.) Bulaşıcı hastalık.

s. 34a/13

[=1]

ṣarp Geçilmesi zor olan yer.

ṣ. 17a/3

[=1]

ṣat- Satmak.

ṣ.-ma (alma ve ṣatma) 21b/25

[=1]

ṣatıl- Satılmak.

ṣ.-up 20a/23

[=1]

saṭranc (Ar.) Satranç oyunu.

s.+a 45a/27

[=1]

ṣatu bāzār (< T. ṣatu + F. bāzār) Alışveriş.

ṣ. 20a/15, 41b/24

ṣ.+dan 21b/7

[=3]

ṣav- Uzaklaştırmak.

ṣ.-maḳlarına (ḫavf ve ḫaṭarlar ṣav-) 13a/12

[=1]

ṣavāb (Ar.) Doğru.

ṣ. (ṣavāb düş-) 20a/13

ṣ. (ṣavāb gel-) 10b/10

ṣ. (ṣavāb ol-) 4a/5, 5a/1

[=4]

ṣavāᶜik (Ar.) Yıldırımlar.

ṣ. 20b/4, 23a/14

[=2]

ṣavāmiᶜ (Ar.) Tapınaklar.

ṣ. 19b/11

[=1]

ṣavrul- Savrulmak.

ṣ.-a 18a/10

ṣ.-masına 21a/10

[=2]

ṣavul- Atlatmak.

ṣ.-masına (ḫavf ve ḫaṭarlar ṣavul-) 8b/7

[=1]

saᶜy (Ar.) Uğraşma, çaba gösterme.

s. (saᶜy it-) 39a/16, 45b/5

[=2]

ṣayd (Ar.) Av.

ṣ. (ṣayd u şikār) 9b/5

[=1]

sāz (F.) Saz; her çeşit müzik aletine verilen isim.

s. 24a/11

s. (ehl-i sāz u ṭarab) 25b/2, 27b/8

s. (sāz u söz) 9a/1, 20b/10, 32a/23

s. (sāz u ṭarab) 29b/3, 32b/14, 45b/10, 45b/17, 46a/18

s.+da (ehl-i sāz) 46a/7

s.+ıñ (ehl-i sāz) 35a/18

[=13]

sāzende (F.) Çalgıcı.

s.+lerde 40b/15

s.+leriñ 25a/1, 47a/4

[=3]

sebᶜa (Ar.) Yedi.

s. (ekālim-i sebᶜa) 2a/7

s. (kevākib-i sebᶜa-ı-seyyāre) 40a/7, 41b/6

[=3]

sebeb (Ar.) Sebep, neden.

s. (sebeb ol-) 19b/3

s.+den 5a/17, 5b/2, 7b/4, 7b/6, 11a/3, 11b/8, 12a/9, 12b/10, 13a/3, 13a/10

s.+i 18b/12, 18b/15

s.+inden 5b/7, 33b/18

[=15]

sebebsiz Sebepsiz.

s. 12b/11

[=1]

sefāhat (Ar.) Zevk ve eğlenceye aşırı düşkünlük.

s. 25b/7

[=1]

sefer (Ar.) Savaş için yapılan yolculuk; savaşa gidiş ve yapılan savaş, yolculuk.

s. 4b/4, 6b/17, 7a/2, 7b/8, 8a/11, 12a/2, 13a/14, 16a/14, 16b/11

s. (ehl-i sefer) 41a/27

s. (sefer-müheyyā) 20a/23

s. (sefer ḫānesi) 3b/16

s. (sefer it-) 24a/26, 31b/27, 41a/19

s. (sefer ḳıl-) 5b/11

s. (sefer ve yola çıḳ-) 8b/7

s.+de 7b/9

s.+e 7a/6, 16a/15

s.+i 11b/16

s.+ler 5b/9, 6b/3, 16a/1, 16a/13

[=25]

segirt- Hızlı yürümek.

s.-mekden 13b/2

[=1]

sehv (Ar.) Yanlışlık, yanılma.

s. (sehv ü ḫaṭā) 45b/20, 46a/22

[=2]

sekizinci Sekizinci.

s. (sekizinci ḫāne) 15a/11, 15a/12

s.+de 4b/1, 5b/7, 6a/17, 7b/6, 8b/5, 9b/2, 10b/5, 11b/12, 12b/3, 13a/12

[=12]

selāmet (Ar.) Esenlik, tehlikeden uzak olma.

s. 24b/14, 25a/14, 25b/5, 26a/23, 27a/22, 28a/8, 28a/12, 28a/16, 28b/10, 29a/2, 29a/20, 30a/2, 30b/9, 31a/19, 31b/13, 31b/27, 32b/15, 32b/19, 36a/11, 37a/11, 37a/18, 38a/10, 39a/18, 39a/21, 39b/20, 40b/2, 41b/27, 43a/1, 43a/2, 43a/4, 43a/9, 43a/10, 43a/22, 43a/24, 43b/25, 44a/15, 44a/16, 44a/17, 44a/19, 44a/25, 44b/3, 45a/9, 45a/16, 45b/2, 45b/3, 47a/7, 47a/19, 48a/15, 49a/10, 49a/14, 49a/15

s. (selāmet-ḥāl) 24b/17, 32b/9, 39a/9, 43a/16, 48b/23

s.-ile 6b/2

s.+de 32a/23, 38a/1

s.+i 18a/15

s.+ine 21a/17, 21a/26, 23a/5, 24b/8, 25a/3, 41b/10

s.+lerine 21a/17

[=67]

selāṭīn (Ar.) Sultanlar.

s. 16a/6, 16a/16, 16b/14, 36b/26, 41a/6, 41b/18

[=6]

semt (Ar.) Taraf.

s.+ine 22a/2

s.+lerinde 16a/9, 16a/10, 20b/22

s.+lerine 20b/21

[=5]

semtrā (< Ar. semt + F. +rā) Üstü.

s.+sında 15b/19

[=1]

semūm (Ar.) Sam yeli.

s. (bād-ı semūm) 25b/7

s.+dan 22a/12

[=2]

sene (Ar.) Sene, yıl.

s. 16a/26

s. (ṭāliᶜ-i sene) 16b/7, 17a/11, 17b/16

s. (ṭaḥvīl-i sene) 16b/15, 16b/17

s.+de 1b/7, 28a/14

s.+de (ṭāliᶜ-i sene) 17b/14, 17b/22

s.+niñ (ṭāliᶜ-i sene) 17a/21, 18a/7, 18b/8

s.+sinde 51b/11

s.+siniñ 52a/2

s.+siniñ (ṭāliᶜ-i sene) 13b/14

[=16]

serʿasker (< F. ser + Ar. ʿasker) Osmanlı ordusuna kumandanlık yapan vezir.

s.+ler 42a/11, 46a/16

s.+leri 34b/13

s.+leriñ 19b/15

[=4]

sergerdān (F.) Ne yapacağını bilemez haldeki kimse.

s. (sergerdān düş-) 23b/16

[=1]

serḥad (< F. ser + Ar. ḥad) Sınır.

s.+lara 8a/14

s.+ları 16a/8

[=2]

serheng (F.) Divan-ı Hümayun çavuşu.

s.+ler 22b/12

[=1]

serīʿ (Ar.) Çabuk.

s. 53a/2

[=1]

serkeş (F.) Dikbaşlı kimse.

s. 5b/4

s.+lerinden 4a/14

[=2]

serkeşlik Dikbaşlılık.

s. 7b/2

[=1]

sersām (F.) Sersemlik.

s. 27b/6

[=1]

sert (F.) Şiddetli.

s. 44b/23

[=1]

sevdā (Ar.) Eski tıpta insan vücudunu ve mizacını meydana getirdiği kabul edilen dört unsurdan biri.

s. 33b/21

s.+dan 36a/18

[=2]

sevdāvī (Ar.) Sevdayla ilgili. →**sevdā**

s. 22a/15

[=1]

sevdāviyye →**sevdāvī**

s.+den (madde-i sevdāviyye) 42a/3

[=1]

seyl (Ar.) Sel.

s.+den 18a/22, 23b/21

s.+ler 17a/15, 23b/22, 24b/10, 38b/3

[=6]

seyr (Ar.) Dolaşma, hareket etme, yolculuk.

s. (ḫālī's-seyr) 17b/7, 17b/8, 18a/11

s. (seyr-i taḳvīmī) 15a/9, 15a/13

s. (seyr ü sülūk) 4a/11, 8a/7, 9b/5, 13a/1

s.+den 11b/15

[=10]

ṣıdḳ (Ar.) Bağlılık.

ṣ. (ṣıdḳ u muḥabbetnāme) 9a/13

[=1]

ṣıġır Sığır.

ṣ. 21a/12

ṣ.+da 15a/19, 20b/21

[=3]

ṣıḥḥat (Ar.) Sağlık.

ṣ. 14a/16, 24b/14, 26a/22, 30a/2, 30a/5, 31b/13, 38a/1, 41b/26, 43a/9, 44a/17, 44a/25, 45b/1, 48a/15, 49a/10, 49a/14

ṣ. (ṣıḥḥat bul-) 22b/25, 23a/3, 33b/23, 44a/18

ṣ. (ṣıḥḥat ve şifā bul-) 46a/26, 48a/3

ṣ.+i 2b/12

ṣ.+ine 4a/4, 5a/1, 5b/17, 21a/18, 24b/7

[=27]

ṣınıf (Ar.) Bir toplum içinde iş, meslek, sanat ve sosyal yaşayış yönünden ortak özelliklere sahip insan topluluğu.

ṣ.+ınıñ 2b/9

[=1]

sıtma Sıtma hastalığı.

s. 33b/8

s.+lar (ṣafrāvī sıtma) 14b/25

[=2]

siḥir (Ar.) Büyü.

s. 36b/10

s.+ler 47a/27

[=2]

silāḥ (Ar.) Silah.

s. 7a/1, 20b/15, 20a/22

s. (ehl-i silāḥ) 20b/23, 26a/20, 28b/3, 31b/10, 32a/20, 39a/1, 41b/15, 43a/23, 47b/3, 47b/6, 48a/25, 49a/23

s. (erbāb-ı silāḥ) 32a/3, 45b/14, 48b/22

s.+da (aṣḥāb-ı silāḥ) 45b/6

s.+da (ehl-i silāḥ) 29a/19, 29b/15, 35a/8, 36a/11, 40b/7, 42a/11, 43a/25, 47b/9, 48a/20

s.+da (erbāb-ı silāḥ) 46a/16

[=29]

silāḥḫāne (< Ar. silāḥ + F. ḫāne) Silah deposu.

s. 7a/11

[=1]

silāḥşōrluḳ İyi silah kullanma.

s.+a (silāḥşōrluġa) 47b/4

[=1]

sīll (Ar.) Verem hastalığı. → **sill**

s. (dıḳḳ u sīll) 27b/20

[=1]

sill → **sīll**

s. (sill ü dıḳḳ) 37b/7

[=1]

sinek Sinek.

s. 15a/23

[=1]

sini (Ar.) Yıllık.

s. (aḥvāl-i sini-i ʿālem) 1b/4

[=1]

sinīn (Ar.) Seneler.

s. (sinīn-i hicriyye) 51a/21

s. (sinīn-i Ḳıpṭiyye) 52a/12, 52b/2

s. (sinīn-i tāmme) 51b/6, 51b/21

[=5]

sipāh (Ar.) Süvari, asker.

s. 43a/23, 47a/1, 49a/20

s.+a 36b/23

s.+da 26a/20, 26b/12, 40b/5, 41b/16, 43b/8, 46b/6, 46b/15

s.+ıñ 46a/6

s.+ile 49a/18

[=13]

sipāriş (F.) Hazırlatma.

s. (sipāriş ḳıl-) 9b/6

[=1]

sitem (F.) Eziyet, haksızlık.

s. 5b/11, 6a/8, 6b/8, 7a/13, 22a/19

s.+den 19b/16, 22b/6, 48b/1

s.+lerine 46a/27, 48b/26

[=10]

siyāset (Ar.) Devletler arası ilişkiler, idam cezası.

s. 4b/6

s.+ler (siyāset olun-) 7a/5

[=2]

şiyāset (Ar.) İyi davranış.

ṣ. 21a/21

[=1]

ṣoġlucān Solucan.

ṣ. 18a/4

[=1]

ṣoḥbet (Ar.) Sohbet.

ṣ.+e 21a/23

ṣ.+ler 21a/19

[=2]

ṣoñra Sonra.

ṣ. 2b/8, 14a/21, 14a/26, 15a/12, 15a/15, 16b/2, 16b/6, 19a/2, 19a/10, 19a/13, 19a/14, 19a/14, 37a/10

ṣ. (geçdin-ṣoñra) 15a/8

ṣ. (geçdükden-ṣoñra) 16b/9

ṣ. (itdikten-soñra) 51b/7

ṣ. (olduḳdan-ṣoñra) 3a/2, 14b/18

ṣ. (şimden-ṣoñra) 18b/16

[=19]

ṣovuḳ Soğuk.

ṣ. 3a/1, 5b/5, 17a/8, 28b/12, 31a/24, 33b/4, 34a/15, 35a/5, 35a/7, 35a/19, 35b/23, 37a/8, 37a/26, 38a/6, 38b/13, 38b/21, 39b/20, 41a/26, 42b/7, 42b/20, 44a/10, 44b/23, 46b/25, 47a/13, 47a/25

ṣ.+dan 22b/3, 36b/8, 42b/25

ṣ.+lar 17b/6, 17b/11, 17b/23, 18a/13, 19b/20, 19b/24, 23b/22, 24a/12, 24a/14, 24a/23, 31a/27, 33b/9, 34a/19, 36a/7, 37a/1, 38a/23, 39a/25, 44a/12, 44b/23

ṣ.+lara 17b/2, 17b/27

[=49]

ṣovuḳluḳ Soğukluk.

ṣ. 35a/2

[=1]

söyle- Söylemek.

s.-mege 22a/1

[=1]

söylen- Söylenmek.

s.-e 42a/22

s.-mege 21b/8, 21b/13

s.-üp 30a/21, 33b/26

[=5]

söz Söz.

s. 15a/24

s. (sāz u söz) 32a/23

s.+den (sāz u söz) 9a/1

s.+e 41b/25

s.+e (sāz u söz) 20b/10

s.+ler 5b/2, 7b/5, 11b/8, 11b/12, 12b/10, 12b/13, 13a/6, 21b/13, 22a/4, 22a/27, 25a/5, 30a/21, 32a/16, 33a/27, 33b/20, 33b/26, 36a/13, 36b/3, 37b/26, 42a/22, 49a/20

s.+lerden 13a/13

s.+lere 21b/11

[=28]

sū (Ar.) Kötü.

s. (sū-i ḥāl) 28b/14, 29b/9, 38b/16

[=3]

ṣu Su.

ṣ. (ṣu ṭaşḳunları) 17a/15

ṣ.+da 42b/6

ṣ.+dan 23b/21, 31a/3, 31a/7

ṣ.+lar 11a/10, 12a/8, 17a/2, 20b/7, 23b/22, 24a/17, 29b/8, 35b/1, 38a/22, 39a/24, 39b/15, 39b/26, 41a/13, 43b/24

ṣ.+larda 24a/11, 24b/18, 25a/10, 26a/19, 28a/15, 32a/15, 32b/15, 33a/9, 35a/13, 38b/16, 39a/16, 40b/22, 41a/3, 42b/8, 42b/15, 42b/16, 42b/25, 43b/1, 43b/11, 45a/11, 46b/12

ṣ.+ları 24b/10

ṣ.+ya 11a/10

[=42]

ṣudāᶜ (Ar.) Baş ağrısı.

ṣ. 19b/25

[=1]

sūḳ (Ar.) Çarşı, pazar.

ṣ. (ehl-i sūḳ) 27a/14, 2b/11

ṣ.+da (ehl-i sūḳ) 48a/9

ṣ.+uñ (ehl-i sūḳ) 49b/17

[=4]

suḳūṭ (Ar.) Daha aşağı mertebelere inme, çocuklarda erken doğma.

s. 22a/24, 23a/19

s.+una 22a/21, 23a/5

[=3]

ṣulḥ (Ar.) Barış, huzur, rahatlık.

ṣ. 6a/10, 6b/13, 7b/14, 8b/12, 23a/7, 28a/9, 33b/23, 46b/3, 46b/26, 47b/20, 47b/27, 49a/6, 49a/21,

ṣ.+dan 2b/15

ṣ.+lar 47a/24

[=15]

sulṭān (Ar.) Hükümdar, hanedan ailesine mensup kadın.

s.+ı 39b/11, 39b/11

s.+lara 11a/15

s.+lardan 9a/6

s.+lardır 14a/8

[=5]

ṣulu Sulu.

ṣ. 11a/13

[=1]

sūr (F.) Düğün.

s. 20a/8, 23b/6

[=2]

ṣūret (Ar.) Yol, tarz.

ṣ. (ṣūret-i ḥaḳ) 6a/15

[=1]

ṣuret (Ar.) Şekil, durum.

ṣ.+de 4b/2, 14b/6, 16a/7

[=3]

ṣusuzluḳ Susuzluk.

ṣ.+dan 22b/18

[=1]

ṣuʿūd (Ar.) Yükselme.

ṣ. (ṣuʿūd et-) 18a/25

[=1]

ṣübyān (Ar.) Çocuklar.

ṣ.+da 19b/27, 22a/24

[=2]

sühūlet (Ar.) Kolaylık.

s.+le 6b/11

[=1]

sükūn (Ar.) İkamet.

s. (sükūn ḥānesi) 3b/13

[=1]

sükūnet (Ar.) Sakinlik.

s.+ine 31b/26

[=1]

sülūk (Ar.) Dolaşma.

s. (seyr ü sülūk) 8a/7, 9b/5

s.+-ile (seyr ü sülūk) 4a/11

s.+dan (seyr ü sülūk) 13a/1

[=4]

sür- Devam etmek, dokundurmak, ülkesinden veya yerinden başka bir ülkeye veya yere göndermek.

s.-e 15b/23

s.-meklerine (yüz sür-) 12a/6

s.-mesine (yüz sür-) 11b/3

s.-üp 29a/7

[=4]

sürūr (Ar.) Sevinç, mutluluk.

s. 9b/11, 24b/6, 24b/16, 24b/19, 25a/27, 26a/23, 26b/4, 26b/8, 27a/2, 27a/5, 27b/26, 28b/20, 29a/2, 29b/26, 30a/8, 30b/15, 30b/17, 30b/22, 31a/8, 31a/22, 31b/12, 36a/11, 36a/23, 36b/9, 37a/2, 37a/11, 37a/16, 37b/1, 38a/5, 38a/14, 38b/12, 39a/18, 41a/2, 43a/8, 43a/15, 43b/20, 44a/21, 44b/7, 44b/13, 45a/1, 45a/21, 45b/10, 46a/5, 47a/6, 47a/12, 47a/24, 47b/21, 48a/9, 48b/5, 49b/9, 49b/12

s. (feraḥ ve sürūr üzere ol-) 37b/27

s. (sürūr üzere ol-) 5b/17

s.+a 9a/9, 28a/9

s.+da 4a/11, 20a/12, 21a/2, 31b/16, 36a/2

s.+larına 21a/17, 21a/23, 24b/7, 35b/20, 48a/25, 49b/16, 49b/19

s.+una 21b/21

[=68]

sürūrluḳ Mutluluk.

s.+una (sürūrluġına) 21b/19

[=1]

süstluḳ →**süstlük**

s. 12b/17

[=1]

süstlük Gevşeklik, zayıflık. →**süstluḳ**

s. 48b/16

[=1]

sütūr (F.) Binek ve yük hayvanı; özellikle at ve katır.

s. 20a/22, 46a/17

s.+da 43a/24, 44b/3, 46b/12

[=5]

süver (F.) Atlı.

s. 13b/1

[=1]

Ş

şādī (F.) Mutluluk.

ş. 47b/26

[=1]

şādlıḳ Mutluluk.

ş.+lar 8a/16, 9a/8

[=2]

şāhāne (F.) Şahane.

ş. 8a/11

[=1]

şān (Ar.) Şöhret.

ş. (ʿaẓīmü'ş-şān) 38b/5, 39a/4

ş. (şān u şöhret) 8b/9

[=3]

şarāb (Ar.) İçecek.

ş.+lar 10a/17

ş.+lara 9b/4

[=2]

Şarḳ (Ar.) Doğu.

ş. 1b/11, 28a/19, 8b/3, 35b/11

ş. (bilād-ı şarḳ) 26b/6, 29b/24, 31b/22

ş. (ehl-i şarḳ) 28b/27, 39b/9

ş. (mülūk-ı şarḳ) 37a/17

ş.+da (bilād-ı şarḳ) 26a/1, 34a/12, 37a/7, 39b/5

ş.+la 16a/7

[=22]

Şarḳī (Ar.) Doğu, doğulu.

ş. (Ṣayan-ı şarḳī) 50a/26

ş.+dür 15b/13

[=2]

şāyiʿ (Ar.) Herkesçe duyulmuş.

ş. (şāyiʿ ol-) 8b/10, 10b/13, 11a/16, 11b/4, 14a/17, 20a/13, 21b/17, 21b/24, 32a/9, 36a/27, 45a/8, 49b/16

[=12]

şāżīlıḳ Eğlence. →**şāżlıḳ**

ş.+lar 9a/12

[=1]

şāżlıḳ Eğlence. →**şāżīlıḳ**

ş.+lar (şāżlıḳ ḳıl-) 6a/10

[=1]

şebhūn (F.) Gece baskını.

ş. 16a/4

ş.+lar 40b/6

[=2]

şecāᶜat (Ar.) Yiğitlik.

ş.+leri 7b/12

[=1]

şedīd (Ar.) Şiddetli, sert.

ş. 17b/13, 17b/26, 22a/12, 22b/4, 23a/18, 24a/14, 24b/27, 27a/16, 27b/27, 28b/12, 29a/10, 30a/9, 30a/18, 30b/4, 30b/8, 30b/18, 31b/5, 32a/26, 32b/10, 33a/12, 33a/25, 34b/16, 35a/13, 38a/5, 38b/1, 38b/12, 42b/22, 48a/12

ş. (şedīd ü medīd) 17a/16

[=29]

şehir (F.) Şehir.

ş. 1b/13, 2a/2

ş. (şehr-i Ḳonsṭanṭiniyye) 3a/17

ş. (şehr-i Mekke-i şerrefehāllah) 2a/15

ş. (şehr-i Mıṣr) 2a/11

ş.+de 21b/4

ş.+den 2a/14, 2a/14, 2b/3, 2b/6, 32a/20

ş.+e (şehre) 32a/20, 36b/7

ş.+iñ(şehriñ) 2a/14, 2b/3, 2b/7

ş.+iñ (şehriñ) 1b/9, 2a/4

ş.+inde (şehrinde) 25a/13

ş.+iniñ (şehriniñ) 2a/12

ş.+ler 17a/5, 17b/18, 19b/17, 22a/19, 23b/27, 4b/7

ş.+lerde 16b/16, 19b/8, 35a/22, 3a/9

ş.+lerden 22a/22, 27a/10

ş.+lere 22b/17, 2a/4

ş.+leri 28a/6, 33a/22, 9a/8

ş.+lerin 2a/1

ş.+leriñ 2a/3, 2a/8, 2a/12

ş.+lerinde 30b/3

ş.+lerinden 39b/6

ş.+lerine 35b/25

[=44]

şehir(2) (Ar.) Ay.

ş. (şehr-i Tūt) 52a/18, 52b/8

[=2]

şekil (Ar.) Şekil.

ş.+i (şekli) 3b/7

ş. (şekl-i zāyiçe) 3b/10

[=2]

şenlik Şenlik.

ş.+ler 20b/13, 9a/12

[=2]

şer (Ar.) Kötülük.

ş. 20a/9

ş. (şer ü fesād) 48b/13

ş. (şer ü şūr) 6a/13, 47b/11, 47b/14

ş. (şer ü şürūr) 11a/17

ş.+den 15a/26, 19a/1

[=8]

şerʿ (Ar.) Şeriat.

ş. (ehl-i şerʿ) 39a/20

[=1]

şerʿī (Ar.) Şeriat, şeriatla ilgili.

ş. 49a/16

ş. (ḥuḳūḳ-ı şerʿī) 48a/1

[=2]

şerīʿat (Ar.) Şeriat.

ş. 33a/3

[=1]

şerīf (Ar.) Şerefli, asil.

ş. 27b/22, 35a/1, 35b/8, 40b/16, 46a/14

ş.+lerinde (mizāc-ı şerīf) 13a/8

ş.+lerine (ḫāṭır-ı şerīf) 12a/10

[=7]

şerīfeyn (Ar.) İki mübarek; Mekke'deki Kabe ile Medine'deki Ravza-ı Mutahhara.

ş. (ḥarameyn-i şerīfeyn) 6b/5

[=1]

şerīr (Ar.) Kötü kimse.

ş. 24a/26

ş.+ler 24a/27

[=2]

şerr →**şer**

ş. (şerr ü fesād) 13a/3, 43b/13, 43b/15

ş. (şerr ü şürūr) 47b/3

[=4]

şerrefehāllah (Ar.) Allah'ın yücelttiği.

ş.+dan (şehr-i Mekke-i şerrefehāllah) 2a/15

[=1]

şerrīr (Ar.) Kötü kimse. →**şerīr**

ş. 46b/19

ş.+lerden 43b/14

[=2]

şerrir →**şerrīr**

ş.+ler 20a/20

[=1]

şevket (Ar.) Heybet, yücelik.

ş. 7b/12, 45b/6

ş.+leri 6b/6

ş.+leriniñ 8a/3

[=4]

şeyḫ (Ar.) Şeyh.

ş.+ler 14a/11, 46a/2

ş.+lerde 15a/4

[=3]

şiddet (Ar.) Şiddet, zorluk.

ş. 25b/26, 33b/18, 41a/16, 47a/7

ş.+de 31a/20

ş.+den 23a/17

ş.+ler (şiddetler çekil-) 7b/9, 22b/18

[=8]

şifā (Ar.) İyileşme.

ş. 30a/6

ş. (ṣıḥḥat ve şifā bul-) 46a/26, 48a/3

[=3]

şikār (F.) Av.

ş. 7a/8

ş. (ṣayd u şikār) 9b/5

ş. (şikār it-) 35a/9

[=3]

şikāyetci Şikayetçi.

ş.+ler 5b/12

[=1]

şimāl (Ar.) Kuzey. →**şimāliyye, şimālī**

ş. 16a/8, 16a/9, 23b/18, 24b/24, 31a/2, 36a/23, 36b/24, 38b/2, 40b/13, 43b/17, 50b/4

ş. (bād-ı şimāl) 20a/16

ş. (bilād-ı şimāl) 27b/4, 40a/21

ş.+de (bilād-ı şimāl) 31b/22

ş.+den (arż-ı şimāl) 36b/13

[=16]

şimāliyye (Ar.) Kuzey. →**şimāl, şimālī**

ş. (bilād-ı şimāliyye) 50a/22

[=1]

şimdi Şimdi.

ş. 5a/8

ş. +den (şimden) 14a/26

ş. +den (şimden-ṣoñra) 18b/16

[=3]

şimşek Şimşek.

ş. 23a/15, 23a/22

ş.+ler 17a/24, 17b/5

[=4]

şirā (Ar.) Satın alma.

ş. (beyᶜ ü şirā) 49b/6

ş.+dan (beyᶜ ü şirā) 21b/16

[=2]

şirred (Ar.) Kötülük yapan kimse.

ş.+ler 27a/26

[=1]

şöhret (Ar.) Şöhret.

ş. (kemāl-i şöhret) 8b/2

ş. (şān u şöhret) 8b/9

ş.+e 8a/3

ş.+leri 10b/13

ş.+lerine (kemāl-i şöhret) 12a/1

[=5]

şöhretlü Şöhretli, gösterişli.

ş. 8a/13, 8a/13, 8b/10, 9a/13, 9b/6, 11a/8

[=6]

şöhretsiz Gösterişsiz.

ş. 23a/11

[=1]

şu Şu.

ş. 3a/13, 5a/6

[=2]

şūr (F.) Fitne.

ş. (şerr ü şūr) 47b/11, 47b/14

ş.+dan (şer ü şūr) 6a/13

[=3]

şürūᶜ (Ar.) Başlama.

ş. (şürūᶜ it-) 41b/14

ş. (şürūᶜ olun-) 1b/6

[=2]

şürūr (Ar.) Kötülükler.

ş.+dan (şer ü şürūr) 11a/17

ş.+dan (şerr ü şürūr) 47b/3

[=2]

şüyūᶜ (Ar.) Duyulma.

ş.+una 49b/13

[=1]

T/Ṭ

tā (F.) Kadar, boyunca, için.

t. 9b/3, 18b/27, 19a/6, 32b/22

[=4]

taᶜaddī (Ar.) İnsafsızlık.

t. 5a/10

[=1]

taᶜalluḳāt (Ar.) Bir kimsenin yakınları.

t. 13a/1

t.+larına 9a/6

t.+larından 10a/7

[=3]

ṭaᶜām (Ar.) Yiyecek, yemek.

ṭ. 19b/14, 21a/15, 40a/27, 44a/11, 44b/20

ṭ.+da 33b/8, 34b/19, 37a/19, 40a/18, 42b/14, 43a/14, 43a/23, 43b/24, 44b/4

ṭ.+lar 22b/25, 37a/16, 46b/22

ṭ.+lara 9a/2, 9b/4

ṭ.+larda 40a/16, 42b/4, 43b/21, 44a/9, 44a/25, 46a/13, 46a/15, 47a/16

ṭ.+lardan 9b/2

[=28]

taᶜaşşuḳ (Ar.) Aşık olma.

t. 28b/21, 44b/9

[=2]

ṭāᶜāt (Ar.) Takva.

ṭ. 49a/13

[=1]

tābiᶜ (Ar.) Birinin emri altında bulunan, onun hakimiyeti altında olan, bir şeye bağlı.

t. (tābiᶜ ol-) 37b/24, 53b/22

t.+dir 2a/4

[=3]

ṭabīᶜat (Ar.) Bir varlığın yaratılışı dolayısıyla sahip olduğu doğal özellikler.

ṭ.+ı 17b/8, 18a/11

ṭ.+ında 53a/11

[=3]

taʿbīr (Ar.) Rüya yorumlama.

t.+den (ʿilm-i taʿbīr) 33a/4

[=1]

ṭabl (Ar.) Savaş davulu.

ṭ. 20a/24

[=1]

tācir (Ar.) Ticaretle uğraşan kimse.

t.+ler 19b/21, 44b/13

t.+leriñ 44b/18, 46a/21

[=4]

tafṣīl (Ar.) Ayrıntıları ile açıklama.

t. 18b/26

t. (tafṣīl olun-) 2b/12, 2b/15, 15a/24

[=4]

ṭaġ Dağ.

ṭ.+larda 17a/3, 32a/8, 32a/12, 37b/21, 41b/9, 45b/12, 47a/2, 47a/9, 47b/1

[=9]

taġayyür (Ar.) Değişme, bozulma.

t. 28b/22, 29a/12, 29b/16, 30b/17, 33a/6, 34a/20, 35b/14, 36b/21, 38a/21, 39b/8, 41a/9, 41a/17, 41a/25, 43b/4, 43b/22, 45a/12, 45a/13, 46b/7, 46b/22, 47a/1, 48b/15, 49a/4, 49a/24, 49b/1, 49b/5

t.+üne 21b/10

[=26]

taḥḳīḳ (Ar.) Araştırıp sorgulama.

t. 20a/11

[=1]

taḥrīr (Ar.) Yazı yazma.

t. (taḥrīr ol-) 3a/2

[=1]

taḥṣīl (Ar.) Toplama, elde etme.

t. (taḥṣīl-i māl) 4a/6, 5a/3

t. (taḥṣīl olun-) 6b/1, 9a/5, 10a/11

t.+ine 10b/6

[=6]

taḫt (F.) Hükümdarlık makamı, bir şeyin kaynağı.

t. (taḫt-ı hükūmet) 8a/9

t. (taḫtü'ş-şuᶜāᶜ) 14b/14, 16a/3

[=3]

taḫtgāh (F.) Başkent.

t.+-ise 1b/13

t.+ı 2a/9

[=2]

ṭāᵓife (Ar.) Belli ortak bir özelliği paylaşan insan topluluğu, cemaat.

ṭ. 33a/5, 33a/5, 36b/19, 40a/22, 45b/17, 47b/10, 48a/14

ṭ.+de 15a/17, 28a/4, 39a/18, 42a/17

ṭ.+den 40a/25

ṭ.+niñ 41b/18

ṭ.+si 15b/12, 21a/18

ṭ.+sinde 37b/7

ṭ.+sinden 11b/10, 12b/2, 37b/23

ṭ.+sine 9b/1

ṭ.+siniñ 4a/14, 7b/1, 20b/24

ṭ.+siyle 21b/12, 33b/10

ṭ.+ye 47b/18, 48a/10, 49a/23

[=28]

taḳarrüb (Ar.) Yakınlaşma.

t. (taḳarrüb it-) 41a/18

t.+leri 33b/26

[=2]

taḳavviyet (Ar.) Güç kazanma.

t. 10b/1

[=1]

taḳayyüd (Ar.) Çabalama, ilgilenme.

t. (taḳayyüd it-) 4a/7, 5a/3

t. (taḳayyüd ḳıl-) 6a/9

t.+lerine 4a/17

[=4]

taḳdīr (Ar.) Cenab-ı Hakk'ın vermiş olduğu ezeli karar, hâl.

t. (muvāfıḳ-ı taḳdīr düş-) 12b/6

t.+ce 5a/9, 5b/17, 6b/15, 8a/2, 8b/15, 9b/16, 11a/3

[=8]

taḳrīben (Ar.) Yaklaşık olarak.

t. 50b/8, 50b/25, 51a/11, 51b/5, 51b/20, 52a/11, 52b/1

[=7]

taḳsīm (Ar.) Dağıtma.

t. (taḳsīm eyle-) 51a/13, 51a/22, 51b/14, 52a/14, 52b/11

t. (taḳsīm it-) 50b/18, 50b/23, 51a/2, 51b/10, 52a/17, 52b/7

t. (taḳsīm olun-) 50b/21, 50b/23

[=13]

taḳvā (Ar.) Allah korkusu ile Allah'ın yasakladığı şeylerden, önce şirkten, sonra da günahtan, günah ve haram olması ihtimāli bulunan şüpheli durumlardan, gereksiz şeylerden korunma, sakınma.

t. (ehl-i taḳvā) 48a/8

t.+dan (ehl-i taḳvā) 12a/13

t.+ya 12a/15

[=3]

ṭalāḳ (Ar.) Boşanma.

ṭ. 20a/19

[=1]

ṭalaḳ Dalak.

ṭ. (ṭalaḳ aġrısı) 48b/6

[=1]

ṭalᶜat (Ar.) Güzel yüz.

ṭ. 9a/11

[=1]

ṭaleb (Ar.) Arzu etme, isteme, edinme isteği.

ṭ. (ṭaleb it-) 37b/23, 38a/18, 41b/16, 45a/3

ṭ. (ṭaleb olun-) 44b/12, 47b/13, 47b/24, 48a/1

ṭ.+ine 45b/5

[=9]

tamām (Ar.) Tam, tamamen, tamamlanmış.

t. 16b/3, 52a/9, 53a/14, 53a/15, 53a/27, 53b/5

t. (tamām it-) 51b/18

t. (tamām ol-) 11b/9, 51b/18, 52a/8

[=10]

taʿmīr (Ar.) Tamir, onarma.

t. 8a/12, 10a/12

t.+i 21b/25

t.+ine 6a/7, 7a/11

t.+iyle 8a/11

[=6]

tāmme (Ar.) Bir eksik.

t.+si 51b/12, 52a/2

t.+sini (sinīn-i tāmme) 51b/6

t.+siniñ (sinīn-i tāmme) 51b/21

[=4]

ṭarab (Ar.) Eğlence.

ṭ. 28a/9

ṭ. (ehl-i ṭarab) 21a/3, 24a/11

ṭ. (lehv ü ṭarab) 26b/12, 27a/13

ṭ.+a (lehv ü ṭarab) 39b/27

ṭ.+da (ʿayş u ṭarāb) 44b/8

ṭ.+da (ehl-i lehv ü ṭarab) 29b/26

ṭ.+da (ehl-i sāz u ṭarab) 25b/3, 27b/8

ṭ.+da (ehl-i ṭarab) 48a/4

ṭ.+da (lehv ü ṭarab) 35a/3, 38a/14, 40b/18

ṭ.+da (sāz u ṭarab) 29b/3, 32b/14, 45b/10, 45b/17, 46a/19

ṭ.+ıñ (ehl-i ṭarab) 28a/8

[=20]

tārāc (F.) Talan.

t. 22a/8

[=1]

ṭaraf (Ar.) Yön, bölge.

ṭ.+a (ol-ṭaraf) 15b/21

ṭ.+da-ise 15b/21

ṭ.+dan 10a/14, 16a/20, 6a/11

ṭ.+dan (ol-ṭaraf) 15b/11

ṭ.+ı 16a/23, 16a/26, 36b/13

ṭ.+ına 1b/11

ṭ.+ında 16a/8, 30b/8, 40b/10

ṭ.+ından 11a/2, 11b/7, 12b/9, 13a/2, 23b/18, 37a/23, 38b/2

ṭ.+ından-mı 16a/21, 16a/21

ṭ.+larında 35b/5

[=23]

ṭarḥ (F.) Çıkarma işlemi.

ṭ. (ṭarḥ eyle-) 50b/11, 50b/16, 51a/21, 51b/12, 52a/4, 52a/6

ṭ. (ṭarḥ it-) 51a/12, 51a/17, 51b/7, 51b/8, 51b/21, 51b/23, 52a/16, 52b/6

[=14]

tarḥ →**tarḫ**

t.+larıñ 22b/2

[=1]

tarḫ (F.) Tarla, vergi. →**tarḫ**

t.+lar 18a/15, 20b/19, 21a/10, 21b/2

t.+larda 35b/13, 41a/20, 43b/6, 44a/4

[=8]

taʿrīf (Ar.) Sonuç.

t. 51a/10

[=1]

tārīḫ (Ar.) Tarih.

t. (tārīḫ-i hicret) 51a/11, 51b/6, 51b/21

t.+inde 51a/20

[=4]

ṭarīḳ (Ar.) Yol.

ṭ. 18b/17, 22a/5

ṭ. (ṭarīḳ-i muḥteriḳ) 14b/15

ṭ.+i 22a/20, 50b/9, 50b/26, 51a/11, 51a/15, 51b/5, 51b/21, 52a/11, 52b/1

ṭ.+iyle 8a/8

[=13]

ṭarlıḳ Darlık, maddi sıkıntı. →**darlıḳ**

ṭ. 25a/24, 30b/6, 31b/5

[=3]

ṭarrār (Ar.) Yan kesici.

ṭ.+lar 20b/16

[=1]

ṭarz (Ar.) Tarz, şekil.

ṭ. 25b/19

ṭ.+a 22a/6

[=2]

taṣarrufān (Ar.) İdareci.

t. (taṣarrufān-ı emvāl) 10b/15, 2b/10

[=2]

ṭaşḳun Taşkın.

ṭ.+ları (ṣu ṭaşḳunları) 17a/15

[=1]

ṭaşlu Taşlı.

t. 17a/3

[=1]

ṭaşra Bir ülkede başkent dışında kalan yerler.

ṭ.+ya 8a/10

[=1]

ṭatlu Tatlı.

ṭ. 9a/16, 18b/2

[=2]

ṭāʿūn (Ar.) Aslen veba anlamına gelen bu kelime metnin yazıldığı dönemde genel manada bütün salgın hastalıklar için kullanılmaktadır. →**vebā**

ṭ. 14a/17, 14b/22, 22a/10, 25b/27, 30b/14, 31a/18, 31b/1, 32a/24, 34a/10, 35a/17, 35b/4, 36a/21, 36a/24, 38a/10

ṭ. (ṭāʿūn-ı ekber) 24a/7

[=15]

ṭavar Hayvan sürüsü.

ṭ.+larıñ 41b/10

[=1]

taʿvīḳ (Ar.) Geciktirme.

t.+e (taʿvīḳe düş-) 16a/24

[=1]

taʿyīn (Ar.) Görevlendirme.

t. (taʿyīn ḳıl-) 8a/14

[=1]

ṭayyibe (Ar.) Hoş.

ṭ.+niñ (riyāḥ-ı ṭayyibe) 49b/13

[=1]

tāze (F.) Taze.

t. 21a/5, 46a/8, 47a/8

[=3]

taż^cīf (Ar.) İkiyle çarpma.

t. (taż^cīf it-) 50b/27

t. (tażīf eyle-) 51a/5

[=2]

te^caddī (Ar.) Saldırı.

t. (te^caddī-i a^cdā) 11a/17

[=1]

tebāh (F.) Harap olma, mahvolma.

t. (tebāh ol-) 18a/21, 22a/17, 23a/18

[=3]

tebāhī (< F. tebāh + Ar. +ī) Mahvolmuş.

t. (tebāhī-ḥāl) 45b/16

[=1]

tebdīl (Ar.) Değiştirme.

t. (tebdīl ḳıl-) 22a/6

[=1]

tecdīd (Ar.) Yenilenme.

t. (tecdīd ol-) 19b/9

[=1]

teceddīd (Ar.) Yenileme, yenilenme.

t.-+ile 8a/12

t.+e 10a/12

[=2]

tecrübe (Ar.) İlm-i nücum, gök cisimlerinin hareketlerinin ve bu hareketler esnasında gözlemlenen hallerin uzun yıllar boyunca kayıt altına alınması doğrultusunda çıkarımlar yapılan bir alandır. İlm-i nücum alanında "tecrübe", pozitif bilimlerdeki "deney"in karşılığıdır.

t. 16b/10

t. (tecrübe it-) 18b/22

t. (tecrübe olun-) 15b/16, 18b/5, 19a/9

[=5]

tedbīr (Ar.) İdare etme, yönetme, önlem, hazırlık.

t. 10b/6, 20b/16

t. (reʾy-i tedbīr) 3b/17

t. (reʾy-i tedbīr ḥānesi) 3b/17

t. (tedbīr-i memleket) 4b/6, 12b/7

t. (tedbīr ḳıl-) 12b/6

t.+de 13a/14

t.+den 10b/1

t.+i (reʾy-i tedbīr) 4a/4, 5a/1

t.+inde 13a/16, 45b/20

t.+ine 6b/3, 8b/8

t.+ler 10a/2, 45a/24

t.+lerde 42a/20, 45b/24

t.+lerden 12a/17

t.+leri 10b/10

t.+leri (rāy u tedbīr) 9b/5

t.+üñ (ehl-i tedbīr) 20a/13

[=23]

tefaḫḫuṣ (Ar.) İnceleme.

t. (tefaḫḫuṣ ḳıl-) 10a/5

t.-ile 10a/10

[=2]

tefāvüt (Ar.) Farklılık.

t. 35b/14, 41a/20, 43b/7, 45a/6, 45b/3, 45b/24, 46a/3, 46b/7, 47b/24, 49b/10

t. (tefāvüt it-) 1b/11

t. (tefāvüt ol-) 27b/18

[=12]

tefekkür (Ar.) Düşünme.

t.+lerine 10b/7

[=1]

teferrüc (Ar.) Seyirlik.

t.+ler 21a/20

[=1]

teferrücgāh (< Ar. teferrüc + F. +gāh) Gezinti yeri.

t.+ları 9a/10

[=1]

tefrīḳ (Ar.) Çıkarma işlemi.

t. 51b/19, 52a/10, 52a/23, 52b/12

[=4]

teftīş (Ar.) Denetleme.

t. (teftīş ḳıl-) 10a/5

[=1]

teʾkīd (Ar.) Hatırlatma.

t. 10b/16

t. (teʿkīd ḳıl-) 8a/15

[=2]

tekmīl (Ar.) Tamamlama.

t. (tekmīl+eyle-) 52a/17, 52b/7

[=2]

telbīs (Ar.) Gizleme.

t. 7a/4

[=1]

telef (Ar.) Boşa harcama, mahvetme, öldürme.

t. 31b/11, 40a/25

t. (telef ol-) 7b/15, 13a/6, 14b/20, 16a/2, 22a/20, 27a/17, 33a/24, 33a/25, 36b/27, 42b/16

t. (telef olun-) 43a/14

[=13]

temāşā (Ar.) Seyirlik.

t.+lar 21b/21

[=1]

temerrüdlük Diklenme.

t. 48b/20

[=1]

temmet (Ar.) Bitti.

t. 50b/6, 54a/3

[=2]

temsīl (Ar.) Yol gösterme.

t. 19a/15

[=1]

tenāsül (Ar.) Doğurma.

t. 20b/14, 22b/24

[=2]

tenbīh (Ar.) Uyarı.

t. 10b/16, 50b/20, 52a/15, 52b/5

t. (tenbīh ḳıl-) 8a/15

[=5]

tendürüst (F.) Sağlıklı, dinçlik.

t. 41b/26

t. (tendürüst ol-) 21a/1, 21a/12

t.+i 24b/14, 45b/1, 47b/26

[=6]

tendürüstlük Sağlıklılık, dinçlik, esenlik .

t. 23b/7, 43a/3, 44a/17

t.+ler 22b/25

t.+lerine 21a/25

t.+üne (tendürüstlügüne) 20a/9

[=6]

teraḥḥum (Ar.) Merhamet, merhamet etme.

t. 46b/22

t. (teraḥḥum üzere ol-) 39a/17

t.+larına 49b/2

[=3]

terakḳḳī (Ar.) Artma, yükselme.

t.+de 8b/13

t.+lerine 41b/13

[=2]

terceme (Ar.) Tercüme.

t. (terceme olun-) 1b/5

[=1]

tereddüd (Ar.) Kararsızlık.

t. 41a/20, 45a/6

[=2]

tersāne (İt.) Tersane.

t.+ler 7a/11

[=1]

tertīb (Ar.) Düzenleme, düzen, hazırlama.

t. 8a/6, 8b/6

t. (tertīb-i tezyīn) 9a/4

t. (tertīb olun-) 2b/9

t.+ler 9b/6

[=5]

teʾsīr (Ar.) Etki.

t. 18b/24, 53b/8

t.+de 53a/2

t.+i 3a/7, 18b/21, 18b/23, 19a/15, 53b/1, 53b/4, 53b/19

[=10]

teʾsīrāt (Ar.) Etkiler.

t.+ıñ 22a/21

[=1]

teslīm (Ar.) Bırakma.

t. (teslīm it-) 28a/6

[=1]

tesmiyye (Ar.) İsimlendirme.

t. 2a/5

[=1]

tesvīd (Ar.) Karalama; bir yazıyı daha sonra temize çekmek üzere yazma.

t.+ine 1b/5

[=1]

teşnic (Ar.) Spazm.

t. 42a/9

[=1]

teşvīş (Ar.) Karışıklık, kafa karışıklığı; insanın zihnini meşgul eden şey.

t. 22b/8, 31a/26, 33a/18, 37b/7, 40b/9

t. (envāᶜ-ı teşvīş) 42a/27

t. (teşvīş çek-) 10b/8

t.+ine 19b/22

[=8]

tevaḳḳuf (Ar.) Gecikme, bekleme.

t. 5b/13, 12b/12, 45a/14

t.+a (tevaḳḳūfa düş-) 11b/9

[=4]

tevālüd (Ar.) Doğma; dünyaya gelme.

t. 20b/14, 22b/24

[=2]

tevārīḫ (Ar.) Tarih.

t. 9b/17

[=1]

tevḥīd (Ar.) Allah'ın varlığını ve birliğini kabul edip söyleme.

t. (ehl-i tevḥīd) 20a/10

[=1]

tevżīʿ (Ar.) Bir şeyi paylaştırıp dağıtma.

t. (tevżīʿ it-) 52b/4

[=1]

tez (F.) Çabuk, hızlı. →**tīz**

t. 15b/23, 15b/24, 18b/15, 21b/23

t.+ce 18b/13

[=5]

tezcek Hızlıca.

t. 17b/8

[=1]

tezevvüc (Ar.) Evlenme.

t. (tezevvüc ḳıl-) 9b/1

[=1]

tezvīc (Ar.) Evlilik.

t. 4a/17, 20a/8

t.+ler 22b/23

[=3]

tezvīr (Ar.) Sahte, yalancılık.

t. 19b/22, 44b/21, 48a/12

[=3]

tezyīn (Ar.) Süsleme.

t. 9b/6

t. (tertīb-i tezyīn) 9a/4

t.-ile 8a/6

[=3]

ṭıbb (Ar.) Tıp.

ṭ. 22a/3

[=1]

ṭıfl (Ar.) Çocuk.

ṭ.+larıñ 23a/11

[=1]

tımār (F.) Osmanlı Devleti'nde belirli bir hizmet karşılığında şahıslara tahsis edilen toprak parçası.

t. 12b/16

[=1]

tīb (Ar.) Güzel koku.

t. 21a/23

[=1]

ticāret (Ar.) Ticaret.

t.+ler 43b/3, 45b/25

[=2]

tīre (F.) Kara.

t. 44a/20, 47a/16

[=2]

tīrendāẕlıḳ Okçuluk.

t.+a (tīrendāẕlıġa) 47b/4

[=1]

tīz (F.) Çabuk. →**tez**

t. 9a/17, 12a/10, 15b/8

[=3]

ṭoġ- Gökyüzünde görünmek, dünyaya gelmek. →**doġ-**

ṭ.-duġı 16b/11

ṭ.-sa 15b/18

[=2]

ṭoġrı →**ṭoġru**

ṭ. 36b/9, 41b/25

[=2]

ṭoġrılıḳ →**ṭoġruluḳ**

ṭ. 48a/14, 48a/18

[=2]

ṭoġru Doğru. →**ṭoġrı**

ṭ. 30a/4, 46a/10

[=2]

ṭoġruluḳ Doğruluk. →**ṭoġrılıḳ**

ṭ. (ʿadālet ve ṭoġruluḳ it-) 30a/2

[=1]

ṭoġur- Doğurmak. →**doġur-**

ṭ.-alar 27b/12, 42a/1, 48b/4, 48b/8

ṭ.-masında 35a/18, 48b/6

[=6]

ṭoḳsan Doksan.

ṭ. 51b/16, 51b/18, 54a/12, 54a/14

[=4]

ṭoḳuz Dokuz.

ṭ.+ını 51b/21

[=1]

ṭoḳuz yüz Dokuz yüz.

ṭ. 51b/6

ṭ.+ini 51b/12, 52a/4

[=3]

ṭoḳuzıncı Dokuzuncu.

ṭ. (ṭoḳuzuncı ḫāne) 16a/12, 16a/17

ṭ.+da 4b/3, 4b/5, 5b/9, 6b/2, 7b/8, 8b/7, 9b/4, 10b/8, 11b/14, 12b/4, 13a/13, 16a/14

[=14]

ṭolu Dolu yağışı.

ṭ. 17a/7, 22b/3, 23a/14, 23a/18

ṭ.+lar 17a/25

[=5]

ṭoñ Hava sıcaklığının sıfırın altına düşmesi sonucunda suyun buz tutması.

ṭ.+lar 18a/13

[=1]

topraḳ Toprak.

t. 18a/10, 21a/10

[=2]

toz Toz.

t. 18a/10, 21a/10

[=2]

töhmet (Ar.) Suçlama.

t. 19b/25, 22a/27, 27b/17, 29b/7, 32a/16, 37a/14, 39b/7, 42a/21, 47a/16, 47a/20, 47a/27, 48a/1

t. (töhmet it-) 21b/9

t. (töhmet ol-) 23a/13

[=14]

tövbe (Ar.) Tövbe.

t. 39a/19

t. (tövbe it-) 31b/13, 39a/2, 41b/16, 47b/3

t.+lerine 31b/26

t.+ye (tövbeye gel-) 33b/23, 35b/21, 46b/5, 47b/11

[=10]

tuḥf (Ar.) Hoşa giden güzel şey.

t. 6a/11, 13a/6

[=2]

ṭut- Kabul etmek, tutmak. →**dut-**

ṭ.-duḳ (muʿādil ṭut-) 19a/24

ṭ.-up 4b/15

ṭ.-up (yüz ṭut-) 45b/4

[=3]

ṭutıl- →**ṭutul-**, →**dutul-**, →**dutıl-**

ṭ.-up 34b/25, 48b/19

[=2]

ṭutul- Yakalanmak. →**ṭutıl-**, →**dutul-**, →**dutıl-**

ṭ.-up 46a/17, 47b/5

[=2]

tüccār (Ar.) Tüccar.

t. 20a/12, 21a/9, 21b/15, 23b/3, 28a/11, 29b/6, 48a/18

t. (ehl-i tüccār) 23a/1

t.+ıñ 21b/7, 49b/12, 49b/15, 49b/16, 49b/20

[=13]

tünd (F.) Şiddetli.

t. 43b/16, 48b/24

[=2]

tüvāngerān (F.) Kudretli kimseler.

t.+da 40b/2

[=1]

U

u (F.) Ve. →**ü**

u. (ʿavām u ḫavāṣṣ) 10a/9

u. (ʿayş u ʿişret) 8b/16

u. (ʿayş u ṭarāb) 44b/8

u. (cāh u menzilet) 45a/19

u. (cāh u mertebe) 47b/20

u. (dıḳḳ u sı̄ll) 27b/20

u. (ehl-i sāz u ṭarab) 27b/8

u. (evlād u ʿayāl) 27a/10

u. (faż̧l u belāġat) 23a/4

u. (fısḳ u fücūr) 21a/27, 26a/4, 30a/17, 30b/19, 31a/23, 32a/10, 32b/12, 36a/12, 38a/13, 40a/2, 42a/13, 42a/18, 43b/10, 44b/1, 44b/6, 45b/7, 48a/6, 48b/15, 48b/24, 49a/18

u. (hıfẓ u ḥirāset) 8a/14

u. (rāy u tedbı̄r) 9b/5

u. (ṣayd u şikār) 9b/5

u. (sāz u söz) 9a/1, 20b/10, 32a/23

u. (sāz u ṭarab) 25b/3, 29b/3, 32b/14, 45b/10, 45b/17, 46a/19

u. (ṣıdḳ u muḥabbetnāmeler) 9a/13

u. (şān u şöhret) 8b/9

u. (żevk u neşāt) 8b/17

u. (zenān u merdān) 28b/21

[=45]

ʿubūdiyyet (Ar.) Bağlılık.

u. 8a/17

u. (ʿarż-ı ubūdiyyet) 6b/10

u. (kemāl-i ʿubūdiyyet) 9a/13

[=3]

ucuz Ucuz.

u. 18a/27, 19b/19, 20a/9, 21a/13, 21b/17, 23b/4, 40a/27, 40b/18, 44a/2, 45b/20, 46a/5, 46b/3, 47a/6, 48a/1, 49b/7, 49b/13, 49b/19

u. (ucuz ol-) 27b/10

[=18]

ucuzluḳ Ucuzluk.

u. 2b/17, 18a/14, 18b/4, 18b/6, 18b/12, 18b/13, 18b/15, 23b/7, 33b/8, 34b/19, 43a/12, 43a/19, 43b/24, 44a/4, 44a/23, 44a/26, 45a/3, 45a/9, 45a/16, 46a/13, 47b/22, 47b/26, 49a/14

u.+lar 21a/1, 22b/26

u.+lara 18a/19

u.+larına 21a/4

[=27]

uç- Uçmak.

u.-an 40a/20

[=1]

ʿufūnet (Ar.) Kötü koku.

u. 22a/14

[=1]

ʿulemā (Ar.) Âlimler.

u. 10a/9, 12a/13, 13b/13, 20a/2, 20a/7, 23b/14, 24b/7, 24b/16, 25a/9, 26a/24, 27b/16, 28a/9, 28a/13, 28b/25, 2b/10, 32b/17, 35b/7, 35b/26, 37a/15, 37a/25, 38a/10, 38a/20, 39a/13, 39b/18, 40b/1, 41a/1, 41b/12, 42a/7, 43a/21, 45a/22, 45b/23, 46a/4,

46a/14, 46a/24, 47b/2, 47b/15, 47b/18, 47b/25, 48a/8, 48a/11, 48a/16, 48b/25, 49a/15, 49b/11

u. (eşrāf-ı ʿulemā) 39a/15

u.+da 15a/4, 22b/13, 25a/21, 25b/7, 32b/1, 33a/23, 33b/22, 37a/11, 38b/26, 41a/24, 47b/23, 48a/5, 48a/13

u.+dan 10b/14

u.+larda 35b/24, 48b/21

u.+nıñ 45b/25

[=62]

ulu Ulu, büyük, yüce, yaşlı.

u. 4a/12, 4b/9, 6b/9, 7b/17, 8a/11, 8a/13, 8a/14, 8a/17, 8b/11, 8b/14, 8b/16, 9a/6, 9a/8, 9a/10, 9a/13, 9a/15, 9b/9, 9b/9, 10a/6, 11a/8, 11a/9, 11a/14, 11b/13, 12a/8, 13b/18, 14a/8, 14a/9, 17a/2, 21b/20, 22a/9, 22b/12, 24a/10, 24a/21, 24b/5, 25b/18, 25b/20, 25b/22, 26a/9, 28a/19, 30b/26, 31a/12, 31b/19, 33a/8, 35a/23, 35b/8, 38b/7, 38b/10, 38b/26, 38b/27, 40a/13, 40a/19, 40b/16, 41a/24, 42b/2, 43a/13, 43a/15, 43b/16, 43b/18, 45a/1, 46a/14, 46b/27, 47a/18, 47b/7, 48b/1

u. (ulu ol-) 34b/27

u.+lar 16a/17, 24a/3, 27b/22, 36b/18, 42a/9, 45a/16, 46b/1, 46b/14, 46b/21, 46b/23, 47a/23, 47b/12, 47b/18, 48b/27, 49a/25, 49a/27, 49b/4

u.+lara 6b/16, 41a/18, 46b/26

u.+larda 26b/11, 29b/15, 31b/9, 37a/14, 42a/15, 44a/4, 46b/7, 47a/11, 48a/3, 49a/3, 49a/11

u.+lardan 26a/13, 45a/21, 47b/10, 49a/10, 49b/1

u.+ları 30b/3

u.+larıñ 44a/2, 45b/19

[=104]

ululuḳ Yüksek mevkilerde bulunma.

u. 41b/16, 45a/3

[=2]

ʿulūm (Ar.) İlimler.

u. 20a/11

u. (ʿulūm-ı ʿālīye) 48a/10

u. (ʿulūm-ı ḥikmet) 33a/23

u. (baḥs̱-ı ʿulūm) 37a/27

u.+a 39a/12

u.+dan 10a/1

[=6]

ʿummāl (Ar.) İdare memurları, valiler.

u. 21b/9, 23b/10, 28a/11, 48a/8

u.+de 25b/8, 29b/6, 48a/13

u.+den 10a/6

u.+lar 27b/17

u.+ler 42a/20

[=10]

ʿumūmā (Ar.) Bütün.

u. 43b/6

[=1]

umūr (Ar.) İşler.

u. 11b/9, 42a/7

u. (umūr-ı dīn ü devlet) 33a/5

u. (umūr-ı melik) 27a/23

u. (umūr-ı mülk ü devlet) 19a/4

u.+da 7b/10, 12b/12, 42a/24

u.+unda 11b/16

[=9]

urucı Kesici.

u.+lar (yol urucı) 42a/12

[=1]

uşlu Akıllı.

u. 32a/13

[=1]

uzaḳ Uzak.

u. 5b/9, 8a/10, 11a/13

[=3]

uzan- Uzamak.

u.-ur 15a/24

[=1]

uzat- Dokunmaya çalışmak.

u.-up (el uzadup) 22a/20, 31a/14

[=2]

uzun Uzun.

u. 5b/9, 15b/25, 35a/4, 35a/19, 40a/14, 42a/3

u. (eli uzun ol-) 31b/8

[=7]

uzunluḳ Uzunluk.

u.+ı (el uzunluġı) 7a/4

[=1]

Ü

ü (F.) Ve. →**u**

ü. (ᶜadl ü dād) 43b/26

ü. (ᶜadl ü ḥükūmet)11a/16

ü. (ᶜilm ü edeb) 12a/16

ü. (beyᶜ ü şirā) 21b/16, 49b/6

ü. (cidd ü cehd) 11a/9

ü. (dīn ü devlet) 33a/6

ü. (dīn ü mezheb) 47b/18, 48a/17

ü. (emn ü emān) 35b/22, 43a/6, 47b/26, 48b/13

ü. (güft ü gū) 13a/10

ü. (ḥabs ü ḥaḳāret) 11a/1

ü. (ḥükm ü ḥükūmet) 7b/10, 10b/11, 11b/17

ü. (ḥüsn-ü-ḥāl) 34a/2

ü. (hemm ü ġam) 34a/2

ü. (kesr ü noḳṣān) 12b/15

ü. (kevn ü fesād) 18b/18

ü. (lehv ü luᶜb) 9a/1, 9a/9, 31a/23, 32a/23, 33b/22

ü. (lehv ü ṭarab) 26b/12, 27a/13, 29b/26, 35a/3, 38a/14, 39b/27, 40b/18

ü. (naḳl ü ḥareket) 4a/7, 8a/8, 10b/8, 11a/4, 11a/13, 11b/15, 3b/13, 41a/19

ü. (naḳl ü taḥvīl) 13a/1

ü. (sehv ü ḫaṭā) 45b/20, 46a/22

ü. (seyr ü sülūk) 4a/11, 8a/7, 9b/5, 13a/1

ü. (sill ü dıḳḳ) 37b/7

ü. (şedīd ü medīd) 17a/16

ü. (şer ü fesād) 48b/13

ü. (şer ü şūr) 6a/13

ü. (şer ü şürūr) 11a/17

ü. (şerr ü fesād) 13a/3, 43b/13, 43b/15

ü. (şerr ü şūr) 47b/11, 47b/14

ü. (şerr ü şürūr) 47b/3

ü. (ẕull ü nekbet) 45b/15

ü. (żevḳ ü neşāṭ) 10b/4

ü. (zīb ü ziynet) 8b/17

[=64]

üç Üç.

ü. 15b/1, 17a/17, 19a/16, 19a/21, 19a/23, 19b/1, 51b/15, 51b/15

ü.+i 14b/20, 15b/1, 17a/13

[=11]

üç yüz dört Üç yüz dört.

ü. 50b/19, 50b/22

[=2]

üç yüz ḳırḳ iki Üç yüz kırk iki.

ü. 52a/20

[=1]

üç yüz on altı Üç yüz on altı.

ü. 50b/17

[=1]

üç yüz otuz Üç yüz otuz.

ü. 52b/11

[=1]

üç yüz otuz altı Üç yüz otuz altı.

ü. 52b/10

[=1]

üç yüz yigirmi altı Üç yüz yirmi altı.

ü. 50b/16

[=1]

üçünci Üçüncü.

ü. 2b/14, 14b/16, 15a/25, 52b/15

ü. (üçünci ḫāne) 13b/14, 13b/15

ü. (üçünci iḳlīm) 19b/13, 20a/6

ü.+de 4a/7, 5a/13, 6a/5, 7a/8, 8a/7, 9a/5, 10a/7, 11a/12, 12a/12, 12b/17

[=17]

ülfet (Ar.) Dostluk, kaynaşma.

ü. 23b/2, 46b/8, 46b/15

[=3]

ümerā (Ar.) Emirler; kumandanlar, sancak beyleri.

ü. 2b/10, 6b/7, 7a/5, 8a/5, 9b/6, 12b/16, 13b/18, 14a/6, 20a/3, 20b/23, 22b/12, 25a/9, 33b/18, 36a/6, 36a/17, 38b/1, 39b/12, 41b/15, 47b/2, 47b/9, 47b/12, 48a/27, 48b/22

ü. (ümerā-ı ʿasker) 6a/2

ü.+da 24b/23, 29b/15, 31a/11, 35a/8, 39a/23

ü.+dan 29b/21, 35b/7

ü.+nıñ 21a/22

ü.+ya 35a/12

[=33]

ümmehāt (Ar.) Ana; asıl.

ü. (ümmehāt-ı müdün) 2a/5

[=1]

ümmīd (Ar.) Ümit.

ü. 10a/8

ü. (ümmīd ḥānesi) 4a/1

ü. (ümmīd it-) 5b/13

ü.+de 7b/16

ü.+leri 4b/8

[=5]

üns (Ar.) Yakınlık.

ü. 46b/8, 47a/23

[=2]

ünsī (Ar.) Dişi.

ü. 41a/4 (Faṣl der aḥkām-ı ictimāᶜ-ı neyyīreyn der burc-ı ünsī ᶜāşir)

[=1]

üslūb (Ar.) Usul; bir şeyin yapılış biçimi, tutulan yol.

ü. 3b/10

[=1]

üst Üst.

ü.+ünde 11a/13

[=1]

üş- Çoğalmak, birikmek.

ü.-üp 25b/22, 42b/11, 42b/25, 43a/14

[=4]

üzere Üzere.

ü. 2b/2, 3b/10, 5a/10, 6a/1, 7a/13, 7b/14, 10b/16, 13b/9, 13b/16, 16a/24, 18b/26, 19a/25, 19a/27, 20b/23, 21a/21, 23b/15, 27a/8, 33a/16, 36a/5, 42a/27, 47b/3

ü. (ᶜöẕr ve mekr üzere ol-) 26a/12

ü. (eylük üzere ol-) 27a/21, 38a/1, 39a/15, 39b/19, 40a/3, 41b/24, 42b/27, 43a/20

ü. (feraḥ ve sürūr üzere ol-) 37b/27

ü. (ḫoş üzere ol-) 49b/17

ü. (mekr üzere ol-) 46b/18

ü. (sürūr üzere ol-) 5b/17

ü. (teraḥḥum üzere ol-) 39a/17

ü.-ise 19a/11

ü.+dir 14b/17, 54a/5

[=38]

üzeri Üzeri.

ü.+lerine (üzerlerine) 27b/14, 29a/6, 33a/21

ü.+ne 24a/27, 24b/1, 25a/9, 25a/23, 26b/17, 29a/9, 29a/23, 29a/25, 29b/21, 30b/26, 31b/8, 31b/10, 31b/18, 32a/13, 32b/26, 34b/12, 36b/25, 37a/10, 37a/10, 37a/20, 38b/24, 39a/3, 39a/8, 39b/11, 39b/22, 52a/4, 52a/13, 52b/3

[=31]

V

vaᶜaż (Ar.) Vaaz.

v. 41b/25

[=1]

vāfir (Ar.) Çok, bol.

v. 43a/8

v. (vāfir ol-) 24b/6

[=2]

vāḳᶜa (Ar.) Olay.

v.+lar 13a/15

[=1]

vāḳiᶜ (Ar.) Olan, meydana gelen, gerçekleşen.

v. 33b/18

v. (vāḳiᶜ ol-) 2b/15, 3a/4, 3a/6, "4a/8, 5b/13, 6a/5, 6b/4, 7a/9, 7b/16, 8a/8, 8a/10, 10b/16, 11a/13, 11a/15, 11b/15, 12b/12, 12b/13, 13a/14, 14a/3, 18a/4, 18b/10, 19b/6, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 20a/23, 20b/4, 21b/4, 22a/26, 24a/13, 24a/18, 24b/10, 24b/20, 24b/24, 25b/16, 26a/2, 26a/19, 27a/27, 28b/8, 30a/24, 30b/23, 31a/4, 31a/4, 31a/6, 31a/17, 31b/14, 31b/20, 32a/21, 32a/27, 32b/10, 33a/6, 33b/8, 35a/23, 36a/24, 36a/27, 36b/8, 38a/19, 38a/23, 38b/26, 41b/1, 42b/5, 48b/6, 49b/21, 49b/22, 49b/23,

v. (vāḳiᶜ olma-) 6b/1, 8a/11, 12b/3

v. (vaḳiᶜ ol-) 17a/9

[=70]

vaḳit (Ar.) Vakit, zaman.

v. (vaḳt) 14a/23, 14a/25, 14a/27, 14b/7, 14b/13, 15b/7, 19a/18

v. (vaḳt-i muḳārin) 18b/10

v.+de 16a/27, 16b/3, 16b/3, 16b/5, 16b/11, 18b/3, 18b/3, 19b/4, 53a/6

v.+dür (vaḳtdür) 15a/6

v.+i-ise (vaḳti) 24a/22, 27b/9, 32a/27, 33b/9, 34a/14, 34b/11, 35a/19, 35a/24, 36a/7, 37a/1, 37a/26, 38a/6, 38b/13, 38b/21, 40a/17, 41a/26, 44b/1, 44b/22, 44b/24, 46b/25, 47a/7, 47a/10, 47a/25, 48a/26, 49a/9

v.+iñ (vaḳtiñ) 1b/8

v.+inde (vaḳtinde) 24a/12

v.+inde(vaḳtinde) 42b/6

v.+inde (vaḳtinde) 16a/3, 16a/4, 16a/15, 16a/17, 16a/18, 16b/15, 16b/17, 17b/11, 17b/20, 18b/14, 19b/19, 22a/25, 26a/9, 29b/4, 35a/5, 36b/11, 40b/21, 42b/20, 47a/17, 47a/22, 47b/22, 48a/15

v.+inde+ise (vaḳtinde) 31a/27

v.+iniñ (vaḳtiniñ) 15b/10

v.+siz 48b/7

[=71]

vaḳitsiz Zamansız.

v. 22b/3, 23a/18, 25b/7

[=3]

Vallāhü āʿlem →**Allāhü āʿlem**

v. 3a/9

[=1]

var Var.

v.+-ise 4b/8

v.-ise 16b/1

v.+dır 5a/8, 5b/8, 13b/1, 16b/8, 53b/25

[=7]

var- Varmak, ulaşmak.

v.-a 18b/3, 18b/3

v.-duḳları 6a/3

v.-ınca 15a/7, 15b/13, 15b/14, 15b/15, 16b/1, 18b/27, 19a/2, 19a/10, 32b/22, 36b/13, 50b/21

v.-sa 16b/11

[=15]

varaḳ (Ar.) Sayfa.

v. 1b/5

[=1]

vārid (Ar.) Gelen.

v. (vārid ol-) 13a/6

[=1]

varma- Ulaşmamak.

v.-mışdır 51b/3

[=1]

vāṣıl (Ar.) Girmek.

v. (vāṣıl ol-) 20b/19

[=1]

vaṭān →**vaṭan**

v.+larından 29a/23

[=1]

vaṭan (Ar.) Vatan. →**vaṭān**

v.+larına 41b/27

v.+larından 24b/4, 26b/2, 26b/25, 32a/19

[=5]

vaż^{c} (Ar.) Koyma, yapma.

v. (vaż^{c}-ı ḥaml) 25a/15, 35a/4, 47a/8

v. (vaż^{c} it-) 13b/8, 13b/16

v. (vaż^{c} olun-) 14a/2

[=6]

ve (Ar.) Ve.

v. 1b/4, 1b/5, 1b/7, 1b/10, 1b/10, 1b/10, 1b/11, 1b/12, 1b/13, 2a/3, 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/9, 2a/10, 2a/14, 2a/17, 2b/1, 2b/2, 2b/5, 2b/10, 2b/10, 2b/11, 2b/11, 2b/12, 2b/12, 2b/13, 2b/13, 2b/14, 2b/14, 2b/15, 2b/15, 2b/16, 2b/16, 2b/16, 2b/16, 2b/17, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/1, 3a/3, 3a/3, 3a/3, 3a/3, 3a/4, 3a/4, 3a/4, 3a/4, 3a/4, 3a/6, 3a/7, 3a/8, 3a/11, 3a/12, 3a/12, 3a/13, 3a/14, 3a/15, 3a/15, 3b/2, 3b/3, 3b/3, 3b/3, 3b/3, 3b/8, 3b/11, 3b/11, 3b/12, 3b/12, 3b/12, 3b/13, 3b/13, 3b/13, 3b/14, 3b/14, 3b/14, 3b/14, 3b/15, 3b/15, 3b/15, 3b/15, 3b/16, 3b/16, 3b/16, 3b/17, 3b/17, 3b/17, 3b/17, 3b/17, 4a/1, 4a/1, 4a/1, 4a/2, 4a/2, 4a/4, 4a/4, 4a/5, 4a/6, 4a/6, 4a/6, 4a/6, 4a/10, 4a/11, 4a/11, 4a/12, 4a/12, 4a/13, 4a/14, 4a/14, 4a/15, 4a/16, 4a/17, 4a/17, 4b/1, 4b/4, 4b/6, 4b/6, 4b/7, 4b/8, 4b/9, 4b/11, 4b/11, 4b/11, 4b/12, 5a/1, 5a/1, 5a/2, 5a/2, 5a/2, 5a/3, 5a/3, 5a/10, 5a/10, 5a/10, 5a/11, 5a/12, 5a/12, 5a/12, 5a/13, 5a/14, 5a/14, 5a/15, 5a/15, 5a/15, 5a/16, 5a/16, 5a/16, 5b/2, 5b/2, 5b/3, 5b/4, 5b/4, 5b/5, 5b/6, 5b/6, 5b/8, 5b/8, 5b/10, 5b/11, 5b/11, 5b/11, 5b/12, 5b/15, 5b/16, 5b/17, 6a/1, 6a/1, 6a/3, 6a/4, 6a/4, 6a/5, 6a/6, 6a/7, 6a/8, 6a/8, 6a/8, 6a/10, 6a/10, 6a/11, 6a/11, 6a/11, 6a/14, 6a/14, 6a/15, 6a/17, 6b/1, 6b/1, 6b/1, 6b/3, 6b/5, 6b/5, 6b/6, 6b/7, 6b/8, 6b/8, 6b/8, 6b/9, 6b/10, 6b/11, 6b/11, 6b/11, 6b/13, 6b/16, 6b/17, 6b/17, 6b/17, 7a/1, 7a/1, 7a/2, 7a/2, 7a/4, 7a/4, 7a/5, 7a/5, 7a/6, 7a/6, 7a/6, 7a/7, 7a/7, 7a/8, 7a/9, 7a/11, 7a/11, 7a/11, 7a/12, 7a/13, 7a/14, 7a/15, 7a/15, 7a/15, 7a/15, 7a/16, 7a/16, 7b/1, 7b/1, 7b/2, 7b/2, 7b/3, 7b/4, 7b/5, 7b/5, 7b/8, 7b/8, 7b/9, 7b/9, 7b/11, 7b/12, 7b/12, 7b/12, 7b/14, 7b/14, 7b/15, 7b/16, 7b/16, 7b/17, 8a/3, 8a/3, 8a/3, 8a/4, 8a/5, 8a/5, 8a/6, 8a/7, 8a/7, 8a/8, 8a/10, 8a/11, 8a/11, 8a/11, 8a/12, 8a/12, 8a/13, 8a/13, 8a/15, 8a/15, 8a/16, 8a/16,

8a/16, 8b/2, 8b/2, 8b/2, 8b/2, 8b/3, 8b/4, 8b/6, 8b/6, 8b/7, 8b/7, 8b/9, 8b/10, 8b/10, 8b/12, 8b/12, 8b/12, 8b/13, 8b/14, 8b/16, 8b/17, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 9a/3, 9a/3, 9a/4, 9a/4, 9a/4, 9a/4, 9a/6, 9a/6, 9a/7, 9a/9, 9a/9, 9a/9, 9a/9, 9a/10, 9a/10, 9a/12, 9a/12, 9a/12, 9a/12, 9a/14, 9a/15, 9a/16, 9a/16, 9b/2, 9b/3, 9b/4, 9b/5, 9b/6, 9b/6, 9b/6, 9b/7, 9b/8, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 9b/10, 9b/11, 9b/12, 9b/12, 9b/15, 9b/15, 9b/17, 9b/17, 10a/1, 10a/2, 10a/2, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10a/6, 10a/7, 10a/8, 10a/8, 10a/9, 10a/9, 10a/11, 10a/11, 10a/12, 10a/12, 10a/12, 10a/13, 10a/13, 10a/14, 10a/14, 10a/14, 10a/15, 10a/15, 10a/16, 10a/17, 10a/17, 10b/1, 10b/1, 10b/3, 10b/4, 10b/4, 10b/6, 10b/7, 10b/7, 10b/7, 10b/9, 10b/9, 10b/10, 10b/13, 10b/13, 10b/13, 10b/14, 10b/15, 10b/16, 10b/16, 11a/2, 11a/4, 11a/4, 11a/4, 11a/5, 11a/6, 11a/7, 11a/7, 11a/8, 11a/8, 11a/9, 11a/10, 11a/10, 11a/10, 11a/11, 11a/12, 11a/12, 11a/13, 11a/14, 11a/14, 11a/15, 11a/16, 11a/17, 11a/17, 11a/17, 11a/17, 11b/1, 11b/3, 11b/3, 11b/4, 11b/6, 11b/7, 11b/7, 11b/8, 11b/12, 11b/13, 11b/13, 11b/15, 11b/16, 11b/16, 12a/1, 12a/1, 12a/2, 12a/2, 12a/2, 12a/3, 12a/3, 12a/5, 12a/7, 12a/10, 12a/10, 12a/11, 12a/12, 12a/13, 12a/14, 12a/15, 12a/17, 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/5, 12b/5, 12b/6, 12b/7, 12b/7, 12b/8, 12b/8, 12b/9, 12b/10, 12b/12, 12b/12, 12b/13, 12b/13, 12b/15, 12b/15, 12b/15, 12b/16, 12b/16, 12b/16, 12b/17, 13a/1, 13a/1, 13a/2, 13a/5, 13a/5, 13a/5, 13a/6, 13a/6, 13a/6, 13a/8, 13a/8, 13a/9, 13a/9, 13a/12, 13a/12, 13a/13, 13a/15, 13a/16, 13a/17, 13a/17, 13a/18, 13a/19, 13b/1, 13b/2, 13b/2, 13b/4, 13b/4, 13b/4, 13b/4, 13b/5, 13b/6, 13b/9, 13b/10, 13b/10, 13b/11, 13b/11, 13b/12, 13b/12, 13b/12, 13b/13, 13b/14, 13b/15, 13b/17, 13b/18, 13b/18, 13b/18, 13b/19, 13b/19, 13b/19, 13b/19, 14a/2, 14a/3, 14a/3, 14a/4, 14a/4, 14a/4, 14a/5, 14a/5, 14a/6, 14a/7, 14a/7, 14a/7, 14a/7, 14a/8, 14a/8, 14a/9, 14a/9, 14a/10, 14a/10, 14a/11, 14a/11, 14a/12, 14a/12, 14a/12, 14a/13, 14a/13, 14a/13, 14a/13, 14a/14, 14a/14, 14a/15, 14a/15, 14a/15, 14a/16, 14a/17, 14a/17, 14a/18, 14a/19, 14a/19, 14a/22, 14a/22, 14b/3, 14b/3, 14b/3, 14b/6, 14b/7, 14b/11, 14b/12, 14b/15, 14b/15, 14b/15, 14b/18, 14b/19, 14b/19, 14b/22, 14b/22, 14b/25, 14b/25, 14b/26, 14b/27, 15a/3, 15a/3, 15a/4, 15a/4, 15a/5, 15a/5, 15a/10, 15a/13, 15a/15, 15a/15, 15a/16, 15a/17, 15a/18, 15a/18, 15a/18, 15a/19, 15a/19, 15a/19, 15a/19, 15a/20, 15a/20, 15a/21, 15a/22, 15a/23, 15a/23, 15a/23, 15a/26, 15a/26, 15a/26, 15a/27, 15a/27, 15a/27, 15b/2, 15b/4, 15b/5, 15b/6, 15b/7, 15b/8, 15b/10, 15b/10, 15b/11, 15b/11, 15b/17, 15b/18, 15b/20, 15b/21, 15b/21, 15b/22, 15b/24, 15b/25, 15b/26, 16a/1, 16a/2, 16a/2, 16a/3, 16a/4, 16a/4, 16a/4, 16a/5, 16a/5, 16a/6, 16a/6, 16a/6, 16a/7, 16a/11, 16a/11, 16a/12, 16a/12, 16a/12, 16a/16, 16a/16, 16a/17, 16a/18, 16a/18, 16a/18, 16a/19, 16a/25, 16a/25, 16a/26, 16a/26, 16a/27, 16b/9, 16b/12, 16b/12, 16b/13, 16b/14, 16b/15, 16b/15, 16b/15, 16b/16, 16b/17, 16b/18, 16b/19, 16b/21, 16b/21, 16b/22, 16b/23, 16b/24, 16b/24, 16b/24, 16b/25, 16b/26, 17a/2, 17a/3, 17a/4, 17a/5, 17a/5, 17a/5, 17a/6, 17a/6, 17a/7, 17a/7, 17a/7, 17a/7, 17a/7, 17a/8, 17a/8, 17a/8, 17a/8, 17a/8, 17a/8, 17a/10, 17a/10, 17a/10, 17a/10, 17a/11, 17a/11, 17a/15, 17a/15, 17a/16, 17a/19, 17a/19, 17a/20, 17a/23, 17a/24, 17a/24, 17a/26, 17a/26, 17a/26, 17b/2, 17b/4, 17b/5, 17b/6, 17b/6, 17b/10, 17b/11, 17b/11, 17b/12,

17b/14, 17b/15, 17b/16, 17b/16, 17b/17, 17b/18, 17b/22, 17b/23, 17b/24, 17b/25, 17b/25, 17b/26, 17b/27, 18a/1, 18a/3, 18a/3, 18a/4, 18a/4, 18a/6, 18a/6, 18a/7, 18a/8, 18a/9, 18a/9, 18a/10, 18a/10, 18a/10, 18a/12, 18a/13, 18a/14, 18a/14, 18a/15, 18a/15, 18a/15, 18a/15, 18a/15, 18a/15, 18a/15, 18a/16, 18a/17, 18a/17, 18a/18, 18a/19, 18a/19, 18a/20, 18a/21, 18a/21, 18a/22, 18a/23, 18a/25, 18a/25, 18a/26, 18b/1, 18b/1, 18b/2, 18b/2, 18b/3, 18b/5, 18b/7, 18b/9, 18b/16, 18b/21, 18b/23, 18b/23, 18b/26, 19a/1, 19a/5, 19a/5, 19a/9, 19a/12, 19a/13, 19a/15, 19a/19, 19a/19, 19a/21, 19a/21, 19a/22, 19a/24, 19b/4, 19b/6, 19b/7, 19b/7, 19b/9, 19b/9, 19b/9, 19b/9, 19b/10, 19b/10, 19b/11, 19b/11, 19b/11, 19b/13, 19b/13, 19b/14, 19b/14, 19b/14, 19b/15, 19b/15, 19b/15, 19b/15, 19b/16, 19b/16, 19b/16, 19b/16, 19b/17, 19b/17, 19b/17, 19b/17, 19b/18, 19b/18, 19b/19, 19b/19, 19b/20, 19b/20, 19b/21, 19b/21, 19b/22, 19b/22, 19b/22, 19b/22, 19b/23, 19b/23, 19b/23, 19b/23, 19b/23, 19b/24, 19b/24, 19b/24, 19b/24, 19b/24, 19b/25, 19b/25, 19b/26, 19b/26, 19b/27, 19b/27, 19b/27, 19b/27, 20a/1, 20a/1, 20a/1, 20a/1, 20a/2, 20a/2, 20a/3, 20a/3, 20a/3, 20a/4, 20a/5, 20a/5, 20a/6, 20a/7, 20a/8, 20a/8, 20a/8, 20a/8, 20a/9, 20a/11, 20a/11, 20a/11, 20a/12, 20a/12, 20a/13, 20a/14, 20a/14, 20a/14, 20a/15, 20a/15, 20a/16, 20a/17, 20a/17, 20a/17, 20a/18, 20a/18, 20a/19, 20a/19, 20a/19, 20a/20, 20a/20, 20a/21, 20a/21, 20a/22, 20a/23, 20a/23, 20a/23, 20a/24, 20a/24, 20a/24, 20a/24, 20b/1, 20b/1, 20b/2, 20b/2, 20b/3, 20b/3, 20b/3, 20b/3, 20b/3, 20b/4, 20b/4, 20b/5, 20b/5, 20b/5, 20b/6, 20b/6, 20b/7, 20b/8, 20b/8, 20b/8, 20b/9, 20b/9, 20b/10, 20b/10, 20b/10, 20b/11, 20b/11, 20b/11, 20b/11, 20b/11, 20b/12, 20b/12, 20b/12, 20b/13, 20b/13, 20b/14, 20b/14, 20b/14, 20b/15, 20b/15, 20b/16, 20b/16, 20b/16, 20b/16, 20b/18, 20b/18, 20b/19, 20b/19, 20b/19, 20b/20, 20b/20, 20b/21, 20b/21, 20b/21, 20b/22, 20b/22, 20b/22, 20b/23, 20b/24, 20b/24, 20b/25, 20b/25, 20b/25, 20b/25, 20b/26, 20b/26, 20b/26, 20b/26, 21a/1, 21a/2, 21a/2, 21a/2, 21a/3, 21a/3, 21a/4, 21a/5, 21a/5, 21a/7, 21a/7, 21a/8, 21a/8, 21a/8, 21a/8, 21a/9, 21a/9, 21a/9, 21a/9, 21a/10, 21a/10, 21a/10, 21a/11, 21a/11, 21a/12, 21a/12, 21a/12, 21a/14, 21a/14, 21a/14, 21a/15, 21a/15, 21a/15, 21a/16, 21a/17, 21a/17, 21a/17, 21a/18, 21a/18, 21a/18, 21a/19, 21a/19, 21a/19, 21a/20, 21a/20, 21a/21, 21a/21, 21a/21, 21a/22, 21a/22, 21a/22, 21a/22, 21a/23, 21a/23, 21a/23, 21a/25, 21a/25, 21a/25, 21b/1, 21b/1, 21b/2, 21b/2, 21b/3, 21b/3, 21b/4, 21b/6, 21b/6, 21b/7, 21b/8, 21b/8, 21b/8, 21b/9, 21b/9, 21b/9, 21b/10, 21b/10, 21b/10, 21b/12, 21b/12, 21b/13, 21b/13, 21b/13, 21b/14, 21b/14, 21b/15, 21b/16, 21b/16, 21b/16, 21b/16, 21b/17, 21b/17, 21b/17, 21b/17, 21b/18, 21b/18, 21b/18, 21b/19, 21b/21, 21b/21, 21b/21, 21b/22, 21b/22, 21b/24, 21b/24, 21b/25, 21b/25, 21b/26, 21b/26, 21b/27, 22a/1, 22a/1, 22a/2, 22a/2, 22a/2, 22a/3, 22a/3, 22a/3, 22a/3, 22a/4, 22a/5, 22a/5, 22a/6, 22a/6, 22a/6, 22a/7, 22a/7, 22a/8, 22a/8, 22a/8, 22a/9, 22a/9, 22a/10, 22a/10, 22a/11, 22a/12, 22a/12, 22a/14, 22a/15, 22a/15, 22a/15, 22a/16, 22a/16, 22a/17, 22a/18, 22a/18, 22a/18, 22a/18, 22a/19, 22a/19, 22a/19, 22a/20, 22a/21, 22a/23, 22a/24, 22a/24, 22a/24, 22a/25, 22a/25, 22a/25, 22a/27, 22b/1, 22b/1, 22b/1, 22b/1, 22b/2, 22b/2, 22b/3, 22b/3, 22b/3, 22b/3,

22b/4, 22b/4, 22b/5, 22b/6, 22b/6, 22b/8, 22b/8, 22b/9, 22b/9, 22b/10, 22b/10, 22b/11, 22b/12, 22b/12, 22b/13, 22b/13, 22b/14, 22b/14, 22b/15, 22b/16, 22b/16, 22b/17, 22b/17, 22b/18, 22b/18, 22b/19, 22b/21, 22b/21, 22b/22, 22b/22, 22b/23, 22b/23, 22b/23, 22b/24, 22b/25, 22b/25, 22b/25, 22b/26, 23a/1, 23a/2, 23a/3, 23a/4, 23a/4, 23a/5, 23a/5, 23a/7, 23a/7, 23a/8, 23a/8, 23a/9, 23a/10, 23a/11, 23a/12, 23a/12, 23a/12, 23a/12, 23a/14, 23a/14, 23a/14, 23a/14, 23a/14, 23a/14, 23a/15, 23a/16, 23a/16, 23a/16, 23a/17, 23a/19, 23a/19, 23a/19, 23a/20, 23a/20, 23a/21, 23a/21, 23a/22, 23a/22, 23a/22, 23a/24, 23a/24, 23a/25, 23a/25, 23a/26, 23a/26, 23b/1, 23b/2, 23b/3, 23b/3, 23b/3, 23b/3, 23b/4, 23b/4, 23b/4, 23b/5, 23b/6, 23b/7, 23b/8, 23b/8, 23b/8, 23b/10, 23b/10, 23b/11, 23b/12, 23b/12, 23b/12, 23b/14, 23b/14, 23b/15, 23b/15, 23b/15, 23b/16, 23b/16, 23b/17, 23b/17, 23b/17, 23b/18, 23b/19, 23b/20, 23b/20, 23b/21, 23b/21, 23b/21, 23b/22, 23b/22, 23b/22, 23b/23, 23b/24, 23b/27, 23b/27, 24a/1, 24a/2, 24a/4, 24a/4, 24a/5, 24a/6, 24a/6, 24a/6, 24a/7, 24a/7, 24a/7, 24a/11, 24a/11, 24a/11, 24a/11, 24a/12, 24a/12, 24a/13, 24a/14, 24a/16, 24a/16, 24a/16, 24a/16, 24a/17, 24a/18, 24a/19, 24a/19, 24a/21, 24a/22, 24a/23, 24a/24, 24a/25, 24a/26, 24b/2, 24b/3, 24b/3, 24b/5, 24b/6, 24b/6, 24b/7, 24b/7, 24b/7, 24b/8, 24b/10, 24b/10, 24b/11, 24b/11, 24b/11, 24b/11, 24b/13, 24b/13, 24b/14, 24b/14, 24b/15, 24b/15, 24b/15, 24b/16, 24b/16, 24b/16, 24b/16, 24b/18, 24b/19, 24b/19, 24b/19, 24b/20, 24b/21, 24b/21, 24b/22, 24b/23, 24b/24, 24b/25, 24b/25, 24b/26, 25a/1, 25a/2, 25a/3, 25a/3, 25a/5, 25a/6, 25a/6, 25a/6, 25a/7, 25a/7, 25a/8, 25a/9, 25a/9, 25a/9, 25a/10, 25a/10, 25a/11, 25a/13, 25a/14, 25a/15, 25a/15, 25a/17, 25a/18, 25a/19, 25a/19, 25a/21, 25a/21, 25a/23, 25a/26, 25a/27, 25a/27, 25a/27, 25b/2, 25b/2, 25b/3, 25b/3, 25b/5, 25b/5, 25b/6, 25b/7, 25b/8, 25b/8, 25b/8, 25b/9, 25b/9, 25b/10, 25b/10, 25b/12, 25b/12, 25b/12, 25b/12, 25b/13, 25b/13, 25b/13, 25b/13, 25b/14, 25b/16, 25b/17, 25b/19, 25b/19, 25b/19, 25b/20, 25b/23, 25b/23, 25b/23, 25b/23, 25b/25, 25b/25, 25b/25, 25b/25, 25b/26, 25b/27, 25b/27, 26a/2, 26a/4, 26a/5, 26a/6, 26a/6, 26a/9, 26a/9, 26a/11, 26a/11, 26a/12, 26a/12, 26a/12, 26a/15, 26a/16, 26a/17, 26a/18, 26a/19, 26a/19, 26a/20, 26a/20, 26a/21, 26a/22, 26a/23, 26a/23, 26a/23, 26a/24, 26a/24, 26a/24, 26a/25, 26a/25, 26a/27, 26a/27, 26a/27, 26b/1, 26b/2, 26b/4, 26b/4, 26b/5, 26b/6, 26b/6, 26b/7, 26b/7, 26b/8, 26b/9, 26b/10, 26b/10, 26b/11, 26b/11, 26b/12, 26b/13, 26b/13, 26b/13, 26b/15, 26b/15, 26b/15, 26b/16, 26b/16, 26b/18, 26b/19, 26b/21, 26b/21, 26b/22, 26b/25, 26b/25, 26b/25, 26b/26, 26b/27, 27a/1, 27a/2, 27a/2, 27a/5, 27a/5, 27a/5, 27a/7, 27a/9, 27a/10, 27a/11, 27a/11, 27a/11, 27a/11, 27a/13, 27a/13, 27a/14, 27a/16, 27a/16, 27a/20, 27a/21, 27a/21, 27a/22, 27a/22, 27a/22, 27a/23, 27a/23, 27a/24, 27a/25, 27a/26, 27a/27, 27b/1, 27b/2, 27b/3, 27b/5, 27b/5, 27b/6, 27b/6, 27b/6, 27b/6, 27b/8, 27b/8, 27b/9, 27b/10, 27b/10, 27b/11, 27b/11, 27b/14, 27b/15, 27b/15, 27b/16, 27b/16, 27b/16, 27b/17, 27b/17, 27b/17, 27b/18, 27b/19, 27b/20, 27b/21, 27b/22, 27b/23, 27b/23, 27b/23, 27b/24, 27b/24, 27b/24, 27b/26, 27b/26, 27b/27, 27b/27, 28a/2, 28a/3, 28a/3, 28a/4, 28a/4, 28a/4, 28a/4, 28a/7, 28a/8, 28a/8, 28a/9, 28a/9, 28a/9, 28a/9, 28a/11, 28a/11, 28a/11, 28a/12,

28a/13, 28a/13, 28a/13, 28a/13, 28a/14, 28a/15, 28a/16, 28a/20, 28a/20, 28a/21, 28a/21, 28a/22, 28a/23, 28a/24, 28a/25, 28a/25, 28a/26, 28a/27, 28b/3, 28b/3, 28b/4, 28b/4, 28b/4, 28b/5, 28b/5, 28b/5, 28b/5, 28b/5, 28b/7, 28b/7, 28b/8, 28b/10, 28b/12, 28b/13, 28b/13, 28b/14, 28b/17, 28b/19, 28b/20, 28b/20, 28b/20, 28b/21, 28b/21, 28b/22, 28b/23, 28b/24, 28b/24, 28b/24, 28b/25, 28b/25, 29a/1, 29a/2, 29a/4, 29a/4, 29a/4, 29a/4, 29a/4, 29a/4, 29a/6, 29a/7, 29a/8, 29a/9, 29a/10, 29a/10, 29a/10, 29a/11, 29a/11, 29a/12, 29a/12, 29a/13, 29a/13, 29a/15, 29a/15, 29a/15, 29a/16, 29a/16, 29a/17, 29a/17, 29a/17, 29a/19, 29a/20, 29a/22, 29a/22, 29a/23, 29a/23, 29a/24, 29a/24, 29a/25, 29a/25, 29a/25, 29a/25, 29a/27, 29b/1, 29b/1, 29b/1, 29b/1, 29b/2, 29b/2, 29b/2, 29b/2, 29b/2, 29b/3, 29b/3, 29b/4, 29b/6, 29b/6, 29b/7, 29b/7, 29b/8, 29b/8, 29b/8, 29b/9, 29b/11, 29b/11, 29b/12, 29b/12, 29b/12, 29b/13, 29b/15, 29b/15, 29b/15, 29b/16, 29b/16, 29b/17, 29b/17, 29b/18, 29b/18, 29b/19, 29b/21, 29b/22, 29b/24, 29b/25, 29b/25, 29b/26, 29b/26, 29b/27, 29b/27, 30a/1, 30a/1, 30a/2, 30a/2, 30a/2, 30a/5, 30a/6, 30a/6, 30a/6, 30a/7, 30a/7, 30a/7, 30a/8, 30a/8, 30a/8, 30a/9, 30a/10, 30a/13, 30a/13, 30a/16, 30a/17, 30a/18, 30a/18, 30a/20, 30a/21, 30a/21, 30a/22, 30a/23, 30a/27, 30a/27, 30b/4, 30b/4, 30b/4, 30b/6, 30b/8, 30b/9, 30b/9, 30b/11, 30b/12, 30b/14, 30b/14, 30b/15, 30b/15, 30b/15, 30b/16, 30b/17, 30b/18, 30b/19, 30b/19, 30b/21, 30b/21, 30b/22, 30b/22, 30b/23, 30b/26, 30b/26, 30b/27, 31a/1, 31a/2, 31a/3, 31a/3, 31a/3, 31a/5, 31a/5, 31a/5, 31a/6, 31a/6, 31a/7, 31a/7, 31a/8, 31a/9, 31a/10, 31a/10, 31a/10, 31a/11, 31a/11, 31a/12, 31a/13, 31a/13, 31a/14, 31a/16, 31a/17, 31a/18, 31a/18, 31a/18, 31a/20, 31a/20, 31a/21, 31a/21, 31a/22, 31a/23, 31a/24, 31a/24, 31a/26, 31a/26, 31a/26, 31a/27, 31b/1, 31b/1, 31b/2, 31b/2, 31b/3, 31b/4, 31b/4, 31b/5, 31b/5, 31b/7, 31b/9, 31b/9, 31b/10, 31b/10, 31b/11, 31b/12, 31b/12, 31b/12, 31b/12, 31b/13, 31b/13, 31b/14, 31b/14, 31b/14, 31b/15, 31b/16, 31b/16, 31b/17, 31b/19, 31b/20, 31b/22, 31b/22, 31b/24, 31b/24, 31b/24, 31b/24, 31b/26, 31b/26, 31b/26, 31b/27, 32a/1, 32a/1, 32a/3, 32a/3, 32a/3, 32a/4, 32a/5, 32a/6, 32a/7, 32a/8, 32a/10, 32a/10, 32a/13, 32a/14, 32a/15, 32a/15, 32a/15, 32a/16, 32a/16, 32a/16, 32a/18, 32a/19, 32a/19, 32a/19, 32a/19, 32a/21, 32a/21, 32a/23, 32a/23, 32a/24, 32a/24, 32a/25, 32a/25, 32a/26, 32a/27, 32b/1, 32b/3, 32b/3, 32b/4, 32b/5, 32b/7, 32b/7, 32b/8, 32b/9, 32b/9, 32b/10, 32b/10, 32b/10, 32b/11, 32b/11, 32b/12, 32b/14, 32b/15, 32b/15, 32b/17, 32b/18, 32b/18, 32b/19, 32b/21, 32b/24, 32b/24, 32b/24, 32b/24, 32b/24, 32b/24, 32b/25, 32b/25, 32b/26, 32b/27, 33a/1, 33a/2, 33a/2, 33a/3, 33a/4, 33a/4, 33a/5, 33a/5, 33a/6, 33a/8, 33a/8, 33a/8, 33a/8, 33a/8, 33a/9, 33a/9, 33a/9, 33a/10, 33a/11, 33a/11, 33a/11, 33a/12, 33a/12, 33a/12, 33a/15, 33a/16, 33a/16, 33a/18, 33a/19, 33a/21, 33a/22, 33a/22, 33a/22, 33a/23, 33a/23, 33a/25, 33a/25, 33a/25, 33a/26, 33a/26, 33a/27, 33a/27, 33a/27, 33b/1, 33b/1, 33b/2, 33b/3, 33b/5, 33b/6, 33b/7, 33b/7, 33b/8, 33b/10, 33b/13, 33b/14, 33b/14, 33b/15, 33b/15, 33b/17, 33b/17, 33b/18, 33b/18, 33b/19, 33b/19, 33b/20, 33b/23, 33b/23, 33b/25, 33b/25, 33b/26, 33b/26, 34a/1, 34a/2, 34a/3, 34a/7, 34a/8, 34a/9, 34a/9, 34a/10, 34a/12, 34a/12, 34a/13, 34a/15, 34a/16, 34a/17, 34a/17, 34a/17,

34a/19, 34a/19, 34a/20, 34a/20, 34a/22, 34a/22, 34a/22, 34a/23, 34a/24, 34a/24, 34a/26, 34a/27, 34a/27, 34b/2, 34b/2, 34b/3, 34b/5, 34b/5, 34b/6, 34b/6, 34b/7, 34b/7, 34b/7, 34b/9, 34b/9, 34b/9, 34b/10, 34b/11, 34b/14, 34b/15, 34b/16, 34b/17, 34b/18, 34b/20, 34b/22, 34b/22, 34b/22, 34b/22, 34b/22, 34b/25, 34b/25, 34b/25, 34b/27, 35a/1, 35a/1, 35a/2, 35a/3, 35a/4, 35a/5, 35a/5, 35a/5, 35a/6, 35a/7, 35a/8, 35a/8, 35a/8, 35a/9, 35a/9, 35a/9, 35a/10, 35a/12, 35a/12, 35a/12, 35a/12, 35a/13, 35a/13, 35a/14, 35a/14, 35a/15, 35a/16, 35a/17, 35a/17, 35a/18, 35a/18, 35a/18, 35a/20, 35a/22, 35a/24, 35a/24, 35a/24, 35a/24, 35a/25, 35a/25, 35a/25, 35a/27, 35a/27, 35b/1, 35b/1, 35b/3, 35b/3, 35b/4, 35b/4, 35b/5, 35b/6, 35b/6, 35b/6, 35b/7, 35b/7, 35b/7, 35b/7, 35b/7, 35b/7, 35b/8, 35b/8, 35b/8, 35b/8, 35b/10, 35b/11, 35b/11, 35b/12, 35b/13, 35b/14, 35b/14, 35b/17, 35b/19, 35b/19, 35b/19, 35b/20, 35b/21, 35b/21, 35b/22, 35b/24, 35b/24, 35b/26, 35b/27, 35b/27, 36a/1, 36a/1, 36a/2, 36a/4, 36a/4, 36a/4, 36a/5, 36a/5, 36a/6, 36a/6, 36a/7, 36a/8, 36a/9, 36a/9, 36a/9, 36a/10, 36a/10, 36a/11, 36a/11, 36a/11, 36a/12, 36a/14, 36a/14, 36a/14, 36a/15, 36a/15, 36a/16, 36a/16, 36a/16, 36a/16, 36a/17, 36a/17, 36a/17, 36a/18, 36a/18, 36a/18, 36a/20, 36a/20, 36a/20, 36a/20, 36a/21, 36a/22, 36a/22, 36a/23, 36a/23, 36a/24, 36a/26, 36a/27, 36b/3, 36b/3, 36b/3, 36b/4, 36b/5, 36b/5, 36b/6, 36b/7, 36b/8, 36b/9, 36b/10, 36b/10, 36b/10, 36b/10, 36b/11, 36b/11, 36b/11, 36b/12, 36b/12, 36b/13, 36b/13, 36b/15, 36b/16, 36b/16, 36b/17, 36b/17, 36b/17, 36b/18, 36b/18, 36b/20, 36b/20, 36b/20, 36b/23, 36b/23, 36b/23, 36b/24, 36b/25, 36b/25, 36b/25, 36b/26, 36b/27, 37a/1, 37a/2, 37a/2, 37a/2, 37a/2, 37a/3, 37a/3, 37a/3, 37a/6, 37a/7, 37a/8, 37a/8, 37a/10, 37a/11, 37a/11, 37a/12, 37a/12, 37a/12, 37a/13, 37a/13, 37a/15, 37a/16, 37a/16, 37a/17, 37a/17, 37a/18, 37a/18, 37a/19, 37a/19, 37a/21, 37a/22, 37a/22, 37a/22, 37a/23, 37a/25, 37a/25, 37a/25, 37a/25, 37a/25, 37a/26, 37a/27, 37a/27, 37b/1, 37b/2, 37b/3, 37b/4, 37b/5, 37b/6, 37b/6, 37b/7, 37b/9, 37b/9, 37b/10, 37b/11, 37b/11, 37b/12, 37b/14, 37b/14, 37b/15, 37b/17, 37b/17, 37b/18, 37b/18, 37b/18, 37b/20, 37b/20, 37b/22, 37b/22, 37b/22, 37b/23, 37b/25, 37b/25, 37b/26, 37b/26, 37b/27, 37b/27, 38a/1, 38a/3, 38a/3, 38a/3, 38a/4, 38a/4, 38a/4, 38a/5, 38a/5, 38a/6, 38a/8, 38a/8, 38a/8, 38a/9, 38a/9, 38a/10, 38a/10, 38a/10, 38a/12, 38a/14, 38a/15, 38a/15, 38a/16, 38a/17, 38a/18, 38a/19, 38a/19, 38a/20, 38a/20, 38a/20, 38a/20, 38a/21, 38a/21, 38a/22, 38a/22, 38a/23, 38a/23, 38a/23, 38a/23, 38a/24, 38a/25, 38a/25, 38a/25, 38a/26, 38a/26, 38a/27, 38a/27, 38a/27, 38b/1, 38b/2, 38b/3, 38b/3, 38b/4, 38b/6, 38b/6, 38b/9, 38b/9, 38b/9, 38b/10, 38b/12, 38b/12, 38b/12, 38b/13, 38b/13, 38b/14, 38b/14, 38b/16, 38b/17, 38b/17, 38b/17, 38b/18, 38b/19, 38b/20, 38b/21, 38b/24, 38b/25, 38b/26, 38b/27, 38b/27, 39a/2, 39a/3, 39a/5, 39a/5, 39a/5, 39a/7, 39a/8, 39a/8, 39a/8, 39a/9, 39a/9, 39a/9, 39a/10, 39a/11, 39a/11, 39a/11, 39a/11, 39a/12, 39a/12, 39a/12, 39a/12, 39a/13, 39a/13, 39a/15, 39a/17, 39a/17, 39a/18, 39a/18, 39a/19, 39a/19, 39a/20, 39a/21, 39a/23, 39a/23, 39a/24, 39a/24, 39a/25, 39a/25, 39a/25, 39a/27, 39a/27, 39b/1, 39b/1, 39b/2, 39b/2, 39b/5, 39b/6, 39b/7, 39b/7, 39b/8, 39b/9, 39b/10, 39b/10, 39b/11, 39b/12, 39b/12, 39b/14, 39b/14, 39b/15, 39b/15,

39b/18, 39b/18, 39b/18, 39b/19, 39b/20, 39b/22, 39b/22, 39b/23, 39b/25, 39b/26, 39b/26, 39b/26, 39b/27, 39b/27, 39b/27, 40a/1, 40a/2, 40a/2, 40a/3, 40a/5, 40a/5, 40a/5, 40a/6, 40a/6, 40a/9, 40a/10, 40a/10, 40a/11, 40a/11, 40a/11, 40a/12, 40a/12, 40a/12, 40a/14, 40a/14, 40a/14, 40a/15, 40a/15, 40a/16, 40a/16, 40a/17, 40a/18, 40a/19, 40a/19, 40a/20, 40a/21, 40a/21, 40a/21, 40a/22, 40a/23, 40a/24, 40a/24, 40a/25, 40a/26, 40a/26, 40a/26, 40a/26, 40a/27, 40a/27, 40a/27, 40b/1, 40b/1, 40b/2, 40b/2, 40b/2, 40b/2, 40b/4, 40b/4, 40b/4, 40b/5, 40b/5, 40b/5, 40b/7, 40b/7, 40b/7, 40b/8, 40b/8, 40b/9, 40b/11, 40b/11, 40b/12, 40b/12, 40b/12, 40b/12, 40b/13, 40b/13, 40b/14, 40b/15, 40b/15, 40b/15, 40b/15, 40b/16, 40b/16, 40b/16, 40b/17, 40b/17, 40b/18, 40b/18, 40b/18, 40b/20, 40b/22, 40b/23, 40b/24, 40b/24, 40b/24, 40b/25, 40b/25, 40b/26, 40b/26, 40b/27, 40b/27, 41a/1, 41a/1, 41a/2, 41a/2, 41a/2, 41a/3, 41a/3, 41a/6, 41a/7, 41a/7, 41a/7, 41a/8, 41a/8, 41a/9, 41a/9, 41a/9, 41a/10, 41a/11, 41a/11, 41a/12, 41a/13, 41a/14, 41a/14, 41a/15, 41a/16, 41a/16, 41a/18, 41a/18, 41a/19, 41a/19, 41a/20, 41a/20, 41a/20, 41a/21, 41a/22, 41a/23, 41a/23, 41a/24, 41a/24, 41a/26, 41a/27, 41a/27, 41b/1, 41b/2, 41b/3, 41b/3, 41b/4, 41b/5, 41b/7, 41b/8, 41b/9, 41b/9, 41b/9, 41b/9, 41b/10, 41b/10, 41b/10, 41b/10, 41b/11, 41b/12, 41b/12, 41b/13, 41b/13, 41b/13, 41b/15, 41b/15, 41b/16, 41b/18, 41b/18, 41b/18, 41b/20, 41b/20, 41b/23, 41b/23, 41b/23, 41b/24, 41b/24, 41b/25, 41b/25, 41b/25, 41b/25, 41b/26, 41b/27, 42a/2, 42a/4, 42a/4, 42a/4, 42a/4, 42a/5, 42a/5, 42a/6, 42a/7, 42a/7, 42a/7, 42a/8, 42a/9, 42a/10, 42a/11, 42a/12, 42a/12, 42a/12, 42a/13, 42a/13, 42a/15, 42a/15, 42a/15, 42a/18, 42a/20, 42a/20, 42a/21, 42a/21, 42a/21, 42a/21, 42a/23, 42a/24, 42a/26, 42a/26, 42a/26, 42a/26, 42a/27, 42a/27, 42a/27, 42a/27, 42b/1, 42b/1, 42b/2, 42b/2, 42b/2, 42b/3, 42b/4, 42b/4, 42b/5, 42b/5, 42b/6, 42b/7, 42b/7, 42b/8, 42b/8, 42b/10, 42b/10, 42b/10, 42b/10, 42b/12, 42b/12, 42b/13, 42b/13, 42b/14, 42b/15, 42b/16, 42b/16, 42b/16, 42b/16, 42b/18, 42b/18, 42b/18, 42b/20, 42b/20, 42b/20, 42b/21, 42b/21, 42b/21, 42b/21, 42b/22, 42b/23, 42b/23, 42b/23, 42b/25, 42b/25, 42b/26, 42b/27, 42b/27, 42b/27, 42b/27, 43a/2, 43a/2, 43a/2, 43a/2, 43a/4, 43a/4, 43a/4, 43a/4, 43a/5, 43a/5, 43a/6, 43a/6, 43a/7, 43a/7, 43a/8, 43a/8, 43a/8, 43a/8, 43a/9, 43a/10, 43a/10, 43a/10, 43a/10, 43a/11, 43a/11, 43a/12, 43a/12, 43a/12, 43a/12, 43a/13, 43a/14, 43a/14, 43a/15, 43a/16, 43a/16, 43a/16, 43a/17, 43a/17, 43a/18, 43a/18, 43a/18, 43a/19, 43a/19, 43a/21, 43a/21, 43a/21, 43a/21, 43a/22, 43a/23, 43a/23, 43a/23, 43a/23, 43a/24, 43a/25, 43a/25, 43a/25, 43a/26, 43a/26, 43a/26, 43b/1, 43b/1, 43b/1, 43b/2, 43b/2, 43b/3, 43b/3, 43b/4, 43b/6, 43b/6, 43b/6, 43b/7, 43b/8, 43b/8, 43b/9, 43b/9, 43b/11, 43b/11, 43b/11, 43b/13, 43b/14, 43b/14, 43b/14, 43b/14, 43b/15, 43b/17, 43b/17, 43b/17, 43b/19, 43b/19, 43b/20, 43b/20, 43b/20, 43b/21, 43b/22, 43b/23, 43b/25, 43b/25, 43b/26, 43b/26, 43b/27, 43b/27, 43b/27, 44a/1, 44a/1, 44a/2, 44a/2, 44a/2, 44a/3, 44a/4, 44a/4, 44a/6, 44a/6, 44a/7, 44a/8, 44a/8, 44a/8, 44a/8, 44a/9, 44a/9, 44a/10, 44a/10, 44a/11, 44a/11, 44a/11, 44a/13, 44a/13, 44a/14, 44a/14, 44a/15, 44a/16, 44a/17, 44a/17, 44a/17, 44a/18, 44a/20, 44a/22, 44a/23, 44a/23, 44a/24, 44a/24, 44a/25, 44a/25, 44a/25, 44a/25,

44a/26, 44a/27, 44a/27, 44a/27, 44b/1, 44b/3, 44b/3, 44b/4, 44b/4, 44b/5, 44b/7, 44b/7, 44b/8, 44b/9, 44b/9, 44b/10, 44b/10, 44b/10, 44b/11, 44b/13, 44b/13, 44b/13, 44b/13, 44b/14, 44b/14, 44b/16, 44b/17, 44b/18, 44b/18, 44b/18, 44b/18, 44b/18, 44b/19, 44b/20, 44b/20, 44b/21, 44b/21, 44b/21, 44b/22, 44b/24, 44b/26, 44b/26, 44b/26, 44b/27, 45a/1, 45a/2, 45a/2, 45a/3, 45a/4, 45a/5, 45a/6, 45a/7, 45a/7, 45a/7, 45a/9, 45a/10, 45a/10, 45a/11, 45a/11, 45a/12, 45a/14, 45a/15, 45a/18, 45a/18, 45a/19, 45a/19, 45a/19, 45a/19, 45a/20, 45a/20, 45a/21, 45a/21, 45a/21, 45a/21, 45a/22, 45a/22, 45a/23, 45a/23, 45a/23, 45a/23, 45a/23, 45a/24, 45a/25, 45a/25, 45a/25, 45a/26, 45a/26, 45a/26, 45a/27, 45a/27, 45a/27, 45a/27, 45b/1, 45b/1, 45b/1, 45b/2, 45b/2, 45b/3, 45b/3, 45b/3, 45b/4, 45b/4, 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/6, 45b/6, 45b/6, 45b/7, 45b/7, 45b/7, 45b/9, 45b/9, 45b/9, 45b/9, 45b/10, 45b/10, 45b/10, 45b/10, 45b/10, 45b/12, 45b/12, 45b/12, 45b/13, 45b/13, 45b/14, 45b/14, 45b/14, 45b/14, 45b/15, 45b/15, 45b/15, 45b/16, 45b/16, 45b/16, 45b/17, 45b/17, 45b/18, 45b/18, 45b/19, 45b/19, 45b/19, 45b/20, 45b/21, 45b/21, 45b/22, 45b/23, 45b/23, 45b/24, 45b/24, 45b/24, 45b/24, 45b/24, 45b/25, 45b/26, 45b/26, 45b/27, 46a/2, 46a/2, 46a/2, 46a/2, 46a/3, 46a/4, 46a/4, 46a/4, 46a/4, 46a/5, 46a/6, 46a/6, 46a/6, 46a/6, 46a/7, 46a/7, 46a/8, 46a/8, 46a/9, 46a/9, 46a/9, 46a/9, 46a/10, 46a/10, 46a/10, 46a/11, 46a/12, 46a/12, 46a/13, 46a/14, 46a/14, 46a/14, 46a/14, 46a/14, 46a/15, 46a/15, 46a/15, 46a/16, 46a/16, 46a/16, 46a/17, 46a/17, 46a/17, 46a/17, 46a/18, 46a/19, 46a/19, 46a/19, 46a/19, 46a/20, 46a/20, 46a/20, 46a/20, 46a/21, 46a/22, 46a/22, 46a/24, 46a/24, 46a/24, 46a/24, 46a/24, 46a/25, 46a/25, 46a/25, 46a/26, 46a/27, 46a/27, 46a/27, 46a/27, 46a/27, 46a/27, 46b/1, 46b/2, 46b/3, 46b/3, 46b/3, 46b/4, 46b/4, 46b/4, 46b/5, 46b/6, 46b/6, 46b/6, 46b/7, 46b/7, 46b/8, 46b/9, 46b/9, 46b/10, 46b/11, 46b/11, 46b/11, 46b/11, 46b/11, 46b/12, 46b/12, 46b/12, 46b/13, 46b/14, 46b/14, 46b/14, 46b/15, 46b/15, 46b/15, 46b/17, 46b/17, 46b/18, 46b/18, 46b/19, 46b/20, 46b/20, 46b/20, 46b/20, 46b/20, 46b/21, 46b/21, 46b/22, 46b/22, 46b/24, 46b/24, 46b/24, 46b/26, 46b/26, 46b/26, 46b/27, 46b/27, 47a/2, 47a/2, 47a/2, 47a/3, 47a/3, 47a/3, 47a/3, 47a/3, 47a/4, 47a/5, 47a/5, 47a/6, 47a/6, 47a/6, 47a/6, 47a/8, 47a/8, 47a/9, 47a/9, 47a/9, 47a/10, 47a/10, 47a/11, 47a/11, 47a/12, 47a/12, 47a/12, 47a/12, 47a/14, 47a/14, 47a/15, 47a/15, 47a/16, 47a/18, 47a/18, 47a/19, 47a/19, 47a/20, 47a/21, 47a/21, 47a/21, 47a/21, 47a/23, 47a/23, 47a/24, 47a/24, 47a/24, 47a/26, 47a/27, 47a/27, 47a/27, 47a/27, 47a/27, 47b/1, 47b/1, 47b/1, 47b/1, 47b/2, 47b/2, 47b/4, 47b/4, 47b/4, 47b/5, 47b/5, 47b/6, 47b/6, 47b/6, 47b/7, 47b/7, 47b/7, 47b/8, 47b/9, 47b/10, 47b/10, 47b/11, 47b/11, 47b/13, 47b/13, 47b/13, 47b/14, 47b/14, 47b/15, 47b/15, 47b/15, 47b/16, 47b/16, 47b/17, 47b/18, 47b/19, 47b/20, 47b/20, 47b/20, 47b/20, 47b/21, 47b/21, 47b/21, 47b/21, 47b/22, 47b/22, 47b/22, 47b/23, 47b/24, 47b/24, 47b/24, 47b/25, 47b/25, 47b/26, 47b/26, 47b/26, 47b/27, 48a/1, 48a/1, 48a/1, 48a/1, 48a/2, 48a/2, 48a/3, 48a/4, 48a/4, 48a/4, 48a/4, 48a/5, 48a/5, 48a/6, 48a/7, 48a/7, 48a/8, 48a/8, 48a/9, 48a/9, 48a/9, 48a/9, 48a/9, 48a/10, 48a/10, 48a/10, 48a/10, 48a/12, 48a/12, 48a/12, 48a/13, 48a/14, 48a/14, 48a/14, 48a/15, 48a/15, 48a/15, 48a/16,

48a/16, 48a/17, 48a/18, 48a/18, 48a/19, 48a/19, 48a/19, 48a/19, 48a/20, 48a/20, 48a/20, 48a/21, 48a/21, 48a/21, 48a/21, 48a/22, 48a/23, 48a/23, 48a/24, 48a/24, 48a/24, 48a/25, 48a/25, 48a/25, 48a/26, 48a/27, 48a/27, 48a/27, 48a/27, 48b/1, 48b/1, 48b/2, 48b/2, 48b/4, 48b/4, 48b/4, 48b/4, 48b/5, 48b/5, 48b/6, 48b/6, 48b/6, 48b/6, 48b/7, 48b/7, 48b/7, 48b/8, 48b/8, 48b/8, 48b/9, 48b/9, 48b/10, 48b/10, 48b/11, 48b/11, 48b/12, 48b/12, 48b/12, 48b/12, 48b/13, 48b/13, 48b/13, 48b/15, 48b/16, 48b/16, 48b/16, 48b/16, 48b/17, 48b/18, 48b/18, 48b/20, 48b/20, 48b/20, 48b/20, 48b/20, 48b/21, 48b/21, 48b/21, 48b/22, 48b/22, 48b/22, 48b/23, 48b/23, 48b/23, 48b/24, 48b/24, 48b/26, 48b/26, 48b/26, 48b/27, 48b/27, 48b/27, 48b/27, 48b/27, 48b/27, 49a/1, 49a/1, 49a/1, 49a/1, 49a/2, 49a/2, 49a/3, 49a/5, 49a/5, 49a/5, 49a/5, 49a/6, 49a/6, 49a/8, 49a/8, 49a/10, 49a/12, 49a/13, 49a/13, 49a/13, 49a/14, 49a/15, 49a/15, 49a/15, 49a/16, 49a/16, 49a/16, 49a/16, 49a/17, 49a/18, 49a/19, 49a/20, 49a/20, 49a/20, 49a/20, 49a/21, 49a/21, 49a/21, 49a/23, 49a/24, 49a/24, 49a/24, 49a/27, 49b/3, 49b/3, 49b/4, 49b/4, 49b/7, 49b/8, 49b/9, 49b/9, 49b/10, 49b/11, 49b/12, 49b/13, 49b/13, 49b/13, 49b/13, 49b/15, 49b/15, 49b/15, 49b/16, 49b/17, 49b/17, 49b/17, 49b/18, 49b/18, 49b/18, 49b/19, 49b/19, 49b/19, 49b/20, 49b/20, 49b/22, 49b/23, 49b/26, 49b/26, 49b/26, 49b/26, 49b/26, 49b/26, 49b/27, 49b/27, 49b/27, 49b/27, 49b/27, 49b/27, 50a/1, 50a/1, 50a/2, 50a/2, 50a/2, 50a/2, 50a/2, 50a/2, 50a/3, 50a/3, 50a/3, 50a/3, 50a/3, 50a/3, 50a/4, 50a/4, 50a/4, 50a/10, 50a/10, 50a/12, 50a/14, 50a/18, 50a/20, 50a/21, 50a/24, 50b/3, 50b/6, 50b/8, 50b/13, 50b/14, 50b/21, 51a/1, 51a/10, 51b/6, 52a/13, 52b/9, 52b/14, 52b/15, 52b/16, 52b/17, 52b/18, 52b/19, 52b/20, 53a/2, 53a/3, 53a/3, 53a/5, 53a/5, 53a/5, 53a/6, 53a/7, 53a/7, 53a/8, 53a/9, 53a/9, 53a/10, 53a/10, 53a/12, 53a/14, 53a/14, 53a/15, 53a/16, 53a/16, 53a/16, 53a/17, 53a/17, 53a/21, 53a/21, 53a/22, 53a/23, 53a/23, 53a/24, 53a/25, 53a/25, 53a/25, 53a/27, 53b/1, 53b/2, 53b/3, 53b/6, 53b/6, 53b/7, 53b/7, 53b/8, 53b/9, 53b/10, 53b/10, 53b/11, 53b/11, 53b/11, 53b/12, 53b/12, 53b/13, 53b/13, 53b/13, 53b/13, 53b/17, 53b/17, 53b/17, 53b/18, 53b/18, 53b/18, 53b/19, 53b/20, 53b/20, 53b/20, 53b/20, 53b/23, 53b/24, 53b/24, 53b/24, 53b/24, 53b/26, 53b/27, 53b/27, 54a/1, 54a/1, 54a/1, 54a/2, 54a/2, 54a/3, 54a/3, 54a/3, 54a/7, 54a/7, 54a/10, 54a/14, 54a/17, 54a/22

[=3620]

vebā (Ar.) Veba.

v. 25b/27, 30a/17, 35a/17, 36a/23

[=4]

vefāt (Ar.) Ölme.

v. (vefāt it-) 24b/26, 26b/24, 27b/4, 29b/20, 30a/6, 30a/22, 30a/26, 31a/5, 32a/5, 33a/14, 33b/12, 34a/11, 34b/24, 35b/12, 36a/16, 36a/26, 36b/6, 37a/3, 38b/2, 38b/8, 39a/4, 39b/14

[=22]

vefret (Ar.) Bolluk.

v. 39a/17, 41a/3, 43a/17

v. (vefret ol-) 24a/17

[=4]

veḳayiᶜ (Ar.) Olaylar.

v. 32b/18, 34a/8

[=2]

vekīl (Ar.) Bir işi devlet adına yürüten kimse.

v.+leriniñ (māl vekīlleri) 14a/5

[=1]

veled (Ar.) Çocuk.

v. (veled-i zinā) 23a/11

[=1]

ve's-selām (Ar.) "Bu kadar, son söz bu, yeterli" anlamında kullanılan söz.

v. 14a/15, 15a/25, 19b/5

[=3]

veyā (< Ar. ve + F. yā) Veya.

v. 2b/1, 2b/2, 2b/6, 4a/15, 4b/5, 6a/7, 7b/7, 7b/7, 8a/17, 12a/6, 13a/4, 13a/11, 14a/21, 14a/21, 14a/21, 14a/22, 14a/23, 14a/23, 14a/24, 14a/24, 14a/24, 14a/27, 14b/2, 14b/4, 14b/5, 14b/8, 14b/9, 14b/9, 14b/9, 14b/10, 14b/12, 14b/13, 14b/14, 14b/14, 14b/15, 15a/21, 15b/6, 15b/6, 15b/6, 16b/13, 16b/19, 17a/13, 17b/12, 17b/14, 17b/15, 17b/17, 17b/20, 17b/24, 18a/1, 18a/3, 18a/6, 18a/7, 18a/8, 19a/18, 19a/18, 21b/4, 23a/18

[=57]

veyāḫūd (< Ar. ve + F. yāḫūd) Veya, yahut.

v. 14a/23, 14b/9, 14b/12, 15a/9, 15a/12, 16b/2, 16b/5, 17a/1, 53b/1

[=9]

vezīr (Ar.) Vezir.

v. 2b/10, 11b/2

v.+ler 13b/4, 24a/25, 46a/14

v.+lerde 34b/4

v.+lerden 33a/24, 34b/20

v.+leriñ 32b/27

[=9]

vilādet (Ar.) Doğum.

v.+iniñ (ṭāliᶜ-i vilādet) 16b/10

[=1]

vilāyet (Ar.) Şehir, diyar, ülke, memleket.

v. 13b/3

v. (vilāyet-i ᶜAcem) 2a/7

v. (vilāyet-i Mıṣr) 2a/6

v. (vilāyet-i Rūm) 2a/6

v.+de 20b/21

v.+den 15b/11

v.+iñ 15b/19, 18b/5

v.+inde 42b/19

v.+inden 6b/13

v.+ler 22a/9

v.+lerde 18b/5

v.+lerden 16a/8

v.+leriñ 2a/10

v.+lerinde 18b/6, 19b/12

[=16]

vir- Vermek.

v.-dik 50b/18, 50b/20, 50b/24, 51a/9, 51a/9, 51b/17, 51b/18, 52a/7, 52a/8

v.-eler (ḫaber vir-) 41b/11

v.-enler (arḳa vir-) 15b/16

v.-esiñ 50b/12, 52a/1

v.-üp 51b/1

v.-üp (şāñ u şöhret vir-) 8b/9

v.-ür 16a/22, 16a/23

v.-ürse 16a/23, 16a/25

[=19]

virān (F.) Harap.

v. (virān ol-) 23b/21

[=1]

viril- Verilmek.

v.-ür 50b/22

v.-e (fetāvālar viril-) 48a/18

v.-ür (ḥükm viril-) 3a/12, 3a/13

[=4]

vuḳūᶜ (Ar.) Ortaya çıkma.

v. (vuḳūᶜ bul-) 49b/9

[=1]

vü (F.) Ve.

v. 22b/6

v. (ḳırān-ı Müşterī vü Zuḫal) 21b/26

[=2]

vücūd (Ar.) İnsan bedeni.

v.+a (vücūda gel-) 4a/12, 10a/15, 11b/5, 11b/6

[=4]

vükelā (Ar.) Vekiller.

v. (vükelā-yı devlet) 32a/14

[=1]

vüzerā (Ar.) Vezirler.

v. 5a/13, 10b/15, 12a/1, 13b/6, 14a/6, 20a/2, 21a/17, 24a/19, 24b/6, 26b/18, 27a/5, 27a/20, 27b/15, 28a/3, 28a/13, 28b/5, 28b/19, 29b/9, 29b/15, 30a/5, 30a/8, 30a/23, 30b/14, 31b/2, 31b/10, 31b/12, 32a/27, 34a/2, 35b/6, 35b/26, 36a/25, 37a/12, 39a/14, 39a/17, 39b/18, 41b/12, 42a/7, 43a/5, 45a/22, 45a/25, 45b/23, 46a/4, 47b/9, 47b/12, 47b/20, 47b/23, 48a/9, 48a/12

v. (faṣl-ı vüzerā ve ulu ḥākimler) 13b/3

v. (vüzerā-ı ʿaẓām) 22b/21, 40a/26

v. (vüzerā ḥānesi) 3b/12

v.+da 24b/16, 26b/1, 28b/13, 30b/6, 38b/16, 48a/2

v.+dan 25a/10, 26a/8, 28b/26, 30b/23

v.+nıñ 45b/26, 46a/24, 49b/15, 49b/19

v.+ya 33b/26, 34b/3, 35b/10

[=69]

Y

yā (F.) ya...ya, veya.

y. 2b/5, 13a/8, 14b/2, 14b/8, 14b/8, 15b/3, 17a/18, 17b/23, 21a/23, 29a/12, 39a/4, 44b/25, 51a/12, 51a/15, 51b/8

[=15]

yād (F.) Anma.

y. (yād ḳıl-) 1b/7

[=1]

yaġ Yağ.

y.+larda 44a/11

[=1]

yaġ- Yağmak.

y.-a 17b/9, 18a/6, 25a/19, 27a/7, 27b/6, 28b/21, 31b/16, 32a/10, 32b/20, 38b/13, 39a/12, 40b/19, 42a/1, 42b/7, 44b/24

y.-ar 32b/27

y.-maġa 17a/22, 17a/25, 17b/2, 17b/13

y.-mağa 17b/1

y.-maḳ 18a/4

y.-masına 17a/12, 20a/21, 22b/27, 27b/11, 29a/1, 33b/24, 44a/6, 49b/18

y.-up 23a/5, 24b/8, 25a/13, 25b/4, 27b/27, 33b/9, 34a/18, 34b/11, 34b/20, 37b/12, 38b/12, 39a/16, 40b/22, 41b/5, 43a/22, 44a/13, 44a/14, 44b/3

[=48]

yaġmā (F.) Yağma.

y. 29a/7, 29a/24, 31a/10, 31b/7, 31b/24, 32a/19, 33a/8, 36a/20, 36b/25, 38a/8, 38a/27, 39b/15, 40a/5

y. (yaġma ve ġārāt it-) 30a/8

y. (yaġmā ve ġāret it-) 35a/17

y. (yaġmā ve ġāret olun-) 39b/6

[=16]

yaġma- Yağmamak.

y.-yup 26a/9

[=1]

yaġmur Yağmur.

y. 17a/7, 17a/10, 17a/12, 17a/22, 17a/27, 18a/5, 18a/6, 18a/12, 20a/21, 20b/13, 21a/12, 21b/3, 22a/25, 23a/22, 25a/10, 25a/19, 25a/27, 26a/9, 27a/7, 27b/5, 28b/21, 29b/22, 33a/24, 36a/12, 3a/1, 45a/17

y.+a 17a/23, 17a/24

y.+da 35a/13, 42b/6

y.+dan 18a/23

y.+la 18a/4

y.+lar 17a/15, 17b/5, 17b/9, 17b/13, 20a/1, 22b/27, 23a/5, 23b/22, 24a/20, 24b/7, 24b/10, 25a/3, 25a/13, 25b/4, 27b/11, 27b/27, 29a/1, 29a/20, 29a/27, 29b/8, 30a/1, 30a/18, 30b/4, 30b/6, 31a/21, 31b/16, 31b/27, 32a/10, 32a/14, 32a/25, 32a/26, 32b/10, 32b/20, 32b/27, 33a/12, 33b/9, 33b/24, 34a/9, 34a/18, 34b/7, 34b/10, 34b/19, 34b/26, 35b/1, 35b/6, 37b/12, 37b/20, 38a/23, 38b/12, 39a/11, 39a/16, 39a/24, 39b/15, 39b/23, 39b/26, 40b/19, 40b/22, 41a/20, 41a/23, 41b/5, 42a/1, 42a/27, 42b/7, 43a/7, 43a/12, 43a/14, 43a/22, 43b/20, 44a/6, 44a/13, 44a/14, 44a/17, 44a/20, 44b/2, 44b/9, 44b/14, 44b/24, 45a/6, 48a/16, 48b/5, 48b/10, 49a/9, 49a/15, 49b/18

y.+lara 17a/18, 17a/20

y.+larda 24b/18, 27a/13, 28a/15, 29a/13, 32b/15

y.+lardan 38b/3

y.+uñ 20b/7

[=125]

yaġmursuzluḳ Yağmursuzluk.

y.+dan 22a/16

[=1]

yāḫūd (F.) Yahut, veya.

y. 14b/2, 51b/23

[=2]

yaḳın Yakın.

y. 4a/7, 6a/5, 7a/9, 10a/8

[=4]

yalan Yalan.

y. 13a/5, 19b/27, 21b/8, 21b/11, 21b/13, 22a/27, 22b/8, 23a/24, 27a/7, 27a/16, 30b/8, 31b/20, 32a/16, 33b/20, 36a/13, 49a/20, 49b/13, 49b/15

y.+lar 34b/7, 34b/14

[=20]

yalancılıḳ Yalancılık.

y. 35a/27

[=1]

yalıñız Sadece.

y. 17b/5

[=1]

yan Yan.

y.+ında 32a/3

[=1]

yan- Yanmak.

y.-masına (oda yan-) 19b/17

[=1]

yana Yine.

y. 14a/5, 15b/4

[=2]

yaʿnī (Ar.) Yani.

y. 2a/6, 3b/11, 3b/12, 48b/11, 4a/5, 4b/15, 4b/17, 5a/1, 13b/14, 14a/20, 14a/21, 14b/3, 14b/7, 14b/18, 15a/7, 15a/9, 15b/1, 15b/17, 16a/2, 16a/8, 16a/9, 16a/10, 16a/21, 16b/11, 16b/20, 17a/10, 17a/13, 17a/18, 18a/17, 18b/10, 18b/27, 36a/25, 50b/18, 51a/16, 51a/18, 51b/3, 51b/14, 51b/17, 52a/13, 52b/6, 53a/9, 53a/15, 53a/16, 53a/24, 53a/25, 53b/7, 53b/18, 53b/22, 54a/6, 54a/9, 54a/12, 54a/15, 54a/20

[=53]

yanmaḳlıḳ Ateşe verilme.

y.+ına (oda yanmaḳlığına) 23b/27

[=1]

yapdur- Yaptırmak.

y.-up 11a/8

[=1]

yapıl- Yapılmak.

y.-mağına 20b/22

y.-up 35a/1

[=2]

yapılma İnşa edilme.

y.-sına 43a/2

[=1]

yapu Yapı.

y.+lar 41a/9

[=1]

yara- Yaramak.

y.-r 3a/15

[=1]

yarakan-ı esved (Ar.) Siyah hepatit.

y. 42a/4

[=1]

yaramaz Kötü, kötü kimse, ahlaksız, ahlaksız kimse.

y. 13a/11, 20b/10, 20b/24, 21a/4, 21a/7, 25b/6, 26b/13, 27a/1, 28a/17, 28b/16, 29a/15, 30a/18, 30b/10, 31a/22, 32a/9, 32a/24, 32b/1, 35a/3, 35b/18, 36a/18, 36a/27, 36b/3, 38b/11, 40b/22, 41b/15, 42a/12, 42a/23, 43b/15, 45b/5, 45b/17, 46b/4, 46b/24, 47b/1, 47b/11, 48a/1, 49b/8, 49b/11

y. (yaramaz fiʿillü) 6a/12

y. (yaramaz ol-) 25a/24, 26a/14, 26a/18, 27b/25, 28a/26, 31b/19, 32b/25, 32b/27, 33b/8, 33b/14, 34b/26, 36a/15, 37b/17, 38b/7, 39b/13, 40b/22, 48b/14

y.+la 42a/13

y.+lar 33b/23, 35b/21, 44a/6, 47b/3

y.+lara 39a/1

y.+larda 40b/11, 42a/12

y.+lardan 43b/14

[=64]

yaramazlıḳ Kötülük, ahlaksızlık.

y. 24a/16, 24a/19, 25a/1, 25a/11, 28a/14, 28b/6, 29b/11, 30b/6, 31b/2, 32a/17, 32a/20, 37a/22, 37b/10, 38a/3, 39a/27, 41b/1, 42a/10, 43a/27, 44b/6, 46a/11, 49a/7, 49a/24

y. (yaramazlıḳ göster-) 24a/27

y. (yaramazlıḳ ol-) 37a/12, 37a/13

[=25]

yarıl- Yarılmak.

y.-a 35a/23

[=1]

yaşlıḳ Nem.

y. 29b/22

[=1]

yaşlu Yaşlı, belirli bir yaşta olan.

y. 11b/10

y. (eski yaşlu) 21b/21

y. (genç yaşlu) 22a/23

[=3]

yatlu Kötü.

y. 35a/8, 35a/18, 35b/5, 36a/17, 36b/1

[=5]

yayıl- Yayılmak.

y.-a 32b/8

[=1]

yaz Yaz.

y. 17a/25, 17b/2, 18a/11, 20b/7, 22a/14, 22b/18

y.-ise 47a/12

y.+da 2b/17

[=8]

yaz- Yazmak.

y.-alar 1b/13, 3b/8

y.-dıḳları 19a/25, 19a/26

y.-maġa 9b/17

y.-maḳ 22a/2

y.-up 3b/8, 3b/9, 13b/7, 13b/7, 13b/15, 13b/15

[=12]

yazıl- Yazılmak.

y.-masına 21b/27

y.-mışdır 40a/9

y.-up 14a/2, 42a/22

[=4]

yazın Yaz günlerinde.

y. 17b/10

[=1]

yazu Yazı.

y. 9b/17

y.+lar 42a/22

[=2]

yebāb (Ar.) Yıkık.

y. (ḫarāb ve yebāb ol-) 23b/21

[=1]

Ye>cüc (Ar.) Kıyamete yakın bir zamanda ortaya çıkıp pek çok kötülük yapacaklarına inanılan çok kısa boylu iki kavimden biri. →**Me>cüc**

y. 35b/13

[=1]

yedi Yedi.

y. 52a/6, 52a/8

[=2]

yedinci Yedinci.

y. (yedinci ḫāne) 17b/17

y.+de 4a/16, 5b/5, 6a/14, 7b/3, 8b/3, 9a/17, 10b/2, 11b/10, 12b/1, 13a/10

[=11]

Yehud (Ar.) Yahudi.

y. (millet-i Yehud) 2a/17

[=1]

yemiş Meyve.

y.+lerde 43a/4, 44a/18

y.+lere 42b/4, 43a/27

y.+leri 27a/17

[=5]

yeñi Yeni.

y. 19b/8, 19b/9, 22a/1, 27a/23

y. (yeñi it-) 49a/22

y. (yeñi ol-) 29a/12

y.+den 9b/1, 22a/5, 22b/5

[=9]

yetmiş beş Yetmiş beş.

y. 16b/8, 16b/9

[=2]

yevmī (Ar.) Günlük.

y. (yevmī cenkleri) 16a/4

[=1]

yıl Yıl, sene.

y. 4a/11, 4b/10, 6b/2, 15a/1, 16b/16, 16b/18, 18a/8, 18a/17, 19a/2, 19a/10, 34b/19, 37b/20

y.+a 18b/14, 18b/27, 19a/2, 19a/6, 19a/10

y.+da 2a/13, 2a/16, 2b/12, 2b/14, 2b/16, 2b/17, 3a/3, 3a/5, 3b/2, 4b/1, 4b/2, 4b/3, 4b/6, 4b/8, 4b/12, 5b/6, 5b/8, 6a/15, 6a/17, 6b/3, 7a/3, 7a/16, 7a/17, 8a/15, 8b/16, 10a/13, 11b/3, 14a/15, 14b/19, 14b/22, 15a/5, 15a/10, 15a/15, 15a/15, 15a/17, 15a/17, 15a/23, 15a/25, 15b/2, 15b/17, 15b/18, 16a/1, 16a/3, 16a/5, 16a/13, 16a/15, 16a/16, 16a/18, 16a/19, 16a/21, 16a/23, 16b/11, 16b/13, 17a/7, 17a/9, 17a/12, 17a/15, 17a/22, 17a/27, 17b/13, 18a/3, 18a/14, 18a/18, 18a/20, 18a/22, 18a/24, 18a/27, 18a/27, 18b/7, 18b/9, 18b/26, 19a/7, 19a/7, 19a/8, 19a/12, 24a/8, 38a/23

y.+dan 18b/27

y.+dır 18b/11

y.+ıñ 19a/1, 19a/6, 19a/11

y.+ınıñ 19a/3

y.+larda 18b/12, 18b/15

y.+larıñ 19a/2

[=103]

yıldırım Yıldırım.

y. 32a/21

[=1]

yırtıcı Yırtıcı hayvan.

y. 43b/3

y.+larda 15a/21

[=2]

yigirmi Yirmi.

y. 18b/9, 18b/11, 18b/14, 18b/27, 19a/2, 52a/13, 52a/19, 52a/20, 54a/17, 54a/18

y.+den 51a/19

y.+ye 51a/19

[=12]

yigirmi birinci Yirmi birinci.

y. 52b/16

[=1]

yigirmi ikinci Yirmi ikinci.

y. 52a/18, 52b/8

[=2]

yigirmi sekiz Yirmi sekiz.

y. 51a/21

[=1]

yigirmi sekizinci Yirmi sekizinci.

y. 52b/19

[=1]

yigirmi yedi buçuk Yirmi yedi buçuk.

y. 51a/24

[=1]

yigirmi yedinci Yirmi yedinci.

y. 51a/5, 52b/18

[=2]

yigirminci Yirminci.

y. 50b/14, 50b/15, 54a/13, 54a/14

[=4]

yigit Genç.

y.+lerde 33b/1, 41a/10, 42b/5, 47a/21

[=4]

yil Yel.

y. 3a/1, 17a/7, 20a/21, 20b/14

y.+ler 17b/4, 17b/9, 17b/27, 18a/6, 18a/10, 18a/12, 20a/1, 20a/18, 21a/11, 22a/12, 22b/4, 22b/9, 22b/26, 23a/6, 23a/25, 23b/4, 23b/11, 24a/14, 24b/27, 25a/18, 25a/27, 25b/6, 26b/1, 26b/4, 27a/17, 28a/1, 28a/12, 28b/10, 28b/13, 29a/10, 29a/27, 30a/9, 30a/11, 30a/18, 30b/4, 30b/6, 30b/9, 30b/18, 31a/21, 31b/5, 32a/1, 32a/14, 32a/25, 32a/26, 32b/10, 33a/12, 33a/25, 33b/27, 34a/9, 34b/11, 34b/16, 35a/13, 35b/6, 35b/23, 36a/7, 37a/1, 37a/14, 37a/26, 38a/5, 38a/23, 38b/13, 39a/24, 39b/20, 40a/20, 40b/21, 40b/27, 41a/11, 41a/21, 42b/15, 42b/22, 43a/3, 43a/12, 43b/7, 43b/16, 44a/19, 44b/10, 44b/11, 44b/15, 44b/19, 44b/22, 44b/24, 45a/13, 45b/5, 47a/23, 47b/2, 48a/11, 48a/12, 48a/16, 48a/19, 48b/9, 48b/24, 49a/1, 49b/20

y.+lerden 23a/18, 42b/25

[=99]

yine Yine.

y. 3a/2, 4b/14, 4b/15, 7b/12, 9a/17, 14a/9, 14b/5, 17a/17, 17a/20, 18b/15

[=10]

yir Yer, mevki, mekan, yaşanılan şehir.

y.+de 6a/3, 15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/15, 15b/16, 15b/19, 16a/19, 17a/13, 17a/17

y.+den 20a/24, 20b/12

y.+e 8a/10, 22b/15, 38b/25

y.+e (yire geç-) 24a/5, 32b/20

y.+inde 18a/1, 18a/10

y.+inden (yirinden ḳalḳ-) 38b/24

y.+ine 3b/8, 14a/2, 36b/19

y.+ine (yirlü yirine) 3b/9, 13b/8, 13b/16, 14a/2

y.+ler 17b/22, 23b/21, 31a/3, 32b/20, 35a/23, 36b/23, 38a/22, 40b/13, 43b/4, 48a/27

y.+lerde 3a/8, 3a/8, 6a/15, 12b/14, 12b/14, 13b/2, 17a/2, 17a/3, 17a/5, 20a/1, 20b/19, 21a/2, 21b/1, 22a/7, 22b/19, 23a/21, 27a/22, 27b/25, 36b/18, 38b/3

y.+lerden 23b/12

y.+lere 6a/5, 7a/7, 7a/9, 8b/6, 10a/8, 11a/6, 21b/9, 23a/22, 25b/19

y.+lerinden 7b/8, 23b/16, 40a/22

y.+lü (yirlü yirine) 3b/9, 13b/8, 13b/16, 14a/2

[=74]

yoḫsa Yoksa.

y. 2a/7, 16a/21, 16a/22

[=3]

yoḳ Yok.

y. 14b/1

y. (aṣlı yoḳ) 11b/12, 12b/10, 12b/13

y. (yoḳ ol-) 40b/7

[=5]

yoḳlamaḳ Kontrol etmek.

y. 13b/6

[=1]

yoḳlanmaḳ Kontrol edilmek.

y.- 2b/5

[=1]

yol Yol.

y. (yol kesici) 27a/11, 27b/24, 28b/7, 34b/5, 34b/25, 39b/12

y. (yol urucı) 42a/12

y.+a (sefer ve yola çıḳ-) 8b/8

y.+dan (yoldan ḳal-) 41a/27

y.+lar 19b/15, 31a/26

y.+larda 2b/14, 16a/18, 17a/5, 23a/20, 26a/20, 26b/10, 34a/8, 35b/21, 43a/6, 43a/12, 45b/13, 48b/12, 49a/24

y.+larıñ 20a/17

y.+larından (yollarından azġun ol-) 33b/21

y.+larından (yollarından ḳal-) 45b/22

[=27]

yuḳaru Yukarı.

y. 42a/14

y. (yuḳaru ḳalḳ-) 31a/2

y.+da 40a/8

[=3]

yübūset (Ar.) Kuruluk.

y. 27b/5

y.+den 20b/26

[=2]

yüce Yüce.

y. (yüce ḳıl-) 9a/7

[=1]

yüksek Yüksek.

y. 30b/25, 45a/3

[=2]

yürek Yürek, kalp.

y. (yürek+aġrıları) 34a/20, 42a/9

y. (yürek+ḫasteligi) 42a/15

y.+leri 34b/13

[=4]

yüsret (Ar.) Kolaylık.

y. 7b/16

[=1]

yüz Yüz, yüzey.

y. (yüz sür-) 11b/3, 12a/6

y. (yüz ṭut-) 45b/4

y.+ünde 4a/8

y.+ünde (deryā yüzü) 12a/4

[=5]

yüz(2) Sebep, bakım.

y.+den 14b/1, 14b/3, 15b/5

y.+ünden 13b/6, 19a/15, 22b/15

[=6]

yüz ḳırḳ iki Yüz kırk iki.

y. 52a/19, 52b/9

y.+yi 52a/23

[=3]

yüz seksen Yüz seksen.

y. 54a/20, 54a/23

[=2]

yüz ṭoḳsan dört Yüz doksan dört.

y. 52b/3, 52b/9

[=2]

yüz yigirmi Yüz yirmi.

y. 54a/16, 54a/18

[=2]

yüzsüzlük Utanmazlık.

y.+lerine 21a/27

[=1]

Z/Ẕ/Ẓ/Ż

żaᶜaf (Ar.) Zayıflık.

ż. 3b/3, 4a/16, 19a/25, 23b/15, 29b/15, 30a/14, 36a/15, 42a/9, 42a/20, 45b/14, 45b/26, 46a/19, 48b/15

ż. (żaᶜaf-ḥāl) 35b/7, 39b/7, 40b/24, 42a/3, 42a/11, 45b/12, 46a/12, 46a/15, 46a/21, 48b/21

ż. (żaᶜaf-ı ḳalb) 21b/2

ż.+da 6b/14

ż.+ına 3a/12, 3a/13, 14a/3, 14a/7, 14a/11, 14a/15

[=31]

żābiṭ (Ar.) Kölelere sözünü geçiren kişi.

ż.+leri (ḳul żābiṭleri) 13b/19

[=1]

żabṭ (Ar.) Yönetme, tespit, ele geçirme.

ż. (żabṭ it-) 13b/3

ż. (żabṭ olun-) 3a/16, 9b/15

[=3]

ẓafer (Ar.) Zafer.

ẓ. (ẓafer-i meāʾs̲s̲ir) 12a/12

[=1]

zāhid (Ar.) Dünyayı terkedip dinin emirlerine çok titizlikle riayet eden kimse, çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

z. 33b/14, 33b/20, 35b/12, 37a/11, 38a/10, 38b/26, 42a/8

z.+ler 14a/12, 36b/17, 41b/11

[=10]

ẓāhir (Ar.) Meydanda olan, ortaya çıkan, görünen.

ẓ. (ẓāhir ol-) 2a/14, 2b/5, 5a/14, 6a/2, 7a/1, 8a/1, 8b/4, 9b/15, 11a/1, 12a/8, 12a/17, 13a/9, 13a/16, 13a/19, 15a/1, 15a/8, 17b/8, 18a/11, 20a/9, 21a/14, 21b/27, 22a/1, 22a/11, 22b/16, 22b/26, 23b/14, 23b/19, 24a/5, 24a/6, 24a/9, 25b/22, 25b/27, 26a/15, 27a/23, 27b/2, 28b/19, 30a/18, 30b/20, 30b/27, 31a/12, 32b/25, 33a/3, 33a/9, 33b/2, 33b/22, 34b/14, 36a/15, 37b/7, 37b/10, 37b/18, 37b/23, 38a/4, 38a/5, 38b/11, 38b/26, 39b/12, 40a/19, 41b/11, 42a/4, 42a/5, 42a/8, 42b/11, 42b/19, 45b/18, 45b/19, 46b/16, 47a/20, 48a/7

[=68]

zaḥmet (Ar.) Sıkıntı, eziyet, zorluk.

z. 24a/16, 24a/26, 27b/20, 29b/13, 39a/27, 40b/27, 41a/14, 42b/12, 49a/17

z. (zaḥmet ḳıl-) 20b/2

z.+ler (zaḥmetler çekil-) 8b/6, 8b/14

[=12]

ẓahr (Ar.) Arka.

ẓ. (ẓahr-ı Ḥicāz) 50b/1

[=1]

zāʾid (Ar.) Fazla.

z. (zāʾid gel-) 51a/17

[=1]

żaʿīf (Ar.) Zayıf.

z. 42a/23

[=1]

zāʾil (Ar.) Yok olan.

z. (zaʾil ol-) 40a/22

[=1]

zamān (Ar.) Zaman.

z. 15b/23, 23b/21

z.+da 15a/10

z.+ında 19b/1

z.+sız 19b/24

[=5]

zamānsız Zamansız.

z. 20a/1

[=1]

zānī (Ar.) Zina eden kimse. →**zānīye**

z.+ler 45b/17, 47a/15, 48b/8

[=3]

zānīye →**zānī**

z.+leriñ 23a/10

[=1]

ẓann (Ar.) Sanma.

ẓ. (ẓann olun-) 13a/18

[=1]

żarar (Ar.) Zarar.

ż. 21b/7, 22b/17, 23a/22, 27a/5, 29a/8, 31a/7, 34a/9, 34a/17, 35a/14, 36b/5, 37b/6, 42b/3, 42b/7, 42b/18, 43b/3, 48b/27

ż. (żarar-ı küllī) 15a/24

ż. (żarar çek-) 13b/1, 21a/9

ż. (żarar çekil-) 7a/17

ż. (żarar çekme-) 9b/3

ż. (żarar gör-) 28a/17

ż. (żarar ir-) 5b/14, 21a/16, 21b/7, 22b/3

ż. (żarar iriş-) 18a/20, 18a/23, 25b/20, 30a/16, 31a/24, 38b/3

ż. (żarar irişdür-) 35b/9

ż. (żarar ol-) 26b/20, 33b/6

ż. (zarar it-) 27a/4

ż.+ları 6b/16, 7a/10, 7b/2

ż.+ları (żararları doḳun-) 11b/11

[=40]

żararlu Zararlı.

ż. 29a/10, 42b/15, 48b/9

[=3]

żarb (Ar.) Kuvvet.

ż. 26a/23

[=1]

zarrāḳ (F.) Münafık.

z. 45b/1

[=1]

żarūret (Ar.) Maddi sıkıntı.

ż.+lerine 22b/7

[=1]

ẕātül-cenb (Ar.) Akciğer iltihabı.

ẕ. 28b/14

[=1]

żāyiᶜ (Ar.) Boşa gitmiş, heba olmuş.

ż. (żāyiᶜ ol-) 13a/6, 20b/26, 23b/18

[=3]

zehirlü Zehirli.

z. 7b/7

[=1]

zekā (Ar.) Zeka.

z. 25b/9

[=1]

ẕelīl (Ar.) Aşağılanan.

ẕ. (ẕelīl ol-) 23b/17

[=1]

zelzele (Ar.) Deprem.

z. 3a/1, 17a/8, 17b/21, 18a/7, 20a/1, 20b/21, 20b/25, 21a/3, 21a/11, 21b/5, 24a/4, 25a/26, 27a/23, 35b/11, 43a/25, 43b/4, 46b/24

z.+den 42b/3

z.+ler 27a/25, 35a/22

[=20]

zenān (F.) Kadınlar.

z. 10b/2, 46a/7

z. (zenān u merdān) 28b/21

z.+a 4a/17, 30b/19

z.+dan 9b/12

[=6]

zerᶜ (Ar.) Yeşermiş ekin.

z. 24b/11, 25a/14, 28b/25, 33a/25, 34b/20

[=5]

zevāl (Ar.) Düşme, yok olma.

z.+ine 19b/7, 19b/14, 23b/16

[=3]

zevce (Ar.) Bir erkeğin nikahlı eşi.

z. 5b/6, 7b/5, 12b/1

z. (zevce ḥānesi) 3b/15

z.+lerine 13a/11

[=5]

z̲evḳ (Ar.) Zevk.

z̲. 4a/11

z̲. (z̲evḳ u neşāt) 8b/17, 10b/4

[=3]

zeyn (Ar.) Gösteriş.

z.+lerine 8b/2

[=1]

zeyrek (F.) Aklı başında.

z. 10a/15

[=1]

zeyreklik Aklı başındalık.

z. 25b/8

[=1]

zīb (F.) Süs.

z. 21a/23

z. (zīb ü ziynet) 8b/17

[=2]

z̲ikr (Ar.) Anlatma.

z̲. (z̲ikr olun-) 14b/17, 40a/9

[=2]

z̲illet (Ar.) Hakirlik, düşkünlük.

z̲. (z̲illet ḥānesi) 4a/2, 4a/2

z̲.+de 5a/13

z̲.+de (z̲illetde ol-) 12b/9

[=4]

zinā (Ar.) Zina; evlilik bağı olmayan kadın ile erkek arasındaki cinsel ilişki.

z. 20b/10, 23a/9, 48b/8

z. (veled-i zinā) 23a/11

[=4]

zindān (F.) Zindan.

z.+da 34b/26, 36a/6, 38b/2

z.+dan 35a/6

[=4]

zīrā (F.) Çünkü.

z. 2a/1, 4a/8, 14b/24, 14b/25, 19a/7, 19a/18, 19a/26, 53a/6, 53a/20, 53a/21, 53a/27, 53b/2, 53b/5, 53b/7, 53b/15, 53b/18

[=16]

ziyāde (Ar.) Çok, fazla, ekleme, geriye kalan kısım.

z. 4a/7, 4a/8, 4a/17, 4a/17, 4b/2, 4b/11, 5a/3, 5a/11, 5a/14, 5b/13, 6a/9, 6a/14, 6b/1, 6b/6, 6b/16, 7a/16, 7b/11, 7b/13, 7b/13, 8a/5, 8a/6, 8a/9, 8a/14, 8b/2, 8b/9, 8b/16, 9a/1, 9a/2, 9a/5, 9b/1, 9b/11, 9b/12, 10a/16, 10b/1, 10b/3, 10b/4, 10b/11, 10b/14, 11a/6, 11a/7, 11b/17, 12b/1, 16b/14, 16b/18, 17a/1, 17a/20, 17b/10, 17b/11, 17b/21, 17b/26, 17b/27, 18a/9, 18a/12, 18a/19, 18b/13, 18b/25, 19a/4, 19a/25, 19b/2, 19b/25, 20a/3, 20a/8, 20a/15, 20b/7, 20b/14, 20b/17, 20b/18, 21a/8, 21a/9, 21a/12, 22a/18, 22a/24, 22a/25, 22a/25, 22b/6, 22b/9, 22b/14, 22b/24, 23a/2, 23a/10, 23a/20, 23a/24, 23b/2, 23b/10, 23b/23, 24a/22, 24a/22, 24b/10, 24b/20, 25a/3, 25a/7, 25a/22, 25b/15, 26a/3, 26a/10, 26b/5, 27a/4, 27b/1, 27b/10, 29a/10, 29a/24, 29a/27, 29b/4, 30a/14, 30a/27, 30b/4, 31a/21, 31a/23, 32a/10, 32a/14, 32a/25, 32b/25, 32b/27, 33b/20, 34a/15, 34a/18, 34b/10, 35a/5, 35a/19, 35a/25, 35b/2, 35b/13, 36a/7, 36a/9, 36b/8, 36b/11, 37a/1, 37a/18, 37b/15, 37b/20, 37b/27, 37b/27, 38a/23, 38b/21, 39a/24, 39b/6, 39b/23, 40a/22, 41a/11, 41a/26, 41b/13, 41b/18, 41b/19, 42b/6, 42b/20, 42b/25, 42b/25, 43b/19, 43b/23, 43b/25, 44a/10, 44a/12, 44b/4, 44b/22, 44b/24, 45a/13, 45b/4, 46a/3, 46b/25, 47a/3, 47a/13, 47a/17, 47a/25, 47b/5, 47b/22, 48b/10, 49a/18, 52a/16, 52b/6

z. (ziyāde eyle-) 51a/6, 52a/5, 52a/20, 52b/10

z. (ziyāde it-) 12a/5, 51a/1, 51b/22, 52a/13, 52b/3

z. (ziyāde ḳıl-) 9a/15, 10a/17

z. (ziyāde ol-) 9b/1, 12a/16, 12b/17, 13a/3, 15a/17, 42b/23, 48a/21

[=187]

ziyādelik Bolluk, çokluk, yükseklik.

z. 24a/11

z.+ine (ziyādeligine) 4a/6, 5a/2, 8a/3, 11a/4, 12a/12, 13b/11, 20b/3

[=8]

żiyāfet (Ar.) Ziyafet.

ż. 20a/8, 23b/6

ż.+ler 4a/12

ż.+ler (żiyāfetler ḳıl-) 9b/9

[=4]

ziyān (Ar.) Zarar, heba.

z. 42b/9, 45b/17

z. (ziyān ir-) 12b/16

z.+lar 5a/12

[=4]

ziyāretgāh (< Ar. ziyāret + F. +gāh) Türbe.

z.+lara 6a/5

[=1]

ziynet (Ar.) Süs, süsleme, takı.

z. 8a/3, 21a/23

z.+e 9a/8

z.+e (zīb ü ziynet) 8b/17

z.+ler 21a/20

[=5]

ziynetlü Yetenekli, gösterişli.

z. 8b/10, 48a/3

[=2]

ẓuhūr (Ar.) Meydana gelme, ortaya çıkma, görünme.

ẓ. (ẓuhūr eyle-) 16a/24, 25a/9

ẓ. (ẓuhūr it-) 2a/16, 2b/1, 2b/3, 2b/4, 2b/13, 15a/5, 18b/15, 18b/18, 19a/1, 19a/5, 19a/9, 19a/10, 19a/13, 19a/27, 19b/2, 19b/8, 20a/15, 20a/20, 20b/17, 22a/4, 25b/18, 26b/17, 27a/4, 27a/26, 28a/24, 29a/14, 29b/18, 31a/18, 33a/27, 36a/14, 36b/18, 36b/19, 36b/27, 37a/11, 37b/3, 37b/15, 42b/8, 42b/18, 43b/1, 45b/1, 46b/20, 47a/27, 48b/15, 49b/11, 49b/24

ẓ.+a 6b/6

ẓ.+a (ẓuhūra gel-) 8a/16, 9a/11

ẓ.+ı 15b/10

ẓ.+uñ 18b/22

ẓ.+una 18b/25

[=53]

ẓulm (Ar.) Eziyet, haksızlık.

ẓ. 5a/10, 5a/15, 5b/11, 6a/8, 6b/7, 7a/12, 19b/16, 22a/19, 25b/23, 32a/15, 34a/20, 37a/23, 39a/8, 40a/27, 42a/5, 42a/27, 43a/8, 44a/11, 45b/19, 45b/21, 46b/19, 46b/27, 47a/3, 47a/12, 47b/21, 48b/1, 48b/13

ẓ. (cevr ve ẓulm it-) 25a/23, 37b/25, 39b/22, 43a/13

ẓ. (ẓulm it-) 26b/23, 29a/15, 29a/25, 32b/3

ẓ.+de 47a/14

ẓ.+ler 22b/15

ẓ.+leri 36b/2

ẓ.+lerine 46b/6

[=39]

ẓulmet (Ar.) Karanlık.

ẓ. 22a/17, 48b/9, 49b/18

[=3]

zühd (Ar.) Nefsini her türlü zevkten alıkoyup ibadete yönelme.

z. 28a/12

[=1]

zükkām (Ar.) Nezle.

z. 19b/24, 21a/8

[=2]

z̲üll (Ar.) Hakirlik, alçalma.

z̲. 46a/16

z̲. (z̲ull ü nekbet) 45b/15

[=2]

zümre (Ar.) Topluluk.

z.+de 15a/1

[=1]

2. Coğrafi İsimler Sözlüğü

A/Ā

ᶜAcem İran.

a. 16a/8, 16b/22, 30a/6, 30b/12, 32a/5, 32a/18, 34a/7, 37a/21, 38a/19

a. (bilād-ı ᶜAcem) 31a/9

a. (iḳlīm-i ᶜAcem) 2a/6

a. (mülūk-ı ᶜAcem) 39a/23

a. (vilāyet-i ᶜAcem) 2a/7

a.+de 1b/10

[=14]

Afrīḳiyye Afrika, Tunus.

a. 24b/9, 25a/12, 30a/27, 50a/7

a. (bilād-ı Afriḳiyye) 50a/13

[=5]

Aḫlāṭ Van Gölü'nün kuzeybatısında yer alan bir yerleşim yeri.

a. 50b/5

[=1]

Āhūvān Hazar Denizi'nin güneyinde, Taberistan'ın doğusunda yer alan bir yerleşim yeri.

a. 34b/23

[=1]

Ahvāzü'l-Ġūr Gur'daki Ahvaz; Gur, Firuzabad'ın eski ismidir. İran'ın güneybatısında yer alan bir şehir.

a. 50a/27

[=1]

Aḳṣā Mescid-i Aksa'nın da içinde bulunduğu Kudüs'ün doğusunda yer alan Eski Şehir'e verilen genel isim.

a. 50a/25

[=1]

ʿAmāra Bağdad Eyaleti'nin Basra Vilayeti.

a. 34b/23

[=1]

Āmed Diyarbakır.

ā. 50a/19, 50b/1

[=2]

ʿAmmuriye İçbatı Anadolu'da İstanbul'dan Çukurova'ya giden eski Bizans askeri yolu üzerinde bugün harabeleri bulunan eski bir şehir ve kale.

a. 50a/16

[=1]

ʿĀne Irak'ın Anbar vilayetinde bir şehir.

a. 50a/18

[=1]

Anaṭolı Anadolu.

a. 16b/23

[=1]

Anṭākiyye Antakya.

a. 50a/11

a. (arż-ı Anṭākiyye) 25b/12, 26b/26

a.+dir 49b/27

[=4]

ʿAsḳalān Filistinde tarihi bir sahil şehri.

a. 50a/9

[=1]

Āzerbaycān Azerbaycan.

ā. 42b/16, 49b/26

ā.+da 43b/8

[=3]

B

Baʿalbek Lübnan'ın Bekaa iline bağlı bir yerleşim yeri.

b. 50a/17

[=1]

Bābi̇̄l → **Bābil**

b.+de (iḳlīm-i Bābi̇̄l) 26a/14

[=1]

Bābil Babil.

b. 24a/1, 35a/6, 40b/12, 42b/8

b. (ehl-i Bābil) 30a/24

b.+iñ (ehl-i Bābil) 28a/7

[=6]

Bābül-ebvāb Dağıstan'da bir bölge.

b. 25b/12, 42b/10, 50a/10

b.+dır 50a/18

[=4]

Baġdād Bağdat.

b. 32b/21, 33a/22, 50a/22

b. (ehl-i Baġdād) 39a/9

b.+da 27b/26, 34b/2, 36a/9

[=7]

Baḥreyn Bahreyn.

b. 36a/26, 50a/8, 50a/20, 50a/25, 50b/5

b.+dir 34b/23

[=6]

Barḳa Umman'da bir sahil şehri.

b. 50a/19

[=1]

Baṣra Irak'ın güneyinde bir şehir.

b. 50a/20, 50b/5

b. (arż-ı baṣra) 37b/22

[=3]

Belḫ Afganistan'ın kuzeyinde yer alan eski bir yerleşim yeri.

b. 25b/13, 25b/25, 29a/4, 29a/17, 29b/8, 42b/8, 50a/7, 50a/16

[=8]

Belḳā fi'ş-Şām Şam çölü.

b. 49b/26

[=1]

Berberül-maġrib Kuzey Afrika'nın batı kesimi.

b. 50a/23

[=1]

Berẕaʿa Azerbaycan'da bir şehir.

b. 50b/1

[=1]

Beytü'l-Muḳaddes İslam dininde üç mukaddes mescitten biri, Müslümanların ilk kıblesi olan Mescid-i Aksa. → **Aḳṣā**

b. 50a/7

[=1]

Bilādü'l-Ferenc Avrupa şehirleri.

b. 49b/26

[=1]

Buḫārā Özbekistan'ın orta kesiminde yer alan bir kent.

b. 50b/6

[=1]

Bulġar Bulgarların yaşadığı bölge.

b. 16b/24

[=1]

Burḳa Filistin'de bir yerleşim yeri.

b. 50a/6, 50a/22

[=2]

Būyān[?] Yeri tam olarak tespit edilemeyen bir yer ismi: Günümüzde Bulgaristan'da bulunan iki farklı yerleşim yerinin ismi, Slav mitolojisinde okyanusta yer alan ve görünüp kaybolma özelliği olan bir ada, Günümüzde Ukrayna'nın batısında yer alan bir yerleşim yeri, Endonezya'da bir ada, Malezya'da bir yer, Çin'de bir yerleşim yeri.

b. 50a/5

[=1]

Bürcān Kuveyt'in kuzeyinde yer alan bir yerleşim yeri.

b. 49b/27

[=1]

C

Cend Günümüzde Kazakistan'ın Kızılorda Eyaletine bağlı Kazalinsk şehri yakınlarında bulunan tarihi şehir.

c. 50a/6, 50a/16

[=2]

Cendālī[?] Tespit edemediğimiz bir yer ismi.

c. 50b/5

[=1]

Cerāmiḳa İslamın ilk devirlerinde Musul'da Dicle nehri civarında bulunan bir yerleşim yeri.

c. 27a/19, 28a/19

[=2]

Cezāyir Günümüzde Kuzey Afrika'da bir ülke.

c. 37b/11, 38b/9

[=2]

Cezīre-i ʿÖmeriyye Cizre.

c. 28a/2

c.+de 27a/27

[=2]

Cīlān İran'ın kuzeyinde bir bölge.

c. 50a/5

[=1]

Cürcān Eski adı Astarābād olan, İran'ın kuzeydoğusunda yer alan bir şehir.

c. 38a/15, 39b/1, 50a/5, 50a/22, 50b/4

[=5]

Ç

Çin Çin.

ç. 1b/11, 16a/12

[=2]

D

Deşt-i Ḳıpçaḳ Kıpçak Çölü; Kafkas Dağları'nın kuzeyinde, Dinyester ile İrtiş ırmakları arasındaki bölgenin tarihsel adı.

d. 42b/10

[=1]

Deylem Hazar Denizi'nin batısındaki dağlık bölgenin tarihsel adı.

d. 50a/5, 50a/11, 50a/19

[=3]

Dımaşḳ Suriye coğrafyasının tamamı.

d. 50a/9, 50a/20

[=2]

Dicle Türkiye'de doğup birçok kolları olan ve Irak topraklarına geçip orada Fırat nehri ile birleşerek Basra Körfezi'ne dökülen nehir.

d. 24b/2, 36b/13, 50a/11

[=3]

Dīnever Batı İran'da Cibal bölgesinde tarihi bir şehir.

d. 50a/22

[=1]

Diyārbekir Diyarbakır.

d. 13b/4

d.+de 39b/17, 42b/16

[=3]

E

Efrenciyye Avrupa.

e. 37b/11

[=1]

Ekrād Kürtler ve Kürtlerin yaşadığı bölge.

e. 50a/2

e.+da 46b/11

[=2]

Endülüs İspanya'nın güneyinde yer alan bir bölge.

e. (bilād-ı Endülüs) 50a/21

[=1]

Erdebīl İran'ın kuzeyinde bir şehir.

e. 2b/5, 50a/6

e.+den 2b/4

[=3]

Ermeniyye Ermenistan.

e. 24b/11, 24b/15, 24b/25, 25a/19, 25a/21, 25b/12, 25b/15, 25b/25, 50a/5

e. (arż-ı Ermeniyye) 36b/24

e. (bilād-ı Ermeniyye) 26b/6, 26b/11, 36a/20

e.+de 25a/7, 32b/17

[=15]

Ermeniyye-i küçük Antik Ermeni Krallığı'nın batısında ve kuzeybatısında bulunan bölgeye verilen isim. →**Ermeniyye-i ṣuġrā, Ermeniyyetü'ṣ-ṣuġrā**

e.+de 42b/8

[=1]

Ermeniyye-i ṣuġrā →**Ermeniyye-i küçük, Ermeniyyetü'ṣ-ṣuġrā**

e.+da 40b/12

[=1]

Ermeniyyetü'd-dāḫil Antik Ermeni Krallığı'nın orta kesimi.

e. 50a/9

[=1]

Ermeniyyetü'ṣ-ṣuġrā →**Ermeniyye-i küçük, Ermeniyye-i ṣuġrā**

e.+dur 50a/8

[=1]

F

Fārs Fars, İran.

f. 24b/8, 25b/14, 26b/22, 28b/24, 37a/9, 39b/26, 49b/26

f. (bilād-ı Fārs) 37b/15, 50a/14, 50b/2

f. (ehl-i Fārs) 26b/16

f. (mülūk-ı Fārs) 38b/23

f.+da 30a/7, 37a/19, 37b/6

f.+dır (bilād-ı Fārs) 25b/13

[=16]

Ferġāna Orta Asya'da bir coğrafi bölge.

f. 25b/13, 25b/25, 50a/3, 50a/27

[=4]

Fırat Elazığ'da doğup Suriye ve Irak topraklarından geçerek Dicle nehri ile birleştikten sonra Basra Körfezi'ne dökülen Güneybatı Asya'nın en uzun ırmağı.

f. 24b/2

f.+a 36b/13

[=2]

Filisṭīn Doğu Akdeniz kıyıları ile Ürdün Nehri arasında kalan bölge.

f. 49b/26

f.+de (arż-ı Filisṭin) 36a/20

[=2]

Frenk Avrupa, Avrupalı.

f. 16b/23, 32b/19, 32b/26, 34b/6

f.+den 34b/17

[=5]

Ġ

Ġazze Filistin'in güneybatısında bulunan yerleşim yeri.

ġ. 50a/3

[=1]

H/Ḥ/Ḫ

Ḥabeş Afrika kıtasının doğusunda yer alan Etiyopya'nın eski ismi.

ḥ. 16a/11, 29b/20, 34b/22

ḥ. (bilād-ı Ḥabeş) 50a/15

ḥ.+de 16b/21

ḥ.+dir 29a/4

[=6]

Ḥabeşe →**Ḥabeş**

ḥ. 29a/9, 35a/11, 36a/16, 50a/22

ḥ. (ehl-i Ḥabeşe) 29a/16

ḥ. (memālik-i Ḥabeşe) 50a/12

ḥ.+de 38a/26

[=7]

Ḥaleb Suriye'nin kuzeybatısında bulunan bir şehir.

ḥ. 13b/4, 50a/20

[=2]

Ḥarameyn İki mukaddes şehir; Mekke ve Medine.

ḥ. (Ḥarameyn-i şerīfeyn) 6b/5

[=1]

Ḥarrān Şanlıurfa'nın güneydoğusunda Suriye sınırına yakın bir ilçe.

ḥ. 50a/6

[=1]

Ḥażarā Hazar Denizi.

ḥ.+dır (cezīre-i ḥażarā) 50a/14

[=1]

Hemedān İran'ın güneydoğusunda bir şehir.

h. 50a/2

h.+da 31b/24

[=2]

Herāt Afganistan'ın batısında yer alan bir şehir.

h. 29a/4, 50a/3, 50a/26

h. (ehl-i Herāt) 29a/17

[=4]

Ḥicāz Arap Yarımadası'nın batısında Kızıldeniz boyunca kuzey'deki Ürdün'den güneydeki Asir bölgesine dek uzanan bölge.

ḥ. 16b/21, 34a/11, 37b/9

ḥ. (arż-ı Ḥicāz) 31a/5, 50a/19

ḥ. (ehl-i Ḥicāz) 32b/24, 39b/10

ḥ. (ẓahr-ı Ḥicāz) 50b/1

ḥ.+da (ehl-i Ḥicāz) 39b/5

ḥ.+ıñ 36b/13

[=10]

Ḥilvān Şanlıurfa'nın kuzeyinde yer alan bir ilçesi.

ḥ. 50a/4

[=1]

Hind Hint, Hindistan.

h. 1b/11, 16a/11, 34b/24, 42b/19, 43b/12, 50a/22, 50a/25

h. (bilād-ı Hind) 34b/22, 35b/11

h.+de 16b/20

h.+de (bilād-ı Hind) 38a/26

[=11]

Ḫomām İran'ın Gilan eyaletinde bir şehir.

ḫ. 47a/13

[=1]

Ḫorāsān İran'ın kuzeydoğu ve doğusunda yer alan bölgeye verilen isim.

ḫ. 25a/20, 26b/18, 50a/7, 50b/2

ḫ. (bilād-ı Ḫorāsān) 24b/11, 24b/15, 24b/25, 25a/7, 25a/19

ḫ.+da 31b/24, 42b/11

[=11]

Ḥumṣ Orta Suriye'de yer alan bir şehir.

ḥ. 50a/6

[=1]

I

ʿIrāḳ Irak.

ı. 24a/2, 25b/14, 26a/2, 28b/16, 30b/12, 31b/6, 31b/7, 33b/12, 36b/6, 36b/7, 38a/17, 49b/26

ı. (arż-ı ʿIrāḳ) 34b/2

ı. (bilād-ı ʿIrāḳ) 36a/9

ı. (ehl-i ʿIrāk) 28b/18

ı. (ehl-i ʿIrāḳ) 27b/26

ı.+da 29b/21, 40a/21

ı.+da (ehl-i ʿIrāḳ) 26b/17

[=19]

Iṣfaḥān → **Iṣfahān**

ı.+dır 32b/21

[=1]

Iṣfahān Orta İran'da yer alan bir şehir.

ı. 33a/13, 50a/1, 50a/22

[=3]

Iṣṭaḫar İran'ın güneyinde yer alan tarihi bir yerleşim yeri.

ı. 50a/23

[=1]

İ

İskenderiyye Mısır'da Akdeniz kıyısında yer alan tarihi şehir.

i. 32b/7, 50a/2, 50b/4

i.+de 39a/3

[=4]

K/Ḳ

Kaʿbe Kâbe-i Şerif. Mekke'de bulunan, Müslümanlarca kıble olarak kabul edilen yer.

k. (Kaʿbe-i muʿaẓẓama) 2a/16

[=1]

Kābil Afganistan'ın başkenti.

k. 29a/4, 49b/27, 50a/17

k.+de 29b/8

[=4]

Ḳaysāriyye Kayseri.

ḳ. 50a/26, 50b/6

ḳ.+dir 50a/4

[=3]

Kerḫ Kerkük.

k. 50a/4, 50a/18

[=2]

Keşker Irak'ın kuzeydoğusunda bulunan tarihi bir şehir.

k. 50a/13

[=1]

Ḳıbrıs Kıbrıs.

ḳ. 38b/9, 50a/1

[=2]

Kirmān İran'da bir şehir.

k. 29a/4, 50a/16, 50b/1

k. (arż-ı Kirmān) 29b/1

k. (bilād-ı Kirmān) 50a/25

k.+dır 50a/11

[=6]

Ḳonsṭanṭiniyye İstanbul.

ḳ. 1b/9

ḳ.+de (şehr-i ḳonsṭanṭiniyye) 3a/17

[=2]

Ḳosṭanṭīniyye →**Ḳonsṭanṭiniyye**

ḳ. 2a/8, 2a/10, 36a/23, 50a/2

ḳ.+de 3b/5

[=5]

Kūfe Irak'ın güneyinde yer alan bir şehir.

k. 36b/12, 50a/13, 50b/1

k. (arż-ı kūfe) 36b/15

[=4]

Ḳuhistān Afganistan'da bir şehir.

ḳ. 50a/23

[=1]

Ḳurṭuba Kuveyt'in orta kesiminde yer alan bir şehir.

ḳ. 50a/14

[=1]

Kürd Kürtlerin yaşadığı coğrafya.

k. (nevāḥī-i kürd) 50b/5

[=1]

Kürdistān Kürtlerin yaşadığı coğrafya.

k. 1b/10, 36b/22

[=2]

M

Macar Macarların yaşadığı bölge.

m. 16b/24

[=1]

Malaṭya Malatya.

m. 50a/11, 50b/1

[=2]

Masḳov Rusya'nın batı kesimi.

m. 16b/25

[=1]

Medāīn Irak'ta Bağdat'ın otuz kilometre güneydoğusunda yer alan tarihi şehir.

m. 50a/9

[=1]

Medīne İslam dininin Suudi Arabistan'da yer alan kutsal şehirlerinden biri.

m. 50a/19

[=1]

Mehrān İran'da bir şehir.

m. 50a/26

[=1]

Mekke İslam dininin Suudi Arabistan'da yer alan kutsal şehri.

m. 1b/10

m. (Mekke-i mükerreme) 32b/23

m. (şehr-i Mekke-i şerrefehāllah) 2a/15

m.+de 39b/10

[=4]

Merve Günümüzde Türkmenistan'da yer alan tarihi şehir, Merv.

m. 50b/6

[=1]

Mışır Mısır. →**Mışr**

m. 50b/4

[=1]

Mışr →**Mışır**

m. 2a/11, 2a/17, 13b/4, 29a/4, 29a/8, 37b/27, 39b/11, 50a/5, 50a/17

m. (bilād-ı Mışr) 30b/13

m. (ehl-i Mışr) 37b/27

m. (iḳlīm-i Mışr) 2a/6

m. (vilāyet-i Mışr) 2a/6

m.+da (arż-ı Mışr) 37b/6

m.+da (bilād-ı Mışr) 36a/27

m.+ıñ (şehr-i Mışr) 2a/11

[=16]

Mışrıyye Mısır. →**Mışr, Mışır**

m. (diyār-ı Mışrıyye) 38a/16

m.+de (diyār-ı Mışrıyye) 39a/3

[=2]

Mūltān Pakistan'ın Pencap bölgesinde yer alan tarihi bir şehir.

m. 34b/22

[=1]

Mūṣul Irak'ın kuzeyinde yer alan bir şehir.

m. 27a/18, 28b/19, 50a/12, 50a/20

m. (bilād-ı Mūṣul) 28a/24

m.+da 27b/1, 27b/5

m.+da (bilād-ı Mūṣul) 39a/6

[=8]

N

Necārī → **Necāristān**

n. (arż-ı necārī) 50a/15

[=1]

Necāristān İran'ın batısında Kirmanşah Eyaletinde bir yerleşim yeri; Gilan-ı Garb.

n. 50a/17

[=1]

Necid Arap Yarımadasının ortasında yer alan bir bölge.

n. 50b/2

n.+e 36b/13

[=2]

Nehrevān Bağdat ile Hilvan arasındaki bir bölge.

n. 35a/21, 50a/20

[=2]

Nevbe Mısır'ın güneyinde yer alan bir bölge.

n. 27a/27

[=1]

Nihāvend İran'ın Hamedan Eyaleti'nde bir şehir.

n. 50a/19

[=1]

Nīl Afrika kıtasının onda birini kaplayan dünyanın en uzun nehri.

n. 37b/26

[=1]

Nişebīn Nusaybin.

n. 50a/9

[=1]

Nişābūr İran'ın Razavi Horasan Eyaleti'nde bir şehir.

n. 25b/12, 26a/15,49b/27

n.+da 26b/22

[=4]

Ö

ʿÖmeriyye Kuveyt'in orta kesiminde yer alan bir şehir.

ö. (bilād-ı ʿÖmeriyye) 27a/18

[=1]

Özbek Özbeklerin yaşadığı bölge.

ö. 16b/22

[=1]

P

Pārs Tarihi Part İmparaorluğunun ülkenin orta kesiminde bulunan toprakları; Hatra ile Babil şehirleri arasında kalan bölge.

p. 40b/12

[=1]

R

Raḳḳa Suriye'nin kuzeyinde Fırat nehri üzerinde yer alan bir şehir.

r. 30b/12

[=1]

Rāy Kuveyt'in orta kesiminde yer alan bir yerleşim yeri.

r. 50a/2

[=1]

Rehā Şanlıurfa'nın eski isimlerinden biri.

r. 50a/9

[=1]

Reyy İran'ın Tahran Eyaletinde bir şehir.

r. 50a/19

[=1]

Rūm Anadolu.

r. 16b/23, 24b/8, 24b/11, 24b/15, 24b/25, 25a/21, 25b/14, 26b/11, 28b/8, 28b/24, 29a/5, 30a/6, 30b/12, 31a/5, 32b/14, 33b/5, 35a/16, 35b/17, 36b/6, 36b/8, 38a/2, 38a/8, 38b/8, 39a/5, 39b/4, 39b/9, 50a/2

r. (arż-ı Rūm) 38a/16, 50a/26

r. (bilād-ı Rūm) 24a/12, 25a/7, 26b/6, 28b/27, 37b/11

r. (bilādü'r-Rūm) 50a/17

r. (ehl-i Rūm) 39b/25, 40a/5

r. (iḳlīm-i Rūm) 2a/6

r. (vilāyet-i Rūm) 2a/6

r.+da 25a/19, 25a/26, 35b/24, 36a/20, 39b/26

r.+da (bilād-ı Rūm) 26a/2, 27a/20, 28a/6, 30a/17, 35b/4, 37a/25

[=50]

Rus Rus.

r. 16b/24, 26b/26, 33a/14

r. (bilādü'r-Rus) 50a/23

[=3]

S/Ṣ/Ş

Sābūr İran'ın güneybatısında, günümüzde Fars Eyaleti'nde yer alan önemli bir antik şehir.

s. 50a/16

s.+dur 50a/6

[=2]

Ṣaʿīd Mısır'ın Akdeniz sahiline yakın olan bölgesi; Metinde sıklıkla "Mısır" kelimesiyle yanyana kullanılmaktadır. "Said Mısır" ifadesiyle kastedilenin Mısır'ın kuzeyi ve Mısır mı yoksa sadece Mısır'ın kuzeyi mi olduğu açık değildir.

ṣ. 29a/4, 29a/8, 32b/7, 35b/5, 36b/13, 50a/17

ṣ. (bilād-ı Ṣaʿīd) 25b/12, 37b/6

ṣ.+iñ (ehl-i Ṣaʿīd) 26a/14

[=9]

Ṣaḳaliyye Sicilya.

ṣ. 50a/10

ṣ. (bilād-ı Ṣaḳaliyye) 50a/24

[=2]

Ṣanᶜā Yemen'in başkenti.

ṣ. 2a/12

ṣ.+da (bilād-ı Ṣanᶜā) 38a/26

[=2]

Ṣanᶜā-ı Yemen Yemen'deki San'a. →**Ṣanᶜā**

ṣ. 50a/13

[=1]

Ṣayan Yeri tam olarak tespit edilemeyen bir yer ismi: Kufe civarında bir yer yahut İskenderiye'ye yakın bir yerleşim yeri.

ṣ. 24b/11, 35a/6, 38b/9, 39b/14

ṣ. (arż-ı Ṣayan) 38a/16

ṣ. (bilād-ı Ṣayan) 28a/25, 28b/4

ṣ. (Ṣayan-ı şarḳī) 50a/26

ṣ.+da 24b/15

ṣ.+da (bilād-ı Ṣayan) 25a/6, 38a/25

[=11]

Ṣaydā Lübnan'ın güneyinde yer alan bir yerleşim yeri.

ṣ. 50a/23

[=1]

Semerḳand Özbekistan'ın güneyinde yer alan tarihi şehir.

s. 49b/27, 50b/5

[=2]

Seraḫs İran'ın kuzeydoğusunda Türkmenistan sınırında yer alan tarihi şehir.

s. 50a/13

[=1]

Sevād İslam tarihinde Aşağı Irak bölgesine verilen isim.

s. 50b/1

[=1]

Sevāḥil (Ar.) Doğu Afrika.

s.+de 23b/20, 28a/2, 28a/24

s.+dir 27a/19

[=4]

Ṣıġār Cezāyir Küçük Cezayir .

ṣ. 50a/1

[=1]

Sicistān Günümüzde bir kısmı İran bir kısmı Afganistan sınırları içinde kalan tarihi bölge.

s. 50a/3, 50a/16

[=2]

Sincār Irak'ın kuzeyinde yer alan Ninova ili sınırları içerisinde bulunan bir şehir.

s. 50a/23

[=1]

Sind Pakistan'ın güneyinde yer alan bir yerleşim bölgesi.

s. 16a/12, 35a/11, 35b/11, 36b/12, 50a/25

s. (bilād-ı Sind) 34b/22

s.+de 28a/25, 28b/4, 37a/19

s.+dir 38a/16

[=10]

Sūdān Güney Afrika'da yer alan bir ülke.

s. 16a/11, 30a/12, 35b/17, 36b/12

[=4]

Ṣuġūr İslam ülkeleri ile gayrimüslim ülkeler arasında bulunan tampon bölgeye verilen genel isim; Arap-Bizans sınır bölgesi yahut Endülüs-Hristiyan ülkeler sınır bölgesini ifade eder. Metinde muhtemelen Tarsus'tan başlayarak Adana-Maraş-Malatya hattını takip ederek doğuya doğru Fırat'a kadar uzanan bölgeye verilen isim.

s. 16a/11, 30a/12, 35b/17, 36b/12

[=4]

Sūs İran'ın batısında yer alan tarihi şehir.

s. 50a/14, 50a/25

[=2]

Ş

Şām Suriye'nin güneyinde yer alan tarihi şehir.

ş. 13b/4, 30b/8, 32b/26, 33b/27, 38a/8, 38a/16, 38b/24, 39b/11, 39a/27

ş. (bilād-ı Şām) 50a/12

ş. (ehl-i Şām) 33b/27, 39b/4

ş.+da 39a/9

ş.+da (bilād-ı Şām) 31b/22, 38a/27

[=15]

Şamşāṭ Adıyaman ilinin bir ilçesi.

ş. 50a/17, 50b/6

[=2]

Şāş Özbekistan'ın doğusunda yer alan ve ülkenin başkenti olan Taşkent'in eski isimlerinden biri.

ş. 50a/13, 50b/1

[=2]

Şirket-i fi'r-Rūm[?] Rum diyarının tamamı.

ş. 50b/4

[=2]

Şirket-i fi'ş-Şām[?] Şam'ın tamamı.

ş. 50b/2

[=2]

T/Ṭ

Ṭaberistān Hazar Denizi'nin batısındaki dağlık bölgenin tarihi adı.

ṭ. 38a/15, 42b/24, 50a/5, 50a/26, 50b/4

ṭ.+da 39b/1

[=6]

Ṭaberiyye →**Ṭaberistān**

ṭ.+de (Arż-ı Ṭaberiyye) 34b/18

[=1]

Ṭalḳān Horasan bölgesinde bulunan tarihi bir şehir.

ṭ. 50a/16

[=1]

Ṭanca Fas'ın kuzeyinde yer alan bir şehir.

ṭ. 50a/14

[=1]

Ṭarsūs Mersin ilinin en doğusundaki ilçesi.

ṭ. 50a/16

ṭ. (nevāḥī-i Ṭarsūs) 50a/3

[=2]

Tatar Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan ve Kuzey Türkçesi konuşan halkın yaşadığı bölge.

t. 16b/24

[=1]

Tebrīz İran'da Doğu Azerbaycan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir.

t. 50a/14

[=1]

Tedmur Orta Suriye'de yer alan tarihi bir şehir.

t. 50a/11, 50a/20

[=2]

Tibbet[?] Tibet.

t. 50a/16

[=1]

Tikrīt Bağdat'ın kuzeybatısında, Dicle nehri kıyısında kurulmuş bir kasaba.

t. 50a/6

[=1]

Ṭrāblūs Günümüzde Libya'nın başkenti.

ṭ. 50a/5, 50a/19

[=2]

Tūnūs Kuzey Afrika'da, Akdeniz kıyısında yer alan bir ülke ve başkenti.

t.+da 31a/5

[=1]

Ṭūs İran'ın kuzeydoğusunda yer alan antik şehir.

ṭ. 25b/12, 26a/6, 49b/26, 50a/11

ṭ.+da (bilād-ı Ṭūs) 26b/21

[=5]

Türk Türk, Türklerin yaşadığı bölge.

t. 26a/6, 26a/15, 28b/8, 28b/18, 29b/24, 30b/12, 31b/13, 33a/23, 33b/5, 34a/7, 34a/16, 36a/3, 37a/10, 37b/5, 38a/2, 39b/24, 39b/26, 50a/8

t. (bilād-ı Türk) 30a/15

t. (mülūk-ı Türk) 37a/21

t.+de 29b/25, 33a/2

t.+de (arż-ı Türk) 37a/19

[=23]

Türkmān Türkmen, Türkmenlerin yaşadığı bölge.

t. 33a/10, 38a/8

[=2]

U

ʿUmmān (Ar.) Arap Yarımadasının güneydoğu kıyısında yer alan bir şehir; günümüzde bir ülke.

u. 34b/22, 50a/3, 50a/20, 50a/25

[=4]

Urūmiyye (Ar.) İran'ın Batı Azerbaycan Eyaletinin yönetim merkezi olan şehir.

u. 50a/10

[=1]

V

Vāsiṭ Irak'ın doğusunda yer alan bir şehir.

v. 28b/15, 50b/5

v.+de 37b/22

[=3]

Y

Yemen Arap Yarımadası'nın güneyinde, Umman'ın batısında yer alan bir ülke.

y. 16b/21, 1b/10, 29a/16, 31a/5, 31a/5, 32a/18, 32b/22, 33a/22, 34a/22, 35b/5, 38a/15, 39b/14, 50a/19

y. (bilād-ı Yemen) 32b/25

y. (ehl-i Yemen) 35a/11

y.+de 2a/12, 2a/12, 37b/9

y.+de (arż-ı Yemen) 35b/24

[=19]

3. İlm-i Nücûm Sözlüğü

A/Ā

ābī̇ (F.) Su grubuna mensup olan.

ā. 4a/8, 17a/1, 17b/9, 18a/1, 18a/3, 18a/6, 18a/22, 23b/23

ā.-ise 18a/12

ā.+de (müs̱els̱ele-i ābī̇) 40a/21, 40b/1, 40b/12, 40b/21, 41a/3

[=14]

aḥkām (Ar.) Hükümler, astrolojik çıkarımlar.

a. 19a/3, 19a/20, 19a/25, 19b/4, 1b/4, 49b/24

a. (aḥḳām-ı iḫtirāḳātü'l-kevākib der müs̱els̱elāt-ı erbaʿa) 40a/6

a. (aḥkām-ı ittiṣālātü'l-kevākib) 46a/23

a. (aḥkām-ı Zuḫal) 42a/1

a. (beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib) 45a/17

a. (der beyān-ı aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib) 46a/1

a. (der beyān-ı aḥḳām-ı ricʿat-ı kevākib) 46a/11

a. (der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib) 45b/11

a. (aḥkām-ı mecāsidātü'l-kevākib) 41b/6

a. (aḥkām-ı ictimāʿ-ı neyyī̇reyn der burc-ı ünsī̇ -ʿaşer) 41a/4

a. (faṣl-ı aḥkām-ı taḥvī̇lāt-ı kevākib der burc) 42a/25

a. (iḥtirāḳ-ı aḥḳām-ı Mirrīḫ) 40b/3

a. (iḥtirāḳ-ı aḥkām-ı Müşterī) 40a/23

a.+ı 19b/2, 2a/10, 2a/11, 2a/13, 3a/5, 3a/6, 3a/15, 40a/8, 40a/9

a.+ına 13b/8

a.+ında 13b/17, 46a/22

a.+ını 19b/5, 3b/4, 3b/9, 4a/2

[=35]

ᶜAḳreb (Ar.) Akrep burcu.

a. 15b/27, 17a/10, 30b/24, 31a/8, 40a/11, 4a/1, 50a/18, 50b/19, 51b/19, 51b/19, 52a/23, 52b/12, 54a/17

a. (burc-ı ᶜAḳreb) 30b/24

a. (ḳalbü'l-ᶜAḳreb) 14a/23

a.+de 15a/22, 41a/21

a.+e 51a/8, 51a/23

a.+iñ 14b/16, 15b/13

[=21]

ᶜāşir (Ar.) On, onuncu hane, onuncu ev.

ā. 16a/7, 16a/8

ā. (burc-ı ünsī ᶜaşir) 41a/4

ā.+de 6b/7, 15b/6

ā.+den 3a/15

ā.+den (ṣāhib-i ᶜāşir) 3a/16

ā.+dir 3b/7

ā.+i 3b/1, 4b/14

ā.+i (burc-ı ʿāşir) 3b/4

ā.+inde 18a/2, 18b/4

[=14]

āteşī (F.) Ateş grubuna mensup olan.

ā. 17a/3

ā.-ise 18a/11

ā.+de (burūc-ı āteşī) 17b/19

ā.+de (müs̱els̱ele-i āteşī) 40a/13, 40a/23, 40b/3, 40b/14, 40b/23

[=8]

ay Ay; yılın bölümülerinden her biri.

a. 3a/5, 51a/16, 51a/17, 51b/2, 51b/2, 51b/14, 52a/13, 52a/20, 52b/3, 52b/9

a.+da 19a/18

a.+dan 52b/6

a.+ı 52a/16, 52b/6

a.+larında 50b/9

[=15]

Āzer (F.) Rumi ayların ilki.

ā.+den (māh-ı āzer) 50b/10

ā.+iñ (māh-ı āzer) 50b/15

[=2]

B

Bābe Kıptî takviminin ikinci ayı.

b. 52a/18, 52a/23, 52b/12

[=3]

bādī (F. bād + Ar. +ī) Hava grubuna mensup olan.

b.+de (müs̱els̱ele-i bādī) 40a/18, 40b/9, 40b/19, 41a/1

[=4]

burc (Ar.) Burç; Astrolojiye konu olan 12 takım yıldızdan her biri.

b. 3b/1, 4a/9, 16b/15, 17a/14, 18a/22, 52a/1, 52b/5

b. (burc-ı ʿāşir) 3b/4

b. (burc-ı ʿAḳreb) 30b/24

b. (burc-ı Cedy) 3b/2, 34b/21

b. (burc-ı Delv) 4a/5, 36b/12

b. (burc-ı ünsī ʿaşer) 41a/4

b. (burc-ı Esed) 25b/11

b. (burc-ı Ḥamel) 50a/10

b. (burc-ı Ḥūt) 38a/14

b. (burc-ı Ḳavs) 32b/21

b. (burc-ı maṭar) 17b/12

b. (burc-ı Mīzān) 29a/3

b. (burc-ı münḳalib) 15b/9

b. (burc-ı s̱ābit) 15b/7, 15b/8, 16b/27

b. (burc-ı Sereṭān) 18b/24, 19a/7

b. (burc-ı Sünbüle) 27a/18

b. (faṣl-ı aḥkām-ı taḥvīlāt-ı kevākib der burc) 42a/25

b. (ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv) 36b/12

b.-ise 14b/23

b.+a 3a/8, 14b/23, 15a/16, 15a/18, 16b/11, 16b/16, 18a/5, 18a/6, 18a/7, 21b/4, 49b/22, 49b/24, 50b/12, 50b/17, 50b/19, 51a/2, 51a/9, 51a/13, 51a/22, 51a/24, 51b/9, 51b/17, 52a/1, 52a/7, 52a/8, 52a/14, 52a/14, 52a/16, 52a/21, 52b/4, 52b/7, 52b/11, 52b/11

b.+da 3a/6, 3a/8, 14b/25, 15a/16, 15b/1, 15b/10, 16b/25, 17a/3, 17a/4, 17a/13, 17a/16, 17b/26, 44b/25, 49b/23, 50b/13, 50b/14, 51a/3, 51a/14, 51b/10, 51b/20, 54a/6

b.+da+ise 17a/1

b.+dadır 50b/8, 50b/26, 51a/4, 51a/11, 51a/14, 51a/20, 51b/5, 51b/11, 51b/11, 52a/3, 52a/11, 52b/1

b.+dan 18a/5, 51a/2

b.+ı 15b/27

b.+lar 18a/1

b.+lara 18a/17

b.+larda 17b/26, 18a/18

b.+larda-ise 17b/8, 17b/9, 17b/9, 17b/10

b.+lardan 17a/11, 18a/3

b.+ları 3b/8, 52b/20

b.+larıdır 17a/10

b.+larıñ 18b/6

b.+larında 17b/13

b.+uñ 17b/8, 19b/5, 51a/14, 51a/18

b.+una 18b/5, 19b/8, 1b/8, 22a/21, 25b/11, 25b/24, 27a/18, 32b/21, 34b/21, 35a/21, 38a/3, 38a/15, 49b/25, 50a/1, 50a/4, 50a/6, 50a/8, 50a/11, 50a/15, 50a/18, 50a/21, 50a/24, 50a/27, 50b/3

b.+unda 16a/5, 19a/8, 19b/6, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 19b/26, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/16, 20a/19, 20a/22, 20b/4, 20b/9, 20b/13, 20b/14, 20b/17, 20b/23, 20b/27, 21a/6, 21a/11, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 21a/27, 21b/5, 21b/11, 21b/15, 21b/20, 21b/23, 21b/26, 22a/13, 22a/23, 22a/26, 22b/7, 22b/11, 22b/20, 23a/1, 23a/6, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23b/1, 23b/5, 23b/9, 23b/13, 23b/25, 24a/9, 24a/15, 24a/21, 24a/25, 24b/4, 24b/12, 24b/18, 24b/22, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25a/16, 25a/20, 25a/23, 25a/25, 25b/1, 25b/6, 25b/13, 25b/21, 26a/1, 26a/4, 26a/7, 26a/13, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/5, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/24, 27a/1, 27a/3, 27a/6, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27a/19, 27a/24, 27b/3, 27b/7, 27b/13, 27b/18, 27b/22, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/15, 28a/18, 28a/22, 28b/1, 28b/6, 28b/10, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/23, 28b/27, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/19, 29b/23, 30a/4, 30a/10, 30a/12, 30a/15, 30a/20, 30a/25, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/10, 30b/18, 30b/20, 30b/25, 31a/8, 32b/22, 34b/1, 34b/23, 36b/14, 37a/1, 38a/17, 54a/7

b.+unda-imişdir 52a/22

b.+undadır 52a/23, 52b/12, 52b/12

b.+undan 52a/6

b.+unı 3b/8, 51b/18, 52a/9

b.+unuñ 16b/7, 16b/7, 51a/3, 51b/19, 52a/9, 52b/14, 52b/15, 52b/15, 52b/16, 52b/17, 52b/18, 52b/19, 54a/10, 54a/10, 54a/13, 54a/14, 54a/17, 54a/18

[=306]

burūc (Ar.) Burçlar. →**burūcāt**

b. (burūc-ı āteşī) 17b/19

b. (burūc-ı emṭār) 17a/14, 17a/19

b. (burūc-ı maṭar) 17a/15, 17a/22

b.+dan (felekü'l-burūc) 50b/8

[=6]

burūcāt (Ar.) Burçlar. → **burūc**

b. (burūcāt-ı münḳalibe) 18a/10

b. (burūcāt-ı maṭar) 17a/10

[=2]

C

Cedy (Ar.) Oğlak burcu.

c. , 3b/1, 3b/7, 3b/11, 4a/3, 4a/4, 34b/21, 34b/23, 35a/21, 40a/12, 50a/24, 50b/19, 52a/6, 52a/10, 52a/23, 52b/12, 52b/18

c. (burc-ı Cedy) 34b/21

c.+de 15a/18, 41a/26

c.+dedir 51a/10

c.+den 51b/23

c.+den (burc-ı Cedy) 3b/2

c.+dir 3b/7

c.+e 52a/7

c.+ye 51a/24

[=25]

Cemāziye'l-evveli (Ar.) Arap takviminin beşinci ayı.

c.+niñ 51a/5

[=1]

Cevzā (Ar.) İkizler burcu.

c. 1b/12, 3b/15, 21b/26, 22a/13, 22a/21, 22a/22, 22a/26, 22b/7, 22b/11, 22b/20, 23a/1, 23a/6, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23a/27, 23b/5, 23b/9, 40a/11, 50a/4, 50b/18, 52a/10, 52a/23, 52b/12, 54a/10

c.+da 15a/19, 41a/10

c.+dır (bilād-ı Cevzā) 50b/3

c.+nıñ 54a/21

c.+ya 51a/8, 51a/23, 52a/8

[=32]

D

Delv (Ar.) Kova burcu.

d. 3b/12, 17a/10, 36b/14, 37a/1, 38a/3, 40a/11, 50a/27, 51a/3, 52a/10, 52a/23, 52b/12

d. (ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv) 36b/12

d. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Delv) 43b/14

d.+de 15a/20, 41b/2

d.+de (burc-ı Delv) 4a/5

d.+dedir 51a/7

d.+e 50b/20, 50b/23, 51a/7, 51a/24, 52a/7

d.+e (burc-ı Delv) 36b/12

d.+iñ 15b/14, 15b/14, 50b/24

[=25]

derece (Ar.) Bir burcun yahut bir evin otuzda biri.

d. 14a/20, 16b/1, 16b/6, 16b/8, 51b/4, 54a/9, 54a/12, 54a/16, 54a/20

d. (derece-be-derece) 16b/4, 16b/4

d. (derece-i Şems) 50b/8, 50b/25

d. (derece-i ṭāliᶜ) 14a/20, 14a/20, 14a/25, 15a/7, 15a/7, 15a/9, 15a/13, 15a/14, 16b/6

d.-ise 15a/7, 15a/8, 15a/12, 15a/14

d.+de 54a/7, 54a/8

d.+dedir 50b/13

d.+dir 54a/11, 54a/15, 54a/19, 54a/23

d.+lerden 53a/1

d.+leri 53a/1

d.+si 16b/7

d.+sinde 16b/8, 50b/25, 54a/10, 54a/11, 54a/13, 54a/14, 54a/17, 54a/18, 54a/21, 54a/22

d.+sinde-iken 51a/4

d.+sinde-imiş 51b/4

d.+sindedir 50b/8, 50b/14, 51a/14, 52b/15, 52b/16, 52b/17, 52b/18, 52b/19, 52b/20

d.+sinden 14b/16, 15b/12, 15b/13, 15b/13, 15b/14, 16b/1

d.+sine 15b/12, 15b/14, 15b/15, 50b/24, 52b/14

d.+siniñ 14b/16

[=68]

E

Erbaʿa-i Maḳālāt Batlamyus'un İslām dünyasında Kitābü'l-Erbaʿa adıyla anılan Tetrabiblos adlı eseri.

e. 2a/1

[=1]

Esed (Ar.) Aslan burcu.

e. 3b/16, 17a/10, 25b/11, 25b/13, 25b/21, 25b/24, 25b/27, 26a/4, 26a/7, 26a/13, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/5, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/23, 27a/1, 27a/3, 27a/6, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 28b/27, 40a/10, 50a/8, 50b/19, 52a/9, 52a/23, 52b/12, 54a/14

e. (burc-ı Esed) 25b/11

e. (menkibü'l-Esed) 14a/24

e. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Esed) 44b/16

e. (taḥvīl-i Şems be-Esed) 43b/26

e.+de 15a/21, 41a/15

e.+e 26a/18, 26b/19, 27a/3, 51a/8, 51a/23

e.+iñ 15b/12, 15b/13, 52a/10

[=47]

evc (Ar.) Tepe noktası; bir gezegenin hareketleri esnasında ulaştığı en yüksek konum.

e.+e 18b/3

e.+ine 18a/25

[=2]

Ġ

Ġarbī (Ar.) Batısal.

ġ.+dür 15b/14

[=1]

H/Ḥ/Ḫ

ḫākī̄ (Ar.) Toprak grubuna mensup olan.

ḫ. 16b/25, 18a/17, 18a/18, 18a/20

ḫ.+de (müş̱elş̱ele-i ḫākī̄) 40a/16, 40a/25, 40b/6, 40b/17, 40b/25

ḫ.+dir (müş̱elş̱ele-i ḫākī̄) 40a/12

[=10]

ḫālī̄ (Ar.) Serbest, bağımsız.

ḫ. 11a/17

ḫ. (ḫālī̄ ol-) 12a/2, 21b/12, 21b/13

ḫ. (ḫālī̄ olma-) 22b/6

ḫ. (ḫālī̄'s-seyr) 17b/7, 17b/8, 18a/10

[=8]

Ḥamel (Ar.) Koç burcu.

ḥ. 1b/8, 1b/10, 3b/1, 3b/6, 3b/14, 4b/14, 14b/24, 15a/18, 16b/7, 19b/6, 19b/8, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 19b/26, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/16, 20a/19, 20a/22, 20b/4, 20b/9, 20b/13, 20b/14, 40a/10, 49b/25, 50b/18, 51a/23, 52a/10, 52a/23, 52b/12, 52b/13, 54a/10

ḥ. (taḥvīl-i Şems be-Ḥamel) 43b/19

ḥ.+de 4b/17, 41a/5

ḥ.+den 50b/17, 50b/21, 51a/13, 51a/22, 52a/14, 52a/21, 52b/4, 52b/10

ḥ.+dir (bilād-ı Ḥamel) 50a/24

ḥ.+e 14b/24, 14b/25, 51a/8, 52a/7

ḥ.+e (burc-ı Ḥamel) 50a/10

ḥ.+i 4b/15

[=52]

ḥāne (Ar.) Zayiçelerin belli konularla alakalı olan bölümlerinden her biri. →**ḫāne**

ḥ.+leriniñ 3b/4

ḥ.+niñ 3a/11

ḥ.+si 3b/6

ḥ.+si (ᶜaskerī ḥāne) 3b/12

ḥ.+si (aᶜvān ḥānesi) 3b/12

ḥ.+si (aḳrabā ḥānesi) 3b/13

ḥ.+si (cihād ḥānesi) 3b/17

ḥ.+si (dōstlar ḥānesi) 4a/1

ḥ.+si (düşmenler ḥānesi) 4a/2

ḥ.+si (elçi ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (emlāk ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (enṣārī ḥāne) 3b/12

ḥ.+si (ġazā ḥānesi) 3b/17

ḥ.+si (ḫaber ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (ḫastelik ḥānesi) 3b/15

ḥ.+si (ḫavf ḥānesi) 3b/16

ḥ.+si (ḳul ve ḳaravaş ḥānesi) 3b/15

ḥ.+si (mālī ḥānesi) 3b/12

ḥ.+si (memleket ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (mevt ḥānesi) 3b/16

ḥ.+si (mülk ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (naḳl ü ḥareket ḥānesi) 3b/13

ḥ.+si (nekbet ḥānesi) 3b/16, 4a/2

ḥ.+si (nikāḥ ḥānesi) 3b/16

ḥ.+si (oġul ḳız ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (pādşāh ḥānesi) 4b/15

ḥ.+si (reʾy-i tedbīr ḥānesi) 4a/1

ḥ.+si (sefer ḥānesi) 3b/17

ḥ.+si (sükūn ḥānesi) 3b/14

ḥ.+si (ümmīd ḥānesi) 4a/1

ḥ.+si (vüzerā ḥānesi) 3b/12

ḥ.+si (ẕillet ḥānesi) 4a/2, 4a/2

ḥ.+si (zevce ḥānesi) 3b/16

ḥ.+sinden 3a/10

[=36]

ḫāne (F.) Yıldız haritalarındaki ev. →**ḥāne**

ḫ. (altıncı ḫāne) 14b/23, 14b/24, 15a/6

ḫ. (onuncı ḫāne) 17a/22, 18a/3

ḫ. (sekizinci ḫāne) 15a/13

ḫ.+de 4b/16, 5a/4, 9b/3

ḫ.+de(dördünci ḫāne) 17b/20

ḫ.+de (altıncı ḫāne) 14b/27, 15a/2

ḫ.+de (dördünci ḫāne) 16b/7, 18a/17, 18a/19, 18a/21, 18a/27, 18b/1

ḫ.+de (onuncı ḫāne) 16b/13, 17b/14, 18a/9

ḫ.+de (ṭoḳuzuncı ḫāne) 16a/17

ḫ.+den (on birinci ḫāne) 13b/5

ḫ.+den (üçünci ḫāne) 13b/14

ḫ.+ile (sekizinci ḫāne) 15a/11

ḫ.+ler 14a/2

ḫ.+lerde 5a/3

ḫ.+leri 13b/7, 13b/15

ḫ.+niñ (altıncı ḫāne) 14b/26

ḫ.+si (on+birinci ḫāne) 14a/2

ḫ.+sinde 5a/5, 5a/8

ḫ.+sinde (onuncı ḫāne) 17a/21, 17b/23, 18a/8

ḫ.+sinde (ṭoḳuzuncı ḫāne) 16a/12

ḫ.+sinde (yedinci ḫāne) 17b/17

ḫ.+sinden (dördünci ḫāne) 14a/13

ḫ.+sinden (on birinci ḫāne) 14a/1, 14a/5, 14a/10

ḫ.+sine (dördünci ḫāne) 18a/16, 18a/17

ḫ.+sini (on birinci ḫane) 13b/7

ḫ.+sini (üçünci ḫāne) 13b/15

[=46]

Hatūr Kıptî aylarının üçüncüsü.

h. 52a/19, 52a/23, 52b/12

[=3]

hevāʾī → **hevāyī**

h.+dir (müs̱els̱ele-i hevāʾī) 40a/11

[=1]

hevāyī (Ar.) Hava grubuna mensup olan.

h. 17a/4, 17b/8, 17b/25, 17b/26, 18a/3

h.-ise 18a/12

[=6]

heyʾet (Ar.) Astronomi.

h. 22b/5

[=1]

hicriyye (Ar.) Hicrî; Tarih başı olarak hicreti kabul eden.

h.+yi (sinīn-i hicriyye) 51a/21

[=1]

Ḥūt (Ar.) Balık burcu.

ḥ. 3b/13, 17a/10, 38a/15, 38a/17, 40a/12, 50b/3, 51b/4, 52a/10, 52a/22, 52a/23, 52b/12, 52b/12, 52b/17, 54a/7

ḥ. (burc-ı Ḥūt) 38a/15

ḥ.+a 51a/7, 51b/1, 52a/7

ḥ.+da 15a/22, 41b/3

ḥ.+dur 4a/7

ḥ.+uñ 51b/3

[=22]

hübūṭ (Ar.) Yukarıdan aşağıya inme.

h. 3a/4

h. (der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib) 45b/11

h. (hübūṭ-ı ʿUṭārid) 45b/25

h. (hübūṭ-ı Ḳamer) 45b/21

h. (hübūṭ-ı Mirrīḫ) 45b/13

h. (hübūṭ-ı Müşterī) 45b/23

h. (hübūṭ-ı Şems) 45b/18

h. (hübūṭ-ı Zuḥal) 45b/11

h. (hübūṭ-ı Zühre) 45b/15

h.+da 14b/2, 14b/9

h.+undan 18a/26

[=12]

İ

ictimāᶜ (Ar.) Güneş ve Ay'ın bir burçta aynı derece ve dakikada bulunması.

i. 17b/12, 41a/5, 41a/5, 41a/7, 41a/10, 41a/12, 41a/15, 41a/17, 41a/19, 41a/21, 41a/23, 41a/26, 41b/2, 41b/3

[=14]

iḫtirāḳ (Ar.) Şaşkın Beş'in (Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn) Güneş ile aynı burçta aynı derece ve dakikada bulunması. →**iḫtirāḳ,** →**kiber**

i. 40a/8, 40a/13

i. (aḥḳām-ı iḫtirāḳ) 40a/6

i. (iḫtirāḳ-ı ᶜUṭārid) 40b/23, 40b/25, 40b/27, 41a/2

i. (iḫtirāḳ-ı aḥḳām-ı Mirrīḫ) 40b/3

i. (iḫtirāḳ-ı aḥkām-ı Müşterī) 40a/23

i. (iḫtirāḳ-ı Mirrīḫ) 40b/6, 40b/9, 40b/11

i. (iḫtirāḳ-ı Müşterī) 40a/25, 40b/1

i. (iḫtirāḳ-ı Zuḫal) 40a/17, 40a/20

i. (iḫtirāḳ-ı Zühre) 40b/14, 40b/17, 40b/19, 40b/21

i.+ından 3a/4

i.+larıñ 40a/9

[=22]

iḫtirāḳ →**iḥtirāḳ**

i. (iḫtirāḳ-ı Zuḫal) 40a/15

[=1]

istidlāl (Ar.) Hüküm verme.

i. 18b/17

[=1]

istiḫrāc (Ar.) (Sonuç veya anlam) çıkarma.

i. (istiḫrāc eyle-) 4a/3, 19b/4

i. (istiḫrāc it-) 3b/5, 3b/10, 19a/4

i. (istiḫrāc olun-) 2a/12, 2b/8, 3b/2, 13b/5, 13b/14, 14a/6, 14a/6, 19a/1, 19a/6, 19a/12, 49b/25

[=16]

istiḳāmet (Ar.) Bir gezegenin düz yönde hareket etmesi.

i. 3a/4, 46a/2

i. (der-beyān-ı aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib) 46a/1

i. (istiḳāmet-i ʿUṭārid) 46a/8

i. (istiḳāmet-i Mirrīḫ) 46a/5

i. (istiḳāmet-i Müşterī) 46a/3

i. (istiḳāmet-i Zuḫal) 46a/1

i. (istiḳāmet-i Zühre) 46a/7

[=8]

istiḳbāl (Ar.) Güneş ve Ay'ın arasında 180 derece olması, karşılıklı evlerde olması.

i. 17b/12

[=1]

ittiṣāl (Ar.) Bitişme.

i. 53b/7, 53b/18

i. (ittiṣāl idiş-) 18a/1

i. (ittiṣāl it-) 53a/19, 53a/26, 53b/4, 53b/14, 53b/21, 53b/22, 53b/23

i.+i 16b/3

i.+inde 17b/1, 17b/3

i.+leri 54a/5

[=14]

ittiṣālāt (Ar.) Bitişmeler.

i. (aḥkām-ı ittiṣālātü'l-kevākib) 46a/23

i. (ittiṣālāt-ı kevākib) 18b/16, 49b/22

[=3]

K/Ḳ

Ḳalbü'l-ᶜAḳreb (Ar.) Akrep'in kalbi; Akrep takımyıldızında bulunan Antares adlı Samanyolunun en kırmızı dev yıldızı.

ḳ. 14a/23

[=1]

Ḳamer (Ar.) Ay.

ḳ. 4b/5, 11a/3, 11a/11, 11a/12, 11a/15, 11b/1, 11b/5, 11b/6, 11b/10, 11b/11, 11b/14, 11b/17, 12a/4, 12a/7, 14a/19, 14b/11, 14b/13, 14b/14, 14b/17, 14b/19, 15a/2, 16b/24, 17a/11, 17b/5, 17b/6, 17b/27, 18a/10, 19b/26, 20a/16, 20b/4, 20b/12, 20b/14, 21a/11, 21b/10, 21b/19, 21b/22, 22b/7, 23a/6, 23a/23, 23b/5, 23b/9, 24a/20, 24b/17, 25a/12, 25a/22, 25b/1, 25b/6, 26a/13, 26b/3, 26b/23, 27a/6, 27a/12, 27a/15, 27b/18, 28a/15, 28b/6, 28b/15, 28b/22, 28b/27, 29b/10, 30a/9, 30a/25, 30b/7, 30b/18, 30b/20, 41a/5, 41b/26, 42a/22, 50b/25, 50b/26, 51a/3, 51a/4, 51a/10, 53a/5, 53a/8, 53a/8, 53a/24, 54a/7

ḳ. (aḥvāl-i Ḳamer) 53b/26

ḳ. (hübūṭ-ı Ḳamer) 45b/21

ḳ. (ḳırān-ı Ḳamer) 54a/8

ḳ. (muḳābele-i Ḳamer) 49a/7, 49a/15, 49a/22, 49b/3, 49b/10, 49b/18

ḳ. (şarḳ-ı Ḳamer) 45a/20

ḳ. (şeref-i Ḳamer) 52b/14

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-ʿAḳreb) 45a/10

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cedy) 45a/13

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cevzā) 45a/4

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Delv) 45a/14

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Esed) 45a/7

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥamel) 45a/1

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥūt) 45a/16

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḳavs) 45a/12

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Mīzān) 45a/9

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sereṭān) 45a/6

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sünbüle) 45a/8

ḳ. (taḥvīl-i Ḳamer be+Ṣevr) 45a/2

ḳ. (taḳvīm-i Ḳamer) 50b/25

ḳ. (terbīʿ-i Ḳamer) 49a/4, 49a/11, 49a/19, 49a/26, 49b/7, 49b/14

ḳ. (teslīs-i Ḳamer) 49a/5, 49a/13, 49a/20, 49b/1, 49b/8, 49b/16

ḳ. (tesdīs-i ḳāmer) 49a/25

ḳ. (tesdīs-i Ḳamer) 49a/2, 49a/9, 49b/5, 49b/12

ḳ.+den 3a/14

ḳ.+e 53a/10, 53a/10

ḳ.+iñ 3a/13, 14a/15, 41a/4

ḳ.+le 18a/21

[=126]

Kānūn-ı ṣānī (Ar.) Ocak ayının eski adı.

k.+niñ 50b/13, 50b/15

[=2]

Ḳavāṭ (Ar.) Bir yıldız ismi .

ḳ. 14a/24

[=1]

Ḳavs (Ar.) Yay burcu.

ḳ. 4a/2, 4a/2, 15a/18, 32b/21, 32b/22, 34b/1, 40a/10, 50a/21, 50b/19, 52a/23, 52b/12

ḳ. (burc-ı Ḳavs) 32b/21

ḳ.+a 51a/9, 51a/24

ḳ.+da 41a/23

ḳ.+ıñ 54a/22

[=15]

Kehyek Kıptî aylarının dördüncüsü.

k. 52a/19, 52a/23, 52b/12

[=3]

kevākib (Ar.) Yıldızlar.

k. 14a/25, 15b/1, 53a/8, 53a/9, 53a/17, 53a/17, 53a/19, 53a/23, 53a/25, 53a/26, 53b/4, 53b/9, 53b/13, 53b/14, 53b/21

k. (aḥkām-ı mecāsidātü'l-kevākib) 41b/6

k. (aḥkām-ı ittiṣālātül-kevākib) 46a/23

k. (beyān-ı aḥkām-ı eşrāfü'l-kevākib) 45a/17

k. (der beyān-ı aḥkām-ı istiḳāmet-i kevākib) 46a/1

k. (der beyān-ı aḥḳām-ı ricʿat-ı kevākib) 46a/11

k. (der beyān-ı aḥkām-ı hübūṭü'l-kevākib) 45b/11

k. (kevākeb-i emṭār) 17b/12

k. (faṣl-ı aḥkām-ı taḥvīlāt-ı kevākib der burc)

k. (ittiṣālāt-ı kevākib) 49b/23

k. (ḳırānātü'l-kevākib) 25b/10, 27a/18, 29a/3, 32b/20, 34b/21, 38a/14

k. (ḳırānātü'l-kevākib) 30b/24

k. (ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv) 36b/11

k. (kevākeb-i meẕkūre) 17a/12

k. (kevākib-i naḫs) 14a/21

k. (kevākib-i sebʿa-ı-seyyāre) 40a/7

k. (kevākib-i sebʿa-i seyyāre) 41b/6

k. (kevākib-i seyyāre) 52b/13, 53a/2, 53a/13, 53a/18, 54a/5

k.+den (ittiṣālāt-ı kevākib) 18b/17

k.+e 14b/27

k.+i 3b/9, 13b/8, 13b/15

k.-ise 14b/26

k.+iñ 18b/18, 18b/23, 19a/14, 3a/3, 3a/11, 52b/20, 53a/11, 53a/12

[=55]

kevkeb (Ar.) Yıldız.

k. 3a/7, 4b/13, 15a/9, 16b/25, 17a/1, 17a/3, 17b/25, 40a/8, 53b/22, 53b/23, 53b/26, 54a/6, 54a/9, 54a/12, 54a/15

k. (kevkeb-i emṭār) 17a/21

k. (kevkeb-i maṭar) 17a/11

k.+iñ 15a/7, 15a/9, 53b/22, 54a/20

k.+ler 15b/4, 17a/23, 17a/25

k.+leriñ 17b/7, 19a/13

[=26]

ḳırān (Ar.) İki gök cisminin aynı burçta birleşmesi, bir araya gelme, yakınlaşma.

ḳ. 18b/13, 19a/3, 19a/11, 19b/6, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 19b/26, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/16, 20a/18, 20a/22, 20b/4, 20b/8, 20b/12, 20b/14, 20b/23, 20b/27, 21a/6, 21a/11, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 21a/26, 21b/5, 21b/10, 21b/15, 21b/19, 21b/22, 22a/13, 22a/22, 22a/26, 22b/7, 22b/11, 22b/20, 22b/27, 23a/6, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23a/27, 23b/5, 23b/9, 23b/25, 24a/7, 24a/9, 24a/14, 24a/20, 24a/24, 24b/4, 24b/12, 24b/17, 24b/21, 24b/26, 25a/4, 25a/12, 25a/16, 25a/20, 25a/22, 25a/25, 25b/1, 25b/5, 25b/13, 25b/21, 25b/27, 26a/3, 26a/7, 26a/13, 26a/16, 26a/21, 26a/25, 26b/3, 26b/5, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/23, 26b/27, 27a/2, 27a/6, 27a/8, 27a/12, 27a/14, 27a/19, 27a/23, 27b/3, 27b/7, 27b/13, 27b/18, 27b/21, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/14, 28a/18, 28a/21, 28b/1, 28b/6, 28b/9, 28b/11, 28b/15, 28b/17, 28b/22, 28b/26, 29a/4, 29a/13, 29a/21, 29a/26, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/19, 29b/23, 30a/3, 30a/9, 30a/12, 30a/14, 30a/19, 30a/25, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 30b/10, 30b/17, 30b/20, 30b/24, 31a/8, 31a/15, 31a/19, 31a/25, 31b/2, 31b/6, 31b/11, 31b/17, 31b/21, 31b/25, 32a/2, 32a/6, 32a/11, 32a/17, 32a/21, 32a/25, 32b/2, 32b/5, 32b/13, 32b/16, 32b/22, 33a/7, 33a/12, 33a/17, 33a/20, 33b/1, 33b/4, 33b/11, 33b/16, 33b/24, 34a/3, 34a/6, 34a/10, 34a/15, 34a/21, 34a/24, 34b/4, 34b/8, 34b/11, 34b/16, 34b/23, 35a/2, 35a/10, 35a/15, 35a/20, 35a/26, 35b/2, 35b/9, 35b/16, 35b/22, 35b/27, 36a/3, 36a/8, 36a/12, 36a/19, 36a/21, 36a/24, 36b/1, 36b/5, 36b/14, 36b/21, 36b/27, 37a/4, 37a/6, 37a/9, 37a/14, 37a/19, 37a/23, 37b/1, 37b/4, 37b/8, 37b/13, 37b/16, 37b/19, 37b/21, 37b/24, 38a/1, 38a/7, 38a/11, 38a/16, 38a/24, 38b/4, 38b/7, 38b/15, 38b/18, 38b/22, 39a/2, 39a/5, 39a/13, 39a/19, 39a/22, 39a/25, 39b/3, 39b/9, 39b/13, 39b/16, 39b/21, 39b/23, 40a/1, 40a/4

ḳ. (beyān-ı ḳırān-ı ʿulviyyeyn) 18b/9

ḳ. (faṣl-ı ḳırān-ı Müşterī) 20b/17

ḳ. (ḳırān-ı ʿulviyyeyn) 18b/10, 18b/26, 19a/4

ḳ. (ḳırān-ı Ḳamer) 54a/8

ḳ. (ḳırān-ı Müşterī) 23b/13

ḳ. (ḳırān-ı Müşterī vü Zuḫal) 21b/25

ḳ. (ḳırān-ı naḫs) 19a/6

ḳ. (ḳırān-ı naḫseyn) 15a/17, 19a/10

ḳ. (ḳırān eyle-) 18b/27, 19a/8, 41a/5

ḳ. (ḳırān it-) 19a/7, 19b/5, 41b/7, 41b/12, 41b/14, 41b/17, 41b/20, 41b/23, 42a/2, 42a/6, 42a/10, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/23

ḳ. (ḳırān ol-) 15a/19, 15a/21, 15a/21, 15a/22

ḳ.+dır 54a/6

ḳ.+ı 18b/24, 18b/25

ḳ.+ıñ 18b/11, 19a/15, 22a/12

ḳ.+ına 40a/7, 41a/5, 41b/7

ḳ.+ında 3a/3

ḳ.+ından 19a/13

ḳ.+ınıñ 40a/8

ḳ.+lardan 18b/23, 19a/12

[=275]

ḳırānāt (Ar.) Kırânlar, bir araya gelmeler. →**ḳırān**

ḳ. 18b/16, 49b/22

ḳ. (ḳırānātü'l-kevākib) 25b/10, 27a/17, 29a/3, 30b/24, 32b/20, 34b/21, 38a/14

ḳ. (ḳırānātü'l-kevākib der burc-ı Delv) 36b/11

ḳ.+dan 19a/14

ḳ.+ıñ 18b/2, 18b/23

[=13]

kiber (Ar.) Metinde ihtirâk bağlamında değerlendirilen gezegenler; Satürn, Jüpiter, Mars, Venüs, Merkür. Bu gezegenlere bazen ilerleyip bazen geriledikleri ve durdukları için hamse-i mütehayyire "şaşkın beş" de denir

k. 40a/9

[=1]

ḳuyruḳlu yıldız Kuyruklu yıldız.

ḳ. 15b/18

[=1]

küsūf (Ar.) Güneş tutulması.

k. 3a/6, 5b/8, 15a/15, 15a/16

k.+dan 3a/6

[=5]

M

māh (F.) Bir takvim yılının parçalarından her biri.

m. 9a/11, 51a/4

m. (māh-ı ᶜArabiyye) 50b/26

m. (māh-ı āzer) 50b/10, 50b/15

m. (māh-ı ṭūbe) 52a/18, 52b/8

[=7]

māʾī (Ar.) Su grubuna mensup olan.

m.+dir (müs̱els̱ele-i māʾī) 40a/12

[=1]

mecāsidāt (Ar.) Karşılaşmalar; gezegenlerin Re's ve Zeneb ile karşılaşmaları.

m. 41b/6 (Faṣl der aḥkām-ı mecāsidātü'l-kevākib)

[=1]

mecāside (Ar.) Karşılaşma; gezegenlerin Re's ve Zeneb ile karşılaşması.

m. 41b/7

[=1]

Menkibü'l-Esed (Ar.) Aslan'ın omzu; Aslan takımyıldızında bulunan Delta Leonis adlı yıldız.

m.14a/24

[=1]

Menkibü'l-Feres (Ar.) Feres'in omzu; Pegasus takımyıldızı içinde bulunan Alfa Pegasi adlı yıldız.

m. 14a/24

[=1]

Mirrīḫ (Ar.) Mars.

m. 4b/17, 5a/1, 6b/15, 7a/3, 7a/8, 7a/10, 7a/13, 7a/17, 7b/3, 7b/6, 7b/8, 7b/10, 7b/13, 7b/16, 14a/21, 14a/27, 14b/3, 14b/4, 14b/5, 15a/14, 15a/27, 15b/10, 15b/11, 15b/16, 15b/27, 16a/3, 16a/4, 16a/6, 16a/8, 16a/15, 16a/17, 16a/22, 16b/3, 16b/5,

16b/6, 16b/7, 16b/11, 16b/13, 16b/15, 16b/17, 16b/20, 16b/21, 17b/14, 17b/16, 18a/8, 18a/20, 18b/24, 18b/25, 19a/20, 19b/12, 20a/2, 20a/18, 20a/22, 20b/4, 20b/23, 21a/13, 21a/26, 21b/5, 21b/10, 22a/13, 22b/11, 23a/9, 23a/15, 23a/23, 23b/25, 24a/24, 24b/21, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25b/21, 26a/16, 26b/8, 26b/14, 26b/20, 26b/23, 27a/24, 27b/21, 28a/18, 28a/21, 28b/1, 28b/6, 29a/13, 29b/14, 30a/12, 30a/15, 30a/25, 31a/8, 41b/14, 42a/10, 51b/5, 51b/11, 51b/11, 51b/18, 53a/3, 53a/25, 53b/5, 53b/7, 53b/10, 53b/27, 54a/3, 54a/14

m. (aḥvāl-i Mirrīḫ) 53b/4

m. (bā-Mirrīḫ) 48a/20, 48a/22, 48a/24, 48a/26, 48b/3, 48b/5, 48b/10, 48b/14, 48b/17, 48b/19, 48b/21, 48b/25, 49a/17, 49a/19, 49a/20, 49a/22

m. (hübūṭ-ı Mirrīḫ) 45b/13

m. (iḫtirāḳ-ı aḫḳām-ı Mirrīḫ) 40b/3

m. (iḫtirāḳ-ı Mirrīḫ) 40b/6, 40b/12

m. (iḫtirāk-ı Mirrīḫ) 40b/9

m. (istiḳāmet-i Mirrīḫ) 46a/5

m. (muḳābele-i Mirrīḫ) 46b/16, 47b/11

m. (ricʿat-ı Mirrīḫ) 46a/16

m. (şarḳ-ı Mirrīḫ) 45b/5

m. (şeref-i Mirrīḫ) 52b/18

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Delv) 43b/13

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-ʿAḳreb) 43b/7

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cedy) 43b/12

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cevzā) 43a/26

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥamel) 43a/22

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥūt) 43b/16

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḳavs) 43b/10

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Mīzān) 43b/5

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ṣevr) 43a/24

m. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Sereṭān) 43a/27

m. (tahvīl-i Mirrīḫ be-Esed) 43b/2

m. (taḳvīm-i Mirrīḫ) 51b/5, 51b/19

m. (terbīʿ-i Mirrīḫ) 19a/23, 46b/10, 47b/5

m. (teslīs-i Mirrīḫ) 46b/13

m. (tesdīd-i Mirrīḫ) 46b/7

m. (tesdīs-i Mirrīḫ) 47b/2

m.+den 14b/7, 17b/4

m.+e 14b/8, 16a/19, 17a/23, 17b/18

m.+e (mevżiʿ-i Mirrīḫ) 16b/10

m.+i 4b/15

m.+iñ 14a/3, 14a/22, 14b/12, 14b/15

m.+le 17b/19, 19a/7, 19a/8, 19a/19, 19a/24, 19b/1, 30a/19

[=168]

Mīzān (Ar.) Terazi burcu.

m. 4a/1, 16a/5, 29a/5, 29a/14, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 29b/14, 29b/19, 29b/23, 29b/27, 30a/4, 30a/10, 30a/12, 30a/15, 30a/20, 30a/25, 30b/1, 30b/5, 30b/7,

30b/10, 30b/18, 30b/20, 40a/11, 50a/15, 50b/19, 51b/18, 51b/19, 52a/23, 52b/12, 52b/15

m. (burc-ı Mīzān) 29a/3

m.+a 29a/3, 29a/9, 29b/12, 30b/13, 50b/21, 51a/8, 51a/23, 51b/17

m.+da 15a/20, 41a/19

m.+dan 50b/21

m.+ıñ 14b/16

[=45]

muḥteriḳ (Ar.) Güneş ile aynı burçta bulunan.

m. 14b/9, 4a/15

m. (muḥteriḳ bulun-) 14b/2, 44b/25

m. (muḥteriḳ ol-) 4b/2

m.+de (tarīk-i muḥteriḳ) 14b/15

[=6]

muḳābele (Ar.) İki gök cisminin arasının 180 derece olması; karşılıklı olma.

m. 15b/3, 17a/18, 53a/7, 53a/15, 53a/22, 53a/27, 53b/13, 53b/18, 53b/20, 53b/24, 54a/21, 54a/23

m. (muḳābele-i ʿUṭārid) 47a/25, 48a/16, 48b/25

m. (muḳābele-i Ḳamer) 49a/7, 49a/15, 49a/22, 49b/3, 49b/10, 49b/18

m. (muḳābele-i Mirrīḫ) 46b/16, 47b/11

m. (muḳābele-i Müşterī) 46b/5

m. (muḳābele-i Şems) 47a/1, 47b/23, 48a/26

m. (muḳābele-i Zühre) 47a/13, 48a/5, 48b/14

m.+de 53a/21, 53a/27, 53b/10, 53b/11, 53b/17, 53b/27, 54a/1

m.+den 19a/14, 53a/17

m.+dir 54a/19

m.+leri 19a/14

m.+leriñ 19a/16

m.+sinde 14a/22, 14b/4, 14b/13, 14b/15

[=46]

muḳābil (Ar.) Aralarında 180 derece olan, karşılıklı.

m. 14b/9, 16b/19

[=2]

muḳāren →**muḳārene**

m. (muḳāren ol-) 17b/26

[=1]

muḳārene (Ar.) Yaklaşım; gök cisimlerinin birbirine yaklaşması, aynı burçta aynı derece ve dakikada toplanması.

m. 53a/7, 53a/17, 53b/14, 53b/25, 54a/7

m.+de 53a/8, 53a/9, 53a/24, 54a/2, 54a/3

m.+si 53b/13, 53b/20, 53b/24

m.+sinde 14b/4, 14b/12, 14b/14, 14b/15

m.+sinden 18b/22

[=18]

muḳārin (Ar.) Kavuşum konumu; Yer yuvarlağı bir uçta kalmak üzere, Yer'in, Güneş'in ve herhangi bir gezegenin bir doğru üzerinde bulunmaları. Uzanım açısının 0 derece olduğu konum.

m. 14b/8, 16b/18, 16b/19, 17a/19

m. (muḳārin bulun-) 17b/19, 17b/24, 18a/2

m. (muḳārin ol-) 18b/10, 53a/24, 53a/25

m.+de 53b/17, 53b/18

m.+de (vaḳt-i muḳārin) 18b/11

[=13]

munṣarif (Ar.) Bir gökcisminden uzaklaşan, onu terk eden.

m. (munṣarif ol-) 17b/7

[=1]

muttaṣıl (Ar.) Gök cisimlerinin aralıksız, bitişik olması.

m. 17a/15

m. (muttaṣıl bulun-) 17a/23, 17b/15, 17b/24, 17b/27, 19a/19

m. (muttaṣıl ol-) 17a/18, 17a/25, 17b/26

[=9]

müneccim (Ar.) Müneccim.

m.+e 19b/3

m.+leriñ 45a/25, 46a/22

[=3]

müneccimān →**müneccimīn**

m. 46a/20

[=1]

müneccimīn (Ar.) Müneccimler. →**müneccimān**

m.+de 46a/9

[=1]

münḫasif (Ar.) (Ay için) tutulmuş.

m. (münḫasif ol-) 14b/14

[=1]

münḳalib (Ar.) Değiştiren burç. Burçlar dört element (ateş, su, hava, toprak) temelli olarak üçerli gruplar halinde ayrılmıştır, değiştiren burçlar bu grupların son burçlarıdır: İkizler, Başak, Yay, Balık.

m.+de (burc-ı münḳalib) 15b/9

[=1]

münḳalibe →**münḳalib**

m.+niñ (burūcāt-ı münḳalibe) 18a/10

[=1]

münkesif (Ar.) (Güneş için) Tutulma, tutulmuş.

m. (münkesif ol-) 4b/2, 14b/12

[=2]

müs̱elles̱e (Ar.) Üçlü. Burçlar ateş, su, hava ve toprak olarak dört grubu ayrılır, her grupta üç burç bulunur.

m. 40a/9

m. (müs̱elles̱e-i nārī) 40a/10

m. (müs̱els̱ele-i ābī) 40a/21, 40b/1, 40b/12, 40b/21, 41a/3

m. (müs̱els̱ele-i āteşī) 40a/13, 40a/23, 40b/3, 40b/14, 40b/23

m. (müs̱els̱ele-i bādī) 40a/17, 40b/9, 40b/19, 41a/1

m. (müs̱els̱ele-i ḫākī) 40a/12, 40a/16, 40a/25, 40b/6, 40b/17, 40b/25

m. (müs̱els̱ele-i hevāʾī) 40a/11

m. (müs̱els̱ele-i māʾī) 40a/12

[=24]

Müşterī (Ar.) Jüpiter.

m. 5b/16, 6a/2, 6a/4, 6a/6, 6a/9, 6a/12, 6a/14, 6a/17, 6b/2, 6b/7, 6b/9, 6b/12, 13b/10, 13b/11, 15a/3, 16b/21, 17b/25, 18a/8, 18a/27, 18b/4, 18b/6, 18b/10, 18b/11, 18b/22, 18b/27, 19a/19, 19a/21, 19b/6, 20a/2, 20a/7, 20a/10, 20a/16, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 22b/11, 22b/20, 23a/1, 23a/6, 24a/24, 24b/4, 24b/12, 24b/17, 25b/13, 26a/16, 26a/22, 26a/26, 26b/3, 26b/5, 27a/19, 27b/21, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/14, 29a/5, 29b/14, 29b/19, 29b/23, 30a/4, 30a/9, 30b/24, 34b/23, 36b/14, 38a/16, 41b/12, 42a/6, 51b/20, 52a/3, 52a/9, 53a/4, 53a/20, 53a/22, 53b/11, 54a/1, 54a/2, 54a/10, 54a/17

m. (aḥvāl-i Müşterī) 53a/19

m. (bā+Müşterī) 32b/22, 47b/2, 47b/5, 47b/8, 47b/12, 47b/14, 47b/17, 47b/19, 47b/23, 47b/25, 47b/27, 48a/2, 48a/5, 48a/8, 48a/11, 48a/13, 48a/16, 49a/9, 49a/11, 49a/13, 49a/15

m. (faṣl-ı ḳırān-ı Müşterī) 20b/17

m. (hübūṭ-ı Müşterī) 45b/23

m. (iḥtirāḳ-ı aḥkām-ı Müşterī) 40a/23

m. (iḥtirāḳ-ı Müşterī) 40a/25, 40b/1

m. (istiḳāmet-i Müşterī) 46a/3

m. (ḳırān-ı Müşterī) 23b/13

m. (ḳırān-ı Müşterī vü Zuḥal) 21b/26

m. (mevżiᶜ-i Müşterī) 52a/2

m. (muḳābele-i Müşterī) 46b/5

m. (ricᶜat-ı Müşterī) 46a/14

m. (şarḳ-ı Müşterī) 45a/22

m. (şeref-i Müşterī) 52b/16

m. (taḥvīl-i Müşterī be-ᶜAḳreb) 43a/13

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Cedy) 43a/17

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Cevzā) 43a/3

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Delv) 43a/19

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Esed) 43a/7

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥamel) 42b/26

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥūt) 43a/20

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḳavs) 43a/15

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Mīzān) 43a/11

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Ṣevr) 43a/1

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Sereṭān) 43a/5

m. (taḥvīl-i Müşterī be-Sünbüle) 43a/9

m. (taḳvīm-i Müşterī) 51b/20, 52a/10

m. (terbīʿ-i Müşterī) 46a/26

m. (teslīs-i Müşterī) 19a/24, 46b/2

m. (tesdīd-i Müşterī) 46a/23

m.+niñ 13b/17, 16a/22, 16a/25, 17b/3

m.+nüñ 13b/5

m.+ye 16a/23

m.+ye-mi 16a/22

[=138]

N

naḫseyn (Ar.) İki uğursuz; Mars ve Satürn.

n. 53a/4

n. (ḳırān-ı naḫseyn) 15a/17

n.+den (ḳırān-ı naḫseyn) 19a/10

[=3]

nārī (Ar.) Ateş grubuna mensup olan.

n. 17b/9

n.+dir (müselsele-i nārī) 40a/10

[=2]

naẓar (Ar.) Bakma, bakış.

n. 19a/27, 19b/3, 53a/20, 54a/6

n. (naẓar-ı evvel) 54a/6

n. (naẓar-ı ḫāmis) 54a/19

n. (naẓar-ı rābiᶜ) 54a/15

n. (naẓar-ı s̱āliṣ) 54a/12

n. (naẓar-ı s̱ānī) 54a/8

n. (naẓar it-) 15b/3, 17b/18

n. (naẓar olun-) 15b/1, 17b/12, 18a/16, 2a/17, 54a/24

n.+da 53b/6, 53b/16

n.+ı 53a/20, 53b/16

n.+ıñ 19a/27, 19b/3

n.+ında 53a/7, 53a/11, 53b/14

n.+ları 53a/13, 53a/22, 53b/3, 53b/8, 53b/18, 53b/26

n.+larında 53a/7

[=32]

nāẓır (Ar.) Bakan, bir yere doğru dönük olan.

n. (nāẓır bulun-) 16a/19, 16b/4, 17a/17

n. (nāẓır olma-) 17a/19

[=4]

nevrūz (F.) Nevruz; eski takvimlere göre güneşin Koç burcuna girdiği, gece ile gündüzün eşit olduğu, yılın ve ilkbaharın başlangıcı sayılan 21 Mart günü.

n.+dan 15a/8, 15a/12, 15a/14

[=3]

neyyir (Ar.) Parlak.

n. (neyyir-i āᶜẓam) 53a/10

n. (neyyir-i aṣġar) 53a/10

[=2]

neyyireyn (Ar.) İki parlak; Güneş ile Ay.

n. 53a/10

[=1]

nücūm (Ar.) Yıldızlar, yıldız ilmi.

n. 13b/9, 22a/3

n. (erbāb-ı nücūm) 54a/6

[=3]

nücūmiyye (Ar.) Yıldızlarla ilgili.

n.+ye (ḳavāᶜid-i nücūmiyye) 1b/4

[=1]

R

rāciᶜ (Ar.) Geri hareket eden.

r. 4a/15

r. (rāciᶜ bulun-) 44b/25

r. (rāciᶜ ol-) 14b/2

r.-iken 14a/21

[=4]

Reˀs (Ar.) Çıkış düğümü; bir gezegenin yörüngesinin, ekliptik düzlemini, güneyden kuzeye çıkarken deldiği nokta.

r. 12a/9, 12a/11, 12a/12, 12a/14, 12a/15, 12a/16, 12b/1, 12b/3, 12b/4, 12b/6, 12b/8, 12b/9, 41b/6, 41b/7, 41b/12, 41b/14, 41b/17, 41b/20, 41b/22, 41b/26

[=20]

Reˀsu'l-Ġūl (Ar.) Perseus / Kahraman takımyıldızında bulunan ve Şeytan Başı, Şeytan Yıldızı olarak da bilinen Beta Persei adlı parlak çift yıldız..

r. 14a/23

[=1]

ricᶜat (Ar.) Geri hareket; gezegenlerin görünür hareketlerinin sabit yıldızlara göre ters olan batı yönünde gerçekleşmesi.

r. 3a/4

r. (der beyān-ı aḥķām-ı ricᶜat-ı kevākib) 46a/11

r. (ricᶜat-ı ᶜUṭārid) 46a/20

r. (ricᶜat-ı Mirrīḫ) 46a/15

r. (ricᶜat-ı Müşterī) 46a/13

r. (ricᶜat-ı Zuḫal) 46a/12

r. (ricᶜat-ı Zühre) 46a/18

r. (ricᶜat eyle-) 15b/27

r.+da 14b/10

[=9]

rubᶜ (Ar.) Dörtte bir, çeyrek.

r. 15b/13, 15b/14, 15b/15

r. (rubᶜ-ı meskūn) 2a/9

r.+a 15b/16

r.+da 15b/11

r.+larda 16a/10

r.+uñ 15b/12

[=8]

Rūmī (Ar.) Osmanlı Devleti'nde 1678 yılından sonra mali işlemlerde kullanılan güneş takvimi türü.

r. 50b/9

[=1]

rücūm (Ar.) Meteor.

r. 17b/16

[=1]

S/Ş

saᶜdeyn (Ar.) İki uğurlu: müneccimlerce kutlu ve uğurlu kabul edilen iki gezegen; Venüs ve Jüpiter.

s. 53a/5

[=1]

Şemere Batlamyus'un önemli bir astroloji eseri.

ş.+de 18b/19

[=1]

Sereṭān (Ar.) Yengeç burcu.

s. 1b/12, 3b/16, 40a/11, 4b/14, 16b/7, 17a/9, 19a/8, 23b/13, 23b/25, 24a/9, 24a/15, 24a/20, 24a/25, 24b/4, 24b/12, 24b/18, 24b/21, 24b/27, 25a/4, 25a/12, 25a/16, 25a/20, 25a/23, 25a/25, 25b/1, 25b/6, 50a/6, 50b/18, 52a/9, 52a/10, 52a/23, 52b/12, 52b/16, 54a/17

s.+a 24b/14, 24b/24, 25a/18, 51a/8, 51a/23, 52a/8

s.+da 15a/21, 41a/12, 52a/8

s.+da (burc-ı Sereṭān) 18b/24, 19a/7

s.+dır (bilād-ı Sereṭān) 50a/21, 50b/6

[=47]

şevābit (Ar.) Yıldızlar.

ş.+den 14a/23

[=1]

S̲evr (Ar.) Boğa burcu.

s̲. 3b/14, 15a/18, 1b/10, 20b/17, 20b/23, 20b/27, 21a/6, 21a/11, 21a/13, 21a/16, 21a/24, 21a/27, 21b/5, 21b/11, 21b/15, 21b/20, 21b/23, 40a/12, 49b/27, 50b/18, 52a/10, 52a/23, 52b/12, 52b/15, 54a/13

s̲. (ʿayne's̲-S̲evr) 14a/24

s̲.+de 41a/7, 5a/2

s̲.+e 51a/8, 51a/23, 52a/7

s̲.+iñ 15b/12, 15b/15

[=33]

seyyāre (Ar.) Hareket eden yıldız; gezegen.

s.+niñ (kevākib-i sebʿa-ı-seyyāre) 40a/7, 41b/6

s.+niñ (kevākib-i seyyāre) 52b/13, 53a/2, 53a/13, 53a/18, 54a/5

[=7]

Sünbüle (Ar.) Başak burcu.

s. 3b/17, 27a/18, 27a/19, 27a/24, 27b/3, 27b/7, 27b/13, 27b/18, 27b/22, 28a/1, 28a/5, 28a/10, 28a/15, 28a/18, 28a/21, 28b/1, 28b/6, 28b/9, 28b/12, 28b/15, 28b/18, 28b/22, 40a/12, 50a/11, 50b/19, 51b/19, 52a/23, 52b/12, 52b/19

s. (burc-ı Sünbüle) 27a/18

s.+de 15a/19, 15a/20, 41a/17

s.+den 51b/9, 51b/16

s.+ye 28a/2, 28a/16, 51a/8, 51a/23, 51b/17

[=40]

Ş

Şems (Ar.) Güneş.

ş. 4b/2, 6b/4, 8a/1, 8a/4, 8a/6, 8a/9, 8a/15, 8b/1, 8b/3, 8b/7, 8b/8, 8b/11, 8b/13, 14a/19, 14b/11, 14b/12, 14b/13, 14b/19, 16a/13, 16a/14, 16a/15, 16a/18, 16b/22, 17b/1, 18a/8, 1b/8, 24b/21, 25a/16, 25a/20, 25a/22, 25b/27, 26b/5, 26b/20, 26b/27, 27a/3, 27a/6, 27b/3, 28a/1, 28a/18, 28b/9, 28b/12, 28b/15, 29a/21, 29b/19, 30a/12, 30b/1, 30b/5, 30b/7, 34b/1, 3a/12, 40a/7, 41a/5, 41b/17, 42a/14, 45a/18, 50b/13, 50b/14, 51a/1, 51a/3, 51a/7, 53a/5, 53a/6, 53a/9, 53a/10, 53a/10, 53a/25, 53b/13, 53b/20, 53b/24, 54a/3, 54a/21

ş. (aḥvāl-i Şems) 53b/9

ş. (bā-Şems) 49a/25, 49a/26, 49b/1, 49b/3

ş. (derece-i Şems) 50b/8, 50b/25

ş. (hübūṭ-ı Şems) 45b/19

ş. (muḳābele-i Şems) 47a/1, 47b/23, 48a/26

ş. (şeref-i Şems) 52b/13

ş. (taḥvīl-i Şems be-ʿAḳreb) 44a/5

ş. (taḥvīl-i Şems be-Cedy) 44a/9

ş. (taḥvīl-i Şems be-Delv) 44a/10

ş. (taḥvīl-i Şems be-Esed) 43b/26

ş. (taḥvīl-i Şems be-Ḥamel) 43b/19

ş. (taḥvīl-i Şems be-Ḥūt) 44a/12

ş. (taḥvīl-i Şems be-Mīzān) 44a/3

ş. (taḥvīl-i Şems be-Ş̱evr) 43b/21

ş. (taḥvīl-i Şems be-Sereṭān) 43b/24

ş. (taḥvīl-i Şems be-Sünbüle) 44a/1

ş. (taḥvīl-i Şems be-Cevzā) 43b/22

ş. (terbīʿ-i Şems) 46b/23, 47b/17, 48a/22

ş. (teş̱līş̱-i Şems) 46b/25, 47b/19, 48a/24

ş. (tesdīs-i Şems) 46b/21, 47b/14, 48a/20

ş.+den 3a/14

ş.+iñ 14b/14, 3a/12, 40a/8, 53b/12

[=108]

Şeref (Ar.) Gezegenin ekliptik düzlem üzerinde en etkili olduğu nokta.

ş. 3a/4, 53a/1

ş. (şeref-i ʿUṭārid) 45a/25, 52b/19

ş. (şeref-i Ḳamer) 45a/20, 52b/14

ş. (şeref-i Mirrīḫ) 45b/5, 52b/18

ş. (şeref-i Müşterī) 45a/22, 52b/16

ş. (şeref-i Şems) 52b/13

ş. (şeref-i Zuḥal) 45b/2, 52b/15

ş. (şeref-i Zühre) 45b/8, 52b/17

ş.+e 45a/18

ş.+inde 18a/25

ş.+leri 52b/13, 52b/20

[=19]

şihāb (Ar.) Meteor.

ş. 17a/8, 20b/4, 23a/14, 26b/16

ş.+lar 17b/15

[=5]

şimālī (Ar.) Kuzeysel. →**şimāl, şimāliyye**

ş.+dür 15b/15

[=1]

şuᶜāᶜ (Ar.) Işın.

ş. (taḥtü'ş-şuᶜā) 14b/14, 16a/3

[=2]

şühūr (Ar.) Aylar.

ş. 51a/16, 51a/17, 51b/2, 51b/7, 51b/13

ş. (şühūr-ı Ḳıpṭiyye) 52a/17, 52b/8

[=7]

T/Ṭ

taḥvīl (A.) Değişme, dönüşme, girme.

t. 3a/12, 3a/13, 16a/2, 16a/4, 16a/15, 16a/17, 16a/18, 17b/11, 17b/20, 43b/4

t. (ṭāliᶜ-i taḥvīl) 16a/27

t. (ṭāliᶜ-i taḥvīl-i sāl) 3b/1

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-ᶜAḳreb) 44b/20

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Cevzā) 44b/12

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Delv) 44b/25

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Esed) 44b/15

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Ḥamel) 44b/9

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Ḥūt) 44b/27

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Ḳavs) 44b/23

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Mīzān) 44b/19

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Şevr) 44b/11

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Sereṭān) 44b/14

t. (taḥvīl-i ᶜUṭārid be-Sünbüle) 44b/17

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-ᶜAḳreb) 45a/10

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cedy) 45a/13

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Cevzā) 45a/4

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Delv) 45a/14

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Esed) 45a/7

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥamel) 45a/1

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḥūt) 45a/16

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ḳavs) 45a/12

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Mīzān) 45a/9

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sereṭān) 45a/6

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Sünbüle) 45a/8

t. (taḥvīl-i Ḳamer be-Ṣevr) 45a/2

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-ʿAḳreb) 43b/7

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cedy) 43b/12

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Cevzā) 43a/26

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Delv) 43b/13

t. (tahvīl-i Mirrīḫ be-Esed) 43b/2

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥamel) 43a/22

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḥūt) 43b/16

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ḳavs) 43b/10

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Mīzān) 43b/5

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Ṣevr) 43a/24

t. (taḥvīl-i Mirrīḫ be-Sereṭān) 43a/27

t. (taḥvīl-i Müşterī be-ʿAḳreb) 43a/13

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Cedy) 43a/17

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Cevzā) 43a/3

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Delv) 43a/19

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Esed) 43a/7

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥamel) 42b/26

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḥūt) 43a/20

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Ḳavs) 43a/15

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Mīzān) 43a/11

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Ṣevr) 43a/1

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Sereṭān) 43a/5

t. (taḥvīl-i Müşterī be-Sünbüle) 43a/9

t. (taḥvīl-i sene) 16b/15, 16b/17

t. (taḥvīl-i Şems be-ᶜAḳreb) 44a/5

t. (taḥvīl-i Şems be-Cedy) 44a/8

t. (taḥvīl-i Şems be-Delv) 44a/10

t. (taḥvīl-i Şems be-Esed) 43b/25

t. (taḥvīl-i Şems be-Ḥamel) 43b/18

t. (taḥvīl-i Şems be-Ḥūt) 44a/12

t. (taḥvīl-i Şems be-Ḳavs) 44a/7

t. (taḥvīl-i Şems be-Mīzān) 44a/3

t. (taḥvīl-i Şems be-Ṣevr) 43b/21

t. (taḥvīl-i Şems be-Sereṭān) 43b/24

t. (taḥvīl-i Şems be-Sünbüle) 44a/1

t. (taḥvīl-i Şems be-Cevzā) 43b/22

t. (taḥvīl-i Zuḫal bā-Ḥamel) 42a/25

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-ᶜAḳreb) 42b/15

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cedy) 42b/19

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cevzā) 42b/4

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Delv) 42b/20

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Esed) 42b/9

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḥūt) 42b/24

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḳavs) 42b/17

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Mīzān) 42b/13

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sereṭān) 42b/6

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sünbüle) 42b/11

t. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ṣevr) 42b/1

t. (taḥvīl-i Zühre be-ʿAḳreb) 44a/26

t. (taḥvīl-i Zühre be-Cedy) 44b/3

t. (taḥvīl-i Zühre be-Cevzā) 44a/17

t. (taḥvīl-i Zühre be-Delv) 44b/5

t. (taḥvīl-i Zühre be-Esed) 44a/21

t. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥamel) 44a/14

t. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥūt) 44b/7

t. (taḥvīl-i Zühre be-Ḳavs) 44b/2

t. (taḥvīl-i Zühre be-Mīzān) 44a/24

t. (taḥvīl-i Zühre be-Ṣevr) 44a/15

t. (taḥvīl-i Zühre be-Sünbüle) 44a/22

t. (taḥvīl-i Zühre be-Sereṭān) 44a/19

t. (taḥvīl eyle-) 51b/19, 52a/9

t. (taḥvīl it-) 1b/8

t.+de (ṭāliʿ-i taḥvīl) 16a/20, 16b/13

t.+den 16b/9

t.+den (naḳl ü taḥvīl) 13a/1

[=103]

taḳvīm (Ar.) Bir gezegenin hareketlerinin zamana bağlı gösterimi.

t. (taḳvīm-i ʿUṭārid) 52b/1, 52b/12

t. (taḳvīm-i Ḳamer) 50b/25

t. (taḳvīm-i Mirrīḫ) 51b/5, 51b/19

t. (taḳvīm-i Müşterī) 51b/20, 52a/10

t. (taḳvīm-i Zuḥal) 51a/11

t. (taḳvīm-i Zühre) 52a/11, 52a/23

[=10]

taḳvīmī (Ar.) Yıllık.

t.+si (seyr-i taḳvīmī) 15a/9, 15a/13

[=2]

ṭāliʿ (Ar.) Talih; nevruzda yani yeni yıla geçiş zamanında, ufukta yükselen/doğan ve yıldız haritasının ilk evinde yer alan gezegen.

ṭ. 1b/10, 1b/10, 1b/11, 3b/4, 3b/8, 3b/11, 4b/15, 4b/17, 5b/17, 6b/15, 8b/15, 9b/16, 11a/4, 11a/4, 13b/7, 13b/15, 14a/2, 14a/18, 14a/20, 14a/22, 14a/23, 14a/25, 14a/25, 14b/18, 16a/11, 17b/12, 18a/23, 18b/7

ṭ. (derece-i ṭāliʿ) 16b/6

ṭ. (ṣāḥib-i ṭāliʿ) 4b/13, 4b/13, 4b/16, 5a/5, 5a/9, 5b/16, 6b/15, 8a/2, 8b/15, 9b/16, 11a/3, 14a/19, 14a/26, 14a/27, 14b/1, 14b/7, 14b/10, 14b/19, 15a/11, 17a/27

ṭ. (ṭāliʿ-i fuṣūl) 16b/13

ṭ. (ṭāliʿ-i mevlūd) 3b/4, 3b/9, 4a/2

ṭ. (ṭāliᶜ-i pādişāh) 4a/3

ṭ. (ṭāliᶜ-i sāl) 1b/8, 2b/8, 3a/10, 3b/5, 4b/14, 13b/6, 14a/1, 14a/1, 14a/5, 14a/9, 14a/12, 14a/14, 16a/12, 18a/2, 18b/4

ṭ. (ṭāliᶜ-i sene) 13b/14, 16b/7, 17a/11, 17a/20, 17b/14, 17b/16, 17b/22, 18a/7, 18b/7

ṭ. (ṭāliᶜ-i taḥvīl) 16a/20, 16a/27, 16b/12

ṭ. (ṭāliᶜ-i taḥvīl-i sāl) 3a/17

ṭ. (ṭāliᶜ-i vilādet) 16b/10

ṭ.+-ile 19a/3

ṭ.+-ile (derece-i ṭāliᶜ) 15a/7, 15a/14

ṭ.+-ise (ṣāḥib-i ṭāliᶜ) 14b/5

ṭ.+de 5a/9, 8a/2, 12a/9, 12b/11, 15b/6, 16b/4

ṭ.+de (delīl-i ṭāliᶜ) 16a/27

ṭ.+de (derece-i ṭāliᶜ) 14a/25

ṭ.+den (derece-i ṭāliᶜ) 14a/20, 15a/7

ṭ.+den (ṣāḥib-i ṭāliᶜ) 5a/7

ṭ.+e (derece-i ṭāliᶜ) 14a/20, 15a/9

ṭ.+e (derece-i tāliᶜ) 15a/13

ṭ.+e 15a/10

ṭ.+i 19a/11

ṭ.+ile 16a/7, 19a/11

ṭ.+in 2a/1

ṭ.+iñ 1b/13, 5a/5, 5a/7

ṭ.+inden 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/15, 2a/16, 2a/17, 2b/3, 2b/5, 2b/7, 19a/1, 19a/6

ṭ.+ine 2a/4, 17b/12

ṭ.+leri 8a/2, 12b/2, 13b/9, 13b/11

ṭ.+leri (ṣāḥib-i ṭālicʿ) 13b/10, 13b/11

ṭ.+leriñ 18a/16

ṭ.+lerinde 6a/1, 17b/14, 17b/20

ṭ.+lerini 19a/2

ṭ.+leriniñ 17b/17, 17b/23, 18a/8, 18a/17

ṭ.+ne 1b/8

ṭ.+sinde 16a/2

[=139]

terbīʿ (Ar.) İki gök cismi arasında feleğin dörtte birinin bulunması yani açısal uzaklığın doksan derece olması, Ay ya da benzeri gök cisimlerinin kurslarının yarısının aydınlık olduğu evre.

t. 14b/9, 15b/3, 16a/16, 16b/19, 53a/7, 53a/16, 53a/22, 53b/5, 53b/18, 54a/13, 54a/15

t. (terbīʿ-i ʿUṭārid) 47a/19, 48a/11, 48b/18

t. (terbīʿ-i Ḳamer) 49a/4, 49a/11, 49a/19, 49a/26, 49b/7, 49b/14

t. (terbīʿ-i Mirrīḫ) 19a/23, 46b/10, 47b/5

t. (terbīʿ-i Müşterī) 46a/26

t. (terbīʿ-i Şems) 46b/23, 47b/16, 48a/22

t. (terbīᶜ-i Zühre) 47a/7, 47b/27, 48b/5

t. (terbīᶜ+bulun) 19b/1

t.+de 17a/18, 17b/18, 19a/19, 53a/21, 53b/5, 53b/10, 53b/11, 53b/17, 53b/27, 54a/1

t.+dir 54a/12

t.+i 19b/1, 53b/13, 53b/20, 53b/24

t.+inde 14b/5, 14b/13, 14b/15, 19a/20, 19a/25

t.+inde+iken 14a/22

t.+leri 19a/14

t.+leriñ 19a/16

[=54]

terbīᶜāt (Ar.) Terbîler. →**terbīᶜ**

t.+ından 3a/3

[=1]

terbīᶜen (Ar.) Terbî şeklinde. →**terbīᶜ**

t. 16b/4

[=1]

tesdīd (Ar.) Gök cisimlerinin diğer bir gök cismine yönelmesi.

t. (tesdīd-i Mirrīḫ) 46b/7

t. (tesdīd-i Müşterī) 46a/23

[=2]

tesdīs (Ar.) İki gök cismi arasında feleğin altıda birinin bulunması yani açısal uzaklığın altmış derece olması.

t. 19a/20, 49a/17, 53a/6, 53a/14, 53b/3, 53b/7, 53b/16, 54a/9, 54a/11

t. (tesdīs-i ʿUṭārid) 47a/17, 48a/8, 48b/17

t. (tesdīs-i Ḳamer) 49a/2, 49a/9, 49a/25, 49b/5, 49b/11

t. (tesdīs-i Mirrīḫ) 47b/2

t. (tesdīs-i Şems) 46b/21, 47b/14, 48a/20

t. (tesdīs-i Zühre) 47a/4, 47b/25, 48b/3

t.+de 53a/23, 53b/1, 53b/6, 53b/9, 53b/15, 53b/26

t.+dir 54a/8

t.+i 53b/12, 53b/20, 53b/24, 53b/25

t.+inden 19a/22

t.+leriñ 19a/17

[=37]

tesdīsāt (Ar.) Tesdîsler. →**tesdīs**

t.+ından 3a/3

[=1]

teṯlīṯ (Ar.) İki gök cismi arasında feleğin üçte birinin bulunması yani açısal uzaklığın yüz yirmi derece olması.

t. 19a/19, 19a/26, 53a/6, 53a/14, 53a/20, 53b/3, 53b/7, 54a/16, 54a/19

t. (teṯlīṯ-i ʿUṭārid) 47a/22, 48a/13, 48b/21

t. (teṯlīṯ-i Ḳamer) 49a/5, 49a/13, 49a/20, 49b/1, 49b/8, 49b/16

t. (teslīs-i Mirrīḫ) 46b/13, 47b/8

t. (teslīs-i Müşterī) 19a/23, 46b/2

t. (teslīs-i Şems) 46b/25, 47b/19, 48a/24

t. (teslīs-i Zühre) 47a/11, 48a/2, 48b/10

t.+de 53a/19, 53b/2, 53b/6, 53b/9, 53b/26

t.+den 53a/15

t.+dir 54a/15

t.+i 53b/12, 53b/20, 53b/24

t.+iñ 19a/26

t.+inden 19a/21

t.+leriñ 19a/17

[=41]

teslīşāt (Ar.) Teslîsler. →**teslīs**

t. 3a/3

[=1]

Ṭūbe Kıptî aylarının beşincisi.

ṭ. 52a/19, 52a/23, 52b/12

ṭ.+niñ (māh-ı Ṭūbe) 52a/18, 52b/8

[=5]

ṭulūᶜ (Ar.) Ufuk çizgisinin üstüne çıkma.

ṭ. (ṭulūᶜ eyle-) 15b/17

[=1]

turābī̇ (Ar.) Toprak grubuna mensup olan.

t. 17b/10, 18a/1, 18a/7

t.-ise 18a/13

[=4]

Tūt Kıptî aylarının ilki.

t. 52a/18, 52a/23, 52b/12

t.+dan (ibtidā-ı Tūt) 52a/12, 52b/2

t.+dan (şehr-i Tūt) 52a/18, 52b/8

[=7]

U

ufuḳ (Ar.) Ufuk.

u.+unda (ufḳunda) 1b/9, 1b/9

[=2]

ʿulviyyeyn (Ar.) İki büyük.

ʿ. (beyān-ı ḳırān-ı ʿulviyyeyn) 18b/9

ʿ. (ḳırān-ı ʿulviyyeyn) 18b/10, 18b/27, 19a/4

[=4]

ʿUṭārid (Ar.) Merkür.

u. 9b/16, 10a/4, 10a/7, 10a/10, 10a/13, 10a/16, 10b/2, 10b/5, 10b/8, 10b/10, 10b/15, 10b/17, 14a/21, 15a/2, 16b/23, 17a/11, 17b/3, 17b/15, 17b/19, 17b/21, 17b/24,

17b/25, 18a/5, 18a/9, 19a/19, 19a/21, 19b/21, 20a/10, 20a/22, 20b/8, 20b/14, 21a/6, 21a/24, 21b/5, 21b/15, 21b/23, 22a/26, 22b/27, 23a/15, 23a/27, 23b/9, 24a/15, 24b/12, 25a/4, 25a/20, 25a/25, 25b/5, 26a/7, 26a/25, 26b/14, 27a/3, 27a/8, 27a/14, 27b/13, 28a/10, 28b/1, 28b/12, 28b/17, 28b/22, 29b/5, 30a/3, 30a/19, 30b/10, 30b/20, 34b/1, 41b/22, 42a/19, 44b/24, 4b/5, 52b/1, 52b/12, 53a/11, 53a/24, 53b/12, 54a/2, 54a/16

u. (aḥvāl-i ʿUṭārid) 53b/21

u. (bā-ʿUṭārid) 49b/12, 49b/14, 49b/16, 49b/18

u. (hübūṭ-ı ʿUṭārid) 45b/25

u. (iḥtirāḳ-ı ʿUṭārid) 40b/23, 40b/25, 41a/1, 41a/2

u. (istiḳāmet-i ʿUṭārid) 46a/9

u. (mevżīʿ-i ʿUṭārid) 52b/5

u. (muḳābele-i ʿUṭārid) 47a/26, 48a/16, 48b/25

u. (ricʿat-ı ʿUṭārid) 46a/20

u. (şarḳ-ı ʿUṭārid) 45a/25

u. (şeref-i ʿUṭārid) 52b/19

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-ʿAḳreb) 44b/20

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Cevzā) 44b/12

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Delv) 44b/25

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Esed) 44b/15

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥamel) 44b/9

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḥūt) 44b/27

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ḳavs) 44b/23

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Mīzān) 44b/19

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Ş̲evr) 44b/11

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sereṭān) 44b/14

u. (taḥvīl-i ʿUṭārid be-Sünbüle) 44b/17

u. (taḳvīm-i ʿUṭārid) 52b/1, 52b/12

u. (terbīʿ-i ʿUṭārid) 48a/11, 48b/18

u. (terbīʿ-i ʿUṭārid) 47a/19

u. (teş̲līş̲-i ʿUṭārid) 47a/22, 48a/13, 48b/21

u. (tesdīs-i ʿUṭārid) 47a/17, 48a/8, 48b/17

u.+den (mensūbāt-ı ʿUṭārid) 11a/1

u.+dir 15a/27

u.+iñ 14a/7

u.+le 19b/1

[=120]

V

vebāl Bir gezegenin en güçlü olduğu noktadan uzaklaşması.

v.+de 14b/2

[=1]

vech (Ar.) Bir burcun otuz derecelik dilimlerinden her biri, bir burcun yıldız haritası üzerinde bölümlenen kısımlarından her biri, yön, şekil.

v. 54a/5

v. (vech-i evvel) 51a/18, 51b/3

v. (vech-i s̱āli s̱) 51a/20

v. (vech-i s̱ānī) 51a/19

v.+le 6a/1, 11a/9

[=7]

Y

yıldız Çekirdeğinde oluşan füzyon sonucunda açığa çıkan enerjiyi uzaya ışınım biçiminde yayan, ışıklı gök cisimlerinden her biri.

y. 5a/5, 14b/27, 16a/13, 17a/17, 18a/2, 18a/18, 18a/24, 18a/25, 19a/18

y.+a 15a/1, 15a/6

y.+ı 15b/27, 16b/17

y.+ıñ 14b/8, 15a/11, 15a/13, 18a/24, 18a/26

y.+lar 5a/6, 14a/2, 15b/6, 16a/13, 17a/19, 18a/18, 18a/19, 18a/20, 18a/23

y.+larıñ 19b/5

[=28]

Z/Ẕ

zāyiçe (Ar.) Yıldızların belirli bir zamandaki yerlerini ve durumlarını gösteren çizelge.

z. 3b/7, 4b/15

z. (şekl-i zāyiçe) 3b/10

[=3]

Ẕeneb (Ar.) Kuğu takımyıldızındaki en parlak yıldız; bu yıldız Mars'ın kuzey kutup yıldızıdır. Kuyruk anlamındaki bu kelime takım yıldızların kuyruk kısmında bulunan yıldızlara verilen genel isimdir.

ẕ. 12b/11, 12b/14, 12b/17, 13a/2, 13a/3, 13a/7, 13a/10, 13a/11, 13a/13, 13a/15, 13a/18, 13a/19, 41b/7, 42a/2, 42a/6, 42a/10, 42a/14, 42a/16, 42a/19, 42a/22

[=20]

Zuḫal (Ar.) Satürn.

z. 4a/5, 4a/7, 4a/9, 4a/10, 4a/13, 4a/15, 4a/16, 4b/1, 4b/1, 4b/3, 4b/5, 4b/7, 4b/10, 4b/12, 5a/9, 5a/11, 5a/13, 5a/15, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/7, 5b/9, 5b/11, 5b/12, 5b/14, 14a/21, 14a/27, 14b/3, 14b/6, 14b/7, 15a/4, 15a/27, 16b/3, 16b/20, 17b/20, 17b/22, 17b/27, 18a/2, 18a/7, 18a/21, 18b/2, 18b/5, 18b/7, 18b/8, 18b/14, 18b/27, 19a/7, 19a/8, 19a/19, 19a/20, 19a/22, 19b/1, 19b/6, 19b/12, 19b/18, 19b/21, 19b/26, 20b/23, 20b/27, 21a/6, 21a/11, 22a/13, 22a/22, 22a/26, 22b/7, 23b/13, 23b/25, 24a/9, 24a/15, 24a/20, 25b/13, 25b/21, 25b/27, 26a/3, 26a/7, 26a/13, 27a/19, 27a/24, 27b/3, 27b/7, 27b/13, 27b/18, 29a/5, 29a/13, 29a/21, 29a/27, 29b/5, 29b/10, 30b/24, 31a/8, 32b/22, 34b/23, 36b/14, 36b/27, 38a/16, 3b/1, 41b/7, 46a/23, 51a/11, 51a/14, 51a/20, 53a/3, 53a/25, 53a/27, 53b/2, 53b/10, 53b/27, 54a/3, 54a/7, 54a/8, 54a/10, 54a/22

z. (aḥkām-ı Zuḫal) 42a/2

z. (aḥvāl-i Zuḫal) 53a/26

z. (bā-Zuḫal) 46b/21, 46b/23, 46b/25, 47a/1, 47a/4, 47a/7, 47a/11, 47a/13, 47a/17, 47a/20, 47a/22, 47a/26, 49a/2, 49a/4, 49a/6, 49a/7

z. (be-Zuḫal) 46a/26, 46b/2, 46b/5, 46b/7, 46b/10, 46b/13, 46b/16

z. (hübūṭ-ı Zuḫal) 45b/11

z. (iḫtirāḳ-ı Zuḫal) 40a/17, 40a/21

z. (iḫtirāḳ-ı Zuḫal) 40a/16

z. (istiḳāmet-i Zuḫal) 46a/1

z. (ḳırān-ı Müşterī vü Zuḫal) 21b/26

z. (ricʿat-ı Zuḫal) 46a/12

z. (şeref-i Zuḫal) 45b/2, 52b/15

z. (taḥvīl-i Zuḫal bā-Ḥamel) 42a/25

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-ʿAḳreb) 42b/15

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cedy) 42b/19

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Cevzā) 42b/4

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Delv) 42b/20

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Esed) 42b/9

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḥūt) 42b/24

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ḳavs) 42b/17

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Mīzān) 42b/14

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sereṭān) 42b/6

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Ṣevr) 42b/1

z. (taḥvīl-i Zuḫal be-Sünbüle) 42b/11

z. (taḳvīm-i Zuḫal) 51a/11

z.+deki 5a/4

z.+den 3b/2, 14a/13, 17b/6

z.+dir 4a/4

z.+e 4b/16, 14b/8, 16a/23, 16a/25, 17a/25, 18b/10

z.+e-mi 16a/23

z.+iñ 14a/22, 14b/4, 14b/12, 14b/15, 16a/22, 16a/23, 17b/1, 18b/22, 18b/24, 18b/25, 19a/20, 19a/23, 19a/25, 19b/1

z.+le 4b/5, 17b/25

[=186]

Zühre (Ar.) Venüs.

z. 8b/15, 9a/2, 9a/5, 9a/8, 9a/11, 9a/14, 9a/17, 9b/2, 9b/3, 9b/4, 9b/7, 9b/11, 9b/13, 16b/22, 17a/10, 17b/4, 17b/18, 18a/6, 18b/1, 19a/19, 19a/21, 19b/18, 20a/7, 20a/18, 20b/8, 20b/12, 20b/27, 21a/16, 21a/26, 21b/15, 21b/20, 22a/22, 22b/20, 23a/9, 23a/27, 23b/5, 24a/9, 24b/4, 24b/27, 25a/16, 25a/25, 25b/1, 26a/3, 26a/21, 26b/8, 26b/27, 27a/8, 27a/12, 27b/7, 28a/5, 28a/21, 28b/9, 28b/17, 28b/27, 29a/26, 29b/23, 30a/14, 30b/1, 30b/10, 30b/17, 36b/27, 41b/19, 42a/16, 52a/11, 52a/22, 53a/5, 53a/24, 53b/12, 53b/15, 53b/18, 53b/24, 53b/25, 54a/1, 54a/2, 54a/13

z. (aḥvāl-i Zühre) 53b/14

z. (bā-Zühre) 49b/5, 49b/7, 49b/8, 49b/10

z. (hübūṭ-ı Zühre) 45b/15

z. (iḫtirāḳ-ı Zühre) 40b/14, 40b/17, 40b/19, 40b/21

z. (istiḳāmet-i Zühre) 46a/7

z. (mevżiᶜ-i Zühre) 52a/15

z. (muḳābele-i Zühre) 47a/13, 48a/5, 48b/14

z. (ricᶜat-ı Zühre) 46a/18

z. (şeref-i Zühre) 45b/8, 52b/17

z. (taḥvīl-i Zühre be-ᶜAḳreb) 44a/26

z. (taḥvīl-i Zühre be-Cedy) 44b/3

z. (taḥvīl-i Zühre be-Cevzā) 44a/18

z. (taḥvīl-i Zühre be-Delv) 44b/5

z. (taḥvīl-i Zühre be-Esed) 44a/21

z. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥamel) 44a/14

z. (taḥvīl-i Zühre be-Ḥūt) 44b/7

z. (taḥvīl-i Zühre be-Ḳavs) 44b/2

z. (taḥvīl-i Zühre be-Mīzān) 44a/24

z. (taḥvīl-i Zühre be-Sereṭān) 44a/19

z. (taḥvīl-i Zühre be-Ṣevr) 44a/15

z. (taḥvīl-i Zühre be-Sünbüle) 44a/22

z. (taḳvīm-i Zühre) 52a/11, 52a/23

z. (terbīᶜ-i Zühre) 47a/7, 47b/27, 48b/5

z. (teṣlīṣ-i Zühre) 47a/11, 48a/2, 48b/10

z. (tesdīs-i Zühre) 47a/4, 47b/25, 48b/3

z.+niñ 14a/10

z.+ye 19a/24, 42a/17

[=119]

zü-züvābe (Ar.) Kuyruklu yıldız.

z. 15b/17, 15b/18, 15b/24, 17b/16

z.+niñ 15b/2

SONUÇ

Bu çalışma, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi, Şevket Rado Yazma Eserler Koleksiyonu'nda ŞR_433 numarada kayıtlı bulunan *El-Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem* adlı eser üzerinde yapılan giriş, dil incelemesi, metin, Türkiye Türkçesine aktarım ve sözlük bölümlerinden oluşmaktadır. Müellifi ve müstensihi bilinmeyen eserin istinsah tarihiyle ilgili bir bilgi metin içerisinde yahut katalog kaydında bulunmamaktadır. Metin içerisindeki hesaplamalarda kullanılan H. 1138 / M. 1725-1726 yıllarından yola çıkarak eserin, Osmanlı Türkçesinin klasik sonrası dönemine ait olduğunu düşünülebilir. Eser, ahkâm-ı nücûmun alt disiplinlerinden biri olan sini'l-alem türünde bir eserdir. Sini'l-alem türündeki eserlerde "evrensel kehanetler" diye nitelendirebileceğimiz ahkamlara yer verilir. Üzerinde çalıştığımız eserde de gök cisimlerinin çeşitli şekillerde birleşme ve karşılaşmaları ekseninde ülkelerin yükseliş ve çöküşü; padişahların ve genel manada idarecilerin akıbeti; dinlerin, mezheplerin ve bid'atların ortaya çıkışı, yükselişi ve çöküşü; savaşların oluşumu, yeri ve zamanı hatta galibi; salgın hastalıkların hangilerinin ne zaman ortaya çıkacağı, nasıl zarar vereceği ve nasıl def edileceği; deprem, sel ve fırtına gibi doğal afetlerin oluşumu ve yaratacağı sonuçlar; hava durumu ve ona bağlı olarak gıda fiyatlarının ucuzluk ve pahalılığı; bolluk yahut kıtlık anlatılmaktadır.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla eserin iki nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan ilki bu çalışmayı yaparken kullanılan Şevket Rado nüshasıdır. İkincisi Köprülü Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu'nda 355/2 demirbaş numarasıyla kayıtlı bir kitabın 19b-84b varakları arasında yer almaktadır. Eser, "el-Ahkamü'l-Külliye ala Tahvili Sünniyi'l-Alim" şeklinde yanlış okunarak kaydedilmiştir. Ayrıca Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin tercüme-telif ettiği Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem'in [50b] sayfasında "ikinci kısım" olarak başlayan ve eserin sonuna kadar süren 31 varaklık kısmını *Aḥkāmü'l-Külliyye ʿalā Taḥvīl-i Sini'l-ʿĀlem*'in bir nüshası olarak

kabul edebiliriz. Bu konuda ayrıntılı bilgi çalışmamızın *Eserin Diğer Nüshaları* başlığında verilmiştir.

Metnin yazılış özelliklerine baktığımızda gözümüze ilk çarpan müstensih tarafından yapılan çok sayıdaki hatalardır. Bu hataların bir kısmı kelimenin yanlış harf ile yazılması şeklindeyken büyük bölümünü kelime yazımında unutulan harfler oluşturmaktadır. Bazı kelimelerin birden çok şekilde yazılması, özellikle t > d değişimi bağlamında kelimenin iki şeklinin de bulunması dikkat çekicidir. Müstensih arka arkaya gelen mim ve vav harflerini, vav harfinin yuvasını daha koyu yaparak yazmaktadır. Geneli harekesiz olan metinde bazı Türkçe ve alıntı kelimelerde okunuşu sağlamlaştırmak adına hareke kullanılmıştır. Müellifin üslubunu değerlendirecek olursak eser, isim-fiil ve zarf-fiillerle birbirine bağlanmış uzun sıralı cümlelerden oluşmaktadır. Eserin konusundan kaynaklanan bir "fal üslubu" metne hakimdir. Metindeki ifadeler yorumlanmaya müsaittir. Müellifin seçtiği kelimeler, cümlelerin birden fazla biçimde anlaşılmasına imkan vermektedir. Eserde birçok şahıs ve iyelik ekinin bulunmayışı, şahıs zamirinin ise hiç görülmemesi dikkat çekicidir. *Dil İncelemesi* bölümümüz incelendiğinde görülecektir ki eserde birçok dilbilgisi kategorisinin örneğine rastlanmamaktadır. Metin dudak uyumu bağlamında ikili bir görünüm arz eder. Metinde ñ > n değişiminin başladığı ancak henüz tamamlanmadığı görülmektedir. Eser ilm-i nücûm konulu eserler arasında oldukça sade bir dile sahip olmasıyla öne çıkmaktadır. Bu anlaşılır dilin eserin daha çok öğrencilere yönelik, eğitim amaçlı kaleme alınmış oluşundan kaynaklandığını düşünüyoruz.

Bu çalışmanın ilgili alanlarda yapılacak çalışmalara katkı sağlamasını ümit ederiz.

KAYNAKÇA

Ahmet Rifat: **Lugat-i Tarihiyye ve Coğrafiyye**, 7 Cilt, Ankara, Kaşgar Neşriyat, 2004.

Ahteri Mustafa Efendi: **Ahteri-i Kebir,** Haz: Ahmet Kırkkılıç; Yusuf Sancak, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2009.

Akar, Ali: **Oğuzların Dili Eski Anadolu Türkçesine Giriş**, 2. baskı, İstanbul, Ötüken Yay., 2018.

Akbayar, M.: **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2001.

Aydın, Mehmet: "Fal", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C.12, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1995, s. 134-138.

Ayverdi, İlhan: **Asırlar Boyu Târihî Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, 3 Cilt, İstanbul, Kubbealtı Neşriyatı, 2006.

Banguoğlu, Tahsin: **Türkçenin Grameri**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011.

Bilgegil, M. Kaya: **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara, Güzel İstanbul Matbaası, 1964.

Bulak, Şahap: "-sA Ekinin İşlevleri", **Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 46, 2011, s. 25-38.

Buran, Ahmet: **Anadolu Ağızlarında İsim Çekim (Hāl) Ekleri**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1996.

Canpolat, Mustafa: "Eski Anadolu Türkçesindeki Belirtme Durumu (Accusativus) Ekinin Kökeni Üzerine", **Türkoloji Dergisi**, C. X, Sayı: 1, DTCF Yay., 1992, s. 9-13.

Clauson, S. Gerard: **An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish**, Oxford: At The Clarendon Press, 1972.

Coşkun, Mustafa Volkan: **Türkçenin Ses Bilgisi**, 2. baskı, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yay., 2016.

Çağatay, Saadet: "Eski Osmanlıcada Fiil Müştakları, I. Mastarlar", **DTCF Dergisi**, V. I - 1/2, 1947, s. 353-368.

Dalkırdan, Tuğçe: **Osmanlı'da İlm-i Nücum ve Müneccimler (1580-1839)** Mersin, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Demir, Nurettin; Yılmaz, Emine: **Türk Dili El Kitabı**, Ankara, Grafiker Yay., 2003.

Demir, Tufan: **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara, Kurmay Basım Yayın Dağıtım, 2004.

Deniz, Sebahat: **16. Yüzyıl Bazı Dīvān Şairlerinin Türkçe Divanlarında Kozmik Unsurlar (Bākī-Fuzūlī, Hayālī**

Beg, Nev'ī, Yahyā Beg), İstanbul, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, 1992.

Develi, Hayati: **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar**, Ankara, TDK Yay., 1995

Devellioğlu, Ferit: **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, 24. bsk., Ankara, Aydın Kitabevi, 2007.

Dilçin, Cem: **Yeni Tarama Sözlüğü**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2009.

Doğan, Ahmet Turan: "Türkiye Türkçesinde Yardımcı Fiiller Üzerine Değerlendirmeler", **International Journal of Language Academy**, Vol. 5/7 December, 2017, s. 192-221.

Eker, Süer: **Çağdaş Türk Dili**, Ankara, Grafiker Yay., 2002.

Ercilasun, Ahmet Bican: "Türkçede Emir ve İstek Kipi Üzerine", **Türk Gramerinin Sorunları Toplantısı Bildirileri**, Ankara, TDK Yay., 2011, s. 61-66.

Erciyas, Osman: **Haza Kitabu Esrari'n-Nücum ve Havvas Adlı Eser Üzerine Bir Dil İncelemesi (Giriş, İnceleme, Metin, Dizin)**, Ankara, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı (Yeni Türk Dili) Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, 2009.

Eren, Hasan: **Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, Ankara, Bizim Büro Basımevi, 1999.

Ergin, Muharrem: "Kadı Burhanettin Divanı Üzerine Bir Gramer Denemesi", **TDED,** IV/3, 1951, s. 287-327.

Ergin, Muharrem: **Türk Dili Bilgisi**, İstanbul, Bayrak Basım Yayım, 2009.

Erzurumlu İbrahim Hakkı: **Mārifetname**, Çev. Faruk Meyan, İstanbul, Bedir Yayınevi, 1999.

Fehd, Tevfik: "İlm-i Felek", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 22, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2000, s. 126-129.

Fehd, Tevfik: "İlm-i Ahkam-ı Nücum", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 22, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2000, s. 124-126.

Gabain, Annamarie V.: **Eski Türkçenin Grameri**, Çev. Mehmet Akalın, 5. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2007.

Gedizli, Mehmet: "Türkçede Tek Şekilli ve Çok İşlevli Yapım Ekleri", **Turkish Studies**, Vol. 7/4 - Fall, s. 3351-3369.

Gencan, Tahir Nejat: **Dilbilgisi**, 4. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1979.

Gökçe, Aziz: *"Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesine Dudak Uyumu ve Ünsüz Uyumu"*, **Turkish Studies**, Volume 4/3 Spring 2009, s. 991-1012.

Gülensoy, Tuncer: **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü**, 2. bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011.

Gülsevin, Gürer: **Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde İsim Hal Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanılışları**, Malatya, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987.

Gülsevin, Gürer: "Türkçede Şart Gerundiumu Üzerine", **Türk Dili**, Sayı: 467, Ankara, TDK Yayınları, 1990, s.266-279.

Gülsevin, Gürer: **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, 3. baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011.

Gümüş, İnan: "Türkçede Emir-İstek Kipi ve Yabancılara Türkçe Öğretimi", **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 39, 2016, s. 253-262.

Hacıeminoğlu, Necmettin: **Yapı Bakımından Türk Dilinde Fiiller**, İstanbul, Cönk Yay., 1984.

Hacıeminoğlu, Necmettin: **Türk Dilinde Edatlar (en eski Türkçe metinlerden zamanımıza kadar -yazı dilinde-)**, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yay., 2015.

İhsanoğlu, E. vd.: **Osmanlı Astroloji Literatürü Tarihi ve Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi Zeyli**, Ed. Ekmeleddin İhsanoğlu, İstanbul, İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA), 2011.

İlhan, Nadir: "Türk Dilinde Ünsüz Düşmesi, Nedenleri ve Türleri", **Zeitschrift Für Die Welt Der Türken (Journal Of World Of Turks)**, Vol: 1 No: 2, 2009, s. 43-55.

Kut, Günay; Toska, Zehra vd. **İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yazma Eserler Kataloğu**, Haz., 3 Cilt, İstanbul, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2014.

Kahraman, Tahir: "Çağdaş Türkiye Türkçesinde Ad Çekim Eklerinin Kullanım Özellikleri ve İşlevleri", **Türk Gramerinin Sorunları II**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1999.

Kalkan, Uğur: **Türkiye Türkçesinde Hal (Durum) Kavramı ve Hal (Durum) Eklerinin İşlevleri**, Afyonkarahisar, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006.

Kam, Ömer Ferit: **Divan Şiirinin Dünyasına Giriş - Asar-ı Edebiye Tedkikatı**, Ankara, Birleşik Yay, 2008.

Kanar, Mehmet: **Türkçe - Osmanlı Türkçesi Sözlüğü,** İstanbul, Say Yay., 2011.

Kanar, Mehmet: **Örnekli Etimolojik Farsça - Türkçe Sözlük**, İstanbul, Say Yay., 2009.

Karaağaç, Günay: **Türkçenin Ses Bilgisi**, İstanbul, Kesit Yay., 2012

Karahan, Akartürk: Dīvānü Lugāti't-Türk'e Göre Oğuzca, **5. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu Oğuzlar: Dilleri, Tarihleri ve Kültürleri Sempozyumu Bildirileri**, Ed: Tufan Gündüz; Mikail Cengiz, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2015, s. 41-60.

Karahan, Leyla "-sa/-se Eki Hakkında", **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, Cilt: 1994/II, Sayı: 516, s. 471-474.

Kartallıoğlu, Yavuz: **Klāsik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16., 17., 18. Yüzyıllar)**, Ankara, TDK Yay., 2011.

Kırkoğlu, R. Hakan: **Sultan ve Müneccimi 18. Yüzyıl Osmanlı Sarayında İlm-i Nücum**, İstanbul, Doğan Kitap, 2017.

Korkmaz, Zeynep: **Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2007.

Korkmaz, Zeynep: **Gramer Terimleri Sözlüğü**, 4. baskı, Ankara, TDK Yay., 2010.

Kundakçı, Emre: **Kitab-ı Ahkamü'l-Akayid (115b/180a) (Giriş - Dilbilgisi İncelemesi - Çeviriyazılı Metin - Türkiye**

Türkçesine Aktarım - Dizin - Tıpkıbasım), İstanbul, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi,, 2014.

Kundakçı, Emre: "Ahkâmü'l-Külliyye ʿAlâ Tahvîl-i Sini'l-ʿÂlem'de Esas Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller", **Türk Dünyası Araştırmaları**, C: 125, Sayı: 246, 2020, s. 73-94.

Lewis, Geoffrey: **Turkish Grammar**, Second Edition, Oxford, Oxford University Press, 2002.

Mansuroğlu, Mecdut: "Türkçede -gay / -gey eki ve Türemeleri", **Jean Deny Armağanı**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1958, s. 171-183.

Mansuroğlu, Mecdut: "Eski Osmanlıca", **Tarihi Türk Şiveleri**, Çev. Mehmet Akalın, 3. baskı., Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., 1988.

Muallim Naci: **Lügat-ı Nâci**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2009.

Mutçalı, Serdar: **Arapça - Türkçe Sözlük**, İstanbul, Dağarcık Yayınları, 2012.

Mütercim Âsım Efendi: **Burhān-ı Katı**, 2. bsk., Haz. Mürsel Öztürk, Derya Örs, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2009.

Nallino, Carlo Alfonso: "Astrology", **Encyclopedia of İslam**, C. 1, Leiden: Brill, 1993, s. 494-497;

Nasirüddin Tûsî: **Muhtasar Fi' 'İlm El-Tencīm ve Ma'rifet El-Takvīm (Risāle-i Si Fasl)**, Çev. Ahmed-i Dāi (Türkiye Türkçesine çev. T. N. Gencan ve M. Dizer), İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Yayını, 1984.

Nasr, Seyyid Hüseyin: **İslam Kozmoloji Öğretilerine Giriş**, Çev. Nazife Şişman, İstanbul, İnsan Yayınları, 1985.

Nasr, Seyyid Hüseyin: **İslam ve İlim**, Çev. İlhan Kutluer, İnsan Yayınları, İstanbul, 1989

Onay, Ahmet Talat: **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2000.

Oyar, Ahmet; Doğan, Levent vd.: **Türk Dili**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2006.

Önler, Selim: **Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem (Metin, Dil İncelemesi, Dizin)**, Eskişehir, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

Özdemir, Hakan: "Bir Nöbetleşme Hadisesi ve -sA Şart Ekine Yansımaları", **Karadeniz Araştırmaları**, Bahar - 2013, Sayı: 37, s. 199-207.

Özön, Mustafa Nihat; Demiray, Kemal: **Alıştırmalı Dilbilgisi**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1948.

Paçacıoğlu, Burhan: **VII-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı**, Ankara, Bizim Büro Basımevi, 2006.

Pala, İskender: **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, İstanbul, Kapı Yay., 2009.

Pultar, Mustafa: **Yıldız Adları Sözlüğü**, İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2007.

Redhouse, Sir James W.: **A Turkish and English Lexion**, 3. bs., İstanbul, Çağrı Yay., 2006.

Sezen, Tahir: **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)**, Ankara, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2006.

Steingass, F.: **A Comprehensive Persian-English Dictionary**, İstanbul, Çağrı Yay., 2005.

Şahin, Hatice: "Türkçede Zaman Belirleyicileri İle Kip ve Zaman Eklerinin Uyumu", **Prof. Dr. Fikret Türkmen Armağanı**, Ed. Gülsevin G.; Arıkan M, Kanyılmaz Matbaası, 2005.

Şahin, Hatice: **Eski Anadolu Türkçesi**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2009.

Şahin, Hatice: **Eski Anadolu Türkçesi**, 4. baskı, Ankara, Akçağ Yay., 2011.

Şemseddin Sami: **Kamusu'l-A'lam**, 6 Cilt, Ankara, Kaşgar Neşriyat, 1996.

Şemseddin Sami: **Kāmūs-ı Türkī**, 7. bsk., İstanbul, Kapı Yayınları, 2013.

Şen, Ahmet Tunç: "Rasattan Takvime: XV/XVI. Yüzyıl Osmanlı Dünyasında Astrolojinin Yeri Üzerine Bazı Gözlemler", **Osmanlı'da İlim ve Fikir Dünyası - İstanbul'un Fethinden Süleymaniye Medreselerinin Kuruluşuna Kadar**, Ed. Ömer Mahir Alper, Mustakim Arıcı, İstanbul, Klasik Yay., 2015, s. 227-249.

Şen, Ahmet Tunç: **Astrology In The Service Of The Empire: Knowledge, Prognostication, And Politics At The Ottoman Court, 1450s-1550s**, Chicago-Illinois, Chicago University, Department Of Near Eastern Languages And Civilizations, Basılmamış Doktora Tezi, 2016.

Şentürk, Ahmet Atilla: "Osmanlı Edebiyatında Felekler, Seyyare ve Sabiteler (Burçlar)", **Türk Dünyası Araştırmaları**, nr. 90, 1994, s.131-180.

Şirin User, Hatice: "Tonyukuk Yazıtı'nda Geçen (Uğur Kalıtdım) İbaresi Üzerine Yeni Bir Anlamlandırma Teklifi", **ERDEM İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi**, Cilt 16 , Sayı 48, Atatürk Kültür Merkezi Yay., 2007, s. 157-168.

Tekeli, Sevim: "Osmanlıların Astronomi Tarihindeki En Önemli Yüzyılı", **Fatih'ten Günümüze Astronomi, Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan Sempozyumu**, İstanbul, 1994, s. 69-85.

Tietze, Andreas: **Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügatı**, Cilt I-VIII, Ankara, Türkiye Bilimler Akademisi Yay., 2016-2019.

Tiken, Kamil: **Eski Anadolu Türkçesinde Edat ve Zarf-fiillerin Fonksiyonları**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1993.

Tulum, Mertol: **17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011.

Tunalı Koç, Gülçin: "Osmanlı Siyaset Kültürünü Anlamada Kaynak Olarak İlm-i Nücum: Sadullah el-Ankaravī", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C. 2, Sayı 1, 2004, s. 183-195

Türk Dil Kurumu: **Türkçe Sözlük**, 10 bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2005.

Türk Dil Kurumu: **Derleme Sözlüğü**: Türkiye'de Halk Ağızlarından I-VIII, 3. bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2009.

Türk Dil Kurumu: **XIII. Yüzyıldan Beri Türkiye Türkçesiyle Yazılmış Kitaplardan Toplanan Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü I-VIII**, Haz. Ömer Asım Aksoy; Dehri Dilçin, 3. bs., Ankara, Türk Dil KurumuYayınları, 2009.

Türk Dil Kurumu: **Yazım Kılavuzu**, 26 bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2009.

Unat, Yavuz: "Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi", **Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**, S. 11, 2000, s. 633-696.

Unat, Yavuz: **Tarih Boyunca Türklerde Gökbilim**, İstanbul, Kaynak Yayınları, 2008.

Yavuzarslan, Paşa: "Türk Dilinde Kişi Eklerinin Tarihsel Gelişimi ve Değişimi", **38. ICANAS (International Congress of Asian and North African Studies) Bildiriler Kitabı**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., Ankara, 2011, s. 1953-1966.

Yurtoğlu, Bilal: **Katip Çelebi**, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2009.

Zenker, Julius Theodor: **Türkisches - Arabisch - Persisches Handwörterbuch**, Hildesheim, 1886.

ÖZGEÇMİŞ

19 Temmuz 1988 tarihinde Denizli'nin Merkez ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimi Denizli'de tamamladım. 2007 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde başladığım lisans eğitimimi 2012 yılında tamamladım. Aynı yıl Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Dili Programında yüksek lisans eğitimine başlayıp *KİTĀB-I AḤKĀMÜ'L-ʿAḲĀYİD (115b / 180a) (Giriş-Dilbilgisi İncelemesi-Çeviriyazılı Metin-Türkiye Türkçesine Aktarım-Dizin-Tıpkıbasım)* adlı yüksek lisans tezimi 2014 yılında tamamladım. 2015 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında doktora eğitimine başladım.

ALTINCI BÖLÜM

TIPKIBASIM

Z 97

الاحكام الكليه على تحويل سنى العالم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد واله وصحبه اجمعين اما بعد بو رساله احوال سنى عالمه متعلق احكام و قواعد نجوميه مشتمل عربى و پارسى لسانلرندن ترجمه اولنوب بو برقاج ورق تسويدنه شروع اولندى مرجو در كه مستفيد اولانلر ارباب استعداد خير ايله ياد قيله لر وبالله التوفيق فصل معلوم اولكيم هر سنه ده شمس جمله برجنه تحويل ايتدوكى وقتك طالعنه طالع سال دير لر هر شهرك افقنده بر اولمز مختلف اولور مثلا قسطنطينيه افقنك طالع حمل بولنسه مكه و يمن و كردستان و عجمده ثور طالع اولور شرق طرفنه كندقچه طالع تفاوت ايدر مثلا هند و چين ايچلرنده جوزا و سرطان اولور اما قاعده اولدركه هر اقليمده هر فغى شهر معظم و مختكاه ايسه انك طالعك جيقروب اندن حكم يارالر

سائر

2

سائر شهرلرين طالعن چقارمق لازم دكلدر زيرا بطلميوس اربعه مقالات نام كتابنده بو قاعده بيان ايتمشدر كه هر اقليمك فغى شهر معظم و دار السلطنه ايسه اطرافنده اولان شهرلرك احوالى اول معظم اولان شهرك طالعنه تابعدر بطلميوس بيوك شهرلره امهات ملك ديو تسميه ايدر و بو محله اقليمدن مراد اقليم عرفى در مثلا اقليم مصر اقليم روم اقليم عجم ديدكلرى كبى يعنى ولايت مصر و ولايت روم و ولايت عجم ديكدر يوخسه مشهور اولان اقاليم سبعه مراد دكلدر مثلا قسطنطينيه كه ممالك اسلاميه ده اولان شهرلرك اعظمى و ربع مسكون پادشاهنك تختكاهى اولغين اطرافنك اولان ولايتلرك احكامى قسطنطينيه طالعندن اخذ اولنوب كركدر و مصر اقليمنك دخى شهر مصرك طالعندن اطرافنده اولان ممالك احكامى استخراج اولنور كذلك يمنك صنعا شهرينك طالعندن يمنك جميع شهرلرك احكامى اخذ اولنور معلوم اولكه هر مملكك احوالى هر يلك نجه اولاجغى اول مملكك دينى فغى شهردن ظاهر اولديسه اول شهردن و اول شهرك طالعندن معلوم اولور مثلا ملت اسلاميه شهر مكه شرفها الله دن ظهور ايتمشدر ايمدى هر يلك كعبه معظمه سنك طالعندن اهل اسلامك احوالنه نظر اولنوب كركدر وملت يهود احوالنى مصر طالعندن اخذ

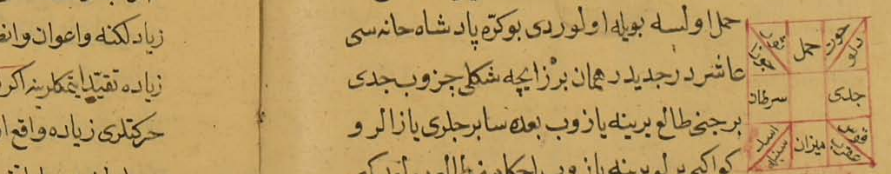
احوال ملل

اتمك كركدر واكر بر مذهب ويا بر بدعت ظهور ايتسه اول مذهب
واول بدعت اوزره اولان خلقك احوالنى اول مذهب ويا اول بدعت
فنغى شهردن ظهور ايتديسه اول شهرك طالعندن كورمك كركدر
قزلباش مذهبى اردبيلدن ظهور ايتمشدر ايمدى قزلباش خلقك
احوالى اردبيل طالعندن يوقلمق كركدر وبر خارجى يا بر مدعى ظاهر اولسه
اول خارجى ويا اول مدعى احوالى ابتدا فنغى شهردن خروج ايتديسه
اول شهرك طالعندن معلوم اولور امدى بوقاعده لر معلوم اولدقدن
صكره بلكه كر طالع سالدن بش درلو حكم استخراج اولنور اولكى حكم
خلقك هر صنفك احوالى ايرو ايرو وترتيب اولنور مثلا پادشاه احوالى
بعده وزرا احوالى بعده علما احوالى بعده امرا وعسكر احوالى بعده كتاب وتصرفان
اموال احوالى بعده مشايخ ودرهاقين احوالى بعده عوام واهل سوق احوالى هر
بريسى ايرو ايرو تفصيل اولنور ايكنجى حكم اول يلده خلقك صحتى ومرضى و
ظهور ايده جك مرضلرين ازلغى وچوقلغى وسائر متعلقاتين بيان اولنور
اوچنجى حكم اول يلده خلقك راسنده امينلكدن وجنك جدالدن ويوالرده
قورقولقدن وغوغا وصلحدن نه واقع اولاجغى تفصيل اولنور دورديجى
حكم اول يلك محصولاتى ومزروعات قلت وكثرتدن وصلاح وفسادلرى
نيجه اولوب اوجوزلق وفتلق احوالى بيان اولنور بشنجى حكم اول يلده يازده

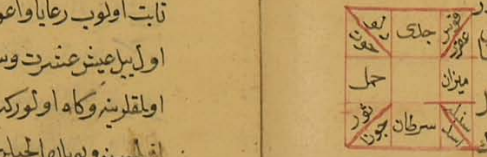
وقيشده

وقيشده اسى وصوق ويل ويغمور وزلزاله ورعد وبرق وسائر
علامات احوالى بيان اولنور بس بو التحرير اولدقد نصكره بنه
هرايكه كواكبك قرانته ومقابلات وتربيعاتندن وتثليثات وتسديس
وشرف وهبوط ورجعت واستقامت واحترافندن هرنه حال وقع
اولورسه انك احكامى اول آتى ايچنده بيان اولنور بعده اول يلده خسوف
وكسوفدن نه واقع اولورسه انك دخى احكامى نه برجده كسوف اولديسه
وفنغى كوكب مدبرى ايسه آكا كوره بيان اولنور انك دخى تأثيرى كورينن
يرلرده اولور كورنمين يرلرده اولماز وفنغى برجده اولدى ايسه اول برجه
منسوب اولان شهر لرده اولور كوستى والله اعلم فصل حكم اول پادشاهلر
احوالى بيانده در پادشاهلرك احوالى طالع سالدقدن صكره انك طالعندن معلوم
اولورسه اول پادشاهك طالعنده صاحبى اولان كوكبك احوالندن معلوم اولور
وبنجى خانه نك صاحبى اولان كوكبك احوالندن معلوم اولور
وبنجى تحويل شمس كوندزايدى ايسه شمسك قوتى وضعفنه كوره حكم ويريلور
اكر تحويل كيجه ايدى ايسه قمرك قوتى وضعفنه كوره حكم ويريلور لكن شو
دخى معلوم اولكه كربو شمسدن وقمردن اولان حكم حكم عامدر عامة
ملوكه يراما خاص برملكك پادشاهنك احوالى واحكامى عاشردن و
صاحب عاشردن معلوم اولور برخوشجه ضبط اولنمق كركدر دلائل خاص فرقى اولنمق كركدر مثلا شهر قسطنطينيه ده طالع

تحویل سال حمل اولسه عاشری برج جدی اولور صاحب زحل اولور
ایمدی اول ایاله پادشاهك احوالی برج جدیدن و زحلدن استخراج
اولنور قوة و ضعف و سعادت و نحوستنه کوره و قاعده کلیه بودر که
برج عاشری پادشاه طالع فرض ایدوب سائر خانه لرینك احکامنی طالع مولود
کبی استخراج ایدرلر بو بابده مثال قسطنطینیه ده طالع سال

حمل اولسه بویله اولوردی بوکره پادشاه خانه سی
عاشر درجدید دهمان برزایچه شکلی چزوب جدی
برجنی طالع یرینه یازوب بعده سایر جلری یازالرو
کواکبی برلو یرینه یازوب احکامنی طالع مولود کبی

استخراج ایده لر بو اسلوب اوزره که شکل زایچه بودر
یعنی پادشاه طالعی جدی اولدی مالی و اعوان و انصاری
یعنی وزرا و عسکری خانه سی دلو اولدی و اقربا و نقل
و حرکت خانه سی حوت اولدی و سکون و ملك و املاك
و مملکت خانه سی حمل اولدی و اوغل قز خانه سی ولی و خبر خانه سی ثور
اولدی و قول و فراوش و خسنه لك خانه سی جوزا اولدی زوجه و نکاح
خانه سی سرطان اولدی موت و خوف و نکبت خانه سی اسد اولدی و سفر
و جهاد و غزا خانه سی سنبله اولدی و حکومت و سلطنت و تدبیر

ورای ده

خانه سی

4

خانه سی میزان اولدی و دوستلر و امید خانه سی عقرب اولدی و شملر
و نکبت و ذلت خانه سی قوس اولدی ایمدی طالع مولود کبی بونك دخی احکامی
استخراج ایلك لازمدر مثلا جدی طالع پادشاه فرض اولنسه صاحبی
زحل در جدی ایچنده بولنسه پادشاهك قوتنه و صحتنه و رأی تدبیری
صواب اولسنه اکر زحل ایچنده یعنی برج دلوده بولنسه مال و خزائن
زیاد لکنه و اعوان و انصاریك قوتنه و تحصیل مال و خزینه خصوصنه
زیاده تقیدیاخه کلرینه اکر زحل اوچنجیده بولنسه که حوت در یقین مکاتبره نقل و
حرکتلری زیاده واقع اولسنه خصوصا دریا یوزنده کمی ایله زیرا بو
برج اولعین بویله اقتضا ایدر اکر زحل درد نجیده بولنسه کندی ملکنده
ثابت اولوب رعایا و اعوام احوالی ایله مقید اولملرینه اکر زحل بشنجیده بولنسه
اولیل عیش عشرت و سیر و سلوك ایله ایام کچوب ذوق صفا و سرور ده
اولملرینه و کاه اولورکه اولادلری وجوده کلوب اولوجه مقیتلر و ضیافتلر
اقامسنه و بویله اچیلر چوق کلمسنه دخی دلالت ایدر اکر زحل التنجیده
بولنسه ادنی کسنه لرك حرکتلرندن و قول طائفه سندن سرکشلرندن کاه غم و الم
چکملرینه و اکر زحل التنجیده اولوب راجع و یا محترق بولنسه مزاجلرینه
جزئی ضعف و لمق و امراض بارده دن نوعا مألم اولملرینه اکر زحل یدنجیده
بولنسه تزویج و نکاح ایله زیاده تقیدلرینه و زنانه زیاده میل قلسمقلرینه دلالت

بودن زحل الذر طالع

اگر زحل سکز نجیده بولنسه اول بیاده قورقو وقیغویه دوشمکلرینه اگر زحل
بوصورتده محترق اولوب اول بیاده شمس منکسف اولورایسه دخی زیاده
قورقولونسنه لرینه دلالت ایدر اگر زحل طقوز نجیده بولنسه اول یاده
غزا وسفر احوالرینه مشغول دوشمکلرینه بلکه کذب ولری نحس سعادتلو حرکت
بیورمقلرینه اگر عطارد ویا قمر زحلاله طقوز نجیده معًا بولنمش اولورسه اگر زحل
اونجیده بولنسه اول بیاده حکم وسیاست وتدبیر مملکتایله مقید اولوب
بعض شهرلرفتح قلمقرینه وحکومتلری جمیع عملهٔ جاری اولمغنه اگر زحل
اون بریجنده بولنسه اول بیاده هرنه مقصود لری وامید لری وارایسه
بعون الله تعالی حاصل اولوب بیچه اولوبکلر ومالک صاحبلری اطاعت ایدوب
دوستلق قلمقرینه دلالت ایدر اگر زحل اون ایکیجیده بولنسه اول بیل دوشمنلرن
زیاده مشقتلر وخوفلر چکلمسنه وهرجانبدن دوشمنلر ومدعیلر حرکت
قلمسنه واول بیاده قطعا برایشی حاصل اولمغنه دلالت ایدرایسه زحل
صاحب طالع اولد وغنه مثال بودر هرقنی کوکب صاحب طالع اولورسه
ینه همان حکم بویلدر مثال دیکر طالع سال سرطان اولسه عاشری حمل اولور
یعنی پادشاه خانه سی ایدی ینه برز ایچه جزوب حملی طالع طوتوب مرتبخی
صاحب طالع دیوب هرقنی خانه ده بولنلری ایسه زحله ایدوکر حکمی اکا دخی
همان بعینه حکم ایله درز مثلا مریخ حمله بولنسه یعنی طالع ایچنده پادشاهك

قوتنه وصحتنه ورأی تدبیری صواب اولمسنه اگر مریخ ایکیجیده یعنی
ثوریده بولنسه مال وخزائن زیاده لکنه واعوان وانصارك قوتنه
وتحصیل مال وخزائن خصوصنه زیاده تقیدایمکلرینه سائر خالرنده
دخی هرقنی خانه ده بولنورسه همان حکم زحلك کبیدر اشتباه
بوصاحب طالع اولمان یادزطالعك قنجنی خانه سنده بولنورسه حکمی
نیجه دربیان اولندی لکن شو دخی معلوم اولمالکه غیری یادزلرکه صاحب
طالعدن غریسیدرلرانلری دخی کورمك کرکدر هربری طالعك قاچنجی
خانه سنده بولنورانلرك دخی علی حدهٔ حکملری وارد رکه تتمهٔ بیان اولنور
مثلا زحل صاحب طالع اولدیغی تقدیرجه طالعده بولنسه پادشاهك
غمنه ومال خصوصنده مضایقه لرینه وبعض کسنه لری ظلم وتعدی اوزره
حرکت قیلوب رعایا وعوامی رنجیده قیلدیرینه اگر زحل ایکیجیده بولنسه زیاده
مصرفلر اولوب مضایقه چکلسنه وینچه خسارتلر وزیانلرا ولمسنه و
وزراعسکر حالی قیغوده وذلتده اولمسنه اگر زحل اوچنجیده بولنسه
اقربا وقرداشلرندن نخوست ودخی زیاده نسنه لرظاهر اولمسنه اگر
زحل دوردنجیده بولنسه مالك ومملکت ایچنده ظلم وفساد لرا ولوب وبعض
موضعلرخراب اولمسنه وبعض مملکتلرده حرامیلر وخرسوزلرا ولوبا مور
غارتلرایمکلرینه بوسببدن مملکت بوزغونلغندن قیغوچکلرینه دلالتدر

زحل طالعده اولیاب
سائر خانلرده
اولدیغی
یادزلرنده

مثال دیکر

اکر زخل بشنجیده بولنسه اولادلرینه نحوست ایریشوب اول
سببدن متألم اولمقلرینه وبعض قورقولو خبرلر وموحش سورلر
ایشیدوب غم چکمکلرینه اکر زخل التنجیده بولنسه ادنی والحق
کمسنه لرك مخالفتلرندن وسرکش بکلرندن متفکر اولملرینه ویمکن که بالاهل
وصؤق عللرندن بریله برفاجی کون مضطرب اولمقلرینه اکر زخل یدنجیده
بولنسه اول بیاله اسکی دوشملردن بعضلری حرکت قلمسنه وزوجه و
عورت سببندن فیغوچکمکلرینه اکر زخل سکزنجیده بولنسه اول
یاله نکبت وقورقو وارد راکر بعض دلیللر دخی اولورسه کسوف وخسوف
کبی حکم قوی اولمسنه اکر زخل طقوزنجیده بولنسه اوزون اوزاق سفرلر
فکرینه دشوب نقل وحرکت قلمقلرینه اکر بعض دلیل دخی اولورایسه حرکت
وسفر قلمقلرینه اکر زخل اونجیده بولنسه حاکملر ودیوانلردن رعایا ظلم وستم
کورملرینه واستانینه شکایتجیلر چوق کلمسنه اکر زخل اون برنجیده بولنسه
امید ایتدکلری نسنلردن توقف واقع اولوب زیاده دوست اتخاذ ایتدکلری
کمسنه لردن بعضیلرینه ضرر رایرمسنه اکر زخل اون ایکنجیده بولنسه
دوشملرچوقلوغنه واول دوشملرك حرکتلرندن مضطرب اولوب غم
وقیغوچکمکلرینه دلالت ایدر اما مشتری صاحب طالع اولمدیغی
تقدیرجه طالع ایچنده بولنسه بدن صحتنه وسرور اوزره اولوب

بودن مشتری اذر طالع

عدل

عدل وداد اوزره حرکتلرینه وطالعلرنده هر وجهله قوت اولوب هر
کونده بردرلو خیر ظاهر اولمسنه اکر مشتری ایکنجیده بولنسه امرا
وعسکر احوالی قوی اولوب وارد قلری یرده فتحلر قلمقلرینه واطرفدن خزینه
لرجمع اولوب مالك چوقلوغنه ومضایقه وقلت ارمکلمسنه اکر مشتری
اوچنجیده بولنسه یقین یرلرده وزیارتکاهلرده حرکتلری چوق واقع اولوب
خیرات وصدقاته راغب اولمقلرینه اکر مشتری درنجیده بولنسه بعض
مساجد ومدارس بناسنه مباشرت ویابونلریله تعمیرینه متعلق معاملره
مباشرت قلمقلرینه واطرافه واکنافه عدالت نامه لرپراکنده ایدوب ظلم وستم
دفعنه زیاده تقید قلمقلرینه اکر مشتری بشنجیده بولنسه اولادلری
دوغوب شاذ لقلر قلمسنه وصلح وصلاح ایچون خاکپایلرینه الچیلر
کلوب هرطرفدن خیر خبرلر ایشیدیلمسنه وتحف وارمغانلر وتبجیله
هدیه لر کلمسنه دلالت ایدر اکر مشتری التنجیده بولنسه یرامرفعالتونجی
کسلرانصافه کلوب شر وشور دن فراغت ایتدکلرندن اونوری مسرور
اولمقلرینه وختام ومقرلرده زیاده احسانلر قلمقلرینه اکر مشتری یدنجیده بولنسه
اول یاله بعض یرلرده مدت کیلر وخوارجلر بلوب صورت حقدن کورینوب
تبجیر دلواینلر قلمقلرینه اخراللامر باطل اولوب تکبتلرینه بلکه اللهکلوب جزالرینی
بولمقلرینه اکر مشتری سکزنجیده بولنسه بویله مال وبیراث متلتو نفود

زیاده جمع وتحصیل اولنسنه وقطعا خوف وخطر واقع اولیوب
یبل سلامت ایله مرور ایتمسنه اکر مشتری طقوز یخیده بولنسه
اولیله قوتلو غزالر ومبارک سفرلر تدبیرینه مشغول اولوب
احتمال درکه بالآت حربکلری واقع اولمسنه اکر شمس بیله بوغشر
اولور ایسه وحجاج احوالی وحرمین شریفین خصوصنده یخه
خبرلر ایشیلوظهوره کتوروب دولت وشوکتلری زیاده قوت بولمسنه
اکر مشتری عاشره بولنسه حاکملر وامرا اتباعلرینه قلوب مملکتلرده ظلم
وستم ازدن ازا اولمسنه واکابر واعیاندن بعضلرینه عنایتلر تقوی
اولومرتبه لره ایرکور مکلرینه اکر مشتری اون بر یخیده بولنسه اطراف وجوانب
اولان حاکملر وبکلر صداقت نامه لر کوندروب عرض عبودیت قلدرینه
وجمیع مرادات ومقصودلری سهولتله حاصل اولوب ومسرور ولقلرینه
اکر مشتری اون ایکی یخیده بولنسه بعضدوشمانلرعداوتدن فراغ
ایدوب صلح رجاسنه متوجه اولمسنه وبعضدوشمن ولایتندن
غنیمتلر النوب دشمان احوالی ضعفنده اولمسنه دلالت ایدر الله اعلم

اما مریخ صاحب طالع اولدیغی تقدیرجه طالع ایچنده بولنسه مزاج
همایونلرنده حدت وغضب زیاده اولوب بعضا اولوله ضررلری
دوقمسنه وبعضا اعدا وکفارلرك حرکتلرندن غضبه کلوب غزا وسفر

ایچون

بودن مریخ اندرطالع

7

ایچون علی التعجیل فرمان همایونلری ظاهر اولمسنه وسلاح وآلات آتش
وجبه خانه احضارینه متعلق ایشلر له مقید اولوب جنك وسفر خصوصیله
کمال اشتغالرینه اکر مریخ ایکنجیده بولنسه اولیله مال المیری
خاتلردن المق وزنلغی دقنوب تلبیس دفترلر وکاغدلرده وتلمسنه وبونلردن
بعضیلرینه سیاستلر اولنوب موجب عبرت قلدقلرینه وامرا وعساکر
جنك وسفر حریص اولوب اداتی وارزال اسواق وبازارلرده رسوالقلر
قلدرینه ویولیله عبث یرلره خرج ومصرف لرکور یلوب قطعا اولمیه
ایشلردن خبرکور لمسنه اکر مریخ اوچنجیده بولنسه آوشکار
ایچون یقین یرلره حرکتلری جوق واقع اولمسنه واقربالردن بعضلرینه
احتمال درکه ضررلری دوقمسنه اکر مریخ دوردنجیده بولنسه بعض
سلاح خانه وجبه خانه لرونرسانلر تعمیرینه فرمان قلدرینه وبعض مملکتلرده
معدنی ایشلره متعلق حکملر ارسال قلدرینه وبعض مملکتلرده ظلم
وستم اوزره حرکت اندنلرك حقلرندن کلمسنه امر قلقدرینه اکر مریخ بشنجیده
بولنسه اولادلرندن بعضلری صفراوحرارتدن متشکی اولوب مزاجلری
مکدرا اولمسنه وجنك وقتال خبرلری وفتح وفتوح مژدلری
جوق کلمسنه ویولیله کادن الجیلره زیاده عتاب وخطاب اولنوب
بعضیلری احتمال درضرر چکملرینه اکر مریخ التنجیده بولنسه اولیله حمی

وحرارتدن مزاجلرنده برقاج كون انحراف بلورمسنه وقول طائفه سنك
بربلوكدن سركشلق بلورمسنه وختام ومقرتبلردن بعضيلرينه ضرر لري
دوقنمغنه اكر مريخ يدنجيده بولنسه بعض عملكتلرده حراميلر وخرسز
پيدا اولوب خلقك مالترين غارات قلمرينه بوسببدن غم وغصه چكملرينه
وزوجه وعورتلرله ارالرى مخالفا اولوب بنجه ايشيد لمديك سوزلر پيدا
اولمسنه بوسببدن الم چكملرينه اكر مريخ سكزنجيده بولنسه اشتدن
وياد موردن بدنلرينه برازدوقمسنه ويابرزهر لوجنا وردن دخى
بنجه خوف وخطر چكلمسنه اكر مريخ طقوزنجيده بولنسه سفر وغزا ايچون يرلرندن
حركت قلمرينه لكن اول سفرده محنتلر وشدتلر چكلمسنه وهرايشده عجله اولنوب
بنجه موردده تدامتلر كورولمسنه اكر مريخ اونجيده بولنسه حكم وحكومته
زياده حريص اولوب مفسدلره جزا قلمغه واهل فساده قطعا مرحمتى
قلميوب عدم ارسال قلمقلرينه وشوكت وصلابتلرى ومهابت وشجاعتلرى
زياده اولوب خلقه زياده مهيب كورنملرينه اكر مريخ اون برنجيده بولنسه
بعض صلح ودوستلق اوزره اولان بكلردن فساد ونقض عهد مثالو
نسنه لر استماع اولنمسنه وبونلردن الله كرتلرك برنجيسى تلف اولمسنه
وهرامتيد محصول وليسرت واقع اولمسنه اكر مريخ اون ايكنجيده ٥
بولنسه براولوردشمن اخذ وحبس اولنمسنه لكن مقدما دشمندنجه خوفلر

چكلوب

چكلوب خطرلوايشلر ظاهر اولمسنه دلالتدر والله اعلم اما شمس
صاحب طالع اولديغى تقديرجه طالعده بولنسه طالعلرى قوتله
اولوب دولت وشوكتلرينك زياده لكه وزينت وشهرته مائل اولوب
مرصعلره وقيمتلو جواهرلره رغبت قلمرينه اكر شمس اكنجيده
بولنسه مال زياده جمع اولوب خزينه لرك آباد انلغنه وامراوعسكر
زياده ترتيب وتزيين ايله مقيد اولوب كمال مهابتلرينه اكر شمس
اوچنجيده بولنسه افرياللرينه انعام واحسانلرينه وسير وسلوك
طريقيله عالمى كوشكلره ولطيف باغجه لره نقل وحركتلرى واقع اولوب
زياده محظوظ اولمقلرينه اكر شمس دردنجيده بولنسه تخت حكومتلرى
ثابت وبرقرار اولوب طشره حركتلرى از واقع اولمسنه اوزاق يره
سفر وحركت واقع اولمسنه وبعضا اولوكوشكلر وشاهانه نشيمنلر تعميريله
مقيد اولوب اكثريا اصلاح وتعمير وتجديديله مشغول اولمقلرينه
واولو عملكتلره شهرتلو ونامدار حاكملر نصب ايدوب شهرتلو عسكر
لرايله اولو بكلرى سرحدلره حفظ وحراست ايچون تعيين قيلوب زيادة
تنبيه وتاكيد قلمقلرينه اكر شمس بشنجيده بولنسه بويله قوتلو وقدملو
اولملرى ظهوره كلوب عظيم شاد لقلر ومسرورلقلر اولمسنه واطراف وجوانبده
اولان بكلردن ويابعضلرى بوسبكزاده لردن بريسى خاكپالرينه كلوب عبوديت قلمرينه

اکر شمس التجیده بولنسه قوللرندن بعض ادنا مرتبه لو کمسنه لری مرتبهٔ عالیه
صاحب قلملرینه وخدام ومقربانك زیاده کمال شهرت وزینلرینه وبعضلرینه
انعام واحسان قلملرینه اکر شمس یدنجیده بولنسه شرق ملکلرندن
برایسی غالبا فزلباشلرندن عداوت ظاهرا ولمق واولجانبلرده فاریشقلق
اولدیغندن اوتری متفکر اولملرینه اکر شمس سکزنجیده بولنسه
هرایشده ترتیب ورونق اولیوب عبث یره زحمتلر چکلمسنه ونیچه خوف
وخطر اولمسنه اکر شمس طقوزنجیده بولنسه سعادتلو سفر و
یولرچقوب مبارك غزالرندن بریسنه مقیدا وملزینه اکر شمس اونجیده بولنسه
سلطنت وحکومتده زیاده شان وشهرت ویروب عدالتلری
شایع اولمسنه وزینتلو وشهرتلو حاکملری اطراف بلاده ارسال
قلملرینه اکر شمس اون برنجیده بولنسه برادلو مالك دوست اولوب
صلح وصلاح اولوب عهدنامه لر بغلمسنه ومرادات ومقصودلری
حاصل اولوب دولت ورفعتلری کونبه کون ترقیده اولمسنه اکر شمس اون
ایکنجیده بولنسه برادلو دشمان بلور مسنه واولدشمانلرندن جیلرنجه لری
چکلمسنه الله اعلم امازهره صاحب طالع اولدیغنه نقدیر جه طالع ایجنده
بولنسه اولیله عیش وعشرتده زیاده مقیدا اولوب اولوجه تللرودوکونلر
قلملرینه ذوق ونشاطه مائل اولوب زیب وزینته مشغول اولملرینه

بودن زهره نده طالع

واصحاب

9

واصحاب لهو ولعبه رغبت قیلوب ساز وسوزدن زیاده محظوظ اولملرینه
اکر زهره ایکنجیده بولنسه نفیس طعاملره وابدار میوه لره زیاده میل قیلوب
نویدا اطعمه لره واشربه لره رغبت قلملرینه ولباس وجواهره میل قیلوب
ترتیب وتزیین ایله مشغول اولملرینه واموال وخزائن وجواهر ومعادن
قسمی زیاده تحصیل اولنوب داخل خزینه اولمسنه اکر زهره اوچنجیده
بولنسه اقربا وتعلقاتلرینه انعام واحسانلر قیلوب اولوسلطانلردن
بعضیلرینك مرتبه لرین یوجه قلملرینه ومراد مقصودلرینك حاصل قلملرینه
اکر زهره دوردنجیده بولنسه شهرلری زینتهامر قیلوب اولوشا
لقللر اولمسنه وعوام وخواص فرح وسروره ولهو ولعبه مائل اولمسنه
واولو تفرجکاهلری ومسیره لری سعادتلو مشرف قلملرینه
اکر زهره بشنجیده بولنسه ماه طلعتلیچه اولادلری ظهوره
کلوب نیچه شتکلر وشاذیلقلر اولمسنه ونیچه هدایا وارمغانلر ومشعر
صدق ومحبت نامه لر ایله شهرتلو الچیلر کلوب اولو بکلر کمال عبودیت
عرض قلملرینه اکر زهره التجیده بولنسه خدم وجواری قسمندن
بعضلرینه اولو بخششلر ونوازشلر قیلوب مرتبه لرین زیاده قلملرینه
وطنلو اطعمه وابدار میوه لریك کرت استعمالندن احتمالدرجرئی مزاجلرینه
کدورتاولوب بینه تیزمندفع اولمسنه اکر زهره بدنجیده بولنسه

یکیدیه تزوج قلمغه حرصلری زیاده اولوب تساط اللهدسنه زیاده میل
ومحبت لرینه اکر زهره سکز یخیده بولنسه بعض مخالف طعام
دن احتراز اولنه تاکه ضرر چکمیه لر زهره بوخانه علتلو معیوب ومزاج
طعام لره وشرابلره دلالت ایدر صفرق لازمدر اکر زهره طقوز یخیده
بولنسه رای وتدبیر لری سیر وسلوك وصید وشکار حرکتی ایچون
اولوب امرا وعسکر اسلامه شهرتلو الایلر وترتیبن وترتیبلر سپاریش
قلملرینه اکر زهره اونیخیده بولنسه منقش ومزین مقاملرده حکومتلر
قیلوب مقربلردن بعضلرینه عطیه لر قلملرینه واعیان واکابردن بعضیلرك
اولومنصبلره ایرکورمه لرینه واولوحاکملربرلرینه ضیافتلر
قیلوب عرض مودت قلملرینه عوام وخواصك محبت والتفاتلرینه
زیاده فرح وسرور کسب ایتلرینه اکر زهره اون بریخیده بولنسه
زنالنه بعضیلرینه زیاده محبت قلملرینه ومرادات ومقصود لری خیرله
فتح اولغنه اکر زهره اون ایکیخیده بولنسه بعض دشمان ده
مملکتنده بعض مشهوره لرد وتیلوب مقبول اهالیدن اولمسنه
وبیچ غنائم واملاك ضبط اولنوب انواع فتحلر ظاهر اولوب بعون
الله تعالی اما عطارد صاحب طالع اولدیغی تقدیرجه طالع ایچنده
بولنسه یازوباز مغه ومقبول کتابلره میل ایدوب تواریخ و

بوراسی عطارد اندرکیدر

حدیث دیکلمکه مائل اولملرینه وهردرلو علومدن محظوظ اولوب
اهل معارفه رغبت قلملرینه ودقیق فکرلر وعمیق تدبیرلر
قیلوب دولت وسلطنت انتظامی ایچون بیچه خیرلو ایشلرا ظهار
قلملرینه اکر عطارد ایکیخیده بولنسه بعض خزینه ومال
حسابیله مقید اولوب بعض کسنه تفتیش وتفحص قیلغه فرمانلری
جاری اولغنه وکتاب وعمالدن بعضیلرینه اولومرتبه لر احسان
قلملرینه اکر عطارد اوچیخیده بولنسه اقربا ونقلقاتلرندن رجانامه
لرچوقکلوب امتید ومقصود لرین حاصل قلملرینه ویقین برلره خصوصا
مشایخ وعلما مجلسنه زیاده حاضر اولملرینه واقوال عوام وخواصی
تفحص ایلمه مقید اولملرینه اکر عطارد دوردیخیده بولنسه
بعض مدرسه وعلم ومعرفت تحصیل اولنان موضعلری معمور قلملرینه
وبعض باغچه ومسیره لری تعمیر وتجدید فرمان قلملرینه اکر
عطارد بشیخیده بولنسه اول بیلده نامه لر وامرلر اطراف وجوانبه
چوقارسال قلنمسنه وهرطرفدن کاغدلر ونامه لر وانواع
درلو خبرلر کلمسنه وعاقل وزیرك اولادلری وجوده کلوب
زیاده محظوظ اولملرینه اکر عطارد التیخیده بولنسه حکما واطبادن
بعضلری تك مرتبه لرین زیاده قلملرینه ومفرح معجونلر وشرابلر استعمالندن

زیاده تقویت ومنافع مشاهده قلم لرینه وکاهی موافق تدبیرینه
خیلی محظوظ اولملرینه اکر عطاردیدیکجیك بولنسه زیاده
وامریاندن صاحب لهو ولعب اولالردن بعضلرینه زیاده انفاع
واحسانلر قلملرینه وحکیمانه ذوق ونشاطدن زیاده محظوظ
اولمقلرینه اکر عطارد سکزنجیده بولنسه مال اوقاف حسنا
منعلق ومیراث مالی تحصیلنه منسوب بعض خصوصلرده تدبیر
وتفکرلرینه وهرایشنك عاقبتی کزه کاهی مسرور وکاهی
تشویش چکملرینه اکر عطارد هفتورنجیده بولنسه نقل وحرکت
جوق ثقیل اولوب احیانا دریالرده سفرا وجهاده عزیمت قلملرینه وهر
خصوصلرده مشاوره وتدبیرلری صواب کلمسنه اکر عطارد اه
اونجیده بولنسه حکم وحکومتده زیاده اصابت قیلوب
عقل کیاستلری کمال صفوتده اولوب پنجه خیر لو معنا لرفائق
قلملرینه وعدالت وشهرتلری اطراف عالمه شایع اولمسنه واهل
دیوان وعلمادن بعضلری زیاده مقرب اولوب انواع مرحمتلرینه
مظهر وتمکنلرینه اکر عطارد اون بریجیده بولنسه وزرا ومتصرفان امالرینه
بعضلری الیه نهانی اسرار وتنبیه وتأکید واقع اولوب کمال صداقت اوزره
متحرا اولملرینه اکر عطارد اونایکنجیده بولنسه منسوبات

عطاردن

11

عطاردن بعضلرینك جرمی ظاهر اولوب حبس وحقارت
فرمان قلملرینه واعدادکفار طرفندن مشوش خبرلر ایشتدیلوب
بوسببدن جزئی متفکر اولالر اما قمر صاحب طالع اولمایعنی تقاطع
طالع ایجنده بولنسه دولت وسلطنت زیاده لکه وطالع قوتنه ونقل وحرکته
مائل اولملرینه خصوصا روی دریاده کمی ایله کزمکلرینه واقارصو
کنارنده عیش عشرته زیاده راغب اولملرینه وبعض برلره قاصدلر
وبیك لرصاولوب خبر صحیح المغه زیاده مشغول ومقید اولملرینه
واولوکیلر یاد وب عظیم شهرلرده ونتا لرچقمسنه امرایتملرینه وکفاتله
خاکساردن هر وجهله انتقام المغه جد وجهد قلملرینه وبعض اولو
صولرکتورمه خیراتیله مقید اولملرینه وبعض کبرو وتکبر وصوصیه
متعلق بنالرا ایتملرینه اکر قمر ایکنجیده بولنسه مال وخزینه جوق جمع اولوب
خواص وعوامه انعام واحسانلری قلملرینه اکر قمر اونجیده بولنسه
دراوستنده کمی ایله نقل وحرکت جوق واقع اولوب اکثر اوزاق برلره وصولو
مسیرلره ومیورسی جوق بوستانلره اتفاق دوشمکه واقربادن بعض اولو
لنسنه سلطانلره انعام واحسانلری واقع اولمسنه اکر قمر دوردنجیده
بولنسه رعایا وعوام الناس اراسنه عدل وحکومتلری شایع اولوب رعایا
وبرایالری لوده حال اولمسنه وملك ومملکتلری شر وشردن خالی وتعدی

بودن قمر ایکنجیده

اعدادن امین ومحفوظ اولمسنه اکرمقربینجیه بولنسه
رکاب همایونلرینه بروزیر مقامنه کسنه ایچیلک ایله بربویوك
بکدن کلوب یوزسورمسنه وبویله ایچیلر ومخبرلر چوق
کلمسنه ودریاده اولان دونمادن خبرلر شایع اولمسنه
اکرقمر مسعود بولنسه بعض اولادلری وجوده کلمسنه اکرثا
بودرکه فرلری وجوده کله اکرقرا التنجیه بولنسه خدام وقتده
عنایتلرایتلریله واحتمالدر رعایا وعوام طرفندن بعض مخالف
سوزلرایشیدیلوب بوسببدن جزئی متفکرا ولمقلرینه وهرنه
امورکه مباشرت اولنه اولایش توقفه دوشوب کج تمام اوله
اکرقریدنجیه بولنسه یاشلونساطائفه سندن بعضیلرینك
مخالف حرکاتندن متألم اولوب انلره ضرر لری دوقنه اکرقمر
سکزنجیه بولنسه قورقولوخبرلر واصلی یوق سوزلرایشیدیلوب
کاهی غم وقساوت عارض اولمسنه وبراولوخاتونك فوتندن خیلی
خیلی قساوت عارض اولمسنه اکرقمر طقوزنجیه بولنسه نقر
وحرکتلری رویدریاده چوق واقع اوله وکمی ایله سیردن
محظوظ اوله لرودونمادریاسفری امورنده بخت اقدامله قلیوب
زیاده همت بذل قلمقلرینه اکرقمر اونجیه بولنسه حکم وحکومتده

کمال

کمال شهرتلرینه واکثر اوقاتنده وزرا واعیان ایله مشاوره دن
خالی اولمقلرینه وسفروجنك ایچون علم وسنجقلرتکمکله امر
قلمقلرینه وخیم وبارکاهلرده روزنامچه فرمانلری جاری اولمسنه
اکرقمر اون برنجیه بولنسه دریایوزناه کزرقپودانلرین بعضلرینه
عنایتلرایدوب مرتبه لرین زیاده ایتمکلرینه واحتمالدرکه کفاربکلرینه
ویابکزاده لرندن برسببی اطاعت ایدوب رکاب همایونلرینه یوزسوره
مکلرینه اکرقمر اونایکنجیه بولنسه روی دریاده وبعض
اولوصولرکنارنده بعض دشمان کیدری ظاهراولوب فسادلری
بلورمسنه بوسببدن کاهی متفکرا ولمقلرینه امابرأس طالعلرده
اولسه دعاومناجاتلرتیزروا اولمسنه وبعض نسنه لرخاطرشریفلرینه
قبل الوقوع الهام اولمسنه اکرأس ایکنجیه بولنسه مال وخزینه لرین
زیاده لکنه وعسکرظفرمأثرلرینك قوتنه اکرأس اوجنجیه بولنسه
علما واهل تقوادن بعض کوشه نشین اولنلره التفات بیوروب مراد
لرین حاصل قلمقلرینه اکرأس دوردنجیه بولنسه مملکت ورعایادن
اسوده اولوب خلایق صلاح وتقوایه میل قلمقلرینه اکرأس بشنجیه
بولنسه اولادلری زیاده اولوب علم وادبه ابتدا قلمقلرینه اکرأس
التنجیه بولنسه معالجه ومناسب تدبیرلردن بخه فائده ظاهراولوب

بودن رأس الدر طالع

زیاده محظوظ اولمقدرینه اکر رأس یدنجیده بولنسه زوجه
ونسا طائفه سندن فائده لر حاصل اولوب طالعلری قوتلنه اولا اکر
رأس سکزنجیده بولنسه اصلا خوف وخطر واقع اولمیوب جمیع مهمات
وافاده سالم اولمقدرینه اکر رأس طقوزنجیده بولنسه صحیح رؤیالر
کوروب عاقبتنده فرح ومسرت لر حاصل اولمسنه وهرنه خصوصه
تدبیر وعمل قلسه موافق تقدیر وشمکنه اکر رأس اونجیده بولنسه حکومت
وسلطنت وتدبیر مملکت ایله مقید اولوب دعالری مستجاب اولمسنه
اکر رأس اون بریجیده بولنسه اعوان وانصار لری قوتلنه واعدالری
ذلتنده اولمسنه اکر رأس اون ایکنجیده بولنسه اعدا ودشمان طرفندن
بعض مخالف سوزلر واصلی یوق خبرلر ایشیدیلوب بوسببدن جزئی
متفکر اولمقدرینه اما ذنب طالعده اولسه کاهی سببسز خاطرلرنده
انقباض واقع اولمسنه ومراد ومقصود ایلدکلری بعض امورده توقف
واقع اولمسنه وبعض ادنی واجنی کسنه لردن اصلی یوق سوزلر ایشیدیلوب
متألم اولمقدرینه اکر ذنب ایکنجیده بولنسه بعض برلرده جنت برلرده مال میری
صرف اولنمسنه وبعض مقاطعه وملتزملر کسر ونقصان کوسترمکلرینه وبعض
تیمار وخاصلرك محصولترینه موذی جانورلردن زیان یرمسنه وامر اوعسکره
سستلق وخستلك زیاده اولمسنه اکر ذنب اوچنجیده بولنسه

بوندن زنبان ... رلع

نقل وتحویلده وسیر وسلوکده چوقلق محظوظ اولمیوب کاهی اقربا وتعلقان
طرفندن بی سبب متفکر اولمقدرینه اکر ذنب دردنجیده بولنسه رعایا ومملکت
اراسنده شر وفساد زیاده اولوب بوسببدن فساوت چکمکلرینه اکر ذنب
بشنجیده بولنسه اولاد لرینه خستلق ویا فوت مثالو نسنه لر اصابت ایتمکدن
وفور قولو خبر لر استماعندن نوعا غم چکمکلرینه والجیلردن ومخبر لردن یلدن
سوزلر صادر اولمسنه وبعض هدایا وتحف نسنه لر کم وارد اولا تلف وضایع
اولمغنه اکر ذنب التنجیده بولنسه بلدن اشاغه بعض حرکت ایتمسنه
یا بواسیر ومثانه وبوینك امثالی نسنه لردن احتمالدر مزاج شریفلرینه نوعا
کدورت ظاهر اولمغنه وبعض اذلال واجق کسنه لر اراسنده
کفت وکوایشیدیلوب بوسببدن المچکمکلرینه اکر ذنب یدنجیده بولنسه
زوجه لرینه خسته لك ویا دخیر امز نسنه لر عارض اولمسنه اکر ذنب
سکزنجیده بولنسه کاهی نجه خوف وخطر لرصاوه مقدرینه ولعض
اخبار کاذبه وموحش سوزلردن خوف چکمکلرینه اکر ذنب طقوزنجیده
بولنسه بعض تدبیرده خطا واقع اولوب سفر خصوصیجون کاهی غم
عارض اولمسنه وقوقولو واقعه لر کورمکلرینه اکر ذنب اونجیده بولنسه
دولت وسلطنت تدبیرنده نجه حاکملردن بدعتلر ظاهر اولوب معیوب
نسنه لر پیدا اولمسنه وملك ودولته متعلق قتحایوایشلر کورلمسنه
اکر ذنب اون بریجیده بولنسه بعض دوست وصادق القول ظن اولنان
کمسنه لردن خطا وفساد لر ظاهر اولمسنه اکر ذنب اون ایکنجیده

بولنسه اتبمكدن وسوء قسمندن ضرر جكمك احتمالى وارد رقوشيدن
وسكر تمكدن احترازا ولنمسنه ولبعض يرلرده كزدوشمانلر حاصل اولمسنه
دلالت ايدر والله اعلم بالصواب فصل وزراء اولوحكامكه ولايت ضبط

فصل احوال وزرا ايدنلرد رمصر حاكمى وشام وحلب ودياربكر وسائر وزير لرينك
احوالى اون برنجى خانه دن استخراج اولنور ومطلقا مشترينك سعادتى
ونحوستى بوزندن كوريلور مثلا وزرا احوالك يوقلمق لازم كلدكده طالع
سالك اون برنجى خانه سنى طالع ديوبازوب سائر خانه لرى دخى بازوب
كواكبى برلويرينه وضع ايدوب پادشاه احكامنه مثال ايتدوكن كبى
بعينه حكم ايده لر نجوم اقتضا ايتدوكى وزره اكر طالعلرى وصاحب
طالعلرى سعد ايسه ومشترى مسعود ايسه سعادتلرينه ودولتلرينك
زياده لكنه دلالت ايدر اكر طالعلرى وصاحب طالعلرى نحس ومشترى
منحوس ايسه عزللرينه ومرتبه دن دوشمكلرينه وبعضيلرينك موتنه وحشته
لقلرينه هر بنجه اقتضا ايدر ايسه كوره لر اكا كوره حكم ايده لر وعلما

وقضات احوالى اوچنجى خانه دن استخراج اولنور يعنى طالع سنه سنك
اوچنجى خانه سنى طالع ديوبازوب وسائرى خانه لرى دخى بازوب كواكبى
برلويرينه وضع ايدوب اقتضا ايتدوكى وزره حكم ايده لر نته كم تبادى
احكامنده بيان اولندى اكا قياس ايده لر ومطلقا مشترينك سعادتنك
ونحوستنك كوروب اكا كوره حكم ايده لر وامرا واولوسنجاق بكلرى
وركاب همايون اغالرى وقول اغالرى وضباط بطلرى وسائر عسكرينك

احوالى

احوال طالع سالك اون برنجى خانه سندن كوريلور مثلا طالع سالك اون
برنجى خانه سى طالع برينه دونيلوب سائر خانه لر وبلدنلر بازيلوب برلويرينه وضع
اولنوب هرنه واقع اولور ايسه اكا كوره حكم اولنور وطلقا مرتبنك قوتنه وضعفنه
كوره وسعادتنه ونحوستنه كوره حكم اولنور دفترداره لر ومال اميندارى
ومال وكيللرينك وسائر كتابك احوالى يله طالع سالك اون برنجى خانه سندن النور
نيتركم وزرا وامرا لدن استخراج اولنور بونلرك احوالى دخى لدن استخراج اولنور
لكن بونلرده عطارد ك احوالنه وسعادتنه ونحوستنه وقوتنه وضعفنه كوره
حكم اولنور وخواتين معظمه كه اولوسلطانلرد روپادشاهك محرملرى
اولانلر واولواغالر ومقربلرينك احوالى مطلقا ايچ خلقى بنه همان طالع سالك
اون برنجى خانه سندن كوريلور لكن زهره نك سعادتنه وقوتنه ونحوستنه
وضعفنه كوره حكم اولنور اما قلعه دارلر وكوشه نشينلر شيخلر
وزاهدلر وكوى كحذالرى ومعمارلر احوالى طالع سالك دوردنجى
خانه سندن وزخلدن كوريلور ورعايا وعوام الناس واهل بازار احوالى
طالع سالك كذيسندن وصاحبندن حكم اولنور ومطلقا قمرك قوتنه
وضعفنه وسعادتنه ونحوستنه كوره حكم اولنور والسلام ايكنجى حكم
هر ايده صحت وسقمدن وامراض وموتدن خلقك احوالى بنجه ايدوكى
وطاعون وسائرى امراضك قنغى سى خلقه راسندن سايع اولاجغى بيان
اولنور انشاء الله تعالى اولا معلوم اولكه طالع دليلى بدندر وصاحب
طالع دليل روحدر ومقرر دخى دليل بدندر وشمس دليل روحدر ايمدى
اكر طالع ايچنده بعد درجه طالعه قريب بش درجه درجه طالعدن
اقل ويا صكره بر كوكب نحس يعنى زحل ويا مريخ ويا عطارد راجع
ايكن ويا زحلك ومريخك مقابله سنده وتربيعنده ايكن طالع ايچنده بولنسه
اول وقت طالع نحسدر ويا خود نوابتدن رأس الغول ويا قلب العقرب ويا
عين الثور ويا منكب الاسد ويا منكب الفرس ويا قواطعدن هر قنغى
كوكب درجه طالعده بولنسه اول وقت اول طالع نحسدر پس ايمدى طالع
نجم نحس اولنور بلندى شمده صكره صاحب طالع نجم منحوس اولور انى
بلك كركدر اكر صاحب طالع زحل ويا مريخ اولورسه اول وقت صاحب

حكم ثانى دربيان امراض صحتلر

صاحب طالع کندیسی نحس در غیر حاجت یوقا اما غیری بوزدن کندیلری
منحوس اولور لرمثلا راجع اولسه لر یاخود هبوطده یا وبالده ویا محرقه بولنسه
هم نحس وهم منحوس بولنمش اولور لر یعنی زحل ومریخ وبریوزدن دخی
منحوس اولور لر مثلا مریخ زحلك مقارنه سنده بولنسه ویا مقابله سنده
ویاتربیعنده یته منحوس اولور لر هرقنغی صاحب طالع ایسه اکر مریخ
اکر زحل بوصورته هم نحس وهم منحوس دراما بوایکیسنده
غیر یسی یعنی زحل ومریخدن غیری صاحب طالع اولسه لر اول وقت اول
یلدزك نحس اولسی یازخله ویا مریخله هرقنغی سنه کرکسه اولسونه یامقا
ویا مقابل ویاتربیع بولنسه اکا منحوس دیرز ویاخود محترق ویاهبوطده
ویارجعتده بولنسه لر منحوس دیرز ایمدی صاحب طالع نجه منحوس
اولور یلدزی ایسه شمس وقمردخی نجه منحوس اولورانی دخی ایله لم یزل
شمس منحوس اولمق منکسفا اولمق ویازخلك ومریخلك مقارنه سنده ویا
مقابله سنده ویاتربیعنده بولنسه اول وقت شمس منحوس دراما قمر منحوس
اولمق قمر منخسفا اولمق ویاتحت الشعاع شمسك مقارنه سنده اولمق ویا
زخلك ومریخلك تربیعنده ومقابله سنده ومقارنه سنده بولنمق ویاطریقه محترقه قده
بولنمق کمیزانك اون طقوزنجی درجه سنده عقربك اوچنجی درجه سنك
اراسنده بولنسه ید رایمدی قمر منحوس اولمق دخی بوذکر اولنان اوزره
در پس بونلر معلوم اولدقده نصکره بلکلکه بودورت نسنه یعنی طالع وصاحب
طالع وشمس وقمر اکر هب منحوس بولنسه لر اول یلده موت عظیم اولوب
خلق چوق تلف اولهه اکر اوجی منحوس اولسه برمقدار اندن اشغه رق
اولهه اکر ایکیسی منحوس بولنسه دخی آز اولهه اکر بریسی منحوس بولنسه
موت وطاعون آز اولهه ودخی اول یلده قنغی مرض چوق اولورانی
بلمك مراد اولنسه التنجی خانه نه برج ایسه اول برجه متعلق مرض لر چوق در بیان امراض
اولهه مثلا التنجی خانه حمل اولهه باش اغریسی چوق اولهه زیرا باش حمله متعلقدر
وصفراوی سنم لر چوق اولهه زیرا صفرا حمله متعلقدر وهر برجك نه مرض
اولورسه بوکا کوره حکم اولنور ودخی التنجی خانه نك صاحبی قنغی کوکب
ایسه اول کوکبه متعلق اولان مرض لر چوق اولور ودخی التنجی خانه ده نه یلدز

بولنسه

بولنسه اویلدزه متعلق اولان زمره ده اول یل اول مرض چوق ظاهر
اولهه مثلا التنجی خانه ده قمر بولنسه عوام الناسده مرض چوق اولهه اکر عطارد
بولنسه کتابده واهل معارفده واطفالده چوق اولهه اکر مشتری بولنسه
علماده چوق اولهه اکر زحل بولنسه شیخلرده وکوی کنجلرلرنده ومعمارده
وریخبرلرده چوق اولهه بوکا کوره حکم اولنور ودخی اول یلده ظهور معرفة اوقات امراض
ایدجك مرض لرنه وقندر بلمك مراد اولنسه التنجی خانه صاحبی اولان یلدزه
واریخدرجه طالعدن قاچ درجه ایسه یعنی درجه طالع ایله اول کوکبك
اراسی قاچ درجه ایسه نور وزدن اولدرکون نجدن نصکره ظاهر اولهه
ویاخود اول کوکب درجه طالعه کلدکده اولهه یعنی اول کوکبك سیر تقویمیسی
طالعه کلدکده اولوا اول یلده موت اولسی حکم اولسی موت تزمانده
قوی اولور بلمك مراد اولنسه سکزنجی خانه ایله صاحب طالع اولان یلدزه
اراسی قاچ درجه ایسه نور وزدن اولدرکون صکره اولوا ویاخود سکزنجی
خانه صاحبی اولان یلدزك سیر تقویمیسی درجه طالعه کلدکده قوی اولهه وبر کسوف وخسوف
مجرب دخی بودرکه درجه طالع ایله مریخ اراسی قاچ درجه ایسه نور وزدن
اولدرکون نجدکده صکره اولوا وهرقنغی یلده کسوف وخسوف اولدیسه اول برجه منسوب
کوزاغریسی چوق اولهه قنغی بورجك کسوف وخسوف اولدیسه اول برجه منسوب
اولان طائفه زیاده اولوا وهرقنغی یلده قران نحسین اولسه البته اول یلده
اول برجه منسوب اولان اجناس ده موت اولوا منلا حمل ونور وقوس وجدیه
اولسه قیونده وصغیرده واتك ودوه ده قران اولوا اکر جوزاده وسنبله ده شیلده
ومیزانده ودلوده اولسه انسانده موت اولوا اکر سنبله ده اولسه قوه
قران اولهه اکر استرده اولسه کلبلرده ویرتجیلرده قران اولهه اکر سرطانده ویا
حوتده اولسه بالقلرده ودریاده مخلوقاتده قران اولهه اکر عقربده اولسه
هوام وحشرات وسنك وبوجك چوق قربله اول یلده آری ایبك قوردی
بسلینلر ضرر کلی ایله لر تفصیل اولنسه سوزاوزانور بوقدر ایله اکتفا
اولندی والسلام حکم ثالث وجنی حکم اول یلده خلق اراسنده
امینلك وجنك وفتنه وشر دنه اولهه جقدر انی
بیان ایدر ایمدی دلیل جنك وفتنه زحل ومریخ وعقربدر

اوّلا نظر اولنه بواوج کواکب اکر بربرده اولسه لر یعنی اوچی بربرجده
اولسه لر اول یلده فتنه وقتال چوق اولهٔ اکر ایکیسی بربرده اولسه
الدن اشغله اولهٔ اکر بربرده اولیوب بربرلرینه مقابله تاتربیع نظر
ایدر بولنسه لرینه فتنه وجنکه دلیلدر ایمدی بوکوکبلر بربرلرندن
ساقط بولنسه لر فتنه وجنك ولیله اولورسه غیری یوزدن قوپر
وبخی بویلدز لرطالعدهٔ وباعاشره وبابعدهٔ ویارابعده اولسه لر اول ه
وقت جنك وفتنه قوتلو اولهٔ اکر برج ثابت ایچنده بولنسه لر اول جنك
وفتنه ثابت اولهٔ تبزد فع اولیله اکر برج ذوجسدین ایچنده بولنسلر
برقاچ کره جنك اولهٔ هرنه محاله اولورسه اکر برج منقلبده اولورسه چوق
جنك لر اولهٔ ودخی جنك وفتنك ظهوری مریخ نه برجده ونه حدّده ایسه
اولطرفدن واول ولایتدن بلور ومریخ قنغی ربعده بلونور ایسه اول
ربعك طائفه سی غالب اولهٔ نورك اوزه درجه سندن اسدك اوزه درجه سنه
وارنخ ربع شریفده راسدك اون درجه سندن عقربك اون درجه سنده
دلوك اون درجه سنه وارنخه ربع غربیده دلوك اون درجه سنده
نورك اون درجه سنه وارنخه ربع شمالیده ایمدی هرنه یرده جنك
اولسه مریخ بولنده وقنغی ربعه ارقه ویرنلر غالب اولهٔ چوق یرده تجربه
اولنمشدر وبرمجرب دخی اولدرکه بریلك ذوذابه طلوع ایلسه یعنی
قویرقلویلدز طوغسه اول یلك فتنه وجنك اولهٔ خصوصا ذوذابه
قنغی ولایتك سمت راسندهٔ مرور ایدرسه اول یرده عظیم قتال اولهٔ
وباشی نه جانبدهٔ ایسه اول جانبدهٔ برخارجی خروج ایلهٔ قویرقنغی نه
طرفده ایسه اولطرفه اولخارجی قصد وحرکت قیلهٔ وفتنه وجنك
ممتدّ ومشتدّا ولسی ذوذابه نك امتدادنه کوره اولورکه چوق
دوررسه مضمحل اولرسه فتنه چوق زمان سوره اکرتز مضمحل
اولورسه فتنه تز باطل اولا وخارجی هلاك اولهٔ اکر ذوذابه
بیوك اوزون اولسه فتنه دخی عظیم اولهٔ اکر صغیر وحقیر
اولسه فتنه آز اولوب قوی اولیله وبرمجرب دخی اولدرکه
مریخ یلد وزی هربارکه عقرب برجی ایچنده رجعت ایلسه اول

بیان وقت جنك

زوذابه

حکم رجعت مریخ در عقرب

راول یلده اهل اسلام جمع اولوب عظیم سفرلر وحرکتلر اولهٔ
وجنکلرده چوق مشهور اد ملر تلف اولهٔ وطالع سنده یعنی تحویل
وقتنده اکر مریخ تحت الشعاع بولنسه اول یلده کز لوفتنلر وباصغونلر
وپومی جنکلری وشیخون چوق اولهٔ وهربارکه مریخ تحویل وقتنده
میزان برجنده بولنسه اول یلده مفسدلر وخوارجلر بلوره وبعض دشمنلر
حرکت ایلیه وملوك وسلاطین فتنه وحرکتاعدادن بیحضور اولهٔ لر مریخ
بوصورتله اکر طالع ایله عاشر اراسنده بولنسه فتنه وخوارجی شرقیه
شمال اراسنده یعنی عجم سرحدلری طرفنده اولان ولایتلردن بلوره اکر مریخ عاشر
ایله سابع اراسنده بولنسه مغرب ایله شمال اراسنده یعنی کفار سمتلرنده
بلوره سائر بعدلرده یعنی سابع ایله رابع اراسنده بولنسه جنوب سمتلرنده
وسودان وحبش مملکتلرنده بلوره اکر رابع ایله طالع اراسنده بولنسه هند
وسند ایچلرنده وچین مملکتلرنده اولهٔ وطالع سالك طقوزبخی خانه سنده برجا
یلد زجمع اولسه اویلهٔ عسکر لرجمع اولوب سفرلر اولا اکر شمس اول یلدز
لرایله بله اولسه سفر پادشاه ایله اولهٔ اکر شمس طقوزبخی ده اولسه پادشاه
اول یلدهٔ سفره کنده وسی حرکت اتمك کوستر مز اکر تحویل وقتنده مریخ شمس ایله
تربیع بولنسه اول یلدهٔ سلاطین وحکام ادانی واسافلدن مضطرب اولوب
اولورلر ایله خلق اراسنده فتنه لرا ولهٔ وتحویل وقتنده مریخ طقوزبخی خانه ده بولنسه
اول یلده یولدزده ودربنده لرده حرامی وخرسز چوق اولهٔ وتحویل وقتنده شمس
مریخه مودت ایله ناظر بولنسه اول یلده پادشاه غالب اولوب هیرزه فتحلر اولهٔ وهم
طالع تحویلده کرجنك دلیلری اولهٔ ابتدا حرکت قنغی طرفدن ایدوکی مطلوب اولسه
یعنی اول یلده پادشاه طرفدنکی اولورحرکت یوخسه اعدا طرفدنی اولورکورمك
کرکدر یکم مریخ زحلك نوریخی مشتریه محویر ربوخسه مشتریك نوریخی
زحله محویر ربکر زحلك نوریخی مشتریه ویررسه اول یلده پادشاه طرفی
چوقلق مراد اوزره غالب اولیله ایشلری تهویقه دوشوب مانعلر ظهور
ایلیه اکر مشتریك نوریخی زحله ویررسه اعدا وخوارج وکفار مغلوب
اولوب پادشاه طرفی غالب ومنصور اولهٔ لر وهرقنغی سنه یکم جنکه دلیل
طالعده بعض دلائل بولنسه وجنك نه وقتده اولاجغی یلك مراد اولنسه طالع تحویل

سوقه زاغرب

بیان وقت جنك

درجه سنده اول جنكدر دليل اولان نحسه واريخه ارالقده قاج درجه وار ايسه
اولقدر كون صكره اولا وياخود جنكه دليل اولان ايكي نحس اولسه اول
ايكي نحسك تمام اتصالي نه وقتده اولورسه اول وقتده اولا مثلا مريخ ايله زحل
برطالعده تربيعا ناظر اولندبلر لكن درجه بدرجه قاوشمشلر امدي درجه
به درجه يقين اولورسه اول وقتده اوله وياخود مريخ دليل جنكده اولوب رابعده
بولنسه درجه طالع ايله مريخ اراسي قاچ درجه اولورسه اولقدر كون صكره اوله مثلا
طالع سنه حمل برجنكده اونبخي درجه سي اولسه مريخ دوردنجي خانه ده سرطان برجنك
بشنجي درجه سنده بولنمش اولسه ايكيسنك اراسنده بيتش بش درجه وارك
ايمدي تحويلدن يتمش بش كون كچدكدن صكره جنك اولمغه باشلر وبرمشهور
بخرده دخي اولدركه قمر بادشاهك طالعي ولادتنك انتهاسي موضع مريخه منتهي
اولسه يعني طوغدوغي وقتده مريخ اولديغي برجه وارسه البته اول بيلده سفر
بادشاهي اولور عظيم جنكلر وفجعلر اولسنده دليلدر وهر باركه طالع
تحويلده وطالع فصولدن اولده مريخ اونبخي خانه ده بولنسه اول بيلده ويا اول فصلده
ملوك وسلاطين مزاجنده غضب زياده اولوب بعض كسنه لره خشم ايله
وقهر وقتل ايتمكه مائل اوله لر وتحويل سنه وقتنده مريخ هر قنغي برج ايچنده
بولنسه اول برجه منسوب اولان شهرلرده اول ايل فتنه وفساد
اكسك اولميه وبر دخي تحويل سنه وقتنده مريخ قنغي اقليمده يلدرمي ايله
مقارن بولنسه اول اقليمده فتنه وفساد اول ايل زياده اولا اكر
مقارن اولميوب مقابل ويا تربيع بولنسه فتنه وفساد برمقدار آز
اوله مثلا مريخ زحل ايله بولنسه اقليم اول يعني هندده فتنه اولا
اكر مشتري ايله بولنسه يمن وحجاز وحبشده اوله اكر مريخ
شمس ايله بولنسه عجم واوزبك ايچلرنده اوله اكر زهره ايله بولنسه
روم واناطولي مملكتلرنده اوله اكر عطارد ايله بولنسه فرنك
وبلغار ومجار ايچلرنده اوله اكر قمر ايله بولنسه روس وناتار
وماسقو ايچلرنده اوله

در بيان محل جنك

اكر دليل جنك اولان كوكب خاكي برجده
بولنسه جنك فرده اوله حصار جنكلري وصحرا جنكلري كبي
اوله اكر برج ثابته ايسه اكثر بودركه قلعه محاصره لري اوله اكر دليل

جنك

جنك اولان كوكبي برجده ايسه درياده جنك زياده اولا ويا خود
درياكنارنده وبعض اولوصولركن يرلرده اوله اكر دليل جنك
اولان كوكب اشتي برجده اولسه طاغلرده وطاشلو صرب يرلرده
اوله وبعض بريته لرده اوله اكر دليل جنك هوايي برجده اولسه كوللر
وشهرلر ايچنده وخلق تجمع اولديغي يرلرده ويولرده اكثري
قووش وباصقون وقاچاق جنكلري اوله الله اعلم بالصواب

دور دنجي حكم اولبيلده قار ويغمور وطلو وسيل واشي و
صوق ورعد وبرق وزلزله وشهاب واتش وسائر حوادث
اول بيلده نه واقع اولجقدر انى بيان ايدر ايمدي معلوم اولكه سرطان
واسد وعقرب ودلو وحوت برروجات مطرد در يعني يغمور برجلريدر زهره
وعطارد وقمر كوكب مطرد هر قنغي كم طالع سنه اشبو برجلردن برينده
اولسه اول بيلده يغمور چوق ياغماسنه دليلدر اكر كواكب
مذكوره دن بركسي ويا اوچده بربرده اولسلر يعني بربرجلده
جمع اولسلر اكر اول جمع اولدقلري برج بروج امطاردن ايسه اول
بيلده عظيم سيللر وصوطاشقونلري ومتصل متواتر يغمورلر اولا اكر برج
مطردن غيري برجده جمع اولسلر چوق قلق شديد ومديدا وليه واكر بو
اوچ يلدز بربرده اولمازايسه امتا بري برينه ناظر بولنسه لرينه كفايت
ايدر يعني مقابله يا تربيعده بري برينه متصل اولسلر ياغمورلره دلالت ايدر
واكر بو يلدزلر بري برلرينه مقارن وناظر اولميوب هربري بروج امطاردن
برنده بولنسه لرينه زياده ياغمورلره دلالت ايدر

وهر باركه طالع
سنه نك اونبخي خانه سنده كوكب امطاردن برايكيسي بولنسه خصوصا
اونبخي خانه بروجي مطردن اولسه اول بيلده يغمور چوق ياغماغه دليلدر

ودخي هر باركه اشبو يغموره دليل اولان كوكبلر مريخه متصل بولنسلر
عظيم شمشكلر وكورلديلر اولمغه دلالتدر واكر يغموره
دليل اولان كوكبلر زحله متصل اولسه بازكونلرنده طولولر ياغمغه دلالت ايدر
وقيش كونلرنده قار ودينى اولمغه دلالت ايدر

ودخي هر باركه صاحب
طالع ايله صاحب سابع آراسنده فتح الباب اولسه اول بيلده يغمور چوق

يغفه دلالت ايدر فتح الباب شمس ايله زخلك انتصا لنده او لورسه
يازكونلرده عظيم قورقلغه قيش كوزلرنده عظيم صوق قلره وقاريغه
دلالت ايدر اكر فتح الباب عطارد ايله مشتريك انتصا لنده او لورسه
عظيم يلتر وكورلديلر او لمغه دلالت ايدر اكر فتح الباب زهره ايله مريخه
او لورسه عظيم يغمورلر وشمشكلر او له اكر فتح الباب يالنكز قمر ايله
زخلدن او لورسه صوق قلر وبولانقلر او له ودخي معلوم او لكه قمر
اشبو كوكبلرك هر قفسندن منصرف او لوب خالي الستير قلسه او ل
خالي الستير قلديغي برجك طبيعتي ترجك هواده ظاهر او له اكر هوايي برجلرده
ايسه يلتراسه اكر ترابي برجلرده ايسه يغمورلر ياغمر اكر ناري برجلرده ايسه
ايستيلر او له اكر ترابي برجلرده ايسه يازن زياده قورقلر وقيشك
زياده صوق قلر وبوزلر او له ودخي معلوم او له كه تحويل وقتنده اوقران اولرك
اجتماع ويا استقبال طالعنه نظر او لنه اكر طالع برج معدن ايسه وكواكب
امطار دخي مطر برجلرنده بولنسه اول يلده شديد ياغمورلر ياغمغه دليلدر
وهر باركه طالع سنده ويا فصول طالعلرنده مريخ اونجي خانه ده بولنسه
هواده قرلقلر وشهابلر او له اكر عطارد بيله بولنسه ويا متصل بولنه
صاعقه لر ورجوم وزوزولبه مثلو علامتلر بلوره اكر مريخ طالع سنه
ويا فصول طالعلرينك يدنجي خانه سنده بولنسه احراق واكتسندن خطالر
وبعض شهرلر خراب او لمغه دلالت ايدر اكر زهره مريخله تربيعده نظر ايتمش
بولنسه دخي فويدر اكر عطارد مريخله مقارن بولنسه بروج اشنيده د
احراقه دليلدر اكر تحويل وقتنده ويا فصول طالعلرنده زخلدن ودر دنجي خانه
ده بولنسه زلزله او لمغه دلالت ايدر اكر عطارد بيله او لنسه زياده
ممتد ومشتد او لوب بنجه بر لرخراب او لمغه دليلدر اكر زخل طالع سنده
يا فصول طالعلرينك اونجي خانه سنده بولنسه عظيم صوق قلر وهواده بولانقلر
وقراكولقلر او لمغه دليلدر خصوصا كيم عطارد مقارن ويا متصل بولنه
زخله ودخي عطارد ومشتري باديدر هر باركه بوايكي كوكب برى هوايي
برجده مقارن او لسلر وبر برينه هوايي برجلرده متصل او لسلر زياده شديد
يلتراسمكه دلالت ايدر وقمر زخله ايله قيش ايامنده متصل بولنمغي زياده صوقلره

در بيان خالي السير قمر

دلالات ايدر خصوصا كيم ترابي ويا ابي برجلرينه انتصا ل ايدينسلر وهر
باركه زخل طالع سالك عاشرنده براستي مزاجلو يلدزايله مقارن بولنسه
او اونجي خانه ابي ويا هوائي برجلردن او لسه اول يلده چكوركه وقوزغه
وصوغلجان كبي لنسنه لر يغمورله فاريشق ياغمق واقع او له ودخي هر باركه
عطارد بر برجدن بر برجه نقل ايليه درحال هوا متغير او لوب يغمور
ويا يلتراسه ودخي زهره هر باركه برابي برجه كجسه ياغمور ياغه ودخي
زحل برترابي برجه كجسه زلزله او له وهر باركه طالع سنه نك ويا فصول
طالعلرينك اونجي خانه سنده شمس ومريخ ويا مشترى بولنسه اول يل
واول فصل زياده استي وقورقاق او له اكر عطارد اونجي خانه ده او لسه
توز وتيراق صاور وله ويلتر جوفاسه وقمر برجات منقلبه نك برنده خالي
الستير او لسه انك طبيعتي درحال هواده ظاهر او له استي ايسه بازكونلرنده
هواده زياده استي او له هوايي ايسه يلتراسه ابي ايسه ياغمور وبولانقلر
او لاترابي ايسه قورقلقلر او له قيش ايامنده طوكلر وصوق قلر اولا الله اعلم
بالصواب بشنجي حكم اول يلده اوجوزلق وختلق احوالي ومحصولات
واكين وبيچين وترخلر وازهار واثمار اك قلتي وكثرتي واقات وعللدن سلامتي
وفسادي بخم او له جقدر بيان اولنور اولا نظر اولنه طالعلرك درد نجي خانه
يعني بيل وفصل طالعلرينك درد نجي خانه سنه وخاكي برجلره اكر درد نجي خانه
برسعد يلدر او لسه وخاكي برجلرده نحس يلدز لر او لسه اول يلده اكلر
زياده او لمغله واوجوز لقلره دليلدر واكر درد نجي خانه ده نحس يلدز لر
بولنسه وخاكي يلدز لر بولنسه اول يلده اكلره ضرر ايرلبشه اكر مريخ
درد نجي خانه ده استيدن وقورقلقدن اكثر جالنه وتباه او لا اكر زخل قمرله
درد نجيده بولنسه برابي برج ايچنده اول يلده اكلره سيلدن و
يغمورلردن ضرر ايرلبشه ودخي هر قغي يلدز لركيم طالع ايچنده بولنه
اول يلدزك منسوبا تي اول يلده بهالو او له خصوصا كيم اول يلدز
شرفنده واوجه صعود ايدنجي او له وهر قغي يلدز كيم اون ايكنجيده
بولنسه هبوطندن وحضيضه منوجه اولا اول يلدزك منسوبلرى
اول يلده اوجوز او له اكر درد نجي خانه ده مشترى بولنه اول يلده

ادبه و بغدای و سائر مأکولات جوقا و له اکرد ریخی خانه ده زهره
اولسه میوه وطتلو نسنلر جوقا و له وبر مجرب رخی اولدرکه زخل هربارکه
اوجه واره اول وقتده قحط اوله وهربارکه حضیصه واره اول وقتده
اوجوز لق اوله مشتری طالع سالك عاشرنده اولمق قحط اولمغه دلالت
ایدر کراتله تجربه اولنمشدر و زخل قمغی ولایتك برجنه حلول ایلسه اول ولایتده
قحطلق اوله نه کیم مشتری حلول ایتدیکی برجلرك ولایتلرنده اوجوز لق اولدیغی
کبی وهرقنغیسنده زخل طالع ایچنده بولنسه اول بیلده قحط اوله طالع
سنه نك مستولیسی زخل اولدقده رخی قحطلق بلوره اما همان اول قحطه
دفع اوله دربیان قران علویین ورخی معلوم اولمکه هرکیرمی بیلده قران علویین
برکره قران علویین واقع اولور یعنی مشتری زخله مقارن اولور اکر وقت
مقارنده مشتری مستعلی اولسه اول قرانك مدتنده کیرمی بیلده
اوجوز لق غالب اوله اکر بعض بیلرده غیری نسنه سببی ایله قحطلق
ایدرسه ترجیح دفع اوله بهرحال اوجوز لق قحطلقدن زیاده اوله اما قران
وقتنده زخل مستعلی بولنسه یکرمی بیلده دلك عالمده قحط اوله اکرچه بعض
بیلرده غیری دلیل سببی ایله اوجوز لق ظهور ایدرسه ده ترجیحه قحط مائل
اوله والله اعلم بالصواب فصل شمید نصکره قرانات واتصالات
کواکبدن استدلالنه طریق ایله درانی بیان ایدهم معلوم اولکه
کواکبك اقترانلرندن عالم کون وفساده نجم دلو حوادث ظهور ایدوکی
کتب متقدمین ده مثبتدر رتبه کیم بطلمیوس ثمره بیورر لا تغفل عن المائة
والعشرین قرانا التی للکواکب المتحیرة فان فیها علم اکثر ما یقع فی العالم الکون
والفساد معلوم اولکم قرانلرنك تأثیر سائر اوضاعدن قوی ایدوکی واهل فن
مشتری ایله زخلك مقارنه سندن عالمك نجم حوادث غریبه ظهورلرنی تجربه
ایتمشلردر وبو ایکی کوکبك قرانك تأثیری سائر قرانلردن اقوی واظهردر دیمشلر
بعده مریخ ایله زخلك قرانی تأثیر جهتندن بولندن اشغله در لکن برج سرطانده
مریخ ایله زخلك قرانی زیاده مؤثردر عالمده نجم حوادث ظهورنه دلالتلری ایدر
محللنده تفصیل اوزره بیان اولنور ورخی معلوم اولکه هرقنغی بیلده قران
علویین اولا یعنی مشتری ایله زخل قران ایلیه اول بیلدن تأثیر کرمی بیله وارنجه

عالمده

مراتب تأثیر اتصالات وقرانات کواکب

احوال قرانات واتصالات کواکب

عالمده خیر وشردن نه ظهور ایده جك ایسه اول بیلك طالعندن استخراج
اولنور اندن صکره یکرمی بیله وارنجه هریل کم کلور اول بیلدرك رخی طالعلرینی
جیفروب قران بیلینك طالعیله مناسبتن کورر لر مقتضا سنجه احکام
استخراج ایدرلر امور ملك ودولت احوال قران علویین دلالتلرندن زیاده
معلوم اولور اما ملت اسلامیه احوالی وعالمده فتنه وفساد دن نه ظهور
ایده جکی قران نحسین اولدیغی بیلك طالعندن استخراج اولنورتا اوتوزیله دلك
زیرا مرتخله زخل برج سرطانده هراوتوزیلده برکره قران ایدرلر هرنه بیلده
مرتخله زخل سرطاندن برجنده قران ایلدی ایسه اول بیلده خلق ارا سنده
فتنه اولمشدر ونیچه خوارجیلر ظهور ایتمشدر کراتله تجربه اولنمشدر
ایمدی قران نحسین دن صکره اوتوزیله وارنجه هریل فتنه نه ظهور
ایده جکن بیلك ایچون اول بیلك طالعی قران طالعیله نه مناسبت اوزره
ایسه اول بیلده فتنه وجنك احوالی اندن استخراج اولنور پس بو قرانلرنك
صکره غیری کواکبلرك قرانلرندن عالمده جوقلق حوادث عظیم ظهور ایتمکله
قرانلرندن صکره کواکبك مقابلدری اعتباراولنور مقابلدن صکره تربیعلری
اعتباراولنور ورخی معلوم اولکه تمثیل بوزندن قرانك تأثیری قوتده بش
مرتبه فرض اولنسه مقابلدرك قوتی درت مرتبه اولور تربیعلرك قوتی اوچ
مرتبه اولور تثلیثلرك قوتی ایکی مرتبه اولور تسدیسلرك مرتبه سی براولور
زیرا وقت اولورکه برایکی ویابرهفته ده ویابرکونده برقاچ یلدزلری بریله
متصل بولنور مثلا مرتخله زخل تربیعنده ومشتری ایله زهره تثلیث وعطارد
ایله زخل تسدیس بولنسه احکام نیچه مریخ ایله زخلك تربیعنده نحوست
اوچ مرتبه در ومشتری ایله زهره تثلیثنده سعادت ایکی مرتبه در وعطارد
ایله زخل تسدیسنده نه سعادت ونه نحوست ایکی اورتاسنده برنسنه بر نسنه
مرتبه در ایمدی تربیع مریخ زخلك اوچ مرتبه نحوستنك ایکی مرتبه سیله تثلیث مسه
مشتری وزهره یه معادل طوتدق برمرتبه نحوست قالدی پس کتابه مرتخله
زخلك تربیعنده بازدقلری احکام زیاده ضعف اوزره کچوب جوقلق
اولمغه دلالتدر زیرا تثلیثك حکمی اقی بوزدی اکر تثلیث اولمسه ایدی بازدقلری
اوزره ظهور ایدردی برنظرکم برنظرلك قوتی بوزسه کا مضعف دیرلر اکر

مرتخله زحلك ترسيي زمانده عطارد له زحل دخي ترسيع بولنسه اوج مريخ دخي
نحوست زياده اولوب مرتبه نحوست اولوب احكامي قوتله ظهوراتمكه
سبب اولوردي برنظر برنظرله قوتيخارجدن مقوتي ديرلر منجمه لازمدركه
مقوتي ومضعف هر وقتده بيلمه دكورب اكاكوره احكام استخراج
اليه والسلام فصل اون بيكي برجلرك هر برنده يارلرنك قران ايتمه سنك احكامي
بيان ايدر قران مشتري زحل ايله حمل برجنده واقع اولسه الجق ودون نسه
كتيرلرك زوالنه واشراف صاحب صدر اولنلرك قوتنه وبعض
اقليمه خصوصا حمل برجنه منسوب اولان شهرلرده يكي حاكملر ظهوراتمسنه
وخلقك اينجي ورسومي اول ممالكلرده تجديد اولمغه ويكي آيين وناموس
قوت دونوب اسكي عادتلركون بكون دونقصيزا اولمغه وحرب وضرب
چوق اولمغه وعالي بنالرينيادا اولمغه مساجد وصوامع يكي معيدلرك
رونقنه قران مريخ زحل ايله حمل برجنده واقع اولسه مشرق ولايتلرنده
خاصة اوجنجي اقليمده لشكر لرجمع اولوب فتنه وجنكلر اولمغه واول ممالكلرده
قورا قلق اولوب طعام بولنماز وبهالوا ملسنه وبر قومك زوالنه ودموي شتنه كلوب
چوقلوغنه وقتللرا اولمغه وسرعسكرلرك فلاكتنه وبولترودريندلرده حد
حرامبلرك كثرتنه وظلم وستمدن رعيتك پراكنده لغنه وفيون وبكي قسمنك
افتنه وبعض شهرلرا وده يانمسنه وهوادكدورت وقرلقوق ورعد
وبرقا اولمغه قران زهره زحل ايله حمل برجنده واقع اولسه خاتونلرو محترملرك
غمنه ولباس وفاخرا وجوزا اولوب عطرياتك كسادنه قيش وفتنه عظيم
صوغلدوهواده قراكولغدا اولمغه وحامله عورتلرا وغلاندوشورمكلرينه
قران عطارد زحل ايله حمل برجنده واقع اولسه لرا هل ديوان ومحررلرو تاجرلر
وبازركانلرك تشويشنه ومزوروخطلوتزويرجحتلرو ينجخيانتلرا شكار
اولمسنه وبازارلرده كسات وفيون وبكي وقول قراوشده رواج واكثرده
افتايرمسنه وزمانسز صوغلدورعدوبرقا ولمسنه وزكام ونازله
وصداع زياده اولمسنه خلق بربرلرينه اسناد وتهمت مثللوايشلرقلقلرنه
قمر زحل ايله حمل برجنده اولسه عائمة خلايقده غم والم ولجيلرده
ملالت ويلان خبرلربولومكنه وحامله عورتلرده واطفال وصبيانده خستلقلر

اولمسنه

20

اولمسنه وبعض يرلرده زلزله وزمانسز يغمورلرو نفع سز يللرو يلوطلر
اولمغه قران مريخ مشتري ايله حمل برجنده اولسه وزرا وعلما واعيان
مزاجنده حدت وحرارت زياده اولوب امرا راسنده منازعه ونفاق وبر
برلرينه اسناد قلقلرينه والات حرب بهاده اولوب خلق راسنده
دين ومذهب ايچون دعوالركورلمسنه وقصاصملرا ولمغه له
واشي خسته لكلرك چوقلوغنه مشرق جانبنده اوجنجي اقليمده بوحوادثلرك
كثرتنه قران زهره مشتري ايله حمل برجنده اولسه علما واكابرلرك
تزويج وكاح وسور وضيافت زياده اولوب عورتلرك عفتنه ونغمتلر
اوجوزا اولوب خلقك تندرستلكنه وخيرلرظاهراولوب شرايشلردن
خلقك اجتنابنه قران عطارد مشتري ايله حمل برجنده اولسه اهل توحيد
وتحقيق كثيرلر اشتهار بولوب خلق علوم وفنونه رغبت قلمقلربنه و
تجار واهل قلم صفا وسرور ده اولوب بعض اطرافده اچيلر كلوب خيرلو
خبرلرشايع اولمغه واطبا علاجلرده اصابت ايدوب اهل تدبيرك فكرلري صواب
دوشمكنه وكتاب وكاغد بهالوا اولوب قول قراوش بولمزا ولمسنه وخلق
اراسنده ساتوبازار زياده اولمسنه وخيرلو ايشلرظهوراتمكنه وهوانك
اعتدال وبادشمال حركت قلمسنه قران قمر مشتري ايله حمل برجنده اولسه
خلقك ايشي ومعاشي ايوا اولوب مسافرلرو اچيلر كلمسنه ويوللرينك
امين لغنه وهوانك اچقلغنه ومعتدل يللرا سمكنه قران زهره مريخ ايله
حمل برجنده اولسه ارايله عورتلرا راسنده طلاق وافتراق ونزاع و
فساد بلورمكنه وعورتلرده حسته لكلرظهوراتمكنه اما حرسزلو وشرلر
فرحده اولوب كارلري حراجلرينه موافق دوشمكنه ويل ويغمورلي يمسنه
قران عطارد مريخ ايله حمل برجنده اولسه خلق راسنده سلاح وستو
صاياتلوب وسفرهيتا اولق وغزا وجهاده متعلق ايشلركورلمك واقع
اولوب بعض يرلرده فتنه وجنك خبرلري كلمكنه وعلم وسخاق وطبل

ونغبر لر استعمال اولوب عسکر لرعرض اولنمسنه ومنافق ومفسد لر
باش قالدورروب خلقه زحمت قلمقلرینه وقلابلر ومغشوش اقچه لر
بلور مکنه وخلق اراسنده حیله وکذب ونفاق زیاده لکنه ورعد وبرق
وشهاب وصواعق واقع اولمغنه قران قمر مریخ ایله حمل برجنده اولسه
عوتلر اراسنده خصومتلر اولوب غم وقساوتدن وحدت وحرارتدن به
بعض حاملر اولاد ن دوشور مکلرینه واوغلنخقلرده چیچک وقزامق حستکی
وهواده حرارت زیاده اولمغنه بازکونلری ایسه صولرآر اولوب یغمورك
قلتنه وجاسوسلر وبیکلر خوف وخشیت چکملرینه قران عطارد زهره
ایله حمل برجنده اولسه نقاشلر وخطاطلر وبزازلر احوالی کوکجك اولوب
خلق ساز وسوزه راغب اولمغنه وزنا واولواطه ویرامز فعللر بلور مسنه
وهواده اختلاف ورعد وبرق اولمسنه وبلذارلرده دلالترایله خواجه لر
بینلرنده غوغا ونزاعك وفرطینه وبعض بردخ خبرلر کلمسنه قران قمر زهره
ایله حمل برجنده اولسه عورتلر اراسنده شنکلر ودوکونلر اولمغه ویغمور
ویل اسمکه ونوالد وتناسل زیاده اولمسنه قران قمر عطارد ایله حمل برجنده
اولسه قصابلر وایرجیلرك کاری سلاح ودواب رواجك اولمسنه
وخلق حیله وتدبیر ایله مشغول اولوب حقه بازلر وطرارلر وکیسه بُرلر
بازارلرده ظهور ایدوب زیاده اولمسنه فصل قران مشتری نور برجنده
اولسه اکنجیلر وکویلولر احوالی ایو اولوب آکین وبچین زیاده اولمسنه
واسکی کشیلر واچق کشیلر دولتلو واصحاب اولمسنه وبعض یرلرده ترخلر
بهایه مائل اولمسنه اتباعلرینك چوقلغنه واسیرلریك چوقلغنه ورغبت سزده
کلرینه وبعض ولایتده زلزله اولمسنه قبله سمتلرینه وقیون وصغیر رده خستهلك
بلور مسنه وعالی بنالر یابلمغنه وجنوب سمتلرنده بیوك کشیلر صفا وصلح
اوزره اولرلر قران مریخ زحل ایله نور برجنده اولسه احرار اهل سلاح احوالی
برامز اولوب عسکری طائفه سنك بدحالنه واچق کشیلرك افتنه واعضالر
کسلمك وهوام وچکرکدن اکلنرخراب اولمسنه وزلزله وافتلر
اولمسنه واکینلره افت اضیقه ویبوستدن ضایع اولمسنه ورعد وبرق
اولمسنه خصوصا اونخی اقلیمده قران زهره زحل ایله نور برجنده بولنسه

اکینلرك

اکینلرك یوکلکنه واوجوز لقلرا ولمسنه دورت ایقلو حیوانلرتندرست
اولوب پیرلر وکویلولر نشاط وسروریه اولمغنه وبعض یرلرده
زلزله اولمسنه واهل طرب عورتلرده غم وقساوت اکسك ولیبوب
ارلرایله عورتلرا راسی برامز اولمغنه واسرلر وچوق اولوب اوجوز لقلر
وعورتلر وتازه اوغلنلرد ونفسز اولوب مزاجلرنده فتور اولمغنه
خصوصا هشنخی اقلیمده قران عطارد زحل ایله نور برجنده اولسه
اکین وبچین احوالی برامز اولوب دورت ایقلولره افت ایرمسنه وبیوك
اغرلیسی وناز لم وزکام زیاده اولمغنه وخلق اراسنده عداوت وخیانت
وغمز وحسد زیاده اولمغنه واهل دیوان وتجار بدحال اولوب ضرر
چکملرینه وترخلر اغر اولوب هواده توز وتیراق صاور ولمسنه وگاهگاه
رعد وبرق ویلر اسوب زلزله اولمسنه قران قمر زحل ایله نور برجنده
اولسه یاغمور وبوت زیاده اولوب اکینلر ایو اولمغنه وقیون وصغیر تندرست
اولوب اوجوز اولمغنه قران مریخ مشتری ایله نور برجنده اولسه اکابر
واعیان مفسد ولحق کشیلردن رنجیده اولوب ارالرنده نزاع وغوغا ظاهر
اولمغنه وطعام وغذا فاسد اولوب اکینلره حرکه وقرنجه دن وقور اقلقدن
وآت یاغنده ضرر ایرمکنه قران زهره مشتری ایله نور برجنده اولسه
نفتلرچوقلغنه واکینلرك سلامتنه وزرا وائمه نك سرور لرینه وسلامتلرینه
ودعالر مقبول اولمسنه وحسته لرك صحتنه واکابر طائفه سی سعادتنه
اولوب ارالرنده صحبتلر ونکاحلر ودوکونلر اولمسنه وحوالرخوش
اولوب تفرجلر وزینتلر اولمسنه عورتلر ومطربلر راحتنه اولوب
اکابردن بعضلر کورمکلرینه وخلایقك دیانت وصیانت وامانت اوزره
اولمقلرینه واهل لهو وامرانك بشاشتلرینه وحواجین وخواجه سرالرین
ازیاده سرور لرینه وزیب زینت وطیب عیش وصحبته رغبت ایتملرینه
قران عطارد مشتری ایله نور برجنده اولسه نفتلر بول اولوب خبرجیلر
وجاسوسلر کلکه ودورت ایقلو حیوانلر چوق کلوب تندرست کلرینه وحاله
خاتونلرك سلامتنه دلالت ایدر الله اعلم بالصواب قران زهره مریخ ایله
نور برجنده اولسه فسق وفجور چوقا اولوب بعض عورتلرك یوزسوزکلرینه

وبعض برلرده اغربلر بلورب فتنه لر قلمقلرينه وعورتلرده
ضعف قلب وخسته لك اولوب مراد لرندن نوميد لكلرينه وترظر
برمقدار بهايه مائل اولميه وهواده بولانقلق وكاهي باصمور دخي
واقع اولمغنه وبورجه منسوب اولان برشهرده انش ويا
زلزله الله اعلم قران عطارد مريخ ايله ثور برجنده اولسه
بعض اكينلر ونباتات ومسيوه لر فاسد اولوب مؤذي جانورلرده
ضرر ايرمكنه وصاتوبازاردن ضرر اولوب تجارك قسا وتلرينه
وكذلك برومنافقلرك كاري راست اولوب بلان خبرلر سوزلمكه وخلق برى
برلرينه تهمت واسناد ايتمكلرينه وبعض برلرده انش دوشمكنه وعمارتلر
ومتصرفان خوف ومالات جكمكلرينه وهوانك تغيرينه قران قمر مريخ
ايله ثور برجنده اولسه خلق يلان سوزلرى مائل اولوب منازعه
ومجادله دن خالى اولمقلرينه واهل بازار لشكرى طائفه سيله غوغا
وخصومتدن خالى اولمقلرينه ويلان خبرلر ومخالف سوزلر سويلمكه
ودرت ايقلو حيوانلر جوق صرف اولمغنه وهوانك بوزغنلوغنه
قران عطارد زهره ايله ثور برجنده اولسه تجار واهل بازار معامله
وبيع شراءدن انتفاعلرينه ومسافرلر وكاربانلر كلوب جوبات ومأكولات
جوق واوجوز اولمغنه وايوخبرلر شايع اولمغنه واكين وبجين
ومسيوه لرايو اولوب هوانك خوشلغنه ومالرجع ايدن عاملرولرم
واوقومش فاضللرود فتراهلنك مسرور لرغنه الله اعلم قران قمر
زهره ايله ثور برجنده اولسه اولوكسنه لرك اوغللرى خوشحال
اولوب اسكى ياشلوخاتونلرك سرورنه وجعيتلرينه ودوكونلر وتماشالر
اولمسنه ومطربلر وجالغوارباينك خوشلغلرينه الله اعلم قران قمر
عطارد ايله ثور برجنده اولسه اكينلره هوادن فائده ايرلشوب تزحاصل
اولمسنه وبعض مسافرلر كلوب ايوخبرلر وكاغدلر شايع اولمغنه والله
وصاتمه اهلنك فرحنه وبنالرتميرى مثللو ايشلر اجلمسنه الله اعلم فصل قران
مشترى وزخل جوزا برجنده اولسه دلالت ايدر عالم وحكيم وعاقل
كمسنه لرظاهر اولوب هرعملدن كابلريا زلمسنه واهل علم اراسنده بحثلر

عطارد با مريخ

قمر با مريخ

عطارد با زهره

قمر با زهره

قمر با عطارد

قران الكواكب در برج جوزا

وجدلر

وجدللر اولوب رفيق مسئله لرسويلمكه وبعض يكى فنلرظاهر اولوب
خلق اوقومق وياز مق سمتنه مائل دوشمكلرينه وهركس فضل وهنر
كسبنه وطب ونجوم اوكرنمكه هوس قلمغنه وفصيح وتكلم كسنه لر
ظهور ايدوب موزون سوزلر واغجه معنا لوبيتلر ايدا اولوب
وبوطريقايله بعضيلرى دولت وسعادت بولوب عالمده يكيدن
بعض رسملر وقانونلر وخطر چقمغنه وخلق لباسلرين غيرى طرزه تبديل
قيلوب منقش لباسلر چقمسنه وبعض برلرده مدحى وخارجيلر چيقوب
خلقه مضرت ايرمكنه وغارات وتاراج واسيرجوق اولوب بعض
معمور ولايتلر خراب اولمسنه واولوعمارتلره وقصرلره آفت
ايرشمكنه وكوهنه اغجلر كوكدن چيقمسنه وخلق اراسنده طاعون
ومهلك مرضلر ظاهر اولوب اكسزدن موت چوق اولمسنه
وبوقرانك مدتنده عظيم يللر وشديد فرتنه لر اولوب سمومدن برتبه لرده
افت چوق اولمسنه الله اعلم قران مريخ زخل ايله جوزا برجنده اولسه
دلالت ايدر ياز كونلرنده هواده فساد وعفونت حاصل اولوب
دموى مرضلر وسوداوى علتلر ايدا اولمغنه وكاهى عظيم فورتنه قلق و
يعمور سزلقدن خلق مضطر اولمقلرينه ونباتات واشجاره سرارتلرنه
مضرت ايرلشوب تباه اولمغنه وكاهى هواده ظلمت اولوب چكرگه
وبعض هوام وحشرات دوشمكنه وبعض اقليمده فتنه وجنك زياده
اولوب بعض شهرلر محاصره وغارات اولمسنه وظلم وستم چوق اولوب
محاربه طريقى ايله نيچه مشهورلر تلف اولمغنه والحق كسنه لر ال اوزادوب
صاحب مرتبه اولنلرك سقوطنه وبوتأثيراتك كرى جوزا برجنه منسوب
اولان شهرلرده قوى اولمسنه الله اعلم قران زهره زخل ايله جوزا
برجنده اولسه دلالت ايدر الله اعلم بعض كچ ياشلوخاتونلر وجوانلرك
خسته لك ومحنت ومرتبه دن وعزتدن سقوط زياده اولوب صبيانده
افت وصرع زياده اولمغنه وهواده كدورت ويعمورو قتنده زياده
واقع اولمسنه قران عطارد زخل ايله جوزا برجنده اولسه دلالت ايدر
يلان سوزلر ودزمه كاغدلر چوق اولوب خلق اراسنده تهمت

مريخ با زخل

زهره با زخل

عطارد با زخل

واسناد چوقلغنه وعاملر ومتصرفلرك ملالتنه واهل بازار
واهل صنعتك كسادنه وبعض مأكولات عزيز اولوب ترحلرك
اغرلغنه وانجلره واكينلره وقسترصعوبتنه وطلو وقراغودنه ضرر
ايرمكنه وشديد يللرا سوب رعد وبرق اولمسنه اما خلق اراسنده
هيئت وهندسه چوق بحث اولنوب بعض ابخه صنعتلرينه يكدنه
هوس قلملرينه واهل رقم وقلم الدوه وستدنه خالى اولميوب زياده
ضرورتلرينه قران قمر زحل ايله جوز ابرجنده اولسه دلالت ايدر قزحل
خلق اراسنده منازعه ومجادله وبعض يللرن خيرلرنه تشويش
وغم زياده اولوب بيحضور لقلرينه ومخالف يللرچوق اسوب اهل
دريانك اضطرابنه وبازارلرده كساد وقلت نقود مثللو حالاتك
كثرتنه وهوانك كدورتنه قران مريخ مشترى ايله جوز ابرجنده مريخ بامشتى
اولسه دلالت ايدر امراوعسكر وسرهنكلرينه بعض اولو
لسلردن خوف وهراس چكوب اشراف وعلماده حدت
واضطراب زياده اولمغنه وبعض مال دار كسنه لرك مالنده
نقصان ايرمشوب علالت يوزندن ظلملرا ولمسنه وناحقيره
قتل وبعض بعضنك كشيلردن خيانت ظاهر اولمسنه و
عوامده خستهلك وبعض شهرلرده اشتدنه ضرر وخوف
ويازايا ملرنك صوسز لقدن شدتلرچكلمسنه وبعض
عبادات اولنان يرلرده فسادلر وغرائب ايشلرا ولمسنه دلالت
الله اعلم قران زهره مشترى ايله جوز ابرجنده اولسه دلالت زهره بامشترى
ايدر وزرای عظام وكتاب واربابقلام سعادت بولوب
اهل اسلام قوتده اولوب منصوب ومظفر اولمسنه وخلق اراسنده
دعالر ومناجاتلرا ولوب حاجتلر قبوللغنه ونكاحلر وتزويجلر
چوق اولوب توالد وتناسل خلق اراسنده زياده اولمسنه
وندرستلكلرا ولوب خلق صحت بولمقلرينه وطعاملر وميوه لر
چوق اولوب اوجوز لقدر ظاهر اولمسنه وخوش يللرا سوب
نافع ياغمور لرياغمسنه دلالت ايدر الله اعلم قران عطارد عطارد بامشترى

مشترى ايله جوز ابرجنده اولسه دلالت ايدر اهل تجار وبازارك
رواج زياده اولوب خلق فنون دقيقه وعلم فقهيه ايله مقيد ده
دوشمكلرينه وخسته لرصحت بولوب معالجه دن انتفاعلرينه
واهل قلم وفضل وبلاغت ارباب رونقده اولوب اهل حقدنه
بعضلرك سقوطنه ومسافرلرك سلامتنه ونافع ياغمور لرياغوب
خوش يللرا سمكنه قران قمر مشترى ايله جوز ابرجنده اولسه قمر بامشترى
دلالت ايدر ايو خبر لرك لمسنه وبغتلرينه بولمغنه وصلح صلاح
ايجون خير لوفكر لرمشاوره لرا ولمسنه وهوانك چقلغنه
قران زهره مريخ ايله جوز ابرجنده اولسه دلالت ايدر زنا اولوا زهره بامريخ
خلق اراسنده زياده اولوب بعض زاينه لرك رسوا يلغنه وزنجتسز
نكاحلر وشهرت سمرد وكونلرا ولوب ولد زنا طفللرك حد
خوارلغنه وبعض مطربلرده اندوه وقساوت وفساق واهل
واهل عشرتلرن بعضسنه تهمت اولوب مرتبه دن دوشمكلرينه
وهواده كدورت وقزلق وشهاب وصواعق وآتش وطلق
وشمشك اولمسنه قران عطارد مريخ ايله جوز ابرجنده اولسه عطارد بامريخ
دلالت ايدر اهل قلمده عجله وما بينلرنده حسد وغمز وقصد اولوب
منصرفلرنده برسيى جيلى شدتلر خلاص بولمغنه ميوه ودختلرك آفتيه
يللرن مضرت ايرمشوب وقسترطلو وياشدبد اشيدنه تباه اولمقله
واطفاله صرع وسقوط مثللو علتلرچوق اولوب چيچك وقزاميق
واشى اسنه لرخلايقده زياده بلورمكنه ويوللرده قورقولقلرا ولوب
بعض يرلرده باصمقون وغارات مثللو فسادلرا ولمغنه وهوادن
قزلقلر وشمشك ويمور وبعض يرلره اشتدنه ضرر اصابت
ايتمكنه الله اعلم قران قمر مريخ ايله جوز ابرجنده اولسه دلالت قمر بامريخ
ايدر عوام ناس اراسنده فتنه ويلان وبهتان زياده اولوب دموى
خستهلكلر واشى مرضلر چوق اولمسنه واشى يللرا سوب هواده
قزلقلرا ولمغنه واهل كتاب واهل قلم احوالى انقلابك اولوب هجوم
عوامدن كمال اضطرابلرينه الله اعلم قران عطارد زهره ايله جوزا عطارد بازهره

برجنده اولسه دلالت ایدر اهل دیوان وفضلا اراسنده
مودت والفت زیاده اولوب بعضلری مقربان معاونتیله رفعت
بولمقلرینه وتجار واهل بازار رواج وانتفاعده اولوب اقشنه وحریرك
عزتنه وخوش یللی اسوب کثیر کلمسنه وبنده وپرستار چوق کلوب اوجوز
قمر با زهره اولمغنه ومیوه لرك بولنمغنه الله اعلم قران قمر زهره ایله جوزا برجنده
اولسه دلالت ایدر عوام الناس اراسنده سور وضیافت چوق
اولوب اطفالده تندرستلك ومیوه لرده اوجوز لق ولمسنه
واطراف وجوانبده مسافرلر وخوش خبر لر کلوب حلویات وعطریات
قمر با عطارد مرغوب اولمسنه قران قمر عطارد ایله جوزا برجنده اولسه دلالت
ایدر تجار ومتصرفان اراسنده مراسله ومکاتبه زیاده اولوب
خبر لر ایشلرده کمال اتفاق ظهوره وخوب یللی اسوب میوه لرك چوقلغنه
وبعض یرلردن مسافرلر ورسولر نامه لر وکاغدلر کثور مکلرینه
قران کواکب در برج سرطان فصل قران مشتری زحل ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر بادشاه
لر اراسنده مخالفت وعداوت ظاهر اولوب اشراف وعلما قوت دولتنه
وارازل واهل فساد قسمی ملالت وضعف اوزره اولوب ارازلدن
برقومك زوالنه واکثی کویلو لریر لرندن اواره وسرکردان دوشوب
ذلیل وخوار اولمغلرینه وبعض اصلسز کمسنه لر دولت وعزت
بولمغه جهد ایدوب امکی ضایع اولمغنه وشمال طرفنده فتنه
وفساد ظاهر اولوب روی دریاده کمیلر ایله عسکر لر جمع
اولوب جنکلر اولمسنه وسواحلده اولان قلاع وبلاد خراب
ویاب اولوب بعض یرلر سیلدن وصودن ویران اولمسنه وزمان
ایله عظیم صوقلر ویغمور لر اولوب عظیم سیللر اولمسنه وصولر
کولدر اشمسنه واتی جانوار لر چوق اولوب جواهر قسمی زیاده
قیمت بولمسنه ومسافران دریانك کمال انتفاعلرینه الله اعلم
قران مریخ زحل ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر الله اعلم عالمده
مریخ با زحل برفتنه عظیم پیدا اولوب ارازل ناس ایاغه قالقوب اکابر لره هجوم
قلمقلرینه وبعض اولریا صلوب بنجه شهر لر اوده یاغمقلغنه و

خلق بری بر لرینه کیروب در لو در لو خصومتلر اولمغنه وبابل
ملکی بر اخر کسه حکمنه کیروب عراقا هلی پایمال اولمغنه واهل
اسلام اراسنده قرینقلق اولوب بعض اولر فوت اولمسنه
وروی دریاده بنجه کمیلر غرق اولوب ساحللرده زلزله وانشقاق
بعض معمور لریه خوب خراب اولمسنه وقلاع بلاد ظاهر اولوب
مغشوش اتجه والتونلر چقمسنه وعظیم قحط وغلا ظاهر اولوب
مهالك مرضلر وطاعون اکبر ومرك مفاجات اولمغنه وبو قران
هر اوتوزیلده برکره اولور هر بارکه اولمشدر عالمده عظیم فسادی
زهره با زحل ظاهر اولمشدر مجرباتدندر قران زهره زحل ایله سرطان برجنده
اولسه دلالت ایدر الله اعلم اولوخاتونلرده دخی خدمتکار لرده
وساز واهل طرب صاحبلرنده غم واندوه اوله وصول لرده زیادلك
اولوب قوی صوقلر اوله وقتنده بلاد روم وافرنجده افات وبلا
واقع اولا دخی خلایقده اولوم چوق اولوب قحط وغلا اوله دخی
چوق خسته لك لر اولوب شدید یللر وصوقلر اولا الله اعلم قران عطارد با زحل
عطارد زحل ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر اهل دریا حالرندن
یرامز لق ورسوایلق اولا وبازرکانلر وارباب دیوان زحمت ویخ
ومشقتده اولا لر صول لر وفرتا اولوب هواده بولانقلق اولا بعض
ملوکده موت واقع اولوب ناسده استه خسته لکی چوق اولا وبعض
وزرا وارباب قلم وتصرفان اموال حالرندن یرامازلق اوله چوق
یغمور لر اولوب اکینلر ابوا وله الله اعلم قران قمر زحل ایله سرطان قمر با زحل
برجنده اولسه دلالت ایدر مالدار کمسنه لرده واولوخاتونلرده
غم وحزن زیاده اوله هواده کدورت اولوب وقتی ایسه زیاده
صوقلر اولا عوام الناسده ملال واندوه خاتونلرده خسته لکلر
چوق اوله عوام اراسنده فتنه وفساد اوله قران مریخ مشتری مریخ با مشتری
ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر بکلرو وزیر لر اراسنده
خصومت زیاده سفر ایدنلرده زحمت ومشقت اولا شریر
کمسنلر ابو لر اوزرینه یرامز لق کوستروب اخر الامر شریر لر

رسوای اولہ لر ملوك اوزرینہ اعلا حرکت ایدوب اغریلر حرامیلر قطاع
الطریق جوق اولہ دجلہ و فرات جوق اولہ اهل اسلام ایلہ افرنج
اراسنده حرب وقتال اولوب قانلرد وکلوب رعایا وعوام الناس
وطنلرندن ایرود وشلر الله اعلم قران زهره ایله مشتری سرطان برجنده مشتری زهره با
اولسه دلالت ایدر نسبت وحسب صاحبی اولوکسنلرده سعادت
اولوب خلایقدہ فرح وسرور اولہ ونعمتلو وافر اولوب وزرا
وعلما وقضاتك نشاط وسرور لرینہ وخسته لرك صحتنہ نافع یاغمور لر
یاغوب دریاده اولان مسافر لرك سلامتنہ دخی فارس وروم
مملکتلرینك بکلری فوت اولوب افریقیہ ایله اهل جبال اراسنده جنك
وحرب واقع اولمسنہ زیاده یغمور لر سیللر وارمقدرك صولری آرتیر
ارمنیہ وصین وبلاد خراسان وروم دیارلرنده زرع ونباتات
ابوا ولہ الله اعلم قران عطارد ایله مشتری سرطان برجنده اولسه دلالت مشتری با عطارد
ایدر اکابر واعیان مجلسلرنده فضلا جمع اولوب اهل قلم ومتصرفانده
رونق خلایقدہ نندرستی وصحت وسلامتا ولمسنہ دخی سرطانہ
منسوب اولان بلاد خراسان وروم وارمنیہ وصین ده اکثر
ممالکین خراب اولمسنہ ووزیاده فرح وسرور اولہ وعلما وقضاتده
سلامت حال اولمسنہ دلالت ایدر الله اعلم قران قمر مشتری ایله قمر با مشتری
سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر صولرده ویغمور لرده کثرت
اولوب خاتونلرده سرور وفرح وخیر لو نکاحلر اولمسنہ وهواده
زیاده فور قلق اولہ خلق اراسنده حرب وقتال واقع اولوب عوامده
وبعض اکابر واشرافده موت اولہ الله اعلم قران مریخ شمس ایله سرطان مریخ با شمس
برجنده اولسه دلالت ایدر ملوك اراسنده حرب وقتال جوقا اولوب
امراده وعساکرده سعادت اولمسنہ بعض بکلرده موت اولہ
شمال جانبنده اشتوا حراق واقع اولہ سرطانہ منسوب اولان بلاد
خراسان وارمنیہ وروم ناسده امراض جوقا اولوب اکثری
خلایق جدری وحصبہ مرضلرندن وفات ایدر لر الله اعلم قران
مریخ زهره ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر شدید یللر جوقا اسوب مریخ با زهره

خاتونلرك

خاتونلرك وسازنده لرك حالتلرنده یرامز لقلر اولوب عورتلرده موت
جوقا اولمسنہ امتاکہ بکلرك وعسکرك حالتلرنده ایولك اولوب مزارع
ونباتاتك سلامتنہ وزیاده یغمور لر اولوب هواده قرآکولر اولمسنہ
الله اعلم قران عطارد مریخ ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر مریخ با عطارد
اراجیف وکاذب سوز لرجوقا اولوب اغریلر ال قالدوره لرکیلرده
افت بازرکانلرده واهل بازارده سخت ونکبت اولابلاد صین ده وبلاد
روم بکلرنده موت اولوب بلاد خراسان وارمنیہ زیاده حرب و
قتالا ولمسنہ بلاد مشرق اشراف وکبارنده موت جوقا اولوب
بلاد مغرب اوزرینہ اعدا ظهور ایده دخی ملوك وامرا وعلما وحکما
مجلسلرنده فسادا اولوب یغمور وصولرده قلت ووزارتدن برنده
موت اولوب اهل قلم ومتصرفین اموال حالتلرنده یرامز لقلر اولمسنہ
الله اعلم قران مریخ قمر ایله سرطان برجنده اولہ دلالت ایدر افریقیہ مریخ با قمر
شهرلرنده بر بك فوت خلق بری بر یله حرب وقتال ایله لرجوق یاغمور لر غوب
زرع ونباتاتك سلامتا ولمسنہ اوغریلر دخی حرامیلر جوقا اولمسنہ
خاتونلریلہ وضع حملرنده کوچلك وهواده بولانقلق ناسنده خوف و
خشیت اولہ الله اعلم قران شمس زهره ایله سرطان برجنده شمس با زهره
اولسه دلالت ایدر بکلر وپادشاهلرك عسکرلری ایله حالتلری
ایولکده خاتونلرده موت جوقا اولہ وجوق یللر اسوب سرطانہ منسوب
اولان بلاد خراسان وارمنیہ وروم ده جوق یاغمور یاغه الله اعلم
قران شمس عطارد ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر خراسان شمس با عطارد
وارمنیہ وروم دیارنده علما ده موت اولمسنہ اصحاب قلم حالتلرنده
مضایقہ اولاهواده زیاده حرارتا ولمسنہ الله اعلم قران شمس قمر ایله شمس با قمر
سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر ملوك رعیتا وزرینہ جور وظلم
ایدوب اهل بازارن حالی یرامز اولوب معیشتلرنده طارلقا ولا الله
اعلم قران زهره عطارد ایله سرطان برجنده اولسه دلالت ایدر زهره با عطارد
بلاد مشرق وروم ده ناس اراسنده موت جوقا اولوب زلزله
اولادخی رعد وبرق ویاغمور اولوب اشی یللر اسه خلایقدہ سرور وفرح

قمر با زهره

اولہ اللہ اعلم قران قمر ایلہ زہرہ سرطان برجندہ اولسہ دلالت ایدر ایو وصحیح خبر لرکلوب عورتلردہ واہل ساز وطربدہ فرح ونشاط وقولایلق ایلہ ایشلری ایلر وکلمسنہ دخی چوق یاغمور لر یاغوب حاملہ خاتونلرك حالی ایو لکدہ اولوب اشجار ومزارع وبناناتدہ سلامت اولہ اللہ اعلم

قمر با عطارد

قران عطارد قمر ایلہ سرطان برجندہ اولسہ دلالت ایدر یرامزاسی یالڤر و باد سموم اسوب وقشن رعد وبرق اولا بعض علمادہ سفاهت وعمالدہ واہل قلم وکتابدہ خسارت عوام الناس زیرکلك وزکا وفطنت عوام الناس اراسندہ حکایات وقوعہ ودکلکہ میل ورغبت اولمسنہ اللہ اعلم

فصل قرانات الکواکب

قرانات الکواکب در برج اسد

در برج اسد اسد برجنہ منسوب اولان مملکتلردہ کہ بلاد صعید وطوس ونشابور ارض انطاکیہ وارمنیہ وباب الابواب وفرغانہ وبلخ ومجار اوبلاد فارسدر

قران زحل مشتری ایلہ اسد برجندہ

زحل با مشتری

اولسہ دلالت ایدر فارس ملکی دخی عراق وروم ملکلری فوت اولوب ارمنیہ دیارندہ زیادہ موت اولا دخی خلاق اراسندہ کلی عداوت واقع اولوب کجیلرك وقوجہ کسنیلرك حالتری ایو لکدہ اولا لکن بعض فقیہ لرك وقاضیلرك امراض معدہ وقلبدہ المری اولوب فوت اولا لر اقلیم رابعدہ براولوب ظہور ایدوب ملك دولتدہ انتقال اولا وغریب طرز وعادتلر پیدا اولمسنہ وبعض یرلرہ اشتداد ضرر ابریشوب اولکبسنلردہ اندوہ وملالا اولمسنہ اللہ اعلم

زحل با مریخ

قران مریخ زحل ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر بلاد مشرقدہ فتنہ اوشوب ظاهر اولوب بنجا اولکبسنہ لر قتل اولنوب خلایقدہ ظلم وجور ونہب وغارات چوق اولہ ومزاج مردم حدتدہ اولوب لشکر لوحرکت ایدہ اسد برجنہ منسوب اولان بلادہ ملوك اراسندہ محاربہ ومقاتلہ وعظیم فتنہ فرغانہ وارمنیہ وبلخ اهلنہ عظیم قورقو وشدت ابرینہ مزبور مملکتلردہ قحط و غلا وطاعون وو با ظاهر اولہ اللہ اعلم

زحل با شمس

قران زحل شمس ایلہ اسد

برجندہ

برجندہ اولسہ دلالت ایدر بلاد مشرقدہ اولمق مستلزم چوق اولوب عراق مملکتندہ حرب وفتنہ واقع اولہ بلاد رومدہ زیادہ قحط وغلا اولمسنہ اللہ اعلم

زحل با مشتری

قران زحل ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر خلایقدہ فسق وفجور میل و رغبتا اولوب عورتلردہ خستہ کلمر وحاملہ خاتونلردہ افت اولہ ودخی ترك ملکی وطوس ملکندہ موت اولوب بلاد مشرقدہ قحط غلا اولہ اللہ اعلم

زحل با عطارد

قران زحل عطارد ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر وزرادن وارباب قلمدن بریسندہ موت اولہ اکابردن واولوکسنلردن قور قولق وخستلق اولہ یاغمور یاغوب وقتندہ زیادہ استیلکلر اولمسنہ بکزادہ لردن بریسندہ موت اولدخلایق اراسندہ ارا جیف خبر لر وکذب وبہتان چوق اولوب بری بریسنہ عذر ومکر اوزرہ اولا لر باز رکانلردہ واہل صنعتدہ غم واندوہ اولوب اولوردن ایخم لرینہ اللہ اعلم

زحل با قمر

قران زحل قمر ایلہ اسد برجندہ دلالت ایدر اقلیم بابیلدہ برملك فوت اولوا هل صعیدك حالتری یرامز اولا بجملہ مما لکدہ چکرکہ ظاهر اولوب ینشابور وترك قحطا ولہ وغلا اولہ اللہ اعلم

مشتری با مریخ

قران مشتری مریخ ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر اکثری مما لکہ اعدا مستولی اولوب فقیہ لرك وقاضیلرك حالی یرامز اولہ بکلردن وعسکرك حالی ایو لکدہ اولہ اسدہ منسوب اولان بلادہ انتش واقع اولوب صولردہ قتل واغر یلردن وحرامیلردن یولکردہ آفت اولمسنہ واکابر ایلہ اهل سلاح اراسندہ مخالفت وسپاهدہ فوت وخلایقدہ فاقہ حسنہ کلمری چوق اولمسنہ اللہ اعلم

زہرہ با مشتری

قران زہرہ مشتری ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر خلایق اراسندہ امن وصحت وسلامت اولوب اثمون واجمجوق اولوب اکابردہ سرور وضرب وهواده اعتدال علما وفقہا وقضاتدہ کوکل خوشلقری اولوب اشراف واکابردہ سعادت وافبال اولمسنہ اللہ اعلم

عطارد با مشتری

قران عطارد مشتری ایلہ اسد برجندہ اولسہ دلالت ایدر اراسندہ وارباب قلم وبازرکانلردہ فوت واکابر مجلسندہ اهل فضل کسنلر

کلوب هواده حرارت واسی یلدراسه وزراده سعادت برملك فتر
او لنوب اهل مشرق وطنلرندن ایریلوب یارلرنده حرب وقتال اولا
مشتری با قمر الله اعلم قران مشتری قمر ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر
عوام الناسده فرح وسرور اولوب چوق یلدراسوب رعد وبرق
وهواده زیاده استیلك اولا الله اعلم قران مشتری شمس ایله اسد برجنده
مشتری با شمس اولسه دلالت ایدر بلاد روم وبلاد شرق وبلاد ارمنیه بکلرندهٔ
موت اولوب ناسده قورقو واضطراب اولمه امتا بکلر وپادشاهلرهٔ
زهره با مریخ فرح وسرور اولا الله اعلم قران زهره مریخ ایله اسد برجنده اولسه
دلالت ایدر خلق اراسنده بغض وعداوت چوقاولا اوغریلر
وحرامیلر دن یولرده خوف اولمه بکلرده وعساکرده سعادت خاتونلرنده
واولوترده خسته لکلر وموت اولا بلاد ارمنیه ایله روم اراسنده
حرب وفتنه حرکت ایده هواده قراکلق سیاهلك اولهٔ وطرب اوغلندر
وعورتلر مزاجنده حرارت ویرامزلیکلرده میل ورغبت اولا الله اعلم
قران عطارد مریخ ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر خلایقده
عطارد با مریخ حیله ومکر ومعدنلرده فساد هواده حرارت وقوراقلق اولوب چوق
شهاب اولمه وحیواناتده وآلات حربیه عزت اولمه اهل فارس ایله اهل
عراقده چوق فتنه اولوب ملوك اوزرینه خارجیلر ظهور ایدوب هلاکلرینه
اولمه لرخراسان عملکتنده محاربه اولوب وزراوارباب قلملرهٔ
اندوه وخسارات اسدهٔ منسوب اولان عملکده اشتدکدن
مریخ با شمس ضرر اولمه الله اعلم قران مریخ شمس ایله اسد برجنده اولسه
دلالت ایدر بلادده حروب وقتال وفتنه چوق اولوب
فارس ونشابورده قحط اولمه ملوك ایله عسکر اراسنده اضطراب
قمر با مریخ اولوب ملوك رعایانهٔ ظلم ایده لرالله اعلم قران قمر مریخ ایله اسد
برجنده اولسه دلالت ایدر بلاد عربده برملك وفات ایدوب
اولدیارك انراق وطنلرنده براکدیغی اولمه لرحرب وقتال وفتنه
چوق اولوب ارضانطاکیه وروس عملکتلرنده موت اولوب
زهره با شمس رعایا اسنده نهب وغارات اولمه الله اعلم قران زهره شمس ایله

اسد

اسد برجنده اولسه دلالت ایدر خواتین حالی یرامز خستالق وموت
عطارد با شمس اولمه ملوکده فرح وسرور اولمه وحالتنده ایلولو اولمه الله اعلم قران
عطارد شمس ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر اسدهٔ منسوب
اولان بلاده چوکرکظهور ایدوب اکثره زیاده ضرر ایدهٔ ملوکدهٔ
شمس با قمر فرح وسرور اولوب اماوزراوارباب قلمده ضرر وخسران اولا الله
اعلم قران شمس قمر ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر عوامده خستالق
اولوب اراضیده فتنه اولمه بلدان خبر لرچوق اولوب یغمور آزیاغه و
ملوکك رعیتی اوزره حمایتلری اولمیه الله اعلم قران زهره عطارد ایله
زهره با عطارد اسد برجنده اولسه دلالت ایدر ناسی اراسنده فتنه ومحاربه اولمه کویلرده
وشهرلردن اولاد وعیال غارات اولنه اکثر اقالیم وبلدان اهالیسی
خوف وخشیتده اولوب ماغریلر وحرامیلر ویولکسیجیلر ایله حرب وقتال
زهره با قمر اولمه الله اعلم قران زهره قمر ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر
یغمور لرده قلت خاتونلر واهل لهو وطرب حالتنده ایولك عوام واهل
عطارد با زهره سوق اراسنده مجادله وخصومت اولمسنه الله اعلم قران عطارد
قمر ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر خلایقده بوغاز اغریسی اولا
بعضیلرنده موت اولمه بلدان وقورقو لوخبر لرچوق اولوب وشدید
بللراسوب اکثر انجلرنده یمشلری تلف اولمه الله اعلم فصل قرانات
قرانات الکواکب در برج سنبله الکواکب در برج سنبله سنبله برجنه منسوب اولان بلاد عمریه موصل
دخول با عطارد جرامقه سواحلدر قران زحل مشتری ایله سنبله برجنده اولسه دلالت
ایدر بلاد رومده حرب وقتال چوق اولوب ناسك خصوصاکه وزرا
وارباب قلمده موت اولمسنه اکیلیلر وکوی خلقتك حالی ایولك اوزره
اولوب اکیندره سلامت اولمه وبعض برلرده خراب واشوب وخرابلق
مریخ با زحل وزلزله اولوب امور ملك متغیر ویکی دولت ظاهر اولمه الله اعلم قران
مریخ زحل ایله سنبله برجنده اولسه دلالت ایدر مزارع وبناناتده
فساد وزلزله لرا ولوب نیچه بقعه لرخراب اولمه ناس اراسنده فتنه
قالقوب اوغریلر وشرترلر ظهور ایدوب فتح خسته لقلر اولمه اهل قطه
ایله نوبه اراسنده مخالفت جزیرهٔ عمریه ده جنك وحرب واقع اولمه

موصلده مرك مفاجان زياده اولوب اغملرده واكينلرده افت اولوب
چكركه ظاهر اولوب اكثر بلاده عظيم قحط وغلا ديار مشرقده
زحل باشمشتري فتنه وقتال اوله الله اعلم قران زحل شمس ايله سنبله برجنده اولسه
دلالت ايدر بلاد مشرقده برملك وفات ايدوب بلاد شمالده
وموصلده حرب وقتال چوق اوله هواده يبوست اولوب ياغمور
آز ياغر ناسك اوكسورك وباش اغريلرى وسرسام وحصبه وحمى
زهره باخلز خسته لكلرى اوله الله اعلم قران زهره زحل ايله سنبله برجنده
اولسه دلالت ايدر خاتونلرده واهل ساز وطربده غم واندوه
ارايله عورت اراسنده مخالفت وعناد اوله وقتى ايسه هواده
زياده برودت اوله حرير ولباس اوجوز اوله بكلرده و
عساكرده حركت وارالرنده مخالفت وچوق يغمورلر يغسنه
عورتلرده موت حامله اولان عورتلر كوجيله طغورالر اكيخيلرك
چالى ايولوكده اوله قران عطارد زحل ايله سنبله برجنده اولسه
عطارد باخلز دلالت ايدر ملوك اراسنده حرب وقتال چوق اوله اوزرلرينه
عسكر وخارجيلر حركت ايده وزرا وارباب قلمده خسارت
علما وفضلاده مرك مفاجاءات ورعد وبرق اوله بازارلرده كساد
بازركانلرده وعموما لرغم واندوه اوله خلايقده تهمت وخيانت
قمر زحلده تفاوت اوله الله اعلم قران قمر زحل ايله سنبله برجنده
قمر باخلز اولسه دلالت ايدر عوام اراسنده حروب وفتن چوق اوله
دق وسيل مرضلرى چوق اوله مسافرلرده زحمت ومشقت
وعورتلرده اشفه لك چوق اوله الله اعلم قران مريخ مشترى
مريخ باشمشتري ايله سنبله برجنده اولسه دلالت ايدر اولولر وشريف كمسنه لر
اشرادن وعسكردن بحضور اولوب غم واندوه وهدرينه وخراجلرينه
حرارت وحدت مستولى اولوب اوغريلر وحرامىلر ويول كسجيلر
چوق اوله بازركانلرك حالى برامز اوله بعض برلرده خرابلق اوله
اهل عراق وبغدادده فرح وسرور اولوب حاللرنده ايولك اوله
لكن اكابرده وقاضيلرده خسته لك وموت اوله چوق يغمورلر ياغوب شديد

يلدز اسه الله اعلم قران شمس مشترى ايله سنبله برجنده اولسه شمس باشمشتري
دلالت ايدر سنبليه منسوب اولان جزيره وعمريه وسواحلده
جنك وجدال چوق اوله بعض ملوكده موت خوفى اوله وزرا وقاضيلرده
واكابرده اضطراب وقرغر شلق وبوطانفه چوق خسته لكلر واولمه
قور قوسى اوله الله اعلم قران زهره مشترى ايله سنبله برجنده اولسه زهره باشمشتري
دلالت ايدر بلاد رومك اعداجوق اولوب شهرلرى اعدايه تسليم
ايده لر وبعض قلعه لر محاصره اولنه اهل يابك حالى خوش اوله عوتلرده
واهل طربك حالى ايو اوله بناتات ومزارعده سلامت دخى خلق اراسنده
صلح وصلاح وعلما وقضاتك طرب ونشاط سروره ميل ايتملرينه
عطارد باشمشتري قران عطارد مشترى ايله سنبله برجنده اولسه دلالت ايدر رتبه
اصحاب ديوان وعمال وتجار واهل بازارده قوت حال ايوخبرلر كلوب
فائده يلدراسوب كميلرده سلامت خلايقده زهد وصلاحه رغبت
اوله وزرا وعلما وارباب قلمده سعادت واقبال وكوكل خوشلقلرى اوله
قمر باشمشتري لكن بوسنده اكينلرده وسائر بناتاتده براماز لقوا ولا الله اعلم قران مشترى
قمر ايله سنبله برجنده اولسه دلالت ايدر صولرده وياغمورلرده
كثرت ومزارعده سلامت سنبليه منسوب اولان بلاده
ايوكسنه لره بعض امراض ايريشوب برامز اشرادن دخى ضرر كوره
مريخ باشمشتري لر الله اعلم قران مريخ شمس ايله سنبله برجنده اولسه دلالت
ايدر شرق جانبنده براولوملكم موت ايريشوب حرامىلر ديارنده حروب
وفتنه لر اولوب بكلرى وعسكرى افندىلرينه اطاعت ايتمه لرى
زهره باشمريخ وكندولرنده دخى خسته لق وموت اوله قران زهره مريخ ايله سنبله
برجنده اولسه دلالت ايدر ملوك اراسنده حرب وقتال چوق
اوله بعضيلرى بعضيلرك قتلى ايدر لرعساكرده قوت وصلاح
حال بلاد موصل وسواحلده چكركه ظهور ايده عورتلرده
موت بلاد صين وسنده قحط وغلادن چوق كمسنه لك حالترى
برامز اوله ارايله عورت اراسنده خصومت وخسته لك چوق
اولوب دوغرملرنده كوجلك كورملرينه وهواده قراكولق اولمسنه

عطارد با مریخ

الله اعلم قران عطارد مریخ ایله سنبله برجنده اولسه دلالت ایدر
خلایقك مزاجنه حرارت مستولی اولوب اصحاب دیوان ایله
اهل سلاح اراسنده خصومت عوامده مکر وحیله واوغریلق
هواده فساد بلاد صین وسنده حرب وقتال وفتنه اوله دیار مزبوره
خوف واندوه وملوکدن برنده موت ووزرا وارباب قلم وعساکرده

قمر با مریخ

برماز لق اولسنه الله اعلم قران قمر مریخ ایله سنبله برجنده اولسه
دلالت ایدر اوغریلر وحرامیلر وبول کسیجیلر چوق اوله عرب ایله
تورك اراسنده حرب وقتال چوق اوله روم ممالکنده فتنه واقع اولوب

شمس با زهره

بعضیلر بعضیلرك قتلایده لر الله اعلم قران شمس زهره ایله سنبله
برجنده اولسه دلالت ایدر هواده واکینلرده سلامت نافع یللر اسه
عورتلرده خستلکلر اولوب بعضیلرنك موتی اوله الله اعلم قران

شمس با عطارد

شمس عطارد ایله سنبله برجنده اولسه دلالت ایدر شدید وضوق
یللر چوق اسوب بعض اشراف ووزراده موت اهل قلم ومتصرفان
اموالنده سوئ حال وناسده ذات الجنب مرضلری چوق اولسنه

شمس با قمر

الله اعلم قران شمس قمر ایله سنبله برجنده اولسه دلالت ایدر وسط
ایله عراق اهلی اراسنده حرب چوق اوله عوام الناس حالی پرامز
اهل قلمده حسارت واندوه اولسنه الله اعلم قران زهره عطارد

زهره با عطارد

ایله سنبله برجنده اولسه دلالت ایدر اهل عراق ایله ترك اراسنده
چوق حرب وقتال اولا موصل اطرافنده عدو ظاهر اوله ووزرا
وارباب قلم ده حسن حال نسوانده فرح وسرور رعد وبرق اولوب

قمر با عطارد

یغمور یاغه زنان وامردان اراسنده محبت وتعشق وخلایقده نشاط
ومسرت هواده تغیر اولا الله اعلم قران قمر عطارد ایله سنبله
برجنده اولسه دلالت ایدر بازرکانلر وکاربانداکلوب بازارده
رواج وهواده نمناکی ورطوبت فارس وروم اراسنده مفاتله خاتونلر

اوغلانلرك دوشوره لر زرع ونباتاته افت اوله بعض علما وبازرکانلر
خسارت ابریشه ووزرادن بعضنه مضرت ایریشه الله اعلم قران

زهره با قمر

زهره قمر ایله اسد برجنده اولسه دلالت ایدر اهل شرق ایله بلاد روم

اراسنده

قران الکواکب در برج میزان زخل با مشتری

فصل قرانات الکواکب در برج میزان میزان انه منسوب اولا
بلاد کرمان وکابل وهرات وبلخ وصعید ومصر وحبشده قران
زخل مشتری ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر روم ملوکی
ارالرنده حرب وقتال چوق اولوب اوزرلرینه اعدا حرکت ایدوب

مریخ با زخل

بعضیلر بعضیلرین سورو بغما وغارات ایده لر اکثر بلاده
اشتدن ضرر اوله صعید مصر ایله اهل مغرب اراسنده فتنه ونزاع
وارالرنده عداوت اولوب عرب حبشه اورینه غالب اوله میزان
منسوب اولان ممالکده زیاده قحط وغلا وشدید وضرر اولیللر
اسه اکثر رعیتده فوت حاصل بعدای واریه وسائر حیوانات هالرنده اولوب

شمس با عطارد

برملت یاد وقت یکی اولوب خلایقك اوضاع واطوارنده تغیر وعلم موسیقی
یه میل ورغبت ویغمور لرده کثرت اولسنه الله اعلم قران مریخ زخل
ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر جانب مغربك فتنه ظهور ایده

مریخ با زخل

لشکر لرده وبرامزایشلو لرده وجور وظلم اندلرده افت
اوله واغریلر قتل اولنوب هواده فساد اوله واهل حبشه ایله یمن
اراسنده واهل هرات ایله بلخ اراسنده فتنه وحروب وقتال چوق
اوله بعض ملوك اراسنده بربریله محاربه اولسنه عرب اراسنده حرب
وقتال هیجان ایده اهل سلاحده چوق خستلك لر اولوب عورتلرده
موت اوله یغمور لر چوق اولوب اکنده وسائر نباتاتده سلامت اولسنه

شمس با زخل

الله اعلم قران شمس زخل ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر ناس
اراسنده حرب وقتال چوق اولوب عرب بکلرندن بریسنده موت وخلایقده
وطانلرندن ومکانلرندن پریشانلق اولوب ممالك وبلاد اوزرینه اعدا
حرکت ایدوب عالم خلقنده زیاده قورقو ویغما ونهب وغارت اوغلنجقلر
وخانه لرده وقرلرده موت چوق اوله وملوك رعیت اوزرینه ظلم وجور

زهره با زخل

ایدوب ناسده درلو درلو خسته لکلر اولسنه الله اعلم قران زهره
زخل ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر الله اعلم زیاده یللر ویاغمور لر

ورعد وبرق اولمسنه ارض كرمانده قحط وغلا خاتونلرده وخذ متكاثر لره
مرض والم واكخيلرده ومشايخده سعادت واقبال وارباب قلملرده
حسن حال اهل ساز وطربده وعورتلرده حزن واندوه ازدواج
اراسنده عناد ومخالفت هواده وفتنه زياده برودت اولمه

عطارد خير قران عطارد زحل ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر اهل
ديوان ايله رعايا اراسنده غضب وعداوت تجار وعمالده غم
واندوه اولوب بازارلرده كساد خلايقده تهمت وخيانت
بلغ وكابلده ملوك اراسنده حرب وقتال صولمه ويغور لرجوق
اولوب بعض وزرا واهل قلمده سوء حال هواده اعتدال اولمسنه
الله اعلم قران قمر زحل ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر بعد
اوغلنخ قلرده وحامله عورتلرده خستلك وموت عوام حائنده يرا
مازلق ميزانه منسوب اولان بلادده قحط وغلا وموت ومنازعه
زحمت وعوام اراسنده برپيشانلق عورتلرده اشفتلك اولمسنه
الله اعلم قران مريخ مشتري ايله ميزان برجنده اولسه دلالت
ايدر وزرا واولولرده قوت حال امرا ده واهل سلاحده ضعف و
هواده تغير واسيجق وقورقلق اوله عوام اراسنده منازعه جوق
اولوب بربرلرينه قورقه لر اكابرده واهل مناصب وقاضيلرده
سعادت واقبال اوغريلر وحرامياره ظهور ايدوب خلايقك مالنه
نهب وغارات ايده لر الله اعلم قران شمس مشتري ايله ميزان برجنده
اولسه دلالت ايدر حبش بكي وفات ايدوب بعض ملوكده موت
اوله عراقده ملوك اوزرينه خوارج خروج ايدوب امرادن وعسكرلرينه
برجماعت هلاك اوله لرهواده ياشلق ويغور اولمسنه الله اعلم
قران زهره مشتري ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر عرب
بكلري اراسنده مخالفت اولوب بلاد شرق وترك ديارنده حرب
وقتال جوق اوله تورکده خستلك وموت اولوب بازركانلرده
واهل لهو وطربده فرح وسرور بعض ملوك بربرلرينه رسولر كوندرده
بكلرده وعسكرده كوكل خوشلقدري اوله ميزان مما لكنده قحط وغلا

بولتر

بولتر ويغورلر وهواده اعتدال اولمسنه جوق جميتلر اولوب نفيتلر
بولتر وحاكملرده عدالت وطوغرولق ايدوب خلايقده صحت وسلامت
خيرلونك احلرده كثرت اولمسنه الله اعلم قران عطارد
مشتري ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر طوغرو وخير لركلوب
وزرا ايله اهل ديوان اراسنده دوستلق ومحبت خستلرده صحت
وشفا وهواده اعتدال اوله عجم وروم ملكي وفات ايدوب بلاد عرب
وفارسده قتال فورقوسي اوله اوغريلر وحراميلر بازركانلرك ونيريلرينك
مالارك يغما وغارات ايده لر وزرا واهل قلمده فرح وسرور اولوب
حالارنده صلاح اوله وشديد يللر اسه الله اعلم قران قمر مشتري ايله
ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر عوام اراسنده خصومات ونزاع
جوق اولوب معتدل يللر اسوب هواده رطوبت اوله الله اعلم
قران مريخ شمس ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر عرب ايله سودان
اراسنده فتنه وحروب جوق اولوب اكثر ممالك خلقنده قورقو وفزع
زياده اولوب عسكر جائنده ضعف اولمسنه الله اعلم قران زهره
مريخ ايله ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر بلاد ترك وبلاد عرب فتنه
وحروب جوق اولوب عالمه ضرر ايرتيسنه عورتلرك ارلرينه خصوصيله
جوق اولوب فسق وفجور جوق اوله بلاد رومده خستلك كلروبا
ظاهر اوله شديد يللر اسوب رعد وبرق ويغورلر اولمه ناسلره تيرمش
ايشلره ميل اولوب هواده قراكولق اوله الله اعلم قران عطارد مريخ
ميزان برجنده اولسه دلالت ايدر ارباب ديوان وعاملرده اذوه
بازركانلرده واهل بازارده رنج ومشقت بيهوده سوزلر سويلنوب
خلايقده حيله وخيانت هواده مفسدا اوله بعض بكلرين اولادي وفات
ايدوب بلاد مغربده اولوم جوق اوله وزرا واهل قلمده حسارت اهل
بابل ملوكنك احوالنده فساد مغرب جانبنده اشتداد واقع اوله ناسلره
بوغاز اغريلري جوق اوله الله اعلم قران قمر مريخ ايله ميزان برجنده
اولسه دلالت ايدر بلاد مشرقده برملك وفات ايدوب اول ديارده
حرب وقتال جوق اولوب افريقيه ديارنده زياده فتنه ومنازعه لرجوق

شمس با زهره

اولہ اللہ اعلم قران شمس زهره ایله میزا برجنده اولسه دلالت
ایدر بعض غرب مدینه لری محاصره اولنوب خراب اولنه دخی
عرب شهر لرنده خلق اراسنده فتنه چوق اولوب اولورلری
وخاتونلرنده اولم چوق اوله یعمورلر و بلوتلر وشدید یللر زیاده
اولہ اللہ اعلم قران شمس ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر
بعض وزیراده طارلق اهل قلم حالنده یرامزلق یاغمورلر و یللر چوق
اولہ اللہ اعلم قران قمر شمس ایله میزان برجنده اولسه دلالت
ایدر شام بکلری طرفنده یلان واراجیف خبر لر چوق اوله شدید
یللر اسوب هواده رطوبت مزارع وبناتات حالنده سلامت واهل
بازارحالی پرامازاولہ اللہ اعلم قران زهره عطارد ایله میزان برجنده
اولسه دلالت ایدر حرب وقتال چوق اولوب عرب بکلرندن برینده
موت اوله دخی نزک ایله عجم وروم ایله عراق اراسنده محاربه اوله قمر
ایله بلاد مصر جانبنده خلق اراسنده عداوت اولسنه میزانه منسوب
اولان محاکمده طاعون چوق اوله وزرا وارباب قلمده سعادت و
اقبال اولسنه فاضل واهل علم کسنه لرده قوت حال ونشاط وسرور
عورتلرایله اوغلنلر اراسنده دوستلق ومحبت بازارلرده رونق و
مسافرلرده فرح وسرور هواده تغیر اولسنه اللہ اعلم قران زهره
قمر ایله میزان برجنده اولسه دلالت ایدر چوق وشدید یللر اسوب
هواده اعتدال ناسك فساد وفسق وفجور وزنایه رغبت کیمسه ایله
اوغلنلر ظاهر اولسنه اللہ اعلم قران عطارد قمر ایله میزان برجنده
اولسه دلالت ایدر عوام الناس وارباب قلمده موت چارشو واهل
بازارخلقنده فرح وسرور ایکنلرده وسائر بناتاتده ایلوك خلایقده
نشاط وفرح وزیادن برکسنه موت واقع اوله اللہ اعلم فصل

قران الکواکب در برج عقرب قران مشتری زحل ایله عقرب
برجنده اولسه دلالت ایدر الحق کسنه لر یوکسك مرتبه لره ایرلیشوب
اولوکسنه لرك اوزرینه چقه لر وملك ودولت برخانه دانه اخره انتقال
ایدوب بربیوك دولت ظاهر اولہ بردولو عادتلر وبدعتلر پیدا اولہ

دخی

زحل با زهره

دخی نامدار کسنه لردن چوغی اشاغه دوشوب فتنه وحرب
یوقاروقالقه شمال واقلیملرا بعده لشکر لرحرکت ایدوب
نهب وغارات وقاتله لرا اوله وبعض برلرصودن خراب اولوب
کیلرده غرق دخی واقع اوله خلایقده موت چوق واقع اولوب
روم ویمن بکلری وفات ایده ارض حجاز ویمن وتونوسك حرب
وقتال چوق اولوب چوق کسنه رهلاك اوله خلایقه فتنه وعداوت واقع اولوب
اکثرا قالیمك اشتداد وصودن ضرر اوله فقیهلر وقاضیلرده خسران
مشایخده سرور ونشاط اوله اللہ اعلم قران مریخ زحل ایله عقرب برجنده
اولسه دلالت ایدر بلا بجم نواحیسنده حروب وقتال چوق اوله
واکثرا قالیمك فساد ویغما وغارات دخی اکیسلرده جرکه دن مضرت
ایرلیشه وبعض ملوك واماراده موت اولوب بجه بکلرحبس ایله هلاك
اوله لوبرا ولوکسنه نك مکلکی الندن کیدوب بیوك فتنه ظاهر اولہ
وخدمتکارلرا فندیلرینه مسلط اولوب فتنه وفساد دن ناس
اراسنده فور قوا وله واوغریلرال اوزادوب الحق کسنه لره
غلبه ایده لرا اللہ اعلم قران

مریخ با زحل

ملوك اراسنده حرب وقتال اولوب عالم خلقنه دارلق اریشه
وبلاد مغربك برملکه موت واقع اولوب ناسك امراض چوق اوله
طاعون ظهور ایله هواده رطوبت ورعد وبرق ومزارعده
سلامت اوله اللہ اعلم قران

شمس با زحل

خلایقك کوکلنده غم وحزن چوق اولوب اضطراب وشدته
اولا لرزیاده یعمورلر وبللر اولوب فوجلرده واکنجلرده فرح
وسرور حاصل اوله دخی برامزخویلوعورتلره افت ایرلیشوب فسق
وفجور ایدنلرکرفتار لهو ولعب صاحبلری غم والمده اولہ لرزیاده
صوؤق اولد وغدر وغلیظ اکنلره وبناتاته ضرر ایرلیشه اللہ اعلم

زهره با زحل

قران

اهل بازارده
وارباب دیوان وبازرکانلرده تشویش ومزارعده افت بوللر
فتنه دن بغلنوب وفتنه ایسه فتی صوؤقار وقارلرا اوله ملوك

عطارد با زحل

اراسنده منازعه ومحاربه اولوب ناسده طاعون وموت وله
وزرا وکتابده بدحالی ویراماز لق اوله الله اعلم قران
قمر با زحل
ملوك اراسنده اجیلر وناسه لرجوق
اولوب عوام واکینجیلر عورتلرنده خستلقلر وموت اوله ودخی
اهل یارلرك معیشتلرنده طارلق وشدید یللر وبولنلر اولمسنه
الله اعلم قران
مریخ با مشتری
عراق ایله
عرب اراسنده فتنه حرکت ایدوب عراق ممالکنده یغما وغارتلر اولمسنه
رعیت اوزرینه عسکرك الی اوزون اولمسنه اکثر اقالیم خلقنده قورقو
وغم اولوب رده واشراف موت قاضیلر مرتبه لرندن متغیر اولوب
وزرا واشراف اوزرینه واهل سلاح غلبه ایدوب اشرار ده قوت
زهره با مشتری
وخلقك مالترنده تلف اولمسنه الله اعلم قران
وزرا واکابرده نشاط وسرور واشرار وفاسقلر
توبه ایدوب ناسده صحت وسلامت عرب بکی وترك بکندن بریسی
قتل اولنه وارالرنده حرب وقتال واقع اوله دخی بکلرده جوق غم وغصه
عارض اولوب بعض قلعلر محاصره اولنه اکثر بلاد واقالیمده خستلقلر
وموت اولوب یغمور لرجوق یاغه خاتونلر فرحده وسروره اولوب
شمس با مشتری
اکنر ونباتات حالی ایراولمسنه الله اعلم قران
ملوك اوزرینه خارجی عسکر کلوب جوق مملکتلرنده
دوشمان هجوم ایده قاضیلرك دخی اولونکسنلرك حالی برامزاوله واهل
عرض کسنه لرده خسنه لك وموت واقع اوله یلان دخی قورقولو خبرلر
عطارد با مشتری
جوق اولمسنه الله اعلم قران
بلاد شامده جوق حرب وقتال اولوب بلاد شرق وبلاد دشمانده
فتنه اوله ودشمن حرکت ایدوب اکثر اقالیمده قانلر دوکیله بیچه قلعلر فتح
اولنه خراسانده وهمدانده جنك وحرب ویغما وغارات اولمسنه الله اعلم
مریخ با مشتری
هوانك قران
اعتدالنه ودریانك سکونتنه وبازرکانلرین توبه لرینه ودخی محبوس لر
خلاص اولوب دریاده سفر ایدنلره سلامت وفائد لو یاغمور لر

ویللر وایو خبرلر کلوب بازرکانلره وبازارلرده رونق اولمسنه
الله اعلم قران
مریخ با شمس
یکلر
وارباب سلاح وعساکر ده قوت وپادشاه یانك عزتلری
اولمسنه دخی ملوك اراسنده جنك وحرب اوله وملوکین عساکره
احتیاجلری جوق اوله وبیچ بلادنده برملك وفات ایدنه ناسك
زهره با مریخ
برسام واستی خسته لکلردن موت اولمسنه الله اعلم قران
بکلرك واغالرلك
عورتلرنده موت وطغنلرده ساکن اولان کسنه لره قورقو ایشوب
انلردن براماز خبرلر شایع اوله ناسده اسهال مرضی جوق اوله
زیاده یاغمور لر یاغه ولشکرده وناپاك کسنه لرده فسق وفجور
عطارد با مریخ
جوق اولمسنه الله اعلم قران
عرب دیارنده برملك فوت اوله طاغلرده ساکن
اولنلر بلاد عرب اوزرینه مستولی اولرلر بعض ابو واصلوده
کسنلرده موت وکلاد دولتده خسارت زیاده یغمور لر ویللر
اوله خلایقده ظلم وجور دن خوف کیلرده وصولرده فساد و
خلایق اراسنده غدر ومکر وتهمت وخیانت ویلان سوزلر
قمر با مریخ
جوق اولوب هواده براماز لقلر اوله الله اعلم قران
عجم ویمن جانبنده بعض ملوکده
موت وحرب وقتال ویغما وغارت اولوب خلق وطنلرندن ایریلوب
برشهردن برشهره دوشدرعوام ایله اهل سلاح اراسنده براماز
زهره با شمس
لق ورعد وبرق ویلدرم واقع اوله الله اعلم قران
خاتونلرده موت جوق
اوله لهو ولعب وساز وسوز صاحبلری ایولکده وسلامتده
اوله ناس اراسنده کاذب ویراماز خبرلر جوق وطاعون مرضی
عطارد با شمس
اوله وزیاده یغمور لر ویللر اولمسنه الله اعلم قران
جوق یغمور لر وشدید یللر
اولوب قار واقع اوله وقحط ایسه ووزرا وارباب قلمك حالی

يغما ايكن كرو بغداى اولميوب قحط وغلا اولمه دندار كسنه لرده
وفلاح واكخيلرده ترك ده خلقده موت اولما لطايف الكلامدة
ايدركه بركسنه ظاهر اولمه كه پيغمبرلق دعواسين ايدوب وشريعت عادتلرين
دونه وخالقى حقه دعوت ايدوب علم تغيير دن خبردار اولما وخلايقى
كندويه مطيع ايليه وبرطائفه كيدوب برغيرى طائفه بيلدا اولمه وامور دين
ودولتده عظيم تغير واقع اولوب غريب وعجيب حادثه لر پيدا اولمسنه
الله اعلم قران فتنه
وحرب باش قالدرو روب اولوادملرده غم واندوه وقتل وياغما وغارت
ظاهر اولمه وعساكرده افت وصولرده قلت اولمه وحدة تلوم ضلر
چوق اولمه ملوك اراسنده جنك وحرب اولوب تركمان اراسنده
مقاتله ومحاربه اولمه اكثر بلدان واقاليمك وعسكرده خستلق
وموت اولمه وشديد يللر ويغمور لر اولمه الله اعلم قران
اصفهان بكى فوت
اولمه دخى روس جانبنده برملك وفات ايده مشرق جانبى بكلرى اراسنده
فتنه وحرب هيجان ايدوب بخه بلاد خراب اولمه بكلربادشاهدن خوف
اوزره اولا لرخانه تولرده وقوجه لرده واكخيلرده حسران اولمه الله اعلم
قران عورتلرده
وجنكيلرده تشويش اولوب ارايله عورت اراسنده نزاع اولمه خانه تولرده
خستلق بعضيلرنك موت خلقده امراض حارّه واسقم لر اولوب بعض
قاضيلرده موت اولمسنه الله اعلم قران
ملوك اراسنده فتنه لر اولمه واوزر لرينه
خوارج خروج ويمن وبغداد شهرلرى جانبنده نهب وغارات اولمسنه
وترك ايلنك بخه عالم كسنه لرهلاك اولوب علماده موت اولمه وعلوم
حكمت محو اولمه وزبردن يريسى تلف اولمه يغمور ازآ اولوب
زرع ونباتات تلف اولمه وشديد يللر اسه اصحاب ديوان وبازركانلر
ده نكبت اولمه الجه والتون قلت اولمه بازار لرده كساد ومزوّر خاطر
ومحال سوز لرومنافق وكذاب كسنه لرظهور ايدوب عامّة ناسدة غم

لطايف الكلام

مريخ بارض

شمس بارض

زهره بارض

عطارد بارض

يراماز اولوب علماده وعاقل كسنه لرده موت اولمسنه الله اعلم

قمر باشمر

قران بكلر رعايا
چوق ظلم ايده لر اوغريلر وحراميلر چوق اولوب اخر كيروبكلر
الندة كرفتار وقتل اولنه لر خلايقك كوز اغريسيندة اضطراب

عطارد باسد

وبعض كسنه لرده موت اولمسنه قران
بلاد مغربه بعض ملوكده موت اولوب
اسكندريه وصعيد جانبلرنده فتنه وحرب چوق اولمسنه
بعض قلعه لرخراب اولوب اكثر ممالكه اوغريلر وحراميلر يايله
اوغلنجقلرده وحاملة خانولرده سلامت حال وبعض ناسدة
استسقامرضى واقع اولمه شديد يللر ويغمور لر ورعد وبرق
اولمه عورتلرده واوغلانلرده نشاط وزياده اولان مسافرلر
كلوب خلقده قمار بازلغه ميل وفسق وفجوره رغبت اولمسنه

قمر بارض

الله اعلم قران
روم ديارنك چوق فتنه لر اولمه عوام الناس واهل ساز وطربنده فرح
اكنلرده وسائر بناتاتك سلامت يغمور لرده وصولرده كثرت

قمر بامريخ

اولمسنه الله اعلم قران
علما ايله نادانلر اراسنده چوق خصومتلر اولمه وارمنيه ده
چوق وقايع وفتنلر اولمه خانولرده واوغلنجقلرده موت اولمه بهار
فصلى ايو اولوب اكنلرده واغاجلرده سلامت فرنك ممالكنده
بعض برلريده كچه چوق ياغمور لر ياغه الله اعلم فصل قرانات الكواكب

قرانات الكواكب در برج قوس زحل بامشترى

برج قوس قوس برجنه منسوب اولان ممالك بغداد واصفهاندر
تا يمن سرحدنه وارنجه قران زحل بامشترى ايله قوس برجنده
اولسه دلالت ايدر مكه مكرمه جانبنده اولان ممالكده فتنه
وحرب وقتال وخلقه بلا وغم واندوه ابريشه اهل حجاز وبلاد
يمن اهلنك دخى حالى برامز اولمه وزياده جنك وحرب ظاهر اولمه
خلايق اراسنده چوق عداوت وفساد اولوب شام اهلى فرنك اوزينه
مستولى اولمه وزيرلرك وفقيهلرك حالترى برامز اولمه زياده يغمور لر يغار

قربا زخد واندوه ویکلرده خستلق اولمه الله اعلم قران ملوك اراسنده
نامه لر واچیلر چوق اولوب ارالرنده عداوت ظاهر اولمه بعض
اقالیم خراب اولوب عوامده خسته لکلر واولوم چوق اولمه هوا
میرخ باشتری صوؤق اولمه الله اعلم قران
روم ایله ترك اراسنده حرب وقتال چوق اولمه
واول دیارلرده مقاتله لردن دخی تشلردن ضرر اولوب اکثر
مماللکده نهب وغارات اولمه قاضیلرك وغنیلرك عسکر ایله حالتری
برامز اولمه وایجلرنده ستم خستلکی وموت واقع اولمه طعامده اوجوز
اولمه یعمور لرچوق یاغوب وقتی ایسه صوؤق لر اولمه علم بخلری چوق
اولوب اعیان ایله اشراف اراسنده خصومت وعسکر طائفه سیله
شمد باشتری ارالرنده نزاع اولمسنه الله اعلم قران
عراق مملکتنك برملك وفات ایدوب اهل
اسلام ایله نصاری اراسنده جنك وحرب ملوك ایله قاضیلرك
حالی برامز اولوب اهل عرض وزاهد کمسنه لره غم واندوه ایریشه
عالمده وخطیبلرده موت خلایقده فاندن وحرارتدن خسته لك
زهره باشتری اولمسنه الله اعلم قران
بلاد مغربك برکوجك بکه موت ایریشه وچوق حرب وقتال
سببندن ملوکه شدت والم ایره وامرایله عساکر اراسنده فتنه لر واقع
اولمه ایله عورت اراسنده خصومت وعداوت اولمه واکثر مماللکده
ناس اراسنده ارا جیف ویلان سوز لرزیاده اولمه زاهد کمسنه لر
بولنرندن ارغون اولالر عورتلرده موت خلقده سودا مرضلری
ظاهر اولمسنه نکاحلر چوق اولوب علماده لهو ولعبه میل اولمه خسته لر
صحت بولوب خلایق اراسنده صلح وصلاح ویرامز لر توبه یه
عطارد باشتری کلوب نافع یاغمور لر یاغمسنه الله اعلم قران
ناسده علم وادبه رغبت واهل دیوان
ووزرایه تقربلری اولوب حق سوز لرسویلنوب هواده اعتدال وقدر
بللر اولمسنه شام بکلرندن بعضسنه موت ایریشه اهل شام اراسنده

حرب وقتال اولوب بعض ملوك ملکنده نقل ایلیه ارباب
دولته هم وغم ایریشوب وزرا وارباب قلمده حسن وحال اوله
قربا مشتری بعض قضیات وعاقل کمسنلرده موت اولمسنه الله اعلم قران
عسکر اراسنده
دخی اشرار اراسنده چوق خصومتلر اولوب بازرکانلر چوق
شمس باشتری فائده ایتمسنه الله اعلم قران
ترك ایله عجم اراسنده فتنه ومقاتله اولوب عالم ارسنده
بخم وقایع اوله یولکرده قورقو وبازرکانلرك مالتری غارت اولنوب
ضرر وخسارتلری اوله چوق یغمور لر ویللر اوله ناسده برسام
زهره باشتری وطاعون مرضلری اولوب عساکرده موت اوله الله اعلم قران
حجاز بکی وفات
ایدوب بلاد شرقده فتنه لر چوق اوله وارالرنده نهب وغارت
اوله خاتونلرده استم وساری مرضلری چوق اولوب بیچه سنه
عطارد باشتری الم ایریشه ارایله عورت اراسنده پریشانلق اولوب وقتی ایسه
زیاده صوؤق وقار اولمسنه الله اعلم قران
عرب وترك باشلری اراسنده فتنه لر
ونهب وغارتلر اوله ملوکه خدمتنده اولانلر اهل قلمده ضرر وخستلق
اولوب عاقل دانا کمسنلرده موت ایریشه یغمور لر چوق یاغوب زیاده
صوؤق لر اوله اهل فضل واهل قلمك اندوه وملالت بازارلرده کساد
قربا باشتری جود وظلم ویورك اغریلری چوق اولوب هواده تغیر اولمسنه
الله اعلم قران
یمن وقبله جانبنده فتنه وحرب وقتال چوق اولوب اکثر مماللکی
نهب وغارات ایله خراب اوله کچه لرایله اوغریلر چوق اولوب عوامك
زهره باشتری وفاسقلرده خستلق واولمسنه الله اعلم قران
بعض ملوك خاتونلرنده
موت کوجك اوغلنجقلر وامرقزلرده خستلق اولوب بیوك خاتونلرده
سعادت واقبال ناسده باش اغریلری وقولق اغریسی اولمسنه الله اعلم

عطارد با شمس

عطارد رشمس ایله قوس برجنده بولنسه دلالت ایدر جمیع بلاده
فتنه لر حرکت ارض عراق و بغداد ده خلق جمع اوله قورقو و اضطراب
خلایقده اضطراب ملوکك وزرایه و ارباب قلم نوعا انجمنه لری

قمر با شمس

اولوب بعض وزیر لرده موت اوله الله اعلم قران
اوغرایلردن وحرامی ویول کسیجیلر

خلایقده خوف و اضطراب و فرنك جزیره لرنده اولت اوله خلق
اراسنده اراجیف ویلانلر جوق یغمورلر و رعد و برق اولسنه الله
اعلم قران باز رکانلرده

زهره با عطارد

وارباب صنایعده رونق وعورت واوغلان اراسنده محبت اکثر
مما لکده خلایق اراسنده عداوت وقاندن زیاده خسته لق جوق یغمور

قمر با زهره

باغوب یلدرم وقتی ایسه غایت ایستیلر اولسنه الله اعلم قران
ملوك اوزرینه اعدا

حرکت ایدوب ملوکك یورکلری دشمن ایله اتشلنه ملوکك بعض سر
عسکرلری قتل اولنه عوام اراسنده جوق اراجیف ویلانلر ظاهر
اولوب اهل بازارایو فائك لرکوره لر خاتونلرده وعوام الناسده موت

قمر با عطارد

اوله شدید یلدرم اسوب رعد وبرق اولسنه الله اعلم قران
ملوك ارمن و فرنکلرن

بعضیلری فوت اوله ارض طبرستانده حرب وقتال جوق اولوب بعض
مکانلر خراب اوله طعامدن اوجوز لق بیل خرنك یغمور لر جوق

قران الکواکب در برج جدی

باغوب زرع ونباتاتك حالی ایو اوله وزیر لردن بعضلرنده موت اولسنه
الله اعلم فصل قران الکواکب در برج جدی جدی برجنه
منسوب اولان بلاد هند وحبشه وبلاد سند ومولتان وعمان و

مشتری با خنثر

اهوان عماده بحرلرنده قران مشتری زحل ایله جدی برجنده بولنسه
دلالت ایدر هندلرده ملکی وفات ایدوب اکثر اقالیمده فتنه اولوب
خط وغلا اوله اوغرایلر وحرامیلر ویول کسیجیلر طوتیلوب
زندانلرده هلاك اولورلر یغمور لر از اولوب اکثر حالی تراماز اوله
احوال عالم ودولتلر مغیر اولوب الحقلر دخی خسیسلر اولوب اولوب

مریخ با زحل

شریف کسنلر الحاق اوله لر ومحکم بنالر وحصارلر یاپیلوب خستلکلر
جوق اوله وهواده صوقلق اوله الله اعلم قران
خاتونلرده واهل لهو وطربدن برا من

شمس با زحل

حالتلر اولوب وضع حمل آرزنده کوجك اوله وخلقده اوزون خستلکلر
ووفتنده زیاده صوق وقار اولسنه اکثر اقالیمده حرب وقتال اولوب
بابل وصین بکلری فوت اوله لر اوغرایلر حرامیلر جوق اولوب بعض بکلر زندانلرده
چیقلر وناسده صوق خسته لکلردن امراض مهلکه اوله بناتات
ومزارعك حالی یاتلو اوله امراده واهل سلاحده قوت حال وفقرایه میل
ومحتلویه وخلایقده آوشکار ایتکه میل اولوب هواده قورقاقلق
وقیونه افت ایرشمسنه الله اعلم قران

شمس با زخل

سندده جانبنده بربك فوت اولوب اهل یمن ایله حبشه
اراسنده جوق حروب وقتال اولوب وارباب دولته وامرایه وعساکره
هموم وغموم ایریشه شدید یلدرم اسوب یاغمورده وصولرده قلت
اوله قوجه لرده واکنجیلرده خسران وضرر اوله ناس اراسنده
خستلق وموت اولسنه الله اعلم قران

زهره با زخل

روم عسکری اراسنده حرب وقتال اولوب
بعضیلر بعضیسین یغما وغارت ایدرلر اوغلنجقلرده وبا وطاعون اوله اهل
سازلق وخاتونلرلق وخدمتکارلرلق حالی یاتلو اوله وعورتلرلق طوغورمسنده
کوجك اوله دخی خلقده اوزون خستلکلر وقتی ایسه زیاده صوق
وقار اولسنه الله اعلم قران

عطارد با زخل

نهروان جانبنده آدی کلوبر کسنه فوت اوله جدی برجنه
منسوب اولان ممالکده زلزله لر اولوب بعض شهرلرده وقلعلرده
یرلر یارلیله ناسك استی مرضلر واقع اولوب اولو نامدار کسنلرده موت
اوله اکثر بلادده قحط وغلا وخلایقده مکر وخیانت ووقتی
ایسه زیاده قار وبوز اوله اهل دیوان وبازرکانلرده غم واندوه
اوله الله اعلم قران

قمر با زخل

عوام واکنجیلر اراسنده جوق خصومت اوله ناسده یلانجیلق وقوجیلق

اوله بعض دیار خلقنده خستلق وموت اوله صولر ویغمورلر
زیاده اولمسنه الله اعلم قران

اهل اسلام ایله افرنج اراسنده محاربه وذهب و
غارات اولوب بلاد رومده خستلق وطاعون وموت اوله اهل
یادیه حالی یاتلو اولوب عرب ایچنده موت تمین وصعید طرفلرنده
قحط وغلا اشی یاتلر وبولتلر ویغمور لرچوق اولمسنه وزرا
وعلما واشرافده ضعف حال وغم وملال وامراد دن وعساکردن
رنجیده خاطر اولدیغنه واوباش ولوند وقلاشلر شریر وا ولوکسنلره
ضرر ایرمیشدر مدینه الله اعلم قران

ملوکك وزرایه وَقاضیلرَه قَلبلرِی مُتَغَیِّرْ
اُولُوبْ یَلاَدِهِنْدْ وسند زلزله وشرق بکلرینك بعضنده
موت عالِم وزاهد کسنلره مهلك خستلقلر اولوب وفات
ایدنلر یأجوج ومأجوج اراسنده دخی زیاده اولتا اوله ترخلره
تفاوت وتغیر اشجار ونباتاتده فساد اولوب حیوانات اجلق غلبه
ایتدوکندن بچه دواب هلاك اولوب قوردلر اجلغندن کویلره
هجوم ایدنلر الله اعلم قران

روم وقبله ملوکندن برینسنده موت اهل اسلام ایله سودان
اراسنده فتنه برامازلر توخانولره موت اوغلی بخقلره خستلك
اکثر بلاده قحط وغلا وقوجه لره وقاریلره موت اوله اکابرك
اینلری ایلروکلوب فرح وسرورلرینه ارلر ایله عورتلر اراسنده
حسن حال وبرامازلر توبه کلوب ابوایشلره میل ایدنلر ویولتلره
امن امان وهواده اعتدال اولمسنه الله اعلم قران

صوق یلتر اسوب بازارلره
رواج وکاتبلر وعالملره فوت حال ارض یمنده محاربه رومده بریك
ملکندن دوشوب هلاك اولوب شهرلرینه اعلا حرکت ایدوب
کندو وعسکری رسوای اوله علما ایله فقها اراسنده مباحثه وزرا
واهل قلمده سعادت واقبال اوله الله اعلم قران

عوام

عوام ناس اراسنده خصومت ونزاع چوق اولوب چارشو واهل
بازار خلقی معیشتلرایو اولدوغندن فرح وسرور ده اوله لرالله اعلم
ترك ایله قران

عرب اراسنده حرب وقتال اکثر محلکده اراجیف وفساد اوله و
فتنه اولوب بعضیلر بعضیلرینه مخالفت ونهب وغارات اورده اولوب
بعض امراوعسکر ملوکه مخالفت ایدوب بچه بکلرزندانه هلاك اولمله و
واغربلر چوق غالب وقتی ایسه زیاده صوق قلراوله ویلتراسه الله اعلم
فتنه وحرب قران

وقتال هیجان ایدنلر خصوصا عرب وبلاد عراق وبغداده زیاده فتنه اوله
واول محل کتلره نهب وغارات اولوب قالمدوکلر حاملهٔ خاتونلره
خستلق وموت چوق اوله مرعا سلامت واهل سلامت سرور وفسوق
وفجوره رغبت وچوق یاغمور اولمسنه الله اعلم قران

خلق اراسنده یلان سوز لرچوق
بازرکانلره واهل صنایعده ربح ومشقت وناحق ایشلر ظهور ایله
خلایقده ضعف مزاج وهوایرامازاولوب رعد وبرق ظاهر اوله عرب
وحبشه بکلری وفات ایدوب اول محلکده قحط وغلا ونهب و
غارات اوله امراواهل قلم وعساکر حالتری یاتلو اوله اهل علم وعاقل کسنه
برامازخستلق وموت واکثر ناسده صفرا وسودا دن خستلقلر اوله
الله اعلم قران

بلاد ارمنیه ورومده حرب وقتال ویغما وغارات ارض فلسطینزده خستلق
وطاعون اوله الله اعلم قران

بعض حاملهٔ خاتونلره واوغلنخقلرده خستلق وموت
اوله ایله عورتلر اراسنده فرح وسرور شمالی وقسطنطینیه تجاینده وبا
وطاعون واقع اوله الله اعلم قران

وزرا اوغلنلرندن بعضی اوغلنلرندن برینسی فوت اوله
دخی بحرین بکی وفات ایدوب مزبور محلکده اراجیف ومنازعه لرچوق
اولوب بلاد معمره فتنه عظیم واقع اوله علم ایچنده منکر ویرامازخبر لرینیله

قرا شمس — اولوب اهل قلم حالی یاتاوا وله الله اعلم قران

ملوکك عوام الناسه جور ظلملری اوله ناس
اراسنده قوو ویرامازسوز لرچوق اوله وخلقده باش اغریسی ومعده
اغریلری اولوب بنجه سنده موت اوله اکیندرده وسائر بناناتده حسن حال

عطارد زهره — وچارشو وبازارخلقنده ضرر اوله الله اعلم قران

عراق وروم بکلری وفات ایدوب
اول دیاردده فتنه غلیه ایده قورقودن کویلرخلقی شهره جمع اولدرعراق و
روم جانبنده خستلقلر وموت دخی واقع اولوب زیاده صئوقدن حامله خاتونلر
اوغلنلرینه دوشوره لر اطرافده طوغری خبرلر کلوب خلایقده نشاط وسرور
وسحر وناربجانه میل ورغبت اوله وعودت ایله اوغلان اراسنده عشق
ومحبت ووفقنده زیاده قاروبرودت اوله الله اعلم فصل قران الکواکب

فصل قران الکواکب در برج دلو — در برج دلو برج دلوه منسوب اولان بلاد کوفه وسودان سند و
صعید وحجاز ك برطرفی نجف وارنجه دخی ارض شماالدن دجله وفرات

شمس با زحل — دکن قران مشتری زحل ایله دلو برجنك اولسه دلالت ایدر ارض
کوفه نواحی سنده ملوك اراسنده فتنه ومحاربه اولمه اکثر
شمالکده ناس اراسنده خصومت اوله کذلك قضات وفقها واشراف
اراسنده عداوت کابر ودنار وزاهدلر اراسنده خستلك وموت بعض
برلرده قحط وغلا وچکرکه ظهور ایدیکندرك حالی خوش اوله اولور
بربرینه قصد ایدوب برقوم کیدوب بربرینه برطائفه ظهور ایدوب الچقلر
منصبلره ابربشنه وپادشاهلر هلاك اوله وناسك خوینك وخلقنده

زهره با خنثر — تغیر اولسنه الله اعلم قران

لشکر لرجمع اولوب خصوصا کردستان عسکرینده
بهادار تلر اوله وتخیر لرخراب اولوب پیرلره وسپاهه افت ایرشنه خلقده
قوتلو اولوب برنامدار پادشاهك دولتنده وشمسنه ارض ارمنیه وشمال
جانبنده حرب وقتال وبیغا وغارات اولوب بلاد عرب اوزرینه اعدا
حرکت ایدوب سلاطین اراسنده فتنه وخصومت اکثر اقالیمده اوغریلر
وحرامیلر ظهور ایدوب بنجه عسکر تلف اوله الله اعلم قران زهره زحل ایله

دلو برجنك اولسه دلالت ایدر وقتی ایسه زیاده صئوقلر ویلانر اولوب
پیرلرده نشاط وسرور ودوکنلر ورغبت سز نکاحلر اولوب وفقط بکارلر
وفات ایدوب ارالرنده فتنه وقانلر دوکلوب اغلبخقلرده وخاتونلرده چوق

عطارد زحل با — خستلك اولمسنه الله اعلم قران

بعض بکلر منصبلرندن معزول اولوب ارباب قلملر
خستلك وموت اوله الله اعلم قران

قرا زحل — عوام اراسنده نزاع وخصومت چوق اولوب بلاد شرقده
قحط وغلا خلایقده صئوق خستلکلردن اضطراب والم اولمسنه الله اعلم

مریخ با مشتری — قران فرس ایله
ترك اراسنده محاربه واکثر ممالك اوزرینه اعدا حرکت صکره خلایق اوزره
سلامت وسرور ظهور ایدی امّا علماده وزاهدلکسنلرده چوق خستلك
وموت اوله وملوك اراسنده خصومت اوله وحاتونده براماز لق اولاد ووزرا
ایله اراسنده مخالفت وبرمشهور کسنه ده آفت وهواده براماز لق اولوب

زهره با مشتری — فائده سز یلانر اسوب اولوبرده تهمت اولمسنه الله اعلم قران

هواده صفا اولوب علما و
اشرافه فرح وسرور وعورتلرده عزت ودولت حاصل اولوب واقعلنوب طعاملر
چوق اوله بعض ملوك عرب وملوك شرق قتل اولنلر وممالکلرنده فتنه
ونزاع وخصومت چوق اوله اکثر بلاددده زیاده قحط اولامزارعده سلامت

شمس با مشتری — ارض ترکده وفارسده وسندده طعامده قلت اولمسنه الله اعلم قران

ملوك اوزرینه
خوارج خروج ایدوب ملوك ترك وعجم دخی اهل اسلام ایله افرنج اراسنده
فتنه ونهب وغارات اوله قاضیلر وعادل کسنه لرحالنده یرامز لق اولوب
رعایایه ملوك طرفندن جور وظلم ایرشنه الله اعلم قران

عطارد با مشتری — ارض مشرقده برملك فوت اولوب
بلاد رمده حرب وقتال وقحط وغلا اوله بعض علما وعاقل کسنه لرده واطبا
اعراض رمویه اوله چوق یلانر اسوب وقتی ایسه فتنی صئوق اوله وفاضل کسنه لرده
بحث علوم اولوب خلایقده امانت ودیانت بازارلرده رونق وبازرکانلرده

فرح وسرور اولمسنه الله اعلم قران

ارباب مناصبه راسنده خصومات منازعات
چوق اولوب اوغربلر وحرامیلر ظهور ایده اوغلایجقلرده خستلق
وموت اولمسنه الله اعلم قران

ترك وعرب بکلرندن بریسنده موت اولوب بلاد
صعید وفارسده حرب وقتال اولوب ارض مصرده اشتدن ضرر بکلرك
وعسکر طائفه سنده تشویش اولوب خلایقده سل ودق مرضلری ظاهر
اولمله الله اعلم قران

اکثر اقالیمده فتنه حرکت ایدوب قحط وغلا اولوب حجاز ویمنده حکمکم
ظاهر اولوب ارایله عورتلرك راسنده برامز لق خاتونلرده خستلك وموت
جزایر وبلاد روم وافرنجیه اهلی دیار لرندن ایریلوب اول ممالکده
فتنه وخرابلق اولوب چوق باغمور لرباغوب هواده برودت اولمسنه الله
اعلم قران

فتنه وحروب اولوب اهالیسی راسنده عداوت اولوب اکثر اقالیمده وبلادده
فتنه ظهور ایدوب بلاد فارس وعربده خلایقده زیاده خستلك اولمسنه
الله اعلم قران

وعوام الناس راسنده خصومت اولوب بونلرك وحاکملرك حالی برابر
اولوب اکثر ممالکده اوغربلر وحرامیلر وناسده کذب واراجیف ظاهر اولوب
الله اعلم قران

وبعض محلرده موت سیل اودتاسنده واخرنده زیاده یغمور لرا ولمسنه
الله اعلم قران

ساکن اولنلرده فتنه واکثر ممالکده کذب واراجیف چوق ارض بصره وواسطده
برکسنه ظاهر اولوب دولت وملك طلب ایدوب عرب طائفه سندن چوق
کمسنه اکاتابع اولوب الله اعلم قران

ملوك وحاکملر رعایایه جور وظلم ایدوب قولتر افندیلری
خدمتلرنده قچوب وعوامده خیانت اولوب ناسده کیزلوسوز لراولوب ونیل
زیاده کلوب مصر اهلی زیاده فرح وسرور اوزره اولمله واهل مصر احالی

ایولك اوزره اولوب صحت وسلامتده اولمله الله اعلم قران

روم ایلی ترکلرك راسنده

فتنه وحرب وارایله عورتلرك راسنده برامز لق ودلوبرجنه منسوب
اولمله اقالیمده مختلف خستلك لر وچکرکه ظاهر اولوب ورعد وبرق
وشدید یللر ظاهر اولوب اهل بازار وباز رکانلرده رونق عالمله رده سرد
وعورت ایله اوغلان اراسنده دوستلق اولوب وفحشایسه قبح صورتی
اولمسنه الله اعلم قران

روم ایلی ترکمان اراسنده حرب وقتال وبغا وشام ملوکنده
فوت وسعادت وکوکل خوشلقلری اولوب بعض ممالکده فور قوم زارع
وبناانلرده سلامت ناسده طاعون مرضی اولوب علما وفقهاده وزاهد
کمسنلرده موت اولمله الله اعلم قران

عوام اراسنده نزاع وخصومت اولوب
فسق وفجور چوق اولوب ناسده خیانت خاتونلرحالندن ایلك ارباب لهو
وطربده فرح وسرور اولمسنه الله اعلم فصل قرانات الکواکب درنجه
حوت حوت برجنه منسوب اولان بلاد طبرستان وجرجان ویمن
ارض روم شام دیار مصر تیه ارض صین وسند در قران مشتری زحل
ایله حوت برجنده اولسه دلالت ایدر عراق وعرب بکلری فوت اولوب
ملك ودولت طلب ایتمکه اعدا حرکت ایده دخی اقلیمك بکلری اراسنده
عداوت اولوب اکثر بلدانده فور قوفتنه وحرب واقع اولوبعض دیارنده
قحط وغلا علما وفقهاده خستلق وموت فوج لر واکثر حالندن ایلك
اولوحیوانلرده افت ودین دولتده تغیر وپادشاهلر خروج ایدوب
صولرچوقلغندن بحر برلر خراب اولوب وملوك اراسنده فتنه ومخالفت
وعداوت واقع اولاوا ول بیلك چوق یغمور لر وزیاده یللر وصوق قار
وقار لراولمسنه الله اعلم قران

اکثر بلاد صین ده حرب وقتال وقحط وغلا بلاد ده
صنعاده نهب وغارات بلاد هندده دخی حبشه ده قتال وخصومت
ومنازعات بلاد شامده مقاتله وبغا وغارات اکثر ممالکده عسکرحرکت

ایدوب فتنه لر وشدید بلا لر اولوب ملوك خوفندن بعض امراء
زندانده وفات ایده لر شمال طرفندن حروب وفتنه دیاده فرتنه لر اولوب
کیلر غرقا اولمه وسیللر ویاغمور لردن چوق یرلره ضرر ایرلیشوب
شمس باخل خراب اولمه ودریاجوانلرنده افت اولمه الله اعلم قران
مشرقده بر عظیم الشان
ملك فوت اولوب ملوك اراسنده حرب وقتال وبربریندن قوقوه
اولمه لر اکابرك دخی اولوادملرك حالتری برامان اولمه الله اعلم قران
زهره باخل روم ملکی وفات
ایده جزایر صین وفیریس وساحلده فتنه وقتال چوق اولمه دریاده
حروب اولوب بچه کیلر هلاك اولمه اولوخاتونلرده وملوك قزلرنده
موت عورتلرده فتنی یرامز حالتر ظاهرا اولمه قوجه لرده ارباب قلمده فرح
وسرور وبعضلرچوق یاغوب نباتات ومزارع حالی ایو اولمه شدید
صوق یللر اسوب وفتنی ایسه قاریاغه خاتونلرده وخاد ملرده رنج و
مشقت خلایقده غم واندوه بازارلرده وقماشلرده کساد اولمه الله
اعلم قران بعض
عطارد با زیادہ موت ارباب قلم واهل حسابده سوء حال صولرده قلت اولوب
نخل بازرکانلرده ومالدار کمسنلرده وخوابیشده غم واندوه هواده قرا
قوانق اولوب متاع وقماشده کساد اولمه الله اعلم قران
ملوك اراسنده حرب و
قتال اولوب برکوچك بك فوت اولمه بعض رعیت نهب وغارت ایدهلاك
اولمه خوامده چوق خستلك وموت اولمه وفتنی ایسه زیاده صوق
مریخ با عقرب اولمه الله اعلم قران
ملوك عرب ایله ملوك فرس اراسنده خصومت ناسده فتنه
وبربری اوزرینه عداوت شام ملکی بربندن قالقوب مملکتنده تغیری
بره انتقال ایدوب رعیتنه عدالت ایده وکوك یوزندن عالمه دلو عجایب
علامتلر ظاهر اولمه علماده وزاهد کمسنلرده موت واقع اولمه اولوکسنلر
مزاجنه حرارت وحدت غلبه ایدوب اولو ومشهور کمسنلرایله اهل

سلاح اراسنده مخالفت اولمه اخر الامر کرایولر برامازلره غالب اولوب
شمس با قمر فاسق وفاجر لر توبه ایده لر الله اعلم قران
ملوك اوزرینه دیار مصر تیده واسکندریه یه
خوارج خروج ایدوب عرب بکی یابر عظیم الشان ملك وفات ایده رخنه
زهره با قمر وقاضیلره غم واندوه ایرلیشه روم وافرنجده موبا ولمسنه الله اعلم قران
بلاد موصله
بعض قلعه لری محاصره اولوب اکثری خراب اولوب حرب وقتال چوق
اولمه اکثر اقالیمده قحط وغلا ورعیتا اوزرینه بکلرندن ظلم وجور اولوا
اهل بغداد وشامده سلامت حال وخاتونلرده چوق خستلك وموت
اولمه اکثر خلایقده امن امان اولوب هر کسنیه کوکل خوشلغی اولمه وخیرات
وحسنات چوق اولمه واکابر اراسنده جمعیتلر ودوکونلر اولمه وفائده لو یعنی لر
یاغمه وفتنه وفساد اشاغه قویه وخیر لو نکاحلر چوق اولمه وناسده علومه
عطارد با مشتری رغبت وعلما وقضاندن مسرت اولمه الله اعلم قران
ملوك ایله وزرا اراسنده سعادت
اشراف علما وارباب قلم پادشاهلر خدمتنده ایولك اوزره اولوب پادشاهلر
شاهد فائده لر کوره لر خلائق علم حکمته سعی ایده لر چوق یاغمور لر یاغوب صولرده
وفرت اولمه وزرا واکابر عالمده واهل بازار نرخ اوزره اولوب مزبور
طائفه ده سرور ونشاط ودریاده اولان مسافرلرده سلامت خلقده
قمر با مشتری قوه وصلاح حال ونعمتلرده بولنق اولمه الله اعلم قران
دین واهل شرع اراسنده
خصومت ونزاع عوام اراسنده فتنه نزاع عده سلامت اولمه
شمس با برج الله اعلم قران
ملوك عجم ایله ملوك عرب اراسنده حرب وقتال چوق اولوب امراده و
عسکرده فوت حال ملوکده عساکره محبت زیاده یعنی لر وصولر ویللر
زهره با برج وصوق فلر ورعد وبرق اولمه الله اعلم قران
چوق نکاحلر اولوب ایله عورت اراسنده
یرامز لق ودریا مسافرلرینك زحمت ومشقت اولوب شام بکلرندن

بریسنده موت جرجان وطبرستان ده نهب وغارت عوامدہ رخی
اغنیاده وخاتونلرده جوق خستالك وموت ایله عورتلر اراسنده
عداوت هواده اعتدال اولمسنه الله اعلم قران
اهل شام ایله روم اراسنده حرب
وقتال جوق اولە بلاد شرقده فتنه اولوب حراب اولە اهل حجاز ده
زیاده جنك اولوب اول دیارك اهلی یغما وغارت اولنوب شهرلرندن
قچالوبازرکانلرده واهل بازارده ضعف حال خلایقده تهمت وخیانت
هواده تغیر اولە بعض اهل علم واهل قلم کسنلرده خستالك اولمسنه
الله اعلم قران اهل شرق ایله روم اراسنده مقاتله اولوب نهب وغارتلك
نجه بلاد خراب اولە اهل حجاز ومکه ده ناس اراسنده خصومت وعداوت
بعض عرب بکلری مصر سلطانی وشام سلطانی اوزرینه حرکت ایدوب
اوغرلر وحرامیلر ویول کسیجیلر ظاهر اولە رعیتك امر ایله حالتری
برامز اولە الله اعلم قران
یمن وصعین بکلری وفات ایده لردخی اول ممالکده حرب و
قتال یغما وغارت اولە یغمورلر وصولر جوق اولە خلایقده ارقه اغریسی
اولمسنه الله اعلم قران
دیار بکرده برملك قتل اولنه دخی اول مملکتده فتنه جوق اولە بعض
حاکملر اخذ اولنوب حبس اولنه لر علما واشراف ووزرا وارباب قلم حالی
غایت ایولك اوزره اولوب منصبلری ودیر کلری ارتمه هواده بروت
اولوب صوق یلتراسه اکسنلرده وسائر بناتاده سلامت اولمسنه الله
اعلم قران عوام
اوزرینه بکلر جور وظلم ایدوب ناس اراسنده مکر وحیله جوق اولە دخی
زیاده یغمورلر اولوب اوتلقلر واکسنلر ایواولە الله اعلم قران
عرب ایله ترك اراسنده
حرب وقتال اولوب قانلر دوکولە اهل روم بکلرندن عدل کومك ایله
کوکلری خوش اولە یغمورلر وصولر جوق اولە تورك وفارس ورومده
اولوم جوق اولە عورت واوغلان اراسنده محبت ومودت وهو وطرح

میل ورغبت اولمسنه الله اعلم قران
ناسده فسق وفجور جوق اولە وارالرنده نزاع و
خصومت اولە فصلیهار غایت ایولك اوزره اولە اکسنلر واوتلقلر
ایواولمسنه الله اعلم قران
اهل روم افرنج اراسنده حرب وخصومت ویغما وغارت
وفتنه وفساد اولمسنه الله اعلم فصل احکام احتراقات الکواکب
در مثلثات اربعه کواکب سبعهٔ سیاره کلك شمس ایله قرانلرنك
احتراق دنیلور یوقاروده شمسك هر برکوکب ایله قرانلرنك احکامی
یازلمشدر لکن بو محلده کبر ومثلثه اعتبار ایله احتراقلرنك احکامی ذکر
اولنور اولا معلوم اولا که حمل واسد وقوس مثلثهٔ ناریدر
جوزا ومیزان ودلو مثلثهٔ هوائیدر سرطان وعقرب
وحوت مثلثهٔ مائیدر ثور وسنبله وجدی مثلثه خاکیدر
احتراق مثلثهٔ اتشیده دلالت ایدرکم اسکی اولو پادشاهلرك افت
ایریشه واکابرده غم واندوه واوزون خستالقلر اولە مشرقده
واقلیم رابعده فتنه واکابردن بریسی غائب اولە الله اعلم احتراق
زحل مثلثهٔ خاکیده دلالت ایدر طعاملرده قلت وحبوباتده افت وبناتاتده
فساد ووقتی ایسه هواده بروودت اولمسنه الله اعلم احتراق زحل مثلثهٔ
بادیده دلالت ایدر خستالکلر جوق اولوب اولنلر اولە وطعامده قلت
ومغربده فتنه ظاهر اولوب براولوکسنه یکبتا یریشه وهواده
اوجان قوشلره افت یریشه ومخالف یلتر اولمسنه الله اعلم احتراق
زحل مثلثهٔ ابیده دلالت ایدر بلاد شمال وعراقده فتنه وقحط وغلا اولق
خصوصیله بریخده زیاده قلت اولە وبرطائفه یرلرندن زائل اولوب کملرده
غرق واقع اولمسنه الله اعلم احتراق احکام مشترکه مثلثهٔ اتشیده
دلالت ایدر اعیان واشرافده نکبتا اولوب ملوك اراسنده جنك وخصومت
وبوطائفه دن بریسنده تلف اولمسنه الله احتراق مشتری مثلثهٔ خاکیده
دلالت ایدر ودراء عظام وسادات کرامده غم واندوه وقضاتده الم ومشقت
ومفسدلردن جور وظلم وحاکملرك اچقدان خوفده اولە لرامراکه طعام اوجوز

قمر با زهره
قمر با عطارد
در بیان احتراقات الکواکب
زحل
قمر با شمس
زهره با شمس
عطارد با شمس
قمر با شمس
زهره با مریخ
عطارد با مریخ

وبوتلق اولمسنه الله اعلم احتراق مشتری مثلثهٔ آبیده علما واعیان
واغنیا وتوانگرانده غم واندوه ودریامسافرلرنده سلامت اولمه
الله اعلم احتراق احکام مریخ مثلثهٔ اتشیده دلالت ایدرکه دولت
ایقلوجیوانلرده خصوصا اتده وقیوندهٔ آفت وملوك واکابرك مزاجنده
حدت وغضب وکزلوقتلر اولوب مشرقده واقلیم رابعده سپاهده
حرکت اولوب شیجونلر اولمسنه الله اعلم احتراق مریخ مثلثهٔ خاکیده
بکلرده واهل سلاحده پریشانلق وبرقوم بوق اولوب جنوبده فتنه وحرب
وکزلوقانلرد وکیلوب اولجانبك خلقنه الم ومحنت ابریشه الله اعلم
احتراق مریخ مثلثهٔ بادیده خلایقده خستلکلر اولوب تشویش و
ارایجیف چوق اولوب قانلرد وکلمه خاصهٔ مغرب طرفنده فتنه اوله وهوادهٔ
قراکولق وبکلرده بربرینه مخالفت وبرامازلوده افت اوله الله اعلم احتراق
مریخ مثلثهٔ ابیده بابل وپارس وارمنیهٔ صغراده حرب وجنك وبعض
برلرخراب اوله ولشکرلرا راسنده مخالفت وشمال جانبی بکلرنده افت
وکیلرغرق اولمسنه الله اعلم احتراق زهره مثلثهٔ اتشیدهٔ دلالت ایدر زهره
عورتلرده وخادملرده خستلق وسازنده لرده غم واندوه وبشنجی
اقلیمده اولو وشریف کسنلرده خستلك ورنج ومشقت اولمسنه الله
اعلم احتراق زهره مثلثهٔ خاکیدهٔ عورتلرده وخواجه سرایانده واصحاب
لهو وطربده رنج ومشقت نباتات وحیواناتده فساد لباس وقماش اوجوز
اولوب قوی یغمورلرباغه الله اعلم احتراق زهره مثلثهٔ بادیده دلالت
ایدرخلایقده خستلك چوق اولوب میوه لرده قلت وبازارلرده کساد
وفتنه یلتراسمسنه الله اعلم احتراق زهره مثلثهٔ ابیده دلالت ایدر
چوق یغمورلریاعوب صولرده کثرت وبرامازعورتلرك حالی برامازاولوه
وناحارچوق اولمسنه الله اعلم احتراق عطارد مثلثهٔ اتشیدهٔ دلالت
ایدر فضلا واهل دیوان واهل بازارك ضعف حالنه ومنشورکسنلرده
وعالملرده رنج ونکبت اوله الله اعلم احتراق عطارد مثلثهٔ خاکیده
دلالت ایدر بناتلرده ودوردت یقلولرده فساد بازارکانلرده وعالملرده
مشقت وزحمت وقوی یلتراسوب هواده قرولق اولمسنه الله اعلم احتراق

عطارد

عطارد مثلثهٔ بادیده دلالت ایدر دیوانلرده رونق وفضلا وعلما وبازرکانلرده
واهل بازارده قوت وفرح وسرور اوله الله اعلم احتراق عطارد
مثلثهٔ ابیده دلالت ایدرکیلرده فساد وافت وصولرده وفرت اولمسنه
الله اعلم قسم پنجم در احکام اجتماع نیرین در برج اثنی عشر فرق احکام اجتماع نیرین در برج
شمس ایله قرانله اجتماع دیرلر اگر اجتماع حملده اولسه قرایله قران ایلسه
دلالت ایدرکه ملوك وسلاطین حالترنده قوت اوله اتاکه عوام الناسده غم
واندوه وقیوندهٔ افت اوله وهواده قراکولق اوله الله اعلم اگر اجتماع ثوردهٔ در ثور
اولسه دلالت ایدرکه بناتلرده وچیچکلرده ودوردت یقلوجیوانلرده فساد
وافت اولوب مسافرلرحرکت ایدوب هواده تغیر وچوق یلدرم وبایولر
اوله الله اعلم اگر اجتماع جوزاده اولسه دلالت ایدرکه یکلرده و در جوزا
عورتلرده حدت وحرارت وزیاده یلترقالقوب انجلره افت ایریشه
وهواده حرارت اولمسنه الله اعلم اگر اجتماع سرطانده اولسه در سرطان
دلالت ایدر دریادن مسافرلرکلوب صولرچوق اولمسنه وکبه
عورتلرده زحمت ومشقت وهواده بولانقلق اولمسنه الله اعلم اگر در اسد
اجتماع اسدده اولسه دلالت ایدر ملوك احوالنده رونق وبربرلرینه
التفاتلری اولا والجیلرکوندریلوب وهوانك حرارتنده شدت اوله الله اعلم
اگر اجتماع سنبلهده اولسه دلالت ایدر هواده تغیر اوله خلایقده در سنبله
بناتلرده وحیوانات جمع ایتمکه میل ایدرلر وعوام الناس اولرده تفرج ایدرلر
ونقل وحرکت وسفرایدرلر الله اعلم اگر اجتماع میزانده اولسه دلالت در میزان
ایدر ترخلرده تفاوت اوله وبکلرك واکابرك خاطرلرنده تردد ویغمورلر
ویلترا اولوب نکاحلرچوق اولمسنه الله اعلم اگر اجتماع عقربده اولسه در عقرب
دلالت ایدر خلایقده اندوه وملالت کیلرده آفت جاسوسلرکرفتار اولوب
هواده قراکولق وبرودت ویغمورلر اولمسنه الله اعلم اگر اجتماع قوسده اولسه در قوس
دلالت ایدر قاضیلرده اولوکسنلرده وعالمده اندوه ودرت ایقلولرده
آفت خلق اشن ایشلرینه رغبت اویدوب هواده تغیر اولمسنه الله
اعلم اگر اجتماع جدیده اولسه دلالت ایدر زیاده صوق وقتی ایسه در جدی
قارا اولوب اهل سفر ولجیلر یولدن قالدلرو عوامدن بعضی کسنلره حبس

واقع اولمه وحيوانات فساد ايدر يشوب ايله عورت اراسنده ير امز لق اولمسنه
الله اعلم • اكر اجتماع اولوده • اولمسه دلالت ايدر اكابرك وبكلرك خاطرلرنده
كدورت وعورتلرده غم واندوه اولمسنه الله اعلم • اكر اجتماع حوتده •
اولمسه دلالت ايدر كيلرده محاظره وافت ايدر يشوب درياحيوانلرنده فساد
وجوق بيور لر ياغوب باغ بوستانلرده خلايقده رغبت اولمسنه الله اعلم
فصل در احكام مجاسده الكواكب كواكب سبعهٔ سيارهٔ بك رأس
وذنب ايله قرانه مجاسده ديرلر چون زحل رأس ايله قران اتسه دلالت ايدر
الله اعلم ملوك قديمه احوالى رونقده اولماغنه دخى ير لرك واكجيلرك حسن
حالنه وعمارتلرى معمور اوله واهل قلاع وطاغلرده وصحرالرده ساكن اولنلر
قوتده اولمغنه ومحبوسلرك خلاصنه واكينلر وطوار لرك سلامتنه وبعض
جاهل ومعرفتسز زاهدلرظاهر اولوب غائبلرى خبر وره لر كرامات اظهار ايدر لر
• مشترى رأس ايله قران اتسه دلالت ايدر الله وزرا وعلما وقضات
واشراف حالى زياده قوتده اولوب تزقيلرينه وارالرنده مودت ومحبت اولوب
مشروع اولان ايشلره شروع اعلمدينه • مريخ رأس ايله قران ايتسه دلالت
الله اعلم امرا واهل سلاح وعساكرك حالى قوتده اولوب ير امز ايتسه اولنلر
توبه ايدوب فتنه وفساد اشفا قويه لجق ادملر اولوق طب ايده لر سپاهده
جمعيت اوله • شمس رأس ايله قران ايتسه لر الله اعلم دلالت ايدر ملوك
وسلاطين واكابرك حالترى زياده قوتده اولوب بوطائفه نك جاه ومرتبه لرى
زياده اولوب دخى حاكملرده عدالت اولوب التون وكومش جوق اولوه • زهره
ايله رأس قران اتسه لر دلالت ايدر الله اعلم عورتلرده اوغلنلرده قوتت و
سعادت اولوب خير لونكاحلر جوق اوله دخى دوكونلر اولوه نمتلرده بولنق
بازارلرده رونق اولوب خلايقك حاجتلرى روا اولوه • عطارد رأس ايله
قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم فضلا واهل ديوان وبازركانلر واهل بازاركك
حالترى ايولك اوزره اولوب وصاتو بازارجوق اوله خلايقده ديانت وامانت
وحق سوزه رغبت ووعظ ونصيحت ايشتمكه ميللرى اوله وطغرى خبر لركلوب
حسنلرده تندرست وصحتلى اوله • قمر رأس ايله اتسه دلالت ايدر الله اعلم
خلايقك مهمات وحاجاتى ايلروكلوب مسافرلر سلامت ايله وطنلرينه

ايرمسنه

ايرمسنلر نافع ياغمور لر ياغه حامله خاتونلر قولايلق ايله طوغوره لر احكام
زحل ذنب ايله قران اتسه دلالت الله اعلم ملوك قديمه دخى ير لرده و
كوبلرده ضعف حال خلايقده مارهٔ سوداويه دن اوزون خستكلرى دخى
مال حوليا وفولنج ويراقان اسود واستسقا وجذام مرضى ظاهر اوله دخى
ظلم ومكر ظاهر اولوب خلقده فريادا ولحيوانات ومزارعده فساد اهل قلاع
وجباله آفت اوله • مشترى ذنب ايله قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم
وزرا وعلما واشراف واعيان دولتده خستلق اوله دخى نامشروع امور
ظاهر اولوب قاضيلر مزورا ينلركوره لر زاهد ودينداركسنلرده
ضعف اولولر اراسنده نفاق خلقده تشنيع ويورك اغريلوى خستكلرى بلوره
هواده يرامز لق اوله وبعض حيوانلرده آفت اوله • مريخ ذنب ايله قران اتسه
دلالت ايدر الله اعلم سرعسكرلر واهل سلاحده ضعف حال اوغريلر
ويرامازلوده رسوايلق ويول اوروجيلوايله برامازاراسنده فتنه وجنك
فسق وفجور جوق اوله ويرامازلا ايشلركوريلمناس اراسنده حرب وقتل
بوفاراواوله • شمس ذنب ايله قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم اكابرده
واولولرده خستلق جوق يورك خستكلى وكوزاغريلرى اوله التون وكمشدن
فساد حيوانلرده آفت اوله • زهره ذنب ايله قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم
ارايله عورت اراسنده ايريلق اوله دخى زهره يه منسوب اولان طائفه ده
خستلق وفسق وفجور اوله كنج اوغلانلرده ادبسزلك دخى رغبت سز
نكاحلر اوله • عطارد ذنب ايله قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم فضلا
واهل ديوان وبازركانلرده ضعف اوله تدبيرلرده خطا اوله عاملر
وبازركانلرده غم وملالت اولوب خلقده تهمت وقوروجيلق وخستلق اوله
دخى مزقر يازولر يازيلوب عبث سوزلر جوق سويلنه • قمر ذنب ايله
قران اتسه دلالت ايدر الله اعلم عورتلرك حالى ضعيف ويرامازاوله
واوغلانلرك دوشوره لرجميع اومورده عوق اولوب ايشلرايلروكلمه
فصل احكام تحويلات كواكب در بروج تحويل زحل بحمل دلالت ايدر شيادة
لرجنك وحرب ايجون حركت ايدوب فتنه وحرب وقتال جوق اوله وقحط
اوزره جور وظلم وانواع تشويش اولوب هواده قراكولق ويغمورلر وحرارت

ايرمسنه

زحل تحویل اولمسنه تحویل زحل بثور دلالت ایدر بکلر و پادشاهلر اراسنده حرب و فتنه
اولوب برا ولوکه آفت ایریشه خلایقده خوف و خشیت و اوکوزه و قیونه
آفت ایریشه اکینلرده فساد و ضرر اولوب بعض بقعلرده زلزله دن خراب
زحل بجوزا اولمسنه تحویل زحل بجوزا طعاملرده عزت و قلت و یمیشلرده دخی اخلاره آفت
ایریشه یکدیکرده خستلق چوق اولمه و ناس اراسنده حرب و قتال واقع اولوب
زحل بسرطان یغورده و صوده قلت اولمسنه تحویل زحل بسرطان دلالت ایدر و فتنه زیاده
صوق اولوب آکینلره چکرکدن ضرر و آفت ایریشه و یمورلرا آرپا غه
صولرده قلت اولمه بلخ و بابل و ارمنیه کوجکده فتنه ظهور ایدوب کیلره
زحل باسد آفت ایرمشوب دریا حیوانلرندن زیان اولمه تحویل زحل باسد دلالت ایدر
معدنلرده و التون و کومشده فساد اولوب باب الابواب و دشت قپچاق و حزر
زحل بسنبله خراسانده فتنه اوشوب ظاهر اولمه تحویل زحل بسنبله دلالت ایدر بر بک
ملکلرندن ایریلوب فقرا دن اغنیایه زحمت ایریشه بغدای و ارپه و سائر
زحل بمیزان حبوباته آفت ایریشه و اکابردن مال النوب فتنه و فساد چوق اولمه تحویل
زحل بمیزان دلالت ایدر نوع انسانه خستلق ایرمشوب طعامده قلت و مخالفت
زحل بعقرب وضرر لو بلرا سوب صولرده قلت اولمه تحویل زحل بعقرب دلالت ایدر کیلرده
مخاطره و آفت و صولرده قلت و ازدیجان و دیار بکرده حیوانات تلف اولمسنه
زحل بقوس تحویل زحل بقوس دلالت ایدر پادشاهلر رعیته محتاج اولوب مشرقجا فتنه
فتنه ظهور ایدوب خلایقده خستلق و حیواناتده و معادنده ضرر و آفت
زحل بجدی اولمه تحویل زحل بجدی دلالت ایدر هند و لایتنده فتنه ظاهر اولوب حیواناتده
زحل بدلو فساد و فتنه زیاده صوق و قار و بوز اولمسنه تحویل زحل بدلو دلالت
ایدر بکلرا راسنده حرب و فتنه و مکر و حیله و بریشمه آفت ایریشوب
ملکلرندن کتمسنه و شدید بلرا سوب بعض بلاد خراب اولمه و اطعمه دن حیوانات
قسمی بغدای و ارپه و خود و برنج کیلرده و قیمتده اولوب بهالری زیاده اولمه
زحل بحوت تحویل زحل بحوت دلالت ایدر عامهٔ ناسده فتنه اولوب طبرستان سالارنده
فتنه اوشوب اولمه و صولرده قلت و زیاده صوقدن و زیاده یلدرزدن
زحل بحمل بعض کیلره آفت ایریشه تحویل مشتری بحمل دلالت ایدر ملوک و اکابرده حالی
ایلوک اوزره اولوب معدنلرده و التونده و کومشده کثرت و صلاح حال و

مشتری بثور قیونده سلامت اولمسنه تحویل مشتری بثور دلالت ایدر نفتلر بولاقلر
مشتری بجوزا مزارعده و حیواناته سلامت و مساجد و مدارس و بنجه خیرلو بنالر یاپلمسنه
تحویل مشتری بجوزا دلالت ایدر فائدلو بلرا سوب خلایقده تندرستلک
مشتری بسرطان و یمیشلرده و اغاجلرده سلامت اولمه لکن قاضیلرده و اشرافده و اکثر ناسده
غم و اندوه و هوادهٔ رطوبت اولمه تحویل مشتری بسرطان دلالت ایدر وزرا
مشتری باسد و اعیان دولتده حالنده کمال قوت اولوب نفتلرده بولاقلرده امن و امان
وفائدلو یمورلرا اولمه تحویل مشتری باسد دلالت ایدر بکلرده و پادشاهلرده
مشتری بسنبله سرور و نشاط و نقودده کثرت و وافر خزینه لرکلوب لکن رعیته ظلم و جور
اولمسنه تحویل مشتری بسنبله دلالت ایدر ناسده صحت و سلامت
مشتری بمیزان و بادادده رواج و هواده صفا و کیلرده سلامت اما اکابر و اعیانده
غم و اندوه و الم اولمه تحویل مشتری بمیزان دلالت ایدر هواده اعتدال
مشتری بعقرب و یولاقلرده امن و یلدرز و یمورلرچوق اولوب نفتلرده بولاقلرده و اوجوزلق اولمه
تحویل مشتری بعقرب دلالت ایدر اولوکسنلر خلایقه جور و ظلم ایدوب
مشتری بقوس فتنه اوشوب اولمه و مال النوب طعامده عزت و منفعت سز یمورلر
اولمه تحویل مشتری بقوس دلالت ایدر اولوکسنلرده سرور و نشاط
مشتری بجدی وکوکل خوشلق اولوب خیرات و حسناتده کثرت حیواناتده سلامت حال واقع
مشتری بدلو ده و التونده و قرت و هواده اعتدال اولمسنه تحویل مشتری بجدی دلالت
ایدر بعض سادا تده و قاضیلرده غم و اندوه و هواده اعتدال اولمسنه
مشتری بحوت تحویل مشتری بدلو دلالت ایدر اوجوزلق و بولاقلق و نفتلر چوق اولوب
خلایقه حالی ایلوک اوزره اولوب بغلو ایشلر اچیله تحویل مشتری بحوت
مریخ بحمل دلالت ایدر سادات و علما و اشرافده قوت و سعادت و هواده خوشلق
و نافع یمورلرا باغوب کیلرده سلامت اولمسنه تحویل مریخ بحمل دلالت
ایدر سپاه و اهل سلاح حالنده قوت و جلد و محاربه یه حرکتلرینه و طعامده
عزت اولوب دوا یی و ستوده سلامت اولمه تحویل مریخ بثور دلالت
ایدر بناتده فساد و اهل سلاحه غم و اندوه و زلزله قورقوسی اولمسنه
تحویل مریخ بجوزا دلالت ایدر خلایقده ملالت و خستلق و سیانت و هواده
یرامزلق اولوب بیمشلره آفت ایرمسنه تحویل مریخ بسرطان دلالت

ایدر رفته وحرب ظهور ایدوب صولوره قتل وکیلرده غرق وافت
اولمسنه تحویل مریخ باسد دلالت ایدر هواده حرارت وقورقولق وفا
ئك سز تجارتلر اوله وخلائقه برنحی حیوانلردن ضرر وافت ایرمیشه
تحویل دلالت ایدر هواده تغیر وزلزله قورقسی وبعض یرلرخراب اولوب
کیلرده فورتنه لردن اوتوزخریق افت اوله تحویل مریخ بمیزان دلالت ایدر
عساکرك بیوکلرنده دخی عموما اهل اسلامده غم واندوه والم وترخلرده
تفاوت وایسیحق یللراسوب هواده قورا قلق اولمسنه تحویل مریخ بعقرب
دلالت ایدر لشکرده واهل حرب حالترنده قوت اذ بیحاندہ فتنه وسیاهد
حرکت وناحق قتللر اولوب ارالرنده عداوت وقان خستلکلری جوق
اولوب فسق وفجوره کثرت اوله تحویل مریخ بقوس دلالت ایدر رعیتلرك
مال النوب اکابرا راسنده فتنه وحرب وصولوره قلت وهواده قورا قلق
اولمسنه تحویل مریخ بحدی دلالت ایدر هندیارنده فتنه اولوب بکلرده دخی
شر وفساد صاحبلری قوت بولهلر وهواده اعتدال اولمسنه تحویل مریخ
بدلو دلالت ایدر حکام وفضلا شر تیرلردن وبرامز لردن غم واندوه والمدن
اولهلر اهل شر وفساد لقدن دخی حالترى برامز اوله دخی اوغر یلر وفاسقلر
جوق اولوب تندبللر اسمسنه تحویل مریخ بحوت دلالت ایدر اولوبکلرده
جنك وحرب اولوب جمله خلایقده غضب واندوه اوله وشمال جانبندہ
اولوکسنلره اولت ایرمیشوب خلقده کوزاغرلیسی جوق اولمسنه تحویل
شمس بحمل دلالت ایدر پادشاهلرحالندہ قوت وعدل ودادہ زیادہ
رغبتلری اولوب خلایقده سرور ونشاط وهواده اعتدال ونافع یغمورلر
اولمسنه تحویل شمس ثور دلالت ایدر طعاملرده عزت وبازارلرده
کساد وهواده تغیرا اولمسنه تحویل شمس بجوزا دلالت ایدر اوغلبقلرده
چیچکدن خستلك اولوب بکلرحالنده قوت وهواده زیاده استیلك اولمسنه
تحویل شمس بسرطان دلالت ایدر طعاملرده بوللق اوجوزلق اولوب صولر
جوق اوله وکیلرده سلامت وهواده زیاده حرارت اولمسنه تحویل
شمس باسد دلالت ایدر بکلر وپادشاهلر رعایایه وفقرایه عدل ودادایدوب قوت وسعادتده اولمرینه وهواده غایت استیلك وحرارت

اولمسنه

شمس بسنبله تحویل شمس بسنبله دلالت ایدر بغدای وارپه وسائر حبوبات
جوق اولوب واوجوزا اوله واولولرك حالنده قوت ومزاج انسانده فان
علیه سندن خستهلکلر اوله وهواده قورا قلق اولمسنه تحویل شمس بمیزان
دلالت ایدر ترخلرده اوجوزلق وبازارلرده رواج اولولرده اندوه وفلاکت
هواده اعتدال اولمسنه تحویل شمس بعقرب دلالت ایدر ناسده انصاف
اولوب ارالرنده عداوت ومفسد ویرامز لرقوت بولوب جوق یغمورلر
تحویل شمس بقوس دلالت ایدر بکلر وپادشاهلرده قوت اولوب ترخلرده
قحط وغلابه میل وهواده برودت ورعد وبرق اولمسنه تحویل
شمس بجدی دلالت ایدر طعاملرده عزت وقلت وبازارلرده رونق
وزیاده صوق اولوب فاربوز اولمسنه تحویل شمس بدلو دلالت
ایدر ناس اراسنده جور وظلم اتلرده ویاغلرده وسائر طعام اراسنده
قلت اولوب زیاده صوقلر اولمسنه تحویل شمس بحوت دلالت ایدر خلایقده
باغ وبستان واکینلرده رغبت کوسترووب یغمورلر جوق یاغوب هواده اعتدالله
میل ورعد وبرق اولمسنه تحویل زهره بحمل دلالت ایدر نافع یغمورلر یاغوب
بناتلرده سلامت وهواده اعتدال اولمسنه تحویل زهره بثور دلالت
ایدر مزارعده وسائر بناتلرده سلامت خلایقده خصوصا عورتلرده
تندرستلك وصحت سلامت ورعد وبرق یغمورلر اولمسنه تحویل
زهره بجوزا دلالت ایدر خستلر صحت بولوب یشلرده واغیلرده سلامت
هواخوش اولوب معتدل یللر جوق اسمسنه تحویل زهره
بسرطان دلالت ایدر دریادن مسافرلر کلوب تیره بولنلرویغمورلر اولمسنه
تحویل زهره باسد دلالت ایدر عامهٔ ناسده خصوصا بکلرده سرور و
ونشاط اولوب هواده اعتدال اولمسنه تحویل زهره بسنبله دلالت
ایدر بوللق واوجوزلق اولوب هواده قورولق وبعض کسنلرده خصوصا
عورتلرده غم وغضب واندوه اوله تحویل زهره بمیزان دلالت ایدر خاتونلرده
سعادت وعامهٔ ناسده صحت وسلامت وهواده خوشلق وطعاملرده
اوجوزلق اولمسنه تحویل زهره بعقرب دلالت ایدر عورتلرده و
اوغلانلرده غم وغضبه واریله عورتاراسنده خصومت وبجادله

ومیخانلر رونق بولوب فسق وفجور چوق اوله وفتی ایسه هوادە
برودت اوله تحویل زهره بقوس دلالت ایدر فائدە سز یغمور لرچوق
یغوب هواده ایولك ودواب وستوردە سلامت اوله تحویل زهر میجدی
دلالت ایدر طعامده عزت وهواده زیاده برودت وکیلرده فوتنه دن
افتا ولمسنه تحویل زهره بدلو دلالت ایدر حکملو وپیرلرك حالترنده
قوت عورتلرده فسق وفجوره رغبت ارایله عورت ارا سنده برامز لق
وخلایقده فشاط وسرور اولمسنه تحویل زهره بحوت دلالت ایدر
خاتونلرده وارباب عیش وطربده قوت حال اوغلنلرده عورتلرده میل
وتعشق ونافع یغمورلر اولمسنه تحویل عطارد بحمل دلالت ایدر عظیم
یللر فالقوب رعد وبرق وبولانق بولنلر اولوب بیهوده واراجف خبرلر
کلمسنه تحویل عطارد بثور دلالت ایدر هواده اعتدال وچوق یللر
اولوب رعایادن مال طلب اولنمسنه تحویل عطارد بجوزا دلالت ایدر
دیوانلرده رونق عاملر وتاجرلر واهل بازار وکانلرده فرح وسرور
وایوخبرلر کلمسنه تحویل عطارد بسرطان دلالت ایدر بولنلر ویغمورلر
اولوب فائدە سز یللر اسوب هواده اعتدال اولمسنه تحویل عطارد
باسد دلالت ایدر اصحاب دیوان بادشاهدن نوازش والتفات بلوب هوادە
حرارت وفور رطوبتلی اولمسنه تحویل عطارد بسنبله دلالت ایدر فضلا
واهل دیوان وعاملر وتاجرلرك واهل بازارك حالترنده قوت وهوادە
صفا ونرم یللر اسمسنه تحویل عطارد بمیزان دلالت ایدر حاکملرده عدل
وانصاف وطعام چوق اولوب ارباب صنایعده رونق اولمسنه تحویل عطارد
بعقرب دلالت ایدر ارایله عورت ارا سنده مکر ووتزویر وحیله وخدعه
چوق اولوب خلایقده انصاف سز لك اوله وزیاده یللر اسوب وقتی ایسه
غایت صوغوقلر اولمسنه تحویل عطارد بقوس دلالت ایدر غایتده سرت صوغوق
یللر اسوب زیاده یغمورلر ووقتی ایسه قارلر یاغه خصوصا عطارد بو
برجده رجیع یا محترق بولنه تحویل عطارد بدلو دلالت ایدر ناسده غصه
واندوه اولوب اطعمه رقت وبازارلرده کساد لك وهواده فوراقلق اولمنه
تحویل عطارد بحوت دلالت ایدر بازرکانلرده واهل بازارده کثرت

اولمسنه

اولمسنه تحویل قمر بحمل دلالت ایدر اولوکسنلر اولادنده فرح وسرور
کیه خاتونلرده ومسافرلرده نشاط وسرت اولمسنه تحویل قمر بثور
دلالت ایدر خلایقده اولوق ویوکسك مرتبه لر طلبایتمکه اوجوزلق و
عورتلرده عزت وحرمت اولمسنه تحویل قمر بجوزا دلالت ایدر اجیر دخی
مسافرلر حرکت ایدوب خاتونلرده وسائر ناسده کوچك خوشلغی اولوب نزخلر
ده تفاوت ویغمورلر اولمله تحویل قمر بسرطان دلالت ایدر مملوك حالتنده تردد
وهواده استیلك وخلایق ارا سنده نزاع وخصومت اوله تحویل قمر بسنبله
دلالت ایدر بازارلرده رواج اولوب چوق خبر لر شایع اولمسنه تحویل قمر بمیزان
دلالت ایدر حیوانات ده سلامت واوجوزلق اولمسنه تحویل قمر بعقرب دلالت
ایدر خلایقده غم واندوه وایشلرباغلو اولمسنه تحویل قمر بقوس دلالت ایدر
خلایق ارا سنده منازعه وفتنه چوق اولوب صولرده کثرت وناسده خسته لق
چوق اوله تحویل قمر بقوس دلالت ایدر اکابر احوالنده تغیر وسائر خلق احوالنده
کوچلك هواده زیاده تغیر اولمسنه تحویل قمر بجدی دلالت ایدر فائده سز یللر
اسوب هواده قراکولق مرض ایشلرده ومسافرلرده توقف اولمسنه تحویل قمر بدلو
دلالت ایدر عامهٔ ناسده اندوه وملالت اجیرده خیرت خلایقده جسر تکبت اولمسنه
تحویل قمر بحوت دلالت ایدر اولوالحالنده سلامت هرنسنده اوجوزلق هواده
یغمورلر اولمسنه الله اعلم

فصل فی بیان احکام اشراف الکواکب

چون شمس شرفه ایریشه دلالت ایدر کم بکلر وپادشاهلر و
حاکملرده قوت وسعادت واعیان واشرافده دولت وازدیاد جاه ومنزلت
ورعایایه عدل ومرحمتلرینه شرف قمر دلالت ایدر کم عوام الناسده رونق اولوب
اولولردن التفات ونوازیش بولملرینه ومسافرلرده وبیکلرده فرح وسرور
اولوب ایشلری ایلرو کله شرف مشتری دلالت ایدر کم علما ووزرا و
قاضیلر واما ملرده قوت وعزت وسعادت وپادشاهدن انعام واحسان
کورملرینه ونیمالربول اولوب تدبیرلر راست کلوب معاملرده فائده اولمسنه
شرف عطارد دلالت ایدر کم وزرا واصحاب دیوان واطبا ومنجملرك حالترنده
قوت وفرح ومسرت تلرینه ومعاملرده خیر اولوب اصحاب قلملرك سعادت
ودولته ودقیق علملرینه اولوب خلایقده نرد وسطرنج میل ورغبت

وسالوس وزراق كمسنلر ظهور ايدوب اوغلنجه قالرده تندرستي و صحت
وسلا / مت اولمسنه شرف زحل دلالت ايدركه اسكي پادشاهلر و
كويلولر حالنده ثروت واملاك وعقارلر افتدن سلامت و نرخلرده تفاوت
اولوب اطعمه وماكولات وسائر اشيا زياده بهايه يوزطوتوب قحط وغلا اولمه
ويرامان يللر اسوب خلايق معاش طلبنه سعي ايدرلر شرف مريخ دلالت ايدركه
بكلر وچاوشلر واصحاب سلاحده شوكت وعظمت دخي خارجيلر و مفسدلر
واغربلرده بهادرلق اولوب ناسه الم وغصه ايرشدوره لر وناسده فسق و
فجور جوق اولر شرف زهره دلالت ايدركه خواتين معظمه حالنده قوت دخي
خيرلو نكاحلر جوق اولوب ايرلينيم وپنبه وبزده رواج وجواهر وقاشده
عزت وكيخ اوغلانلر وارلر وعورتلر وارباب ساز وطربده سرور ورونق
اولمسنه دربيان احكام هبوط الكواكب هبوط زحل دلالت ايدركه
كويلرده وقلعلرده وطاغلرده وصحرالرده اولان كمسنلرده ضعف حال
وخستلك ويوللرده خوف دخي كميلرده افت اولمسنه هبوط مريخ دلالت
ايدركه ارباب سلاح وعساكر وبكلرك حالنده ضعف وفتور دندان و
عياران وخارجيلرده ذل ونكبت وكرفتار وقتل اولمه لرينه هبوط زهره
دلالت ايدركه خواتين معظمه وجواهر سرايانده تباهي حال وعورتلرده واهل
ساز وطربده غم وزيان وبوطائفه يرامان ايشلره ميل ايدوب زاشيلر رسواي
اولوب خلايقده بوكرك ومثانه مرضلري ظاهر اولوب غم واندوه لرينه هبوط
شمس دلالت ايدركه بكلرك واولوركه خاطر لرنده ملالت وجور وظلم ظاهر اولوب
پادشاهلرك تدبيرلرنده سهو وخطا ودواب دخي سائر حيوانات اوجوز
اولمسنه هبوط قمر دلالت ايدركه عوامده خورلق وظلم وجوردن نالرينه
ومسافرلريولنرنده قاچاقلوب الجيلر كرفتار اولوب عامة ناسه خصومت
اولمسنه هبوط مشتري دلالت ايدركه وزرا وعلما واعيان دولتده دخي قاه
حيرت وغم وغصه لرينه ونرخلرده تفاوت وتدبيرلرده خطا وفائده سز
تجارتلر اولمسنه هبوط عطارد دلالت ايدركه فضلانك وعلمانك دخي
وزرانك حالنده ضعفا اولوب اصحاب ديوانده اندوه وملالت واطبا نده
علاجلرنده خطا اولوب اوغلانجقلرده خستلك وبازارلرده كساد اولمسنه

زحل
مريخ
زهره
دربيان احكام هبوط كواكب
شمس
قمر
مشتري
عطارد

دربيان احكام استقامت كواكب استقامت زحل دلالت ايدركه مسافرلر
وشيخلر وكويلولر وفقيرلرك حالنده استقامت وقوت اولوب لكن نرخلرده
تفاوت وهرنسنه نك بهاسي زياده اولمسنه استقامت مشتري دلالت
ايدركه وزرا واعيان دولت وارکان سلطنتين قوت حالنده وعلما وقضاتده
نشاط وسرور اولوب هرنسنه اوجوز اولمسنه استقامت مريخ دلالت
ايدركه بكلر بكلر وسائر بكلر وعسكرلر وسپاهك قوت وسعادتده اولمله
استقامت زهره دلالت ايدركه زنا وخواجه سرايان واهل سازنده قوت
وسعادت اولوب تازه اوغلانلرك رونقنه وحالنه كتنه استقامت
عطارد دلالت ايدركه بازركانلر وعاملر واهل صنايع واطبا ومنجمين
ده رونق وحالنده قوت وبازارلرده رواج وايوطوغروخبرلركلوب
هواده فساد ويرامزلق اولمسنه دربيان احكام رجعت كواكب
رجعت زحل دلالت ايدركه پيرلرك واكبيلرك واسكي خانه دان ارابنك ضعف
حالنه وطعاملرده بوللق اولوب هرنسنه ده اوجوزلق اولمسنه رجعت
مشتري دلالت ايدركه مدبرلر ووزيرلر وعلما وقاضيلرده وشريف اولو
كمسنلرده اندوه وحيرت وضعف حال وطعاملرده عزت اولمسنه رجعت
مريخ دلالت ايدركه بكلر بكلري وسرعسكرلر واربابسلاحده ذل وخورلق
واوغريلر وسراملر طوتوب قتل اولنه لرينه وجنك اسبابنده دخي دوابو ستور
قيمتنه كساد اولمسنه رجعت زهره دلالت ايدركه عورتلرده وارباب ساز
وطربده غم واندوه وحالنه ضعف ولباس وابريشيم ده كساد اولمسنه
رجعت عطارد دلالت ايدركه اصحاب ديوان واطبا ومنجمان وعاملر و
تاجرلرك ضعف حالنه وبازارلرده كساد اولوب هواده اختلاف
واطبانك علاجنده ومنجملرك احكامنده سهو وخطا اولمسنه الله اعلم
احكام اتصالات كواكب تسديد مشتري زحل ايله دلالت ايدركه
ملوك واكابرارا سنده ومحبت ومودت وعلما ووزرانك بربرلرينه التفات
ورغبتلري اولوب حاكملرده عدالت وخيرات وحسنات جوق اولوب اسكي
خستلر صحت وشفا بوللرينه تربيع مشتري بزحل دلالت ايدركه اكابرارا سنده
اندوه وخصومت وكويلوده جور وستملرينه واهل قلعه رده وصحرا ده افت

احكام استقامت كواكب
مشتري
مريخ
زهره
عطارد
احكام رجعت كواكب
زحل
مريخ
زهره
عطارد
تسديد شكم قاچاغ
زحل

اشراف واولولرنا كسلردن ملامتك اولوب مالدار كسنه لردن مال التوب
تعلايق اراسنده فتنه وفساد اولمسنه ثلثيك مشترى برخل دلالت ايدر پادشاهلر
رخى كابرلر اراسنده صلح رعايادن امن وراحتك ونعمتلر بول واوجوز اولوب
خيرات وحسنات چوق اولور رخى مشايخ واهل صحرانك حالترنده رونق ويرا
كسنلر نوبه كلرينه مقابله مشترى برخل دلالت ايدركه ملوك واكابر اراسنده
خصومت ورعيته جور وظلملرينه سباهده حركت اولوب فتنه واشوبدن
برملكده تغيرواولولرده حسنتك وترخلرده تفاوت اولمسنه تسديس مريخ برخل
دلالت ايدركه عساكر ايله اكابر اراسنده رخى كويلولر اراسنده انس والفت
وبربرلرينه مرحمت وحصار لرينا اولنوب كابره رخى رعايايه پادشاهدن
انفات اولمسنه تربيع مريخ برخل دلالت ايدركه اوغرايلر وحراميلر غلبه ايدوب
اخركفار وقتل اولنلر وحرب وفتنه اولوب رعايا واكراده اندوه وصعب
حسنه لك لراولوب دواب وستوردده فساد وصولردده قلت ولشكر لرحبس
اولنوب اكينلره چكركم دن وقاره دن افت ايرمسنه تثليث مريخ برخل دلالت
ايدركه بكلر واولولر اراسنده دوستلق خلايقده اسايش وراحت وعسكرايله
رعايا اراسنده الفت ومحبت وجانب مشرقده سپاهده جمعيت وحركت
اولمسنه مقابله مريخ برخل دلالت ايدركه بربويك جنك ظاهر اولوب معروف
ومشهور بكلردن برنيسى هلاك اولوب ولشكرده حركت اولوب پادشاهلر
اراسنده مخالفت وبربرلرينه غدر ومكر اوزره اولوب برملك دولت
صاحبندن انتقال ايدوب عوام الناسده حيرت وجور وظلم چوق اولوب شيرتر
وكذاب كسنلر ظهور ايده وقحط وغلا اولوب وبعض اخذ وكرفتار اولولر
تسديس شمس برخل دلالت ايدركه اولولر ودينداركلر وعامه رعايا پادشاهدن
ترحم وانفات كورووب اكينلر معمور وطعاملر بول اولوب هواده تغيرات اولمسنه
تربيع شمس برخل دلالت ايدركه بكلر بكلرا اولولر رعيته خشم ايدوب انكيلرك
وعايانك خالى برامز اولوب واكابر اراسنده عداوت وزلزله فوروسى اولوب
وقتى ايسه زياده صوق اولمسنه تثليث شمس برخل دلالت ايدر پادشاهلر
بكلره واولولره وكويلولره عنايت ايدوب كابر اراسنده صلح وصلاح اولوب
جور وظلم اولميه واكينلر چوق اولوب لكلر اولومرتبه ايرتيشوب هواده

تغيرات

تغيرات اولمسنه مقابله شمس برخل دلالت ايدركه سپاه خروج ايدوب ملوك
اراسنده خصومت وقلعه لرده وطاغلرده ساكن اولان كسنلرده غم واندوه
وظلم وجور وحيوانلرده افت وترخلرده بهازياده اولوب بغداى وارپه ده قلت
اولمسنه تسديس زهره برخل دلالت ايدركه عورتلرك وسازنده لرك
حالى ايواولوب كويلرده دوكنلر ونكاحلراولماه وارايله عورت اراسنده
دوستلق وبيرلرده نشاط وسرور وقماش وسائر متاع اوجوز اوله كيلر
سلامت وفتحى ايسه برودتده شدت اولمسنه تربيع زهره برخل دلالت
ايدركه نازه اوغلانلرده وعورتلرده خستلك وخاتونلرك وضع حملرنده
كوجلك وناسده غم واندوه اولوب ايشلرايلر وكيلوب طاغلرده وصحرالرده
ساكن اولان كسنه لرده الم ومشقت وهواده بولانقلق وفتحى ايسه برودت
اولمسنه تثليث زهره برخل دلالت ايدر اولولرده واهل صحراده وارباب قلاع
وجبالده نشاط وسرور ايشلرده صلاح وجود وظلم ساكن اولوب يا ز
ايسه هواده حرارت فتنى ايسه زياده صوق اولمسنه مقابله زهره برخل
دلالت ايدركه ايشلرياغلنوب رعيتده اندوه وخلايقده جور وظلم ناله
وفرياد فاسقلر وزانيلر رسواى اولوب اهل بازار اراسنده خصومت ارايله
عورت اراسنده ايريلق پيدا اولرده تهمت طعاملرده فساد وتيره بولنلر اولوب
وقتده زياده برودت اولمسنه تسديس عطارد برخل دلالت ايدركه لجيلر
حركت ايدوب عهدلر بغلنوب وايشلر اچيلوب خلايقده اولوبنايه واكينلره
رغبت اولوب واكينلرك حاللنده سلامت وهواده بولانقلق اولمسنه تربيع عطارد
برخل دلالت ايدركه خلايقده خيانت وتهمت ظاهر اولوب ناحق دعوالر اولمسنه
واهل ديوان وبازركان واهل بازاردده غم واندوه هواده فساد اولوب يكتلره
خستلك رخى نباتاتده افت وقتنده برودت اولمسنه تثليث عطارد برخل دلالت
ايدركه اولولر وپيرلر اراسنده انس والفت فائده لويللر اسوب نامكر كوندريلوب
صلحلر اولوب عاصيلرده فرح وكاتبلرده رخى اهل صنايعده سرور ونشاط و
هر نوع خبر لركلوب بازارلرده رواج وفتحى ايسه زياده صوق اولمسنه مقابله
عطارد برخل دلالت ايدركه ناس اراسنده خصومت ولجيلر كرفتار اولوب
افسونلر وسحرلر اولاوكذاب ومنافق كسنلر ظهور ايدوب خلايقده تهمت وكذب

زهره برخل تسديس

عطارد برخل

وارض خامسه حريق ظهوريله نقل برجايه الاحكام

وطاغلرده ساکن اولان کسنلرده افت وهواده بولانقلق وناخوش ویرامز
یلتراسمسنه تسدیس مریخ باامشتری دلالت ایدرکه علما وقاضیلرامرایله و
اهل سلاح ایله دوستلق اوزره اولوب برامازلرشتروشوردن توبه ایدوب
ودوابده والت حربده عزت اولوب خلق عالم سلاحشورلغه وتیراندازلغه
زیاده مائل اولهواغرلیرلر وحرامیلرطوتولوب قتل اولنمسنه تربیع مریخ باامشتری
دلالت ایدرکه سادات وقضات واهل سلاح اراسنده فتنه وفساد اولوب
اولوکسنلرازل واباشه غضب ایدوب اشرارده افت اوله وصلح وصفا
کسنلرده اسمی خستهلکلر ومزاج اکابرده حدت اولمسنه تثلیث مریخ با
مشتری دلالت ایدرکه وزرا وامرا اراسنده مودت اهل سلاحده قوت
وبوطاقمه اولوردن نوازش والتفات کوروب حاکملرده امر معروف ونهی منکره
میل ورغبت وشر وشور فالقوب برامازایتشلولرتوبه کلرلر مقابلهٔ مریخ
بامشتری دلالت ایدراولورلربرسنه قصدایدوب وزرا ایله امرا ارکسنده
نفاق وخصومت وبکلرده خسته لك واعیادنمال طلب اولنوب ناسده قورقو
وشر وشور وفاندوکلکدن اضطرابلرینه تسدیس شمس باامشتری دلالت ایدرکه
بکلر وپادشاهلرحالنده قوت وعلما ایله واهل معارف ایله اراسلرنده افترینه
وخلایقده انصاف واکابرلك مالترنده کثرت اولوب خیراتره رغبتلرینه تربیع
شمس باامشتری دلالت ایدرکه قاضیلروامامللرا راسنده خصومت اولوب
اولورلربوطاقمه رغبت ایدرلروعلما اراسنده دین ومذهب ایچون مباحثه
ومجادله اولمسنه تثلیث شمس باامشتری دلالت ایدرکه پادشاهلرا راسنده
صلح وصلاح اولوب وزرا واشرافك ازدیادجاه ومرتبلرینه وبای ودولتلو
لرده سرور ونشاط ملوکده عدل وانصاف وظلم وجوردرده نقصان اولو
اولهالتون وکومشچوق اولوب بولنق واجوزلق اولاووقتنده هواده زیاده
ایسیجق اولمسنه مقابلهٔ شمس باامشتری دلالت ایدروزرا وعلما ده اندوه
وحیرت اولوب اغنیادنمال طلب اولنه واطعمه قلت ونرخلرده تفاوت
وهواده ایسیجاق اولمسنه تسدیس زهره باامشتری دلالت ایدرکه علما وشرافده
شادی ونشاط وناسده امن وامان واوجوزلق اولوب خلایقده تندرستی
وارالرنده صلح اوله تربیع زهره باامشتری دلالت ایدرکه ایشلرینقلوب عورتلرده

یرامازایشلرده میل وتهمت وحقوق شرعی طلب اولنوب حریروقماش اوجوزوهوا
نمناکی وبارانلرکی اولمسنه تثلیث زهره باامشتری دلالت ایدرکه وزیاده واشرافده
سعادت اولورلرده فوت خستهلرصحت ونشاط بولوب ایشلرایلروکلوب زینتلوبکلر
چوق اوله وفقیرلرساکن اولوب خواتین واهل طریده خیری ونشاط اولهوابتوبخیر
کلوب علماده وفقهاده عزت وسعادت اولمسنه مقابلهٔ زهره باامشتری دلالت
ایدرکه ارایله عورتلراراسنده خصومت وفسق وفجوردرده کثرت اهل
صلاح بدنام اولوب خلایقده غم واندوه وخیانتلرظاهر اولوب فاسقلردن اهل
تقوا وعلما رنجیده اولمللرینه تسدیس عطارد باامشتری دلالت ایدرکه تجارت وعمال
وملتزملرده رونق وبانالرده واهل سوقده فرح وسرور ووزرا واکابردن
بوطاقمه نوازش والتفات اولمسنه وخلایقعلوم عالیه میل ورغبت ایده لرایو
خبرلرکلوب معتدل یلتراسمسنه تربیع عطارد باامشتری دلالت ایدرکه علما ایله
وزرا اراسنده مجادله اهل بازارده خصومت ومکر وتزویر وشدید یلتر
اولمسنه تثلیث عطارد باامشتری دلالت ایدرکه کتاب وعمالده قوت حال علما
وفضلاده رونق وبوطاقمه اراسنده جمعیت خلایقده طوغریلق ودیانت
کتابده وبازکانلرده سعادت کوچك اوغلنچلرده صحت وسلامت ووقتنده
یلتر ویغورلراولمسنه مقابلهٔ عطارد باامشتری دلالت ایدرکه علما وفقها اراسنده
مجادله وخصومت اولوب دین ومذهب ایچون نزاعلراولوب ناحق فتا
والرویرلهوخلایقاراسنده طوغریلق اولیوب تجار واهل بازارده جنك
وعداوت اهل صنایعده غم واندوه واوغلنچلرده خستهلك ومخالف یلترا ولمسنه
تسدیس شمس بامریخ دلالت ایدرکه بکلرده واهل سلاحده قوت حال وجاه ومرتبهلری
زیاده اولوب ملوك واکابرلك مزاجلرنده حدت وحرارت والت حربده ودوابك
عزت وبهالری قیمتده اولمسنه تربیع شمس بامریخ دلالت ایدرکه بکلرایله اکابرکسنده
خصومت اولوب مفسدلرده تحیرت قصدلرده افت وخلایقده قصد وغدر
ومکر وحیله چوق اولمسنه تثلیث شمس بامریخ دلالت ایدرکه بکلر وپادشاهلرون
اهل سلاح التفات ونوازیش بولوب نشاط وسرورلرینه وبازارلرده
رواج ووفق ایسه هواده حرارت اوله مقابلهٔ شمس بامریخ دلالت ایدرکه ملوك
وامرا اراسنده فتنه وحرب وقتل وخارجیلرحرکت ایدوب بیچ معموریرلرخراب

اولوب خلابق ظلم وستمكار بخيده اولمق واولوب كسنلر هلاك اولوب اكابرده
خستلق وقلبانچي لركسيلوب اوغرلر وحرامیلر غلبه ايدوب اخركرفتار اولمق
تدبیر زهره بامریخ دلالت ايدركه ارايله عورت اراسنده موافقت اولوب قولايلق
ايله طوغرولر واتلرده وبعض اطعمه ده قلت وچوق نكاحلر اوله وهواده بولوتلق
وياغمورلر اولمسنه تربیع زهره بامریخ دلالت ايدركه عورتلرده سرور ونشاط
ودونق وبعضيلرنده خستلق وطلاق اغرلسي واقع اولمق وعورتلرك طغورمسنده
كرجلك اوله وارليلرك ارلرنده مكر وحيله چوق اولمق وبعضيلرى وفتسز
اوغلنلرك طوغرالوب وزنا چوق اولوب فاسقلر وزانيلر كرفتار ورسوای
اولمق ورغبت سزنكاحلر اولوب ضرر ولوبلر اسوب هواده ظلمت ورعد
وبرق وزياده يغمورلر اولمسنه تثليث زهره بامریخ دلالت ايدركه ازواج
اراسنده يعنی ارايله عورت اراسنده موافقت ودوستلق ودوكونلر چوق
اولوب التحرب وجيوانات ودوابده عزت ومحبوسلرده خلاص ويولترك
امن وامان وظلم وفتنه ده نقصان واهل شر وفساد التمن چكوب هواده بارنده
اولمسنه مقابله زهره بامریخ دلالت ايدركه عورتلرك حالی براماز اولوب فسق
وفجور ظهور ايدوب حواجه سرايلرك حالتلرنده ضعف هواده فساد وتغير
وغماكی وابريشم وپنبده كساد واهل اسلامك اعتقادلرنده سستلك
اولمسنه تدبیر عطارد بامریخ دلالت ايدركه حيله كارلر واغرلر جرأت
ايدوب التحربده رواج وعزت وعاملرده قوت اولمسنه تربیع عطارد
بامریخ دلالت ايدركه اوغلانلرده خستلك اولوب اوغرلر طوتيلوب قتل
اولنمق وبازركانلر واهل بازاردده نكبت وقوللرده وخدمتكارلرده تمردلك وكاهلك
وعاملرده ضعف حال وغم واندوه اولمسنه تثليث عطارد بامریخ دلالت
ايدركه امراوارباب ديوان واهل سلاح اراسنده محبت واهل صنايعده
وارباب حرفده رونق وبازارلرده رواج وبازركانلرده سلامت حال
وكاربالركلوب ضرب خانه لرده رونق فضلاده فسق وفجور وتنديللر
اولمسنه مقابله عطارد بامریخ دلالت ايدركه علما ايله اهل ديوان اراسنده
مجادله وعساكرك ارباب صنايعه جور وستمكارنه وبازركانلر معامله لرنده
ضرر واندوه وحيرتلرنده واولولر اراسنده قصد وغدر ومكر وخيانت

چوق اولوب قلابلرده كثرت وعامه ناسده اندوه وغصه ومخالفلر بلاو
هواده حرارت ورعد وبرق اولمسنه تسديس قربا زخل دلالت ايدركه قربا زخل
ارايله عورت وبابا ايله اوغل اراسنده اتفاق اولوبرده دونق مسافرلر
كلوب هواده تغير اولمسنه تربیع قربا زخل دلالت ايدر عوام اراسنده جنك
وخصومت وغم وغصه حمايلرده واهل صحرا ده محنت اولمسنه تثليث قر
بازخل دلالت ايدر فتوحلرده وكويلولرده دونق خلايقده صلح وصلاح اولمق
عورت اراسنده برامازلق اولمسنه مقابله قربازخل دلالت ايدركه مسافرلرده
يخ ومشقت بابا ايله اوغلده خصومت اوغلانلرده وخانولرده خستلق
وقربا يسه يغمورلر اولمسنه تسديس قربا مشترى دلالت ايدركه مرد مده
صحت وسلامت عورتلرده عفت اولوردن حاجتلر ايلروكلوب بازارلرده
دونق اولمسنه تربیع قربا مشترى دلالت ايدركه اولولرده الحق بكسنلرده حدت
وعوام الناس حالی خوش اولمق ارايله عورت اراسنده خصومت اولمسنه
تثليث قربا مشترى دلالت ايدركه عوامده امانت وديانت وطاعات وخيرات
چوق اولوب دريا مسافرلرنده سلامت وهرنسنده اوجوزلق خستلركده صحت
وسلامت ويغمورلر اولمسنه مقابله قربا مشترى دلالت ايدر علما وقاضيلر
واماملر وعوام الناس سرسری دعوالرچوق اولوب مالدار واكابرلرده غم واندوه مسافرلرده
وايلده زحمت هواده كدورت اولمسنه تسديس بامریخ دلالت ايدركه عوام الناس
اراسنده سباهيلرده وكتلق ناسده فسق وفجوره ميل واوق اتخفه زياده رغبت اولمسنه
تربیع قربامریخ دلالت ايدر مزاجلرده حرارت وحدت اولوب خلايق اراسنده خصومت
ونزاع وبلالر سوزلر واغرلق وخيانت اولمسنه تثليث قربامریخ دلالت ايدركه سباهيلر
حركت ايدوب رنده لرو عيارلر حركت ايدوب خلق صلح وصلاحه ميل ايده لرو خلايقك
اسكی عهدلرين يكی ايدوب هواده كدورت اولمسنه مقابله قربامریخ دلالت ايدر
عوام اهل سلاح اراسنده جنك وجدال لشكرلر حركت ايدوب بوطائفه قصد
ايده لرواوغلانلرده وكبه خانولرده خستلك بولترده براماز لق وافت هوالتغير
اولمسنه تسديس قربا شمس دلالت ايدركه اولولر ايله عورتلر اراسنده دوستلق
پادشاه قوسنده خلق چوق قوتجيلرده جمعيت اولمسنه تربیع قربا شمس دلالت
ايدركه پادشاه مقربلرندن خلايقده غم واندوه اولولر اراسنده خصومت مرتم

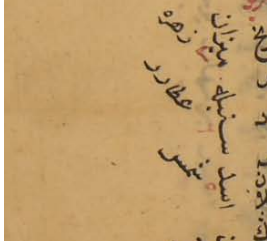
کروقالوب هواره تغیرا ولسنه ثلیث قریا شمس دلالت ایدرکه اولورردن
حاجتلرحاصل اولوب اکابراراسنده دوستلق وجمله خلقه ترحملرینه دخی
بکلر وحاکملر رعایایه عنایت ومرحمت ایتملرینه مقابلهٔ قریا شمس دلالت ایدرکه
اولورلرارا سنده عناد ومخالفت وعامهٔ خلقه خصومتلرینه عوام الناس حبس
قریا زهره اولنوب دیولنده دعوالرد یکلنوب هواده تغیر اولسنه نسدیس قریا زهره
دلالت ایدرکه ارباب دیوان قورتده اولوب خلایق اراسنده بیع وشراجوقا اولوب
نرخلرك اوجوزا ولسنه وهوالك اعتدالنه ترتیع قریا زهره دلالت ایدرکه
عودتلرك ومطربلرك براماز حالترینه ثلیث قریا زهره دلالت ایدرکه خلق اکثرنده
فرح وسرور اولوب عوامیك نشاطنه وایوخبرلر وقوع بولوب هوالرك ایلوکنه
ونرخلرده تفاوت اولسنه مقابلهٔ قمریا زره دلالت ایدرکه خلق اراسنده مخالفت
اولوب عوام ایله علما بر برلر قصد ویراماز حالترظهور ایتمسنه تسدیس
قمریا عطارد دلالت ایدرکه تجارك حالی متوسط اولوب کتابك فرح وسرور
اولسنه ونرخلرك اوجوزا ولسنه وارنجیف ویلان خبرلر شیوعنه ورياح طیبه نك
اسمسنه ترتیع قریا عطارد دلالت ایدرکه ملوك ایله عسکر مابینده مخالفت اولوب
تجارك خوف وخشیتلرینه ووزرانك وکتابك احوالی متوسط اولوب یلان خبرلر
شایع اولسنه ثلیث قمریا عطارد دلالت ایدرکه تجارك فرح وسرورلرینه
دخی اهل سوقك وکتابك واهل قلمك خوش اوزره اولملرینه واخبار
ساده وقوغنه وهواده ظلمت ویاغمور لریاغماسنه مقابلهٔ قمریا عطارد
دلالت ایدرکه وزرانك وارباب قلمك فرح وسرورلرینه ونرخلرا وجوزا اولوب
تجارك حسن حالترینه وبارد یلترسوب دولك فسادنه وهوامتغیر اولوب اخبار
دلالة البرج على البلاد واقع اولسنه الله تعالا اعلم فصل فی دلالات البرج علی البلاد معلوم اولکه
بلاددن هربلده بربرجه دلالت ایدرلیس واقع اولان قرانات واتصالات
کواکب شتی برجده واقع اولدقده ایسه کوریلهٔ وحوادثات عالمدن دلالتی
نه ایسه اول برجه منسوب اولان بلاددره آکثر حکمی ظهور ایدر انشاء الله احکام
یعنی استخراج اولنوب حکم اولنورلیس ایمدی حمل برجنه منسوب اولان بلاد
عراق وفارس واذربیجان وبلاد افرنج وفلسطین وبلقا فی الشام وطوس
ونشابور وخوارزم وسمرقند وکابل وبرجان وانطاکیه در نور

برجنه

شاش بردعه آمد ملطیه کرمان سواد کوفه ظهر حجاز
بعض بلاد فارس نجد بعض خراسان شرکة فی الشام جزیره
وجمله بلاد حوزادر حوت برجنه منسوب اولون بلادی
طبرستان شمال جرجان شرکة فی الروم اسکندریة مصیر
جندالی نواحی کوه اخلاط بحرین واسط بصره سمرقند
بخارا مروه جزیره قیساریه شمشاط وجمله بلاد سرماندر
فصل فی معرفة درجة الشمس من فلك البروج بالتقریب بوفصل
فلك البروجدن تقریبا درجهٔ شمس نه برجده در وقتیکی درجه سنده
در بلسنك بیانده درطریقی بودر که رومی ایکنده هر قنغی بسنده ایسك
ماه ازردن ابتدا ایدوب اولدوغك کونه کلنجه عدایدوب فج کون
اولورسه جمل سندن اون کون طرح ایلیوب باقی قلان اعدادی
حملدن ابتدا ایدوب هر برجه اوتوزر عدد ویره سك قندهٔ نهایت
بولورسه شمس اول برجده واول درجه ده در مثلا کانون ثانینك
یکرمیکی کون شمس قنغی برجده وقتیکی درجه سنده در بلك مراد
ایلدك ماه ازرك ابتدا سندن عد ایلدك کانون ثانینك یکرمیکی کونه
کونه دك اوجوز یکرمی التی عدد بولندی اون عدد دخی طرح ایلدك
اوجوز اون التی عدد باقی قالدی پس حملدن ابتدا ایدوب هر برجه
اوتوزر عدد تقسیم ایدوب ویردك یعنی جمل ثور جوزا سرطان
اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی اون برجه اوجوزه
دورت عدد ایدر باقی قلانی دلوه ویردیك حوت معلوم اولکه براعداد
تقسیم اولندقده حملدن میزانه کلنجه اوتوزدر ومیزاندن نهایتنه وارنجه
اوتوزبرعدد ویریلور غفلت اولنمیه پس ایمدی اوجوز دورت
عدد تقسیم اولندقده اون ایکی عدد باقی قالدی بونی دخی دلوه تقسیم
ایدوب هردرجه سنه برعدد ویردك پس عدد دلوك اون دوردنجی
درجه سنده نهایت بولوب درجهٔ شمس بواولدی تقویم قمر تقریبا قمر
ثم قنغی برجده در بلمك مراد اولنسه طریقی بودر که ماه عربیه تاریخ فج کونی بجمشنبه
ایسه معلوم ایدینوب بعده اول کچن ایامی تضعیف ایده سن طحانه

بش عدد

بش عدد دائما زیاده ایده سن ومجموعی نه مقدار اولورسه شمس
اولدغی برجدن ابتدا ایدوب هر برجه بش عدد تقسیم ایدوب عدد
قنغی برجده نهایت بولورسه قرانده در مثلا شمس دلوبرجنك
اون ایکنجی درجه سنده ایکن قمرنه برجده در بلمك استرزحا لاماه
جمازی لاولینك یکرمی یدنجی کونی در بونی تضعیف ایلدك التی
دورت اولدی بوجمله یه بش عدد زیاده ایلدك التی طقوز اولدی
شمس دلوده در پس بو التی طقوز عددك بش عددینی دلوه حوته
حمله ثوره جوزایه سرطانه اسده سنبلیه میزانه عقربه
قوسه ویردك اون بر برجه التی بش عدد ویردك دورت عدد
باقی قالدی پس فرد ورت عدد ایله جدیده در دیدك

تقویم زحل تقریبا زحل قنغی برجده در بلمك دیلسك طریقی بودر که تاریخ
هجریه اوتوزاراوتوزرطرح ایدوب اوتوزیا اوتوزدن ناقص
قلانی حملدن ابتدا ایدوب هر برجه ایکیشر بچق عدد تقسیم ایله عدد
قنغی برجده نهایت بولورسه زحل اول برجده در اما برجك فجنجی درجه
سنده در بلمك دیلسك طریقی اولدر که ایکی بچق یا ایکی بچقدن ناقص قلان
اعدادی شهور فرض ایدوب یعنی هرعددی اون ایکی ای طرح ایدوب بافیسی
اکر شهوا اون ایکیدن زائد کلورسه اون ایکی ای طرح ایدوب بافیسی
اوندن ناقص ایسه اولدیغی برجك اولیلندن در یعنی وجه اولیلندن در اکر
اوندن یکرمیه دکن ایسه وجه ثانیلندن در اکر یکرمیدن اوتوزه دك ایسه
وجه ثالثلندن در مثلا بیك یوز اوتوز سکز تاریخنده زحل قنغی برجده در
بلمك مراد ایلدك سنین هجریه یی اوتوزر اوتوزرطرح ایلدك باقی یکرمی سکز
عدد قالدی پس حملدن ابتدا ایدوب هر برجه ایکیشر بچق عدد تقسیم
ایلدك حمل ثوره جوزایه سرطانه اسده سنبلیه میزانه عقربه
قوسه جدیه دلوه اون بر برجه یکرمی یدی بچق عدد کتدی

نصف عدد باقی قالدی بو نصف عددی دخی حوته ویروب
شهور ایلدك برعدد اون ایکی آی حسابیله نصف عدده التی آی
دیرز اوندن ناقصه در پس وجه اولده یعنی حوت اونده وارمامز
هنوز التنجی درجه سنده ایمش دیدك

باقی ۲۷ ۴۸ ۴۲ ۰۰

تقویم مریخ تقریبا مریخ قنغی برجده در بلمك دلسك طریقی بودر که
تاریخ هجریك سنین تامه سنی معلوم ایدینوب واندن طقوز یوز عددی
طرح اندکده نصکره باقی قلانی شهور بسط ایدوب اون سکزر اون سکز
طرح ایدوب اون سکزیا اون سکزدن ناقص نه قالورسه هر عددی اوتوز
کون عد ایدوب قچ اوتوز اولورسه سنبلده ابتدا ایدوب هر برجه
فرق بشر عدد تقسیم ایده سن عدد قنغی برجده نهایت بولورسه
مریخ اول برجك در مثلا بیك یوز اوتوز سکز سنه سنده مریخ نه برجده
در بلمك استرز بونوك تامه سی بیك یوز اوتوز یدی طقوز یوز یدی طرح
ایلدك ایکیوز اوتوز یدی عدد باقی قالدی بو باقی قلانی شهور بسط
ایلدك یعنی ایکیوز اوتوز یدی آی فرض ایدوب اون سکزه تقسیم ایلدیك
بعد القسمه اوچ عدد باقی قالدی پس بو اوچ عددی ایام قیاس ایدوب
اوتوز کوندن طقسان کون دیدیك بعده سنبلده ابتدا ایدوب هر
برجه فرق بشر عدد ویردك یعنی سنبلده فرق بش میزانه فرق بشر عدد
ویردك طقسان عدد تمام اولدی پس مریخ میزان برجنی تمام ایدوب
هنوز عقرب برجنك ابتدا سنه تحویل ایلمشدر دیدك **برین مثال**

۱۹۰۰ تفریق ۱۳۲۷
۱۲ ۴ ۲ ۳ ۷
۱ ۱ ۱ ۱ ۱
۲۰ ۹ ۸ ۴۰ ۴۰
تقریق میزان عقرب تقویم مریخ تربیه

تقویم مشتری تقریبا مشتری قنغی برجده
بلسنك طریقی بودر که تاریخ هجریك سنین تامه سنك طقوز یوز طرح ایدوب
باقی قلانه تامام اون عدد زیاده ایدوب مجموعنی اون ایکیشر اون ایکیشر
طرح ایدوب اون ایکی یا خود اون ایکیدن ناقص نه قالورسه جدیدن ابتدا

ایدوب

ایدوب هر برجه بر رعدد ویره سنك عدد منتهی اولدوغی برج
موضع مشتری اولور **مثلا** بیك یوز اوتوز سکز سنه سنك تامه سی
بیك یوز اوتوز یدیدر مشتری نه برجده در بلمك استرز بیك یوز اوتوز
یدینك طقوز یوز بنی طرح ایلدك ایکیوز اوتوز یدی باقی قالدی بونك اوزرینه
اون عددانی زیاده ایلدیك ایکی یوز قرق یدی اولدی مجموعنی اون
ایکیشر اون ایکیشر طرح ایلدك باقی یدی عدد قالدی جدی برجندن ابتدا
ایدوب هر برجه بر رعدد ویردك جدیه دلوه حوته حمله ثوره
جوزایه سرطانه یدی برجه بر رعدد ویردك سرطانده تمام اولدی
پس مشتری سرطان برجنی تمام قطع ایلمش حالا اسد برجنك اوتنه تحویل
ایلمشدر دیدك **برین مثال** ۱۹۰۰ تفریق ۱۳۲۷

جدی ۲۰ دلو حوت حمل ثور ۲۲۷
جوزا سرطان

تقویم مشتری اسدك اوایلرده
تقویم زهره تقریبا زهره قنغی برجده در بلسنك طریقی اولدر که
سنین قبطیه دن ابتدا توتدن اولدوغك کونه کلنجه قاچ کون کچدی ایسه
اوزرینه التی آی ویکرمی کون یعنی ایکیوز عدد زیاده ایدوب محموعنی
حملدن ابتدا ایدوب هر برجه اوتوزر عدد تقسیم ایله عدد قنغی برجه
نهایت بولورسه موضع زهره اول اولور **تنبیه** مجتمع اولان اعداد
اون ایکیدن زیاده اولورسه اون ایکی آی طرح ایدوب باقیسنی هر برجه
اوتوز بر رعدد تقسیم ایدوب عملنی تکمیل ایله **مثلا** شهور قبطیه دن
ماه طوبه نك یکرمی ایکنجی کونی شهر توتدن ابتدا ایدوب توت اوتوز بابه
اوتوز هتور اوتوز کهیك اوتوز طوبه یکرمی ایکی محموعی یوز قرق
ایکی عدد ایدر التی آی ویکرمی کون که ایکی یوز عددن زیاده ایلدك اوچ
یوز قرق ایکی اولدی مجموعندن حملدن ابتدا ایدوب هر برجه اوتوز
عدد کیدی باقی اون ایکی عدد قالدی پس زهره حوت برجنده ایمشدر دیدك

برین مثال یوز قرق ایکیم الدیغی برزایه **تقویم زهره حوت برجنده در دیدك**

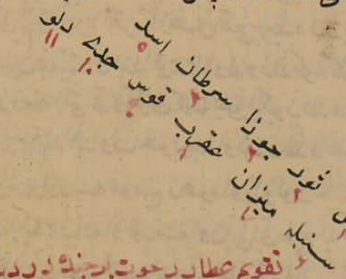
۲۰ توت	۱۴۲
۳۰ بابه	۲۰۰ استه
۳۰ هتور	۳۴۲
۳۰ کهیك	۳۴۰ تفریق
۲۲ طوبه	۱۲
۱۴۲	

حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله
میزان عقرب قوس جدی دلو

تقويم عطارد تقريبا عطارد قنغى برجده در بلمسنك طريقى بودر كه
سنين قبطيه دن ابتداء توتدن اولدغك كونه كلنجه قاچ كون كچدى ايسه
اوزرينه التى اى اون دورت كون كه بوزطقسان دورت كون ايدر زياده
ايدوب مجموعنى حملدن ابتدا ايدوب هر برجه اوتوز ردد توضيع ايدوب
عدد نهايت بولدوغى برج موضع عطارد اولور تنبيه اما مجموع اولان
اعداد اون ايكيدن يعنى اون ايكى ايدن زياده اولورسه اون ايكى آيقطرح
ايدوب باقيسنى هر برجه اوتوز بردر عدد تقسيم ايدوب عملنى تكميل ايله
مثلا شهور قبطيه دن ماه طوبه نك بكرمى ايكنجى كونه كلنجه شهور تودن ابتدا ايدوب
عدد ايلدك بوز قرق ايكى عدد اولدى التى اى واون دورت كون كه بوزطقسان
دورت عدد در زياده ايلدك اوجوز اوتوز التى عدد اولدى مجموعنى حملدن
ابتدا ايدوب هر برجه اوتوز ردد تقسيم ايلدك اون بر برجه اوجوز
اوتوز عدد كندى باقى التى عدد قالدى پس عطارد حوت برجنده در ديدك

برين مثال

٣٠	توت
٣٠	بابه
٣٠	هتور
٣٠	كهيك
٢٩	طوبه
١٤٩	
١٩٤	اسه
٣٣٦	
٣٣٠	تفريق
٦	

تقويم عطارد حوت برجنده در ديدك

بوفصل كواكب سياره نك شرفلرى بيانندە در شرف شمس حمل
برجنك اون طقوزنجى درجه سنده حلول ايلدكده در • وشرف قمر
ثور برجنك اوچنجى درجه سنده در • وشرف زحل ميزان برجنك
يكرمى برنجى درجه سنده در • وشرف مشترى سرطان برجنك
اون بشنجى درجه سنده در • وشرف زهره حوت برجنك
يكرمى بدنجى درجه سنده در • وشرف مريخ جدى برجنك
يكرمى سكزنجى درجه سنده در • وشرف عطارد سنبله برجنك
اون بشنجى درجه سنده در • وبوكواكبك شرفلرى اولمان برجلرى

بتون

بتون شرف اولور لكن اولكى درجه لرى سائر درجه لردن قوى
وتأثيرده سريع اولور الله تعالى اعلم بوفصل كواكب سياره نك نحوستلرى
وبخوستلرى بيانندە در معلوم اولە كه زحل نحس اكبر در ومريخ نحس
اصغر در بونلرك ايكيسنه نحسين ديرلر مشترى سعد اكبر در
زهره سعد اصغر در وبونلرك ايكيسنه سعدين ديرلر وشمس وقمر
سعد لردر اما بعض وقتده نحس اولورلر زيرا شمس شد يس وتثليث
نظرنده سعد اولور اما مقارنه ومقابله وتربيع نظرلرنده نحس اولور
وقمر دخى بونلردن در اما قمر سعد كوكب ايله مقارنه بولنسه سعد اولور
ونحس كوكب ايله مقارنه بولنسه نحس اولور وبونلرك ايكيسنه يعنى شمس ايله
قمره نيترين ديرلر شمس نيترا عظم وقمر نيترا صغر ديرلر وشمس يادشاهد
عطاردكندى طبيعتنده سعددر اما هر فتى كوكبك نظرنده بولنسه
اولكوكبك مزاجنه دونر مثلا سعد ايله سعد اولور ونحس ايله
نحس اولور بوفصل كواكب سياره نك نظرلرى بيانندە در معلوم
اولە كه تثليث تمام سعددر ودوستدر تسديس نصف سعد ونيم
دوستدر يعنى سعادتده تثليثدن ناقصدر ومقابله تمام نحسدر
ودشمندر وتربيع نصف نحسدر ونيم دوشمندر يعنى نحوستده مقابله دن ناقصدر ومقارنه سعد كوكب ايله سعددر ونحس كوكب ايله
نحسدر بوفصل كواكب سياره نك احوال آتيه بيانندە در احوال
مشترى كواكب ايله اتصال انسه سعادت ابرشدور خاصة تثليثده
زيرا كه تثليث نظرى سعددر مشترى دخى سعددر پس بونظر مسعود
اولور اما تربيعده ومقابله ده نه سعادت ونه نحوست ابرشدر زيرا
مشترى سعد اكبردر وتربيع ايله مقابله نظرلرى نحسدر پس ايمدى قمر
سعادتده ونحوستده برابر اولورلر اما تسديسده وسعد كواكب ايله
مقارنه ده دخى يعنى زهره عطارد وقمر ايله مقارنه اولنسه مسعود
اولور ونحس كواكب ايله يعنى مريخ وزحل وشمس ايله دخى مقارنه اولنسه
نحوس اولور احوال زحل كواكب ايله اتصال انسه نحوست ابرشدر
خاصة مقابله ده زيرا زحل نحس اكبردر مقابله دخى نحسدر وتمام دوشمندر

پس بوندہ تأثیری جملدن قوی و ارتقدر اما تسدیسدہ و یاخود
تثلیثدہ بولنسہ نہ سعادت و نہ نحوست ایرمیشدر زیرا زحل نحسدر
و تسدیس ایلہ تثلیث نظرلری سعد دریش سعادت ایلہ نحوست برابر
اولور تأثیری اولماز۔ احوال مریخ کواکب ایلہ اتصال ایسنہ نحوست
ایرشدر و خاصۃً تربیعدہ زیرا تربیع تمام نحسدر و مریخ دخی نحسدر
پس بو نظرلرہ منحوس اولور اما تثلیثدہ و تسدیسدہ نہ سعادت و نہ
نحوست ایرشدر زیرا مریخ نحسدر و بو اتصال یعنی تثلیث و تسدیس
نظرلری سعددر پس ایمدی سعادتدہ و نحوستدہ برابر اولور تأثیر
اولماز۔ احوال شمس جمیع کواکب ایلہ تثلیثدہ و تسدیسدہ سعادت
ایرشدرو اما زحل و مریخ ایلہ تربیعدہ و مقابلدہ نحوست ایرشدر
و مشتری ایلہ تربیعدہ و مقابلدہ نہ سعادت و نہ نحوست ایرمیشدر
بر یحی معلوم اولکہ شمسک زہرہ و عطارد ایلہ تسدیسی و تثلیثی
و تربیعی و مقابلہ و مقارنہ سی اولماز اصلا و شمس جملہ کواکب ایلہ
مقارنہ نظرندہ نحوست ایرشدر۔ احوال زہرہ کواکب ایلہ اتصال
اتسہ سعادت ایرمیشدر خاصۃ تسدیسدہ زیرا زہرہ سعددر
تسدیس نظری دخی سعددر پس بو نظرلرہ مسعود اولور اما
تربیعدہ و مقابلدہ و مقارنہ نہ سعادت و نہ نحوست ایرشدر و زیرا
زہرہ سعددر و بو اتصال یعنی تربیع و مقابلہ و مقارنہ نظرلری
نحسدر پس امدی سعادت و نحوستدہ برابر اولور لر تأثیری
اولماز اما شمس ایلہ تسدیسی و تثلیثی و تربیعی و مقابلہ و مقارنہ سی
اولماز اصلا۔ احوال عطارد هر فنی کوکب ایلہ اتصال ایدر۔ ۳۳
اول کوکبک مزاجنہ تابع اولور یعنی نحس کوکب ایلہ اتصال ایدرسہ نحس
اولور۔ سعد کوکب ایلہ اتصال ایدرسہ سعد اولور و بونلرک دخی
شمس ایلہ تثلیثی و تربیعی و تسدیسی و مقابلہ و مقارنہ سی اولماز زہرہ کبی
اما بونلرک زہرہ ایلہ همان انجق مقارنہ ایلہ تسدیسی وارد دیگری
نظرلری بولماز۔ احوال قمر جملہ کوکب ایلہ تثلیثدہ و تسدیسدہ سعادت
ایرشدرو اما زحل و مریخ ایلہ تربیعدہ و مقابلدہ نحوست ایرشدر و

زہرہ

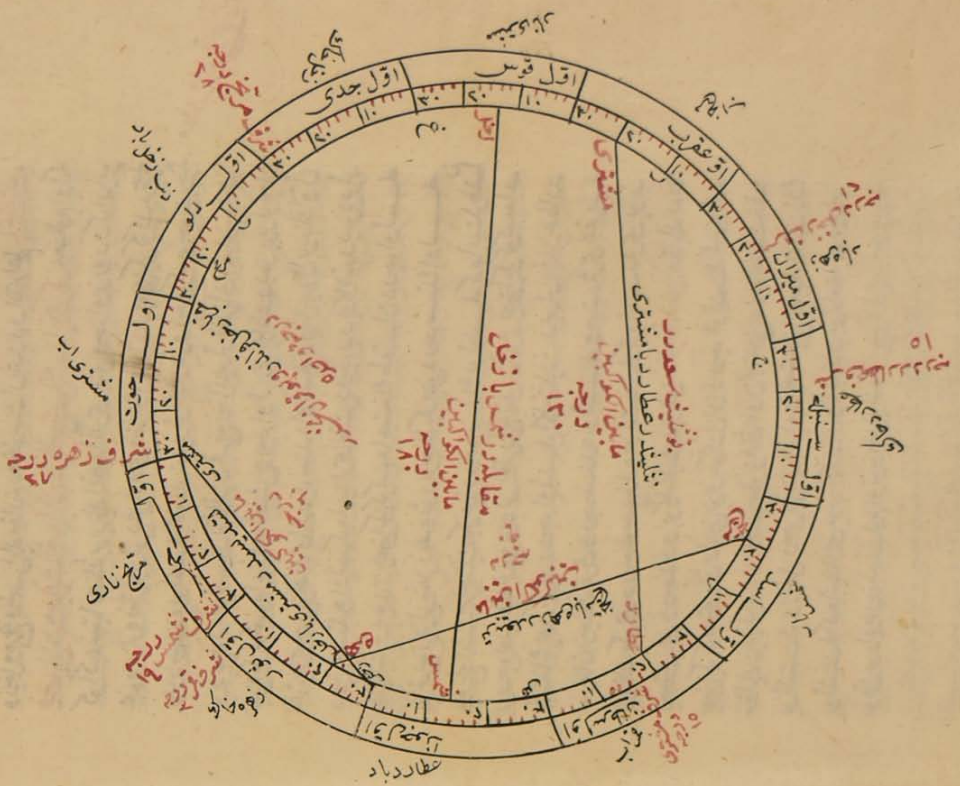
54

زہرہ و مشتری ایلہ تربیعدہ و مقابلدہ نہ سعادت و نہ نحوست
ایرمیشدر اما زہرہ و مشتری ایلہ و عطارد ایلہ مقارنہ دہ سعادت ایرشدر
و زحل و مریخ و شمس ایلہ مقارنہ دہ نحوست ارشدر واللہ اعلم

فصل در معرفت اتصالات الکواکب بایکدیگر

معلوم اولکہ کواکب سبتارہ نک بر بریلہ اتصالری بش وجہ اوزرہ در کہ ارباب
نجوم بونلرہ نظر دیرلر بیش امدی نظر اول قرانلر یعنی ایکی کوکب برجدہ
و بر درجہ دہ بولنسہ اکا مقارنہ دیرلر مثلا قمر و زحل ایکیسی حوت برجدہ
بر درجہ دہ بولنسہ لر بوکا قران قمر مع زحل دیرلر نظر ثانی تسدیسدر
یعنی ایکی کوکب مابینلرندہ التمش درجہ اولسہ اکا تسدیس دیرلر مثلا
مشتری حمل برجنک اول درجہ سندہ اولسہ و زحل جوزا برجنک اول
درجہ سندہ اولسہ کہ مابینلری التمش درجہ در بوکا تسدیس دیرلر
نظر ثالث تربیعدر یعنی ایکی کوکب مابینلرندہ طقسان درجہ اولسہ
اکا تربیع دیرلر مثلا زہرہ ثور برجنک یکرمی درجہ سندہ اولسہ
و مریخ اسد برجنک یکرمی درجہ سندہ بولنسہ کہ مابینلرندہ طقسان
درجہ در بوکا تربیع دیرلر نظر رابع تثلیثدر یعنی ایکی کوکب مابینلرندہ
یوز یکرمی درجہ اولسہ اکا تثلیث دیرلر مثلا عطارد
سرطان برجنک یکرمی درجہ سندہ اولسہ و مشتری عقرب
برجنک یکرمی درجہ سندہ بولنسہ کہ مابینلری یوز
یکرمی درجہ در بوکا تثلیث دیرلر نظر خامس مقابلہ در
یعنی ایکی کوکبک مابینی یوز سکسان درجہ اولسہ اکا
مقابلہ دیرلر مثلا شمس جوزانک اون بشنجی درجہ سندہ
بولنسہ و زحل دخی قوسنک اون بشنجی درجہ سندہ
بولنسہ کہ مابینلری یوز سکسان درجہ در بوکا مقابلہ دیرلر
بو فن بو دایرہ دن معلوم اولور نظر اولنہ

مطلب قران قمر مع زحل

اول قوس
اول جدی
اول دلو
اول حوت
اول حمل
اول ثور
اول جوزا
اول سرطان
اول اسد
اول سنبله
اول میزان
اول عقرب